

Sbö Tjłõkwo

New Testament and Shorter Old Testament in Teribe
(PM:tfr:Teribe)

Sbö Tjłö_{kwo}
New Testament and Shorter Old Testament in Teribe
(PM:tfr:Teribe)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Teribe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Teribe [tfr], Panama

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Teribe

© 2008, 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 29 Jan 2022

539cf8e3-01bf-5f34-8833-610f18367f8c

Contents

Génesis	1
Rut	49
Jonás	53
Mateo	55
Marcos	94
Lucas	120
Juan	161
Hechos	191
Romanos	232
1 Corintios	248
2 Corintios	264
Gálatas	275
Efesios	281
Filipenses	287
Colosenses	291
1 Tesalonicenses	295
2 Tesalonicenses	299
1 Timoteo	301
2 Timoteo	306
Tito	310
Filemón	313
Hebreos	315
Santiago	328
1 Pedro	332
2 Pedro	337
1 Juan	340
2 Juan	344
3 Juan	345
Judas	346
Apocalipsis	348

Génesis

Kjok weno sorë

¹ Kjok ère dämär, llëye llëm obishko ga Sbô kjok shäryono uunkong, kjopkwo, klung bakoe.

² Klung ère ïgöy llëm obi, dlung rong, kjing yet èröe. Eshko ga Sbô Sëya wir pjang dlung kjing pjluk wleni erä.

Dbar kjwara

³ Eshko ga Sbô tjëlë ga «Kjok, pja ber shjiye» le. Lara sorë ga shäryono beno eni.

⁴⁻⁵ İya ga kjok shjiyli beno pjluë. Kjok shjiy li kowara «dba», kjok sî li kowara «shkë», ga iara beno tjeng dboy dboye. Eshko ga öötong dbar kjwara.

Dbar pjök

⁶ Wëshko ga tjëlë ga «Dlung, pja opkjos ber dboye» le.

⁷ Lara sorë ga shäryono beno eni. Dlung li iara beno buk töshko, dira iara beno pjang kjomo,

⁸ beno pjang ba tjrëko li kowara «kjok dogo». Eshko ga öötong dbar pjök.

Dbar mya

⁹ Wëshko ga tjëlë ga «Dlung, pja tönzong ber tjeng shtor, kjok dogro li wen wlo» le. Lara sorë ga shäryono beno eni.

¹⁰ Kjok dogro li kowara beno «klung», dlung li kowara beno «dlung». Eshko ga İya ga beno pjluë.

¹¹ Eshko ga tjëlë ga «Klung, pja kjing go kjlo sho wenzong, kjlo sho llërba pogo dwlayo tjok wleniyo, kjor botjyë wleniyo bakoe» le. Lara sorë ga shäryono beno eni.

¹² Klung li kjing go kjlo sho weno oblë oblë dwlayo tjok wleniyo, kjor weno bo tjok wleniyo bakoe. Eshko ga İya ga beno pjluë.

¹³ Eshko ga öötong dbar mya.

Dbar pkëng (4)

¹⁴ Wëshko ga tjëlë ga «Kjopkwo, pja goshko iök wenzong, shkë, dba, e ber tjeng dboy dboy wlo, dbar llë, mok llë, lu llë, e miydoklo wlo bakoe.

¹⁵ İök, pjây ber kälä shjiy klung kong» le. Lara sorë ga shäryono beno eni.

¹⁶ İök shäryara pjök, kjwara kësbang ber shjiy dba wlo, kjwara chirawa ber shjiy shkë wlo. Dbala shäryara uunkong bakoe.

¹⁷ İök li iara beno lok kjopkwo go, klung kjing li ber shjiy wlo.

¹⁸ İara beno tjeng shjiy dba wlo, shkë wlo bakoe. Ga kjok shjiy li, kjok ro sî li, e kjara beno tjeng dboy dboy eni. Eshko ga İya ga beno pjluë.

¹⁹ Eshko ga öötong dbar pkëng (4).

Dbar shkëng (5)

²⁰ Wëshko ga tjëlë ga «Dlung, di, pjây roshko mā wenzong oblë oblë. Kjok dogo, pja go sënwa wenzong llërba pogo» le. Lara sorë ga shäryono beno eni.

²¹ İya kësks chila dlung roy so, di roy so, e shäryara uunkong, sënwa, e shäryara uunkong bakoe. Eshko ga İya ga beno pjluë.

²² Eshko ga tjëlë llëbo wena tjeng li kong ga «Pjây wapga shdärzong dlung kjwang jikong, di uunkong roshko bakoe. Sënwa, pjây wapga shdärzong kjok kjwang jikong bebi» le. Llëbo shäryara beno pjluë ba kong lok eni.

²³ Eshko ga öötong dbar shkëng (5).

Dbar tjer (6)

²⁴ Wëshko ga tjëlë ga «Klung, pja kjing go äya kjloshko so wenzong, öng wenzong bakoe» le. Lara sorë ga shäryono beno eni.

²⁵ Eshko ga İya ga beno pjluë.

²⁶ Eshko ga tjëlë obi ga «No shäryëy shara, so shji kjoyoe. E ber tjwlo ara, dbo ara, llëbo oblë oblë tjeng li kjinmo, mā, sënwa, öng, äya kjloshko so bakoe» le.

²⁷ Eni ga no, e shäryara Sbörë so e om go kjoyoe.

Shäryara domer, walë.

²⁸ Eshko ga tjëlëno beno pjluë ba kong. Tjëlë ga «Pjây shdärzong ara, tira llëme. Kjok ère dlimia. Pjây iër ber löng ba İga. Mā, sënwa, öng, äya kjloshko so, pjây iër ber löng ba İga bakoe» le.

²⁹ E irgo ga tjëlë ga «Kjok İzīa. Kjlo sho llërba pogo dwlayo tjok wleniyo, kjor botjyë wleniyo, e twër ber bomi kong, uëmi wlo. E bomi dli uunkong.

³⁰ Gueniyo ga öng, sënwa, äya kjloshko so, e kong kjlo sho twër ber ba kong, ue wlo» le. Lara sorë ga shäryono beno eni.

³¹ Eshko ga İya ga uunkong li beno pjluë, owa llëme. Eshko ga öötong dbar tjer (6).

2

¹ Kjok uunkong, llëbo tjeng kës, e shäryara beno pjir eni.

Dbar kjäk (7)

²⁻³ Dbar kjäk (7) ga ba pak shäryara pjir lishko ga wostonoe. Ga wostono eshko dbaryo kjishko ga llëbo shäryara dbar kjäk (7) li kong pjluë. E iara beno pjang dboye.

⁴ Kjok shäryara Sbô Jehovärë uunkong eni.

Domer, walë, e löng Edén kjokyo

Eshko ga

⁵ kjor, kjlo sho, e wentë llëm obi. Shunyo ichayde Sbô Jehovärë shrë klung kjing go llëm obi. Èye parkaga klung kjing go llëm bakoe. Llëye wentë llëm obi e kjishko.

⁶ Gueniyo eshko ga di tur tëm klung dirko, e sguin klung kjing go.

⁷ Eshko ga domer, e shäryara Sbörë kjlara klung sho go. Ga pjluk bakwara ba ne roy ber shäng së wlo, ga beno shäng së.

⁸ Ga Sbö kjok poshäryono buk kjrina ko Edén, kjok, e buk dlo wen tēm shwo lëkong. Ga domer shäryara li iara beno shäng eshko.

⁹ Eshko ga kyor shäryara oblë oblë kjlëböso, wolësowa, bo uako wleniyo. Ga kjok buk li roworbëshko ga kyor iara beno lok do pjök. Kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Kjlara obi, e llëbo pjlu, llëbo owa, e miydoklo.

¹⁰ Edén kjokyo lishko ga di wen pjang pjlara. E jer pjang shdär kyor li gloroy. Ey ga shdöktong beno pjloglo pkëng (4).

¹¹ Di häm go li ko Pisón. E jer pjriya buk Javilä kjokyo worbo tjok. Kjok eshko, e dbur sho shöyïör ara.

¹² Dbur sho shöyïör kjok eshko so li owa llëm, shöyïör anmoyö. Poshtikklo lō pjläbë ko *bedelio* eshko tjok. Akkwo tjwlō ara ko *önice* eshko tjok bakoe.

¹³ Di pjlara obi li ko Guijón. E jer buk sjöng Cus kjokyo go.

¹⁴ Di pjlara obi li ko Tigris. E jer buk Asiria kjokyo dlo wen tēm shwo lëkong. Di pjlara obi li ko Éufrates.

¹⁵ Domer li iara Sbörë beno shäng Edén kjokyo roshko, kjok li ïga, kjok li daga bakoe.

¹⁶ Eni ga tjlä ba kong ga «Kjok ëreshko ga kyor bo twër ber bop kong uunkong, uëp wlo.

¹⁷ Gueniyo ga llëbo pjlu, llëbo owa, e miydoklo kjoryo bo, era uëy llëme. Uorop ga pja wolon jïökoyo» le.

¹⁸ Eshko ga tjlä obi ga «Domer ber sök kjlaraso ga pjlu llëme. Kong ba yorkaga shäryër kjlara, ba kjimtë wlo» le.

¹⁹ Eni ga öng, äya kjloshko so, sënwa, e shäryak beno klung sho go, ga söra uunkong, pina domer li kong, koie wlo.

²⁰ Ga koiara uunkong eni. Gueniyo e tjreko llëye wlëna ber ba kjimtoklo wlo llëme.

²¹ E kjishko ga domer li iara Sbörë beno buk pë ronge. Buk pë wopro ga shgling shira kwangna, ga sho lira jek iröng obi.

²² Ba shgling li go ga walë shäryara kjlara. E irgo ga söra, pina ba kong.

²³ ïya domer lirë ga tjlä ga

«ïzong! Èrera so tja kjoyoe.

Ba sho kjwe botoya dik.

Ba dboglo kjwe botoya dik.

Koiër ber “walë”,*

shira domer go dwayo kjishko» le.

²⁴ E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni.

²⁵ Eshko ga löng kjwor, gueniyo llëye lökyokjre lok llëme.

3

Adán, Eva, e Sbö kolono llëme

¹ Dgur, e oblë jyäpgwë äe, äya kjloshko so oblë oblë shäryara Sbö Jehovárë li kjinmo. Pjlara ga tjlä walë li kong ga «¿Jïökoyo ga Sbö tjläno homi kong ga “Kjok ëreshko ga kyor bo uëy uunkong llëme” lara eni jläre?»

² «Kyor bo uërwa uunkong ga pjlu.

³ Gueniyo ga kyor jong kjlara kjok roworbëshko, era uërwa ga äe. Sbö tjläno borwa kong ga “Kjwe uëy llëme. Porwëy llëm bakoe. Llëm ga pjäy wolon” lara eni» le dgur kong.

⁴ Kuya ga tjlä ba kong ga «E jyö. Pjäy wolon llëme.

⁵ Miyde Sbörë pjir ga kyor ëre bo uoromi ga pjäy bokkwo roshwing, ga pjäy ber long llëbo pjlu, llëbo owa miydë. Eni ga pjäy ber löng Sbö dik» le.

⁶ Kuya ga ïya ga kyor bo, e wolësowae. Ga iara beno uayuae. E kjok miydoklo bakoe le. Eni ga kyor bo li kjrara, ga uarae. E irgo ga twara ba lanma kong, ga omuono bakoe.

⁷ Jekdo eshko ga bokkwo roshwingö, ga opmiydono lok ga löng kjwor. Eni ga kyor ko *higuera* li korga sera, pjirira ba dop go, ber löng kjwor llëm wlo.

⁸ Kjok sëng, pjluk ri rishko ga Sbö jëk jek shäng kyor gloroy li kura lok. Ga töktong lok zron ï, ga opjneno kyor li pjlor go, ïya llëm wlo.

⁹ Eshko ga domer li rokara Sbörë. Tjlä ga «¿Pja shäng kjone?»

¹⁰ «Kuror ga pja jëk shäng kyor gloroy ga pja bangkjroror ara, ga tja shäng kjwor kjishko ga tja opjnenoe» le ba kong.

¹¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Pja shäng kjwor” laga ërë bop kong? ¿Eni li kyor bo uëy llëme loror bop kong li uoropde?»

¹² «Kyor bo li twaga walë tworop bor kong lirë bor kong ga uorore» le ba kong.

¹³ Eni ga kjakrokara walë li kong ga «¿Llëye shäryoropdo?»

«Tja jyäpgwaga dgurdë. E kjishko ga kyor bo li uorore» le ba kong.

¹⁴ Kuya ga tjlä dgur li kong ga «Llëbo owa shäryorop. E kjishko ga pja shdun pja kjlaraso, öng, äya kjloshko so llamo tjeng lira llëme. Pja eröe. Eeri jek lëkong ga pja iër ber buk dopshik ï klung kjing go, ga klung sho dwëp bakoe.

¹⁵ Pja, walë, pjäy ber löng ëng moskwo, bop tjëyo, ba tjëyo, e ber eni bakoe. Ba tjëyo, pja kä shguiya. Ga pjara omuë ba kjuktushko» le.

¹⁶ Ga tjlä walë li kong ga «Pja chida buk döröshko ga iër ber bop kong bang ara, woyotjlinor häm go sorë li kjinmo. Ga pja wo

* 2:23 Hebreo tjlökwö go ga tjlökwö *walë*, e so tjlökwö *domer* kjoyoe.

pinang bop lanma go. Ga e ber bop ichaga» le.

¹⁷ Ga tjlē domer li kong ga «Kjor bo kjwe uëy llēme» loror bop kong, gueniyo tja kolorop llēm, bop boy wlera kolorop. E kjīshko ga klung ère āyoshtoror, ioror beno llēbo uëp wlo ga pakyō shāryēp kjang enido.

¹⁸ Klung, e kjing go kjlo sho wen ara shkō tjok, kjillgwo shkōkyo tjok bakoe. Ga pja ber shāng kjlo sho kjloshko so uako, e uopdē.

¹⁹ Eshko ga pja parkē shorya go llēm ga pja iē llēme. Pja tek shāryak klung sho go, klung sho li pja. Ga llono ga pja kworkwē jek ber klung sho irōng obishko ga pja parkē pjir āär ber eshko» le.

²⁰ E irgo ga walē li koiara domer lirē Eva, e nopga uunkong mekē kjīshko.

²¹ Shwong pjūya lok wlo ga shwong shāryara Sbōrē ōng kwota go.

²² Ga tjlē ga «Era domer li ōötong llēbo pjlu miydē, llēbo owa miydē, beno so shji kjoyoe. Kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llēme. Uara lok ga ber lōng sē iyado, e woydēr llēme» le.

²³ E kjīshko ga domer li shira Edén kjokyo dwayo ba boy tjok. Bām gosshko ga domer li shāryara klung sho go. Shirashko ga beno shāng parkē klung sho li kjing go shara.

²⁴ Shira pjir ga Edén kjokyo dlo wen tēm shwo lēkong ga Sbō parkagaga kjok dogo so sjāgā tjok wleniyo iara beno lōng kjlobō eshko. Drōng iara ping kjwangna lletlet iōk wleni, pjriya ping llaw ère pogo, e beno ping irbo li dē, èye jek āär kjor kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llēm jong lishko ga ā wlo.

4

Caín, Abel

¹ E irgo ga Adán pono ba boy tjok, ga beno shāng kjlaraso llēme. E irgo ga wa buk kjlara domer. Ga Eva tjlē ga «Tja wa buk kjlara domer, e twaga Jehováre bor kong» le. E kjīshko ga koiara Caín.*

² E irgo ga wa buk kjlara domer obi ko Abel. E pak beno ōng daga. Caında pak beno dwla dgaga.

³ Dbar kjwara ga Caín ōör ba dwla dgara li bo kjrē, ga sōra jek, twara Jehová kong ba sēngglo.

⁴ Abelda, ba ōng wlēp ushko so weno bām ī wleniyo li zrōra pjōkde myare. Ga ba sho pjlu li sōra jek, twara Jehová kong ba sēngglo bakoe. Eni ga Jehová beno wopjlu Abel tjok, ba ōng twara ba sēngglo li tjok bakoe.

⁵ Gueniyo beno wopjlu Caín tjok llēm, ba dwla bo twara ba sēngglo li tjok llēm bakoe. E kjīshko ga Caín iirkono trāk llēm, bokkwo keyeng erā.

⁶ Eni ga Jehová tjlē ba kong ga «¿Pja iirkē ara ega?»

⁷ Llēbo pjlu shāryorop kjwe ga tja ber wopjlu bop tjok. Gueniyo llēbo owa shāryēp iyado ga bong kjōnma ga pja ber shāng llēbo owa li shāryē llēm ga äe. Bek wlo ga llēbo pjlu li shāryēp, llēbo owa li shāryēp ame wlo» le.

⁸ Dbar jek ga Abel mana Caində jek ba tjok. Ōötong lōng pjola ga ba lēng li shakza pjā, ga zrōrae.

⁹ E irgo ga Jehová tjlē ba kong ga «¿Bop lēng Abel kwonllo?»

«Miydēr llēme. ¿Eni li tja iak shāng bor lēng dagare?» le ba kong.

¹⁰⁻¹¹ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Llēye shāryoropdo? Bop lēng zrōrop. Ba srēng tjeng klung kjing li inor. E kjīshko ga pja shdun. Bop lēng srēng kwono klung kjing go kjīshko ga pja parkē ber shāng klung kjing ame.

¹² Pja parkē ara klung kjing emdē ga llēye botjyē bop kong ame. Pja to shāng jek klung kjing kjone pogo emdē ga pja shto wosh-tozlong wlo drete» le ba kong.

¹³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Bor shdungglo ère ber kjang anmoyō.

¹⁴ Tja kuzong. Tja parkē klung kjing ame kjīshko ga tja to jongya shāng jek kjok pjola, tja ber bop soshko ame. Tja to shāng tōk wleni. Ga tja wlēna è pogorē ga tja zrōya jekdo» le.

¹⁵ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja zrōga èrē ga e shdun, pja shdunor li kjinmo» le. Eni ga poglo jyā tara, wlēngga èrē ga zrōya llēm wlo.

¹⁶ Ga Caín opshino to lano shāng lishko dwayo ga jek ōötong sōk Nod kjokyo, e ber buk Edén kjokyo, dlo wen tēm shwo lēkong.

Caín tjēyo tek beno ba irgo

¹⁷ Dbar jek ga Caín pono ba boy tjok, ga beno shāng kjlaraso llēme. E irgo ga wa buk kjlara domer ko Enoc. E dbaryoshko ga Caín shāng u ywē kjwōbōso, kjēryo shāryak ak go pjiribri kjōkshko. Kjok li kowara Enoc, ba wa li ko.

¹⁸ Enoc, e Irad data. Irad, e Mejuyael data. Mejuyael, e Metusael data. Metusael, e Lamec data.

¹⁹ Lamec, e boy do pjōk, kjlara ko Ada, kjlara ko Zila.

²⁰⁻²¹ Ada, e wapga domerga do pjōk, kjlara ko Jabal, kjlara ko Jubal. Nopga to lōng ōng daga kjok shto oblē oblē, ba u shāryak ōng kwota go li, shāryaga shāng bām go li Jabal. Nopga dbonmo tē, nopga kjorkwang shāryak jong kjiyo tjok tēy or go wleniyo li tē, e shāryaga bām go li Jubal.

²² Ga Zilara wa buk kjlara domer ko Tubal Caín. Nopga parkoklo shāryē drōng shosho oblē oblē go li, shāryaga shāng bām go li Tubal Caín. E dor shāng kjlara ko Noamā.

²³ Pjlara ga Lamec tjlē ba boyga kong ga

* 4:1 Hebreo tjlōkwo *Caín*, e *kjwara* loklo.

«Lléye lër bomi kong li kuzī yōtso.

Domer zrōror kjlara, tja zara kjishko.

Dwlās zrōror kjlara bako, tja shpora
kjishko.

²⁴ Caïn zrōga èrè ga e shdūya Sbörè, Caïn
shduna li kjinmo.

Tjara zrōga èrè ga shdūya, Caïn zrōga li
kjinmo obi» le.

Set

²⁵ Dbar jek ga Adán, Eva, e wa buk kjlara
domer obi, ga koiara Set. Eshko ga Eva tjlè
ga «Tja kjimtara Sbörè, tja kong wa twara
kjlara obi. E ber shäng Abel, zrōra Caïndè li
áška. E kjishko ga koièr Set»[†] le.

²⁶ E irgo ga Set, e wa buk kjlara domer, ga
koiara Enós. Enós dbaryo ga oba syōstono
Jehová kong kjwlèe.

5

Adán tjèyo tek beno ba irgo

¹⁻² Nopga shäryara Sbörè so e om go
kjoyoe. Shäryara domer, walè. E kjimtara,
ga koiara «nopga». Ère ba tjèyo tek beno ba
irgo li kjibokwoyo.

³ Adán, e öötong lu pjloglo sak dbäw kjing-
sho sak myashko (130) ga wa buk kjlara
domer so e om go kjoyo, ga koiara Set.

⁴⁻⁵ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno
öötong sak dbäw pjloglo shkaw kjingsho sak
myashko (930) ga wolonoe.

⁶ Set, e öötong lu pjloglo sak dbäw kjingsho
shkëngshko (105) ga wa buk kjlara ko Enós.

⁷⁻⁸ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno
öötong sak dbäw pjloglo shkaw kjingsho sak
kjawra kjingsho pjökshko (912) ga wolonoe.

⁹ Enós, e öötong lu pjloglo sak shkawshko
(90) ga wa buk kjlara ko Cainán.

¹⁰⁻¹¹ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu
ìno öötong sak dbäw pjloglo shkaw kjingsho
shkëngshko (905) ga wolonoe.

¹² Cainán, e öötong lu pjloglo sak kjäkshko
(70) ga wa buk kjlara ko Malalel.

¹³⁻¹⁴ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno
öötong sak dbäw pjloglo shkaw kjingsho sak
kjarwarashko (910) ga wolonoe.

¹⁵ Malalel, e öötong lu pjloglo sak tjer
kjingsho shkëngshko (65) ga wa buk kjlara ko
Jared.

¹⁶⁻¹⁷ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu
ìno öötong sak dbäw pjloglo kwong kjing-
sho sak shkaw kjingsho shkëngshko (895) ga
wolonoe.

¹⁸ Jared, e öötong lu pjloglo sak dbäw
kjingsho sak tjer kjingsho pjökshko (162) ga
wa buk kjlara ko Enoc.

¹⁹⁻²⁰ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno
öötong sak dbäw pjloglo shkaw kjingsho sak
tjer kjingsho pjökshko (962) ga wolonoe.

²¹ Enoc, e öötong lu pjloglo sak tjer kjing-
sho shkëngshko (65) ga wa buk kjlara ko
Matusalén.

²²⁻²⁴ E irgo ga wapga weno obi. Enoc, e
Sbö woydè owa llèm, ga jèk shäng ba tjok
iyado. Ga lu ìno öötong sak dbäw pjloglo mya
kjingsho sak tjer kjingsho shkëngshko (365)
ga söra Sbörè to, ìnaba ame.

²⁵ Matusalén, e öötong lu pjloglo sak dbäw
kjingsho sak kwong kjingsho kjäkshko (187)
ga wa buk kjlara ko Lamec.

²⁶⁻²⁷ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno
öötong sak dbäw pjloglo shkaw kjingsho sak
tjer kjingsho shkawshko (969) ga wolonoe.

²⁸ Lamec, e öötong lu pjloglo sak dbäw
kjingsho sak kwong kjingsho pjökshko (182)
ga wa buk kjlara domer.

²⁹ Ga tjlè ga «Shji parkè ara kjok ère
kjing go, kjok li äyoshtara Jehováre kjishko.
Gueniyo chida èrera shji ie ber löng woshtè»
le. E kjishko ga ba wa li kowara Noé.*

³⁰⁻³¹ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno
öötong sak dbäw pjloglo kjäk kjingsho sak
kjäk kjingsho kjäkshko (777) ga wolonoe.

³² Noé, e öötong lu pjloglo sak dbäw pjloglo
shkëngshko (500) ga wapga tjeng domerga
doglo mya, Sem, Jafet, Cam.

6

Nopga jèk löng owa eröe

¹⁻² Nopga, e wapga shdöktong träk llèm
kjok ère kjing goshko. Ga wapga walèga
kjong kjong wolèsowa. E kjishko ga Sbö
wapga orkwosmono walèga woyde kjone
dey li tjok.

³ Eni ga Jehová tjlè ga «Nopga, e ièr ber löng
sè iyado llèm, e wolon wlo kjishko. Eni ga ièr
ber löng sé lu pjloglo sak dbäw kjingsho sak
pjök (120) eröe» le.

⁴ Sbö wapga orkwosmono walèga kjok ère
so tjokshko ga wapga weno sok këskès, oblè
kjinmo. Ga nopga tjwlö ara tek dèdashko so
li epga.

⁵ Iya Jehováre ga nopga löng llèbo owa
shäryè ara anmoyö, ga wotjlik owa erä.

⁶ Eni ga wotjlik ga «Nopga shäryoror llèm
kjwe dey, bangyo ara bor pjlúshko» le.

⁷ Ga tjlè ga «Nopga shäryoror tjeng klung
kjing ère kjèr jüshko dwayo. Shäryè öng, äya
kjloshko so, sènwa tjok eni bakoe. Woyotjlin
ga shäryoror llèm kjwe dey» le.

⁸ Gueniyo ga domer shäng kjlara ko Noé.
Jehová wopjlu ba tjok.

Noé kjoyong shäryono kësbange

⁹ Ère lléye shäryara Noéré dö li kjibokwoyo.
E domer pjlo bek, pogo lléye dret Sbö bokso.
Lléye woyde Sbörè li shärye eni, ga jèk shäng
ba tjok iyado. Nopga oblè oblè omshäryono
eni llèm, Noé eröe.

† 4:25 Hebreo tjlökwo *Set*, e *twara* loklo.

* 5:29 Hebreo tjlökwo *Noé*, e *woshtè* loklo.

¹⁰ E wapga domerga doglo mya, Sem, Jafet, Cam.

¹¹⁻¹² Ga İya Sbürë ga klung ëre kjing go llëbo owa ara, nopga ëngkjwë ara ëng tjok, İlgwega ërë llëme. Nopga lóng kës li beno lóng llëbo owa shäryë eröe.

¹³ E kjışhko ga Sbö tjlë Noé kong ga «Tja wotjlik nopga pjik uunkong lër. Lóng ëngkjwë ara ëng tjok. Lóng llëbo owa shäryë erä. E kjışhko ga e pjir ber dret, llëbo tjeng klung ëre kjing go li tjok.

¹⁴ »Eni ga kjorkwang wlës pjlu, owa llëm wleniyo, ga kjoyong* shäryos kjlara kësbanqe. Kjoyong bångyos pjir kjoko, ro lëkong bako, di opzrëk llëm wlo.

¹⁵ Shäryos jyäglo eni: kur orkwo jyäglo* pjloglo sak dbaw pjloglo mya (300); bam orkwo jyäglo pjloglo sak shkëng (50); jem kjomo lëkong wop orkwo jyäglo pjloglo sak mya (30).

¹⁶ Shäryos yongyo kkringgwo mya, kjeryo tjok tjok. U dbo kjing shäryos tuk, ba dirko shäryos ber oojong pjirbri, kur orkwo jyäglo kjwara. U bång shäryos ber jong kjwara ba poglo go, e opzrëkklo.

¹⁷ »Di ichër kësbanq, kjok ëre pir wlo. Eshko ga llëye lóng së kjok kjwang jikong kjing go ga e kjer drete.

¹⁸ Gueniyo ga tjlökwö twër bop kong, ber İyado wlo. Pja jem opzrëk kjoyong li roy, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok, pjây wolon llëm wlo.

¹⁹⁻²⁰ »Öng, äya kjloshko so, sënwa, e lóng kjok ëre kjing go kës li, e jem sös pjök pjök, wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara, kjer llëm wlo. Woydër ga ber lóng së, pjây dik.

²¹ Dli tös llërba pogo, ga jem sös bomi tjok, e bomi kong, e öng, äya kjloshko so, sënwa tjeng li kong bakoe» le.

²² Llëye lara ba kong li shäryara Noéré uunkong eni.

7

Kjok ëre piktonge

¹ E irgo ga Jehovahä tjlë Noé kong ga «No kjlarasö wlënor shäng pjlo bek bor bokso li pja. E kjışhko ga pja opzrës jem kjoyong li roy, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok.

²⁻³ Öng ber pjlu bor poshrëkklo wlo oblë oblë, sënwa oblë oblë, e sös wlënggla doglo kjäk kjäk (7), popga doglo kjäk kjäk (7). Llamö sös wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara. Shäryos eni, jer kjok ëre kjing go llëm wlo.

⁴ Sondë kjwara go ga shunyo ichër shrë dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. Eshko

ga llëye shäryoror tek dämärshko lóng së li pjiga tjarë ber drete» le.

⁵ Kuya ga llëye lara ba kong li shäryara eni.

⁶ Kjok ëre piktongshko ga Noé lu pjloglo sak dbaw pjloglo tjer (600).

⁷ Era eni ga opzrëno jem kjoyong li roy, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok, shtëya dirë llëm wlo.

⁸⁻⁹ Ga öng uako wleniyo, öng uako llëm wleniyo, äya kjloshko so, sënwa, e öötong lóng ba shwoy, ga söra jem pjök pjök, wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara, lara Sbürë ba kong sorë li eni.

¹⁰ Öötong dbargwo kjäk (7) ga shunyo shrono, kjok ëre pir wlo.

¹¹⁻¹⁸ Mok pjök, dbar sak kjwara kjingsho kjäk (17) dbaryo ga Noé lu pjloglo sak dbaw pjloglo tjer (600). E dbaryo ga opzrëno jem kjoyong li roy, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok. Öng, äya kjloshko so, sënwa, e opzrëno jem lok pjök pjök kjoyong li roy ba tjok bakoe. Opzrëno jem wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara. Lara Sbürë ba kong sorë li shäryara eni.

E irgo ga u bång bångzara Jehovahärë beno jong tuke. E dbaryo ga dlung kësbanq buk kjok dorong li dlontong, tuktong kjone pogo. Kjok dogo ëmdë ga di börgak tjeng li böptuktonge. Shunyo shrono pjang kjok ëre kjing go dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. Eshkoshko ga di jem poyong İlönggö İlönggö, ga kjoyong li beno buk di kjing wëng erä.

¹⁹ Di poyono ara, öötong dlup llë lok kjok ëre kjing go kjökshko li jnena beno drete.

²⁰ E irgo ga dlup llë jnena pjirshko ga di li poyono jem, öötong wop orkwo jyäglo pjloglo sak kjwara kjingsho shkëng (15).

²¹ Nopga lóng kjok ëre kjing go kës li wolono eni. Öng, äya kjloshko so, sënwa, e lóng kjok ëre kjing go kës li kjëtong eni bakoe.

²² Llëye lóng së kjok ëre kjing go, tjwöl shrë wleniyo, e kjëtong drete.

²³ Gueniyo Noéra beno sök së, lóng kjoyong li roshko ba tjok bakoe. Epga eröe. Llamö pjitong dret, nopga, öng, äya kjloshko so, sënwa bakoe.

²⁴ Ga kjok ëre piktong beno eni, öötong dbargwo sak dbaw kjingsho sak shkëng (150).

8

¹ Eshkoshko ga Noé woyojera Sbürë llëm, öng, äya kjloshko so, e lóng ba tjok kjoyong roy li woyojera llëm bakoe. Eni ga pjluk ichara di kjing go kjrina. Wop sira ga di klän jer iröng obi.

* **6:14 Kjoyong**, e beno llëbo bapkwö kësbanq kjoyoe. Ne llëm kar kar. Ro bek sdoke. Roshko beno u wleni. † **6:15 Orkwo jyäglo kjlara, e centimetro sak pkëng kjingsho shkëng (45) dik.**

² Dlung késbang buk kjok dorong dloktong li sjéktong, ga shunyo ter shrono kjok dogo dwayo ame bakoe.

³ Eni ga di klän jer jong worae. Kjok ère piktong beno dbargwo sak dbäw kjingsho sak shkëngshko (150) ga di kläno jer dëgong.

⁴ Mok kjäk (7), dbar sak kjwara kjingsho kjäk (17) dbaryo ga kijong li dano beno buk Ararat kjokyo, dlup lëkong.

⁵ Eshko ga di kläno jer dëgong obi. Ga öötong mok sak kjwara (10), dbar kjwara dbaryo ga dlup llë kjókshko li dlup dbo go ÿa ga wen lok wëläe.

⁶ Öötong dbargwo sak pkëng (40) obi ga Noé sökshko ga u bäng shäryara li döra.

⁷ Ga sënwa shira kjwara so ëp uaga kjoyo, ga ichara dbuk pjang jek lë, tek lë, kjok dano li koshë.

⁸ E irgo ga sënwa shira kjwara obi, e dung-gwo shara, klung kjing di dano beno buk dogrore ik wlo.

⁹ Gueniyo shto wlëno opyë wlo ga ä, klung buk li kjing go di obi kjïshko. Eni ga shrono iröng obishko ga Noé orkwo shino kjoko, ga kjrara, iara jek ba shtoshko.

¹⁰ Koshara dbargwo kjäk (7) irgo ga dung-gwo ichara jek kjwara obi.

¹¹ Kjok ro zar kjwlë ga dunggwo li shrono tek pjang iröng, kjor korga* tjaglën söra tjeng kara ba kowo go. Miydara e go ga klung dogrotkë jek.

¹² Koshara dbargwo kjäk (7) obi irgo ga dunggwo ichara jek kjwara obi, ga shrono ame.

¹³ Noé lu pjloglo sak dbäw pjloglo tjer kjingsho kjarashko (601) ga di beno klung kjing go ame. Mok kjlara, dbar kjwara dbaryo ga kijong li kjing, e kjara ga ÿa ga klung kjing li beno buk dogrore.

¹⁴ Öötong mok pjök, dbar sak pjök kjingsho kjäk (27) dbaryo ga klung dano beno buk kjange.

¹⁵ Eni ga Sbö tjlë Noé kong ga

¹⁶ «Pja opshis kjoyong wle roy dwayo, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok.

¹⁷ Öng, äya kjloshko so, sënwa, e tjeng bop tjok kës li shis dret bako, shdär ber löng kjok kjwang jikong wlo» le.

¹⁸ Kuya ga opshino kjoyong roy dwayo, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok.

¹⁹ Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng oblë oblë eshko li opshino tjë jikong bakoe.

²⁰ E irgo ga Noé akkwo töno dluw ëng kjing go kjókshko, ga öng zröra, sho sura e kjing go, pjono dret, Jehovahä poshrëkklo. Ga öng uako wleniyo shara oblë oblë kjlara kjlara, sënwa uako wleniyo shara oblë oblë kjwara kjwara bakoe. Eshko ga zröra unkong, ga sho sura Jehovahä kong.

²¹ Öng sho sura li lö beno pjlu, owa llëm Jehovahä kong. Ga wotjik ga «Nopga, e tek miteshko ga wotjik llëbo owa shäryë eröe. Eni ëmdë ga kjok ère äyoshtër nopga li kjïshko ame. Öng kës, äya kjloshko so kës, e pjiror sorë ga shäryër eni ame bakoe.

²² »Kjok ère pjang obishko ga dwla dgozlong dbaryo tjok, dwla bo kjrozlong dbaryo tjok, kjok kjlik dbaryo tjok, kjok zengteng dbaryo tjok, shunyo dbaryo tjok, dlo të dbaryo tjok, dba tjok, shkë tjok bakoe» le.

9

Sbö tjlökwö twono Noé kong, beno ÿyado wlo

¹ Eshko ga Sbö tjlëno beno pjlu Noé, ba wapga kong bakoe. Tjlë ga «Pjäy wapga wenzong ara, shdär ber löng kjok kjwang jikong wlo.

² Öng kës, äya kjloshko so kës, e ber bomi bangkjërë ara, dete erä, kjok dirko so, kjok ère so, dlung roy so, e ber eni bakoe. E ber löng ichaga pjäydë.

³ Dënashko ga llëbo dguëy klung kjing botjyë wleniyo, llamo oblë oblë, e tworor bomi kong uëmi wlo. Eeri ga llëbo löng së, jëk löng i, e twër bomi kong. E ber bomi dli bakoe.

⁴ Gueniyo llëbo löng së li laga ba srëngdë. E kjïshko ga sjëngna srëng tjok, e uëy llëme.

⁵⁻⁶ »Nopga shäryoror so tja kjoyoe.

E kjïshko ga

ëye no zröno ga

e shdungga tjarë,

zröga äya kjloshko sorë, zröga öng ushko

sorë ëmdë ga

e shdun eni bakoe.

No zröga èrë ga e zröy.

Lër jlökoyo ga eni.

⁷ »Gueniyo bomi kong ga pjäy wapga wenzong ara, shdär ber löng kjok kjwang jikong wlo» le.

⁸ Eshko ga tjlë ba kong obi ga

⁹ «†Tja kuzia! Tjlökwö twër bomi kong, ber ÿyado wlo. E twër bomi tjëyo tek ber bomi irgo li kong bakoe.

¹⁰ E twër sënwa, öng, äya kjloshko so, e ter söromi bomi tjok kjoyong késbang roy dwayo kës li kong bakoe.

¹¹ Eni ga tjlökwö twër bomi kong, ber ÿyado wlo. Di ichër kjok ère kjing go, nopga, öng, äya kjloshko so, e pjir unkong wlo ame. Di ichër, kjok kjwang jikong pjir wlo ame bakoe.

¹²⁻¹³ Tjlökwö ère twër bomi kong, öng, äya kjloshko so unkong kong, kjok kjwang jikong kong bakoe. E twër bomi kong, ber

* **8:11** *Kjor korga* le li, e kjor ko *olivo* korga.

ÿyado wlo. Bor donku ère iër ber pjang kjok dogo. E ber pjang tjëlkwò ère jyäglo.

¹⁴ Pjäng ichër ìni wen pjang kjok dogo, ga donku wen pjang ba tjrëkoshko ga

¹⁵ woyoshër ga tjëlkwò tworor bomi kong, öng, äya kjloshko so uunkong kong ga shunyo ichër tjwe e kjoyo kjok pjikklo ame.

¹⁶ Donku wen pjang pjäng tjrëkoshko ga e ìn, ga tjëlkwò tworor nopga uunkong kong, öng, äya kjloshko so uunkong kong li woyoshër eshko.

¹⁷ Donku, e ber pjang tjëlkwò ère jyäglo. Ber eni» le.

Noé, ba wapga

¹⁸ Noé wapga opshino kjong kësbang roy dwayo li, e Sem, Jafet, Cam. (Cam wa buk kjlara ko Canaán.)

¹⁹ Shji löng kjok kjwang jikong kës ère beno löng Noé wapga mya li, e tjëyo.

²⁰ Noé beno shäng dwla dgaga. Ga kjillgwo bo dyo dbo ara shärye wlo ga kjillgwo eniyo li dwlayo dgara kjwöbö. Kjillgwo eniyo dgaga bäm li e.

²¹ Pjlara ga kjillgwo bo dyo dbo ara li iara, ga nelötkonoe. Ga shwong skwono beno buk kjwor ba u shäryak öng kwota go li roshko.

²² Eni ga Canaán data Cam, e opzrëno jek ba data u li roshko, ga wlëna, ìna buk nelö, kjwor. Eshko ga opshino jek, ga roy lara ba shjiyga kong.

²³ Eni ga Sem, Jafet, e kjinyoklo kjrono kara, iara lok ba dbopdo, ga jëktong kokso lëkong ba data buk lishko, ga kjingara e go.

²⁴ Noé nelö jenoshko ga woleno. Lläye shäryara ba wa iröng wleniyorë li miydarashko ga

²⁵ tjël ba kong ga

«†Bop wa Canaán, e äyoshtër!

je ber shäng bop shjiyga kjwe parkaga tjwëlëk shäng pjir wleniyo!» le.

²⁶ Ga tjël Jehovah kong ga

«Jehová, pja tjwölö kësbange. Pja Sem Sbö.

Canaán, e ber shäng ba parkaga tjwëlëk shäng pjir wleniyo ga pjluë.

²⁷ Sbö, kjok twos tira llëm Jafet kong.

Ba tjëyoga ios ber löng uunkong Sem tjok.

Ga Canaán ios ber shäng ba parkaga tjwëlëk shäng pjir wleniyo bakoe» le.

²⁸ Kjok piktong irgo ga Noé lu ìno pjloglo sak dbäw pjloglo mya kjingsho sak shkëng (350).

²⁹ E lu ìno öötong sak dbäw pjloglo shkaw kjingsho sak shkëngshko (950) ga wolonoe.

¹ Sem, Jafet, Cam, e Noé wapga. Ère ba tjëyo tek beno ba irgo li kjibokwoyo. Kjok piktong irgo ga mya jikong li wapga tjok.

Jafet tjëyo tek beno ba irgo

² Jafet, e wapga domerga ko eni: Gómer, Magog, Maday, Javán, Tubal, Mésec, Tirás.

³ Gómer, e wapga domerga ko eni: Asquenaz, Rifat, Togarma.

⁴ Javán, e wapga domerga ko eni: Elisá, Tarsis, Quitín, Dodanín.

⁵ Ère Jafet tjëyo tek beno ba irgo. Ga beno to löng dlung kjako. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baïya kjing go, ba tjëlkwò baïya tjok.

Cam tjëyo tek beno ba irgo

⁶ Cam, e wapga domerga ko eni: Cus, Misrayin, Fut, Canaán.

⁷ Cus, e wapga domerga ko eni: Seba, Javilá, Sabtá, Ragama, Sabteca.

Ragama, e wapga domerga ko eni: Sabá, Dedán.

⁸ Cus, e wa buk kjlara domer obi ko Nimrod. E ëngkjwaga dbo ara wleniyo.

⁹ Kjimtara Jehovahë kjishko ga e wlo pjluë. E kjishko ga oba tjël ga «Kjwe kjimtara Jehovahë kjishko ga kjwe wlo pjluë, Nimrod ì dik» lëba eni.

¹⁰ Kjok tjeng pkëng (4) ko Babel, Érec, Acad, Calné. Pkëng jikong, e Sinar kjokyo oblë oblë. Kjrina kjrina kjëryo shäryak ak go pjiribi kjóshko. Kjok eshko soppa ichaga Nimrodë bäm go.

¹¹ E irgo ga opshino jek shäng Asiria kjokyo lëkong. Eshko ga kjok shto oblë oblë u ywara kjwöböso. Kjok kjrina kjrina kjëryo shäryak ak go pjiribi kjóshko. Kjok, e ko Ninive, Rejobot Ir, Cala,

¹² Resén. Resén, e kjokyo kësbange. E ber buk Ninive kjokyo, Cala kjokyo, e tjrëko.

¹³ Misrayin, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyo kop ara. E Lud tjëyo, Anam tjëyo, Lehab tjëyo, Naftu tjëyo,

¹⁴ Patrus tjëyo, Caslu tjëyo, Caftor tjëyo. Filisteoga, e Caftor tjëyo obi.

¹⁵ Canaán, ba wa domer bäm ÿyo li ko Sidón. E irgo ga wa buk kjlara domer obi ko Het.

¹⁶ Canaán, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyo kop ara. E Jebús soppa, amorreoga, gergeseoga,

¹⁷ heveoga, araceoga, sineoga,

¹⁸ Arvad soppa, zemareoga, jamatitaga. E irgo ga Canaán so tjëyoga shdóktonge.

¹⁹ Ba kjok, e ber buk Guerar kjokyo, Sidón kjokyo, e dwayo äar jong Gaza kjokyo go. Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, Admá kjokyo, Zehoyin kjokyo, e shwo lëkong äar jong Lasa kjokyo go.

²⁰ Ère Cam tjëyo tek beno ba irgo. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baïya kjing go, ba tjëlkwò baïya tjok.

10

Noé tjëyo tek beno ba irgo

Sem tjëyo tek beno ba irgo

²¹ Jafet shjiy Sem, * e wapga tjeng bakoe. Éber tjëyo tek beno ba irgo li, e beno löng Sem tjëyo.

²² Sem, e wapga domerga ko eni: Elam, Asur, Arfaxad, Lud, Aram.

²³ Aram, e wapga domerga ko eni: Uz, Hul, Guéter, Mas.

²⁴ Arfaxad, e wa buk kjlara domer ko Selaj. Selaj, e wa buk kjlara domer ko Éber.

²⁵ Éber, e wapga domerga do pjök, kjlara koiara Péleg,[†] eshko dbaryo ga nopga shdöktong beno tjeng dboy dboy kjishko. Péleg, e löng ko Joctán.

²⁶ Joctán, e wapga domerga ko eni: Almodad, Sélef, Jazar Mávet, Yeraj,

²⁷ Hadorán, Uzal, Diclá,

²⁸ Obal, Abimael, Sabá,

²⁹ Ofir, Javilá, Jobab. Epga uunkong Joctán wapga.

³⁰ Ba kjok, e beno buk Mesá kjokyo dwayo äär jong Sefar kjokyo go. Sefar, e ber buk dlup lok dlo wen têm shwo lëkong tjërko.

³¹ Ère Sem tjëyo tek beno ba irgo. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baíya kjing go, ba tjëlkwö baíya tjok.

³² Tjëyoga uunkong ère, e Noé wapga tjëyoga. Tjëyo kjrina kjrina tak beno lok kjibokwo ère go ba kjökëso tjok, ba kjok baíya tjok bakoe. Klung piktong irgo ga epga shdöktong beno löng kjone pogo. Eeri ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jìkong, e Noé wapga tjëyoga.

11*Babel kjokyo*

¹ Dbar eshkoshko ga nopga uunkong tjëlë tjëlkwö kjwaraso.

² Opshino jek löng dlo wen têm shwo lëkong dwayo ga jek öötong löng Sinar kjokyo kjing goshko ga sdam wlëna buk kjrina, ga beno löng eshko.

³⁻⁴ Pjlara ga tjëlë èng kong ga «Shji klung shosho shäryë, piy iök go ber kjang ak dik wlo, u shäryë e go wlo, ak äska. Sho smoy èng go ba smokklo dishäng kjoyo, gueniyo sho sî go, ak smokklo sho äska. E go ga kjweri shji u ywë kjwöböso, kjëryo shäryë ak go pjibrì kjökshko. Ga u shäryë klung akyo go, e shäryë jem äär jong kjok dogo. E go ga shji shdär llëm, gueniyo shji roy shdär ber kjok kjwang jìkong. Eni ga shji ber tjwlö ara» le.

⁵ Gueniyo ga nopga löng u ywë kjwöböso, kjëryo shäryak ak go pjibrì kjökshko, ga löng u shäryë klung akyo go jem jong kjok dogo lëshko ga Jehová ter öör eshko ba pak li ìk.

⁶ Eshko ga wotjìk ga «Nopga kjwe tjëyo kjrinaso, tjëlkwö jong kjwaraso bakoe. Eni ga llëye shärye woydë kës li, e slongga ère llëme.

⁷ Shji to jer ba tjëlkwö kjlopstwë, tjëlë ber löng oblë wlo, tjëlë ga llë layde èng kong li miyde llëm wlo. Shäryë eni dey» le.

⁸ Nopga iara Jehovärë beno tjeng dboy dboy kjok shto oblë oblë eni. Ga ba pak shärye löng li rayarae.

⁹ Kjok eshko ga tjëlkwö kjlopswana Jehovärë beno wëllë llëmshko ga nopga shdöktong to beno löng dboy dboy kjok kjwang jìkong. E kjishko ga kjok ère kowëba Babel.*

Sem tjëyo tek beno ba irgo

¹⁰ Ère Sem tjëyo tek beno ba irgo. Kjok piktong irgo ga öötong lu pjloglo pjök ga Sem, e lu pjloglo sak dbäwshko (100) ga wa buk kjlara domer ko Arfaxad.

¹¹ E irgo ga lu ìno sak dbäw pjloglo shkëng (500) obi, ga wapga weno obi.

¹² Arfaxad, e lu pjloglo sak mya kjingsho shkëngshko (35) ga wa buk kjlara domer ko Selaj.

¹³ E irgo ga lu ìno sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho mya (403) obi, ga wapga weno obi.

¹⁴ Selaj, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlara domer ko Éber.

¹⁵ E irgo ga lu ìno sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho mya (403) obi, ga wapga weno obi.

¹⁶ Éber, e lu pjloglo sak mya kjingsho pkëngshko (34) ga wa buk kjlara domer ko Péleg.

¹⁷ E irgo ga lu ìno sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho sak mya (430) obi, ga wapga weno obi.

¹⁸ Péleg, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlara domer ko Reú.

¹⁹ E irgo ga lu ìno sak dbäw pjloglo pjök kjingsho shkaw (209) obi, ga wapga weno obi.

²⁰ Reú, e lu pjloglo sak mya kjingsho pjökshko (32) ga wa buk kjlara domer ko Serug.

²¹ E irgo ga lu ìno sak dbäw pjloglo pjök kjingsho kjäk (207) obi, ga wapga weno obi.

²² Serug, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlara domer ko Najor.

²³ E irgo ga lu ìno sak dbäw pjloglo pjök (200) obi, ga wapga weno obi.

²⁴ Najor, e lu pjloglo sak pjök kjingsho shkawshko (29) ga wa buk kjlara domer ko Taré.

²⁵ E irgo ga lu ìno sak dbäw kjingsho sak kjwara kjingsho shkaw (119) obi, ga wapga weno obi.

* **10:21** Hebreo tjëlkwö ère llë loklo miydëy yötso llëme. E **Jafet shji Sem** loklo, llëm ga **Sem shjiy Jafet** loklo. Kjone dey miydëy yötso llëme. † **10:25** Hebreo tjëlkwö **Péleg**, e **shdök** loklo. * **11:9** Hebreo tjëlkwö **Babel**, e **tjëlkwö wëllë llëm** loklo.

²⁶ Taré, e lu p̄loglo sak kjákshko (70) ga wapga tjeng domerga ko Abram, Najor, Jarán.

Taré tjëyo tek beno ba irgo

²⁷ Ère Taré tjëyo tek beno ba irgo. Ba wapga ko Abram, Najor, Jarán. Jarán, e wa kjlara ko Lot.

²⁸ Jarán li wolono buk Caldea so kjokyo ko Ur, e weno bukshko. Wolonoshko ga ba data sök së obi.

²⁹ Walë shäng kjlara ko Saray. Abram, e orkwosmono ba tjok. Jarán, e wapga walëga ko Milca, Iscá. Najor, e orkwosmono Milca tjok.

³⁰ Saray, e wapga llëm, e kjrong kjîshko.

³¹ Taré wlo opshino Caldea so kjokyo ko Ur dwayo, jongya jing Canaán kjokyo wlo. Ga ba wa Abram, e söra jek Abram boy Saray tjok, ba tjer Lot tjok bakoe. Gueniyo ga öötong löng Jarán kjokyo ga beno löng eshko.

³² Kjek eshko ga Taré lu ino öötong sak dbäw p̄loglo pjök kjingsho shkëngshko (205) ga wolonoe.

12

Abram ichara Sbörë to Canaán kjokyo

¹ Pjlara ga Jehová tjlë Abram kong ga «Bop kjok, bop tjëyo, bop pjeyoga, e rayos ber uunkong, ga pja nom jek kjokyo kjone pin bop kong lishko.

² Eshko ga bop tjëyo tek ber bop irgo li, e iër ber shdär träk llëm, ber tjëyo kësbang wlo. Pja kjimtër, pja ber tjwlö ara wlo. Eni ga nonga uunkong kjimtër bebi.

³ Èye wotjlik pjlú bop kong ga tja wotjlik pjlú ba kong bebi. Èye wotjlik owa bop kong ga tja wotjlik owa ba kong bebi bakoe. Bop kjîshko ga tjëyoga löng kjok ère kjing go kjimtër uunkong» le.

⁴ Kuya ga toe. Abram lu p̄loglo sak kjäk kjingsho shkëngshko (75) ga opshino Jarán kjokyo dwayo.

⁵ Ba boy Saray, ba shtop Lot, ba llëbo uunkong, ba parkagaga löng ba tjok, e söra jek uunkong Canaán kjokyo. Öötong löng eshko ga

⁶ jëktong ara ga öötong löng Moré kjokyo, kjor jong kjlara kësbang lishko, Siquén kjokyo ber buk soshko. Eshkoshko ga Canaán sogpa löng eshko obi.

⁷ Eshko ga Jehová weno shäng Abram kong, ga tjlë ba kong ga «Kjok ère twër ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong» le.

Jehová weno shäng ba kong eshko kjîshko ga akkwo tóna dluw èng kjing go kjókshko, Jehová poshrëkklo.

⁸ Pjir ga jëk öötong löng dlup shwo lëkong, Betel kjokyo ber buk soshko. Eshko ga ba u shäryak öng kwota go söya jek ba tjok li iara jong Betel kjokyo, Hai kjokyo, e tjrëko.

Eshko ga akkwo tóna dluw èng kjing go kjókshko, Jehová poshrëkklo obi. Shäryara pjir ga syöshtono Jehová kong eshko.

⁹ E irgo ga jek löng shtor shtor, irbo jek jong äär Néguev kjokyo shwo lëkong.

Abram öör Egipto kjokyo

¹⁰ Eshko ga öötong löng lishko ga pji shrono arae. E kjîshko ga Abram wlo opshino to lok ey dwayo, jongya jing Egipto kjokyo, ber löng eshko dbar kjwöbö wlo.

¹¹ Jek löng ääto Egipto kjokyo ga Abram tjlë ba boy kong ga «Miydër pjlú ga pja wolësowa.

¹² Pja Iya Egipto sopgarë ga pja bor boy le, ga tja zröya lok bop kjîshko, pja ber ba kong wlo dani.

¹³ E kjîshko ga tja zröya lok bop kjîshko llëm wlo ga pja bor dor lëp ba kong eni» le.

¹⁴ Eni ga öötong löng Egipto kjokyo ga kjok eshko sogpa tjlë èng kong ga «Ba boy kjwe wolësowa» le.

¹⁵ Egipto so pjluyo parkagaga omïno lok bakoe. Ga tjlë ba pjluyo kong ga «Walë shrono shäng kjlara wolësowa» le, ga Saray li söra lok jekdo pjlú ushko.

¹⁶ Eni ga Saray kjîshko ga Abram wlokrara, dara lok pjlúe. Sëna öng këskes chila, ga parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo twara ba kong bakoe.

¹⁷ Gueniyo ga Saray kjîshko ga pjlú li shduna Jehovärë, ba pjeyoga uunkong tjok, swlo ichara träk llëm ba ushko.

¹⁸ E kjîshko ga Abram rokara pjlú lirë tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «¿Pja llëbo shäryono bor kong kjweni ega? ¿“Walë ère bor boy” lorop bor kong llëm ega?

¹⁹ «Kjwe bor dor” lorop bor kong kuzong ga sirashko ga kjwe kjwe kjröror bor boy. Bop boy shäng ère. ¡Sös bop tjok, ga pjây nomo!» le.

²⁰ Eni ga ba parkagaga ichara Abram ichë jek Egipto kjokyo dwayo, ba boy, ba llëbo uunkong tjok.

13

Abram, Lot, e opkono lok dboy dboye

¹ Abram opshino to Egipto kjokyo dwayoshko ga jek öötong shäng Néguev kjokyo, ba boy, ba shtop Lot, ba llëbo tjeng kës li tjok.

² Eshko ga Abram dbur sho shöylör ara, dbur sho pjlublún ara, öng ara bakoe.

³⁻⁴ E irgo ga jek löng shtor shtor, irbo jek jong äär Betel kjokyo shwo lëkong. Dëna sök lishko ga akkwo tóna dluw èng kjing go kjókshko, Jehová poshrëkklo. Kjok eshko, e buk Betel kjokyo, Hai kjokyo, e tjrëko. Öötong löng eshko iröng obi ga syöshtono Jehová kong obi.

⁵ Eshko ga Abram shtop Lot, e öng ara, parkaga ara, ba kjokwa dik.

⁶ Ba kjok löng lishko ga öng ara anmoyö kjishko ga ba öng dli pitënge. E kjishko ga ber löng eshko uunkong ga äe.

⁷ Dli ara llëm kjishko ga Abram öng dagaga ëngkjwë lok ara Lot i tjok. Eshko dbaryo ga Canaán sogpa, ferezeoga, e löng eshko obi.

⁸ Eni ga pjlara ga Abram tjlä Lot kong ga «Shji epenga döe. E kjishko ga shji iirkë ëng tjok kar kar ga äe. Bi parkagaga ëngkjwë ëng tjok ga ä bakoe.

⁹ Rokër bop kong sira ga pja opkjos ber sök dboye. Kjok ëre izong. Woydëp kjone dey ga kjozong. Pja jek milëkong ga tja jek këlä. Pja jek këläkong ga tja jek mlë» le.

¹⁰ Kuya ga iya Jordán sdamyo kjok kjwang jikong. İna ga Jordán diyo kjwo kar kar äär jong Zoar kjokyo go, e diyo bayo ara, so kjok shäryara Jehoväré Adán kong li kjoyo, so Egipto kjokyo kjoyo bakoe. (Eshko ga Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e pijyde Jehoväré llëm obi.)

¹¹⁻¹³ Eni ga kjok kjrara Jordán sdamyo shwo lëkong, ga to jek dlo wen tëm shwo lëkong, öötong sök eshko, Sodoma kjokyo ber buk soshko. (Sodoma sogpa, e wotjlik owa erä. Llëbo owa shäryara lok ara Jehová bokso.) Abramda beno sök Canaán kjokyo. Abram, Lot, e opkjono lok dboy dboy eni.

¹⁴ Lot to irgo ga Jehová tjlä Abram kong ga «Kjok is yötso llaw pogo.

¹⁵ Pja bokkwo dbo äär kjone lishko ga kjok, e twër uunkong ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong, ber bomi kong iyado wlo.

¹⁶ Bop tjëyo li iër shdär lok träk llëm, shtëy ga äär llëm, klung pjlungyo wleni.

¹⁷ İni ga pja jëkzong! Kjok is kjwang jikong, e twër ber bop kong kjishko» le.

¹⁸ E irgo ga poshäryono ga toe. Domer sök kjlara ko Mamré. E kjor këskës lok arae. Kjok eshko ga Hebrón kjokyo ber buk soshko. Abram wlo öötong löng eshko ga akkwo tona Abramdë dluw ëng kjing go kjóksko, Jehová poshrëkkö.

14

Lot wlikara Abramdë

¹⁻² Eshkoshko ga pjlupga doglo pkëng (4), e ëngkjwono pjlupga doglo shkëng (5) tjok. Pjlupga doglo pkëng (4) li, e Sinar so pjluyo ko Amrafel, Elasar so pjluyo ko Arioc, Elam so pjluyo ko Quedorlaómer, Goyim so pjluyo ko Tidal. Pjlupga doglo shkëng (5) li, e Sodoma so pjluyo ko Bera, Gomorra so pjluyo ko Birsá, Admá so pjluyo ko Sinab, Zeboyin so pjluyo ko Semeber, Bela so pjluyo. (Bela kjokyo, e ko Zoar kjokyo bakoe.)

³⁻⁴ Eshko dbaryo ga pjlupga doglo shkëng (5) li ichaga Pjlu Quedorlaómer lirë sök lu sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Gueniyo öötong luyo sak kjwara kjingsho myashko (13) ga epga wotjllino ëngkjwë ba tjok. Eni ga shkëng (5) jikong li ëng tóno lok, ga ba ëngkjwagaga söra jek lok Sidín sdamyo, Di Bång Buk Kësbang Dlek lishko.

⁵ Öötong lu pjlara obi ga Pjlu Quedorlaómer jongya jong eshko, pjlupga löng ba shwo lëkong li tjok, ëngkjwë wlo. Jek löng eshko wopro ga refaitaga zana lok Astarot Carnayin kjokyo, zuzitaga zana lok Jam kjokyo, emitaga zana lok Save Quiriatiayin kjokyo.

⁶ Horeoga zana lok Seir kjokyo dlup shwo lëkong, irpjana lok äär löng Parán kjokyo. E ber buk kjok dogro no llëmshko li worbo go.

⁷ Tek iröng shrono löng Enmispat kjokyo, e ko Cades kjokyo bakoe. Eshko ga Amalek tjëyoga zana lok pjire. Amorreoga löng Jazezón Tamar kjokyo li zana lok pijir bakoe.

⁸⁻⁹ Epga zana lok pijir irgo ga jek öötong löng Sidín sdamyo shara. Eshko ga pjlupga doglo pkëng (4) li ëngkjwono pjlupga doglo shkëng (5) li tjok.

¹⁰ Sidín sdamyo lishko ga pjlëbgwo lok träk llëm, roshko di shäng sho si tjeng tjunge. Eni ga Sodoma so pjluyo, Gomorra so pjluyo, e tök le lokshko ga lono jer lok pjlëbgwo li roshko. Eshko ga pjlupga zana lok pijir doglo mya obi li, e töktong jem lok dlup shwo lëkong.

¹¹ Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo ga dli llë, llëbo tjeng kës tjwölö tjok li, e söra lok pjlupga ba kjangyoga lirë drete.

¹² Abram shtop Lot, e sök Sodoma kjokyo kuzong ga shara lok, söra to ba llëbo tjeng kës li tjok bakoe.

¹³ Gueniyo ga no töktong kjlara, ga Lot roy söra jek öötong Abram, hebreo li kong.

Eshkoshko ga Abram sök Mamré kjor këskës lok lishko. Mamré, e amorreo. E lëmga tjeng do pjök, kjlara ko Escol, kjlara ko Aner. Pjlara ga domerga doglo mya li tjlökwono ëng kong Abram tjok. Tjläno ëng kong jlöko go «Oba ëngkjwë woydë bi tjok wleni ga shji ëng wlikë shara» lara eni.

¹⁴ Eni ga roy kura Abramdë ga ba shtop söra ba toe. Eshko ga Abram ëngkjwagaga tjeng doglo sak dbäw pjloglo mya kjingsho sak kjwara kjingsho kwong (318). Epga kuno jem löng uunkong ba tjok. Eni ga söra jek pjlupga pkëng (4) li irpjang, äär jong Dan tjëyoga kjokyo.

¹⁵ E shkëyo ga ba ëngkjwagaga li shdöra beno tjeng dboy dboy, ga pjlupga li kopjrina lok pjiribrie. Eshko ga popdara, irpjana lok öötong löng Hobá kjokyo, e Damasco kjokyo pjlor kalëkong.

¹⁶ Eni ga llëbo kjrara, söra tjeng ba tjok li döra Abramdë ba shjiryö drete. Ba shtop Lot, ba llëbo, ba walëga, ba nopga uunkong, e döra eni.

Melquisedec tjlökwo lono beno pjlú Abram kong

¹⁷ Quedorlaómer, pjlupga löng ba shwo lëkong li, e zana pjir ga Abram bojono tek iröng obi. Öötong shäng Save sdamyö ga Sodoma so pjluyo opshino jek ba wlojkrë irbo.

¹⁸ Domer shäng kjlara ko Melquisedec. E Salem so pjluyo. E omwlojkröno bakoe. E syöshtaga Sbö Tjwlö Kësbangyo kong ba pjeyoga kjishko. Eshko ga pjlung shosho suk pjir shira, twara Abram kong, kjillgwo bo dyo dbo ara tjok.

¹⁹ Ga tjlëno beno pjlú ba kong. Tjlë ga «Pja kjimte Sbö Tjwlö Kësbangyorë ara.

E kjok uunkong shäryaga.

²⁰ Pja kjimtara,

bop moskwoga iara beno tjeng bop wloshko,
ga zanop song erä.

E kjishko ga e poshrëy kësbang iyado» le.

Eni ga llëbo wlëna Abramdë kës li shtara äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shira kjrina kjrina, ga twara beno Melquisedec kong.

²¹ E irgo ga Sodoma so pjluyo tjlë Abram kong ga «llëbo uunkong dörop kjwe ber tjeng bop kong ga pjlú, gueniyo bor nopga kjwera twos bor kong iröng obi» le.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja tjlëno Jehovah kong jlökoyo. E Sbö Tjwlö Kësbangyo. E kjok uunkong shäryaga.

²³ Loror ba kong jlökoyo ga llëye bopoya kjrër llëm, trer kjwara llëm, drepkwota pjrikklo pjlara llëm bakoe. Eni ga llono ga tja llëbo ara wleni ga twaga pjarë bor kong lëp ga äe.

²⁴ Llëye woydër ber bor kong llëm, dli uara bor nopgarë li döe. Gueniyo ga domerga bor yorkaga Aner, Escol, Mamrë, kjwepga wle kongda llëbo twos kjrina kjrinae» le.

15

Jehová tjlökwo twono Abram kong, beno iyado wlo

¹ E irgo ga Jehovah weno shäng Abram kong yoshko wleni, ga tjlë ba kong ga «Abram, llëye bangkjрэp llëme. Tja bop wlikaga. Llono ga pja iër ber tjwlö ara. E kjishko ga llëye bangkjрэp llëme» le.

²⁻³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Jehová, llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjlúe. ¿Tja ber tjwlö ara llëno? Miydëp pjlú ga tja wapga drete. Tja kong wapga tworop llëme. E kjishko ga tja wolonoshko ga bor llëbo uunkong ber bor parkaga tjwlëk shäng pjir

wleniyo ko Eliezer kong. E bor pjeyo llëm, e Damasco so» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bop llëbo uunkong ber ba kong llëm, e ber bop wa domer onmo li kong» le.

⁵ Eshko ga Abram söra jek kjoko, ga tjlë ba kong obi ga «Kjok dogo is yötso. Dbala shtozong, shtëp ga pjlúre ip wlo. Bop tjëyo tek ber bop irgo li ber träk llëm kjweni bakoe» le.

⁶ Kuya ga tjlökwo kjrara, ga mär beno shäng ba go. E kjishko ga iara Jehovahë beno pjlo bek ba bokso.

⁷ Ga tjlë ba kong ga «Jehová li tja. Pja shiror tek Caldea so kjokyo ko Ur li dwayo, kjok ëre twër ber bop kong wlo, kjok ëre twër ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong wlo bakoe» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga Jehovah, ¿kjok ëre ber bor kong jlökoyo miydër sorë?»

⁹ «Öng tek sös bor kong kop eni: sögla popga wapga llëm obi wleniyo kjlara, shwling ushko so popga kjlara, öng wlëp ushko so wlënggla kjlara, mya jikong mikbo lu pjlöglo mya döe. Dunggwo tek sös kjwo pjok oblë oblë bako, kjwara kësbang wleniyo, kjwara chirawa wleniyo» le ba kong.

¹⁰ Kuya ga llëbo rokara li söra uunkong Jehovah kong. E irgo ga zröra, sho shora wok, ga iara tjeng ëng gomyo. Dunggwora shora llëme.

¹¹ Ba öng sho shora, iara tjeng lishko ga lä tje lok träk llëm ba kjing go, gueniyo shgawe Abramdë shäng eshko.

¹² Kjok ro zar wleni ga Abram sjeno, opbuno, ga pono rong anmoyö. Buk pëshko ga iya yoshko go ga kjok ro beno yët, ga bangkjrara ara.

¹³⁻¹⁵ Eshko ga Jehovah tjlë ba kong ga «Pja äär tjlablashko, ga pja wolon döroshko ga pja sök wlëp iyado. Gueniyo ga lër bop kong jlökoyo ga bop tjëyo tek ber bop irgo li äär löng kjok shto oblë. Eshko ga ber löng parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, ga bokrotkëba, ga opshik ga ä, äär jong lu pjlöglo sak dbäw pjlöglo pkëng (400). Gueniyo ba bokrotkagaga li, e shdunga tjarë. Bop tjëyoga opshik ey dwayoshko ga llëbo tjeng kës li söya lok jek ba tjok pjire.

¹⁶ Eeri ga amorreoga löng kjok ëre kjing go, llëbo owa shärye lok ara, gueniyo llëbo owa shärye löng li äätë ba dbo go llëm obi. E kjishko ga bop tjëyoga tje iröng maling llëme. Lu äär pjlöglo sak dbäw pjlöglo pkëngshko (400) ga bop tjëyoga tje löng kjok ëreshko iröng obi» le.

¹⁷ Kjok ro zoktongshko ga kjok ro beno yët erä. Eshko ga sbi weno pjang kjwara, roshko yö sho tur jonge. Kjour weno pjang bok kjwara dbo go iök pjë jong ri rie. Pjöyikong jëk lok ba öng sho shora tjeng li tjréko.

18 Eshko ga Jehovahá tjlë Abram kong ga «Tjìkwo twër bop kong, ber ìyado wlo. Kjok ère twër bop tjëyo tek ber bop irgo li kong, tek Egipto diyo dwayo äär jong Éufrates diyo kësbang li go.

19 Eeri ga kjok ère, e quenitaga kjokyo, Cenaz tjëyoga kjokyo, cadmoneoga kjokyo,

20 Het tjëyoga kjokyo, ferezeoga kjokyo, refaitaga kjokyo,

21 amorreoga kjokyo, Canaán so kjokyo, gergeseoga kjokyo, Jebús so kjokyo bakoe» le.

16

Agar, ba wa Ismael

1-3 Abram sök Canaán kjokyo lu pjlöglo sak kjwarashko (10) ga ba boy Saray wapga llëm obi. Gueniyo ga walë Egipto so shäng kjlara ko Agar, e Saray parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo.

Pjlara ga Saray tjlë ba lanma kong ga «Tja kuzong. Jehovahá kjìshko ga tja kjröng. E kjìshko ga rokër bop kong ga pja pë Agar tjok. Ba kjìshko ga tja wapga tjok kjwe» le.

Kuya ga «jölö» le ba kong.

Eni ga Agar twara Abram kong, pë ba tjok wlo.

4 Eshko ga pono ba tjok, ga beno shäng kjlaraso llëme. Eshko jek lëkong ga ba pjlü Saray bangkjre ame.

5 Eni ga Saray tjlë ba lanma kong ga «jBop kjìshko ga tja bangkjre ame! Twak tjarë bop kong, bop boy wlo. Era wloshko dörö kjìshko ga wotjlik ga e tjwlö ara, bor kjinmo le. Èye diktong li ë, pjare, de tja miydaga ber Jehovahá» le.

6 Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja kuzong. Bop parkaga li shäng bop wloshko. Llëye shäryëp woydë ba tjok li miydaga ber pjarë» le. Eshko jek lëkong ga Agar bokrotke Saraydë ara.

E kjìshko ga töktong to ey dwayo.

7 Jëk shäng kjok dogro no llëmshko ga öötong woshtë sök di bäng buk kjwara li zlong bäng, e buk irbo jek jong äär Sur kjokyo li sor go. Eni ga wlëna Jehovahá parkaga kjok dogo so lirë* sök eshko.

8 Ga tjlë ba kong ga «Agar, ¿pja tek kjone dwayo? ¿Pja to kjone?»

«Tja to shäng bor sogo Saray töywë» le ba kong.

9 Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nom jek bop pjlü Saray ushko iröng obi. Llëye le bop kong li kolozong» le.

10 Ga tjlë ba kong obi ga

«Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, shtëy ga äär llëme.

11 Pja shäng kjlaraso llëme.

Llono ga pja wa buk kjlara domer, e koiëp Ismael,†

pja woydë ara li miyde Jehovahé pjir kjìshko.

12 Bop wa, e ber shäng tjëkso llëm, sëgro äya kjloshko so wleni.

E ber nopga uunkong moskwo.

Èye wotjlik pjlü ba kong llëme.

E ber shäng ëngkjwë ba pjeyoga tjok ìyado» le.

13 Kuya ga wotjlik ga «Tja Ìna Sbörë, ga tja sök së obi» le. E kjìshko ga Jehovahá, e tjlëno ba tjok li kowara Sbö, Bor Ìga.

14 E kjìshko ga di bäng buk Cades kjokyo, Béred kjokyo, e trëko li kowëba Sbö Sök Ìyado, Bor Ìga li di bäng.

15 E irgo ga wa buk kjlara domer, ga koiara ba data Abramdë Ismael.

16 Eshko ga Abram lu pjlöglo sak kjwong kjingsho tjer (86).

17

Sbö tjìkwo twono Abraham kong, beno ìyado wlo

1 Abram lu pjlöglo sak shkaw kjingsho shkawshko (99) ga Jehovahá weno shäng ba kong, ga tjlë ba kong ga «Tja ère Sbö, llëye shäryër woydë li shäryër ga pjlúe. Tja kolozong. Pja jëk pjlö bek bor bokso bakoe.

2 Tjìkwo twër bop kong, ber ìyado wlo, ga bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëme» le ba kong.

3 Kuya ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go. Eshko ga Sbö tjlë ba kong ga

4 «Tjìkwo twër bop kong, ber ìyado wlo li eni: Pja ber tjëyoga ara data.

5 Ga eeri jek lëkong ga pja ko ber Abram* ame. Pja ko ber Abraham† shara, pja ioror beno tjëyoga ara data kjìshko.

6 Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëme. E trëko pjlupga wen. Epga ber löng tjëyoga oblë oblëe.

7 Tjìkwo ère twër bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bakoe. Tja bop Sbö ìyado, tja ber ba Sbö ìyado bakoe.

8 Pja sökshko li ko Canaán. Pja kjok ère so llëm, gueniyo kjok buk kës ère twër ber bop kong ìyado wlo, epga kong bakoe. Ga tja ber ba Sbö ìyado» le.

9 Ga tjlë Abraham kong obi ga «Tjìkwo twër bop kong li shäryos eni ìyado. Bop tjëyo tek ber bop irgo li omshäryë eni bakoe.

10 Tjìkwo twër bop kong, ber ìyado wlo li ber eni: Domerga löng bomi tjok kjlobi li ber löng doyo jyä tak pjire.

* 16:7 Jehovahá parkaga kjok dogo so le li, e Sbö om go layde. † 16:11 Hebreo tjìkwo Ismael, e kuya Sbörë loklo.

* 17:5 Hebreo tjìkwo Abram, e data tjwlö ara loklo. † 17:5 Hebreo tjìkwo Abraham, e tjëyoga ara data loklo.

¹¹ Eni ga bomi chimkwo dbo kwota zëmi tas, e ber tjlökwo ère kjroromi jlökoyo li jyäglo.

¹²⁻¹³ Eeri jek lëkong ga chidaga domerga wen tjeng bomi tjrëko kjlobi li aar dbar kjwongshko (8) ga doyo jyä tëmi pjir eni, bomi wapga, bomi parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo li wapga bakoe. Bomi parkagaga tjwlënomi shto oblë so kong li doyo jyä tëmi pjir bakoe. Pjäy domerga doyo jyä të uunkong. Ba jyäglo ère ber pjang bomi sho go iyado, tjlökwo tworor bomi kong li dik.

¹⁴ Èye doyo jyä të llëm ga ber sök bomi tjok ga äe. Eni wleni ga tjlökwo tworor bomi kong li shäryara llëm kjishko ga ichozì bomi shwoy dwayo» le.

¹⁵ Eshko ga tjlë ba kong obi ga «Bop boy kjwe ko ber Saray ame. Eeri jek lëkong ga ko ber Sara shara.

¹⁶ Llëbo shäryër ber pjlu ba kong. Bop kong wa twër kjlara domer ba tjok. Sara, e ber tjëyoga ara mekë. Ba tjëyo tek ber ba irgo li tjrëko pjlpuga wen» le.

¹⁷ Kuya ga kjök tonu, kujono bokdo kjlay klung go, ga jar jounge. Wotjlik sök ga «¿Domer luyo sak dbäw (100) ga data sorë? ¿E ga Sara luyo sak shkaw (90) ga wa tjok sorë?» le.

¹⁸ Eni ga tjlë Sbö kong ga «Rokër bop kong ga tjlökwo tworop bor kong li twos Ismael kong dey» le.

¹⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «lëme. Loror bop kong ga bop boy Sara, e llono ga wa buk kjlara domer. E koiëp Isaac. Tjlökwo tworor bop kong, ber iyado wlo li shäryër ber ba kong, ber ba tjëyo tek ber ba irgo li kong bakoe.

²⁰ Pja syöshhtë sök Ismael kjishko li kuror, ga kjimtër bakoe. Ba tjëyo tek ber ba irgo li iër ber shdär träk llëme. Ga iër ber tjëyo kësbange. E tjrëko pjlpuga wen doglo sak kjwara kjingsho pjök (12).

²¹ Gueniyo ga lu pjlara go ga pjäy wa buk kjlara domer ko Isaac. Tjlökwo tworor bop kong, ber iyado wlo li, e ber ba kong eröe» le.

²² Sbö tjlëno ba kong pjir ga opshino to ey dwayo.

²³⁻²⁷ E dbaryo ga domerga löng ba ushko li doyo jyä tara Abrahamdë uunkong, ba wa Ismael, ba parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo weno tjeng ba ushko, ba parkagaga tjwlëna shto oblë li bakoe. Eshko ga Abraham lu pjloglo sak shkaw kjingsho shkaw (99), ba wa Ismael lu pjloglo sak kjwara kjingsho mya (13). Domerga li doyo jyä tara uunkong, lara Sbörë ba kong sorë li eni.

18

Domerga tjwe löng doglo mya Abraham pjlok

¹ Dbar kjwara ga Abraham sök Mamré kjor kësksë lok lishko, ba u zlong bäng. Eni ga dlo dluw wleni ga Jehová weno shäng ba kong.

² Iya jekdo ga domerga bë löng ba zlong bäng doglo mya. Sök li kojono maling ba wlokjër, ga kjök tonu, kujono bokdo kjlay klung go,

³ ga tjlë ba kong ga «Tjlapgaga, rokër bomi kong sira ga pjäy brik maling llëme.

⁴ Kumi ga pjlu wleni ga tja di rokë bomi kong, pjäy dre shkwë e go wlo. Pjir ga pjäy woshhtë wop tjok kjor ère dorko.

⁵ Pjäy löng töshko. Pjäy brikdë llëm obi ga pjäy sën, pjäy jëk ga dbo tjok wlo. Pjäy shrono bor ik kjishko ga tja wopjlue. Bor u ère bomipjöy bebi» le.

Kuya lok ga «Pjlue» le lok ba kong.

⁶ Eni ga Abraham opzrëno jek ba u roy, ga tjlë Sara kong ga «Pjlung sho kjros bayo eeje. Sho llrus, ga suzong. ¡shäryos malinge!» le.

⁷ Lara eni ga opshino ey dwayo, ga jek öötong shäng ba söga tjeng lishko, shara kjlara pjlu wleniyo, twara ba parkaga kong, poshäryë jekdo wlo.

⁸ Eni ga dli li poshäryara pjir ga söra, twara Abrahamdë ba kong lok, ue lok wlo. Öng nä dyo, öng nä dyo shor, e twara ba kong lok bakoe. Ië löng kjor dorko wopro ga e shäng ba dë.

⁹ Iono lok pjir ga tjlë lok ba kong ga «¿Bop boy Sara kwonllo?»

«Shäng kjweshko, kjër roy» le ba kong.

¹⁰⁻¹³ Domerga doglo mya li, kjlara, e Jehová. Tjlë Abraham kong ga «Lu pjlara go ga pja in tjwe obi. Eshko ga bop boy Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjan» le.

Kura Sararë kjër pjlor go, ba lanma kokso lëkong. Eshko dbaryo ga Abraham tjlaba, Sara bakoe. Ga Sara, ba dbar mokyo iya ame. E kjishko ga jar jong, ga wotjlik ga «Tja tjlaba. Bor lanma tjlaba bakoe. ¿Tja wa tjok sorë?» le.

Jar shäng li kuya Jehováre ga tjlë Abraham kong ga «¿Sara jar ega? ¿Tjlaba kjishko ga wa tjok ga äe lere?»

¹⁴ ¿Llëbo kjang, shäryako llëm Jehová kong tjokde? Lu pjlara go ga pja in tjwe obi. Eshko ga Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjan» le.

¹⁵ Kuya Sararë ga bangkjirara ara, ga tjlë ga «Tja jatong llëme» le.

«Miydër pjir ga pja jatong» le Jehováre ba kong.

Abraham lano Jehová tjok Sodoma kjokyo kjishko

¹⁶ Iono lok pjir ga irbo shano to Sodoma kjokyo, ga wlobyara Abrahamdë irbo.

¹⁷⁻¹⁸ Eshko ga Jehová wotjlik ga «Abraham ber tjëyo kësbange, dbo ara data. Tja tjlëno ba

kong jlôkoyo ga ba kjîshko ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jîkng li kjimtër. E kjîshko ga llëye shäryër li lër ba kong dey.

¹⁹ E kjroror nopga uunkong tjërko, ba tjëyo tek ber ba irgo li piya bor kolë wlo, jêk löng bëy wlo. Eni ga llëye loror li shäryër uunkong. Kjroror parkë shäng bor tjok e kjîshko» le.

²⁰ Eni ga Jehovah tjlë ba kong ga «Sodoma sopga, Gomorra sopga, e roy owa. Kur ga llëbo shärye löng owa li, e kësbang anmoyö.

²¹ E kjîshko ga tja jongya eshko roy kuror owa li jlôre ik wlo. Eni llëm wleni ga miydër eshko» le.

²² Eshko ga domerga do pjök ba pjloga li jer Sodoma kjokyo, gueniyo Jehovah beno shäng Abraham tjok obi.

²³ Wop tjok ga Abraham tjlë ba kong ga «¿Nopga owa li tjërko nopga pjlo bek tjok wleni ga pijp uunkongde?

²⁴ ¿Kjok eshko nopga kjwe löng pjlo bek sak shkëng (50) wleni ga pijp jek enire? ¿Zröp nopga owa löng li tjokde?

²⁵ Nopga pjlo bek shdum nopga owa li tjok ga äe. Nopga pjlo bek llgewep nopga owa li dik ga äe. Rokër bop kong sira ga shäryöp eni llëme. Pja nopga löng kjok ère kjing go li llwegga. Miydër ga pja kjok llgewek beke» le.

²⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sodoma sopga wlënor pjlo bek löng sak shkëng (50) wleni ga eppa kjîshko ga shdun llëme» le ba kong.

²⁷ Eshko ga tjlë ba kong obi ga «Tja jnep kësbang, pja bangkjrer llëm wleni. Pja Sbö, tja domer. Tja domer song, tjwlo llëme.

²⁸ Kjwe shkëng (5) obi äar sak shkëng (50) wlo. ¿Shkëng (5) kjîshko ga kjok pijp jek enire?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Wlënor pjlo bek löng sak pkëng kjingsho shkëng (45) wleni ga shdun llëme» le.

²⁹ Eshko ga tjlë obi ga «Wlëp tjeng sak pkëng (40) erö dikjyoye» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eppa sak pkëng (40) li kjîshko ga shdun llëme» le.

³⁰ Eshko ga tjlë ga «Rokër jek bop kong obi ga pja iirkë bor kong llëm, rokër bop kong ara li kjîshko. ¿Wlënop tjeng sak mya (30) erö wleni ga llëye shäryöp?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eppa sak mya (30) li kjîshko ga shdun llëme» le.

³¹ Eshko ga tjlë obi ga «Tjlapga, pja bangkjrer llëm wleni. ¿Wlënop pjlo bek löng sak pjök (20) erö wleni ga llëye shäryöp?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eppa sak pjök (20) li kjîshko ga shdun llëme» le.

³² Eshko ga tjlë pilara obi ga «Tjlapga, pja iirkë bor kong llëme. Kjakraokër bop kong pijr ère döe. Pja barwër ame. ¿Wlënop tjeng sak kjwara (10) wleni ga llëye shäryöp?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eppa sak kjwara (10) li kjîshko ga shdun llëme» le ba kong.

³³ Jehovah tjlëno ba kong pijr ga to ey dwayo, ga Abraham jek ba ushko iröng obi.

19

Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e pjira Jehovahë

¹ Kjok ro zar jekshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so do pjök li jek öötong löng Sodoma kjokyo. Ga opzrëno jek kjok li roshkoshko ga Lot sök eshko. İya sök ga kojono ba wlokjre, ga kjök tonu, kujuno bokdo kjlay klung go,

² ga tjlë ba kong ga «Tjlapgaga, rokër bomi kong sira ga pjây ber löng bor ushko shkër kjwara. Bor u, e bomipjöy bebi. Eshko ga pjây dre shkëwë ga pjluë. Pjây brik bong, kjok shröngto jä» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Llëme. Tjawa ber löng kjoko dey» le.

³ Gueniyo «Shji to ushko» le ba kong kjër kjîshko ga to jek lok ba tjok ushko. Öötong löng eshko ga sëna dli owa llëm, pjlung shosho suk pijr shäryak ba uukldo tjok llëm bako, ga uara lok.

⁴ Löng poydë llëm obishko ga domerga Sodoma so öötong löng eshko uunkong, kësks chila, ga Lot u kopjrina lok pjirbrie.

⁵ Eshko ga öö le lok Lot kong, tjlë ga «¿Domerga tjwe löng luna bop ushko yë kwonllo? ¿Shis borwa kong kjoko! ¿Tjawa pë woydë ba tjok!» le.

⁶ Kuya Lotdë ga opshino jek kjoko, lan ba tjok wlo, ga u bäng bängzara tuk, ba kokso lëkong.

⁷ Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong ga llëbo owa shäryëmi eni llëme.

⁸ Tja wapga walëga tjeng do pjök, domerga miydoydë llëm obi. Eppa twotë bomi kong dey. Llëye shäryëmi woydë ba tjok li miydaga ber pjâyde. Gueniyo rokër bomi kong sira ga domerga lëmi li maga tjare kjîshko ga kong llëye owa shäryëmi llëme» le.

⁹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Pja opkjos ère dwayo! Pja na so llëme. Tjawa ichëp woydë kuzong ga pja kong llëbo owa shäryërwa, llëbo owa shäryërwa ba kong lok li kjinmo» le lok ba kong eni, ga jek ri ri ba kjing go, u bäng li dlöya wlo.

¹⁰ Gueniyo ga Lot wlikara domerga löng ba u roshko lirë, shira jek u roy, ga u bäng bängzara tuke.

¹¹ Eshko ga domerga löng kjoko li iara lok uunkong beno löng kjok igö llëme. Eni ga u bäng wlëya lok ga drete.

¹²⁻¹³ Eshko ga domerga do pjök li tjlë Lot kong ga «Sodoma sopga ère llëbo shäryë löng owa anmoyö, ga roy öötong Jehovah sök kjok dogo li kong. E kjîshko ga tjawa ichara kjok ère pjik. Pja opshis na dwayo, pja nom pjolae. Pja pjeyo oblë na tjok ga jek sös bop tjok uunkong, bop wapga, bop kwosga, bop

pjeyo oblë tjeng kjok ëreshko bako, kjok ëre pjirwa kjïshko» le.

¹⁴ Eni ga Lot opshino jek ba kwosga ïni rokë, tjëlë ba kong ga «Kjok ëre pjira Jehovahë. E kjïshko ga pjây wlëp llëme. Pjây tökzong pjolae» le.

Gueniyo tjlökwo kjarara lok llëme. Wotjllik lok ga «Shäng tjötora» le.

¹⁵ Wëshko kjok shröngto ga Sbö parkagaga kjok dogo so li tjëlë Lot kong ga «Pja kojös maling, bop boy, bop wappa walëga do pjök, e jek sös bop tjok. Llëm ga kjok ëre shdunwashko ga pjây wolon jek kjok ëre sogga tjok» le.

¹⁶ Gueniyo ga Lot wor kuzong ga shara lok ba orkwo go, songe le Jehovahë kjïshko. Shäryara eni ba boy, ba wappa tjok bakoe. Eshko ga shira lok kjok eshko dwayo, wolon llëm wlo.

¹⁷ Shira lok pjir ga kjlara tjëlë ba kong ga «Pjây zronzong. Iröng ïmi llëme. Pjây slan kjok ëreshko llëm bakoe. Pjây tökzong dlup lëkong, pjây wolon woydë llëmda eni» le.

¹⁸ Kuya Lotdë ga tjëlë ba kong ga «Llëme. Tjlapgaga,

¹⁹ tja kjimtoromi ara. Pjây pjlu bor tjok. Tja shiromi kjïshko ga tja sök së obi. Gueniyo ga tja tök dlup go ga äe. Kjok pjimishko ga tja doshaya irbo, ga tja wolon.

²⁰ Ereshko kjok buk chira kjarina soye. Tja jek äar eshko ga pjluë. Tja ichozï jek eshko, tja ber sök së obi wlo. ¿ïmi ga chirawa jlö llëmdo?» le.

²¹ Kuya lok ga kjlara tjëlë ba kong ga «Pja kuror. Llëye rokorop bor kong li shäryër eni. Kjok buk lëp li pjir llëme.

²² Pja jëkzong maling kjweshko. Pja äätë kjweshko llëm obishko ga llëye shäryër ga äe» le.

Kjok buk eshko chira li, e kowaraba beno Zoar* e kjïshko.

²³ Lot äar shäng eshko ga kjok shröng tjän.

²⁴ Eshko ga akkwo ko *azufre* lono ter iök, shrono shunyo wleni, ichara Jehovahë ter kjok dogo dwayo lon Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e kjing go wlo.

²⁵ Eni ga kjok eshko pjitong dret, nopga löng eshko kjlobi li wolono dret, llëbo tjeng së eshko kës li pjitong beno dret bakoe.

²⁶ Lot boyda tek shäng ba irgo, ga iröng ïya yalerbo ga posgono beno shäng dlungna akyo.

²⁷ Wëshko kjok shröngto ga Abraham jek öötong shäng lano Jehovahä tjok bäm go lishko,

²⁸ ga ïya ga sdam kjwang jikong pjë jong träk llëm obi äar jong Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo bebi. Beno yöbor erä.

²⁹ Lot sökshko sdamyo pjira Sbörë eni. Gueniyo Abraham woyoshara kuzong ga Lot shira kjok pjira lishko dwayo.

Moab tjëyo, Amón tjëyo, e weno sorë

³⁰ E irgo ga Zoar sogga bangkjarara Lotdë ara kjïshko ga opshino jek shäng dlup shwo lëkong, ba wappa walëga do pjök li tjok, ga beno löng guëng jong ööng kjwara eshko li roshko.

³¹ Pjlara ga ba wa këguëyo tjëlë ba lëng kong ga «Bi data kjwe tjablae. Kjok kjwang jikong ga oba orkwosmok ïyado. Gueniyo jüshko ga domerga shji orkwosmok ba tjok wlo drete.

³² Kjweri nelötkëy, shji pë ba tjok wlo, shji wappa shdär jek këgong wlo» le.

³³ E shkëyo ga kjillgo bo dyo dbo ara twara ba data kong. Nelötkono ga Lot wa bäm ïyo pono ba tjok. Gueniyo nelö kjïshko ga to miydara llëme.

³⁴ Wëshko ga Lot wa këguëyo tjëlë ba lëng kong ga «Tja kuzong. Luna shkëyo ga tja pono bi data tjok. Eeri shkëyo ga nelötkëy jek obi, pja pë ba tjok shara wlo, shji wappa shdär jek këgong wlo» le.

³⁵ E shkëyo ga nelötkara lok jek obi, ga Lot wa mite pono ba tjok shara. Gueniyo to miydara llëm obi.

³⁶ Eni ga Lot wappa li beno löng kjlaraso llëm, ba data li ï.

³⁷ E irgo ga ba wa këguëyo wa buk kjlara domer, ga koiara Moab. E beno Moab tjëyo data.

³⁸ Ga ba lëng wa buk kjlara domer bebi, ga koiara Ben Amí. E beno Amón tjëyo data.

20

Abraham, Abimélec

¹ E irgo ga Abraham wlo opshino Mamré kjokyo dwayo, to jongya jong Néguev kjokyo. Eshko ga beno löng Guerar kjokyo, e buk Cades kjokyo, Sur kjokyo, e tjërëko.

² Äar löng eshkosshko ga ba boy Sara, e ba dor le uunkong kong. E kjïshko ga Guerar so pjluwo Abimélec no ichono Sara wlokrjër, pë ba tjok wlo le.

³ Eshko ga Sbö tjëlë Abimélec kong yoshko ga «Walë sörop kjwe orkwosmok shäng pjire. E kjïshko ga pja wolon» le.

⁴ Eshko ga poydë ba tjok llëm obi kjïshko ga tjëlë Sbö kong ga «Tjlapga, ¿ëye llëbo owa shäryoydë llëm ga pja wotjllik ba zrökde?

⁵ Abraham tjëno bor kong ga «Walë kjwe bor dor» lara. «Kjwe bor sing jlöe» lara walë lirë bakoe. Eni ga tja opshäryë shäng pjlu bop bokso lër eni bor pjilushko, llëye owa shäryotë llëme» le.

⁶ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Miydër pjlu ga pja opshäryë shäng pjlu bor bokso lëp eni bop pjilushko jlöe. E kjïshko ga pja ichoror ba porwë llëm, llëbo owa lër li shäryëp llëm wlo.

⁷ Walë kjwe to twëp ba lanma kong iröng obi. Domer, e bor tjlökwo laga. E kjïshko ga

* 19:22 Hebreo tjlökwo **Zoar**, e **chira** loklo.

syöshhtë bor kong bop kjishko, pja wolon llëm wlo. Gueniyoy twëp ba kong iröng llëm ga lër bop kong jlökoyo ga pja wolon, bop pjeयोग uunkong wolon bakoe» le.

⁸ Wëshko kjok shröngto ga ba dboryagaga rokara ba shwoy, ga yoïno sorë ga lara ba kong pjire. Kuya lok ga bangkjirara ara.

⁹ E irgo ga Abraham rokara Abimélecdë ba shwoy, ga tlë ba kong ga «Llëye shäryorop borwa kongdo? Tja jëktong bëy bop tjok. Gueniyoy tja ichorop llëbo owa shäryë, bor nopga ichorop llëbo owa shäryë bakoe. E shäryako llëme.

¹⁰ «Kjwe bor dor» lëp bor kongshko ga pja wotjlik shäng llëro?»

¹¹ «Tja wotjliño ga kjok ëre sopga Sbö bangkjirë llëmdo loror, ga tja zröya lok bor bop kjwe kjishko.

¹² Jlökoyo ga kjwe bor dor, bor data wa, gueniyoy bor mekë wa llëme. Tja orkwosmono ba tjok ga pjlú e kjishko.

¹³ «Pja opshis bop data ushko dwayo» lara Sbörë bor kongshko ga tja tlë bor boy kong ga «Tja kjimtëp sira. Shji äär kjone pogo ga tja bop sing lëp eni» lër ba kong» le Abrahamdë eni.

¹⁴ Eshko ga ba boy Sara twara Abimélecdë ba kong iröng obi. Öng ushko so, sögla, domerga parkagaga tjlwëk löng pjir wleniyo, walëga parkagaga tjlwëk löng pjir wleniyo, e twara ba kong bakoe.

¹⁵ Ga tlë ba kong ga «Kjok ëre İzong. Woydëp ara kjone dey ga kjros, pja ber sök eshko wlo» le.

¹⁶ Ga tlë Sara kong ga «Llëbo tworor bop sing kong kjwe tjlwö dbur sho pjlublún kjwo sak dbäw dbäw (1,000). Tworor ba kong, pja llëbo owa shäryono llëm miydëba e go wlo, pja ber pjlú nopga uunkong ëre bokso wlo, pja owa laga ërë llëm wlo» le.

¹⁷⁻¹⁸ Sara kjishko ga walëga löng Abimélec ushko kjlobi li shduna Jehovärë, beno löng waga ame. Gueniyoy ga Abraham syöshtono Jehová kong. E kjishko ga Abimélec poptara Sbörë. Ba boy, ba parkaga walëga poptara bako, waga tjok obi wlo.

21

Isaac bukshko dbaryo

¹ E irgo ga llëbo shäryara Jehovärë pjlú Sara kong, lara sorë li eni.

² Abraham tjlablashko ga Sara beno shäng kjlaraso llëme. Lara Sbörë dbaryo lishko ga wa buk kjlara domer,

³⁻⁵ ga koiaira ba datarë Isaac. Eshko ga Abraham lu pjloglo sak dbäw (100). Öötong dbar kjwongshko (8) ga chida doyo jyä tara, lara Sbörë ba kong sorë li eni.

⁶ Eshko ga Sara wotjlik ga «Tja iara Sbörë jar. Ga tja wa tjok miydaraba ga oba jar wopjlu bor tjok bebi.

⁷ «Tja wa tjeng Abraham tjok kjlara laga ëro? Tjläbla ëmdë ga İzong! Ba tjok ga tja wa buk kjlara domer» le.

⁸ E irgo ga Isaac kunoe. Nä döra dbaryoshko ga dli shäryara ba datarë kësbang, ba poshrëkklo.

Agar, Ismael, e ichara Abrahamdë to ba ushko dwayo

⁹ Ismael, e Egipto so Agar li wa Abraham tjok. Pjlara ga shäng tjör Isaac tjok.* Iya Sararë ga

¹⁰ tlë ba lanma kong ga «Bi parkaga tjlwëk shäng pjir wleniyo li ichos jek na dwayo, ba wa kjwe tjok. Pja wolonoshko ga bop llëbo tjeng kës ber Isaac kong eröe. Llëye ber bi parkaga wa kjwe kong llëme» le.

¹¹ Kuya ga bangyo ba kong ara, e ba wa bebi kjishko.

¹² Gueniyoy ga Sbö tlë ba kong ga «Pja woydë kjwozir li kjishko llëm, bop parkaga kjishko llëm bakoe. Llëye roke Sararë bop kong li shäryos eni. Isaac tjëyo tek ber ba irgo li ber bop tjëyo jlökoyo eröe.

¹³ Bop parkaga wa li, e bop wa kjishko ga e iër ber tjëyo oblë, kësbang bakoe» le.

¹⁴ Wëshko kjok shröngto ga dli, di, e iara Abrahamdë ba bapkworo roshko, twara Agar kong, ga iara pjang ba kokso. Eshko ga «Pja nome» le ba kong, ga ichara to ey dwayo, ba wa li tjok.

Kuya ga to jek kjok dogro no llëmshko kjokyo ko Berseba. Eshko ga jëktong llaw pogo, to jongya shäng kjone miyde llëme.

¹⁵ Ba diwa söra li pjitongshko ga ba wa li iara beno sök tjoksa, kjor chirawa jong eshko li dorok.

¹⁶ Ga wotjlik ga «Bor wa kjwe wolon in woydë llëme» le. E kjishko ga opkwono, sirkeno sök pjola, ga beno sök tjoksa, ga slar träk llëme.

¹⁷ Eshko ga ba wa slar jong bebi. Kuya Sbörë ga Agar rokara Sbö parkaga kjok dogo sorë tlë ter kjok dogo dwayo ga «Agar, zija oto? Llëye bangkjirëp llëme. Bop wa kjloshtono li kura Sbörë.

¹⁸ To kjrëba jeke. Rayëp ber tjoksa ame. Ba tjëyo tek ber ba irgo li iër ber tjëyo kësbange» le.

¹⁹ Di bäng shäryak jong kjwara eshko. E pina Sbörë ba kong. Eni ga jek öötong shäng eshko, ga ba di bapkworo li dlina, ga twara ba wa kong, le wlo.

²⁰⁻²¹ Ismael kunoshko ga beno shäng kjok dogro no llëmshko kjokyo ko Parán. Eshkoshko ga kjimtara Sbörë. Öötong këgü

* 21:9 Hebreo tjlökwo ëre, e shäng tjör Isaac tjok loklo. E shäng Isaac joywë loklo bakoe.

ga swlë dbuk owa llëme. Ga orkwosmona ba mekerë walë Egipito so tjok.

Abraham, Abimélec, e tjëlëno ëng kong jëlökoyo

²² Eshkoshko ga Guerar so pjluyo Abimélec oör lan Abraham tjok. Ba ëngkjwaga kägäyo ko Ficol, e söra oör ba yorkë. E öötong löng eshko ga Abimélec tjëlë Abraham kong ga «In ga llë pogo shäryëp ga pja kjimte Sbörë ara.

²³ Woydër ga eeri dbaryo ga los bor kong jëlökoyo Sbö bokso ga llëye owa shäryëp bor kong llëm, bor tjëyo tek ber bor irgo li kong llëm bakoe. Pja na so llëm, gueniyo pja sök jüshkoshko ga tja wotjlino bëy bop kong. E kjishko ga woydër ga shäryëp bor kong eni bako, bor pjeýoga kong eni bakoe. ¿Kuropde?»

²⁴ «Jölö. Lër bop kong jëlökoyo ga shäryër bop kong eni» le ba kong.

²⁵ Gueniyo ga tjëlë ba kong obi ga «Di bäng shäryak jong kjwara botoya. Gueniyo kjrara bop parkagagarë kjishko ga diyo shirwa ga äe» le.

²⁶ Kuya ga tjëlë ba kong ga «E miydër eeri jä liro. Shäryaga ërë miydër llëme. Llëye lopdë bor kong llëme. ¿Eni ga miydër sorë?» le ba kong.

²⁷ Eni ga öng ushko so, sögla, e twara kjlëbö Abimélec kong. E dbaryo ga tjëlëno ëng kong jëlökoyo beno eni.

²⁸ E irgo ga öng wlëp ushko so popga kjara tjeng dboshko doglo kjäk (7).

²⁹ İya Abimélecde ga tjëlë ba kong ga «¿Öng kjorop tjeng kjwe llëno wlo?»

³⁰ «Woydër ga öng ëre kjrëp, ber bop kong wlo. Miydëp e go ga di bäng shäryak jong ëre botoya» le ba kong.

³¹ Tjëlëno ëng kong jëlökoyo kjishko ga kjok eshko kowara beno Berseba.[†]

³² Tjëlëno eni pjirshko ga Abimélec sano to jek iröng obi filisteo kjokyo, Ficol tjok.

³³ Abrahamda syöshtono Jehovah kong eshko Berseba kjokyo. Jehovah, e ko Sbö Sök İyado bakoe. Eshko ga Abraham kjor dgono kjlara ko *tamarisco*, syöshtono eshko kjishko.

³⁴ Ga beno sök filisteo kjokyo lu kop ara.

22

Abraham tjëlëna Sbörë, kole jëlökoyore miyde wlo

¹ Öötong lu kop ara ga Abraham tjëlëya woydë Sbörë, kole jëlökoyore miyde wlo. Eni ga rokara, tjëlë ba kong ga «¡Abraham!»

«¿Llë?, Tjlapga» le ba kong.

² Tjëlë ga «Isaac, e bop wa kjlaraso. E woydëp ara. Sös Moria kjokyo. Pja äar eshko ga zröp, ga sho sup, pjë dret bor

poshrëkklo, dlup jong kjone pin bop kong li goshko» le.

³ Wëshko kjok shröngto ga kojono, öng so kwomgla kjoyo dre töshko poshäryara, wlarglo iara ba kjing go. E irgo ga löng zara, ber Sbö poshrëkklo li sho suya wlo. Pjir ga söra to ba wa tjok, ba parkagaga do pjök tjok bakoe. Eni ga jek kjok kjone lara Sbörë ba kong lishko.

⁴ Jëktong lok dbargwo mya ga İya pjola dwayo ga kjok lara li ber buk wëllë.

⁵ Eshko ga tjëlë ba parkagaga kong ga «Pjäy ber löng na borwa koshë, bor öng tjok. Tja jek këgong kjwozir ëre tjok. Sbö poshrërorwa pjir ga tjawa tjwe iröng obi» le.

⁶ Eshko ga ba löng li iara ba wa dbopdo. Söglo, iök, e shara, söra jek ba tjok bakoe. Jek löng irbo bäng goshko ga

⁷ Isaac tjëlë ba kong ga «¡Data!»

«¿Llë?» le ba kong.

Tjëlë ga «¿Shji löng tjok, iök tjok, gueniyo öng ushko so llgwoklë wleniyo suy wlo li sök kjone?»

⁸ «Twe Sbörë bi kong dani» le ba kong.

Eshko ga jëktong lok jek këgong.

⁹ Öötong lok kjokyo kjone lara Sbörë lishko ga Abraham akkwo töno dluw ëng kjing go kjökshko, ga löng iara ba kjing go. Pjir ga ba wa orkwo pjirra, dre pjirra, ga poyona buk löng li kjing go.

¹⁰ Eshko ga söglo kjrara ba wa zröya wlo leshko ga

¹¹ Jehovah parkaga kjok dogo so li* tjëlë ter kjok dogo dwayo ga «¡Abraham! ¡Abraham!»

«¿Llë?, Tjlapga» le.

¹² Tjëlë ga «Bop wa kjwe wëyë. Llëye owa shäryëp ba kong llëme. Miydër ga Sbö bangkjrëp jëlökoyo, bop wa kjlaraso kjwe kiyokorop bor kong llëm kjishko» le ba kong.

¹³ İya iröng ga öng wlëp ushko so wlënggla llgwina sök kjlara ba sjö go, kjor kowo tjrëko. Eni ga shara, zröra, sho sura, pjono dret Jehovah poshrëkklo, ba wa li äska.

¹⁴ E irgo ga kjok eshko kowara beno «Llëbo uunkong, e twaga Jehovahë.» E kjishko ga eerishko ga oba tjëlë ga «Jehová dlupyo go ga shji llëye llëm ga twe Jehovahë bi kong» lëba eni.

¹⁵ Eshko ga Jehovah parkaga li tjëlëno ba kong ter kjok dogo dwayo jek obi.

¹⁶ Tjëlë ga «Jehová tjëlë ga «Bop wa kjlaraso kiyokorop bor kong llëm kjishko ga lër bop kong om go jëlökoyo ga

¹⁷ pja kjimtër ara. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, dbala lok kjopkwo go wleni, la sho tjeng dlung kjako wleni bakoe. Epga ber löng kjok kjone pogo ga ba moskwoga zäya song İyado.

[†] 21:31 Hebreo tjëlëko *Berseba*, e *tjëlëno jëlökoyoshko di bäng* loklo. E *kjäk (7) di bäng* loklo bakoe.

parkaga kjok dogo so le li, e Sbö om go layde.

* 22:11 *Jehová*

¹⁸ Tja kolorop kjishko ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jikong li kjimtër bop tjëyo li kjishko” le Jehovärë bop kong» le Jehovä parkagarë ba kong eni.

¹⁹ Kura pjir ga to tek iröng obi ba wa tjok, ba parkagaga beno löng lishko. E irgo ga opshino to iröng Berseba kjokyo ba tjok. Ga beno sök eshko.

Najor wapga

²⁰⁻²³ Öötong dbar kop ara ga roy shrono Abraham kong ga ba kjlara Najor wapga tjeng ara. Wapga tjeng domerga doglo kj-wong (8) ba boy Milca tjok. Ba wa domer bäm iyo ko Uz, e irgo Buz, e irgo Quemuel. (Quemuel, e Aram data.) E irgo ga wapga tjeng domerga ko Quésed, Jazó, Pildás, Yid-laf, Betuel. (Betuel, e Rebeca data.)

²⁴ Najor boy oblë ba parkaga wleniyo tjok kjlara ko Reumá. Wapga tjeng domerga obi ba tjok ko Tébj, Gaján, Tajás, Macá.

23

Sara wolonoe

¹⁻² Kjok buk kjrina ko Quiriat Arbá. Eeri ga e ko Hebrón, e Canaán kjokyo obi. Eshko ga Sara lu ino öötong sak dbäw kjingsho sak pjök kjingsho kjäkshko (127) ga wolonoe. E kjishko ga Abraham slatong, ba boy li soy-opora.

³ Pjir ga opshino eshko dwayo, ga öör jek shäng lan Het tjëyoga tjok. Epga kjok eshko sopga.

⁴ Eshko ga tjlä ba kong lok ga «Tja na so llëme. Gueniyo rokër homi kong sira ga tja kong kjok soynezī kjrina, bor boy jner ber buk eshko wlo» le.

⁵ Kuya lok ga tjlä ba kong ga

⁶ «Tjlapga, tjawa kuzong. Pja borwa kong ga tjwlö ara, pjlu wa dik. Bop boy jnes borwa sak pjlu, owa llëm wleniyoshko. Kjakrokëp ë pogo kong wleni ga “jölö!” le bop kong» le.

⁷ Kuya ga kojono shäng, ga kã kujono Het tjëyoga kong.

⁸⁻⁹ Ga tjlä ba kong lok ga «Lëmi jlökoyo ga bor boy jner ber buk sak jushko ga pjlu wleni ga tja kjimtëmi eni. Zojar wa Efrón kjok worbo go ga guëng jong ööng kjwara, Macpela kjokyo buk lishko. Woydër ga kjakrokëmi ba kong ga soyneya bor kong. Tjwlö ie kjöm ga tjwlën ba kong eni. Eni ga kjok tjwlënor li ber buk bor kong kjok ëre kjing go» le.

¹⁰ Efrón sök ba pjeyoga tjrëko kuzong ga Abraham dboryara, kuya nopga löng eshko kës lirë pjlu wlo.

¹¹ Tjlä ba kong ga «jllëme, Tjlapga! Guëng jong ööng lëp li twër ber bop kong bop sëngglo, kjok buk eshko li tjok bakoe. Bor pjeyoga kjok ëre so ber löng ba miyda. Eni

ga tworor bop kong bop sëngglo kjishko ga bop boy to jnep eshko» le.

¹² Kuya ga kã kujono jek obi kjok eshko sopga löng li kong.

¹³ Ga Efrón dboryara ba bokshto, tjlä ga «Tja kuzong. Rokër bop kong sira ga dbur kjros, kjok li äska. E irgo ga bor boy jner ber buk eshko» le.

¹⁴ Kuya Efröndë ga tjlä ba kong ga

¹⁵ «Tja kuzong, Tjlapga. Kjok tjwlö dbur sho pjublün kjwo sak dbäw pjloglo pkëng (400), dbur bayo eni. Gueniyo bi kong ga ëre llëye drete. E kjishko ga bop boy to jnep eshko» le.

¹⁶⁻¹⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «jölö» le. Eni ga Het tjëyoga bokshto ga kjok li tjwlëna Abrahamdë, dburyo shte löng pjluk jonge. Efrón kjok, e Macpela kjokyo obi, e ber buk Mamré kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong. Eerishko ga Mamré kjokyo ko Hebrón, e Canaán kjokyo obi. Efrón kjok li tjwlëna Abrahamdë, guëng jong ööng li tjok, kjor lok eshko tjok bakoe. E irgo ga ba boy Sara jnena beno buk eshko.

²⁰ Eni ga guëng jong ööng soynena Het tjëyogarë Abraham kong li beno ba shin-moga jnezlong shtoyo.

24

Abraham boy wlëna Isaac kong

¹ Abraham öötong tjlabla, ga kjimtara Jehovärë llë pogo go iyado. E kjishko ga llëye shäryara kës li beno pjluë.

²⁻³ Pjlara ga ba parkaga shäng këguë wleniyo rokara. E parkë shäng ba llëbo tjeng kës li daga. Tjlä ba kong ga «Woydër ga tjlökwö los bor kong jlökoyo. Pja kã dos, orkwo ios bor kworbo kjing go, e ber ba jyäglo wlo. Jehovah, e Sbö sök kjok dogo, kjok uunkong shäryaga li e. Los bor kong jlökoyo ba ko go ga bor wa Isaac, e ichëp orkwosmok walë Canaán so tjok llëme.

⁴ Pja jongya bor kjokshko, bor pjeyoga löng lishko. Eshko ga kong boy wlëp kjlara, bor pjeyoga wapga tjrëko» le.

⁵ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Gueniyo kjoglo wlënor li tek woydë bor tjok llëm wleni ga llëye shäryër? ¿Enira bop wa li sör jongya bop kjok, pja to tek dënasako dwayo lishkore?»

⁶ «jllëme! Bor wa, e söp eshko llëme.

⁷ Jehovah, e Sbö sök kjok dogo. Tja shira bor data uy dwayo, bor pjeyoga kjokshko dwayo bakoe. Ga tjlänor bor kong jlökoyo ga kjok ëre twe ber bor kong, bor tjëyo tek ber bor irgo li kong bakoe. Ba parkaga kjok dogo so iche jek bop bäm go kjlara, pja kjimte kjoglo wlëk kjlara, tek söp bor wa kong wlo.

⁸ Gueniyo kjoglo li tek woydë bop tjok llëm wleni ga pja döktong tjlökwö lëp shäng li go. ¿Gueniyo ga bor wa jek söp eshko llëme!» le.

⁹ Eni ga ba parkaga orkwo iono Abraham kworbo kjing go, ga lléye rokara li lara ba kong jlókoyo.

¹⁰ E irgo ga llébo wolésowa anmoyō wleniyo kjrara ba kágäyo li ushko dwayo, ga iara beno tjeng öng jëkklo sok kësks doglo sak kjwara (10) kjing go, ga sora to jek Najor kjokyo, e Aram Najarayin kjokyo obi.

¹¹ Öötong shäng kjok li worbo go ga ba öng li iara löng woshtë, di bäng shäryak jong kjwara lishko. Eshko ga kjok säng, walëga tjwe di shik eshko li döyo.

¹² Eshko ga syöshtono Jehovahä kong. Tjlë ga «Jehová, pja bor kágäyo Abraham Sbö. Pja wotjlik pjlü bor kágäyo li kong kuzong ga tja kjimtos sira, llébo shäryër shäng ère ber pjlü wlo.

¹³ ¡Zong! Tja sök di bäng shäryak jong ère zlong, kjogloga jüshko so tjwe di shik lishko.

¹⁴ Rokër bop kong sira ga tja kjimtos eni. «Tja kong di shis sira, iër wlo» lër kjoglo kong eni ga woydër ga kjoglo kjrrop bop parkaga Isaac kong li tjlä bor kong ga «Di iozong. Bop öng ëmdë ga kong di twër bakoe» le. Miydër e go ga pja wotjlik pjlü bor kágäyo kong» le.

¹⁵ Syöshtë sök obi wopro ga Iya ga Rebeca tek shäng di bapkwö söya jong ba dbopdo. Rebeca, e Betuel wa. Betuel, e Najor wa, ba boy Milca tjok. Najor, e Abraham kjlarayo.

¹⁶ Rebeca, e wolésowa. Shäng kjlaraso, orkwosmoydë llëm obi, domer miydoydë llëm bakoe. Oplongö jer shäng di puk. Ga di bapkwö li dlina ga toe le.

¹⁷ Eshko ga parkaga li jek zron jong ba irgo, doshaya wlo, ga tjlä ba kong ga «Tja sës di sira, iër wlo» le.

¹⁸ Kuya ga di bapkwö li lona töshko, ga tjlä ba kong ga «Iozong, Tjlapga» le. Ga sëna, ga iarae.

¹⁹ Iara pjir ga tjlä ba kong obi ga «Bop öng kjwe ëmdë ga kong di shir, twër, ie lok wlo bakoe. Ie äär bayo kjöm ga eni» le.

²⁰ Jekdo eshko ga ba di li tyara öng di ioklo buk eshko li roshko, ga kjre öör pjlöböso, ina ga äär kjwör ba öng uunkong kong guing.

²¹ E wopro ga Abraham parkaga wojeno sök ba ik, kjing erä. Wotjlik sök jlókoyo ga «¿Tja pak shäryë to shäng li kjimtara Jehovahärë beno pjlü lëpde?» le.

²² Ga ba öng di iono pjir ga ne ioklo kjwo shöyör tjwlö ara shira domer lirë kjwara, ga twara kjoglo li kong, kong orkwo ioklo kjwo shöyör kësks tjwlö ara twara ba kong kjwo pjök bako,

²³ ga tjlä ba kong ga «¿Pja data ë? ¿Bop data ushko, shto tjokde? ¿Tjawa pë eshko ga buere?»

²⁴ «Tja data Betuel. E data Najor, meké Milca.

²⁵ Borwa ushko ga shto tjok. Pjäy pë eshko ga pjlüe. Bop öng kjwe ië wlo ga tjawa kjlo sho tjok bakoe» le ba kong eni.

²⁶ Eshko ga parkaga li wloktong sök kjögwo go, ga Jehovahä poshrëra.

²⁷ Tjlä ga «Jehová, pja bor kágäyo Abraham Sbö. Pja tjwlö kësbange. Pja wotjlik pjlü ba kong, ga kjimtëp ara. Tja sörop tek bek irbo bäng äär jong ba pjeyoga löng lishko» le.

²⁸ Eshko ga Rebeca jek zron jong ba meké ushko, ga lléye shäryono dö li rotara uunkong kong eshko.

²⁹⁻³⁰ Ba sing shäng kjlara ko Labán. Ba dor li ne ioklo, orkwo ioklo lok li ina, ga domer li tjleno sorë li roy kura. Jekdo eshko ga jek öötong shäng di bäng shäryak jong lishko, Abraham parkaga li wloktong wlo. Öötong shäng eshko ga Iya ga domer li shäng di bäng li zlong, ba öng tjok ga

³¹ tjlä ba kong ga «Pjäy tegö. Pjäy kjimtara Jehovahärë. Pjäy ber löng kjoko llëme. U wlënor bomi kong tjän. Bop öng kjwe shto wlënor bakoe» le.

³² Kuya ga jek ba tjok ushko. Öötong löng eshko ga Labán tjlä ba parkagaga kong ga «llébo lok öng kjing go kjwe dözia. Sëzi bakoe. Domerga kjwe kong di tek sözi, dre shkwë e go wlo» le. Lara sorë ga shäryara eni.

³³ Domerga li kong dli twara tjeng pjirshko ga Abraham parkaga tjlä ga «Tja ië llëm, lléye lër woydë li loror pjir guing» le.

Kuya Labándë ga tjlä ba kong ga «lléye lëp woydë li lozong» le.

³⁴ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja Abraham parkaga.

³⁵ Bor kágäyo, e kjimte Jehovahärë ara. Iara beno sök llébo ara. Kong öng ushko so, sögla, dbur sho shöyör, dbur sho pjlublün, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, öng jëkklo sok kësks, öng so kwomgla kjoyo dre töshko, e twara ba kong ara.

³⁶ Ga ba boy Sara tjlablashko ga kong wa twara kjlara domer ba tjok. Ga ba llébo tjeng kës li twara beno ba wa li kong pjir tjän.

³⁷ Kjpupäshko ga bor kágäyo tjlä bor kong ga «Woydër ga tjlokwo los bor kong jlókoyo. Bor wa Isaac, e ichëp orkwosmok walë Canaán so tjok llëme.

³⁸ Pja jongya bor kjokshko, bor pjeyoga löng lishko. Eshko ga kong boy wlëp kjlara, bor pjeyoga wapga tjrëko» le.

³⁹ »Kur ga tja tjlä ba kong ga «¿Gueniyo kjoglo wlënor li tek woydë bor tjok llëm wleni ga lléye shäryër?»

⁴⁰ »Tja jëktong shäng Jehovahä bokshto iyado. Ga ba parkaga kjok dogo so iche jek bop bäm go kjlara, pja kjimte äär eshko ga pjlü wlo, pja kjimte kjoglo bor pjeyo wleniyo wlëk kjlara wlo.

⁴¹ Eshko ga kjoglo li iche woydë bor pjeoyo-garë llëm wleni ga pja dõktong tjlõkwo lëp shäng li go” le bor kong.

⁴² »Eni ga eerishko ga tja shrono sök di bäng shäryak jong kjok ëreshkoshko ga tja syõstono Jehová kong. Tja tjlë ga “Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbõ. Tja kjimtos, llëbo shäryër shäng ëre ber pjlü wlo.

⁴³⁻⁴⁴ Tja sök di bäng ëre zlong wopro ga ‘Tja kong di shis sira, iër wlo’ lër kjogloga tjwe löng di kjrë li kong. Eshko ga woydër ga kjoglo kjrõrop bor kägäyo wa kong li tjlë bor kong ga ‘Di iozong. Bop öng ëmdë ga kong di twër bakoe’ le bor kong” löror Jehová kong eni.

⁴⁵ »Tja syõsthtë sök obi wopro ga ñn ga Rebeca tek shäng ba di bapkwõ söya jong ba dbopod. Di kjrara pjir ga tja tjlë ba kong ga “Tja sës di sira, iër wlo” lër.

⁴⁶ »Kuya ga ba di bapkwõ lona tõshko, ga tjlë bor kong ga “Iozong, Tjlapga. Bop öng kjwe ëmdë ga kong di twër bakoe” le. Ga tja di iono, ga di twara bor öng kong bakoe.

⁴⁷ »E irgo ga tja tjlë ba kong ga “¿Pja data ë?”

»“Tja data Betuel. E data Najor, mekë Milca” le bor kong.

»Eshko ga ne ioklo ioror pjang ba ne go, ga orkwõ ioklo ioror lok ba orkwõ go.

⁴⁸ Eshko ga tja wloktong sök kjõpgwo go, Jehová poshrëror. Tja tjlë ga “Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbõ. Tja wopjlü bop tjok. Tja sörõp tek bek irbo bäng äär jong bor kägäyo pjeoyoga löng lishko” lër.

⁴⁹ »Era eni ga pjây wotjlik pjlü bor kägäyo kong, ga kjimtëmi woydë wleni ga lozi bor kong eni. Llëm ga lozi bor kong eni bakoe. E go ga llëye shäryër li miydër pjlü» le.

⁵⁰ Kuya lok ga Labán, Betuel, e tjlë lok ba kong ga «Llëbo ëre laga Jehovárë. “Llëme” lërwa ga äe.

⁵¹ Izong. Kjoglo shäng kjwe. Sõzong. Pjây nomo. Orkwõsmok bop kägäyo wa li tjok ga pjlü, lara Jehovárë sorë li eni» le.

⁵² Kuya Abraham parkagarë ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, Jehová boksho.

⁵³ E irgo ga llëbo shira oblë oblë, dbur sho shõylör, dbur sho pjlublün, shwong bakoe. Ga twara Rebeca kong. Ga ba sing, ba mekë, e sëna llëbo tjlwõ ara bakoe.

⁵⁴ E irgo ga iono ba parkagaga tjok, ga pono löng eshko. Wëshko ga kojono, ga parkaga li tjlë ga «¿Tja to irõng bor kägäyo shwoy ga buere?»

⁵⁵ Kuya Rebeca pjeoyogarë ga tjlë lok ba kong ga «Woydërwa ga kjoglo kjwe ber sök borwa tjok sondë pjök dik obi. E irgo ga jak bop tjok ga pjlü» le ba sing, ba mekërë eni.

⁵⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja shami shäng kjër ame. Tja kuzong. Tja kjimtura

Jhovárë, ga llëbo shäryër shäng ëre beno pjlü. Eni ga tja to woydë irõng bor kägäyo shwoy» le.

⁵⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Kjoglo rokëy, wotjlik sorë kjakrokëy ba kong wlo» le.

⁵⁸ Eni ga rokara lok tek ba shwoy, ga tjlë lok ba kong ga «¿Pja jak woydë domer ëre tjokde?»

«Ëng. Tja jeke» le.

⁵⁹ Eni ga ichara ba pjeoyogarë to domerga li tjok, ba daga ichara jak ba tjok bakoe.

⁶⁰ Ga tjlëno lok beno pjlü ba kong. Tjlë ga «Rebeca, woydërwa ga bop tjëyo tek ber bop irgo li shdär träk llëme. Woydërwa ga ba moskwoga, e zäya pjire» le.

⁶¹ Rebeca, ba parkaga walëga, e opyono jem löng öng jëkklo sok kës-kës li kjing go. Ga to jak Abraham parkaga irgo.

⁶² E wopro ga Isaac jak öör shäng di bäng ko «Sbõ, Bor İga» jong lishko, ga shrono sök irõng Néguev kjokyo, ba u jong lishko.

⁶³ Dbar kjwara kjok sëng ga opshino jak shäng woshtë. Ga İya ga öng jëkklo sok kës-kës tek tjeng.

⁶⁴ Rebeca ëmdë ga omïno bakoe. Isaac İya ga oplono ba öng kjing go dwayo,

⁶⁵ ga tjlë parkaga li kong ga «¿Domer tek shäng kjloy dwayo bek bi shwo lëkong kjwe ëro?»

«Kjwe bor kägäyo» le ba kong. Eni ga bokkwo kjinyoklo kjrara kara, ga ba bokkwo kjinyara.

⁶⁶ Eshko ga llëye shäryono dö li lara parkaga lirë Isaac kong pjire.

⁶⁷ E irgo ga Rebeca söra Isaacdë jak ba mekë Sara u beno jong li roy, ga orkwõsmo ba tjok. Rebeca woydara Isaacdë ara. Eni ga ba mekë wolono ëmdë ga beno wopjlü.

25

Abraham wapga Cetura tjok

¹ E irgo ga Abraham orkwõsmo jak obi, Cetura tjok.

² Wapga tjeng domerga ba tjok ko Zimrán, Jocsán, Medán, Madián, Isbac, Súaj.

³ Jocsán, e wapga tjeng domerga ko Sabá, Dedán. Dedán, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyoga kjrिंगwo mya, Asur tjëyo, Letús tjëyo, Leum tjëyo.

⁴ Madián, e wapga tjeng domerga ko Efá, Éfer, Janoc, Abidá, Eldá. Ère Cetura tjëyoga uunkong.

⁵⁻⁶ Pjlara ga Abraham tjlë ga «Tja wolonoshko ga bor llëbo tjeng kës li iër ber Isaac kong» le. Ba boyga oblë li wapga sëna Abrahamdë llëbo sira sira, ga ichara to Isaac shwoy dwayo, jak öötong löng kjok shto oblë, dlo wen tëm shwo lëkong.

Abraham wolonoe

7 Abraham lu ñno sak dbâw kjingsho sak kjâk kjingsho shkëng (175).

8 Tjlablashko ga wolonoe.

9 Eshko ga iara ba wapga Isaac, Ismaeldë beno buk guëng jong ööng Macpela kjokyo li roshko. E ber buk Efrón kjokyo, Mamré kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong. Efrón, e data Zojar. Zojar, e Het tjëyo.

10 Kjok, e tjwëlëna Abrahamdë Het tjëyoga kong. Eshko ga Abraham doyo iara beno buk ba boy Sara zlong.

11 E irgo ga Isaac kjimtara Sbörë ara. E beno sök di bäng ko «sbö, Bor İga» jong lishko.

Ismael wapga

12-13 Ismael, e Abraham wa, Sara parkaga tjwëlëk shäng pjir wleniyo Egipto so ko Agar li tjok. Ismael, e wa buk domer bäm İyo ko Nebayot. E irgo tek eni, Cedar, Abdel, Mibsán,

14 Mismá, Dumá, Masá,

15 Hadar, Temá, Jetur, Nafis, Cedema.

16 Ba wapga domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kowara eni. Kjlara kjlara beno löng ba tjëyoga tek beno ba irgo li kägäyo, ga beno löng ba kjok baiya lishko. Kjok kjrina kjrina li kowaraba beno ba sogo li ko go. Ba tjëyo kjrina kjrina li kowaraba beno eni bakoe.

17 Ismael lu ñno öötong sak dbâw kjingsho sak mya kjingsho kjâkshko (137) ga wolonoe.

18 Ba tjëyo tek beno ba irgo li beno löng kjok buk Javilá kjokyo, Sur kjokyo, e tjrëko. Kjok, e ber buk Egipto kjokyo gomyo, irbo jek jong äar Asiria kjokyo li sor go. Wotjllino lok ëngkwë kjishko ga beno löng Abraham wapga tjok llëm, beno löng eshko dboye.

Rebeca wapga tjeng do pjök

19 Ère Abraham wa Isaac, e to tek jong sorë, e lanyo.

20 Isaac lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga orkwosmono Rebeca tjok. Rebeca, e Betuel wa, Labán, e ba sing. Eppa, e arameoga löng Padán Aram kjokyo.

21 Rebeca, e kjriong kjishko ga Isaac syöshono Jehová kong ba kjishko. Kuya Jehováre ga shäyara eni, ga Rebeca beno shäng kjlaraso llëme.

22 Miydara ga wapga tjeng do pjök. Gueniyo eppa ëngkwë tjeng ba bö roy. E kjishko ga tjlë Jehová kong ga «Ère owa. ¿Tja oto eniro?» le.

23 Kuya ga tjlë ba kong ga

«Pja bö roshko chida tjeng do pjök.

Ba tjëyo tek ber ba irgo li äar ber tjëyoga kjríng pjök.

Eeri jek lëkong ga ëngkwë lok ëng tjok ara.

Tjëyo kjrina dbo ara, oblë li kjinmo.

Ga bäm İyo li ichaga ber ba lëngdë» le.

24 Eni ga dbaryo öötong ga Rebeca wapga tjeng kjlë.

25 Buk bäm go li poglo srëzrën, poglo zok do jikong, ga koiara Esaú.*

26 Buk ba irgo li, ba shjiy li kjuktu shara ba orkwo go kjishko ga koiara Jacob.† Eshko ga Isaac lu pijloglo sak tjer (60).

Esaú wa këguëyo shtoyo li soynena ba lëng kong

27 Kjwozirga li kunoe. Öötong këskës ga Esaú, e domer pjö gloroy so, wlo owa llëme. Jacob, era domer wlep, ushko so.

28 Isaac sjëng kjloshko so uë äe. Ga äya kjloshko so zröya Esaúre, söya ba kong ara kjishko ga Esaú woyde ba datarë ara, Jacob kjinmo. Gueniyo Rebecara wotjlik eni llëme. Jacob woydayde.

29 Pjlara ga Jacob shäng dli lik wopro ga Esaú tjwe shäng pjö gloroy dwayo pjli ara.

30 Kuya ga «Tja pjli ara anmoyö. Bop dli dyor srëzrën kjwe twos bor kong sira» le. (E kjishko ga kowëba Edom.)‡

31 Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja bi data wa domer bäm İyo. Llëye twe bop kong e kjishko li, e iëp ber bor kong, dli ère äska, llëm ga twër bop kong llëme» le.

32 Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja wolonto pjilrë. Llëye twe bi datarë bor kong li tjwlo bor kong eni tjok ga llëno llëme» le.

33 Kuya ga tjlë ba kong ga «Los bor kong jlökoyo eni tjok» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Jlö» le. Ga beno eni.

34 Era ga pjlung shosho suk pjir twara Esaú kong, shtagwo lik jong dyor li tjok. Uara, iara pjir ga kojono, ga toe. Ga llëye twe ba datarë ba kong li woyotjllina ame.

26

Isaac to jek Guerar kjokyo

1 Abraham sök së obishko ga pjli shrono arae. Ga Isaac dbaryoshko ga pjli shrono jek kjok eshko, e kjoyo obi. E kjishko ga Isaac to jek Guerar kjokyo, filisteo pjluoyo Abimélec sökshko.

2 Eshko ga Jehová weno shäng ba kong, ga tjlë ga «Pja jek Egipto kjokyo llëme. Pja ber sök kjone lër bop kong lishko ga pja ber sök ey.

3 Pja ber sök kjok ëreshko dbar kjwöbö. Kjok ère twër ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong kuzong ga tja ber shäng bop tjok, pja kjimter bakoe. Tjlkwo loror bop data Abraham kong jlökoyo li shäyër ber eni.

* 25:25 Hebreo tjlkwo **Esaú**, e **poglo zok ara** loklo. † 25:26 Hebreo tjlkwo **Jacob**, e **kjuktu shaga** loklo. ‡ 25:30 Hebreo tjlkwo **Edom**, e **srëzrën** loklo.

4⁵ Bop tjéyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, dbala lok kjopkwo go wleni. Ga kjok ère twër ber ba kong uunkong. Ba kjishko ga tjéyo kjrina kjrina kjok kjwang jikong li kjimtër. Tja beno wopjlu Abraham tjok. Tja bangkjrara. Tja tjlokwo kjrara. Bor kjok ilgwekklo kolara. E kjishko ga tjlokwo loror ba kong jlökoyo li shäryër pjir eni» le.

6 Eni ga Isaac beno sök Guerar kjokyo
7 ba boy Rebeca tjok. Rebeca wolésowa kjishko ga Isaac wotjlik ga «Tja zrökoba ba kjishko» le. Kjakroke lok ba kong Rebeca kjishkoshko ga tjle ba kong ga «Kjwe bor dor» le.

8 Ga beno sök kjok eshko dbar kop ara.
Pjlara ga İya Abimélecdë ba u bäng bäng dwayo ga Isaac bë shäng Rebeca shrök.

9 Eni ga Isaac rokara ba shwoy, ga tjle ba kong ga «İMiydoror pjlu ga kjwe bop boy! İKjwe bop dor lorop ega?»

«Tja zrökoba ba kjishko loror. Loror eni e kjishko» le ba kong.

10 Kuya ga tjle ba kong ga «İKjwe shäryëp borwa kong ega? Bor nopga kjok ère so pono bop boy kjwe tjok kjwe ga tjawa iorop beno uunkong llëbo owashko» le.

11 Eni ga tjle ba owga kong ga «Domer ère barwaga èrë, ba boy barwaga èrë ga e zrökko» le.

12 Lu e go ga Isaac dwla dgono kjok eshko, ga bo kjrara tira llëm, kjimtara Jehovärë kësbang kjishko.

13 E irgo ga beno sök dbur ara, llëbo träk llëm bakoe.

14 Kong öng ushko so twara kjlaraso llëm, sögla tira llëm, domerga parkaga kjlaraso llëm bakoe. Eshko ga ba llëbo li kjishko ga filisteoga wotjlıno ba kong owa.

15 Eni ga ba data Abraham sök së obishko ga di bäng shäryara ba parkagagarë tjeng li, e dlina filisteogarë uunkong klung sho go.

16 Eni ga Abimélec tjle Isaac kong ga «Pja opshis jushko dwayo. Pja tjwlo ara, borwa kjinmo anmoyö» le.

17 Eni ga Isaac to jek Guerar sdamyo, ga beno sök eshko.

18 Ba data Abraham sök së obishko ga di bäng shäryara ba parkagagarë eshko, gueniyo wolono irgo ga dlina filisteogarë uunkong. Eni ga di bäng li shäryara Isaacdë jek obi, ga uunkong li koiara, koiara ba datarë dënashko sorë li eni.

19 Pjlara ga Isaac parkagaga löng klung kë, di bäng shärye wlo. Eshko ga di bokkwo wlëna kjrina.

20 Gueniyo eshko ga öng dagaga Guerar so löng kjlıbö. Ga öngkwono Isaac öng dagaga tjok, tjle ba kong ga «Di ère borwatoy» le. E kjishko ga di bäng li, e kowara Isaacdë «Öngkwölöng» di bäng, öngkwono lok eshko kjishko.

21 E irgo ga Isaac parkagaga di bäng shäryono jek kjwara obi, e goyo ga jek öngkwono lok obi. E kjishko ga di bäng li, e kowara Isaacdë «Shji Iirkë Öng Kong» di bäng.

22 Isaac to pjola eshko dwayo ga di bäng shäryara kjwara obi. Öngkwono ba di bäng li kjishko ame kuzong ga kowara beno «Shji Döktong» di bäng. Ga tjle ga «Shji kjimtara Jehovärë, shji kong kjok twara ara, shji wapga shdär kjok ère kjing go pjlu wlo» le.

23 Eshko ga Isaac to jek Berseba kjokyo.

24 E shkëyo ga Jehová weno shäng ba kong, ga tjle ga «Tja bop data Abraham Sbö. Llëye bangkjrep llëme. Tja shäng bop tjok. Bor parkaga Abraham kjishko ga pja kjimtër, bop tjéyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëme» le.

25 Eshko ga akkwo tona dluw öng kjing go kjökshko, Jehová poshrëkklo. Ga syöshono Jehová kong bakoe. Ga ba u shäryak öng kwota go li iara jong eshko, ga ba parkagaga di bäng shäryono kjwara. Ga beno löng eshko.

Isaac, Abimélec, e tjlokwo lono öng kong jlökoyo

26 Dbar kjwara ga Abimélec jek Guerar kjokyo dwayo, lan Isaac tjok wlo. Yorkaga ba kjimtaga ko Ajuzat, ga öngkwaga kägäyo ko Ficol bakoe.

27 Öötong löng eshko ga Isaac tjle ba kong ga «Tja woydoromi llëme. Tja ichoromi bomi kjokshko dwayo. İEni ga pjäy tek löng bor ik llëno?»

28 «İnorwa ga Jehová shäng bop tjok. E kjishko ga woydërwa ga shji tjle öng kong jlökoyo.

29 Llëbo owa shäryorowa bop kong llëme. Tjawa jëktong pjlu bop tjok İyado. Pja brikshko ga pja ichorowa jek wopjluë. Ga eeri ga pja kjimte Jehovärë shäng. E kjishko ga llëbo owa shäryorowa bop kong llëm kuzong ga los borwa kong jlökoyo ga tjawa kong llëbo owa shäryëp llëm bakoe» le.

30 Kuya ga epga mana ië, ga sëna ara. Epga iono lok tira llëme.

31 Wëshko kjok shröngto ga tjleño öng kong jlökoyo irgo ga jek brik löng kjwleshko ga Isaac tjle ba kong lok ga «Pjäy nome» le.

Kuya lok ga tjle ba kong ga «Shji öng İkdo» le ba kong, epga dö wleni.

Ga «jölö» le ba kong.

32 E dbaryo ga Isaac parkagaga tjwe löng roy söga, tjle ba kong ga «Klung kërwa löng li, e diyo wlënorwae» le ba kong.

33 Di bäng, e kowara Isaacdë beno Seba. E kjishko ga kjok ber buk eshko li ko Berseba obi.

34 Esau lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga orkwosmono walë ko Judit tjok. Ba data

ko Beerí. Orkwosmono Basemat tjok bakoe. Ba data ko Elón. Beerí, Elón, e Het tjéyoga.

³⁵ Gueniyo Isaac, Rebeca, e beno löng wotjlik ara waléga do pjök li kjishko.

27

Isaac tjlökwö lono beno pjlu Jacob kong

¹ Isaac öotöng tjlablashko ga beno sök kjok igö ame. Pjlara ga ba wa këguéyo rokara, ga tjlä ba kong ga «Esaú.»

«¿Llê?, data» le ba kong.

² Tjlê ga «Miydêp pjlu ga tja tjlabla tjän, tja wolon döroë.

³ E kjishko ga bop sböng kjiros, bop kônkwö tjok, ga pja nom wlörkê pjö gloroy, äya kjloshko so uako wleniyo zröp kjlara.

⁴ Zrörop ga sho shäryêp bor kong yötso, woydê sorê li eni. Ga söp bor kong, uêr wlo. Eshko ga tja wolontê llêm obishko ga tjlökwö lêr ber pjlu bop kong» le.

⁵ Gueniyo Isaac tjlä sök Esaú kong li kura Rebecarê. E kjishko ga Esaú to pjö gloroy wlörkê äya kjloshko so uako wleniyo zrök ba data kong wopro ga

⁶ Rebeca tjlä ba wa iröng li kong ga «Jacob, tja kuzong. Bop data kuror sök tjlä bop shjiy kong ga

⁷ «Äya kjloshko so uako wleniyo zröp kjlara, ga lip bor kong yötso, uêr wlo. Eshko ga tja wolontê llêm obishko ga tjlökwö lêr ber pjlu bop kong Jehovahä bokshto» le.

⁸ E kjishko ga llêye lêr bop kong li kus yötso.

⁹ Pja nom öng kjéryo roy, ga tja kong shwling ushko so owa llêm wleniyo tek söp do pjök. Woyde bop datarê sorê ga shäryêr ba kong eni.

¹⁰ E irgo ga söga pjarê om go, ue wlo. Eni ga wolontê llêm obishko ga tjlökwö le ber pjlu bop kong» le.

¹¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Bor shjiy, e poglo zok ara, tja eni llême.

¹² Tja porwara bor datarê wleni ga miyde ga tja le. Eni ga e ioror beno tjwlo llêm wleni le. Eshko ga tjlökwö le ber pjlu bor kong wlo li, e le ber owa shara» le.

¹³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja kuzong! Tjlökwö le ber owa bop kong li, e ber bor kong dey. Llêye lêr bop kong li shäryozong. Shwling ushko so li tek sözong» le.

¹⁴ Kuya ga öör öng li kjrê, ga söra jek ba mekê kong. E irgo ga lira, shäryara beno uak owa llêm, woydara Isaacdê sorê li eni.

¹⁵ Esaú shwong jnek tjeng, e shira, ga Jacob doyara e go.

¹⁶ E irgo ga poglo zok llêm kjishko ga ba orkwo popgara öng li kwota go, ba kwlingdo bakoe.

¹⁷ Öng sho shäryara owa llêm li twara ba kong, pjlung shosho sura, twara ba kong bakoe.

¹⁸ Eni ga Jacob opzrêno jek ba data bukshko, ga tjlä ga ba kong ga «Miga data.»

«Kjobe. ¿Pja bor wa kjone dey?»

¹⁹ «Tja Esaú, bop wa këguéyo. Llêye lorop bor kong li shäryoror pjire. Pja kojös sira, pja sirkes sök töshko. Sjêng zröror, shäryoror êre uozong. Ga tjlökwö lêp ber pjlu bor kong» le ba kong.

²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Wlênop maling sorê?»

«Bop Sbö Jehovahä, tja kjimtura ba wlêk malinge» le ba kong.

²¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja tek nogo sit, pja porwêr wlo, pja bor wa Esaüre miydêr wlo» le.

²² Kuya ga tek shrono shäng ba data zlong. Eshko ga poglo kura ba datarê, ga tjlä ba kong ga «Bop tjlä li Jacob i, gueniyo bop orkwo lira Esaú i» le.

²³ Eni ga ba orkwo li zok ara Esaú i kjoyo kjishko ga e è to miydara ba datarê llême. Gueniyo llêbo ber pjlu ba kong laydeshko ga

²⁴ tjlä ba kong jek obi ga «¿Jlököyo ga pja bor wa Esaüre?»

«Ëng. Tja Esaú» le Jacobdê.

²⁵ Eni ga ba data tjlä ba kong ga «Dli shäryorop bor kong li tek söp bor kong uêr wlo. Eshko ga tjlökwö lêr ber pjlu bop kong» le. Kuya ga sêna, ga kjillgwo bo dyo dbo ara twara ba kong bakoe.

Uara, iara pjir ga

²⁶ tjlä ba wa kong ga «Pja tek bor zlong. Tja lö shizong»* le.

²⁷ Kuya ga jek öotöng shäng ba zlong ga shwong lö shira ba datarê. Eshko ga Isaac tjläno beno pjlu ba kong. Tjlê ga «Bor wa, e poglo lö klung kjimtura Jehovahärê li kjoyoe.

²⁸ Pja kjimte Sbörê, tjong borya ter kjok dogo dwayo, bop dwla llê dgorop li wen pjlu, owa llêm wlo.

²⁹ Pja parkaga ber ara, ga tjéyoga oblê oblê kjök tok bop bokshko.

Bop pjeyoga pjloilgwega ber pjarê, ga kjök tok bop bokshko bakoe.

Ëye wotjlik owa bop kong ga Sbö wotjlik owa ba kong bebi.

Ëye wotjlik pjlu bop kong ga Sbö wotjlik pjlu ba kong bebi bakoe» le.

³⁰ Lara eni pjir ga Jacob opshik jek shäng kwlê ba data sökshko ga Esaú tek tjêw shäng pjö gloroy dwayo,

³¹ ga sjêng kjloshko so zröno li shäryara uak owa llêm bakoe. E irgo ga söra ba data kong,

* 27:26 Eshko dbaryo ga shäryêba eni. Ba pjeyo kjishko ga lö shira miga loklo wleni, tja toe loklo wleni bakoe.

ga tjlë ba kong ga «Data, pja kojös sira. Sjëng kjloshko so zrörör ère uozong. Ga tjlökwo los ber pjlu bor kong» le.

³² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pja è?»

«Tja Esaú, bop wa këguëyo» le ba kong.

³³ Kuya ga beno sök sëya llëme. Tjlë ga pjë llëme. Tjlë ga «¿Eni ga èye sjëng kjloshko so söno shäryak owa llëme? Uoror bäm go pja tjwayde llëm obishko yë. Ga tjlökwo lër ber pjlu bop kong loror li loror ba kong tjän. Llëye loror li beno ba kong» le.

³⁴ Kuya ga slatong jlökoyo, iir goshko. Tjlë ga «¡Data! ¡Tjlökwo los ber pjlu bor kong bakoe!» le.

³⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bop lëng öör shäng, ga tja jyäpgwarae. Tjlökwo lër ber pjlu bop kong loror li sörae» le.

³⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Koiak Jacob† e kjishko. Tja lüyotkara kjwe tjok ga pjloglo pjök. Bor shto, tja ba shjiy këguëyo, e döra bor shjiryö. Ère, tjlökwo le datagarë ber pjlu ba wapga domerga bäm i wleniyo kong li, e söra bakoe. Data, ¿tjlökwo lëp pjlu jnenop beno bor kong oblë llëme?»

³⁷ «Llëme. E ioror beno sök bop ichaga tjän. Ba pjeyoga uunkong ioror beno ba parkaga. Ba dwla dgara li wen träk llëme loror ba kong. ¿Era pja kjwër llong?»

³⁸ «¿Eni li tjlökwo lëp ber pjlu bor kong obi ga äre? Tjlökwo los ber pjlu bor kong bakoe» le. Ga slatong jek obi.

³⁹ Eni ga ba data tjlë ga

«Klung pjlu wleniyo, tjong borya lonshko ga pja ber sök pjolae.

⁴⁰ Bop dröng li go ga pja opwlikë.

Pja ber shäng bop lëng parkaga, gueniyo pja dbokjronoshko ga pja dâr» le.

Jacob Esaú töywë

⁴¹ Jekdo eshko ga Esaú beno iirkë ara ba lëng kong, tjlökwo lara ba datarë ber pjlu ba kong li kjishko. Ga wotjlik ga «Bor data dbar beno sira döe. Wolono irgo ga bor lëng zrör kjluwe» le.

⁴² Wotjlik sök sorë li miydara Rebecarëshko ga Jacob rokara, ga tjlë ba kong ga «Tja kuzong. Bop shjiy, pja zröya woydë. Llëbo shäryorop, e tjwlo shiya woydë bop kong le.

⁴³ E kjishko ga tja kuzong. Pja poshäryozong. Pja tökzong jekdo Jarän kjokyo, bor sing Labán ushko.

⁴⁴ Pja ber sök dbar kop ara eshko, bop shjiy iir li jeno guing,

⁴⁵ llëye shäryorop li woyojera guing. Eshko ga roy ichër jek bop kong, pja tek iröng wlo. Woydër ga pjäy èng zrök llëme. Tja bor wapga do pjök jer dbar kjwaraso ga äe» le.

⁴⁶ E irgo ga Rebeca tjlë ba lanma kong ga «Tja sök së woydë kjër ame. Tja kwlera Esaú boyga Het tjëyoga li tjok. Jacob äär orkwosmok Het tjëyoga jüshko so tjok wleni ga rokër ga tja wolon dey» le.

28

¹ Eshko ga Jacob rokara Isaacdë ba shwoy, ga tjlëno beno pjlu ba kong. Tjlë ga «Pja orkwosmok walë Canaán so tjok llëme.

² Pja nom Padán Aram kjokyo, bop kjökë Betuel ushko. Pja orkwosmok bop këgue Labán wapga tjok kjlara.

³ Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë. Woydër ga pja kjimte. Pja kong bop tjëyo tek ber bop irgo li ie ber shdär träk llëm, ie ber löng tjëyoga oblë oblë bakoe.

⁴ Woydër ga tjlökwo lara Abraham kong jlökoyo li ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bako, eeri ga kjok shji löngshko ère ber bomi kong wlo» le.

⁵ Jacob ichara jek Padán Aram kjokyo eni, ga to jongya Labán ushko. Labán, e Betuel wa, Rebeca sing bakoe. Betuel, e arameo. Rebeca, e Jacob, Esaú mekë.

Esaú orkwosmono jek obi

⁶ Miydara Esaürë ga ba data tjlëno beno pjlu Jacob kong, ga ichara to Padán Aram kjokyo orkwosmok eshko wlo. Eshko ga Jacob ichara orkwosmok walë Canaán so tjok llëme.

⁷ Ba data, ba mekë tjlökwo kolara Jacobdë, ga to jek Padán Aram kjokyo.

⁸ Miydara Esaürë ga ba boyga Canaán so woyde ba datarë llëme.

⁹ E kjishko ga öör shäng Ismael ik, e Abraham wa. Eshko ga walë shäng kjlara ko Majalat. Majalat, e Nebayot dor, Ismael wa, Abraham tjër. Ga Esaú orkwosmono ba tjok. Boyga mya li beno löng ba tjok eni.

Jacob yoïno buk Betel kjokyo

¹⁰ Jacob opshino jek Berseba kjokyo dwayo jek shäng Jarän kjokyo le. (Jarän kjokyo, e ko Padán Aram bakoe.)

¹¹ Jek irbo wenzong ga öötong kjok sënge. E kjishko ga shto wleno pë eshko wlo le. Eni ga ak kjrara kjwara, iara ba kä ioklo, ga opbuno buk töshko eshko.

¹² E irgo ga pë ga yoïno pjlara. Ìna ga tyoklo jem jong kjlara klung kjing go dwayo äär jong kjok dogo. E goshko Sbö parkagaga kjok dogo so jem löng, ter löng e go.

¹³ Ga Jehová kojono shäng eshko, ga tjlë ba kong ga «Tja Jehová, bop kjökë Abraham Sbö, bop data Isaac Sbö bakoe. Kjok pja bukshko ère twër ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bakoe.

¹⁴ Epga shdär lok träk llëm, shtëy ga äär llëm, klung pjlungyo wleni. Epga äär

† 27:36 Hebreo tjlökwo **Jacob**, e so tjlökwo **iyä**pgwaga kjoyoe.

lông kjok sorshko, pjribrie. Bomi kjîshko ga noppa lông kjok êre kjing go kjimtêr uunkong.

¹⁵ Tja shâng bop tjok. Pja jek kjone pogo ga pja dêr, ga pja sôr tjwe irông, kjok êreshko obi. Pja rayêr llêm, llêye loror bop kong jlôkoyo li shâryoror bop kong pjir guing» le.

¹⁶ Jacob wollenoshko ga wotjlik ga «Jlôkoyo ga Jehovah shâng kjok êreshko, gueniyo miydoror llême» le.

¹⁷ E kjîshko ga kjok bangkjrara ara. Wotjlik ga «Kjok êreshko iak beno buk dboy Sbô kong. Ba u jong jûshko. Kjok êre iak beno buk ba u bâng wleni» le.

¹⁸ Wêshko kjok shrôngto ga Jacob kojono. Ba ak kâ ioklo li kjrara, poyona, iara beno jong kojong, ber ba yoîno li jyâglo wlo. E kjing go kjoy tyara sira, ber jong dboy Sbô kong wlo, ga iara beno Sbô kong eni.

¹⁹ Dênashko ga kjok eshko li ko Luz,* gueniyo kjlopswara, iara Jacobdê beno ko Betel.†

²⁰ Eshko ga Jacob tjlôkwo lono Sbô kong jlôkoyo, tjlê ga «Sbô, woydêr ga tja kjimtêp, tja jêk shâryêr shâng êre wopro ga pja ber shâng bor tjok, tja kong dli twêp, tja kong shwong twêp pjung wlo,

²¹ tja sôp tjwe irông obi bor data ushko pjluê. Tja kjimtêp eni wleni ga Jehovah, pja bor Sbô jlôkoyo.

²² Ak kojonor jong êre ber jong bop u. Ga llêye twêp bor kong dô li shtêr âar ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shir kjrina kjrina, ga twêr bop kong» le.

29

Jacob âar shâng Labán ushko

¹ Jacob to jek shâng jêk î, oôtong shâng kjok dlo wen tèm shwo lêkong.

² Eshko ga îya kêm jûni ga kjok tjreko di bâng shâryak jong kjwara. Ông ushko so lông woshhtë ba zlong kjrînggwo mya, di iê eshko â kjîshko. Ak buk kjwara kêsbang ba kjing go, di bâng li kjîngoklo.

³ Ông li êng tông uunkong di bâng shâryak jong lishko ga ak kje ông dagagarê guing, di shiyya ba kong wlo. Sêyya lok pjir ga di bâng kjîngue jek irông obi.

⁴ Eni ga Jacob tjlê ông dagaga lông li kong ga «¿Pjây kjone so?»

«Tjawa Jarán so» le ba kong.

⁵ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Labán miydê mire? E Najor tjêr.»

«Êng, miydêrwa» le lok ba kong.

⁶ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Sök yonde?»

«Êng, sök yone. Îzong. Ba wa Raquel kjwe tek shâng ba ông ushko so tjok» le lok ba kong.

⁷ Kuya ga tjlê ba kong ga «Kjok dba obi, dlo pjang obi. Ông bângzazlong dloyo ââtê llêm obi. ¿Kong di twêmi, sômi kjlo sho uê obi wlo llêm ega?»

⁸ «Shâryêrwa eni ga â, ông dagaga tîno uunkong, ak buk di bâng kjing go kjwe kjara pjir guing. Eshko ga ông kjwe sênwa di ga pjluê» le ba kong.

⁹ Lông lan êng tjok wopro ga Raquel tjwe shâng ba data ông tjok, e ba ông daga kjîshko.

¹⁰ Îya Jacobdê ga tjwe shâng ba data Labán ông tjok ga jekdo shâng di bâng zlong, ga ak li kjara, ga ba ông sêna di.

¹¹ E irgo ga Raquel lô shira,* ga slatong tira llême.

¹² Ga tjlê ba kong ga «Labán, e bor kégue. Ba dor Rebeca, e bor meké» le. E irgo ga Raquel opshino jek zron jong ba roy lê ba data kong ushko.

¹³ Jacob roy kuya Labándê ga opshino jek maling ba wlokjêrê. Ôötong shâng ba shwoy ga popjlura, lô shira, ga sôra jek ba ushko. Ga llêye shâryono ba tjok dô li lara Jacobdê ba kong pjire.

¹⁴ Kuya ga tjlê ba kong ga «Pja bor pjeyo jlô» le.

Jacob parkono Labán kong, orkwosmok Raquel, Lea tjok wlo

Jacob beno sök Labán tjok mok kjarashko ga

¹⁵ Labán tjlê ba kong ga «Pja bor pjeyo. Gueniyo pja parkê kjêr ga pja potjwlên llêm ga âe. Woydêp ga pja potjwlên kjôme ga los bor kong, miydêr wlo» le.

¹⁶ Labán wapa kjogloga tjeng do pjök, ba wa walê kégueyo ko Lea, ba lêng ko Raquel.

¹⁷ Lea bokkwo wolêsowa† dôe. Gueniyo Raquelda wolêsowa anmoyô do jikong.

¹⁸ Raquel woydara Jacobdê arae. E kjîshko ga tjlê Labán kong ga «Tja parkê bop kong lu pjloglo kjäk (7), âska bop wa mite Raquel twêp bor kong, tja orkwosmok ba tjok wlo» le.

¹⁹ Kuya ga tjlê ba kong ga «Pjîlu wlo ga twêr bop kong dey, domer oblê kongda llême. Pja ber sök bor shwoy dey» le ba kong.

²⁰ Eni ga Jacob parkono ba kong lu pjloglo kjäk (7), orkwosmok Raquel tjok wlo. Gueniyo Raquel woyde ara anmoyô kuzong ga kuya ga dbar ba kong Chira anmoyô.

²¹ E irgo ga Jacob tjlê Labán kong ga «Tja parkono bop kong wlo li, e luyo oötonge. Bor boy twos bor kong, tja orkwosmok ba tjok wlo» le.

* 28:19 Hebreo tjlôkwo **Luz**, e **argashko** loklo. † 28:19 Hebreo tjlôkwo **Betel**, e **Sbô u** loklo. * 29:11 **Lô shik** lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. † 29:17 Hebreo tjlôkwo êre llê loklo miydêy pjlu anmoyô llême. E **ârêso** loklo, llêm ga **wolêsowa** loklo. Kjone dey miydêy yôtso llême.

²² Eni ga Labán, ba pje yoga eshko so mana uunkong, dli llé sháryara, ää bakoe.

²³ Ga öötong kjok shkë go ga ba wa Lea söra, twara Jacob kong, ga Jacob pono ba tjok.

²⁴ Eshko ga Lea parkaga shäng kjlara ko Zilpá, ga twara ba dataré ba kong, ber ba kjimtaga wlo.

²⁵ Wëshko kjok shröngto ga miydara Jacobdë ga pono Lea tjok. Ga läywara Labán kong, tjëlë ba kong ga «¿Läyë sháryorop bor kongdo? Tja parkono bop kong, tja orkwosmok Raquel tjok wlo. ¿Tja jyãpworop ega?»

²⁶ «Tjawa jüshko so sgara löng wapga këguë orkwosmok bäm go, e irgo ga ba löng.

²⁷ E kjíshko ga pja orkwosmono Lea tjok. Woydër ga dbar shrëy sondë kjwara. Pjir ga pja orkwosmok Raquel tjok bakoe. Gueniyo pja parkë bor kong äär jong lu pjloglo kjäk (7) obi ba äska» le.

²⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «jölö» le. Ga orkwosmono sondëyo bäm li pjitongshko ga Raquel twara Labándë ba kong, ber ba boy wlo bakoe.

²⁹ Raquel kong parkaga twara ba dataré kjlara ko Bilhá, ber ba kjimtaga wlo.

³⁰ Eshko ga Jacob pono Raquel tjok bakoe. Ga woydara ara, Lea kjinmo. E irgo ga beno shäng parkë Labán kong lu pjloglo kjäk (7) obi.

Jacob wapga

³¹ İya Jehovárë ga Lea, e woyde Jacobdë llëm kuzong ga kong wapga twara. Gueniyo Raquelda beno shäng wapga drete.

³² Lea beno shäng kjlaraso llëme. E irgo ga wa buk kjlara domer ga tjëlë ga «İna Jehovárë ga tja sök woydë ara. Era ère go ga tja woyde bor lanmarë arae. E kjíshko ga koiër Rubén»[†] le.

³³ Lea dbar kjwöböso ga shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjëlë ga «Kura Jehovárë ga tja woydëba llëme. E kjíshko ga tja kong wa twara domer kjlara obi. E kjíshko ga koiër Simeón»[§] le.

³⁴ E irgo ga jek beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjëlë ga «Era tja woyde bor lanmarë ara anmoyö, ba tjok ga tja wapga tjeng domerga doglo mya kjíshko. E kjíshko ga koiër Levi»^{*} le.

³⁵ Lea jek beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjëlë ga «Ère go ga Jehová poshrër. E kjíshko ga koiër Judá»[†] le. E irgo ga beno wa ame.

30

¹ İya Raqueldë ga wapga Jacob tjok llëm kuzong ga Lea ymoytkara ara. Ga tjëlë ba lanma kong ga «Tja wapga woydë. Sháryëp sorë ga tja ber wapga tjok. Llëm ga tja wolon» le.

² Gueniyo kuya ga iirkono ara ba kong, ga tjëlë ga «¿Eni li pja wotjlik ga tja Sbölëpde? Pja wa llëm kjwe laga erë» le.

³ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Bor parkaga Bilhá shäng ère. Pja pos ba tjok. Eni ga wapga tjokshko ga epga ber löng bor wapga wleni. Eni ga tja wapga tjok lër wlo» le.

⁴ Eni ga Bilhá twara Jacob kong, ber ba boy oblë ba parkaga wleniyo wlo. Ga Jacob pono ba tjok,

⁵ ga beno shäng kjlaraso llëme. Wa buk kjlara domer ga

⁶ Raquel tjëlë ga «Tja syö kura Sbörë. Tja llgwera, ga beno pjlu bor kong, ga tja kong wa twara kjlara domer. E kjíshko ga koiër Dan»^{*} le.

⁷ E irgo ga Bilhá beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi, Jacob tjok.

⁸ Eshko ga Raquel tjëlë ga «Tja dbonino bor wi tjok ara, ga zanor. E kjíshko ga bor wa ère koiër Neftalí»[†] le.

⁹ Miydara Learë ga wa ame kuzong ga ba parkaga Zilpá twara Jacob kong, ber ba boy oblë ba parkaga wleniyo wlo. Ga Jacob pono ba tjok,

¹⁰ ga beno shäng kjlaraso llëme. Wa buk kjlara domer ga

¹¹ Lea tjëlë ga «Tja kong llëbo weno pjlu tjän. E kjíshko ga bor wa ère koiër Gad»[†] le.

¹² E irgo ga Zilpá beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi, Jacob tjok.

¹³ Eshko ga Lea tjëlë ga «Tja woowa llëme. Ga walëga uunkong tjëlë èng kong ga «Kjwe wopjluë» le. E kjíshko ga bor wa ère koiër Aser»[§] le.

¹⁴ Dbar kjwara ga dwla dgara bo kjrozlong dbaryoshko ga Rubén jek kjloshko. Eshko ga kjor lok kjwöbö ko *mandrágora*.^{*} Bo wlëna Rubéndë ga söra, twara ba mekë Lea kong. İya Raqueldë ga tjëlë Lea kong ga «Tja kjimtos sira. Tja kong bop kjor bo söra bop warë kjwe twos bor kong pjökde myare» le.

¹⁵ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Bor lanma dörop bor shjiryo. ¿Ga pja wotjlik ga llëbo sháryorop li beno bor kong pjlu lëpde? ¿Era kjor bo söra bor warë ère èmdë ga döp woydë bor shjiryo bakore?»

‡ 29:32 Hebreo tjlökwö *Rubén*, e *wa ère domer* loklo. Gueniyo e so *İna ga tja sök woydë ara* kjoyo bakoe. § 29:33

Hebreo tjlökwö *Simeón*, e *tja kuya* loklo. * 29:34 Hebreo tjlökwö *Levi*, e so *tja woyde* kjoyoe. † 29:35 Hebreo

tjlökwö *Judá*, e *poshrëk* loklo. * 30:6 Hebreo tjlökwö *Dan*, e *llgwera, ga beno pjlu bor kong* loklo. † 30:8 Hebreo

tjlökwö *Neftalí*, e *dbonik* loklo. ‡ 30:11 Hebreo tjlökwö *Gad*, e *llëbo wen pjlu* loklo. § 30:13 Hebreo tjlökwö *Aser*,

e *wopjlu* loklo. * 30:14 Kjok eshko sogga kjong kjong wotjliño ga kjor ère bo, e uara walëga löng kjrong wleniyorë ga

pono ba lanma tjok ga kjimte wa tjok le.

«Eni ga kyor bo kjwe áska, pjesit shkëyo ga pja pë Jacob tjok ga pjlúe» le ba kong.

¹⁶ Kajok sëng ga Jacob tek shäng iröng ba pakshko dwayo ga wlokrara Learë irbo. Tjlë ba kong ga «Eeri shkëyo ga pja pë bor tjok. Pja tjwlënor shäng pjir tjän, *mandrágora* bo sóra bor warë bor kong li go» le. Eni ga e shkëyo ga Jacob pono ba tjok,

¹⁷ ga ba syö kura Sbörë kjishko ga beno shäng kjaraso llëme. E irgo ga wa buk kjarala domer. E tjok ga wapga tjeng domerga doglo shkëng (5) tjän.

¹⁸ Ga Lea tjlë ga «Tja potjwlëna Sbörë, bor parkaga tworor bor lanma kong kjishko. E kjishko ga bor wa ère koiër Isacar»[†] le.

¹⁹ E irgo ga Lea beno shäng kjaraso llëm obi. Ga wa buk kjarala domer obi, Jacob tjok.

²⁰ Ga tjlë ga «Tja kjimtarä Sbörë. Tja sëna llëbo owa llëme. Tja wapga tjeng domerga doglo tjer (6) bor lanma tjok kuzong ga tja poshrëya ara. E kjishko ga bor wa ère koiër Zabolón»[‡] le.

²¹ E irgo ga Lea wa tjeng kjarala obi walë. E koiara Dina.

²² Gueniyo Sbö, Raquel woyotjlina bakoe. Ba syö kura, ga wa llëm li döra.

²³ Ga Raquel wa buk kjarala domer ga tjlë ga «Tja lök ara wa llëm kjishko li döra Sbörë bor kong.

²⁴ Woydër ga tja kong wa twe Jehovärë kjarala domer obi. E kjishko ga koiër José»[§] le.

Jacob Labán jyäpgwono

²⁵ Raquel wa José buk irgo ga Jacob tjlë Labán kong ga «Tja ichos to bor kjokshko iröng obi.

²⁶ Bor boyga twos bor kong. Tja parkono bop kong ba kjishko tjän. Bor wapga twos bor kong bakoe. Tja ichos jek ba tjok. Tja parkono shäng bop kong sorë, e miydëp pjlúe» le.

²⁷ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga pja ber sök borwa tjok obi. Miydoror bor llëbo miydoklo go ga tja kjimtarä Jehovärë bop kjishko.

²⁸ Pja dbur woydë kjöme li los bor kong, ga pja potjwlën bayo eni» le.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Miydëp pjlú ga tja parkono bop kong pjlú, bop öng doror owa llëme.

³⁰ Dämär ga tja tjawyde llëm obishko ga pja llëbo ara llëme. Tja shäng bop tjok kjishko ga pja kjimtarä Jehovärë, bop llëbo, e shdöktong träk llëme. Gueniyo eerishko ga tja parkë bor kong shara» le.

³¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Woydëp ga pja potjwlën kjöm?»

«Tja potjwlëp llëme. Llëye rokër bop kong li jlö lorop wleni ga tja jek bop öng dë obi.

³² Eeri ga tja ichos jek shäng bop öng ushko so tjeng li tjrëko. Löng bayo tjok tjok, e kjër dbye. Bop öng wlëp ushko so kjlo sï wleniyo, e kjër dboy bakoe. Tja potjwlëp e go eröe. Öng bayo eni llëm wleniyo ber bop kong.

³³ Eni bong kjönma ga pja tjwe shäng bor öng kroror bor pak áska li iga ga pjlúe. Bor öng ber bayo tjok uunkong, ga bor öng wlëp ushko so ber kjlo sï eröe. Eni llëm ga miydëp pjlú ga pja lüyotkoror» le.

³⁴ Kuya ga «Jölö» le ba kong.

³⁵ Gueniyo e dbaryo ga ba öng bayo tjok li twara Labändë ba wapga kong, de wlo.

³⁶ E irgo ga epga ichara opshino to jek kjok eshko dwayo ba öng li tjok, Jacob sökshko ga jëktong dbargwo mya äär eshko wlo.

Jacobda beno shäng Labán öng llamo tjeng li dë.

³⁷ Eshko ga kyor kowo kësong zara kjring-gwo mya. E irgo ga poshtara beno sï, pjlublún, iga wëllë wlo.

³⁸⁻³⁹ E irgo ga iara lok ba öng tjwe di iozlong li bokshto. Eni ga wlënggla jëk löng ba popga pogoshko ga wapga shguin löng bayo tjok, so kyor kowo li kjoyoe.

⁴⁰ Eshko ga Labán öng bayo tjok tjeng kjlóbö. Ga wlënggla llë jëk ba popga goshko ga ie Jacobdë ber öng bayo tjok li bokshto, öng wlëp ushko so kjlo sï li bokshto bako, ba wapga wen bayo eni wlo. Eni ga Jacob öng weno träk llëme. Ga iara beno tjeng Labán i tjok llëme.

⁴¹ Wlënggla jëk löng ba popga tjokshko ga öng kësökës, kjlo dik li kong kyor kowo li ie lok ba bokshto.

⁴² Gueniyo öng kjlo owa li kong kyor kowo li ie ba bokshto llëme.

⁴³ Eni ga Jacob beno shäng dbur ara, öng ara, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ara bakoe.

31

Jacob Labán töywono

¹ Miydara Jacobdë ga Labán wapga to löng tjlë ëng kong ga «Bi data llëbo kjarara Jacobdë drete. E go ga beno dbur ara» le.

² Iya Jacobdë ga e iya Labändë bokkwo owa, dämär dik llëme.

³ Eni ga Jehová tjlë ba kong ga «Pja nom iröng bop data kjokshko, bop pjeyoga tjengshko. Eshko ga tja jëk shäng bop tjok» le.

⁴ Raquel, Lea, e rokara Jacobdë ba shwoy, shäng ba öng dë lishko,

[†] 30:18 Hebreo tjlökwo *Isacar*, e *potjwlëkklo* loklo. [‡] 30:20 Hebreo tjlökwo *Zabolón*, e *poshrëkklo* loklo. **§** 30:24 Hebreo tjlökwo *José*, e *dök* loklo. E *obi* loklo bakoe.

⁵ ga tjëlë ba kong ga «Miydër ga bomi data, tja woyde dämär dik llëme. Gueniyo bor data Sbö, era shäng bor tjok ïyado.

⁶ Miydëmi pjlu ga tja parkono shäng bomi data kong pjluë.

⁷ Gueniyo tja jyäpgwara, bor potjwëlëkklo kjlopwara enido. Gueniyo tja kjimtarä, dara Sbörë.

⁸ Pjlara ga bomi data tjëlë bor kong ga “Pja parkë öng bayo tjok li äska” le. Le enishko ga wapga weno löng bayo tjok uunkong. Pjlara obi ga tjëlë bor kong ga “Pja parkë öng kjlo shrüt li äska” le. Le enishko ga wapga weno löng kjlo shrüt uunkong.

⁹ Eni ga bomi data öng li döra Sbörë ba shjiryö, ga twara bor kong shara.

¹⁰ »Dbar kjwara ga öng löng wlënggla woydë dbaryo wlenishko ga yoyoïnor ga wlënggla löng bayo tjok, kjlo shrüt li jëk löng ba popga tjok, wlënggla bayo llëm li llëme.

¹¹ Era Sbö parkaga kjok dogo so, tja rokara. Tjëlë ga “Jacob.”

»“¿Llë?, Tjlapga” lër ba kong.

¹² »Tjëlë ga “Llëye shäryara Labándë bop kong dö li ïnor. E kjishko ga ïp eshko ga öng wlënggla löng bayo tjok, kjlo shrüt li jëk löng ba popga tjok, wlënggla bayo llëm li llëme.

¹³ Sbö weno shäng bop kong Betel kjokyo li tja, ak kjing kjoy tyoropshko, tjlokwo lorop bor kong jlökoyoshko. Pja nom kjok jushko dwayo, pja jek iröng bop kjokshko, pja weno bukshko” le bor kong» le.

¹⁴ Kuya Raquel, Learë ga tjëlë ba kong ga «Tjawa kong llëbo twe borwa datarë, e wlënwa ame.

¹⁵ Tjawa iara beno löng tjwöl llëm, epenga llëm wleni. Tjawa soynena, ga llëye kjrara borwa kjishko li söra drete.

¹⁶ Bek wlo ga llëbo tjeng kës döra Sbörë borwa data shjiryö li, e borwatoy, borwa wapga ï bakoe. E kjishko ga llëye shäryëp lara Sbörë bop kong li shäryos eni» le.

Jacob opshino to Padán Aram kjokyo dwayo

¹⁷⁻¹⁹ Eshko ga Labán to ba öng zok shtë kjok shto oblë. Sök llëm wopro ga ba sböpga jyäglo tjeng ba ushko li lüyotkara Raqueldë. Eshkoshko ga Jacob poshäryono. E irgo ga ba wapga, ba boyga, e opyono lok ba öng jëkklo sok këskes li kjing go, ga toe. Ba öng kës jëk tjeng ba tjok, ba llëbo baïya tjeng kës tona tjeng Padán Aram kjokyo li, e söra jek ba tjok bakoe. Ga to jongya Canaán kjokyo, ba data Isaac sökshko.

²⁰ Labán jyäpgwara Jacobdë eni. Ga Jacob töktong to lara ba kong llëme.

²¹ Opshino, ba llëbo tjeng kës li söra pjire. Ga jek öötong Éufrates diyo kjakoshko ga

zara jek tas, ga jëktong jek löng Galaad kjokyo dlup shwo lëkong.

Jacob irpjana Labándë

²² Öötong dbar mya ga roy kura Labándë ga «Jacob to töktonge» lëba.

²³⁻²⁵ Eni ga tona ba pjeyoga tjok, ga irpjana jëktong dbargwo kjäk (7), ga doshara öötong löng Galaad kjokyo dlup shwo lëkong, Jacob wlo löng lishko. Labán wlo slano, pono löng eshko bakoe. E shkëyo ga Sbö tjëlëno Labán kong yoshko, tjëlë ga «Tja kuzong. Jacob, e kroyoywëp llëme» le.

²⁶ Wëshko ga Labán tjëlë Jacob kong ga «¿Llëye shäryoropdo? Tja jyäpgworop. Bor wapga walëga lüyotkorop.

²⁷ ¿Tja jyäpgwëp eni ega? ¿Pja opjnekk lütshko ega? Llëye loppdë bor kong llëm obi. Woydoror ga pja opshik dbaryoshko ga pja kong dli shäryër, shji ië öng tjok, shji të, shji bërëkë, shji llung llë të bakoe. Loror eni, gueniyo pja briktonge.

²⁸ Bor wapga walëga, bor tjërëga ëmdë ga iorop lö shir* wlo llëm, “Pjäy nome” lër ba kong wlo llëm bakoe. Pja opshäryono kä llëm wleni.

²⁹ Pja kong llëbo owa shäryër wlo ga pjlu, pjäy uunkong kong. Gueniyo luna shkëyo ga bop data Sbö tjëlëno bor kong ga “Tja kuzong. Jacob, e kroyoywëp llëme” le.

³⁰ Miydër pjlu ga pja jek woydë ara bop data ushko iröng obi. ¿Gueniyo bor sböpga jyäglo lüyotkorop ega?» le.

³¹ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga pja bangkjröror ara. Tja wotjlino ga bop wapga walëga döp bor shjiryö loror.

³² Gueniyo ëye wlënop jushko, bop sböpga jyäglo tjok ga zröy. Bi pjeyoga löng ëre iër ber löng ba miydaga. Llëbo bopoya lëp li wlës, ga sözong» le. Gueniyo ba sböpga jyäglo lüyotkara Raqueldë to miydara Jacobdë llëme.

³³⁻³⁴ Eni ga Labán opzrëno jek Jacob u shäryak öng kwota go li roshko ba sböpga jyäglo wlëk. Pjir ga ba wapga parkagaga pjök ï li roshko, Lea ï li roshko bakoe. Gueniyo llëye wlëna llëme. E wopro ga ba data sböpga jyäglo li jnena Raqueldë tjeng ba öng jëkklo sok kësang li sökklo dirko, sökshko. Labán opshino tek Lea u li roy dwayo ga opzrëno jek Raquel ï li roy shara. E roshko ga roina pjir, gueniyo llëye wlëna llëme.

³⁵ Eshko ga Raquel tjëlë ba data kong ga «Pja iirkë bor tjok llëme. Tja kojong bop bokshto ga äe. Eni tjok ga tja shäng bor dbar ik» le. Eni ga ba sböpga jyäglo wlëna däw ga wlëna llëme.

* 31:28 Lõ shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

³⁶ Eshko ga Jacob iircono ara, ga tjlēno dbo go Labán kong. Tjlē ga «¿Tja llēye wlēnop owa bop bokshtoro? ¿Tja irpjam ega? ¿Llēye owa shāryoror bop kongdo?»

³⁷ Pja bor llēbo roino, sguinop drete. ¿Eni ga llēbo wlēnop bopoya tjokde? Wlēnop ga tek sös jūshko, bi pjeyoga ère bokshto, shji kjone dey ga jék lóng pjlo bek iya lok wlo.

³⁸ »Lu pjloglo sak pjök (20) ga tja öör shäng parké bop kong ga öng ushko so wa shguino do go kjlara llēme. Bop öng ushko so wlēnggja uoté kjlara llēm bakoe.

³⁹ Bop öng uara äya kjloshko sorëshko ga äska tworor bop kong enido. Dba ga lüyotkarabashko ga tjwlö shirop bor kong, ga lüyotkaraba shkëshko ga tjwlö shirop bor kong bakoe.

⁴⁰ Dba ga tja wloyo dloré. Shké ga tja wloyo smoré, tja pé eshko ga äe.

⁴¹ »Ga tja öör sök lu pjloglo sak pjök (20) bop ushko ga lu pjloglo sak kjwara kjingsho pkéng (14) ga tja parkono bop wappa waléga do pjök kjwe äska, ga lu pjloglo tjer (6) ga tja parkono bor öng ushko so kjwe äska. Bor potjwlékklo li kjlopworop enido.

⁴² Sbö shäng bor tjok iyado. E bor data Isaac Sbö, bor kjoké Abraham Sbö bakoe. Sbö shäng bor tjok llēm kjwe ga tja ichorop jek shäng or rorée. Gueniyo ga tja song li ina Sböré. Bor pak kës shāryoror li ina bakoe. E kjishko ga luna shkëyo ga shji llgwera beno pjlu bor kong» le.

Jacob, Labán, e tjlökwö lono èng kong jlökwö

⁴³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Bor wappa waléga kjwe botoya. Bor tjérga kjwe botoya bakoe. Öng kjwe botoya bebi. Llēbo ip uunkong ère, e botoya eröe. ¿Llēye shāryer eeri dbaryo bor wappa waléga kong, bor tjérga kong ga pjlu? Llēye shāryer ba kong ame.

⁴⁴ E kjishko ga shji tjlökwö twé èng kong, ber iyado wlo, ga shji jék ber lóng e go» le.

⁴⁵ Eni ga Jacob ak kjrono, poyona, ga iara beno jong kojong.

⁴⁶ Eshko ga tjlē ba parkagaga kong ga «Ak tözí, ak jong kjwe zlong bäng» le. E irgo ga iono lok eshko.

⁴⁷⁻⁴⁸ Eshko ga Labán tjlē ba kong ga «Ak tjeng dluw ère ber ba woyoshroklo bi kong» le. E kjishko ga kjok eshko kowara Labándé arameo tjlökwö go beno Yegar Saduta.† Jacob omkowono hebreo tjlökwö go beno Galaad.‡

⁴⁹ Ga Labán tjlē ba kong obi ga «Shji lóng pjola, shji èng ik ame ga shji Iga, daga ber

Jehovárè» le. E kjishko ga kjok eshko kowara beno Mizpa§ bakoe.

⁵⁰ Eshko ga Labán tjlē ba kong ga «Pja bor wappa bokrotké wleni, llēm ga pja orkwosmok walé oblé tjok wleni ga miydér llēme. Gueniyo woyoshros ga e miydaga ber Sböré.

⁵¹ Ak tjeng dluw ère izong. Ak kojonor beno jong shji pjök tjréko jü is bakoe.

⁵² Kjring pjöykong ber lóng ba miydoklo. Pja tek na lè, bor barwé wlo llēme. Tja jek kalé, bop barwé wlo llēm bakoe.

⁵³ Bop kjoké Abraham Sbö, e ber bi llgwega. Bor kjoké Najor sbö, e ber bi llgwega bakoe» le.

Eshko ga Jacob tjlēno jlökwö ba data Isaac Sbö bokshto.

⁵⁴ E irgo ga öng zröra kjlara, sho sura kj-rina, pjono dret Sbö poshrékklo, llamo beno tjeng li lira ba pjeyoga kong. Uara lok pjir ga pono lóng dlupshko.

⁵⁵ Wëshko kjok shröngto ga Labán kojono, ba tjérga lö shira,* ba wappa waléga bakoe. Ga tjlēno beno pjlu ba kong. E irgo ga sano jek ba kjokshko iröng obi.

32

Jacob oproy dbuno Esau kong

¹ Eshko ga Jacob irbo shano to bakoe. Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so wen lóng irbo bäng.

² Iya Jacobdè ga tjlē ga «Ère èngkjwagaga Sbö i» le. E kjishko ga kjok eshko koiara beno Majanayin.*

³ E irgo ga nopga ichara jek Seir kjokyo ba roy dbuk bäm go, ba shjiy Esau kong. Seir kjokyo, e Edom kjokyo obi.

⁴ Roy sögaga brikdè llēm obishko ga tjlē ba kong lok ga «Pjāy tjlē bor shjiy Esau kong ga «Tjlapga, bop léng Jacob öör sök Labán ushko dāwe.

⁵ Era eerishko ga öng kës-kës chila ara, parkagaga tjwlék lóng pjir wleniyo ara bakoe. Ga roy ichara bop kong eni, pja ber wopjlu ba tjok wlo» lèmi ba kong eni» le.

⁶ Roy sögaga li öör, ga shrono iröng obi ga tjlē Jacob kong ga «Tjawa öör Esau ik. Eni tjok ga tek shäng om go bop wlokrjé, yorkaga domerga doglo sak dbāw pjloglo pkéng (400)» le.

⁷ Kuya ga bangkjrara ara, beno shäng sjék. E kjishko ga ba nopga tjeng ba tjok li shdöra beno kjring pjök, ba öng shdöra eni bakoe.

⁸ Wotjlik ga «Esau tje èngkjwé bor nopga kjrina tjok wleni ga e wopro ga kjrina, e tök ga bue» le.

† 31:47-48 Arameo tjlökwö *Yegar Saduta*, e *ak tjeng dluw, llēbo woyoshroklo bi kong* loklo. ‡ 31:47-48 Hebreo

tjlökwö *Galaad*, e *ak tjeng dluw, llēbo woyoshroklo bi kong* loklo. § 31:49 Hebreo tjlökwö *Mizpa*, e *shji* iyashko

loklo. * 31:55 *Lö shik* lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. * 32:2 Hebreo tjlökwö *Majanayin*, e èngkjwagaga *kjring*

pjök loklo.

⁹ E irgo ga syōshtono Sbō kong. Tjlē ga «Sbō, pja bor kjokē Abraham Sbō. Pja bor data Isaac Sbō bakoe. Jehová, pja tjlēno bor kong ga “Pja nom bop kjokshko irōng obi, bop pjeýoga lōngshko. Pja kjimtēr llēbo ber pjlu bop kong wlo” lorop eni.

¹⁰ Pja wotjlik pjlu bor kong wleni ga tja kjimtēp iyado. ¿Gueniyo ga shāryēp ega? Jlōkoyo ga tja bop parkaga erōe. Jordán diyo jū zēr tek shāngshko ga tja wloshko bor kjorkung ēre dōe. Era eni tjok ga tja oōtong sōk parkagaga kjring pjōk, ōng kjring pjōk bakoe.

¹¹ Bangkjrer li bor shjiy Esau tek shāng bor zrōk, bor boyga, bor wapga zrōk bakoe. Tja wlikos, llēbo owa shārye bor kong llēm wlo.

¹² Pja tjlēno bor kong ga “Pja kjimtēr llēbo ber pjlu bop kong wlo. Bop tjēyo tek ber bop irgo li iēr ber shdār trāk llēm, shtēy ga āār llēm, la sho tjeng dlung kjako wleni” lorop eni» le.

¹³ E shkēyo ga Jacob pono buk eshko. Wēshko ga llēbo tjeng ba tjok kēs li rowlēna ba shjiy kong, ba sēngglo wleni.

¹⁴ Wlēna li ēre: shwling ushko so popga doglo sak dbāw pjloglo pjōk (200), wlēnggla doglo sak pjōk (20), ōng wlēp ushko so popga doglo sak dbāw pjloglo pjōk (200), wlēnggla doglo sak pjōk (20),

¹⁵ ōng jēkklo sok kēsēs wapga chilawa tjok wleniyo doglo sak mya (30) ba wapga tjok, sōgla popga doglo sak pkēng (40), wlēnggla doglo sak kjwara (10), ōng so kwomgla kjoyo dre tōshko popga doglo sak pjōk (20), wlēnggla doglo sak kjwara (10).

¹⁶ E irgo ga twara beno ba parkagaga kong, tōya dboy dboy wlo, ga tjlē ba kong ga «Pjāy jek lōng bor bām go, ga shto twozī ōng kjrina kjrina shdōk tjeng wle kong» le.

¹⁷ Eshko ga tjlē ba parkaga jek shāng bām li kong ga «Bor shjiy Esau dowlēp tek shāng ga tjlē bop kong ga “¿Bop kägāyo ē? ¿Pja to kjone? ¿Ōng kjwe sogo ē?” le bop kong wleni ga

¹⁸ pja tjlē ba kong ga “Tjlapga Esau, ēre bop sēngglo, ichara bop lēng Jacobdē bop kong. E tek shāng om go borwa irgo” lēp ba kong eni» le.

¹⁹ E irgo ga tjlē ba parkagaga jek ber tjeng irōng li kong ga «Esau dowlēmi tek shāng kjone wleni ga llēye loror kēs li lēmi ba kong eni.

²⁰ Pjāy tjlē ba kong obi ga “Tjlapga, bop lēng Jacob tek shāng borwa irgo” lēmi ba kong eni» le. Wotjlik ga «Wlēpyotkēr ba sēngglo ichoror jek tjeng bām li go. E irgo ga

tja oppingdo ba bokshto kjwlē jā. Eni ga tja wlokjre pjlu kjwe» le.

²¹ Eni ga ba sēngglo li ichara jek bām go ba parkagaga tjok. Gueniyo Jacob pono beno buk eshko.

Jacob dbonino Sbō parkaga kjok dogo so tjok

²²⁻²⁴ E shkēyo ga ba pjeýoga dipzara jek Jaboc diyo kjwo kalēkong, ba llēbo tjeng kēs li tjok. Ba boyga do pjōk, ba boyga oblē ba parkagaga wleniyo do pjōk, ba wapga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11), e iara beno lōng di kjwo kalēkong pjir ga Jacob dipzono jek irōng, ga beno sōk eshko tjoksa.

Eshko ga domer weno shāng ba kong kjlara, ga dbonino ba tjok āār jong shkē jek shrōnge.

²⁵ Miydara ga Jacob zāya ga āshko ga porwara ba kworboshko, ga ba kworbo jōktēng erā.

²⁶ Eshko ga domer li tjlē ba kong ga «¡Tja rayozong! Kjok shrāntoe» le.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjōkwo los ber pjlu bor kong. Llēm ga pja rayēr llēme» le.

²⁷ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pjāe, ¿ko llē?» «Tja ko Jacob» le.

²⁸ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja ko Jacob ame. Pja dbonino Sbō tjok, nopga tjok, ga zanope. E kjishko ga pja ko ber Israel[†] shara» le.

²⁹ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Pja e, ko llē?»

«¿Tja ko miydēp woydē llēno?» le ba kong, ga tjlēno beno pjlu Jacob kong eshko.

³⁰ Eshko ga Jacob tjlē ga «Tja, Sbō, tjawa ēng ĩno lōng ēng bokshto ēmdē ga tja iara beno sōk sē» le. E kjishko ga kjok eshko kowara beno Peniel.[‡]

³¹ Jacob jek shāng kjwlē Peniel kjokyo lishko ga dlo wen tēm pjang llēnge. Laga ba kworbo jōktēng lirē ga beno jēk yōkyōke.

³² Porwara ba kworboshko kjishko ga ōng llē kworbo kjyungyo ue Jacob[§] tjēyo tek beno ba irgo lirē ame.

33

Jacob ēng wlēno ba shjiy Esau tjok

¹⁻² Dōni ga iya Jacobdē pjola dwayo ga Esau tek shāng domerga doglo sak dbāw pjloglo pkēng (400) tjokshko ga ba wapga shdōra beno ba meké tjok tjoke. Ba boyga oblē parkagaga wleniyo do pjōk li iara tjeng bām go, ba wapga baīya tjok. Lea iara shāng ba irgo, ba wapga baīya tjok. Raquel iara beno irōng, ba wa José tjok.

³ Ga Jacob opshino jek bām go. Jek shāng ba shjiy shwoy wopro ga jēk jek sira ga kjōk tono, kujono bokdo kjlay klung go. Jēk sira

[†] 32:28 Hebreo tjōkwo *Israel*, e *dbonik Sbō tjok* loklo. [‡] 32:30 Hebreo tjōkwo *Peniel*, e *Sbō bokso* loklo. [§] 32:32 Hebreo tjōkwo go ga tak beno pjang *Israel*. *Jacob* kowēba eni bakoe.

obi ga kjök tono eni obi. Shäryara eni öötong pjlögo kjäk (7).

⁴ Gueniyo ga Esaúra jek zron ī äär jong ba lëng shwoy, ga pjä ba go, popjlura, lö shira. * Eshko ga slatong lok ara pjöyikong.

⁵ E irgo ga Jacob boyga, wapga İya Esaürë ga tjlë ba lëng kong ga «¿Ëye tek löng bop tjok kjwe é?»

«Tjlapga, kjwe bor wapga twara Sbörë bor kong» le.

⁶ Ga ba boyga oblë parkagaga wleniyo do pjök li öötong löng ba shjij zlong ba wapga tjok ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go.

⁷ E irgo ga Lea tek shrono shäng ba wapga tjok ga kjök tono, kujono eni bakoe. E irgo ga José, Raquel omshäryono eni bakoe.

⁸ Eshko ga Esaú tjlë ba kong ga «¿Öng wlënor irbo kjwe llë lokdo?»

«Ichoror jek bop kong, pja ber wopjlu bor tjok wlo» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëme. Botoya arae. Kjwe ber tjeng bop tjok wëyë» le.

¹⁰ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Llëme. Rokër bop kong sira ga tja wlokrjorop pjlü lëp li jlö wleni ga llëbo twër bop sëngglo kjwe kjrozong. Pja wotjlino pjlü bor kong kjishko ga pja bokkwo İnor ga Sbö bokkwo İnor wleni.

¹¹ Sbö kjishko ga tja llëbo ara, llëye woydër li tjeng enido. E kjishko ga bop sëngglo söror bop kong kjwe kjrozong» le.

Eshko ga «Llëbo kjrozong» lara ba kong ara kuzong ga «jölö» le Esaürë, ga kjrarae.

¹² Eshko ga tjlë ga «Shji toe. Tja jek shäng bop bäm go» le.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, miydëp pjlü ga kjwozirga chilawa jëk mae. Öng wapga chilawa tjok wleni li söy jëk dbar kjwara jlökoyo wleni ga e kjer drete.

¹⁴ Pjlü wlo ga pja to bäm dey, Tjlapga. Tja jek ber shäng bop irgo wor, öng kjishko, kjwozirga kjishko. Shji ëng İk Seir kjokyo, bop kjokshko jä» le.

¹⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «jölö. Gueniyo nopga jëk tjeng bor tjok ëre İer ber löng bop tjok kjlöbö, bop yorkë» le.

Kuya ga «¿Llëno? Pja woydë eshko llëme. Tja kjimtëp woydë kjishko ga tja ber wopjlu» le.

¹⁶ Eni ga e dbaryo ga Esaú wlo opshino to jek iröng, äär Seir kjokyo wlo.

¹⁷ Ga Jacob wloro opshino to jek Sucot kjokyo. Öötong löng eshko ga u ywara kjwara ba kong, ga ukwang shäryara ba öng kong. E kjishko ga kjok eshko kowara beno Sucot.†

¹⁸ E irgo ga Jacob wlo opshino tek Padán Aram kjokyo dwayo, ga döktong shrono löng pjlü Canaan kjokyo. Eshko ga pono beno löng kjok li worbo go, e ber buk Siquén kjokyo gomyo.

¹⁹ Kjek eshko li tjwlëna Jamor wapga kong, tjwlö dbur sho pjlublün kjwo sak dbaw (100). Jamor, e Siquén data.

²⁰ Era Jacob akkwo tönö dluw ëng kjing go kjökshko, Sbö poshrëkklo, ga akkwo tóna dluw li kowara Sbö, e Israel Sbö.

34

Dina kjrara Siquëndë dbo go

¹ Jacob wa kjlara Lea tjok ko Dina. Dbar kjwara ga jek opshino kjogloga eshko so İk.

² Eshko ga domer shäng kjlara ko Siquén, ba data ko Jamor. Jamor, e kjok eshko so kägäyo. Dina İya Siquëndë ga shara, pono ba tjok dbo go.

³ E irgo ga Dina worryara ara, ga tjlëno ba kong yötso ba wlëpyotkoklo.

⁴ E irgo ga tjlë ba data Jamor kong ga «Kjoglo kjwe woydër ara. Tja orkwosmok woydë ba tjok. Wlës bor kong» le.

⁵ E wopro ga miydara Jacobdë ga ba wa Dina kjrara Siquëndë dbo go. Gueniyo eshkosho ga ba wapga domerga löng öng dë kjloshko. Ga llëye lara Jacobdë ë kong llëm, ba wapga shrono guing.

⁶ E wopro ga Siquén data Jamor to jek shäng Jacob shwoy, lan ba tjok wlo. Epga löng İanshko ga

⁷ Jacob wapga domerga to löng kjloshko li shrono. Ga llëbo shäryono li miydara ga beno bangyo ara, İirké ara bakoe. Siquén pono ba dor tjok li, e llëbo owa Israel tjëyoga kong. E shäryako llëme. Epga İirkono ara e kjishko.

⁸ Eshko ga Jamor tjlë ba kong lok ga «Bor wa Siquén, bomi dor woyde arae. Rokër bomi kong sira ga İchëmi orkwosmok ba tjok.

⁹ Eni ga shji ber löng epenga dö wleni, ga bomi kjogloga orkwosmok borwa tjok, borwa kjogloga orkwosmok bomi tjok bakoe.

¹⁰ Pjäy ber löng borwa tjok kjok ëre kjing go ga pjlü, ga pjäy mär ber löng e go. Pjäy jëk kjone pogo ga pjlü» le.

¹¹ Ga Siquén tjlë ba kong lok ga «Rokër bomi kong sira ga kumi ga pjlü. Llëye rokëmi bor kong li twër bomi kong.

¹² Tja kong llëye rokëmi bayo kjöm ga twër bomi kong, bomi sëngglo. Gueniyo kjoglo li İchëmi orkwosmok bor tjok guing» le.

¹³ Eni ëmdë ga Dina bangkjrara Siquëndë llëm, kjrara dbo go kjishko ga Jacob wapga tjlëno ba kong, ba data Jamor kong jlö wleni.

* 33:4 Lō shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. † 33:17 Hebreo tjlökwo *Sucot*, e *ukwang* loklo.

¹⁴ Tjlê ga «Borwa dor, e ichërwa orkwosmok domer doyo jyâ tak llêm tjok ga äe. Shäryororwa eni kjwe ga tjawa ber löng lök ara.

¹⁵ Tjlokwo lërwa bomi kong li shäryëmi eni wleni ga “Jölö” lërwa. Llê kuziä. Pjäy domerga doyo jyâ tëmi uunkong, pjây ber tjawa dik wlo.

¹⁶ Eni wleni ga borwa kjogloga orkwosmok bomi tjok, bomi kjogloga orkwosmok borwa tjok bakoe. Tjawa ber löng bomi tjok, ga shji ber tjëyo kjrinaso.

¹⁷ Gueniyo pjây doyo jyâ të llêm ga tjawa to kjok ëreshko dwayo, borwa dor tjok» le.

¹⁸ Kuya lok ga beno pjlu ba kong.

¹⁹ Dina woyde Siquëndë ara kuzong ga ba doyo jyâ tara jekdo eshko. Siquén, ba pjeyoga tjok ga tjwlo ara ba data ushko kuzong ga

²⁰ jek öötong shäng kjok eshko opzrëzlong shtoyo, nopga tön löng lishko, ba data Jamor tjok.

²¹ Eshko ga tjlä löng li kong ga «Domerga ëre bi pjeyoga wleni. Kjok ëre bayo ara ba kong. E kjishko ga woydërwa ga epga ber löng bi tjok kjok ëre kjing go, mär ber löng e go, jëk kjone pogo ga pjlu bakoe. Eni ga ba kjogloga orkwosmok bi tjok, bi kjogloga orkwosmok ba tjok bakoe.

²² »Gueniyo shji ber löng tjëyo kjrinaso wlo ga woyde lok ga shji domerga doyo jyâ të uunkong, epga omshäryë dik. E ba sdëkwo.

²³ Eni ga ba öng kës, ba llëbo tjeng kës, e ber bishiya. Epga ber löng bi tjok wlo ga “Jölö” lëy ba kong eröe» le.

²⁴ Kuya lok ga «Jölö» le ba kong, ga domerga kjok eshko so doyo jyâ tono uunkong.

²⁵ Dbargwo mya ga doyo bang ara, pop-toydë llêm obishko ga Dina simga Simeón, Leví, e öör löng eshko ga domerga li zröra lok dröng go dret, wlikaga ërë llêm kjishko.

²⁶ Jamor, ba wa Siquén, e zröra lok dröng go. E irgo ga Dina jek söra ey dwayo.

²⁷ E irgo ga Jacob wapga llamo tjwe löng jëktong shinmoga doyo tjeng li kjing go. Ga opzrëno jek lok u kjwara kjwara roshko, ba llëbo lüyotkara lok dret, ba dor kong llëbo owa shäryara li kjishko.

²⁸ Llëbo uunkong tjeng kjok eshko li söra lok dret, öng ushko so llë, sögía, kwomgla, llëbo tjeng ba ushko, llëbo tjeng kjloshko bakoe.

²⁹ Ba wapga, ba walëga, e söra lok jek ba tjok uunkong.

³⁰ Eshko ga Jacob tjlä Simeón, Leví kong ga «Tja ioromi beno owa kjok eshko soppa tjok. Canaán soppa, ferezeoga, tja iywa lok shjiktëng shara. Shji nopga kjlöbö dö

anmoyö kjishko ga kkring pjök li tön ber tjeng kjrinaso ga shji zröya lok, bi pjeyoga uunkong tjok» le.

³¹ Gueniyo kuya ga tjlä ba data kong ga «Borwa dor kong llëbo owa shäryara, iara beno tjwlo walë to shäng opsoynek domerga öblë öblë kong wleniyo. lërwa ber eni ga äe» le.

35

Sbö tjlokwo lono beno pjlu Jacob kong shäng Betel kjokyo obi

¹ E irgo ga Sbö tjlä Jacob kong ga «Pja shäng Esaú töywëshko ga tja weno shäng bop kong Betel kjokyo. Pja nom sök eshko shara, ga akkwo töm dluw ëng kjing go kjókshko, bor poshrëkklo» le.

² Eshko ga Jacob tjlä nopga tjeng ba tjok kës li kong ga «Bomi sböpga jyäglo tjeng uunkong, shizi, dbuzi drete. Pjäy nom wë, pja shwong kjlopswë öblë. Shäryëmi eni, pjây Sbö poshrëk ga pjlu wlo.

³ Pjir ga shji to Betel kjokyo. Eshko ga tja akkwo töng dluw ëng kjing go kjókshko, Sbö poshrëkklo. Tja jek shäng song, woydëshko ga tja kjimtarä. Tja jëk kjone pogo ga e shäng bor tjok iyado» le.

⁴ Kuya lok ga ba sböpga jyäglo li twara ba kong dret, ba kwomgwo ioklo söya lok li twara ba kong bakoe. Eshko ga kjor jong kjlara kësbang, Siquén kjokyo zlong, ga llëbo twara ba kong kës li pjlna Jacobdë uunkong klung roshko, kjor li dorko.

⁵ Opshino jek löngshko ga kjok eshko soppa iara Sbörë beno löng kjok bangkjre arae. E kjishko ga Jacob wlo irpjana lok llëme.

⁶ Eshko ga öötong löng Luz kjokyo, e ko Betel bakoe. E Canaán kjokyo obi.

⁷ Eshko ga Jacob akkwo töno dluw ëng kjing go kjókshko, Sbö poshrëkklo. Ba shjiy töywëshko ga Sbö weno shäng ba kong eshko kjishko ga kjok eshko kowara beno El Betel.*

⁸ Eshko ga Rebeca daga Débora li wolono, ga jnena lok klung roshko, kjor jong kësbang eshko li dirko, ga kjok eshko kowara Jacobdë beno Alón Bacut.†

⁹ Kjok eshko ga Sbö weno shäng ba kong obi, ga tjläno beno pjlu ba kong.

¹⁰ Tjlê ga «Pja ko Jacob, gueniyo pja ko eni ame. Eeri jek lëkong ga pja ko ber Israel shara» le.

Koiara eni pjir ga

¹¹ tjlä ba kong obi ga «Tja ëre Sbö, llëye shäryër woydë li shäryër ga pjluë. Pjäy wapga wenzong ara, bop tjëyo tek ber bop irgo li shdar ber trak llêm wlo. Epga ber löng tjëyoga öblë öblë, ga tjë jikong ber löng tjëyo kjrinaso. E tjrëko pjlunga wen.

* 35:7 Hebreo tjlokwo *El Betel*, e *Betel Sbö* loklo. † 35:8 Hebreo tjlokwo *Alón Bacut*, e *starzlong kjoryo* loklo.

¹² Kjok tworor Abraham, Isaac kong li, e twër bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bakoe» le.

¹³ Lara eni pjir ga to ey dwayo.

¹⁴ Eshko ga Jacob ak kjrono kjwara, poyona, ga iara beno jong kojong, Sbö tjlëno ba kong lishko. E irgo ga ak li kjing go kjoyo tyara, kjillgwo bo dyo tyara bako, e ber jong dboy Sbö kong wlo.

¹⁵ Ga kjok eshko kowara beno Betel.‡

Raquel wolonoe

¹⁶ E irgo ga to eshko dwayo. Ga Efrata kjokyo beno pjola obishko ga Raquel shara swlorë, gueniyo wloshko tjeng ga ä, beno buk owa.

¹⁷ Swlo arashko, chida buk döröshko ga ba kjimtaga tjlë ba kong ga «Llëye bangkjërëp llëme. Buk domer obi» le.

¹⁸ Raquel beno buk ba llëndo, ga tjlë ga «Koiër Benoni»§ le. Gueniyo koiara ba datarë Benjamín* shara.

¹⁹ Eni ga Raquel wolono, ga jnenaba beno buk irbo jek jong äär Efrata kjokyo li sor go. Efrata kjokyo, e ko Belën bakoe.

²⁰ Ba sak li kjing go Jacob ak kojono beno jong kjwara, ba jyäglo. Eerishko ga jong eshko wëllë obi.

²¹ E irgo ga Jacob† wlo irbo shano to öötong löng Migdal Edar‡ kjokyo pjlor kalëkong.

²² Löng kjok eshko wopro ga Rubën öör pono ba data boy oblë ba parkaga wleniyo ko Bilhá tjok. Miydara ba datarë ga iirkono tira llëme.

Jacob wapga

Jacob wapga domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12).

²³ Lea tjok, e Jacob wa domer bäm ÿyo Rubën, Simeón, Leví, Judá, Isacar, Zabulón.

²⁴ Raquel tjok, e José, Benjamín.

²⁵ Raquel parkaga Bilhá tjok, e Dan, Nefalí.

²⁶ Lea parkaga Zilpá tjok, e Gad, Aser. Ère Jacob wapga weno tjeng Padán Aram kjokyo.

Isaac wolonoe

²⁷ Era Jacob öör ba data Isaac ìk, Abraham, Isaac dënashko ga löngshko li kjokyo ko Mamré. Mamré kjokyo, e ko Arbá, ko Hebrón bakoe.

²⁸ Isaac lu ñno öötong sak dbäw kjingsho sak kjwongshko (180) ga wolonoe.

²⁹ Tjlablashko ga wolono, ga töno ba pjeyo shinmoga tek dënashko so tjok. Eshko ga iara ba wapga Esaú, Jacobdë beno buk sakshko.

36

Esaú tjëyo tek beno ba irgo

¹ Ère Esaú tjëyo tek beno ba irgo. Esaú, e kowëba Edom bakoe.

²⁻³ Esaú orkwosmono walëga Canaán so doglo mya tjok. Epga ko Ada, Aholibama, Basemat. Ba boy Ada, e Elón wa. Elón, e Het tjëyo. Ba boy Aholibama, e Aná wa. Aná, e Zibeón wa. Zibeón, e heveo. Ba boy Basemat, e Ismael wa, Nebayot dor bakoe.

⁴⁻⁵ Esaú sök Canaán kjokyo shko ga wapga tjeng doglo shkëng (5). Ada wa buk kjlara domer ko Elifaz. Basemat wa buk kjlara domer ko Reuel. Aholibama wapga tjeng doglo mya domer ko Jeús, Jalán, Coré.

⁶⁻⁷ Esaú, Jacob, e dbur ara, öng ara. Ba kjok löngshko li öng ara anmoyö, ga ba öng ðli pjitënge. E kjishko ga ber löng pjöyikong ga äe. Eni ga Esaú to kjok shto oblë, ba löng sökshko dwayo. Ba boyga, ba wapga, ba parkagaga, ba öng, ba llëbo uunkong wlëna Canaán kjokyo li, e söra jek uunkong ba tjok,

⁸ ga öötong Seir kjokyo ðlup shwo lëkong, ga beno löng eshko.

⁹⁻¹⁴ Esaú, e Edom tjëyoga data. E beno löng Seir kjokyo ðlup shwo lëkong. Ère ba tjëyo tek beno ba irgo. Esaú boyga doglo mya: Ada, Basemat, Aholibama.

Ada tjok ga Esaú wa domer kjlara ko Elifaz. Elifaz, e wapga domerga ko eni: Temán, Omar, Zefo, Gatán, Cenaz. Elifaz boy oblë ba parkaga wleniyo ko Timná tjok ga wa domer kjlara ko Amalec.

Basemat tjok ga Esaú wa domer kjlara ko Reuel. Reuel, e wapga domerga ko eni: Najat, Zera, Sama, Mizá.

Aholibama tjok ga Esaú wapga domerga doglo mya: Jeús, Jalán, Coré. Aholibama, e Aná wa. Aná, e Zibeón wa. Zibeón, e heveo.

¹⁵ Esaú tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ko eni. Esaú wa Ada tjok Elifaz li tjëyo tek ber ba irgo li tjëyoga ère: Temán, Omar, Zefo, Cenaz,

¹⁶ Coré, Gatán, Amalec. Epga löng Edom kjokyo.

¹⁷ Esaú wa Basemat tjok Reuel li tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ère: Najat, Zera, Sama, Mizá. Epga löng Edom kjokyo.

¹⁸ Esaú wapga Aholibama tjok li tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ère: Jeús, Jalán, Coré.

¹⁹ Esaú tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga, e beno eni.

²⁰ Esaú öötong sök kjok eshkosshko ga nopga löng eshko ko horeoga. Epga domer ko Seir li tjëyo tek beno ba irgo. Seir tjëyoga ère: Lotán, Sobal, Zibeón, Aná,

‡ 35:15 Hebreo tjlökwo *Betel*, e *Sbö* u loklo. § 35:18 Hebreo tjlökwo *Benoni*, e *tja song li wayo* loklo. * 35:18

Hebreo tjlökwo *Benjamín*, e *bor wa orkwo këlë so* loklo. Hebreo tjlökwo *bor wa orkwo këlë so*, e *bor wa woydë: ara, oblë kjinmo* loklo. † 35:21 Hebreo tjlökwo go ga tak beno pjang *Israel*. *Jacob* kowëba eni bakoe. ‡ 35:21 Hebreo

tjlökwo *Migdal Edar*, e *öng ìkkílo kjomo* loklo.

- ²¹ Disón, Ezer, Disán.
²² Lotán, e wapga domerga ko eni: Horí, Homán. Lotán, e dor ko Timná.
²³ Sobal, e wapga domerga ko eni: Alván, Manajat, Ebal, Sefó, Onam.
²⁴ Zibeón, e wapga domerga ko eni: Ayá, Aná. Pjlara ga Aná, e shäng ba data öng dëshko ga di bäng wlëna kjrina kjok dogro no llëmshko.
²⁵ Aná, e wa domer kjlara ko Disón, wa walë kjlara ko Aholibama.
²⁶ Disón, e wapga domerga ko eni: Hemdán, Esbán, Itrán, Querán.
²⁷ Ezer, e wapga domerga ko eni: Bilán, Zaván, Acán.
²⁸ Disán, e wapga domerga ko eni: Uz, Arán.
²⁹ Horeo, e tjëyoga ko eni: Lotán, Sobal, Zibeón, Aná,
³⁰ Disón, Ezer, Disán. Epga löng Seir kjokyo.
³¹ Israel tjëyoga pjlupga llëm obishko ga Edom so pjlupga, e ère:
³² Bela, e Dinaba so, Beor wa.
³³ Bela wolonoshko ga beno Jobab, e Bosra so, Zera wa.
³⁴ Jobab wolonoshko ga beno Jusán, e Temán so.
³⁵ Jusán wolonoshko ga beno Hadad, e Avit so, Bedad wa. Nopga Madián so zana Bedaddë Moab kjokyo.
³⁶ Hadad wolonoshko ga beno Samla, e Masreca so.
³⁷ Samla wolonoshko ga beno Saúl, e Rejobot so. Rejobot kjokyo, e buk Éufrates diyo gomyo.
³⁸ Saúl wolonoshko ga beno Baal Janán, e Achbor wa.
³⁹ Baal Janán wolonoshko ga beno Hadar, e Pau so, boy ko Mehitabel. Mehitabel, e meké ko Matred. Matred, e meké ko Mezab.
⁴⁰⁻⁴³ Edom tjëyoga ko eni: Timná, Alvá, Jetet, Aholibama, Elá, Pinón, Cenaz, Temán, Mibzar, Magdiel, Iram. Epga beno löng kjok kjrina kjrina baíya om go. Esaú beno Edom tjëyoga uunkong data.

37

José, ba shjiyga

- ¹ Jacob beno sök Canaán kjokyo, dëna ba data sökshko.
² Ère Jacob pjeyoga to tek jong sorë, e lanyo.
 José lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjákshko (17) ga shäng öng ushko so dë ba shjiyga tjok. Ba shjiyga meké ko Bilhá, Zilpá, ba data boyga oblë ba parkagaga wleniyo.

Llëbo shärye ba shjiygarë owa li roy söya tjwe, le ba data kong.

³ José bukshko ga Jacob* tjabla kuzong ga José woyde ba datarë ara, ba wapga oblë kjinmo. Ga kong shwong sera kara wolësowae.

⁴ İya ba shjiygarë ga woyde ba datarë ara ba kjinmo ga İywa lok shjiktëng, tjlë lok ba kong llëme.

⁵⁻⁷ Pjlara ga José yoİno, ga tjlë ba shjiyga kong ga «Tja yoİno llë lër bomi kong. İTja kuzİa! Tja yoİk ga shji uunkong öotong löng bi pakshko ga dwla bo doyo diy löng kjlara İ kjrina kjrinae. İn ga botoya kojono beno jong bek, ga bomipjöy tek lok botoya zlong, ga kujono ba kong» le.

⁸ Kuya lok ga İywa lok shjiktëng ara anmoyö, ga tjlë ba kong ga «İPja wotİlik ga pja ber borwa pİluyo, tjawa ichëp wlo lëpde?» le. Eni ga woydara lok llëm jek këgong ara anmoyö, yoİno li kjİshko, lara ba kong li kjİshko bakoe.

⁹ E irgo ga José yoİno jek pjlara obi, ga tjlë ba shjiyga kong ga «Tja yoİk ga dlo, mok, dbala kop sak kjwara kjingsho kjwara (11) kujono bor kong» le.

¹⁰ Lara ba data, ba shjiyga kongshko ga kuya ba datarë ga iirkorgö, ga tjlë ba kong dbo go ga «İPja yoİno, e llë lokloro? İTja, bop meké, bop shjiyga, tjawa tjwe löng bop zlong, kujong bop kong wlo lëpde?» le.

¹¹ Ga İywa ba shjiygarë shjiktëng erä. Gueniyo yoİno li woyotİliya ba datarë arae.

José soynena ba shjiygarë

¹² Dbar kjwara ga Jacob öng li söra José shjiygarë jek Siquén kjokyo, kjlo sho tjok lishko.

¹³ Eshko ga Jacob tjlë José kong ga «Bop shjiyga löng öng dë Siquén kjokyo. E kjİshko ga pja nom ba İk eshko» le.

Kuya ga «Jöİö. Tja to İk» le.

¹⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nome. Bop shjiyga löng sorë, bor öng löng sorë İp yötso, ga roy söp bor kong iröng obi» le ba kong, ga ichara jek Hebrón sdamyo lëkong dwayo.

Öotong shäng Siquén kjokyooshko ga

¹⁵ jeno shäng ey. Eni ga domer weno shäng kjlara, ga tjlë ba kong ga «İLİyë wlëpdë shängdo?»

¹⁶ «Tja to shäng bor shjiyga wlëk. İLİng öng dë kjone lëp bor kong ga buere?» le ba kong.

¹⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Opshino to tjan. Gueniyo kuror ga «Shji to Dotán kjokyo» lara lok ëng kong yë» le.

Kuya ga jek ba shjiyga irgo, ga wlëya löng Dotán kjokyo.

¹⁸ İya ba shjiygarë pjola dwayo ga

¹⁹ tjlë ëng kong ga «İZİa! Yoİga döröe.

* 37:3 Hebreo tjlökwö go ga tak beno pjang *Israel. Jacob* kowëba eni bakoe. Génesis 37.13 eni bakoe.

²⁰ Kjweri kjwe zröy. Pjir ga dbuy di bäng roy, ga uara äya kjloshko sorë'lëy eni. Eshko ga llëye wen ba yo li tjok ÿy» le lok ëng kong eni.

²¹ Kuya ba shjiy Rubëndë ga ba lëng wlike lara. Ga tjlë ba lënga kong ga «Zröy llëme.

²² Shji srëng kwong llëme. Shji or ië ba go llëm bakoe. Dbuzi jer di bapkwö pjläbgwoyo kjwe roy dey» le. Wotjlino ga döni ga shiya om go ey dwayo, ga söya jek äär ba data shwoy iröng obilara. Lara ba lënga kong eni e kjishko.

²³ E irgo ga José öötong shäng ba shjiyga löngshko ga ba shwong pjang ba do go wolësowa li skwara lok ba shjiryö,

²⁴ ga ba lëng li shara lok, dbura jer di bapkwö pjläbgwoyo jong eshko li roshko. Eshko dbaryo ga roy di drete.

²⁵ E irgo ga sirkeno löng ië. Eshko ga ÿya lok ga nopga tek löng träk llëme. Epga Ismael tjëyoga† tek Galaad kjokyo dwayo jongya Egipto kjokyo. Dwlo poshtikklo lö pjläblë söra oblë oblë, ba öng llëbo shgoklo këskes kjing go, dli mokyo söra bakoe.

²⁶ Eni ga Judá tjlë ba pjeyoga kong ga «Shji wotjlík bi kjlara zrök. E irgo ga jney ber miydëba llëm wlo. ¿Llëye shjiy e go?

²⁷ Bi kjlara obi kjiy ga zröy llëme. Soyney Ismael tjëyoga tek löng wle kong dey» le.

Kuya lok ga «Pjlúe» le lok ëng kong.

²⁸ Llëbo soynege li öötong löng eshko ga José shira ba shjiygarë di bapkwö pjläbgwoyo li roy dwayo, ga soynege Ismael tjëyoga li kong, dbur sho pjublún kjwo sak pjök (20) äska, ga söra lok to Egipto kjokyo.

²⁹ Rubën tjwe iröng di bapkwö pjläbgwoyo jong lishko ga José wlëya ga drete. Eni ga slatong ara, ga ba shwong dwlëzka tjä tjä erä, woydë ara kjishko.

³⁰ Jek äär ba lënga tjeng lishko ga tjlë ba kong ga «Bi lëng shäng ame. ¿Era llëye shängy?» le.

³¹ Eni ga öng zröra lok kjlara, ga José shwong li kjrara, shtira öng srëng li go.

³² Pjir ga söra lok jek ba data kong, ga tjlë ba kong ga «Shwong ëre wlënorwa. ¿Bop wa ire? ¡zong!» le.

³³ ÿya ga tjlë ba kong ga «Kjwe bor wa shwong jlöe. Zröra äya kjloshko sorë, ga uarae» le.

³⁴ Eni ga Jacob ba shwong dwlëzka tjä tjä, ga shwong pjuno oblë sopok wlo, ga ba wa wolono ga sloywara dbar kop ara.

³⁵ Data slar ëë ga wojeya ba wapga uunkongdë, gueniyo wojer llëme. Slar ëë ba wa kjishko, ga tjlë ga «Tja wojer llëme. Woyoshrër iyado. Tja wolonoshko ga pjir ber eshko» le.

³⁶ E wopro ga José söra Ismael tjëyogarë öötong löng Egipto kjokyo. Eshko ga domer

shäng kjlara ko Potifar. E Egipto so pjluvo u daga kägäyo. Ga José soynege lok ba kong.

38

Judá, Tamar

¹ Eshkoshko ga Judá opshino ba pjeyoga shwoy dwayo, öötong sök Adulam kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Hirá, e Adulam so. Ga Judá beno sök ba ushko.

² Domer shäng kjlara eshko obi ko Súaj, e Canaan so. Judá orkwosmono ba wa tjok.

³ E irgo ga ba boy beno shäng kjlaraso llëme. Wa buk kjlara domer ga koiara Er.

⁴ E irgo ga beno jek shäng kjlaraso llëm obi. Wa buk kjlara domer obi, ga koiara Onán.

⁵ E irgo ga beno shäng kjlaraso llëm jek obi. Wa buk kjlara domer obi, ga koiara Selá. Bukshko ga Judá sök Quezib kjokyo.

⁶ Judá wapga kunoe. Eshko ga walë shäng kjlara ko Tamar. Judá wa domer bäm ÿyo Er li orkwosmona Judaré ba tjok.

⁷ Er, e jék shäng owa Jehová bokso. E kjishko ga zrörae.

⁸ Eshko ga Judá tjlë Onán kong ga «Bop shjiy wolono, ga wapga beno llëme. Wa tjeng kjlara bop shjiy i wlo ga pja orkwosmok Tamar tjok kjluwe» le.

⁹ Miyde Onándë ga wapga tjengshko ga epga ber baïya llëm kuzong ga pë ba tjok pjlobi go ga opdë Tamar ber shäng kjlaraso llëm wlo, wapga tjeng ba shjiy kong llëm wlo.

¹⁰ Jehová boksho ga Onán llëbo owa shäryono. E kjishko ga zröra bakoe.

¹¹ Eshko ga Judá tjlë ba pjlaydo li kong ga «Pja nom bop data ushko iröng obi, gueniyo pja orkwosmok llëm, bor wa Selá öötong këguë ba luyo go guing. Eshko ga orkwosmok bop tjok ga pjlúe» le. (Woyotjlíya Judaré ga Selá wolon ba shjiyga dik bakoe le.) Eni ga Tamar to jek beno sök ba data ushko iröng obi.

¹² Lu to jek kop ara ga Judá boy wolonoe. Soyopora pjir ga jekdo shäng Timnat kjokyo, ba kjlara Hirá tjok, ba öng zok shtagaga löng lishko.

¹³ Judá jek Timnat kjokyo, ba öng zok shtë wlo li miydara ba pjlaydorë pjire.

¹⁴ Judá wa Selá öötong kësbang ëmdë ga orkwosmoyde ba tjok llëm obi. E kjishko ga ba syä shwongyo skwara, doyono oblë, kä kjingono pjir, ë miydëba llëm wlo. Pjir ga jek llet sirkeno sök Enayin kjokyo soyoizlong, e ber buk irbo jek jong äär Timnat kjokyo li sor go.

¹⁵ Judá jek shäng irbo bäng ga ÿya ga walë sök eshko kjlara. Wotjlino ga walë to shäng opsoynege domeraga oblë oblë kong wleniyo lara, kä kjingono pjir kjiy.

† 37:25 Epga kowëba **Madián** tjëyoga bakoe. Génesis 37:28, 36 eni bakoe.

¹⁶ Walë, e ba pjlaydo miydara llëm kjishko ga jek öötong shäng ba shwoy ga tjlë ba kong ga «¿Tja pë bop tjok ga buere?»

«¿Pja pë bor tjok wleni ga äska llëye twëp bor kong?» le.

¹⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Shwling ushko so ichër tjwe bop kong kjlara» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «jölö. Gueniyo woydër ga llëbo twëp kjrina ber tjeng bor tjok, öng lëp li ichorop shrono bor kong guing» le.

¹⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿lilëye woydëp?»

«Bop ko jyäglo pjang bop bëngshko ba kjiyo go kjwe twos bor kong. Bop kjorkung kjwe twos bor kong bakoe» le. Kuya ga twara ba kong, pono ba tjok, ga beno shäng kjaraso llëme.

¹⁹ E irgo ga Tamar to ba ushko, ga ba kä kjingoklo li kjara, ba syä shwongyo li pjuna jek iröng obi.

²⁰ E irgo ga öng ichara Judaré jek ba kjlara Adulam so li tjok, llëbo iara beno tjeng walë tjok li tek twe ba kong iröng wlo. Gueniyo walë li wlëna shäng eshko llëme.

²¹ Eni ga kjakrokara domerga eshko so kong ga «Walë Enayin so shäng kjlara, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Lunashko ga sök irbo ère sor go. ¿E kwonllo?»

«Walë eniyo jushko drete» le lok ba kong.

²² Eni ga Hirá sano jek Judá shwoy iröng obi, ga tjlë ba kong ga «Walë li wlënör llëme. Domerga eshko so tjlëno bor kong ga “Walë eniyo jushko drete” lara» le.

²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga ber tjeng wëyë ba tjok, shji joywëba llëm wlo. Miydëp ga shwling ushko so ichoror jek ba kong, gueniyo wlënop llëme» le.

²⁴ Öötong moglo mya dik ga oba tjlë Judá kong ga «Bop pjlaydo Tamar opsoyneno domerga oblë oblë kong, ga beno shäng kjaraso llëme» le.

Roy kuya ga tjlë ga «¿Shizí ey dwayo, ga suzia!» le.

²⁵ Tamar shikoba lëbashko ga roy ichara ba kegue li kong, tjlë ga «Pja tjlë bor kegue kong ga “Llëbo tjeng bor tjok ère sogo è ga tja shäng kjaraso llëm ère baíya. Ko jyäglo ère ba kjiyo go is yötso, sogo è miydëp wlo. Kjorkung ère is bakoe” lëp ba kong eni» le.

²⁶ Roy söra öötong, lara Judá kong. Ba llëbo li íya ga tjlë ga «Tamar llëbo shäryono bëye. Llëbo owa li shäryaga tjarë, bor wa Selá orkwosmonor ba tjok llëm kjíy» le. Eshko jeklëkong ga pono ba tjok ame.

²⁷ Tamar wloshko tjeng dbaryoshko ga wapga tjeng domerga do pjök jekdo.

²⁸ Tjeng döröshko ga chida kjlara orkwo shino bäm go. Eshko ga ba kjimtaga trer srëzrën pjirino ba orkwo go, ga tjlë ga «Ère buk bäm go» le.

²⁹ Gueniyo orkwo shino jem iröng ga ba kjarawa orkwo pjrik llëm li buk bäm go. Eshko ga ba kjimtaga tjlë ba kong ga «¿Pja buk bäm go sorë?» le. E kjishko ga koiara Fares.*

³⁰ E irgo ga orkwo pjirira trer srëzrën go li bukshko ga koiara Zera,† ba trer srëzrën li kjishko.

39

José parkono Potifar kong

¹ Eshkoshko ga José söra ba öötong Egipto kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Potifar. E Egipto so pjluvo u daga kägäyo. José tjlwëga Ismael tjëyoga kong li e.

²⁻³ José sök ba ushkosho ga Jehová shäng ba tjok, ga kjimtara ara. Llëbo beno ba kong pjlu erä, ga miyde Potifardë pjire.

⁴ E kjishko ga wotjlino pjlu ba kjishko, ga kong pak wlëna ba kjimtaga, iara beno shäng ba llëbo tjeng kës ba ushko li daga.

⁵ Dbar eshko jek lëkong ga José kjishko ga Potifar kjimtara Jehovaré ara. Eni ga llëbo uunkong beno pjlu ba ushko, ba kjokshko bakoe.

⁶ Eni ga Potifar, ba llëbo tjeng kës li iara beno tjeng José wloshko. E kjishko ga llëbo oblë woyotjlíya llëm, ba dli eröe.

José, e domer wolësoe.

⁷ Íya Potifar boydë ga worye kjër, ga tjlë ba kong ga «Pja pë bor tjok» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿lilëme! ¿Tja kuzong! Llëbo tjeng kës iara bor pjlu ère beno tjeng bor wloshko. Tja shäng na ga woydë llë kjishko llëme.

⁹ Èye tjlwö èreshko bor kjinmo drete. Bor pjlu, tja kong llëye wlikayde llëm, pja erö, pja ba boy kjishko. E kjishko ga llëbo owa shäryër wleni Sbö bokso ga äe» le.

¹⁰ Roke walë lirë ba kong dbar kjwobi go ëmdë ga jlö lara llëm, to jek öötong ba zlong bäng llëm bakoe.

¹¹ Dbar kjwara ga José opzrëno jek u roshko, ba pak shäryë wlo. E dbaryo ga èye ushko drete.

¹² E wopro ga shakza walë lirë pjä ba shwong go, ga tjlë ba kong ga «Pja pë bor tjok» le ba kong. Gueniyo José opdös wles, opshino jek zron í, ga ba shwong beno tjeng walë li wloshko.

¹³ Íya ga José opshinoshko ga ba shwong beno tjeng ba wloshko ga

¹⁴ Ba parkagaga rokara ba shwoy, ga tjlë ba kong dbo go ga «Hebreo söra bor lanmarë li, shji ie woydë ber tjlwö llëm oba bokso.

* 38:29 Hebreo tjlökwo *Fares*, e *döktong* loklo. † 38:30 Hebreo tjlökwo *Zera*, e *bolo ara* loklo.

Opzrëno jek bor kjër roshko, pë bor tjok dbo go wlo lara. Gueniyö öö loror jlökoyö.

¹⁵ Kuya ga opshino jek zron i, ba shwongda beno tjeng bor wloshko» le.

¹⁶ E irgo ga José shwong li jnena tjeng, ba lanma shrono ushko guing.

¹⁷ Shrono ga lara jek ba kong obi. Tjlë ga «Bop parkaga hebreo sörop jüshko li opzrëno jek bor kjër roshko, pë bor tjok dbo go wlo lara, tja ber tjwlo llëm oba bokso wlo.

¹⁸ Gueniyö öö loror jlökoyö kjïshko ga opshino jek zron i, ba shwongda beno tjeng bor wloshko» le.

¹⁹ Kuya ga iirkono ara.

²⁰ Eni ga ba parkagaga ichara José shak, ie lok ber no shdüzlong uyo roshko wlo. Ga iara beno sök eshko, nopga shduna pjürë tjeng lishko.

José sök eshkosshko ga

²¹ Jehovahä shäng ba tjok, ga kjim tara ara. Jehovahä kjïshko ga no shdüzlong uyo daga wotjliño pjü José tjok.

²² Ga iara beno shäng no shdung löng li daga. Llëye shäryëba eshko dö ga ichaga shäng erë.

²³ Jehovahä shäng José tjok, ga kjim tara ara. E kjïshko ga llëbo shärye kës li beno pjüé. E kjïshko ga José parkë shäng sorë woyotjliya no shdüzlong uyo daga lirë llëme.

40

Domerga yoïno li pjilollgwera Joséré

¹⁻³ Eshko ga Egipto so pjluo li parkagaga löng do pjök. Kjlarä, e di ioklo söga ba kong, kjlarä, e ba pjlung shosho suga. Pjlara ga epga diktong kjïshko ga pjlu iirkono ba kong, ichara jek löng ba u daga kägäyo li ushko, bängzaya no shdüzlong uyo roshko wlo, José shdung shäng lishko.

⁴ José iara Egipto so pjluo u daga kägäyo lirë beno shäng domerga li dë. Shduna beno löng dbar kop ara eshko.

⁵ Shkër kjwara ga domerga do pjök li yoïno lok oblë oblë, e loklo dö llëme.

⁶ Wëshko ga Iya Joséré tjwe kjok shröngto ga wlëya bë löng woydë arae.

⁷ Eni ga tjlä ba kong ga «¿Pjäy woydë ara ega?»

⁸ «Tjawa yoïno, ga pjilollgwega ërë borwa kong llëme. Tjawa woydë ara e kjïshko» le lok ba kong.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Pjäy yoïno li llë lozi bor kong. Shji yoik li llë loklo miyde Sbörë pjire. Ga tja kjimte wleni ga lër bomi kong» le.

⁹ Eni ga tjlappa di ioklo söga li tjlä ba kong ga «Tja yoik ga kjillgwo jong sok kjwara,

¹⁰ lliywono lok mya. Wärbö wen mite, löng tyë, e irgo ga ba longgwo opkjlopswë ber bo kwi tjän.

¹¹ Eshko ga pjlu di ioklo li tjeng bor wloshko. Kjillgwo bo li kjërër ga llur shäng ba di ioklo li roshko. E irgo ga twër pjlu li wloshko» le.

¹² Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja yoïno li llë loklo lër bop kong. Kjillgwo sogwo lliywono mya li, e dbargwo mya loklo.

¹³ Dbargwo mya go ga pja shiya pjürë na dwayo, pja ie ber shäng parkë bop shtoy iröng obi, ba di ioklo sörop ba kong dämär sorë ga söp ba kong ber shäng eni obi.

¹⁴ Shäryë enishko ga tja woyoshreba. Pja tjlä pjlu kong bor kjïshko, tja shiya na dwayo wlo.

¹⁵ Tja ërë lüyotkaraba tek hebreoga kjokyo dwayo. Tja kjwe shäng ëreshko llëm gueniyö. Llëye owa shäryoror llëm, tja shäng jüshko wlo» le.

¹⁶ Kuya tjlappa pjlung shosho suga lirë ga ba kjlarä yoïno li pjilollgwera beno pjlu ba kong ga tjlä José kong ga «Tjara yoik ga shing kjwo mya, roshko pjlung shosho suk pjir, iak tjeng ëng kjing ëng kjing bor dlu kjing go.

¹⁷ Shing tjeng kjwara ba kjing go li, roshko pjläblë sho tjeng oblë oblë pjlu kong, gueniyö ue sënwarë tjwe jonge» le.

¹⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja yoïno li llë loklo lër bop kong. Shing kjwo mya li, e dbargwo mya loklo.

¹⁹ Dbargwo mya go ga pja shiya pjürë na dwayo. Ba parkagaga iche bop kã zë tas, ga bop doyora ie lok ber pjang kjor go. Eshko ga bop sho ue lärë» le.

²⁰ Öötong dbargwo mya ga pjlu sök ië ba pjloyoga tjok, ba dbar shrëkklo. Eshko ga ba parkagaga ichara ba di ioklo söga li shik, ba pjlung shosho suga li shik bakoe.

²¹ Di ioklo söga li iara beno shäng parkë ba shtoy iröng obi, ba di ioklo söra ba kong dämär sorë ga söya ba kong eni obi.

²²⁻²³ Gueniyö pjlung shosho suga lira, ba parkagaga ichara ba zrök.

Lara Joséré ba kong sorë li shäryono uunkong eni ëmdë ga José woyoshrra pjlu di ioklo söga lirë llëme.

41

Egipto so pjluo yoïno li pjilollgwera Joséré

¹ Lu pjloglo pjök irgo ga shkër kjwara ga Egipto so pjluo yoik ga shäng Nilo diyo kjako.

² Iya ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7), wolëso, kjlo dike. Opshino ga jek tjeng kjlo sho uë jonge.

³ E irgo ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7) obi, kjlo owa, slosloe. Tëm shrono tjeng kjlo dik li zlong bäng,

⁴ ga döni ga sögla kjlo dik li uara sögla sloslo lirë drete.

Eshko ga pjlú li wölleno buk ga

⁵ pono jek obi. Ga yoïno jek obi. İya ga dwla weno jong sok kjlara, boryono lok tjung wolëso, pjlöglö kjäk (7).

⁶ E irgo ga weno sok kjlara obi, boryono lok pjlöglö kjäk (7) obi, gueniyo owa, pira pjluk kjlikyorë beno kluktënge.

⁷ Ga bo pjlú li uara bo owa lirë drete. Eshko ga pjlú wölleno shko ga «Tja buk yoïkdo» le.

⁸ Wëshko kjok shröngto ga woyotjliya ara kuzong ga ba parkagaga ichara ybi löng kjlobi kjok eshko li rokë, nopga kjok miydë ara li rokë bakoe. Shrono lok ga yoïno llë lara ba kong, gueniyo pjlöglöwega ërë ba kong llëme.

⁹ Eni ga ba di ioklo söga li tjëlë ba kong ga «Woyoshrër kjlay ga tja opshäryono owa.

¹⁰ Kjpäbäshko ga pja iirkono pjlung shosho suga kong, bor kong bakoe. Eshko ga tjawa ichorop bop u daga kägäyo ushko, tjawa bängzaya no shdüzlong uyo roshko wlo.

¹¹ Shkër-kjwara ga tjawa yoïno oblë, e ioklo dö llëme.

¹² Tjawa löngshko ga domer shäng kjlara hebreo. E bop u daga kägäyo parkaga. Tjawa yoïno li lororwa ba kong ga pjlöglöwera borwa kong pjire.

¹³ Lara borwa kong sorë ga shäryono eni. Tjara shrono iröng bor pakshko, bor kjlarara zröra loke» le.

¹⁴ Kuya ga no ichara José rokë, ga shira no shdüzlong uyo roshko dwayo jekdo. José kä shtono, shwong kjlopswono, doyono pjir ga jek pjlú shwoy.

¹⁵ Eshko ga pjlú tjëlë ba kong ga «Tja yoïno pjlara ga pjlöglöwega ërë bor kong llëme. Roy kuror ga pja yo pjlöglöwëk pjlú» le.

¹⁶ Kuya ga tjëlë ba kong ga «E lak tjarë llëme. Gueniyo pjlöglöwega Sbörë ber pjlú bop kong» le.

¹⁷ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tja yoïk ga tja shäng Nilo diyo kjako.

¹⁸ İnor ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7), wolëso, kjlo dike. Opshino ga jek tjeng kjlo sho uë jöngë.

¹⁹ E irgo ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7) obi, kjlo owa, slosloe. Sögla İntë Egipto kjokyo kjlo owa eni llëme.

²⁰ Eshko ga sögla kjlo dik li uara sögla sloslo lirë drete.

²¹ Uara pjir ëmdë ga bë löng sloslo sorë ga beno löng eni obi. Eshko ga tja wölleno buk ga

²² tja pono jek obi. Ga tja yoïno jek obi. İnor ga dwla weno jong sok kjlara, boryono lok tjung wolëso, pjlöglö kjäk (7).

²³ E irgo ga weno sok kjlara obi, boryono lok pjlöglö kjäk (7) obi, owa, pira pjluk kjlikyorë beno kluktënge.

²⁴ Ga bo pjlú li uara bo owa lirë drete. Loror ybipga kong, gueniyo llëye miyde lok llëme» le.

²⁵ Kuya ga tjëlë pjlú kong ga «Pja yoïno pjlöglö pjök, e llëbo kjrinaso loklo döe. Llëye shärye Sbörë bong kjönma li, e layde bop kong.

²⁶ Sögla doglo kjäk (7) wolëso li, dwla bo pjlöglö kjäk (7) wolëso li, e lu pjlöglö kjäk (7) loklo pjöyikong. Pja yoïno pjlöglö pjök li, e llëbo kjrinaso loklo döe.

²⁷ Sögla doglo kjäk (7) owa, sloslo li, dwla bo pjlöglö kjäk (7) owa, pira pjluk kjlikyorë beno kluktëngli, e lu pjlöglö kjäk (7) pjli tjwe ara loklo pjöyikong.

²⁸ Lër shäng bop kong sorë ga shäryë eni. Llëye shärye Sbörë bong kjönma li, e layde bop kong.

²⁹ Lu pjlöglö kjäk (7) ga dli wen tjwe Egipto kjokyo träk llëme.

³⁰ E irgo ga lu pjlöglö kjäk (7) obi ga pjli tjwe träk llëme. Eshko ga dli ara dbaryo woyojekoba, nopga uunkong löng Egipto kjokyo pjli ara kjishko.

³¹ Pjli tjwe träk llëm kjishko ga dli ara dbaryo li woyoshrëba llëme.

³² Llëye shärye Sbörë bong kjönma le li, e shärye jlökoyo, e döro bakoe. Pja yoïno pjlöglö pjök e kjishko. Pja yoïno pjlöglö pjök li, e wen döro loklo.

³³ »E kjishko ga lër bop kong ga no wlës kjlara kjok miydë ara wleniyo, kjok llgwek pjlú wleniyo bakoe. E ber sök Egipto sogpa uunkong ichaga.

³⁴⁻³⁵ Era nopga ichos kjlëbö, dli töng wlo. Lu pjlöglö kjäk (7), dli tjokshko ga dli wen kjöm pogo li kjringgwo shkëng (5) li ship kjrina, kjringgwo sak kjwara (10) li ship kjring pjök, kjringgwo sak kjwara kjingsho shkëng (15) li ship kjringgwo mya. Shäryëp uun eni. Ga dli ëre jnep ber tjeng dboye.

³⁶ Lu pjlöglö kjäk (7), pjli tjwe arashko ga nopga sëm e go, wolon llëm wlo» le.

José iara pjlurë beno Egipto sogpa uunkong kägäyo

³⁷ Kuya pjlurë ga beno pjlú ba kong, ba pjlöyoga kong bakoe.

³⁸ Eni ga pjlú tjëlë ba kong lok ga «Domer ëre go Sbö Sëya. Wlëy oblë pjlú kjweni drete» le.

³⁹ Ga tjëlë José kong ga «Ëye kjok miydë ara äär bopoya dik llëme. Ëye kjok llgwek pjlú bopoya dik llëm bakoe. Bop kjok miydë li twaga Sbörë bop kong.

⁴⁰ Pja iër ber sök bor parkagaga ichaga, Egipto sogpa uunkong kägäyo bakoe. Llëye lëp ba kong li köle lok. Tja pjlú kjishko ga tja tjwö ber bop kjinmo, gueniyo ëye oblë llëme.

⁴¹ Eeri jek lëkong ga pja ber sök Egipto sogpa uunkong kägäyo» le.

⁴² Eshko ga pju, ba sakkwo ioklo goshko ba jyäglo li döra, iara José sakkwo go. Ga ba nopga ichara ba doyë, shwong ko pjlublún, pjlú tjwlō ara wleniyo go, ga bö pjrikklo shäryak dbur sho shōyōr go iara ba bēngshko.

⁴³ E irgo ga ichara opyë pju jëkklo roy. Jek jëk löng ga ba parkagaga ichara öö lé, tjlä ga «¡Ère José, bi kägäyo!» José iara beno sök Egipto sogpa uunkong kägäyo eni.

⁴⁴ E irgo ga pju tjlä José kong ga «Tja pju emdë ga llëye shäryëba wlo ga kjakroke bop kong guing» le.

⁴⁵ Walë shäng kjlara ko Asenat, e Potifera wa. Potifera, e sök On kjokyo. E syöshtaga Egipto so sbōpga kong. Eshko ga José kiara pjlurë Zafenat Panea, ga kong Asenat twara beno ba boy. E irgo ga José roy öötong Egipto kjokyo kjok kjwang jikong.

⁴⁶ José lu pjloglo sak myashko (30) ga söra lok öötong sök Egipto so pjluyo shwoy. Eshko ga «Tja toe» le pju kong, ga opshino to ba pak shäryë Egipto kjokyo kjok kjwang jikong.

⁴⁷ Egipto kjokyo ga dli weno ara lu pjloglo kjäk (7).

⁴⁸ Eshkoshko ga José dli töno ara Egipto kjokyo kjok kjwang jikong. Kjrara löngshko soshko ga dli töna lok, ga jnena beno tjeng eshko, u roshko, shtoyo oblë oblë. Shtoyo kjrina kjrina li kjëryo shäryak ak go pjribri kjökshko.

⁴⁹ Dli töna bayo ara. Shtara ame, beno ara, la sho tjeng dlung kjako wleni kjëshko.

⁵⁰ Pjli tjwe le li bäm go ga José wapga domerga do pjök, ba boy Asenat tjok.

⁵¹ Ba wa domer bäm iyo bukshko ga José tjlä ga «Tja kjimtarä Sbörë, llëbo weno bor kong owa kjöme woyojeror pjir, bor pjeyoga woyojeror bakoe. E kjëshko ga koiër Manasés»* le.

⁵² E irgo ga ba lëng bukshko ga José tjlä ga «Bor kong llëbo weno owa ara kjok ëreshko. Jüshko ga bor kong wapga twara Sbörë» le. Kiara Efraín† e kjëshko.

⁵³ Lu to jek kjäk (7), dli ara Egipto kjokyo li dbaryo pjitonge.

⁵⁴ E irgo ga pjli tjwe lu pjloglo kjäk (7) li soyarae. Lara Josërë sorë ga shäryono eni. Kjok shto oblë oblë dli pjitong drete. Gueniyo Egipto kjokyo ga dli tjok.

⁵⁵ Pjli shrono Egipto kjokyo ga nopga uunkong dli rokono pju kong. Eshko ga pju tjlä ba kong ga «Pjäy to José ik, ga llëye le bomi kong dö li shäryëmi eni» le.

⁵⁶ Pjli shdöktong Egipto kjokyo kjok kjwang jikongshko ga José dli jneno tjengshko uyo u bäng li döra, dli soyneya Egipto sogpa kong wlo, dbar jek ga pjli tjwe ara anmoyö kjëshko.

⁵⁷ Kjok shto oblë oblë dli llëm kjëshko ga nopga tjwe löng Egipto kjokyo, dli tjwlëk José kong.

42

José shjiyga to jek Egipto kjokyo

¹ Egipto kjokyo dli tjokli miydara Jacobdë, ga tjlä ba wapga kong ga «¿Pjäy ëng ik löng drëng kar kar egaro?»

² «Egipto kjokyo dli tjok» laraba bor kong. Eni ga pjäy nom eshko dli tjwlëk, shji wolon pjlrë llëm wlo» le.

³ Eni ga José shjiyga doglo sak kjwara (10) li to jek lok Egipto kjokyo dli tjwlëk.

⁴ Gueniyo ga José lëng Benjamín lira ichara ba datarë jek ba shjiyga tjok llëme. Ba data wotjlik ga llëbo wen owa ba tjok kjwe le.

⁵ Pjli shrono ara Canaán kjokyo kjëshko ga Jacob* wapga to dli tjwlëk nopga oblë tjok eni.

⁶ José, e Egipto sogpa uunkong kägäyo, shäng dli li soynega bakoe. E kjëshko ga ba shjiyga öötong löng ba zlong ga kjök tono, kujuno bokdo kjlay klung go.

⁷⁻⁸ E José miydara ba shjiygarë llëme. Era ommyidono ga ba shjiyga twayde löng. Gueniyo tjläno ba kong oba oblë wleni, kjang kjange. Tjlä ba kong ga «¿Pjäy kjone so?»

«Tjawa tek Canaán kjokyo dwayo, dli tjwlëga» le lok ba kong.

⁹ Eshko ga yoïno dënashko ba shjiyga tjok sorë ga woyo tjwe kjlay ba kong. Ga tjlä ba kong ga «¿Pjäy tek löng borwa kjok ëre buk sorë iga llëmdo?»

¹⁰ «Llëme, Tjlapga. Tjawa bop parkagaga ëre. Tjawa tek löng dli tjwlëga.

¹¹ Tjawa uunkong ëre data kjlaraso. Tjawa wotjlik bëy eröe. Tjawa tek löng llëbo owa shäryaga bomi kong llëme» le lok ba kong.

¹² Kuya ga tjlä ba kong ga «¡Jyö! Pjäy tek löng kjok ëre buk sorë iga erä» le.

¹³ Kuya lok ga tjlä ba kong obi ga «Tjlapga, bop parkagaga uunkong ëre epenga döe. Tjawa sak kjwara kjingsho pjök (12), data kjlaraso. Tjawa löng Canaán kjokyo. Borwa lëng chirawa beno sök borwa data tjok. Kjlarara sök borwa tjok amë» le.

¹⁴ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong obi ga «Pjäy tek löng borwa kjok ëre ik erä. Loror bomi kong eni tjän.

* 41:51 Hebreo tjläkwo *Manasés*, e so llëbo *woyojek* kjoyoe. † 41:52 Hebreo tjläkwo *Efraín*, e *wapga tjok* loklo.

* 42:5 Hebreo tjläkwo go ga tak beno pjang *Israel*. *Jacob* kowëba eni bakoe.

15 Pjây tjlin ëre go. Lër bomi kong jlôkoyo pïlu ko go ga pjây opshik na dwayo llëm, bomi lëng tek söromi shrono na guing.

16 Pjây kjlara jek bomi lëng wlokrë, llamo ber löng na, no shdüzlong uyo roshko. Llëye lëmi li jlöre miydër e go. Llëm ga lër jlôkoyo ga pjây tek löng kjok ëre ik jlöe» le.

17 Eshko ga epga bängzara Josërë uunkong tjeng no shdüzlong uyo roshko dbargwo mya.

18 E irgo ga tjlä ba kong ga «Tja Shö bangkrë kjishko ga llëye lër bomi kong li shäryëmi eni ga pjây wolon llëme.

19 Pjây wotjlik bëy jlôkoyo wleni ga pjây ëng wläs kjlara, ber shäng na, no shdüzlong uyo roshko wlo, llamo to iröng dli sök bomi pjeyoga kong, ue lok wlo, epga pïli ara kjishko.

20 Bomi lëng tek sömi bor kong, pjây tjläno bëy jlöre miydër e go wlo. Llëm ga pjây wolon» le.

Kuya lok ga tjlä ba kong ga «jölo» le.

21 E irgo ga tjlä lok ëng kong ga «Shji opshäryono owa bi lëng tjok. Inoy shäng wosong, gueniyo kjloshtono bi kongshko ga kuroy llëme. Llëbo wen bi kong owa anmoyö ëre e kjishko» le.

22 Ga Rubén tjlä ba kong ga «“Llëye owa shäryëy bi lëng kong llëme” loror bomi kong. Gueniyo jlö loromi llëme. Wolono kjishko ga potjwläy löng kwjläe» le.

23 José tjlökwö pjollgwega tjok kuzong ga lan löng ëng kongshko ga tjlökwö kura Josërë pjir li miydara ba shjiygarë llëme.

24 Eshko ga José opkiono ba shjiyga löngshko dwayo tjoksa, ga slatong. Pjir ga tek shrono iröng obi, ga tjläno ba kong obi. Eshko ga Simeón kjara shäng dboy, ga nopga ichara ba pjirik, ba pjeyoga bokshto.

25 E irgo ga José tjlä ba parkagaga kong ga «Domerga ëre dli sho pjängglo, e dlizi dli sho go. Ba dburwa dli sho tjwlängglo li iozi ber tjeng ba dli sho pjängglo roshko, kjlara i ë. Dli twozï ba kong, söya, ue lok irbo wlo bakoe» le. Lara sorë ga shäryara lok eni.

26 Eni ga ba dli sho iara ba shjiygarë ba öng kjing go, ga to lok ey dwayo.

27 Kjër äär slan löng, pë wlo lara lishko ga José shjiy kjlara, ba öng sëyashko ga iya ga ba dburwa iak bë tjeng ba dli sho kjing go.

28 Ga tjlä ba pjeyoga kong ga «Bor dburwa twara lok tek bor kong iröng. jizi! Buk bor dli sho kjing go» le.

Kuya lok ga bangkjrara lok ara, opshgawono löng dete erä. Ga tjlä ëng kong ga «Llë shäryayde Sbörë bi kong jüni?» le.

29 Öötong löng Canaán kjokyo iröng obi ga llëye shäryono ba kong dö li lara lok ba data kong. Tjlä ba kong ga

30 «Domer Egipto so kägäyo tjläno borwa kong kjang kjange. “Lpjây tek löng kjok

ëre buk sorë iya llëmdo? Pjây nopga owa tjwayde löng” lara borwa kong eni.

31 Tjawa tjläno ba kong ga “Tjawa wotjlik bëy eröe. Tjawa tek löng llëbo owa shäryaga bomi kong llëme.

32 Tjlapga, bop parkagaga uunkong ëre epenga döe. Tjawa sak kjwara kjingsho pjök (12), data kjlaraso. Tjawa löng Canaán kjokyo. Borwa lëng chirawa beno sök borwa data tjok. Kjlarara sök borwa tjok ame” lororwa ba kong eni.

33 Eshko ga tjläno borwa kong ga “Pjây wotjlik bëy jlö wleni ga pjây ëng wläs kjlara, ber shäng bor tjok na wlo, llamo to iröng dli sök bomi pjeyoga kong, ue lok wlo, epga pïli ara kjishko.

34 Ga bomi lëng tek sömi bor kong. Eni ga pjây tjläno bëy jlöre miydër e go. Eni ga bomi kjlara li döer, ga pjây to löng llëbo tjwläk kjok ëreshko ga pjläe” lara borwa kong eni» le.

35 Ba dli sho shiya lokshko ga ba dburwa wen tjeng ba roy kjlara i ë. Eni ga yëy le lok uunkong, ba datarë bakoe.

36 Eshko ga Jacob tjlä ba kong ga «L Tja iëmi ber shäng wapga dret wlore? José sök bi tjok ame, Simeón bakoe. LBenjamin sömi woydë sharare? Ber song li tja» le.

37 Eshko ga Rubén tjlä ba data kong ga «Benjamin ichos jek bor tjok. Miydaga ber tjarë. Sör tjwe bop kong iröng obi. Sör tjwe llëm ga bor wapga do pjök zröp ga pjläe» le.

38 Gueniyo kuya ga tjlä ba kong ga «Bor wa jek bomi tjok kjone llëme. Ba kjlara José wolono, beno shäng kjlara kjwe erä. Llëbo wen ba kong owa irbo wleni ga tjlapga ëre wolono woydorbo ga wloyo pjäydë» le.

43

Benjamin söra lok jek Egipto kjokyo

1 Dbar jek ga pïli tjwe ara anmoyö.

2 Dli söra li uara lok pjir ga Jacob tjlä ba wapga kong ga «Pjây to dli tjwläk bi kong Egipto kjokyo obi» le.

3-5 Eshko ga Judá tjlä ba kong ga «Domer shäng këm tjläno borwa kong wëläe. “Bomi lëng tek sömi tjwe na llëm ga pjây tjwe bor ik na llëme” lara borwa kong eni. E kjishko ga Benjamin ichöp jek borwa tjok ga tjawa jek dli tjwläk. Llëm ga tjawa jek llëme» le.

6 Kuya ga tjlä ba kong ga «Llëbo shäryëmi bor kong owa ara ega? Lpjây lëng shäng kjlara lëmi domer e kong llëno?»

7 «Llëbo kjakrokara ara borwa kjishko, borwa pjeyoga kjishko bakoe. Tjläno borwa kong ga “Lpjây data tjokde? Lpjây lënga oblë tjokde?” lara eni. Llëbo oblë lororwa ba kong llëme. Dboryororwa eni erä. “Bomi lëng tek sömi bor kong” le borwa kong eni miydororwa llëme» le lok ba data kong.

⁸ Eshko ga Judá tjlê ba data kong ga «Kj-wozirwa li ichos jek bor tjok, daga ber tjarê. Shji wolon llêm wlo ga tjawa to dli tjlwêk.

⁹ Ios ber tjeng bor wloshko, ïga ber tjarê, llêye shâryono ba tjok wleni ga kjakrokêp bor kong. Sôr tjwe irông llêm ga tja ber pogo tjlwô bop kong ïyado.

¹⁰ Shji lông wor llêm kjwe ga tjawa öör pjloglo pjök tjan» le.

¹¹ Kuya ga tjlê ba kong ga «llêye shâryako oblê wlo llême. E kjîshko ga dwlo poshtikklo ló pjllêblê oblê oblê, or dyo, kjor bo oblê uako wleniyo, e sömi domer e kong ba sêngglo.

¹² Dbur sözi bayo eni obi. Dbur twara tek tjeng li twëmi ba kong irông obi, dir ï kjwe.

¹³ Bomi lêng kjwe sözi jek bomi tjok. Pjây nom jekdo, domer li ik.

¹⁴ Sbô, llêye shârye woydê li shârye ga pjlué. Woydêr ga pjây songe le, pjây kjimte, bomi kjlara döya wlo, Benjamin döya wlo bakoe. Tja ber wapga dret wlo ga tja beno wapga drete» le.

¹⁵ Eni ga Jacob wapga to jek Egipto kjokyo Benjamin tjok. Domer sêngglo li söra lok jek ba tjok, dburwa lara ba datarê li söra jek bakoe. Eni ga jek öötong lông José shwoy Egipto kjokyo.

¹⁶ ïya Josére ga Benjamin tek shäng ba shjiyga tjok ga tjlê ba u daga kägäyo kong ga «Domerga kjwe sös jek bor ushko. Sögla zröp kjlara, ga liba. Eeri dlo dlwug ga iê lok bor tjok» le ba kong.

¹⁷ Lara ba kong sorê ga shâryara eni. Epga söra jek ba ushko.

¹⁸ Gueniyo bangkjrara lok ara, söya jek José ushko kjîshko. Wotjlik lok ga «Shji söya lok jek lông eshko jlô wleni, dbur twara lok tek bi kong irông li kjîshko. Shji shakoba, shji iêba ber lông ba parkagaga tjlwêk lông pjir wleniyo, bi öng wle tjok» le.

¹⁹ Öötong lông José ushko ga epga tjlê ba u daga kägäyo kong ga

²⁰ «Tjlapga, kjupäbâshko ga tjawa öör lông na dli tjlwêk.

²¹ Gueniyo tjawa äär slan löngshko ga borwa dli sho bapkwô kjak dörorwa, ga dbur bê tjeng ba roy, kjlara ï ï, uunkonge. Dbur iak tjeng sorê ga sörorwa tek tjeng eni, twërwa bomi kong irông wlo.

²² Tjawa dbur söno dli sho tjlwêkklo obi. Gueniyo dbur iaga êrê tjeng eshko miydërwa llême» le.

²³ Kuya ga tjlê ba kong ga «Pjây woydê llême. Llêye bangkjrêmi llême. Dli tjlwênomi, e dburyo kjröror. Dbur beno tjeng bomi dli bapkwô roy li iak bomi Sbörê, e bomi data Sbô bakoe» le. Eshko ga Simeón shira, söra jek öötong ba pjeyoga tjeng lishko.

²⁴ E irgo ga söra jek uunkong José u roshko, ga kong di twara, dre shkwê e go wlo. Ba öng sêna pjir bakoe.

²⁵ Kura lok ga José tjwe iê ba tjok kuzong ga koshe lông. E wopro ga ba sêngglo söra li poshâryara tjeng ba kong.

²⁶ José jek äär ushko ga ba sêngglo söra li twara lok ba kong, ga kjök tono, kujujono bokdo kjlay klung go.

²⁷ Eshko ga José tjlê ba kong ga «¿Pjây yonde? Pjây tjlê bor kong ga bomi data tjlablâe. ¿Sök yonde?»

²⁸ «Tjlapga, borwa data sök yone» le lok ba kong, ga kâ dono jek obi.

²⁹ Ba shjiyga kjing ïya Josére. Benjamin, ba lêng data, mekê kjlaraso li ïya ga tjlê ga «¿Bomi lêng lëmi kjupä kjwere?» le. Ga tjlê Benjamin kong ga «Pja miydaga ber Sbörê» le ba kong.

³⁰ Ba lêng ïya ga wopjlué anmoyô, slarwô erä. Eni ga opzrêno jek maling ba kjër roshko, ga slatong ba lêng kjîshko.

³¹ Woroyono pjir ga bokkwo shkwono, opshino, ga tjlê ba parkagaga kong ga «Dli shizîaw le.

³² Eshko ga José kong dli shira lok dboy, Jacob wapga kong dboy, Egipto sogpa kong dboy bakoe. Egipto sogpa kong ga hebreoga tjlwô llême. E kjîshko ga iê lok ba tjok llême.

³³ Ba shjiyga ichara Josére sirkeno tjeng ba gomyo ba këguëyo äär jong ba lêng mite go. E kjîshko ga epga opshgawono, ga êng ik lông drêng erä.

³⁴ Sêna Josére ba dli baïya. Ga Benjamin da sêna ara, ba shjiyga kjinmo. José iono ba pjeyoga tjok, ga uunkong beno lông woowa llême.

44

José di ioklo

¹ E irgo ga José tjlê ba u daga kägäyo kong ga «Domerga êre dli sho pjangglo, e dlis dli sho go. Ba dburwa dli sho tjlwêngglo li ios ber tjeng dli sho pjangglo li roshko, kjlara ï ïe.

² Bor di ioklo shâryak dbur sho pjublún go li ios ber buk ba lêng dli sho pjangglo li roy, ba dbur dli sho tjlwêngglo wle ios ba roy bakoe» le. Lara ba kong sorê ga shâryara eni.

³ Wêshko kjok shröngto ga José ba pjeyoga ichono to irông obi ba öng tjok.

⁴ Jek lông pjola llêm obi ga José tjlê ba u daga kägäyo kong ga «Pja nom domerga jek lông yê irpjang. Dosharop ga pja tjlê ba kong ga «¿Pjây kjimtak pjlué ga tjlwêmi owa ega? ¿Di ioklo shâryak dbur sho pjublún go, e lüyotkoromi ega?»

⁵ E bor kägäyo di ioklo. E ba llêbo miydoklo. Pjây llêbo owa shâryono» lëp ba kong eni» le.

⁶ Kuya ga to jek ba irgo, ga doshara ga llëye lara Joséré ba kong li lara ba kong pjire.

⁷ Kuya lok ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga, ¿pja tjëlë borwa kong eni ega? E shäryororwa llëme. Borwa kong ga e shäryako llëme.

⁸ Tjawa tek löng iröng Canaán kjokyo dwayoshko ga dbur wlënorwa borwa dli sho pjangglo roshko li tyororwa bomi kong iröng. ¿Eni ga era bop kägäyo dbur sho lüyotkërwa sorë?

⁹ Di ioklo wen tjeng ë tjok ga e wolon wlo, tjawa ber löng bomi parkagaga tjwëlë löng pjir wleniyo bakoe» le.

¹⁰ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pjüé. Shäryër eni. Gueniyo wen tjeng ë tjok ga ber shäng bor parkaga tjwëlë shäng pjir wleniyo, llamo to iröng ga pjüé» le.

¹¹ Ba dli sho pjangglo lona lok töshko, ga kjak döra lok jekdo.

¹² Roïna José u daga kägäyörë ba shjiy këguë i äär jong ba löng mite i go, ga di ioklo li wlëna buk Benjamín dli sho pjangglo roy.

¹³ E kjishko ga ba shwong dwlëkza lok tjä tjä erä, woydë lok ara kjishko. Eshko ga ba llëbo poyona ba öng kjing go, ga sano jek José shwoy iröng obi.

¹⁴ Judä, ba pjeyoga öötong löng José ushko ga José sök eshko obi. Eni ga kjök tono lok, kujuno bokdo kjlay klung go.

¹⁵ Eshko ga José tjëlë ba kong ga «¿Llëye shäryoromiro? ¿Tja ëre llëbo miydoklo tjok miydëmi llëndo?» le.

¹⁶ Kuya Judaré ga tjëlë ba kong ga «¿Llëye lërwa? ¿Tjawa llëbo owa shäryono llëm ga pinwa bop kong sorë? Llëbo shäryororwa owa li iara Sbörë beno ikoba wëlëe. Tjawa löng na. Tjawa bop parkagaga tjwëlë löng pjir wleniyo, borwa löng bop di ioklo söga kjwe tjok bakoe» le.

¹⁷ Gueniyo kuya ga tjëlë ba kong ga «Eni llëme. Di ioklo tjeng ë tjok ga e ber shäng bor parkaga tjwëlë shäng pjir wleniyo. Pjäyda to jek iröng ushko ga pjüé. Pjäy barwaga ërë llëme» le.

Judä tjëlëno José kong Benjamín kjishko

¹⁸ Era eni ga Judä jek José zlong bäng, ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga, ¿tja tjëlë bop kong sira tjoksa ga buere? Pja iirkë bor kong llëme. Pja tjwölö ara bor kong, Egipto so pjluo dik.

¹⁹ Pja tjëlëno borwa kong ga «¿Pjäy data tjokde? ¿Pjäy lëmgä öblë tjokde?» lorop borwa kong.

²⁰ Eshko ga tjawa tjëlë bop kong ga «Borwa data, e tjlablae. Ga tjawa löng shäng kjlara mite obi. E bukshko ga borwa data tjlablae. Ba meyo li tjok ga wapga tjeng do pjök, gueniyo kjlara shinmotkonoe. E kjishko ga ba wa beno shäng li woyde borwa datarë ara» lërwa bop kong eni.

²¹ »Eshko ga pja tjëlë borwa kong ga «Bomi löng tek sömi bor kong in wlo» lëp.

²² Ga tjawa tjëlë bop kong ga «Kjwozirwa ba data rayë ber tjoksa ga äe. Raye ber tjoksa ga wolon» lërwa.

²³ Gueniyo pja tjëlë borwa kong ga «Bomi löng tek sömi na llëm ga pjäy tjwe bor ik na llëme» lëp.

²⁴ Tjawa jek äär iröng borwa data shwoy ga llëye lorop borwa kong li lororwa ba kong pjire.

²⁵ »Eshko ga borwa data tjëlë borwa kong ga «Pjäy nom iröng dli sho tjwëlë sira» le.

²⁶ Gueniyo tjawa tjëlë ba kong ga «Tjawa yorke borwa löngdë llëm ga tjlapga sök, e inwa ga äe» lërwa ba kong.

²⁷ »Kuya ga tjëlë borwa kong ga «Miydëmi pjüé ga bor boy, e wapga do pjök bor tjok.

²⁸ Kjlara to bor shjiroy dwayo, ga sök bor tjok ame. Miydër ga uara äya kjloshko sorë.

²⁹ Era ba löng kjwe söromi to bor zlong dwayo ga llëbo weno ba kong owa bebi wleni ga tja wolon woydorbo. Eshko ga wloyo ber pjäydë» le.

³⁰⁻³¹ »E kjishko ga bor löng woyde bor datarë ara ba pjlugwo baïya wleni. Kjwozirwa, e äär borwa tjok iröng llëm ga borwa data, e wolon woydorbo. Enira wloyo ber tjawarë.

³² Tja tjëlëno bor data kong ga «Ios ber tjeng bor wloshko, iga ber tjarë. Llëye shäryono ba tjok wleni ga kjakrokëp bor kong. Sör tjwe iröng llëm ga tja ber pogo tjwölö bop kong iyado» loror.

³³ »E kjishko rokër bop kong sira ga tja ios ber shäng bop parkaga tjwëlë shäng pjir wleniyo, kjwozirwa kjwe shtoshko. Ga ichos jek ba shjiyga tjok sira.

³⁴ Tja jek äär iröng bor data shwoy ba tjok llëm ga äe. Bor data sök woydë, song, e in woydë llëme» le.

65

José oppino ba pjeyoga kong

¹⁻³ Eshko ga José slarwö, ga tjëlë ba parkagaga löng li kong ga «Pjäy opshis uunkong na dwayo!» le, ga beno shäng tjoksa ba pjeyoga tjok, ga slatong jlökoyo. Kuya Egipto sopga löng kjoko lirë ga roy shdöra öötong uunkong kong, öötong Egipto so pjluo ushko bakoe.

Eshko ga José tjëlë ba pjeyoga kong ga «Tja José. ¿Bor data sök sere?» le. Kuya lok ga beno löng sëya llëme. Dborye lok ga äe. Tjlokwo drete.

⁴ Eshko ga José tjëlë ba kong ga «Pjäy tek bor zlong sira» le. Ga tjëlë ba kong obi ga «Bomi löng soynenomi Egipto sopga kong dgue, e tja José.

⁵ Gueniyo ga pjây woydë llême. Tja wloyo pjâydë llême. Tja ichara Sbörë na bomi bâm go, nopga kjimtë, wolon llëm wlo.

⁶ »Pjli ara kjok ëre kjing go lu pjloglo pjök tjân. Kjwe lu pjloglo shkëng (5) obi ga dli llë wen llëm, llëye dguëy ga wen llëm bakoe.

⁷ Gueniyo tja ichara Sbörë bomi bâm go, bomi kjimtë, pjây wolon llëm wlo, bomi tjëyo tek ber bomi irgo li wen wlo. Shâryara Sbörë oblë, ba dbo kësbang go.

⁸ Tja ichaga Sbörë na, pjâydë llême. Tja iara beno shäng Egipto so pjluvo dboryaga, ba u daga kägäyo, Egipto sopga uunkong ichaga bakoe.

⁹ »Pjây nom maling bor data shwoy, ga pjây tjlä ba kong ga «Bop wa José tjlä ga Tja ichara Sbörë beno shäng Egipto so kägäyo. Pja tek bor ik wop äe.

¹⁰ Pja ber sök Gosën kjokyo, bop wapga, bop tjërnga, bop öng, bop llëbo tjeng kës'li tjok. Eni ga pja ber sök bor soshko.

¹¹ Èreshko ga pja sën dli, bop pjeyoga uunkong tjok, pjây pjli kuk llëm wlo, dli llëm kjwe lu pjloglo shkëng (5) obi kjishko 'le Joséré' lëmi ba kong eni.

¹² »Miydë bor lëng Benjamíndë, pjây om-miydë bebi ga tja José jlökoyo. Tja tjläno li kurumi uunkong.

¹³ Tja sök na, tja tjlapga dbo kësbang, tja parkë sök sorë li lanyotkëmi bor data kong. Llëye ñomi na dö li lëmi ba kong pjir bakoe. Pjây nomo. Bor data tek sömi wop äe» le.

¹⁴ Eshko ga José, Benjamín, e ëng popjluno lok, ga slatong wop ara ëng tjok.

¹⁵ Eshko ga ba pjeyoga uunkong lō shira,* slatong ba tjok. E irgo ga ba pjeyoga woroyono, tjläno ba tjok.

¹⁶ José pjeyoga shrono löng li roy kuya pilurë ga beno wopjlu, ba piloyoga uunkong tjok.

¹⁷ Eni ga pjlu tjlä José kong ga «Lëp bop pjeyoga kong ga dli sho ie lok ba öng kjing go, ga to Canaán kjokyo,

¹⁸ ga bop data, ba pjeyoga tek söya bor kong. Egipto kjok pjluvo twër ber ba kong, Egipto dli pjluvo twër ba kong, ue wlo bakoe.

¹⁹ Ichos jek na dwayo jëkklo sök, ba boyga sökklo, ba wapga sökklo, bop data sökklo bakoe.

²⁰ Wotjlik lok ba llëbo ber li kjishko llëm, llëbo pjluvo tjeng Egipto kjokyo ëre twër ber ba kong kjishko» le.

²¹ Shâryara Jacob† wapgarë eni. Ba jëkklo lara pjurë li twara Joséré ba kong, dli ichara, ue irbo wlo bakoe.

²² Shwong twara tjaglën ba shjiyga kong. Gueniyo Benjamínda kong dbur sho

pjlublún twara kjwo sak dbâw pjloglo mya (300), shwong twara kjinggwo shkëng (5) bakoe.

²³ Ba data kong öng llëbo sökklo ichara sak kjwara (10) llëbo pjluvo tjeng Egipto kjokyo tjok, öng doglo sak kjwara (10) obi dli sho tjok, ue irbo wlo.

²⁴ «Tjawa toe» le lokshko ga José tjlä ba pjeyoga kong ga «jölö. Pjây nome. Pjây ëngkjwë ëng tjok irbo llême» le ba kong.

²⁵ Eni ga opshino jek Egipto kjokyo dwayo, öötong löng Canaán kjokyo, ba data Jacob sökshko.

²⁶ Iya lok ga tjlä ba kong ga «José sök sël iE tjlapga tjwlo kësbang, Egipto so kägäyo!» le lok ba data kong, gueniyo tjläkwo kjrara llëm, yëy le erä.

²⁷ Gueniyo llëye lara Joséré kjöme li kura. Ga ña ga jëkklo ichara Joséré jong ba wlokjrokklo. Eni ga beno wopjlu,

²⁸ ga tjlä ga «jllöe! Era miydër ga José sök së. Tja wolontë llëm obi ga tja to ba ik» le.

46

Jacob to jek Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok

¹ E irgo ga Jacob* opshino to jek Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok, ba llëbo uunkong tjok bakoe. Jek öötong löng Berseba kjokyo ga öng zröra, sho sura, pjono dret, ba data Isaac Sbö poshrëkklo.

² E shkëyo ga Sbö weno shäng ba kong yoshko wleni, ga tjlä ba kong ga «Jacob!»

«¿Llë? Tjlapga» le ba kong.

³ Tjlä ga «Tja Sbö, tja bop data Sbö. Pja jek Egipto kjokyo ga llëye bangkjërëp llême. Kjok eshko ga bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber tjëyo kësbage.

⁴ Tja jek shäng bop tjok eshko. Llono ga bop tjëyoga shir ey dwayo, ga tek sör na iröng obi. Ga pja wolonshko ga José sök bop zlong bäng» le.

⁵⁻⁷ E irgo ga Jacob iara ba wapgarë opyë sök jëkklo ichara Egipto so pjluvorë ba kong li roshko, ba pjlaydoga, ba tjërnga tjok. Ga Jacob opshino to ey dwayo ba tjëyo tek beno ba irgo uunkong li tjok. Ba öng, ba llëbo uunkong wlëna Canaán kjokyo li söra jek ba tjok Egipto kjokyo.

⁸⁻¹⁵ Jacob tjëyo tek beno ba irgo li öötong löng Egipto kjokyo ko lok eni. Epga beno löng Israel tjëyoga.

Lea wapga Jacob tjok, e weno tjeng Padán Aram kjokyo, e ko lok eni. Ba tjëyo tek beno ba irgo li tjok ga beno löng doglo sak mya kjingsho mya (33).

* 45:15 **Lō shik**, lanyo, e tak pjäng Génesis 27.26 go.

† 45:21 Hebreo tjläkwo go ga tak beno pjäng **Israel . Jacob**

kowëba eni bakoe. * 46:1 Hebreo tjläkwo go ga tak beno pjäng **Israel . Jacob** kowëba eni bakoe. Génesis 46.2, 8-15, 30 eni bakoe.

Rubén, e ba wa domer bām İyo. Rubén, e öötong ba wapga domerga Janoc, Falú, Jezrón, Carmí tjok.

Simeón, e öötong ba wapga domerga Jemuel, Jamín, Oad, Jaquín, Zojar, Saúl tjok. Saúl, e meké Canaán so.

Leví, e öötong ba wapga domerga Guersón, Coat, Merari tjok.

Judá, e öötong ba wapga domerga Selá, Fares, Zera tjok. Ba wapga domerga Er, Onán, e wolono beno löng Canaán kjokyo. Fares, e öötong ba wapga domerga Jezrón, Jamul tjok.

Isacar, e öötong ba wapga domerga Tola, Fuvá, Job, Simrón tjok.

Zabulón, e öötong ba wapga domerga Séred, Elón, Yalel tjok.

Jacob wa walé Dina, e öötong bakoe.

¹⁶⁻¹⁸ Parkaga twara Labándé ba wa Lea kong ko Zilpá li wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba tjéyo tek beno ba irgo li tjok ga beno löng doglo sak kjwara kjingsho tjer (16).

Gad, e öötong ba wapga domerga Zefón, Jaguú, Ezbón, Suni, Eri, Arodí, Arelí tjok. Aser, e öötong ba wapga domerga Imná, Isvá, Isví, Beriá tjok, ba wa walé Sera tjok bakoe. Beriá, e öötong ba wapga domerga Héber, Malquiel tjok.

¹⁹⁻²² Raquel wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba wapga tjok ga beno löng doglo sak kjwara kjingsho pkéng (14).

José, e sök Egipto kjokyo ga wapga tjeng domer do pjök ba boy Asenat tjok ko Manasés, Efraín. Asenat, e Potifera wa. Potifera, e sök On kjokyo. E syöshtaga Egipto so sböpga kong.

Benjamín, e öötong ba wapga domerga Bela, Béquer, Asbel, Guerá, Naamán, Ehí, Ros, Mupín, Jupín, Ard tjok.

²³⁻²⁵ Parkaga twara Labándé ba wa Raquel kong ko Bilhá li wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba wapga tjok ga beno löng doglo kják (7).

Dan, e öötong ba wa domer Jusín tjok.

Neftalí, e öötong ba wapga domerga Yazel, Guni, Jéser, Silén tjok.

²⁶ Jacob, e öötong Egipto kjokyo ba tjéyo tek beno ba irgo li doglo sak tjer kjingsho tjer (66) tjok, ba pjlaydoga tjok bakoe.

²⁷ José wapga tjeng Egipto kjokyo do pjök. Eshko ga Jacob tjéyoga shrono löng Egipto kjokyo doglo sak kják (70).

²⁸ Epga jek löng irbo ga Judá ichara Jacobdé jek bām go José ik, wlokjre tek irbo Gosén kjokyo wlo. Öötong löng eshko li kuya Joséré ga

²⁹ ba parkagaga ichara ba jékkío poshäryé. E irgo ga José jek ba data wlokjre. Öötong shäng ba data sökshko ga éng popjluno lok, ga slatong wop ara éng tjok.

³⁰ Eshko ga Jacob tjilé ba kong ga «Pja İnor om go bor bokkwo go, ga pja shäng sé jlöe. Era tja wolon ga pjlú» le.

³¹⁻³² Kuya ga tjilé ba data, ba pjeýoga kong ga «Tja to tjilé pjlú kong ga “Bor data, bor pjeýoga löng Canaán kjokyo li shrono löng na, ber löng bor tjok wlo. Epga öng daga kjishko ga ba öng, ba llébo uunkong söra tek ba tjok” lér ba kong.

³³ Pjäy roke pjlurëshko ga “¿Pjäy pak llé?” le bomi kongshko ga

³⁴ pjäy tjilé ba kong ga “Tjawa tek chilawa obishko dwayo ga tjawa pak, e öng daga, borwa tjéyoga déna ĩ dik” lëmi ba kong eni. Eni ga Egipto sopga löng öng dagaga tjok woydé llém kjishko ga pjäy ie ber löng Gosén kjokyo» le.

47

¹⁻² Eshko ga ba pjeýoga kjrara doglo shkëng (5), ga söra jek öötong löng Egipto so pjluyo shwoy, ga tjilé ba kong ga «Bor data, bor pjeýoga tek Canaán kjokyo dwayo li shrono löng Gosén kjokyo ba öng tjok, ba llébo tjeng kés li tjok bakoe» le. Eshko ga ba pjeýoga li pina pjlú kong, miyde wlo.

³ Eni ga pjlú tjilé ba kong ga «¿Pjäy pak llé?»

«Tjlapga, tjawa tek chilawa obishko dwayo ga tjawa pak, e öng daga, borwa tjéyoga déna ĩ dik.

⁴ Canaán kjokyo pjlí ara, borwa öng dli drete. E kjishko ga tjawa to tek ber löng na wlo lérwa. Rokérwa bop kong sira ga tjawa ios ber tjeng Gosén kjokyo» le lok ba kong.

⁵ Kuya ga tjilé José kong ga «Bop data, bop pjeýoga tek shrono ber löng bop tjok wlo le.

⁶ Egipto kjokyo tjeng bop wloshko. Gosén kjokyo, e Egipto kjok pjlúyo kuzong ga twos ba kong, ber löng eshko wlo. İp ga domerga kjone kjone parké pjlú ga ios ber löng bor öng dé bakoe» le.

⁷ E irgo ga ba data söra, pina pjlú kong, miyde wlo. Eshko ga Jacob tjiléno beno pjlú ba kong.

⁸ Ga pjlú tjilé ba kong ga «¿Pja lu pjlóbi?»

⁹ «Tja lu pjlóglo sak dbäv kjingsho sak mya (130) erá. Tja sök shtor llém, tja jéko erá, tja songe. Bor data, bor kjoké, e jék to löng shtor llém bako, gueniyo lu İno bor kjinmo» le ba kong.

¹⁰ E irgo ga Jacob tjiléno beno pjlú ba kong obi, ga toe.

¹¹ Eshko ga lara pjluré soré ga shäryara Joséré eni. Egipto kjok pjlúyo twara ba data, ba pjeýoga kong, ber löng eshko wlo. Kjok, e ber buk Ramsés kjokyo.

¹² Ba pjeýoga uunkong séna dli bakoe.

José pak shäryono soré pjlí ara dbaryo

¹³ Egipto kjokyo, Canaán kjokyo ga dbar jek ga pjlí tjeve ara anmoyö. Nopga wolonto pjliré.

¹⁴ Eni ga dli soynena Joséré Egipto sogpa kong, Canaán sogpa kong bakoe. Dburyo li jnena tjeng pjlú dbur jnezlongshko.

¹⁵ Dbur pjitongshko ga Egipto sogpa tjwe tjël José kong ga «Tjawa dbur pjitonge. Tjawa sém dli. Llém ga tjawa wolon pjliré» le.

¹⁶ Kuya ga tjël ba kong ga «Pjây dbur pjitong ga bomi öng sömi bor kong, ga kjlopswër dli sho go» le.

¹⁷ Eni ga Egipto sogpa, ba öng oblë oblë,* e söra José kong, kjlopswe dli sho go wlo. Shäryara eni lu pjlara.

¹⁸ E irgo ga tjwe tjël José kong obi ga «Llëye jnenwa bop kong ga äe. Tjawa dbur pjitong, ga borwa öng, e beno bopoya. Beno tjawa, borwa kjok erä.

¹⁹ Tjawa iëp wolon llëme. Borwa kjok iëp ber tjoksa llëme. Tjawa tjwëlë, borwa kjok tjok bebi, dli sho äska. Eni ga tjawa ber löng parkë borwa kjok li kjing go pjlú kong. Dwla twos borwa kong, tjawa wolon llëm wlo, kjok ère kjing go nopga tjok obi wlo» le.

²⁰ Pjli tjwe ara anmoyö kjishko ga ba kjok soynena uunkong José kong. Eni ga Egipto kjok tjwëlëna Joséré uunkong pjlú kong.

²¹ Nopga uunkong beno löng ba parkagaga tjwëlë löng pjir wleniyo.

²² Gueniyo syöshtagaga Egipto so sböpga kong, epgara kong dli twe pjlurë iyado. E kjishko ga ba kjok soynena llëme.

²³ E irgo ga José tjël nopga kong ga «Pjây tjwëlnor uunkong bomi kjok tjok pjlú kong. Dwla tjeng ère to dguëmia.

²⁴ Gueniyo ba bo kjrozlong dbaryo ga dli tömi li kjringgwo shkëng (5) li shimi kjrina pjlú kong, kjringgwo sak kjwara (10) li shimi kjring pjök ba kong, kjringgwo sak kjwara kjingsho shkëng (15) li shimi kjringgwo mya ba kong. Shäryëmi uun eni» le.

²⁵ Kuya lok ga tjël ba kong ga «Pja opshäryono pjlú borwa tjok. Tjawa iorop wolon pjlishko llëme. E kjishko ga tjawa to ber löng pjlú parkagaga tjwëlë löng pjir wleniyo» le.

²⁶ Eni ga José kjok llgwekklo shäryono kjrina Egipto so kjlobi kong, dwla bo kjrozlong dbaryo ga dli töya li twe lok pjlú kong, lara sorë li eni. Kjok llgwekklo li eeri ga buk eni. Gueniyo syöshtagaga Egipto so sböpga kong lira llëye twe llëm, ba kjok beno pjlú kong llëm kjishko.

Jacob wolon döroe

²⁷ Israel tjëyoga beno löng Gosén kjokyo, e Egipto kjokyo obi. Kjok shano bayo ara, dbur ara, wapga träk llëm bakoe.

²⁸ Jacob beno sök eshko lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjäk (17). Lu ñno sak dbäw kjingsho sak pkëng kjingsho kjäk (147).

²⁹ Dbar kjwara ga Jacob† sök së obishko ga wolon dbaryo woyotjlïya buk. Eshko ga ba wa José rokara, ga tjël ba kong ga «Tja woydëp jllökoyo wleni ga los bor kong jllökoyo ga pja wotjlik pjlú bor kong, ga tja kjimtëp iyado. Pja kä dos, orkwo ios bor kworbo kjing go, e ber ba jyäglo wlo. Tja jnep ber buk na Egipto kjokyo llëme.

³⁰ Tja wolonoshko ga tja ship Egipto kjokyo ère dwayo, tja söp äär ber buk bor pjeyoga iak tjengshko» le.

Kuya ga tjël ba kong ga «Shäryër eni» le.

³¹ Eshko ga tjël ba wa kong obi ga «Los bor kong jllökoyo» le.

Kuya ga tjël ba kong ga «Lër bop kong jllökoyo ga shäryër eni» le. Eshko ga Jacob kä dono, syöshtono Sbö kong buk ba bukklo kjing go.

48

Jacob tjlökwo lono beno pjlú José wapga kong

¹ E irgo ga oba tjël José kong ga «Bop data swlo ara» lëba ba kong. Eni ga José jek ba ik, ba wapga Manasés, Efraín tjok.

² Öotöng löng ba shwoy ga «Bop wa José shrono shäng bop ik» lëba ba kong. Kuya ga kojono dbo go, sirkeno sök ba bukklo kjing go,

³ ga tjël José kong ga «Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe. Sbö weno shäng bor kong Luz kjokyo, e Canaán kjokyo obi. Eshko ga tjëlno beno pjlú bor kong.

⁴ Tjël ga «Pja iër ber shdär träk llëme. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber löng tjëyoga oblë oblë, ga tjël jikong ber löng tjëyo kjrinaso. Kjok ère twër ber ba kong iyado wlo» le.

⁵ Bop wapga Efraín, Manasés, e weno tjeng na Egipto kjokyo, tja tjwayde töntë bop tjok llëm obishko. Epga ber bor wapga onmo wleni, Rubén, Simeón dik.

⁶ Pja wapga tjok obi wleni ga epgara bopoya. Kjok twe datagarë ba wapga kong li twe Efraín, Manasésdë ba kong, epga ba lëmga kjishko.

⁷ Tja jek shäng Padán Aram kjokyo dwayo, Efrata kjokyo ber buk pjola obishko ga bop mekë Raquel wolono bor shjiryö eshko Canaán kjokyo. Eni ga jnenor beno buk irbo jek jong äär Efrata kjokyo sor go» le. (Eeri ga Efrata kjokyo, e ko Belén.)

⁸⁻¹⁰ Eshko ga Jacob tjlabla, kjok ñgö pjlú ame. E kjishko ga José wapga miydara llëme. Eni ga tjël José kong ga «¿Kjwepga kjwe ë?»

* **47:17** Öng oblë oblë söra lok li, e kwomgla, öng wlëp ushko so, shwling ushko so, sögla, öng so kwomgla kjoyo dre töshko bakoe. † **47:29** Hebreo tjlökwo go ga tak beno pjang **Israel**. **Jacob** kowëba eni bakoe. Génesis 47.31 eni bakoe.

* **48:8-10** **Lö shik** lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

«Kjwe bor wapga twara Sbörë bor kong na Egipto kjokyo» le ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Tek sös bor zlong bäng, tjlökwo lër ber pjlü ba kong wlo» le. Eni ga ba wapga söra jek ba kjokë zlong. Eshko ga popjlura Jacobdë, ga lö shira.*

¹¹ Ga tjlë José kong obi ga «Pja İn ame löror. Gueniyo tja kjimtara Sbörë sök së obi, pja İnor, bop wapga İnor bakoe» le.

¹² Eshko ga ba wapga kjara Joséré ba kjokë zlong dwayo, ga kjök tono, kujuno bokdo kjlay klung go.

¹³ E irgo ga ba wa Efraín shara ba or këlä go, Manasés ba or milë go. Eni ga Efraín beno ba kjokë or milëkong, Manasés ba or këläkong.

¹⁴ Gueniyo Jacob orkwo ië ba tjërga kjing goshko ga Manasés, e José wa domer bäm İyo ëmdë ga ba orkwo këlä li iara beno Efraín kä kjing go, orkwo milë li iara Manasés kä kjing go.

¹⁵ Eni ga tjlëno beno pjlü José kong. Tjlë ga «Sbö, e kolara bor data Isaac, bor kjokë Abrahamdë. E bor daga, tja bukshko tek lëkong.

¹⁶ Lëbo wen bor tjok owashko ga ba parkaga kjok dogo so,† e bor kjimtaga. Kjwozirga ëre kjimte eni bakoe. Kjwepga kjishko ga tja woyoshreba, bor data Isaac, bor kjokë Abraham, e woyoshreba bakoe. Ba tjëyo tek ber ba irgo li shdär träk llëme» le.

¹⁷ İya Joséré ga ba data orkwo këlä li iara Efraín kä kjing go ga beno ba kong owa. E kjishko ga orkwo shara, kje Efraín kä kjing dwayo, ie Manasés kä kjing go wlo lara.

¹⁸ Ga tjlë ba data kong ga «Data, kjweni llëme. Ba shjiy shäng ëre. Bop orkwo këlä kjwe ios ba kä kjing go» le.

¹⁹ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Miydër tjän. Ba tjëyo tek ber ba irgo li äär ber tjëyo kësbang, tjwlö ara bakoe. Gueniyo ba lëngda äär tjwlö ara ba kjinmo. Ba tjëyo tek ber ba irgo li äär ber tjëyoga oblë oblë» le.

²⁰ Eshko ga Jacob tjlëno beno pjlü ba tjërga kong. Tjlë ga «İlono ga Israel tjëyoga tjlë ga “Pja kjimte Sbörë ber Efraín, Manasés İ dik” le ber pjlü nopga kong wlo» le. Efraín iara beno Manasés bäm go eni.

²¹ E irgo ga tjlë José kong ga «Tja wolon e, gueniyo ga Sböra ber shäng bomi tjok, pjäy kjimte äär iröng obi bomi tjëyoga kjokyo.

²² Tja ëngkjwono amorreoga tjok, zanor song, ba kjök ko Siquén li döror. Kjök, e pjlü, owa llëme. E twër ber bop kong erö, bop pjeyoga kong llëme» le.

† 48:16 Ba parkaga kjok dogo so le li, e Sbö om go layde.

49

Jacob tjlökwo lono beno pjlü ba wapga kong

¹ E irgo ga Jacob, ba wapga rokara uunkong tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «İlëye wen bomi kong İlono li lër bomi kong, miydëmi wlo.

² Pjäy tek löng bor zlong bäng. Tja kuzia. Pjäy bor wapga, pjäy uunkong kjweni. Tja bomi data Israel.

³ »Rubén, pja bor wa domer bäm İyo.

Pja bukshko ga tja dwlas lë jä.

Pja tjwlö ara, dbo ara, bop lëmga kjinmo.

⁴ Gueniyo pja domer tjëkso llëm, kä llëm wleniyo.

Pja pono bor boy oblë tjokshko ga

tja iorop beno sök lökshko.

E kjishko ga pja tjwlö bop lëmga kjinmo ame.

⁵ »Simeón, Leví, pjäy epenga döe.

Pjäy wotjlik no barwë erä.

⁶ Pjäy ëng töng lanshko ga

tja tön woydë bomi tjok llëme.

Pjäy iirkonoshko ga

no zrömi äe.

Öng dre kyunyogo zëmi

llë kjishko llëme.

⁷ Pjäy iir ara.

Pjäy iir äya kjloshko so wleni.

E kjishko ga pjäy äyoshtër.

Eni ga bomi tjëyo tek ber bomi irgo li

ber löng kjok drete.

Epga shdär ber löng Israel tjëyoga tjrëko.

⁸ »Judá, bop moskwoga zam song erä.

E kjishko ga pja poshrëya bop pjeyogarë.

Epga kjök tok, kujjong bokdo kjlay

klung go bop kong.

⁹ Dbong dli shano, uara pjir ga

bojong iröng woshtë ba shtoshko.

Dbo ara kjishko ga

barwaga ërë llëme.

Judá, pja dbong wleni.

¹⁰ Pja dbo kjaga ërë llëm,

bop kjë döga ërë llëm,

ba sogo shrono om go guing.

Era kole tjëyoga uunkongdë.

¹¹ Pja ber sök dli ara, opzang İ,

bop kjor bo pjlüyo twëp bop öng kong.*

Pja ää ara anmoyö,

shwong kwoshkwëp e go ga

pjir llëm, ber obie.

¹² Pja bok ro srëzrën,

pja ää ara kjishko.

Pja kowo pjlublün,

pja öng nä dyo ara kjishko.

¹³ »Zabulónda ber sök dlung kjako,

kjyong kësksë tjwe tjëshko.

Ba kjök worbo äär jong Sidón kjokyo go.

* 49:11 E kjörkö sho twëy köchi kong wleni.

14 »Isacarda öng llëbo shgaga dbo ara
woshtë sòk ba llëbo tjok wleni.
15 İya ga woshtozlong pjlú kjíshko ga
kojono dbo go jek ba llëbo shgué.
Eni ga beno shàng oblé parkagaga tjwlêk
lóng pjir wleniyo.

16 »Danda ba tjëyo llgwek om go,
Israel tjëyoga oblé dik.

17 Dgur buk irbo sor go.
Kwomgla jek ba zlongshko ga
ba dre uakza ga
no sòk ba kjing go li lon.
Dan, pja bangkjërëba dgur wleni» le.

18 Eshko ga Jacob tjlê ga «tJehová, tja
dözong!» le.

19 Ga tjlê ba wapga kong obi ga
«Gadda, moskwoga tjwe ba zrök leshko ga
epga zäya, irpjäya erë shara.

20 »Aserda dli ara, uak pjlú,
pjlupga dli dik.

21 »Neftalíra shwling kjlòshko so jek zron
oojong,
wapga wolëso wleni.

22 »Joséra, e kjillgwo jong diksor go,
bo ara,
llywé shdär äär di dlupyo wleni.

23 İywa lok shjiktëng ba moskwogarë,
kónkowo dbuya lok ara ba kjing go,
twe lok tjötö İyado.

24 Gueniyi ba sböng shaya jlökoyo, wir llëme.
Orkwo ber golong,
Jacob Sbö dbo ara kjíshko,
e Israel tjëyoga daga, guëng wleni.

25 Pja kjimte bop data Sbörë.
Llëye shärye woydë Sbörë li shärye ga pjlúe.
Llëbo twe bop kong pjlúe.

Shunyo iche shrë kjok dogo dwayo,
diwa iche tur klung roy dwayo,
pja wapga shdär träk llëm,
bop öng wapga shdär eni bakoe.

26 Llëbo weno pjlú bor kong träk llëm,
äär jong kjókshko, dlup llë kësks
kjinmo.

Llëbo pjlú li ber bop kong,
pja bop pjeyo kägäyo kjíshko.

27 »Benamínda, e shjiti kjlòshko so iir ara
wleni.

Kjok shröngto ga ba sëng ue,
kjok sëng ga llamo pjlorgue» le.

28 Ère Israel tjëyoga kjrìnggwo sak kjwara
kjingsho pjök (12). Tjlökwo lara ba datarë
beno pjlú tjëyo kjrìna kjrìna kong eni.

Jacob wolonoe

29 E irgo ga Jacob tjlê ba kong ga «Tja
wolontoe. Tja wolonoshko ga tja sömi äär
ber buk bor pjeyoga iak tjengshko, guëng
jong ööng Het tjëyo ko Efrón kjokshko li
roshko.

30 E ber buk Macpela kjokyo, Mamré
kjokyo gomyo, e Canaán kjokyo obi. Guëng
li tjwlëna Abrahamdë Efrón kong, llëye tjeng
eshko li bako, ber buk sak ba pjeyoga kong
wlo.

31 Abraham, ba boy Sara, Isaac, ba boy
Rebeca, e iak tjeng eshko, Lea iak buk eshko
bakoe.

32 Kjok buk eshko, guëng jong ööng tjwlëna
Het tjëyoga kong» le.

33 Tjlëno eni pjir ga opbuno buk tòshko, ga
wolonoe.

50

1 Eshko ga doyo popjlura Joséré, lō shira,*
ga slar èëe.

2-3 E irgo ga no dwlomnega ichara ba
data doyo poshtik, an llëm wlo. Shinmo
doyo poshtiya lok eshko sorë ga Jacob doyo
poshtiira lok dbargwo sak pkëng (40) eni.

Jacob soyopora Egipto sopgarë dbargwo
sak kjäk (70).

4 Sopono lok pjir irgo ga José tjlê pjlú
pjluyoga kong ga «Rokër homi kong sira ga
pjäy tjlê pjlú kong bor kjíshko.

5 Pjäy tjlê ba kong ga bor data wolon
döröshko ga tja ichara tjlê ba kong jlökoyo
ga «Pja wolonoshko ga pja sör äär ber
buk Canaán kjokyo, sak shäryorop om go li
roshko» loror. Eni ga rokëmi ba kong ga tja
iche bor data jnek. Inenor pjir ga tja tjwe
iröng obi lëmi ba kong eni» le.

6 Kuya pjlurë ga tjlê José kong ga «Pja jek
ga pjlúe. Rokara bop kong sorë li shäryos
eni» le.

7-9 Eni ga José jek ba data jnek, ba pjeyoga
tjok. Yorkara tjlapgaga parkë lóng pjlú kong
kjlobi lirë, pjlú èngkjwagaga jëk kwomgla go,
jëkklo roy tjok. Nopga öör träk llëme. Ba öng,
ba wapga chilawa, e iara Jacob pjeyogarë
beno tjeng Gosén kjokyo erä.

10 Dipzono lok Jordán diyo kjwo kalëkong
pjir ga öötong lóng Atad kjokyo, dwla bo
kwota shiya lokshko. Eshko ga woydono lok
ara, slatong, kjlòshko ara, Jacob soyopora
dbargwo kjäk (7) José tjok.

11 İya Canaán sopga lóng eshko lirë ga tjlê
ga «Egipto sogpa woydë ara» le. E kjíshko ga
kjok eshko koiara Abel Misrayin,† e ber buk
Jordán diyo dlo wen tèm shwo lëkong.

12-13 E irgo ga Jacob söra ba wapparë
Canaán kjokyo, iara beno buk guëng jong
ööng Macpela kjokyo roshko, Mamré kjokyo
gomyo. Guëng li tjwlëna Abrahamdë Efrón
kong, llëye tjeng eshko li bako, ber buk sak

* 50:1 Lō shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

† 50:11 Hebreo tjlökwo *Abel Misrayin*, e *Egipto sogpa woydë*

ara loklo.

ba pjeýoga kong wlo. Llëye lara Jacobdë ba kong li shäryara ba wapgarë eni.

¹⁴ Ba data jnena pjir ga José to jek Egipto kjokyo iröng obi, ba pjeýoga, ba yorkaga uunkong tjok.

José tjlëno ba pjeýoga kong, woydë lok llëm wlo

¹⁵ Jacob wolono kuzong ga José shjiyga wotjlik ga «José wotjlik bi kong owa dikjoyoe. Llëbo shäryoroy ba kong owa kuzong ga llëbo shärye bi kong owa kjwe» le.

¹⁶ E kjishko ga no ichara tjlë ba kong ga «Bop data wolontë llëm obishko ga tjlë bop shjiyga kong ga

¹⁷ «Pjäy tjlë bop lëng kong ga ‘Bop data tjlëno beno bop kong ga ‘Bop shjiyga llëbo shäryono bop kong owa li rokër bop kong sira ga epga shdum e kjishko llëme. Epga jnep kësbange’’lara bop datarë bop kong eni’ lëmi ba kong’’lara. Eni ga roke lok bop kong sira ga epga jnep kësbange, epga bop data Sbô parkagaga» le.

Kuya Josére ga slar jonge.

¹⁸ Eni ga José shjiyga tjwe löng kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, tjlë ba kong ga «Tjawa löng ère, tjawa bop parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo» le.

¹⁹ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Llëye bangkjrëmi llëme. Tja Sbô llëm, pjäy shdun wlo.

²⁰ Pjäy wotjlino llëbo shäryë bor kong owa. Gueniyo bomi wotjlik owa li kjlopswara Sbörë beno pjlu, nopga ara kjimtoklo, wolon llëm wlo.

²¹ E kjishko ga llëye bangkjrëmi llëme. Pjäy kong dli twër, bomi wapga kong bakoe» le. Eni ga José tjlëno ba shjiyga kong yötso, wotöye. Ga epga beno löng wopjlu, woydono ame.

José wolonoe

²²⁻²⁵ José beno sök Egipto kjokyo ba pjeýoga tjok. Öötong tjlabla, ba wa Efraín tjërga, e wapga ina, Manasés wa Maquir, e wapga ina bako, wlokrara ba wapga wleni. Pjlara ga tjlë ba pjeýoga kong ga «Tja wolon döroë. Pjäy kjimtaga ber Sbörë. Pjäy shiya na dwayo. Pjäy sóya äär löng kjok twara Abraham, Isaac, Jacob kongshko. Pjäy tjlës bor kong jlökoyo ga pjäy shiya Sbörë na dwayoshko ga bor doyo sömi jek bomi tjok lozi bor kong jlökoyo eni» le.

²⁶ José lu ino öötong sak dbäw kjingsho sak kjarashko (110) ga wolono buk Egipto kjokyo. E irgo ga ba doyo poshtira, an llëm wlo, ga iara beno buk shinmoga bakwo roshko.

Rut

Elimélec pjeयोग

¹⁻² Domer shäng kjlara ko Elimélec, boy ko Noemi,* wapga domerga do pjök ko Majlón, Quilión. Elimélec, e efrateo, Belén so. Belén kjokyo, e Judá tjéyoga kjokyo obi. Israel tjéyoga pjluvo llém obi dbaryoshko ga pjli shrono ara kjok eshko. E kjishko ga Elimélec to jek öötong beno sök Moab kjokyo, ba pjeयोगa li tjok.

³ Eshko ga Elimélec shinmotkonoe. Ba boy Noemi beno sök eshko, ba wapga do pjök tjok.

⁴ E irgo ga ba wapga orkwosmono waléga Moab so tjok, kjlara ko Orfa, kjlara ko Rut. Gueniyö öötong luyö sak kjwara (10) ga

⁵ Majlón, Quilión, e shinmotkono lok. Eni ga Noemi beno sök wa dret, lanma dret bakoe.

Rut, Noemi

⁶⁻⁷ Eshkoshko ga Israel tjéyoga kjimtura Jehovahé, ga pjli dbaryo li pjirae. Roy kura Noemiré eshko Moab kjokyo. E kjishko ga wotjlik to iröng Judá tjéyoga kjokyo obi, ba pjlaydoga do pjök li tjok le. Opshik kjok eshko dwayo kjwlëshko ga

⁸ tjlé ba kong lok ga «Pjäy nom jek iröng bomi mekéga shwoy. Tja, bor wapga, tjawa woydoromi, kjimtoromi ara. E kjishko ga rokér Jehovahá kong ga pjäy woyde, pjäy kjimte eni bakoe.

⁹ Pjäy kong lanma wléya jek obi, pjäy ber löng wopjlú bomi ushko wlo» le. E irgo ga lö shira,† tja toe loklo.

Kuya lok ga slar tira llém,

¹⁰ ga tjlé ba kong ga «lléme. Tjawa jek bop tjok, bop pjeযোগa löng lishko» le.

¹¹ Gueniyö kuya ga tjlé ba kong lok ga «Toguéga, pjäy to iröng obi. ¿Pjäy jek bor tjok lémi kjér lléno? Tja wapga orkwosmok bomi tjok wlo ame.

¹² Pjäy to iröng bomi ushko. Tja kégué anmoyö, tja orkwosmok obi wlo. Tja kjwe orkwosmono eeri já, ga wapga domerga weno tjeng bor kong jekdo kjwe ga

¹³ pjäy orkwosmok llém, äär jong epga äär kékboga dbaryo guing lléme. Pjäy jek bor tjok lléme. Lléye weno bomi kong li, e kjangé. Gueniyö lléye weno bor kong li, e kjang anmoyö, Jehovahá opyono shäng bor wloyo kjishko» le.

¹⁴ Kuya lok ga slatong jek obi. Eshko ga Orfa, ba ém lö shira, ga brikotong toe. Gueniyö Rutda jek pjä ba ém li go, to rayara lléme.

¹⁵ Eshko ga Noemi tjlé ba kong ga «Bop kjlara kjwe izong. To jek iröng ba pjeযোগa löng lishko. To ba sböpga baíya poshrék iröng obi. Pja to ba tjok dey» le.

¹⁶ Kuya ga tjlé ba kong ga «Pja yoréké woydé jlökoyo.

Tja ichép bor rayé lléme.

Pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko.

Pja äär sök kjone ga tja äär sök bop tjok eshko.

Bop pjeযোগa lëp li, e ber bor pjeযোগa bakoe.

Bop Sbö lëp li, e ber bor Sbö bakoe.

¹⁷ Pja shinmotké äär kjone ga tja shinmotké ber eshko bakoe.

Pja jnekoba kjone ga tja jnekoba eshko bakoe.

Tja tjlé bop kong jlökoyo ga shji löng sè obishko ga pja äär kjone pogo ga pja rayér lléme.

Rokér Jehovahá kong ga shäryoror eni llém wleni ga tja shdüya» le.

¹⁸ Iya Noemiré ga raye woydé Rutdé llém kuzong ga lléye lara ba kong ame.

¹⁹ Eni ga jek lok pjöyikong.

Öötong löng Belén kjokyo ga nopga shdöktong tjlé ara. Waléga eshko so tjlé lok éng kong ga «¿Kjwe Noemi llémdo?» le lok eni.

²⁰ Kuya Noemiré ga tjlé ba kong lok ga «Tja kowémi Noemi ame. Jehovahá, lléye shärye woydé li shärye ga pjlué. Ga tja iara beno sök woydé ara. E kjishko ga tja kowémi Mara‡ shara.

²¹ Tja opshino na dwayoshko ga llé pogo woydé li tjok. Gueniyö tja söra Jehovaharé tek iröng or rorée. Opyono shäng bor wloyo. ¿Eni ga tja kowémi Noemi soréro?» le.

²² Eni ga Noemi opshino tek Moab kjokyo dwayo ba pjlaydo Rut, Moab so li tjok. Öötong löng Belén kjokyo eshko ga dwla bo kjrozlong dbaryo li soyéba löng kjwlée.

2

Rut éng wléno Booz tjok

¹ Domer shäng kjlara ko Booz, e Elimélec, Noemi lanma déna li pjeযোগ. E dbur ara bakoe.

² Dbar kjwara ga Rut tjlé Noemi kong ga «Rokér bop kong ga tja ichos jek oba parké dwla skok löng lishko. Eni ga ébo, tja iche kjwe dwla bo beno tjeng ba irgo li töng» le.

Kuya ga tjlé ba kong ga «jölö, togué» le.

* 1:1-2 Hebreo tjölkwo *Noemi*, e *wolé*sowa loklo. † 1:9 *Lö shik* lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. ‡ 1:20 Hebreo tjölkwo *Mara*, e *ké ara* loklo. Ba kong ga tjlé ga «Tja iara sök ké ara», e «Tja iara sök woydé ara» loklo.

³ Eni ga Rut jek öötong shäng dwla bo kjrëba löng li irgo. Shäng parkëshko li kjokyo sogo, e Booz, Elimélec li pjeyo.

⁴ Eshko ga Booz tek tjwe shäng Belén kjokyo dwayo ga tjlë ba parkagaga löng li kong ga «Miga. Pjäy kjimtaga ber Jehovärë» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Kjobe. Pja kjimtaga ber Jehovärë bakoe» le.

⁵ Eshko ga tjlë ba parkagaga tjeng li kägäyo kong ga «¿Walë shäng kjwe ë pjeyo?»

⁶ «Kjwe Moab so. Walë to tek Noemi tjok Moab kjokyo dwayo li kjwe.

⁷ Kjok shröngto ga tjlë bor kong ga «Tja ichos dwla bo llë beno tjeng ba skogaga irgo li töng sira» le. Ga «Jölö» lër ba kongshko ga jek parkë, ga beno shäng parkë kjweshko. Woshtono shäng eeri jä ukwang kjwe dorko» le ba kong.

⁸ Eshko ga Booz jek Rut zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Chiya, tja kuzong. Pja dwla bo töng shto oblë llëme. Pja ber shäng jüshko bor parkagaga walëga tjeng wle tjok.

⁹ Domerga to löng dwla bo skok tjeng li töngshko ga pja parkë jek ba irgo. Pja twe lok tjötö llëme loror bor parkagaga domerga kong tjan. Ga pja wodogroshko ga di kjrëp di bapko dlina domergarë tjeng wle roy dwayo» le.

¹⁰ Kuya ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, tjlë ga «Tja shto oblë so. ¿Bop bokso ga tja pjluë lëp ega?»

¹¹ «Pja roy kuror uunkong. Bop lanma wolono tek lëkong ga bop ëm, e kjimtëp shäng ara. Bop data, bop mekë, bop kjok, e rayorop pjir, ga pja to tek shrono beno sök nopga miydëp llëm löng li tjok.

¹² Jehovah, e Israel tjëyo Sbö. Pja opyono beno sök ba sjägä dirko wleni, pja de wlo. Eni ga rokër ba kong ga pja potjwlëya, llëye shäryorop li kjishko» le ba kong.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Woydër ga bop bokso ga tja pjluë lëp iyado. Bop tjlökwo, tja ie dbokjrë jek obi. Tja tjwlö llëm, bop parkagaga walëga tjeng wle dorko. Eni ëmdë ga pja tjlë shäng bor kong yötso, wlëp» le.

¹⁴ Ga öötong iozlong dloyo goshko ga Rut rokara Boozdë, tjlë ba kong ga «Pja tegö. Pjlung shosho suk pjir wle kjros, ga pös kjillgwo bo dyo shpöä wle go, ga uozong» le. Kuya ga wloktëng sök parkagaga tjeng li tjrëko, ga kong dwla jnena tjeng li twara Boozdë ba kong kjwöböso. Eni ga kjrara, uara beno shäng bö tjung, wopjlu, ga beno obie.

¹⁵ E irgo ga jek dwla skok tjeng li töng obi, ga Booz tjlë ba parkagaga löng li kong ga «lëmi dwla töng kjone pogoshko, töya töng tjeng dluw wleshko ëmdë ga wëyë.

¹⁶ Dwla skomi, tömishko ga lomi pjlobö pjlobö, töya bomi irgo wlo. Ga kong llëye lëmi llëme» le.

¹⁷ Eni ga Rut dwla bo töno shäng kjok eshko äär jong kjok sënge. E irgo ga kjwokära bayo gök kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10).*

¹⁸ E irgo ga söra jek u loklishko, ga pina ba ëm kong. Dli twara ba kong llamo li shira, twara ba kong, ue wlo bakoe.

¹⁹ Iya ga tjlë ba kong ga «¿Eerishko ga pja dwla bo töng shäng kjone? ¿Pja parkë shäng kjone? Pja kjimtara kjok sogo lirë ara kjishko ga rokër Jehovah kong ga e kjimte ara bakoe» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja parkono domer shäng kjlara ko Booz tjok» le.

²⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga rokër Jehovah kong ga e kjimte. Jehovah, shji nopga löng së obi li kjimte jlököyo. Nopga wolono tjan li kjimte bakoe. Shji kjimte bi pjeyoga soshko tjeng lirë kjluwe. Ga bi pjeyoga kjlara jüni, e Booz» le.

²¹ Eshko ga tjlë ba ëm kong ga «Tja ichara ber shäng eshko, ba parkagaga walëga tjeng li tjok, äär dwla bo kjrozlong dbaryo pjitong guing» le.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «Toguë, pja ber shäng ba parkagaga walëga tjeng li tjok ga ber bop kong pjluë. Pja jek shto oblë kjwe ga llëbo wen bop kong owa kjwe» le.

²³ Eni ga Rut beno shäng parkë Booz parkagaga walëga tjeng li tjok, dwla bo kjrozlong dbaryo pjitong guing. Gueniyo beno sök ba ëm shwoy.

3

Rut öör dwla kjwokäzlong shtoyo

¹ Dbar kjwara ga Noemi tjlë Rut kong ga «Toguë, pja kong lanma wlën kjlara, pja ber sök shtoyo pjlu wlo.

² Booz, pja parkë shäng ba parkagaga walëga tjeng li tjok, e bi pjeyo. Kuzong. Eeri shkëyo ga to ba dwla kjwokäk.

³ Eni ga pja nom wë, pja poshtis poshtikklo lö pjläblë go, ga pja doyo shwong pjlu wleniyo go. E irgo ga pja to parkë shäng lishko, gueniyo pja opping wëie ba kong llëm, äär iono, di iono pjir guing.

⁴ Eshko ga pë buk kjoneshko ga ip yötso. E irgo ga pja jek ba zlong bäng, ba kjinyoklo dre lëkong li kjëp, ga pja opbuk buk eshko. Eshko ga llëye shäryëp wlo li le bop kong» le.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëye lëp bor kong li shäryër eni» le.

⁶ Eni ga opshino to jek eshko, ga llëye lara ba ëmdë ba kong kës li shäryara eni.

⁷ Ga Booz iono, di iono pjirshko ga beno shäng wopjluë. E irgo ga jek opbuno, pë buk

* 2:17 Gök kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10), e bayo litro sak pjök (20) dik.

dwla tōng tjeng dluw li zlong bāng. Wop tjok ga Rut jek shāng wora wora, ōōtong shāng ba zlong bāng, ba kjinyoklo dre lēkong li kjara, ga opbuno buk eshko.

⁸ Kjok rong dik ga Booz buk li pollāk, ga wollo. Ga workwē jek kalēkongshko ga kuya ga walē buk ba dre zlong bāng kjlara,

⁹ ga tjlē ba kong ga «¿Pja éro?»

«Tja bop parkaga Rut. Tja kjimte bor pjeyoga soshko kjlara jūni lirē kjluwe. Ga kjlara jūni, e pja. Woydēr ga pja orkwosmok bor tjok» le ba kong.

¹⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Chiya, rokēr Jehovah kong ga pja kjimte. Domerga dwlas bor kjinmo tjeng ara. Kjone kjone dbur ara, kjone kjone song wleniyo. Wlēnop kjlara jūni kjwe, orkwosmok bop tjok wlo. Gueniyo shāryorop eni llēme. Tja bop lanma shinmotkono li pjeyo kjishko ga pja opshāryono beno ba kong pjlu, llēye shāryorop pjlu ba kong dēnashko li kjinmo.

¹¹ Chiya, llēye bangkjērēp llēme. Llēye lēp bor kong li shāryēr. Bor pjeyoga kjok ére so lōng kēs li ommiydē ga pja walē wotjlik pjlu wleniyo.

¹² »Jlōkoyo ga tja bop pjeyo soshko. Gueniyo domer shāng kjlara obi, bop pjeyo soshko anmoyō bor kjinmo.

¹³ Eeri shkēyo ga pja ber buk na. Bong kjok shrōngto ga tja to lan ba tjok, pja dere, de pja de woydē llēme, e miydēr wlo. Pja de woydē ga pja de. Gueniyo woyde llēm ga lēr bop kong jlōkoyo Jehovah ko go ga pja dēr. Pja pos buk bop shtoshko kjwey āar jong bong kjok shrōng guing.

¹⁴ Gueniyo pja ōōr buk na, woydēr ga miydēba llēme» le.

Eni ga pono beno buk ba dre zlong bāng. Gueniyo wēshko kjok shrōng, kjok sī obishko ga kojono, opshik ey dwayo wlo.

¹⁵ Eshko ga Booz tjlē ba kong ga «Bop kjinyoklo kjwe skwos, ga shas yōtso, roshko dwla iēr wlo» le. Shāryara eni, ga dwla iara Boozdē kjinggwo tjer (6) sōya wlo, ga toe.

¹⁶ Rut ōōtong shāng ba ém shwoy ga Noemí tjlē ba kong ga «Toguē, ¿pja ōōr sorē?» le.

Kuya ga llēye lara Boozdē ba kong li lara ba kong pjire.

¹⁷ Ga tjlē ba kong ga «Dwla ére twara bor kong, ga tjlē bor kong ga “Pja jek shāng irōng bop ém shwoy or rorē llēme” le bor kong eni» le.

¹⁸ Kuya ga tjlē ba kong ga «Toguē, koshos, llēye wen ip wlo. Eeri ga domer li woshitē llēm, llēbo li llgweya pjir guing» le.

4

Booz orkwosmono Rut tjok

¹ E wopro ga Booz jek ōōtong shāng kjok eshko opzrēzlong shtoyo, ga wloktēng sōk eshko. Ga iya wop tjok ga Rut pjeyo soshko

lara li jek shāng eshko ga tjlē ba kong ga «Kjlara, pja tegō. Pja sirkes sōk jūshko» le. Kuya ga jek sirkeno sōk ba tjok.

² Eshko ga tjlappaga rokara Boozdē doglo sak kjwara (10), tjlē ba kong lok ga «Pjāy tegō. Pjāy sirkek lōng jūshko» le. Kuya lok ga jek lōng sirkerō tjeng ba tjok bakoe.

³ Eshko ga tjlē domer li kong ga «Noemí tek shrono sōk irōng Moab kjokyo dwayo, ga wotjlik sōk kjok soynek. Kjok, e bi pjeyo Elimélec, ba lanma shinmotkono li i.

⁴ Ba pjeyo soshko anmoyō li pja. E kjishko ga woydoror ga pja ommiydē, tjwlēp wlo. E tjwlēp jlōkoyo los tjlappaga tjeng jūshko, tjlappaga kjok llgwegga wleniyo boksho. Tjwlēp woydē ga tjwlēzong. Gueniyo tja ba pjeyo soshko bakoe. Pja bām go, irgo tja. E kjishko ga tjwlēp woydē llēm ga los bor kong, miydēr wlo» le.

Kuya ga tjlē ga «Enira tjwlēn» le.

⁵ Kuya ga tjlē ba kong ga «Kjok, e Noemí, Elimélec syāyo li i. Ba wa shinmotkono li syāyo ko Rut, e Moab so. Kjok li ber Elimélec tjeyo tek ber ba irgo li i iyado wlo, ga tjwlēnopshko ga pja orkwosmok Rut tjok kjluwe» le.

⁶ Kuya ga tjlē ba kong ga «Enira kjok li tjwlēn llēm dey. Tjwlēnor ga kjok botoya jer bor shjiryo kjwe. Tjwlēn ga āe. E kjishko ga tjwlēs pjarē dey» le.

⁷ Eshko dbaryo ga Israel tjeyoga sdēkwo tjok obi. Kjok llē soynek wlo ga ba soynega, kjupkwo ioklo skwe kjwara, ga twe ba tjwlēga kong. Kjok soyneya, tjwlēya eni.

⁸ Eni ga domer li, kjupkwo ioklo skwara kjwara, ga twara Booz kong, tjlē ga «Kjok li tjwlēs pjarē» le.

⁹ Eshko ga Booz tjlē tjlappaga lōng li kong, nopga lōng kēs li kong ga «Eeri ga pjāy uunkong ber lōng ba miydaga. Elimélec, Quilión, Majlón, e kjok kēs li tjwlēnor Noemí kong.

¹⁰ Ga Majlón syāyo ko Rut, Moab so li kjrōror beno sōk bor boy, kjok li ber Majlón tjeyo tek ber ba irgo li i iyado wlo, Majlón roy jer llēm wlo bakoe. Pjāy uunkong ber ba miydaga» le.

¹¹ Tjlappaga lōng li, nopga lōng kēs li, Booz tjlōkwo kuya lok ga tjlē ga «Jlōō. Tjawa ber lōng ba miydaga jlōkoyo. Ga rokērwa Jehovah kong ga walē li kong wapga twe ara, twara Israel boyga Raquel, Lea kong sorē ga eni. Rokērwa ba kong obi ga efrateoga tjreko ga pja ie ber domer tjwlō ara wleniyo, ga Belén sogga tjreko ga pja ie ber roy kēsbange.

¹² Judá, Tamar, ba wa Fares kjishko ga ba tjeyo tek beno ba irgo li shdōktong trāk llēme. Eni ga rokērwa Jehovah kong ga wapga twe bomi kong li kjishko ga pjāy ie ber lōng eni bakoe» le.

¹³ Eni ga Booz orkwosmono Rut tjok, ga pono ba tjok, ga beno shäng kjlaraso llëm, kjimtara Jehovärë kjishko. E irgo ga wa buk kjlara domer.

¹⁴ Eshko ga walëga eshko so tjlë'lok Noemí kong ga «Jehová poshrëy jlökoyol Eeri ga kjimtaga twara Jehovärë bop kong kjlara. Rokërwa Jehová kong ga chida'li roy ie shdär Israel tjëyoga uunkong kong.

¹⁵ Pja woyde bop pjlaydorë ara. Bop kong ga tjwlô ara, wapga domerga doglo kjäk (7) kjinmo. Ga chida'li weno ba kong. E kjishko ga pja ie ber mite wleni, ga pja këguëshko ga pja de» le.

¹⁶ Eshko ga chida'li kjrara Noemírë ba wloshko, ga kuna shäng ba tjok.

¹⁷ E koiara walëga eshko so lirë Obed, ga tjlë'lok ga «Noemí wa buk kjlara» le.

E irgo ga Obed, e wa Isái. Isái, e wa David.

David dataga, kjokëga

¹⁸ Fares tjëyo tek beno ba irgo li beno eni: Fares, e wa Jezrón;

¹⁹ Jezrón, e wa Ram; Ram, e wa Aminadab;

²⁰ Aminadab, e wa Naasón; Naasón, e wa Salmón;

²¹ Salmón, e wa Booz; Booz, e wa Obed;

²² Obed, e wa Isái; Isái, e wa David.

Jonás

Jonás Jehovah töywo

¹ Domer shäng kjlara ko Jonás, e Amitay wa. Pjlara ga Jehovah tjlê ba kong ga

² «Kjok buk kjrina kësbang, kjëryo shäryak ak go pjribri kjókshko ko Nínive. Pja nom eshko. Ga roy sös ba kong ga llëbo owa shärye löng kës li roy kuror, ga epga shdun e kjíshko» le.

³ Gueniyo ga kolara Jonásdê llëm, jek Jope kjokyo shara. Öötong shäng eshko ga kjoyng wlëna buk kjlara ba brikdo, jongya jong Tarsis kjokyo, Jehovah töywe wlo le. Eni ga oppotjwlëno, opyono ba roshko, jek äar eshko wlo.

⁴⁻⁵ Gueniyo ga pjluk ichara Jehovärê dlung kjing kësbang, dbo ara. Eni ga kjoyng sögaga li bê löng dete erä. Wotjlik lok ga kjoyng dlar le, bangkjre lok träk llëm, ga kjlara kjlara kjarga löng syöshhtë, kjloshtë ba sböpga kong. Eshko ga ba kjoyng jer pir llëm wlo ga kjoyng roshko llëbo tjeng kës li shira, dbura lok jer dlung roshko.

E wopro ga Jonás beno buk pë dew, kjoyng roshko.

⁶ Eni ga kjoyng söga kägäyo jer Jonás bukshko ga tjlê ba kong ga «¿Pja pë kjër ega? ¿Pja kojös maling kjwey dwayo! ¿Pja syöshstos bop sbö kong, shji songe le kjwe, shji wolon llëm wlo!» le.

⁷ E irgo ga kjoyng sögaga li tjlê lok ëng kong ga «Kjweri, shji llëbo jyäglo dbuk, llëbo owa jü laga ërë ÿ wëlê wlo» le. Shäryara lok eni, ga miydara e go ga wloyo Jonásdê.

⁸ Eni ga tjlê lok ba kong ga «¿Los borwa kong ga ¿llëbo owa tjwe borwa kong ega? ¿Pja pak llê? ¿Pja tek kjone dwayo? ¿Pja kjone so? ¿Pja tjëyo kjone dey?»

⁹⁻¹⁰ «Tja hebreo. Jehovah, e bangkjrotê. E Sbö, kjok uunkong shäryaga, dlung ëre shäryaga bakoe. Tja ëre to shäng ba töywê» le ba kong.

Kuya lok ga bangkjrara ara, tjlê ba kong ga «¿Shäryëp eni ega?» le.

¹¹ Eshko ga dlung poyong dbo kjrê jek këgong këgong, ga tjlê lok ba kong ga «¿Llëye shäryërwa bop tjok, dlung ëre slan ber buk tjësko wlo?»

¹² «Tja dbuzi jer dlung roy, ga dlung kjwe ber buk tjësko dani. Miydër pjlú ga pjluk to tek löng kës bi kjing go ëre wloyo tjarê» le.

¹³ Eshko ga kjra lara lok dbo go, kjoyng tje lok pjöshko lara, gueniyo dlung iirkono ara anmoyö kjíshko ga tje ga äe.

¹⁴ Eni ga rokara Jehovah kong ga tjlê lok ga «Jehová, tjawa iëp wolon, domer ëre zrörwa kjíshko llëme. Llëbo owa shäryara llëm wleni

ga owa ëre iëp ber pjang borwa go llëme. Jehovah, llëbo uunkong ëre shäryaga li pja» le.

¹⁵ Lara lok pjir ga Jonás dbura lok jer dlung roy, ga dlung kjing shkuno, beno buk tjësko.

¹⁶ ÿa lok ga Jehovah bangkjrara lok, ga llëbo söra, twara ba kong, ga tjlökwo lara ba kong jlökoyo bakoe.

¹⁷ Gueniyo ga mã dlung roy so ichara Jehovärê kësbang kjlara, Jonás dwe wlo. Ga Jonás beno sök mã li bö roy dbargwo mya, shkër dbae.

2

Jonás syöyo

¹ Eni ga Jonás sök mã li bö roshkoshko ga syöshstono ba Sbö Jehovah kong. Tjlê ga

² «Jehová, tja woydëshko ga

pja rokoror,
ga tja kar dboryorop.

Tëm dlung dorong dwayo, tja wolon döröshko ga

pja rokoror,
ga tja kurop.

³ Tja ichorop jer dlung dorong,
ga tja popnena dlung mãs lirê.

Ba pjluublún kës kës li
to jek bor kjing go.

⁴ Kur ga tja iorop beno sök tjoksa.
Bop u ñn ame loror.

⁵ Tja jnena dlung dyorê uunkong,
tja kjingara dlung rong lirê,
dlung kjlo sho opllgwing jong bor dlu go.

⁶ Tja oplono jer öötong shäng dlung dlupyo
jer äarshko.

Kur ga tja shduna, iara beno sök eshko ÿyado.

Gueniyo ga tja wolontoshko ga tja dörop.
Pja bor Sbö Jehovah.

⁷ Kur ga tja wolon döröshko ga
Jehová, pja woyoshroror,
ga bor syö öötong bop shwoy,
öötong bop u jong lishko.

⁸ Ëye mâr sböpga jyäglo go ga
kjimtëp ame.

⁹ Gueniyo bor tjlökwo pjlú go ga
llëbo sör, twër ber bop kong.
Llëye loror bop kong jlökoyo li shäryër eni.

¿Jehová, bor döga li pja eröel!» le.

¹⁰ Eni ga mã li ichara Jehovärê Jonás tjwê dlung kjako.

3

Nínive sogga, llëbo owa shärye löng li raryara

¹ E irgo ga Jehovah tjlëno Jonás kong jek obi. Tjlê ga

² «Kjok buk kjrina kësbang, kjëryo shäryak ak go pjribri kjókshko ko Nínive. Pja nom

eshko. Ga lléye lër bop kong li lëp ba kong eni» le.

³ Eni ga Sbò tjlòkwo li kolara, ga to jek Nínive kjokyo. Kajok, e kësbang, shji jek u ik ba roshko wlo ga woydara dbargwo mya.

⁴ Jonás jëktong shäng ba roshko dbar kjwara ga tjlë nopga kong ga «Äär dbargwo sak pkëng (40) ga Nínive kjokyo ëre pjiya Sbörë» le.

⁵ Kuya lok ga tjlòkwo kjrarae. Ga tjlë lok ëng kong ga «Shji ië llëm Sbò kong» le. Eshko ga nopga uunkong shwong pjuno shtëgro së ä wleniyo, ba woowa li iya Sbörë wlo le.

⁶ Roy öötong Nínive so pjluvo kongshko ga kojono ba sökklo sökshko dwayo, ga shwong onmo pjlu li skwara, shwong shtëgro së ä wleniyo pjuna, ga wloktong sök töshko bakoe.

⁷ E irgo ga pju, ba pjloyoga, e kjibokwo tono kjwara, miyde kjok eshko sopga uunkongdë wlo. Kjibokwo li tjlë ga

«Shji ië llëme. Öng llë sëy llëm, kong di twëy llëm bakoe.

⁸ Shwong shtëgro së ä wleniyo, e pjüzi, bi woowa li iya Sbörë wlo.

Ga pjây kjloshtos jllökoyo Sbò kong. Llëye owa shäryëmi löng iyado li rayozia. Pjây opshäryë owa, oba zrök, oba shpok, e rayozä bakoe.

⁹ Eni wleni ga Sbò wotjlik li kjlopswë, ba iir li löya, slöya, ga shji pjiya llëm kjwe.»

¹⁰ Iya Sbörë ga llëbo owa shärye löng li rayara kjishko ga epga songe lara, ga llëye shärye ba tjok lara li shäryara eshko llëme.

4

Jonás iirkono ara

¹ E kjishko ga Jonás iirkono ara,

² ga syöshtono Jehová kong, tjlë ga «Jehová, tja kuzong. Tja shäng bor kjokshko obishko ga miydoror ga ëre shäryë jüni, ga loror bop kong pjire. E kjishko ga tja töktong jek Tarsis kjokyo. Miydër ga pja Sbò, pja wopjlu an-moyö, nopga songelëp iyado, pja iirkë wlo ga kjangë. Nopga shdum lëpshko ga llëbo wlëp woydë oblë oblë enido, shdum llëm wlo.

³ »Eni ga rokër bop kong ga tja ios wolon jekdo. Tja ber sök së ame dey» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pja iirkë kjweni ga pjüre?» le.

⁵ Eshko ga Jonás opshino kjok eshko dwayo, jek öötong sök kjok buk dlo wen tëm shwo lëkong. Eshko ga ukwang shäryara kjwara, ga beno sök ba dirko, llëye shäryë kjok buk li tjok iya wlo.

⁶ Eshko ga kji sho iara Sbò Jehovärë wen jong kjlara Jonás kopshko, ber sök wopjlu wlo. Kji sho li kjishko ga Jonás woowa llëme.

⁷ Gueniyo wëshko kjok shröngto ga shtätä ichara Sbörë, kji sho li ue wlo, ga sho dano beno drete.

⁸ Dlo wenoshko ga pjluk kjlik ichara Sbörë weno jong dlo wen tëm shwo lëkong dwayo, ga dlo jong bek Jonás kä kjing go. Eni kuzong ga kuya mae, wopjir kjoyo, wolon woydë erä. Ga tjlë ga «Tja sök së woydë ame» le.

⁹ Kuya Sbörë ga tjlë ba kong ga «¿Pja iirkë kji sho dano li kjishko ga pjüre?»

«Ëng. Bor kong ga pjluë. Tja sök ëreshko wolon iirdë» le.

¹⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Kji sho kjwe dgaga pjarë llëm, kungga pjarë llëm bakoe. Shkër kjwara ga weno, wëshko ga kjëtongë. Gueniyo ga songelëp.

¹¹ Nínive kjokyora nopga ara, sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök (120,000) kjinmo. Llëye pjüre, de oware, e miyde lok llëme. Eshko ga öng ara bakoe. ¿Eni ga songe lër llëm sorë?» le.

Evangelio según Mateo Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Mateorë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Mateo. E kowëba Leví bakoe. E judío. Dénashko ga e dbur tóngga Roma so kong. Pjlara ga sök ba pak lishko ga rokara Jesúsdë opping ba tjok. Kuya ga to jek ba tjok, beno shäng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo bakoe.

Eshko dbaryo ga judioga löng no pjluyo iche le Sbörë li koshë, gueniyo e Jesús miy-dara ararë llëme. E kjishko ga Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga kjibokwo ère tara Mateorë. Llëbo ina, kura om go li jyã tara beno lok kjibokwo ère go, ber judioga uunkong kong wlo. Woyde ga kjibokwo ère go ga miyde lok ga koshe löng li, e Jesús om go.

Jesucristo data, kjokë, tjlapgaga tek dënashko dwayo

¹ Jesucristo, e David tjëyo, Abraham tjëyo bakoe. Ère ba data, ba kjokë, ba tjlapgaga tek dënashko dwayo, e kjibokwoyo.

² Abraham, e Isaac data.

Isaac, e Jacob data.

Jacob, e Judá data, ba shjiyga, ba lëmga data bakoe.

³ Judá, e Fares data, Zera data bakoe. Epga mekë ko Tamar.

Fares, e Esrom data.

Esrom, e Aram data.

⁴ Aram, e Aminadab data.

Aminadab, e Naasón data.

Naasón, e Salmón data.

⁵ Salmón, e Booz data. Booz mekë ko Rajab.

Booz, e Obed data. Obed mekë ko Rut.

Obed, e Isaí data.

⁶ Isaí, e Pjlu David data.

David, e Salomón data. Salomón mekë, e dënashko ga Urías boy.

⁷ Salomón, e Roboán data.

Roboán, e Abías data.

Abías, e Asa data.

⁸ Asa, e Josafat data.

Josafat, e Joram data.

Joram, e Uzías data.

⁹ Uzías, e Jotam data.

Jotam, e Acaz data.

Acaz, e Ezequías data.

¹⁰ Ezequías, e Manasés data.

Manasés, e Amón data.

Amón, e Josías data.

¹¹ Josías, e Jeconías data, ba shjiy, ba lëmga data bakoe. E dbaryoshko ga Israel tjëyoga zanaba, söraaba jek Babilonia kjokyo dbo go.

¹² Eshko tek lëkong ga wapga weno obi.

Jeconías, e Salatiel data.

Salatiel, e Zorobabel data.

¹³ Zorobabel, e Abiud data.

Abiud, e Eliaquim data.

Eliaquim, e Azor data.

¹⁴ Azor, e Sadoc data.

Sadoc, e Aquim data.

Aquim, e Eliud data.

¹⁵ Eliud, e Eleazar data.

Eleazar, e Matán data.

Matán, e Jacob data.

¹⁶ Jacob, e José data, María lanma. María, e Jesús mekë. Oba tjlë ga no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús.

¹⁷ Abraham wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong David go beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). David wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong Israel tjëyoga söraaba jek Babilonia kjokyo dbo go dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). Eshko dwayo ba wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong no pjluyo iche le Sbörë li buk dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) bakoe.

Jesucristo bukshko dbaryo

¹⁸ Jesucristo, e bukshko ga eni. Kjonglo shäng kjlara ko María. Domer shäng kjlara ko José. Tjlökwo twono ëng kong, orkwosmok wlo. Gueniyo orkwosmoydë lok llëm obishko ga María beno shäng kjlaraso llëm, Sbö Sëya I.

¹⁹ José, e domer pjlo bek, ga María rote woydë ë kong llëme. E kjishko ga raye kjingtëng lara.

²⁰ Woyotjlïya shärye eni leshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara yoshko, ga tjlë ba kong ga «José, David tjëyo, pja orkwosmok María tjok ga bangkjrep llëme. Shäng kjlaraso llëm, Sbö Sëya I.

²¹ Lïlono ga María wa buk kjlara domer. Eshko ga koiëp Jesús.* Koiëp eni, ba tjëyoga döya llëbo owa shärye löng li dbo dorko dwayo kjishko» le.

²² Shäryono eni, tjlökwo lara Tjlapgarë ba tjlökwo laga kong dënashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

²³ «Kjonglo domer miydoydë llëm obi li, e ber shäng kjlaraso llëme.

Wa buk kjlara domer, ga koiëba Emanuel.»† (Emanuel, e «Sbö shäng bi tjok» loklo.)

²⁴⁻²⁵ José wollenoshko ga llëye lara Tjlapga parkaga kjok dogo sorë li shäryara eni, ga

* 1:21 Grecia so tjlökwo *Jesús*, e *shji döya Tjlapgarë* loklo.

† 1:23 Isaías 7.14.

María wlojkrara. Gueniyo José pono ba tjok llëm, äär jong chida li buk guing. Eni ga wa buk kjlara domer, ga koiara Joséré Jesús. E irgo ga beno löng pjöyikong.

2

Domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e shrono löng dlo wen tëm shwo lëkong dwayo

¹ Jesús weno buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. E dbaryo ga kjok eshko so pjluoyo ko Herodes. Eshkoshko ga domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e tek shrono löng Jerusalén kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong dwayo ga

² tjlë oba kong ga «¿Judío pjluoyo weno buk kjone? Ba dbala Inorwa, ga tjawa tek löng ba poshrék» le.

³ Kuya Pjlu Herodesdë ga beno sök woydë ara. Jerusalén sopga beno löng eni bakoe.

⁴ Eshko ga syöshtaga kägäyoga, no ping-gaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e rokara pjlorë uunkong, ga tjlë ba kong lok ga «¿No pjluoyo iche le Sbörë li wen buk kjone?»

⁵ «E wen buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. Tara beno Sbö tjlökwö laga tek dëdashko sorë li eni.

⁶» «Belén kjokyo, pja Judá tjëyoga kjokyo obi. Bor nopga Israel tjëyo pjluoyo wen kjlara bop kjok kjing go.

E kjishko ga pja tjwölö tira llëm kjok ëre kjing goshko.»*

⁷ Eni ga domerga shrono dlo wen tëm shwo lëkong dwayo li rokara pjlorë tjoksa lütshko. Ga epga kjishko ga miydara ga dbala weno pjang llonoshko.

⁸ E irgo ga tjlë ba kong ga «Pjäy nom Belén kjokyo, ga kjwozirwa wlëmi yötso. Wlënomi ga pjäy tek iröng, ga roy sömi bor kong, tja jek ba poshrék bako wlo» le.

⁹ Kuya lok ga toe. Ga dbala ina weno pjang li jek pjang ba bäm go, ga slan äär pjang kjwozirwa sök li kopshko.

¹⁰ Dbala li iya lok ga beno löng wopjluë.

¹¹ Eshko ga opzrëno jek lok u li roshko, ga kjwozirwa ina sök ba mekë María tjok. Eshko ga kjök tono, ga kjwozirwa li poshrëra. E irgo ga dbur sho shöyör, llëbo lö pjläbë tjwölö ara wleniyo, dwlo poshtikklo lö pjläbë, e shira, twara ba kong ba sëngglo.

¹² E irgo ga Sbö tjlë ba kong yoshko ga «Pjäy jek pjlu shwo lëkong llëme» le. E kjishko ga irbo shano oblë, ga to jek lok iröng obi ba kjokshko eni.

José töktong to jek Egipto kjokyo María, Jesús tjok

¹³ Domerga li brikong irgo ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno José kong kjlara

yoshko, ga tjlë ba kong ga «Kjwozirwa li wlëya Pjlu Herodesdë, zröya wlo le. E kjishko ga pja kojözong. Kjwozirwa, ba mekë, e sös na dwayo. Pjäy nom tök Egipto kjokyo. Pjäy ber löng eshko, äär jong llono lër bop kong guing» le.

¹⁴ E shkëyo ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekë, e söra to jek Egipto kjokyo.

¹⁵ Öötong beno löng eshko, Pjlu Herodes wolono guing. Shäryono eni, tjlökwö lara Tjlapgarë ba tjlökwö laga kong dëdashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «Bor wa rokoror Egipto kjokyo dwayo.»†

Herodes nopga ichono kjwozirga zrök

¹⁶ Miydara Herodesdë ga jyäpwwara domerga tjwe dlo wen tëm shwo lëkong dwayo lirë ga iirkono ara anmoyö. Dbala weno pjang llonoshko lara domerga lirë ba kong kjishko ga nopga ichara kjwozirga domerga lu pjloglo pjök ter lëkong löng Belén kjokyo li zrök uunkong, kjwozirga lu eni löng ba soshko li tjok bakoe.

¹⁷ Eni ga tjlökwö lara Sbö tjlökwö laga tek dëdashko so Jeremiasdë li beno jlökoyo. Tjlëno beno eni:

¹⁸ «Ramá kjokyo ga ybö pjluk ara, slar ara, kjloshtë ara.

E Raquel,

ba wappa wolono,
ga slar sök ba kjishko,
wojekoba woyde llëme.»‡

José to jek Nazaret kjokyo iröng obi María, Jesús tjok, ber löng eshko wlo

¹⁹ Herodes wolonoshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara José kong yoshko Egipto kjokyo,

²⁰ tjlë ba kong ga «Nopga löng kjwozirwa zrök woydë kjupä li wolonoe. E kjishko ga pja kojözong. Kjwozirwa, ba mekë, e sös jek na dwayo. Pjäy nom jek Israel kjokyo iröng obi» le.

²¹ Eni ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekë, e söra to jek iröng Israel kjokyo.

²² Gueniyo kuya ga Arquelaos parkë sök Judea so pjluoyo, ba data Herodes shtoshko ga jek eshko ga bangkjre ara. Eni ga Sbö tjlë ba kong yoshko ga «Pjäy jek Judea kjokyo llëme» le. E kjishko ga to jek Galilea kjokyo shara.

²³ Öötong eshko ga jek löng Nazaret kjokyo, ber löng eshko wlo. Shäryono eni, tjlökwö lara Tjlapgarë ba tjlökwö lagaga kong dëdashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «No pjluoyo iche Sbörë tjwe li kwëba Nazaret so.»

3

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

* 2:6 Miqueas 5.2. † 2:15 Oseas 11.1. ‡ 2:18 Jeremias 31.15.

¹⁻² Lu to jek ara irgo ga domer weno shäng kjlara ko Juan No Waga. E jék to shäng Judea kjok dogro no llëmshko, tjlê oba kong ga «Sbö ber no pjlyo wlo li, e dbaryo äätoe. E kjïshko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia» le.

³ Kjïbokwo tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë. Tjlëno beno eni:

«Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlê shäng dbo go ga

“Irbo poshäryozï Tjlapga tjwe li kong.

Shäryozï ber beke.”*»

Ëbo tjlê shäng dbo go lara li, e Juan layde.

⁴ Eshkoshko ga Juan doyë shwong sek öng jëkklo sok kësang zok go, dop pjrikklo shäryak öng kwota go bakoe. Ba dli beno sekwa, or kjloshko so dyo bakoe.

⁵ Jerusalén sopga, Judea sopga, Jordán diyo kjokyo sopga, e shrono löng träk llëm ba kuk.

⁶ Eshko ga kjone kjone, llëbo owa shäryara li le oba uunkong boksho. E irgo ga we Juandë jer Jordán diyo roshko.

⁷ Eshko ga nopga tjeng kjring pjök ko fariseoga, saduceoga. İya Juandë ga tjwe löng ba shwoy we wlo ga tjlê ba kong ga «İPjäy so dgur kjoyoe! İNopga owa shdüzlong dbaryo döro lishko ga pjäy där laga ërë bomi kongdo?»

⁸ Pjäy jék pjlo beke. Miydëba e go ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi, ga rayoromi jlökoyo.

⁹ Lër bomi kong ga akkwo ëre ëmdë shärye Sbörë ber Abraham tjęyoga ga pjluë. E kjïshko ga “Tjawa Abraham tjęyoga kjïshko ga tjawa shdüya Sbörë llëme” lëmi llëme.

¹⁰ “Zër e” le Sbörë shäng. Kjor botjyë pjluë llëm wleniyo tjeng kës li ze jek tas, dbuya iök roy, suya wlo.

¹¹ »Ëye, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara ga wër shäng di goshko. Gueniyo ga no tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota sök wlo llëm, e tjwlo ara bor kjinmo anmoyö kjïshko.† Era, pjäy we iök go, ga pjäy go Sbö Sëya iche tjwe ber kësang bomi tjok.

¹² Tjwe kjwlë tjok, dwla pjloyong wlo wleni. Dwla pokeshko ga dwla bo töya ber tjeng ba bapkwö roy. Gueniyo ba kasho lira suya iök roy. Iök li pjë jong ri ri iyado, sjer llëme» le.

Jesús wara Juandë

¹³ Jesús opshino jek Galilea kjokyo dwayo, öötong shäng Jordán diyo, Juan shängshko, we wlo.

¹⁴ Gueniyo we woydë Juandë llëme. Tjlê ba kong ga «Pja tek shäng bor shwoy, pja wër wlo lëp, gueniyo tja waga pjarë dey» le.

¹⁵ Kuya ga tjlê ba kong ga «İos ber eni guing. Shäryëy jüni, woyde Sbörë eni kjïshko» le.

Kuya ga «jölö» le.

¹⁶ Eni ga Jesús wara jer di roshko. Wara pjir ga Jesús opshik tëm shäng di roy dwayoshko ga kjok dogo roshwino beno oojong erä. Ga İya Jesüsdë ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go.

¹⁷ Eshko ga ybö kuraba kjok dogo dwayo, tjlê ga «Bor wa li kjwe. Kjwe woydër ara. Tja wopjluë ba tjok» le.

4

Jesús tjlina Ärë, llëbo shärye owa wlo le

¹ E irgo ga Jesús söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko, tjlïya Ärë wlo.

² Eshko ga iono llëm Sbö kong dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. E irgo ga pjli jöng.

³ Eni ga Ä jek äar shäng Jesús tjlïk, llëbo shärye owa wlo le. Tjlê ba kong ga «Pja Sbö Wa jlökoyo ga akkwo tjeng ëre posgos ber pjlung shosho suk pjir, uëp wlo» le.

⁴ Kuya ga tjlê ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“No mär dli goshko dö llëme.

Mär tjlökwo le Sbörë li go bakoe”*» le.

⁵ E irgo ga söra Ärë jek öötong shäng kjok zrek ko Jerusalén, Sbö u kësang jong lishko. Eshko ga söra jem, öötong shäng Sbö u dbo go,

⁶ ga tjlê ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë,

pja shaya ba orkwo go,

pja dre pjë akkwo go llëm wlo.”†

E kjïshko ga pja Sbö Wa jlökoyo ga pja optos jer na dwayo» le.

⁷ Kuya ga tjlê ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe:

»“Tjlapga, bop Sbö li tjlïy llëme”‡» le.

⁸ E irgo ga söra Ärë jem öötong shäng dlup jong kjökshko dbo go, ga kjok kjwang jïkong kjrina kjrina li pina ba kong uunkong, wölësowa İya wlo.

⁹ Eshko ga tjlê ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrëp wleni ga kjok uunkong ëre twër ber bop kong» le.

¹⁰ Kuya ga tjlê ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

* 3:3 Isaías 40.3. † 3:11 Eshko dbaryo ga parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, ba sogoga drepkwota döra ba kong, e ba pak kjïshko. Eni ga llëye le Juandë ga e «Tja tjwlo äar ber Jesús parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo ëmdë llëme» loklo.

* 4:4 Deuteronomio 8.3. † 4:6 Salmo 91.11-12. ‡ 4:7 Deuteronomio 6.16. § 4:10 Deuteronomio 6.13.

»“Tjlapga, bop Sbõ li poshrëmirë döe. E kolomirë döe.”⁸

E kjïshko ga Å, pja opkjos na dwayo» le.

¹¹ Eni ga Å opkjono ey dwayo ga toe. Eshko ga Sbõ parkagaga kjok dogo so shrono lok Jesús kjimté.

Jesús ba pak soyono

¹² Juan bångzaraba shäng no shdüzlong uyo roshko li roy kuya Jesúsde ga to jek Galilea kjokyo iröng obi.

¹³ Gueniyo beno sök Nazaret kjokyo llëme. To jek Capernaúm kjokyo, ga beno sök eshko shara. Capernaúm kjokyo, e ber buk di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo li sor go, Zabolón tjëyoga, Neftalí tjëyoga dëna löngshko.

¹⁴ Shäryono eni, tjlökwolara ba tjlökwolaga tek dënashko so Isaíasde li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

¹⁵ «Zabolón tjëyoga, Neftalí tjëyoga, e kjokyo ber buk Jordán diyo kjwo kalëkong, di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea li kjako, nopga judío llëm wleniyo löngshko.

¹⁶ Kjok eshko sopga jëklöng kjok ro si roshko wopro ga iök shjiy ina lok kësbang kjwara.

“Nopga li wolono tjeng pjire” laraba, gueniyo iök shjiy weno ba kong kjwara, dlo wen tëm pjang kjok shröngto wleni.”*

¹⁷ Eshko jek lëkong ga Jesús beno shäng tjlä oba kong ga «sbõ ber no pjluyo wlo li, e dbaryo döroe. E kjïshko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia» le.

Nopga mã shaga kjrara Jesúsde doglo pkëng (4)

¹⁸ Domer shäng kjlara ko Simón, e kowëba Pedro bakoe. Domer shäng kjlara obi ko Andrés, e Simónlëng. Epga mã shaga. Pjlara ga löng ba kjla mã shakko dbuk Galilea di bäng buk kësbang shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek shäng diksor go, ga iya ga domerga li bë löngë.

¹⁹ Eshko ga tjlä ba kong ga «Pjäy tek bor tjok, pjäy pin wlo. Pjäy to löng mã shak ame. Pjäy iër to ber löng no töng bor kong shara» le.

²⁰ Kuya lok ga ba kjla rayara jekdo, ga to jek ba tjok.

²¹ Jek këgo sit ga domerga löng do pjök ko Santiago, Juan. E data Zebedeo. Epga löng ba kjla mã shakko bängyë kjyong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shäng eshko ga domerga do pjök li ina, ga rokara jek ba tjok, opping ba tjok wlo.

* 4:16 Isaías 9.1-2.

²² Kuya lok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kjyong roshko, ga to jek lok Jesús tjok.

Jesús oba pino, swlopga poptono träk llëme

²³ Eshko ga Jesús jëk to shäng Galilea kjokyo kjok kjwang jikong. Kjok kjrina kjrina ga oba piya judioga syõ uyo lok kjwobi li roshko. Sbõ ber no pjluyo sorë li roy pjlü le oba kong, ga oba swlo llë ara, llayo boyo bang ara, e popte.

²⁴ Eni ga Jesús roy shdöktong Siria kjokyo kjok kjwang jikong, ga swlopga sökoba tjwe ba kong, no swlo llërba pogo tjok, no poglo llë bang ara, no goshko Å sëyaga, no wopjir ä wleniyo, no dre kuga llëm wleniyo, ga poptara uunkong.

²⁵ Galilea sopga, Decápolis sopga, Jerusalén sopga, Judea sopga, Jordán diyo kjok ber buk dlo wen tëm shwo lëkong li sopga, e to jek lok ba tjok ara.

5

Jesús tjläno oba kong dlup go

¹ Iya Jesúsde ga nopga ara ga poyono sök dlup go. Eshko ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong ga

² pina. Tjlë ba kong ga

Llëye shäryë, shji ber wopjlü wlo

³ «Ëye songe le, llëye pjlü twe Sbõ kong wlo drete le ga era ber wopjlü, Sbõ ber ba pjluyo kjïshko.

⁴ Ëye slar ëë ga era ber wopjlü, wojeya Sbõrë kjïshko.

⁵ Ëye wotöy ga era ber wopjlü, llono ga kjok uunkong twe Sbõrë ba kong, ber baïya wlo kjïshko.

⁶ Ëye, llëye woyde Sbõrë li shärye woydë ara, no pjlü ara li dli uë woydë wleni, no wodogro li di ië woydë wleni bako ga era ber wopjlü, kjimte Sbõrë ba shäryë kjïshko.

⁷ Ëye, oblë songe le iyado ga era ber wopjlü, songe le Sbõrë bako kjïshko.

⁸ Ëye Sbõ woydë jlökoyo ba pjlüshko, le kjamo go dö llëm ga era ber wopjlü, llono ga Sbõ iya kjïshko.

⁹ Ëye oba wlëpyotkë, ber löng wopjlü ëng tjok wlo ga era ber wopjlü, kowe Sbõrë ba wa kjïshko.

¹⁰ Ëye shdungoba, llëye woyde Sbõrë li shärye kjïshko ga era ber wopjlü,

Sbö ber ba pjluvo kjĩshko.

¹¹ »Pjāy wlongoba, pjāy shdungoba, pjāy jydyotkēba bor kjĩshkoshko ga pjāy ber wopjłúe.

¹² Eshkoshko ga pjāy woydē llēme. Pjāy ber wopjłú dey. Pjāy āar kjok dogoshko ga pjāy potjwłēn ara. Dēnashko ga Sbö tjłōkwo lagaga shdunaba eni bakoe.

Dlungna, iök shjiy

¹³ »Pjāy so dlungna kjoyo, nopga lōng kjok ēre kjing go kong. Gueniyo dlungna pjłē ameshko ga iēy ber pjłē ba shtoy irōng obi ga āe. Eshko ga llēno ame. Dbuy ber tjeng irbo bang, shglēkoba wlo.

¹⁴ »Pjāy so iök shjiy kjoyo, nopga lōng kjok ēre kjing go kong. U lok dłup dbo go jney ga āe.

¹⁵ Iök shjiy borkey, jney llēbo dorko wlo llēme. Iēy jong kjōkshko dey, kãã tē shjiy nopga lōng ushko kjłobi li kong.

¹⁶ Pjāy ber lōng iök shjiy wleni. Pjāy jēk lōng bēy oba boksho, llēye shāryēmi li ikoba wlo, bomi Data sōk kjok dogo li poshrēkoba wlo.

Kjok llgwekklo tara Moisésdē

¹⁷ »Tja shrono shāng kjok llgwekklo tara Moisésdē li kjaga lēmi llēme. Tja shrono shāng llēye lara Sbö tjłōkwo lagaga tek dēnashko sorē li kjaga lēmi llēm bakoe. E eni llēme. Tja shrono shāng llēye lak jłōkoyo li, e llē loklo lē bomi kong, miydēmi wlo.

¹⁸ Lēr bomi kong jłōkoyo ga kjopkwo, kjok ēre pjitē llēm obishko ga tjłōkwo tak lok kjok llgwekklo li jer kjwara llēm, shāryono uunkong guing, tjłōkwo chirawayo ēmdē eni bakoe.

¹⁹ »Eni ga ēye kjok llgwekklo tara Moisésdē li kjē kjrina, ba chirawayo ēmdē, ga oblē pīya eni bako ga Sbö sōk no pjłuyo iyado lishko ga tjwłō sira li e lēba eshko. Gueniyo ēye omkolē, ga oblē pīya ba kolē bako ga Sbö sōk no pjłuyo iyado lishko ga tjwłō ara li e lēba eshko.

²⁰ »Tja kuzia! Woyde ga llēye woyde Sbö rē li shāryēmi pjłú, fariseogo kjinmo, no ping-gaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go kjinmo bakoe. Shāryēmi eni llēm ga pjāy āar ber lōng Sbö sōk no pjłuyo iyado lishko llēme.

Iir

²¹ »«Shji no zrōk llēme. Ēye no zrōno ga e shdungko» laraba tjłapgaga tek dēnashko so kong eni. Tjłōkwo ēre kuromi tjān.

²² Gueniyo lēr bomi kong ga ēye iircono ba kjlara kong* ga e shdungko. Ēye «Pja makrae» lono ba kjlara kong ga sōkoba Judío Kjok llgwegaga Kēsksēyo kong, shdūya wlo. Ēye ba kjlara āyoshtono ga e jek shāng irbo

āar jong iök pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li go.

²³ »E kjĩshko ga pjāy jek āar ōng sho sukklo Sbö sēnggłō tjokshko ga woyoshrēmi ga bomi kjlara shāng iirke bomi tjok wleni ga

²⁴ Sbö sēnggłō li rayēmi ber sōk eshko, pjāy nom ba llgweg bomi kjlara tjok, pjāy ber wopjłú ēng tjok wlo. Pjir ga pjāy jek irōng Sbö sēnggłō sōromi li twē ga pjłúe.

²⁵ »Pjāy sōkoba no llgwega shwoy lēbashko ga pjāy lan bomi sōga li tjok bām gosshko, pjāy ie ber tjeng tjłapga wloshko llēm wlo. Shāryēmi eni llēm ga pjāy twe tjłapga lirē ba parkagaga kong, pjāy shdūya wlo, ga pjāy ie ber lōng no shdūzlong uyo roshko.

²⁶ Lēr bomi kong jłōkoyo ga pjāy opshik eshko dwayo llēm, āar jong dburwa kjōme lara bomi kong li potjwłēnومي pjir guing.

Shji pē oma boy oblē tjok llēme

²⁷ »«Shji pē oma boy oblē tjok llēme» laraba kuromi eni tjān.

²⁸ Gueniyo lēr bomi kong ga ēye walē oblē ik, wotjlik ba pjłúshko ba woydē dō wleni ga llēbo owa shāryara, pono ba tjok wleni.

²⁹ »Bomi bokkwo, pjāy iche llēbo owa shāryē wleni ga shimi pjus, dbumi pjola, e bomi bokkwo pjłúyo ēmdē. Bomi doyo, e dbuya jer uunkong iök pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko llēm wlo ga shāryēmi eni dey.

³⁰ Bomi orkwo, pjāy iche llēbo owa shāryē wleni ga zēmi tas, dbumi pjola, e bomi orkwo pjłúyo ēmdē. Bomi doyo, e jer uunkong iök pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko llēm wlo ga shāryēmi eni dey.

Shji ēng rayē

³¹ »«Ē pogo ba boy rayono ga ēng rayono kjibokwoyo twe ba kong dey» laraba kuromi eni bakoe.

³² Gueniyo lēr bomi kong ga domer ba boy rayono, pono domer oblē tjok kjiy llēm ga ba boy orkwosmok oblē tjok wleni ga owa li ber ba go, gueniyo ba go dō llēme. Owa li ber ba rayaga li go, e ber ba lanma kjlara obi li go bakoe.

Shji tjłē ēng tjok jłōkoyo

³³ »«Tjłōkwo loromi jłōkoyo Tjłapga ko go li shāryozī eni iyado» laraba bi tjłapgaga tek dēnashko so kong eni bakoe.

³⁴ Gueniyo lēr bomi kong ga pjāy tjłē jłōkoyo Tjłapga ko go llēme. Pjāy tjłē jłōkoyo kjok dogo so ko gosshko llēm, kjok dogo, e Sbö pjłú sōkkłō wleni kjĩshko.

³⁵ Pjāy tjłē jłōkoyo kjok ēre so ko go llēm bako, kjok ēre, e ba kjupkwo shto wleni kjĩshko. Pjāy tjłē jłōkoyo Jerusalén kjokoyo

* 5:22 Tek dēnashko ga kjibokwo ēre jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjłē ga «Gueniyo lēr bomi kong ga ēye iircono ba kjlara kong llē kjĩshko llēm ga e shdungko.» † 5:35 No *pjłuyo kēs* bang le li, e *Sbö* loklo.

kjishko llëm bako, e no pjluo kësbang li[†] kjokyo kjishko.

³⁶ Pjây tjlê jlôkoyo bomi kägä kjishko llëm, bomi kâkzong, e iëmi ber sî, llëm ga pjublún pjlara llëm kjishko.

³⁷ Pjây lan ëng tjokshko ga “Ëng” lëmi, “Llëme” lëmi. Pjây lan ber ëng tjok eni dëe. Tjllôkwo lëmi oblê obi ga e laga Ärë.

Shji tjwlô shik ëng kong

³⁸ »“Ëye oblê bokkwo shino kjwara ga e bokkwo shikko kjwara bakoe. Ëye oblê orkwo zono tas kjwara ga e orkwo zako tas kjwara bakoe” laraba kuromi eni.

³⁹ Gueniyo lër bomi kong ga ëye llëbo owa shâryono bomi kong ga wëyë, kar llëbo owa shâryëy ba kong llëme. Pjây kwomso këlë shpora oblêrë ga mülëkong twëmi ba kong, shpoya wlo bakoe.

⁴⁰ Pjây rote oblêrë tjlapgaga kjok llëwega wleniyo kong, bomi shwong ter lëkong li dëya wlo le ga bomi shwong kop lëkong li twëmi ba kong bakoe.

⁴¹ Ëngkjwaga, pjây iche ba llëbo sôk dbo go aâr wop kjöme le bomi kong ga aâr jong eshko ga sömi ba kong eni pjlara obi.

⁴² Ë pogo tjwe bomi shwoy llëbo rokë ga twëmi ba kong. No tjwe llëbo poskwong bomi kong ga “Llëme” lëy ba kong llëm bakoe.

Bi moskwoga woydëy dey

⁴³ »“Bi kjlara, e woydako, ga bi moskwo, e woydako llëme” laraba kuromi eni bakoe.

⁴⁴ Gueniyo lër bomi kong ga bomi moskwoga woydozî ara. Pjây syôshtos Sbô kong, bomi shdunggaga kjishko.

⁴⁵ Enira pjây jëk bomi Data sôk kjok dogo li wapga wleni. Dlo shâryara li ie të nopga pjlo bek kong, nopga owa kong bakoe. Shunyo iche shrë nopga jëk bëy li kjing go, nopga jëk owa li kjing go bakoe.

⁴⁶ ¿Bomi woydagaga woydomirë dö wleni ga pjây potjwlëkklo llë lëmiro? ¿Pjây tjlê ga nopga dbur tôngga Roma so kong, e owa, gueniyo epga omshâryë e kjoyo llëmdo?

⁴⁷ ¿“Miga” lëmi bomi pjeyoga kong erö wleni ga llë shâryomirëro? Nopga Sbô miydë llëm wleniyo omshâryë eni bakoe.

⁴⁸ Bom Data sôk kjok dogo li, e pjlo bek, dir llëme. Pjây ber lóng pjlo bek, dir llëm, baïya dik bakoe.

6

Llëbo twëy nopga song wleniyo kong sorë

¹ »Pjây llëbo pjlu shâryëshko ga shâryëmi ikoba wlo llëme. Llëm ga pjây potjwlëya bomi Data sôk kjok dogo lirë llëme.

² »E kjishko ga nopga song wleniyo kjim-toromishko ga roy shdömi ë kong llëme. Nopga Sbô tjllôkwo söga jlôkoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li omshâryë eni judioga syô uyo roshko, irbo pjlobi bång goshko, opposhrëk e go wlo. Lër bomi kong jlôkoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

³⁻⁴ »Gueniyo pjâyda nopga song wleniyo kjimtëshko ga shâryëmi lütshko, miydaga ërë llëm wlo. Enira pjây potjwlëngga ber bomi Data sôk bomi ik lütshko lirë.

Shji syôshtë Sbô kong sorë

⁵ »Pjây syôshtë Sbô kongshko ga pjây ber lóng nopga Sbô tjllôkwo söga jlôkoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li dik llëme. Epga syôshtë lóng kojong nopga arashko, judioga syô uyo roy, irbo pjlobi bång goshko, ikoba wlo. Lër bomi kong jlôkoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

⁶ »Gueniyo pjâyda syôshtëshko ga pjây opzrëk jek kjër roshko, ga kjër bångzami tuke. Pjây syôshtë bomi data kong lütshko. Enira pjây potjwlëngga ber bomi Data sôk bomi ik lütshko lirë.

⁷ »Pjây syôshtëshko ga tjllôkwo lëmi jek ba bokjing obi llëme. Nopga Sbô miydë llëm wleniyo omshâryë eni. Tjllôkwo le ara kjishko ga kuya Sbôrëro le.

⁸ Pjây opshâryë baïya dik llëm, llëbo rokomirë llëm obishko ga llëye woydëmi li miydara bomi Datarë pjir tjän kjishko.

⁹ »Pjây syôshtë Sbô kong eni.

»“Data, pja sôk kjok dogo,

bop ko, e ber kësbang, dboye.

¹⁰ Pja tjwe ber sôk borwa pjluo wlo.

Kjok dogo ga llëye woydëp sorë ga shâryë eni iyado.

Ichos ga shâryë kjok ëre kjing go eni bakoe.

¹¹ Dli woydëra li twos borwa kong, eeri wlo.

¹² Llëbo shâryara oblêrë borwa kong owa li iororwa beno tjwlô llëm sorë ga owa pjang borwa go li lës ber dret eni bakoe.

¹³ Tjawa iëp ber lóng borwa tjilzlong lishko llëme.

Tjawa dös Ä wloshko dwayo.*”

¹⁴ »Llëbo shâryara oblêrë bomi kong owa li ioromi beno tjwlô llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sôk kjok dogo lirë ber dret eni bakoe.

¹⁵ Gueniyo llëbo shâryara oblêrë bomi kong owa li ioromi beno tjwlô llëm wleni llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Datarë llëm bakoe.

Shji ië llëm Sbô kong dbaryoshko ga shâryë sorë

* 6:13 Tek dënanhko ga kjibokwo ëre jyâ shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «Tjawa dös Ä wloshko dwayo. Pja nopga uunkong pjluo. Pja dbo ara. Pja dbo kälä ara iyado. Ber eni.»

¹⁶ »Pjây iê llêm Sbô kongshko ga pjây ber lông nopga Sbô tjlôkwo sôga jlôkoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li dik llême. Epga opyê lông bokkwo woydê, ikoba wlo. Lër bomi kong jlôkoyo ga potjwlëkklo tjok tjân.

¹⁷ »Gueniyo pjâyda iê llêm Sbô kongshko ga pjây bokkwo shkwê, pjây posharyê yôtso,

¹⁸ pjây lông iê llêm li miydêba llêm wlo. Miydaga ber bomi Datarê erôe. Enira pjây potjwlëngga ber bomi Data sôk bomi ik lûtshko lirê.

Shji llêbo tông kjok dogo

¹⁹ »Pjây parkê bomi kong om go, llêbo tjwlô ara tômi kjok êre kjing go wlo llême. Llêye tômi jûshko li ue ba sêyarê dret, srer dret, lûyotkêba bomi shjiryô dret bakoe.

²⁰ Pjây parkê ber lông Sbô kong dey, llêbo tjwlô ara li ber bomi kong kjok dogo wlo. Eshko ga llêbo li ue ba sêyarê llêm, srer llêm, lûyotkêba llêm bakoe.

²¹ Bomî llêbo tjwlô ara li tông tjeng kjone ga pjây wotjlik eshko bakoe.

Iôk shjy bi doyo kong

²² »Iôk shjy îgômi wêlê bomi bokkwo go. Bomî bokkwo pjlu wleni ga bomi doyo uunkong iôk shjy tjok wleni.

²³ Gueniyo bomî bokkwo owa wleni ga bomi doyo uunkong kjok ro sî wleni. Eni ga pjây kjok îgô llêm ga pjây lông kjok ro yê erâ.

Sbô, dbur

²⁴ »Ëye parkê pjlu do pjôk kong ga äe. Shârye eni wleni ga kjlara woyde, kjlara woyde llême. Ber pjlu kjlara tjok, ber owa kjlara tjok. Pjây wo jiang dbur go îyado wleni ga pjây parkê Sbô kong ga äe.

Shji woydê llêbo kjy llême

²⁵ »Lër bomi kong ga shji woydê llême. Shji woydê dli kjy llêm, di kjy llêm, shwong kjy llêm bakoe. Pjây lông sê, e tjwlô ara, bomi dli kjinmo. Bomî doyo, e tjwlô ara, bomi shwong kjinmo.

²⁶ Sênwa dbuk to lông sorê îzia. Dwla dgue llêm, bo kjre llêm, jneya ba jnekklo uyo roy llêm bakoe. Gueniyo sêya bomi Data sôk kjok dogo lirê. ¡Ga pjâyda tjwlô ara, sênwa kjinmo!

²⁷ »Pjây woydê ara ga llêye shimi e goro? Bomî lu iêmi om go dbar kjwara obi ga äe.

²⁸ Pjây woydê bomî shwong kjishko ega? Nana kjloshko so îzia. Parkê llêm, shwong sek llêm bakoe.

²⁹ Eni êmdê ga lông wolêsowa îyado. Lër bomî kong ga Pjlu Salomón llêbo ara anmoýô. Gueniyo doyono wolêsowa, oôtong nana kjloshko so î dik llême.

³⁰ Kjlo sho llê doye Sbôrê eni, eeri ga lok pjlu, bong ga sukoba gueniyo. Pjây doye e kjinmo anmoýô llêmdo? Pjây mâr Sbô go jlôkoyo llêm ega?

³¹ »E kjishko ga pjây woydê llême. “¿Llêye uêy? ¿Llêye iêy? ¿shji doyê llê go?”, e lêmi llême.

³² Llêbo tjeng kês êre kjishko ga nopga Sbô miydê llêm wleniyo woydê arae. Gueniyo pjâyda Data sôk kjlara kjok dogo. Llêye woydêmi dô li miyde sôk pjir tjân.

³³ Sbô ber bomî pjluo sorê li woyotjlimi ara, llêbo oblê oblê kjinmo. Tjlôkwo lara li shâryozî eni. Shâryêmi lông eni ga llêbo oblê woydêmi kês li ber bomî kong bakoe.

³⁴ »Pjây woydê llêye wen bong li kjishko llême. E woyotjlimi bong jâ ga pjluê. Dbar kjwara kjwara ga llêbo wen bomî kong owa ara.

7

«No oblê llêbo owa shâryono» lëy ê kong llême

¹ »«No oblê llêbo owa shâryono» lëy ê kong llêm, pjây llêbo owa shâryono le Sbôrê llêm wlo.

² Oblê woyotjlimi sorê ga pjây woyotjliya Sbôrê eni bakoe. Shâryêmi oblê kong sorê ga shârye Sbôrê bomî kong eni bakoe.

³ Bomî kjlara bok bâng kjor pjloyo îmi kjêr. E wopro ga bomî bok roshko kjorkwang buk kjwangna li îgômi llême. ¿Shâryêmi eni egaro?

⁴ Pjây bok roshko kjorkwang buk kjwangnashko ga “Kjor pjloyo buk bop bok bâng kjwe shir bop kong” lêmi bomî kjlara kong sorêro?

⁵ Pjây Sbô tjlôkwo sôga jlôkoyo lêmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomî pjlushko! Kjorkwang buk bomî bok roshko li shizî bâm go. Enira kjor pjloyo buk bomî kjlara bok bâng li îgômi wêlê, shimi ba kong wlo.

⁶ »Llêbo Sbô î li twêmi ba wloyoga kong llêm, e so shjiti kjloshko so sêmîrê wleni. Eni ga tek workwê bomî kjing go irông obi, ga pjây ue. Bomî obrikkwo tjwlô ara wleniyo dbumi kôchi kong llême. Eni ga sho shglêya bomî shjiryô drete.

Llêbo rokêy, llêbo wlêy, «U bâng bâng dôzi bor kong» lëy

⁷ »Llêbo rokozi Sbô kong, ga twe bomî kong. Llêbo wlêzi, ga wlêmi. “U bâng bâng dôzi bor kong” lozi, ga dâr bomî kong.

⁸ Ëye llêbo rokê ga e kjre. Ëye llêbo wlêk ga e wlêya. Ëye “U bâng bâng dôzi bor kong” lë ga e dâr ba kong.

⁹ »¿Data kjonê dey ga kong dli roke ba warêshko ga kong apkwo twaydero?

¹⁰ ¿Ga kong mã rokeshko ga kong dgur twaydero?

¹¹ Eni ga pjây nopga owa êmdê ga pjây wotjlik llêbo pjlu twê bomî wapga kong. Eni wleni ga bomî Data sôk kjok dogo li kong llêbo rokêmishko ga pjây kong llêbo twe pjlu anmoýô.

¹² »Eni ga pjây llëbo shärye oblë kong, wojdëmi ga shärye lok bomi kong sorë ga eni. Pjây omshäryë enira kjok ilgwekklo tara Moisésdë li, tjlökwö lara Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko sorë li, e shäryëmi löng uunkong.

Kjër bäng bam chira

¹³ »Pjây opzrëk jek kjër bäng bam chira li go. Irbo jek jong äär nopga shdüya ber tjeng iyado shtoyoshko li, e kjang llëm, kjëryo u bäng bam ee bakoe. Nopga jëk ara e go.

¹⁴ Gueniyo irbo jek jong äär shji ber löng së iyado Sbö tjok shtoyoshko li, e kjang, kjëryo u bäng bam chira bakoe. Nopga jëk e go kjlöbö döe.

No miydëy ba bo go

¹⁵ »No kjone kjone to löng tjlä ga «Tja Sbö tjlökwö laga» le, gueniyo ichaga Sbörë llëme. Tek löng bomi shwoy öng wlëp ushko so wleni, miga pjây shaywa, ue wlo le, shjiti kjloshko so dik.

¹⁶ Kjillgwo bo kjrëy shkë sho doyo go llëme. Kjor bo kjrëy shklik doyo go llëm bakoe. Eni ga llëye shärye nopga lirë goshko ga epga sorë miydëmi wëllëe.

¹⁷ Kjor doyo pjlu ga ba bo, e pjluë. Kjor doyo owa ga ba bo, e owa.

¹⁸ Kjor bo owa wlëy kjor doyo pjlu goshko llëme. Kjor bo pjlu wlëy kjor doyo owa go llëm bakoe.

¹⁹ Kjor lok bo owa kjlobi li köy, suy wlo.

²⁰ Eni ga Sbö tjlökwö lagaga kjok ëre so li miydëmi ba bo go.

²¹ »Oba ara tjlä bor kong ga «Pja bor Tjlapga jlöko» le. Gueniyo epga kjone kjone äär ber löng Sbö sök no pjluo iyado lishko llëme. Èye bor Data sök kjok dogo li kolë ga äär ber ba nopga eröe.

²² No ilgwezlong dbaryoshko ga oba ara tjlä bor kong ga «Pja borwa Tjlapga jlöko» le. Bop tjlökwö lororwa ara. Bop ko go ga Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichororwa toe. Bop ko go ga llëbo iydëba llëm wleniyo shäryororwa ara» le.

²³ Gueniyo eshko ga tja tjlä ba kong ga «Pjây bor nopga llëme. Pjây nopga owa erä. Pjây opkjos bor shwoy ëre dwayo» lër ba kong eni.

U shäryëy sorë

²⁴⁻²⁵ »Èye, tja tjlökwö kuya, ga llëye loror li shärye ga e so domer u ywaga kjlara kjoyoe. U shäryarashko ga shwleyo pjlonong, ga ak iara ba so bäng pjribrie. Shäryara pjir ga shunyo shrono, di to jer, pjluk shrono träk llëm, piono u li goshko ga to wito llëm, ba shwleyo pjlong lok rong, ak roshko kjishko.

²⁶⁻²⁷ »Gueniyo èye, tja tjlökwö kuya, ga llëye loror li shärye llëm ga e so domer u ywaga oblë kjoyoe. U shäryarashko ga shwleyo pjlonong uriso, rong llëme. Shäryara pjir ga

shunyo shrono, di to jer, pjluk shrono träk llëm, piono u li goshko ga skwara pjir, söra dirë drete» le.

²⁸ Tjläno pjir ga nopga uunkong löng li beno löng yëy le erä, pina sorë li kjishko.

²⁹ Tjlökwö lara jlöko, dho ara go, le no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë go lirë dik llëme.

8

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

¹ E irgo ga Jesús oplono jer dlup dwayoshko, ga nopga to jer ara ba tjok.

² Eshko ga domer shäng Jesús shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono ba bokshto, tjlä ba kong ga «Tjlapga, tja poptëp wojdë ga tja poptëp ga pjluë» le.

³ Kuya ga porwara ba orkwö go, ga tjlä ba kong ga «Pja poptër wojdë. Pja ber pjlu shara» le. Jekdo eshko ga domer li poppono, beno pjluë.

⁴ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lëp ë kong llëme. Pja nom opping syöshtaga Sbö kong nopga kjishko li kong, pja iya wlo eröe. Sbö sëngglo lara Moisésdë li söp, twëp ba kong, pja poppono miydëba wlo» le.

Èngkjwaga kägäyo parkaga poptara Jesúsdë kjlara

⁵ E irgo ga Jesús opzrëno jek öötong shäng Capernaüm kjokyo. Domer Roma so shäng kjlara eshko, e èngkjwagaga ara kägäyo. E tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlä ba kong ga

⁶ «Tjlapga, bor parkaga buk swlo ara bor ushko. Dre kuga llëm, doyo bang ara» le.

⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «Enira tja jek ba poptë» le.

⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, tja llëno llëm, tjwöl llëm, pja opzrëk tek bor u roshko wlo. Bor parkaga poptë lëp erö ga poptë dani.

⁹ Tja kägäyo tjok. Llëye le bor kong li shäryër eni iyado. Tja èngkjwagaga ara kägäyo. Llëye lër ba kong li shärye lok eni iyado bakoe. «Pja nomo» lër kjlara kong ga toe. «Pja tegö» lër kjlara kong ga teke. Bor parkaga tjwëk shäng pjir wleniyo ichër llëbo shäryë ga shärye eni» le.

¹⁰ Kuya ga beno shäng yëy le erä, ga tjlä nopga jëk löng ba tjok li kong ga «Lër bomi kong jlöko» ga domer ëre mär bor go jlöko, Israel tjeýoga uunkong kjinmo.

¹¹ Lër bomi kong ga nopga judío llëm wleniyo tje ara llaw pogo dwayo, äär löng ië Abraham, Isaac, Jacob tjok, Sbö sök no pjluo iyado lishko.

¹² Judíogara, epga uunkong äär löng eshko wlo. Gueniyo kjone kjone dbuya ber tjeng kjoko, kjok ro sī roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uē, llēbo bang ara ba kong kjīshko» le.

¹³ Eshko ga tjlē ęngkjwaga kągäyo li kong ga «Pja nom bop ushko. Woyotjlinop sorē ga shāryoror bop kong eni» le, ga ba parkaga li poptono jekdo eshko.

Pedro ęm poptara Jesúsdē

¹⁴ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Pedro ushko ga ba ęm wlēna buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk trāk llēme.

¹⁵ Eshko ga ba orkwo porwara, ga kjlik li zenoe. Eni ga walē li kojono, ga dli shāryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsdē ara

¹⁶ Jek kjok ro zar ga nopga goshko Ä sēyaga sōraba ara Jesús kong. Ga Jesús tjlēno ba kong dö ga Ä sēyaga li to lok ba go dwayo. Swlopga löng kjlobi li poptara bakoe.

¹⁷ Shāryono eni, tjlökwo lara Tjlapgarē ba tjlökwo laga tek dēnashko so Isaias kong li ber jlökoyo wlo. Tjlēno beno eni:

«Shji dōra bi swlo tjeng kēs li dbo dorko dwayo.»*

Shji jēk Jesús tjok ga soyo buke

¹⁸ E irgo ga İya Jesúsdē ga oba tjwe tōn ara shäng lishko ga ba oppinggaga ichara dipzē jek di bäng buk kēsbang li kjwo kalēkong.

¹⁹ Eshko ga no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdē go li tek shäng ba zlong bäng kjlara ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, woydēr ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

²⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Shjiti kjlōshko so, e pē klung bäng. Sēnwa, e pē ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ęrera woshtozlong shtoyo drete» le.

²¹ E irgo ga Jesús oppingga kjlara tjlē ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data wolono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo irōng bop tjok» le.

²² Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo dey. Shinmoga ber tjeng ęng jnek wēyē» le.

Pjluk, di bäng buk kēsbang, e ichara Jesúsdē

²³ E irgo ga Jesús opyono kjoyong roshko ba oppinggaga tjok, ga toe.

²⁴ E irgo ga pjluk tjwe jong trāk llēm, dbo ara di bäng buk kēsbang li kjing go. Di iōya ara, ga kjoyong li pir sek seke. Gueniyo Jesús bē buk pēe.

²⁵ Eni ga ba oppinggaga jek löng ba wolleng, ga tjlē ba kong ga «İTjlapga, tjawa kjimtozong, tjawa shten llēm wlo!» le.

²⁶ Kuya ga tjlē ba kong ga «İBangkjreimi ega? Pjāy löng mär bor go jlökoyo llēme» le.

E irgo ga kojono, ga pjluk, di iōya, e wlona, ga beno tjeng tjēkso.

²⁷ Eni ga epga beno löng yēy le erä. Ga tjlē lok ęng kong ga «İDomer kjwe ęro? İzİa. Tjlēno pjluk, di iōya li kong ga kole pjluē» le.

Domerga do pjök goshko Ä sēyaga

²⁸ Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek öötong löng di bäng buk kēsbang li kjwo kalēkong, Gadara kjokyo. Eshko ga domerga goshko Ä sēyaga löng do pjök. Epga iir äya kjlōshko so wleni. E kjīshko ga ęye jēk irbo e go llēme. Eshko ga domerga li opshino tek sakshko dwayo, tjwe löng Jesús zlong bäng ga

²⁹ tjlē ba kong dbo go ga «Sbō Wa, İpja tek shäng borwa barwē ega? İPja to tek ęreshko borwa shdng wlore? Borwa shdüzlong dbaryo li äätē llēm obi» le.

³⁰ Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng trāk llēm, iē.

³¹ Eni ga Ä sēyaga li tjlē ba kong ga «Rokērwa bop kong sira ga tjawa ichēp domerga pjök ęre rayē wlo wleni ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» le.

³² Kuya ga tjlē ba kong ga «Pjāy nomo» le. Ga Ä sēyaga li opkjeno to lok domerga li go dwayo, jek lok köchi li go shara. Wop eni llēm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kēsbang li roshko, ga shteno lok dret eshko.

³³ Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga llēye İna domerga goshko Ä sēyaga tjok li roy lara nopga kong pjire.

³⁴ Eni ga nopga löng eshko li opshino jek lok uunkong, ga öötong löng Jesús shäng lishko ga tjlē ba kong ga «Rokērwa bop kong sira ga pja opshis kjok ęreshko dwayo» le.

9

Domer dre kuga llēm wleniyo poptara Jesúsdē kjlara

¹ E irgo ga Jesús opyono kjoyong roshko, ga dipzono jek ba kjokshko irōng obi.

² Eshko ga domer buk töshko kjlara, dre kuga llēm wleniyo, ga sōra nopga oblērē lok poglo roshko Jesús zlong bäng. İya Jesúsdē ga swlo sōgaga li mär ba go ga tjlē swlo buk töshko li kong ga «Pja wosong llēme. Owa pjang bop go li lōnor beno drete» le.

³ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go löng eshko kjlobō. Kuya lok ga wotjlik ga «İDomer kjwe shäng Sbō İaywē owa, ber tjwlō llēm wlo le!» le.

⁴ Wotjlik löng llē li miydara Jesúsdē pjir kuzong ga tjlē ba kong ga «İPjāy wotjlik owa eni ega?

* 8:17 Isaias 53.4.

⁵ «Owa pjang bop go li lõnor beno drete» loror ba kong. Gueniyi lõnorde, de lõnor llēm, e ĩgõmi llēme. Gueniyi ga «Pja kojõzong. Pja jèkzong» loror ba kong ga poptororde, de poptoror llēm, era ĩgõmi wèlë.

⁶ Kjok ère kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ère dbo ara, owa pjang nopga go li lõn ber dret wlo ga pjlúe. Miydëmi wlo ga llëbo shäryër e» le. Eni ga tjlë swlo buk tõshko li kong ga «Pja kojõzong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le.

⁷ Kuya ga kojono, ga to jek ba ushko.

⁸ İya lõng eshko lirë ga beno lõng yëyle erä, ga Sbõ poshrëra, dbo twara domer kong eni kjishko.

Mateo rokara Jesúsdë

⁹ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jèk shängshko ga domer sòk kjlara eshko ko Mateo, e dbur tõngga Roma so kong. E sòk ba pak lishko. İya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

¹⁰ E irgo ga Jesús jek öötong sòk ië Mateo tjok ba ushko,* ba oppinggaga tjok. Ga nopga dbur tõngga Roma so kong öötong lõng ië ba tjok eshko, nopga owa wleniyi oblë öötong lõng ië ba tjok eshko bakoe.

¹¹ İya fariseogarë ga tjlë Jesús oppinggaga lõng li kong ga «¿Bomi pingga kjwe ië nopga owa wleniyi tjok kjweni ega?» le.

¹² Kuya Jesúsdë ga tjlë ba kong lok ga «Nopga lõng pjlú, swlo llēm ga e dwlomnega woydë llēme. Swlopgara dwlomnega woydë.

¹³ Pjây to opping Sbõ tjlökwo go. Tjlëno beno eni: «Woydër ga oblë songe lëmi. E tjlwlo ara, õng zrõmi, sho sumi, pjë dret bor poshrëkklo li kjinmo.»† Eni ga tja shrono shäng kjok èreshko, nopga pjlo bek rokaga llēm, nopga owa rokaga erë» le.

Jesús lano shji ië llēm Sbõ kong dbaryo kjishko

¹⁴ Dbar kjwara ga Juan oppinggaga tek shrono lõng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjawa ië llēm Sbõ kong djar kop ara. Fariseoga omshäryë eni bakoe. ¿Bop oppinggagara omshäryë eni llēm ega?»

¹⁵ «Orkwosmozlõng dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li‡ shäng ba tjok obishko ga nopga mak lõng eshko li§ woydë llēme.

Gueniyi domer li söraba ba shjiryoshko ga ega ië llēm eshko jâ.

¹⁶ »Shwong këguë* bängyëy shwong likyo tjanglën† go llēme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong likyo tjanglën li, shwong këguë li, e sreya, dwler jek këgong.

¹⁷ »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjanglën‡ tyëy ba bapkwõ këguë shäryak õng kwota go§ roshko llēme. Shäryoroy eni kjwe ga bapkwõ li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li ber llëno ame, ba bapkwõ li ber eni bakoe. Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjanglën tyëy wlo ga woyde bapkwõ tjanglën, pjöyikong ber tjeng pjlú wlo» le ba kong.

Kjoglo kjlara wolono buk, walë kjlara swlo ara

¹⁸ Jesús shäng tjlë wopro ga judío ichaga tjwe shäng kjlara ba zlong bäng, ga kjök tonõ, tjlë ba kong ga «Bor wa walë wolono buk eeri jâ. Gueniyi pja jek orkwo ië ba kjing go ga woshrë irõng obi» le.

¹⁹ Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok, ba oppinggaga jek ba tjok bakoe.

²⁰ Lõng li tjrëko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjan. Ba dbar İya İyado, poptë llēme. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong, ga ba shwong worbo porwara.

²¹ Wotjlik ga «Ba shwong worbo porwër dö ga tja poptë» le.

²² İya Jesúsdë irõng ga walë bë shäng. Eshko ga tjlë ba kong ga «Pja wosong llēme. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le. Ga walë li poptono jekdo eshko.

²³ E irgo ga Jesús öötong shäng judío ichaga li ushko ga İya ga nopga dbonmo bakwaga poshäryë lõng ba shinmo jnek wlo, ga nopga slar wopjluk bor träk llēme.

²⁴ Eshko ga tjlë lõng li kong ga «Pjây opshis na dwayo. Kjoglo, e wolono llēme. Buk pë erä» le. Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erä.

²⁵ Gueniyi ga ega ichara opshik pjire. E irgo ga opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, shara ba orkwo go, ga kojono.

²⁶ Llëbo shäryono eshko li roy shdõktong kjok eshko kjwang jikong.

Domerga kjok ĩgõ llēm wleniyi poptara Jesúsdë do pjök

²⁷ Jesús opshino jek shäng ey dwayo ga domerga lõng do pjök kjok ĩgõ llēm wleniyi. Öö le jek lõng ba irgo, tjlë ba kong ga «David tjëyo, tjawa songe lozong» le.

* 9:10 Grecia so tjlökwo ère llë loklo miydëy yõtso llēme. E Jesús jek öötong sòk ië Mateo tjok Jesús ushko loklo, llēm ga Jesús jek öötong sòk ië Mateo tjok Mateo ushko loklo. † 9:13 Oseas 6.6. ‡ 9:15 Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo. § 9:15 Nopga mak lõng eshko le li, e Jesús oppinggaga loklo. * 9:16 Shwong këguë le li, e tjlökwo twara Sbõ:ë İsrael tjęyoga kong jłökoyõ dënnashko li loklo. † 9:16 Shwong likyo tjanglën le li, e tjlökwo twara Sbõ:ë jłökoyõ tjanglën Jesús kjishko li loklo. ‡ 9:17 Kjillgwo bo dyo dbo ara tjanglën le li, e tjlökwo twara Sbõ:ë jłökoyõ tjanglën Jesús kjishko li loklo. § 9:17 Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwõ këguë shäryak õng kwota go le li, e tjlökwo twara Sbõ:ë İsrael tjęyoga kong jłökoyõ dënnashko li loklo.

²⁸ Ga Jesús jek öötong shäng ushko ga nopga kjok igō llēm wleniyo li jek äär löng ba irgo. Eshko ga Jesús tjlä ba kong lok ga «¿Woyotjlämi ga pjäy bokkwo poptër ga pjlúe lémire?»

²⁹ Eng, Tjlapga» le lok ba kong.

²⁹ Eni ga ba bokkwo porwara Jesúsde, ga tjlä ba kong ga «Pjäy mär bor go kuzong ga shäryë bomi kong eni» le.

³⁰ Bokkwo poptono pjir ga Jesús tjlä ba kong ga «Pjäy poptoror lëmi ë kong llëme» le.

³¹ Gueniyo opshino jek lok ey dwayo, ga llëye shäryara Jesúsde ba kong li roy shdöra kjok eshko kjwang jikong.

Domer tjlä llëm poptara Jesúsde kjlara

³² Domerga li opshino pjir ga domer söraba tjwe shäng kjlara, tjlä llëm, goshko Ä sëya kjlara.

³³ Eshko ga sëya li ichara Jesúsde toe. E irgo ga domer li beno shäng tjlä. İya löng lirë ga beno löng yë le erä. Ga tjlä ëng kong ga «İlëye İkdoy İsrail kjokyo kjweni llëme» le.

³⁴ Gueniyo ga fariseoga löng eshko li tjlä ga «Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyörë ba kong li go» le.

Dwla bo ara

³⁵ Jesús to shäng oba ping kjok kjrına kjrına, judioga syō uyo roshko. Sbō ber no pjluyo sorë li roy pjlú le oba kong. Oba swlo llë ara, llayo boyo bang ara, e poptara.

³⁶ İya ga nopga sjeno löng ara, dbo ame. E kjışhko ga songe le. Wotjlik ga epga öng wlëp ushko so daga llëm wleni le.

³⁷ Eni ga tjlä ba oppinggaga kong ga «Dwla bo kjrëy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjlöbö döe.

³⁸ Eni ga rokozi dwla sogo li kong ga parkagaga wlëya obi, dwla bo ara li kjre wlo» le.

10

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹ Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to wlo, swlo oblë oblë, llayo boyo bang ara, e popte wlo bakoe.

² Domerga kjrara parkë löng Sbō tjlökwō roy lagaga ba äska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko lok eni:

Simón, e kowëba Pedro, e ba bäm İyo;

Andrés, e Simón lëng;

Santiago, e Zebedeo wa;

Juan, e Santiago kjlarayo;

³ Felipe;

Bartolomé;

Tomás;

Mateo, e parkono dbur töngga Roma so kong;

Santiago, e Alfeo wa;

Lebeo, e kowëba Tadeo bakoe;

⁴ Simón, e cananita,*

Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsde

⁵ E irgo ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ichara jek Sbō tjlökwō lë. Bäm goshko ga tjläno ba kong ga «Pjäy jek judioga shwoy eröe. Pjäy jek nopga judio llëm wleniyo shwoy llëme. Pjäy jek opzrëk Samaria kjokyo llëm bakoe.

⁶ Pjäy to İsrail tjëyoga shwoy dey, epga, e öng wlëp ushko jeno löng wleni kjışhko.

⁷ Pjäy nom Sbō ber no pjluyo wlo li, e dbaryo ääto li roy shdök.

⁸ Swloppa poptëmia. Shinmoga woshrëmia. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptëmia. Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichëmi toe. Pjäy kong dbo twak iguing kuzong ga oblë kjimtëmi iguing bakoe.

⁹ Dbur sho sömi bomi tjok llëme.

¹⁰ Shwong oblë sömi llëm, drepkwota oblë llëm, llëbo bapkwō llëm, kjorkung llëm bako, ëye parkë ga mär ba potjwlëkklo ba pak äska li go kjışhko.

¹¹ »Pjäy äär kjone pogo ga no wlëmi kjlara, miydëmi ga wotjlik bëy wleniyo, ga pjäy ber löng ba ushko, äär jong pjäy opshik kjok eshko dwayo gung.

¹² Pjäy äär ushko ga «Pjäy kjimte Sbörë» lëmi ba kong eni.

¹³ E irgo ga e beno bomi kong pjlú wleni ga kjimte Sbörë jlökoyō. Eni llëm wleni ga tjlökwō loromi pjlú li ber ba kong llëme.

¹⁴ Pjäy öötong löng kjone ga pjäy wlokjre llëm, pjäy kuya llëm wleni ga pjäy opshik kjok eshko dwayo ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko.

¹⁵ Lër bomi kong jlökoyō ga no llgwezlong dbaryoshko ga kjok eshko sopga shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga, Gomorra sopga, e kjinmo.

Shji shdungoba

¹⁶ »Tja kuzia. Pjäy ichër jek löng öng wlëp ushko so jëk löng shjiti kjloshko so löngshko wleni. Eni kuzong ga pjäy jek löng nopga kjok miydë ara wleni, gueniyo pjäy ber löng wlëp bakoe.

¹⁷ Pjäy sjëke. Pjäy iëba ber tjeng tjlapgaga wloshko, pjäy sökoba äär judioga syō uyo roshko, pjäy shpokoba no shpokklo go eshko wlo.

¹⁸ Bor kjışhko ga pjäy sökoba äär tjeng no ichagaga bokshto, pjlupga këskes bokshto

* **10:4 Cananita** ga le li, ba tjëyoga baıya woıde lok ara, woıde ga iche nopga kjok shto oblë sorë ame, ga llëbo shäryara lok ara ber löng opichë om go wlo.

bakoe. Eshko ga llëbo ñnoma, kuromi li roy lëmi ba kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe.

¹⁹ Gueniyo ga pjây shakobashko ga pjây woydë llëm, “¿Llëye lër?” lëmi llëm, “¿Lër sorë?” lëmi llëm bakoe. Pjây tjlëshko ga tjlökwo twe Sbörë bomi kong, lëmi wlo. Pjây woydë llëm e kjëshko.

²⁰ Eshko ga pjây li tjlëkdo llëme. Bomi Data Sëya li tjlëkdo bomi kjëshko.

²¹ »Nopga epena dö ëng twë tjlappaga kong, zröya lok wlo. Dataga, e ba wapga twë eni bakoe. Wapga iirkono ba data, ba mekë kong ga twe tjlappaga kong, zröya wlo.

²² Pjây iywa nopga uunkongdë shjiktëng bor kjëshko. Gueniyo ga ëye mär Sbö go aär jong ba dbo go ga era dâr ber shäng pjlú iyado.

²³ Pjây löngshko ga pjây shdungoba wleni ga pjây tök kjok shto oblë. Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga pjây aätë Israel kjokyo uunkong llëm obishko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shrono tjan.

²⁴ »Oppinggaga tjlwö ara, ba pingga kjinmo llëme. Parkagaga tjlwëk löng pjir wleniyo tjlwö ara, ba sogo kjinmo llëm bakoe.

²⁵ Woyde oppingga lirë ga aär ber ba pingga dik erö dey. Woyde parkaga lirë ga aär ber ba sogo i dik erö dey bakoe. Tja bomi kägäyo. ¿Tja ga kowëba Beelzebú† ga era pjäye?

Nopga bangkjrëy llëme

²⁶ »Llëbo shäryak lütshko kës li wen wëleshko. Llëbo jnek tjeng kës li wlëkoba pjire. E kjëshko ga nopga bangkjrëy llëme.

²⁷ Tjlökwo lër bomi kong shkëshko li, e lëmi oba kong kjok shjiyshko. Tjlökwo lër bomi kong lütshko li, e lëmi oba uunkong kong kjone pogo.

²⁸ Nopga bangkjrëmi llëme. Bomi doyo zröya lok ga pjlú, gueniyo bomi sëyara zröya lok ga äe. Bomi sëya, bomi doyo, e zröga, dbuga iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko ga pjlú li, e bangkjromirë dey.

²⁹ »¿Sënwa kjwo pjök, e soynek dburwa kjwara äska llëmdo? Eni ëmdë ga sënwa li iche bomi Datarë lon töshko, enira lon. Gueniyo iche llëm ga lon kjwara llëme.

³⁰⁻³¹ Pjâyda tjlwö ara, sënwa ara kjinmo. Bomi käkzong pjlöbi li shtara Sbörë pjir tjan. E kjëshko ga llëye bangkjrëmi llëme.

Shji lan oba tjok Jesús kjëshko

³² »Pjây tjlëno oba kong ga pjây löng bor tjok loromi wleni ga bomi kjëshko ga tja tjlë bor Data sök kjok dogo li kong ga pjây löng bor tjok lër eni bakoe.

³³ Gueniyo pjây tjlëno oba kong ga pjây löng bor tjok llëme loromi wleni ga tja tjlë

bor Data li kong ga pjây löng bor tjok llëme lër eni bakoe.

Shji moskwoga ara

³⁴ »Tja shrono shäng nopga ichë ber löng wlëp ëng tjok wlo lëmi llëme. Tja shrono shäng nopga ichë ëngkjwë wlo, ber löng wlëp ëng tjok wlo llëme.

³⁵ Tja shrono shäng wapga domerga ichë ëngkjwë ba dataga tjok, wapga walëga ichë ëngkjwë ba mekëga tjok, pjlaydoga ichë ëngkjwë ba ëmga tjok.

³⁶ Eni ga bomi pjeyoga löng bomi ushko li ber löng bomi moskwoga.

³⁷ »Ëye, ba data, ba mekë, ba wapga, e woyde ara, bor kjinmo wleni ga ber bor oppingga ga äe.

³⁸ Woyde ga llëye shäryëba ba kong bor kjëshko llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme le. Eni llëm ga e ber bor oppingga ga ä bakoe.

³⁹ Ëye beno shäng bor tjok llëm, e zrökoba llëme le wleni ga aär kjok dogo llëme. Gueniyo ga ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjëshko ëmdë ga era ber sök së iyado Sbö tjok.

Bi potjwlëkklo

⁴⁰ »Ëye, pjây wlojkrara ga tja wlojkrara wleni. Ëye, tja wlojkrara ga bor ichaga wlojkrara wleni bakoe.

⁴¹ Ëye Sbö tjlökwo laga wlojkrara, e Sbö tjlökwo laga kjëshko ga Sbö tjlökwo laga li potjwlëkklo ber ba kong bakoe. Ëye no pjlo bek wleniyo wlojkrara, e pjlo bek kjëshko ga no pjlo bek li potjwlëkklo ber ba kong bakoe.

⁴² Ëye bor oppingga song ëre kjimtarä, e bor oppingga kjëshko ga sëna di zeng erö ëmdë ga lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjan» le.

11

Juan No Waga

¹ Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna pjir ga to jek lok eshko dwayo, jongya kjok shto oblë oblë, oba ping wlo.

² Eshkoshko ga Juan shdung shäng no shdüzlöng uyo roshko. Ga Cristo roy kuya ga ba oppinggaga ichara pjök mya,

³ llëbo kjakrokë Jesús kong. Öötong löng Jesús shängshko ga tjlë lok ba kong ga «¿No pjluyo iche le Sbörë kosherwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?»

⁴ «Llëye kuromi, ñnoma li to lëmi Juan kong.

⁵ Nopga kjok igö llëm wleniyo kjok ñnoe. Nopga jëk llëm wleniyo jëktonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptonoe. Nopga kjok kugö llëm wleniyo

† 10:25 Ä, e kowëba *Beelzebú* bakoe.

kjok kunoe. Shinmoga woshrono iröng obi. Nopga song wleniyo kong Sbô tjlökwö roy pjlú lak ba kong.

⁶ Ëye mär bor go, ga tja raye llëm ga era ber sök wopjlúe» le ba kong.

⁷ Epga brikshko ga Jesús tjlëno oba kong Juan kjishko. Tjlë ga «¿Pjây jek löng kjok dogro no llëmshko, Juan ikshko ga pjây äätë eshko llëm obishko ga domer, e kjwe sorë loromi? ¿E sjro bakwara pjlukdë wleni loromire?»

⁸ ¿Eni llëm ga e kjwe sorë loromi? ¿E doyono shäng shwong wolësowa, tjlwö ara wleniyo go loromire? Miydëmi pjlú ga nopga eniyo löng pjlú ushko.

⁹ ¿Eni ga e kjwe sorë loromi? ¿E kjwe Sbô tjlökwö laga loromire? E jlöe. Ga e tjlwö ara, Sbô tjlökwö lagaga oblë kjinmo.

¹⁰ Sbô tjlökwö tak pjang li goshko ga Sbô tjlëno Juan kjishko. Tjlëno beno eni:

»«No ichër kjlara bop bäm go,

bop roy laga,

irbo poshäryë bop kong wlo.»*

¹¹ »Lër bomi kong jlökoyo ga nopga uunkong kjok ère kjing go äätë tjlwö ara, Juan No Waga kjinmo llëme. Eni gueniyo ga nopga löng Sbô sök no pjluyoshko kjlobi li tjlwö ara, Juan kjinmo.

¹² »Juan No Waga dbaryoshko tek lëkong ga nopga ara optwono Sbô kong, e ber ba pjluyo wlo. Ga nopga owa ëngkjwë ara, Sbô ber no pjluyo llëm wlo.

¹³ Juan tjwayde llëm obishko ga Sbô tjlökwö lagaga uunkong tjlëno ga llono ga Sbô, e ber no pjluyo le. Kjok llgwekklo tara Moisésdë li tjlë eni bakoe.

¹⁴ Ëye, tja tjlökwö kuya woydë li kong ga lër ga Sbô tjlökwö laga Elías tjwe iröng lara koshëmi löng li, e Juan.

¹⁵ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

¹⁶ »Eerishko dbaryo sopga, ¿pjây so llë kjoyo lër bomi kong? Pjây so kjwozirga öö le löng ëng kong llëbo soynezzlong shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjlë lok ga

¹⁷ »«Tjawa dbonno bakwono ga

bëyotkoromi llëme.

Tjawa tono tëkwö woydoklo ga

pjây slatong llëm bakoe» le lok eni.

¹⁸⁻¹⁹ »Lër ega lër bomi kong. Juan shrono shäng ga iono llëm Sbô kong dbar kop ara, ga kjillgwo bo dyo iono llëm bakoe. Eshko ga «Kjwe goshko Ä sëya kjlara» loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ère shrono ga tja ië ara, tja kjillgwo bo dyo ië bakoe. Eni ga «Domer kjwe ië sëyo, nelötkë äe, jëk nopga owa wleniyo tjok, ië nopga dbar tóngga Roma so kong li tjok bakoe» lëmi eni. Lër bomi kong ga pjây so kjwozirga löng li kjoyo

e kjishko. Sbô kjok miydë li, e jlöe miydëba ba pak shäryara beno li go» le.

Kjok shto oblë oblë, ba tjlökwö kjrëba woydë llëm kjishko ga kjok eshko sopga wlona Jesús dë

²⁰ Llëbo ïydëba llëm wleniyo shäryara Jesús dë kjok shto oblë oblë tjan, ga kjok eshko sopga, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe loromi llëm, ga rayara llëm bakoe. E kjishko ga e dbaryo ga epga wlona Jesús dë, tjlë ga

²¹ »¡Corazín sopga, Betsaida sopga, pjây song jlö, pjây shdungko! Llëbo ïydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li ina Tiro sopga, Sidón sopgarë tek dënahshko kjwe ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgro së ä wleniyo, pjlung sho iara ba dlu kjing go, ba woowa li ïya Sbörë wlo tjan.

²² Eni ga lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Tiro sopga, Sidón sopga, e kjinmo.

²³ »Capernaüm sopga, ¿pjây wotjlik ga pjây söya Sbörë jem äär kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjây iche jer äär iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko. Llëbo ïydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li ina Sodoma sopgarë kjwe ga eeri ga ba tjëyoga löng eshko obi.

²⁴ Eni ga lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga kjinmo» le.

Shji woshtë sorë

²⁵ Eshko ga Jesús tjlë Sbô kong ga «Data, pja kjok dogo sopga, kjok ère sopga, e Tjlapga. Llëye jnenop kjok miydagaga löng kong li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjishko ga pja poshrër ara.

²⁶ Shäryorop eni, woydorop eni kjishko» le.

²⁷ Eshko ga tjlë nopga kong ga «Llëbo uunkong iara Data Sbörë beno tjeng bor wloshko. Sbô Wa ère sorë, e miydaga ère llëm, e miydaga bor Datarë eröe. Data Sbô, e sorë miydaga ère llëm, e miydaga tjarë eröe. Gueniyo e sorë pin woydë ë kong ga pin.

²⁸ »Pjây sjeno parkorbo, llëbo pjanbo ga pjây tek bor shwoy uunkong, ga pjây iër ber löng woshtë.

²⁹ Tja wlëp, wotöy kuzong ga pjây kong pak twër li shäryozl, pjây oppis bor go. Enira pjây woshtë jlökoyo.

³⁰ Llëye pin bomi kong li, e kjang llëme. Llëye twër bomi kong pjami wlo li, e kwing llëm bakoe» le.

12

Woshtozlong dbaryo ga Jesús opping-gaga dwla bo kjrano

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjërko. Eshko ga ba

* 11:10 Malaquías 3.1.

oppinggaga pjlí ara kuzong ga dwla bo kjre lóng, ue lok wlo.

² Iya fariseogarè ga tjlè Jesús kong ga «¡Bop oppinggaga kjwe ízong! Lóng llèbo shàryako woshtozlong dbaryoshko llèm li shàryè» le.

³ Kuya ga tjlè ba kong ga «¿Dénashko ga David, ba yorkagaga, e pjlí lok arashko ga llèye shàryara tak pjang Sbò tjlòkwo go li, e lomirè llèmdo?»

⁴ David opzrèno jek shäng Sbò u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbò kong li, e uaga syòshtagagarè erò èmdè ga uara loke.

⁵ Kjek ílgwekklo tara Moisésdè li tjlè ga woshtozlong dbaryoshko ga syòshtagaga parkè lóng Sbò u roshko li, llèye owa shàrye lóng llème. ¿E lomirè llèmdo?»

⁶ Lèr bomi kong ga èreshko shäng kjlara tjwlò ara anmoyò, Sbò u kjinmo.

⁷ Sbò tjlòkwo tak pjang eni: “Woydèr ga oblè songe lèmi. E tjwlò ara, òng zròmi, sho sumi, pjè dret bor poshrèkklo li kjinmo.”* Tjlòkwo ère llè loklo miydèmi kjwe ga “Pja owa shàryono” lèmi oblè llèye owa shàryono llèm li kong llème.

⁸ Woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ère li e» le.

Woshtozlong dbaryoshko ga swlo pop-tara Jesúsde kjlara

⁹ E irgo ga Jesús to ey dwayo, ga opzrèno jekjudioga syò uyo jong kjok eshko li roshko.

¹⁰ Domer shäng kjlara eshko orkwo kjwara slosloe. Fariseoga lóng èshko kjlòbò, llèbo wlèya lóng ara, Jesús rote e go wlo. Eni ga tjlè lok ba kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga no poptèy ga pjlúre?»

¹¹ «¿Bomi òng, e lono pjlèbgwo roshko woshtozlong dbaryoshko ga shimi llèmdo?»

¹² No, e tjwlò ara, òng kjinmo anmoyò. Eni ga llèbo pjlú, e shàryèy woshtozlong dbaryoshko ga pjlúe» le ba kong.

¹³ Eshko ga Jesús tjlè domer li kong ga «Pja orkwo roshwìzong» le. Kuya ga orkwo roshwino, ga poptono beno pjlú, ba orkwo kar go dik.

¹⁴ Gueniyo ga fariseoga opshino jek lok ey dwayo, ga tjlè lok èng kong ga «¿Jesús, e zröy sorè ga pjlú?» le.

Sbò parkaga

¹⁵ Wotjlik lóng llè li miydara Jesúsde pjire. Eni ga opshino to kjok eshko dwayo. Oba to jek ara ba tjok. Swloppga lóng eshko li poptara uunkong,

¹⁶ ga tjlè ba kong lok ga «Tja è lèmi è kong llème» le.

¹⁷ Shàryono eni, tjlòkwo lara ba tjlòkwo laga tek dénashko so Isaíasdè li ber jlòkoyo wlo. Tjlèno beno eni:

¹⁸ «Bor parkaga kjroror shäng ère.

Kjwe woydèr ara. Tja wopjlú ba tjok bakoe.

Bor Sèya ièr ber ba go,

ga kjok ílgwer sorè li roy shdöya tjèyoga uunkong kong.

¹⁹ Kjwe ènglè kar kar è tjok llèm,

òò le kukoba irbo bäng llèm bakoe.

²⁰ Sjro shùktong tjeng li, e toya llèm,†

shwomzrèng pjè jer jong ba seto li, e sjèya llèm,‡

kjek ílgwera beno bek pjir guing.

²¹ Llono ga tjèyoga uunkong ber lóng ba koshè.»§

*Jesús, Beelzebú**

²² Eshko ga domer shäng kjlara kjok ígò llèm, tjlè llèm, goshko Á sèya kjlara kjishko. E sòraba Jesús shwoy, ga poptara beno shäng kjok ígò pjlú, tjlè pjlú bakoe.

²³ Nopga lóng eshko li beno lóng yèy le erà. Ga tjlè èng kong ga «¿Ère David tjèyo shrono shäng bi dògara llèm?» le lok eni.

²⁴ Kuya fariseogarè lok ga tjlè lok èng kong ga «Á sèyaga iche to, dbo twara Á sèya kägäyo ko Beelzebúrè ba kong li go» le.

²⁵ Wotjlik lóng llè li miydara Jesúsde pjir, ga tjlè ba kong ga «Pjlu llè, ba nopga èngkjwè èng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go. Nopga tjeng kjok kjrinaso, nopga tjeng u kjwaraso, e èngkjwè èng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe.

²⁶ ¿Eni ga Á, e èngkjwè ba sèyaga tjok wleni ga e pjir maling llèmdo?»

²⁷ Á sèyaga ichèr opshik oba goshko dwayo, dbo twara Beelzebúrè bor kong li go lèmi. ¿Eni ga bomi oppinggaga kong dbo twaga èrè, Á sèyaga iche lok wlo? E kjishko ga epga omik wèlè ga pjây diktong lóng jlòe.

²⁸ Á sèyaga ichèr to, Sbò Sèya dbo ara go. Miydèmi e go ga Sbò ber no pjluyo wlo li, e dbaryo shrono tjan.

²⁹ »¿Domer sòk kjlara dbo ara ba ushko wleni ga no jek äar opzrèk lürkè ba u roshko sorèro? Woyde ga domer li shara, pjirira bäm go guing. Enira ba llèbo lüyotke ga pjlúe.†

³⁰ »Èye shäng bor shwo lèkong llèm ga e shäng bor wloyo. Èye no tóng bor kong llèm ga e shäng ba shdöga.

³¹ E kjishko ga lèr bomi kong ga èye llèbo owa shàryè, tjlòkwo lè owa ga owa pjang ba go li lóya Sbòrè ber dret wlo ga pjlúe.

* 12:7 Oseas 6.6. † 12:20 Sjro shùktong tjeng li, e toya llèm le li, e domer li ber kjang, nopga dbo ara llèm li tjok llème loklo. ‡ 12:20 Shwomzrèng pjè jer jong ba seto li, e sjèya llèm le li, e domer li ber wotöy, nopga mår ba go sira dò li tjok loklo. § 12:21 Isaías 41.1-4. * 12:21 Á, e kowèba Beelzebú bakoe. † 12:29 Domer dbo ara le li, e Á loklo. Shrono shäng ba llèbo lüyotke le li, e Jesús loklo. Lara eni li, e Á sèyaga iche wlo ga woydara ga Á zana guing loklo.

Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya ba kong llëme.

³² Ëye no to ter kjok dogo dwayo ëre läywë owa ga owa li löya ber dret wlo ga pjlúe. Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya eerishko llëm, llonoshko llëm bakoe.

Kjor; e sorë miydëy ba bo go

³³ »Kjor doyo pjlú ga ba bo, e pjlúe. Kjor doyo owa ga ba bo, e owa. Kjor; e sorë miydëy ba bo go.

³⁴ ¡Pjây so dgur kjoyoe! ¿Pjây owa kjîshko ga pjây tjlë pjlú sorëro? Llëbo tjeng bomi pjlúshko lomirë bomi kjamgo.

³⁵ No pjlú ga tjlë pjlú, wotjlik pjlú kjîshko. No owa ga tjlë owa, wotjlik owa kjîshko.

³⁶ Lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryo ga no kjlobi li iche Sbörë ba dboryë, tjlökwo owa lono kjwobi li kjîshko.

³⁷ Eshko ga pjây ie ber löng pjlú, llëm ga pjây ie ber löng shdungko, tjlökwo loromi li kjîshko» le.

Jonás jyäglo

³⁸ Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgweklo tara Moisésdë li go, e kjone kjone tjlë Jesús kong ga «Tjápaga no pingga, pja ichara Sbörë li jyäglo shäryos kjrina borwa kong, llëbo iydëba llëm wleniyo inwa wlo» le.

³⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjây owa. Pjây so domer ork-wosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Woydëmi ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llëm, Sbö tjlökwo laga Jonás, e jyäglo shäryotë bomi kong erë».

⁴⁰ Dënashko ga e beno sök mā dlung roy so kësbang bö roshko dbargwo mya, shkë dba sorë ga no to ter kjok dogo dwayo ëre aär ber buk klung roshko dbargwo mya, shkë dba eni bakoe.

⁴¹ Nínive sopga, e Jonás tjlökwo kunoshko ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayarae. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwöl ara, Jonás kjinmo. E kjîshko ga eerishko dbaryo sopga, pjây llgweya Sbörëshko ga Nínive sopga kojong lok, ga tjlë ga «Kjwepga shdungko» le.

⁴² Sabá so pjluyo walë tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydë li kuya wlo. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwöl ara, Salomón kjinmo. E kjîshko ga eerishko dbaryo sopga, pjây llgweya Sbörëshko ga walë li kojong, ga tjlë ga «Kjwepga shdungko» le.

⁴³ »Ä sëya pjang no goshko li toshko ga to shäng shto wlëk kjok dogro no llëmshko, woshtë wlo, gueniyo wlëya llëme.

⁴⁴ Eshko ga wotjlik ga «Tja to bor ushko iröng obi» le. Äär iröng ba ushko ga wlëya shäng rorë, pjlokjak pjir, poshäryak pjir wleni.

⁴⁵ Eni ga sëya oblë tðya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjë jek aär ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyö, shäng bäm go sorë li kjinmo. Eerishko dbaryo sopga, pjây owa, ga pjây ber löng domer ëre dik eni» le.

Jesús, ba mekë, ba lëmga

⁴⁶ Jesús sök tjlë oba tjeng ara li kong wopron ga ba mekë, ba lëmga, e shrono tjeng kjoko, lan ba tjok wlo.

⁴⁷ Eni ga rotaraba Jesús kong, tjlë ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop ik kjoko» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Bor mekë, e ë? ¿Bor lëmga, e ë?» le.

⁴⁹ Eni ga ba oppinggaga löng li pÿya ba sakkwo go, ga tjlë ga «Bor mekë lër li kjwepga. Bor lëmga lër li kjwepga.

⁵⁰ Ëye bor Data sök kjok dogo li kolë ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni, bor dor wleni» le.

13

Dwla sguingga

¹ E dbaryo ga Jesús opshino jek u li roshko dwayo, ga öotong sirkeno sök di bäng buk kësbang li sor go.

² Nopga shrono löng ara kjîshko ga Jesús opyono kjyong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng di bäng li kjako.

³ Eshko ga tjlëno ba kong ara llëbo jyäglo go, tjlë ga «Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing.

⁴ Sguÿyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga sënwa shrono, uara lok drete.

⁵ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrëko, klung sho ara llëmshko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjîshko.

⁶ Gueniyo slenggwo dret kjîshko ga dlo wlenoshko ga dwla li sura, beno dogroe.

⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkö sho roshko, ga shkö sho li kunoshko ga dwla li llgwinae.

⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlú kjing go, ga kuno, botjyono pjlúe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbäw (100), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak mya (30).

⁹ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

Jesús tjlëno llëbo jyäglo go erä ega

¹⁰ E irgo ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «¿Pja tjlë oba kong llëbo jyäglo go erä ega?»

¹¹ «Sbö ber no pjluyo sorë li roy miy-daydëba llëm li pinaba bomi kong, gueniyo ega kong llëme.

12 Èye llëbo tjok ga sëya jek obi, ber llëbo ara wlo. Èye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li dōya ba shjiryo drete.*

13 Kuya lōng ga llë loklo miyde lok llëme. İya lōng ga llë İyde miyde lok llëm bakoe. Tja tjëlë ba kong llëbo jyāglo go e kjishko.

14 Llëye lara Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so İsaıasdē li beno epga li kjishko. Tjlēno beno eni:

»Kuya lōng kjēr ga llë loklo miyde lok llëm, İya lōng kjēr ga llë İyde miyde lok llëm bakoe.

15 Nopga ère, llëye kuya woydē llëme. Kwomgwo bāng bāngzara lok tuke. Bokkwo llino lok tuk bakoe.

Shāryara eni, llëye İya lok ba bokkwo go llëm wlo, llëye kuya lok ba kwomgwo go llëm wlo, opping lok sira llëm wlo, optwē ber bor kong llëm wlo, epga dōr llëm wlo bakoe.»

16 »Gueniyo pjāyda kjok İgō bomi bokkwo go, pjāy kjok kugō bomi kwomgwo go bakoe. E kjishko ga pjāy ber lōng wopjlūe.

17 Lër bomi kong jlōkoyo ga llëbo İmi, kumi lōng ère tjwlō ara. Dēnashko ga Sbō tjlōkwo lagaga, nopga oblē pjlo bek wleniyo, e omik woydē, omkuk woydē, gueniyo omīno llëm, omkuno llëm bakoe.

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesüsdē

18 »Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lër bomi kong. Kuzia.

19 Èye Sbō ber no pjluoy sorē li roy kuno, gueniyo llë loklo miyde llëm ga e so dwla lono irbo bāng li kjoyoe. Tjlōkwo li dgak pjang ba pjluško, gueniyo Ā tjwe eshko, ga dōya ba shjiryo.

20 Dwla lono ak ara tjreko li, e èye tjlōkwo li kuno, ga beno shāng wopjlū li loklo.

21 Gueniyo tjlōkwo li āār ber ba pjluško jlōkoyo llëm kjishko ga llëye wen ba kong sirashko, shdunqoba tjlōkwo li kjishkoshko ga tjlōkwo li raye, sōya ame.

22 Dwla lono shkō sho roshko li, e èye tjlōkwo li kuno li loklo. Tjlōkwo li kura, gueniyo llëbo tjeng kjok ère kjing goshko li woyotjlīya ara, wo pjang dbur go bakoe. E kjishko ga tjlōkwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlōkwo li kjishko llëme.

23 E ga dwla lono klung sho pjlu kjing go li, e èye tjlōkwo li kuno, ga llë loklo miyde pjlu li loklo. Eni ga e ber shāng so dwla botjyono pjlu kjoyoe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbāw (100), kjwo sak tjer (60), kjwo sak mya (30)» le ba kong.

* **13:12 Llëbo tjok** le li, e Sbō tjlōkwo loklo. Eni ga èye Sbō tjlōkwo kjrē ga kong tjlōkwo twe Sbōrē obi, gueniyo èye omkjrē llëm ga Sbō tjlōkwo miyde tjan li dōya ba shjiryo. † **13:33 Gö: kēsbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10), e bayo litro sak pjōk (20) dik.** ‡ **13:35** Salmo 78.2.

Kjlo sho owa weno dwla pjlu tjreko

24 Ga Jesüs tjlēno ba kong llëbo jyāglo go obi, tjlē ga «Sbō ber no pjluoy sorē, e so llë kjoyo lër bomi kong? Domer shāng kjlara. Pjlara ga dwla pjlu wleniyo dgara ba kjok kjing go.

25 Gueniyo dwla dgaga li ponoshko ga ba moskwo shrono shāng kjlara dwla dgak buk lishko. Kjlo sho owa dwlayo, e sōra, dgara dwla buk pjlu li roshko, ga to ey dwayo.

26 Eni ga dwla pjlu li weno, botjyē kjwlēshko ga kjlo sho owa li weno ba tjreko bakoe.

27 »İya dwla sogo li parkagagarē ga öör lok ba rotē ba kägāyo kong, tjlē ga «Tjlapga, pja dwla dgono bop kjok kjing go pjlu erōe. İEni ga kjlo sho owa kjwe wen sorē?»

28 »Sōga, dgaga bi moskworē» le ba kong.

»Kuya lok ga tjlē ba kong ga «İKjlo sho owa kjwe shirware?»

29 »Llëme. Kjlo sho owa kjwe skwēmishko ga dwla pjlu kjwe skwe tēm ba tjok äe.

30 Pjlu wlo ga iozī ber kun uunkong, āār jong bo kjrozlong dbaryo. Eshko ga nopga ichēr kjlo sho owa li zē bām go, pjriya, ga ie tjeng dboshko, ber sukoba wlo. Shāryara lok eni pjir ga dwla pjlu li skoya, İneya tjeng dwla jnekko uyo roshko» le ba kong» le.

Kjor dwlayo chirawa

31 Ga Jesüs tjlēno ba kong llëbo jyāglo go obi, tjlē ga «Sbō ber no pjluoy sorē, e so kjor dwlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe.

32 Dwlagwo ère chirawa, dwlagwo oblē oblē dorko. Gueniyo kun kēsbang, dwlagwo oblē oblē kjinmo. Eshko ga sēnwa llë usho ywē ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukklo

33 Ga Jesüs tjlēno ba kong, llëbo jyāglo go obi, tjlē ga «Sbō ber no pjluoy sorē, e so walē pjlung shosho llruno bayo gök kēsbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10)† ba uukklo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdōktong pjlung shosho li kjwang jikong» le.

Jesüs tjlēno llëbo jyāglo go

34 Llëbo uunkong ère İara Jesüsdē nopga kong llëbo jyāglo go erä. Eni llëm ga llëye İara ba kong llëme.

35 Shāryono eni, tjlōkwo lara Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko sorē li ber jlōkoyo wlo. Tjlēno beno eni:

«Tja tjlē llëbo jyāglo go; tjlōkwo lër li, e iak Sbōrē tjeng lütshko, kjok ère shāryara Sbōrē tek lëkong.»‡

Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjrëko lanyo, e llë loklo lara Jesúsde

³⁶ Jesús to ey dwayo ga oppzrëno jek shäng u roshko. Eshko ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjrëko lanyo, e llë loklo los borwa kong sira» le.

³⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Dwla pjlú dgaga li, e no to ter kjok dogo dwayo ëre loklo.

³⁸ Dwla dgara kjokyo li, e kjok kjwang jikong loklo. Dwla pjlú li, e Sbö nopga loklo. Kjlo sho owa li, e Ä nopga loklo.

³⁹ Ba moskwo, kjlo sho owa dgaga li, e Ä loklo. Dwla bo kjozlong dbaryo li, e kjok pjir dbaryo loklo. Ga dwla skogaga li, e Sbö parkagaga kjok dogo so loklo.

⁴⁰ »Kjlo sho owa li töya, dbuya iök roshko, suya wlo sorë ga kjok pjir dbaryoshko ga Ä nopga suya eni bakoe.

⁴¹ Eshkoshko ga nopga ber löng llëbo owa shäryë, nopga ber löng oblé ichë llëbo owa shäryë bakoe. Eshko ga bor parkagaga kjok dogo so ichër no to ter kjok dogo dwayo ërerë nopga owa li töng.

⁴² Ga dbuya lok iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjÿ.

⁴³ Ga nopga pjlo bek löng li ber löng kälä lletlet dlo wleni, ba Data sök lishko. Eÿe kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

Llëbo tjwtlō ara jnek buk

⁴⁴ »Sbö ber no pjluoyo sorë, e so llëbo tjwtlō ara jnek buk kjok kjrina roshko kjoyo. Domer, llëbo tjwtlō ara li wlëna buk eshko, ga jnena jek beno buk eshko obi. Eshko ga woowa llëme. Eni ga ba llëbo tjeng li soynena uunkong, ga kjok li tjwtlëna beno ba kong.

Obrikkwo tjwtlō ara

⁴⁵ »Sbö ber no pjluoyo sorë, e so domer llëbo tjwtlëga, soynega to shäng obrikkwo tjwtlō ara wlëk kjoyo bakoe.

⁴⁶ Obrikkwo wlëna kjwara tjwtlō ara wleniyoshko ga ba llëbo tjeng li soynena uunkong, ga obrikkwo li tjwtlëna beno ba kong.

Kjla mā shakklo

⁴⁷ »Sbö ber no pjluoyo sorë, e so kjla mā shakklo kjoyo bakoe. Dbuya lok di roshkoshko ga mā shaya llërba pogo.

⁴⁸ Kjla li dlinoshko ga shikoba tjeng pjöshko, ga mā pjlú wleniyo töngoba shing roshko, ga owa li dbukoba.

⁴⁹ Eni ga kjok pjir dbaryoshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so tjwe lok nopga owa li kjë nopga pjlo bek tjeng lishko dwayo,

⁵⁰ ga nopga owa li dbuya lok iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjÿ» le.

Llëbo tjaaglën, llëbo këguë

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «¿Tjölökwō lër shäng li llë loklo miydëmi löngde?»

«Ëng, miydërwa» le lok ba kong.

⁵² Kuya ga tjlë ba kong ga «Eÿe no ping pjlu, Sbö ber no pjluoyo sorë li kjishko ga e so domer u sogo kjoyoe. Llëbo jnek tjeng ara, llëbo tjaaglën, llëbo këguë bakoe. Ga llëbo li shiya, twe oba kong ga pjlúe» le. S

Jesús shäng Nazaret kjokyo

⁵³ Jesús tjlëno llëbo jyäglō go pjir ga to ey dwayo.

⁵⁴ Jek öötong shäng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shäng lishko obi ga nopga pina ara judioga syō uyo jong eshko li roshko. Kuya lok ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë lok ëng kong ga «¿Kjwe kjok miydë ara opping kjone? ¿Llëbo İydëba llëm wleniyo shärye sorë?»

⁵⁵ ¿Domer kjwe u shäryaga li wa llëmdo? ¿Mekë Maria llëmdo? ¿Lëmga Santiago, José, Simón, Judas llëmdo?

⁵⁶ ¿Dorga löng na bi tjok bako llëmdo? ¿Kjok miydë ara kjwe wlëya kjone?» le lok ëng kong eni.

⁵⁷ Ga tjölökwō kjre lok woydë llëm, iirkono lok ara erä.

Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Kjok kjone pogo ga Sbö tjölökwō laga, e iëba tjwtlō ara. Gueniyo ba kjok om go lishko, ba ushko ga iëba tjwtlō llëme» le.

⁵⁸ Kjok eshko soppa mär Jesús go llëm kuzong ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara ara eshko llëme.

14

Juan No Waga zrörabae

¹ Dbar eshkoshko ga Pjlu Herodes* parkë sök Galilea so ichaga. Jesús roy kuya ga

² tjlë ba parkagaga kong ga «E Juan No Waga li woshrokdo. Llëbo İydëba llëm wleniyo shärye ga pjlú e kjishko» le.

³⁻⁴ Kjpüpäbäshko ga Juan tjlë Herodes kong ga «Herodías kjwe kjrëp ber bop boy wlo ga ä, e bop shjij Felipe boy kjishko» le. E kjishko ga Juan shara, bängzara Herodesdë, shdüya wlo.

⁵ Zröya woydë, gueniyo «Juan, e Sbö tjölökwō laga» lëba, ga oba bangkjre ara. E kjishko ga zröra llëme.

⁶ Öötong Herodes shrëzlong dbaryoshko ga Herodías wa walë li bërkonno oba löng

§ 13:52 Llëbo tjaaglën, llëbo këguë le li, e tjölökwō tjaaglën, tjölökwō këguë loklo.

* 14:1 Pjlu Herodes, e kowëba Herodes

Antipas bakoe.

kjlobi li bokshto, ga Herodes beno sök wopjlu e kjishko.

⁷ E kjishko ga tjläno ba kong jlökoyo ga llëye roke li twe ba kong.

⁸ Poshduna ba mekerë kjishko ga tjlä Herodes kong ga «Woydër ga no ichëp Juan No Waga kägä zë, ga tek söp bor kong kjwle roshko» le.

⁹ Kuya ga woydë jonne. Gueniyo tjläno jlökoyo nopga mana löng li bokshto kuzong ga no ichara ba shäryë ba kong.

¹⁰ Eni ga Juan kägä zara tas, no shdüzlöng uyo roshko,

¹¹ ga söra, twara kjoglo li kong kjwle roshko. Eshko ga kjrara, ga söra, twara ba mekë kong.

¹² E irgo ga Juan oppinggaga öör lok ba doyo kjrë, ga söra, jnena lok sakshko. E irgo ga öötong löng Jesús shäng lishko ga roy lara lok ba kong pjire.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

¹³ Juan roy kuya Jesüsdë ga opshino shäng lishko dwayo ga opyono kiyong roshko, ga to kjok shto oblë, ber sök tjoksa wlo. Gueniyo ga miydara kjok eshko sopgarë, ga to jek lok ara ba irgo pjö lëkong.

¹⁴ E irgo ga Jesús opshino kiyong roshko dwayoshko ga nopga ëng töno träkllëm li ina, ga songe le, ga swlopga söra lok tjeng eshko li poptara pjire.

¹⁵ Kjok ro zar kjwle kuzong ga ba oppinggaga tjlä lok ba kong ga «Kjok sëng tjän. Kjok ëreshko llëye drete. Pjlu wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjwlek wlo» le.

¹⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Brik lok llëm ga pjluë. Sëzi pjäydë dey» le.

¹⁷ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Ëreshko tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mä tjeng do pjök erä» le.

¹⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tek sözi bor kong» le.

¹⁹ Eni ga nopga tjeng kjlobi li ichara wlar uunkong töshko, shkwamsho kjing go. Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mä do pjök li, e kjrara Jesüsdë, ga kjok dogo iya jem drëng ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga twara ba oppinggaga kong. Ga pjlorgara lok nopga löng kës li kong.

²⁰ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjluë. E irgo ga dli worbo töna ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

²¹ Domerga iono uunkong doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

Jesús jëktong di kjing go

²² E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyë kiyong roshko, dipzë di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong wlo. Nopga brik lok wopro ga Jesús beno shäng eshko.

²³ Briktong pjir ga Jesús jem öötong shäng dlup go tjoksa, syöshhtë Sbö kong eshko wlo. Eni ga kjok ro zoktong shäng eshko tjoksa.

²⁴ Eshko ga kiyong li jek öötong buk pjola tjän, ga jöya di iöya ararë, pjluk tek jong ba shwo lëkong kjishko.

²⁵ Kjok shränto ga Jesús jek jëk shäng di li kjing go, ba oppinggaga löng li shwo lëkong.

²⁶ Iya lok ga bangkjire lok ara, ga tjlä ëng kong ga «¡Kjwe äya jlöe!» le.

²⁷ Jekdo eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «¡Pjäy wokjange! ¡Tja li jekdo shäng! Llëye bangkjirëmi llëme» le.

²⁸ Eni ga Pedro tjlä ba kong ga «Tjläppa, pja jlö ga tja ichos jek jëk di kjing go, äär bop shwoy wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja tegö» le.

Kuya Pedrorë ga opshino kiyong roy dwayo, ga jëktong jek di kjing go, Jesús shwo lëkong.

³⁰ Eshko ga iya ga pjluk tjwe jong dbo ara ga bangkjirara, ga pir jer jong, ga tjlä ga «¡Tjläppa, tja kjimtozong!» le.

³¹ Eshko ga shara Jesüsdë jekdo ba orkwo go, ga tjlä ba kong ga «Pja mär bor go jlökoyo llëme. ¿Pja kjimtër llëme lorop ega?» le.

³² E irgo ga opyono lok kiyong li roshkoshko ga pjluk li beno tjëksöe.

³³ Eshko ga beno löng kiyong roshko li, Jesús poshrëra, ga tjlä lok ba kong ga «Pja Sbö Wa jlöe» le.

Swlopga poptara Jesüsdë Genesaret kjokyo

³⁴ Dipzono lok di bäng buk kësbang li kjwo kalëkongshko ga öötong löng Genesaret kjokyo.

³⁵ Jesús miydara kjok eshko sopgarëshko ga roy shdüra lok kjok eshko kjwang jikong. Eni ga swlopga söra lok ba kong,

³⁶ tjlä ba kong ga «Swlopga kjwe ichos bop shwong worbo porwë sira döe» le. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

15

Nopga äär ber owa Sbö bokso sorë

¹ Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e kjone kjone tjwe löng Jerusalën kjokyo dwayo, tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlä lok ba kong ga

² «¿Bop oppinggaga kjwe, bi tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo bangkjire lok llëm ega? Ië lokshko ga orkwo shkwë llëme» le.

³ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Bomi sdëkwo kjishko ga Sbö kjok ilgwekklo kolëmi llëm ega?»

4 Sbō tjlēno ga “Bomi dataga, bomi mekēga, e bangkjrozī, iozī ber tjlwō ara.”*
Sbō tjlēno obi ga “Èye ba data, ba mekē lāywono owa ga e zrōkko.”

5 Gueniyo ga èye tjlēno ba data, ba mekē kong ga “Pja kjimtēr ga äe. Bor llēbo uunkong ère tworor tjeng Sbō kong pjire” lara ba kong pjir ga

6 ba data, ba mekē kjimte ame ga pjlúe lēmi eni. Eni ga bomi sdēkwo kjishko ga Sbō tjlōkwo ioromi beno tjlwō llēme.

7 Pjāy Sbō tjlōkwo sōga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjlúshko! Llēye lara Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so Isaiasdē bomi kjishko li, e jlōe. Tjlēno beno eni:

8 »“Nopga ère, tja poshrēya ba kjamo go, gueniyo tja woyotjliya ba pjlúshko llēme.

9 Tja poshrēya lōng li llēno llēm, nopga pīya kjok ilgwekklo tak norē go erō kjishko”† le.

10 Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bāng, ga tjlē ba kong ga «Tja kuzīa.

11 Nopga āar ber owa Sbō bokso laga dli ue lirē llēme. Miga ber lōng eni li laga ba tjlōkwo le om go lirē» le.

12 Wop tjok ga ba oppingaga tek shrono lōng ba zlong bāng ga tjlē ba kong ga «Llēye lorop li kjishko ga fariseoga iirkono ara. ¿E miydēpde?»

13 «Dwīa dgara bor Data sök kjok dogo lirē llēm ga e skwako sleng go.‡

14 Kjweppa lōng wēyē. Kjok igō lok llēm, gueniyo lōng oblē kjok igō llēm wleniyo wlosōk. Eni ga no kjok igō llēm wleniyo wlosōya no kjok igō llēm wleniyorē ga lon tjeng pjōyikong pjllēbgwo kjwaraso roy» le ba kong.

15 Eshko ga Pedro tjlē ba kong ga «Llēye lorop llēbo jyāglo go li pjilolgwes borwa kong sira» le.

16 Kuya ga tjlē ba kong lok ga «¿Llēye lēr shāng li llē loklo miydomirē llēm obire?

17 Dli uēy li jer bi kjamo roy, āar ber tjeng bi bō roshko. Pjir ga tur bi roy dwayo. ¿E miydēmi llēmdo?

18 Gueniyo ga tjlōkwo lēy li wen tēm bi pjlúshko dwayo, ga tur bi kjamo go. Nopga āar ber owa Sbō bokso laga erē.

19 No wotjlik owa, no zrōk, pē no orkwosmono ba tjok llēm li tjok, lūrē, jyōrkē, oblē jyōyotkē, oblē lāywē owa, e wen tēm ba pjlúshko dwayo uunkong.

20 Nopga āar ber owa Sbō bokso laga llēbo tjeng kēs ērerē. Gueniyo èye ber pjlo bek Sbō bokso, iono orkwo shkwno llēm kjishko llēme» le.

Walē judío llēm wleniyo mār Jesús go jlōkoyo

21 E irgo ga Jesús opshino to kjok eshko dwayo, jek öotong shāng Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e soshko.

22 Walē sök kjlara eshko Canaán so. Tek shrono shāng Jesús shwoy ga tjlē ba kong dbo go ga «Tjāppaga, David tjēyo, tja songe lozong! Bor wa walē, goshko Á sēya kjlara, in ga songe» le.

23 Kuya ga dboryara llēme. Eni ga ba oppingaga tjlē ba kong ga «“Pja nom na dwayo” los walē kjwe kong, tek shāng öö le ara bi irgo kjishko» le.

24 Kuya ga tjlē walē li kong ga «Tja ichara Sbōrē Israel tjēyoga kong döe. Eppa öng wlep ushko so jeno lōng wleni» le.

25 Eni ga walē li tek shrono shāng ba zlong bāng ga kjök tonō, tjlē ba kong ga «Tjāppaga, tja kjimtozong!» le.

26 Kuya ga tjlē ba kong ga «Bi wapga dli li döy, twēy shjiti§ kong wlo ga äe» le.

27 Kuya ga tjlē ba kong ga «Jlōe, Tjlapga. Gueniyo ba sogo iēshko ga dli pjloyo lon ter tōshko ga ue shjitrē ga pjlúe» le.

28 Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja mār bor go jlōkoyo. Woydorop sorē li shāryē eni» le. Ga ba wa li poptono jekdo eshko.

Swloppa poptara Jesúsde ara

29 Jesús opshino to eshko dwayo, jek öotong shāng Galilea di bāng buk kēsbang li sor go. Eshko ga to jem öotong sök dlup go.

30 E irgo ga nopga shrono lōng trāk llēm sök lishko. Swloppa sōra lok ara, nopga jēk llēm wleniyo, nopga kjok igō llēm wleniyo, nopga orkwo owa, dre owa wleniyo, nopga tjlē llēm wleniyo, nopga swlo oblē oblē bakoe. Eni ga sōra lok Jesús zlong bāng, ga poptarae.

31 Eshko ga nopga swlo ara wleniyo, e poptono, nopga tjlē llēm wleniyo, e tjlēno, nopga orkwo owa wleniyo, e orkwo poptono, nopga dre owa wleniyo, e dre poptono, nopga jēk llēm wleniyo, e jēktong, nopga kjök igō llēm wleniyo, e kjok ino bakoe. İya lōng lirē ga beno lōng yēy le erā, ga Israel tjēyo Sbō poshrēra lok ara.

Jesús nopga sēno doglo sak dbāw dbāw pjloglo pkēng (4,000)

32 E irgo ga ba oppingaga rokara Jesúsde tek ba zlong bāng, ga tjlē ba kong ga «Nopga kjwe lōng bor tjok na öotong dbargwo mya, ga llēye uako llēme. E kjishko ga songe lēr. Jek ichēr lōng ba ushko iē llēm ga äe. Wopjir irbo kjwe» le.

* 15:4 Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16. † 15:9 Isaiás 29.13. ‡ 15:13 Dwīa dgara ba Data sök kjok dogo lirē llēm le li, e nopga mār Sbō go llēm li loklo. Eppa ber skwako sleng go le li, e eppa kje Sbōrē ba boksho dwayo loklo.

§ 15:26 Eshko dbaryo ga nopga judío llēm wleniyo kowara judiogarē shjiti, woyde lok llēm kjishko.

³³ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «¿Nopga trák llém kjiwe sëy sorê? ¿Kjok no llémshko ère dli wlëy kjone?» le.

³⁴ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Pjây pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi?»

«Tjeng kjwo kjäk (7), mã chilawa tjeng kjwóbó bakoe» le lok ba kong.

³⁵ Eni ga nopga li ichara Jesúsde wlar uunkong tóshko.

³⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, mã 'li, e kjrara, ga tjlê Sbó kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga dli li tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjlorgara lok nopga tjeng kës'li kong.

³⁷ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlué. E irgo ga dli worbo tóna ba oppinggagaré lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

³⁸ Domerga iono uunkong doglo sak dbäw dbäw pjluglo pkëng (4,000). Walëga, kj-zirga, e shtak llême.

³⁹ E irgo ga nopga brikotong pjir ga Jesús opyono kjiyong roshko, ga to ey dwayo, jek öotong shäng Magdala kjokyo.

16

Llêbo jyäglo kjok dogo dwayo

¹ Eshko ga fariseoga, saduceoga, e tek shrono löng Jesús shwoy, ba tjlík wlo. Tjlê ga «Llêbo İydéba llém wleniyo shäryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» le.

² Kuya ga tjlê ba kong ga «İmi kjok sëng ga kjok dogo srëzrën ga bong ga kjok pjlúe lëmi.

³ İmi kjok shröngto ga kjok dogo srëzrën, pjäng sho ara ga eeri ga kjok owa lëmi. Eni ga llêbo wen kjok dogo, e llê loklo miydëmi pjlúe. ¿Eni ga llêbo shärye Sbörë eerishko dbaryo li, e llê loklo miydëmi llém sorëro?

⁴ Eerishko dbaryo soppa, pjây owa. Pjây so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Woydëmi ga llêbo jyäglo shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llém, Sbó tjlökwo laga Jonás, e jyäglo shäryotë bomi kong eröe» le.

Fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo

⁵ E irgo ga Jesús oppinggaga dipzono tek shrono löng di bäng buk kësbang li kjwo na lëkong ga pjlung shosho suk pjir sóra lok llême.

⁶ Eshko ga Jesús tjlê ba kong ga «Pjây sjëk, fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

⁷ Kuya lok ga tjlê èng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir sóno llême. Le shäng bi kong eni e kjishko» le.

⁸ Tjlê löng èng tjok llê li miydara Jesúsde kuzong ga tjlê ba kong ga «¿Shji pjlung shosho suk pjir sóno llême» lëmi ega? ¿Pjây mâr bor go jlökoyo llém ega?

⁹ ¿Bor tjlökwo li llê loklo miydomirë llém obire? ¿Domerga sënor doglo sak dbäw dbäw pjluglo shkëng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) goshko ga dli beno obi tónomi shingyo kjwobi woyo bomi kong llémendo?

¹⁰ ¿Domerga sënor doglo sak dbäw dbäw pjluglo pkëng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) goshko ga dli beno obi tónomi shingyo kjwobi woyo bomi kong llém bakoro?

¹¹ ¿Tja tjlê shäng pjlung shosho suk pjir kjishko llém li miydëmi llém sorê? Pjây sjëk fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

¹² Eshko ga miydara lok ga Jesús shäng tjlê li, e pjlung shosho uukklo layde llême. No pïya fariseoga, saduceogarë löng sorë, e layde shäng.

No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorë

¹³ Jesús jek öotong Filipino Cesarea kjokyo ga tjlê ba oppinggaga kong ga «¿No to ter kjok dogo dwayo ère, e ë'lëba?» le.

¹⁴ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «No kjone kjone tjlê ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone tjlê ga pja Sbó tjlökwo laga tek dënashko so Elías li tjwayde shäng le. Kjone kjone tjlê ga pja Sbó tjlökwo laga tek dënashko so Jeremías li woshrokdo le. Kjone kjone obi tjlê ga pja Sbó tjlökwo lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

¹⁵ Kuya ga tjlê ba kong ga «E ga pjây e, ¿tja ë'lëmi?» le.

¹⁶ Kuya Simón Pedrorë ga tjlê ba kong ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja. Pja Sbó Sök İyado li Wa jlöe» le.

¹⁷ Kuya ga tjlê ba kong ga «Simón, Jonás wa, pja tjlëno li laga norë bop kong llém, laga bor Data sók kjok dogo lirë bop kong. E kjishko ga pja ber wopjlué.

¹⁸ Lër bop kong ga pja kowër Pedro.* Oba u ywë wlo ga ak kjang iëba bäm go, ber ba shakklo wlo. Eni ga nopga tjëyo shäryër kjrina bor tjlökwo kjragera kjlobi li go, so u kjoyo, ga ak lër li, e ber u li shakklo wleni. Tjëyo li zäya Ärë ga äe.

¹⁹ Ga pja kong dbo twër, pja ber Sbó nopga bapshiga wlo. Ba nopga ichëp sorë kjok ère kjing go ga epga iche Sbörë kjok dogo eni bakoe» le.

²⁰ E irgo ga tjlê ba oppinggaga kong obi ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja lëmi ë kong llême» le.

* 16:18 Grecia so tjlökwo **Pedro**, e **ak** loklo.

Jesús lano ba wolón dbaryo kjíshko

²¹ Eshko jek lèkong ga Jesús tjìlè ga op-pinggaga kong ga «Tja jongya Jerusalén kjokyo. Eshko ga judío tjìlapgaga kjok lligwega wleniyo, syòshtaga kágáyoga, no pinggaga kjok lligwekklo tara Moisésdè li go, tja shdúya lok ara, ga tja zròkoba, gueniyo àar dbargwo mya ga tja woshre Sbòrè iròng obi» le.

²² Eni ga rokara Pedrorè tjoksa, ga tjìlè ba kong ga «Tjìlapga, woydèr ga e wen bop kong eni llème!» le.

²³ Gueniyo ga Jesús bojono Pedro shwo lèkong, ga tjìlè ba kong ga «ÌÁ, pja opkjos bor zlong dwayo! Tja ichèp woydè dir eròe. Llèye woyde Sbòrè li woyotjìlpè shàng llème. Llèye woyde norè li woyotjìlpè shàng eròe» le.

²⁴ Eshko ga tjìlè ba oppinggaga kong ga «Èye jèk woydè bor tjok jìlòkoyo ga ber shàng bor woyotjìlik iyado, wotjìlik llèbo shàryè kjok ère kjing goshko ame bakoe. Bor kjíshko ga llèye shàryèba ba kong llè pogoshko li, e zròkoba èmdè ga e ba kong ga llèye llème.

²⁵ Èye wotjìlik opdè om go, zròkoba bor kjíshko llèm wlo le ga àar kjok dogo llème. Gueniyo èye jèk bor tjok jìlòkoyo, e zròraba bor kjíshko èmdè ga era ber sòk sè iyado kjok dogo.

²⁶ Èye llèbo tjeng kjok ère kjing go kès li kjrara tjeng ba wloy èmdè ga e llèno llème. Wolono ga òòtong kjok dogo llèm ga to jeno ba llèbo li tjok.

²⁷ »No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe bor Data dbo kälä goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eshko ga no kjlara kjlara potjwìlèn, llèbo shàryara dó li kjíshko.

²⁸ Lèr bomi kong jìlòkoyo ga pjây kjone kjone lóng èreshko wolontè llèm obishko ga tja ber no pjluvo sorè li ìmi wèlè» le.

17

Jesús kjlopswono beno kälä lletlet

¹ Dbargwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan (e Santiago kjlarayo), e sòra Jesúsde jem ba tjok dboshko, dlup jong kjwara kjóshko li go.

² Eshko ga ìna ba oppinggaga jem lóng ba tjok lirè ga Jesús kjlopswono, bokkwo beno kälä lletlet dlo wleni, ga shwong beno pjublún shjiye.

³ Iyalóng wopro ga Moisés, Elías, e weno bè lóng lan Jesús tjok eshko.

⁴ Eni ga Pedro tjìlè Jesús kong ga «Tjìlapga, tjawa lóng na ga pjìlue. Woydèp wleni ga tja ukwang shàryè kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

⁵ Shàng tjìlè wopro ga pjäng sho shjiy lono ter kjrina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko

dwayo ga ybò kura lok, tjìlè ga «Bor wa li ère. Woydèr ara. Tja wopjìlue ba tjok. Ba tjìlòkwo kuzìa» le.

⁶ Kuya ba oppinggaga lóng lirè ga jek rish lóng tòshko bokdo kjlay klung go, bangkjre lok ara kjíshko.

⁷ Gueniyo Jesús tek ba zlong bäng, ga porwara, ga tjìlè ba kong ga «Pjây kojözong. Llèye bangkjremi llème» le.

⁸ Iya lok obi ga nopga lóng Jesús tjok li beno drete. Jesúsda beno shàng tjoksa erä.

⁹ Jer oplong lóng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjìlè ba kong lok ga «Llèye ìnomi yè lanyotkèmi è kong llèm, no to ter kjok dogo dwayo ère woshrara Sbòrè iròng obi guing» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjìlè ba kong ga «No pinggaga kjok lligwekklo tara Moisésdè li go tjìlè lok ga «Borwa pjluvo iche le Sbòrè li tjwe ber nopga unkong pjluvo wlo. Gueniyo ga Elías tjwe bäm go?» le. ¿È lok eni ega?»

¹¹ «Elías tjwe bäm go jìlè. E tjwe llèbo unkong poshàryaga.

¹² Gueniyo lèr bomi kong ga e shrono öör tjän. Gueniyo ga to miydaraba llème. Kong llèbo owa shàryaraba, woydaraba sorè li eni. No to ter kjok dogo dwayo ère kong llèbo owa shàryèba e kjoyo bakoe» le ba kong.

¹³ Miydara ba oppinggaga lirè eni ga Juan No Waga li lanyotkayde shàng.

Dwlas goshko Ä sèya poptara Jesúsde kjlara

¹⁴ Jesús, ba oppinggaga li, e jer àar lóng iròng nopga tjeng arashko ga domer tjwe shàng Jesús zlong bäng kjlara, kjòk tono,

¹⁵ ga tjìlè ba kong ga «Tjìlapga, bor wa songe lozong. Llèbo owa tjwe ba kongshko ga jek kjìlè dete, wopjìr kjìlue erä. Olò ga dguè iòk roshko, llèm ga lon dishko.

¹⁶ E kjíshko ga sörör bop oppinggaga wle kong, gueniyo to poptara lok llème» le.

¹⁷ Kuya ga tjìlè ba oppinggaga beno lóng li kong ga «Pjây wotjìlik owa. Pjây mär Sbò go llème. ¿Tja ber shàng bomi tjok kjèr àar jong llono, pjây mär ba go wlo? Tja sjeno shàng bomi tjok tjän. Dwlas li tek sòs bor kong» le.

¹⁸ Eshko ga Ä sèya li wlona, ichara to dwlas li go dwayo, ga dwlas li poptono jekdo beno shàng pjìlue.

¹⁹ Dóni ga ba oppinggaga lóng tjoksa Jesús tjokshko ga tjìlè lok ba kong ga «¿Ä sèya li to ichororwa llèm ega?»

²⁰⁻²¹ «Pjây mär Sbò go jìlòkoyo llèm kjíshko. Lèr bomi kong jìlòkoyo ga pjây mär ba go sirawa kjwe èmdè ga pjây tjìlè dlup ère kong ga «Pja opkjos jek pjola» lèmi, ga opkjè jek

pjola. Eni wleni ga llëye shäryëmi ga ä wlo li drete»* le ba kong.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjïshko pjlara obi

²² Jek tjeng uunkong Galilea kjokyooshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ère twëba ber tjeng nopga wloshko,

²³ ga tja zröya lok. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le. Kuya lok ga woydë lok ara.

Kä potjwlëkklo Sbö u kong

²⁴ Jesús, ba oppinggaga, e öötong löng Capernaüm kjokyooshko ga kä potjwlëkklo dburyo li töngga Sbö u kong löng eshko li tjlë Pedro kong ga «¿Bop pingga kjwe kä potjwlëk llëmdo?»

²⁵ «Ëng, potjwlëya» le ba kong.

Döni ga Pedro opzrëno jek u roshko. Ga llëye layde Pedrorë ba kong llëm obishko ga Jesús tjlë ba kong ga «¿Pjäy kä potjwlëk bor kong?» le pjlupgarë è kong? ¿Ba wapga kongde, de oba oblë kong?»

²⁶ «Oba oblë kong eröe» le ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga ba nopga bañyara kä potjwlëk llëme.

²⁷ Gueniyo èye barwëy llëm wlo ga pja nom diga, sö dbup jer dishko. Eshko ga mä ship kjlara bäm go li kjak roshko dburwa buk kjwara. Ship, söp, twëp dbur töngga li kong, bi kä potjwlëkklo wlo» le.

18

Èye tjwöl ara anmoyö

¹ Eshko ga Jesús oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «¿Sbö sök no pjluyo iyado lishko ga tjawa löng ère tjreko, tjwöl kësbangyo li kjone dey?» le.

² Kuya ga kjwozirwa rokara kjlara, iara shäng ba tjreko,

³ ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy opkjlopswë ber kjwozirwa jüni llëm ga pjäy äär ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko llëme.

⁴ Èye opkjlopswë ber wotöy, kjwozirwa jüni ga tjwöl kësbangyo Sbö sök no pjluyo iyado lishko li e.

⁵ Ga èye, kjwozirwa jüni wlojrrara bor kjïshko ga tja wlojrrara wleni.

«Shji nopga ichë llëbo owa shäryë llëme» lara Jesúsde

⁶ »Èye, kjwozirwa mär bor go jüni ichara llëbo owa shäryë ga e song jlöe. Shäryayde

llëm obishko ga shakko, apkwo kësbang pjirriko ba bëngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey.

⁷ Llëbo tjeng ara kjok kjwang jïkong no ichë llëbo owa shäryë wleni. Llëbo wen eni iyado. Gueniyo èye no ichë llëbo owa shäryë ga e song jlöe.

⁸ »E kjïshko ga bomi orkwo, bomi dre, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas, dbumi pjola. Pjäy opzrëk jek äär Sbö sökshko dre kjwara llëm, orkwo kjwara llëm dey ga pjlü, pjäy pjë bomi orkwo pjök li tjok, bomi dre pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo.

⁹ Bomi bokkwo, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga shimi pjus, ga dbumi pjola. Pjäy opzrëk jek äär Sbö sökshko bokkwo kjwara llëm dey ga pjlü, pjäy pjë bomi bokkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo.

Öng wlëp ushko so jeno kjlara

¹⁰⁻¹¹ »Kjwozirga kjwe tjwöl llëme lëmi llëme. Lër bomi kong ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng bor Data bokkwo ik kjok dogo iyado li, e kjwozirga kjwe daga.*

¹² »¿Lë lëmi? Domer shäng kjlara, e öng wlëp ushko so tjeng doglo sak dbäw (100). ¿Kjlara jeno wleni ga llamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li ie ber tjeng dlupshko, ga to jeno sök li wlëk llëmdo?

¹³ Wlënnashko ga lër bomi kong jlökoyo ga öng doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) jeno llëm li woyotjlïya ara llëme. E ber sök wopjlu kjlara jeno, wlëna li kjïshko.

¹⁴ Eni ga woyde bomi Data sök kjok dogo lirë ga kjwozirga kjwe jer kjlara llëm bakoe.

Shji llëbo llgwek ëng kong sorë

¹⁵ »Bop kjlara opshäryono owa bop kong ga pja lan ba tjok tjoksa, llëye owa shäryara li jlöe le wlo. Jlö lara ga pjäy beno löng wopjlu ëng tjok.

¹⁶ Jlö le llëm ga oblë rokëp jek bop tjok kjlara pjök, llëye lanyotkëp li, e jlöe le lok wlo, Sbö tjökwo tjlë ga «Shji oblë rotëshko ga nopga söy pjök mya, e jlöe le lok wlo»† kjïshko.

¹⁷ Jlö le llëm obi ga pja nom syö uyo, ga lëp bor tjökwo kjragaga löng li kong. Lano lok ba tjok pjir ga jlö le llëm obi ga iëp ber shäng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik, dbur töngga Roma so kong dik bakoe.

¹⁸ »Lër bomi kong jlökoyo ga no llgwemi sorë kjok ère kjing go ga llgweya Sbörë kjok dogo eni bakoe.

* **17:20-21** Tek dënnashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Eni kjwe ga llëye shäryëmi ga ä wlo li drete. Ä sëya eniyo ichëmi wlo ga woyde ga pjäy ië llëm Sbö kong, pjäy syöshë Sbö kong ara dey.» * **18:10-11**

Tek dënnashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Lër bomi kong ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng bor Data bokkwo ik kjok dogo iyado li, e kjwozirga kjwe daga. No to ter kjok dogo dwayo ère shrono shäng no jeno löng li döga.» † **18:16** Deuteronomio 19.15.

19-20 Lër bomi kong obi ga bor tjłökwō kjragaga tön löng bor ko goshko ga tja shäng ba tjok eshko, epga pjökde myare dö gueniyo. E kjışhko ga lër bomi kong ga pjây tön wotjlik kjrinaso kjok ère kjing go, pjây löng do pjökde dö êmdê ga llëbo rokëmi syô go ga twe bor Data sök kjok dogo lirë bomi kong» le.

Domer, ba parkaga pogo tjwłö ba kong li raye woydê llëme

21 Eni ga Pedro shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjłë ba kong ga «Tjłapga, ¿bor kjlara llëbo owa shäryono bor kong li iër ber tjwłö llëm pjłobi ga pjłú? ¿Shäryër eni pjłoglo kjäk (7) ga pjłúre?»

22 «Pjłoglo kjäk (7) lër bop kong llëme. Llëbo owa shäryara bop kjlararë bop kong li iëp ber tjwłö llëm pjłoglo sak kjäk kjingsho kjäk (77).»[‡]

23 »Eni ga Sbô ber no pjłuyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ère kjoyoe. Pjlu sök kjlara. Pjlara ga ba parkagaga rokara, pogo tjwłö ba kong kjöme le lok ba kong wlo.

24 Shärya shäng kjwłëshko ga ba parkaga söraba ba shwoy kjlara, pogo tjwłö ba kong ara, domerga doglo sak dbäw dbäw pjłoglo sak kjwara (10,000) parkê lu pjłoglo sak kjwara kjingsho shkëng (15) äska wleni.

25 Tjwłëya ba parkaga lirë llë go llëm kuzong ga pjlu tjłë ga «Kjwe soynezī jek ba boy, ba wapga, ba llëbo baīya uunkong tjok, ber löng parkê oblë kong, pogo tjwłö li tjwłëya bor kong e go wlo» le.

26 »Kuya ba parkaga lirë ga kjök tono, tjłë ba kong dbo go ga «Tja songe lozong. Tja koshos sira ga tjwłën bop kong uunkong» le.

27 İya pjłurë ga songe le, ga tjwłö shira ba kong ame, döra beno shäng oojong shara.

28 »E irgo ga ba parkaga li opshino ey dwayo, ga ba parkaga włëna kjlara obi bë shäng eshko, pogo tjwłö ba kong sira döe, domer parkê dbargwo sak dbäw (100) äska wleni. Eni ga shakza pjä ba bëngso go, ga tjłë ba kong ga «Pja pogo tjwłö bor kong li tjwłës bor kong jekdo, eeri eröe!» le.

29 »Kuya ba parkaga lirë ga kjök tono, tjłë ba kong dbo go ga «Tja songe lozong. Tja koshos sira ga tjwłën bop kong uunkong» le.

30 Gueniyo ga songe le llëme. Shduna, iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko pogo tjwłö li tjwłëna ba kong pjir guing.

31 »İya pjłú parkagaga oblërë ga beno ba kong owa, woydê lok ara. Ga llëye ina lok li roy lara pjlu kong.

32 Eni ga ba parkaga li rokara pjłurë, ga tjłë ba kong ga «Pja parkaga owa. Pja pogo tjwłö bor kong ara êmdê ga tjwłö shiror bop

kong llëme. Pja kjłoshtono bor kong ga pja songe loror.

33 ¿Eni ga bop kjlara, e songe lorop botoya dik llëm ega?» le.

34 Eni ga pjlu iirkono ara ba kong, ga ba nopga iara beno tjeng no shdüzlong uyo roshko, pogo tjwłö kjöme li tjwłëna ba kong pjir guing.

35 »Llëbo owa shäryara bomi kjlararë bomi kong li iëmi ber tjwłö llëm wleni llëm ga bor Data sök kjok dogo li omshäryë bomi tjok eni bakoe» le ba kong.

19

Shji ëng rayë

1 Jesús tjłëno pjir ga to Galilea kjokyo dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong.

2 Nopga to jek ara ba tjok, ga swloppa poptara uunkong.

3 Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zlong bäng, ba tjlik wlo. Tjłë ba kong ga «¿Domer ba boy rayë llë pogo kjışhko ga pjłúre?»

4 «Sbô tjłökwō tak pjang eni: “Dämärshko ga nopga shäryara Sbörë domer, walë.”* ¿E lomirë llëmdo?

5 E kjışhko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni.

6 Eni ga ber pjök ame, ber kjlaraso shara. Töna Sbörë ga e döy llëme» le ba kong.

7 Kuya fariseogarë ga tjłë ba kong ga «Domerga ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kjibokwo ëng rayoklo twe ba boy kong kjwara, ga iche jek ba ushko dwayo. ¿Lara eni ega?»

8 «Llëye kumi woydê llëm kjışhko. Pjây ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjışhko. Gueniyo ga tek dämärshko ga e eni llëme.

9 Lër bomi kong ga ba boy pono domer oblë tjok llëm ga raye ga äe. Llëm ga shäryara eni, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde, e pono oma boy oblë tjok wleni» le ba kong.

10 Kuya ba oppinggarë ga tjłë ba kong ga «Eni kuzong ga ëye orkwosmok llëm dey» le.

11 Kuya ga tjłë ba kong ga «Tjłökwō ère kjragaga uunkongdê llëme. Èye kjimte Sbörë ga era omkjre.

12 Domerga kjone kjone orkwosmok llëm, weno beno pë walë tjok ga ä kjışhko. Kjone kjone orkwosmok llëm, shäryaga norë beno löng eni kjışhko. Kjone kjone orkwosmok llëm, parkê Sbô, ba pjłuyo li kong ga pjłú wlo. Ère llë loklo, ëye ommiydê woydê ga miyde ga pjłúe» le.

‡ 18:22 Grecia so tjłökwō ère llë loklo miydëy yötso llëme. E sak kjäk kjingsho kjäk (77) loklo, llëm ga sak kjäk (70) pjłoglo kjäk (7) loklo. (Era sak dbäw pjłoglo pkëng kjingsho sak shkaw (490) loklo.) Kjone dey miydëy yötso llëme. * 19:4 Génesis 1.27.

Ilëbo shäryara Jesúsde pjlü, kjwozirga kong

¹³ Pjlara ga kjwozirga sökoba Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo, syöshhtë Sbö kong ba kjishko wlo bakoe. Eni ga kjwozirga sögaga li wlöya Jesús oppinggagare löng.

¹⁴ Eni ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Èye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjluyo» le.

¹⁵ E irgo ga orkwo iono kjwozirga li kjing go. E irgo ga epga to ey dwayo.

Domer mite dbur ara

¹⁶ Pjlara ga domer mite tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, çllëye pjlü shäryër, tja ber sök së iyado Sbö tjok wlo?»

¹⁷ «Çllëye pjlü kjakrokëp bor kong li llëro? Pjlü li, e Sbö eröe. Pja ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga kjok llgwekklo tara Moisésde li kolozong» le ba kong.

¹⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Çkjone dey?» «Shji no zrök llëme. Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme.

¹⁹ Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwlo ara,[†] ga pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe»[‡] le ba kong.

²⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlokwo lëp shäng kës li shäryër shäng eni tjän. Çllëye shäryër obi?»

²¹ «Pja ber pjlö bek woýdë ga pja nom bop llëbo tjeng kës li soynekk pjar, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llëbo ara kjok dogo. Pjar ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le ba kong.

²² Kuya ga beno shäng woýdë ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjishko.

²³ E irgo ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Lër bomi kong jlokoyog ga nopga dbur ara wleniyo äar ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko wlo ga kjange.

²⁴ Lër bomi kong jek obi ga öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrëk jek shkó bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äar ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko wlo ga kjang anmoyö» le.

²⁵ Kuya lok ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë ba kong ga «ÇEnira èye dardo?» le.

²⁶ Kuya ga İya drëng, ga tjlë ba kong ga «Nopga kong ga shärye ga äe. Gueniyo llëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le.

²⁷ Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Borwa llëbo tjeng kës li rayororwa beno pjar, tjawa jek bop tjok wlo. Çllëye wlënwa e kjishko?» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlokoyog ga kjok tjaglëshko ga no to ter kjok dogo dwayo ère sirkek äar sök bor pjlü

sökklo kãã lletlet li kjing goshko. Eshko ga pjäy sirkek äar ber löng sökklo tjeng sak kjwara kjingsho pjök (12) kjing go eni bako, Israel tjëyoga kjringswo sak kjwara kjingsho pjök (12) li llgwek wlo.

²⁹ Ga èye, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, ba kjok, e rayara bor kjishko ga äska wlëya llëye rayara li pjloglo sak dbäw (100) obi. Ga ber löng së iyado Sbö tjok bakoe.

³⁰ Gueniyo eerishko ga nopga tjwlo ara wleniyo löng ara li, e ber löng tjwlo chira eshko. Ga eerishko nopga tjwlo chira löng ara li, e ber löng tjwlo ara eshko» le.

20

Nopga parkono kjillgwo bo ara kjokyo

¹ Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Sbö ber no pjluyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ère kjoyoe. Domer shäng kjlara kjillgwo bo ara kjokyo sogo. Pjlara ga opshino jek kjok shrönteng, nopga wlëk parkë ba kong wlo.

² Eshko ga tjlëno parkagaga li kong ga potjwlëya dbar kjwara äska lara, ga ichara jek parkë ba kjok buk lishko.

³ »Dlo wenzong ga opshino jek obi, ga nopga wlëna löng kjlëbö pak dret, llëbo soynenzlong.

⁴ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pjäy nom parkë bor kjokshko, ga pjäy potjwlën bëye» le.

⁵ Eni ga to jek lok parkë ba kong.

»Dlo dluw ga shäryara eni jek obi. Dlo pjö lë wleni ga jek shäryara obi.

⁶ »Dlo töy wleni ga opshino jek obi, ga nopga wlëna löng kjlëbö pak drete. Eshko ga tjlë ba kong ga «ÇPjäy dbo ga löng parkë llëm ega?»

⁷ »Tjawa parkë ë tjok llëm kjishko» le lok ba kong.

»Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjäy nom parkë bor kjokshko» le.

⁸ »Öötong kjok shkë ga kjok sogo li tjlë ba parkaga kägäyo kong ga «Parkagaga to rokëp, ga potjwlëma. Shrono parkë iröng li potjwlëp bäm go, shrono parkë bäm go li potjwlëp ber iröng» le.

⁹ Eshko ga parkagaga shrono dlo töy li potjwlëna dbar kjwara äska.

¹⁰ »Roy kuya parkagaga shrono bäm go lirë ga wotjlik ga potjwlëya lok iröng li kjinmo le. Gueniyo potjwlëna dbar kjwara äska bakoe.

¹¹ Potjwlëna lok pjarshko ga kjok sogo li läywe lok owa éng kong,

¹² tjlë lok ga «ÇNopga tjwe löng iröng kjwe parkono wop tjok erä, ga potjwlëna borwa tjok bëy ega? İTjawa song parkono dlo roshko dboe!» le lok éng kong eni.

[†] 19:19 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20. [‡] 19:19 Levítico 19.18.

¹³ »Eni ga kjok sogo li tjël parkaga kjlara kong ga «Tja shäng llëbo owa shäryë bop kong llëme. Pja potjwlën eni loror bop kong, ga jölö lorop bor kong.

¹⁴ Bop dburwa kjros, ga pja nom na dwayo. Parkagaga tjwe löng iröng li potjwlën woydë bopoya dik bako ga

¹⁵ miydaga ber tjarë, dbur li botoya kjishko. «Pjây wotjlik owa bor kong, tja no sêng ä kjishkore?» le.

¹⁶ »Eni ga tjwlö ara eerishko li, e ber löng tjwlö chira eshko, e ga eerishko tjwlö chira li, e ber löng tjwlö ara eshko» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko jek obi

¹⁷ Jesús jek shäng Jerusalén kjokyosho ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjël ba kong ga

¹⁸ «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng syöshtaga kägâyoga wloshko, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go wloshko bakoe. Eshko ga tja iche lok, zrökoba wlo,

¹⁹ ga tja twe lok nopga judío llëm wleniyo kong. Eshko ga tja joywe lok, tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya lok pjäng kjlös go. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

Santiago, Juan, e mekë llëbo rokono Jesús kong

²⁰ Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e mekë tek shrono löng Jesús zlong bäng ga kjök tonu, tjël ba kong ga «Llëbo shäryëp bor kong sira» le.

²¹ Kuya ga tjël ba kong ga «¿Llëye woydëp?»

«Pja ber sök no pjlyoyosho ga bor wapga do pjök ëre iëp ber löng bop tjok, or mlë kjlara, or këlë kjlara» le ba kong.

²² Kuya ga tjël ba kong lok ga «Llëye rokëmi löng bor kong li, e llë miydëmi löng llëme. ¿Pjây shdungoba, bokrotkëba botoya dik ga pjläure?»

«Ëng» le lok ba kong.

²³ Kuya ga tjël ba kong ga «Lëri bomi kong ga pjây shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik jlöe. Gueniyo ga pjây kjrër ber tjeng bor or këlë, or mlë, e laga tjarë llëm, e laga bor Datarë. Shto bor or këlë, or mlë, e ber ëye kjrara bor Datarë tjeng li kong» le.

²⁴ Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) lirë ga iirkono ba pjeoyoga pjök li kong.

²⁵ Gueniyo rokara Jesúsde uunkong, ga tjël ba kong ga «Miydëmi pjlu ga kjok ëre kjing go ga nopga judío llëm wleniyo ichagaga ba nopga iche parkë ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga iche parkë

ara ba kong bakoe. Ëye songe le llëm, iche parkë ara ba kong erä.

²⁶ Gueniyo woydër ga pjây omshäryë eni llëme. Ëye opyë woydë ber tjwlö ara oblë kjinmo ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey.

²⁷ Ëye opyë woydë ber bäm go ga opyë ber shäng parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo oblë kong dey.

²⁸ No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shäng kjok ëreshko, ëye parkë bor kong wlo llëme. Tja shrono shäng parkë oblë kong wlo. Ga tja optwë, wolon wlo, tja ber nopga ara potjwlëkklo wlo, epga där wlo» le.

Domerga kjok igö llëm wleniyo poptara Jesúsdë do pjök

²⁹ Jesús opshino jek shäng Jericó kjokyo dwayo ba oppinggaga tjokshko ga nopga to jek ara ba tjok.

³⁰ Eshko ga domerga löng irbo sor go do pjök kjok igö llëm wleniyo. Kuya lok ga Jesús jek shäng eshko ga tjläno dbo, tjël ga «¡Tjläpaga, David tjëyo, tjawa songe lozong!» le.

³¹ Eni ga nopga jëk löng Jesús tjok li tjël ba kong ga «Pjây kjinkozong» le.

Kuya lok ga gueniyo kjinkë lok llëme. Tjël lok dbo go jek obi ga «¡Tjläpaga, David tjëyo, tjawa songe lozong!» le.

³² Eni ga Jesús kojongö shäng, ga tjël ba kong ga «¿Llëye woydëmi ga shäryër bomi kong?»

³³ «Tjläpaga, tjawa kjok ik woydë» le ba kong.

³⁴ Eshko ga songe le Jesúsde, ga bokkwo porwara. Jekdo eshko ga beno löng kjok igö wëlé, ga to jek lok Jesús tjok.

21

Jesús opzrëno Jerusalén kjokyo, pjlu dik

¹ Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong löng Betfagé kjokyo, e ber buk Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök,

² ga tjël ba kong ga «Pjây nom kjok buk bi bokshto kjweshko. Kjweshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko popga wlëmi sök kjlara kjro go, ba wa wlënggla tjok. Komi, ga tek sömi bor kong.

³ Eshko ga ëbo llëbo lë bomi kong wlenishko ga «Woyde Tjläpgarë» lëmi ba kong eni, ga iche tek bomi tjok jekdo» le.

⁴ Shäryono eni, tjläkwo lara Sbö tjläkwo laga tek dënashko sorë li ber jlökoyo wlo. Tjläno beno eni:

⁵ «Lëmi Siön* sogpa kong ga

«Bomi pjlu tek sök döro bomi shwoy wlëp,

* 21:5 Siön kjokyo, e kowëba *Jerusalén* bakoe. † 21:5 Zacarías 9.9.

öng so kwomgla kjoyo dre töshko kjing go.

Tjwe öng llëbo shgoklo wa kjing go”lëmi ba kong eni.»[†]

⁶ Kuya lok ga shäryara eni.

⁷ Öng li söra tek shrono ba wa tjok. Ga ba shwong kop lëkong li iara öng do pjök li kokso kjing go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li kjing go.

⁸ Eshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bäng go bakoe.[‡]

⁹ Nopga jek löng ba bäm go, nopga jek löng ba irgo, öö le lok ara. Tjlë ga «David tjëyo kjwe pjlu jlöe.

Kjwe ichara Tjlapgarë shrono jek ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Sbö sök kjok dogo, e pjlu jlöe» le.

¹⁰ Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga tjeng eshko li shdöktong uunkong llaw pogo, ga tjlä ga «¿Kjwe ëro?» le.

¹¹ Nopga jek löng Jesús tjok li tjlä ba kong ga «Kjwe Jesús. E Sbö tjlökwö laga. E Nazaret so. Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi» le.

Llëbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsde drete

¹² E irgo ga Jesús jek opzrëno öötong shäng Sbö u zlong bäng, ga nopga löng eshko llëbo soynek, llëbo tjwlek li ichara uunkong ey dwayo. Ba dbur bapkwö kjlopswozlong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dunggwo soynega sökkio li poskara beno tjeng töshko bakoe.

¹³ Ga tjlä ba kong lok ga «Sbö tjlökwö tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo. § Gueniyo ioromi beno jong lü uyo» le.

¹⁴ Eshko ga nopga kjok igö llëm wleniyo, nopga jek llëm wleniyo, e tek shrono löng Jesús zlong bäng, ga poptara.

¹⁵ Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, e löng eshko. Jesús shäng llëbo iydeba llëm wleniyo shäryë li ina lok. Eshko ga öö le kjwozirgarë löng Sbö u zlong bäng, tjlä ga «David tjëyo kjwe pjlu jlöe» le li kura lok bakoe. Eni ga iirkë lok ara,

¹⁶ ga tjlä lok Jesús kong ga «¿Llëye le lok li kup shängde?»

«Ëng. Sbö tjlökwö tak pjang eni: “Kjwozirga, chidaga, e ichorop bop poshrék, ba tékwo go.”* ¿E lomirë llëmde?» le ba kong.

¹⁷ E irgo ga nopga li beno löng eshko, ga Jesús to opshino Jerusalén kjokyo dwayo, jek öötong shäng Betania kjokyo, ga pono beno buk shkër kjwara eshko.

Tjlökwö lara Jesúsde beno owa kjor kjlara bo uako wleniyo kong

¹⁸ Wëshko kjok shröng ga Jesús to jek shäng iröng obi Jerusalén kjokyo eshko ga pjli arae.

¹⁹ Eshko ga kjor jong kjlara irbo li sor go ko higuera. İya ga jek äar ba zlong ga jong bo dret, korga tjok erä. Eni ga tjlä kjor jong li kong ga «Pja ber botjyë ame» le ba kong, ga kjor li dano jekdo beno jong dogroe.

²⁰ İya ba oppinggarë ga beno löng yëye le erä. Ga tjlä ba kong ga «¿Kjor kjwe dano jekdo sorë?»

²¹ «Pjäy mär bor go jlökoyo, ga bor dbo ara äar llë go llëme lëmi llëm wleni ga lër bomi kong jlökoyo ga llëye shäryoror ëre shäryëmi ga pjlu, ga pjäy tjlä dlup ëre kong ga “Dlup, pja opkjös jer dlung roy” lëmi ga shäryë eni bakoe.

²² Pjäy llëbo rokë syö goshko ga woyotjlimi ga twe Sbörë lëmi jlökoyo ga wlëmi» le ba kong.

«¿Pja ichaga ërë?» lara Jesús wloyogarë ba kong

²³ E irgo ga Jesús opzrëno jek öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga oba piya shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, judio tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlä lok ba kong ga «¿Llëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë?»

²⁴⁻²⁵ «Pjäy kong llëbo kjakrokër bakoe. ¿Juan No Waga, e ichaga ërë no wë? ¿Ichaga Sbörëre, de norë? Tja dboryoromi ga tja ichaga ërë lër bomi kong bakoe» le ba kong.

Kuya lok ga tjlä lok ëng kong ga «Ichaga Sbörë loroy ba kong wleni ga “¿Tjölkwö kjoromi llëm ega?» le bi kong.

²⁶ Gueniyo Juan, e Sbö tjlökwö laga le nopga uunkongdë. E kjishko ga ichaga norë lëy ga ä bakoe. Nopga li bangkjërëy ara kjishko» le.

²⁷ Eni ga tjlä lok Jesús kong ga «Miydërwa llëme» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «E kjishko ga tja ichaga ërë lër bomi kong llëm bakoe» le.

Wapga do pjök domerga

²⁸ E irgo ga Jesús tjlä ba kong ga «Llëye lër bomi kong ëre woyotjlizä. Domer shäng kjlara, wapga tjeng domerga do pjök. Pjlara ga tjlä ba wa kjlara kong ga “Pja nom parkë bor kjokshko, kjllgwo bo ara lishko» le.

²⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga “İTja jek parkë woydë llëme!” le. Gueniyo döni ga wotjlino oblë, ga to jek parkë.

³⁰ E irgo ga domer li tjlä ba wa kjlara obi kong ga “Pja nom parkë bor kjokshko” le. Kuya ga tjlä ba kong ga “Jölo, Data. Tja to parkë” le, gueniyo to jek llëme.

† 21:8 Eshko dbaryo ga pjilupa opzrëk jek kjok roshkoshko ga shäryëba ba kong eni. § 21:13 Isafas 56.7. * 21:16 Salmo 8.2.

³¹⁻³² ¿Kumi ga ba wa kjone dey ga ba data kolara?» le.

Nopga löng eshko li tjlê ba kong ga «Bäm go lira ba data kolono» le.

Kuya ga tjlê ba kong ga «Lêr bomi kong jlökoyo ga nopga dbur töngga Roma so kong, walêga to löng opsoynek domerga oblê oblê kong wleniyo, e äär ber löng Sbô sök no pjluyo iyado lishko bomi bäm go. Juan No Waga shrono shäng irbo pjlö bek li ping bomi kong, ga tjlökwo kjrromi llême. Gueniyo ga nopga owa lêr li, epgara omtjlökwo kjrono. İnomi eni êmdê ga llêbo owa shäryêmi löng li, e owa jlêe loromi llêm, ga rayoromi llêm, ga tjlökwo kjrromi llêm obi. E kjîshko ga nopga owa lêr li kongda, Sbô, e ber ba pjluyo, bomi bäm go.

Parkagaga owa

³³ »Tja tjlê bomi kong llêbo jyäglo go. Kuzia. Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, kjêryo tyara jong pjiribri, klung kjara ber kjillgwo bo llruzlong shtoyo wlo, ga u shäryara jong kjwara ba dwla li doklo. Pjir ga kjok li poskwona parkagaga kjlôbö kong, potjwlêya ĩ, ga to kjok shto oblê.

³⁴ »Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkagaga ichara kjlôbö, kjillgwo ho ber ba kong li rokê parkagaga beno löng ba kjok daga li kong.

³⁵ Gueniyo ga ba parkagaga ichara tjwe löng li shara kjok dagaga löng lirê, kjlara shpora, kjlara zrôra, kjlara lora ak go.

³⁶ E irgo ga ba parkagaga ichara jek kjlôbö obi, ichara bäm go li kjinmo. Öötong löng kjokbuk lishko ga llêye shäryara kjok dagaga löng lirê bäm go sorê ga shäryara jek eni obi parkagaga ichara obi li tjok.

³⁷ »E irgo ga ba wa ichayde shara. Wotjlik ga «Miydêr ga bor wa êrera bangkjre lok» le.

³⁸ Gueniyo öötong shäng eshko ga ba wa li İya kjok dagaga löng lirê ga tjlê lok êng kong ga «Lono ga kjwe ber kjok êre sogo. Zrôroy wleni ga kjok êre kjrêy, ber bi kong wlo» le.

³⁹ Eni ga shara lok, shira kjokli roy dwayo, ga zrôra lok.

⁴⁰ »¿Eni ga kjok sogo li tjwe iröng obishko ga llêye shärye ba tjok lok lêmî?» le.

⁴¹ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Parkagaga owa li songe le llême. Zrôya jekdo. Pjir ga parkagaga wlêya oblê, dwla bo kjrozlong dbaryo ga dwla ba kong bayo kjöme li twe ba kong wlo» le.

⁴² Kuya ga tjlê ba kong ga «Sbô tjlökwo tak pjang eni:

»«Akkwo woydara u shäryagagarê lok llêm li, e iak beno buk bäm go, beno tjwlô ara, oblê kjinmo.

Shäryara Tjlapgarê eni,

ga tjawa beno löng yêy lërwa erä.»†

¿E lomirê llêmdo?

⁴³ E kjîshko ga lër bomi kong ga pjây kjrara Sbôrê, e ber bomi pjlö wlo. Gueniyo pjây omkolê llêm kuzong ga oblê omkolê pjlö li kjrayde, e ber ba pjlö shara wlo.

⁴⁴ Èye lono akkwo êre kjing go ga tar pjäs erä. Ga akkwo êre lono è kjing go ga e sho shguir ber tjeng tulue» le.

⁴⁵ Tjlêno llêbo jyäglo go li kuya syôshtaga kägäyoga, fariseogarê ga miydara lok ga ba layde shäng.

⁴⁶ Eni ga shaya lok woydê, bängzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara, Jesús, e Sbô tjlökwo laga lêba kjîshko.

22

Pjlu wa orkwosmozlong dbaryo shrëkklo

¹ Jesús tjlêno ba kong llêbo jyäglo go jek obi. Tjlê ga

² «Sbô ber no pjluyo sorê, e so llêbo lër bomi kong êre kjoyoe. Pjlu shäng kjlara, ba wa domer orkwosmozlong dbaryo shrëkklo poshärye shäng.

³ Eni ga ba parkagaga ichara kjlôbö nopga mana li rokê, gueniyo tek lok woydê llême.

⁴ E irgo ga ba parkagaga oblê ichara jek tjlê nopga mana löng li kong ga «Bor wa orkwosmozlong dbaryo shrëkklo, e poshäryak pjire. Nopga ichoror öng tjeng kjlo dik li zrök, ga shäryak tjeng pjir tjän. Pjây tek malinge» le.

⁵ »Kura lok, gueniyo kolara lok llême. Kjone kjone jek lok ba kjokshko. Kjone kjone jek lok ba pakshko.

⁶ Kjone kjone, pjlö parkagaga li shara lok, shpokza tjä tjä, ga zrôrae.

⁷ »Roy kuya pjlurê ga iirkonoe. Eni ga ba êngkjwagaga ichara ba parkaga zrögaga li zrök, ba kjok li suk pjir bakoe.

⁸ Döni ga tjlê ba parkagaga kong ga «Dli llê shäryak tjeng pjir tjän, gueniyo nopga manor bäm go li tjwlô llêm, tek tjwe na wlo.

⁹ Eni ga pjây nom irbo bäng, nopga tön arashko ga ê pogo wlênomi li mami, bor wa orkwosmozlong dbaryo shrêya lok bi tjok wlo» le.

¹⁰ Eni ga ba parkagaga opshino jek, ga nopga pjlö, nopga owa, e wlêna irbo bäng go kjlobi li mana lok drete. Eni ga ba u dlino jong tjung no erä.

¹¹ »Pjlu opzrêk jek äär nopga mana löng li İshko ga İya ga domer jek shäng kjlara, do go shwng orkwosmökklo wleniyo drete.

¹² Eni ga tjlê ba kong ga «¿Pja tek shäng doyono shwng orkwosmökklo wleniyo go llêm ega?» le. Kuya kjing erä.

¹³ Eni ga pjlö tjlê ba parkagaga löng li kong ga «Kjwe shazı, pjirizı ba dre go, ba orkwo

go, ga dbuzi jek kjoko, kjok ro sī roshko, ber shāng slar eshko, kowo uē, llēbo bang ara ba kong kjīy” le.

¹⁴ Nopga mak ara, gueniyo kjrak li kjlōbö erā» le.

Shji kā potjwlēk pjlu kēsbangyo sōk Roma kjokyo li kong

¹⁵ E irgo ga fariseoga tōno, lano lok ēng kong. Woydara ga llēbo kjakroke Jesús kong, dborye bēy llēm ga doshaya lok e go, rote wlo.

¹⁶ Eni ga ba oppinggaga ichara kjlōbö, Herodes pjloyoga tjok. Oōtong lōng Jesús shwoy ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydērwa ga pja tjlē beke. Woyde Sbōrē ga shji jēk sorē li lēp jlōkoyo. No tjlēshko ga tjlōkwo kup llēm, tjwlō kjōm pogo, e bop kong ga tjwlō beke. Pja tjlē bek ē pogo kong.

¹⁷ «Eni ga shji kā potjwlēk pjlu kēsbangyo sōk Roma kjokyo li kong ga pjlūre?» le.

¹⁸ Kuya ga miyde ga lōng wotjlik owa. E kjīshko ga tjlē ba kong ga «Pjāy Sbō tjlōkwo sōga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjlūshko! ¿Tja tjlīmi ega?

¹⁹ Dburwa kā potjwlēkko li tek sōzī bor kong kjwara, in wlo» le, ga tek sōra lok ba kong kjwara.

²⁰ Eni ga tjlē ba kong ga «¿Domer jyāglo sōk dburwa ēre go jū ē? ¿Ko tak pjang ēre go jū ē?»

²¹ «Kjwe pjlu kēsbangyo sōk Roma kjokyo li i» le lok ba kong.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Eni ga llēye pjlu i li, e twozī pjlu kong, gueniyo llēye Sbō i li, e twozī Sbō kong bakoe» le.

²² Kuya lok ga beno lōng wotjlik ara, ga to lok ey dwayo.

No woshrozlong dbaryo

²³ Sادuceoga wotjlik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono lōng Jesús shwoy kjlōbö ga tjlē ba kong ga

²⁴ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdē beno pjang li tjlē ga “Ēye wolono, wapga beno ba boy tjok llēm ga shinmo kjlarayo li orkwosmok ba boy beno sōk li tjok, wa tjok wleni ga ber shinmo li i wleni wlo.”

²⁵ »Pjāra ga borwa tjrēko ēreshko ga domerga lōng doglo kjāk (7), epenga dōe. Ba kēguēyo orkwosmono, ga wolono, ga wapga beno llēm kuzong ga ba lēng orkwosmono ba syā tjok.

²⁶ Eni ga ba lēng wolono jek bakoe. Ba lēmga kjlobi li orkwosmono ba syā tjok eni bako, ga wolono uunkong, ga wapga beno ba boy tjok llēme.

²⁷ E irgo ga walē li to wolono bakoe.

²⁸ «Eni ga domerga doglo kjāk (7) li orkwosmono uunkong walē li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walē li ber domerga kjone dey li boy?»

²⁹ «Pjāy diktong lōng jlōe! Sbō tjlōkwo tak pjang li miydēmi llēm, ba dbo kēsbang li miydēmi llēm bakoe.

³⁰ No woshrozlong dbaryoshko ga ēye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber lōng Sbō parkagaya kjok dogo so wleni shara.

³¹⁻³² Pjāy wotjlik ga no wolono, ga woshre ame lēmi. Gueniyo ga Sbō tjlēno bomi kong ga “Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbō”^{*} lara. ¿E lomirē llēmdo? E shinmoga Sbō llēme. E nopga lōng sē li Sbō» le ba kong.

³³ Kuya nopga lōng lirē ga beno lōng yēy le erā.

Kjok llgwekklo tjwlō kēsbangyo

³⁴ Sادuceoga kjinkara Jesúsde li kuya fariseogarē ga ēng tōno lok.

³⁵ Eshko ga fariseo shāng kjlara, kjok llgwekklo tara Moisésdē li miydaga pjlu wleniyo. E tek shrono shāng Jesús zlong bāng, ba tjlik wlo. Tjlē ba kong ga

³⁶ «Tjlapga no pingga, ¿kjok llgwekklo tjwlō kēsbangyo li kjone dey?»

³⁷ «“Llēbo woydēpshko, llēbo woyotjlipshko, llēbo shāryēpshko, pja sōk sē obishko ga Tjlapga, bop Sbō li woydos jlōkoyo iyado.”[†]

³⁸ Kjok llgwekklo tjwlō kēsbangyo li e.

³⁹ Kjok llgwekklo kjrina obi tjwlō ara, e so bām li kjoyoe. Tjlē ga “Pja opwoydē sorē ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.”[‡]

⁴⁰ Kjok llgwekklo kjring pjok ēre tjwlō ara anmoyō. Kjok llgwekklo llamo tak lok li, llēye tara Sbō tjlōkwo lagagarē li, e beno shji Sbō woydē sorē, shji ēng woydē sorē, e pingglo bi kong erōe» le ba kong.

¿No pjluoyo iche le Sbōrē li, e ē?

⁴¹ Fariseoga lōng eshko obi woprgo ga

⁴² Jesús tjlē ba kong ga «¿No pjluoyo iche le Sbōrē li, e ē tjēyo lēmi?»

«E David tjēyo» le ba kong.

⁴³ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Eni ga David go Sbō Sēyashko ga no pjluoyo li kowara ba Tjlapgayo ega? Eshko ga David tjlē ga

⁴⁴ »“Tjlapga tjlēno bor Tjlapgayo kong ga ‘Pja tek wlar ber sōk bor orkwo kēlōkong, āar jong bop moskwoga zanor pjir guing, eshko ga twēr ber bop kong ichēp wlo’ le.”[§]

⁴⁵ »¿Eni ga no pjluoyo li kowara Daviddē ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjēyo tek ber ba irgo li sorē?» le.

* 22:31-32 Éxodo 3.6. † 22:37 Deuteronomio 6.5. ‡ 22:39 Levítico 19.18. § 22:44 Salmo 110.1.

⁴⁶ Kuya lok ga to dboryara ërë llëme. Eshko dbaryo jek lëkong ga ëye wokjang llëbo kjakrokë ba kong wlo ame.

23

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wlonã Jesúsdë

¹ E irgo ga Jesús tjlë nopga tjeng ara li kong, ba oppinggaga kong ga

² «No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wotjlik lok ga no pinggaga Sbõ tjlõkwo go jlõkoyo li epga, ëye oblë drete le lok eni.

³ E kjishko ga pjây pïya sorë ga shäryõzi eni, gueniyo epga omshäryë löng sorë li, pjây omshäryë eni llëme. Nopga kjwe tjlë ga “Llëbo shäryë jüni” le, gueniyo omshäryë löng oblë.

⁴ »Oba pïyashko ga tjlõkwo le lok ara li shäryëba uunkong ga äe. E so llëbo kwing ä twe oblë kong söya wlo kjoyoe. Shäryë lok eni, gueniyo epga om go omkjimté ba sök llëm, ba sakkwo go ëmdë llëm bakoe.

⁵ Llëbo shäryë lok kës li, e ikoba wlo erä. Sbõ tjlõkwo tak pjang kjibokwo go li pjriya lok ba bokdo go, ba sjäsko go iyado. Ba shwong kjarbo shëshë li shäryë lok kur may, pjë äar kjlay klung go wlo.*

⁶ Oba tön, iëshko ga woyle ga löng häm goshko, sökklo pjlu goshko, shäryë lok eni judioga syõ uyo roshko bakoe.

⁷ Woyle lok ga miga llë lëba ba kong yõtso llëbo soynezlong, ga kowëba no pingga.

⁸ »Gueniyo ga pjâyda epenga dö wleni. Pjây pingga sök kjlaraso. E kjishko ga pjây kowëba no pingga llëm dey.

⁹ Pjây Data kjlaraso, Sbõ sök kjok dogo li e. E kjishko ga kjok ëre kjing goshko ga ëye kowëmi data llëm dey.†

¹⁰ Pjây bapshiga kjlaraso. Tja, no pjluyo ichara Sbõrë shrono shäng ëre li e. E kjishko ga pjây kowëba no bapshiga llëm dey bakoe.

¹¹ Ëye opyë woyle tjlwõ kësbang, oblë kjinno ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey.

¹² Ëye opyono tjlwõ ara ga ie ber tjlwõ llëme. Ëye opkjlopsono beno wotöy ga ie ber tjlwõ ara.

¹³⁻¹⁴ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjây song jlõ, pjây shdungko! iPjây Sbõ tjlõkwo söga jlõkoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlushko! Nopga, Sbõ ie ber ba pjluyo wlo li le ga somi ara. E so u häng bängzami, nopga opzrëk jek ba roshko llëm wlo kjoyoe. Pjây

opzrëk eshko llëm, ga no oblë opzrëk woyle eshko li ichëmi opzrëk eshko llëm bakoe.‡

¹⁵ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjây song jlõ, pjây shdungko! iPjây Sbõ tjlõkwo söga jlõkoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlushko! Pjây to löng dlung kjing, kjok shto oblë oblë, no wlëk ber bomi oppingga wlo. Wlënomishko ga pimi owa. Eni ga ber shäng owa, bomi kjinno. Pjây shdungko, pjây ber löng iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko wlo. Gueniyo bomi oppinggaga li, e shdungko, bomi kjinno anmoyõ.

¹⁶ »iPjây song jlõ, pjây shdungko! Pjây so no kjok igõ llëm wleniyo kjoyo, gueniyo no wlosömi lëmi. Pjây tjlë oba kong ga “Shji tjlëno jlõkoyo Sbõ u kjishko ga e llëno llëme. Gueniyo shji tjlëno jlõkoyo dbur sho shõylör smok lok Sbõ u goshko li kjishko ga llëye loroy jlõkoyo li shäryëy kjluwe” lëmi oba kong eni.

¹⁷ Pjây kjok miydë sira llëme. Pjây so no kjok igõ llëm wleniyo kjoyoe. Dbur sho shõylör smok lok Sbõ u goshko li iak beno tjeng dboy Sbõ kong, Sbõ u li kjishko. ¿Eni ga llëye tjlwõ ara anmoyõ li llë, dbur sho shõylör lire, de Sbõ u li?

¹⁸ »Pjây tjlë oba kong ga “Shji tjlëno jlõkoyo öng sho sukklo li kjishko ga e llëno llëme. Gueniyo shji tjlëno jlõkoyo öng twara, zrõra, suya buk öng sho sukklo kjing go li kjishko ga llëye loroy jlõkoyo li shäryëy kjluwe” lëmi oba kong eni.

¹⁹ Pjây so no kjok igõ llëm wleniyo kjoyoe. Öng twara, zrõra, suya buk öng sho sukklo kjing go li iak beno buk dboy, öng sho sukklo li kjishko. ¿Eni ga llëye tjlwõ ara anmoyõ li llë, öng lire, de öng sho sukklo li?

²⁰ »E kjishko ga ëye tjlë shäng jlõkoyo öng sho sukklo li kjishko ga tjlë shäng jlõkoyo ba kjishko dö llëme. Tjlë shäng jlõkoyo llëbo buk ba kjing go li kjishko bakoe.

²¹ Ëye tjlë shäng jlõkoyo Sbõ u kjishko ga tjlë shäng jlõkoyo Sbõ sök eshko li kjishko bakoe.

²² Ëye tjlë shäng jlõkoyo kjok dogo kjishko ga tjlë shäng jlõkoyo Sbõ pjlu sökklo kjishko bako, Sbõ sök ba sökklo kjing go kjishko bakoe.

²³ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjây song jlõ, pjây shdungko! iPjây Sbõ tjlõkwo söga jlõkoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlushko! Llëbo wlënomi li shtëmi äar ba sakyõ (10) go, ba sakyõ (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twëmi Sbõ kong. Bomi dli mokyõ

* 23:5 Shäryara lok eni, ikoba ga Sbõ woyle lok ara anmoyõ wlo. † 23:9 **Kjok ëre kjing goshko ga ëye kowëmi data llëm dey** le li, e **ëye iëmi ber Sbõ shtoshko llëme** loklo. ‡ 23:13-14 Tek dënnashko ga kjibokwo ëre jyã shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Pjây opzrëk eshko llëm, ga no oblë opzrëk woyle eshko li ichëmi opzrëk eshko llëm bakoe. Syãpga jyãgwëmi, ga ba u li dömi ba shjiryõ. E irgo ga pjây syõshtë wop ara. “Nopga kjwera pjluë” lëba wlo lëmi. E kjishko ga pjây shdüya Sbõrë ara anmoyõ, oblë kjinno.»

oblë oblë tjok ga shäryëmi löng jlökoyo eni bakoe. Gueniyö kjok ilgwekklo tak pjang tjwölö ara, ba kjinmo lira kolëmi löng llëme. Pjäy kjok ilgwek bek llëme. Oblë songe lëmi llëme. Llëbo lëmi oblë kongshko ga shäryëmi llëm bakoe. Pjlú wlo ga kjok ilgwekklo tjwölö ara ëre shäryomirë dey, kjok ilgwekklo oblë li shäryozí iyado bakoe.

²⁴ Pjäy so no kjok igö llëm wleniyö kjoyo, gueniyö no wlosömi lëmi. Kjok ilgwekklo, e llë loklo miydëmi llëme. E kjishko ga llëye tjwölö ara llëm li, e shäryomirë löng. Gueniyö llëye tjwölö ara li, e shäryëmi löng llëme. Pjäy so no sök di ië kjoyoe. Elgwirwa buk ba di ioklo roshko li shira, gueniyö öng kësbang buk ba roshko lira dwara jer, miydara llëme.

²⁵ »iNo pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjäy song jlö, pjäy shdungko! iPjäy Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyö pjäy wotjlik owa bomi pjlúshko! Pjäy llëbo shäryë ara, pjäy pjlúe lëba wlo, gueniyö ga pjäy kirkë ara, pjäy wotjlik dbur töng bomi kong erö. Pjäy so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyö roshko wliwlie.

²⁶ iFariseoga, pjäy so no kjok igö llëm wleniyö kjoyoe! Pjlú wlo ga di ioklo, dli uoklo, e ro kwoshkwëmi bäm goshko. Pjir ga ber drëpdre jlöe.

²⁷ »iNo pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjäy song jlö, pjäy shdungko! iPjäy Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyö pjäy wotjlik owa bomi pjlúshko! Pjäy so shinmo bakpwo poshtik pjlublün, wolësowa kjoyoe. Ikoba ga poglo go pjlú, gueniyö roshko shinmo dboglo, llëbo wliwli tjeng ara eshko.

²⁸ Pjäy so e kjoyo bakoe. Ikoba ga pjäy pjlo beke lëba, gueniyö pjäy wotjlik owa erä, llëye lëmi ga shäryëmi llëme.

²⁹ »iNo pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjäy song jlö, pjäy shdungko! iPjäy Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyö pjäy wotjlik owa bomi pjlúshko! Sbö tjlökwo lagaga shinmotkono tjeng dënashko li, ak sho shäryëmi ba sak kjing go, ber löng kjone miydëba wlo. Nopga pjlo bek shinmotkono li sakyö poshäryëmi, ber wolësowa wlo.

³⁰ E irgo ga pjäy tjlä ga "Tjawa kjwe löng borwa tjlapgaga tek dënashko so dbaryoshko ga Sbö tjlökwo lagaga zrörorwa llëme" lëmi eni.

³¹ Eni ga miydëmi ga pjäy Sbö tjlökwo lagaga zröga li tjëyoga.

³² Shäryara bomi tjlapgaga tek dënashko so lirë sorë ga pjäy omshäryë jek eni bakoe.

³³ iPjäy so dgur kjoyoe! Pjäy shdungko, pjäy ber löng iök pjë jong ri ri sjer llëm

shtoyo li roshko wlo. iPjäy där, äär eshko llëm wlo ga sorëro?

³⁴ »E kjishko ga Sbö tjlökwo lagaga, nopga kjok miydë ara, no pinggaga, e ichër jek bomi kong. Gueniyö kjone kjone zrömi, kjone kjone zrömi lok kjlös go, kjone kjone shpomí no shpokklo go judiöga syö uyo roshko, ga töktong lok. Eni ga irpjami tö löng kjok shto oblë oblë go.

³⁵ Tek dämär ga nopga pjlo bek li srëng kwono ara. Tek jong Abel go äär jong Zacariás, Berequíás wa li go eni. Zacariás pjlo bek, gueniyö zröromi Sbö u jong li, öng sho sukklo jong li, e tjrëko. Llono ga owa ëre ber pjang bomi go. Pjäy shdungko e kjishko.

³⁶ Lër bomi kong jlökoyo ga eerishko dbaryo sopga, pjäy shdungko llëbo owa ëre uunkong kjishko.

Jesús slatong Jerusalén sopga kjishko

³⁷ »Jerusalén sopga, tja kuziá! Sbö tjlökwo lagaga zrömi. Sbö tjlökwo roy lagaga ichara bomi kong li lömi ak go, zrömi wlo. Woydoror enido ga pjäy tön, kjörök meyo wa wapga töno tjeng ba sjägä dirko wleni, gueniyö woydoromi llëme.

³⁸ Tja kuziá. Bomi u, e raye Sbörë ber jong tjoksa.

³⁹ Lër bomi kong ga tja ëre Ìmi ame, äär jong pjäy tjlä löng ga
»"Kjwe ichara Tjlapgarë tjwe kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë" lëmi löng guing» le.

24

«Sbö u pjir ber drete» lara Jesús dë

¹ E irgo ga Jesús opshino jek Sbö u jong lishko dwayo. Jëk shängshko ga ba opping-gaga tek löng ba zlong bäng ga tjlä lok ba kong ga «U lok ëre Ìzong» le.

² Kuya ga tjlä ba kong ga «¿U lok ëre Ìmi löngde? Lër bomi kong jlökoyo ga ëreshko akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing go kjwara llëme. Llëbo tjeng kës ëre pjir ber drete» le.

Kjok pjir dbaryo jyäglo

³ E irgo ga jem öötong löng Olivos dlupyo ga Jesús sirkeno sök eshko. Ba oppinggaga tek löng ba zlong bäng, tjlä ba kong tjoksa wlo. Eshko ga tjlä lok ga «¿Llëye lëp shäng li, e shäryë llono? ¿Pja tjwe iröng dorö li jyäglo wen llë? ¿Kjok pjir dorö li jyäglo wen llë?»

⁴ »Pjäy sjëk, pjäy jyäpgwëba llëm wlo.

⁵ Eshko ga nopga wen tjwe ara tjlä ga "No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li tja" le. E go ga oba jyäpgwe ara.

⁶ »Roy kumi ga oba ëngkjwë kjok shto oblë oblë arashko ga llëye bangkjëmi llëme. E shäryë eni kjluwe. Gueniyö eshko ga kjok pjir dbaryo li äätë llëm obi.

⁷ Tjëyoga oblë oblë ëngkjwë lok ëng tjok. Nopga kjok shto oblë oblë so ëngkjwë lok ëng

tjik bakoe. Pjli tjwe ara kjok shto oblë oblë. E ga yo tjwe ara kjok shto oblë oblë bakoe.

⁸ Gueniyo llëbo wen tjwe owa anmoyō li soye llëbo kës ère go kjwlë jã.

⁹ »Eshko ga pjây twëba kjok llgwegaga kong, pjây shdüya lok wlo, ga pjây zröya lok bakoe. Bor kjîshko ga pjây iywaba shjiktëng kjok kjwang jîkong.

¹⁰ Eshkoshko ga nopga ara mär bor go ame. Epga èng iywō shjiktëng, èng rotë kar kar, èng twë kjok llgwegaga kong bakoe.

¹¹ Eshko ga nopga ara to löng tjlë ga “Tja Sbō tjlökwo laga” le, gueniyo e ichaga Sbörë llëme. E go ga oba jyâpgwe ara.

¹² Eshko ga nopga wotjlk owa èng kong ara. E kjîshko ga nopga löng ara èng woydë ame.

¹³ Gueniyo ga èye mär bor go äär jong ba dbo go ga era dâr ber shäng pjlu iyado.

¹⁴ Sbō ber no pjluo sorë li roy pjlu, e shdâr kjok kjwang jîkong, miyde tjëyoga uunkongdë wlo. Eshko ga öötong kjok pjir dbaryoshko.

¹⁵ »Dënashko ga Sbō tjlökwo laga Daniel, e tjlökwo tono llëbo shäryë owa anmoyō Sbō shto zrek roshko kjîshko. Ère woydër ga kumi yötso.

¹⁶ Eshko ga pjây löng Judea kjokyo ga pjây tökzong dlup lëkong;

¹⁷ pjây löng bop u dbo kjing sdok li kjing go ga pjây tökzong maling, pjây opzrëk jek bomi u roshko llëbo kjrë llëme;

¹⁸ pjây löng bomi kjokshko ga pjây jek bomi ushko iröng bomi shwong kop lëkong li kjrë llëm bakoe.

¹⁹ E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlöe. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlöe bakoe.

²⁰ Rokozi Sbō kong ga pjây tök kjok owa dbaryo llëm, woshtozlong dbaryo llëm bakoe.

²¹ »E dbaryo ga llëbo wen nopga kong owa anmoyō. Llëbo eni, e ikdaba tek dämärshko dwayo llëm, ga wen e kjoyo ame.

²² Llëbo owa ère ie Sbörë ber dbar ara llëm, ba nopga kjrara li woyde ara kjîshko. Eni llëm kjwe ga èye dâr ber sök së kjlara llëme.

²³ »Eshko dbaryo ga no tjwe shäng tjlë ga “¡No pjluo ichara Sbörë li shäng na izia!” le. Oblë tjlë ga “¡shäng kjwe!” le bomi kong, gueniyo jlö lëmi llëme.

²⁴ Eshko ga nopga ara to löng tjlë ga “No pjluo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja” le. “Tja Sbō tjlökwo laga kjok ère so” le. Gueniyo e ichaga Sbörë llëme. Llëbo iydëba llëm wleniyo shärye lok kësang oblë oblë ara. Llëbo jyäglo shärye lok oblë oblë bakoe. Shärye lok eni, oba ara jyâpgwe wlo, Sbō nopga kjrara li ëmdë jyâpgwe wlo le, gueniyo epga jyâpgwe ga äe.

²⁵ Gueniyo miydëmi pjir wlo ga llëye wen eshko li loror bomi kong tjän.

²⁶ E kjîshko ga èye tjlë ga “¡No pjluo ichara Sbörë li shäng kjok dogro no llëmshko!” le bomi kongshko ga pjây jek eshko llëme. Èye tjlë ga “¡Opjmeno sök na!” le bomi kongshko ga jlö lëmi llëm bakoe.

²⁷ No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obishko ga e ber so llgwlëng ller kälä lletlet kjok dogo llaw pogo kjoyoe. Eni ga tja lga nopga uunkongdë wëllëe.

²⁸ Shinmo doyo buk kjone ga lä tjwe tön ara eshko.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe iröng obi dbaryo

²⁹ »Llëbo owa ère dbaryo irgo ga

»“Dlo ber pjang yët,

ga mok kälä të ame.

Dbala lon ter kjok dogo dwayo,

ga kjopkwo ber dete erä.*”

³⁰ »Eshko ga ikoba ga no to ter kjok dogo dwayo ère jyäglo li wen kjok dogo ga bangkjreba kjok kjwang jîkong, ga slar lok ara. Eshko ga ikoba ga tja ter tjwe pjäng sho roy ga bor dbo kälä ikoba wëllëe.

³¹ Bor parkagaga kjok dogo so ichër wli kësang të, ga bor nopga kjrara li kjre lok kjok kjwang jîkong, töya wlo.

³² »Tja kuzia. Pjây pin, kjor ko *higuera* li go. KJOR kowo wen mite, korga wen tjaglënschko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe.

³³ Eni ga llëbo tjeng kës ère shäryë li imishko ga miydëmi e go ga no to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obi dbaryo li ääto eni bakoe.

³⁴ Lër bomi kong jlökoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ère shäryë uunkong.

³⁵ Kjoykwo, kjok ère, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlökwo ara ber pjang iyado.

³⁶ »E dbaryo llono, kjok orë, èye ommydë llëme. Miydaga Sbō parkagaga kjok dogo sorë llëm, miydaga Sbō Wa èrerë llëm bakoe. Miydaga Data Sbörë eröe.

³⁷ No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obi döröshko ga llëbo shäryë kjok ère kjing go li, e ber so llëbo shäryono Noé dbaryoshko li dik.

³⁸ Eshko ga kjok ère pitë llëm obishko ga nopga to löng wlëp dli uë, di ië, orkwosmok èng tjok öötong Noé opzrëno jem kjyong kësang roshko dbaryoshko.

³⁹ Llëye tjwe shäryë eshko li miydaraba llëme. Eshko ga shunyo shrono kësang, ga nopga li söra dirë, shtena drete. No to ter kjok dogo dwayo ère tjweshko ga e shäryë eni bakoe.

* 24:29 Isaias 13.10; 34.4.

⁴⁰ Eshko dbaryo ga domerga löng do pjök parkë ba kjokshko. Kjlarä söya, kjlarä ie ber shäng eshko.

⁴¹ Ga walëga löng do pjök llëbo kläk. Kjlarä söya, kjlarä ie ber shäng eshko.

⁴² »E kjishko ga pjäy löng sjëk iyado, bomi Tjlapga ëre tjwe dbar llono miydëmi llëm kjishko.

⁴³ Tja kuzia. Eye tjwe lürkë llono miyde u sogo lirë kjwe ga koshe, ba u de, llëbo lüyotkëba llëm wlo.

⁴⁴ No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe llono miydëmi llëm kuzong ga pjäy ber löng bor koshe, poshäryak pjir iyado.

Parkaga pjlu, parkaga owa

⁴⁵ »Parkaga ie ba pjürë ber ba parkagaga oblë daga, sëya äar ba dloyo go kjok orë ga woyde ga parkaga llëye le ba kong li shärye eni wleniyo, kjok miydë ara wleniyo bakoe. zGueniyo ga kjre sorë?

⁴⁶ Tjwe iröng obishko ga parkaga wlëya ba pjürë shäng ba pak shäryë pjlu li, e kongda ber pjluë.

⁴⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga era ie ba pjürë ber shäng ba llëbo uunkong kägäyo.

⁴⁸ Gueniyo ga parkaga li wotjlik owa wleni ga wotjlik ga ba pjlu tjwe maling llëme le,

⁴⁹ ga opyorgö to shäng parkagaga oblë shdung, ga glö ara nelöga tjok.

⁵⁰ Eni wleni ga koshe shäng llëm dbaryoshko ga ba pjlu tjwe.

⁵¹ Eshko ga parkaga owa li shdüya, iche nopga Sbö tjlökwö söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko tjeng lishko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjiy.

25

Kjogloga doglo sak kjwara (10)

¹ »Sbö ber no pjluo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlara ga orkwosmozlong dbaryo ga kjogloga töno tjeng doglo sak kjwara (10), kjoglo orkwosmok wlo li yorkaga. Ba iök shjijy bapkwö söra ba tjok kjlarä i i, ga beno löng domer orkwosmok wlo li koshe.

² Kjogloga doglo shkëng (5) wotjlik llëm wleniyo, kjogloga doglo shkëng (5) obi, era wotjlik pjlu wleniyo.

³ Kjogloga wotjlik llëm lira iök dyo söno ba tjok llëme.

⁴ Kjogloga wotjlik pjlu lira iök dyo söno ba bapkwö roy, ga iök dyo söra lok bapkwö oblë roy bakoe.

⁵ Eshko ga domer orkwosmok wlo li shrono maling llëm kuzong ga poywö lok uunkong, ga ponoe.

⁶ »Kjok rong ga oba tjlä dbo go ga “iDomer li tek shäng döroë! iPjäy opshis ba wlokrjër!” le.

⁷ »Kuya kjogloga lirë ga kojono lok uunkong, ba iök shjijy li poshärye wlo.

⁸ Kjogloga wotjlik llëm li tjlä lok llamo löng li kong ga “Borwa iök sjer woydë. E kjishko ga tjawa sëzi iök dyo sira” le.

⁹ »Gueniyo kuya wotjlik pjlu lirë ga tjlä lok ba kong ga “Llëme. Borwatoy kjwör shji uunkong kong wlo llëme. Twërwa bomi kong kjwe ga borwatoy pjir bakoe. E kjishko ga pjäy to ba tjwlek bomi kong om go dey” le.

¹⁰ »Gueniyo jek lok ba tjwlek wopro ga domer li shronoe. Kjogloga löng iyado ba koshe li opzrëno jek orkwosmozlong uyo li roshko. Ga u bang li bangzaraba tuke.

¹¹ E irgo ga kjogloga kjrina li shrono lok iröng obi ga tjlä ga “i Tjlapga, Tjlapga, u bang döös borwa kong!” le.

¹² »Gueniyo kuya domer orkwosmok wlo lirë ga tjlä ba kong ga “Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy ë miydër llëme” le.

¹³ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng dbar llono, kjok orë, e miydëmi llëme. E kjishko ga pjäy ber löng sjëk iyado.

Parkagaga doglo mya

¹⁴ »Sbö ber no pjluo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlara ga domer shäng kjlarä. To kjok shto oblë go kjwle wleni ga ba parkagaga rokara, ie ber löng ba dbur dë wlo.

¹⁵ Ba parkaga dbur dë pjlu anmoyö li kong dbur sho pjublün twara kjwo sak dbaw dbaw pjloglo shkëng (5,000). Ba parkaga dbur dë pjlu li kong twara kjwo sak dbaw dbaw pjloglo pjok (2,000). Ba parkaga dbur dë pjlu anmoyö llëm li kong twara kjwo sak dbaw dbaw (1,000). E irgo ga toe.

¹⁶ »Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbaw dbaw pjloglo shkëng (5,000) li, llëbo tjwle na dbur li go, ga soynena jek obi, ga dbur shano öötong bayo eni obi.

¹⁷ Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbaw dbaw pjloglo pjök (2,000) li omshäryono e kjoyo bako, ga dbur shano bayo eni obi bakoe.

¹⁸ Gueniyo parkaga kong dbur twara kjwo sak dbaw dbaw (1,000) lira pjlbëgwo kjono kjwara klung roshko, ga dbur li jnena beno tjeng e roshko.*

¹⁹ »Dbar kop ara irgo ga domer li shrono shäng iröng obi ga ba parkagaga rokara, dbur li lgweya ba tjok wlo.

²⁰ Ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbaw dbaw pjloglo shkëng (5,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlä ba pjluo kong ga “Tjlapga, tjä kong dbur sho pjublün tworop kjwo sak dbaw dbaw pjloglo shkëng (5,000).

* 25:18 Eshko dbaryo ga nopga dbur jneno tjeng klung roy, lüyotkëba llëm wlo.

Tja dbur shano bayo eni obi” le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

²¹ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Pjlúe. Pja parkaga pjlú wleniyo, llëye le bop kägäyorë bop kong li shäryëp eni iyado. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjïshko ga llëbo twër bop kong ara, dëp wlo. Pja opzrëk tek bor tjok na, pja ber sök wopjlu wlo” le.

²² »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo pjök (2,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlë ba kong ga “Tjlapga, tja kong dbur sho pjublün tworop kjwo sak dbäw dbäw pjloglo pjök (2,000). Tja dbur shano bayo eni obi” le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

²³ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Pjlúe. Pja parkaga pjlú wleniyo, llëye le bop kägäyorë bop kong li shäryëp eni iyado. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjïshko ga llëbo twër bop kong ara, dëp wlo. Pja opzrëk tek bor tjok na, pja ber sök wopjlu wlo” le.

²⁴ »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw (1,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlë ba kong ga “Tjlapga, miydër pjlu ga pja kjange. Pja dwla bo kjrë, dwla dgorop llëmshko. Dwla sguinop llëmshko ga dwla bo jöp eshko bakoe.

²⁵ E kjïshko ga pja bangkjröror ara, ga bop dbur li jnenor beno tjeng klung roshko. Tjeng ère” le ba kong.

²⁶ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Pja parkaga owa, shmi ara. Miydëp pjlu ga tja dwla bo kjrë, dwla dgoror llëmshko. Dwla sguinor llëmshko ga dwla bo jör eshko bakoe.

²⁷ E kjïshko ga bor dbur ère sörop, jnenop dbur jnezlong uyo roshko dey. Eni kjwe ga tja tjwe iröng obi ga tja dbur töno e kjinmo kjwe” le ba kong.

²⁸ »Eshko ga ba pjluo tjlë oba kong ga “Dbur tjeng ba wloshko kjwe dözi, twozi kjlara shäng dbur shano kjwo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw (10,000) li kong.

²⁹ Èye llëbo tjok ga sëya jek obi, ber llëbo ara wlo. Èye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete.

³⁰ Parkaga llëno llëm kjwe dbuzi jek kjoko, kjok ro si roshko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjiy” le.

No llgwezlong dbaryo

³¹ »No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe bor dbo kälä go, bor parkagaga kjok dogo so tjokshko ga tja sirkek wlar sök bor pjlu sökklo kälä lletlet li kjing go.

³² Eshko ga tjëyoga kjrina kjrina kjok kjwang jikong tjwe tön uunkong bor bok-shto. Öng daga, ba öng wlëp ushko so, ba shwling ushko so, e kje dboy dboy sorë ga nopga kjër dboy dboy eni bakoe.

³³ »Nopga so öng wlëp ushko so kjoyo li iër ber tjeng or këlëkong. Nopga so shwling ushko so kjoyo li iër ber tjeng or mlëkong.

³⁴ E irgo ga no pjluo ère tjlë nopga tjeng or këlëkong li kong ga “Pjäy kjimtara bor Datarë. Pjäy tek löng kjok èreshko. Kjok ère poshäryak buk pjir, kjok ère shäryara Sbörë tek lëkong.

³⁵ Tja pjli arashko ga tja sënomi. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi. Tja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga tja wlokjroromi bomi ushko.

³⁶ Tja shwong llëmshko ga tja kong shwong tworomi. Tja swlo arashko ga tja kjimtoromi. Tja sök no shdüzlong uyo roshko ga tja inomi öör jong ey” lër.

³⁷ »Kuya nopga pjlo bek lirë ga tjlë lok bor kong ga “Tjlapga, ¿pja inorwa pjli arashko ga pja sënorwa lëp li, e llonoshko? ¿Pja wodogroshko ga pja kong di twororwa lëp li, e llonoshko?

³⁸ ¿Pja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga pja wlokjrororwa borwa ushko lëp li, e llonoshko? ¿Pja shwong llëmshko ga pja kong shwong twororwa lëp li, e llonoshko?

³⁹ ¿Pja swlo arashko, pja sök no shdüzlong uyo roshko ga pja inorwa öör jong lëp li, e llonoshko?” le.

⁴⁰ »Eshko ga tja tjlë ba kong ga “Lër bomi kong jlökoyo ga shäryoromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong wleni ga shäryoromi bor kong wleni” lër.

⁴¹ »E irgo ga tja tjlë nopga tjeng or mlëkong li kong ga “Pjäy shdungko. Pjäy opkjos bor zlong dwayo. Iök jong kwara pjë jong ri ri iyado. Shäryak jong Ä kong, ba pjeyoga kjok dogo so kong bakoe. Pjäy nom ber löng eshko iyado.

⁴² Tja pjli arashko ga tja sënomi llëme. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi llëme.

⁴³ Tja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga tja wlokjroromi bomi ushko llëme. Tja shwong llëmshko ga tja kong shwong tworomi llëme. Tja swlo arashko, tja sök no shdüzlong uyo roshko ga tja inomi öör llëm bakoe” lër.

⁴⁴ »Kuya lok ga tjlë lok bor kong ga “Tjlapga, ¿pja inorwa sorë lëp li ga pja kjimtororwa llëm llonoshko?” le.

⁴⁵ »Eshko ga tja tjlë ba kong ga “Lër bomi kong jlökoyo ga llëye shäryoromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong llëm wleni ga shäryoromi bor kong llëm wleni” lër.

⁴⁶ »E irgo ga epga jongya ber tjeng shdüya iyado wlo. Ga nopga pjlo bek li jongya ber tjeng së iyado Sbö tjok wlo» le ba kong.

26

«¿Jesus, e shay, zröy wlo sorë ga pjlu?» lara ba wloyogarë

¹ Jesús tjlëno pjiir ga tjlë ba oppinggaga kong ga

² «Miydëmi pjlu ga Israel tjëyoga dëktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li kjönma. Eshko dbaryo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre twëba bor wloyoga kong, tja zröya lok pjang kjlös go wlo» le.

³ Eshkoshko ga syöshtaga kägäyoga, judio tjlapgaga kjok ilgwega wleniyo, e tönö lok syöshtaga kësbangyo ko Caifás ushko,

⁴ ga tjlë lok ëng kong ga «¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjlu? Shay wlo ga jyöyotkëy.

⁵ Gueniyo dbar shrëzlong dbaryo llëme. Llëm ga nopga ara ga wlike lok äe» le.

Walë kjlara, poshtikklo lö pjëlëbë tjwlö ara wleniyo tyara Jesús dlu kjing go

⁶ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dënashko ga Simón li poglo go swlo ara, sho an do jikong, gueniyo poptonoe.

⁷ Jesús sök Simón ushkosho ga walë shrono shäng ba zlong bäng kjlara, wloshko poshtikklo bakpwo tjwlö ara shäryak akkwo ko *alabastro** go, roshko poshtikklo lö pjëlëbë tjwlö ara wleniyo. Eshko ga söra jek Jesús sök ië lishko, ga tyara ba dlu kjing go.

⁸ Iya ba oppinggagarë ga iirkë jong, ga tjlë lok ëng kong ga «¿Kjwe zäya kjweni ega?

⁹ Zok ga kjwe soynena dburyo ara, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le.

¹⁰ Tjlë löng llë li miydara Jesúsde pjiir kuzong ga tjlë ba kong ga «¿Walë kjwe läywëmi eni ega? Llëye shäryara bor kong ëre beno plüe.

¹¹ Oba song wleniyo löng bomi tjok iyado, gueniyo tjara shäng bomi tjok iyado llëme.

¹² Poshtikklo tyara bor doyo go ëre, e bor doyo poshäryoklo, tja iëba sakshko wlo.

¹³ Lër bomi kong jlökoyo ga kjok kjwang jikong kjone pogo ga Sbö tjlökwö roy pjlu lëbashko ga llëye shäryara walë kjwerë bor kong ëre woyoshreba, ga roy lëba bakoe» le.

«Jesús soyner, twër ba wloyoga kong» lara Judasde

¹⁴ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. E öör shäng syöshtaga kägäyoga ik,

¹⁵ ga tjlë ba kong ga «¿Jesús, e twër bomi kong ga tja potjwlëmi kjöm?» le. Eni ga potjwlëna lok dbur sho pjublün kjwo sak mya (30).

¹⁶ Eshko jek lëkong ga Judas beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjlu?» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

¹⁷ E irgo ga pjlung shosho suk pjiir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li öötonge. E

dbaryo ga Jesús oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «¿Israel tjëyoga dëktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li dliyo shäryëwa kjone ga pjlu?»

¹⁸ «Pjäy to Jerusalén kjokyo roshko. Dömer shäng kjlara eshko. Pjäy tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga tjlë ga Tja dbaryo äätoe. Tja jek bop ushko bor oppinggaga tjok, Israel tjëyoga dëktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrërwa wlo le» lëmi ba kong eni» le ba kong.

¹⁹ Kuya lok ga shäryara lok eni, ga dbar shrëkklo li dliyo poshäryara lok pjire.

²⁰ Öötong kjok shkë ga Jesús sök ië, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok.

²¹ Löng ië wopro ga Jesús tjlë ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjlara, tja soynëya, twe oba kong» le.

²² Kuya lok ga beno löng woydë arae. Ga kjlara kjlara tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, ¿tja llëm llëmdo?» le.

²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Ëye sök bor tjok, ba pjlung shosho suk pjiir li pöya sök bor tjok ioklo kjwaraso roy ga bor soynëga li e.

²⁴ No to ter kjok dogo dwayo ëre wölon, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Gueniyo bor soynëga, era song jlöe. Weno llëm kjwe ga pjlu ba kong dey» le.

²⁵ Eni ga Judas, ba soynëga li tjlë ba kong ga «No pingga, ¿tja llëm llëmdo?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

²⁶ Löng ië wopro ga pjlung shosho suk pjiir kjlara Jesúsde kjwara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjiir li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjlë ba kong lok ga «Kjrozl, uozl, ëre bor sho wleni» le.

²⁷ E irgo ga di ioklo kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga twara ba oppinggaga kjlara kjlara kong, ga tjlë ba kong lok ga «lozl pjäy uunkongde sira sira.

²⁸ Ère bor srëng wleni. E go ga tjlökwö twara Sbörë, beno iyado wlo li, e shärye. Bor srëng li kwon, nopga ara kong. E go ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber drete.

²⁹ Gueniyo lër bomi kong ga kjillgwo bo dyo iër ame, äär jong bor Data ber sök no pjluo dbaryoshko jä. Eshko ga iër bomi tjok jek obi» le.

«Pjäy tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire» lara Jesúsde ba oppinggaga kong

³⁰ E irgo ga tonö lok pjlara Sbö kong, ga to jem lok Olivos dlupyo.

* 26:7 *Alabastro*, e ak pjublün wleni, ga poshtikklo bakpwo shäryëba e go.

³¹ Öötong löng eshko ga Jesús tjlê ba kong ga «Sbö tjlökwö tak pjang eni:

»“Öng daga li zrör,
ga öng wlep ushko so tjeng li shdär ber
kjlöro erä.”†

Eni ga eeri shkëyo ga pjây tjeng uunkong ère, tja rayëmi pjire.

³² Gueniyo ga tja wolono, ga tja woshrra Sbürë iröng obishko ga tja äär Galilea kjokyo bomi bäm go. Pjây koshër shäng eshko» le.

³³ Kuya Pedrorë ga tjlê ba kong ga «Ilamora, pja rayara uunkong pjir ëmdë ga tjara, pja rayër llëme» le.

³⁴ Kuya ga tjlê ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjuntë llëm obishko ga “Jesús, e è miydër llëme” lorop oba kong pijoglo mya tjan» le.

³⁵ Gueniyo kuya ga tjlê ba kong obi ga «Eni llëme. Tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga “Jesús, e è miydër llëme” lër è kong llëme» le.

Ba oppinggaga llamo li omloño e kjoyo bakoe.

Jesús syöshtono Sbö kong Getsemani kjokyo

³⁶ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Getsemani kjokyo ba oppinggaga tjok. Eshko ga tjlê ba kong lok ga «Tja to syöshntë Sbö kong këm ère wle wopro ga pjây wlar ber tjeng na» le.

³⁷ Eni ga jek syöshntë lishko ga ba oppinggaga tjeng li söra jek ba tjok doglo mya, Pedro, Santiago, Juan. Jek löngshko ga Jesús wosong, woydë ara.

³⁸ Ga tjlê ba kong lok ga «Tja woydë ara bor pjilushko. Kur ga tja wolon kjoyoe. Pjây ber tjeng na, ga pjây sjëke» le.

³⁹ Eni ga opkwono jek këgo sit, ga kjök tonö, kujunö bokdo kjlay klung go, ga syöshtono Sbö kong, tjlê ga «Data, rokër bop kong sira ga llëbo wen bor kong owa döörö li, e wen tjwe bor kong llëm kjwe dey. Shäryë eni ga pjilú kjwe ga woydër eni. Gueniyo ga e laga tjarë llëme. E laga ber pjarë. Woydër ga llëbo shäryë, woydër sorë li eni» le.

⁴⁰ E irgo ga tek shrono shäng ba oppinggaga doglo mya beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pëe. Eni ga tjlê Pedro kong ga «¿Pjây löng së wop sira ga äre?

⁴¹ Pjây pë llëme. Pjây sjëke. Pjây syöshntozong. Eni ga pjây tjlïya Äreshko ga pjây kjimte Sbürë, llëbo owa shäryëmi llëm wlo. Pjây llëbo pjilú shäryë woydë jlö, gueniyo pjây womae» le.

⁴² E irgo ga jek syöshntë obi. Tjlê ga «Data, llëbo wen tjwe bor kong owa li kjëp ga ä wleni ga laga ber pjarë» le.

⁴³ E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko ga wlëna

bë tjeng pë obi, bokkwo llir woydë èng go poywöwë kjishko.

⁴⁴ Eni ga jek syöshntë pjilära obi, öötong pijoglo mya. Eshko ga tjlëno jek obi, lara bäm go sorë ga eni.

⁴⁵⁻⁴⁶ Syöshtono pjir ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko ga tjlê ba kong ga «¿Pjây löng pë, woshtë obire? No to ter kjok dogo dwayo ère twëba ber tjeng nopga owa wloshko li dbaryo öötonge. İzia. Bor soynega tek shäng döörö tjan. Pjây kojözong. Shji to èng dowlék ba tjok» le.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴⁷ Jesús tjlëydë pjitë llëm obishko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e shrono shäng eshko. Nopga shrono löng träk llëm ba tjok, kjone kjone wloshko dröng, kjone kjone wloshko wlëng no shpokklo. Epga ichaga syöshntaga kägäyoga, judio tjlapgaga kjok llgwegä wleniyorë.

⁴⁸ Lunashko ga llgwera Judasdë nopga li kong pjir tjan, Jesús, e è miydë lok wlo. Tjlëno ba kong ga «Imi ga èye lö shirë* ga domer li e. E shamirë» lara eni.

⁴⁹ Eni ga Judas jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlê ba kong ga «¿Miga, Tjlapga no pingga!» le ba kong, ga lö shira.

⁵⁰ Kuya ga tjlê ba kong ga «Kjobe. Pja bor kjlara. Llëye shäryëp wlo li shäryozong» le.

Eni ga nopga li tek shrono löng Jesús zlong bäng ga shakza lok pjä erä.

⁵¹ Eshko ga nopga löng Jesús tjok eshko li kjlara dröng shino kjwangna, ga syöshntaga kësbangyo parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁵² Eni ga Jesús tjlê ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Èye èngkjwë dröng go ga zrökoba dröng go bakoe.

⁵³ Eni tjok ga rokër bor Data kong kjwe ga tja kong ba parkagaga kjok dogo so iche träk llëm ga pjilú, kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) wleni. ¿E miydëp llëmdo?

⁵⁴ Gueniyo llëye wen bor kong li, e tak pjang Sbö tjlökwo go tjan. Rokër bor Data kong eni kjwe ga llëye tak pjang li shäryë eni llëme» le.

⁵⁵ Ga Jesús tjlê nopga li kong ga «¿Pjây tjwe bor shak dröng tjok, wlëng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja èngkjwë bomi tjoklëmïro? Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng. ¿Tja sharomi eshko llëm egarö?

⁵⁶ Gueniyo ère shäryë jüni, tjlökwo tara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li ber jlökoyo wlo» le.

Eshko ga ba oppinggaga Jesús rayono uunkong, ga töktong to lok ey dwayo.

† 26:31 Zacarias 13.7. ‡ 26:48 Lë shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

*Jesús sōraba ōōtong shāng Judío Kjok
Llgwegaga Kēsēsyō bokshō*

⁵⁷⁻⁵⁸ E irgo ga Jesús sōra lok to jongya syōshōtaga kēsbangyo ko Caifās ushko. Pedro jek shāng kā kjwaraso kā kjwaraso ba irgo. Ōōtong lōng eshko ga opzrēno jek u li roshko, ga Pedro beno sōk u bongkjako, Sbō u dagaga lōng li tjok, llēye shāryēba pjir ber sorē iya wlo.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, judío tjlappaga kjok llgwega wleniyo, e tōno lōng u li roshko tjan.

⁵⁹ Syōshōtaga kāgāyoga, Judío Kjok Llgwegaga Kēsēsyō uunkong, Jesús zrōya lok woydē. E kjīshko ga nopga rokara ara tōno tjeng lishko, Jesús jyōyotkē wlo, rote lok e go wlo.

⁶⁰ Jyōyotkara lok ara, gueniyo llēye to wlēna llēme. E irgo ga nopga kojono oblē do pjōk, Jesús rotē wlo.

⁶¹ Tjlē lok ga «Domer ēre tjlēno ga “Sbō u ēre shdōr dret, ga āar dbargwo mya ga shāryēr ber ba shtoshko irōng obi” lara eni» le.

⁶² Eni ga syōshōtaga kēsbangyo li kojono, ga tjlē Jesús kong ga «Pja rote lōng ara. ¿Dboryēp llēme?» le.

⁶³ Kuya ga beno shāng kjinge. Eni ga syōshōtaga kēsbangyo li tjlē ba kong ga «¿No pjlyo ichara Sbōrē shrono shāng li, Sbō Wa lēba li, e pjare? Los borwa kong jlōkoyo, Sbō Sōk ūyado li ko go» le.

⁶⁴ Kuya ga tjlē ga «Lēp shāng pjarē om go eni. Gueniyo lēr bomi kong ga Sbō, llēye shārye woydē li shārye ga pjlye. Ga llono ga no to ter kjok dogo dwayo ēre ūmi sōk ba orkwo kēlēkong, § tja ūmi ter tjwe kjok dogo pjāng sho tjrēko bakoe» le.

⁶⁵ Kuya syōshōtaga kēsbangyo lirē ga ba shwong dwlēkza tjā tjā iurdē. Tjlē ga «¿Domer kjwe shāng Sbō lāywē owa, ber tjlōlō llēm wlo le! ¿Ēye wlēy ba rotē obi llēno? Llēye lara li kuromi pjir tjan.

⁶⁶ ¿Kumi ga sorē?» le.

Kuya nopga tōno tjeng uunkong lirē ga tjlē ga «¿Kjwe zrōkkol!» le.

⁶⁷ Eshko ga Jesús yora lok. Bokso go trōng twara lok bakoe. Kjone kjone omkwomso shpono,

⁶⁸ ga tjlē ba kong ga «Pja no pjlyo ichara Sbōrē shrono shāng li jlōkoyo wleni ga pja shpoga ērē los borwa kong» le.

«Jesús, e ē miydēr llēme» lara Pedrorē

⁶⁹ E wopro ga Pedro sōk kjoko, u bongkjako. Eshko ga kjoglo shāng kjlara, syōshōtaga kēsbangyo parkaga wleniyo. Tek shrono shāng Pedro zlong bāng ga tjlē ba kong ga «Nopga jēk lōng Jesús, Galilea so li tjok, e kjlarayo pja» le.

⁷⁰ Kuya ga tjlē ga «¿Jyō! Llēye lēp shāng li miydēr llēme» le.

⁷¹ E irgo ga jek ōōtong shāng kjēr pjlor kalēkong, u bāng jong lishko.

Eshko ga kjoglo oblē omīno, ga tjlē nopga lōng li kong ga «Kjwe jēk shāng Jesús, Nazaret so li tjok» le.

⁷² Kuya Pedrorē ga tjlē nopga li kong ga «¿Jyō! Lēr bomi kong jlōkoyo ga domer, e ē miydēr llēme» le.

⁷³ E irgo ga nopga lōng eshko li tek shrono lōng ba zlong bāng ga tjlē ba kong ga «Miydērwa pjlyo ga pja ba kjlarayo. Pja ba pjejo jlōe, bop tjlē wle go ga wēlēe» le.

⁷⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Jyō! Lēr bomi kong jlōkoyo ga domer, e ē miydēr llēme. Eni llēm ga rokēr Sbō kong ga tja shdūya» le.

Jekdo eshko ga kjōrkō kjlunoe.

⁷⁵ Eshko ga woyoshre kjlay ga Jesús tjlēno ba kong ga «Kjōrkō kjluntē llēm obishko ga “Jesús, e ē miydēr llēme” lorop oba kong pjloglo mya tjan» lara. Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong jlōkoyo.

27

Jesús sōraba Pilato bokshō

¹ Wēshko kjok shrōng ga syōshōtaga kāgāyoga, judío tjlappaga kjok llgwega wleniyo, Jesús zrōya lok sorē li, e llgwera lok pjire.

² E irgo ga Jesús orkwo pjirra, ga sōra lok jek, ga twara Pilato kong. Pilato, e kjok eshko so ichaga.

Judas wolonoe

³ Jesús roy kura Judas, ba soynega lirē, ga miydara ga Jesús, e zrōkko. Eshko ga bāngyo ba kong ara, ga dbur sho pjlyublūn kjwo sak mya (30) ba potjwlēkklo li twara irōng syōshōtaga kāgāyoga, judío tjlappaga kjok llgwega wleniyo kong, ga tjlē ba kong lok ga

⁴ «Llēbo owa shāryoror. Domer pjlo bek tworor bomi kong, zrōmi wlo» le.

Gueniyo kuya lok ga tjlē ba kong ga «E borwa kong ga llēye drete. E miydaga ber pjarē om go» le.

⁵ Eni ga dbur sho li dbukza Judasdē shlāw, beno tjeng Sbō u dburyo jnezlong uyo li roshko, ga to jek ey dwayo, ga opskunoe.

⁶ Dbur sho li tōna syōshōtaga kāgāyogārē, ga tjlē ēng kong ga «Dbur sho ēre, e domer potjwlēkklo, zrōkoba wlo. E kjīshko ga iēy ber jong Sbō u li dburyo jnezlong ga āe» le.

⁷ Eni ga lanyotkara lok pjir ga kjok tjlwlēna kjirina ko Klung Sbiyo Shāryaga kjokyo, ber buk sakshko, oba shto oblē so kong wlo.

⁸ E kjīshko ga kjok eshko kowaraba beno srēng kjokyo, ga eerishko ga kowēba jong eni obi.

9 Eni ga tjlökwo lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Jeremiasdê li beno jlökoyo. Tjlêno beno eni:

«Dbur sho pjublún kjwo sak mya (30) li kjrara lok,

e tjwłö iara Israel tjëyogarê beno eni.

10 Ga Klung Shiyö Shäryaga kjokyo li tjwłëna lok dbur li go,

tja ichara Tjlapgarê sorê li eni.»*

Jesús söraba Pilato bokshto

11 Jesús söra lok öötong shäng kjok eshko so ichaga Pilato bokshtoshko ga Pilato tjlê ba kong ga «¿Judío pjluo li pjare?»

«Lêp sök om go liro» le ba kong.

12 Eshko ga Jesús rote syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyorê löng ara. Gueniyo dboryara Jesúsde llême.

13 Eni ga Pilato tjlê ba kong ga «¿Pja rote löng ara li kugöp llêmdo?» le.

14 Gueniyo dboryara kjak kjwara llême. E kjishko ga woyotjlÿa Pilatorê arae.

Jesús ichara Pilatorê, zrökoba wlo

15 Äär lu pjlobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga raye Pilatorê kjlara. Woyde nopgarê kjone dey ga e rayayde.

16 Eshko ga no bängzak shäng kjlara ko Barrabás, roy kësbange.

17 Eni ga nopga shrono löng arashko ga Pilato tjlê ba kong lok ga «¿Woydëmi ga ëye dör, Barrabásde, de Jesús, e kowëba no pjluo ichara Sbörê shrono shäng li?» le.

18 Miydara pjlu ga Jesús woydëba ara kjishko ga ymoyotke ba wloyogarê ara, ga söra lok ba kong e kjishko.

19 Pilato sök no llgwezlóng shtoyo wopro ga ba boy tjlökwo ichono ba kong. Tjlê ga «Domer llgwep sök li, e pjlo beke. Kjpupke shkëyo ga e yoyoïnor owa anmoyö. ¡E kjishko ga wëyê, barwëy llême!» le.

20 Gueniyo ga nopga tjeng ara eshko li poshduna syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyorê arae. Tjlê ga «Rokozî ba kong ga Barrabás, e döyde bi kong dey lozî eni. Rokozî obi ga Jesúsda zrökko lozî eni» le.

21 Eshko ga Pilato tjlê nopga löng li kong ga «¿Nopga do pjök ëre dör bomi kong kjone dey?»

«¡Barrabás, e döpdê!» le lok ba kong.

22 Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Eni ga llëye woydëmi ga shäryër Jesús, no pjluo ichara Sbörê shrono shäng lëba li kong?»

«¡Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

23 Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Llê kjÿ? Llëbo owa shäryara li lozî bor kong» le.

Gueniyo nopga tjlê jek obi ga «¡Zrös pjang kjlös go!» le eni.

24 Eni ga İya Pilatorê ga nopga li tjlökwo jong kjwaraso, nopga shdüktong ëngkjwë woydê wleni, llëye le ba kong, kjlopswë ber wotjlÿk oblê wlo ga äe. E kjishko ga di rokara sira, ga orkwo shkwono nopga li bokshto.† Tjlê ga «Kjwe ichër zrökoba wlo, gueniyo miydaga ber tjarê llême. Miydaga ber pjäydê om go» le.

25 Kuya nopga lirê ga tjlê ba kong ga «Wolono ga miydaga ber tjawarê, borwa wapgarê bakoe» le.

26 Eni ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara ba ëngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo, zröya lok pjang kjlös go wlo bakoe.

Jesús joywara ëngkjwagagarê

27 Eni ga söra lok, öötong shäng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowëba pretorio. Ga ëngkjwagaga töno tjeng uunkong eshko, ba zlong bäng pjiribrie.

28 Eshko ga Jesús shwong skwara lok, äska włëna lok kara pjluoga shwong wleniyo ko dingding shwëshwë, ga pjuna lok ba do go.

29 Ga shkô sho ywara lok kjwara, beno pjlu dlu ioklo wleni, ga iara lok pjang ba dlu go, ga kong kjê twara kjwangna, ba orkwo këlëkong. Eshko ga tjlê lok ba kong dbo go ga «¡Judío pjluo, pja pjlu, pja tjwłö arae!» le lok eni, ba joywoklo.

30 Eshko ga go tröng twara, shpokza lok tjä tjä kjê li go ara ba käshko bakoe.

31 Joywara lok pjir ga ba shwong pjang ba do go li skwara lok, ga ba shwong baiya li pjuna lok jek iröng obi. E irgo ga söra lok to, zröya lok pjang kjlös go wlo.

Jesús zröba pjang kjlös go

32 Jek löng kjwłê irbo bäng go ga domer włëna lok kjlara ko Simón, e Cirene so, ga ichara lok dbo go Jesús kjlös li sök.

33 E irgo ga jem öötong löng kjokyo ko Gólgota. (E «No Ká Dboglo dlupyo» loklo.)

34 Eshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara rop-srära lok llëbo këä wleniyo‡ tjok, ga twara lok Jesús kong, ie wlo. Tjlina sira, gueniyo iara llême.

35 Eshko ga löra lok pjang kjlös go irgo ga ëngkjwagaga tjeng li tjöto lok llëbo jyäglö go, Jesús shwong li ber ë kong İya lok wlo.§

36 E irgo ga sirkeno löng eshko ba dë.

37 Jesús lök pjangshko li kopshko, kji-bokwo iak pjang kjwara, e zröya lok llê kjÿ

* 27:10 Zacarías 11.12-13; Jeremías 19.1-13; 32.6-9. † 27:24 Pilato orkwo kwoshkwono, llëye shärye Jesús tjok li miydaga ber erê llême loklo. ‡ 27:34 Llëbo këä wleniyo le li, e dwlo wleni, ga twaraba nopga lök lok kjlös go li kong, bang kuga ara llêm wlo. § 27:35 Löyde lok pjang kjlös go llêm obishko ga ba shwong skwara lok pjire.

miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjëlë ga «Domer ère ko Jesús. E judío píluyo.»

³⁸ Jesús löra pjangshko ga nopga lü ä wleniyo löra lok do pjök kjlös go bakoe. Kjlara pjang or këlë, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboye.

³⁹ Eshko ga nopga jek löng Jesús lök pjangshko li kä wikza tjä tjä, joywe lok wlo. Ga läywe löng owa bakoe.

⁴⁰ Tjëlë ga «Pja Sbö u shdök ber dret, ga äär dbargwo mya ga shäryëp ber ba shtoshko iröng obi lorop eni. Pja Sbö Wa jlökoyo ga pja opdös om go, pja ter oplös töshko kjlös kjwe go dwayo» le.

⁴¹ Jesús joywe syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlappaga kjok llgwega wleniyorë eni bakoe. Tjëlë lok ëng kong ga

⁴² «Oba oblëra döra, gueniyi opdök om go ga äe. Kjwe Israel tjëyo pjluyo le. Woyde ga oplong töshko kjlös kjwe go dwayo. Enira tjawa mär ba go kjwe.

⁴³ «Tja mär Sbö go» lara. Enira woyde Sbörë ga döya. «Tja Sbö Wa» lara bi kong om go» le.

⁴⁴ Nopga do pjök lü ä wleniyo lök lok kjlös go Jesús pjlor kar kar ëmdë ga omläywë löng eni bakoe.

Jesús wolono pjang kjlös go

⁴⁵ Öötong dlo dlw bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang jlkong beno yët erä. Beno eni äär jong dlo pjö lë wleni.

⁴⁶ Dlo öötong eni ga Jesús tjëlëno dbo go, tjëlë ga «*Elí, Elí, ¿lama sabactani?*» le. (E «Bor Sbö, bor Sbö, ¿tja rayorop jüni ega?» loklo.)

⁴⁷ Kuya nopga tjeng eshko lirë ga tjëlë ëng kong ga «Sbö tjlökwö laga tek dénashko so Elías, e rokayde pjang» le.

⁴⁸ Eshko ga domer shäng kjlara jek tjí tjí, ga llëbo llukluk di shak ara wleniyo kjlara kjwara, pöra kjllgwo bo dyo shpoä go, kjrochara kjor dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsde wlo lara.

⁴⁹ Eshko ga llamo löng li tjëlë ba kong ga «Wëyë. Elías tjwe ba dökde iy» le.

⁵⁰ E irgo ga ay le Jesúsde dbo go obi, ga wolonoe.

⁵¹ Eshko ga Sbö u roshko ga shwong kësbang iak pjang eshko li dwlëtong aas ter kjomo dwayo äär jong töshko, beno kjring pjök. Klung iano jek shkik shkik, guëng woktong aas,

⁵² ga sak roshwino ara. Eshko ga Sbö nopga kjone kjone wolono tjeng li, e woshrara Sbörë iröng obi, beno löng së,

⁵³ ga opshino ba sak roy dwayo. Ga Jesús woshrara Sbörë iröng obi irgo ga epga jek öötong opzrëno löng kjok zrek ko Jerusalén li roshko. Eshko ga ikoba löng arae.

⁵⁴ Jesús lök pjang kjlös go li bokshto ga ëngkjwagaga löng kjlöbö ba dë, ba kägäyo

shäng ba tjok. Yo li kura lok, ga llëbo shäryono li ina lok uunkong. Eni ga bangkjrara lok tira llëm, ga tjëlë lok ëng kong ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e Sbö Wa jlöe» le.

⁵⁵ Eshko ga walëga tjeng kjlöbö, tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok, ba kjimté wlo. Eshko ga llëye shäryëba Jesús kong li iya tjeng pjola sit.

⁵⁶ E tjërëko tjeng doglo mya, kjlara ko María Magdala so, kjlara, e Zebedeo boy, kjlara ko María. María, e Santiago, José mekë.

Jesús doyo jnena Joséré

⁵⁷ Domer dbur ara wleniyo shäng kjlara ko José, e Arimatea so. E oppino ara Jesús tjok. Kjok sëng ga

⁵⁸ jek öötong shäng Pilato shwoy ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo. Eni ga ba nopga ichara Pilatorë, Jesús doyo twë ba kong wlo.

⁵⁹ Eni ga kjlara Joséré, popgara shwong ko pjublün, pjlu wleniyo go,

⁶⁰ ga söra jek öötong sak baiyashko. Eshko ga pjלבגwo jong kjwara guëmkwota roshko, kara Joséré om go. Shinmo iaydëba eshko llëm obi. Eshko ga doyo li iara beno buk ba roshko, ga bängzara ak kësbang wleniyo go, ga toe.

⁶¹ María Magdala so, María oblë li, e sirkeno beno löng sak li bokshto.

Jesús doyo buk li dagaga

⁶² Wëshko, woshtozlong dbaryo ga syöshtaga kägäyoga, fariseoga, e jek lok Pilato shwoy. Öötong löng ba shwoy ga

⁶³ tjëlë lok ba kong ga «Tjlapga, woyoshrërwa ga jyögwang li shäng së obishko ga tjëlëno ga «Äär dbargwo mya ga tjä woshre Sbörë iröng obi» lara eni.

⁶⁴ E kjishko ga rokërwa bop kong sira ga nopga ichëp ba doyo buk sakshko li dë, äär jong dbargwo mya. Eni llëm ga ba opping-gaga tjwe ba lüyotkë kjwe. Eni kjwe ga tjëlë lok oba kong ga «E woshrara Sbörë iröng obi» le kjwe. Eni ga jyö ère ber owa anmoyö, jyö lara bäm go li kjinmo» le.

⁶⁵ Kuya ga tjëlë ba kong ga «jöö. Èngkjwagaga sözi kjlöbö, doyo buk kjone li dëmi yötso wlo, miydëmi sorë li eni» le.

⁶⁶ Eni ga jek öötong löng sak lishko ga jyä iara lok beno pjang ak jong ba bängzakklo li go, dökoba llëm wlo, ga ëngkjwagaga li iara beno löng ba dë eshko.

28

Jesús woshrara Sbörë iröng obi

¹ Woshtozlong dbaryo li pjitonge. Wëshko kjok shröng, sondëshko ga walëga do pjök ko María Magdala so, María oblë li, e jek lok jonyga sak li ik.

² Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so ter shrono shäng eshko kjlara. E kjishko ga yo ian pjang kjok eshko dbo träk llême. Ga Sbö parkaga li jek öötong shäng sakshko ga ak iak beno jong ba bängzakko li dira, kjara beno jong ba sor go, ga sirkeno sök ba kjing go.

³ Sbö parkaga li kãã ara so llgwlläng kjoyo, shwong ko pjublún so pjäng sho kjoyo bakoe.

⁴ İya ängkjwagaga löng lirë ga sëya llêm, kjlo dete erã, ga dgoni jek rish rish tjeng töshko, beno wolono löng wleni.

⁵ Eshko ga Sbö parkaga li tjlä walëga li kong ga «Lëye bangkjremi llême. Miydër ga pjây tek löng ère Jesús, zröraba pjang kjlös go li doyo wlëga.

⁶ Gueniyo ga e buk na llême. E woshrono iröng obi, lara om go sorë li eni. Pjây tek iak beno buk li shtoyo imia.

⁷ İnomi ga pjây nom maling ba oppinggaga löng li shwoy, ga pjây tjlä ba kong ga “Jesús, e woshrara Sbörë iröng obi. E jek Galilea kjokyo bomi bãm go. İmi eshko” lëmi ba kong eni. Llëye lër bomi kong wlo li e» le.

⁸ Eshko ga kjok bangkjre lok ara, gueniyo löng wopjlú bakoe. Eni ga jek zron jong jongya Jesús oppinggaga löng lishko, roy sëya lok ba kong wlo.

⁹ Eshko ga Jesús äng wlëno ba tjok ga tjlä ba kong ga «Miga» le. İya lok ga tek ba zlong bäng, ga dre popjlura lok, poshrëya wlo.

¹⁰ Eni ga Jesús tjlä ba kong ga «Lëye bangkjremi llême. Pjây nom tjlä bor pjeyoga kong ga “Pjây nom Galilea kjokyo. Jesús İmi eshko” lëmi ba kong eni» le.

Jesús doyo dagaga icharaba jyörkë

¹¹ E wopro ga ängkjwagaga Jesús doyo daga li kjone kjone jek öötong löng Jerusalën kjokyo roshko, syöshtaga kägäyoga ik. Öötong löng eshko ga llëye shäryono kës li lara lok ba kong pjire.

¹² Kuya lok ga to lan judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo tjok, llëye shärye wlo li woyotjlïya jong kjrinaso wlo. E irgo ga dbur twara lok ängkjwagaga li kong arae.

¹³ Ga tjlä lok ba kong ga «Lëye İnomi li roy lëy ë kong llême. Pjây to löng tjlä oba kong ga “Shkëshko ga tjawa löng pë wopro ga ba oppinggaga tek shrono löng eshko, shinmo doyo buk li lüyotkara, ga söra toe” lëmi oba kong eni.

¹⁴ Roy kuya nopga kjok ère so ichagaga lirë ga tjawa lan ba tjok yötso eshko. Pjây woydë llë kjïy llême» le.

¹⁵ Kuya ängkjwagaga lirë ga dbur li kjrara, ga llëbo shäryara, lara lok ba kong sorë li eni. E kjishko ga dbar eerishko ga judioga omroy lë löng eni.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

¹⁶ E irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li to öötong löng Galilea kjokyo, dlup jong lara Jesúsde ba kong li go.

¹⁷ Eshko ga Jesús İna lok, ga poshrëra. Gueniyo kjone kjone wotjlïk ga e Jesús llëm dikjoyoe le.

¹⁸ Eshko ga Jesús tek ba zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Tja kong dbo twara Sbörë, tja ber sök kjok dogo sopga, kjok ère sopga löng kës li, e ichaga wlo.

¹⁹ Eni ga pjây jongya jong kjok kjwang jïkong, tja roy lëmi tjëyoga uunkong kong, epga ber löng bor oppingga wlo. Ga Data Sbö ko go, Sbö Wa ère ko go, Sbö Sëya ko go ga epga wëmia.

²⁰ Ga llëye loror bomi kong, shäryëmi wlo li pimi ba kong pjir, shärye lok eni bako wlo. Ga tja ber shäng bomi tjok İyado, äär jong kjok pjir dbaryo lishko» le.

Evangelio segun Marcos Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Marcoscð Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Marcos. E kowëba Juan Marcos bakoe. E Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo llëme. Gueniyo woyotjlikoba ga e lan Pedro tjok enido, ga kjimtara Pedrorè kjibokwo ère të. Woyotjlikoba kjrina obi ga Jesús sök kjok ère kjing go obishko ga Marcos sök Jerusalén kjokyo, ga llëbo shäryara, lara Jesúsdè li ina, kura om go.

Jesús wolono, ga woshrra Sbörè iröng obi irgo ga ba tjlökwö kjragaga judio llëm wleniyo löng Roma kjokyo li shdunaba ara, mär löng Jesús go kjishko. E kjishko ga kong kjibokwo ère tara Marcoscð, Jesús roy pjlú li miyde lok pjlú wlo, epga mär ber löng Jesús go jlökoyo wlo.

Jesús öör kjok ère kjing go, ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara ara nopga ara bok-shto sorè li tara ba kong. E shdunaba ara, ga wolono pjang kjlös go sorè li tara ba kong. Gueniyo wolono irgo ga e woshrra Sbörè iröng obi sorè li tara ba kong bakoe. Woyde ga miyde lok kjibokwo ère go ga Jesús dbo ara, bi moskwo Ä li kjinmo, ga eerishko ga shji kjimte ara.

¹ Jesucristo, e Sbö Wa. E roy pjlú li soy-ozlong eni.

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

² Kjibokwo tara Sbö tjlökwö laga tek dënashko so Isaíasdè. Tjlëno beno eni:

«Sbö tjläno ba Wa kong ga
«No ichër kjlara bop bäm go,
bop roy laga,
irbo poshäryë bop kong wlo» le.

³ Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlä shäng dbo go ga

“Irbo poshäryozĩ Tjlapga tjwe li kong.
Shäryozĩ ber beke”^{*} le.»

⁴⁻⁶ Eni ga no weno shäng kjlara ko Juan. E doyono shäng shwong sek öng jëkklo sok kësbang zok go, dop pjrikkdo shäryak öng kwota go bakoe. Dli ba kong ue wlo li, e sekwa, or kjloshko so dyo bakoe. E öötong shäng kjok dogro no llëmshko ga shäng oba wë jer di roshko ga tjlä oba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozĩ, ga rayozĩ, ga pjây wër jer di roshko. Shäryoromi eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörè ber drete» le.

Judea sopga, Jerusalén sopga, e shrono löng träk llëm ba kuk. Eshko ga kjone kjone, llëbo owa shäryara li le oba uunkong bok-shto. E irgo ga we Juandè jer Jordán diyo roshko.

⁷ Ga Juan tjlä oba kong ga «No tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llëm, e tjwölö ara bor kjinmo anmoyö kjishko.»[†]

⁸ Pjây wër shäng di goshko, gueniyo domer tjwe bor irgo lira, pjây go Sbö Sëya iche tjwe ber kësbang bomi tjok» le.

Jesús wara Juandè

⁹ Eshkoshko ga Jesús opshino jek Nazaret kjokyo dwayo, e Galilea kjokyo obi, ga öötong shäng Jordán diyo, Juan shängshko. Eshko ga wara Juandè jer Jordán diyo roshko.

¹⁰ Wara pjir ga Jesús opshik tëm shäng di roy dwayoshko ga İya ga kjok dogo roshwino beno oojong erä, ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go.

¹¹ Eshko ga ybö kuraba kjok dogo dwayo, tjlä ga «Bor wa li pja. Pja woydër ara. Tja wopjlä bop tjok» le.

Jesús tjläna Ärä, llëbo owa shäryë wlo lara

¹² E irgo ga Jesús söra Sbö Sëyarè jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko,

¹³ äya kjloshko so tjeng ara lishko, ga beno shäng eshko dbargwo sak pkëng (40). Eshko ga tjläna Ärä ara, llëbo owa shäryë wlo lara. Ga Sbö parkagaga kjok dogo so shrono tjeng ba tjok kjlöbö ba kjimtè.

Jesús ba pak soyono

¹⁴ Juan bängzaraba shäng no shdüzlöng uyo roshko irgo ga Jesús jek öötong shäng Galilea kjokyo. Eshko ga Sbö tjlökwö roy pjlú le shäng oba kong,

¹⁵ tjlä ga «Dbar iara Sbörè li öötonge. Sbö ber no pjluoyo wlo li, e dbaryo döröe. E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozĩ, ga rayozĩa. Sbö tjlökwö roy pjlú lër shäng bomi kong li, e kjrozĩa» le.

Jesús, domerga mã shaga kjrara doglo pkëng (4)

¹⁶ Domer shäng kjlara ko Simón. Kjlara obi ko Andrés, e Simón lëng. Epga mã shaga. Pjlara ga löng ba kjla mã shakkdo dbuk Galilea di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek jëk shäng diksor go, ga İya ga domerga li bë löng.

¹⁷ Eshko ga tjlä ba kong ga «Pjây tek bor tjok, pjây pin wlo. Pjây to löng mã shak ame. Pjây iër to ber löng no töng bor kong shara» le.

^{*} 1:3 Isaías 40.3. [†] 1:7 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

¹⁸ Kuya lok ga ba kjla rayara jekdo, ga to jek ba tjok.

¹⁹ Jek këgo sit ga domerga löng do pjök ko Santiago, Juan. E data Zebedeo. Epga löng ba kjla mā shakklo bängyë kjyong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shäng eshko ga domerga do pjök li ina,

²⁰ ga rokara jek ba tjok, opping ba tjok wlo. Kuya lok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kjyong roshko ba parkagaga tjok, ga to jek lok Jesús tjok.

Ä säya pjang domer goshko ichara Jesúsde kjlara toe

²¹ E irgo ga to lok öötong löng Capernaúm kjokyo. Öötong woshtozlong dbaryoshko ga Jesús opzrëno jek judioga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina.

²² Tjlokwo lara jlökoyo, dbo ara go, le no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésde go lirë dik llëme. E kjishko ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä.

²³ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä säya kjlara. Ga Jesús İya säya lirë ga öö le ba kong dbo goshko, tjlä ga

²⁴ «Jesús, Nazaret so, çpja tek shäng borwa barwë ega? Çpja tek shäng borwa pijigare? Pja ë miydër pjluë. Pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

²⁵ Kuya ga säya li wlona, tjlä ba kong ga «Pja kjinkozong. Pja opkjös domer kjwe go dwayo» le.

²⁶ Kuya ga domer li iara jek klan kjlulu erä. Eshko ga öö le säya lirë dbo goshko, ga opkjonno to domer li go dwayo.

²⁷ İya nopga tjeng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga tjlä ëng kong ga «Çkjwe llëro? ÇTjlokwo tjaglën wleniyo bi kongdo llëm? Tjlokwo kjwe dbo ara. Ä säyaga iche ga kole bakoe» le.

²⁸ Eshko jek lëkong ga Jesús roy shdöktong jekdo Galilea kjokyo kjok kjwang jikong.

Simón em poptara Jesúsde

²⁹ E irgo ga Jesús opshino judioga syö uyo li roshko dwayo Santiago, Juan tjok, ga jek öötong löng Simón, Andrés ushko.

³⁰ Eshko ga Simón em buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk träk llëme. Roy lara Jesús kongshko ga

³¹ jek öötong shäng swlo buk lishko. Eshko ga orkwo shara, kojona, ga kjlik li zenoe. Eni ga walë li dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsde ara

³² Jek kjok ro zar ga swlopga, nopga goshko Ä säyaga, e sörabara ara Jesús kong.[‡]

³³ Kjok eshko soppa uunkong töno shrono lok u bäng li bokshtu.

[‡] 1:32 Eshko ga e woshtozlong dbaryo. Ga e dbaryo ga epga jëk pjola llëm kjishko ga swlopga sörabara Jesús shwoy kjok ro zar kjwllëshko.

³⁴ Nopga swlo llë ara poptara Jesúsde, Ä säyaga tjeng oba goshko li ichara to bakoe. Jesús, e ë miyde Ä säyaga tjeng oba goshko lirë owa llëme. E kjishko ga ichara Jesúsde tjlä llëme.

Jesús, Sbö tjlokwo roy pjlu le judioga syö uyo oblë oblë roshko

³⁵ Wëshko kjok shröngto ga Jesús kojono, opshino jek kjok eshko dwayo, to jongya ëye llëmshko, syöshhtë Sbö kong wlo.

³⁶ E irgo ga Simón to shäng ba pjeyoga oppingaga tjok ba wlëk.

³⁷ Wlënashko ga tjlä lok ba kong ga «Oba uunkong to löng bop wlëk» le.

³⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Shji to jongya kjok shto oblë oblë, Sbö tjlokwo roy lër eshko wlo, miydëba wlo. Tja shrono shäng e kong wlo» le.

³⁹ Eni ga to shäng Sbö tjlokwo roy pjlu lë Galilea kjokyo kjrina kjrinashko, judioga syö uyo lok kjwobi li roshko. Ga Ä säyaga tjeng oba goshko li iche to bakoe.

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsde kjlara

⁴⁰ Pjlara ga domer shrono shäng kjlara Jesús shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono ba bokshtu, tjlä ba kong ga «Tja poptëp woydë ga tja poptëp ga pjluë» le.

⁴¹ İya ga songe le, ga porwara ba orkwo go, ga tjlä ba kong ga «Pja poptër woydë. Pja ber pjlu shara» le.

⁴² Jekdo eshko ga domer li poptonoe.

⁴³⁻⁴⁴ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lëp ë kong llëme. Pja nom opping syöshtaga Sbö kong nopga kjishko li kong, pja İya wlo eröe. Sbö sëngglo lara Moisésde, pja äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo li söp, twëp ba kong, pja poptono miydëba wlo» le, ga ichara toe.

⁴⁵ Gueniyo ga domer poptono li to shäng kjone pogoshko ga tjlä ga «Tja poptara Jesúsde» le ë kong pogo. E kjishko ga Jesús jek opzrëk u ara tjeng lishko ga äe. To jek wleni ga oba tön ba shwoy ara anmoyö kjishko. Eni ga beno shäng no llëmshko. Eni ëmdë ga ikoba äär träk llëme.

2

Domer dre kuga llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹ Dbar kjwöbö irgo ga Jesús shrono sök Capernaúm kjokyo iröng obi ba ushko. Miydaraba ga shrono sök iröng ga

² oba shrono löng träk llëm ba shwoy, ga u li dliino tjung no eröe. Oba ara ba u bongkjako bakoe. Èye äär u bäng zlong ga äe.

Jesús sök Sbô tjlôkwo roy lë oba kong kjër roshkoshko ga

³ domerga tjwe löng doglo pkëng (4), swlo sóno kjlara. Swlo li buk tóshko, dre kuga llëm wleniyo.

⁴ Eshko ga sóra lok shrono u bongkjako ga sóya kjër roshko, Jesús sökshko lara, gueniyo to öötong ey llëm, oba ara kjÿy. Eni kuzong ga jem tyono lok u dbo kjing sdok li kjing go, kjing döra sira, swlo li lona ter pjang ba poglo roshko öötong buk dew, Jesús sök lishko.

⁵ İya Jesúsdë ga swlo sögaga li mär ba go ga tjlë swlo buk tóshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li lönor beno drete» le.

⁶ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go löng eshko kjlóbö. Wotjlik lok ga

⁷ «¿Kjwe ëro? ¿Domer kjwe shäng Sbô läywë owa, ber tjwlo llëm wlo le! Owa löngga nopga kong li Sbô eröe» le.

⁸ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjir kuzong ga tjlë ba kong ga «¿Pjây wotjlik owa eni ega?

⁹ «Owa pjang bop go li lönor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lönorde, de lönor llëm, e igömi llëme. Gueniyo ga «Pja kojözong, Bop bukklo kjwe kjrozong. Pja jëkzong» loror ba kong ga poptororde, de poptoror llëm, era igömi wëlle.

¹⁰ Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lön ber dret wlo ga pjluë. Miydëmi wlo ga llëbo shäryër e» le. Eni ga tjlë swlo buk tóshko li kong ga

¹¹ «Lër bop kong ga pja kojözong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le.

¹² Kuya ga kojono, ba bukklo kjrara, ga to jek ba ushko.

İya löng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga Sbô poshrëra, ga tjlë lok ëng kong ga «Llonoshko ga llëbo İydë kjweni llëme» le.

Levi rokara Jesúsdë

¹³ E irgo ga Jesús jek öötong shäng di bäng buk kësbang li kjako obi. E irgo ga nopga öötong löng ara ba zlong, ga epga pıya Jesúsdë shäng.

¹⁴ Jek jëk shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Leví, e dbur tóngga Roma so kong. E Alfeo wa. E sök ba pak lishko. İya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

¹⁵ E irgo ga Jesús jek öötong sök ië Leví ushko,* ba oppinggaga tjok. Ga nopga dbur tóngga Roma so kong öötong löng ië ba tjok eshko, nopga owa wleniyo oblë öötong löng ië ba tjok eshko bakoe. Nopga eniyo jëk löng Jesús tjok ara.

¹⁶ Eshko ga nopga löng kjlóbö no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, epga fariseoga bakoe. İya lok ga Jesús sök ië nopga eniyo tjok ga tjlë ba oppinggaga löng li kong ga «¿Bomi pingga kjwe ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

¹⁷ Kuya Jesúsdë ga tjlë ba kong lok ga «Nopga löng pjluë, swlo llëm ga e dwlomnega woydë llëme. Swlopgara dwlomnega woydë. Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjlo bek li rokaga llëm, nopga owa li rokaga eröe» le.

Jesús lano shji ië llëm kjishko

¹⁸ Olö ga Juan oppinggaga, fariseoga, e ië llëm Sbô kong. Pjlara ga löng ië llëm enishko ga nopga tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Juan oppinggaga ië llëm Sbô kong dbar kop ara. Fariseo oppinggaga omshäryë eni bakoe. ¿Bop oppinggagara omshäryë eni llëm ega?»

¹⁹ «Orkwosmozlong dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li† shäng ba tjok obishko ga nopga mak löng eshko li‡ ië llëm ga äe.

²⁰ Gueniyo domer li sóra ba shjiryoshko ga epga ië llëm eshko jä.

²¹ »Shwong këguë§ bängyëy shwong likyo tjaglën* go llëme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong likyo tjaglën li, shwong këguë li, e sreya, dwler jek këgong.

²² »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën† tyëy ba bapkwö këguë shäryak öng kwota go‡ roshko llëme. Shäryoroy eni kjwe ga ba bapkwö li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li, e ber llëno ame, ba bapkwö li ber eni bakoe. Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën tyëy wlo ga woyde bapkwö tjaglën» le ba kong.

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

²³ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjërëko ba oppinggaga tjok. Eshko ga ba oppinggaga löng dwla bo kjrë, ue lok wlo.

²⁴ İya fariseogarë ga tjlë Jesús kong ga «¿Bop oppinggaga kjwe İzong! ¿Löng llëbo

* 2:15 Grecia so tjlökwo ëre llë loklo miydëy yötso llëme. E Jesús: jek öötong sök ië Leví ushko loklo, llëm ga Jesús: jek öötong sök ië Jesús: ushko loklo. E ushko miydëy yötso llëme. † 2:19 Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús: loklo. ‡ 2:19

Nopga mak löng eshko le li, e Jesús: oppinggaga loklo. § 2:21 Shwong këguë le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong jilökoyo dënnashko li loklo. * 2:21 Shwong likyo tjaglën le li, e tjlökwo twara Sbörë jilökoyo tjaglën Jesús: kjishko li loklo. † 2:22 Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën le li, e tjlökwo twara Sbörë jilökoyo tjaglën Jesús: kjishko li loklo.

‡ 2:22 Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwö këguë shäryak öng kwota go le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong jilökoyo dënnashko li loklo.

shäryako woshtozlong dbaryoshko llëm li shäryë ega?»

²⁵ «¿Dënashko ga David, ba yorkagaga pjli lok arashko ga llëye shäryara tak pjang Sbö tjlökwö go li, e lomirë llëmdo?

²⁶ Abiatar sök syöshtaga Sbö kong ba pjeyoga kjishko kësbangyo dbaryoshko ga David opzrëno jek shäng Sbö u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li uara, ga twara ba nopga jëk löng ba tjok li kong, ue wlo bako, e uaga syöshtagarë erö gueniyo» le ba kong.

²⁷ E irgo ga tjlë ba kong obi ga «Woshtozlong dbaryo, e shäryak beno nopga kjimtoklo. Nopga, e shäryak beno woshtozlong dbaryo kjimtoklo llëme.

²⁸ E kjishko ga woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

3

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesüsdë kjlara

¹⁻² Woshtozlong dbaryo oblë ga Jesús opzrëno jek judioga syö uyo jong kjok eshko li roshko. Domer shäng kjlara eshko orkwo kjwara slosloe. Fariseoga löng eshko bako, Jesús dë, swlo li popte woshtozlong dbaryore iya lok wlo, rote e go wlo.

³ Eshko ga Jesús tjlë swlo li kong ga «Pja kojös shäng nopga löng kës ëre tjrëko» le.

⁴ E irgo ga Jesús tjlë fariseoga li kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga llëye shäryëy oblë kong ga pjlu? ¿Llëbo pjlu, de llëbo owa? ¿Ëre dbaryo ga kjlara buk ba llëmdo shinmotkë wlo ga llëye shäryëy? ¿Wëyëre, de kjimtyë?» le. Kuya lok ga beno tjeng kjing erä. Dboryara lok llëme.

⁵ Eshko ga löng ba zlong bäng pjribri li ina, ga iirkorgö ba kong, swlo li songe le lok llëm kjishko. Ga tjlë swlo li kong ga «Pja orkwo roshwizong» le. Kuya ga orkwo roshwino, ga poptono beno pjlu.

⁶ Gueniyo ga fariseoga opshino jek lok ey dwayo, ga öötong ëng tönö lok Herodes pjloyoga tjok. Eshko ga tjlë lok ëng kong ga «¿Jesús, e zröy sorë ga pjlu?» le.

Swlopga poptara Jesüsdë ara

⁷⁻⁸ Dbar kjwara ga Jesús opkjonö jer öötong shäng ba oppinggaga tjok di bäng buk kësbang li kjako. Nopga to jek ara ba tjok. Jesús roy öötong kjok shto oblë oblë, ga nopga shrono löng ara ba ik, Galilea sogpa, Judea sogpa, Jerusalén sogpa, Idumea sogpa, kjok buk Jordán diyo kjwo kalëkong sogpa, Tiro sogpa, Sidón sogpa bakoe.

⁹⁻¹⁰ Jesús shäng nopga poptë ara, e miydaraba kuzong ga swlopga shrono lok ara

ba zlong bäng, porwe lok wlo. E kjishko ga ba oppinggaga ichara kjong wlëk kjlara, nopga tjwe arashko ga jem tyë kjong li roy wlo, llikoba llëm wlo.

¹¹ Eshko ga nopga goshko Ä sëyaga tjeng kjlëbö. Jesús iya lokshko ga tjwe löng ba zlong bäng, ga kjök torgö, öö le lok, tjlë ba kong ga «Pja Sbö Wa!» le.

¹² Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja ëlëmi ë kong llëme. ¿Kuomire?» le.

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹³ E irgo ga Jesús to jem dlup jong kjwara eshko bigdo go. Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng kjlëbö,

¹⁴ ga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12), ber löng Sbö tjlökwö roy laga ba äska wlo, ber tjeng jëk ba tjok wlo, iche Sbö tjlökwö roy pjlu shdök kjok shto oblë oblë wlo,

¹⁵ Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche dbo twara ba kong li go wlo bakoe.

¹⁶ Domerga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko lok eni:

Simón, e koiara beno Pedro;

¹⁷ Santiago, e Zebedeo wa;

Juan, e Santiago kjlarayo, pjöyikong li kowaraba Boanerges (e epga so kjrik kjoyo loklo);*

¹⁸ Andrés;

Felipe;

Bartolomé;

Mateo;

Tomás;

Santiago, e Alfeo wa;

Tadeo;

Simón, e zelote;

¹⁹ Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Jesús, Beelzebú†

²⁰ E irgo ga Jesús jer dlup li dwayo, ga opzrëno jek u roshko. Jesús ikoba shrono löng ara kuzong ga Jesús, ba oppinggaga, e kong dbar ië lok wlo ëmdë ga drete.

²¹ Eni ga llëye shärye shäng li roy kuya ba pjeyoga epenga lirë ga woyotjllya lok ga «E skwërkono dikjoyoe» le. E kjishko ga tjlë lok ëng kong ga «shji to wlojkrë» le.

²² No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go tek shrono löng Jerusalén kjokyo dwayo kjlëbö, ga tjlë lok ga «iDomer kjwe goshko Beelzebú! Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebürë ba kong li go» le.

²³ Eni ga nopga löng li rokara Jesüsdë tek ba zlong bäng, ga tjlëno ba kong llëbo jyäglö go. Tjlë ga «¿Ä, e iche Ärë opshik om go sorëro?»

* **3:17** Grecia so tjlökwö ëre llë loklo miydey yötso llëme. Gueniyo kjone kjone tjlë ga *epga so kjrik kjoyo loklo* le li, e *domerga iir ä wleniyo* loklo. † **3:19** Ä, e kowëba *Beelzebú* bakoe.

²⁴ Pjlu llë, ba nopga ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go.

²⁵ Nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe.

²⁶ ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo?

²⁷ »Domer sök kjlara dbo ara ba ushko wleni ga no jek äar opzrëk lürkë ba u roshko ga äe. Woyde ga domer li shara, pjirira bäm go guing. Enira ba llëbo lüyotke ga pjluë.[‡]

²⁸ »Lër homi kong jlökoyo ga ëye llëbo owa shäryë, tjlökwo lë owa ga owa li löya Sbörë ber dret ga pjluë.

²⁹ Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya llëme. To beno pjang ba go iyadoo» le.

³⁰ Tjlëno eni, lunashko ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go tjlëno lok ga «Domer kjwe goshko Ä sëya kjlara» lara eni kjishko.

Jesús, ba mekë, ba lëmga

³¹ Eshko ga Jesús mekë, ba lëmga, e shrono tjeng kjoko, ga no ichara lok kjlara ba rokë.

³² Eni ga nopga sirkeno tjeng Jesús zlong bäng li tjlë ba kong ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop wlëk kjoko» le.

³³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Bor mekë, e ë? ¿Bor lëmga, e ë?» le.

³⁴ Eni ga ba oppinggaga sirkeno tjeng ba tjok li İya ga tjlë ga «Bor mekë lër li kjwepga. Bor lëmga lër li kjwepga.

³⁵ Èye Sbö kolë ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni, bor dor wleni» le.

4

Dwla sguingga

¹ Jesús öotong sirkeno sök di bäng buk kësbang li sor go ga nopga pina eshko jek obi. Nopga shrono löng ara kjishko ga Jesús opy-ono kjyong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng di bäng li kjako.

² Eshko ga epga pina ara llëbo jyäglo go. Tjlë ga

³ «Tja kuzia. Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing.

⁴ Sguiyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga sënwa shrono, ga uara lok drete.

⁵ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrëko, klung sho ara llëmshko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjishko.

⁶ Gueniyo slengowo dret kjishko ga dlo wenoshko ga sura, beno dogroe.

⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkë sho roshko, ga shkë sho li kunoshko ga dwla li llgwina beno bo llëme.

⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjluë kjing go, ga kuno, botjyono pjluë.

Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak mya (30), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak dbaw (100)» le.

⁹ E irgo ga tjlë ba kong jek sira obi ga «Èye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

Jesús tjlëno llëbo jyäglo go erä ega

¹⁰ Nopga tjeng kës li brik tong irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, oba oblë jëk löng ba tjok wleniyo, e tjlë lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga llëye lorop llëbo jyäglo go yë, e llë loklo pjllolgwes borwa kong, miydërwa wlo» le.

¹¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö ber no pjluoy sorë li roy miydaydëba llëm li pinaba homi kong. Gueniyo nopga oblë kongda, lër llëbo jyäglo go erä.

¹² Eni ga
»İya löng kjër ga llë İyde miyde lok llëm, kuya löng kjër ga llë loklo miyde lok llëm bakoe.

Eni llëm kjwe ga optwë ber Sbö kong, ga owa pjang ba go li löya ber drete» le.

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesús dë

¹³ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «¿Tjlökwo lër shäng llëbo jyäglo go ère llë loklo miydëmi llëmdë? Miydëmi llëm ga tjlökwo lër llëbo jyäglo go obi ga miydëmi llëm bakoe.

¹⁴ Dwla sguingga li, e Sbö tjlökwo laga oba kong li loklo.

¹⁵ Kjone kjone, e so dwla lono tjeng irbo bäng li kjoyoe. Tjlökwo li kuya, gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba shjiryo.

¹⁶ »Kjone kjone, e so dwla lono ak ara tjrëko li kjoyoe. Tjlökwo li kuya ga kjre lok wopjlüë.

¹⁷ Gueniyo tjlökwo li äar ber ba pjluéshko jlökoyo llëm kjishko ga llëye wen ba kong sirashko, epga shdungoba tjlökwo li kjishkoshko ga raye, söya ame.

¹⁸ »Kjone kjone, e so dwla lono shkë sho roshko li kjoyoe. Tjlökwo li kura,

¹⁹ gueniyo llëbo tjeng kjok ère kjing goshko li woyotjlüya ara, wo pjang dbur go, llëbo tjeng kës li kjre woydë ber ba kong wlo bakoe. E kjishko ga tjlökwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlökwo li kjishko llëme.

²⁰ »Gueniyo ga kjone kjone obi, e so dwla lono tjeng klung sho pjluë kjing go li kjoyoe. Tjlökwo li kuya, ga kjre jlökoyo. E ber shäng so dwla botjyono pjluë kjoyoe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak mya (30), kjwo sak tjer (60), kjwo sak dbaw (100)» le.

Iök shjij

‡ 3:27 Domer dbo ara le li, e Ä loklo. Lürkaga le li, e Jesús loklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

²¹ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «iök borkey jong shjiy, jney llëbo dorko wlo llëme. Iëy jong kjókshko dey.

²² Llëbo jnek tjeng li, e woyde Sbörë ga ber ikoba wëllë wlo. Ga llono ga e ber miydëba dret, iök shjiy poyong jong kjókshko wleni.

²³ Èye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

²⁴ »Ga llëye kumi löng li kuzi yötso. Kumi yötso wleni ga pjây opping ara. Kumi yötso llëm wleni ga pjây opping ara llëme. Kumi sorë ga pjây opping eni, ga pjây opping e kjinmo obi.

²⁵ Èye llëbo tjok ga sëya jek obi. Èye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete» le.

Dwla wen sorë

²⁶⁻²⁷ E irgo ga Jesús tjlë ba kong obi ga «Sbö ber no pjluyo sorë, e so dwla sguina domer kjararë kjoyoe. Dwla, e sguina beno klung sho kjing go, ga domer li shrono iröng ba ushko. Eshko ga pë, wollen, ga bë sök wlêpe. E wopro ga dwla sguina beno tjeng li weno, ga kuno, shäryë eni sorë miyde domer lirë llëm gueniyo.

²⁸ Dwla li kun jong laga klung shorë. Kun jem, korga wen, kjing shen, ga bo kwirkë shjiye.

²⁹ Bo kwirkono shjiy kuzong ga domer li jongya ba skok kjwlë jã» le.

Kjor dwlayo chirawa

³⁰ E irgo ga Jesús tjlëno ba kong jek obi. Tjlë ga «¿Sbö ber no pjluyo sorë, e so llë kjoyo? ¿Lër bomi kong sorë ga pjlú?

³¹ E so kjor dwlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. Dwlagwo ère chirawa, dwlagwo oblë oblë dorko.

³² Gueniyo kun kësbang, dwlagwo oblë oblë kjinmo. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

³³ Nopga pina Jesúsdlë llëbo jyäglo go eni. Kura lok, gueniyo llë loklo miydara lok uunkong llëme.

³⁴ Jesús tjlëno nopga kong llëbo jyäglo go erä. Gueniyo nopga tjeng kës li briktong lok pjirshko ga llëye lara llëbo jyäglo go li, e llë loklo pjlölgwera ba oppinggaga kong pjire.

Pjluk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsdlë

³⁵⁻³⁶ Kjøk sëng ga Jesús sök kjoyong roshko obi, ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Shji to dipzë, di bäng buk kësbang ère kjwo kalëkong» le.

Kuya lok ga opyono lok kjoyong li roy ga «Tjawa toe» le lok nopga kong, ga to jek ey dwayo. Eshko ga kjoyong oblë sökoba jek tjeng ba tjok bakoe.

³⁷ Eshko ga pjluk tjwe jong träk llëm, dbo ara di bäng buk kësbang li kjing go. Di iöya ara, ga di dlïn jong kjoyong li roy, pir sek seke.

³⁸ Eshko ga Jesús buk pë kjoyong sigwo lëkong, kã iak buk kã ioklo kjing go. Eni ga ba oppinggaga jek löng ba wolleng, ga tjlë ba kong ga «¿Tjlapga no pingga! jshji ba pitoe! ¿Pja buk wlêp ega?» le.

³⁹ Kuya ga kojono, ga tjlë pjluk, di iöya li kong ga «Pja slanzong. Pja ber tjëks» le, ga beno buk tjëks.

⁴⁰ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «¿Kjøk bangkjrëmi ara ega? ¿Pjây mär bor go llëm obire?» le.

⁴¹ Eni ga epga shgawara löng ara. Ga tjlë èng kong ga «¿Kjwe èro? Iziä. Tjlëno pjluk, di iöya li kong ga kole pjlúe» le.

5

Domer goshko Ä sëya kjlara

¹ Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek öötong löng di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong, Gadara kjokyo.

²⁻⁶ Eshko ga domer goshko Ä sëya kjlara. Kjra lëba, shakoba or go ga ä kuzong ga kjrocharaba dröng sho go pjlögo kop ara, gueniyo ba dröng sho li skoya jek tas tas erä. Ga domer li kjwëy llong llëme. Shaga èrë llëm bakoe. Jëk to shäng sakshko erä. To shäng öö le öö le kjloy. Äär kjone ga opyok to shäng ak go. Eni ga Jesús iya sak tjeng lishko dwayo ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono.

⁷⁻⁸ Iya Jesúsdlë ga tjlë ba kong ga «¿Ä sëya, pja opkjos domer kjwe go dwayo!» le.

Kuya ga tjlë ba kong dbo go ga «¿Sbö Tjwölö Kësbangyo Wa li pja! ¿Pja tek shäng bor barwë ega? ¿Rokër bop kong sira Sbö ko go ga tja shdum llëme!» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pja ko llë?»

«Tja ko Kop Arae. Tjawa sëya ara domer ère go kjÿ» le.

¹⁰ Eshko ga tjlë lok ba kong obi ga «Rokër bop kong sira ga tjawa ichëp kjok èreshko dwayo llëme» le ba kong eni kop arae.

¹¹ Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng träk llëm dlup poglo go, ië.

¹² Eni ga sëyaga li tjlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» le.

¹³ Kuya ga «jölö» le, ga sëyaga li opkjono to lok domer li go dwayo, ga jek lok köchi li go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko. Köchi shteno li kop sak dbäw dbäw pjlögo pjök (2,000) dik.

¹⁴ Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga llëye shäryono li roy lara nopga kong pjire. Kuya lok ga tek shrono löng ara ba ik.

¹⁵ Shrono löng Jesús shäng lishko ga iya lok ga domer dämär ga goshko Ä sëya li, e wlëna

lok bë sök eshko, doyono pjir shwong go, skwë ame, poptono sök pjluë. İya lok eni ga beno löng sëya llëme.

¹⁶ Llëye shäryono domer li tjok, köchi li tjok, e lara ba İgaga tjeng eshko lirë nopga shrono tjeng li kong.

¹⁷ Eshko ga nopga li tjël Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le.

¹⁸ Kuya ga jlö lara. Jer opyë kjoyng royshko ga domer poptono li tjël ba kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios jek bop tjok» le.

¹⁹ Kuya ga tjël ba kong ga «llëme. Pja nom bop ushko iröng dey. Llëye shäryara Tjlapgarë bop kong li, pja songe lara sorë li, e lëp bop pjeyoga uunkong kong, miyde lok wlo» le.

²⁰ Kuya ga jlö lara, ga to jek öötong shäng kjokyo ko Decäpolis. Eshko ga e poptara Jesüsdë sorë li roy le öötong shäng oba kong eshko. Kukoba ga woyotjlkoba beno löng arae.

Kjoglo wolono buk kjlara, walë swlo ara kjlara

²¹ E irgo ga Jesús dipzono jek iröng di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong. Öötong shäng di kjako ga oba töno löng träk llëm eshko.

²² Eshko ga domer shäng kjlara ko Jairo. Judıoga syö uyo jong eshko li kägäyoga shäng kjlara li e. Jesús İya ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go,

²³ tjël ba kong ga «Bor wa walë buk ba llëmdo, shinmotkokdoe. Rokër bop kong sira ga kayo İp bor kong. Pja orkwo İë ba kjing go, poptëp wlo, shinmotkë llëm wlo» le.

²⁴ Kuya ga to jek ba tjok.

Oba ara kjışhko ga Jesús jëk shängshko ga pollikoba arae.

²⁵ Löng li tjrëko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjan. Ba dbar İya İyado, poptë llëme.

²⁶ Öör shäng dwlomnega ara shwoy ga ba dburwa tjeng li zana drete. Eni ëmdë ga poptono llëme. Miga beno shäng ro bang ara jek këgong.

²⁷⁻²⁸ Bäm go ga Jesús roy miydara, ga wotjlik ga «Tja to İk. Tja öötong shäng ba shwoy ga ba shwong worbo porwër dö ga tja poptë» le. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong ga ba shwong worbo porwara,

²⁹ ga poptono jekdo eshko. Opkuk ga beno shäng pjluë, swlo ame.

³⁰ Jekdo eshko ga Jesús wotjlik ga «Miydër ga ëbo poptono, llëbo shäryono bor dbo kësbang go» le. E kjışhko ga İya iröng ga tjël oba kong ga «İBor shwong porwaga ërë?» le.

³¹ Kuya ba oppingagarë lok ga tjël ba kong ga «Nopga ara kuzong ga pja polliya löng bop zlong bäng pjlor kar kare. İEni ga «İTja porwaga ërë?» lëp sorëro?» le.

³² Gueniyo jlö lara llëme. İya beno shäng obi kjarlashko kjarashko, porwaga ërë miyde wlo.

³³ Eni ga walë lira ommyidë shäng pjluë. Ga tek shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono sök kjlo dete erä. Eshko ga llëye shäryono ba kong li lara ba kong pjire.

³⁴ Kuya ga tjël ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja poptono. Pja nom wopjluë bop ushko. Pja woydë ame. Bop swlo, e wen bop kong ame» le.

³⁵ Jesús tjël shäng walë li kong wopro ga nopga tek shrono löng Jairo ushko dwayo ga tjël Jairo kong ga «Bop wa yë shinmotkonoe. Tjlapga no pingga kjwe twëy jtötö ame» le.

³⁶ Kuya Jesüsdë ga jlö lara llëme. Tjël Jairo kong ga «Pja woydë llëme. Pja mär bor go erä» le.

³⁷ Eshko ga Jesús to jek Jairo ushko. Ba oppingaga tjeng ba tjok doglo mya li jek söra ba yorkë, Pedro, Santiago, Santiago kjararayo Juan bakoe. Llamö söra jek ba tjok llëme.

³⁸ Öötong löng ushko ga İya Jesüsdë ga nopga slar wopjluk jong träk llëm, kjloshtë ara bakoe.

³⁹ Eni ga opzrëno jek shäng u li roy ga tjël löng li kong ga «İPjây slar ara kjweni ega? Kjoglo, e wolono llëme. Buk pë erä» le.

⁴⁰ Kuya lok ga joywe lok jong erä.

Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, kjoglo li data, mekë tjok, ba oppingaga tjeng ba tjok li tjok bakoe.

⁴¹ Eshko ga kjoglo li orkwo shara, ga tjël ba kong ga «İTaliitá cum!» le. (E «Kjwozirwa, pja kojözong» loklo.)

⁴² Jekdo eshko ga kjoglo li kojono, ga jëktonge. Kjoglo li lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12). İya löng lirë ga beno löng yëy le erä.

⁴³ Gueniyo Jesús tjël ba kong lok ga «llëye shäryono jüşhko ëre lëmi ë kong llëme» le. Ga ba data, ba mekë, e ichara ba wa li sëng.

6

Jesús shäng Nazaret kjokyo

¹ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo ba oppingaga tjok, ga jek öötong löng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shäng lishko.

² Ga öötong woshtozlong dbaryo ga Jesús opzrëno jek judıoga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. Kuya lok ga nopga ara beno löng yëy le erä. Ga tjël ëng kong ga «İKjwe kjok miydë ara opping kjone? İKjok miydë ara li twaga ërë? İllëbo İydëba llëm wleniyo shärye sorë?»

³ ¿U shäryaga wle kjwe llëmdo? ¿Mekë Maria llëmdo? ¿Lënga Santiago, José, Judas, Simón llëmdo? ¿Dorga löng na bi tjok bako llëmdo?» le eni. Ga tjlökwö kjre lok woydë llëm, iirkë lok ara erä.

⁴ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Kjok kjone pogo ga Sbö tjlökwö laga, e iëba tjlwö ara. Gueniyo ba kjok om go lishko, ba ushko ga iëba tjlwö llëme» le.

⁵ E kjishko ga llëbo İydëba llëm wleniyo to shäryara kjok eshko soppa kong ara llëme. Orkwo iono swlopoga pjökde myare kjing go, ga poptara. Llëbo oblë shäryara llëme.

⁶ Ga Jesús beno shäng wotjlik ara, kjok eshko soppa mär ba go llëm kjishko.

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjing-sho pjök (12) li poshduna Jesüsdë

E irgo ga Jesús to jongya oba ping shäng kjok shto oblë oblë ber lok soshko wleniyoshko.

⁷ Öötong shäng shto kjrinasshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga ichara jek pjök pjöke. Kong dbo twara, Ä säyaga iche wlo.

⁸ Brikdë lok llëm obishko ga tjlë ba kong lok ga «Pjäy brikshko ga llëbo sömi ara llëm, bomi kjorkung döe. Pjäy dli sök llëm, kjla llëm, dbur sho llëm bakoe.

⁹ Shwong pjang bomi do go li sömi ga pjlu, drepkwota bako, gueniyo shwong oblë, drepkwota oblë, e sömi llëme.

¹⁰ Pjäy äär kjone pogo ga pjäy ber löng u kjwaraso, äär jong pjäy opshik kjok eshko dwayo guing.

¹¹ Pjäy öötong löng kjone ga pjäy wlokjre llëm, pjäy kuya llëm wleni ga pjäy opshik kjok eshko dwayo, ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. E ber pjäy kura lok llëm li jyäglo, ga owa li ber pjang ba go» le.

¹² Eni ga epga to jek löng tjlë oba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia» le.

¹³ Eshkoshko ga nopga goshko Ä säyaga wlëna ara, ga säyaga li ichara to drete. Swlopoga ara, e dlu kjing go kjoyo kwona, ga poptara.*

Juan No Waga zrörabae

¹⁴ E dbaryoshko ga Jesús roy shdöktong kjone pogoshko. Ga kura Pjlu Herodesdë. No kjone kjone tjlë ga «E Juan No Waga li woshrokdo. Llëbo İydëba llëm wleniyo shärye ga pjlu e kjishko» le.

¹⁵ Kjone kjone tjlë ga «E Sbö tjlökwö laga tek dënasshko so Elías tjwayde shäng» le. Kjone kjone obi tjlë ga «E Sbö tjlökwö lagaga tek dënasshko so oblë li kjoyoe» le.

¹⁶ Gueniyo ga oba tjlëno li kuya Herodesdë ga tjlë ga «E Juan. Tja no ichono

ba kägä zë kjupargue. E woshrokdo shäng» le.

¹⁷⁻¹⁸ Herodes shjiy ko Felipe. Ba boy ko Herodias. Kjupäshko ga Herodias kjrara Herodesdë beno sök ba boy shara. E kjishko ga Juan tjlë Herodes kong ga «Herodias kjwe kjrëp ber bop boy wlo ga ä, e bop shjiy Felipe boy kjishko. Tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go eni» le. E kjishko ga nopga ichara Herodesdë Juan shak, bängzaya wlo, shdüya wlo.

¹⁹⁻²⁰ Eni ëmdë ga Juan bangkjre Herodesdë ara. Wotjlik ga e domer pjlo bek, iara Sbörë beno shäng dboy Sbö kong le. Juan tjlökwö lë li kuya pjloglo ara, kuya ä kjishko, woyotjllya ara ëmdë. E kjishko ga Juan wlikara. Herodiasda omiwyö shjiktëng, e tjlëno sorë li kjishko. Zröya woydë, gueniyo Juan wlikara Herodesdë kuzong ga zröya ga äe.

²¹ Öötong Herodes shrëzlong dbaryoshko ga Herodes dli shäryono ara, ga nopga parkë ba tjok li mana ië ba tjok. Ba pjloyoga, ba ëngkjwaga kägäyoga, domerga Galilea so tjlwö ara wleniyo, e mana, ga shrono lok, ië wlo.

Eshko ga nopga ara li İya Herodiasdë ga wotjlik ga «Juan, e wolon dbaryo öötong» le.

²² E irgo ga Herodias wa walë shrono shäng ga bërkononopga löng kës li bokshto. İya lok ga beno löng wopjlüe. E kjishko ga Herodes tjlë ba kong ga «Llëye woydëp li rokok bor kong, ga twër bop kong.

²³ Lër bop kong jlökoyo ga kjok ichër sök li ëmdë ga «Woydër bëye» lëp bor kong ga twër bop kong» le.

²⁴ Kuya ga opshino jek ba mekë shwoy. Tjlë ba kong ga «¿Era llëye rokër?»

«Juan No Waga kägä rokopdë» le ba kong.

²⁵ Eni ga kjoglo li jekdo shäng maling pjlu shwoy, ga tjlë ba kong ga «Woydër ga no ichëp Juan No Waga li kägä zë, ga tek söp bor kong kjwlë roshko» le.

²⁶ Kuya ga woydë jonge. Gueniyo «Llëme» le ba kong woydë llëm, tjlëno jlökoyo nopga mana löng li bokshto kjishko.

²⁷ Eni ga no ichara kjlara Juan kägä li zë no shdüzlong uyo roshko, tek söya ba kong wlo.

²⁸ Eni ga no li jek öötong shäng no shdüzlong uyo ga Juan kägä zara tas, ga söra, twara kjoglo li kong kjwlë roshko. Eshko ga kjrara, ga söra, twara ba mekë kong.

²⁹ Roy kuya Juan oppinggagarë ga öör lok ba doyo kjrë, ga söra, jnena lok sakshko.

Jesüs nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

³⁰ Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska li shrono löng iröng obishko ga llëye shäryara

* 6:13 Eshko dbaryo ga kjoyo kwonaba swlopoga dlu kjing go, ba dwlomnekklo.

lok, Sbõ tjlõkwo lara oba kong sorë, e lara lok Jesùs kong pjire.

³¹ Jesùs sökshko ga nopga tjwe jong ara ga brik jong eni bakoe. Eni kuzong ga dbar epga kong ië wlo ëmdë ga äe. E kjishko ga Jesùs tjlë ba oppinggaga kong ga «Shji to jongya kjok shto oblë, kjok kjing, no llëm wleniyoshko, shji woshtë wlo» le.

³² Eni ga opshino jek ey dwayo, ga opyono jem lok kjoyong roshko, ga to kjok shto oblë, ber löng tjoksa wlo le.

³³⁻³⁴ Gueniyo opshinoshko ga ìna nopga ararë. Ga nopga kjok shto oblë oblë so to jek lok ba irgo pjõ lëkong. Jesùs opshino kjoyong roshko dwayoshko ga nopga ëng tãno trãk llëm li ìna, ga songe le. Wotjlik ga epga öng wlëp ushko so daga llëm wleni le. E kjishko ga epga pina ara.

³⁵ Kjok ro zar kjwlë kuzong ga ba oppinggaga tjlë lok ba kong ga «Kjok sëng tjän. Kjok ëreshko llëye drete.

³⁶ Pjlu wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjwlëk wlo» le.

³⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sëzj pjäydë dey» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Sëy uunkong wlo ga woyde ga dbur bayo domer parkono dbargwo sak dbãw pjloglo pjök (200) äska wleni. ¿Shäryërwa sorëro?» le.

³⁸ Eni ga tjlë ba kong lok ga «¿Pjäy pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi? To ìmia» le.

Öör ìna, ga tjwe löng iröng ga tjlë ga «Ëreshko pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjök bakoe» le.

³⁹ Kuya ga epga ichara nopga tjeng kjlobi li ichë wlar uunkong töshko, shkwamsho kjing go.

⁴⁰ Kuya lok ga nopga wloktong töshko, shtor shtor, kjoneshko ga doglo sak dbãw (100), kjoneshko ga doglo sak shkëng (50).

⁴¹ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mã do pjök li, e kjrara Jesùsdë, ga kjok dogo ìya jem drëng ga tjlë Sbõ kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga twara ba oppinggaga kong. Ga pjlogara lok nopga tjeng kës li kong. Mã do pjök li shdöra uunkong kong bakoe.

⁴² Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlúe.

⁴³ E irgo ga dli worbo tãna ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

⁴⁴ Domerga iono uunkong ga doglo sak dbãw dbãw pjloglo shkëng (5,000). Wälëga, kjwozirga, e shtak llëme.

Jesùs jëktong di kjing go

⁴⁵ E irgo ga Jesùs ba oppinggaga ichono opyë kjoyong roshko, dipzë di bãng buk kësbang li kjwo kalëkong wlo, äar ber löng Betsaida kjokyo shwo lëkong wlo. Ga nopga brik wopro ga Jesùs beno shäng eshko.

⁴⁶ Nopga brikting pjir ga Jesùs jem öötong shäng dlup go tjoksa, syöshtë Sbõ kong eshko wlo.

⁴⁷ Kjok ro zoktong ga shäng eshko tjoksa.

Eshko ga ìya ga kjoyong li jek öötong buk di bãng buk kësbang li roworbëe.

⁴⁸ Ga pjluk tek jong ba shwo lëkong. E kjishko ga kjra le lok ba kjoyong li roshgue jong ba kjlongkwang go. Kjok ba shrãnto ga Jesùs jek jëk shäng di bãng buk kësbang li kjing go, dipzë kjwo kalëkong wlo lara. Gueniyo öötong jek shäng ba oppinggaga li soy ga

⁴⁹ ìya lok ga tjlë ëng kong ga «¡Kjwe äya jlõe!» le, ga öo le lok ara.

⁵⁰ ìya lok uunkongdë ga bangkjre beno löng ara.

Jekdo eshko ga Jesùs tjlë ba kong ga «¡Pjäy wokjange! ¡Tja li jekdo shäng! Llëye bangkjre ìmi llëme» le.

⁵¹⁻⁵² E irgo ga jem opyono kjoyong li roy, ga pjluk li beno tjëksöe. Eshko ga epga beno löng yëy le erä. Llëye kuya woydë llëm kjishko ga pjlung shosho suk pjir twara oba ara kong li, e llë loklo to miydara lok llëm, ga beno löng wotjlik ara e kjishko.

Swloppa poptara Jesùsdë Genesaret kjokyo

⁵³ Dipzono lok di bãng buk kësbang li kjwo kalëkongshko ga öötong löng Genesaret kjokyo.

⁵⁴ Eshko ga opshik lok kjoyong roy dwayoshko ga nopga löng eshko kjlõbö. Miydara lok ga kjwe Jesùs le eni.

⁵⁵ Eni ga roy shdöra lok kjok eshko kjwang jikong. E kjishko ga swloppa sökoba swlo sökklo roy, tjwe jong llaw pogo, öötong löng Jesùs jëk shäng lishko.

⁵⁶ Eni ga äar kjone pogoshko ga swloppa söraba, iaraba tjeng llëbo soynezlóng irbo sor go llögong llögong. Ga tjlë lok Jesùs kong ga «Swloppa kjwe ichos bop shwong worbo porwë sira döe» le ba kong. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

7

Nopga äar ber owa Sbõ bokso sorë

¹ Pjlara ga no pinggaga bokso llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga kjone kjone, e tjwe löng Jerusalén kjokyo dwayo, ga tek shrono löng Jesùs shwoy.

² Eshko ga ìya lok ga Jesùs oppinggaga kjong kjong iono, orkwo shwoyde llëm obishko. E kjishko ga läywe lok owa.

³ (Fariseoga, judioga llamo li, e ioydë llëm obishko ga orkwo shkwë yötso enido, ba

tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo sorë ga eni.*

⁴ To llëbo soynezlong ga tjwe ushko iröng ga orkwo shkwë e kjoyo enido, llëm ga ië llëme. Ga ba llëbo ioklo, e kwoshkwe lok pjiir bako, ba di bapkwö shäryak klung shosho go, ba sbi shäryak dröng sho go, ba ioklo bako, lara ba pjeyoga tek dënashko so lirë sorë ga eni. Sgara beno löng llëbo shäryë oblë oblë, e kjoyo kjoyo eni bakoe.)

⁵ E kjishko ga tjlä lok Jesús kong ga «¿Bop oppinggaga kjwe, bi tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo bangkjre lok llëm ega? Ië lokshko ga orkwo shkwë llëme» le.

⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «¡Pjäy Sbö tjläkwö söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjläshko! Llëye lara Sbö tjläkwö laga tek dënashko so Isaíasdë bomi kjishko li, e jlöe. Tjlëno beno eni:

»«Nopga ère, tja poshrëya ba kjamo go, gueniyo tja woyotjliya pjang ba pjläshko llëme.

⁷ No piya kjok llgwekklo taga norë li go eröe. E kjishko ga tja poshrëya löng li llëno llëme.»†

⁸ »Sbö kjok llgwekklo li sömi iyado llëme. Pjäy ber löng no sdëkwo shäryë döe.

⁹ Sbö kjok llgwekklo li kolëmi llëm, bomi sdëkwo shäryëmi wlo.

¹⁰ Moisés tjläno tek dënashko ga «Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozï, iozï ber tjwlo ara.»‡ Tjlëno obi ga «Èye ba data, ba mekë, e äyoshtono ga e zrökko.»§

¹¹ Gueniyo ga pjäy tjlä ga èye tjläno ba data, ba mekë kong ga «Pjäy kjimtër ga äe. Bor llëbo uunkong ère tworor tjeng Sbö kong pjire» lara ba kong pjiir ga

¹² ba data, ba mekë, e kjimte ame ga pjläue lëmi eni.

¹³ Eni ga bomi sdëkwo pimi oba kong li kjishko ga Sbö tjläkwö li ioromi beno tjwlo llëme. Ga pjäy llëbo shäryë owa oblë oblë e kjoyo bakoe» le.

¹⁴ Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng obi, ga tjlä ba kong ga «Tja kuzï uunkong, miydëmi wlo.

¹⁵⁻¹⁶ Nopga äar ber owa Sbö bokso laga dli ue lirë llëme. Miga ber löng äar ba bokshto wlo laga ba wotjlik wen ba pjläshko lirë*» le.

¹⁷ Tjlëno oba kong pjiir ga opshino jek ey dwayo, ga opzrëno jek öötong shäng u jong kjwara eshko li roshko. Eshko ga ba opping-gaga tjlä lok ba kong ga «Rokërwa bop kong

sira ga llëye lëp shäng oba uunkong kong yë, e llë loklo los borwa kong, miydërwa wlo» le.

¹⁸⁻¹⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Llëye lër shäng li llë loklo miydomirë llëm obire? Nopga äar ber owa Sbö bokso laga dli uara lirë llëme. Dli uëy li jer äar ber tjeng bi bö roshko. Pjiir ga tur bi roy dwayo. E äar ber tjeng bi pjläshko llëme. E kjishko ga shji äar ber pjlo bek Sbö bokso dli kjishko llëme» le. Tjlökwo lara Jesúsde shäng li, e dli uunkong uëy ga pjläue loklo.

²⁰ Pjiir ga tjlä obi ga «Nopga äar ber owa Sbö bokso laga ba wotjlik wen ba pjläshko lirë.

²¹⁻²² No wotjlik owa, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, no zrök, pë walë ba boy llëm li tjok, lürkë, wotjlik dbur töng ba kong erö, llëbo shäryë oblë kong owa, oba iyäpgwë, llëbo owa shäryë lötkkë llëm wleniyo, wotjlik owa oblë tjok ba llëbo kjishko, oblë läywë owa, opyë woydë ber tjwlo ara oblë kjinmo, llëbo shäryë wotjlik llëm, e wen tëm ba pjläshko dwayo uunkong.

²³ Nopga äar ber owa Sbö bokso laga llëbo tjeng kës ère wen ba pjläshko lirë» le.

Walë judío llëm wleniyo mär Jesús ga jlökoyo

²⁴ Jesús opshino to kjok eshko dwayo ga jek öötong shäng Tiro kjokyo. Eshko ga u wlëna jong kjwara ber sök eshko miydëba llëm wlo lara. Gueniyo öötong sök eshko li miydarabae.

²⁵⁻²⁶ Kjok eshko ga walë sök kjlara, e judío llëm, e Fenicia so. Fenicia kjokyo, e Siria kjokyo obi. E wa sök kjlara walë, kjwozirwa wleniyo, goshko Ä sëya kjlara. Jesús roy miydara walë lirëshko ga tekdo shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonö, tjlä ba kong ga «Tja wa sök kjlara ushko walë, goshko Ä sëya kjlara. Rokër bop kong sira ga sëya li ichëp to bor kong» le.

²⁷ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong ga «Woyde ga bi wapga ië bäm go. Bi wapga dli li döy, twëy shjiti kong wlo ga äe» le.†

²⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Jlöe, Tjlapga. Gueniyo wapga li iëshko ga ba dli pjloyo lon ter töshko ga ue shjitrë ga pjläue» le.

²⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja dboryorop eni kjishko ga pja woydë ame. Pja nom iröng bop ushko. Ä sëya pjang bop wa go li to tjän» le.

³⁰ Walë li to ey dwayo. Öötong shäng ba ushko ga ba wa li wlëna buk ba bukklo kjing go. Ä sëya li to tjän.

* 7:3 Shäryara lok eni, woydara Sbörë eni kjishko lara, miga eni llëme. † 7:7 Isaías 29.13. ‡ 7:10 Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16. § 7:10 Éxodo 21.17; Levítico 20.9.

* 7:15-16 Tek dënashko ga kjibokwo ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjoye kjone tjlä ga «Miga ber löng äar ba bokshto wlo laga ba wotjlik wen ba pjläshko lirë. Èye kwomwong tjok ga woyde ga kuya yötso.» † 7:27 Eshko dbaryo ga nopga judío llëm wleniyo kowara judiogarë shjiti, epga pjeyo oblë kjishko. Eni ga shjiti lara walë li kongshko ga e nopga judío llëm wleniyo layde. Ga llëbo ichara Sbörë judioga kong li, e ber nopga judío llëm wleniyo kong llëme layde.

Domer kjok kugö llëm, tjlë ma wleniyo poptara Jesusdë kjlara

³¹ E irgo ga Jesús opshino to Tiro kjokyo dwayo, jongya Galilea di bäng buk kësbang bukskko. Jek shäng li jek jong Sidön kjokyo ga öötong shäng Decápolis kjokyo.

³² Eshko ga domer sök kjlara kjok kugö llëm, tjlë ma wleniyo. Domer li söraba Jesús zlong bäng, ga tjlë lok ba kong ga «Rokërwa bop kong ga pja orkwo ios domer ère kjing go sira, poptëp wlo» le.

³³ Kuya ga domer li orkwo shara, ga söra jek nopga ara löng lishko dwayo pjola sira. Öötong löng eshko ga Jesús sakkwo zrëno domer li kwomgwo bäng kar kare. E irgo ga ba sakkwo shira iröng, ga pöra ba tröng go, ga domer li kjoyorkwo porwara ba sakkwo go.

³⁴ Eshko ga kjok dogo İya jem drëng ga tjwlö shrono rong, domer li songe le kjishko. Ga tjlë domer li kong ga «*ıEfata!*» le. (E «Kwom ro, pjây roshwızong» loklo.)

³⁵ Jekdo eshko ga domer li kwom ro tuk li roshwino beno kjok kugö pjlué. Ba kjoyorkwo li döktong beno tjlë pjlué bakoe.

³⁶ E irgo ga Jesús tjlë nopga löng li kong ga «Domer ère poptoro lëmi è kong llëme» le. Gueniyo jlö lara llëme. «Lëmi llëme» le Jesúsde jek obi. Enira kuya lok ga roy shdöra lok jek këgong.

³⁷ Eni ga nopga beno löng yëy le erä. Ga tjlë lok èng kong ga «Llëbo shärye kës li, e owa llëme. Nopga kjok kugö llëm wleniyo ie ber shäng kjok kugö wëlle. Nopga tjlë llëm wleniyo èmdë ga ie ber shäng tjlë bakoe» le.

8

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000)

¹ Dbar kjwara ga nopga shrono töno löng ara Jesús sök lishko. Dli llëm kuzong ga ba oppinggaga rokara Jesusdë tek ba zlong bäng, ga tjlë ba kong ga

² «Nopga kjwe löng bor tjok na öötong dbargwo mya, ga llëye uako llëme. E kjishko ga songe lër.

³ Jek ichër ba ushko ië llëm ga äe. Kjone kjone tjwe pjola dwayo. E kjishko ga wopjir irbo kjwe» le.

⁴ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Nopga träk llëm kjwe sëy soré? ¿Kjok no llëmshko ère dli wlëy kjone?» le.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjây pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi?»

«Tjeng kjwo kjäk (7)» le ba kong.

⁶ Eni ga nopga li ichara Jesusdë wlar uunkong töshko. Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, e kjrara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlué bop tjok e kjishko» le. E irgo ga

dli li tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjloggara lok nopga tjeng kës li kong.

⁷ Mä tjeng kjlöbö chilawa bakoe. Eni ga Jesús tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlué bop tjok e kjishko» le. E irgo ga mä li twara ba oppinggaga kong, pjloggue lok nopga tjeng kës li kong wlo.

⁸ Eshko ga nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlué. E irgo ga dli worbo töna ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

⁹ Domerga iono uunkong ga doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

E irgo ga nopga brikotong pjir ga

¹⁰ Jesús opyono kjoyong roshko ba oppinggaga tjok, ga to ey dwayo, jek öötong löng Dalmanuta kjokyo.

Llëbo jyäglo shäryara Jesusdë llëme

¹¹ Eshko ga fariseoga tek shrono löng Jesús shwoy, ba tjlik wlo. Tjlë ba kong ga «Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryos borwa kong kjrara, pja ichaga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» le.

¹² Kuya ga tjwlö shrono rong, ga tjlë ba kong ga «¿Eerishko dbaryo sopga, woydëmi ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong ega? Lër bomi kong jlökoyo ga shäryër llëme» le,

¹³ ga rayara beno löng eshko. E irgo ga opyono kjoyong roy, ga dipzono jek di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong.

Fariseoga, Herodes, ba pjlung shosho uukklo

¹⁴ Ga jek löng kjoyong roshkoshko ga miydara ba oppinggagarë lok ga dli söra lok llëm, pjlung shosho suk pjir beno buk kjwara eröe.

¹⁵ Ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Pjây sjëk fariseoga, Herodes, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

¹⁶ Eni ga epga tjlë lok èng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme. Le shäng bi kong eni e kjishko» le.

¹⁷ Tjlë löng èng tjok llë li miydara Jesusdë kuzong ga tjlë ba kong ga «¿Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme» lëmi ega? ¿Bor tjlökwö li llë loklo miydomirë llëm obire? ¿Llëye kumi woydë llëm obire?

¹⁸ Pjây bokkwo tjok, gueniyo pjây kjok İgö llëme. Pjây kwomgwo tjok, gueniyo pjây kjok kugö llëm bakoe. ¿Llëye woyo bomi kong llëmdo?

¹⁹ ¿Domerga sënör doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi?»

«Shingyo dlinorwa kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12)» le lok ba kong.

²⁰ Eshko ga tjlë ba kong lok obi ga «¿Domerga sënör doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000), pjlung shosho suk pjir

kjwo kjäk (7) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi?»

«Shingyo dlinorwa kjwo kjäk (7)» le lok ba kong.

²¹ Eni ga tjlë ba kong lok ga «¿Eni ga bor tjlökwö llë loklo miydëmi llëm obire?» le.

Domer kjok igö llëm wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

²² E irgo ga Jesús öötong shäng Betsaida kjokyo. Eshko ga domer sök kjlara kjok igö llëme. E söra shrono löng Jesús zlong bäng, ga tjlë lok ba kong ga «Rokërwa bop kong ga domer ère porwos sira, poptëp wlo» le.

²³ Kuya ga domer li orkwo shara, ga söra jek ulokshko li worbo go. Öötong löng eshko ga Jesús tröng twono domer li bokkwo go, orkwo iara ba bokkwo kjing go, ga tjlë ba kong ga «¿Llëbo igöpdë?» le.

²⁴ Eshko ga kjok roïno, ga tjlë ga «Ïn ga no jëk jöng. Gueniyo ga igör yötso llëme. E kjïy ga nopga jëk löng li ïn ga so kjor kjoyoe» le.

²⁵ Eni ga Jesús orkwo iono ba bokkwo kjing go jek obi. Eshko ga bokkwo poptono, beno kjok igö wëlle.

²⁶ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «Pja nom bop ushko. Pja jek äar Betsaida kjokyo guing llëme»* le.

No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesúslara Pedrorë

²⁷ E irgo ga Jesús, ba oppinggaga, e jek löng Filipino Cesarea kjokyo shto oblë oblë. Eshko ga jek löng irbo ga Jesús tjlë ba kong lok ga «¿Kumi ga tja ë lëba?»

²⁸ «No kjone kjone tjlë ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone tjlë ga pja Sbö tjlökwö laga tek dënashko so Elías tjwayde shäng le. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «E ga pjäy e, ¿tja ë lëmi?» le.

Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja» le.

³⁰ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjïshko

³¹ Eshko jek lëkong ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Äar dbar kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ère shdungoba ara guing. Judio tjlapgaga kjok ligwega wleniyo, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ligwekklo tara Moisésdë li go, tja wlokjre lok llëme. Ga tja zrökoba, gueniyo äar dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le eni.

³² Llëbo shäryëba ba kong tjwe li, e lara ba oppinggaga kong wëlle, miyde lok wlo.

Kuya Pedrorë ga Jesús rokara tjoksa, ga wlonae.

³³ Gueniyo ga Jesús bojono, ba oppinggaga llamo beno tjeng li ik wlo. Eshko ga tjlë Pedro kong ga «¿Ä, pja opkjos bor zlong dwayo! Llëye woyde Sbörë li woyotjlip shäng llëme. Llëye woyde norë li woyotjlipdë shäng eröe» le.

³⁴ Eshko ga ba oppinggaga rokara tek ba zlong bäng, nopga tjeng li rokara eni bakoe. Ga tjlë ba kong ga «Èye jëk woydë bor tjok jlököyo ga ber shäng bor woyotjlik iyado, wotjlik llëbo shäryë kjok ère kjing goshko ame bakoe. Bor kjïshko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme.

³⁵ Èye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjïshko llëm wlo le ga äar kjok dogo llëme. Gueniyo èye jëk bor tjok jlököyo, e zröraba bor kjïshko, llëm ga Sbö tjlökwö roy pjlu kjïshko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo.

³⁶ Èye llëbo tjeng kjok ère kjing go kës li kjarara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok.

³⁷ Shji ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga tjwllëkklo kjok ère kjing goshko drete.

³⁸ »Nopga löng eerishko dbaryo li owa, so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Llonog no to ter kjok dogo dwayo ère tjwe bor Data dbo kälä goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eerishko ga èye, tja lökyokjre nopga owa boksho ga eshko ga lökyokjrer eni bakoe» le.

9

¹ Ga Jesús tjlë ba kong obi ga «Lër bomi kong jlököyo ga pjäy kjone kjone löng èreshko wolontë llëm obishko ga Sbö ber no pjluyo dbo ara go sorë li ïmi wëlle» le.

Jesús kjlopswono beno kälä lletlet

² Dbargwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e söra Jesúsdë jem dboshko, dlup jong kjwara kjökshko li go. Öötong löng tjoksa eshko ga ïna ba oppinggaga jem löng ba tjok lirë ga Jesús kjlopswono,

³ shwong beno pjublún shjiye. Shji shwong kwoshkwono beno pjublún stek lëy wleni, gueniyo äar eni llëme.

⁴ Eshko ga iya lok ga Moisés, Elías, e weno löng lan Jesús tjok eshko.

⁵ Eni ga ba oppinggaga beno löng kjok bangkjre arae. Pablo, e llëye lako ba kong wlo drete. Eni ëmdë ga tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, tjawa löng na ga pjluë. Tjawa ukwang shäryë kjwo mya,

* 8:26 Tek dënashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Pja nom bop ushko. Pja jek llëbo weno bop kong li roy lë Betsaida kjokyo guing llëme.»

bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

⁷ E wopro ga pjäng sho lono ter kjrina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybò kura lok, tjlë ga «Bor wa li ère. Woydër ara. Ba tjlòkwo kuzia» le.

⁸ Jekdo eshko ga İya lok ba sor go obi ga ëye beno drete. Jesúda beno shäng erä.

⁹ Jer oplong löng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «İlëye İnomi yë lanyotkëmi è kong İlëm, no to ter kjok dogo dwayo ère woshrono iröng obi guing» le.

¹⁰ Eni ga İlëye İara lok è kong İlëme. Gueniyo ga «No to ter kjok dogo dwayo ère woshrono iröng obi guing» İara li, e İlë İoklo lanyotke beno löng ëng kong.

¹¹ E irgo ga ba oppinggaga löng li tjlë lok ba kong ga «No pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésde li go tjlë lok ga «Borwa pjluyo iche le Sböre li tjwe ber nopga uunkong pjluyo wlo. Gueniyo ga Elías tjwe bäm go» le. İLë lok eni ega?»

¹² «Elías tjwe bäm go İlë. E tjwe İlëbo uunkong posharyaga. Gueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo ère shdungoba ara guing, ga tja wlokrëba İlëm bakoe. İTak pjäng Sbò tjlòkwo go eni bako İlöre?»

¹³ Gueniyo İer bomi kong ga Elías shrono öör tjan. Ga kong İlëbo owa shäryaraba, woydaraba sorë li eni, tak pjäng Sbò tjlòkwo go sorë li eni» le ba kong.

Dwlas goshko Ä sëya poptara Jesúsdë kjlara

¹⁴ Jesús, ba oppinggaga jëk löng ba tjok li, e jer äär löng ba oppinggaga İlamo beno tjeng lishko. Ga İna lok ga nopga tönno ara eshko. E İtrëko no pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésde li go löng kjlöbö. Epga löng ëngjë Jesús oppinggaga beno İjengli tjok kar kare.

¹⁵ Jesús tek shäng li İya nopga löng İlirëshko ga beno löng yëye le erä. Ga jek zron İong öötong löng Jesús zlong bäng, wlokrë lok wlo.

¹⁶ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «İPjäy löng ëngjë kar kar, İlëro?» le.

¹⁷⁻¹⁸ Kuya domer kjararë ga tjlë Jesús kong ga «Tjİlapga no pingga, tja wa shäng kjlara domer, goshko Ä sëya kjlara. İara beno shäng tjlë İlëme. Shaya sëya İlirëshko ga dbukza rish buk tëshko erä, ga kjamo ber bung ara, kowo uë shmët, ber buk kjlo des erä. Tek sörör bop kong, poptëp wlo İloror, gueniyo tja tjwe ga pja shäng na İlëme. Tja tjlëno bop oppinggaga beno İjeng İreshko wle kong ga «Bor wa ère, goshko Ä sëya kjlara. Rokër bomi kong ga ichozİ to bor

kong sira» İloror, gueniyo to İchara İok İlëme» le.

¹⁹ Eni ga Jesús tjlë ba oppinggaga li kong ga «Pjäy mär Sbò go İlëme. İTja ber shäng bomi İjok kjër äär İong İlono, pjäy mär ber löng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi İjok İjan. Dwlas li tek sös İor kong» le.

²⁰ Eni ga dwlas li söra lok tek ba zlong bäng. Jesús İya sëya İlirë ga dwlas li dbukza rish buk tëshko erä, ga jek workwë to buk İjuk İjuk İlung kjing, kjamo bung erä.

²¹ Eshko ga Jesús tjlë dwlas li data kong ga «İKjwe shäryë kjweni tek İlono İjan?»

«Tek chirawa obishko.

²² Dbura İök roshko, İlëm ga dishko, zröya wlo kop ara İjan. E kjİshko ga pja dbo ara ba İpoptoklo İjok ga İjawa songe İozong, İjawa kjİmtozong» le ba kong.

²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «İTja dbo ara ba İpoptoklo İjokde, de İlëmde İëp eni ega? Èye mär Sbò go ga İlëye shärye ga ä wlo drete» le.

²⁴ Jekdo eshko ga domer li tjlë ga «Tja mär ba go. Gueniyo tja kjİmtos mär ba go jek këgong» le.

²⁵ Tjlë löng eni wopro ga nopga tjwe İön İong ara eshko. İya Jesúsdë ga tjlë sëya li kong ga «Ä sëya, dwlas ère İorop beno kjok kugö İlëm, tjlë İlëm bakoe. İLër bop kong ga pja opkjos dwlas ère go dwayo. Ga pja tjwe ba go ame» le.

²⁶ Kuya sëya İlirë ga öö le, ga dwlas li dbukza rish buk tëshko erä, ga opkjono toe. Eshko ga dwlas li beno buk şİnİmo wleni, ga no kjone kjone tjlë ga «Kjwe şİnİmotkono İzong» le.

²⁷ Eshko ga dwlas li şİra Jesúsdë ba orkwo go, ga kojonae.

²⁸ E irgo ga Jesús opzrëno jek u İong kjwara roshko. Döni ga ba oppinggaga löng ba İjok İjoksashko ga tjlë lok ba kong ga «İÄ sëya li to İchororwa İlëm ega?»

²⁹ «Ä sëya eniyo İchëmi wlo ga woyde ga İpjäy şyöshİtë Sbò kong ara guing»* le ba kong.

Jesús İano ba wolon dbaryo kjİshko pjlara obi

³⁰⁻³¹ E irgo ga to lok eshko dwayo ga jek löng uunkong Galilea kjokyo. Ba oppinggaga İİya woydë İjksa kuzong ga woyde ga öötong löng kjone li İmydaga èrë İlëme. Eni ga tjlë ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ère İtwëba ber İjeng nopga wloshko, ga tja zröya lok. Gueniyo äär dbargwo İmya ga tja woshre Sböre İröng obi» le.

³² İlëye le şäng li İlë İoklo İmydara İok İlëme. E İlë İoklo kjakroke İok woydë ba

* 9:29 Tek dënaşko ga kjİbokwo ère İyä şİraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Ä sëya eniyo İchëmi wlo ga woyde ga İpjäy İë İlëm, şyöshİtë Sbò kong wlo ara guing.»

kong, gueniyo kjakrokara lok llëm, bangkjre lok ara kjishko.

Ëye tjwlö ara anmoyö

³³⁻³⁴ Eshko ga Jesús opshino to jongya Capernaüm kjokyo ba oppinggaga tjok. Jek löng irboshko ga ba oppingga kjlara tjlä ga «Tja ber tjwlö ara, pjây uunkong kjinmo» le kjlara obi kong.

Kuya ga tjlä ga «Llëme. Ber tjwlö ara li tja» le. Ga llamo omlë jong e kjoyo bakoe. Tjlä jek löng lan ëng tjok eni irgo ga jek öötong löng Capernaüm kjokyo ga opzrëno jek u jong kjwara roshko.

Eshko ga Jesús tjlä ba kong lok ga «¿Llëye lëmi tek löng kar kar ëng kong yë llë?» le. Kuya lok ga beno löng kjing erä. Dboryara lok llëme. Miydara lok pjlu ga llëye lara tek löng ëng kong li, e bëy llëme.

³⁵ Eni ga Jesús wloktong sök, ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara tek löng ba zlong bäng, ga tjlä ba kong ga «Ëye opyë woydë ber tjwlö ara oblë kjinmo ga woyde ga opyë ber tjwlö chira, ber shäng parkaga oblë kong dey» le.

³⁶ Eshko ga kjwozirwa kjrara Jesüsdë kjlara, ga iara shäng ba tjreko. Kjrarga tjeng ba wloshko ga tjlä ba oppinggaga kong ga

³⁷ «Ëye, kjwozirwa jüni wlokjrrara bor kjishko ga tja wlokjrrara wleni.† Ga ëye, tja wlokjrrara ga bor ichaga wlokjrrara wleni bakoe» le.

«Ëye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong» lara Jesüsdë

³⁸ E irgo ga Juan tjlä Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, domer inorwa shäng kjlara, Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to shäng bop ko go. Gueniyo ga e bop oppingga bi tjok llëm kjishko ga tjawa tjläno ba kong ga “Ä sëyaga ichëp Jesús ko go ame” lororwa eni» le.

³⁹ Kuya ga tjlä ba oppinggaga kong ga «¡Wëyë! “Shäryëp ame” lëmi ba kong llëme. Ëye llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë bor ko go ga tja owa le jekdo ga äe.

⁴⁰ Ëye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong.

⁴¹ Lër bomi kong jlökoyo ga ëye, pjây kjim-tara, pjây bor nopga kjishko ga pjây sëna di erö ëmdë ga potjwlëkklo tjok tjän.

«Shji no ichë llëbo owa shäryë llëme» lara Jesüsdë

† **9:37** Eshko dbaryo ga kjwozirga tjwlö ara llëme. ‡ **9:43-44** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Pja opzrëk jek äär Sbö söskshko orkwo kjwara llëm dey ga pjlu, pja pjë bop orkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. Kjek eshko ga shtä kjer llëm, ga iök sjer llëm bakoe.» § **9:45-46** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Pja opzrëk jek äär Sbö söskshko dre kjwara llëm dey ga pjlu, pja pjë bop dre pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. Kjek eshko ga shtä kjer llëm, ga iök sjer llëm bakoe.» * **10:6** Génesis 1.27. † **10:7** Génesis 2.24.

⁴² »Ëye, kjwozirwa mär bor go jüni ichara llëbo owa shäryë ga e song jlöe. Shäryayde llëm obishko ga shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bëngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey.

⁴³⁻⁴⁴ Eni ga bomi orkwo, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas. Pjây opzrëk jek äär Sbö söskshko orkwo kjwara llëm dey ga pjlu, pjây pjë bomi orkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo.‡

⁴⁵⁻⁴⁶ Bomi dre, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas. Pjây opzrëk jek äär Sbö söskshko dre kjwara llëm dey ga pjlu, pjây pjë bomi dre pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo.§

⁴⁷ Bomi bokkwo, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga shimi pjuse. Pjây opzrëk jek äär Sbö sök no pjluyo iyado lishko bokkwo kjwara llëm dey ga pjlu, pjây pjë bomi bokkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo.

⁴⁸ Kjek eshko ga shtä kjer llëm, ga iök sjer llëm bakoe.

⁴⁹ »Shji sjëng tjokshko ga shtirgöy dlungna go, an maling llëm wlo. Sbö omshäryë bi kong eni wleni bakoe. Llëbo kjang ië ber bi kong, bi poshdungglo, shji ber pjlu jek këgong wlo.

⁵⁰ »Dlungna, e pjluë. Gueniyo ga pjlä ameshko ga iëy ber pjlä ba shtoy iröng obi ga äe. Pjây ber löng dlungna wleni. Pjây ber löng wopjlu ëng tjok iyado» le.

10

Shji ëng rayë

¹ E irgo ga Jesús to ey dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordän diyo kjwo kalëkong. Eshko ga nopga tönö ara Jesús shäng lishko obi. Sgara shäng oba ping sorë ga epga pina eshko eni bakoe.

² Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zlong bäng, ba tjlik wlo. Tjlä ba kong ga «¿Domer ba boy rayë ga pjluë?» le.

³ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Pjây ichara Moisésdë llë shäryë?»

⁴ «Domerga ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kjibokwo ëng rayoklo twe ba boy kong kjwara guing» le lok ba kong

⁵ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Llëye kumi woydë llëme. Pjây ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjishko.

⁶ Gueniyo ga dämärshko ga nopga shäryara Sbörë domer, walë.*

⁷ E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjarlaso wleni.†

⁸ Eni ga ber pjök ame, ber kjarlaso shara.

⁹ Töna Sbörë ga e döy llëme» le.

¹⁰ Döni ga Jesús opzrëno jek sök u roshko, ga ba oppinggaga tjlä ba kong ga «Tjlapga, çllëye lëp shäng yë, e llë loklo?»

¹¹ «Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde.

¹² Walë ba lanma rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde bakoe» le ba kong.

Llëbo shäryara Jesúsdë pjütü, kjwozirga kong

¹³ Kjwozirga sökoba jek Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo. Eni ga kjwozirga sögaga li wlöya Jesús oppinggagarë löng.

¹⁴ İya Jesúsdë ga iircono, tjlä ba oppinggaga kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Eye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjluoyu.

¹⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga ëye Sbö tjläkwo kjrë kjwozirwa dik llëm ga äar ber sök Sbö sök no pjluoyu İyado lishko llëme» le.

¹⁶ E irgo ga kjwozirga li kjrara ba wloshko, orkwo iono ba kjing go, ga tjläkwo lara beno pjlu ba kong.

Domer dbur ara kjlara

¹⁷ Jesús opshik to jongya kjok shto oblë le shäng kjwlë ga domer tek zron jong, shrono shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono, tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, pja pjluë. Çllëye shäryër, tja ber sök së İyado Sbö tjok wlo?»

¹⁸ «Çtja pjluë lëp ega? Pjütü li, e Sbö eröe.

¹⁹ Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e miydëp tjän. Shji no zrök llëme. Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. Shji oblë jyäpgwë llëme. Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwlo ara»* le.

²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, tjläkwo lëp shäng kës li shäryër shäng enido tja tek dwlas lë obishko» le.

²¹ Eni ga domer li İya Jesúsdë, ga woydara ara. Tjlä ba kong ga «Llëbo shäryorop kës li, e pjluë. Gueniyo llëbo beno kjrina obi. Pja nom bop llëbo tjeng kës li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llëbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

²² Kuya ga beno shäng woydë ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjishko.

²³ E irgo ga ba oppinggaga İya Jesúsdë ga tjlä ba kong ga «Nopga dbur ara wleniyo äar

ber löng Sbö sök no pjluoyu İyado lishko wlo ga kjange» le.

²⁴ Kuya lok ga beno löng wotjlik ara.e. § Eni ga Jesús tjlä ba kong ga «Pjeyoga, ëye äar ber sök Sbö sök no pjluoyu İyado lishko wlo ga kjange.

²⁵ Öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrëk jek shkë bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äar ber löng Sbö sök no pjluoyu İyado lishko wlo ga kjang anmoyö» le.

²⁶ Kuya lok ga beno löng wotjlik ara jek këgong, ga tjlä lok ba kong ga «ÇEnira ëye dardo?» le.

²⁷ Kuya ga İya drëng, ga tjlä ba kong ga «Nopga kong ga shärye ga äe. Gueniyo llëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le.

²⁸ Eshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Borwa llëbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jëk bop tjok wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga ëye, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, ba kjok, e rayara bor kjishko, llëm ga Sbö tjläkwo roy pjütü kjrara li kjishko ga

³⁰ äska wlëya ara anmoyö. Kjok ëre kjing go ga wlëya llëye rayara li pjiloglo sak dbaw (100) obi: u, pjeyoga, mekëga, wapga, kjok. Gueniyo ga kong llëbo tjwe owa bako, İywaba shjiktëng, ga bokrotkëba. Gueniyo llono ga ber sök së İyado Sbö tjok.

³¹ »Gueniyo eerishko ga nopga tjwlo ara wleniyo löng ara li, e ber löng tjwlo chira eshko. Ga eerishko ga nopga tjwlo chira wleniyo löng ara li, e ber löng tjwlo ara eshko» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko jek obi

³² Öötong dbar kjwara ga Jesús jek shäng Jerusalén kjokyoshko ga ba oppinggaga jek löng wotjlik ara, ga oba jek löng ba tjok li kjok bangkjre ara. Eshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara Jesúsdë jek dboshko, lan ba tjok, llëye wen ba kong li kjishko wlo. Eshko ga tjlä ba kong ga

³³ «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng syöshtaga kägäyoga wloshko, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go wloshko bakoe. Tja iche lok, zröya wlo, ga tja twe lok nopga judio llëm wleniyo kong.

³⁴ Eshko ga tja joywe lok, tröng twe lok bor go, tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya. Gueniyo äar dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

Santiago, Juan, e llëbo rokono Jesús kong

³⁵ Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e tek shrono löng Jesús zlong bäng

‡ 10:19 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20.

§ 10:24 Eshko dbaryo ga oba wotjlik ga nopga dbur ara wleniyo tjwlo

ara Sbö kong, nopga song wleniyo kjinmo llëba.

ga tjlê ba kong ga «Tjlapga no pingga, llêye rokêrwa bop kong li shâryos borwa kong sira» le.

³⁶ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Llêye shâryêr bomi kong ga pjlu?»

³⁷ «Pja ber sök no pjluo, bop dbo kãlã ikoba wêlêshko ga tjawa iêp berlông bop tjok, or milê kjlara, or këlê kjlara» le ba kong.

³⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «Llêye rokêmi lông bor kong li, e llê miydêmi lông llême. ¿Pjây shdungoba, bokrotkêba, zrôkoba botoya dik ga pjlu?»

³⁹ «Ëng» le lok ba kong.

Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Pjây shdungoba, bokrotkêba, zrôkoba botoya dik jlêe.

⁴⁰ Gueniyo ga pjây kjrêr ber tjeng bor or këlê, or milê, e laga tjarê llêm, e laga bor Datarê. Shto bor or këlê, or milê, e ber êye kjrara bor Datarê tjeng li kong» le.

⁴¹ Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) lirê ga iirkono Santiago, Juan kong.

⁴² Gueniyo rokara Jesúsdê uunkong, ga tjlê ba kong ga «Miydêmi pjlu ga kjok êre kjing go ga nopga judío llêm wleniyo ichagaga ba nopga ichê parkê ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichê parkê ara ba kong bakoe. Êye songe le llêm, iche parkê ara ba kong erã.

⁴³ Gueniyo woydêr ga pjây omshâryê eni llême. Êye opyê woydê ber tjwlô ara oblê kjinmo ga opyê ber shäng oblê kjimtaga dey.

⁴⁴ Êye opyê woydê ber bãm go ga opyê ber shäng parkaga tjwlêk shäng pjir wleniyo oblê kong dey.

⁴⁵ No to ter kjok dogo dwayo êre êmdê ga shrono shäng kjok êreshko, êye parkê bor kong wlo llême. Tja shrono shäng parkê oblê kong wlo. Ga tja optwê, wolon wlo, tja ber nopga ara potjwlêkkio wlo, epga dâr wlo» le.

Domer kjok igö llêm wleniyo ko Bartimeo poptara Jesúsdê

⁴⁶ E irgo ga Jesús öötong shäng Jericó kjokyo, ba oppinggaga tjok. Ga opshino lông eshko dwayo ga nopga to jek ara ba tjok. Domer sök kjlara eshko kjok igö llêm wleniyo ko Bartimeo, e Timeo wa. E sök dbur rokê irbo li sor go.

⁴⁷ Kura ga «Jesús, Nazaret so li tekdo shäng» lëba. Eni ga tjlê ba kong dbo go ga «Jesús, David tjêyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁸ Kuya lông lirê ga tjlê ba kong ga «Pja kjinkozong» le lok ba kong, gueniyo ga kjinkê llême.

Tjlêno dbo go jek obi, tjlê ga «David tjêyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁹ Eni ga Jesús kojongö shäng, ga tjlê lông li kong ga «Rokozi tek bor shwoy» le.

Ga nopga li tjlê ba kong ga «Pja kojözong. Pja woydê llême. Pja roke shäng» le.

⁵⁰ Kuya ga ba shwong kop lëkong kur may pjang ba kjing go li skwakza wles, ga dbura lono beno buk eshko. Ga kojono jekdo, jek öötong shäng Jesús shäng lishko.

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlê ba kong ga «¿Llêye woydêp ga shâryêr bop kong?»

«Tjlapga no pingga, tja kjok ik woydê» le ba kong.

⁵² Kuya ga tjlê ba kong ga «Pja to ga bue. Pja mâr bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

Jekdo eshko ga beno shäng kjok igö wêlê, ga to jek shäng Jesús tjok.

11

Jesús öötong opzrêno Jerusalén kjokyo, pjlu wleni

¹ E irgo ga Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong lông Betfagê kjokyo, Betania kjokyo, e ber lông Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga rokara do pjök,

² ga tjlê ba kong ga «Pjây nom kjok buk bi bokshto kjweshko. Eshko ga öng so kwomgla kjoyo dre tóshko llgwoklê wleniyo wlêmi sök kjro go kjlara wlënggã, kjing go êye opoydê llêm wleniyo. Komí, ga tek sömi bor kong.

³ Eshko ga êbo tjlê bomi kong ga «¿Shâryêmi kjweni ega?» le bomi kong wleni ga «Woyde Tjlapgarê, ga iche tjwe maling iröng obi!» lëmi ba kong eni» le.

⁴ Eni ga jek öötong lông eshko, ga öng lara li wlêna sök kjro go, irbo sor go, u bäng jong kjwara zlong. Ga kôya lôngshko ga

⁵ ÿa nopga tjeng eshko kjlôbörê ga tjlê lok ba kong ga «¿Öng kjwe komi llêno?» le.

⁶ Kuya lok ga dboryara, lara Jesúsdê ba kong sorê li eni.

Ga nopga tjeng eshko li tjlê lok ba kong ga «jôö» le.

⁷ Eni ga öng li tek söra shrono lông Jesús kong, ga ba shwong kop lëkong li iara lok öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li kjing go, ga jeke.

⁸ Eshko ga nopga jek lông ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go ba bãm go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bäng go eni bakoe.*

⁹ Nopga jek lông ba bãm go, nopga jek lông ba irgo, öo le lok ara. Tjlê ga «Kjwe pjlu jlêe.

Kjwe ichara Tjlapgarê shrono kjok êreshko.

Kjwe kjimte Sbörê.

¹⁰ Kjwe ber sök bi pjluo, bi tjlapga tek dênashko so David dik.

Kjwe kjimte Sbörê.

* 11:8 Eshko dbaryo ga pjluo opzrêk jek kjok roshkoshko ga shâryêba ba kong eni.

Sbö sök kjok dogo, e pjlú jlê» le.

¹¹ E irgo ga Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo roshko, ga öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga u li roina llaw pogoshko. Gueniyo öötong kjok sëng kuzong ga to jek Betania kjokyo iröng obi, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok.

Tjlökwö lara Jesúsde beno owa kyor kjlara bo uako wleniyo kong

¹² Wëshko kjok shröng ga opshino to lok Betania kjokyo dwayoshko ga Jesús pjli ara.

¹³ Eshko ga iya pjola dwayo ga kyor jong kjlara korga tjok lo *higuera*. Eni ga jek äär shäng ba zlong, bo tjokde iya wlo, gueniyo jong bo dret, korga tjok erä, eshko dbaryo ga kyor li bo dbaryo äätë llëm obi kjishko.

¹⁴ Eni ga tjlê kyor jong li kong ga «Ëye tjwe bop bo uë ame» le, ga tjlökwö lara li kura ba oppinggagarë lok pjire.

Llêbo soyneqaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsde toe

¹⁵ E irgo ga Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo, ga öötong shäng Sbö u zlong bäng ga nopga löng eshko llêbo soynek, llêbo tjwlêk li ichara opshik ey dwayo. Ba dbur bapkwö kjlopswozlong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dunggwo soyneqga sökklo li poskara beno tjeng töshko bakoe.

¹⁶ Eshko ga ëye llêbo soynekkö li sök tek kalëkong dwayo jek Sbö u roshko jer oplong pjlor kalëkong ga ä, slona Jesúsde kjishko.

¹⁷ Eni ga oba pïya shäng ga tjlê ba kong ga «Sbö tjlökwö tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo, tjeyoga uunkong kong.”† “Gueniyo ioromi beno jong lü uyo»‡ le.

¹⁸ Jesús tjlökwö li kura syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde go lirë, ga ina ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä. E kjishko ga Jesús bangkjire lok ara. Eni ga ëng töno ga tjlê lok ëng kong ga «¿Jesús, e zröy sorë ga pjlú?» le lok eni.

¹⁹ Kjok sëng ga Jesús opshino jek Jerusalén kjokyo dwayo, ba oppinggaga tjok.

Shji syöshhtë Sbö kong sorë

²⁰ Wëshko kjok shröng ga jek löng kyor äyoshtara Jesúsde jong li soy obi. Eshko ga ina ga kyor li bë jong dogro, dano ba sleng dwayo äär jong ba dbo go.

²¹ Eni ga Pedro tjlê Jesús kong ga «¿Tjlapga no pingga, kyor äyoshtorop kjurgue dano beno jong dogro, İzong!» le.

²²⁻²³ Kuya ga tjlê ba kong ga «Pjäy mär Sbö go jlökoyö. Llêbo shärye Sbörë ga äe llëmi llëme. Eni ga lër bomi kong jlökoyö ga pjäy tjlê dlup kësbang ëre kong ga “Dlup, pja

opkjös jer dlung roy” llëmi ga shäryë bomi kong eni.

²⁴ Pjäy llêbo rokë syö goshko ga woyotjlimi ga “Wlënor beno bor kong tjän” llëmi jlökoyö ga wlëmi.

²⁵⁻²⁶ »Pjäy löng syöshtëshko ga llêbo owa shäryara oblërë bomi kong, e woyotjlimi wleni ga iozï ber tjwlö llëme. Shäryëmi eni ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe» le. §

«¿Pja ichaga ërë?» lara Jesús wloyogarë ba kong

²⁷ E irgo ga jek opzrëno Jerusalén kjokyo obi, ga öötong löng Sbö u zlong bäng. Eshko ga Jesús jek shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, judio tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ga

²⁸ tjlê lok ba kong ga «¿Llëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë?»

²⁹⁻³⁰ «Pjäy kong llêbo kjakrokër bakoe. ¿Juan No Waga, e ichaga ërë, no wë? ¿Ichaga Sbörëre, de norë? Tja dboryoromi ga tja ichaga ërë lër bomi kong bakoe» le ba kong.

³¹ Kuya lok ga tjlê ëng kong ga «Ichaga Sbörë lroy ba kong wleni ga “¿Tjlökwö kjroromi llëm ega?” le bi kong.

³² Gueniyo Juan, e Sbö tjlökwö laga jlökoyö le nopga uunkongde. E kjishko ga e ichaga norë lëy ga ä bakoe. Loroy eni wleni ga nopga iirkë lok ara bi kong» le.

³³ Eni ga tjlê lok Jesús kong ga «Miydërwa llëme» le.

Kuya ga tjlê ba kong lok ga «E kjishko ga tja ichaga ërë lër bomi kong llëm bakoe» le.

12

Parkagaga owa

¹ Eshko ga Jesús tjlëno ba kong lok llêbo jyäglo go. Tjlê ga «Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, kjëryo tyara jong pjribri, klung kjara ber kjillgwo bo llruzlong shtoyo wlo, ga u shäryara jong kjwara ba dwla li doklo bakoe. Pjir ga kjok li poskwona parkagaga kjlëbö kong, potjwlëya i, ga to kjok shto oblë.

² »Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkaga ichara kjlara, kjillgwo bo ber ba kong li rokë parkagaga beno löng ba kjok daga li kong.

³ Gueniyo ga ba parkaga ichara tjwe shäng li shakza lok pjä, ga shpokza lok tjä tjä, ga ichara to iröng or go.

⁴ E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Öötong shäng kjok buk lishko ga

† 11:17 Isaías 56.7. ‡ 11:17 Jeremías 7.11. § 11:25-26 Tek dënashko ga kjibokwö ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlê ga «Shäryëmi eni ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe. Gueniyo llêbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjwlö llëm wleni llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Datarë llëm bakoe.»

shpokza lok tjā tjā ba kāshko, ga lāywara lok owa.

⁵ E irgo ga ba parkaga ichara jek kjlara obi. Era zrōra lok. E irgo ga ichara jek kjlōbō obi. Kjone kjone shpora lok, kjone kjone zrōra lok.

⁶ »E irgo ga beno sök kjarasō dōe. Ba wa li e. E woyde ara wleniyo. E ichayde domer lirē shara. Wotjlik ga «Miydēr ga bor wa ēra bangkjre lok» le.

⁷ »Gueniyo ga öötong shäng eshko ga parkagaga kjok dagaga löng li tjlē lok ēng kong ga «Lono ga kjwe ber kjok ēre sogo. Zrōroy wleni ga kjok ēre kjrēy, ber buk bi kong wlo» le.

⁸ Eni ga shara lok, zrōra lok, ga doyo dbura kjok li roy dwayo.

⁹ »¿Eni ga llēye shārye kjok sogo lirē ba tjok lok lēmi? E jongya eshko ba zrōk dani. Pjir ga parkagaga wlēya oblē, kjok li de lok ba kong wlo.

¹⁰⁻¹¹ Sbō tjlōkwo tak pjang eni:
»«Akkwo woydara u shāryagagarē lok llēm li, e iak beno buk bām go, beno tjwlō ara, oblē kjinmo.

Shāryara Tjlapgarē ni,
ga tjawa beno löng yēy lērwa erā.*
¿E lomirē llēmdo?» le.

¹² Tjlēno llēbo jyāglo go li kuya ba wloyoga löng lirē ga miydara ga ba layde shäng. Shaya lok woydē, bāngzaya lok wlo. Gueniyo obo bangkjre lok ara kjishko ga rayara lok toe.

Shji kā potjwlēk pjlu kēsbangyo sök Roma kjokyo li kong

¹³ E irgo ga woydara ga llēbo kjakroke Jesús kong, dborye bēy llēm ga doshaya lok, ga rote lok e go wlo. Eni ga fariseoga ichara kjlōbō, Herodes pjloyoga tjok.

¹⁴ Öötong löng Jesús shwoy ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydērwa ga pja tjlē beke. No tjlēshko ga tjlōkwo kup llēm, tjwlō kjōm pogo, e bop kong ga tjwlō beke. Pja tjlē bek ē pogo kong. Woyde Sbōrē ga shji jēk sorē li lēp jlōkoyo. ¿Eni ga shji kā potjwlēk pjlu kēsbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjlrē?» le.

¹⁵ Kuya ga miyde ga löng wotjlik owa, nopga Sbō tjlōkwo söga jlōkoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li dik. E kjishko ga tjlē ba kong lok ga «¿Tja tjlimi ega? Dburwa kā potjwlēkklo li tek sözi bor kong kjwara, in wlo» le.

¹⁶ ga tek söra lok ba kong kjwara. İya ga tjlē ba kong ga «¿Domer jyāglo sök dburwa ēre go jū ē? ¿Ko tak pjang ēre go jū ē?»

«Kjwe pjlu kēsbangyo sök Roma kjokyo li İ» le lok ba kong.

¹⁷ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Eni ga llēye pjlu İ li, e twozi ber pjlu kong, gueniyo llēye Sbō İ li, e twozi ber Sbō kong bakoe» le. Kuya lok ga beno löng yēy le erā.

No woshrozlong dbaryo

¹⁸ Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshrē ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjlōbō ga tjlē ba kong ga

¹⁹ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdē beno pjang li tjlē ga «Eye wolono, wapga beno ba boy tjok llēm ga shinmo kjaraya li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga e ber shinmo li İ wleni wlo.»†

²⁰ »Pjlara ga domerga löng doglo kjäk (7) epenga dōe. Ba kēguēyo orkwosmono, ga wolono, ga wapga beno llēme.

²¹⁻²² Eni kuzong ga ba lēng orkwosmono ba syā tjok, gueniyo wolono jek, ga wapga beno llēm bakoe. Ba lēmga orkwosmono ba syā tjok kjlara kjlara eni bako, ga wolono uunkong, ga wapga beno ba boy tjok llēme. E irgo ga walē li to wolono bakoe.

²³ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walē li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walē li ber domerga kjone dey li boy?»

²⁴ «¡Pjāy diktong löng jlōe! Sbō tjlōkwo tak pjang li miydēmi llēm, ba dbo kēsbang li miydēmi llēm bakoe.

²⁵ No woshrozlong dbaryoshko ga ēye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber löng Sbō parkagaga kjok dogo so wleni shara.

²⁶ Pjāy wotjlik ga no wolono ga woshrē ame lēmi. Gueniyo ga dēnashko ga kji sho pjē jong ri ri lishko ga llēye lara Sbōrē Moisés kong li, e tara Moisésdē beno pjang kjibokwo go. Tjlē ga «Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbō.»‡ ¿E lomirē llēmdo?

²⁷ E shinmoga Sbō llēme. E nopga löng sē li Sbō. Pjāy diktong löng jlōe» le ba kong.

Kjok llgwekklo tjwlō kēsbangyo

²⁸ Eshko ga domer shäng kjlara, e no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go. Jesús lano saduceoga tjok li kura, ga wotjlik ga Jesús omdboryono beke le. Eni ga tjlē ba kong ga «¿Kjok llgwekklo tjwlō kēsbangyo li kjone dey?»

²⁹ «Tjlōkwo tak pjang kjwara tjlē ga «Israel tjēyoga, tja tjlōkwo kuzia. Tjlapga, e bi Sbō, e kjarasō.

³⁰ Llēbo woydēpshko, llēbo woyotjlipshko, llēbo shāryēpshko, pja sök sē obishko ga Tjlapga, bop Sbō li woydos jlōkoyo İyado.»§
Kjok llgwekklo tjwlō kēsbangyo li e.

* 12:10-11 Salmo 118.22-23. † 12:19 Deuteronomio 25.5-6. ‡ 12:26 Éxodo 3.6. § 12:30 Deuteronomio 6.4-5.

* 12:31 Levítico 19.18.

³¹ Kajok ilgwekklo kjrina obi tjwlô ara. Tjlê ga “Pja opwoydê sorê ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.”* Kajok ilgwekklo tak pjang tjwlô ara, kjrining pjök ère kjinmo drete» le ba kong.

³² Kuya ga tjlê ba kong ga «Tjlapga no pingga, eni jlê. Sbô, e kjlaraso, e pjlor kar go oblêyo dret, lêp shäng sorê li eni.

³³ Ga llêbo woydêyshko, llêbo woyotjlyshko, llêbo shäryêyshko ga woyde ga Sbô, e woydêy jlökoyo iyado, e jlê. Shji opwoydê sorê ga woyde ga bi kjlara, e woydêy eni bako, e jlê bakoe. Kajok ilgwekklo kjrining pjök ère tjwlô ara, öng llê, dli llê twêy Sbô kong, suy öng sho sukldo kjing go wlo tjeng kês li kjinmo» le.

³⁴ Kuya ga wotjlik ga domer li tjlê shäng bëye le. Eni ga tjlê ba kong ga «Sbô ber bop pjluwo wlo ga kjwe sira obi erôe» le. Eshko dbaryo jek lêkong ga èye wokjang llêbo kjakrokê ba kong wlo ame.

¿No pjluwo iche le Sbörê li, e è?

³⁵ Ga Jesús sök oba ping Sbô u zlong bäng wopro ga tjlê oba kong ga «Tjlapga no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdê li go tjlê lok ga “No pjluwo iche le Sbörê li, e David tjêyo tek ber ba irgo li” le. ¿Lê lok eni ega?

³⁶ Pjlara ga David go Sbô Sêyashko ga no pjluwo li kowara ba Tjlapgayo. Eshko ga David tjlê ga

»«Tjlapga tjlêno bor Tjlapgayo kong ga
‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo
kêlêkong,
äär jong bop moskwoga zanor pjir gu-
ing,
eshko ga twêr ber bop kong ichêp wlo’ ”
le.†

³⁷ ¿Eni ga no pjluwo li kowara Daviddê ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjêyo tek ber ba irgo li sorê?» le.‡ Llêye le Jesús dê shäng li, e kukoba ga beno löng woowa llême.

No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdê li go wtona Jesús dê

³⁸ Ga Jesús sök oba ping obi ga tjlê ba kong ga «Pjây sjêk, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdê go li tjok! Jêk löng doyono shwong kur may, tjwlô ara wleniyo go äe. Woyde lok ga bangkjirêba llêbo soynezlong shtoyo.

³⁹ Judíoga syô uyo roshko ga woyde lok ga löng sökklo pjlu goshko. Oba tön, iêshko ga woyde lok eni bakoe.

⁴⁰ Gueniyo syâpga llêbo döya lok ba shjiryo. E irgo ga syösh tê wop ara, “Nopga kjwera pjluê” lêba wlo le. E kjishko ga epga shdüya Sbörê ara anmoyô, oblê kjinmo» le.

Syâ kjlara dburwa twono Sbô kong

⁴¹ E irgo ga Jesús sök Sbô u zlong bäng ga dbur bapkwô jong soy ba bokshto kjwara, ga ïya sök ga oba tjwe dbur iê jong ba bapkwô li roy. Ga nopga dbur ara wleniyo omiê jong bayo arae.

⁴² E irgo ga syâ song wleniyo shrono shäng kjlara eshko, ga dburwa iara kjwo pjök dewa. Ba dburwa iara li, e tjwlô chira anmoyô wleniyo.

⁴³⁻⁴⁴ ïya Jesús dê ga ba oppinggaga rokara tek ba zlong bäng, ga tjlê ba kong ga «Nopga dbur ara wleniyo kjwe omiono ara wleni jlê. Gueniyo kjwe ba worbo wleniyo iayde. Syâ song wleniyo kjwera, ba dburwa tjeng sira li woydara ba llêbowa tjwêkklo. Eni êmdê ga twara Sbô kong drete. E kjishko ga lêr bomi kong jlökoyo ga syâ kjwe, dburwa iara sira tjwlô llêm wleni jlê. Gueniyo Sbô kong ga tjwlô ara, llamo omiono lok kês wle kjinmo» le.

13

«Sbô u pjir ber drete» lara Jesús dê

¹ E irgo ga Jesús opshino jek Sbô u jong lishko dwayo, ba oppinggaga tjok. Eshko ga kjlara tjlê ba kong ga «Tjlapga no pingga, Sbô u ère akwo lok kês kêsê. U lok ère wolêso ïzong» le.

² Kuya ga tjlê ba kong ga «¿U lok kês kês ère ïp shängde? Llono ga èreshko akkwo êmdê ber tjeng êng kjing go kjwara llême. Llêbo tjeng kês ère pjir ber drete» le.

Kjok pjir dbaryo jyâglo

³ E irgo ga jem öötong löng Olivos dlupyo, Sbô u jong li bokshto, ga Jesús sirkeno sök eshko. Eshko ga Pedro, Santiago, Juan, Andrés, e tek shrono löng ba zlong bäng, tjlê lok ba kong dboshko wlo. Tjlê ga

⁴ «¿Llêye lêp shäng li, e shäryê llono? ¿E shäryê dörö li jyâglo wen llê?»

⁵ «Pjây sjêk, pjây jyâpgwêba llêm wlo.

⁶ Eshko ga nopga wen tjwe ara, tjlê ga “No pjluwo ichara Sbörê shrono shäng li tja” le. E go ga oba jyâpgwe lok ara.

⁷ »Roy kumi ga oba êngkjwê kjok shto oblê oblê arashko ga llêye bangkjirêmi llême. E shäryê eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätê llêm obi.

⁸ Tjêyoga oblê oblê êngkjwê lok êng tjok. Nopga kjok shto oblê oblê so êngkjwê lok êng tjok bakoe. Kjok shto oblê oblê goshko ga yo tjwe ara, pjli tjwe ara bakoe. Gueniyo llêbo wen tjwe owa anmoyô li soye llêbo kês ère go kjwlê jâ.

⁹ »Eshko ga pjây sjêke. Pjây twêba kjok ilgwegaga kong, pjây shpoya lok no shpokko go judíoga syô uyo roshko wlo. Bor kjishko ga pjây iche lok äär löng no

† 12:36 Salmo 110.1. ‡ 12:37 Eshko dbaryo ga èye, nopga mite ba dorko kowe tjlapga llême.

ichagaga bokshto, pjlupga kësks bokshto bakoe. Eshko ga llëbo ñnami, kuromi li roy lëmi ba kong, miyde lok wlo.

¹⁰ Kajok pjitë llëm obishko ga Sbõ tjlõkwo roy pjlú aar tjëyo kjrina kjrina kong, kukoba wlo.

¹¹ Ga pjây shakoba, sökoba aar löng tlapgaga kësks bokshto ga pjây woydë llëm, "Llëye lër" lëmi llëme. Eshko ga pjây tjlëshko ga tjlõkwo twe Sbõrë bomi kong, lëmi wlo. E kjishko ga pjây woydë llëme. Eshko ga pjây li tjlëkdo llëme. Sbõ Sëya li tjlëkdo bomi kjishko.

¹² »Nopga epenga dö ëng twë tlapgaga kong, zrõya lok wlo. Dataga, e ba wapga twë eni bakoe. Wapga iirkona ba data, ba mekë kong ga twe tlapgaga kong, zrõya wlo.

¹³ Pjây iywa nopga uunkongdë shjiktëng bor kjishko. Gueniyo ga ëye mâr bor go aar jong ba dbo go ga era dâr ber shäng pjlú iyado.

¹⁴ »Llëbo lër bomi kong miydëmi wlo. Llono ga llëbo wen owa anmoyõ Sbõ shto zrek li roshko. E kjishko ga shto li ber zrekteng ame, ga ëye aar eshko ame bakoe. Jekdo eshko ga pjây löng Judea kjokyo ga pjây tókzong jem dlup lëkong;

¹⁵ pjây löng bomi u dbo kjing sdok li kjing go ga pjây tókzong jek maling, pjây opzrëk jek bomi u roshko llëbo kjrë llëme;

¹⁶ pjây löng bomi kjokshko ga pjây jek bomi ushko iröng bomi shwong kop lëkong kjrë llëme.

¹⁷ E dbaryo ga walëga löng kjaraso llëm, e song jlõe. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlõ bakoe.

¹⁸ Rokozi Sbõ kong ga pjây tøk eni kajok owa dbaryo llëme.

¹⁹ E dbaryo ga llëbo wen nopga kong owa anmoyõ. Llëbo eni, e ñkdaba tek kajok sharyara Sbõrë dämärshko dwayo llëm, ga wen e kjoyo ame.

²⁰ Llëbo owa ëre ie Sbõrë ber dbar ara llëm, ba nopga kjrara li woyde ara kjishko. Eni llëm kjwe ga ëye dâr ber sök së kjarara llëme.

²¹ »Eshko dbaryo ga no tjwe shäng tjlë ga "¡No pjluyo ichara Sbõrë li shäng na izia!" le, llëm ga tjlë ga "¡Shäng kjwe!" le bomi kong, gueniyo jlõ lëmi llëme.

²² Eshko ga nopga ara to löng tjlë ga "No pjluyo ichara Sbõrë shrono shäng li, e tja" le. "Tja Sbõ tjlõkwo laga kajok ëre so" le. Gueniyo epga ichaga Sbõrë llëme. Llëbo iydëba llëm wleniyo sharye lok ara. Llëbo jyäglo sharye lok oblë oblë bakoe. Sharye lok eni, oba ara jyäpgwe wlo, Sbõ nopga kjrara li ëmdë jyäpgwe wlo le, gueniyo epga jyäpgwe ga äe.

²³ ¡Eshko ga pjây sjëke! Llëye wen eshko li loror bomi kong pjir tjän.

No to tjer kajok dogo dwayo li tjwe iröng obi dbaryo

²⁴ »Llëbo owa ëre dbaryo irgo ga

»"Dlo ber pjang yët,

ga mok kälä të ame.

²⁵ Dbala lon ter kajok dogo dwayo, ga kjokpwo ber dete erä."

²⁶ »Eshko ga ikoba ga no to ter kajok dogo dwayo ëre ter tjwe pjäng sho roy, ga bor dbo kälä ikoba wëllëe.

²⁷ Bor parkagaga kajok dogo so ichër bor nopga kjrara li wlokrë lok kajok kjwang jikong, kajok pjir aar kjone ga eshko, kjokpwo pjir aar kjone ga eshko bako, epga tõya wlo.

²⁸ »Tja kuzia. Pjây pin, kjour ko *higuera* li go. Kjour kowo wen mite, korga wen tjaglëshko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe.

²⁹ Eni ga llëbo kës ëre sharyë li imishko ga miydëmi e go ga no to ter kajok dogo dwayo ëre tjwe iröng obi dbaryo li ääto eni bakoe.

³⁰ Lër bomi kong jlõkoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ëre sharyë uunkong.

³¹ Kajokpwo, kajok ëre, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlõkwora ber pjäng iyado.

³² »E dbaryo llono, kajok orë, ëye ommydë llëme. Miydaga Sbõ parkagaga kajok dogo sorë llëm, miydaga Sbõ Wa ërerë llëm bakoe. Miydaga Data Sbõrë eröe.

³³ E kjishko ga koshëmi löng sjëk iyado, e dbaryo wen aar llono miydëmi llëm kjishko.

³⁴ Tjlõkwo lër bomi kong llëbo jyäglo go, sharyëmi eni wlo. Domer shäng kjarara u sogo. To opshik jek kajok shto oblë wlo ga ba parkagaga ie ber löng ba u li dë. Kjarara kjarara kong pak twe ber oblë oblëe. Ga tjlë u bäng daga li kong ga "¡Pja shäng sjëke!" le.

³⁵ Eni ga u sogo tjwe iröng llono miydëmi llëm, kajok ro zar kjwlëre, kajok rongde, kjörkö kjlunshkore, de kajok shräntore. E kjishko ga pjây löng sjëk iyado.

³⁶ U sogo li tjwe maling wleni ga woyde ga pjây wlëya löng pë wleni llëme.

³⁷ Llëye lër bomi kong li, e lër nopga uunkong kong, "¡Pjây löng sjëke!" le ba kong.

14

«¿Jesus, e shay, zrõy wlo sorë ga pjlú?» lara ba wloyogarë

¹ Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo, pjlung shosho suk pjir sharyak ba uukklo tjok llëm dbaryo kjwe dbar pjök obi. Eshkoshko ga syõshtaga kägäyoga, no pinggaga kajok llgwekklo tara Moisésdë li go, e tõno lok, ga tjlëno lok ëng kong ga «¿Jesus, e shay, zrõy wlo sorë ga pjlú? Shay wlo ga jyöyotkëy.

² Gueniyo dbar shrëzlong dbaryo llëme. Llëm ga oba ara ga wlikëba äe» le.

Walë kjarara, poshtikklo tjlwõ ara wleniyo tyara Jesus dlu kjing go

³ Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dénashko ga Simón li poglo go swlo ara, sho an do jikong, gueniyo popotnoe. Jesús sök Simón ushkosho ga walë shrono shäng kjlara, wloshko poshtikklo bakpwo tjwlö ara shäryak akkwo ko *alabastro** go, roshko poshtikklo lö pjlëbë tjwlö ara wleniyo. Eshko ga söra jek Jesús sök ië lishko, ga ba bakpwo li dlora, ga poshtikklo li tyara ba dlu kjing go.

⁴ İya no kjone kjone tjeng eshko lirë ga iirkë jong, tjlë lok èng kong ga «¿Kjwe zäya kjweni ega?»

⁵ Soyvena kjwe ga dburyo shaya bayo domer parkë dbargwo sak dbaw pjloglo mya (300) äska wleni, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le. Ga walë li wlona lok ara.

⁶ Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «ıWëy! ¿Walë kjwe läywëmi kjweni egaro? Lléye shäryara bor kong ère beno pjlúe.

⁷ Oba song wleniyo löng bomi tjok iyado, ga kjimtëmi, woydëmi llono ga eshko. Gueniyo tjara ber shäng bomi tjok iyado llëme.

⁸ Lléye shärye bor kong ga pjlú li, e shäryayde bor kong. Poshtikklo li tyara bor doyo go, ère bor poshäryayde, tja iëba ber buk sakshko wlo.

⁹ Lër bomi kong jlökoyo ga kjok kjwang jikong kjone pogo ga Sbö tjlökwo roy pjlú lëbashko ga lléye shäryara walë kjwerë bor kong ère woyoshreba, ga roy lëba bakoe» le.

«Jesús twër ba wloyoga kong» lara Judasdë

¹⁰ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. E öör shäng syöshtaga kägäyoga ik, Jesús soyneya, twe ba kong lok wlo le.

¹¹ Kuya lok ga beno löng wopjlú, ga tjlë lok ba kong jlökoyo ga «Enira pja potjwlëna» le.

Eshko jek lëkong ga beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjlú?» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

¹² E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga öng wlëp ushko so llgwoklë zröya, sho suya, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo. Eshko ga ba oppinggaga tjlë ba kong ga «¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, e dliyo shäryërwa kjone ga pjlú?» le.

¹³ Kuya ga tjlë ba oppinggaga do pjök kong ga «Pjäy nom jek u lok arashko. Eshko ga domer wlëmi shäng kjlara, di bakpwo sök jong kjwara, roshko di. Pjäy jek ba irgo.

¹⁴ İmi ga opzrëk jek u roy ga pjäy tjlë u sogo kong ga «Tjlapga no pingga tjlë ga ¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, e dliyo uër bor oppinggaga tjok li kjëryo kjone?» le» lëmi ba kong eni.

¹⁵ Eni ga pjäy kong, kjër piya jong kjomo kjwara kësbang, poshäryak pjire. Lléye uëy wlo li shäryëmi pjir ber tjeng bäm go eshko» le.

¹⁶ Eni ga ba oppinggaga do pjök li to jek öötong löng u lok arashko ga lléye lara Jesúsde ba kong li wlëna tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar shrëkklo li dliyo poshäryara lok.

¹⁷ Öötong kjok shkë ga Jesús öötong shäng eshko, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok.

¹⁸ Löng ië wopro ga Jesús tjlë ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy löng ië bor tjok kjlara, tja soyneya, twe oba kong» le.

¹⁹ Kuya lok ga beno löng woydë arae. Ga kjlara kjlara tjlë Jesús kong ga «¿Tja llëm llëmdo?» le.

²⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjäy doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara. Èye sök bor tjok, ba pjlung shosho suk pjir pöya sök bor tjok ioklo kjwaraso roy ga bor soyneya li e.

²¹ No to ter kjok dogo dwayo ère wolon, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Gueniyo bor soyneya, era song jlöe. Weno llëm kjwe ga pjlú ba kong dey» le.

²² Löng ië wopro ga pjlung shosho suk pjir kjrara Jesúsde kjwara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong di tworop ère. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjlë ba kong lok ga «Kjrozï, ère bor sho wleni» le.

²³ E irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ère. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga twara ba oppinggaga kjlara kjlara kong, ga iara lok sira sira uunkong.

²⁴ Ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Ère bor srëng wleni. E go ga tjlökwo twara Sbörë, beno iyado wlo li, e shärye. Bor srëng li kwon, nopga ara kong.

²⁵ Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga kjillgwo bo dyo iër ame, äar jong Sbö ber no pjluwo dbaryoshko jä. Eshko ga iër obi» le.

«Pjäy tjeng uunkong ère, tja rayëmi pjire» lara Jesúsde ba oppinggaga kong

²⁶ E irgo ga tono lok pjlara Sbö kong, ga to jem lok Olivos dlupyo.

* 14:3 *Alabastro*, e ak pjlublün wleni, ga poshtikklo bakpwo shäryëba e go. † 14:27 Zacarias 13.7.

27 Öötong löng eshko ga Jesús tjlê ba kong ga «Sbô tjlôkwo tak pjang eni:

»“Öng daga li zrör, ga öng wlêp ushko so tjeng li shdär ber kjloro erä.”†

Eni ga pjây tjeng uunkong ère, tja rayëmi pjire.

28 Gueniyo ga tja wolono, ga tja woshrra Sbörë iröng obishko ga tja äär Galilea kjokyo bomi bäm go. Pjây koshër shäng eshko» le.

29 Kuya Pedrorë ga tjlê ba kong ga «Llamora, pja rayara uunkong pjir ëmdë ga tjara, pja rayër llême» le.

30 Kuya ga tjlê ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntë pjiloglo pjök llêm obishko ga “Jesús, e è miydër llême” lorop oba kong pjiloglo mya tjän» le.

31 Gueniyo kuya ga tjlê ba kong obi ga «Eni llême. Tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga “Jesús, e è miydër llême” lër è kong llême» le.

Ba oppinggaga llamo li omlono e kjoyo bakoe.

Jesús syöshono Getsemani kjokyo

32 E irgo ga jek öötong löng Getsemani kjokyo. Eshko ga Jesús tjlê ba oppinggaga kong ga «Tja to syöshë Sbô kong wopro ga pjây wlar ber tjeng na» le.

33 Eni ga jek syöshë lishko ga ba oppinggaga tjeng li söra jek ba tjok doglo mya, Pedro, Santiago, Juan. Jek löngshko ga Jesús wosong, woydë ara ba pjilúshko.

34 Ga tjlê ba kong lok ga «Tja woydë ara bor pjilúshko. Kur ga tja wolon kjoyoe. Pjây ber tjeng na, ga pjây sjëke» le.

35 Eni ga opkwono jek këgo sit, ga kjök tono sök, kujono bokdo kjlay klung go, ga rokara Sbô kong ga llêbo wen owa ba kong llêm wlo,

36 tjlê ga «Abba,‡ Data, lléye shäryëp woydë li shäryëp ga pjluë. Rokër bop kong sira ga llêbo wen owa döro li, e tjwe bor kong llêm kjwe dey. Woydër eni, gueniyo ga e laga tjarë llême. E laga ber pjarë» le.

37 E irgo ga tek shrono shäng ba oppinggaga doglo mya beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pëe. Eni ga tjlê Pedro kong ga «Simón, ¿pja buk përe? ¿Pja sök së wop sira ga äre?» le.

38 Ga tjlê mya jikong li kong ga «Pjây pë llêm, pjây syöshos dey. Eni ga pjây tjliya Äreshko ga pjây kjimte Sbörë, llêbo owa shäryëmi llêm wlo. Pjây llêbo pjluë shäryë woydë jlö, gueniyo pjây womae» le.

39 E irgo ga jek syöshë obi. Ga tjlêno jek obi, lara bäm go sorë li eni.

40 Syöshono pjir ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko, ga wlëna bë tjeng pë obi, bokkwo llir woydë ëng

go poywörë kjishko. Eni ga to dboryara lok llême.

41 E irgo go ga öör pjlara obi. Shrono shäng iröng pjiloglo mya go ga tjlê ba oppinggaga kong ga «¿Pjây löng pë, woshtë obire? ¿Kjweni ga bue! No to ter kjok dogo dwayo ère twëba ber tjeng nopga owa wloshko li dbaryo öötonge. İzä.

42 Bor soynega kjwe tek shäng tjän. Pjây kojözong. Shji to ëng dowlëk ba tjok» le.

Jesús shara ba wloyogarë

43 Jesús tjlëydë pjité llêm obishko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e shrono shäng eshko. Nopga shrono löng träk llêm ba tjok, kjone kjone wloshko dröng, kjone kjone wloshko wlëng no shpokklo. Eppa ichaga syöshaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyorë.

44 Lunashko ga llgwera Judasdë nopga li kong pjir tjän, Jesús, e è miyde lok wlo. Tjlêno ba kong ga «imi ga èye lö shir§ ga domer li e. E shami, ga sömi, dëmi yötso» lara eni.

45 Eni ga Judas jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlê ba kong ga «¡Miga, Tjlapga no pingga!» le ba kong, ga lö shira.

46 Eni ga shakza lok pjä erä.

47 Eshko ga nopga löng Jesús zlong bäng kjlara dröng shino kjwangna, ga syöshaga kësbangyo li parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

48 Eshko ga Jesús tjlê nopga li kong ga «¿Pjây tjwe bor shak dröng tjok, wlëng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja ëngkjwë bomi tjok lëmiro?

49 Tja öör shäng oba ping ara, Sbô u zlong bäng, pjây löng lishko. ¿Tja sharomi eshko llêm egaro? Gueniyo ère shäryë jüni, Sbô tjlökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo» le.

50 Eshko ga ba oppinggaga Jesús rayono uunkong, ga töktong to lok ey dwayo.

51 Eshko ga dwlas jek shäng kjlara ba irgo, taywono kjingoklo pjilublún wleniyo go döe. Iya nopga jek tjeng Jesús söga lirë ga shakza lok pjä le,

52 miga shara lok uriso, beno löng ba shwong li shayde erä. Eni ga opdöno jek wles, ba shwong lira beno tjeng nopga li wloshko erä. Ey ga töktong jek shäng kjlop drete.

Jesús söra ba öötong shäng Judío Kjok Llgwegaga Kësängyo boksho

53-54 E irgo ga Jesús söra lok to jongya syöshaga kësbangyo sök lishko. Pedro jek shäng kã kjwaraso kã kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko,

† 14:36 Arameo tjlökwo *abba*, e *datawa* loklo. § 14:44 *Lö shik* lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

ga Pedro beno sök iökkok, u bongkjako, Sbö u dagaga löng li tjok.

Syöshtaga kägäyoga, judio tlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, e tōno tjeng uunkong u li roshko tjän.

⁵⁵⁻⁵⁶ Syöshtaga kägäyoga, Judio Kajok Llgwegaga Keskësyo uunkong, Jesús zröya lok woydê. E kjishko ga nopga rokara ara tōno tjeng lishko, Jesús rotê wlo. Eshko ga nopga kojono ara, Jesús rotê wlo, gueniyo ba jyöyotkayde lok eröe. Kjlara kjlara tjëno oblê oblê erä. E kjishko ga Jesús rotoklo wlo wlëna lok llême.

⁵⁷ E irgo ga domerga kojono oblê, ga Jesús jyöyotkara jek obi. Tjlê ga

⁵⁸ «Kjwe kurorwa, tjëlê ga “Sbö u ère shäryak norê, e shdör dret, ga äar dbargwo mya ga shäryêr kjwara obi shäryak norê llême” le eni» le.

⁵⁹ Gueniyo epga tjëno bek llêm, tjëno lok oblê oblê erä.

⁶⁰ Eni ga syöshtaga kësbangyo li kojono nopga tōno tjeng li bokshto, ga tjëlê Jesús kong ga «Pja rote löng ara. ¿Dboryêp llême?» le.

⁶¹ Kuya ga beno shäng kjinge. Dboryara llême. Eni ga syöshtaga kësbangyo li tjëlê ba kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörê shrono shäng li, e pjare? ¿Sbö poshrërwa li, pja ba Ware?» le.

⁶² Kuya ga tjëlê ga «Èng, e tja. Sbö, llëye shärye woydê li shärye ga pjluê. Ga llōno ga no to ter kjok dogo dwayo ère ìmi sök ba orkwo këlêkong, tja ìmi ter tjwe kjok dogo pjäng sho tjrêko bakoe» le.

⁶³ Kuya syöshtaga kësbangyo lirê ga ba shwong dwlêkza tjä tjä iirdê. Tjlê ga «¿Rotaga wlëy obi llëno?»

⁶⁴ Domer kjwe shäng Sbö läywê owa, ber tjwlo llêm wlo le! E kuromi pjir tjän. ¿Kumi ga sorê?» le.

Kuya nopga tōno tjeng uunkong lirê ga tjëlê ga «¿Kjwe zrökkol!» le.

⁶⁵ Eshko ga kjone kjone, Jesús go tröng twara lok, bokkwo go shwomzrëng kjrochara lok tuke. Eni ga yokza lok pjök pjök, ga tjëlê ba kong ga «Pja yoga èrê los borwa kong» le. E irgo ga Sbö u dagaga omsóno, ga shpokza lok pjök pjök erä.

«Jesús, e è miydër llême» lara Pedrorê

⁶⁶ E wopro ga Pedro sök kjoko, u bongkjako. Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo.

⁶⁷ Iya ga Pedro sök iökkok. Ga Iya yötso robyê wëllëshko ga tjëlê ba kong ga «¿Nopga jëk löng Jesús, Nazaret so tjok li kjlarayo pja llême?»

⁶⁸ «Jyö! E è miydër llême. Llëye lëp shäng li miydër llêm bakoe» le ba kong. Ga jek

öötong shäng kjêr pjlor kalêkong. Eshko ga kjörkö sök kjwara, ga kjluno pjlara.

⁶⁹ Eshko ga Iya kjoglo lirê jek obi ga tjëlê nopga tjeng li kong ga «Kjwe èmdê ga ba kjlarayo» le.

⁷⁰ Kuya Pedrorê ga tjëlê nopga li kong ga «Jyö!» le obi.

E irgo ga nopga tjeng eshko li tjëlê ba kong ga «¿Pja Galilea so llême?» E kjishko ga miydërwa pjlu ga pja ba kjlarayo» le.

⁷¹ Kuya ga tjëlê ba kong ga «Jyö! Lër bomi kong jlókoyo ga domer lëmi löng li, e è miydër llême. Eni llêm ga rokêr Sbö kong ga tja shdüya» le.

⁷² Jekdo eshko ga kjörkö li kjluno jek pjlara obi, öötong pjoglo pjök. Eshko ga woyoshre Pedrorê kjlay ga Jesús tjëno ba kong ga «Kjörkö kjluntê pjoglo pjök llêm obishko ga “Jesús, e è miydër llême” lorop oba kong pjoglo mya tjän» lara. Eni ga woroyê ga ä, ga slatonge.

15

Jesús söraba Pilato bokshto

¹ Wëshko kjok shröng ga syöshtaga kägäyoga, judio tlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, e tōno lok Judio Kajok Llgwegaga Keskësyo uunkong tjok, llëye shärye lok Jesús tjok li llgweya lok ba tjok wlo. Lanyotkara lok pjir ga Jesús orkwo pjirra, ga söra, twara Pilato kong.

² Öötong löng ba bokshto ga Pilato tjëlê Jesús kong ga «¿Judio pjluyo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

³ Eshko ga Jesús rotara syöshtaga kägäyogarê, llëbo ara kjishko.

⁴ E kjishko ga Pilato tjëlê Jesús kong ga «Tja kuzong. Pja rote löng ara. ¿Dboryêp llême?» le.

⁵ Gueniyo dboryara llême. E kjishko ga woyotjlëya Pilatorê beno sök arae.

Jesús ichara Pilatorê, zrökoba wlo

⁶ Äär lu pjlobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga raye Pilatorê kjlara. Rokêba ba kong è ga e rayayde.

⁷ Eshko ga domer bängzak shäng no shdüzlong uyo roshko kjlara ko Barrabás. Dënashko ga ba pjlu, e woyde llême. E kjishko ga èng tōno oblê tjok kjlóbö, ga èngkjwono lok pjlu li nopga tjok, ga nopga zröra lok. E kjishko ga bängzak shäng eshko, no zröga oblê li tjok.

⁸ Eni ga nopga shrono löng ara ga tjëlê Pilato kong ga «Rokêrwa bop kong sira ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo

roskho li rayos kjlara borwa kong, shäryëp enido sorë ga eni» le.

⁹ Kuya ga tjlä nopga li kong ga «¿Woydëmi ga judío pjluo lëmi li dötë bomi kongde?» le.

¹⁰ Miydara pjlu ga Jesús woydëba ara kjishko ga ymoyotke syöshtaga kägäyogarë ara, ga söra lok ba kong e kjishko.

¹¹ Gueniyo ga nopga tjeng eshko li poshduna syöshtaga kägäyogarë arae. Tjlë lok ba kong ga «Rokozï ba kong ga Barrabás, e döyde bi kong dey» le ba kong. Ga rokara lok eni.

¹² Eni ga Pilato tjlä nopga li kong ga «¿Eni ga llëye woydëmi ga shäryër judío pjluo lëmi li kong?» le.

¹³ Kuya lok ga tjläno dbo go, tjlä ga «¿Zrös pjang kjlös go!»

¹⁴ «¿Ilä kjïy? Llëbo owa shäryara li lozï bor kong» le ba kong.

Gueniyo ga nopga öo le, tjlä jek obi ga «¿Zrös pjang kjlös go!» le.

¹⁵ Eni ga woydara Pilatorë ga nopga ber löng wopjlu ba tjok wlo kuzong ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara ëngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo, zröya lok pjang kjlös go wlo bakoe.

¹⁶ Eni ga söra lok öötong shäng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowëba pretorio. Ga ëngkjwagaga tönö tjeng uunkong eshko.

¹⁷ Eshko ga kong shwong wlëna lok kara pjlungga shwong wleniyo ko dingding shwëshwë, ga pjuna lok ba do go. Ga shkô sho ywara lok kjrina, beno pjlu dlu ioklo wleni, ga iara lok ba dlu go.

¹⁸ Eni ga tjlä lok dbo go ga «¿Judío pjluo, pja pjlu, pja tjwlo arae!» le lok ba kong, joywe lok wlo.

¹⁹ Eshko ga shpokza lok ara kjorkung go ba kashko, go tröng tjwara lok bakoe. E irgo ga kjök tonö ba zlong bäng, poshrëya löng wleni, miga ba joywayde lok erä.

²⁰ Joywara lok pjir ga ba shwong pjang ba do go ko dingding shwëshwë li skwara lok, ga ba shwong baïya li pjuna lok jek iröng obi. E irgo ga söra lok to, zröya lok pjang kjlös go wlo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

²¹ Jek löng irbo bäng go ga domer tek shäng kjlara ko Simón, e Cirene so. E wappa domerga do pjök ko Alejandro, Rufo. Simón li tek shäng kjloy dwayoshko ga ïya ëngkjwagaga jek löng lirë ga ichara lok dbo go Jesús kjlös li sök.

²² Ga Jesús söra lok jem öötong löng kjokyo ko Gólgota. (E «No Kä Dboglo dlupyo» loklo.)

²³ Eshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara rop-srära lok dwlo lö pjläbë* tjok. Ga pina lok Jesús kong ie wlo, gueniyo iara llëme.

²⁴⁻²⁶ Öötong dlo wenzong ga löra lok pjang kjlös go. Ga Jesús lök pjang lishko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zröya lok llë kjïy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlä ga «Domer ëre, e judío pjluo.» E irgo ga ëngkjwagaga tjeng li tjötö lok llëbo jyäglo go, Jesús shwong li ber ë kong ïya lok wlo.†

²⁷⁻²⁸ Jesús löra lokshko ga lügwangga löra lok do pjök lok kjlös go bakoe. Kjlara pjang or këë, kjlara pjang or mlë, kjlösyo dboy dboye.‡

²⁹ Eshko ga nopga jek löng Jesús lök pjangshko li kä wikza tjä tjä, joywe lok wlo. Ga läywe löng owa bakoe. Tjlë ga «¿Pja Sbö u shdök ber dret, ga äär dbargwo mya ga shäryëp ber ba shtoshko iröng obi lorop ga pja oto?»

³⁰ Pja opdös om go, pja ter oplös töshko kjlös kjwe go dwayo» le ba kong eni.

³¹ Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjök llgwekklo tara Moisésdë li go, e omläywono lok eni bakoe. Tjlë lok ëng kong ga «Oba oblëra döra, gueniyo opdök om go ga äe.

³² No pjluo ichara Sbörë shrono shäng li, Israel tjëyo pjluo li, e pjang om go. Tjawa mär ba go wlo ga woide ga oplong om go jer töshko kjlös kjwe go dwayo. Eni ga inwa, ga jlöe lërwa bakoe» le. Nopga do pjök lök lok kjlös go Jesús pjlor kar kar ëmdë ga omläywë lok eni bakoe.

Jesús wolono pjang kjlös go

³³ Öötong dlo dluw ga kjök ro zoktong kjök kjwang jïkong beno yët erä. Beno eni äär jong dlo pjö lë wleni.

³⁴ Dlo öötong eni ga Jesús tjläno dbo go, tjlä ga «Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?» le. (E «Bor Sbö, bor Sbö, ¿tja rayorop jüni ega?» loklo.)

³⁵ Kuya nopga tjeng eshko lirë ga tjlä ëng kong ga «Kjwe kuzong. Sbö tjläkwö laga tek dënashko so Elías, e rokayde pjang» le.

³⁶ Eshko ga domer shäng kjlara jek tji, ga llëbo llukluk di shak ara wleniyo kjlara kjwara, pöra kjillgwo bo dyo shpoä go, kjrochara kjor dbo go, ga poyona, shuya Jesúsde wlo. E irgo ga tjlä nopga tjeng eshko li kong ga «Wëyë. Elías tjwe ba long kjlös kjwe go dwayore ïy» le.

³⁷ E irgo ga ay le Jesúsde dbo go, ga wolonoe.

³⁸ Sbö u roshko ga shwong kësbang iak pjang eshko li dwlëtong aas ter kjmono dwayo äär jong töshko, beno kjring pjök.

* **15:23 Dwlo lö pjläbë** le li, e twaraba nopga lök lok kjlös go li kong, bäng kuga ara llëm wlo. † **15:24-26** Löyde lok pjang kjlös go llëm obishko ga ba shwong skwara lok pjire. ‡ **15:27-28** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Kjlara pjang or këëkong, kjlara pjang or mlëkong, kjlösyo dboy dboye. “Domer kjwe llëbo owa shäryaga” laraba ara.»

³⁹ Jesús lók pjang kjlòs go li bokshto ga èngkjwagaga lóng li kágayo shàng eshko. Jesús wolono sorè li iya ga tjlè ga «Shinmo lók pjang kjlòs go kjwe, e Sbò Wa jlòe» le.

⁴⁰⁻⁴¹ Eshko ga walèga tjeng kjlòbò, kjpashko ga öötong lóng Jerusalén kjokyo Jesús tjok. Eshko ga llèye shäryëba Jesús kong li iya tjeng pjola sit. E tjrèko tjeng doglo mya, kjlara ko María Magdala so, kjlara ko Salomé, kjlara ko María. María li, e Santiago mite li mekè, José mekè bakoe. Jesús jèk shàng Galilea kjokyo obishko ga epga jèktong lóng ba tjok, ga kjimtura lok dawe. Walèga oblè omshäryono eni eshko bako, ga to tek ba tjok, shrono lóng Jerusalén kjokyo bebi.

Jesús doyo jnena José

⁴² Jesús wolono lishko ga poshäryozlong dbaryo li ey. Eshko ga woshtozlong dbaryo li dloyo ääto, kjok sèng tjän.

⁴³ Eshko ga domer shàng kjlara ko José. E Arimatea so, Judío Kjoj Llgwegaga Kèskèsyo kjlarayo, tjwlò ara wleniyo. Sbò ber no pjluoy dbaryo li koshe sök bakoe. E opyono wokjang, jek öötong shàng Pilato shwoy, ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo.

⁴⁴ Kuya Pilatorè ga beno sök wotjlík ga Jesús, e wolono maling jlòre le. Eni ga èngkjwaga kágayo li rokara tek ba shwoy, ga tjlè ba kong ga «¿Jesús wolono tjände?»

⁴⁵ «Èng, wolono tjän» le ba kong. Eni ga José ichara Pilatorè Jesús doyo pjang li kjrè, jneya buk sakshko wlo.

⁴⁶ Eni ga José shwong tjwlèno kara ko pjublún, pjlu wleniyo, ga jek öötong shàng shinmo lók pjang kjlòs go lishko. Eshko ga doyo li lona ter töshko, popgara shwong li go, ga söra jek öötong sakshko. Eshko ga iara pjlebgo kak jong guèmkwota roshko, ga ak kèsbang dira beno jong ba u bäng bäng go, bängzaya wlo.

⁴⁷ María Magdala so, María José mekè, Jesús doyo li iak buk kjone, e iya beno lóng eshko.

16

Jesús woshrono iröng obi

¹ Woshtozlong dbaryo pjitong, öötong kjok shkè ga walèga doglo mya ko María Magdala so, María Santiago mekè, Salomé, poshtikklo lö pjlebè tjwlèna lok Jesús doyo li poshtiya lok wlo le.

² Wèshko kjok shröng sondèshko ga jek lok jongya jong sakshko, Jesús doyo iak buk lishko.

³ Jek lóng irboshko ga tjlè lok èng kong ga «¿Ak jong ba sak bängzakklo li kjaga èrè bi kong dani?» le.

⁴ Öötong lóng eshko ga ak kèsbang li wlèna lok dik beno jong pjlebgo li sor go.

⁵ Eni ga opzrèno jek pjlebgo li roy, ga iya or kèlèkong ga domer sök kjlara mite jä, shwong ko pjublún, kur maye. Ga beno lóng sèya llème.

⁶ Eshko ga domer sök eshko li tjlè ba kong lok ga «Llèye bangkjrémi llème. Jesús, Nazaret so li zròraba pjang kjlòs go, ga wolonoe. Pjäy tek lóng ère ba doyo wlèga. Gueniyo buk na llème. ¡E woshrono iröng obi! ¡Iak buk li shtoyo kjwe izía! ¡Bukde izía!

⁷ Ìnomi ga pjäy nom tjlè Pedro, Jesús oppinggaga llamo li kong ga «Jesús jek Galilea kjokyo bomi bäm go. Ìmi eshko, lara bomi kong sorè li eni» lèmi ba kong eni» le.

⁸ Eshko ga sèya llèm kjishko ga walèga töktong to lok ey dwayo, jek zron jonge. Llèye ina li bangkjara lok ara kuzong ga llèye lara è kong llème.

*Jesús weno María Magdala so kong**

⁹ Jesús woshrono iröng obi li, e dbaryo sondè. E dbaryo kjok shröng ga Jesús weno shàng María Magdala so kong bäm go. Walè, e dènashko ga gosshko Ä sèya doglo kjäk (7), ga ichara Jesúsde to drete.

¹⁰⁻¹¹ Jesús weno ba kong irgo ga walè li jek öötong shàng nopga jèktong Jesús tjok lóng lishko, ga wlèya ga lóng woydè, slar ara. Eshko ga tjlè ba kong ga «¡Jesús woshrono shàng sè obi, ga oppino shàng bor kong!» le. Gueniyo kuya lok ga tjlòkwo kjre lok llème.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹² E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jèk lóng irbo bäng gosshko ga Jesús weno shàng ba kong eshko. Dämär ga Jesús weno María Magdala so kong sorè ga weno shàng ba kong lok e kjoyo llèm, iya lok ga oblè shara.

¹³ Jesús weno ba kong irgo ga jek iröng ba pjeyoga llamo lóng lishko. Öötong lóng eshko ga llèye ina li lara lok ba kong pjire. Gueniyo kuya lok ga tjlòkwo kjre lok llème.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

¹⁴ E irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li lóng ièshko ga Jesús weno shàng ba kong eshko. Ga epga wlona ara. Epga mär ba go jlòkoyo llème. E inaba shàng sè li roy kura, gueniyo jlò lara lok llèm bakoe. Epga wlona ara e kjishko.

¹⁵ E irgo ga tjlè ba kong lok ga «Pjäy jongya kjok kjwang jikong, ga Sbò tjlòkwo roy pjlu lèmi nopga uunkong kong.

¹⁶ Èye tjlòkwo pjlu li kjrono, ga wono jer di roshko ga döya Sbörè. Gueniyo èye omkjrono llèm ga e shdungko.

* 16:8 Tek dènashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblè oblè ara. Ga Marcos 16:9-20 wen pjang kjibokwo kèguè amnoyò li go llème.

¹⁷ Tjłökwo pjlú kjrąga li kong ga dbo twe Sbörë, ga llëbo jyągło shąrye eni: Ǽ sęyaga iche oba goshko dwayo bor ko go; tjłë tjłökwo tjąglën;

¹⁸ dgur shaya or goshko, dwlo bi zrökkło ieszko ga llëye shąryë ba kong llëme; orkwo ie swłopga kjing goshko ga poptë eshko bakoe» le.

Jesús to jem kjok dogo

¹⁹ Tjłapga Jesús tjłëno ba kong pjir ga sōra Sbörë to jem kjok dogo, ga öötong sirkeno beno sök ba orkwo këłëkong.

²⁰ E irgo ga Jesús oppinggaga jëktong to kjok shto oblë oblë, Sbō tjłökwo roy pjlú lë oba kong. Jek lōng lishko ga kjimte Tjłapga Jesúsde arae. Ga dbo twara ba kong, llëbo jyągło shąrye lok ara wlo, tjłökwo le lok li, e jlōe woyotjłıkoba wlo.

Evangelio según Lucas Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Lucasdë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Lucas. E no dwlomnega. Woyotjlikoba ga Lucas, e judío llëm wleniyo. E jëktong shäng parkë ba kjlara Pablo tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go, Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorë li eni. Domer shäng kjlara obi ko Teófilo. Woyotjlikoba ga e Roma so, domer tjwlo ara wleniyo bakoe.

Kjibokwo ère tara Lucasdë ba kjlara Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjlú wlo. Jesús oór kjok ère kying ko judioga dóga, nopga judío llëm wleniyo dóga, e tara ba kong. E oór, Data Sbõ li miyde nopga uunkongdë wlo, e tara ba kong bakoe.

1-4 Miga, Tjlapga Teófilo.

Llëbo shäryara Sbörë bi tjërko li, e tër bop kong, miydëp wlo. Tja omïno llëm, gueniyo nopga omïno ara ba bokkwo go, ba soy-ozlong tek lëkong. Epga beno löng ba roy laga. Ga roy le lok li kuya lok ga kjone kjone tjlä ga «E jyã tëy, llëye ñnaba li ber wëlë wlo» le. Ga jyã tara lok beno bi kong. Ba jyã tagaga li kjlëböso, ga tjläkwõ tara lok li beno bi kong kjibokwo oblë oblë go. Tjara omtë eni bakoe. Jesús roy kurorshko ga tja wotjliño ga «¿E sorëro?» loror, «Tja omkjakrokë ba miydagaga kong» loror bakoe. Ga kjakroköror shäng yõto, eeri ga oõtong luyo kop arae. E kjishko ga tja wotjliño ga e jyã tër ber bop kong beke. Miydëp e go wlo ga llëbo pinaba bop kong li, e jlöe.

«Chida buk dörö kjlara ko Juan» le Tjlapga parkaga kjok dogo so kjlararë

5 Tjlapga Herodes sök Judea so pjluoyoshko ga tjlapga sök kjlara syöshtaga Sbõ kong nopga kjishko wleniyo ko Zacarias, e Abias tjëyo. Ba boy ko Elisabet, e Aarón tjëyo bakoe.

6 Epga pjök li pjlo bek Sbõ bokso, ba tjläkwõ kole lok iyado.

7 Epga wapga llëm, Elisabet kjrong kjishko. Eshko ga epga oõtong tjlabla tjän.

8 Dbar kjwara ga Zacarias tjëyoga parkë Sbõ kong ba u roy wlo dbaryo li oõtonge.

9 E ba sdëkwo kjishko ga jyã shira lok, ga lono Zacarias kong, opzrëk jek Sbõ u roshko, llëbo lö pjläblë suya eshko wlo.

10 Eni ga opzrëno jek oõtong shäng ba llëbo lö pjläblë li suk. E wopro ga nopga tjeng kjoko kës li beno tjeng syöshtë Sbõ kong.

11 Eshko ga këm kjër roshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng Zacarias

kong kjlara, shäng llëbo lö pjläblë sukkdo jong lishko e sor go, or këlëkong.

12 Iya ga beno shäng sëya llëm erä.

13 Eshko ga Tjlapga parkaga li tjlä ba kong ga «Zacarias, llëye bangkjërëp llëme. Llëye rokorop Sbõ kong bop syö go li, e kura, ga shärye bop kong. E kjishko ga llëye bangkjërëp llëme. Llonog ba bop boy, e wa buk kjlara domer. Bukshko ga koiëp Juan.

14 Eshko ga pja ber wopjlu, woowa llëme. Nopga ara ber löng wopjlu eshko bakoe.

15 Bop wa, e ber kësbang Sbõ bokso. Kjillgwo bo dyo ie wlo llëm, ää dbo ara ie wlo llëm bakoe. Buk llëm obishko ga ba go Sbõ Sëya tjwe ber kësbang ba tjok.

16 «Ba kjishko ga Israel tjëyoga ara wotjlik owa wleniyo, e tjwe Tjlapga, ba Sbõ li kolë iröng obi.

17 Sbõ Sëya ber ba tjok kësbang, beno kësbang tjlapga tek dënnashko so Elías tjok dik. Ga e jek shäng Tjlapga bäm go. Eshko ga dataga ie ber wotjlik pjlú ba wapga kong obi, nopga Sbõ bangkjërëp llëm wleniyo, e ie ber ba tjläkwõ kolë. Eni ga nopga poshärye, Tjlapga wlokjërë wlo» le.

18 Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja tjlabla, bor boy, e tjlabla bakoe. ¿Tjläkwõ lëp shäng li, e jlöre miydër sorë?»

19 «Tja Gabriel. Tja parkë Sbõ kong ba bokshto. Tja ichara lan bop tjok, chida li roy pjlú söga bop kong.

20 Ga tja tjläkwõ kjrorop llëm kuzong ga pja ber shäng tjlä llëm äär jong tjläkwõ loror bop kong li shäryono eni pjir guing» le ba kong.

21 E wopro ga nopga beno löng Zacarias koshë kjoko li wotjlik lok arae. «¿Shäng wop ara oto lëba? ¿Opshik Sbõ u kjwe roy dwayo maling llëm ega?» le èng kong eni.

22 Eshko ga opshinshko ga tjlä ga äe. Eni ga miydara lok ga llëbo ñno yoshko këm kjër roshko. Tjlä ga ä e kjishko. Beno shäng tjlä or goshko erä.

23 Ga ba pak shäryë Sbõ kong ba u roy wlo dbaryo li pjitongshko ga to iröng obi ba ushko.

24 E irgo ga ba boy beno shäng kjlaraso llëme. Beno sök ba ushko, opshino llëm oõtong moglo shkëng (5). Wotjlik ga

25 «Tja wapga llëm kjishko ga tja kong wa twe Tjlapgarë bor kong, tja wa tjokshko ga tja lëba ame wlo» le.

«Jesús buk dörö» le Sbõ parkaga kjok dogo sorë

26-27 Kjoglo shäng kjlara ko María. E sök Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Domer miydoydë llëm obi, gueniyo tjläkwõ twono José kong, orkwosmok ba tjok wlo le. José, e David tjëyo. Elisabet shäng kjlaraso llëm moglo tjershko (6) ga ba parkaga kjok dogo so ko Gabriel li ichara Sbörë María ik.

²⁸ Eni ga Sbõ parkaga li tjwe shäng ba shwoy ga tjlê ba kong ga «Miga, María. Pja woyde Tjlapgarë ara. Ba kong ga pja tjwlo ara. E shäng bop tjok» le.

²⁹ Kuya ga woyotjlïya beno sök ara. «¿Tjlokwo le shäng eni bor kong ega?» le ba pjlúshko.

³⁰ Eshko ga Sbõ parkaga li tjlê ba kong ga «María, llëye bangkjrëp llême. Sbõ ber shäng wopjlú bop tjok.

³¹ Pja ber shäng kjaraso llême. Pja wa buk kjarala domer. Bukshko ga koiëp Jesús.

³² E ber tjwlo kësbang. E kowëba Sbõ Tjwlo Kësbangyo li Wa. E ie Sbõ Tjwlo Kësbangyorë ber shäng Israel tjëyo pjluyo, ba pjeyo tek dënashko so David í dik,

³³ ber Israel tjëyo pjluyo iyado wlo. E ber pjlú dbaryo li, e pjir llême» le.

³⁴ Kuya ga tjlê ga «¿Tja wa tjok sorë? Tja domer miydoydë llëm obi.»

³⁵ «Bop go Sbõ Sëya tjwe ber kësbang bop tjok, ga pja kjingue Sbõ Tjwlo Kësbangyo dbo lirë. Eshko ga pja ber shäng kjaraso llëm, laga Sbörë eni. E kjishko ga chida buk li, e iak beno buk dboy Sbõ kong, e kowëba Sbõ Wa bakoe.

³⁶ Lër bop kong kjrina obi ga bop pjeyo Elisabet, e tjlabla tjan ëmdë ga wa buk kjarala döröe. Lâywëba ga e wapga llëm wleniyo laraba. Gueniyo shäng kjaraso llëm moglo tjer (6) tjan.

³⁷ Llëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le ba kong.

³⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «jölö. Tja ichaga Tjlapgarë. Eni ga llëye lorop li, e miydaga ber Sbörë» le.

E irgo ga Sbõ parkaga li toe.

María öör Elisabet ik

³⁹⁻⁴⁰ E irgo ga María to jek maling Elisabet ik. Elisabet sök Judea kjokyo dlup shwo lëkong. E sök eshko ba lanma Zacarias tjok. María öötong shäng eshko, opzrëno jek ba u roshko ga «Miga» le Elisabet kong.

⁴¹ Kuya chida buk Elisabet roshko lirë ga wiktong jlökoyo. Ga ba mekë go Sbõ Sëya shrono beno kësbang ba tjok.

⁴² E kjishko ga tjlëno dbo go, tjlê ga «María, pja kjimtara Sbörë ara, walëga uunkong kjinno, bop chira kjimtara ara bakoe.

⁴³ Bor Tjlapga mekë li pja. Tjara tjwlo llême. ¿Tja ip tjwe llë kjïydo?

⁴⁴ Bop ybõ kur ga chida li wiktong jekdo bor bõ roshko, wopjlú kjishko.

⁴⁵ Llëye lara Tjlapgarë bop kong li tjlökwo kjrrop. E kjishko ga pja ber wopjlú» le ba kong.

⁴⁶ Kuya ga tjlê ga «Tja bor Tjlapga poshrëk arae.

⁴⁷ Tja wopjlú Sbõ tjok, e bor döga.

⁴⁸⁻⁴⁹ Tja ba parkaga, tja tjwlo llëm wleniyo,

gueniyo ga tja ina, tja miydara.

Llëbo shäryara Sbõ Kjangyo lirë bor kong kësbang.

E kjishko ga eeri jek lëkong ga tja roy shdär nopga uunkong kong.

“Walë kjwe kjimtara Sbörë kësbang jlöe” le iyado.

E ko Eröe. E bishïya dik llême.

⁵⁰ Pja songe le ba bangkjruga uunkong kong iyadoo.

⁵¹ Llëbo kësbang shärye iyado, e dbo ara kjishko.

Nopga opposhrëk ä wleniyo, opyë woydë ber kësbang li,

e shdöra kjlöröe.

⁵² Pjilupga këskes wleniyo, e lona beno tjwlo ame.

Nopga wlëp wleniyo, e poyona beno këskesë.

⁵³ Nopga pjlí ara wleniyo kong, llëye woyde li, e twara ba kong pjire.

Nopga tjeng llëbo ara wleniyo, e ichara jek or rorëe.

⁵⁴ Shji Israel tjëyoga ber löng ba parkaga. Shji kjimtara.

Shji songe le iyado.

⁵⁵ Lara eni jlökoyo bi pjeyoga tek dënashko so kong, Abraham kong bako, ga shäryara eni» le.

⁵⁶ Ga María beno sök Elisabet tjok ba ushko moglo mya dik. E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba ushko.

Juan No Waga bukshko dbaryo

⁵⁷ Elisabet dbaryo öötongshko ga wa buk kjarala domer.

⁵⁸ Eshko ga ba mekë beno wopjlúe. Roy kura nopga tjeng ba zlong bäng li, ba pjeyogarë, ga beno löng wopjlú ba tjok eshko bakoe. Miydara lok ga llëbo shäryara Tjlapgarë pjlú ba kong.

⁵⁹ Öötong dbargwo kwongshko (8) ga chida li söra lok, doyo jyä te wlo. «Koiëy Zacarias, ba data li ko» lara nopga löng lirë,

⁶⁰ gueniyo ga ba mekë tjlê ga «Eni llême. E ko Juan» le.

⁶¹ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «¿Eni ega? Pja pjeyo ko eni drete» le.

⁶² Ga tjlëno lok chida data li kong or goshko, koie ber llë miyde lok wlo.

⁶³ Eshko ga ba data kjorkwang rokono kwangna, llëbo jyä tē e go wlo. Twara lok ba kong ga jyä tara ga «E ko ber Juan» le. İya nopga uunkong lirë ga beno löng yëy le erä.

⁶⁴ Jekdo eshko ga chida data li tjlëno jek obi, ga Sbõ poshrëra arae.

⁶⁵ Kuyalok ga yëy le uunkong lirë. Gallëbo shäryono li, e lanyotkëba ara Judea kjokyo dlup shwo lëkong kwang jikong.

⁶⁶ Kuya nopga löng eshko lirë ga beno löng wotjlík ara uunkong. Tjlê ëng kong ga

«Jlökoyo ga Tjlapga shäng chida li tjok. ¿E kjishko ga e ber llë shäryë?» le lok eni.

Tjlapga poshrëra Zacariasdë

⁶⁷ Eshko ga Zacarias go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok, ga tjlökwo lara Sbö Sëyarë ba kong. Kuya ga lara jekdo eshko obi. Tjlë ga

⁶⁸⁻⁶⁹ «Tjlapga, e poshrëy ara.

Shji Israel tjëyo Sbö li e.

E shrono, shji kjimte wlo, shji döya wlo bakoe.

Bi döga ichara kjlara bi kong, e kësbang, e ba parkaga tek dënashko so David li tjëyo.

E poshrëy träk llëm e kjishko.

⁷⁰ Tek dënashko ga tjlökwo twara beno bi kong,

lak ba tjlökwo lagagarë drete.

Tak pjang eni:

⁷¹ “Tja tjwe ber bomi döga, bomi wloyoga wloshko dwayo, bomi woydaga llëm li wloshko dwayo bakoe.

⁷² Pjây songe lër iyado.

Bor tjlökwo tworor bomi kong beno iyado wlo li woyojer llëme.”

⁷³ Tjlökwo lara bi tjlapga Abraham kong jlökoyo li beno jong eni.

⁷⁴⁻⁷⁵ Shji döya bi wloyoga wloshko dwayo.

Eni ga llëye bangkrëy llëm, dbar kjwobi go, shji löng së obishko ga ba tjlökwo li söy ga pjlü, pjlo bek, owa llëme.

⁷⁶⁻⁷⁷ Ga pja, bor wa,

pja jek Tjlapga tjwe li bäm goshko, irbo poshäryëp shäng ba kong wleni.

E kjishko ga pja kowëba Sbö Tjwlo Kësbangyo tjlökwo laga.

Ba tjlökwo lorop ba nopga kong li go ga miyde lok ga owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret,

ga döra llëbo owa shärye löng li dbo dorko dwayo,

shdüya Sbörë ame wlo.

Löröp ba kong li, e irbo poshäryëp shäng ba kong wleni.

⁷⁸⁻⁷⁹ Bi Sbö, shji woyde ara, shji songe le iyado.

Miyde ga shji tjeng kjok ro sï roy wleni,

shji wolon li, e bangkrëy arae.

Eni kuzong ga bi kong bi döga iche tjwe kjlara kjok dogo dwayo,

kälä shjiy dlo wleni,

dba, e ie ber bi kong tjaglën wleni.

Dlo li kälä të shjiy shji löng lishko,

shji ber tjeng kjok ro sï roy ame wlo,

shji wolon li, e bangkrëy ame wlo bakoe.

Irbo pjlü li, e pïya bi kong, shji ber löng wlëp wlo» le.

⁸⁰ Ga chida li kun jem, ga ba wotjlik pjlü li kun jem bakoe. Öötong kësbangshko ga öötong sök kjok dogro no llëmshko, äär jong ba dbar opping Israel tjëyoga kong, Sbö tjlökwo roy le ba kong wlo li öötong guing.

2

Jesucristo bukshko dbaryo

¹ Chida li buk chirawa obishko ga pjlü kësbangyo sök Roma kjokyo li ko Augusto. Dbar kjwara ga ba parkagaga ichara jek ko kjrë kjok kjwang jikong, nopga tjeng kjlobi miyde wlo.

² E bäm goshko ga ko kjayde eni llëm, kjre eshko jä. Kjreshko ga Cirenio parkë sök Siria so ichaga.

³ Eshko ga nopga uunkong jek jongya ba tjlapgaga tek dënashko so li kjokshko iröng obi, ko twë ba ko kjaragaga kong wlo.

⁴ Eshkoshko ga José sök Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Eni ga José opshino jek ey dwayo, to jek shäng Judea kjokyo, ga öötong shäng Belén kjokyo, David weno buk lishko. To shäng eshko, David, e ba tjlapga tek dënashko so kjishko.

⁵ Dënashko ga tjlökwo twono María kong, orkwosmok ba tjok wlo le, gueniyo eshkoshko ga orkwosmojdë ba tjok llëm obi. Eni ga jek shäng ko twëshko ga María jek shäng ba tjok bakoe. Eshko ga María wloshko tjeng döroe.

⁶ Löng Belén kjokyo wopro ga María chida bukshko dbaryo li öötonge.

⁷ Ga wloshko wa buk kjlara domer, ba wa bäm iyo. Ga popgara shwong chida popgoklo wleniyo go, ga iara beno buk öng dli ioklo bapkwö kjing go, öng tjeng lishko. Söya jek no pozlong uyo roy ga ä, shtoyo dret kjishko.

Sbö parkagaga kjok dogo so weno löng öng dagaga kong

⁸ Eshko soshko ga öng wlëp ushko so dagaga löng kjlobö, ber tjeng ba öng li dë ba kjokshko. Shkë ga

⁹ Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara ba kong eshko, Tjlapga dbo kälä tono lletlet pjribri löng lishko. İya lok ga bangkjre lok ara.

¹⁰ Gueniyo Tjlapga parkaga li tjilë ba kong ga «İlëye bangkrëmi llëme. Tja tjwe shäng llëbo roy pjlü söga bomi kong. Kuromi ga pjây ie ber löng wopjlü träk llëme. Kuromi ga pjây ber wopjlü li, e ber nopga uunkong kong bakoe.

¹¹ Lunashko ga David kjokshko ga chida buk kjlara. Chida li, e bomi döga. No pjluyo ichara Sbörë shrono buk li e. E ber bomi pjluyo bakoe.

¹² Chida li miydëmi wëlle wlo ga wlëmi ga popgak iak buk öng dli ioklo bapkwö kjing go» le.

¹³ Jekdo eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so weno tjeng ara obi ba kjlara li sor go. Ga Sbö poshrëra lok ara, tjlä ga

¹⁴ «Kjok dogo ga Sbö, e poshrëya lok träk llëme.

“Pja kësbange” le lok ba kong.

Kjok ère kjing go ga nopga woyde Sbörë ara li,

e ber löng wopjlü eng tjok» le.

¹⁵ E irgo ga Sbö parkagaga li to jem lok kjok dogo iröng obi. E irgo ga öng dagaga li tjlä lok eng kong ga «Lëbo roy ichara Tjlapgarë bi kong. Eni ga shji to ik Belën kjokyo» le.

¹⁶ Eni ga jek lok shëstëng, ga tjwe löng ga chida li wlëna bë buk öng dli ioklo bapkwö kjing go. María, José, e wlëna löng eshko bakoe.

¹⁷ Chida li ina pjir ga llëye lara Sbö parkagarë ba kong li roy shdöra lok nopga uunkong kong.

¹⁸ Kuya lok ga beno löng wotjlik arae.

¹⁹ Gueniyo Mariara omkuno, ga beno sök kjing erä. Woyojeya llëm, söya tjeng ba pjlüshko erä.

²⁰ Ga öng dagaga lira to iröng obi, ba öng iara beno tjeng lishko. Llëye lara Sbö parkagarë ba kong li ina lok, kura lok pjire. E kjishko ga Sbö poshrëra lok ara, tjlä ga «Sbö, pja kësbange» le lok eni.

Chida Jesús söra ba mekë, ba datarë Sbö u zlong bäng

²¹ Öötong dbargwo kjwongshko (8) ga chida li doyo jyä tara pjire. Eshko ga koiara Jesús, ko li lara Sbö parkagarë María kong, e shäng kjlaraso llëm li llëm obishko.

²²⁻²³ Ga spono, dbar tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go sorë ga eni.

Tjlapga tjlökwö tak pjang eni: «Wapga domerga bäm iyo, e kje ber tjeng dboy Tjlapga kong.»* E kjishko ga chida li söra ba mekë, ba datarë jek Jerusalén kjokyo, kje ber shäng dboy Tjlapga kong wlo.

²⁴ Tjlapga tjlökwö tak pjang eni: «Dunggwo kkring pjök, dunggwo kjwo këskes wleniyo, llëm ga dunggwo kjwo chilawa wleniyo twe Tjlapga kong kjwo pjök.»† E kjishko ga Tjlapga sëngglo li shäryara eni.

²⁵ E dbaryoshko ga domer sök kjlara Jerusalén kjokyo ko Simeón. E domer pjlo bek, Sbö poshrëya shäng ara, Israel tjëyoga döga dbaryo li koshe sök iyado, e goshko Sbö Sëya bakoe.

²⁶ Pjlara ga Sbö Sëya tjlä ba kong ga «Pja wolon llëm, no pjluyo iche le Sbörë li inop om go guing» le.

²⁷ Jesús söra ba mekë, ba datarë jek Sbö u zlong bäng, llëye tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go li shärye eni wlo dbaryoshko ga Simeón ichara Sbö Sëyarë jek eshko ba koshë. Öötong löngshko ga

²⁸ chida li ina, ga kjlara ba wloshko, ga Sbö poshrëra ara, tjlä ga

²⁹⁻³² «Borwa pjluyo ère ichorop, iya tjëyoga löng kës lirë wlo.

Ère ber iök shjiy wleni, nopga judio llëm wleniyo kong.

Bop tjëyo Israel, e poshrëkoba ara ba kjishko.

Tjlapga, tja bop parkaga.

Llëye lorop bor kong jlökwö li, e shäryorop eeri.

Borwa döga ère inor bor bokkwö go.

E kjishko ga tja shinmotkë wopjlü ga pjlü» le.

³³ Lanyotke Simeóndë shäng eni li kuya ba mekë, ba datarë ga beno löng wotjlik arae.

³⁴ E irgo ga tjlökwö lara Simeóndë beno pjlü ba kong lok. Ga tjlä chida mekë María li kong ga «Israel tjëyoga kong ga chida ère, e ber shäng no kjone kjone longga, ber tjwlo ame wlo, no kjone kjone ponyongga, ber tjwlo ara wlo bakoe. E ber shäng llëbo jyäglo ichara Sbörë wleni, ga läywëba owa ara,

³⁵ oba wotjlik sorë ba pjlüshko li igöy wëlle wlo. Gueniyo llono ga ba kjishko ga pja ber woydë ara, pja shorkera söglorë wleni» le.

³⁶ Eshko walë shäng kjlara ko Ana, e Sbö tjlökwö laga. Ba data ko Fanuel, e Aser tjëyo. Ana, e tjlablae. Mite obishko ga orkwosmono, ga beno sök ba lanma tjok lu pjloglo kjäk (7).

³⁷ E irgo ga ba lanma shinmotkono, ga beno sök syä. Eshko ga öötong sök lu pjloglo sak kjwong kjingsho pkëng (84). Beno sök Sbö u zlong bäng Sbö poshrëk shkë dba, opshik llaw llëme. Syöshtë Sbö kong ara, ga ië llëm Sbö kong dbar kop ara bakoe.

³⁸ Eshko ga tek shrono shäng chida buk li zlong bäng. Iya ga beno shäng wopjlü. Ga tjlä ga «Sbö, chida ère ichorop borwa pjluyo. E kjishko ga tja wopjlü bop tjok» le. Eshko Jerusalén kjokyo ga nopga tjeng ara ba pjluyo tjwe dbaryo li koshë. Ga chida li roy lara ba kong pjire.

³⁹ Tjlökwö tak pjang Tjlapga kjok llgwekklo go shärye wlo li shäryara lok pjirshko ga chida li söra José, Mariarë to jek iröng obi Galilea kjokyo, ga öötong löng ba kjokshko Nazaret kjokyo.

⁴⁰ Eshko ga Jesús kun jem, beno dbo ara, kjok miydë ara bakoe. Ga kjimte Sbörë arae.

Kjwozir Jesús sök Sbö u zlong bäng nopga kjok miydë tjok

* 2:22-23 Éxodo 13.2, 12. † 2:24 Levítico 12.8.

⁴¹ Lu pjłobi go ga ba data, ba mekë, e jek lok Jerusalén kjokyo, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëk wlo.

⁴² Ga Jesús öötong lu pjłoglo sak kjwara kjingsho pjökshko (12) ga jek dbar'li shrëk ba tjok bebi, sgara judiogarë sorë ga eni.

⁴³⁻⁴⁴ Dbar li shrëra lok pjir ga ba data, ba mekë, e tek löng iröng obi, ga nopga jek löng ara ba tjok. Jesús lira tek shäng ba tjokdo lara lok, miga llëme. E sök ba tjłökwlo le lok li kuk, ga omkjakrokë jong bakoe.

⁴⁵ gueniyo wlëna llëme. Eni ga sano jek iröng obi Jerusalén kjokyo, wlëya lok eshko wlo.

⁴⁶ Kjöshko ga wlëna lok bë sök Sbö u zlong bäng, no pinggaga kjok llgwëkklo tara Moisésdë go li tjërko. E sök ba tjłökwlo le lok li kuk, ga omkjakrokë jong bakoe.

⁴⁷ Kuya nopga löng lirë lok ga Jesús kjok miydë ara, llëbo kjakroke kjöme li dboryara pjłue. E kjışhko ga yëy le lok erä.

⁴⁸ İya ba mekë, ba datarë äär eshko ga ba wa sök nopga li tjërko ga yëy le erä. Eshko ga ba mekë tjłë ba kong ga «Jesús, ¿pja opshäryë borwa kong kjweni ega? Tja, bop data, tjawa to löng bop wlëk. Tjawa woydë ara bop kjışhko» le.

⁴⁹ Kuya ga tjłë ba kong ga «¿Tja wlëmi löng ega? ¿Tja sök bor Data ushko, e miydëmi llëmdo?» le.

⁵⁰ Gueniyo tjłökwlo lara li llë loklo miydara lok llëme.

⁵¹ E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba tjok ba ushko Nazaret kjokyo. Ga kuno sök ba mekë, ba data tjok. Llëyë lara lok ba kong kës li söya eni. Ba mekëra, llëyë shäryara li woyojeya llëm, söya tjeng ba pjłüşhko erä.

⁵² Ga Jesús kun jeme. Ba kjok miydë li kun jem bakoe. «Jesús kjwe pjłue» le Sbörë, le nopgarë eni bakoe.

3

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

¹ Tiberio sök pjłu kësbangyo öötong lu pjłoglo sak kjwara kjingsho shkëngshko (15) ga Poncio Pilato sök Judea so ichaga, Herodes sök Galilea so pjłuyo, ba shjy Felipe sök Iturea so pjłuyo, Traconite so pjłuyo bako, Lisania sök Abilene so pjłuyo,

² Anás, Caifás, e löng syöshtaga Sbö kong nopga kjışhko kësksëyo.

Eshkoshko ga Juan, Zacarías wa li sök kjok dogro no llëmshko. Eshko ga tjłökwlo lara Sbörë Juan kong, le oba kong wlo.

³ Eni ga to jek shäng kjok buk kës Jordán diyo sor go, tjłë oba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozı, ga pjây wër jer di roshko. Shäyromi eni ga

owa pjang bomi go li löya Sbörë ber drete» le.

⁴ Shäryono eni, tara Sbö tjłökwlo laga tek dënashko so Isaíasdë sorë li eni. Tjłëno beno eni:

«Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjłë shäng dbo go ga

“Irbo poshäryozı Tjlapga tjwe li kong. Shäryozı ber beke.

⁵ Dipkwo uunkong li, e klungyo dlingko, kjing ber bek wlo.

Dlup kësksë, chilawa li, e löngko, kjing ber bek wlo.

Irbo sjöng li, e llgwëkklo, ber pjlo bek wlo.

Irbo pjłëbgwoyo ara li, e kjingako, ber kjing bek wlo bakoe.

⁶ Ga no pjłuyo iche Sbörë no döya wlo li, e İya nopga tjeng kjok kjwang jłkong lirë” le.»*

⁷ Eni ga nopga tjwe jong Juan shwoy ara, we jer di roshko wlo. Ga Juan tjłë ba kong ga «Pjây so dgur kjoyoe! ¿Nopga owa shdüzlong dbaryo döro lishko ga pjây där laga ërë bomi kongdo?

⁸ Pjây jëk pjlo beke. Miydëba e go ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi, ga rayoromi jlökoyoy. Lër bomi kong ga akkwo ëre ëmdë shärye Sbörë ber Abraham tjëyoga ga pjłue. E kjışhko ga “Tjawa Abraham tjëyoga kjışhko ga tjawa shdüya Sbörë llëme” lëmi llëme.

⁹ “Zër e” le Sbörë shäng. Kjor botjyë pjłü llëm wleniyo tjeng kës li ze jek tas, dbuya lök roy, suya wlo» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjłë ba kong ga «¿Eni ga llëyë shäryërwa?»

¹¹ «Ëyë shwong ko pjök ga twe kara ëyë shwong llëm li kong, ëyë dli tjok ga shdüya, twe ëyë dli llëm li kong» le ba kong.

¹² Nopga dbur töngga Roma so kong li shrono löng eshko, we wlo bakoe. Epga tjłë ba kong ga «Tjłapga no pingga, ¿llëyë shäryërwa?»

¹³ «Pjây ichara bomi kägäyörë dbur töng bayo kjöme li, e shimirë erö, shimi e kjinmo llëme» le ba kong.

¹⁴ Èngkjwagaga löng eshko li tjłë ba kong ga «¿Tjawa orwë llong?»

«Llëyë dömi oblë shjiryoy llëme. Llëyë dömi dbo go llëm, jyöyotkëmi i llëm bakoe. Pjây tjwłëkoba kjöme ga pjây ber löng wlëp ba tjok» le ba kong.

¹⁵ Eshko ga nopga beno löng wopjłü an-moyö, ga wotjłik lok ga «¿No pjłuyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Juan kjwe lëpde?» le.

¹⁶ E kjışhko ga Juan tjłë ba kong ga «Pjây wër shäng di goshko. Gueniyo no tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota

* 3:16 Isaías 40.3-5.

dök wlo llëm, e tjewlō ara bor kjinmo anmoyō kjīshko.[†] Era, pjāy we iök go, ga pjāy go Sbō Sëya iche tjwe ber kësbang homi tjok.

¹⁷ Tjwe kjwlē tjok, dwla pjloyong wlo wleni. Dwla pokeshko ga dwla bo tōya ber tjeng ba bapkwō roy. Gueniyo ba kasho lira suya iök roy. Iök li pjē jong ri ri iyado, sjer llëme» le.

¹⁸ Eni ga nopga poshduna Juandë tjlōkwo oblē oblē go ara, ga Sbō tjlōkwo roy pjūlū lara ba kong bakoe.

¹⁹ Eshkoshko ga Pjlu Herodes, ba shjiy boy li kjrara beno sök ba boy. Llëbo owa shāryara oblē ara bakoe. E kjīshko ga wlonā Juandë ara.

²⁰ Gueniyo Juan kolāra llëm, llëbo owa shāryara jek kēgong, Juan iara beno shāng no shdūzlong uyo roshko.

Jesús wara Juandë

²¹ Iayde shāng no shdūzlong uyo roy llëm obishko ga Juan shāng oba wē ara. Pjlara ga Jesús jek öötong shāng eshko, ga wara Juandë jer di roshko. Wara pjir ga Jesús shāng syōsthtë Sbō kong wopro ga kjok dogo roshwino beno oojong erä,

²² ga Sbō Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go, ikoba ga wēlēe. Eshko ga ybō kuraba ter kjok dogo dwayo, tjlē ga «Bor wa li pja. Pja woydër ara. Tja wopjlū bop tjok» le.

Jesús data, kjokë, tjlapgaga tek dëna dwayo

²³ Ga Jesús lu pjloglo sak myashko (30) ga ba pak soyarae.

Jesús, e José wa lëba.

José, e Elí wa.

²⁴ Elí, e Matat wa.

Matat, e Leví wa.

Leví, e Melquí wa.

Melquí, e Jana wa.

Jana, e José wa.

²⁵ José, e Matatías wa.

Matatías, e Amós wa.

Amós, e Nahúm wa.

Nahúm, e Esli wa.

Esli, e Nagai wa.

²⁶ Nagai, e Maat wa.

Maat, e Matatías wa.

Matatías, e Semei wa.

Semei, e José wa.

José, e Judá wa.

²⁷ Judá, e Joanán wa.

Joanán, e Resa wa.

Resa, e Zorobabel wa.

Zorobabel, e Salatiel wa.

Salatiel, e Neri wa.

²⁸ Neri, e Melquí wa.

Melquí, e Adi wa.

Adi, e Cosam wa.

Cosam, e Elmodam wa.

Elmodam, e Er wa.

²⁹ Er, e Josué wa.

Josué, e Eliézer wa.

Eliézer, e Jorim wa.

Jorim, e Matat wa.

³⁰ Matat, e Leví wa.

Leví, e Simeón wa.

Simeón, e Judá wa.

Judá, e José wa.

José, e Jonán wa.

Jonán, e Eliaquim wa.

³¹ Eliaquim, e Melea wa.

Melea, e Mainán wa.

Mainán, e Matata wa.

Matata, Natán wa.

³² Natán, e David wa.

David, e Isai wa.

Isai, e Obed wa.

Obed, e Booz wa.

Booz, e Salmón wa.

Salmón, e Naasón wa.

³³ Naasón, e Aminadab wa.

Aminadab, e Aram wa.

Aram, e Esrom wa.

Esrom, e Fares wa.

Fares, e Judá wa.

³⁴ Judá, e Jacob wa.

Jacob, e Isaac wa.

Isaac, e Abraham wa.

Abraham, e Taré wa.

Taré, e Najor wa.

³⁵ Najor, e Serug wa.

Serug, e Ragau wa.

Ragau, e Péleg wa.

Péleg, e Heber wa.

Heber, e Selaj wa.

³⁶ Selaj, e Cainán wa.

Cainán, e Arfaxad wa.

Arfaxad, e Sem wa.

Sem, e Noé wa.

Noé, e Lamec wa.

³⁷ Lamec, e Matusalén wa.

Matusalén, e Enoc wa.

Enoc, e Jared wa.

Jared, e Malalel wa.

Malalel, e Cainán wa.

³⁸ Cainán, e Enós wa.

Enós, e Set wa.

Set, e Adán wa.

Adán, e Sbō wa.

4

Jesús tjīna Ärä, llëbo owa shāryë wlo le

¹ Eshko ga Jesús go Sbō Sëya jlōkoyo. Eni ga tjwe irōng Jordán diyo dwayoshko ga söra Sbō Sëyarë jek öötong shāng kjok dogro no llëmshko.

² Eshko ga tjīna Ärä shāng dbargwo sak pkëng (40), llëbo owa shāryë wlo le. Dbar

† 3:16 *Drekwota döga* lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

eshko ga Jesús iono llême. E irgo ga pjli jone.

³ Eni ga Ä tjlê ba kong ga «Pja Sbô Wa jlôkoyo ga akkwo ère posgos ber pjlung shosho suk pjir, uêp wlo» le.

⁴ Kuya ga tjlê ba kong ga «Sbô tjlôkwo tak pjang eni: “No mâr dli go dô llême»^{*} le.

⁵ E irgo ga sôra Àrê jem öötong shäng dlup jong kjôkshko dbo go, ga kjok kjwang jikong kjrina kjrina li pina ba kong uunkong jekdo.

⁶⁻⁷ Eshko ga tjlê ba kong ga «Pja kjôk tok, tja poshrêp wleni ga kjok uunkong ère twêr ber bop kong. Ba llêbo wolêsowa tjeng kês kjwe, ba dbo ara, e ber bopoya, ga pja ber ba ichaga. E twak beno bor kong uunkong, ga twêr woydê è kong ga twêr» le.

⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «Sbô tjlôkwo tak pjang eni: “Tjlapga, bop Sbô li poshrêmirê dôe. E kolomirê dôe»[†] le.

⁹⁻¹¹ E irgo ga sôra Àrê jek öötong shäng Jerusalén kjokyo, Sbô u kêsbang jong lishko. Eshko ga sôra jem öötong shäng Sbô u dbo go, ga tjlê ba kong ga «Sbô tjlôkwo tak pjang eni: » “Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbôrê bop dê,

pja shaya ba orkwo go,

pja dre pjê akkwo go llêm wlo.”[‡]

E kjîshko ga pja Sbô Wa jlôkoyo ga pja optos jer na dwayo» le.

¹² Kuya ga tjlê ba kong ga «Sbô tjlôkwo tak pjang eni bakoe:

» “Tjlapga, bop Sbô li tjlliy llême»[§] le.

¹³ Tjllina Àrê pjir ga rayara to ey dwayo. Ga barwara ame âar jong llono jâ.

Jesús ba pak soyono

¹⁴ E irgo ga Jesús to jek Galilea kjokyo iröng obi. Jêk shäng Sbô Sêya dbo ara li tjok. Ga e roy shdôktong kjok eshko kjwang jikong.

¹⁵ Kjok kjrina kjrina ga oba pîya judiôga syô uyo roshko, ga poshrêkoba uunkong.

Jesús shäng Nazaret kjokyo

¹⁶ Pjlara ga Jesús jek öötong shäng Nazaret kjokyo, kuno shäng lishko. Ga öötong wosh-tozlong dbaryo ga opzrêno jek shäng judiôga syô uyo jong eshko li roy. Eshko ga kojono shäng, Sbô tjlôkwo lê nopga tjeng li kong wlo, sgara shäng enido sorê ga eni.

¹⁷ Ga kjibokwo tara Sbô tjlôkwo laga tek dênashko so Isaíasdê li twara tjeng ba kong. Eshko ga kjibokwo li koshwina, ga lara nopga li kong. Tjlôkwo tak pjang lara li tjlê eni:

¹⁸ «Tja kjrara Tjlapga Sêyarê,

ba tjlôkwo roy pjllü lê oba song wleniyo kong wlo.

E kjîshko ga Tjlapga Sêya pjang bor go.

Tja ichara

tjlê nopga shdung löng li kong ga “Pjây dâr malinge”,

tjlê nopga kjok Igô llêm li kong ga “Pjây kjok ik shara”,

tjlê nopga bokrotkêba ara li kong ga “Pjây bokrotkêba ame”,

¹⁹ tjlê nopga uunkong kong ga “Sbô nopga dâr dbaryo li öötonge.”^{*}

²⁰ E irgo ga kjibokwo li llira, twara iröng ba kjimtaga parkê shäng judiôga syô uyo roy li kong, ga sirkeno sôk eshko. Eshko ga Iya nopga löng lirê beno löng dréng erâ.

²¹ Eni ga Jesús tjlê ba kong ga «Sbô tjlôkwo ère kuromi li, e shâryono eeri» le.

²² Tjlê shäng ga ba kugaga löng li tjlê èng kong ga «Kjwe pjllü. Ba tjlôkwo le li, e wolêsowa» le, ga beno löng yêy le erâ. Ga tjlê èng kong ga «¿Domer kjwe José wa llêmdo?» le.

²³ Kuya Jesúsde ga tjlê ba kong ga «Lîeye lêmi woydê bor kong li, e miydoror pjir tjân. ¿No dwlomnega shäng kjlara swlo ara ga shji tjlê ba kong ga “Pja no dwlomnek pjllura pja opdwloannes om goshko” lëy eni llêmdo? Eni ga “Pja no dwlomnek pjllura nopga tjeng bop kjok êreshko dwlomnezong” lêmi woydê bor kong eni. “Capernaúm kjokyo shko ga llêbo shâryorop oblê oblê ara li roy kurorwa pjire. Eni ga bop kjok êreshko ga shâryos eni bakoe” lêmi woydê bor kong eni bakoe.

²⁴ Lêr bomi kong jlôkoyo ga Sbô tjlôkwo laga, e iêba tjwlô ara ba kjok om go lishko llême.

²⁵ Lêr bomi kong jlôkoyo ga Sbô tjlôkwo laga Elías dbaryoshko ga shunyo shrono llêm lu pjloglo mya kjingsho bëy, ga pjli shrono ara kjone pogo. Eshkoshko ga syâpaga tjeng ara Israel kjokyo, Elías sôk lishko,

²⁶ gueniyo ichara Sbôrê syâpaga löng eshko li kjimté llême. Miga ichara Sarepta kjokyo, kjok li buk Sidón kjokyo worbo go, syâ sôk kjlara eshko kjimté wlo.

²⁷ Sbô tjlôkwo laga Eliseo dbaryoshko ga nopga tjeng Israel tjëyoga ara poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo, gueniyo pop-tara kjlara llême. Miga domer Siria so ko Naamán, era poptara» le.

²⁸ Kuya nopga tjeng judiôga syô uyo roshko lirê ga iircono ara ba kong.

²⁹ Ga kojono lok, ga Jesús sôra lok jek kjok eshko dwayo. Kjok eshko li, e pjang dlup poglo go. Eni ga sôra lok jek öötong lok dlup li dbo go, dbuya lon jer tóshko wlo lara.

³⁰ Miga Jesús opdôno jek ba tjrêko, ga toe.

Ä sêya pjang domer goshko ichara Jesúsde toe

³¹ E irgo ga jek öötong shäng Capernaúm kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga öötong

* 4:4 Deuteronomio 8.3. † 4:8 Deuteronomio 6.13. ‡ 4:9-11 Salmo 91.11-12. § 4:12 Deuteronomio 6.16. * 4:19

5

woshtozlong dbaryo ga opzrëno jek shäng judioga syô uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina.

³² Tjlokwo lara jlökoyo, dbo ara go. E kjishko ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä.

³³ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä sëya kjlara. Ga Jesús İya sëya lirë ga öö le ba kong dbo goshko, tjlä ga

³⁴ «Jesús, Nazaret so, çpja tek shäng borwa barwë ega? Çpja tek shäng borwa pjigare? Pja ë miydër pjluë. Pja iak beno shäng dboy Sbô kong» le.

³⁵ Kuya ga sëya li wlona, tjlä ga «Pja kjinkozong. Pja opkjos domer kjwe go dwayo» le. Kuya ga domer li dbura buk töshko, gueniyo llëye owa shäryara ba kong llëme. Eshko ga opkiono ba go dwayo.

³⁶ Eni ga nopga tjeng eshko li beno löng yëy le erä. Ga tjlä ëng kong ga «ÇTjlokwo kjwe llëro? Dbo ara go ga Ä sëyaga iche opkjë ga kole jlökoyo» le.

³⁷ Ga Jesús roy shdöra lok kjok eshko kjwang jikong.

Simón ëm poptara Jesúsde

³⁸ E irgo ga Jesús opshino judioga syô uyo li roshko dwayo, ga jek öötong shäng Simón ushko. Eshko ga Simón ëm buk swlo ara, wloyo kjlikdë. Eni ga nopga tjeng eshko li tjlä Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga kjwe kjimtozong» le.

³⁹ Öötong shäng ba zlong bäng ga kjlik li zenoe. Jekdo eshko ga kojono, ga dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsde ara

⁴⁰ Jek kjok ro zar ga nopga swlo oblë oblë wleniyo söraba ara Jesús kong. Ga orkwo iono kjlara kjlara kjing go, ga poptara.

⁴¹ Jesús, e no pjiluyo ichara Sbörë shrono shäng li miyde Ä sëyaga tjeng oba goshko lirë owa llëme. Epga toshko ga tjlä löng dbo go ga «Pja Sbô Wa!» le. E kjishko ga ichara Jesúsde tjlä llëme.

Jesús Sbô tjlokwo roy pjlu lono judioga syô uyo oblë oblë roshko

⁴² Wëshko kjok shröngto ga Jesús opshino jek kjok eshko dwayo, to jongya ëye llëmshko, ber sök tjoksa wlo. E irgo ga nopga to löng ba wlëk. Ga wlëna lok, ga tjlä lok ba kong ga «Pja brik llëme» le.

⁴³ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong ga «Tja to jongya kjok shto oblë oblë, Sbô ber no pjiluyo sorë li roy pjlu shdök, miydëba wlo. Tja ichak shäng e kong wlo» le.

⁴⁴ Eni ga to shäng ba lë judioga kjokyo kjrinishko kjrinishko, judioga syô uyo lok kjwobi li roshko.

Nopga mã shaga kjrara Jesúsde doglo pkëng (4)

¹⁻³ Pjlara ga Jesús shäng di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Gene-saret* li kjako. Eshko ga nopga shrono löng ara ba zlong bäng, Sbô tjlokwo kuya lok wlo, ga Jesús İliya lok ara. Eshko ga İna Jesúsde ga kjyong tjeng do pjök di bäng li kjako, roy no llëme. Nopga tjeng ba roy li opshino tjeng ba kjla mã shakklo kwoshkwë. Eni ga Jesús opyono kjyong buk kjlara roshko, kjyong li sogo ko Simón. Eshko ga tjlä Simón kong ga «Ichos jek sira di rong shwo lëkong» le. Ga ichara jek. Eshko ga Jesús sirkeno sök kjyong li roshko, ga nopga beno tjeng pjöshko li piya sök.

⁴ Tjläno pjir ga tjlä Simón kong ga «Kjyong ëre ichos jek këgong sit di rong wleshko, ga bomi kjla mã shakklo kjwe dbuzi dishko, pjây mã shak wlo» le.

⁵ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, tjawa parkono löng shkë ga mã sharorwa kjlara llëme. Gueniyo tjawa ichaga pjärë ga kjla dburwa» le.

⁶ Shäryara eni ga mã shara lok träk llëme. Shiya lokshko ga kjla li kjiyo kjone kjone skoktong tjän.

⁷ İya ga dwleto ga ba pjeyoga tjeng kjyong oblë roshko li rokara or go, tek ba kjimté wlo. Ga epga shrono, ga parkono tjë jikong. Ba kjyong do pjök li pito, roy dlina tjung mã erö kjishko.

⁸⁻⁹ Ga İya lok ga mã shara lok ara ga beno löng yëy le erä. Eni ga Simón Pedro kjök tono Jesús boksho, ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, pja opkjos bor zlong dwayo sira. Tja domer owa wleniyo» le.

¹⁰ Ba pjeyoga tjeng kjyong oblë roshko li beno löng eni bakoe. Tjeng kjyong oblë roshko li, epga ko Santiago, Juan. E Zebedeo wapga.

Eshko ga Jesús tjlä Simón kong ga «Lëye bangkjrep llëme. Pja to shäng mã shak ame. Pja iër to ber shäng no töng bor kong shara» le.

¹¹ Eni ga kjyong li shira tjeng pjöshko iröng obi, ba llëbo tjeng kës li rayara, ga to jek lok Jesús tjok.

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹² Pjlara ga Jesús öötong shäng kjok kjrinishko ga domer shrono shäng kjlara ba shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Jesús İya ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, tja poptëp woydë ga tja poptëp ga pjluë» le.

* 5:1-3 Genesaret di bäng, e ko Galilea di bäng bakoe.

¹³ Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjlê ga «Pja poptêr woydê. Pja ber pjîlú shara» le. Jekdo eshko ga domer li poptono beno pjîlú.

¹⁴ Eshko ga Jesús tjlê ba kong ga «Pja pop-toror lèp è kong llême. Pja nom opping syôshtaga Sbô kong nopga kjîshko li kong, pja ÿa wlo erôe. Sbô sêngglo lara Moisésdê, pja äär Sbô poshrêk ba ushko ga pjîlú wlo li sôp, twêp ba kong, pja poptono miydêba wlo» le.

¹⁵ Gueniyo ga Jesús roy shdôktong jek kégong. E kjîshko ga shâng lîshko ga oba tön lóng ba shwoy ara anmoyô, ba kuk wlo, ba swlo llê li popte wlo bakoe.

¹⁶ Gueniyo olôshko ga Jesús opkwê jek shâng èye llêshko, syôshtë Sbô kong tjoksa wlo.

Domer dre kuga llêm wleniyo poptara Jesúsdê kjlara

¹⁷ Dbar kjwara ga Jesús sôk oba ping. Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, e shrono lóng Galilea kjokyo oblê oblê dwayo, Judea kjokyo oblê oblê dwayo, Jerusalén kjokyo dwayo bako, ga sirkeno lóng eshko. Eshko ga Tjlapga dbo kësbang tjeng Jesús tjok, swloppa popte wlo.

¹⁸ Eni ga domerga ga swlo sôgaga li mâr ba go ga tjlê swlo buk tóshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li lônor beno drete» le.

¹⁹ Gueniyo jek opzrêk kjone go llêm, oba ara kjîy. Eni kuzong ga jem tyono lok u dbo kjing sdok li kjing go, kjing dôra sira, swlo li lona ter pjang ba poglo roshko ôotong buk dew, oba ara tjrêko, Jesús bokshto.

²⁰ ÿa Jesúsdê ga swlo sôgaga li mâr ba go ga tjlê swlo buk tóshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li lônor beno drete» le.

²¹ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga lóng eshko, e wotjlik lok ga «¿Kjwe èro? ¡Domer kjwe shâng Sbô lâywê owa, ber tjwlo llêm wlo le! Owa lóngga nopga kong li Sbô erôe» le.

²² Wotjlik lóng llê li miydara Jesúsdê pjir kuzong ga tjlê ba kong ga «¿Pjây wotjlik owa eni ega?»

²³ «Owa pjang bop go li lônor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lônorde, de lônor llêm, e ÿgômi llême. Gueniyo ga «Pja kojôzong. Pja jêkzong» loror ba kong ga poptororde, de poptoror llêm, era ÿgômi wêllê.

²⁴ Kjok ère kjing go na to ter kjok dogo dwayo ère dbo ara, owa pjang nopga go li lôn ber dret wlo ga pjîlú. Miydêmi wlo ga llêbo shâryêr e» le. Eni ga tjlê swlo buk tóshko li

kong ga «lêr bop kong ga pja kojôzong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le.

²⁵ Kuya ga kojono nopga lóng li bokshto, ba bukklo li kjrara, ga to jek ba ushko Sbô poshrêk ara.

²⁶ ÿa nopga tjeng eshko lirê ga beno lóng yêy le erâ, ga Sbô poshrêra, ga tjlê lok èng kong ga «Eeri ga llêbo ÿydê llêm obi, e ÿnoy jlôe» le.

Levi rokara Jesúsdê

²⁷ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jêk shângshko ga domer sôk kjlara eshko ko Levi, e dbur tóngga Roma so kong. E sôk ba pak lîshko. ÿa Jesúsdê ga tjlê ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

²⁸ Kuya ga kojono, ba llêbo tjeng kês li rayara, ga to jek ba tjok.

²⁹ E irgo ga Levi dli shâryono kësbang ba ushko, Jesús poshrêkklo. Eshko ga oba shrono lóng ara iê, tjrêko nopga dbur tóngga Roma so kong shrono lóng ara bakoe.

³⁰ ÿa fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê go lirê ga tjlê lok Jesús oppinggaga lóng li kong ga «¿Pjây iê nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

³¹ Kuya Jesúsdê ga tjlê ba kong lok ga «Nopga lóng pjîlú, swlo llêm ga e dwlomnega woydê llême. Swloppara dwlomnega woydê.

³² Eni ga tja shrono shâng kjok èreshko, nopga pjlo bek li rokaga llêm, nopga owa li rokaga, llêbo owa shârye lóng li, e owa jlôe le, ga raye wlo» le.

Jesús lano shji iê llêm kjîshko

³³ Eshko ga tjlê lok ba kong ga «Juan oppinggaga iê llêm syôshtë Sbô kong wlo dbar kop ara. Fariseo oppinggaga omshârye eni bakoe. ¿Bop oppinggaga iê enido ega?»

³⁴ «Orkwosmozlóng dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li shâng ba tjok obishko ga nopga mak lóng eshko li iê llêm ga äe.

³⁵ Gueniyo domer li sôraba ba shjiryoshko ga eppa iê llêm eshko jâ» le ba kong.

³⁶ Eshko ga tjlêno ba kong lok llêbo jyâglo go obi. Tjlê ga «Shji shwong tjaglên[§] zêy sira, shwong kégue^{*} bângyêy e go wlo llême. Shâryoroy eni kjwe ga shwong tjaglên li sreya, ga shwong kégue li ber owa bakoe.

³⁷ »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglên[†] tyêy ba bapkwô kégue shâryak ông kwota go[‡] roshko llême. Shâryoroy eni kjwe ga ba bapkwô li

† 5:34 Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo. ‡ 5:34 Nopga mak lóng eshko le li, e Jesús oppinggaga loklo.

§ 5:36 Shwong tjaglên le li, e tjlôkwo twara Sbô-ê jlôkoyo tjaglên Jesús kjîshko li loklo. * 5:36 Shwong kégue le li, e tjlôkwo twara Sbô-ê Israel tjêyoga kong jlôkoyo dênashko li loklo. † 5:37 Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglên le li, e tjlôkwo twara Sbô-ê jlôkoyo tjaglên Jesús kjîshko li loklo. ‡ 5:37 Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwô kégue shâryak ông kwota go le li, e tjlôkwo twara Sbô-ê Israel tjêyoga kong jlôkoyo dênashko li loklo.

böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li, e ber llëno ame, ba bakwo li ber eni bakoe.

³⁸ Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjaqlën tyëy wlo ga woyde bakwo tjaqlën.

³⁹ Æye kjillgwo bo dyo dbo ara këguë li iono ga kjillgwo bo dyo tjaqlën li ie woydë llëme. Eshko ga tjlë ga “Këguë li pjlu, tjaqlën li kjinmo” le eni” le.

6

Woshtozlong dbaryo ga Jesús opping-gaga dwla bo kjrano

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjrëko ba oppinggaga tjok. Eshko ga ba oppinggaga löng dwla bo kjrë, ga kjwokäya or go, ue lok wlo.

² Eni ga fariseoga kjone kjone tjlë ga «¿Llëbo shäryako woshtozlong dbaryoshko llëm li shäryëmi löng kjweni ega?» le.

³ Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «¿Dënashko ga David, ba yorkagaga, e pjli lok arashko ga llëye shäryara tak pjang Sbö tjlökwo go li, e lomirë llëmdo?»

⁴ David opzrëno jek shäng Sbö u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li uara, ga twara ba nopga jëk löng ba tjok li kong, ue wlo bako, e uaga syöshtagagarë erö gueniyo» le.

⁵ Ga tjlë ba kong obi ga «Woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ère li e» le.

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsde kjlara

⁶ Woshtozlong dbaryo oblëshko ga Jesús opzrëno jek judioga syö uyo jong kjok eshko li roshko, ga nopga tjeng eshko li pina. Domer shäng kjlara eshko orkwo këlä slosloe.

⁷ Fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, e löng eshko bako, Jesús de, swlo li popte woshtozlong dbaryore ñya lok wlo, rote e go wlo.

⁸ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjlë swlo li kong ga «Pja kojös shäng nopga löng kës ère tjrëko» le. Kuya ga shäryara eni.

⁹ E irgo ga Jesús tjlë nopga tjeng li kong ga «Pjäy kong llëbo kjakrokër kjrina. ¿Woshtozlong dbaryo ga llëye shäryëy oblë kong ga pjlu? ¿Llëbo pjluë, de llëbo owa? ¿Ère dbaryo ga kjlara buk ba llëmdo shinmotké wlo ga llëye shäryëy? ¿Wëyëre, de kjimtëy?» le.

¹⁰ Eshko ga löng ba zlong bäng pjibrili ina uunkong, ga tjlë swlo li kong ga «Pja orkwo roshwizong» le.

Kuya ga shäryara eni, ga ba orkwo poptono beno pjluë.

¹¹ Gueniyo ga nopga löng li iirkono ara, tjlë lok èng kong ga «¿Llëye shäryëy Jesús kjwe kong ga pjlu?» le.

Jesús domerga kjrano doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹² Eshko dbaryo ga Jesús opshino to jem shäng dlup jong kjwara bigdo go, syöshtë Sbö kong wlo, ga syöshtono shkëe.

¹³ Wëshko kjok shröng ga ba oppinggaga rokara tek löng ba zlong bäng. Eshko ga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12), ber löng Sbö tjlökwo roy laga ba äska wlo. Epga ko lok eni:

¹⁴ Simón, e koira beno Pedro;

Andrés, e Simón lëng;

Santiago;

Juan;

Felipe;

Bartolomé;

¹⁵ Mateo;

Tomás;

Santiago, e Alfeo wa;

Simón, e zelote;

¹⁶ Judas, e Santiago wa;

Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Jesús nopga pino träk llëme

¹⁷⁻¹⁸ E irgo ga Jesús to ter dlup li dwayo ba oppinggaga kjrara li tjok, ga öötong löng sdam lëkong. Eshko ga nopga tjeng träk llëm, opping ba tjok wlo. Nopga shrono löng ara ba kuk wlo, ba swlo llë li popte wlo bakoe. Shrono löng li, e Judea soppa, Jerusalén soppa, Tiro soppa, Sidón soppa bakoe. Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e tjeng dlung sor go. Æye tjeng eshko goshko Ä sëyaga ga e poptara Jesúsde.

¹⁹ Eshko ga èye ba shwong porwono ga poptono ba dbo kësang go. E kjishko ga uunkong wotjlik lok ba porwë le.

llëye shäryëy, shji ber löng wopjlu wlo

²⁰ Eshko ga ba oppinggaga ñya Jesúsde ga tjlë ba kong ga

«Nopga song wleniyo,

 pjäy ber wopjlu,

 Sbö ber bomi pjluwo kjishko.

²¹ Pjäy löng pjli ara wleniyo,

 pjäy ber wopjlu,

 llono ga pjäy ber löng bö tjung kjishko.

Pjäy löng slar èë wleniyo,

 pjäy ber wopjlu,

 llono ga pjäy ber löng jar kjishko.

²² Pjäy ñyawa shjiktëng, pjäy wlokrëba llëm, pjäy läywëba owa, bomi ko e owa lëba, shäryëba eni no to ter kjok dogo dwayo ère kjishkoshko ga

 pjäy ber wopjluë.

²³ Eni ga pjäy äär kjok dogoshko ga pjäy potjwlën ara. E kjishko ga shäryëba owa bomi kong enishko ga pjäy woydë llëme. Pjäy ber woowa llëm

dey. Sglik lëmi, öö lëmi ara, pjây löng wopjlu kjishko bakoe.

Dënashko ga Sbô tjlökwo lagaga shdun-aba eni bakoe.

²⁴ Gueniyo ga pjây nopga dbur ara wleniyo, pjây song jlö, ñono ga pjây löng pjlü dbaryo li pjitong kjishko.

²⁵ Pjây löng bö tjung wleniyo, pjây song jlö, ñono ga pjây ber löng pji ara kjishko.

Pjây löng jar wleniyo,

pjây song jlö, ñono ga pjây ber löng slar eë kjishko.

²⁶ Pjây poshrëkoba arashko ga pjây song jlöe. Dënashko ga nopga to löng tjlä ga "Tja Sbô tjlökwo laga" le, gueniyo ichaga Sbörë llëme. Eshko ga epga poshrëra ara bakoe.

Bi moskwoga woydëy ara

²⁷ »Gueniyo ga lër pjây bor kuga li kong ga bomi moskwoga woydozi ara. Èye, pjây ñywa shjiktëng ga kong llëbo shäryozi pjlü dey.

²⁸ Èye wotjlik owa bop tjok ga pjây wotjlik pjlü ba tjok. Èye, pjây bokrotke ga pjây syöshhtë Sbô kong ba kjishko dey.

²⁹ Pjây kwomso shpora oblerë pjlära ga kalëkong twëmi ba kong, shpoya wlo bakoe. Bomi shwong kop lëkong döra ga bomi shwong ter lëkong twëmi ba kong bakoe.

³⁰ È pogo tjwe bomi shwoy llëbo rokë ga twëmi ba kong. Llëbo döra bop shjiryö ga wëyë.

³¹ Pjây llëbo shäryos oblë kong, woydëmi ga shärye lok bomi kong sorë ga eni.

³² »¿Bomi woydagaga woydomirë dö wleni ga pjây potjwlëkklo llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga omshäryë e kjoyoe.

³³ ¿Bomi kjimtagaga kjimtomirë erö ga pjây potjwlëkklo llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga omshäryë e kjoyo bakoe.

³⁴ ¿Dbur poskwomi, tjwlö shimi iröng wlo dö ga pjây potjwlëkklo llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga omshäryë e kjoyoe.

³⁵ Eni llëme. Nopga kong llëbo shärye Sbörë pjlü bako, "Tja kjimtara Sbörë" le llëm gueniyo. E kjishko ga bomi moskwoga woydozi ara. Llëbo shäryozi pjlü ba kong. Dbur poskwözi oba kong, ga tjwlö shimi llëme. Eni ga bomi potjwlëkklo ber kësbange. Ga pjây ber löng Sbô Tjwlö Kësbangyo li wapga jlökoyo.

³⁶ Pja songe le bomi Datarë oba kong. Pja songe lozi oba kong eni bakoe.

«No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëme

³⁷ »"No oblë llëbo owa shäryono" lëy ë kong llëme. Eni ga "Pjây llëbo shäryono owa" le Sbörë bomi kong llëm bakoe. "Pja

shdungko" lëy ë kong llëme. Eni ga "Pjây shdungko" le Sbörë bomi kong llëm bakoe. Llëbo shäryara oblëre bomi kong owa li iozi ber tjwlö llëme. Eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörë ber dret eni bakoe.

³⁸ Oba sëziä. Eni ga pjây sëya Sbörë bakoe. Pjây kong llëbo twe bayo ara, so resgwo bap-kwo tjung kjoyo, resgwo bapkwö li roshko resgwo yoroy, kjing lliy or go, sigwo yoy ber lliktëng wlo, kjing goshko iëy jek obi, ber tjung kjopkwö shopte jong om go wleni. Shäryëmi oblë kong sorë ga shärye Sbörë bomi kong eni bakoe» le.

³⁹ E irgo ga tjläna ba kong llëbo jyäglo go obi. Tjlä ga «Nopga tjeng dö pjök kjok igö llëm wleniyo. ¿Kjlära wlosöya ba kjlära lirë le ga lon jer tjeng pjöyikong pjlëbgwo kjwaraso roy llëmdo?

⁴⁰ Oppinggaga tjwlö ara, ba pingga kjinmo llëme. Gueniyo ga oppino pjirshko ga äar ber ba pingga dik.

⁴¹ »Bomi kjlära bok bäng kjor pjloyo ñmi kjër. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kwangna li igömi llëme. ¿Shäryëmi eni egaro?

⁴² ¿Kjorkwang buk bomi bok roshko li igömi llëm ga "Kjor pjloyo buk bop bok bäng kjwe shir bop kong" lëmi bomi kjlära kong sorëro? ¿Pjây Sbô tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlüshko! Kjorkwang buk bomi bok roshko li shizi bäng go. Enira kjor pjloyo buk bomi kjlära bok bäng li igömi wëlä, shimi ba kong wlo.

Kjor, e sorë miydëy ba bo go

⁴³ »Kjor doyo pjlü ga botjyë ga owayo drete. Kjor doyo owa ga botjyë ga pjlüyo dret bakoe.

⁴⁴ Kjor, e sorë miydëy ba bo go. Kjor bo kjrëy shklik doyo go llëme. Kjillgwo bo kjrëy shkó sho doyo go llëm bakoe.

⁴⁵ No pjlü ga tjlä pjlü, wotjlik pjlü ba pjlüshko kjishko. No owa ga tjlä owa, wotjlik owa ba pjlüshko kjishko bakoe. Llëbo tjeng bomi pjlüshko lomirë bomi kjamo go.

U shäryëy sorë

⁴⁶ »Pjây tjlä bor kong ga "Pja bor Tjlapga jlökoyo" lëmi, gueniyo tja kolëmi llëme. ¿Shäryëmi eni egaro?

⁴⁷⁻⁴⁸ Èye tjwe bor shwoy, tja tjlökwo kuya, ga llëye loror li shärye ga e so domer u ywaga kjlära kjoyoe. U shäryarashko ga shwleyo pjlonarong, ga ak iara ba so bäng pjirbrie. Shäryara pjir ga di to jer, pjono u li goshko ga to wito llëm, u li shäryara pjlü kjishko.

⁴⁹ Gueniyo èye, tja tjlökwo kuya, ga llëye loror li shärye llëm ga e so domer u ywaga oblë kjoyoe. U shäryarashko ga ba shwleyo pjlonarong, rong llëme. Shäryara pjir ga di to jer, pjono u li goshko ga skwara pjir, söra dirë drete» le.

7

Ēngkwaga kägäyo parkaga poptara Jesúsdë kjlara

¹ Jesús tjlëno oba kong pjir ga opzrëno jek öötong shäng Capernaúm kjokyo.

² Domer sök kjlara eshko, e Roma so, e ĕngkwagaga ara kägäyo bakoe. Domer li parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo buk kjlara, woyde ara wleniyo, e swlo ara, wolontoe.

³ Ga Jesús roy kura ba kägäyo lirë, ga judío tlapgaga kjok llgwega wleniyo ichara kjlëbë, Jesús rokë, ba parkaga li poptë wlo.

⁴⁻⁵ Öötong löng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, rokërwa bop kong ga domer li kjimtos sira. E judío bishïya dik llëm, gueniyo bi tjëyoga woyde ara. Tjawa kong syö uyo shäryara kjwara om go. E kjimtako jlë» le.

⁶ Kuya ga to jek ba tjok.

Jek löng ääto ba ushko ga ĕngkwaga kägäyo li, ba pjeýoga ichara kjlëbë, lan Jesús kong obi wlo. Öötong löng ba shwoy ga tjlë lok ba kong ga «Domer li tjlökwo ichono bop kong. Tjlë ga «Tjlapga, pja tek bor ushko llëm ga bue. Tja llëno llëm, tjwlë llëm, pja opzrëk tek bor u roshko wlo.

⁷ Pja ñnor jek om go bop shwoy llëm e kjishko. Bor parkaga poptë lëp erö ga poptë dani.

⁸ Tja kägäyo tjok. Llëye le bor kong li shäryër eni ñyado. Tja ĕngkwagaga ara kägäyo. Llëye lër ba kong li shärye lok eni ñyado bakoe. 'Pja nomo' lër kjlara kong ga toe. 'Pja tegö' lër kjlara kong ga teke. Bor parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo ichër llëbo shäryë ga shärye eni» le bop kong eni» le.

⁹ Kuya ga beno shäng yëy le erä. Ga nopga jëk löng ba tjok li ñya ga tjlë ba kong ga «Lër bomi kong ga domer, e mär bor go jlökoyo, Israel tjëyoga uunkong kjinmo» le.

¹⁰ E irgo ga domerga ichara li öötong löng ĕngkwaga kägäyo li ushko iröng obishko ga ba parkaga swlo ara li wlëna shäng pjlu tjän.

Syã wa shinmotkono woshrara Jesúsdë kjlara iröng obi

¹¹ E irgo ga Jesús jek shäng jongya kjok ko Nain, ba oppinggaga tjok. Oba jek löng ara ba tjok bakoe.

¹² Jek löng ääto eshko ga shinmo sökoba jek pjang kjlara, iëba sakshko wlo. Shinmo li meyo, e syã, ga wa domer oblë drete. Kjok eshko sopga jek löng ara ba yorkë.

¹³ ñya Tjlapga Jesúsdë ga songe le, ga tjlë ba kong ga «Pja slar ame» le.

¹⁴ E irgo ga jek öötong shäng shinmo li zlong bäng ga ba bapkwö söya lok pjang li porwara. Ba sögaga jek löng li slongtëng

löng. Eshko ga Jesús tjlë shinmo li kong ga «¡Dwías, lër bop kong ga pja kojözong!» le.

¹⁵ Ga shinmo li wloktëng sök, ga tjlëno. Eshko ga ichara Jesúsdë to iröng ba mekkë tjok obi.

¹⁶ ñya löng lirë ga bangkjre lok träk llëme. Ga Sbö poshrëra lok ara. Tjlë lok ga «Sbö tjlökwo laga weno shäng bi tjrëko kjlara kësbage» le. Ga tjlë lok obi ga «Sbö shrono shäng, ba nopga kjimté wlo» le.

¹⁷ Jesús roy shdöktong Judea kjokyo kjok kjwang jikong, kjok shto oblë oblë ber tjeng ba worbo go bakoe.

Juan No Waga

¹⁸ E irgo ga llëbo shäryak eni li, e roy kura Juandë pjir, laga ba oppinggagarë ba kong. Eni ga ba oppinggaga rokara ba shwoy do pjök,

¹⁹ ga ichara tjlë Tjlapga Jesús kong ga «¿No pjluoyo iche le Sbörë kosherwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?» le.

²⁰ Eni ga öötong löng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjawa ichara Juan No Wagarë tjlë bop kong ga «¿No pjluoyo iche le Sbörë kosherwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?» le lok ba kong eni.

²¹ Jekdo eshko ga nopga swlo oblë oblë wleniyo, nopga goshko Á sëyaga, e poptara Jesúsdë ara. Ga nopga kjok igö llëm wleniyo poptara ara, beno löng kjok igö pjluë.

²² E irgo ga Jesús tjlë Juan oppinggaga li kong ga «Llëye ñnami, kuromi li to lëmi Juan kong. Nopga kjok igö llëm wleniyo kjok ñnoe. Nopga jëk llëm wleniyo jëktonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptonoe. Nopga kjok kugö llëm wleniyo kjok kunoe. Shinmoga woshrono iröng obi. Nopga song wleniyo kong Sbö tjlökwo roy pjlu lak ba kong.

²³ ñye mär bor go, ga tja raye llëm ga era ber sök wopjlü» le.

²⁴ Eppa toshko ga Jesús tjlëno oba kong Juan kjishko. Tjlë ga «¿Pjây jek löng kjok dogro no llëmshko, Juan ikshko ga pjây äätë eshko llëm obishko ga domer, e kjwe sorë loromi? ¿E sjro bakwara pjlukdë wleni loromire?»

²⁵ ¿Eni llëm ga e kjwe sorë loromi? ¿E doyono shäng shwong wolësowa, tjwlö ara wleniyo go loromire? Miydëmi pjlu ga nopga dbur ara eniyo löng pjlu ushko.

²⁶ ¿Eni ga e kjwe sorë loromi? E kjwe Sbö tjlökwo laga loromire? E jlë. Ga e tjwlö ara, Sbö tjlökwo lagaga oblë kjinmo.

²⁷ Sbö tjlökwo tak pjang li goshko ga Sbö tjlëno Juan kjishko. Tjlëno beno eni: «No ichër kjlara bop bäm go, bop roy laga, irbo poshäryë bop kong wlo.»*

* 7:27 Malaquíás 3.1.

²⁸ Lër bomi kong ga nopga uunkong kjok ère kjing go äatè tjwłõ ara, Juan kjinmo llème. Eni gueniyo ga nopga löng Sbõ sök no pjlyushko kjłobi li tjwłõ ara, Juan kjinmo» le.

²⁹ Jesús tjłõkwo kugaga uunkong, nopga dbur töngga Roma so kong ëmdè ga tjłè ga «Sbõ tjłõkwo, e beke» le, optwono Juan kong, we jer di roshko li kjışhko.

³⁰ Gueniyo ga fariseoga, kjok llgwekklo tara Moisésdè li miydagaga pjłú wleniyo, era optwono Juan kong, we wlo llème. E kjışhko ga Sbõ tjłõkwo kjrara lok llème.)

³¹ Ga Jesús tjłè obi ga «Eerishko dbaryo sopga, ¿pjây so llè kjoyo lër bomi kong?

³² Pjây so kjwozirga öö le löng ëng kong llèbo soynezlong shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjłè lok ga

»“Tjawa dbonmo bakwono ga bëyotkoromi llème.

Tjawa tono təkwo woydoklo ga pjây slatong llèm bakoe” le lok eni.

³³⁻³⁴ »Lër ega lër bomi kong. Juan No Waga shrono shäng ga iono llèm Sbõ kong dbar kop ara, ga kjıllgwo bo dyo iono llèm bakoe. Eshko ga “Kjwe goshko Ä sëya kjlara” loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ère shrono ga tja iè ara, tja kjıllgwo bo dyo iè bakoe. Eni ga “Domer kjwe iè sıyo, nelõtkè äe, jèk nopga owa wleniyo tjok, iè nopga dbur töngga Roma so kong li tjok bakoe” lèmi eni. Lër bomi kong ga pjây so kjwozirga löng li kjoyo e kjışhko.

³⁵ Sbõ kjok miydè li, e jløe miydèba ba sógaga li go» le.

Fariseo ko Simón

³⁶ Fariseo shäng kjlara. Pjlara ga Jesús mana jek ba ushko iè, ga Jesús jek öötong sirkeno sök iè ba tjok eshko.

³⁷ Kjok eshko ga walè shäng kjlara, llèbo owa shäryaga wleniyo. Kuya ga Jesús sök iè fariseo li ushkosho ga jek öötong shäng eshko, wloshko poshtikklo bapkwõ tjwłõ ara, roshko poshtikklo lõ pjłëbiè.

³⁸ Öötong shäng Jesús zlong bäng ga slar èèe. Ba boryo li tjõno Jesús dre kjing go, ga döya sök ba käckzong go. Eni ga ba dre li lõ shira, ga kjing go poshtikklo li kwona.

³⁹ İya fariseo, Jesús maga lirèshko ga wotjłık ga «Domer kjwe Sbõ tjłõkwo laga wleniyo jlõkoyo kjwe ga walè sök ba porwè kjwe owa miydara pjire» le.

⁴⁰ Fariseo li ko Simón.

Eni ga Jesús tjłè ba kong ga «Simón, tjłõkwo lër woydè bop kong sira» le.

Kuya ga tjłè ba kong ga «Tjłapga no pingga, lozong» le.

⁴¹ Eshko ga tjłè ba kong ga «Pjlara ga nopga tjeng do pjök, pogo tjwłõ dbur poskwongga wleniyo kong. Kjlara pogo

tjwłõ ba kong bayo domer parkè dbargwo sak dbäw pjloglo shkèng (500) äska wleni. Kjlara obi pogo tjwłõ ba kong bayo domer parkè dbargwo sak shkèng (50) äska wleni.

⁴² Ga potjwłëya lok ga ä kuzong ga dbur poskwongga li tjłè ba kong lok ga “Wëyè, tja potjwłëmi ame” le. ¿Eni ga kjone dey ga e woyde ara anmoyõ?»

⁴³ «Bor kong ga kjlara pogo tjwłõ ara, potjwłëkkıo ame li e» le.

Kuya ga tjłè ba kong ga «Lëp li eni jløe» le.

⁴⁴ Eni ga walè li İya ga tjłè Simón kong ga «Walè kjwe İzong. Tja shrono tek shäng bop u roshkosho ga tja kong di tworop, tja dre shkwe e go wlo llème. Gueniyo bor dre pöra kjwerè ba boryo go, ga dona ba käckzong go.

⁴⁵ Tja wlokjroropshko ga tja lõ shirop llème. Gueniyo tja shrono tek lèkong ga bor dre lõ shiya kjwerè wop sit wop site.

⁴⁶ Kjyo kwonop bor dlu kjing go llème. Gueniyo poshtikklo kwona kjwerè bor dre kjing go.

⁴⁷ E kjışhko ga lër bop kong ga owa pjang ba go ara li lõnor beno drete. E kjışhko ga tja woyde ara anmoyõ. Gueniyo èye kong, owa pjang ba go li lõnor sira dö ga tja woyde ara anmoyõ llème» le.

⁴⁸ E irgo ga Jesús tjłè walè li kong ga «Owa pjang bop go li lõnor beno drete» le.

⁴⁹ Eshko ga nopga mana tjeng iè ba tjok li tjłè ëng kong ga «¿Kjwe èro? ¿Owa pjang oba go li lõya sorè?» le.

⁵⁰ Gueniyo ga Jesús tjłè walè li kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja döktonge. Pja nom wopjlı bop ushko» le.

8

Walëga Jesús kjimtaga

¹ E irgo ga Jesús jèk to shäng kjok kjrına kjrına, ga Sbõ ber no pjlyuo sorè li roy pjłú le shäng oba kong. Ga domerga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li jek löng ba tjok,

² walëga jek löng ba tjok kjłöbö bakoe. Walëga li bäm goshko ga kjone kjone swlo oblè oblè, kjone kjone goshko Ä sëyaga, ga poptara Jesúsde beno pjłúe. Kjlara ko María Magdala so. Dämärshko ga Ä sëyaga tjeng ba goshko doglo kjäk (7) li ichara to uunkong.

³ Kjlara obi ko Juana, e Cuza boy. Cuza, e parkè shäng Herodes kong, ba llèbo daga. Kjlara obi ko Susana. Jesús kjimte walëga lirè löng, ba dbur baİya li go.

Dwla sguingga

⁴ Pjlara ga oba shrono kjok shto oblè oblè dwayo ga tõno ara Jesús sök lishko. Eshko ga Jesús tjłèno ba kong llèbo jyäglo go. Tjłè ga

⁵ «Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing.

Sguĩyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bång, ga shglëraba, uara sênwarê drete.

⁶ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrêko. Gueniyo klung sho li shglêk llêm kjîshko ga dwla li wenoshko ga danoe.

⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkô sho roshko, ga wenoshko ga llgwîna drete.

⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlú kjing go, ga kuno, botjyono pjlúe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbâw (100)» le.

E irgo ga tjlê ba kong jek sira obi ga «Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yôtso» le.

Jesús tjlêno llêbo jyâglo go erâ ega

⁹ E irgo ga Jesús oppinggaga tjlê lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga llêye lorop llêbo jyâglo go li, e llê loklo pjlollgwes borwa kong, miydêba wlo» le.

¹⁰ Kuya ga tjlê ba kong ga «Sbô ber no pjluyo sorê li roy miydaydêba llêm li pinaba bomi kong, miydêmi wlo. Gueniyo nopga oblê kongda, lêr llêbo jyâglo go erâ. Eni ga

»“Ëya lông ga llê iyde miyde lok llêm, kuya lông ga llê loklo miyde lok llêm bakoe.”*

Dwla sguingga lanyo, e llê loklo lara Jesúsdê

¹¹ »Dwla sguingga lanyo, e llê loklo lêr bomi kong. Dwla li, e Sbô tjlôkwo loklo.

¹² Dwla lono irbo bång li, e Ëye Sbô tjlôkwo kuno li loklo. Gueniyo Á tjwe eshko, ga döya ba pjlúshko dwayo, tjlôkwo li kjre llêm wlo. Eni ga eppa dâr llême.

¹³ Dwla lono ak ara tjrêko li, e Ëye tjlôkwo li kuno ga beno shång wopjlú li loklo. Gueniyo tjlôkwo li äär ber ba pjlúshko jlôkoyo llêm kjîshko ga tjlôkwo li kjre dbar kjwôbô erâ. E irgo ga llêye wen ba kong sira tjlôkwo li kjîshko ga raye, sóya ame.

¹⁴ Dwla lono shkô sho roshko li, e Ëye tjlôkwo li kuno li loklo. Tjlôkwo li kura, gueniyo wotjlik sôk ara, wo pjang dbur go, llêbo pjlú kjok ère kjing goshko li woyotjliya ara bakoe. E kjîshko ga tjlôkwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlôkwo li kjîshko llême.

¹⁵ E ga dwla lono klung sho pjlú kjing go li, e Ëye tjlôkwo li kuno, ga kjre jlôkoyo ba pjlúshko li loklo. Kjre, ga sóya iyado, ga bo wen tjlôkwo li kjîshko arae.

Iök shjiy

¹⁶ »Iök shjiy borkey, kjinguëy wlo llêm, jney bi bukklo dorko wlo llêm bakoe. Iëy jong kjókshko dey, nopga opzrêk jek eshkoshko ga kâlâ të shjiy wêlê wlo.

¹⁷ Llêbo jney, miydêba jekdo llêm wlo. Gueniyo llono ga e miydêba dret, iök shjiy iak jong kjókshko wleni.

¹⁸ E kjîshko ga bor tjlôkwo kuzi yôtso, miydêmi pjlú wlo. Ëye llêbo tjok ga sêya jek obi. Ëye llêye llêm ga llêye tjeng sirawa li döya ba shjiryô drete» le.

Jesús, ba mekê, ba lêmga

¹⁹ Eshko ga Jesús mekê, ba lêmga, e shrono tjeng Jesús sôk lishko, gueniyo öötong ba soshko llêm, oba ara kjîshko.

²⁰ E kjîshko ga roy laraba Jesús kong ga tjlê ga «Bop mekê, bop lêmga, e shrono tjeng bop ik kjoko» lêba.

²¹ Kuya ga tjlê ba kong ga «Ëye, Sbô tjlôkwo kura, ga kole ga era bor mekê wleni, bor lêng wleni» le.

Pjluk, di bång buk kêsbang, e ichara Jesúsdê

²² Dbar kjwara ga Jesús opyono kjyong roshko ba oppinggaga tjok, ga tjlê ba kong ga «Shji to dipzê, di bång buk kêsbang ère kjwo kalêkong» le. Ga jek lok.

²³ Jek lông dipzê wopro ga Jesús ponoe. Eshko ga pjluk tjwe jong tråk llêm, dbo ara di bång buk kêsbang li kjing go. Di iöya ara, ga di dlín jong kjyong li roy, pir sek seke.

²⁴ Eni ga ba oppinggaga äär lông ba wolleng, tjlê ba kong ga «¡Tjlapga, shji ba piteo!» le.

Kuya ga kojono, ga pjluk, di iöya, e wlona, ga beno tjeng tjêkso.

²⁵ Eshko ga tjlê ba oppinggaga kong ga «¿Pjây oto? ¿Pjây már bor go llêm ega?» le.

Eshko ga eppa beno lông sêya llêm, kjok bangkjre lok ara bakoe. Ga tjlê èng kong ga «¿Domer kjwe èro? Tjlêno pjluk, di iöya li kong ga kole pjlúe» le.

Domer goshko Á sêya kjlara

²⁶ E irgo ga öötong lông Gadara kjokyo, di bång buk kêsbang li kjwo kalêkong.

²⁷⁻²⁹ Eshko ga domer shång kjlara, goshko Á sêya kjlara. Shång dbar kop ara ga shwong pjung llêm, sôk u roshko llêm, jêk to shång sakshko erâ. Ba orkwo, ba dre, e kjrocharaba drông sho go pjlolog kop ara, dâr llêm wlo laraba, gueniyo shaya sêya lirêshko ga ba drông sho li skoya jek tas tas erâ, ga iche sêya lirê kjok dogro no llêmsshko.

Eni ga Jesús opshino jek shång kjyong roy dwayo li iya sakshko dwayoshko ga tek shrono shång ba zlong bång ga kjök tonô.

Ëya Jesúsdê ga tjlê ba kong ga «¡Á sêya, pja opkjô domer kjwe go dwayo!» le.

E kjîshko ga sêya li tjlê ba kong dbo go ga «¡Sbô Tjwlo Kêsbangyo Wa li pja! ¡Pja tek shång bor barwê llêm! ¡Rokêr bop kong sira ga tja shdum llêm!» le.

³⁰ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Pja ko llê?»

«Tja ko Kop Arae» le ba kong. Lara eni, Á sêyaga tjeng domer li go ara kjîshko.

* 8:10 Isaías 6.9.

³¹ Eni ga rokara Jesús kong ga iche Ä séyaga shdüzlong shtoyo llême le.

³² Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng träk llêm dlup poglo go, ië. Eni ga rokara Jesús kong ga iche jek köchi tjeng li go.

Kuya ga «jölö» le,

³³ ga séyaga li opkono lok domer li go dwayo, ga jek lok köchi li go shara. Wop eni llêm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësang li roshko, ga shteno lok dret eshko.

³⁴ İya köchi dagaga tjeng lirë ga töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga llëye shäryono li roy lara nopga kong pjire.

³⁵ Kuya lok ga tek shrono löng ara ba ik. Shrono Jesús shäng lishko ga İya lok ba zlong bäng ga domer dämär ga goshko Ä séya li, e wlëna lok bë sök eshko, doyono pjir shwong go, skwë ame, poptono sök pjilü. İya lok eni ga beno löng séya llême.

³⁶ Domer goshko Ä séya li poptara sorë, e lara ba İgaga tjeng eshko lirë nopga shrono tjeng li kong.

³⁷⁻³⁹ Eshko ga kjok eshko sopga uunkong tjilë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le. Lara eni, kjok bangkjre lok ara kjishko.

Kuya ga jlö lara, jer opyë sök kjoyng li roy. Eshko ga domer poptono li tjilë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios jek bop tjok.» «İlême. Pja nom bop ushko iröng dey. Llëye shäryara Sbörë bop kong li, e lëp oba kong, miydëba wlo» le ba kong. E irgo ga Jesús to ey dwayo.

Eni ga jlö lara domer lirë, ga to jek kjok eshko kjwang jikong. Eshko ga e poptara Jesúsde sorë li roy le öötong shäng oba kong eshko.

Kjoglo wolono buk kjlara, walë swlo ara kjlara

⁴⁰ Jesús dipzono jek di bäng buk kësang li kjwo kalëkong iröng obi. Öötong shäng di kjako ga oba tönö löng träk llêm eshko ba wlojkrë.

⁴¹⁻⁴² Eshko ga domer shäng kjlara ko Jairo. Judioga syö uyo jong eshko li kägäyoga shäng kjlara li e. Ba wa walë kjlaraso li wolontoe. E lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) erä. E kjishko ga Jesús İya ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonö, kujono bokdo kjlay klung go, ga rokara jek ba ushko.

Kuya ga «jölö» le, ga to jek ba tjok.

Oba ara kjishko ga Jesús jëk shängshko ga pollikoba arae.

⁴³ Löng li tjrëko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Ba dbar İya İyado, poptë llême. Öör shäng dwlomnega ara shwoy, ga ba dburwa tjeng li zana drete. Eni ëmdë ga poptono llême.

⁴⁴ Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong ga ba shwong worbo porwara, ga poptono jekdo eshko.

⁴⁵ Eni ga Jesús tjilë oba kong ga «¿Tja porwaga ërë?» le.

Kjlara kjlara tjilë ga «Tja llême» le lok ba kong eni.

E kjishko ga Pedro tjilë ba kong ga «Tjİlapga, nopga ara kuzong ga pja polliya löng pjlor kar kare» le.

⁴⁶ Gueniyo kuya ga tjilë ba kong ga «Tja porwara ëborë, e miydorore. Kuror ga ëbo poptono, bor dbo kësang go» le.

⁴⁷ Eni ga miydara walë lirë ga Jesús porwara li beno lütshko llême. Eni kuzong ga tek shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonö sök kjlo dete erä. Eshko ga nopga uunkong bokso ga porwara ega, poptono jekdo sorë, e lara ba kong pjire.

⁴⁸ Kuya ga tjilë ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe. Pja nom wopjlü bop ushko» le.

⁴⁹ Jesús tjilë shäng walë li kong wopro ga no tek Jairo ushko dwayo shrono shäng kjlara ga tjilë Jairo kong ga «Bop wa yë shinmotkonoe. Tjlapga no pingga kjwe twëy tjötö ame» le.

⁵⁰ Kuya Jesúsde ga jlö lara llême. Tjilë Jairo kong ga «Pja woydë llême. Pja mär bor go ga bop wa poptë dani» le.

⁵¹ E irgo ga Jesús öötong shäng Jairo ushkosho ga Pedro, Santiago, Juan, Jairo, Jairo boy, epgara ichara opzrëk jek ba tjok. No oblëra ichara opzrëk llême.

⁵² Eshko ga nopga slar wopjluk jong träk llêm, kjloshtë ara bakoe. Jesús opzrëno jek u li roshkosho ga tjilë löng li kong ga «Pjây slar ame. Kjoglo, e wolono llême. Buk pë erä» le.

⁵³ Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erä. Miyde lok ga kjoglo li shinmotkonoe.

⁵⁴ Eni ga Jesús opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, orkwo shara, ga tjilë ba kong dbo go ga «Kjwozirwa, pja kojözong» le.

⁵⁵ Jekdo eshko ga kjoglo li woshrono, ga kojono shäng. Eni ga ba data, ba mekë, e ichara Jesúsde ba sëng.

⁵⁶ Eshko ga epga beno löng yëy le erä. Gueniyo ga Jesús tjilë ba kong lok ga «İlëye shäryono jüshko ëre lëmi ë kong llême» le.

9

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsde

¹ E irgo ga Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ä séya oblë oblë tjeng oba goshko li iche to wlo, swlo oblë oblë popte wlo bakoe.

² Ga ichara Sbö ber no pjluvo sorë li roy lë oba kong, swloppa poptë bakoe.

³ Eni ga tjlë ba kong ga «Pjây brikshko ga llëye sömi llëme. Pjây kjorkung sök llëm, kjla llëm, dli llëm, dbur sho llëm bakoe. Shwong pjang bomi do go li sömi ga pjlu, gueniyo shwong oblëra sömi llëme.

⁴ Pjây äär kjone pogo ga pjây ber löng u kjwaraso, äär jong pjây opshik kjok eshko dwayo guing.

⁵ Pjây öötong löng kjone ga pjây wlokjre llëm wleni ga pjây opshik eshko dwayo, ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. E ber pjây kura lok llëm li jyäglo, ga owa li ber pjang ba go» le.

⁶ Eni ga epga to jek löng kjok kjrinishko kjrinishko, Sbö tjlökwö roy pjlu lé oba kong, ga swlopga popte lok bakoe.

Juan No Waga zröraba

⁷ E dbaryo ga llëye shärye Jesúsde shäng li roy shdöktong ara. Ga kura Pjlu Herodesde, ga beno sök wotjlik ara. No kjone kjone tjlë ga «E Juan No Waga li woshrokdo» le.

⁸ Kjone kjone obi tjlë ga «E Sbö tjlökwö laga tek dëdashko so Elías tjwayde shäng» le. Kjone kjone obi tjlë ga «E Sbö tjlökwö lagaga tek dëdashko so kjlara li woshrokdo» le.

⁹ Gueniyo Herodes tjlë ga «E lanyotkëba ara. ¿Eni ga ë lëba? ¿E Juan woshrokdo? Nopga ichaga tjarë om go, Juan kagä zë tase» le eni. Eni ga dröno ara, iya wlo.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

¹⁰ Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska li shrono löng iröng obishko ga llëye shäryara lok li lara lok Jesús kong pjire. E irgo ga epga tona Jesúsde tjeng dboy, ga söra jek öötong löng kjok ko Betsaida.

¹¹ Gueniyo ga miydarä kjok eshko soppagarë, ga to jek lok ba irgo. Shrono löng ba shwoy ga nopga li wlojrrara, ga Sbö ber no pjluo sorë li roy lara ba kong, ga swlopga söra lok tjeng eshko li poptara.

¹² Kjok sëng ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Kjok ëreshko llëye drete. Pjlu wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjwlëk wlo, pozlong shtoyo wlëk wlo bakoe» le.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sëzi pjäydë dey» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Ëreshko tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mä tjeng do pjökdewa erä. ¿Woydëp ga tjawa jongya dli tjwlëk nopga tjeng kës ëre kongde?» le.

¹⁴ (Eshko ga domerga tjeng doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.)

Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Nopga kjwe ichozï wlar tjeng töshko, shtor shtor, doglo sak shkëng (50) sak shkëng (50)» le.

¹⁵ Kuya lok ga shäryara eni, ga nopga li wloktong tjeng töshko uunkong.

¹⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mä do pjök li, e kjrara Jesúsde, ga kjok dogo iya jem drëng ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga dli li twara ba oppinggaga kong, pjlorgue lok nopga tjeng kës li kong wlo.

¹⁷ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjluë. E irgo ga dli worbo tona ba oppinggarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

No pjluo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorë

¹⁸ Pjlara ga Jesús sök syöshtë Sbö kong. Ba oppinggaga löng ba tjok eröe. Eshko ga tjlë ba kong lok ga «¿Kumi ga tja ë lëba?»

¹⁹ «No kjone kjone tjlë ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwö laga tek dëdashko so Elías tjwayde shäng le. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwö lagaga tek dëdashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

²⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «E ga pjäye, ¿tja ë lëmi?» le.

Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «No pjluo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja» le.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko

²² Eshko ga tjlë ba kong obi ga «Äär dbar kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdungoba ara guing. Judio tjlapgaga kjok lligwega wleniyo, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok lligwekklo tara Moisésde li go, tja wlokjre lok llëme. Ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

²³ E irgo ga tjlë uunkong kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlökojo ga ber shäng bor woyotjlik iyado, wotjlik llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjishko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme.

²⁴ Ëye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökojo, e zröraba bor kjishko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo.

²⁵ Ëye, llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok.

²⁶ »Llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor dbo kälä goshko, Data Sbö dbo kälä go, bor parkagaga kjok dogo so tjok.

Eerishko ga éye, tja lökyokjre oba bokshto ga eshko ga lökyokjrer eni bakoe.

²⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga pjây kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga Sbô ber no pjluvo sorë li ïmi wëlle» le.

Jesús kjlopswono beno kälä lletlet

²⁸ Dbarowo kjwong (8) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e söra Jesúsdë jem ba tjok dboshko, ga öotong löng dlup jong kjwara kjóshko li go, syöshhtë Sbô kong wlo.

²⁹ Eshko ga Jesús syöshhtë Sbô kong wopro ga ba bokkwo kjlopswono, shwong beno pjublún, kälä lletlete.

³⁰⁻³¹ Eshko ga Moisés, Elías, e weno löng lan ba tjok, kälä të shjiye. Ga wop tjok ga Jesús zrökoba Jerusalén kjokyo sorë li lanyotke lok ëng tjok.

³² Ba oppinggaga tjeng eshko li löng poywö erä. Gueniyo polläk ga ïna lok ga Jesús kälä shjiye. Domerga löng do pjök ba tjok li ïna lok bakoe.

³³ Domerga li brik lok kwilëshko ga Pedro tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, tjawa löng na ga pjüle. Tjawa ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le. Lara eni, gueniyo llë layde shäng li miyde shäng llëme.

³⁴ Shäng tjlë wopro ga pjäng sho lono ter kjrina ba kjing go, ga ba oppinggaga li beno kjok bangkjre ara.

³⁵ Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok ga tjlë ga «Bor wa li ëre. E kjröror. Ba tjlökwö kuzia» le.

³⁶ Kura lok pjir ga ïya lok ga Jesús beno shäng kjaraso. Dbar eshko ga beno löng kjing, llëye ïna lok li lara ë kong llëme.

Dwlas goshko Ä sëya poptara Jesúsdë kjlara

³⁷ Wëshko ga ter shrono dlupli dwayoshko ga nopga shrono löng träk llëm, Jesús ik.

³⁸ Eshko ga domer shäng kjlara nopga tjeng li tjrëko. Tjlë Jesús kong dbo go ga «Tjlapga no pingga, rokër bop kong ga bor wa domer ëre is sira. Tja wa oblë drete.

³⁹ Olö ga shaya Ä sëyarë, ie öö le, dbukza rish buk töshko, jek kjlo dete, ga kjamo ber bung erä. Shärye owa eni wop sit wop sit.

⁴⁰ Tja tjlëno bop oppinggaga beno tjeng ëreshko wle kong ga «Bor wa ëre, goshko Ä sëya kjlara. Rokër bomi kong ga ichozit to bor kong sira» loror, gueniyo to ichara lok llëme» le.

⁴¹ Kuya ga tjlë löng li kong ga «Pjây wotjlik owa. Pjây mär Sbô go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong llono, pjây mär ber löng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän» le. Eshko ga tjlë domer li kong ga «Bop wa tek sös bor kong» le.

⁴² Eni ga dwlas li söya lok jek shäng äätë ba zlong bäng ga dwlas li dbura sëya lirë rish buk töy, jek kjlo dete erä. Eshko ga sëya li wlona Jesúsdë, ga dwlas li poptara, ga twara iröng ba data kong.

⁴³ ïya nopga tjeng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, Sbô dbo ara kjishko.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko pjlara obi

Llëye shäryara Jesúsdë li woyotjlikoba löng wopro ga tjlë ba oppinggaga kong ga

⁴⁴ «Llëye lër bomi kong li kuzi yötso, woyojemi llëme. No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga wloshko» le.

⁴⁵ Gueniyo ga llëye le shäng li llë loklo miydara lok llëm, e jnena Sbörë beno, miyde lok llëm wlo kjishko. Ga llë loklo kjakrokara lok ba kong llëm, bangkjre lok ara kjishko.

Ëye tjwölö ara anmoyö

⁴⁶ E irgo ga ba oppingga kjlara tjlë ga «Tja ber tjwölö ara pjây uunkong kjinmo» le kjlara obi kong. Kuya ga tjlë ga «Llëme. Ber tjwölö ara li tja» le. Ga llamoga omlë jong eni bakoe.

⁴⁷ Llëye le löng li miydara Jesúsdë drete. Eni ga kjwozirwa kjrara kjlara, ga iara shäng ba zlong bäng,

⁴⁸ ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Ëye, kjwozirwa ëre wlokjrrara bor kjishko ga tja wlokjrrara wleni. Ga éye, tja wlokjrrara ga bor ichaga wlokjrrara wleni bakoe. Bomi tjrëko ga éye shäng kjlara wotöy anmoyö ga tjwölö ara anmoyö li e» le.

«Ëye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong» lara Jesúsdë

⁴⁹ E irgo ga Juan tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, domer ïnorwa shäng kjlara, Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to shäng bop ko go. Gueniyo ga e bop oppingga bi tjok llëm kjishko ga tjawa tjlëno ba kong ga «Ä sëyaga ichëp Jesús ko go ame» lororwa eni» le.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «jwëyë! «Shäryëp ame» lëmi ba kong llëme. Ëye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong» le.

Jesús wlokjrrara Samaria sogparë llëme

⁵¹ Eshko ga Jesús jem kjok dogo iröng obi wlo dbaryo li ääto, ga wotjlik ga to jongya Jerusalén kjokyo, lara jong kjwaraso eni. Ga to jek ba nopga tjok.

⁵² Jëk löngshko ga nopga ichara pjök mya ba bäm go ba roy söga wleniyo. Eni ga ba roy sögaga li öotong löng bäm go Samaria kjokyo kjrina, pozlong shtoyo wlëk lara.

⁵³ Gueniyo ga miydara Samaria sogparë ga jongya jong Jerusalén kjokyo. E kjishko ga wlokjrrara lok llëme.

⁵⁴ Roy kuya ba oppinggaga Santiago, Juan lirë ga tjlë lok Jesús kong ga «Tjlapga,

¿woydëp ga tjawa iök long ter kjok dogo dwayo, epga pjir wlore?» le.

⁵⁵ Kuya ga bojono ba shwo lëkong ga wlongza tjã tjã erã.

⁵⁶ Eshko ga jek lok kjok shto oblë.

Shji jëk Jesús tjok ga soyo tjok

⁵⁷ Eni ga jek löng irbo wopro ga no shäng kjlara eshko tjëlë Jesús kong ga «Tjlapga, woydër ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

⁵⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Shjiti kjloshko so, e pë klung bäng. Sënwa, e pë ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ërera woshtozlong shtoyo drete» le.

⁵⁹ E irgo ga tjëlë oblë kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

Gueniyo kuya ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data wolono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo iröng bop tjok» le.

⁶⁰ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Shinmoga ber tjeng ëng jnek wëyë. Pja nom Sbõ ber no pjluoyo sorë li roy lë oba kong dey» le.

⁶¹ E irgo ga no shäng kjlara obi tjëlë Jesús kong ga «Tjlapga, tja jek bop tjok lër. Gueniyo tja koshëp sira, “Tja toe” lër bor pje yoga kong guing» le.

⁶² Kuya ga tjëlë ba kong ga «Ëye ba pak soyono, ga wotjlik llëbo beno iröng li kjishko ga e llëno llëm Sbõ ber no pjluoyo lishko» le.

10

Nopga ichara Jesúsde jek doglo sak kjäk kjingsho pjök (72)

¹ E irgo ga nopga jek löng ba tjok li kjrara Jesúsde doglo sak kjäk kjingsho pjök (72). To kjok shto oblë oblë le lishko ga epga ichara jek löng pjök pjök ba bäm go.

² Eshko ga tjëlë ba kong ga «Dwla bo kjrëy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjlëbõ döe. Eni ga rokozi dwla sogo li kong ga parkagaga wlëya obi, dwla bo ara li kjre wlo.

³ Eni ga pjây nomo. Pjây to löng sjëke. Pjây ichër jek löng öng wlëp ushko so llgwoklë jëk löng shjiti kjloshko so löngshko wleni.

⁴ Pjây brikshko ga pjây dbur sök llëm, kjla sök llëm, drepkwota sök llëm bakoe. Pjây jëkko eröe. No wleni irbo ga “Miga” lëmi ba kong llëm, pjây jek bek eröe.

⁵ Pjây äär ber löng kjone ga pjây opzrëk jek u jong kwara eshko li roshko, ga pjây tjëlës nopga tjeng eshko li kong ga “Miga. Rokër Sbõ kong ga pjây löng u ëreshko uunkong ie ber löng wlëpe” lozi ba kong eni.

⁶ Eshko ga pjây wlokjre lok wopjlu wleni ga epga ie Sbörë ber löng wlëp jlokoyo. Gueniyo pjây wlokjre eni llëm ga epga kjimte Sborë llëme.

⁷ Pjây öötong löng kjone pogo ga pjây to löng u kwara kwara llëm, pjây ber löng u

kjwaraso dey. Ëye parkë ga e potjwlëkko ba pak li äska. E kjishko ga pjây sëya llë ga uozi, bomi potjwlëkko li e.

⁸ »Pjây öötong löng kjone pogo ga pjây wlokjre nopga eshko sorë wleni ga pjây sëya llë ga uozi,

⁹ swlopga löng eshko li poptozi, ga pjây tjëlë nopga löng li kong ga “Sbõ ber no pjluoyo wlo li, e dbaryo döroe” lëmi ba kong eni.

¹⁰ »Gueniyo ga pjây öötong löng kjok kjrina ga pjây wlokjre nopga eshko sorë llëm ga pjây to löng jëk irbo pjlara pjlara tjwe lok li go, ga pjây tjëlë kjok eshko sopga li kong ga

¹¹ »Bomi kjokshko pjlungyo pjono borwa dre go li lönwa ber tjeng jushko, pjây shdungko loklo. Gueniyo miydozi pjlu ga Sbõ ber no pjluoyo wlo li, e dbaryo döroe” lëmi ba kong eni.

¹² Lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga kjok eshko sopga shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga kjinmo» le.

Kjok shto oblë oblë, ba tjëlökwo kjrëba woydë llëm kjishko ga kjok eshko sopga wlona Jesúsde

¹³ E irgo ga tjëlëno nopga kjok shto oblë oblë li kjishko. Tjëlë ga «Corazin sopga, Betsaida sopga, pjây song jlö, pjây shdungko! Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li İna Tiro sopga, Sidón sopgarë tek dëdashko kjwe ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe İara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgro së ä wleniyo, pjlung sho İara ba dlu kjing go, ba woowa li İya Sbörë wlo tjän.

¹⁴ Eni ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Tiro sopga, Sidón sopga, e kjinmo.

¹⁵ »Capernaüm sopga, ¿pjây wotjlik ga pjây söya Sbörë jem äär kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjây iche jer äär iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko» le.

¹⁶ Eshko ga tjëlë ba oppingaga kong ga «Pjây tjëlökwo kjruga ërë ga e bor tjëlökwo kjrarde wleni. Ëye, pjây wlokjrara llëm ga tja wlokjrara llëm wleni. Ga ëye, tja wlokjrara llëm ga bor ichaga wlokjrara llëm wleni bakoe» le.

Nopga doglo sak kjäk kjingsho pjök (72) li shrono iröng obi

¹⁷ Eni ga nopga doglo sak kjäk kjingsho pjök (72) li toe. Tjëlökwo İara lok kjok shto oblë oblë pjir ga tek shrono löng wopjlu iröng obi. Eshko ga tjëlë lok Jesús kong ga «Tjlapga, Ä sëyaga ëmdë ga tjawa bangkjre. Epga ichororwa bop ko goshko ga tjawa kolara» le lok eni.

¹⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Eni jlöe. İnor ga Ä zana Sbörë, ga e İono ter kjok dogo dwayo llgwöng wleni.

¹⁹ Ga pjây kong dbo tworor kësbang, bi moskwo kësbang li zami wlo, ga llëye wen

owa bomi kong llême. Dgur shglêmi, dyë shglêmi êmdê ga llêye wen owa bomi kong llême.

²⁰ ¿Gueniyo pjây lóng wopjlú, pjây kole Á sêyagarê kjîshko egaro? Pjây kole eni li tjwłó ara llême. Pjây ko tak lok kjibokwo go kjok dogo lira tjwłó ara. Woyde ga pjây ber lóng wopjlú e kjîshko shara» le.

²¹ Jekdo eshko ga go Sbô Sêya jlôkoyo kjîshko ga Jesús beno shäng wopjlú ara, tjlê Sbô kong ga «Data, pja kjok dogo sogga, kjok êre sogga, e Tjlapga. Llêye jnenop kjok miydagaga lóng kong li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjîshko ga pja poshrêr ara. Shäryorop eni, woydorop eni kjîshko» le.

²² Eshko ga tjlê nopga kong ga «Llêbo uunkong iara Data Sborê beno tjeng bor wloshko. Sbô Wa êre sorê, e miydaga êre llêm, e miydaga bor Datarê eröe. Data Sbô, e sorê miydaga êre llêm, e miydaga tjarê eröe. Gueniyo e sorê pin woydê é kong ga pin» le.

²³ E irgo ga ba oppinggaga iya ga tjlê ba kong tjoksa ga «Llêye shäryêr li ïmi lóng bomi bokkwo go. Èye omïno ga era ber wopjlúe.

²⁴ Lêr bomi kong ga llêbo ïmi, kumi lóng êre tjwłó ara. Dênashko ga Sbô tjlôkwo lagaga, pjłupga, e omik woydê, omkuk woydê, gueniyo omïno llêm, omkuno llêm bakoe» le.

Samaria so kjlara pjlú wleniyo

²⁵ Domer shäng kjlara, kjok llgwekklo tara Moisésdê li miydaga pjlú wleniyo. Pjlara ga kojono shäng Jesús zlong bäng, tjliya wlo. Tjlê ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿llêye shäryêr, tja ber sök sé İyado Sbô tjok wlo?»

²⁶ «¿Llêye tara Moisésdê pjang kjok llgwekklo kjibokwoyo li go? ¿Bop kong ga e pjłolgwep ber sorê?»

²⁷ «Llêbo woydêpshko, llêbo woy-otjlipshko, llêbo shäryêpshko, pja sök sé obishko ga Tjlapga, bop Sbô li woydos jlôkoyo İyado»,* ga «Pja opwoydê sorê ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»† Kjok llgwekklo tak pjang li e» le.

²⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «Tja dboryorop beke. Shäryorop eni ga pja beno sök sé İyado Sbô tjok» le.

²⁹ Eshko ga domer li opwlikê woydê. Eni ga tjlê ba kong ga «¿Bor kjlara le li ê?»

³⁰ «Domer opshino kjlara Jerusalén kjokyo dwayo, jongya jer shäng Jericó kjokyo wlo lara. Jek jêk shängshko ga wlêna nopga lürkê ä wleniyorê irbo. Llêbo sóya tjeng ba tjok li dôra lok ba shjiryô dret, ba shwong pjang ba do go li tjok, shpora lok träk llêm, ga iara beno buk eshko ba llêmdo.

³¹ E bër ga syôshtaga Sbô kong ba nopga kjîshko wleniyo tek shäng kjlara irbo li go.

Buk li İna, gueniyo kjimtara llêm, koskara jek irbo sor go, jek bek erâ.

³² E irgo ga Levî tjêyo tek shäng kjlara irbo li go bakoe. Omïno, ga kjimtara llêm, koskara jek irbo sor go, jek bek erâ bakoe.

³³ E irgo ga tek shäng irbo li go kjlara obi, Samaria so shara. Buk li İna, ga songe le.

³⁴ Eni ga jek öötong shäng ba zlong bäng. Shporaba jyäglo lok li dwlomnena kjojo go, kjilngwo bo dyo dbo ara go, ga pjirira shwom-zrêng go. E irgo ga poyona, iara ba öng kjing go, söra jek no pozlong uyoshko, ga dara buk eshko.

³⁵ Wêshko ga pozlong uyo sogo li potjwlêna dbur sho pjłublún kjwo pjök go, ga tjlê ba kong ga «Shporaba kayo buk kjwe dos bor kong jüşko sira. Dbur zanop êre kjinmo wleni ga tja tjwe iröng obishko ga pja potjwlên eshko» le.

³⁶ »¿Eni ga bop kong ga nopga doglo mya li kjone dey ga beno shporaba kayo li kjlarayo?»

³⁷ «Songe laga ba kong li e» le kjok llgwekklo miydaga lirê.

Kuya ga tjlê ba kong ga «Eni ga pja nom omshäryê e kjoyo bakoe» le.

Jesús öötong sök Marta, María, e ushko

³⁸⁻³⁹ Kjok kjrinashko ga walê shäng kjlara ko Marta, lêng ko María. Jesús jêk shäng irbo ba oppinggaga tjok, ga öötong shäng eshko ga wlokjirara Martarê ba ushko. Eshko ga María wloktong sök ba dre zlong, tjlôkwo le sök li kuya wlo.

⁴⁰ Martara shäng wotjlik ara, llêbo shärye wlo li ara kjîshko. E kjîshko ga jek shäng Jesús zlong bäng ga tjlê ba kong ga «Tjlapga, bor lêng kjwe ichos jek bor kjimté. Tja iara beno shäng parkê ara tjoksa. ¿E İgöp llêmdo?»

⁴¹ «Marta, pja woydê ara, llêbo woyotjlip shäng ara kjîshko.

⁴² Gueniyo llêbo tjwłó ara li kjrinaso, ga tjwłó ara li kjarayde Mariarê, ga dôga êre ba shjiryô llême» le ba kong.

11

Shji syôshtê Sbô kong sorê

¹ Pjlara ga Jesús sök syôshtê Sbô kong. Syôshtono pjir ga ba oppinggaga kjlara tjlê ba kong ga «Tjlapga, tjawa pîs syôshtê, Juan ba oppinggaga pino dik» le.

² Kuya ga tjlê ba kong ga «Pjây syôshtê Sbô kongshko ga lëmi eni:

»«Data, bop ko, e ber kësbang, dboye.

Pja tjwe ber sök borwa pjłuyo wlo.

³ Dbar kjwobi go ga dli woydêrwa li twos borwa kong.

⁴ Llêbo shäryara oblêrê borwa kong owa li iêrwa ber tjwłó llême.

* 10:27 Deuteronomio 6.5. † 10:27 Levítico 19.18.

E kjishko ga owa pjang borwa go li lös ber dret eni bakoe.

Tjawa iëp ber löng borwa tjlizlöng lishko llême.”»

⁵⁻⁶ E irgo ga tjlê ba kong lok ga «Kjok rong bek ga pjây kjlara shwoy, no tjwe shäng kjlara pjola dwayo, ga pja dli ba kong drete. ¿Eni wleni ga pja to dli rokê bop pjeyo sök soshko kong llêmdo? Pja aar ba shwoy ga pja tjlê ba kong ga “Bor kjlara shrono shäng bor shwoy, ga tja dli ba kong drete. E kjishko ga tja sëm pjlung shosho suk pjir kjwo myare” lêp ba kong eni.

⁷ »Pja kuya ga tjlê bop kong ga “Llême. Tja barwêp llême. U bäng jong tuke. Bor wapga tjeng bor tjok pëe. Tja kojong, llêye twêr bop kong wlo llême” le.

⁸ »Gueniyo lër bop kong ga rokêp jek rokêp jek wleni ga kojong, llêye woydêp li twe bop kong pjire. Eshko ga kojono bop kjimté, pjây êng tjok pjlu kjishko llême. Kojono, e barworop ara kjishko.

⁹ »Eni ga lër bomi kong ga llêbo rokozi Sbö kong, ga twe bomi kong. Llêbo wlêzi, ga wlêmi. “U bäng bäng dözi bor kong” lozi ba kong, ga dâr bomi kong.

¹⁰ Èye llêbo rokê ga e kjire. Èye llêbo wlêk ga e wlêya. Èye “U bäng bäng dözi bor kong” lè ga e dâr ba kong.

¹¹ »¿Data kjone dey ga kong mã roke ba warêshko ga kong dgur twaydero?

¹² ¿Ga kong kjörkö wa ak lè rokeshko ga kong dyê twaydero?

¹³ Eni ga pjây nopga owa êmdê ga pjây wotjlik llêbo pjlu twê bomi wapga kong. Eni wleni ga bomi Data sök kjok dogo li kong llêbo rokêbishko ga pjây kong ba Sëya twe» le.

*Jesús, Beelzebú**

¹⁴ Pjlara ga domer shäng kjlara tjlê llêm, goshko Ä sëya kjlara kjishko, ga sëya li ichara Jesúsdê toe. E irgo ga domer li beno shäng tjlê. Iya löng lirê ga beno löng yê le erâ.

¹⁵ Gueniyo kjong kjong tjlê êng kong ga «Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebúrê ba kong li go» le lok eni.

¹⁶ Kjong kjong löng obi omtjlik woydê, ga tjlê ba kong ga «Llêbo iydêba llêm wleniyo shäryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sböré jlöre miydêra e go wlo» le.

¹⁷ Wotjlik löng llê li miydara Jesúsdê pjir, ga tjlê ba kong ga «Pjlu llê, ba nopga êngkjwê kar kar wleni ga e oppjik lok om go. Nopga tjeng u kjwaraso, e êngkjwê kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe.

¹⁸ ¿Eni ga Ä, e êngkjwê ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llêmdo? Lër bomi kong eni,

tja Ä sëyaga iche to, dbo twara Beelzebúrê bor kong li go llêmi kjishko.

¹⁹ ¿Eni kjwe ga bomi oppinggaga kong dbo twaga êrê, Ä sëyaga iche wlo? E kjishko ga pjây diktong löng jlêe laga epgarê om go.

²⁰ Ä sëyaga ichêr to, Sbö dbo ara go. Miydêmi e go ga Sbö ber no pjluo wlo li, e dbaryo shrono tjan.

²¹⁻²² »Domer shäng kjlara dbo ara, wloshko opwlikoklo tjok. Shäng ba u dëshko ga llêbo tjeng u roshko li lüyotkêba ba shjiryo ga ä, wokjang ba opwlikoklo tjeng li kjishko. Gueniyo ga tjwe kjlara obi, dbo ara ba kjinmo wleni ga shängli zäya, ba opwlikoklo li döya ba shjiryo, llêbo tjeng ba u roshko li söya jek ba tjok, ba opwlikoklo tjok bako, ga shdöya oblê kong drete.[†]

²³ »Èye shäng bor shwo lëkong llêm ga e shäng bor wloyo. Èye no töng bor kong llêm ga e shäng ba shdöga.

²⁴ »Ä sëya pjang no goshko li toshko ga to shäng shto wlêk kjok dogro no llêmshko, woshhtë wlo, gueniyo wlêya llême. Eshko ga wotjlik ga “Tja to bor ushko iröng obi” le.

²⁵ Äär iröng ba ushko ga wlêya shäng pjlokjak pjir, poshäryak pjir wleni.

²⁶ Eni ga sëya oblê töya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjê jek aar ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyô, shäng bäm go sorê li kjinmo» le.

²⁷ Tjlê shäng wopro ga walê shäng oba tjeng li tjêrêko kjlara, tjlêno dbo go. Tjlê ga «Bop mekê, pja wena, pja kuna. Miydêr ga shäng wopjlu bop kjishko» le.

²⁸ Kuya ga tjlê ga «Èng. Gueniyo ga èye Sbö tjlökwo kuno, ga kole ga era ber shäng wopjlu anmoyô» le.

Jonás jyäglo

²⁹ Eshko ga nopga töno ara, tjwe jong obi Jesús shäng lishko. Ga Jesús tjlê ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjây owa. Woydêmi ga llêbo jyäglo shäryêr bomi kong, gueniyo shäryêr llêm, Sbö tjlökwo laga Jonás, e jyäglo shäryotê bomi kong eröe.

³⁰ Dênashko ga Jonás, e beno llêbo jyäglo Nínive sopga kong. Ga no to ter kjok dogo dwayo êre ber llêbo jyäglo nopga löng eerishko li kong eni wleni bakoe.

³¹ Sabá so pjluo walê tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydê li kuya wlo. Ga êreshko no shäng kjlara tjwlo ara, Salomón kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjây llgweya Sböreshko ga walê li kojong, ga tjlê ga “Kjwepga shdungko” le.

³² Nínive sopga, e Jonás tjlökwo kunoshko ga llêbo owa shärye löng li, e owa jlêe lara,

* 11:13 Ä, e kowêba *Beelzebú* bakoe. † 11:21-22 *Domer dbo ara* le li, e Ä loklo. *Ba llêbo döga* le li, e *Jesús* loklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

ga rayarae. Ga ereshko no shäng kjlara tjwlö ara, Jonás kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjây llgweya Sbörëshko ga Ninive sopga kojong lok, ga tjlä ga "Kjwepga shdungko" le.

Iök shjiy bi doyo kong

³³ »Iök shjiy borkey, jney wlo llëm, iëy sbi dorko wlo llëm bakoe. Iëy jong kjókshko dey, nopga opzrëk jek eshkosho ga kälä të shjiy wëlä wlo.

³⁴ Iök shjiy igömi wëlä bomi bokkwo go. Bomi bokkwo pjlu wleni ga bomi doyo uunkong iök shjiy tjok wleni. Gueniyo bomi bokkwo owa ga bomi doyo uunkong kjok ro si wleni.

³⁵ Eni ga pjây sjëke. ¿Tjölkwö kjroromi li, e jlöre? Bomi iök shjiy li e. E kjishko ga tjölkwö kjroromi li jyö wleni ga pjây löng kjok ro si roy wleni.

³⁶ Gueniyo bomi doyo uunkong iök shjiy tjok, kjok ro yet eshko llëm ga kjok igömi wëlä, pjây jëk löng iök shjiy tjok wleni» le.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wlona Jesúsdë

³⁷ Tjlëno eni pjir ga e mana fariseo shäng kjlara lirë ië ba tjok ba ushko. Eni ga opzrëno jek ba tjok ba u roshko, ga sirkeno sök, ië wlo.

³⁸ Iya fariseo lirë ga Jesús orkwo shkwono judioga i dik llëm ga beno shäng wotjlik ara.

³⁹ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Pjây fariseoga llëbo shäryë ara, pjây pjluë lëba wlo, gueniyo pjây wotjlik dbur töng bomi kong erö, pjây wotjlik llëbo owa shäryë. Pjây so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie.

⁴⁰ »Pjây wotjlik llëme! Shji shäryara Sbörë pjir, bi doyo dö llëm, bi sëya bakoe. ¿E miydëmi llëmdo?

⁴¹ Gueniyo pjây wotjlis llëbo pjlu shäryë oba song wleniyo kong. Eni ga pjây ber löng pjlo bek Sbö bokso jlökoyo.

⁴² »Fariseoga, pjây song jlö, pjây shdungko! Llëbo wlënomi li shtëmi äar ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twëmi Sbö kong. Bomi dli mokyo oblë oblë tjok ëmdë ga shäryëmi jlökoyo eni bakoe. Gueniyo ga pjây jëk löng pjlo bek oblë tjok llëm, Sbö woydëmi llëm bakoe. Pjlu wlo ga pjây jëk pjlo bek nopga uunkong tjok, ga Sbö woydëmi pjlu bakoe. Gueniyo woyde ga llëbo wlënomi li twëmi Sbö kong, shäryëmi löng wleni bakoe.

⁴³ »Fariseoga, pjây song jlö, pjây shdungko! Judioga syö uyo roshko ga woydëmi ga pjây löng sökklo pjlu goshko erä. Woydëmi ga miga llë lëba bomi kong yötso llëbo soynezlöng shtoyo bakoe.

⁴⁴ »Pjây song jlö, pjây shdungko! Pjây so shinmo doyo iak buk jyäglo llëm kjoyoe. Nopga jëk ba kopshko ga llëye miyde lok llëme»¹ le.

⁴⁵ Domer shäng kjlara eshko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlu wleniyo. Eshko ga tjlä Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, llëye lëp shäng li, e borwa barwoklo» le.

⁴⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlu wleniyo, pjây song jlö, pjây shdungko! Oba pimi löngshko ga tjölkwö lëmi ara li shäryëba uunkong ga äe. E so llëbo kwing ä twëmi oblë kong sëya wlo kjoyoe. Shäryëmi eni, gueniyo pjây om go omkjimtë ba sök llëm, bomi sakkwo go ëmdë llëm bakoe.

⁴⁷ »Pjây song jlö, pjây shdungko! Dënashko ga Sbö tjölkwö lagaga, e zröra bomi tjlapgararé ara, ga jnena lok. E ga pjây eerishko ga löng ba sak li poshäryë ber wolësowa wlo.

⁴⁸ E goshko ga pimi löng oba uunkong kong ga pjây wotjlik ga zröra lok li, e pjluë lëmi. Zröra, jnena epgaré lok, ga pjâyda beno löng ba sak shäryaga.

⁴⁹ »E kjishko ga Sbö tjläno ba kjok miydë li go. Tjlëno ga «Epga kong bor tjölkwö lagaga ichër oblë oblë. Kjong kjong zröya lok, kjong kjong shdüya lok, bokrotke lok ara» lara.

⁵⁰ E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjây shdüya Sbörë, ba tjölkwö lagaga zröra lok tek dämärshko dwayo li kjishko,

⁵¹ soyara lok Abel go, äar jong Zacarias go. Zacarias, e zröra lok Sbö u jong li, öng sho sukklo jong li, e tjrëko. Lër bomi kong ga pjây shdüya Sbörë, llëbo shäryara lok ba tjölkwö lagaga löng kës kong li kjishko.

⁵² »Kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlu wleniyo, pjây song jlö, pjây shdungko! Pjây opping kjok llgwekklo li go ara kjishko ga shji Sbö miydë sorë miydëmi löng pjlu, gueniyo lëmi ë kong llëme. Nopga oblë somi, Sbö miydë lok llëm wlo, ga pjây om go ëmdë ga Sbö miydë löng llëm bakoe» le.

⁵³ E irgo ga Jesús to eshko dwayo. E dbaryo jek lëkong ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e iirkono lok ara ba kong, ga llëbo kjakroke lok ara,

⁵⁴ tjliya lok wlo, rote lok llëbo lara li go wlo le.

12

Bangkjрэy li, e Sbö eröe

¹ E wopro ga oba tjwe jong tjwe jong träk llëm, sho llik llik lë. Eshko ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Pjây sjëk fariseoga tjok, ba pjlung shosho uukldo wle tjok! »Epga

† 11:44 Fariseoga ikoba ga nopga pjlu wleniyo, gueniyo jlökoyo ga epga owa.

Sbö tjlökwō söga jlökoyō le, gueniyo wotjlik owa ba pjlúshko!

² Llëbo shäryak lütshko kës li wen wëleshko. Llëbo jnek kës li wlëkoba pjire.

³ Eni ga tjlökwō loromi shkëshko li, e kukoba kjok shjiyshko. Tjlökwō loromi lütshko li, e kukoba kjone pogoshko.

⁴ »Pjeyoga. Lër bomi kong ga nopga bangkjrëmi llëme. Bomi doyo zröya lok ga pjlú, gueniyo llëye shärye lok bomi kong obi ga äe.

⁵ Bangkjrako li è lër bomi kong. Sbö, e bangkjromirë dey. Pjäy zröya ga pjlúe. E irgo ga pjây iche äär ber löng iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyō li roshko ga pjlú bakoe. Era bangkjrozia.

⁶ »¿Sënwa kjwo shkëng (5) soynek dburwa kjwo pjök äska llëmdo? Eni ëmdë ga sënwa li woyoyeya Sbörë kjwara llëme.

⁷ Pjäyda tjlwō ara, sënwa ara kjinmo. Bomi kâkzong pjlobi shtara Sbörë pjir tjän. E kjishko ga llëye bangkjrëmi llëme.

Shji tan oba tjok Jesús kjishko

⁸ »Lër bomi kong ga pjây tjlëno oba kong ga pjây löng bor tjok loromi wleni ga no to ter kjok dogo dwayō ère tjlë bor parkagaga kjok dogo so li kong ga pjây löng bor tjok lër eni bakoe.

⁹ Gueniyo pjây tjlëno oba kong ga pjây löng bor tjok llëme loromi wleni ga tja tjlë bor parkagaga li kong ga pjây löng bor tjok llëme lër eni bakoe.

¹⁰ »Èye no to ter kjok dogo dwayō ère läywë owa ga owa li löya Sbörë ber dret ga pjlúe. Gueniyo èye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya llëme.

¹¹ »Pjäy shakoba, sökoba judioga syö uyo roshko, llëm ga tjlappaga bokshtoshko ga pjây woydë llëm, «¿Tja opwlikë sorë?» lëmi llëm, «¿Llëye lër?» lëmi llëm bakoe.

¹² Pjäy tjlëshko ga llëye lëmi wlo li, e twaga Sbö Sëyarë bomi kong eshko» le.

Domer dbur ara kjlara

¹³ Domer shäng kjlara eshko oba tjrëko, tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, bor data wolono, ga ba llëbo beno tjeng li, e shdöya woydë bor shjiydë bor kong llëme. E kjishko ga los ba kong ga llëbo botoya li twe bor kong» le.

¹⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tja iaga èrë beno shäng bomi llëwega, bomi llëbo lëp li shdör wloro?» le.

¹⁵ Eshko ga tjlë oba kong ga «Pjäy sjëkel Shji wotjlik llëbo tóng bayo ara wlo llëme. Shji wopjlú laga bi llëbo tjeng ara lirë llëme» le.

¹⁶ E irgo tjlëno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga «Domer shäng kjlara dbur ara wleniyo. Ba kjok buk li kjing go dwla dgara, ga bo kjrara arae.

¹⁷⁻¹⁸ Eni ga wotjlik ga «¿Tja orwë llong? ¿Bor dwla bo kjrōror ara kjwe jner tjeng kjone? Bor dwla bo jnekklo uyo lok kjwe, e chilawa anmoyō» le. Wotjlikno sök dāw ga tjlë ga «Llëye shäryër miydër tjän. Bor dwla bo jnekklo uyo kjwe shdör, äska shäryër kës kës anmoyō. E roshko bor dwla bo kjwe jner tjeng pjir eshko, bor llëbo oblë oblë tjeng kjwe jner eshko bakoe.

¹⁹ Shäryōror eni pjir ga lër bor pjlúshko ga «Tja llëbo jnek tjeng ara, äär lu pjloglo ara kong wlo. Tja woshtë, tja ië ara, tja ber wopjlúe lër eni eshko jā» le.

²⁰ »Gueniyo ga Sbö tjlë ba kong ga «Pja kâ llëme. Eeri shkëyo ga pja wolon. ¿Eshko ga bop llëbo jnenop tjeng li ber è kongdo?» le.

²¹ »Eni ga èye dbur tóng, jneya ber ba kong om go wlo, gueniyo llëbo tjlwō ara Sbö kong li shärye llëm ga era kong, llëbo wen tjwe ba kong eni kjoyo bakoe» le.

Shji woydë llëme

²² E irgo ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Lër bomi kong ga shji woydë llëme. Shji woydë dli kjy llëm, shwong kjy llëm bakoe.

²³ Pjäy löng së, e tjlwō ara, bomi dli kjinmo. Bomi doyo, e tjlwō ara, bomi shwong kjinmo.

²⁴ Sënwa so èp uaga kjoyo li woyotjlizä. Dwla dgue llëm, bo kjre llëm, jneya ba jnekklo uyo roy llëm bakoe. Gueniyo sëya Sbörë. Pjäyda tjlwō ara, sënwa kjinmo!

²⁵ »Pjäy woydë ara ga llëye shimi e goro? Bomi lu iëmi om go dbar kjwara obi ga äe.

²⁶ »Eni ga llëbo chirawayo li shäryëmi ga ä kuzong ga pjây woydë llëbo oblë kjishko llënoro?

²⁷ »Nana kjloshko so woyotjlizä. Parkë llëm, shwong sek llëm bakoe. Eni ëmdë ga löng wolësowa İyado. Lër bomi kong ga Pjlu Salomón llëbo ara anmoyō. Gueniyo doyono wolësowa, öötong nana kjloshko so i dik llëme.

²⁸ Kjlo sho llë doye Sbörë eni, eeri ga lok pjlú, bong ga sukoba gueniyo. ¿Pjäy doye e kjinmo anmoyō llëmdo? ¿Pjäy mär Sbö go jlökoyō llëm ega?

²⁹ »E kjishko ga shji woydë llëme. Shji woydë dli kjy llëm, di kjy llëm bakoe.

³⁰ Llëbo tjeng kës ère kjishko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo woydë arae. Gueniyo bomi Data, llëye woydëmi dö li miyde sök pjir tjän.

³¹ Sbö ber bomi pjluyo sorë li woyotjlimi ara, llëbo oblë oblë kjinmo. Shäryëmi löng eni ga llëbo oblë woydëmi kës li ber bomi kong bakoe.

³² »Pjäy bor öng wlëp ushko so wleni. Pjäy ara llëm, gueniyo woyde Sbörë ga pjây ber löng no ichagaga ba tjok, sök no pjluyo İyado lishko. E kjishko ga llëye bangkjrëmi llëme.

³³ Pjây llëye tjok ga soynezî, ga dburyo twozî oba song wleniyo kong. Llëbo tjewlô ara li iëmi ber tjeng ba bakpwo roy kjok dogo, eshko ga llëbo li pjir llëm, lüyotkëba llëm, ue ba sëyarë llëm bakoe.

³⁴ Bomi llëbo tjewlô ara li tòng tjeng kjone ga pjây wotjlik eshko bakoe.

Shji ber lóng bi kägäyo koshë iyado

³⁵⁻⁴⁰ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe llono miydëmi llëme. E kjishko ga pjây ber lóng bor koshë, posharyak lóng pjir iyado. Woyde ga pjây ber lóng parkagaga lóng ba kägäyo koshë wleni. Ba kägäyo li jek kjok shto oblë orkwosmozlong dbaryo shrëk. Woyde ga ba parkagaga lóng ba ushko obi li ber lóng ba koshë iyado, wloshko iök borkek tjeng shjiy, tjwe iröng obishko ga wlokjre lok jekdo ga pjlu wlo. Tjwe kjok rong, llëm ga kjok ba shränto ëmdë ga woyde ga lóng ba koshë eni. Ga shronoshko ga epga wlëna lok eni ga e ber ba kong lok pjluë. Lër bomi kong jlökoyo ga eni ga epga ie wlar lóng sökklo go, ië wlo, ga dli shiyya, söya, twe ba kong lok om go.

»Tja kuzia. Èye tjwe lürkë llono miyde u sogo lirë kjwe ga ëye opzrëk jek ba ushko llëbo lüyotkë wlo llëme. Ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe dbar llono miydëmi llëm kuzong ga pjây ber lóng bor koshë, posharyak lóng pjir iyado» le.

Parkaga pjlu, parkaga owa

⁴¹ Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Tjlapga, ztjlokwo lëp shäng li lëp shäng borwa kong döre, de oba uunkong kong?»

⁴² «Parkaga ie ba pjürë ber ba parkagaga oblë daga, sëya äar ba dloyo go kjok orë ga woyde ga parkaga llëye le ba kong li shärye eni wleniyo, kjok miydë ara bakoe. zGueniyo ga kjre sorë?»

⁴³ Tjwe iröng obishko ga parkaga wlëya ba pjürë shäng ba pak shäryë pjlu li, e kongda ber pjluë.

⁴⁴ Lër bomi kong jlökoyo ga era ie ba pjürë ber shäng ba llëbo uunkong kägäyo.

⁴⁵ Gueniyo ga parkaga li wotjlik owa wleni ga ba pjlu tjwe maling llëme le wleni ga opyörgo to shäng parkagaga oblë shdung, ga glô ara, nelötkë ara bakoe.

⁴⁶ Eni wleni ga koshe shäng llëm dbaryoshko ga ba pjlu tjwe. Eshko ga parkaga owa li shdüya, iche jek nopga kä llëm wleniyo llamo tjeng lishko.

⁴⁷ »Parkaga llë, llëye woyde ba pjürë li miyde pjlu, gueniyo shäryara eni llëm, ba tjlökwo kolara llëm ga e shdungko, e shpokko ara bakoe.

⁴⁸ Gueniyo parkaga llë, llëbo owa shäryara, miydara llëm kjishko ga era shdungko bako, gueniyo e shpokko sira döe. Èye kong llëbo twara ara ga kong llëbo roke ara, oblë

kjinmo. Èye kong llëbo iara beno tjeng ba wloshko ara ga kong llëbo roke, oblë kjinmo bakoe.

Shji moskwoga ara

⁴⁹ »Tja shrono shäng kjok ëre kjing go, iök borkek wlo wleni. iGa woydër ga iök li pjë jong ri ri tjan!

⁵⁰ Tja kong llëbo wen tjwe owa kjluwe. E kjishko ga tja woydë ara, äar jong llëbo li shäryono bor kong pjir guing.

⁵¹ zTja shrono shäng nopga iche ber lóng wlëp ëng tjok wlo lëmirë? Eni llëme. Lër bomi kong ga tja shrono shäng no shdüga, ber lóng dboy dboy wlo.

⁵² Eeri jek lëkong ga nopga tjeng u kjwaraso doglo shkëng (5) ga e shdär ber kkring pjök, kjrina doglo mya, kjrina do pjök, ga ber lóng ëng moskwo.

⁵³ Dataga, ba wapga domerga, e ber lóng ëng moskwo; mekëga, ba wapga walëga, e ber lóng ëng moskwo; walëga, ba pjlaydoga, e ber lóng ëng moskwo eni bakoe» le.

Llëbo wen li llë loklo

⁵⁴ Eshko ga Jesús tjlë nopga kong ga «Pjäng sho poyong jem pjang dlo jer shwo lëkong li imishko ga miydëmi e go ga shunyo shrë lëmi, ga shrë jlöe.

⁵⁵ Pjlu tjwe kjok dogro no llëm shwo lëkong dwayo li kumishko ga miydëmi e go ga kjok kjlirkë lëmi, ga shäryë eni jlöe.

⁵⁶ iPjây Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjluushko! Llëbo wen kjok dogo, kjok ëre kjing go, e llë loklo miydëmi pjluë. zEni ga llëbo shärye Sbörë eerishko dbaryo li, e llë loklo miydëmi llëm sorëro?»

⁵⁷ »zLëye ber pjlu, llëye ber owa, e miydëmi llëmde?»

⁵⁸ Pjây sökoba no llgwegga shwoy lëbashko ga pjây lan bomi söga li tjok bäm goshko, pjây ie ber tjeng tjlapga wloshko llëm wlo. Shäryëmi eni llëm ga pjây twe tjlapga lirë ba parkagaga kong, pjây shdüya wlo, ga pjây ie ber lóng no shdüzlong uyo roshko.

⁵⁹ Lër bomi kong ga pjây opshik eshko dwayo llëm, äar jong dburwa kjöme lara bomi kong li potjwlënomi pjir guing» le.

13

Woyde ga llëbo owa shäryë lóng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy

¹ Eshko ga nopga lóng kjlëbö tjlë Jesús kong ga «Galilea sopga lóng kjlëbö öng zrök, sho suya, pjë dret Sbö kong wlo. E wopro ga nopga ichara bi pjluyo Pilatorë ba zrök, ga zröra lok eshko» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «zPjây wotjlik ga Galilea sopga li zröraba, epga owa, nopga oblë ba kjokshko so kjinmo kjishko lëmirë?»

³ Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Llëm ga pjây pjir bakoe.

⁴ ¿E ga pjây wotjlik ga nopga wolono Siloe kjokyo doglo sak kjwara kjingsho kjwong (18), ak sho jong kjökshko eshko li dgoner jer ba kjing goshko li, e owa, Jerusalén sogpa llamo li kjinmo lëmire?

⁵ Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Llëm ga pjây pjir bakoe» le.

Kjor jong kjlara, botjyë llëme

⁶ E irgo ga tjläno nopga kong llëbo jyäglo go. Tjlä ga «Domer shäng kjlara, kjor jong kjlara, ba kjillgwo bo ara kjokyo li tjräko. Kjor li ko *higuera*. Dbar kjwara ga jek jek shäng e go, bo tjokde İya wlo, gueniyo bo drete.

⁷ Eni ga tjlä ba kjok daga li kong ga «Kuzong. Eeri ga öötong lu pjloglo mya ga kjor kjwe İnshko ga bo wlën kjwara llëme. İkjwe közong! ¿Shto kjrä jong ara llëno?» le ba parkaga li kong.

⁸ »Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, wëyë. Rayos ber jong lu pjlara obi, sor pokër, ga dwlomer,

⁹ botjyë İy wlo, llëm ga köm eshko jä ga pjluë» le ba pjlu kong» le.

Woshtozlong dbaryo ga walë poptara Jesúsdë kjlara

¹⁰ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús sök oba ping judioga syö uyo jong kjwara li roshko.

¹¹ Walë sök kjlara eshko, swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjwong (18) tjän, wloyo Ä säya kjlararë. Walë li beno shäng wozöngë.

¹² İya Jesúsdë ga rokara tek ba shwoy, ga tjlä ba kong ga «Pja döktong, pja rayara bop swlo wlerë» le,

¹³ ga orkwo iono ba go. Jekdo eshko ga walë li poptono beno shäng kjlo bek ba shtoshko. Ga opyono beno shäng Sbö poshrëk.

¹⁴ Gueniyo judioga syö uyo kägäyo li shäng eshko. İya ga iircono ara, tjlä nopga löng li kong ga «Shji parkozlong dbaryo iak lok kjwo tjer (6). Pjây poptë woydë ga pjây tek eshko dbaryo ga pjluë. Gueniyo woshtozlong dbaryo lira llëme» le.

¹⁵⁻¹⁶ Kuya Jesúsdë ga tjlä ba kong ga «İPjây Sbö tjläkwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjluşhko! Walë kjwe, e Abraham tjëyo, ga tjeng Ä wloshko eeri ga öötong lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjwong (18). ¿Pjây uunkong bomi öng döç, sömi di İe woshtozlong dbaryo llëmdo? ¿Eni ga walë kjwe döror Ä wloshko dwayo dbar ëreshko ga owa lëmi sorëro?» le.

¹⁷ Kuya ba wloyoga lirë ga lökkjrono ara. Gueniyo llamoga löng lira beno löng wopjlu, llëbo shäryara kës li kjishko.

Kjor dwayo chirawa

¹⁸ Eshko ga Jesús tjlä löng li kong ga «¿Sbö ber no pjluo sorë, e so llë kjoyo? ¿Lër bomi kong sorë ga pjlu?»

¹⁹ E so kjor dwayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. Kuno ga kësbang, kjor wleni. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukklo

²⁰ E irgo ga tjlä ga «¿Sbö ber no pjluo sorë, e so llë kjoyo?»

²¹ E so walë pjlung shosho İlrano bayo ara ba uukklo tjok, ga İe ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdöktong pjlung shosho li kjwang jikong» le.

Kjër bäng bam chira

²² Jesús to jek shäng Jerusalén kjokyo wlo le. Eshko ga jek shäng irbo goshko ga äär kjok kjrina kjrinashko ga slan oba ping.

²³ Pjlara ga no kjlara llëbo kjakrokono ba kong. Tjlä ga «Tjlapga, ¿no kjre Sbörë där wlo li kjlöbö döre?»

²⁴ «Pjây drön ëë, pjây opzrëk jek kjër bäng bam chira li go wlo. Lër bomi kong ga nopga ara opzrëk woydë jek e go wlo, gueniyo jek ga äe.

²⁵ U sogo li u bäng bängzano pjir ga pjây beno löng kjoko li, u bäng li porwëmi kjöw kjöw, ga öö lëmi, pjây tjlä ga «Tjlapga, u bäng döç borwa kong sira» lëmi eni.

»Kuya ga tjlä bomi kong ga «Pjây ë, pjây kjone so, e miydër llëme» le.

²⁶ »Eshko ga pjây tjlä ba kong ga «Dënashko ga tjawa iono bop tjok, ga oba pinop borwa kjokshko bakoe» lëmi eni.

²⁷ »Kuya ga tjlä bomi kong ga «Pjây ë, pjây kjone so, e miydër llëme. Pjây llëbo owa shäryaga eröe. Pjây opkjos bor shwoy ëre dwayo» le.

²⁸⁻²⁹ »Eshko ga Abraham, Isaac, Jacob, Sbö tjläkwo lagaga löng kës li, e ber löng Sbö sök no pjluo İyado lishko. Ga nopga kjok kjwang jikong so sirkek äär ber löng İe ba tjok. İmi eni ga pjây iak beno tjeng kjoko kjishko ga pjây ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara bomi kong kjishko.

³⁰ Eerishko ga kjong kjong tjwlo ara li, e ber löng tjwlo chira eshko. E ga eerishko ga kjong kjong tjwlo chira li, e ber löng tjwlo ara eshko» le.

Jesús slatong Jerusalén sogpa kjishko

³¹ Eshko ga fariseoga shrono löng kjlöbö, ga tjlä ba kong ga «Pjlu Herodes, pja zröya woydë. E kjishko ga pja nom jüy dwayo» le.

³² Kuya ga tjlä ba kong ga «Domer lëmi löng li, e oba jyäpgwaga erä. Pjây nom ba shwoy, ga pjây tjlä ba kong ga «Eeri, bong ga tjä

shäng Ä séyaga tjeng oba goshko li ichë to, ga tja shäng oba pophtë bakoe. Pak shäryër wlo li, e pjir kjönma” lëmi ba kong eni.

³³ Gueniyo ga eeri, bong, kjönma ga tja to jek shäng Jerusalén kjokyo wlo. Tek kégongshko ga Sbò tjlökwò lagaga zröraba shtoyo eshko.

³⁴ »Jerusalén sogga, tja kuzia! Sbò tjlökwò lagaga zrömi. Sbò tjlökwò roy lagaga ichara bomi kong li lömi ak go, zrömi wlo. Woydoror enido ga pjäy tön, kjörkö meyo ba wappa tönö tjeng ba sjägä dirko wleni, gueniyo woydoromi llëme.

³⁵ Tja kuzia. Bomi u, e raye Sbörë ber jong tjoksa. Lër bomi kong ga tja ère ïmi ame, äär jong pjäy tjël löng ga

»“Kjwe ichara Tjlapgarë tjwe kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë” * lëmi löng guing» le.

14

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsdë kjlara

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús öötong shäng fariseo tjwlo ara wleniyo, e ushko, ië ba tjok wlo. Nopga löng eshko li löng ba dë, llëye shärye li ïya lok yötso wlo.

² Domer sök kjlara eshko swlo ara, poglo dguë dö jikong.

³ ïya Jesúsdë ga tjël fariseoga löng li kong, kjok ilgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlu wleniyo löng li kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga shji swlo pophtë ga pjluë?» le.

⁴ Kuya lok ga beno löng kjing erä. Eni ga Jesús orkwo iono swlo li go, ga poptara, tjël ba kong ga «Pja nom ga pjluë» le. Kuya ga toe.

⁵ Eshko ga Jesús tjël nopga li kong ga «¿Bomi wa, bomi öng, e lono di bäng roshko woshtozlong dbaryoshko ga shimi jekdo maling llëmdo?» le.

⁶ Kuya lok ga dboryara llëm, beno löng kjing erä.

Shji manabashko ga shji llë shäryë

⁷ E irgo ga ïya Jesúsdë ga nopga mak li shrono löngshko ga sökklo wlëya lok pjlu wleniyo, oba tjwlo ara tjeng lishko. Eni ga tjëlno ba kong llëbo jyäglo go. Tjël ga

⁸ «Ëbo orkwosmok wlenishko ga pja mana ië ba tjokshko ga pja jek sirkek sökklo kjing, oba tjwlo ara tjeng lishko llëme. No tjwlo ara bop kjinmo tjwe shäng eshko wleni ga

⁹ bomi maga li tjwe tjël bop kong ga “Pja kojözong. Sökklo kjwe twos kjlara wle kong” le kjwe. Eshko ga pja löktkë ara, ga pja ber sök sökklo tjeng iröng wleniyo kjing go shara.

¹⁰ »Pja manabashko ga pja shronoshko ga pja jek sirkek sök sökklo tjeng iröng wleniyo

kjing go dey. Eni ga bop maga li tjwe tjël bop kong ga “Tjlapga, pja tjwlo ara. Pja tek sirkek sök sökklo ère pjlu anmoyö kjing go shara” le bop kong eni kjwe. Eshko ga pja ikoba ga pja tjwlo tjok.

¹¹ Èye opyë ber tjwlo ara ga iëba ber tjwlo llëme. Èye opyë ber tjwlo llëm ga iëba ber tjwlo ara» le.

¹² Eshko ga tjël ba maga li kong ga «Pja dli shäryono bayo arashko ga woyde ga oba llëbo ara wleniyo mapdë dö llëm, bop pjeyoga mapdë dö llëm bakoe. Shäryorop eni wleni ga dbar oblë go ga pja kjwe kar maya eni bakoe. Eshko ga pja potjwlëkklo tjok.

¹³ Pja dli shäryono bayo arashko ga nopga song wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, nopga jëk yökyök wleniyo, nopga kjok igö llëm wleniyo, e mapdë dey.

¹⁴ Epgara, pja potjwlëya ga äe. Gueniyo shäryorop eni wleni ga pja ie Sbörë ber wopjlu, ga pja potjwlëga erë, nopga pjlo bek li woshre iröng obi dbaryo lishko» le.

Nopga mana domerdë ara, ië ba tjok wlo

¹⁵ Eshko ga sirkeno sök kjlara ba tjok eshko li tjël ba kong ga «¿Sbò ber no pjluo dbaryo öötongshko ga èye öötong sök ië ba nopga tjok eshko li ber wopjluë!» le.

¹⁶ Kuya ga tjël ba kong ga «Domer shäng kjlara, nopga mana träk llëm, tjwe ba ushko ië ba tjok wlo, ga opyono beno shäng dli shäryë ba kong bayo ara.

¹⁷ Öötong iozlong dloyo go ga ba parkaga ichara kjlara, tjël nopga mana li kong ga “Pjäy tegö. Dli kwirkonoe” le eni.

¹⁸ »Gueniyo kuya lok ga kjlara kjlara llëbo wlëno, jek mana lishko llëm wlo. Bäm go li tjël ga “Tja kjok tjwllëno kjrina. Tja jongya ba ik. Tja jnep kësänge” le.

¹⁹ »Kjlara obi tjël ga “Tja sögla klung workwoklo dopshiga wleniyo tjwllëno doglo sak kjwara (10). Tja jongya ba tjlik. Tja jnep kësänge” le.

²⁰ »Kjlara obi tjël ga “Tja orkwosmok sök eeri jä. Tja jek ga äe” le.

²¹ »E irgo ga parkaga li tek shrono shäng iröng obi ba pjluo shwoy, ga roy lara ba kong pjire. Kuya ga iirkonoe ara, ga tjël ba kong ga “Pja to u lok ara wleniyo tjreko, irbo pjlara pjlara bäng go, irbo chilawa oblë oblë bäng go bakoe. Eshko ga nopga song wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, nopga kjok igö llëm wleniyo, nopga jëk yökyök wleniyo, e tek söba” le.

²² »Shäryara eni pjir ga shrono tek shäng iröng obi, tjël ba pjluo kong ga “Tjlapga, llëye lorop bor kong li shäryorop pjire. Gueniyo iozlong shtoyo obie” le.

²³ »Kuya ga tjël ba kong ga “Pja nom nopga wlëk kjok shto oblë shara. Pja to u lok

kjwöbö kjwöbö wleniyo tjrêko. Eshko ga ëye wlênop ga ichêp tek bor ushko, bor u ëre dlin ber jong tjung wlo.

²⁴ Lër bop kong ga nopga manor löng bäm go li, bor dli li ue sira llême” le ba parkaga kong» le.

Shji jêk Jesús tjok wlo li, e tjwö tjok

²⁵ Jesús jek jêk shäng irbo go, ga oba jêk löng ba tjok ara. Eni ga bojono iröng, tjê ba kong lok ga

²⁶ «Ëye jêk woydê bor tjok jlökoyo ga woyde ga ba data, ba mekê, ba wapa, ba pjeyoga uunkong, e ie ber woyo ba kong ame. Woyde ga wotjlik ga “Tja wolonde, de tja wolon llême, tja jêk ba tjok” le iyado bakoe. Shärye eni llêm ga e ber bor oppingga ga äe.

²⁷ Woyde ga llêye shäryëba ba kong bor kjishko llê pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdê ga e ba kong ga llêye llême le. Eni llêm ga e ber bor oppingga ga ä bakoe.

²⁸ »¿Pjây kjlara wotjlik ak sho shäryë jong kjökshko wleni ga pja sirkek sök ba woyotjlik ga “¿Tjwö kjöm? ¿Dburyo kjwörde?” lëp bäm go llême?

²⁹ Eni llêm ga u shaklo li shäryorop pjirshko ga dbur pjir eshko wleni ga pja ikoba ga pja joywëba,

³⁰ tjê ga “Domer kjwe ba pak soyono, ga kjra lara ga pjitong llêm izia” lëba eni.

³¹ »¿Pjlu llê opshik jek ba ëngkjwagaga doglo sak dbäw dbäw pjilogo sak kjwara (10,000) tjok, ëngkjwë pjlu oblê tjok wleni ga iya ga pjlu oblê li ëngkjwagaga doglo sak dbäw dbäw pjilogo sak pjök (20,000) wleni ga llêye shärye eshko lëmi? ¿Wotjlik ga “¿No kjwörde? ¿Shji ëngkjwë ba tjok sorê? ¿Shji kjangde, de llême?” le eni llême?

³² Eni ga “Shji songe” le wleni ga pjola obishko ga nopga iche jek kjlöb, lan pjlu oblê li tjok wlo, ie ber sök wlêp wlo, ëngkjwë ba tjok llêm wlo.

³³ Bomi llêbo tjeng kës li iëmi ber iröng llêm ga pjây ber bor oppingga llêm eni bakoe.

³⁴ »Dlungna, e pjluë. Gueniyo ga pjle ameshko ga iëy ber pjle ba shtoy iröng obi ga äe.

³⁵ Eshko ga llêno ame, ioroy klung kjing go ëmdê ga llêno llême. E dbukko erä. Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

15

Öng wlêp ushko so jeno kjlara

¹ Jesús shäng oba ping wopro ga nopga dbur tóngga Roma so kong, nopga owa wleniyo oblê, e shrono löng ara ba kuk eshko.

² Fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, e löng eshko kjlöb bakoe. Nopga owa li iya lok ga tjê ëng kong

ga «Nopga wotjlik owa wlokre, ga ië ba tjok bakoe» le.

³ Eni ga Jesús tjêno ba kong llêbo jyäglo go. Tjê ga

⁴ «¿Pjây kjlara öng wlêp ushko so tjeng doglo sak dbäw (100), ga kjlara jeno wleni ga llêye shäryëp eshko? ¿Llamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li iëp ber tjeng ba kjok kjing go, ga pja to jeno li wlêk, äar jong wlênop guing llême?

⁵ Wlênopshko ga pja wopjluë. Eshko ga iëp buk bop dbopdo,

⁶ söp tek iröng bop ushko, ga bop pjeyoga rokëp uunkong tek eshko. Ga pja tjê ba kong lok ga “Bor öng jeno li wlênore. Tja wopjluë. Woydêr ga pjây ber wopjlu botoya dik bakoe” lëp eni.

⁷ »Eni bakoe. Lër bomi kong ga no kjlara, llêbo owa shärye shäng li, e owa jlê lara, ga rayarashko ga kjok dogo ga löng wopjlu ba kjishko. Eshko ga nopga pjlo bek doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li, era woyotjliya lok ara llême.

Dbur jeno kjwara

⁸ »¿Walê shäng kjlara, dbur tjeng kjwo sak kjwara (10) ga jeno kjwara wleni ga llêye shärye? ¿Jök borkeya, ga u ro pjloke yötso, ba dbur jeno li wlêna guing llême?

⁹ Wlênashko ga ba pjeyoga roke tek eshko uunkong. Ga tjê ba kong ga “Bor dbur jeno li wlênore. Tja wopjluë. Woydêr ga pjây ber wopjlu botoya dik bakoe” le eni.

¹⁰ »Eni bakoe. Lër bomi kong ga no kjlara, llêbo owa shärye shäng li, e owa jlê lara, ga rayarashko ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng wopjlu eni bakoe» le.

Wa jeno kjlara

¹¹ Eshko ga tjê ba kong obi ga «Domer sök kjlara wapa do pjök.

¹² Pjlara ga ba wa miteyo tjê ba data kong ga “Data, bop llêbo ber bor kong llono wlo li twos bor kong jekdo” le. Kuya ga ba llêbo tjeng kës li shdüra ba wapa do pjök li kong.

¹³ »Dbar kjwöbö ga ba wa miteyo li, llêbo twara ba kong li soynena pjir, ga dburyo söra jek ba tjok, öotong beno sök kjok shto oblê pjolae. Eshko ga ba dbur li zana, to shäng sorê pogo.

¹⁴ Zana pjirshko ga kjok shäng lishko ga pjli shrono kësbang, ga llêye wlêya, ue wlo drete.

¹⁵ »Eni ga to shäng pak wlêk domer kjok eshko so kong, ga kong pak twara, ichara köchi dë ba kjökshko.

¹⁶ Parkêshko ga pjli ara, köchi dli worbo li ue woydê, gueniyo twëba ba kong llême.

¹⁷ »Eni ga wotjlik tjwe kjlay ga “Bor data ushko ga dli trak llêm, ba parkagaga löng kës li bö tjung iyado, ga dli ber obie. ¿Na ga tja sök wolonto pjirê!

¹⁸ Tja to bor data shwoy iröng obi dey. Tja äär eshko ga lër ba kong ga 'Data, tja llëbo owa shäryono Sbö kong, bop kong bakoe.

¹⁹ Bek ga tja tjwöl bop wa dik ame. Tja ios ber bop parkaga wleni dey' lër ba kong eni" le.

²⁰ Eni ga to sök lishko dwayo, jongya ba data shwoy.

»Jek shäng ääto ga ina ba datarë pjola dwayo, ga songe le. Jekdo eshko ga jek zron jong ba wlokrë, popjlura, ga lö shira.*

²¹ »Eshko ga ba wa li tjlä ba kong ga "Data, tja llëbo shäryono owa Sbö kong, bop kong bakoe. Bek ga tja tjwöl bop wa dik ame" le.

²² »Eshko ga ba data tjlä ba parkagaga löng li kong ga "Pjäy shwong shis maling, pjlu wleniyo, ga doyozi e go. Kong sakkwo ioklo iozi kjwara, drepkwota iozi bakoe.

²³ Söglä llgwoklä kjlo pjlu wleniyo li tek sözi, ga zrözia. Shji dli shäryë, ba shrëkklo.

²⁴ Bor wa ère shinmotkonoe loror, miga shäng së. Jenor bor shjiryoy, gueniyo shrono shäng iröng" le. E irgo ga kjarga löng ba shrëk.

²⁵ »E woproy ga ba wa këguëyo shäng parkë kjloshko. Tek shäng iröng tjwayde ushko ga kuya ga oba löng bërkë.

²⁶ Eni ga parkaga rokara kjlara, tjlä ba kong ga "èE llëro?"

²⁷ »"Bop löng shäng së, shrono shäng pjluë. E kjishko ga söglä llgwoklä kjlo pjlu wleniyo li zröra bop datarë ba shrëkklo" le.

²⁸ »Kuya ga iirkonoy, opzrëk jek woydë u roshko llëme. Mitydara ba datarëshko ga opshino jek ba wlëpyotkë, opzrëk wlo.

²⁹ Gueniyo tjlä ba data kong ga "Miydëp pjlu ga tja parkë shäng bop kong luyoy ara, pja kolër iyado. Eni ëmdë ga tja kong shwling ushko so chirawa tworop bor kong, tja opshrëk bor pjeyoga tjok wlo pjlara llëme.

³⁰ Gueniyo bop wa bopoya, bop dbur zana dret walëga owa wleniyo tjok li, era kong söglä llgwoklä pjlu wleniyo li zröröp" le.

³¹ »Kuya ga tjlä ba kong ga "Pja sök bor tjok iyado, bor llëbo tjeng kës li, e bopoya.

³² Gueniyo bop löng, e shinmotkonoe loror, miga shäng së. Jenor bor shjiryoy, gueniyo shrono shäng iröng obi. E kjishko ga shrëy llëm ga äe" le ba kong» le.

16

Parkaga kägäyo kjok miydë ara, wotjlik maling wleniyo

¹ Eshko ga Jesüs tjlä ba oppinggaga kong ga »Domer shäng kjlara dbur ara. Domer li parkaga shäng kjlara, ba parkagaga tjeng

kës li kägäyo. E rotaraba ga ba pjluoy li dbur zäya ara sorë pogo.

² Eni ga rokara ba pjluoyorë tek ba shwoy, ga tjlä ba kong ga "Pja bor dbur jek shäng ara lëba. èE sorëro? Llëbo soynenop kjöm, tjwölënop kjöm, e kjibokwoy twos bor kong, bor llëbo dorop sorë li miydër wlo. Pja ber shäng bor parkaga kägäyo ame" le.

³ »Kuya ga wotjlik ga "Tja ie bor pjluoyorë ber shäng pak drete. Tja parkë kjloshko ma, ga tja to shäng dbur rokë ga tja lök ara. èEra tja orwë llong?"

⁴ Woydër ga tja pak llëmshko ga tja wlokrëba ba ushko. èGueniyo llëye shäryër ga pjlu? Ää, llë miydoror tjän" le.

⁵ »Eshko ga è pogo tjwöl ba pjluoy kong li, e rokara tek ba shwoy. Ga tjlä shrono shäng bäm li kong ga "èPja pogo tjwöl bor pjluoy kong kjöm?"

⁶ »"Tja pogo tjwöl kjoy bayo ba bapkwö kësbang tjung wleni kjwo sak dbäw (100 dik)*" le.

»Kuya ga tjlä ba kong ga "Bop tjwöl kjömë li kjibokwoy ère kjrozong. Pja sirkes maling, kjibokwo tos kjwara oblë, gueniyo kjoy bayo ba bapkwö kësbang tjung wleni kjwo sak shkëng (50 dik)" le.

⁷ »E irgo ga tjlä shrono shäng kjlara obi li kong ga "èPja pogo tjwöl ba kong kjöm?"

»"Tja pogo tjwöl dwla bayo ba bapkwö kësbang tjung wleni kjwo sak dbäw (100 dik)" le.

»Kuya ga tjlä ba kong ga "Bop tjwöl kjömë li kjibokwoy ère kjrozong. Kjibokwo tos kjwara oblë, gueniyo dwla bayo bapkwö kësbang tjung wleni kjwo sak kjwong (80 dik)" le.

⁸ »Roy kura ba pjluoyorë, ga wotjlik ga "Bor parkaga kägäyo li wotjlik owa ëmdë ga kjok miydë ara, wotjlik malinge" le. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omshäryë eni bakoe. Llëbo tjeng kjok ère kjing go pakyo shärye lok pjlu wlo ga epga wotjlik maling, nopga Sbö i li kjinmo.

⁹ »Lër bomi kong ga pjäy dbur tjok ga zäzi oba kjimtoklo, epga ber wopjlu bomi tjok wlo. Eni ga bomi dbur pjitongshko, pjäy wolonoshko ga pjäy wlokrjarga tjok kjok dogo, shji sök së iyado lishko.

¹⁰ »Èye kong llëbo twëy tjwöl chira ga de pjlu wleni ga miydëy e go ga kong llëbo twëy tjwöl ara ga de pjlu eni bakoe. Ga èye kong llëbo twëy tjwöl chira ga de ma wleni ga miydëy e go ga kong llëbo twëy tjwöl ara ga de ma eni bakoe.

¹¹ Eni ga bomi dbur, bomi llëbo, e doromi pjlu llëm kjok ère kjing goshko wleni ga llëbo

* 15:20 Lë shik lanyoy, e tak pjang Génesis 27.26 go.

* 16:6 Kjyo bapkwö kësbang tjung wleni kjwo sak dbäw (100 dik, e bayo litro sak dbäw dbäw pjlogto mya kjingsho sak dbäw pjlogto kjäk (3,700) dik loklo.

tjwlō ara tjeng kjok dogo li twaga èrè bomi kong llème.

¹² ¿Ga llèbo oma ī li doromi pjlu llēm ga llèbo twe oblèrè ber bomipjōy wlo sorèro?

¹³ »Èye parkè pjluo do pjōk kong ga àe. Shàrye eni wleni ga kjlara woyde, kjlara woyde llème. Ber pjlu kjlara tjok, ber owa kjlara tjok. Pjāy wo pjang dbur go iyado ga pjāy parkè Sbō kong ga àe» le.

¹⁴ Fariseoga lōng eshko kjlōbō. Dbur sīyo kjishko ga tjlōkwo li kuya lok ga joywakza lok tjā tjā erā.

¹⁵ Eni ga Jesús tjlē ba kong ga «Pjāy llèbo shàryè ara oba bokso, pjāy pjluè lèba wlo. Gueniyo pjāy wotjlik llè li miyde Sbōrè pjire. Nopga kong ga llèbo tjwlō ara le li, e Sbō kong ga llèbo owa anmoyō.

Kjok llgwekklo tara Moisésdē li, Sbō ber no pjluo sorè li, e roy

¹⁶ »Kjok llgwekklo tara Moisésdē li, tjlōkwo tara Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko sorè li, e beno bi kong, kolèy wlo, àar jong Juan No Waga shrono guing. Eshko tek lèkong ga Sbō ber no pjluo sorè li roy pjlu shdōktong ara, ga nopga drōn èè, Sbō ber ba pjluo wlo.

¹⁷ Gueniyo kjok llgwekklo li, e pjir wlo llème. Kjopkwo, kjok ère, e pjir ber dret, gueniyo ga tjlōkwo tak lok kjok llgwekklo go li lōngko kjwara llème.

Shji èng rayè

¹⁸ »Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblè tjok wleni ga llèbo owa shàryayde. Ga èye orkwosmok walè rayak sōk li tjok ga llèbo owa shàryayde bakoe.

Lázaro, e ga domer dbur ara kjlara

¹⁹ »Domer shāng kjlara dbur ara, doyé shwong pjlu, wolèso go. Dbar kjwobi go ga bè shàrye kēsbang, dli opzang ī.

²⁰ Eshko obi domer sōk kjlara ko Lázaro, poglo go ūta ara do jikong, sirkek sōk tōshko, domer dbur ara li u bāng zlong.

²¹ Sōk oma dli worbo lon tōshko li koshè, ue wlo, pjli ara kjīy. Shjiti llè tjwe ba zlong bāng ba ūta li shuk.

²² Dbar kjwara ga domer song li wolono, ga ba sēya sōra Sbō parkagaga kjok dogo sorè oōtong sōk Abraham zlong.

»E ga domer dbur ara li èmdè ga wolono bako, jnenaba to sakshko.

²³ Ga ba sēya oōtong sōk iōk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko. Eshko ga song, suya iōkdè, bang ara. Eni ga iya jem pjola dwayo ga Abraham bè sōk Lázaro tjok,

²⁴ ga oō le, tjlē ba kong ga «īkjokè Abraham, tja songe lozong! Tja suya iōkdè, bang ara. E kjishko ga Lázaro kjwe ichos ba sakkwo dbo pōk di go, tek di smoktong ba go li sōk bor kong ièr wlo, bor kjyorkwo zēya wlo» le.

²⁵ »Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja wotjlis sira. Pja sōk kjok kjing go obishko ga pja oōr sōk owa llème. Lázarora oōr songe. Eerishko ga sōk wopjlu jūshko, ga pjara sōk song, suya iōkdè, bang ara.

²⁶ E pjlor kar go ga jūshko kjok tjrèk pjang oojong kēsbang, borwa shwo lè, bop shwo lè bakoe. E kjishko ga èye jek ga à, èye tek ga à bakoe» le.

²⁷ »Kuya ga tjlē ba kong ga «Kjokè, rokèr bop kong ga Lázaro kjwe ichos bor data ushko,

²⁸ kjok owa anmoyō ère roy sōk bor lēmga doglo shkēng (5) lōng eshko li kong, tjwe kjok èreshko llēm wlo» le.

²⁹ »Kuya ga tjlē ba kong ga «Llème. Epga kong kjok llgwekklo tara Moisésdē li beno tjeng ba kong, tjlōkwo tara Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko sorè li beno tjeng ba kong bakoe. Woyde ga e kolayde lok» le.

³⁰ »Kuya ga tjlē ba kong ga «E kole lok llème. Gueniyo èbo wolono, ga woshrono irōng obi, ga jek lan ba tjok wleni ga llèbo owa shàrye lōng li, e owa jlōe le, ga raye eshko» le.

³¹ »Kuya ga tjlē ba kong ga «Moisés tjlōkwo, Sbō tjlōkwo lagaga tjlōkwo, e kjre lok llēm ga èye wolono, ga woshrono irōng obi li tjlōkwo kjre lok llēm bakoe» le ba kong eni» le.

17

Shji oblè ichè llèbo owa shàryè llème

¹ Eshko ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «Llèbo tjeng ara, pjāy iche llèbo owa shàryè wlo. E ber eni iyado. Gueniyo èye oblè ichono llèbo owa shàryè ga era song jlō, shdungko.

² Kjwozirwa bor tjlōkwo kjraga kjlara ichayde llèbo owa shàryè llēm obishko ga ba ichaga li shakko, apkwo kēsbang pjrikko ba bēngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey.

³ E kjishko ga pjāy sjēke.

»Bop kjlara, e llèbo owa shàryono ga pizong, «Shàryèp eni ame» los ba kong. Eni ga «E owa jlōe. Shàryèr ame» lara bop kong wleni ga llèbo shàryara owa li ios ber tjwlō llème.

⁴ Dbar kjwara ga llèbo shàryara bop kong owa pjloglo kjāk (7) èmdè ga tjwe bop shwoyshko ga tjlē bop kong ga «E owa jlōe. Shàryèr ame» leshko ga owa li ios ber tjwlō llème» le.

Shji mār Sbō go ga shji llèbo shàryè kēsbang ga pjluè

⁵ Eshko ga Sbō tjlōkwo roy lagaga ba āska li tjlē ba kong ga «Tjawa mār lōng Sbō go. Tjawa kong dbo twos, tjawa mār ba go jek kēgong wlo» le.

⁶ Kuya ga tjlē ba kong ga «Dwlāgwo chir-awayo èmdè ga kun jem ga pjluè. Eni wleni ga pjāy mār Sbō go sirawa dō èmdè ga pjāy tjlēno kjor kēsbang kjwe kong ga «Pja opshis

ëre dwayo, pja nom wen jong dlung roy” loromi ga pjây kole, ga shâryë eni.

Shji parkë Sbô kong sorë

⁷ »Pjây kjlara, parkaga shäng kjlara wleni ga brik shäng klung workwë, llëm ga öng dë. ¿Tjwe shäng iröng bop shwoyshko ga llëye lëp ba kong eshko? ¿Pja tjlä ba kong ga “Pja tegö. Pja sirkes sök ië jekdo” lëp ba kong enire? Eni llëme.

⁸ Pja tjlä ba kong ga “Bor dli shâryos bor kong jekdo. Pja poshâryos, pja shwong skwos stek wleniyo, bor dli pjlorguëp bor kong wlo. Tja iono pjir ga ië pja shara” lëp ba kong eni dani.

⁹ ¿Shâryara bop kong eni pjir ga pja tjlä ba kong ga “Tja kjimtorop ara, tja wopjlu bop tjok” lëp ba kong enire? Eni llëm bakoe.

¹⁰ Pjây parkaga eniyo wleni bakoe. Pjây ichara Sbörë parkë ga pak li shâryoromi pjir ga woyde ga pjây tjlä ga “Tjawa tjwöl ara llëme. Tjawa parkaga eröe. Llëye lara Sbörë borwa kong li shâryorwarë erä” lëmi eni» le.

Domerga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesüsdë doglo sak kjwara (10)

¹¹ Jesús jek shäng Jerusalén kjokyo wlo lëshko ga jëk shäng Samaria kjokyo, Galilea kjokyo, e tjërko.

¹² Jek äär shäng kjok kjrinashko ga domerga wen tjeng doglo sak kjwara (10), poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo. Tek shrono löng pjola sit,

¹³ Ga öö le, tjlä ba kong ga «Tjläpaga Jesús, tjawa songe lozong!» le.

¹⁴ Iya ga tjlä ga ba kong lok ga «Pjây nom opping syöshtagaga Sbô kong ba pjeyoga kjishko li kong, pjây iya lok wlo» le.

Jek löng jëkko wopro ga poptonoe.

¹⁵ Kjlara opïno ga beno drëprë, sano iröng, ga Sbô poshrëya shäng pjluk ara.

¹⁶ Eni ga jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonö, kujono bokdo kjlay klung go, ga tjlä ba kong ga «Tja poptorop. Tja beno wopjlu bop tjok e kjishko» le. Domer li, e Samaria so.

¹⁷ Kuya ga tjlä nopga löng li kong ga «¿Domerga poptono, e doglo sak kjwara (10) llëmdo? ¿Llamo doglo shkaw (9) li kwono llong?»

¹⁸ Domer ëre Samaria so, e judio llëme. Era shrono iröng obi Sbô poshrëk. ¿Judiogara kwjono llong?» le.

¹⁹ Eshko ga tjlä domer li kong ga «Pja kojözong. Pja nomo. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

Sbô ber no pjluyo dbaryo

²⁰ Pjlara ga fariseoga kjone kjone tjlä Jesüs kong ga «¿Sbô ber no pjluyo wlo li, e dbaryo tjwe llono?»

«Sbô ber no pjluyo li, e llëbo ikko wleni llëme.

²¹ «Sbô, e no pjluyo shäng izong” lëy ga äe, igöy llëme. Sbô ber no pjluyo li, e llëbo wen bomi pjlushko» le ba kong.

²² Eshko ga tjlä ba oppinggaga kong ga «Dbar tjwe kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ëre imi woydë ara jek pjlara obi. Gueniyo eshko ga tja imi llëme.

²³ Eshko ga no tjwe shäng tjlä bomi kong ga “jshäng na izia!” le. Oblë tjlä ga “jshäng kjwel!” le bomi kong, gueniyo jlö lëmi llëm, pjây jek eshko llëme.

²⁴ Tja tjwe iröng obishko ga e ber so llgwöleng ller kälä lletlet kjok dogo llaw pogo kjoyoe. Eni ga tja iiga nopga uunkongdë wëlle.

²⁵ Gueniyo e bäm go ga tja shdungoba ara guing. Tja wlokre nopga löng eerishko dbaryo lirë llëme.

²⁶ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng obi doröshko ga llëbo shâryë kjok ëre kjing go li, e ber so llëbo shâryono Noë dbaryoshko li dik.

²⁷ Eshko ga kjok ëre pitë llëm obishko ga nopga to löng wlep dli uë, di ië, orkwosmok ëng tjok, öötong Noë opzrëno jem kjoyong kësbang roshko dbaryoshko. Eshko ga shunyo shrono kësbang, ga nopga li söra dirë, shtena drete.

²⁸ »Lot dbaryo ga nopga opshâryono eni bakoe. To löng dli uë, di ië, llëbo tjwölëk, llëbo soynek, dwla dguë, u ywë, beno löng llë le.

²⁹ Gueniyo Lot opshino Sodoma kjokyo dwayo irgo ga akkwo lono ter iök, shunyo shrono wleni, ga nopga li pjira drete.

³⁰ Ga tja wen obishko ga shâryë eni bakoe.

³¹ »Eshko dbaryo ga ëye sök ba u dbo kjing sdok li kjing go ga jek llëbo beno tjeng ba u roshko li kjrë llëm, tök jekdo dey. Èye shäng ba kjokshko ga jek ba ushko iröng, llëbo beno tjeng li kjrë llëm bakoe.

³² Llëye weno Lot boy kong dëdashko li woyotjlizia.

³³ »Èye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjishko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo.

³⁴ Lër bomi kong ga eshko dbaryo ga nopga tjeng do pjök bukko kjwaraso kjing go. Kjlara söya, kjlara ie ber buk eshko.

³⁵⁻³⁶ Ga walëga löng do pjök llëbo kläk. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko»* le.

* 17:35-36 Tek dëdashko ga kjibokwo ëre jyä taraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko. Ga domerga löng do pjök parkë kjloshko. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko.»

³⁷ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Tjlapga, ¿sharyê eni li, e kjone?»

«Shinmo doyo buk kjone ga lâ tjwe tôn tjeng ara eshko» le ba kong.

18

Kjok llgwegwa kjlara, e ga syâ kjlara

¹ Eshko ga Jesús tjlêno ba oppinggaga kong llêbo jyâglo go, epga syôstê ber lóng Sbô kong iyado wlo, wosonkê llêm wlo.

² Tjlê ba kong ga «Kjok buk kjrinasshko ga no shâng kjlara no llgwegwa, êye bangkjre llêm, Sbô êmdê ga bangkjre llêm bakoe.

³⁻⁴ Kjok eshko ga syâ shâng kjlara. Tjwe tjlapga kjok llgwegwa wleniyo li shwoy enido, tjlê ga «Bor wloyo, e llgweg bor kong sira. Tja wlikozong» le ba kong eni enido. Kjok llgwegwa sök li İya öör ga llgweya woydê tjlapga lirê ba kong llême. Eni ga İya jek tjwe obi, İya jek tjwe obi.

»Gueniyo pjlara ga tjlapga li wotjlik ga «Tja, êye bangkjrer llêm, Sbô êmdê ga bangkjrer llêm bakoe.

⁵ Gueniyo walê kjwe tjwe shâng bor barwê ara enido. E kjishko ga llêbo li llgwer ba kong, tja barwe ame wlo. Llêm ga tjwe bor barwê jek obi, ga tja ie ber sök wlêp llême» le.

⁶ »Llêye lara no llgwegwa owarê li, e woyotjlizâ.

⁷ ¿Pjây wotjlik ga Sbô, ba nopga kjrara tjeng li wlike llême lêmiro? Epga syôstê lok ba kong shkê dba, wlike wlo. ¿Pjây wotjlik ga dborye maling llême lêmiro?

⁸ Lër bomi kong ga wlike maling. ¿Gueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo êre tjwe kjok êre kjing goshko ga nopga wlên lóng mâr bor gore?» le.

Fariseo kjlara, e ga dbur tóngga Roma so kong kjlara

⁹ Nopga lóng eshko kjlôbö, wotjlik ga «Tjawa jek pjlo bek, oblêra jek bëy llême» le eni. Eni ga Jesús tjlêno ba kong llêbo jyâglo go. Tjlê ga

¹⁰ «Domerga öötong lóng Sbô u zlong bäng do pjök syôstê. Kjlara, e fariseo, kjlara obi, e dbur tóngga Roma so kong.

¹¹ Eshko ga fariseo li syôstono shâng kojong, tjlê ga «Sbô, tja no oblê dik llême. Tja lürkê llêm, tja llêbo owa sharyê llêm, tja pê oma boy oblê tjok llêm bakoe. Dbur tóngga kjwe jek owa, tjara jek eni llême. Tja wopjlu bop tjok e kjishko.

¹² Sondê kjwobi go ga tja iê llêm bop kong dbar pjök. Llêbo wlênor li shtêr äar ba sakyô (10) go, ba sakyô (10) go, shir kjrina kjrina, ga twêr bop kong» le eni.

¹³ »Dbur tóngga lira beno shâng ro pjola sira. Llêbo owa sharyara li bangyo ba kong

ara kjishko ga beno shâng pjlu kjing shpok, ga kjok dogo jem İya woydê sira llêm, lötkkê ara Sbô bokso kjÿ. Eni ga syôstono, tjlê ga «Sbô, tja llêbo owa sharyono ara. Tja songe lozong» le.

¹⁴ »Lër bomi kong ga brik lokshko ga dbur tóngga li beno shâng pjlo bek Sbô bokso, fariseo lira llême. Êye opyê ber tjwlô ara ga ie ber tjwlô llême. Êye opyê ber tjwlô llêm ga ie ber tjwlô ara» le.

Llêbo sharyara Jesúsde pjlu, kjwozirga kong

¹⁵ Eshko ga kjwozirga sökoba jek Jesús kong, Jesús orkwo iê ba kjing go wlo. İya ba oppinggagarê ga kjwozirga sögaga li wlona.

¹⁶ Eni ga ba oppinggaga li rokara Jesúsde tek ba shwoy, ga tjlê ba kong ga «Kjwozirga somi llêm, tek wêyê bor shwoy. Êye ber kjwozirga jüni ga Sbô ber ba pjluoyo.

¹⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga Êye Sbô tjlökwo kjre kjwozirwa dik llêm ga äar ber sök Sbô sök no pjluoyo İyado lishko llême» le.

Domer dbur ara kjlara

¹⁸ Tjlapga shâng kjlara eshko tjwlô ara wleniyo. Tjlê Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, pja pjluê. ¿Llêye sharyêr, tja ber sök sê İyado Sbô tjok wlo?»

¹⁹ «¿Tja pjluê lêp ega? Pjlu li, e Sbô eröe.

²⁰ Kjok llgwekklo tara Moisésde li, e miydêp tjan. «Shji pê oma boy oblê tjok llême. Shji no zrök llême. Shji lürkê llême. Shji oblê jyöyotkê llême. Bop data, bop mekê, e bangkjros, ios ber tjwlô ara» * le.

²¹ Kuya ga tjlê ba kong ga «Tjlökwo lêp shâng kês li, e sharyêr shâng enido, tja tek dwlas lê obishko» le.

²² Kuya ga tjlê ba kong ga «Llêbo sharyorop kês li, e pjluê. Gueniyo llêbo beno kjrina obi. Pja nom bop llêbo tjeng kês li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llêbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

²³ Kuya ga beno shâng woydê ara, dbur ara kjishko.

²⁴ Woydê ara li İya Jesúsde ga tjlê ga «Nopga dbur ara wleniyo äar ber lóng Sbô sök no pjluoyo İyado lishko wlo ga kjange.

²⁵ Öng jëkkio sok kësbang wleniyo opzrêk jek shkô bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äar ber lóng Sbô sök no pjluoyo İyado lishko wlo ga kjang anmoyö» le.

²⁶ Kuya lóng eshko lirê ga tjlê lok ba kong ga «¿Enira Êye dârdo?»

²⁷ «Llêye sharye norê ga ä li, e sharye Sbörê ga pjluê» le.

* 18:20 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20.

²⁸ Eshko ga Pedro tjlê ba kong ga «Borwa llêbo tjeng kês li rayorwra beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Lêr bomi kong jlôkoyo ga ëye, ba u, ba boy, ba kjlara, ba data, ba mekê, ba wapga, e rayara, Sbô ber ba pjluoyo wlo ga

³⁰ äska wlêya ara anmoyô. Kajok ëre kjing go ga wlêya llêye rayara li pjloglo ara obi. Ga llonoshko ga ber sök së iyado Sbô tjok» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjîshko jek obi

³¹ Eshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjlê ba kong ga «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga llêye tara Sbô tjlôkwo lagagarê no to ter kjok dogo dwayo ëre kjîshko li, e shäryë eni.

³² Tja twêba nopga judío llêm wleniyo kong, ga tja joywe lok, tja läywe lok owa, tröng twe lok bor go,

³³ tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya. Gueniyo äar dbargwo mya ga tja woshre Sbôré iröng obi» le.

³⁴ Llêye lara li, e llê loklo miydara lok llême. E tjlôkwo rong kjîshko ga llê loklo miydara lok llême.

Domer kjok igö llêm wleniyo poptara Jesúsdê kjlara

³⁵ Jesús jêk shäng ääto Jericó kjokyoeshko ga domer sök kjlara eshko kjok igö llêm wleniyo. E sök dbur rokê irbo li sor go.

³⁶ Kuya sök ga nopga jêk löng trák llêm ga tjlê ga «¿Oba jêk löng llê kjîshko?»

³⁷ «Jesús, Nazaret so li tekdo shäng» lêba ba kong.

³⁸ Kuya ga tjlê ba kong dbo go ga «¡Jesús, David tjëyo, tja songe lozong!» le.

³⁹ Kuya nopga jêk löng Jesús bäm go lirê ga tjlê ba kong ga «Pja kjinkozong» le ba kong, gueniyo kjinkê llême.

Tjlêno dbo go jek obi, tjlê ga «¡David tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁰ Eni ga Jesús kojongö shäng ga tjlê löng li kong ga «Tek sözi bor shwoy» le, ga söra lok jek ba shwoy. Eshko ga tjlê ba kong ga

⁴¹ «¿Llêye woýdêp ga shäryër bop kong?»

«Tjlapga, tja kjok ik woýdê» le ba kong.

⁴² Kuya ga tjlê ba kong ga «Kjok is jek obi. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

⁴³ Jekdo eshko ga beno shäng kjok igö wêlê, ga to jek shäng Jesús tjok Sbô poshrêk. Iya nopga löng eshko lirê ga beno löng Sbô poshrêk bakoe.

19

Zaqueo

¹ E irgo ga Jesús opzrêno jek Jericó kjokyo roshko, tur pjlor kalêkong wlo le.

² Domer sök eshko kjlara ko Zaqueo, e dbur ara. E parkê shäng dbur tönnga Roma so kong li kägäyo.

³ Jesús, e sorê iya woýdê. Gueniyo domer li sok chirawa töshko, ga oba ara. E kjîshko ga iya ga äe.

⁴ Eni kuzong ga Jesús tek tjwe irbo e go miydarashko ga jek zron jong ba bäm go kêm jüni. Ga tjyono jem kjor jong eshko kjlara li ko roy, iya wêlê wlo.

⁵ Jesús jek shäng irbo e goshko ga iya sök kjomo, ga tjlê ba kong ga «Zaqueo, pja oplôs kjwey dwayo ter töshko maling. Eeri ga tja ber sök bop ushko» le.

⁶ Kuya ga oplono ter töshko maling, ga Jesús wlokjrrara shäng wopjlúe.

⁷ Eni ga iya löng eshko lirê ga Jesús läywe lok owa ara. Tjlê lok èng kong ga «Domer kjwe llêbo owa shäryaga. ¿Jesús kjwe jek ba ushko llêno?» le lok eni.

⁸ Eshko ga Zaqueo kojongö shäng, tjlê Jesús kong ga «Tjlapga, bor llêbo tjeng kês li twêr bëyo oba song wleniyo kong. Ga ëbo llêbo lüyotkoror jyäp gwêr i wleni ga äska twêr iröng bayo llêbo kjroror li pjloglo pkêng (4)» le.

⁹ Kuya ga tjlê ba kong ga «Eeri ga pja döktong, bop pjeyoga löng bop ushko li tjok. Jlôkoyo ga pja Abraham tjëyo.

¹⁰ No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shäng no jeno löng wleniyo, e wlêga, e döga» le.

Parkagaga doglo mya

¹¹ Jesús jek jêk shäng ääto Jerusalén kjokyoeshko ga nopga jêk löng ara ba tjok, llêye le li kuya lok wlo. Wotjlik lok ga äar Jerusalén kjokyo ga Sbô ber no pjluoyo dbaryo li eshkoru lara. Miga eni llême. E kjîshko ga Jesús tjlêno ba kong llêbo jyäglo go.

¹² Tjlê ga «Pjlara ga domer shäng kjlara, tjwlo ara wleniyo. To kjok shto oblê pjola, iêba ber sök ba kjokshko sopga pjluoyo wlo, ga tjwe iröng ba kjokshko wlo le.

¹³ Opshiydê llêm obishko ga ba parkagaga rokara doglo sak kjwara (10). Kjlara kjlara kong dbur twara bayo ara, ga tjlê ba kong lok ga «Pjäy ber löng dbur shak ëre go, tja tjwe iröng obi guing» le ba kong, ga toe.

¹⁴ »Gueniyo iywa kjok eshko sopga lirê shjiktêng. E kjîshko ga nopga ichara kjlôbö ba irgo, tjlê ga «Kjwe woýdêrwa ber borwa pjluoyo llême» le lok eni.

¹⁵ Woýdara lok eni llêm ëmdê ga iaraba beno sök ba pjluoyo.

»E irgo ga tek shrono iröng ba kjokshko. Shrono shäng ga ba parkagaga kong dbur twara li, e rokara, dbur shano e go kjöme miyde wlo.

¹⁶ »Parkaga shrono shäng bäm go li tjlê ba kong ga «Tjlapga, bop dbur tworop bor

kong li go ga kjingsho sharor kjringswo sak kjwara (10) obi" le.

¹⁷ »Kuya ga tjlē ba kong ga «Pjlúe. Pja parkaga pjlú wleniyo. Pja kong llēbo tworor chira, ga dorop pjo beke. E kjīshko ga pja iēr ber no ichaga kjok kjringswo sak kjwara (10)" le.

¹⁸ »E irgo ga parkaga shrono shäng kjlara obi, tjlē ba kong ga «Tjlapga, bop dbur tworop bor kong li go ga kjingsho sharor kjringswo shkēng (5) obi" le.

¹⁹ »Kuya ga tjlē ba kong ga «Eni ga pja iēr ber no ichaga kjok kjringswo shkēng (5)" le.

²⁰ »E irgo ga parkaga shrono shäng kjlara obi, tjlē ba kong ga «Tjlapga, bop dbur tworop bor kong kjupargue li kjros irōng. Popgoror beno tjeng jangsher roshko, jer llēm wlo.

²¹ Miydēr pjlú ga pja kjange. Pja parkono llēmshko ga pja dbur shak eshko, ga pja dwla bo kjrē, dwla dgorop llēmshko bakoe. E kjīshko ga pja bangkjrōror ara" le.

²² »Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja parkaga owa wleniyo. Pja llgwer, tjlōkwo lēp shäng om go li go. Miydēr pjlú ga tja kjange. Tja parkono llēmshko ga tja dbur shak eshko, ga tja dwla bo kjrē, dwla dgoror llēmshko bakoe.

²³ E kjīshko ga bor dbur ère sōrop, jnenop beno dbur jnezlong uyo roshko kjwe dey. Eni kjerne ga tja tjwe irōng obi ga tja dbur tōno e kjinmo kjwe" le ba kong.

²⁴ »Eshko ga pjlú li tjlē ba parkagaga oblē löng eshko li kong ga «Ba dbur tjeng ba wloshko kjwe dözi, twozi kjlara shäng dbur shara kjringswo sak kjwara (10) li kong" le.

²⁵ »Kuya lok ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, kjwera dbur tjeng kjringswo sak kjwara (10) tjan" le.

²⁶ »Kuya ga tjlē ba kong ga «Lēr bomi kong ga èye llēbo tjok ga sēya jek obi. Èye llēye llēm ga llēye tjeng sirawa li döya ba shjiryō drete.

²⁷ E ga bor wloyoga lira, tja woydara ber ba pjluyo llēme. Epgara to shami, ga tek sözi, zrōmi bor bokshto wlo"» le.

Jesús öötong opzrēno jek Jerusalén kjokyo, pjlú wleni

²⁸ Jesús tjlēno eni pjir ga jek jongya Jerusalén kjokyo obi,

²⁹ ga öötong shäng Betfagé kjokyo, Betania kjokyo, e ber löng Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök,

³⁰ ga tjlē ba kong ga «Pjāy nom kjok buk bi bokshto kjweshko. Eshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko llgwoklé wleniyo wlēmi sök kjro go kjlara wlēnggla, kjing go èye opyoydē llēm wleniyo. Komi, ga tek sömi bor kong.

³¹ Eshko ga èbo tjlē bomi kong ga «¿Komi kjweni ega?" le bomi kong wleni ga «Woyde Tjlapgarē" llēmi ba kong eni" le.

³² Eni ga jek öötong löng eshko, ga öng wlēna sök kjlara, lara ba kong sorē li eni.

³³ Köya löngshko ga iya ba sogogarē ga tjlē lok ba kong ga «¿Öng kjwe komi llēno?"

³⁴ «Woyde Tjlapgarē" le ba kong.

³⁵ Eni ga öng li tek söra shrono löng Jesús kong, ga ba shwong kop lēkong iara lok öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesús kjim tara lok opyē sök öng li kjing go, ga jeke.

³⁶ Jek sökshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lēkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go ba bām go.

³⁷ Jek sök ääto kujjöz löng irboyoshko ga nopga jek löng ba tjok li, öö le lok, wopjlú kjīshko. Ga Sbō poshrēya lok trāk llēm, llēbo iydēba llēm wleniyo ina lok ara kjīshko.

³⁸ Tjlē ga

«Pjlú kjwe ichara Tjlapgarē shrono kjok èreshko.

Kjwe kjimte Sbörē.

Löng kjok dogo li löng wopjlú Sbō tjok, poshrēya lok trāk llēme.

"Pja kēsbange" le lok ba kong» le.

³⁹ Fariseoga löng eshko kjlōbō, nopga li tjrēko. Kuya lok ga tjlē Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, bop oppinggaga kjwe kjinkozong» le.

⁴⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Lēr bomi kong ga kjwepga kjinkoror kjwe ga akkwo tjeng kjwey, öö le shara" le.

⁴¹ Jek sök ääto Jerusalén kjokyo ga kjok li ina, ga slatong ara,

⁴² tjlē ga «Jerusalén sogpa, pjāy iaga ber löng wlēp li è, e miydomirē llēm obi. Woydoror ga miydoromi tjan, gueniyo jnek tjeng pjir bomi kong, miydēmi llēm wlo.

⁴³⁻⁴⁴ Sbō shrono sök bomi ikshko ga wlokjrōrori llēme. E kjīshko ga dbar tjwe bomi kong owa kjrina. Eshko ga pjāy popde bomi moskwogarē lok, ga pjāy kopjriya lok pjibri, pjāy opshik tök llaw llēm wlo. Bom i kjok kjēryo shāryak ak go pjibri kjókshko kjwe dloya lok ber tjeng töshko, akkwo èmdē ber tjeng èng kjing go kjwara llēme. Eshko ga pjāy zrōya lok» le.

Llēbo soynegaga löng Sbō u zlong bäng li ichara Jesúsdē drete

⁴⁵ Jesús opzrēno jek Jerusalén kjokyo roshko irgo ga öötong shäng Sbō u zlong bäng ga nopga löng eshko llēbo soynek li ichara opshik ey dwayo,

⁴⁶ tjlē ga «Sbō tjlōkwo tak pjang eni: «Bor u, e kowēba ber syō uyo wlo. * Gueniyo ioromi beno jong lū uyo"» le.

⁴⁷ Dbar kjwobi go ga Jesús öör shäng nopga ping Sbō u zlong bäng. Ga syōshtaga

kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, tjlapgaga kjowlô ara wleniyo, e tjilê êng kong ga «¿Zröy sorê ga pjlu?» le lok eni enido.

⁴⁸ Gueniyo shaya lok ga ä, Jesús zlong bäng nopga löng ara ba kuk kjishko.

20

«¿Pja ichaga êrê?» lara Jesús wloyogarê ba kong

¹ Dbar kjwara ga Jesús Sbô tjlökwö roy pjlu lono oba kong Sbô u zlong bäng. Eshko ga oba piya shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng

² ga tjilê lok ba kong ga «¿Llêye shäryêp shäng li shäryêp ega? ¿Pja ichaga êrê?»

³ «Pjäy kong llêbo kjakrokêr bakoe. Kjakrokêr ga tja dboryozia.

⁴ ¿Juan No Waga, e ichaga êrê no wê? ¿Ichaga Sbörêre, de norê?» le ba kong.

⁵ Kuya lok ga tjilê êng kong ga «Ichaga Sbörê loroy ba kong wleni ga «¿Tjölkwö kjrromi llêm ega?» le bi kong.

⁶ Gueniyo Juan, e Sbô tjölkwö laga le nopga uunkongdê. E kjishko ga ichaga norê lëy ga ä bakoe. Loroy eni wleni ga shji zröya lok ak go» le.

⁷ Eni ga tjilê lok Jesús kong ga «E ichaga êrê miydêrwa llême» le.

⁸ Kuya ga tjilê ba kong ga «E kjishko ga tja ichaga êrê lër bomi kong llêm bakoe» le.

Parkagaga owa

⁹ Eshko ga Jesús tjilêno nopga kong llêbo jyäglo go. Tjilê ga «Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, ga kjok li poskwona parkagaga kjilbô kong, potjwlêya i, ga to kjok shto oblê dbar kop ara wlo.

¹⁰ Öötong kjillgwo bo kjozlong dbaryo ga ba parkaga ichara kjlara, kjillgwo bo ber ba kong li rokê parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. Gueniyo ga ba parkaga ichara tjwe shäng li shpokza lok tjä tjä, ga ichara lok to iröng or go.

¹¹ E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Öötong shäng kjok buk lishko ga läywara lok owa, shpokza lok tjä tjä, ga ichara to iröng or go bakoe.

¹² E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Era shpokza lok tjä tjä, dbukza lok jek kjoko, srêng llê kwono flaw pogo.

¹³ »Eni ga domer li wotjlik ga «¿Tja orwê fllong? Bor wa woydêr ara êre ichotê shara. Êrera bangkjre lok kjwe» le.

¹⁴ »Gueniyo öötong shäng eshko ga ba wa li iya parkagaga kjok daga löng lirê ga tjilê lok êng kong ga «Llono ga kjwe ber kjok êre

sogo. Zröroy wleni ga kjok êre kjrêy, ber buk bi kong wlo» le.

¹⁵ Eni ga shira lok kjok li roy dwayo, ga zröra lok.

»¿Eni ga llêye shärye kjok sogo lirê ba tjok lok llêmi?

¹⁶ E jongya eshko ba zrök dani. Pjir ga parkagaga wlêya oblê, kjok li de lok ba kong wlo» le.

Kuya lok ga tjilê lok ga «¡Ay! ¡Eni llême!» le.

¹⁷ Eshko ga nopga li iya Jesús dê jek drêng ga tjilê ba kong lok ga «Sbô tjölkwö tak pjang eni:

»«Akkwo woydara u shäryagagarê lok llêm li, e iak beno buk bäm go,

beno tjwlô ara, oblê kjinmo.»*

¿E llê loklo llêmi?

¹⁸ Êye lono akkwo êre kjing go ga tar pjäs erä. Ga akkwo êre lono ê kjing go ga e sho shguir ber tjeng lulue» le.

¹⁹ Tjilêno llêbo jyäglo go li kuya no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, syöshtaga kägäyogarê ga miydara lok ga ba layde shäng. Shaya lok woydê, bängzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara.

Shji kâ potjwlêk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

²⁰ Eshko ga nopga ichara lok kjilbô oba li tjirêko, Jesús tjölkwö kuk wlo. Nopga li ikoba ga pjlo bek wleniyo, miga llême. Woydara lok ga llêbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llêm ga doshaya lok e go, rote no ichaga Roma so li kong wlo.

²¹ Eshko ga nopga ichara li tjilê lok Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, miydêrwa ga pja tjilê bek, oba pim tjölkwö bek li go bakoe. Nopga tjwlô kjöm pogo, e bop kong ga tjwlô beke. Pja tjilê bek ê pogo kong. Woyde Sbörê ga shji jêk sorê li lëp jilokoyo.

²² ¿Eni ga shji kâ potjwlêk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjilure?» le.

²³ Kuya ga miyde ga löng wotjlik owa. E kjishko ga tjilê ba kong ga

²⁴ «Dburwa kâ potjwlêkklo li tek sözi bor kong kjwara» le, ga tek sóra lok ba kong kjwara, in wlo. Eni ga kjrara, ga tjilê ba kong lok ga «¿Domer jyäglo sök dburwa êre go jü ê? ¿Ko tak pjang êre go jü ê?»

«Kjwe pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li i» le lok ba kong.

²⁵ Kuya ga tjilê ba kong lok ga «Eni ga llêye pjlu i li, e twozi ber pjlu kong, gueniyo llêye Sbô i li, e twozi ber Sbô kong bakoe» le.

²⁶ Eni ga llêbo lara oba kong li go ga llêbo wlêya lok, rote wlo le li, e wlêna llême. E kjishko ga beno löng yëy le erä, jek kjingtêng löng erä.

No woshrozlong dbaryo

* 20:17 Salmo 118.22.

²⁷ Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjlöbö ga tjlä ba kong ga

²⁸ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdë beno pjang li tjlä ga “Ëye wolono, wapga beno ba boy tjok llëm ga shinmo kjilarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga e ber shinmo li i wleni wlo.”[†]

²⁹ »Pjlara ga domerga löng doglo kjäk (7) epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wolono, gueniyo wapga beno llëme.

³⁰⁻³¹ Eni kuzong ga ba löng orkwosmono ba syä tjok, gueniyo wolono jek, ga wapga beno llëm bakoe. Ba lëmga orkwosmono ba syä tjok kjlara kjlara eni bako, ga wolono uunkong, gueniyo wapga beno ba boy tjok llëme.

³² E irgo ga walë li to wolono bakoe.

³³ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walë li tjok kuzong ga no woshrozlöng dbaryoshko ga walë li ber domerga kjone dey li boy?»

³⁴ «Erihsko ga nopga orkwosmok ëng tjok kjok ëre kjing go.

³⁵ Gueniyo llono ga nopga tjwölö ara Sbö bokso woshre ber löng ba tjok wlo li, era orkwosmok ame,

³⁶ ga wolon ame bakoe. Eshko ga ber löng Sbö parkagaga kjok dogo so wleni shara. Woshrara Sbörë kjishko ga beno löng Sbö wapga.

³⁷ »Dënashko ga Moisés öötong shäng kji sho pjë jong ri rishko ga tjlä ga “Sbö, e Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö”[†] le. Miydëy e go ga shji wolono ga shji woshre iröng obi.

³⁸ Sbö, e shinnmoga Sbö llëme. E nopga löng së li Sbö. Ba kong ga shji nopga uunkong löng së, shji wolono ëmdë ga eni» le ba kong.

³⁹ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go löng eshko kjlöbö. Kuya kjone kjonerë ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, dboryorop beke» le.

⁴⁰ Eshko dbaryo jek lëkong ga ëye wokjang llëbo kjakrokë ba kong wlo ame.

¿No pjluyo iche le Sbörë li, e ë?

⁴¹ Eshko ga Jesús tjlä nopga löng li kong ga «¿“No pjluyo iche le Sbörë li, e David tjëyo tek ber ba irgo li” lëba eni ega?

⁴² Kjibokwo ko *Salmos* go ga David tjlökwö tonon om go, tjlä ga

»“Tjlapga tjläno bor Tjlapgayo kong ga ‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo këllëkong,

⁴³ äar jong bop moskwoga zanor pjir guing, eshko ga twër ber bop kong ichëp wlo’”[‡] le.

⁴⁴ ¿Eni ga no pjluyo li kowara Daviddë ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjëyo tek ber ba irgo li sorë?» le.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go wlon Jesúsdsë

⁴⁵ Eshko ga Jesús tjläno ba oppinggaga kong shara. Gueniyo nopga löng eshko li omkuno lok bakoe. Tjlä ga

⁴⁶ «!Pjây sjëk, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjok! Jëk löng doyono shwong kur may, tjwölö ara wleniyo go äe. Woyde lok ga bangkjirëba llëbo soynezlöng shtoyo. Judioga syö uyo roshko ga woyde lok ga löng sökklö pjü goshko. Oba tön, iëshko ga shärye lok eni bakoe.

⁴⁷ Gueniyo ga walëga song, beno löng syä wleniyo, ba u döya lok ba shjiryö. E irgo ga syöshhtë wop ara, “Nopga kjwera pjlüe” lëba ba kjishko wlo le. Nopga eniyo, e shdüya Sbörë ara anmoýö, oblë kjinmo» le.

21

Syä kjlara dburwa twono Sbö kong

¹ Pjlara ga Jesús sök Sbö u zlong bängshko ga iya ga nopga dbur ara wleniyo tek löng dbur ië jong ba bapkwö roy.

² Eshko ga syä song wleniyo shrono shäng kjlara, ga dburwa iara kjwo pjökdeba. Ba dburwa iara li, e tjwölö chira anmoýö wleniyo. Iya Jesúsdsë ga

³⁻⁴ tjlä ga «Nopga dbur ara wleniyo kjwe omiono ara wleni jlöe. Gueniyo kjwe ba worbo wleniyo iayde. Syä song wleniyo kjwera, ba dburwa tjeng sira li woydara ba llëbowa tjwllëkklo. Eni ëmdë ga twara Sbö kong drete. E kjishko ga lër homi kong jlökoyo ga syä kjwe, dburwa iara sira tjwölö llëm wleni jlöe. Gueniyo Sbö kong ga tjwölö ara, llamo omiono lok kës wle kjinmo» le.

«Sbö u pjir ber drete» lara Jesúsdsë

⁵ Eshko ga ba oppinggaga kjong kjong löng Sbö u läywë, tjlä lok ga «Ak lok kjwe wolëso. Llëbo oblë oblë twaraba, iaraba beno tjeng dboy Sbö kong kjwe wolëso bakoe» le lok eni.

Eshko ga Jesús tjlä ga

⁶ «Dbar tjwe kjwara ga llëbo ïmi löng kës kjwe, e pjir ber drete. Akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing go kjwara llëme» le.

Kjok pjir dbaryo jyäglo

⁷ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Llëye lëp shäng li, e shäryë llono? ¿E shäryë dorö li jyäglo wen llë?»

⁸ «Pjây sjëk, pjây jyäpgwëba llëm wlo. Eshko ga nopga wen tjwe ara, tjlä ga “No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li tjä” le. Tjlä jek obi ga “Dbaryo li shronoe” le. Gueniyo pjây jek ba tjok llëme.

⁹ »Roy kumi ga oba ëngkjwë kjok shto oblë oblë ara, llëm ga oba ëngkjwë ba pjlujo sök li long wloshko ga llëye bangkjërëmi llëme. E shäryë eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätë llëm obi.

¹⁰ »Tjëyoga oblë oblë ëngkjwë lok ëng tjok. Nopga kjok shto oblë oblë së ëngkjwë lok ëng tjok bakoe.

¹¹ Kjok shto oblë oblë goshko ga yo tjwe kësksë, pjli tjwe ara, swlo tjwe oblë oblë bakoe. Ga kjok dogoshko ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo wen kësksë, ga bangkjërëba ara.

¹² »Gueniyo llëbo tjeng kës ëre bäm go ga pjäy shakoba, shdungoba wlo. Pjäy sökoba judioga syö uyo roshko, pjäy llgweya lok eshko wlo, ga pjäy ie lok ber löng no shdüzlong uyo roshko. Bor kjishko ga pjäy sökoba pjllupga kësksë bokshto, no ichagaga bokshoto bakoe.

¹³ Eshko ga llëbo Inomi, kuromi li roy lëmi ba kong, miyde lok wlo.

¹⁴ »Gueniyo pjäy äätë eshko llëm obishko ga pjäy wotjlik ga «¿Tja opwlikë sorë?» lëmi llëme.

¹⁵ Eshko ga pjäy kong tjllökwo twër, pjäy opwlikë wlo. Kuya lok ga wotjlik ga pjäy kjok miyde ara le, ga pjäy kar dborye lok ga äe.

¹⁶ Gueniyo pjäy wloyo ber bomi dataga, bomi mekëga, bomi pjeyoga bakoe. Pjäy twe lok tjlapgaga kong, pjäy shdüya lok wlo, ga pjäy kjone kjone zröya lok bakoe.

¹⁷ Pjäy iywa nopga uunkongdë shjiktëng bor kjishko.

¹⁸ Gueniyo pjäy dër ÿyado, pjäy jer kjlara llëm wlo. Bomi käkzong ëmdë ga jer pjlara llëme.

¹⁹ Ga pjäy mär Sbö go äar jong ba dbo go ga pjäy ber löng së ÿyado.

²⁰ »Imi ga Jerusalën kjokyo kopjrina ëngkjwagaga ararë pjiribrishko ga miydëmi e go ga ba pjirzlong dbaryo li döröe.

²¹ Eshko ga ëye löng Judea kjokyo ga tök jem dlup lëkong, ëye löng Jerusalën kjokyo roshko ga tök ey dwayo, ga ëye löng ba kjokshko ga tjwe iröng Jerusalën kjokyo ame.

²² Jerusalën so shdungglo dbaryo li eshko, tak pjang Sbö tjllökwo go sorë li eni.

²³ E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlöe. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlö bakoe. Eshko ga kjok ëreshko sogpa song ara anmoyö, shdüya Sbörë ara.

²⁴ Kjong kjong zrökoba dröng go. Kjong kjong sökoba to dbo go kjok shto oblë oblë. Ga nopga judio llëm wleniyo äar ber löng Jerusalën kjokyo, ga llëbo owa shärye lok eshko, äar jong ba dbaryo pjitong guing.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe iröng obi dbaryo

²⁵ »Eshko ga kjok dogoshko ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo wen dlo go, mok go, dbala go

bakoe. Kjok ëre kjing goshko ga dlung, e pjublunyo kësksë ara, pjlukyo ara bakoe. E kjishko ga tjëyoga oblë oblë ber löng sëya llëm, kjok bangkjërë lok ara.

²⁶ Llëbo wen tjwe kjok ëre kjing go li ikobashko ga kjone kjone wopjir jek kjlulu erä. Llëbo lok kjopkwo go ëmdë ga jek dete erä bakoe.

²⁷ Eshko ga ikoba ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ter tjwe pjäng sho roy, ga bor dbo kälä ikoba wëllëe.

²⁸ Llëbo ëre imi kjwllë enishko ga miydëmi e go ga bomi döga dbaryo li döröe. E kjishko ga eshko dbaryo ga pjäy dbokjrozong. Ga pjäy wotjlis llëye wen dörö li kjishko» le.

²⁹ Eshko ga tjllëno ba kong llëbo jyäglo go. Tjllë ga «Kjor ko *higuera* kjwe ÿziä. Kjor oblë oblë kjwe ÿziä bakoe.

³⁰ Korga wen tjaglëshko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe.

³¹ Eni ga llëbo tjeng kës ëre shäryë li imishko ga miydëmi e go ga Sbö ber no pjlujo dbaryo li ääto eni bakoe.

³² Lër bomi kong jlökoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ëre shäryë uunkong.

³³ Kjopkwo, kjok ëre, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjllökwo ra ber pjang ÿyado.

³⁴ »Pjäy sjëk, bor tjllökwo woyotjlliz ÿyado. Pjäy sgara löng nelötkë, llëbo owa shäryë, llëbo tjeng kjok ëre kjing go woyotjlliz wleni ga eshko dbaryo ga pjäy wlëya löng llë lëmi.

³⁵ Llëbo wen eshko dbaryo li, e wen tjwe nopga tjeng kjok kjwang jikong kës li kong.

³⁶ »Eni ga pjäy sjëke! Pjäy syöshtos Sbö kong ÿyado, pjäy döya llëbo owa shäryë kës li dwayo wlo, no to ter kjok dogo dwayo ëre ber wopjllü bomi tjok wlo bakoe» le.

³⁷ Dbar kjwobi go ga Jesús öör shäng owa ping Sbö u zlong bäng, ga kjok sëng ga opshino jek iröng beno sök Olivos dlupyoshko.

³⁸ Ga kjok shröngto ga nopga uunkong öör Sbö u zlong bäng ba kuk.

22

«¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjllü?» lara ba wloyogarë

¹ Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipito kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li döröe.

² Eshkoshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekkdo tara Moisésdë li go, e töno lok ga tjllë lok ëng kong ga «¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjllü?» le, gueniyo owa bangkjërë lok ara.

³ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. Eshko dbaryo ga Ä shrono, pjono ba go.

4 Eni ga Judas öör shäng syöshtaga kägäyoga, Sbö u daga kägäyoga, e ik, Jesús tve ba kong lok sorë li lanyotké ba kong lok wlo.

5 Kuya lok ga beno löng wopjlú, ga tjëlë lok ba kong ga «Enira pja potjwëlënwä» le.

6 Kuya ga «jölö. Enira pjlú» le. Eshko jek lëkong ga beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjlú? Woyde ga dbar oba ara llëm wlenishko» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

7 E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga öng wlep ushko so llgwoklé zröya, sho suya, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo.

8 Eshko ga Jesús tjëlë Pedro, Juan kong ga «Pjäy nom dli shäryë, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëy wlo» le.

9 Kuya lok ga tjëlë ba kong ga «¿Shäryërwa kjone ga pjlú?»

10 «Pjäy nom jek u lok arashko. Eshko ga domer wlëmi shäng kjlara, di bapkwö sök jong kjwara ba dlu kjing go, roshko di. Pjäy jek ba irgo äär jong opzrëk jek u roy jong kjone ga eshko.

11 Eshko ga pjäy tjëlë u sogo kong ga «Tjlapga no pingga tjëlë ga ¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, e dliyo uër bor oppinggaga tjok li kjëryo kjone?» le. «Tëmi ba kong eni.

12 Eni ga pjäy kong, kjër pïya jong kjomo kjwara kësbang, poshäryak pjire. Llëye uëy wlo li shäryëmi pjir ber tjeng bäm go eshko» le ba kong.

13 Eni ga ba oppinggaga do pjök li to jek öötong löng eshko ga llëye lara Jesúsdë li wlëna tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar shrëkklo li dliyo poshäryara lok.

14 Öötong ba dloyo go ga Jesús öötong shäng Sbö tjökwo roy lagaga ba äska li tjok, ga sirkeno löng tjë jikong dli ioklo jong li zlong.

15 Eshko ga Jesús tjëlë ba kong ga «Tja wotjllino ara ga tja shdüyëba llëm obishko ga dbar shrëkklo ëre dliyo uër bomi tjok loror.

16 Lër bomi kong ga uër ame, äär jong Sbö ber no pjluyo dbaryoshko jä, dbar shrëkklo ëre llë loklo shäryono pjir ga eshko» le.

17 Eshko ga di ioklo kjrara kjwara, roshko kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjëlë Sbö kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjïshko» le. E irgo ga tjëlë ba oppinggaga kong ga «Kjrozï, shdüzi ëng kong.

18 Lër bomi kong ga kjillgwo bo dyo iër ame, äär jong Sbö ber no pjluyo dbaryoshko jä» le.

19 E irgo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ga tjëlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjïshko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjëlë ba kong lok ga «Ëre bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le.

20 Ga uara lok irgo ga shäryara eni obi, kjillgwo bo dyo dbo ara tjok, tjëlë ga «Tjïlökwo twara Sbörë tjaglën, beno iyado wlo. Shärye wlo ga bor srëng li kwon bomi kjïshko. Kjillgwo bo dyo ëre, e ba jyäglo.

21 Gueniyo bor soynega li sök ië bor tjok jïshko.

22 Llëbo wen no to ter kjok dogo dwayo ëre kong owa, lara Sbörë sorë li eni. Gueniyo bor soynega, era song jlöe» le.

23 Kuya lok ga tjëlë ëng kong ga «¿Ë layde lëba?» le lok ëng kong eni.

24 E irgo ga opyono lok ënglë kar kar, tjëlë lok ga «¿Shji kjone dey tjwlo ara, llamo li kjinmo?» le lok ëng kong eni.

25 Kuya Jesúsdë ga tjëlë ba kong lok ga «Miydëmi pjlú ga kjok ëre kjing go ga nopga judio llëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Ba nopga dbo ara wleniyo opyë lok no no kjimtaga.

26 Gueniyo woydër ga pjäy omshäryë eni llëme. Ëye opyë woydë ber tjwlo ara oblë kjinmo ga opyë ber tjwlo llëm dey. Ëye opyë woydë ber oblë ichaga ga ber shäng oblë kjimtaga dey.

27 Nopga tjeng do pjök ga kjlara sök ië, kjlara shäng dli pjlorguë ba kong. ¿Kjone dey ga tjwlo ara lëba? Sök ië li lëba. Gueniyo tjara shäng bomi tjrëko, parkaga bomi kong wleni.

28 »Pjäy löng bor tjok iyado. Llëbo kës li weno bor kong owashko ga tja rayoromi llëme.

29 E kjïshko ga llono ga pjäy iër ber löng no pjluyo, tja iara bor Datarë beno sök no pjluyo sorë ga eni.

30 Ga Sbö ber no pjluyo lishko ga pjäy äär ber löng ië bor tjok eshko, ga pjäy sirkek äär löng pjlú sökklo kjing go, Israel tjëyoga kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li llgwëk wlo» le.

«Pjäy tjliya Ärë» lara Jesúsdë ba oppinggaga kong

31 Eshko ga tjëlë Pedro kong ga «¿Simón, tja kuzong! Shji dwla pjloyongshko ga ba pjlungyo dbuk ber llëno ame. Pjäy tjliya woydë Ärë eni, pjäy ber llëno ame eni bako wlo. Ga pja iara Sbörë beno shäng tjliya eni wlo.

32 Gueniyo Simón, tja syöshtono Sbö kong bop kjïshko, pja kjimte mär ber shäng bor go wlo, pja mär bor go jlökoyo iröng obishko

ga bop pjeýoga kjimtëp mär bor go eni bako wlo» le.

³³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja sökoba no shdüzlong uyo roshko bop tjok, llëm ga tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga tja shäng bop tjok, pja rayër llëme» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pedro, lër bop kong ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» le.

³⁵ E irgo ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Kjupä ga pjây ichoror jek löng dbur sho tjok llëm, kjla tjok llëm, drepkwota tjok llëm bakoe. ¿Eshko ga llëye söromi llëm li kjïshko ga songyo kjroromire?»

«llëme» le lok ba kong.

³⁶ Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Eni. Gueniyo eeri ga ëye dbur tjok ga söya. Ëye kjla tjok ga söya bakoe. Ëye dröng llëm ga ba shwong kop lëkong soyneya, dröng tjwllëkklo.

³⁷ Sbö tjlökwö tak pjang eni: “ ‘Domer kjwe llëbo owa shäryaga’ laraba ara.”* E bor layde, ga wop ä ga shäryë bor kong eni kjluwe» le.

³⁸ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, jüshko dröng tjeng kjwang pjök» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Erö ga bue» le.

Jesús syöshtono Sbö kong Getsemani kjokyo

³⁹ E irgo ga Jesús opshino jek Olivos dlupyo ba oppinggaga tjok, sgara löng sorë ga eni.

⁴⁰ Öötong löng eshko ga tjlë ba kong lok ga «Pjây syöshtos Sbö kong ara, pjây tjliya Äreshko ga pjây kjimte Sbörë, llëbo owa shäryë llëm wlo» le.

⁴¹ E irgo ga opkono jek ba zlong bäng dwayo wop ak dburoy lonshko wleni. Eshko ga kjök tonö, syöshtono Sbö kong,

⁴² tjlë ga «Data, woydër ga llëbo wen owa bor kong döro li, e wen tjwe bor kong llëme. Woydëp eni wleni ga shäryos eni. Gueniyo ga e laga tjarë llëm, e laga ber pjarë» le.

⁴³ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara ba kong, kong dbo twe obi wlo.

⁴⁴ Ga woydë ara llëbo wen tjwe ba kong owa li kjïshko ga syöshtono ara, shorya tjök tjök klung kjing go srëng dik.

⁴⁵ Syöshtono pjir ga kojono, ga tek shrono shäng ba oppinggaga tjeng lishko ga wlëya bë tjeng pë, woydë lok ara kjïshko.

⁴⁶ Ga tjlë ba kong lok ga «¿Pjây pë egaro? Pjây kojözong. Pjây syöshtos Sbö kong ara, pjây tjliya Äreshko ga pjây kjimte Sbörë, llëbo owa shäryë llëm wlo» le.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴⁷ Jesús tjlëydë pjité llëm obishko ga nopga tjwe jong träk llëme. Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e tek shäng ba bäm go. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng, lö shiya† wlo.

⁴⁸ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Judas, ¿no to ter kjok dogo dwayo ëre lö ship, iëp ber tjeng oba wloshko wlore?» le.

⁴⁹ Tek löng llëno miydara ba oppinggaga löng lirëshko ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga, ¿shji ëngkjwë ba tjok dröng gore?» le.

⁵⁰ Jekdo eshko ga kjlara jüni dröng shino, ga syöshtaga kësbangyo li parkaga kwomgwo këlëkong zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga li kong ga «¡Wëyë! ¡Kjweni llëme!» le, ga parkaga li kwomgwo porwara, ga poptonoe.

⁵² Eshko ga tjlëno ba kjaragaga kong. Epga syöshtaga kägäyoga, Sbö u daga kägäyoga, judio tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo bakoe. Tjlë ba kong lok ga «¿Pjây tjwe bor shak dröng tjok, wlëng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja ëngkjwë bomi tjok lëmiro?»

⁵³ Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng, pjây löng lishko. ¿Tja sharomi eshko llëm egaro? Gueniyo dbaryo koshoromi li, e öötonge. Eni tjok ga kjök ichaga li beno Äre» le.

⁵⁴⁻⁵⁵ Eshko ga Jesús shara lok, söra to jongya syöshtaga kësbangyo li ushko. Pedro jek shäng kã kjwaraso kã kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök iökkok, u bongkjako, iök borkegaga löng li tjok.

⁵⁶ Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo. Ina ga Pedro sök iökkok. Ga iya yötso robyë wëlëshko ga tjlë nopga löng li kong ga «Domer sök kjwe jëk shäng Jesús tjok bakoe» le.

⁵⁷ Kuya sök ga tjlë kjoglo li kong ga «¡jyö! ¡E ë miydër llëme!» le.

⁵⁸ Wop tjok ga oblë omïno, ga tjlë ba kong ga «Pja ëmdë ga ba kjlarayo» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «¡jyö! ¡Tja llëme!» le.

⁵⁹ Wop ara obi ga oblë tjlë ga «Domer kjwe Galilea so. E kjïshko ga miydërwa pjlu ga kjwe jëktong shäng ba tjok» le.

⁶⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «¡jyö! ¡llëye lëp shäng li miydër llëme!» le.

Pedro shäng tjlë obishko ga kjörkö kjlunoe.

⁶¹ Eshko ga Tjlapga Jesús bojono tek, Pedro iya drëng, ga woyoshre Pedrorë kjlay ga Jesús tjlëno ba kong ga «Kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» lara.

* 22:37 Isaías 53.12. † 22:47 Ló shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

⁶² Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong ara jlökoyo.

Jesús joywara ba dagagaré

⁶³ E irgo ga nopga löng Jesús daga li ba joywono, ga shpora lok ara.

⁶⁴ Ga bokkwo go shwomzrèng kjrochara lok tuke. Ga tjlè lok ba kong ga «Pja yoga ère los borwa kong» le.

⁶⁵ Ga lāywara lok owa oblè oblè ara bakoe.

Jesús sōraba öötong shäng Judío Kajok Llgwegaga Këskësyo bokshto

⁶⁶ Kajok shröngto ga Judío Kajok Llgwegaga Këskësyo tōno lok uunkong, syōshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdè li go bakoe. Eshko ga Jesús sōra lok, jek öötong shäng tjlappaga li bokshto.

⁶⁷ Ga tjlè lok ba kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörè shrono shäng li, e pjare? Los borwa kong» le.

Kuya ga tjlè ba kong lok ga «Loror bomi kong wleni ga tjlökwo kjrèmi llème.

⁶⁸ Ga pjāy kong llèbo kjakrokèr kjwe ga tja dboryèmi llèm bakoe.

⁶⁹ Gueniyo Sbō, llèye shārye woydè li shārye ga pjlúe. Ga eeri jek lèkong ga no to ter kjok dogo dwayo ère sirkeno öötong sōk ba orkwo kèlèkong» le.

⁷⁰ Kuya lok ga tjlè ba kong ga «¿Eni ga pja Sbō Ware?»

«Lèmi löng pjāydè om go eni» le ba kong.

⁷¹ Kuya lok ga tjlè èng kong ga «Le shäng om go ba kjamo go. ¿Nopga wlèy ba rotè obi llèno?» le lok eni.

23

Jesús sōraba Pilato bokshto

¹ E irgo ga löng eshko li kojono uunkong, ga Jesús sōra lok, jek öötong löng Pilato bokshto.

² Eshko ga rote löng ara. Tjlè ga «Domer kjwe wlènorwa shäng oba shdök ara kjok kjwang jlkong. Oba pīya shäng ká potjwlèk pjlū kësbangyo sōk Roma kjokyo li kong llème le eni. Tjlè obi ga «No pjluyo ichara Sbörè shrono shäng li, e tja» le eni bakoe» le.

³ Eni ga Pilato tjlè ba kong ga «¿Judío pjluyo li pjare?»

«Lèp sōk om go liro» le ba kong.

⁴ Eni ga Pilato tjlè syōshtaga kägäyoga kong, nopga tjeng ara li kong ga «Domer ère bor kong ga llèye owa shāryara ber shdungko wlo drete» le.

⁵ Gueniyo tjlè lok jek obi ga «Tjlökwo le shäng li go ga oba shdōya ara Judea kjokyo kjok kjwang jlkong. Soyara tek shäng Galilea kjokyo dwayo, era eni tjok ga shrono shäng jūshko bakoe» le.

Jesús sōraba Herodes bokshto

⁶ Kuya ga tjlè ba kong ga «¿Domer ère Galilea sore?»

⁷ «Èng» le lok ba kong. Eni ga ichara Pilatorè jek Herodes shwoy, e Galilea so pjluyo kjīshko. Ey dbaryo ga Herodes sōk Jerusalén kjokyo.

⁸ Eni ga sōra lok, jek öötong shäng ba bokshto ga Herodes beno wopjlū anmoyō. Jesús, e lanyotkèba ara li kura tek kjupābāshko, ga iya woydè, llèbo İydèba llèm wleniyo pīya ba kong wlo.

⁹ E kjīshko ga kong llèbo kjakrokara ara, gueniyo dboryara llème.

¹⁰ Syōshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdè li go, e löng eshko bakoe. Ga rotara lok ara iir go.

¹¹ Eshko ga joywara Herodesdè ara. Ba èngkjwagaga omshāryono eni bakoe. Doyara lok shwong tjwlō ara go, pjlū shwongyo dik, joywe lok wlo, ga ichara jek irōng obi Pilato shwoy.

¹² Ey dbaryo ga Herodes, Pilato, e opyono beno löng wopjlū èng tjok. Bām go ga löng iir kè èng tjok erā.

Jesús ichara Pilatorè, zrōya lok wlo

¹³ E irgo ga nopga rokara Pilatorè uunkong tek ba shwoy, syōshtaga kägäyoga, no ichagaga, e tjok.

¹⁴ Tōna löng pjir ga tjlè ba kong ga «Domer ère sōromi shäng bor bokshto, oba shdōya ara kjīshko lèmi. E kjīshko ga llèbo kjakrokroror ba kong ara bomi bokshto, gueniyo rotèmi löng li, e bor kong ga llèye drete.

¹⁵ Herodes kong ga llèye dret bakoe. Ichara shrono shäng bi kong irōng obi e kjīshko. Miydèr pjlū ga llèye owa shāryara ber zrōkko wlo drete.

¹⁶⁻¹⁷ E kjīshko ga shdun. E irgo ga rayèr toe» le.*

¹⁸ Kuya lok ga öö le lok uunkong, tjlè Pilato kong ga «¿Domer kjwe zrōzong! ¡Barrabás döpdè borwa kong dey!» le.

¹⁹ (Domer le löng li, e bāngzak shäng no shdūzlong uyo roshko. Dēnashko ga ba pjlū, e woydè llème. E kjīshko ga èng tōno oblè tjok kjlōbō, ga èngkjwono lok pjlū nopga tjok, ga nopga zrōra lok. E kjīshko ga bāngzak shäng eshko.)

²⁰ Jesús dōya woydè Pilatorè, ga tjlèno nopga löng li kong jek obi.

²¹ Gueniyo öö le lok uunkong, tjlè ba kong ga «¿Zrōs pjang kjlōs go! ¡Zrōs pjang kjlōs go!» le lok eni.

²² Eni ga Pilato tjlèno ba kong jek pjlara obi, öötong pjiloglo mya. Tjlè ga «¿Lè kjīy? Llèbo owa shāryara li lozī bor kong. Llèye

* 23:16-17 Tek dēnashko ga kjibokwo ère jyā shiraba oblè oblè ara. Ga kjone kjone tjlè ga «... le. Àar lū pjlōbi go ga dbar shrèkkloshko ga nopga bāngzak tjeng no shdūzlong uyo roshko li raye no ichagarè kjlara kjluwe.

wlënor ba go owa ber zrökko wlo drete. E kjishko ga shdun. E irgo ga rayër toe» le.

²³⁻²⁴ Kuya ga öo le lok jek tjë jikong, Jesús iche zröya lok pjang kjlös go wlo. Eni ga nopga löng li wlëpyotke Pilatorë ga ä kuzong ga wotjlino oblë, llëye woyde lok li shäryara ba kong eni.

²⁵ Eni ga domer hängzak shäng no shdüzlong uyo roshko lara lok li döra, ga Jesúsda twara ba ëngkjwagaga kong, llëye woydara nopgarë ba kong li shärye lok ba kong wlo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

²⁶ Jesús söya lok jek zröya pjang kjlös go wlo wopro ga domer tek shäng kjlara ko Simón, e Cirene so. Tek shäng iröng ba kjokshko dwayo ga shara ëngkjwagaga jek löng lirë, ga ichara lok dbo go Jesús kjlös li sök ba irgo.

²⁷ Oba jek löng ara ba irgo, tjrëko walëga löng ara, slar ara ba kjishko.

²⁸ İya Jesüsdë bojono iröng, ga tjëlë ba kong ga «Walëga Jerusalén so, pjäy slar bor kjishko llëme. Pjäy slar bomi kjishko dey, bomi wapga kjishko bakoe.

²⁹ Llon ga oba tjëlë ga “Walëga kjröng, wapga llëm wleniyo, löng wopjlu li epga” lëba eni.

³⁰ Ey dbaryo ga nopga tjëlë dluw tjeng li kong ga

»“Pjäy lon ter borwa kjing go, tjawa jek jëktëng ber dret wlo”† le eni.

³¹ ¿shäryëba eni kyor kësong kong ga llëye wen kyor dogro li kong?‡ le.

³² Eshko ga domerga owa wleniyo söra tjeng do pjök, zröya lok Jesús tjok wlo.

³³ Ga öötong löng kjokyo ko No Kä Dboglo dluwpyoshko ga Jesús löra lok pjang kjlös go, domerga do pjök li tjok, kjlara pjang or këlë, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboyë.

³⁴ Eshko ga Jesús tjëlë ga «Data, llë shäryayde miyde löng llëme. E kjishko ga llëbo owa shärye löng ëre lös ba kong ber drete» le.

Eshko ga ëngkjwagaga tjeng li tjöto lok llëbo jyäglo go, Jesús shwong li ber ë kong İya lok wlo.§

³⁵ Nopga löng ara eshko ba ik. No ichagaga löng li omläywono lok owa ara, tjëlë ga «Oba oblëra döra, eeri ga woyde ga opdök om go. Tjëlëno ga no pluyo ichara Sbörë shrono shäng li e lara, e kjruga Sbörë om go lara eni bakoe. Lara eni li jlö wleni ga woyde ga opdök om go» le lok eni.

³⁶ Èngkjwagaga löng li omjoywono lok bakoe. Kjilgwo bo dyo shpoä twara lok ba kong ie wlo, joywe lok wlo.

³⁷ Ga tjëlë lok ba kong ga «Pja judío pluyo jlö wleni ga pja opdös om go» le.

³⁸ Ga Jesús lök pjangshko li kopshko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zröya lok llë kjiy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjëlë ga «Domer ëre, e judío pluyo.»

³⁹ Domerga owa wleniyo lök lok ba tjok kjlara omläywono eni bakoe. Tjëlë ga «¿No pluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja llëmdo? Pja opdös om go, ga tjawa döns eni bakoe» le.

⁴⁰ Gueniyo kuya ba kjlara pjang lirë ga tjëlë ba kong ga «¿Pja Sbö bangkjërë llëmdo? ¿Pja shdungoba ba tjok bek llëmdo?

⁴¹ Shjira llëbo owa shäryono jlökoyo, shji shdungoba wlo. Gueniyo domer kjwera, llëye owa shäryara llëme» le.

⁴² Eshko ga tjëlë Jesús kong ga «Pja äar ber sök no pluyoshko ga tja woyoshreba» le.

⁴³ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga eeri dö ga pja ber sök bor tjok kjok ko Paraiso* lishko» le.

Jesús wolono pjang kjlös go

⁴⁴⁻⁴⁵ Öötong dlo dluw bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang jikong beno yët erä. Beno eni äar jong dlo pjö lë wleni. Eshko ga Sbö u roshko ga shwong kësang iak pjang eshko li dwlëtong ter aas beno kjröng pjök.

⁴⁶ Ga Jesús tjëlëno dbo go, tjëlë ga «Data, bor sëya ëre iër ber tjeng bop wloshko» le, ga wolonoe.

⁴⁷ Lök pjang kjlös go li boksho ga ëngkjwaga Roma so li kägäyo shäng eshko kjlara. Llëbo weno li İya ga Sbö poshrëra, ga tjëlë ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e pjlo bek jlö» le.

⁴⁸ İya nopga löng eshko lirë ga to iröng ba ushko pjlu kjing shpok, woydë ara kjishko.

⁴⁹ Gueniyo nopga Jesús miydë pjlu wleniyo li beno tjeng llëbo tjeng kës ëre ik pjola sit, walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li tjok.

Jesús doyo jnena Joséré

⁵⁰⁻⁵¹ Eshko ga domer shäng kjlara ko José. E Arimatea so. E wotjlük pjlu, pjlo bek Sbö bokso. Sbö ber no pluyo dbaryo li koshe sök bakoe. Domer li Judío Kajok Ligwegaga Këskësyo kjlarayo, gueniyo llëye shäryara lok Jesús kong li woydara llëm, ba kong ga beno bëy llëme.

⁵² Jesús wolono irgo ga domer li jek öötong shäng Pilato shwoy, ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo.

⁵³ E irgo ga jek öötong shäng shinmo lök pjang kjlös go lishko. Eshko ga doyo li lona ter töshko, popgara shwong ko pjublün, pjlu wleniyo go, ga söra jek sakshko. Eshko ga

† 23:30 Oseas 10.8. ‡ 23:31 Kyor kësöng le li, e Jesús loklo. Kyor dogro le li, e nopga owa loklo. Eni ga Jesús shdunaba ara eni kuzong ga nopga owa ber shdungko kjang anmoyö. § 23:34 Löyde lok pjang kjlös go llëm obishko ga ba shwong skwara lok pjire. * 23:43 Sbö sök kjok dogo li kjokyo kowëba Paraiso.

iara beno buk pjlëbgwo kak jong guëmkwota roshko. Eshko ga ëye iaydëba llëm obi.

⁵⁴ Dbar eshko ga poshäryozlong dbaryo li ey. Eshko ga woshtozlong dbaryo li dloyo ääto, kjok sëng tjän.

⁵⁵ Walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li jek löng José irgo, ga shinmo doyo iara beno buk sakshko sorë li, e ina lok pjire.

⁵⁶ E irgo ga jek öötong löng ushko, poshtikklo llë lö pjlëblë wleniyo, e shäryë, shinmo doyo poshtik e go wlo lara. Gueniyo shäryayde pjité llëm obishko ga woshtozlong dbaryo li öötonge. E kjishko ga woshtono lok, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go sorë li eni.

24

Jesús woshrono iröng obi

¹ Öötong sondë kjok shröngto ga jek lok jonyga sakshko, Jesús doyo iak buk lishko. Poshtikklo shäryara li söya tjeng ba tjok.

² Öötong löng eshko ga ak kësbang jong ba sak bängzakklo li wlëna lok dik beno jong pjlëbgwo li sor go.

³ Eni ga opzrëno jek pjlëbgwo li roy, gueniyo shinmo doyo drete.

⁴ Woyotjlïya löng obishko ga domerga weno tjeng do pjök, shwong kälä lletlet.

⁵ İya lok ga beno löng sëya llëm, ga kjök tono, kujono bokdo kjay klung go. Eshko ga domerga li tjlä ba kong lok ga «¿Shäng së li wlëmi shinmo tjrëko llënor?»

⁶ Buk na llëme. Woshrrara Sbörë iröng obi. Zröydëba llëm obishko ga llëye lara bomi kong Galilea kjokyo li woyoshrozä. Tjlëno ga

⁷ “No to ter kjok dogo dwayo ëre iëba ber tjeng nopga owa wloshko guing, tja zröya lok pjang kjlös go wlo. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi” lara bomi kong eni” le.

⁸ Kuya lok ga tjlökwo lara li woyoshrrarae.

⁹ Eni ga opshino lok eshko dwayo, ga jek öötong löng Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li löngshko. Eshko ga llëbo ina, kura kës li lara lok pjir ba kong, ba pjeyoga llamo tjeng eshko ba tjok li kong bakoe.

¹⁰ Tjlökwo roy sögaga li, e María Magdala so, Juana, María Santiago mekë, walëga llamo oblë li bakoe.

¹¹ Kuya Jesús oppinggaga lirë lok ga tjlökwo kjre lok llëme. Wotjlik lok ga walëga li skwë kjoyoe le.

¹² Eni ëmdë ga Pedro jek zron jong sakshko. Öötong shäng eshko ga opzrëno jek ba roshko, ga shwong shinmo pjirikklo li ina

beno buk eshko eröe. E irgo ga to iröng ushko, llëbo weno shinmo kong li woyotjlïya jek shäng.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹³ E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jek löng irbo jek jong äär Emaüs kjokyo li bäng. Emaüs kjokyo ber buk pjola, shji opshik jek jek Jerusalén kjokyo dwayo kjok shröngto ga shji äär kjok eshko dlo dluw dik wleni.*

¹⁴⁻¹⁵ Jëk löng llëbo shäryono Jesús tjok li lanyotkë ëng tjok. E wopro ga Jesús tek shrono shäng ba zlong, ga jek jek shäng ba tjok,

¹⁶ gueniyo e ë miydara lok jekdo llëm, woydara Sbörë eni llëm kjishko.

¹⁷ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «¿Pjäy jek jek löng llë lanyotkë ëng tjok?» le.

Kuya lok ga slongtëng löng, woydë ara.

¹⁸ Kjlara ko Cleofas tjlä ba kong ga «¿Kjakrokëp ega? Llëbo shäryono Jerusalén kjokyo tja glën jä, e miydara nopga uunkongdë. U iga llë ëmdë ga ommyidono lok pjire. ¿Eni ga pjara ommyidono llëm sorëro?»

¹⁹ «¿Llëbo shäryono eshko li llë?» le.

Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Domer shäng kjlara ko Jesús, e Nazaret so. E Sbö tjlökwo laga, llëye shärye li, llëye le li, e dbo ara. Sbö kong ga tjlwö ara, nopga kong ga eni bakoe.

²⁰ Gueniyo syöshtaga kägäyoga, bi tjlappaga, e twara lok oba kong, zrökoba wlo, ga zröraba pjang kjlös go.

²¹ Tjawara wotjlïno ga e shji Israel tjeýoga döga lororwa. Gueniyo shäryono eni eeri ga öötong dbargwo mya tjän.

²² «Eerishko kjok shröngto ga walëga jek löng borwa tjok kjong kjong jek öör löng sakshko,

²³ gueniyo shinmo li doyo wlëna llëme. Tek shrono lok iröng obi ga tjlä borwa kong ga “Sbö parkagaga kjok dogo so weno löng borwa kong yoshko wleni, ga tjlä ga Jesús, e woshrrara Sbörë iröng obi” le lok borwa kong eni” le.

²⁴ E irgo ga borwa pjeyoga kjong kjong jek öör löng sakshko bebi, ga llëbo wlëna lok, lara walëga lirë sorë li eni. Gueniyo Jesúsda ina lok llëme» le.

²⁵ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «¡Pjäy kä kjange! ¿Pjäy opping llonoro? ¿Tjlökwo lara Sbö tjlökwo lagagarë lok tek këgongshko kës li, e kjrëmi llonoro?»

²⁶ «No pjluvo iche le Sbörë li, e shdungoba bäm go wlo, e irgo ga ie Sbörë ber tjlwö ara llëmdo?» le.

²⁷ E irgo ga tjlökwo tak pjang ba kjishko Sbö tjlökwo go li, e pjillogwera ba kong pjire. Soyara Moisés kjibokwoyo li go, äär pjë jong

* **24:13** Jerusalén kjokyo dwayo äär Emaüs kjokyo wlo ga e wop kilómetro sak kjwara kjingsho kjwara (11) dik.

Sbö tjlökwō lagaga tek dēnashko so kji**bok**-woyo tjeng kēs li go bakoe.

²⁸ Ga jek löng ääto kjok äär woydē lishkoshko ga Jesús jek jēk shäng obi, äär jek kēgong woydē wleni.

²⁹ Gueniyo mana lok ber sök ba tjok. Tjlē lok ba kong dbo go ga «Pja jek kēgong ame. Kjok sēng tjän, kjok ro zatōe. Pja ber sök borwa tjok kjok ēreshko dey» le. Kuya ga opzrēno jek shäng ba tjok, ber sök ba tjok eshko wloro lara lok.

³⁰ Eshko ga sirkeno sök ba tjok lok, iē wlo, ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ga tjlē Sbō kong ga «Tjawa kong dli tworop ēre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba kong lok.

³¹ Jekdo eshko ga bokkwo roshwino wleni, e ē miydara lok pjir, gueniyo sök li jek jēktēng erä.

³² Eshko ga tjlē lok ēng kong ga «Shji tek jēk löng ba tjok irbo bāngshko ga Sbō tjlökwō pjlölgwera bi kong. ¿Eshkoshko ga shji wopjlu ara anmoyō llēmdo?» le.

³³ Jekdo eshko ga sano jek irōng Jerusalén kjokyo. Öötong löng eshko ga Jesús opping-gaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li wlēna tōno löng eshko, nopga oblē tjok.

³⁴ Ga tjlē lok shrono löng li kong ga «Tjāpga Jesús woshrono irōng obi jlōe. E weno shäng Simón kong tjän» le.

³⁵ Kuya lok ga llēbo weno ba kong irbo bāng li, e lara ba kong pjire. Pjlung shosho suk pjir torashko ga e ē miydara lok sorē li, e lara ba kong pjir bakoe.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

³⁶ Ga lanyotke löng obi wopro ga Jesús weno shäng ba tjrēko, ga tjlē ba kong lok ga «Miga. Pjāy ber löng wlēpe» le.

³⁷ Iya, kuya lok ga beno löng sēya llēm, bangkjre lok ara. Wotjlik lok ga ba shingyo le.

³⁸ Eni ga Jesús tjlē ba kong obi ga «¿Pjāy sēya llēm ega? ¿Tja woshrono irōng obi woy-otjlīmi llēm ega?»

³⁹ ¿Tja li shängdo! Bor orkwo ēre İzīa. Bor dre ēre İzīa. Tja porwozīa. Bi shingyo, e sho dret, dboglo dret, botoyara tjok» le.

⁴⁰ Lara eni ga ba orkwo bāng, ba dre bāng, e pina ba kong lok.

⁴¹ Kuya, İya lok ga tjlökwō kjrayde lok jlökoyo llēm obi, gueniyo beno löng wopjlu anmoyō, yēy le lok bakoe. Eshko ga tjlē ba kong lok ga «¿Pjāy jūshko llēbo uako tjokde?» le.

⁴² Kuya lok ga kong mā sho suk pjir wleniyo twara ba kong bok kjwara,

⁴³ ga kjrara, uara ba bokshto.

⁴⁴ Eshko ga tjlē ba kong lok ga «Tja shäng bomi tjok obishko ga tja tjlēno bomi kong ga

“Tjlökwō tak pjang bor kjishko Moisés kji**bok**-woyo li go, Sbō tjlökwō lagaga tek dēnashko so kji**bok**woyo tjeng kēs li go, kji**bok**wo ko *Salmos* go, e shāryē uunkong kjluwe” loror bomi kong eni» le.

⁴⁵ Eshko ga epga kjimtara Sbō tjlökwō tak pjang li llē loklo miydē pjlúe.

⁴⁶ Tjlē ba kong ga «Tjlökwō tak pjang li tjlē eni: “No pjluyo iche le Sbörē li, e wolon wlo. Gueniyo äär dbargwo mya ga woshre Sbörē irōng obi.”

⁴⁷ Tjlökwō tak pjang obi tjlē eni: “Ba ko gosho ga tjlökwō lēba tjēyo kjrina kjrina löng kjok ēre kjing go li kong. Tjlökwō lēba li ēre: ‘Llēbo shāryēy löng owa li, e owa jlōe lēy, ga rayēy ga owa pjang bi go li löya Sbörē ber drete.’”

⁴⁸ Pjāy beno löng llēbo İnomi, kuromi li roy laga oba kong.

⁴⁹ Ga bomi go Sbō Sēya ichēr kjok dogo dwayo äär ber kēsbang bomi tjok, lara bor Datarē jlökoyo sorē li eni. Gueniyo pjāy ber löng ēreshko Jerusalén kjokyo, ēye lēr shäng bomi kong li shrono guing» le.

Jesús to jem kjok dogo

⁵⁰ E irgo ga epga söra jek Jerusalén kjokyo dwayo, öötong löng Betania kjokyo. Eshko ga orkwo poyono, ga tjlökwō lara beno pjlú ba kong lok.

⁵¹ Shäng tjlē obishko ga opkiono eshko dwayo, ga söra Sbörē to jem kjok dogo.

⁵² E irgo ga poshrēra lok ara, ga sano to tek löng wopjlu irōng Jerusalén kjokyo.

⁵³ Eshko ga beno löng Sbō poshrēk, ba u zlong bāng enido.

Evangelio segun Juan Jesucristo roy pjlú ere, e jyã tara Juandë Kjibokwo ere sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. E judío. Dënashko ga e ma shaga ba kjlara Santi-ago tjok. Pjlara ga löng parkë di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea li sor goshko ga epga rokara Jesúsdë opping ba tjok. Kuya lok ga to jek ba tjok, beno löng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno löng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjing-sho pjök (12) li pjeyoga bakoe. Ba oppingga woyde Jesúsdë ara ba kjlara wleni tak pjang kjibokwo ere go li, e Juan om go.

Jesús wolono, ga woshrrara Sbörë iröng obi irgo ga judíoga ara löng ba kjok baíya lishko llëm, öötong beno löng kjok shto oblë oblë shara. Woyotjlikoba ga kjibokwo ere tara Juandë judíoga löng kjok shto oblë oblë li kong. Kjibokwo ere tara ba kong llëno, e tara beno pjang Juan 20.31 go. Tjlë ga «Ère toror, miydëmi e go wlo ga no pjluyo ichara Sbörë li, e Jesús, e Sbö Wa bakoe. Ga pjây mär ba go wleni ga pjây ber löng së ÿyado Sbö tjok.»

Tjlökwo li weno beno no

- 1 Shäng kjlara ko Tjlökwo.*
Kjok ere dämär, llëye llëm obishko ga e sök tjän.
E sök Sbö tjok,
ga e Sbö.
- 2 Llëye llëm obishko ga
e sök Sbö tjok.
- 3 Ba go ga
llëbo tjeng kës ere shäryara Sbörë
Llëbo tjeng kës ÿy löng ere,
e shäryara ba go.
- 4 Llëbo tjeng së kës ere, e laga erë.
Shji uunkong ber löng së tjalglën wleni,
e laga erë bakoe.
- Shji kong kjok miydë twaga li e,
e bi kong ga iök jong shjiy wleni.
- 5 Kjok ro s'lishko ga
iök li jong shjiy ÿyado,
e sjëya kjok ro s'liрэ ga äe.
- 6 Eebor ga domer weno shäng kjlara ko
Juan, e ichaga Sbörë.
- 7 Ichara Iök Shjiy li' roy lë oba kong, nopga
uunkong mär ber löng ba go wlo.
- 8 Juan, e Iök Shjiy li llëme. E shrono shäng
Iök Shjiy li roy laga erë.
- 9 Iök Shjiy jlökoyo li, shji uunkong ber löng
kjok miydë ara li laga erë, ga eshko ga tjeve
dörë.

10 Eshkoshko ga sök kjok ere kjing go, ga
kjok ere shäryara kës ëmdë ga e ë miydaraba
llëme.

11 Öör shäng kjok baíya lishko, gueniyo
wlokjrara ba tjëyogarë llëme.

12 Gueniyo no kjong kjongda
omwlokjrano, ga beno löng mär ba go. Epga
iara beno löng Sbö wapa.

13 E weno beno Sbö wapa, shji nopga
wen kjok ere kjing go dik llëme. E laga
domerdë llëm, e laga Sbörë.

14 Ga Tjlökwo li, e weno beno no, ga beno
sök shji nopga tjok. E Data Sbö Wa kjlaraso,
e Sbö bakoe. E kjishko ga e dbo ara, ga ba dbo
kälä ñoy weíëe. E go ga Sbö wopjlú li, Sbö
tjlökwo bek li, e shrono beno sök bi tjok, ÿy,
kuy wlo.

15 Juan tjlëno ba kjishko, tjlë ga «Kjupäshko
ga tja tjlëno homi kong ga “No tjeve bor irgo
kjlara. Gueniyo tja llëm obishko ga sök tjän.
E kjishko ga tjlwö ara bor kjinmo” loror eni.
Ga loror li shäng kjwe» le.

16 Ba wopjlú ara li kjishko ga shji uunkong
kjinme ÿyado.

17 Dënashko ga kjok llgwekklo twara Sbörë
Moisés kong, le bi kong wlo. E goshko ga e
llë miydoroye. Ga Sbö wopjlú li sorë, Sbö
tjlökwo bek li llë, era miydoroy Jesucristo go.

18 Sbö, e ÿga erë llëme. Gueniyo ba Wa
kjlaraso li, e Sbö bakoe. Data Sbö miyde sök
owa llëm, ga e sorë laga erë bi kong.

Juan No Waga tjlëno Jesús kjishko

19-20 Pjlara ga syöshtagaga Sbö kong,
ba kjinntagaga Leví tjëyoga, e ichara
judío tjlappaga kjok llgwega wleniyo löng
Jerusalén kjokyo lirë tjlë Juan kong ga
«¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li,
e pjare?»

«Tja llëme» le ba kong weíëe.

21 Ga kjakrokara lok jek obi ga «¿Eni ga pja
ë? ¿Pja Elias tjwaydere?»

«Llëme» le ba kong.

Ga kjakrokara lok jek obi ga «¿Sbö tjlökwo
laga tjeve léba li pjare?»

«Llëme» le ba kong.

22 Eni ga tjlë lok ba kong ga «Eni ga pja
ë los borwa kong om go, roy sörwa borwa
ichagaga kong wlo» le.

23 Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Kjibokwo
tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë.
Tjlëno beno eni:

»“Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlë shäng
dbo go ga

‘Irbo shäryozí ber bek Tjlapga tjeve li
kong’ le.”[†]

Èbo tjlë shäng dbo go lara li, e tja layde» le.

²⁴ Fariseoga löng eshko kjlëbö.

²⁵ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Pja no
pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li llëm, pja

* 1:1 Tjlökwo le li, e *Jesucristo* loklo. † 1:7 Iök Shjiy le li, e *Jesucristo* loklo. ‡ 1:23 Isaías 40.3.

Elías llëm, pja Sbõ tjlõkwo laga tjwe lëba li llëm bakoe lëp shäng eni. ¿Eni ga pja no wë ega?»

²⁶ «Nopga wër shäng di goshko. Gueniyo bomi tjreko shäng kjlara, era ë miydëmi löng llëme.

²⁷ No tjwe bor irgo kjlara li e. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llëm, e tjwlõ ara bor kjinmo anmoyõ kjishko.»^S le ba kong.

²⁸ Llëbo shäryono kës eni li, e shäryono Betania kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong, no we jer shäng di roshko lishko.

Öng Wlëp Ushko So Ilgwoklë ichara Sbõrë li, e Jesús

²⁹ Wëshko ga Jesús İya Juandë tek shäng tjwayde ba shwoy ga tjlë ga «İlza! Öng Wlëp Ushko So Ilgwoklë ichara Sbõrë li shäng kjwe. Shji öng ushko so zrók, owa pjang bi go li löya Sbõrë ber dret wlo. Domer kjwe öng ushko so eniyo wleni, owa pjang bi go li löya Sbõrë ber dret wlo, shji nopga löng kjok ère kjing go kës li kong.

³⁰ Kjpëshko ga tja tjlëno bomi kong ga “No tjwe bor irgo kjlara. Gueniyo tja llëm obishko ga e sök tjän. E kjishko ga tjwlõ ara bor kjinmo” loror eni. Ga loror li shäng kjwe.

³¹ Tja shrono shäng no wë di goshko, e ë miyde Israel tjëyogarë wlo, gueniyo tja ëmdë ga ommyidono llëme» le.

³²⁻³³ Ga Juan tjlë jek obi ga «E ë miydër shäng llëm obishko ga bor ichaga no wë di goshko li tjlëno bor kong ga “Sbõ Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyë ber sök ë kjing go li, era nopga go Sbõ Sëya iche tjwe ber kësbang ba tjok” lara bor kong eni. E irgo ga tja omıno ga Sbõ Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono beno sök ba go.

³⁴ Tjara omıno eni, ga lër bomi kong ga e Sbõ Wa jlõ» le.

Jesús oppinggaga bäm İyo

³⁵ Wëshko ga Juan shäng eshko obi, ba oppinggaga do pjök tjok.

³⁶ Jesús İya shäng ga tjlë ga «İlza! Öng Wlëp Usho So Ilgwoklë ichara Sbõrë li shäng kjwe» le.

³⁷ Kuya Juan oppinggaga lirë ga to jek lok Jesús irgo.

³⁸ İya Jesúsdë iröng ga tjlë ba kong lok ga «¿İlëye woydëmiro?»

«Tjlapga no pingga, ¿pja pë buk kjone?» le ba kong.

³⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjây tek bor tjok, İmi wlo» le. Ga to jek lok ba tjok, öötong löng u jong kjone sök lishko. Dlo töy kuzong ga beno löng ba tjok eshko äär jong shkë go.

^S 1:27 *Drekwota döga* lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go. **Cefas**, e **ak** loklo. Grecia so tjlõkwo **Pedro**, e **ak** loklo bakoe. llëme.

⁴⁰ Kjlara jüni ko Andrés, e Simón Pedro lëng.

⁴¹ Andrés opshino eshko dwayoshko ga jek öötong shäng ba shjiy li shwoy ga tjlë ba kong ga «İMesías* li, e wlënorwael» le ba kong. (Mesías, e no pjluoyo iche le Sbõrë li loklo).

⁴² Eshko ga ba shjiy li söra jek Jesús shwoy. İya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «Pja ko Simón. Pja data ko Juan. Gueniyo pja kowëba ber Cefas shara» le. (Cefas, e Pedro loklo.)[†]

Felipe, Natanael, e rokara Jesúsdë

⁴³⁻⁴⁴ Wëshko ga Jesús jek jongya Galilea kjokyo le. Jek jëk shängshko ga domer wlëna shäng kjlara ko Felipe, e Betsaida so, Pedro, Andrés, e kjokyo. Felipe İya ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

⁴⁵ Kuya ga jek öötong shäng domer oblë ko Natanael shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjilõkwo tara Moisésdë kjok İlgwekklo go, ëbo tjwe kjlara llono li kjishko. Sbõ tjlõkwo lagaga löng li omtono ba kjishko bakoe. Domer lara lok li İnorwa. E ko Jesús, e Nazaret so, José wa»[‡] le.

⁴⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Nazaret kjokyo lëpdo? ¿İlëbo pjlu wen eshko laga èro?»

«Kjweri shji to İk» le ba kong.

⁴⁷ Eshko ga jek öötong löng Jesús shäng lishko. Natanael İya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «Domer tek shäng kjwe, e Israel tjëyo jlõkoyo, tjlõkwo le ga jlõkoyo, jyörkë llëm wleniyo» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tja no eniyo miydëp sorë?»

«Pja rokayde Feliperë llëm obishko ga pja İnor sök kjor jong kjlara ko *higuera* li dirko» le ba kong.

⁴⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, Sbõ Wa li pja, Israel tjëyo pjluoyo li pja bakoe» le.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja tjlëno bop kong ga “Pja İnor sök kjor jong kjlara ko *higuera* li dirko” loror eni. Tja tjlõkwo kjorrop e kjishko. Ga llëbo İp kësbang, İnop kjwe kjinmo» le.

⁵¹ Ga tjlë ba kong obi ga «İër bop kong jlõkoyo ga llono ga İp ga kjok dogo roshwing, ga Sbõ parkagaga kjok dogo so jem löng, ter löng no to ter kjok dogo dwayo ère go» le.

2

Di kworkwara Jesúsdë beno kjillgwo bo dyo dbo ara

¹⁻² Dbargow mya irgo ga oba orkwosmok löng Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga Jesús öötong shäng eshko ba oppinggaga

* 1:41 *Mesías*, e Hebreo tjlõkwo. † 1:42 Arameo tjlõkwo

‡ 1:45 Eshko dbaryo ga Jesús, e José wa lëba, miga eni

tjok, mana orkwosmoga lirë kjÿ. Jesús mekë sôk eshko bakoe.

³ Oba löng orkwosmozlong dbaryo li shrëk wopro ga kjillgwo bo dyo dbo ara yë pjitonge. Eni ga Jesús mekë tjlë ba kong ga «Kjillgwo bo dyo dbo ara yë pjitonge» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Mekë, çlëp shäng bor kong eni ega? Tja dbaryo äätë llëm obi» le.

⁵ Eshko ga ba mekë tjlë parkagaga löng li kong ga «Lëye le bomi kong li shäryozï eni» le.

⁶ Judïoga sgara löng orkwo shkwë yôtso enido, ba pje yoga tek dënashko so sdëkwo sorë ga eni. E kjishko ga di bakpwo tjeng eshko kjwo tjer (6), shäryak ak go, kjwara kjwara di shak bayo bonkö kësbang tjung wleni* kjwo sak pjök (20) dik, llëm ga sak mya (30) dik.

⁷ Eshko ga Jesús tjlë parkagaga löng li kong ga «Di bakpwo kjwe dlizi di go» le ba kong, ga uunkong li dlina lok beno tjeng tjung di go.

⁸ Eshko ga tjlë ba kong lok jek obi ga «Shizï sira, ga sözi jek këm bomi kägäyo shäng wle kong» le.

Kuya lok ga shäryara eni.

⁹ Twara lok ba kägäyo kongshko ga miydara lok ga di li kworkwara Jesúsde beno kjillgwo bo dyo dbo ara, gueniyo llë miydara ba kägäyorë shäng llëme. Eni ga iarashko ga domer orkwosmono li rokara tek ba shwoy,

¹⁰ ga tjlë ba kong ga «Nopga uunkong orkwosmozlong dbaryo shrëkshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara iako owa llëm wleniyo twe nopga mak pjir löng li kong bäm go, ie lok wlo. Iara lok ara irgo ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjwlo chira wleniyo twe ba kong lok shara. Gueniyo pjara omshäryono eni llëme. çIako owa llëm wleniyo lira ship shäng kjwle jä egaro?» le.

¹¹ Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara Jesúsde bäm li e, shäryara eshko Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi. E go ga ba dbo kälä pina ba oppinggaga kong, ga beno löng mär ba go.

¹² E irgo ga to jek öötong shäng Capernaúm kjokyo ba mekë, ba lënga, ba oppinggaga tjok, ga beno löng eshko dbar kjwöbö.

Llëbo soyne gaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsde drete

¹³ Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkko judïoga kong li dörö kjishko ga Jesús jek öötong shäng Jerusalén kjokyo.

¹⁴ Eshko ga opzrëno jek shäng Sbö u zlong bäng ga nopga wlëna löng llëbo soynek, sögla,

öng wlëp ushko so, dunggwo bakoe. Nopga oblë wlëna wloktong löng dbur kjlopswë.

¹⁵ İya Jesúsde eni ga no shpokklo shäryara pjlara kjillgwo go, ga löng li ichara jek eshko dwayo dret, ba öng llë tjok. Dbur kjlopswaga dburyo li dbura ba shjiryo, ga ba dbur bakpwo kjlopswozlong li poskara beno tjeng töshko.

¹⁶ Ga tjlë dunggwo soyne gaga löng li kong ga «¡Bomi dunggwo kjwe shizï ëre dwayo! ¡Bor Data u ëre lëmi ber jong llëbo soyne zlong uyo llëme!» le.

¹⁷ Eshko ga tjlökwo tak pjang Sbö kjibokwoyo go li woyoshrra ba oppinggagarë lok kjrina. Tak pjang li tjlë ga «Tja wo pjang bop u li go İyado. Tja ymo ara ba kjishko.»†

¹⁸ Eshko ga judïoga tjeng li tjlë lok ba kong ga «çLëye shäryëp shäng li shäryëp ega? çPja ichaga ërë? Pja ichaga Sbörë wleni ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryos borwa kong, e miydërwa e go wlo» le.

¹⁹ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Sbö u ëre shdözi ber dret, ga äar dbargwo mya ga shäryër ber jong ba shtoshko iröng obi» le.

²⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Sbö u ëre shäryëba wlo ga woydara lu pjloglo sak pkëng kjingsho tjer (46). çGa pja omshäryë dbargwo mya lëp sorëro?» le.

²¹ Gueniyo Sbö u le shäng li, e ba doyo om go li layde.

²² E irgo ga wolono, ga woshrra Sbörë iröng obishko ga llëye lara li woyoshrra ba oppinggagarë lok. Eshko ga Sbö tjlökwo tak pjang li, e kjrara lok, ga Jesús tjlökwo kjrara lok eni bakoe.

No wotjlik sorë, e miydara Jesúsde pjire

²³ Ga nopga löng Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëkshko ga Jesús shäng llëbo İydëba llëm wleniyo shäryë Jerusalén kjokyo. İya nopga löng eshko lirë ga kjone kjone beno löng mär ba go.

²⁴ Gueniyo nopga wotjlik sorë li miyde Jesúsde shäng pjire. E kjishko ga tjlökwo lëba li kjre uunkong llëme.

²⁵ Nopga wotjlik llë, e miyde shäng pjir İyado. E kjishko ga wotjlik sorë li lëba ba kong guing llëme.

3

Jesús, Nicodemo

¹ Domer shäng kjlara ko Nicodemo, e fariseo, judïo tjlapga kjok llgwegga wleniyo bakoe.

² Shkër kjwara ga jek öötong shäng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja ichaga Sbörë no ping. Sbö shäng bop tjok llëm kjwe ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryëp shäng li shäryëp ga äe» le.

* 2:6 Bonkö kësbang tjung wleni, e bayo litro pkëng (A) dik. † 2:17 Salmö 69.9.

³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Lēr bop kong jlōkoyo ga shji uunkong weno pjłara. Gueniyo ēye wen jek pjłara obi llēm ga āar ber Sbō nopga ga āe» le.

⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Shji oōtong kēguē tjān ga shji wen obi sorē? Shji āar ber buk bi mekē bō roshko, shji wēya jek obi wlo ga āe» le.

⁵ Kuya ga tjlē ba kong ga «Lēr bop kong jlōkoyo ga ēye we Sbō Sēyarē, ga wēya ber tjaglēn wleni llēm ga āar ber Sbō nopga ga āe.

⁶ Ēye wengga norē ga ber no erōe. Ēye āar ber Sbō ĩ wlo ga woyde ga wengga Sbō Sēyarē.

⁷ «Nopga uunkong wen jek obi kĵluwe» lēr bop kongshko ga pja ber sōk pollāk llēme.

⁸ Pĵluk, e shrono ga kup ga wēlē, gueniyo tjwe jong kĵone dwayo, jongya jek kĵone, e miydēp llēme. To woydē jek kĵone ga eshko. Nopga wēya Sbō Sēyarē li, e so e kĵoyo bakoe» le.

⁹ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Lĵlēyē lēp shāng li, e sorēro?»

¹⁰ «Pja Israel tjēyoga pingga. ¿Eni ga e miydēp llēm sorēro?

¹¹ Lēr bop kong jlōkoyo ga tjlōkwo lērwa bomi kong, e miydērwa kĵĵy, llēbo ĩnorwa om go li, e lorwarē, gueniyo tjlōkwo lērwa lōng li, e kĵrēmi llēme.

¹² Llēbo tjeng kĵok ēre kĵing go li lēr shāng bomi kong, ga tjlōkwo kĵrēmi llēme. ¿Eni ga llēbo tjeng kĵok dogo li lotē bomi kong kĵwe ga tjlōkwo kĵrēmi sorēro?

¹³ »Ēye oōr jem kĵok dogo llēme. Gueniyo no to ter kĵok dogo dwayo ēre ter shrono ey dwayo.

¹⁴ Dgur jyāgĵo poyona Moisésdē dēnashko sorē ga llono ga tja poyongoba pjāng kĵomo eni bako,

¹⁵ ēye mār bor go ga ber lōng sē ĩyado Sbō tjok wlo.

¹⁶ »Nopga lōng kĵok ēre kĵing go woyde Sbōrē ara. E kĵĵshko ga ba Wa kĵłaraso ēre ichara zrōkoba nopga kĵĵshko wlo, ēye mār bor go ga jer llēm wlo, ber lōng sē ĩyado Sbō tjok wlo.

¹⁷ Tja ichara kĵok ēre kĵing go no dōk wlo, no shdung wlo llēme.

¹⁸ Ēye mār bor go ga ber shdungko llēme. Gueniyo ēye mār bor go llēm ga era beno shdungko tjān, mār Sbō Wa kĵłaraso ēre go llēm kĵĵshko.

¹⁹⁻²⁰ »Ēye llēbo owa shāryē ga woyde ga ĩga ērē llēme. Ga tja shrono shāng kĵok ēre kĵing go, iōk jong shĵiy wleni. E kĵĵshko ga tja woydara llēbo owa shāryagagarē llēm, ga beno lōng pjola, llēbo shārye lōng owa li ber wēlē llēm wlo le. Epga beno shdungko e kĵĵshko.

²¹ Gueniyo ēye jēk tjlōkwo bek li go ga woyde lok ga ber lōng iōk jong shĵiy lishko, llēbo pjłu shārye lōng Sbō kĵĵshko li ber wēlē wlo» le ba kong.

Juan Jesús lāywono

²² E irgo ga Jesús jek oōtong shāng Judea kĵokyo ba oppinggaga tjok, ga beno lōng eshko dbar kĵwōbō no wē jer di roshko.

²³⁻²⁴ Kĵok buk kĵrina ko Enón, Salim kĵokyo ber buk soshko. Enón kĵokyo lishko ga di ara. E kĵĵshko ga Juan bāngzaydēba no shdūzlong uyo roshko llēm obishko ga shāng eshko no wē, ga nopga jek āar lōng ara ba shwoy, we Juandē wlo.

²⁵ Eshko ga Juan oppinggaga opyono lōng ēnglē kar kar judío shāng kĵłara eshko li tjok, shji wē di go sorē li lāywe lōng.

²⁶ Pĵir ga jek oōtong lōng Juan shwoy ga tjlē ba kong ga «Tĵłappa no pingga, kĵupā ga domer shāng bop tjok Jordán diyo kĵwo kalēkong li, lāyworop li, e shāng no wē, ga nopga lōng kēs li jek lōng ba shwo lēkong shara» le.

²⁷ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Ēye llēbo tjok ga e twaga Sbōrē ba kong kĵĵshko.

²⁸ «No pjłuyo ichara Sbōrē shrono shāng li, e tja llēme. Tja ichara jek ba bām go erā» loror bomi kong tjān, ga kuromi wēlēe.

²⁹ »Kĵogĵo shāng kĵłara orkwosmok wlo wleni ga e sogo domer orkwosmok ba tjok wlo li erōe. Domer orkwosmok wlo li yorkaga shāng li, e ber shāng wopĵłu, ba kĵłara tjlēno shāng li kura kĵĵshko. Tjara so domer yorkaga li kĵoyoe. Tja wopĵłú ara anmoyō e kĵĵshko.

³⁰ Bek wlo ga era ber tjwłō ara jek kēgong kēgong, ga tjara ber tjwłō chira.

³¹ »Ter shrono shāng kĵok dogo dwayo lira tjwłō ara, oblē kĵinmo. Ēye kĵok ēre so ga e ĵshko so erā, ga llēbo ĵshko so li lāywayde. Ter shrono shāng kĵok dogo dwayo lira tjwłō ara, oblē kĵinmo.

³² Llēbo ĩna, kura eshko li, e lāywayde, gueniyo ba tjlōkwo kĵrēba llēme.

³³ Gueniyo tjlōkwo kĵraga ē li kong ga tjlōkwo lara Sbōrē ba kĵĵshko li, e beke le.

³⁴ Jesús ichara Sbōrē ba tjlōkwo roy lē oba kong, ga e go ba Sēya twara beno ba kong kēsbang anmoyō.

³⁵ Ba Wa woyde Data Sbōrē ara, ga llēbo tjeng kēs li iara beno tjeng ba wloshko.

³⁶ Ēye mār ba Wa go ga beno lōng sē Sbō tjok tjān, ga ber lōng eni ĩyado. Gueniyo ēye omwlokĵrē llēm ga āar ber lōng Sbō tjok eni llēm, ga shdūya Sbōrē ber ĩyado wlo bakoe» le.

4

Jesús lano walē Samaria so tjok

1-3 Jesús roy kura fariseogarë lok ga nopga piya shäng, we shäng jer di roshko ara, Juan kjinmo, miga shäng no wë om go llëm, waga ba oppinggagarë lok. E miydara Jesúsde, ga to Judea kjokyo dwayo, jek jongya Galilea kjokyo iröng obi.

4 Irbo li jek jong Samaria kjokyo go kuzong ga

5 jek öötong shäng kjok buk kjrina ko Sicar, e Samaria kjokyo obi, kjok twara Jacobde beno ba wa José kong dënashko li buk soshko.

6 Eshko ga di bäng jong kjwara, shiga Jacobde dënashko. Dlo dluw dik ga Jesús sjeno jërbo kuzong ga sirkeno sök di bäng jong li zlong.

7-8 Ba oppinggaga jek lok u lok arashko dli tjwlëk, Jesúsda beno sök eshko.

Eshko ga walë Samaria so tek tjwe shäng kjlara di shik. Walë li iya sök ga tjlä ba kong ga «Tja sës di sira» le.

9 Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja judío, ga tja walë Samaria so. ¿Eni ga tja kong di rokëp sorëro?» le. (Lara ba kong eni, judioga pjë Samaria sopga tjok llëm kjishko.)

10 Kuya ga tjlä ba kong ga «Llëbo twe woyde Sbörë bop kong, gueniyo e llë miydëp shäng llëme. Ga di rukaga sök ëre, tja ë miydëp shäng llëm bakoe. Miydëp kjwe ga tja kong di rokorop, di shji ie ber löng së jlökoyo wleniyo» le.

11 Eshko ga walë li tjlä ba kong ga «Tjlapga, di bäng ëre jong rong, ga pja di shikklo drete. ¿Eni ga di shji ie ber löng së lëp sök li ship sorëro?»

12 Bi tjlapga tek dënashko so Jacob di shino di bäng ëre dwayo, ga iara beno ba wapga kong, ba öng kong bakoe. Pjir ga iara beno jong bi kong. ¿Pja tjwlö ara ba kjinmore?»

13 «Ëye di ëre iono ga pjesit ga jek wodogro obi.

14 Gueniyo di twak tjarë li, ëye omiono ga ber wodogro ame. E ber pjang di shlälä wleni, ga ie ber löng së iyado Sbö tjok bakoe» le ba kong.

15 Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, di lëp sök li twos bor kong sira, tja wodogro ame wlo, tja tek shäng di shik kjër jushko ame wlo bakoe» le.

16 Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja nom bop lanma wlokrë. Wlënop ga tek söba» le.

17 Kuya walë lirë ga tjlä ba kong ga «Tja lanma drete» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «“Tja lanma drete” lëp shäng li, e lorop beke.

18 Jlököyo ga pja lanmaga rayono öötong doglo shkëng (5) tjän, ga eerishko ga domer sök bop tjok li, e bop lanma llëme. Lëp shäng li, e lorop beke» le.

19 Kuya walë lirë ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, miydër ga pja Sbö tjlökwö laga.

20 Borwa tjlapgaga Samaria so tek dënashko so li Sbö poshrëno dlup ëreshko. Gueniyo pjây judioga tjlä ga “Sbö, e poshrëy wlo ga woyde ga shäryëy eshko Jerusalén kjokyo dey” lëmi eni» le.

21 Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja tjlökwö kjrozong. Dbar tjwe kjwara ga Data Sbö poshrëmi wlo ga pjây tek dlup ëre go ame, pjây jek Jerusalén kjokyoshko ame bakoe.

22 Samaria sopga, Sbö poshrëmi löng li miydëmi löng llëme. Gueniyo tjawa judioga tjërko no shäng kjlara, kjrara Sbörë ber no döga wlo. E kjishko ga Sbö poshrërwa löng li, e miydërwa löng pjluë.

23 Gueniyo dbar tjwe kjwara ga ëye Data Sbö poshrëk woyde jlökoyo ga e poshrëya jlökoyo ba pjlushko, Sbö Sëya go, woyde Sbörë sorëli eni. Ga dbar tjwe lër shäng li, e shrono tjän.

24 Sbö, e sëya. E kjishko ga woyde ga e poshrëy jlökoyo bi pjlushko, ba Sëya go» le.

25 Kuya ga tjlä ba kong ga «Miydër ga no pjluyo iche le Sbörë li tjwe. * Shrono ga llëbo tjeng kës li pjllöngweya borwa kong drete» le.

26 Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjwe lëp shäng li, e tja» le.

27 E irgo ga Jesús oppinggaga shrono lok iröng obi. Iya lok ga sök lan walë tjok ga yëy le erä, ga wotjlik lok ga «¿Llëye woyde? ¿Sök lan walë kjwe tjok llëno?» le, gueniyo kjakrokara lok ba kong llëme.

28 Eshko ga ba di bapkwö iara walë lirë beno jong eshko, ga to jongya u lok arashko. Öötong shäng eshko ga tjlä nopga kong ga

29 «Domer sök kém kjlara, tja, llëye shäryoror dö li, e miyde sök pjir, ga lara bor kong pjire. ¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li ero llëm? Pjây tegö. Shji to ik» le.

30 Kuya lok ga opshino to jek lok ba tjok, jongya Jesús sök lishko.

31 E wopro ga Jesús oppinggaga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, pja ios sira» le löng eni.

32 Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja llëbo uako tjok, gueniyo llë miydëmi löng llëme» le.

33 Kuya lok ga tjlä lok ëng kong ga «¿Ëbo dli söno ba kongdo?» le.

34 Gueniyo tjlä ba kong lok ga «Llëye woyde bor ichagarë ga shäryër le li, e shäryër woyde äar jong shäryoror pjir guing. Bor kong ga pak ëre, e bor dli wleni.

35 Pjây tjlä ga «Kjwe moglo pkëng (4) obi ga dwla bo shjiye» lëmi. Gueniyo lër bomi kong ga nopga tek tjeng kjwe iäza. Nopga koshëy Sbö tjlökwö kjër ame, tek löng Sbö tjlökwö kjër eniwa tjok wlo.

* 4:25 No pjluyo iche le Sbörë li, e kowëba Cristo bakoe.

³⁶ »Ëye dwla skok ga dburyo shaya. Ga dwla skozlong dbaryo ga dwla skogaga li löng wopjlu, dwla dgagaga tek dënashko li löng wopjlu bakoe. Sbõ tjlõkwo, e eni wleni bakoe. Ëye tjlõkwo kjrono ga ber löng së iyado Sbõ tjok. Gueniyo eshko ga tjlõkwo pjilõlgwegaga ba kong, kjre wlo li, e löng wopjlu, tjlõkwo lagaga ba kong tek dënashko li löng wopjlu bakoe.

³⁷ Oba tjlë ga «Kjlara dwla dguë, kjlara obi ba bo töng» lëba eni. Eni jlõe.

³⁸ Pjây ichër tjlõkwo pjilõlgweg oba kong, kjrëba wlo. Gueniyo tek dënashko ga nopga oblë öör löng tjlõkwo lë oba kong. Ba pak li kjange. Ga llëbo weno pak shäryara lok kjishko li, e beno bomi kong» le.

³⁹ Eshko ga Samaria sopga löng kjok eshko li mär beno löng Jesús go ara, llëye lara walë lirë ba kong li kjishko. Tjlëno ga «Llëye shäryoror dö li, e miyde shäng pjir, ga lara bor kong pjire» lara ba kong lok eni.

⁴⁰ Eni ga öötong löng Jesús shwoy ga rokara ber sök ba tjok, ga beno sök eshko ba tjok dbar pjök.

⁴¹ Eshko ga nopga mär beno löng ba go ara obi, tjlõkwo lara om go ba kong li kjishko.

⁴² Eni ga tjlë lok walë li kong ga «Bäm go ga tjawa mär Jesús go, llëye lorop borwa kong li kjishko. Gueniyo kurorwa tjawarë om go shara. E kjishko ga miydrwa pjlu ga nopga kjok ëre so döga li e» le.

Domer parkaga pjlu kong li wa poptara Jesúsde

⁴³ Dbar pjök irgo ga Jesús opshino to eshko dwayo jongya jong Galilea kjokyo.

⁴⁴ (Pjlara ga Jesús tjlë ga «Kjok kjone pogo ga Sbõ tjlõkwo laga, e iëba tjwlo ara. Gueniyo ba kjok om go lishko ga iëba tjwlo llëme» le eni.)

⁴⁵ Gueniyo kjupäbä ga Jesús sök Jerusalén kjokyo, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëzlong dbaryoshko. Eshko ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara ara. Galilea sopga kjone kjone öör löng eshko bako, ga llëye shäryara kës li ina lok. E kjishko ga Jesús öötong shäng Galilea kjokyoeshko ga e wlokjrrara lok wopjluë.

⁴⁶ Dbar kjwara ga Jesús jek öötong shäng Caná kjokyo jek obi. Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi, di kjlopwwara beno kjillgwo bo dyo dbo ara kjupäbäshko lishko. Domer shäng kjlara Capernaúm kjokyo, parkaga pjlu kong wleniyo. Wa buk kjlara swlo ara.

⁴⁷ Kuya domer lirë ga Jesús shrono shäng Judea kjokyo dwayo ga jek öötong shäng ba shwoy ga tjlë ba kong ga «Bor wa swlo ara,

buk wolontoe. Rokër bop kong sira ga pja jek bor tjok bor ushko, poptëp wlo» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryër bomi kong llëm ga pjây mär bor go llëme» le.

⁴⁹ Kuya domer lirë ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, shji to jekdo, bor wa wolontë llëm obi tjok» le.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nom bop ushko. Bop wa poptono tjän» le.

Kuya ga tjlõkwo kjrara, ga toe.

⁵¹ Wëshko ga jëk shäng äato ba ushko ga ba parkagaga tek löng ba wlokjrrë irbo, ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga, bop wa, e poptono beno pjluë» le.

⁵² Kuya ga tjlë ba kong lok ga «¿Kayoyonkë kjok orë?»

«Kjilk li zeno kjupke dlo jöya kjwlëshko» le lok ba kong.

⁵³ Eshko ga miydara domer lirë ga Jesús tjlëno ga «Bop wa poptono tjän» lara ba kong li, e dloyo e go. Eni ga beno shäng mär Jesús go, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong tjok.

⁵⁴ Jesús tek Judea kjokyo dwayo shrono shäng Galilea kjokyo irgo ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara e tjok ga öötong pjloglo pjök tjän.

5

Woshtozlong dbaryo ga domer jëk llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹ Öötong dbar shrëzlong dbaryo judioga kong oblëshko ga Jesús jek öötong shäng Jerusalén kjokyo obi.

² Shji opzrëk jek Jerusalén kjokyo roshko u bäng bängyo ko Öng Wlëp Ushko So li goshko ga shji jek jëk sira wleni ga di bapkwö shäryak buk eshko kjwara kësbang, roshko di, arameo tjlõkwo go ko Betzata. Ba kopshko ga u tjeng kjwo shkëng (5), di bapkwö li sor go pjribrie.

³⁻⁴ Swloppa oblë oblë tjeng töshko eshko ara, nopga kjok igö llëm wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, nopga dre kuga llëm wleniyo bakoe.*

⁵ Buk kjlara eshko jëk llëm wleniyo. E öötong wa pjloglo sak mya kjingsho kjwong (38).

⁶ Eni ga Jesús jek öötong shäng eshko ga buk li ina, ga buk eshko öötong lu kop ara li miydara, ga tjlë ba kong ga «¿Pja poptë woydëre?»

⁷ «Tjlapga, di kjwe luywëshko ga tja oplong woydë ba roy, gueniyo tja kjimtaga ërë llëme. Tja drön ara, oplong om go wlo lërshko ga oblë oplono bor bäm go tjän» le.

* 5:3-4 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Swloppa oblë oblë tjeng töshko eshko ara, no kjok igö llëm wleniyo, no jëk llëm wleniyo, no dre kuga llëm wleniyo bakoe. Ga löng di buk li dgön koshë. Olö ga Sbõ parkaga kjok dogo so ter tjwe kjlara, ga di buk li rorwe, dgön wlo. Eshko ga ëye opzrëk jer di li roshko bäm go ga poptë jekdo.»

⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «Pja kojōzong. Bop bukklo buk kjwe kjros, ga pja jêkzong» le ba kong.

⁹ Jekdo eshko ga poptono, ba bukklo buk li kjrara, ga jêktonge.

Eshko ga woshotozlong dbaryo.

¹⁰ Eni ga domer li iya judio tjlappagarê lok ga tjlê lok ba kong ga «Eeri ga woshotozlong dbaryo. Bi bukklo, e sōy wlo ga æe» le.

¹¹ Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Bor poptaga tjlêno bor kong ga «Bop bukklo kjwe kjros, ga pja jêkzong» lara bor kong eni» le.

¹² Eni ga tjlê lok ba kong ga «¿Laga èrê bop kong eni?» le.

¹³ Gueniyo e è miydara llêm, poptono pjirshko ga Jesús opjmeno jek nopga tjeng ara li tjrêko kjîshko.

¹⁴ E irgo ga domer li wlêna Jesúsde öötong sök Sbō u zlong bäng, ga tjlê ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptono beno shäng pjlûe. Gueniyo llêbo owa shäryêp ame, llêm ga llêbo wen bop kong owa e kjinmo kjwe» le.

¹⁵ Eshko ga domer li to ey dwayo, jek öötong shäng judio tjlappaga shwoy, ga tjlê ba kong lok ga «Bor poptaga, e Jesús» le.

¹⁶ Eni ga llêbo shärye Jesúsde eni woshotozlong dbaryo kjîshko ga opyono beno löng ba wloyo.

¹⁷ Gueniyo Jesús tjlê ba kong lok ga «Woshotozlong dbaryo èmdê ga bor Data, e shäng parkê obi, ga tjara omshäryê eni bakoe» le.

¹⁸ Kuya lok ga iirkono ara ba kong. Woshotozlong dbaryo ga pak shärye enido dö llêm, Sbō, e kowara ba Data lara lishko ga miydara lok ga e opyono tjlwlo Sbō dik layde shäng. E kjîshko ga zrōya lok woymê ara anmoyō.

Sbō Wa, e ichaga ba Datarê

¹⁹ Eshko ga Jesús tjlê ba kong lok ga «Lêr bomi kong jlökoyo ga llêye shärye Data Sbörê li, e shäryotê tja ba Wa èrerê döe. Llêbo shäryêr bor woshko llême.

²⁰ Tja woymê bor Datarê ara, ga llêbo tjeng kês shärye shäng li, e pïya bor kong drete. Ga llêbo pïya bor kong kêsbang, ère kjinmo anmoyō.

²¹ Èye wolono ga woshre Data Sbörê ber shäng sê iröng obi. Eni wleni ga èye iêr woymê ber shäng sê ga iêr eni ga pjlû bakoe.

²² Ga èye llgweya Data Sbörê ber shdungko wlo llême. No llgweya iara beno shäng li, e tja.

²³ Shäryara eni, tja bangkjreba wlo, e bangkjreba sorê ga eni. Èye, tja bangkjre llêm ga bor ichaga bangkjre llêm bakoe.

²⁴ »Lêr bomi kong jlökoyo ga èye, bor tjlökwo kjrara, ga mâr bor ichaga go ga beno löng sê iyado ba tjok, epga shdungko ame. Bâm go ga beno löng no wolono wleni, gueniyo iara beno löng sê jlökoyo shara.

²⁵ Lêr bomi kong jlökoyo ga dbar tjwe kjwara ga Sbō Wa ère ybō kuya nopga wolono löng wleni lirê, ga èye omtjlökwo kjrê ga ie Sbörê ber löng sê jlökoyo shara. Ga dbar tjwe lêr shäng li, e shrono tjan.

²⁶ Nopga ber tjeng sê, e laga Data Sbörê eröe. Gueniyo ba Wa ère iara beno ba laga eni bakoe.

²⁷ Ga dbo twara bor kong no llgwek ber shdungko wlo, tja shrono kjok dogo dwayo beno no kjîshko.

²⁸ »Pjây kong llêbo loror li, pjây opshgawê e kjîshko llême. Dbar tjwe kjwara ga Sbō Wa ère ybō kuya nopga wolono iak öötong tjeng sakshko lirê,

²⁹ ga woshrê, ga opshik lok tjeng lishko dwayo. Eshko ga èye wolono löng llêbo pjlû shäryê wleniyo ga woshrê ber tjeng sê iyado Sbō tjok wlo, ga èye wolono löng llêbo owa shäryê wleniyo ga woshrê ber tjeng shdüya Sbörê wlo.

³⁰ Llêbo shäryêr bor woshko llême. No llgwer, tja ichara ba llgwek sorê li eni. Llgershko ga woymêr ga bor ichaga ber wopjlû bor tjok. E kjîshko ga llêye lêr shäng li, e beklotê.

Tjlökwo lagaga Jesús kjîshko

³¹ »Tja tjlê bor kjîshko om go kjwe ga e tjlwlo llême.

³² Gueniyo shäng kjlara obi tjlê bor kjîshko, ga miydêr ga llêye le li, e jlöe.

³³ »Pjây nopga ichono llêbo kjakrokê Juan kong, ga llêye lara bomi kong li, e jlöe.

³⁴ Bor kong ga tjlökwo lara norê li, e tjlwlo llême. Gueniyo lêr shäng bomi kong, ba tjlökwo kjrêmi wlo, pjây dâr e go wlo.

³⁵ Juan Sbō tjlökwo lono shäng bomi kong, iök jong shjiy wleni, ga pjây beno löng wopjlû ba kâlâ li goshko dbar kjwöbō.

³⁶ »Gueniyo llêbo shäryêr kêsbange. Shäryêr eni, tja ichara Data Sbörê ba shäryê kjîshko. Miydêmi e go ga tja ichaga erê. Eni ga bor tjlökwo tjlwlo ara, tjlökwo lara Juandê bor kjîshko li kjinmo.

³⁷ »Tja ichara Data Sbörê, ga tjlêno bor kjîshko bakoe. Gueniyo e ìmirê llêm, ba tjlê li kumirê llêm bakoe.

³⁸ Ba tjlökwo kumi woymê llême. Tja ichara ba lê bomi kong, gueniyo pjây mâr woymê bor go llême.

³⁹ »Pjây opping Sbō kjibokwoyo go ara, pjây opping äar ber löng sê iyado Sbō tjok wlo. Ga llêbo tak lok ara eshko bor kjîshko.

⁴⁰ Eni èmdê ga pjây ber löng sê iyado Sbō tjok wlo ga pjây mâr woymê bor go llême.

⁴¹ »Tja poshrêkoba li, e bor kong ga tjlwlo llême.

⁴² Miydêr pjlû ga Sbō woymêmi llême.

⁴³ Tja ichaga bor Datarê, ga tja shrono shäng na, gueniyo tja tjlökwo kjrêmi woymê llême. Gueniyo oblê tjawyde shäng ba

woshko kjwe ga era tjlökwo kjrëmi owa llëme.

⁴⁴ Woydëmi ga oba ber löng wopjlú bomi tjok, gueniyo Sbô sök kjarasô li ber wopjlú bomi tjok li, e bomi kong ga llëno llëme. ¿Eni ga tja tjlökwo kjrëmi sorëro?

⁴⁵ »Gueniyo pjây rotaga Data Sbô kong li, e tja llëme. Bomî rotaga, e Moisés. Pjây mâr löng tjlökwo tara li go lëmi.

⁴⁶ Ga tjlökwo li tara bor kjîshko. Eni ga ba tjlökwo li kjrromi jlökoyo kjwe ga bor tjlökwo kjrromi bakoe.

⁴⁷ ¿Gueniyo ba tjlökwo tara pjang li kjrromi llëm kuzong ga bor tjlökwo kjrëmi sorëro?» le.

6

Jesús nopga sëno doglo sak dbâw dbâw pjloglo shkëng (5,000)

¹ E irgo ga Jesús jek dipzono öötong shäng di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea kjwo kalëkong. Di bäng li ko Tiberias bakoe.

² Eshko ga nopga jëklöng ara ba tjok, llëbo ÿdëba llëm wleniyo shärye shäng ara li ña lok kjîshko.

³ Ga Jesús jem öötong wloktong sök dlup jong kjwara eshko li go ba oppinggaga tjok.

⁴ Eshko dbaryo ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo judioga kong li döröe.

⁵ Eshko ga nopga tëm löng träk llëm ba shwoy li kop ÿya ga tjlë Felipe kong ga «¿Shji dli tjwëlë oba löng kës tëm tjeng kjwe kong kjone?» le.

⁶ Llëye shärye eshko li miydara shäng pjir tjän, gueniyo lara ba kong eni, ba tjlëkklo, dborye sorë kuya wlo.

⁷ Eni ga Felipe tjlë ba kong ga «Kjwepga kjwe sëy uunkong wlo ga woyde ga dbur bayo domer parkono dbargwo sak dbâw pjloglo pjök (200) äska wleni. Shäryoroy eni ëmdë ga dliyo shdöy sira sira ga pjitënge» le.

⁸ Eshko ga ba oppingga kjlara obi ko Andrés, Simón Pedro lëng li tjlë ba kong ga

⁹ «Kjwozirwa shäng jûshko kjlara, pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mä tjeng do pjök bakoe. ¿Gueniyo kjwe llëno oba löng kës kjwe kong?» le.

¹⁰ Kuya Jesúsde ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Nopga kjwe ichozî wlar tjeng tóshko» le. Eni ga ichara lok wloktong tjeng shk-wamsho ara eshko li kjing go. Domerga tjeng eshko doglo sak dbâw dbâw pjloglo shkëng (5,000) dik.

¹¹ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li kjrara Jesúsde, ga tjlë Sbô kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjîshko» le. E irgo ga pjlung shosho li shdöra nopga sirkeno tjeng kës li

kong, woydara lok bayo kjöm ga eni. Ga shäryara eni mä li tjok bakoe.

¹² Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlú irgo ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Worbo tömi, opzang llëm wlo» le ba kong.

¹³ Eni ga pjlung shosho li worbo töna lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

¹⁴ Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara Jesúsde li ÿya nopga tjeng lirë ga tjlë lok ëng kong ga «Jlökoyo ga Sbô tjlökwo laga tjwe wlo li kjwe» le.

¹⁵ Ga wotjlik lok ga shaya, iche ber sök ba pjluvo dbo go wlo le. E miydara Jesúsde pjir kuzong ga opshino jem llögong sit, ber sök tjoksa wlo.

Jesús jëktong di kjing go

¹⁶⁻¹⁷ Kjok ro zoktong irgo ga ba oppinggaga jer dlup li go dwayo öötong di bäng buk kësbang li sor go. Eshko ga Jesús tjwayde llëm obishko ga opyono jem lok kjyong roshko, jek dipzë löng Capernaúm kjokyo wlo le, di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong.

¹⁸ Jek löng kjyong roshkoshko ga pjlung shrono dbo ara, di ÿya ara bakoe.

¹⁹ Jek löng kjyong roshguë wop ara, öötong löng di bäng roworbëshko * ga Jesús ÿya lok ga tek jëk shäng di li kjing go, ba kjyong jek pjang li shwo lëkong, ga bangkjrara lok ara.

²⁰ Eshko ga tjlë ba kong lok ga «¡Tja! li jekdo shäng! Llëye bangkjrëmi llëme» le.

²¹ Kuya lok ga wlokrara lok kjyong li roshko. Jekdo eshko ga ba kjyong öötong pjang di bäng li kjako, äar woydë lok kjone lishko.

²² Nopga beno tjeng di bäng kjwo kalëkong li ommyidono ga Jesús oppinggaga briktong lok kjyong kjlara roshko, ga Jesús to jek ba tjok llëme. Ga kjyong oblëra drete. Wëshko ga

²³ kjyong tek lok kjlëbö Tiberias kjokyo dwayo, shrono tjeng nopga iono kjup-keshko li shtoyoshko.

²⁴ Ga miydara lok ga Jesús sök llëm, ba oppinggaga löng llëmshko ga opyono lok kjyong roshko, ga to dipzono jek Capernaúm kjokyo, Jesús wlëk.

Dli, shji ie ber löng së ÿyado Sbô tjok li, e Jesús

²⁵ Öötong löng di kjwo kalëkong ga wlëna lok, ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿pja tjwe shäng na llonoshko?»

²⁶ «Lër bomi kong jlökoyo ga tja wlëmi löng, pjây iono bö tjung, wopjlú kjîshko erä. Gueniyo llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryoroy li, e llë loklo miydëmi löng llëme.

* 6:19 Di bäng li sor go äar ba roworbëshko wlo ga e wop kilómetro shkëng (5) dik.

27 Pjây parkê dli srer wleniyo kjîshko llême. Pjây parkê dli srer llêm wleniyo kjîshko dey, uoromi ga pjây ie ber lông sê İyado Sbô tjok wleniyo. No to ter kjok dogo dwayo ère, tja ichaga Data Sbörê, ga dli ère twaga bomi kong li, e tja» le.

28 Eni ga tjlê lok ba kong ga «¿Pak woyde Sbörê ga shâryërwa le li llê? ¿Llêye shâryërwa ga pjlu, Sbô ber wopjlu borwa tjok wlo?»

29 «Tja ichaga erê, ga pak woyde ga shâryëmi le li, e ère: Pjây mâr ber lông bor go» le.

30 Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Tjawa mâr ber lông bop go wlo ga woydërwa ga llêbo İydëba llêm wleniyo shâryëp borwa kong, İnwa wlo. ¿Llêye shâryëp ga pjlu?»

31 Borwa tjlapgaga tek dênashko so lông kjok dogro no llêmshko ga *maná* uara lok eshko, tak pjang Sbô tjlokwo go sorê li eni. Tjlê ga «Dli twara ba kong kjok dogo dwayo»[†] le.

32 Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Pjây wotjlik ga dli lëmi lông li twaga Moisésdê bomi kong kjok dogo dwayo lëmi. Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga e eni llême. E twaga bor Datarê bomi kong. Dli jlökoyo ter tje tjok dogo dwayo twaga li e.

33 Dli twe li, kjlara ichak Sbörê ter shrono shäng kjok dogo dwayo, nopga lông kjok ère kjing go ie ber lông sê İyado ba tjok wlo li e» le.

34 Eni ga tjlê lok ba kong ga «Tjlapga, dli lëp shäng li twos borwa kong İyado» le.

35 Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Dli, e uoromi ga pjây ie ber lông sê İyado Sbô tjok wleniyo li, e tja. Èye tje ber bor tjok wlo, ga mâr bor go ga ber pjirô ame, e ber wodogro ame bakoe.

36 Gueniyo tja İnomi ëmdê ga pjây mâr bor go llêm, loror bomi kong sorê li eni.

37 Nopga twara Data Sbörê beno bor kong kës li, e tje ber tjeng bor tjok wlo. Ga èye tje ber bor tjok wlo ga wlokrêr uunkong, «Llême» lër è kong llême.

38 »Tja ter shrono shäng kjok dogo dwayo, llêbo shâryër bor woshko wlo llême. Tja ichara bor Datarê shrono shäng llêye woyde ga shâryër le li, e shâryotê.

39 Ga llêye woyde bor ichagarê li, e ère: Kjok pjir dbaryoshko ga nopga twara beno tjeng bor kong kës li woshrêr irông obi, jer kjlara llêm wlo.

40 Woyde bor Datarê ga èye ba Wa ère tjlokwo kjrê, ga mâr bor go ga ber lông sê İyado ba tjok. Eni ga epga woshrêr uunkong irông obi kjok pjir dbaryo lishko» le.

41 Kuya judioga lông lirê ga Jesús lâywara lok owa, «Dli ter shrono kjok dogo dwayo li tja» lara li kjîshko.

42 Tjlê lok èng kong ga «¿Domer kjwe Jesús llêmdo? ¿Data José llêmdo? Ba data, mekê, e miydërwa pjlu. ¿“Tja ter shrono shäng kjok dogo dwayo” le sorêro?» le.

43 Kuya Jesúsde ga tjlê ba kong lok ga «Tja lâywëmi èng kong eni kjêr llême.

44 Tja ichaga Data Sbörê. Ga èye ichara ber bor tjok wlo llêm ga tje ber bor tjok wlo ga äe. Gueniyo èye tje ber bor tjok wlo ga woshrêr irông obi kjok pjir dbaryo lishko.

45 Tjlokwo tara Sbô tjlokwo laga tek dênashko so kjararê beno pjang eni: «Llono ga nopga uunkong pÿya Sbörê om go.»[‡] Eni ga èye Data Sbô tjlokwo kuno, ga llê loklo miydara ga tje ber tjeng bor tjok uunkong.

46 »Data Sbô, e İga èrê llême. Gueniyo to ter ba shwoy dwayo èra omîno erê.

47 Lër bomi kong jlökoyo ga èye mâr bor go ga ber lông sê İyado Sbô tjok uunkong.

48 »Dli, e uoromi ga pjây ie ber lông sê İyado Sbô tjok wleniyo li, e tja.

49 Bomî tjlapgaga tek dênashko so lông kjok dogro no llêmshko ga *maná* uara lok eshko. Eni ëmdê ga wolono uunkong.

50 Gueniyo dli ter shrono kjok dogo dwayo wleniyo lira, èye omuono ga wolon llême.

51 Dli ter shrono kjok dogo dwayo li, e tja. Èye omuono ga ber lông sê İyado Sbô tjok. Dli lër shäng li, e bor sho lotê. E twër nopga lông kjok ère kjing go kës li kong, äär ber lông sê İyado Sbô tjok wlo» le.

52 Kuya judioga lông lirê ga èng lono lok kar kar èng tjok. Tjlê lok ga «¿Domer kjwe, llê laydero? ¿Shji iche ba sho uê le, e sorêro?» le lok eni.

53 Kuya Jesúsde ga tjlê ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjây ber lông sê jlökoyo wlo ga no to ter kjok dogo dwayo ère sho uëmi, srëng İemi kjluwe.

54 Ga èye omshâryono eni ga woshrêr irông obi kjok pjir dbaryo lishko, ga ber sök sê İyado Sbô tjok.

55 Dli jlökoyo lër shäng li, e bor sho. Llêbo İey wlo jlökoyo li, e bor srëng.

56 Èye bor sho uono, bor srëng iono ga beno sök bor tjok, ga tja beno sök ba tjok, no kjarasao wleni.

57 »Data Sbô sök sê, ga tja sök sê ba kjîshko. Tja ichara shrono shäng na, ga èye mâr bor sho go ga ber lông sê jlökoyo bor kjîshko.

58 Bomî tjlapgaga tek dênashko so *maná* uono lok, ga wolono. Dli ter shrono kjok dogo dwayo li, e so e kjoyo llême. Èye dli lër shäng li uono ga ber lông sê İyado Sbô tjok» le.

59 Llêbo tjeng kës ère lara Jesúsde shäng oba kong Capernaúm kjokyo, judioga syô uyo jong eshko li roshko.

Jesús oppinggaga ba rayono lok ara

⁶⁰ Kuya ba oppinggaga tjeng eshko lirë ga epga ara tjlë lok ëng kong ga «Tjïkwo le shäng'li, e kjrëy wlo ga kjange. ¿Ëye omkjrë ga pjïuro?» le.

⁶¹ Llëye le löng li miyde Jesúsde shäng pjir, ga tjlë ba kong lok ga «¿Tjïkwo'ler shäng'li, e bomi barwoklore?»

⁶² ¿No to ter kjok dogo dwayo ëre jem eshko iröng obi li inomi wleni ga llëye lêmi eshko?

⁶³ Nopga ber löng së laga Sbô Séyarë, llëye shärye norë om go ga äe. Ga tjlökwo'ler shäng bomi kong li, e Sbô Séya'ï. E kjïshko ga tjlökwo kjroromi wleni ga pjây beno löng së iyado Sbô tjok.

⁶⁴ Gueniyo pjây kjong kjong mär woydë bor go llëme» le. Ëye mär ber löng ba go llëm li ë, ba soynega shäng'li ë, e miyde shäng pjir tek dämärshko. Lara eni e kjïshko.

⁶⁵ E irgo ga tjlë ba kong lok ga «Tja tjlëno bomi kong ga «Ëye ichara Data Sbörë ber bor tjok wlo llëm ga tjwe ber bor tjok wlo ga äe» loror eni e kjïshko» le.

⁶⁶ Kuya ga tjlökwo kjrägaga tjeng eshko lirë ga epga ara shdöktong to lok, jëktong lok Jesús tjok ame.

⁶⁷ Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong ga «¿Pjây ëmdë ga toe woydë bakore?» le.

⁶⁸ Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tjawa ber löng së iyado Sbô tjok wlo ga bop tjlökwo kjrorwarë. ¿Eni ga pja rayororwa kjwe ga tjawa mär ber löng ë go?»

⁶⁹ Bop tjlökwo kjrorwarë. Ga miydërwa ga pja iak beno shäng dboy Sbô kong» le.

⁷⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjây doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjräga tjarë llëmdo? Eni ëmdë ga pjây kjlara wotjlik Ä wleni» le.

⁷¹ Lara eni li, e Judas layde shäng. E Simón Iscariote wa. Judas, e Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo, gueniyo Jesús soynena, iara beno tjeng ba wloyoga wloshko.

7

Jesús to jek judïoga löng u shäryak öng kwota go dbaryo li shrëk

¹ E irgo ga Jesús to jek shäng kjok shto oblë oblë Galilea kjokyo. Gueniyo Judea kjokyo ga judïoga löng ba wlëk, zröya lok wlo le. E kjïshko ga jek woydë eshko llëme.

² Eshko dbaryo ga judïoga löng u shäryak öng kwota go dbaryo li döröe.

³ Eni ga Jesús lëmgä tjlë ba kong ga «Pja nom jek Judea kjokyo, llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryëp shäng li ÿya bop oppinggaga tjeng eshko lirë bako wlo.

⁴ Woydëy ga llëbo shäryëy li miydëba wlo ga shäryëy lütshko wlo ga äe. Eni ga llëbo

shäryëp shäng'li, e shäryos oba uunkong bok-shto, pja ë miydëba wlo» le.

⁵ Lara lok eni, epga ba lëmgä ëmdë ga matë ba go llëm obi kjïshko.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Pjây jek eshko woydëmi llono ga eni. Gueniyo tja dbaryo äätë llëm obi.

⁷ Nopga Sbô miydë llëm wleniyo, pjây ÿywa lok shjiktëng llëme. Gueniyo tjara ÿywa lok shjiktëng, llëbo shärye löng'li, e owa lër shäng ba kong kjïshko.

⁸ Pjây to dbar li shrëk. Tjara jek llëm obi, tja dbaryo äätë llëm obi kjïshko» le,

⁹ ga beno sök eshko Galilea kjokyo.

¹⁰ Gueniyo ba lëmgä brikting pjir irgo ga jek öötong shäng eshko, lütshko wleni, miydëba llëm wlo.

¹¹ Eshko ga wlëya judïo tjlapgagarë löng, ga tjlë ga «¿Domer, e kwonllo?» le löng ëng kong eni.

¹² Nopga löng eshko li Jesús lanyotkë löng ara. Kjong kjong tjlë ga «Domer, e pjïue» le. Kjong kjong obi tjlë ga «Eni llëme. Shäng oba jyäp gwë eröe» le.

¹³ Eni ëmdë ga judïo tjlapgaga bangkjre lok ara. E kjïshko ga Jesús lanyotke lok lütshko erö, kuya lok llëm wlo.

Jesús oba pino

¹⁴ Dbar li shrëkoba äär jong sondë kjwara, ga öötong dbar bëy wleni ga Jesús opzrëno jek öötong shäng oba ping Sbô u zlong bäng kjwlëe.

¹⁵ Kuya judïo tjlapgagarë ga beno löng sëya llëm, ga tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe oppino llëme. ¿Eni ga kjok miydë ara kjweni sorëro?» le lok eni.

¹⁶ Llëye le löng li miyde Jesúsde shäng pjir, ga tjlë ba kong lok ga «Tjïkwo'ler shäng bomi kong ëre, e laga tjarë llëm, e laga bor ichagarë.

¹⁷ Tjïkwo li laga tjarëre, de laga Sbörë, e miydaga Sbô kolagaga löng lirë.

¹⁸ Ëye tjlökwo lë ba woshko ga opyë woydë ber pjïu oba bokso eröe. Gueniyo ëye opyë woydë ber pjïu ba ichaga bokso ga tjlökwo bek li layde, jyö le llëme.

¹⁹ ¿Kjok lïgwekklo twara Moisésde beno bomi kong dënashko llëmdo? Eni ëmdë ga pjây omkolë llëme. ¿Eni ga tja zrömi woydë egaro?»

²⁰ «¿Pja skwëro? Pja goshko Ä sëya kjlara. ¿Pja zröga ërë lëpdo?» le ba kong.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Woshtozlöng dbaryo ga llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong kjrina, ga pjây beno löng sëya llëme.

²² Dënashko ga pjây ichara Moisésde bomi wapga domerga doyo jyä të. (Ichaga Moisésde jïökoyo, gueniyo soyara bomi tjlapgaga tek dënashko so tjwlo ara lirë bäm go.) Pjây ichara eni kuzong ga bomi wapga

äär dbargwo kjwong (8) ga doyo jyā tēmi, woshtozlong dbaryo ëmdë ga shäryēmi eni.

²³ ¿Eni ga shäryēmi eshko dbaryo, kjok ilgwekklo tara Moisésdë pjang li shäryēmi wlo ga no poptoror ey dbaryoshko ga pjāy iircono ara bor kong ega?

²⁴ No ilgwemishko ga ilgwemi llëbo ïmi li go ame, ilgwemi bek shara» le.

²⁵ Kuya Jerusalén sogpa löng lirë ga kjong kjong tjlë ëng kong ga «¿Domer wlëkoba löng, zrökoba wlo li shäng kjwe llëmdo?

²⁶ Shäng tjlökwo lë oba uunkong bokshto, ga kong llëye le bi ichagagarë ba kong llëme. ¿Miydara lok ga no pjluo iche le Sbörë li kjwe jlöe le lëpde?

²⁷ Gueniyo no pjluo iche le Sbörë li tjweshko ga e kjone so miydaga ërë llëme. Domer kjwera kjone so miydërwa pjluë» le löng eni.

²⁸ E wopro ga Jesús shäng oba ping Sbö u zlong bäng. Llëye le löng li kuya ga tjlë ba kong lok dbo go ga «Tja ë miydëmi lëmi löng eni. Tja kjone so miydëmi lëmi löng eni bakoe. Gueniyo tja ëre shrono shäng bor woshko llëme. Tja ichaga tjok. Tjlökwo bek laga li e. Era miydëmi löng llëme.

²⁹ Gueniyo tjara tek ba shwoy dwayo, ga tja ichaga erë. E kjishko ga e miydër pjluë» le.

³⁰ Eshko ga shaya lok woydë, gueniyo ba dbaryo äätë llëm obi kjishko ga to porwara lok llëme.

³¹ Eni ëmdë ga nopga tjeng eshko li tjrëko ga nopga ara beno löng mär ba go. Tjlë löng ga «¿No pjluo iche le Sbörë li shronoshko ga llëbo ïydëba llëm wleniyo shärye domer kjwe kjinno sorëro?» le löng eni.

Nopga ichara fariseogarë Jesús shak le

³² Jesús lanyotkëba sorë li roy kura fariseogarë, ga tño lok syöshtaga kägäyoga tjok. E irgo ga Sbö u dagaga ichara lok kjlöbö ba shak.

³³ Öötong jek löng ba shwoy ga Jesús tjlë löng li kong ga «Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö döe. E irgo ga tja to iröng bor ichaga sök lishko.

³⁴ Eshko ga tja wlëmi löng kjër ga tja wlëmi llëm, tja öötong sök lishko ga pjäy äär eshko ga ä kjishko» le.

³⁵ Kuya judiöga löng lirë ga tjlë lok ëng kong ga «¿Wlëy ga äe le li, e sorëro? ¿Jongya kjok shto oblë oblë, judiöga shdöktong öötong löng tjëyoga oblë oblë tjrëko lishko, nopga judiö llëm wleniyo ping wlo lëpde?

³⁶ ¿Tjlë ga “Tja wlëmi löng kjër ga tja wlëmi llëm, tja öötong sök lishko ga pjäy äär eshko ga ä kjishko” le shäng li llë layde?» le.

Di tur ri ri bi roy dwayo

³⁷ E irgo ga dbar shrëzlong dbaryo pjirzlong dbaryo li öötonge. Dbar eshko li

tjwlö ara anmoyö lëba. Eshko dbaryo ga Jesús kojono shäng kojong, ga tjlë dbo go ga «Ëye wodogro ga tek bor shwoy, di twër ba kong li ie wlo.

³⁸ Ëye mär bor go ga ber shäng di jong tur ri ri ba roy dwayo wleni, e iaga erë ga ber löng së ïyado Sbö tjok, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni» le.

³⁹ (Di li, e Sbö Sëya loklo. Ëye mär ba go ga kong Sbö Sëya twe ber ba go wlo layde. Eshko dbaryo ga Jesús äätë ber sök kësbang, tjwlö ara kjok dogo llëm obi. E kjishko ga Sbö Sëya twayde llëm obi.)

Nopga shdöktong beno wotjlik oblë oblë

⁴⁰ Kuya löng lirë ga kjong kjong tjlë ga «Jlökoyo ga Sbö tjlökwo laga tjwe lëba li kjwe» le.

⁴¹ Kjong kjong tjlë ga «No pjluo iche le Sbörë li kjwe» le. Kjong kjong obi tjlë ga «Eni llëme. No pjluo iche le Sbörë li wen tjwe Galilea kjokyo dwayo llëme.

⁴² Sbö tjlökwo tak pjang li tjlë ga e David tjëyo, e ber Belén so, David weno buk lishko» le.

⁴³ Eni ga nopga shdöktong beno wotjlik oblë oblë Jesús kjishko.

⁴⁴ Kjong kjong omshak woydë, gueniyo porwara lok llëme.

Judiö tjlapgaga Jesús tjlökwo kjrono llëme

⁴⁵ E irgo ga Sbö u dagaga ichara löng li to jek lok ba ichagaga löng lishko iröng obi. Ìya ba ichagagarë lok ga tjlë ba kong lok ga «¿Söromi llëm ega?» le syöshtaga kägäyoga, fariseoga lirë eni.

⁴⁶ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Ëye tjlë wolëso eni li kurwarë llëme» le.

⁴⁷ Eni ga fariseoga tjlë ba kong lok ga «¿Pjäy ëmdë ga jyäpgwara bakore?

⁴⁸ Shji judiö ichagaga, fariseoga, shji mär ba go kjlara llëme.

⁴⁹ Ba tjlökwo kfragaga löng li, kjok ilgwekklo tara Moisésdë li miyde löng llëme. Epga shdungsko» le.

⁵⁰ Eshko ga fariseo shäng kjlara ko Nicodemo. Pjlara ga öör lan Jesús tjok. Eshko ga tjlë löng li kong ga

⁵¹ «Tjlökwo tak pjang bi kjok ilgwekklo go tjlë ga ëye rotaraba ga kjakrokëy ba kong, llëye shäryara li, e llë miydëy yötso wlo, ga shdüydë eshko kjwlë jä» le.

⁵² Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Pja ëmdë ga Galilea soro? Sbö tjlökwo tak pjang kjibokwo go li is yötso. Miydëp e go ga Sbö tjlökwo laga wen tjwe Galilea kjokyo dwayo llëme» le.

⁵³ E irgo ga tño löng eshko li to jongya lok ba ushko.

8

*Walë llëbo owa shäryaga wleniyo söraba öötong shäng Jesús bokshto kjlara**

¹ E irgo ga Jesús jem Olivos dlupyo.

² Wëshko kjok shröngto ga jer öötong shäng Sbö u zlong bäng obi. Eshko ga nopga shrono löng ara ba shwoy, ga Jesús wloktong sök ba ping eshko.

³ E wopro ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e tek löng kjlöbö eshko. Walë tek söra lok kjlara. Walë li wlenäba buk domer tjok, gueniyo domer, e ba lanma llëme. Öötong löng eshko ga walë li iara lok beno shäng nopga löng li bokshto,

⁴ ga tjlä lok Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, walë kjwe wlenäba buk domer tjok, gueniyo domer, e ba lanma llëme.

⁵ Kjok llgwekklo go ga shji ichara Moisésdë walë kjweniyo lök ak go, zröy wlo. «Llëye lëp eshko?» le.

⁶ Lara lok eni, Jesús tjliya wlo, rote lok llëye le li go wlo.

Kuya Jesús dë ga dboryara llëme. Kujono shäng llëbo të klung kjing go ba sakkwo go.

⁷ Ga kjakroke lok ba kong kjër kuzong ga kojono iröng, ga tjlä ba kong lok ga «Pjäy kjone dey ga kumi ga pilo bek, llëbo owa shäryaga llëm wleniyo ga akkwo kjrëmi kjwara ga walë kjwe lözi e go bäm go» le,

⁸ ga kujono shäng llëbo të klung kjing go ba sakkwo go jek obi.

⁹ Kuya nopga tjeng lirë ga brik lok kjlara kjlara, këkboga äär jong dwlasga go. To pjir ga walë li beno shäng Jesús tjok eröe.

¹⁰ Eshko ga Jesús kojongö shäng, ga tjlä ba kong ga «¿Bop rotaga tjwe löng yë kwonllo? ¿Pja shduna lok llëmdë?»

¹¹ «Llëme, Tjlapga. Tja shduna lok llëme» le ba kong.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja ëmdë ga pja shdun llëm bakoe. Eni ga pja nomo. Gueniyo ga llëbo owa shäryëp ame» le.

Jesús tjläno ba kjishko om go

¹² E irgo ga Jesús tjläno nopga kong obi. Tjlä ga «Tja so iök jong shjiy nopga kjok ëre so kong kjoyo, kjok miyde lok ara wlo. Èye jëk shäng bor tjok ga jëk kjok ro si roy wleni ame. Era jëk iök shjiy li tjok wleni, kjok igö wëlä wlo, ga beno shäng së iyado Sbö tjok» le.

¹³ Kuya fariseogarë lok ga tjlä ba kong ga «Pja tjlä shäng bop kjishko om go erä. E kjishko ga bop tjlökwö tjwlo llëme. Woyde ga laga oblërë bop kjishko dey» le.

¹⁴ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja tjlä shäng bor kjishko ëmdë ga tjlökwö lër shäng li, e jlö, tja tjwe kjone dwayo, tja jek kjone, e miydër shäng pjlu kjishko. Gueniyo pjäyda ommiydë llëme.

¹⁵ Pjäy no llgwek, nopga kjok ëre so i dik. Gueniyo tjara no llgwek llëme.

¹⁶ llgweror kjwe ga shäryoror bor woshko llëm, shäryoror Data Sbö, bor ichaga li tjok. E kjishko ga llgweror kjwe ga kjwe beno beke.

¹⁷ Bomi kjok llgwekklo tak pjang li tjlä ga ëye llgwey wlo ga woyde ga nopga wlëy do pjök omïno, omlë jong eni wleniyo. Enira llgwey ga pjluë.

¹⁸ Tjlökwö lagaga bor kjishko li tjeng do pjök eni bakoe. Kjlara li tja, kjlara li Data Sbö, bor ichaga. Tjawa pjöyikong tjläno bor kjishko beke» le.

¹⁹ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Bop data lëp li sök kjone?»

«Tja ë miydëmi löng llëme. Miydoromi kjwe ga bor Data li ë miydëmi bakoe» le ba kong.

²⁰ Lara shäng eni Sbö u zlong bäng, dbur twozlong shtoyo lishko. Gueniyo eshko ga ba dbaryo äätë llëm obi kjishko ga to sharaba llëme.

²¹ Eshko ga tjläno nopga kong jek pjlara obi. Tjlä ga «Tja toe. E irgo ga tja wlëmi, gueniyo pjäy wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörë llëm li tjok. Ga tja öötong sök lishko ga pjäy äär eshko ga äe» le.

²² Kuya judío tjlapgaga tjeng lirë ga tjlä lok ëng kong ga «¿Tjlä shäng ga “Tja öötong sök lishko ga pjäy äär eshko ga äe” le shäng li llë layde? ¿Domer kjwe opzrök woydë layde shängde?» le lok eni.

²³ Gueniyo tjlä ba kong lok obi ga «Pjäy kjok töshko ëre so, gueniyo tjara kjok dogo so. Pjäy wotjlik nopga kjok ëre so dik, gueniyo tjara wotjlik eni llëme.

²⁴ «Pjäy wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörë llëm li tjok” loror bomi kong e kjishko. Tjlökwö lër shäng bor kjishko li kjrëmi llëm ga pjäy wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörë llëm li tjok jlökwö» le.

²⁵ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Eni ga pja ëro?»

«Tja ë loror bomi kong tek dämärshko li tja.

²⁶ Tja tjlä woydë bomi kong ara, llëbo owa shäryëmi löng li kjishko. Gueniyo lër bor woshko llëme. Bor ichaga tjlä bek iyado, ga tjlökwö lara bor kong li, e lotë nopga kjok ëre so kong» le.

²⁷ Tjläno shäng ba ichaga kjishkoshko ga ba Data sök kjok dogo li layde shäng, gueniyo miydara lok llëme.

²⁸ Eni ga tjlä ba kong lok jek obi ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre poyonomi pjang kjomoshko ga tja ë miydëmi eshko, ga llëbo shäryër bor woshko llëm, tja pina bor Datarë sorë li lotë shäng, e miydëmi eshko bakoe.

²⁹ Bor ichaga, e shäng bor tjok, tja raye llëm, llëbo woyde li shäryër iyado kjishko» le.

* 8: Tek dënashko ga kijibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga Juan 7.53-8.11 wen pjang kijibokwo këguë anmoyö li go llëme.

³⁰ Kuya nopga tjeng eshko lirë ga nopga ara beno löng mär ba go.

Abraham tjëyoga

³¹ Eshko ga Jesús tjëno judioga mär beno löng ba go löng li kong. Tjlë ga «Tjlokwo kjrromi li rayëmi llëm ga pjây ber löng bor oppinggaga jlökoyo.

³² Enira tjlokwo bek li miydëmi löng pjlú, ga pjây där e go» le.

³³ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjawa Abraham tjëyoga, ga tjawa äätë parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ë tjok llëme. ¿Eni ga tjawa ber löng där wlo lëp ega?»

³⁴ «Lër bomi kong jlökoyo ga ëye llëbo owa shäryë ga ber löng parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo dik. Ichaga beno ba wotjlík owa lirë.

³⁵ Ga parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, e shtoyo ber ba sogo li pjeyoga tjok iyado wlo llëme. Woyde ameshko ga iche toe. Gueniyo ga ba wa llë, era ber sök ba pjeyoga tjok iyado wlo.

³⁶ Eni ga pjây döga Sbö Wa ërerë ga pjây döktong jlökoyo.

³⁷ Miydër ga pjây Abraham tjëyoga, lëmi löng sorë li eni. Gueniyo ga tjä zrömi woydë, bor tjlokwo kjrëmi woydë llëm kjishko.

³⁸ Llëbo ñor Data Sbö bokshto li lotë shäng bomi kong, gueniyo pjây jëk löng tjlokwo laga bomi datarë bomi kong li go» le ba kong.

³⁹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjawa Abraham tjëyoga» le.

Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Pjây Abraham tjëyoga jlökoyo kjwe ga pjây opshäryë baïya dik.

⁴⁰ Gueniyo tjlokwo bek lara Sbörë bor kong li lër shäng bomi kong, ga tjä zrömi woydë e kjishko. ¡Abraham opshäryono eni llëme!

⁴¹ Pjây opshäryë löng bomi data jlökoyo li ñ dik» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjawa data oblë llëme. Borwa data, e kjarasoa, Sbö eröe» le.

⁴² Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Tja tek Sbö shwoy dwayo, ga tjä shrono shäng na. Eni ga Sbö, e bomi data jlökoyo kjwe ga tjä woydëmi ara. Tja shrono shäng bor woshko llëm, tjä ichaga erë.

⁴³ ¿Tjlokwo lër shäng bomi kong li llë loklo miydëmi llëm ega? Tjlokwo li kjrëmi woydë llëm kjishko.

⁴⁴ Bomii data jlökoyo lër shäng bomi kong li, e Ä. Pjây wotjlík baïya dik, ga llëye woyde li, e shäryëmi woydë eni. Wenoshko tek lëkong ga e shäng no zröga iyado. Tjlokwo bek li rayara, e jyörké ä kjishko. Tjlëshko ga jyörké erä. Wotjlík jyö erä. Jyörkagaga löng kës data wleni li e.

⁴⁵ Gueniyo tjlokwo lër shäng bomi kong li, e beke. Tjlokwo li kjrëmi llëm e kjishko.

⁴⁶ ¿Pjây kjone dey ga tjä ñnoma llëbo owa shäryë? Èye llëme. Tjlokwo lër shäng bomi kong li, e beke. ¿Eni ga tjlokwo li kjrëmi llëm ega?

⁴⁷ Sbö tjlokwo li, e kuya ba nopga löng kës lirë. Gueniyo pjâyda omkuk llëm, pjây ba nopga llëm kjishko» le.

Jesús tjëno ba kjishko om go

⁴⁸ Kuya judiö tlapgaga löng lirë ga tjlë lok ba kong ga «Pja Samaria so erä, pja goshko Ä sëya kjlara bakoe. Lërwa eni, ga miydërwa ga e jlöe» le.

⁴⁹ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Tja go Ä sëya llëme. Llëye shäryër shäng li, e shäryër bor Data bangkjrër kjishko. Gueniyo tjä bangkjrëmi llëme.

⁵⁰ Tja ber tjwlö ara li wlëga tjarë llëme. E wlëga oblërë. No llgwegwa li e.

⁵¹ Lër bomi kong jlökoyo ga bor tjlokwo kolagaga löng kës li, e wolon llëme» le.

⁵² Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Miydërwa bop tjlë li go ga pja goshko Ä sëya kjlara jlökoyo. Abraham, e wolonoe. Sbö tjlokwo lagaga löng kës li, e wolono bakoe. ¿Eni ga «Bor tjlokwo kolagaga löng kës li, e wolon llëme» lëp shäng eni sorëro?

⁵³ ¿Pja tjwlö ara borwa kjokë Abraham kjinno lëpdo? Era wolono, Sbö tjlokwo lagaga löng kës li wolono bakoe. ¿Eni ga pja ë lëpdo?»

⁵⁴ «Llëbo shäryër tjarë om go, tjä ber kësband, tjwlö ara wlo kjwe ga e llëno llëme. Gueniyo bor iaga ber kësband, tjwlö ara li, e bor Data, bomi Sbö lëmi li e.

⁵⁵ Gueniyo era miydëmi löng llëme. Tjara ommiydë. Tja ommiydë llëme loror bomi kong kjwe ga tjä ber shäng jyö laga pjây dik. Gueniyo tjä ommiydë, ga ba tjlokwo kolër iyado.

⁵⁶ Bomii kjokë Abraham, tjä wen tjwe kjok ëre kjing go dbaryo ëre iya woydë ara, koshara shäng woowa llëme. Ga pina Sbörë ba kongshko ga beno wopjlúe» le.

⁵⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Borwa kjokë Abraham, e wolono tek dëna tjän, ga pja mite jä, pja lu pjloglo sak shkëng (50) llëm obi. ¿Eni ga Abraham ñnop sorëro?»

⁵⁸ «Lër bomii kong jlökoyo ga Abraham llëm obishko ga tjä sök tjän» le.

⁵⁹ Kuya lok ga iirkonno ara ba kong, ga akkwo kjarara lok, löya wlo le, gueniyo Jesús opjneno, opshino to Sbö u jong lishko dwayo.

9

Domer kjok igö llëm tek wenoshko dwayo poptara Jesüsdë kjlara

¹ Jesús jek jêk shâng wopro ga domer îna sök kjlara kjok îgô llêm, weno buk eni.

² Eshko ga ba oppinggaga tjîlê lok ba kong ga «Tjîlâpaga no pingga, ¿domer kjwe weno buk kjok îgô llêm kjweni ega? ¿Llêbo owa shâryaga erêre, de ba datagarê?»

³ «Eni llême. Beno kjweni, opshâryono owa kjîshko llêm, ba dataga opshâryono owa kjîshko llêm bakoe. Domer kjwe kjok îgô llêm, Sbô dbo ara li pin oba kong wlo.

⁴ Pak twara bor ichagarê bi kong, shâryëy wlo. Ga dbar tjok obi wopro ga pak li shâryëy kjluwe. Dbar pjitong ga llêye shâryëy wlo ame.

⁵ Tja sök kjok êre kjing go obishko ga tja so iök jong shjiy nopga kjok êre so kong kjoyo, kjok miyde lok ara wlo» le ba kong.

⁶ Tjîlêno pjir ga tröng tjwono klung kjing go, ga ba tröng li rorwara klung sho tjok beno dishâng. Eshko ga kjrara sira, ga shtira domer sök li bokkwo kjing go kar kar,

⁷ ga tjîlê ba kong ga «Pja nom bokkwo shkwê di buk di bapkwô ko Siloé roshko li go» le. (Siloé, e ichara loklo.)

Kuya ga to jek eshko, bokkwo shkwono di lara li go. E irgo ga tjwe shâng iröng obi, ga bokkwo poptono beno pjîlue.

⁸ İya ba pjeoyoga löng soshko lirê ga tjîlê lok êng kong ga «¿Domer kjwe, iy sök dbur rokê oba kong kjupargue kjwe llêmdo?» le lok eni. Nopga dâmâr ga omîno dbur rokê oba kong wleniyo omîlono eni bakoe.

⁹ Eshko ga kjone kjone tjîlê ga «Kjwe jîlê» le.

Kjone kjone obi tjîlê ga «Llême. Domer kjwe so e kjoyo erâ» le.

Tjîlê löng llê li kuya domer lirê ga tjîlê ba kong ga «Domer lêmî löng li, e tja» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjîlê ba kong ga «¿Eni ga pja kjok ik pjîlú sorê?»

¹¹ «No shâng kjlara kawêba Jesús. E dishâng shâryono sira, ga shtira bor bokkwo kjing go. E irgo ga tja ichara bokkwo shkwê di buk di bapkwô ko Siloé roshko li go. E irgo ga tja öör bokkwo shkwê eshko, ga tja beno shâng kjok ik pjîlú» le.

¹² Kuya lok ga tjîlê ba kong ga «¿Domer lêp shâng li kwonllo?»

«Miydêr llême» le ba kong.

Fariseoga lano domer poptono li kjîshko

¹³⁻¹⁴ Eshko ga woshtozlong dbaryo. E kjîshko ga domer li söra lok, jek öötong shâng fariseoga löng li shwoy.

¹⁵ Eshko ga fariseoga tjîlê lok ba kong ga «¿Pja poptono sorê?»

«Dishâng shtira Jesúsde bor bokkwo kjing go. E irgo ga tja bokkwo shkwono, ga tja beno shâng kjok ik pjîlú» le ba kong.

¹⁶ Kuya lok ga kjone kjone tjîlê ga «Domer li, woshtozlong dbaryo jneya llême. Miydêy e go ga e ichaga Sbôre llême» le.

Kjone kjone obi tjîlê ga «¿Gueniyo e llêbo owa shâryaga wleniyo kjwe ga llêbo idyêba llêm wleniyo shârye sorê?» le. Eni ga beno löng wotjîlik oblê oblê.

¹⁷ E irgo ga tjîlêno lok domer poptono shâng li kong obi. Tjîlê ga «Bokkwo poptono li pja. ¿Eni ga bop kong ga domer lêp shâng li ê?»

«Bor kong ga domer li, e Sbô tjîlêkwo laga» le ba kong.

¹⁸ Kuya judío tjîlâpaga löng lirê ga tjîlêkwo kjre llême. E kjîshko ga no ichara lok ba dataga wlokkjre.

¹⁹ Söra lok, öötong löng eshko ga judío ichagaga li tjîlê lok ba kong ga «¿Weno kjok îgô llêm lêmî löng li kjwe jîlêre? ¿Eni ga shâng kjok ik pjîlú sorê?»

²⁰ «Miydêrwa ga kjwe borwa wa jîlê. Ga weno kjok îgô llême.

²¹ Gueniyo eeri ga kjok îgô pjîlú sorê, poptaga ê, e miydêrwa löng llême. Kjwe këguê tjân. Kjakrokôzi ba kong om go dey, pjây dborye om go wlo» le ba kong.

²²⁻²³ Lara lok eni, judío tjîlâpaga li bangkjre lok ara kjîshko. Tjwayde lok llêm obishko ga judío tjîlâpaga li tjîlêno lok êng kong ga «Ëye tjîlêno ga «No pjîluyo iche le Sbôre li, e Jesús» lara ga ichêrwa opzrêk bi syô uyo roshko ame» lara lok eni pjîr tjân, ga beno eni. E miydara domer li data, mekerê pjire. Tjîlêno ga «Kjwe këguê tjân. Kjakrokôzi ba kong om go dey» lara lok eni e kjîshko.

²⁴ E irgo ga domer bokkwo poptono li rokara judío ichagaga lirê jek obi, ga tjîlê lok ba kong ga «Miydêrwa ga domer lêp shâng li, e llêbo owa shâryaga erêre. E kjîshko ga tjîlêkwo los bëy, Sbô ber kësbang, tjwólô ara wlo» le.

²⁵ Kuya ga tjîlê ba kong lok ga «Domer li llêbo owa shâryagare, de llêm, e miydêr shâng llême. Gueniyo ga dâmâr ga tja kjok îgô llêm, ga eeri ga tja kjok îgô pjîlú. Era miydêr pjîlú» le.

²⁶ Eshko ga tjîlêno lok ba kong obi. Tjîlê ga «¿Bop bokkwo kjwe popteshko ga llêye shâryara bop kong?»

²⁷ «Loror bomi kong tjân, gueniyo tja tjîlêkwo kjrêmi woydê llême. ¿Kjakrokêmi bor kong kjêr llêno? ¿Pjây kjlopwsê woydê ber löng opping ba tjokde?» le ba kong.

²⁸ Kuya lok ga domer li äyoshtakza lok tjâ tjâ, tjîlê lok ga «Ba oppinggaga li pja erê! ¡Tjawa opping Moisés tjîlêkwo go!

²⁹ Miydêrwa ga tjîlêkwo laga Moisés kong li, e Sbô. Gueniyo domer lêp shâng li wen tjwe kjone dwayo miydêrwa êmdê llême» le.

³⁰ Kuya ga tjîlê ba kong lok ga «¿E sorêro? E wen tjwe kjone dwayo miydêmi löng llêm, gueniyo bor bokkwo poptara beno pjîlú.

³¹ Miydêy pjîlú ga llêbo owa shâryaga syöshê Sbô kongshko ga tjîlêkwo kuya llême. Gueniyo êye Sbô poshrêk, llêye woyde li

shäryë iyado ga era syöshtë ba kong ga tjlökwö kuya.

³² ¿Kuy llonoshko ga ëye weno kjok igö llëm li bokkwo poptaraba eni lëba? Èye llëme.

³³ Domer li ichaga Shörë llëm kjwe ga llëbo shärye kjweni ga äe» le.

³⁴ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Pja wenoshko tek lëkong ga pja llëbo owa shäryaga eröe. ¿Eni ga tjawa pim woydë ega?» le lok ba kong, ga ichara lok judiöga syö uyo dwayo, ga ichara lok opzrëk e roshko ame.

Nopga kjok igö llëm wleniyo

³⁵ Roy kura Jesúsdë. Eni ga domer li wlëna, ga tjlë ba kong ga «¿Pja mär no to ter kjok dogo dwayo li gore?»

³⁶ «Tjlapga, lëp shäng li ë los bor kong, tja mär ber shäng ba go wlo» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «E ñop tjän. Shäng lan bop tjok li e» le.

³⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja mär bop go» le, ga kjök tono sök ba zlong bäng, ga poshrëra.

³⁹ Eshko ga tjlë domer li kong ga «Tja shrono shäng kjok ëre kjing go no llwegaga, nopga kjok igö llëm wleni ber löng kjok ik pjlú wlo, nopga kjok ik pjlú wleni li ber löng kjok igö ame wlo bakoe» le.

⁴⁰ Fariseoga löng eshko kjölöb. Tjlëno eni li kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿E sorë? ¿Enira bop kong ga tjawa löng kjok igö llëm wlenire?»

⁴¹ «Pjäy löng kjok igö llëm kjwe ga pjäy ber shdungko, llëbo owa shäryoromi li kjishko llëme. Gueniyo pjäy kjok ik pjlú lëmi kuzong ga pjäy shdungko» le.

10

Öng wlëp ushko so daga pjlú anmoyö li, e Jesús

¹ Eshko ga Jesús tjlë obi ga «Lër bomi kong jlökoyo ga ëye jek opzrëk öng wlëp ushko so kjëryo jong li u bäng go llëm, gueniyo jek opzrëk ba poglo go ga e öng lüyotkaga.

² E ga ëye jek opzrëk u bäng li go ga öng daga jlökoyo li e.

³ Ga kong u bäng li döya u bäng daga shäng lirë, opzrëk jek e go wlo. Eshko ga ba öng li roke kjlarashko kjlarashko ba ko go, ga kuya ba öng tjeng lirë ga tjwe ba zlong bäng, bapshiya to wlo.

⁴ E irgo ga öng baïya li shira pjir ey dwayoshko ga jek shäng ba bäm go, ga öng li jek tjeng ba irgo, ba daga ybö miyde lok pjlú kjishko.

⁵ Gueniyo oblë kjwe ga irpjäya lok llëm, tök lok llet erä, ba ybö miyde lok llëm kjishko» le.

⁶ Tjlëno öng wlëp ushko so jyäglo go eni, gueniyo llë loklo miydaraba llëme.

⁷ E kjishko ga tjlë obi ga «Lër bomi kong jlökoyo ga öng kjëryo u bäng lër shäng li, e tja om go loklo.

⁸ Nopga öör löng bor bäm go kës li, e öng lüyotkaga wleni, gueniyo öng li rokara lokshko ga ba ybö kura lok llëme.

⁹ U bäng lër shäng li, e tja loklo bakoe. Èye jek opzrëk tja shäng li go ga era döktonge. E opzrëk jek, opshik tek, ga kjlo sho ue wlëpe.

¹⁰ »Lügwanggaga tjwe löng öng li lüyotkaga, zröga, pjiga bakoe. Tjara shrono shäng na, öng li ber löng së iyado Shö tjok wlo, ber löng wopjlu wlo.

¹¹ Tja öng daga pjlú anmoyö wleni. Öng daga pjlú li optwë wolon öng li kjishko.

¹² Èye parkë öng li dë dbur kjïy dö ga opshäryë eni llëm, öng li baïya llëm kjishko. Iya ga shjiti kjloshko so iir ä wleniyo tjwe sök kjlara ga öng daga potjwlëk i li tök, ga öng li raye beno tjeng tjoksa eshko. Eshko ga shjiti li shrono ga öng li shaya kjlara, ga llamo shdär ber kjloroe.

¹³ Öng daga potjwlëk i li töktong, ba kong ga öng li tjwlö ara llëm kjishko, dbur woydayde shäng eröe.

¹⁴ »Tjara öng daga pjlú anmoyö wleni. Bor öng li miydër shäng pjlú, ga tja miyde lok pjlú bakoe.

¹⁵ Tjawa ëng miydë löng eni li, e so Data Shö miydër shäng pjlú, ga tja miyde shäng pjlú li kjoyoe. Ga tja optwë wolon bor öng li kjishko.

¹⁶ Tja öng tjeng kjrina obi, gueniyo epga so öng kjëryo lër shäng li kjoyo llëme. Eni ëmdë ga bor ybö kuya lok bakoe. Epga tön tjwe uunkong kjluwe, bor öng li ber tjeng kjrinaso wlo, öng daga ber kjlaraso wlo bakoe.

¹⁷ Tja optwë wolon ba kjishko, e irgo ga tja woshrë iröng obi. Tja woyde bor Datarë ara e kjishko.

¹⁸ Woydoror eni llëm kjwe ga tja zröga ërë llëme. Tja optwë wolon wlo laga tjarë. Tja kong dbo twara bor Datarë ara, tja optwë wolon wlo, tja woshrë iröng obi wlo bakoe» le.

¹⁹ Kuya judiöga löng lirë ga beno löng wotjlik kjring pjök obi.

²⁰ Epga ara tjlë ga «¿Domer kjwe goshko Ä sëya kjlara! ¿Kjwe skwë! ¿Kuy ega?» le.

²¹ Gueniyo kjone kjone tjlë ga «No goshko Ä sëyaga tjlë eni llëme. ¿No kjok igö llëm wleniyo popte Ä sëyagarë sorëro?» le lok eni.

Judiöga mär woydë Jesús go llëme

²² E irgo ga öötong kjok owa dbaryo, ga Shö u iak beno jong dboy ba kong dbaryo li shrëkoba wopro ga

²³ Jesús jek jëk shäng Salomón Shto buk lishko. E ber buk Shö u jong lishko.

²⁴ Eshko ga kopjringa judiö tjlapagarë lok pjibri, ga tjlë lok ba kong ga «¿Tjawa

iëp ber tjeng wotjlik pja ëro lërwa äär jong llonoro? No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja jlökoyo wleni ga los borwa kong wëë, miydërwa wlo» le.

²⁵ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Loror bomi kong tjän, gueniyo tja tjlökwo kjrromi llëme. Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryër shäng bor Data ko goshko ara. Woyde ga e go ga tja ë miydëmi wëëe.

²⁶ Gueniyo tja tjlökwo kjrëmi löng llëm, pjây öng wlëp ushko so botoya llëm kjishko.

²⁷ Botoya lira, bor ybò kuya lok. Epga miydër pjlú, ga jëk lok bor irgo.

²⁸ Epga iër ber tjeng së iyado Sbò tjok, wolon ame. Tjeng bor wloshko, ga döga ërë bor shjiryo llëme.

²⁹ Twaga bor Datarë beno tjeng bor kong. Era kësbang, uunkong kjinmo. Tjeng ba wloshko, ga döga ërë ba shjiryo llëm bakoe.

³⁰ Tja, Data Sbò, tjawa kjaraso» le.

³¹ Kuya lok ga iirkono ara ba tjok, ga akkwo kjrara lok, löya wlo le,

³² gueniyo Jesús tjlë ba kong lok ga «Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryoror Data Sbò ko goshko ara. ¿Tja lömi, zrömi woydë akkwo kjwe go llëbo shäryoror kjone dey li kjishko?»

³³ «Pja lörwa e kjishko llëme. Pja no eröe. Gueniyo pja opyë woydë ber Sbò wleni. Pja shäng Sbò läywë owa, iëp ber tjwlö llëm wlo lëp. Pja lörwa e kjishko» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tak pjang bomi kjok llgwekklo go eni: “Lër bomi kong ga pjây sböpga’ le Sbörë eni.”*

³⁵ Miydëy ga llëye tak pjang Sbò tjlökwo go li, e kjëy ga äe. Ga Sbò tjlëno nopga kong, ga kowara sböpga.

³⁶ Tja kjrara Data Sbörë, ga tja ichara ter shrono shäng kjok ëre kjing go. Eni ga ¿“Tja Sbò Wa” loror bomi kongshko ga pjây wotjlik ga tja shäng Sbò läywë owa, tja ber tjwlö ara wlo lër lëmi eni ega?

³⁷ Tja opshäryë bor Data dik llëm kjwe ga tja tjlökwo kjrëmi llëm ga pjlúe.

³⁸ Gueniyo tja opshäryë Data Sbò dik kuzong ga tja tjlökwo kjrëmi woydë llëm ëmdë ga woyde ga miydëmi llëbo shäryër shäng li go ga Data Sbò shäng bor tjok, pjây mär woydë bor go llëm gueniyo» le.

³⁹ Kuya lok ga shaywa lok erä, gueniyo töktonge.

⁴⁰ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Jordán diyo kjwo kalëkong iröng obi, ga beno sök eshko, nopga wara Juandë dënashko, e kjokyo.

⁴¹ Eshko ga nopga öötong löng ara ba shwoy, ga tjlë lok ëng kong ga «Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryara Juandë llëme. Gueniyo llëye lara domer kjwe kjishko kës li, e beno jlöe» le lok eni.

⁴² Ga kjok eshko ga nopga ara beno löng mär ba go.

11

Lázaro wolonoe

¹⁻² Domer shäng kjlara ko Lázaro. E Betania so, ba dorga María, Marta, e kjongo. María, poshtikklo lö pjlëblë kwongga Tjlapga Jesús dre kjing go, ga dongga ba kákzong go li e. Pjlara ga Lázaro buk swlo ara.

³ E kjishko ga ba dorga no ichono ba roy sök Jesús kong, tjlë ba kong ga «Tjlapga, Lázaro woydëp ara li, e buk swlo ara» le.

⁴ Kuya ga tjlë ga «E shara swlorë, ba wolon dbaryo wlo li öötong kjÿ llëme. E shäryono eni, Sbò ber kësbang, tjwlö ara oba bokshto wlo, Sbò Wa ëre ber kësbang, tjwlö ara oba bokshto wlo bakoe» le.

⁵ Lázaro woyde Jesúsde ara, ba dorga woyde ara bakoe.

⁶ Roy kura eni ëmdë ga beno shäng dbar pjök obi shäng lishko.

⁷ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Shji to Judea kjokyo iröng obi» le.

⁸ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, kjupashko ga kjok eshko ga pja löya, zröya judiogarë lara. ¿Eni ga pja jek woydë eshko iröng obi ega?» le.

⁹ Kuya ga tjlëno ba kong lok llëbo jyäglo go. Tjlë ga «¿Dbar kjwobi go ga dlo té kjok shröngto äär jong kjok sëng iyado llëmdo? Eye jëk shäng dba ga sabyë llëm, kjok shjiy kjÿ.

¹⁰ Gueniyo eye jëk shäng shkë ga era sabyë, kjok shjiy llëm kjishko» le.

¹¹ E irgo ga tjlë ba kong lok obi ga «Bi kjlara Lázaro, e buk pëe. Gueniyo tja to ba wolleng» le.

¹²⁻¹³ Kuya lok ga wotjlik ga buk pë jlökoyo le. E kjishko ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga, ¿pono ga kayo yonkë llëmdo?» le, miga «E buk pëe» le Jesúsde li, e Lázaro wolonoe layde.

¹⁴ Eni ga tjlëno ba kong lok wëëe. Tjlë ga «¿Lázaro, e wolonoe!

¹⁵ Gueniyo miydër ga tja shäng ey llëm li, e ber bomi kong pjlúe. Llëbo shäryër wlo li inomi ga pjây mär ber löng bor go jek këgong. E kjishko ga tja wopjlúe. Kjweri shji to ik» le.

¹⁶ Ba oppinggaga tjeng li tjrëko shäng kjlara ko Tomás, e kowëba Kjlö bakoe. Eshko ga tjlë ba pjeyoga oppinggaga tjeng li kong ga «Shji to jek ba tjok, shji wolon ba tjok wlo» le.

Lázaro woshrra Jesúsde iröng obi

¹⁷ Eni ga Jesús jek Betania kjokyo ba oppinggaga tjok. Gueniyo öötong löng eshko ga Lázaro iaraba buk sakshko öötong dbargwo pkëng (4) tjän.

* 10:34 Salmo 82.6.

¹⁸ Kajok eshko ga Jerusalén kjokyo ber buk soshko. Shji opshik jek jek Jerusalén kjokyo dwayo kjok shröngto ga shji äär kjok eshko dlo kjókshko wleni.*

¹⁹ Eni kuzong ga judíoga öötong löng ara Jerusalén kjokyo dwayo, Marta, María, e yorké wlo.

²⁰ Jesús jem shäng ääto eshko li kuya Martarë ga jer ba wlokrë irbo. Mariara beno sök ushko.

²¹ Marta öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, pja kjwe shäng ëreshko ga bor sing, e shinmotkono llëme.

²² Gueniyo miydër ga öötong dbar kop ara tjän ëmdë ga llëye rokëp Sbó kong li twe ber bop kong» le.

²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bop sing, e woshrë iröng obi» le.

²⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Miydër ga woshrë iröng obi kjok pjir dbaryo lishko já» le.

²⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Nopga woshraga ber löng së iröng obi li, e tja. Nopga iaga ber löng së iyado Sbó tjok li, e tja bakoe. Èye mär bor go ga wolono ëmdë ga ber löng së iyado.

²⁶ Ga èye mär löng bor go, ga beno löng së iyado Sbó tjok ga era wolon ame. ¿Llëye lër shäng li tjlokwo kjrëpde?»

²⁷ «Èng, Tjlapga. Miydër ga no pjluvo, Sbó Wa iche le Sbörë ter tjwe kjok ère kjing go li, e pja» le ba kong.

²⁸ E irgo ga jem iröng ba ushko ba löng rokë. Öötong shäng eshko ga rokara dboshko, ga tjlëno ba kong tjoksa. Tjlë ga «No pingga li shrono shäng jushko, ga pja roke shäng» le.

²⁹ Kuya Mariarë ga kojono jekdo, ga jek Jesús ik.

³⁰ Eshko ga Jesús wlëna Martarë shäng kjone ga shäng eshko obi, tjwayde Betania kjokyo llëme.

³¹ Eshko ga María kojono maling, ga opshino jek eshko dwayo li iya judíoga tjeng ba yorké eshko lirë ga wotjlik lok ga to slar sakshkoro le, ga jek lok ba irgo.

³² Jesús iya Mariarë pjola dwayo ga jer öötong shäng ba zlong bäng ga kjök tono, tjlë ba kong ga «Tjlapga, pja kjwe shäng ëreshko ga bor sing, e shinmotkono llëme» le.

³³ Eshko ga kjök tono sök slar èë li, judíoga löng ba yorkaga li slar lok ara li iya Jesúsde ga jek wosong erä, beno woydë ara,

³⁴ ga tjlë löng li kong ga «Shinmo li ioromi beno buk kjone?»

«Ip woydë ga shji to ik» le ba kong.

³⁵ Eshko ga Jesús slar èëe.

³⁶ Iya judíoga löng lirë ga tjlë lok èng kong ga «Shinmo li woydara ara, Izia» le.

³⁷ Gueniyo kjone kjone tjlë ga «Kjupä ga no kjok igö llëm wleniyo poptara domer kjwerë kjlara. ¿Eni ga shinmo li kjimtara wolon llëm wlo llëm ega?» le.

³⁸ Eshko ga Jesús woydë ara obi. Sak li jong guèng jong ööng kjwara li roshko, ak kësbang iak jong kjwara ba bängzakklo. Öötong shäng eshko ga

³⁹ tjlë nopga tjeng li kong ga «Ak kjwe kjozia» le.

Kuya shinmo dor Marta lirë ga tjlë ba kong ga «Gueniyo Tjlapga, e shinmotkono eeri ga öötong dbargwo pkéng (4). Eni ga lö ong tjän» le.

⁴⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja tjlëno bop kong tjän ga tja tjlokwo kjrëp ga Sbó dbo kalä ip jlokoyo lorop bop kong eni» le.

⁴¹ Eshko ga ak li kjara lok jong lishko dwayo. E irgo ga kjok dogo iya Jesúsde, tjlë ga «Data, llëye loror bop kong li kurop. Tja wopjlu bop tjok e kjishko.

⁴² Miydër ga tja kup iyado, gueniyo lër shäng ère, nopga tjeng ère kjishko, tja ichaga pjärë miyde lok wlo» le.

⁴³ Syöshtono eni pjir ga tjlëno dbo go. Tjlë ga «Lázaro, pja opshis tek kjwey dwayo!» le.

⁴⁴ Eshko ga shinmo iak buk sakshko li opshino tek ey dwayo, gueniyo woshrono tek shäng së tjän. Eshko ga ba orkwo, ba dre, e poyrik shwomzrèng go, ga ká potaywak tuk shwong go bakoe. Eni ga Jesús tjlë nopga tjeng li kong ga «Ba poyrikklo, ba ká potaywoklo kjwe dözia. Ga to wëyë» le.

Jesús zröya woydë judío ichagagarë le

⁴⁵ Eni ga llëbo shäryara Jesúsde li iya judíoga öör löng María yorké lirë ga epga ara beno löng mär ba go.

⁴⁶ Gueniyo kjone kjone obi jek löng ba lanyotkë fariseoga kong.

⁴⁷ Kuya lok ga Judío Kajok Llgwegaga Këskësyo rokara fariseoga, syöshtaga kägäyogarë lok, èng töng wlo. Eshko ga tjlë lok töno löng li kong ga «Llëbo iydeba llëm wleniyo shärye domer lirë ara. ¿Kjwëy llong?»

⁴⁸ Rayë ber kjweni ga nopga löng kës li kjlopwë mär ber löng ba go eröe. Eni wleni ga miydëy ga èngkjwagaga iche bi ichagaga Roma so lirë bi Sbó u ère pjik, ga bi tjëyoga ère zröya lok pjir bakoe» le.

⁴⁹ Domer sök kjlara eshko ko Caifás. Lu eshko ga parkë sök syöshtaga kësbangyo. Eshko ga tjlë töno löng li kong ga «Pjây kjok miydë sira llëme.

⁵⁰ Pjltú wlo ga no wolon kjlara oba uunkong äska, uunkong li wolon llëm wlo. ¿E ëmdë ga miydëmi llëmdo?» le.

⁵¹ Caifás tjlëno sök eni, gueniyo le sök ba woshko llëme. Lu eshko ga parkë sök syöshtaga kësbangyo kuzong ga e iara Sbörë

* 11:18 Jerusalén kjokyo äär Betania kjokyo wlo ga e wop kilómetro mya dik.

ba tjlōkwo lē oba kong eni, ga tjlōkwo lara li, e Jesús wolon judioga lōng kēs āska li loklo.

⁵² Ga Jesús wolon ba āska dö llēme. E wolon Sbō nopga shdōktong tjeng kjok kjwang jikong li āska, tōya wlo, ber tjeng tjēyo kjrinaso wlo.

⁵³ Eni ga llgwera lok èng tjok ga Jesús zrōya le. Ga eshko jek lēkong ga beno lōng wotjlik eni.

⁵⁴ E kjīshko ga Jesús jēktong shäng judioga bokshto ame. Opshino to jek eshko dwayo ba oppinggaga tjok, ga oōtong beno lōng kjok buk kjrina ko Efraim, kjok dogro no llēmshko li ber buk soshko.

⁵⁵ Eshko ga Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo judioga kong li dōrōe. Eni ga nopga to jem Jerusalén kjokyo ara ba kjokshko dwayo, dbaryo li āatē llēm obishko ga ba sdēkwo li shāryē, opyē āar Sbō poshrēk ba ushko ga pjlu wlo.

⁵⁶ Eshko ga to lōng Jesús wlēk, ga kjakroke lok èng kong ga «¿Jesús tjwe dbar li shrēk lēpde?» le lok eni Sbō u zlong bäng.

⁵⁷ Bäm go ga fariseoga, syōshtaga kägäyoga, e tjlēno nopga uunkong kong. Tjlē ga «Jesús, e shäng kjone li miydaga è ga woydērwa ga le borwa kong, sharwa wlo» le lok eni.

12

Poshtikklo lō pjlēblē tjwlō ara wleniyo tyara Martarē Jesús dre kjing go

¹ Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo li, kjwe dbargwo tjer (6) obishko ga Jesús jek oōtong shäng Betania kjokyo, Lázaro sōk lishko. Dēna ga Lázaro wolono, ga woshrra Jesúsde irōng obi.

² Oōtong shäng eshko ga dli shāyaraba ba shrēkklo. Ga dli li pjlgorga Martarē nopga uunkong tjeng eshko li kong, ga tjrēko Lázaro sōk bebi.

³ Eshko ga María poshtikklo lō pjlēblē tjwlō ara wleniyo sōno bayo ejeje* bapkwō kjwara kēsbang tjung, ga tyara Jesús dre kjing go, ga dona ba kākzong go. Eshko ga u li roshko beno lō poshtikklo lō pjlēblē li erōe.

⁴ Jesús oppinggaga tjeng li tjrēko sōk kjlara ko Judas Iscariote, Jesús soynega li e. Llēye shāryē eshko li ŷya ga tjlē ga

⁵ «¿Kjwe zāya kjweni ega? Soynena kjwe dburyo shaya bayo domer parkē dbargwo sak dbāw pjloglo mya (300) āska wleni, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le.

⁶ Lara eni, oba song wleniyo kjimte woydē kjij llēme. E iak beno shäng dbur bapkwō daga ba pjeयोग kong. Olō ga dbur

iak tjeng ba bapkwō roshko li lūyotke, e lūgwang kjīshko. Lara eni e kjīshko.

⁷ Kuya Jesúsde ga tjlē ba kong ga «¡wēyē! Poshtikklo kjwe beno bor kong, tja iēba sakshkoshko ga bor doyo ère beno poshtik pjir tjan wlo.

⁸ Oba song wleniyo, e lōng bomi tjok ŷyado, gueniyo tjara shäng bomi tjok ŷyado llēme» le.

Lázaro zrōya woydē syōshtaga kägäyogarē

⁹ Eshko ga Jesús oōtong shäng Betania kjokyo li roy miydara judioga ararē, ga shrono lōng ba ik. Shrono lōng Lázaro ik bakoe. Wolono, ga woshrra Jesúsde irōng obi li e.

¹⁰⁻¹¹ Lázaro kjīshko ga judioga ara mär beno lōng Jesús go. E kjīshko ga syōshtaga kägäyoga wotjlik lok ga «Lázaro èmdē ga zrōy bakoe» le lok èng kong eni.

Jesús oōtong opzrēno Jerusalén kjokyo, pjlu wleni

¹² Wēshko ga Jesús opshino jek Betania kjokyo dwayo jongya Jerusalén kjokyo. Roy miydara nopga oōtong lōng eshko dbar shrēk lirē.

¹³ Eni ga mek korga kjrara, sōra lok jek ba tjok, ga to jongya ba wlokrjē. Ga tjlē lok dbo go ga

«Kjwe pjlu jlōe.

Ichara Tjlapgarē shrono kjok èreshko.

Kjwe kjimte Sbōrē.

Kjwe Israel tjēyo pjlujo.

Kjwe kjimte Sbōrē» le.

¹⁴ E bäm go ga öng so kwomgla kjoyo dre tōshko llgwoklē wleniyo wlēna Jesúsde kjlara, ga opyono sōk ba kjing go, tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni. Tjlēno beno eni:

¹⁵ «Sion† sopga, llēye bangkjrēmi llēme.

¡jizal Bomi pjlujo, e tek sōk dōrōe.

Tjwe sirkeno sōk öng so kwomgla kjoyo dre tōshko llgwoklē wleniyo kjing go.»‡

¹⁶ Eshko dbaryo ga llēbo shāryono li, e llē loklo miyde Jesús oppinggaga tjeng lirē lōng llēme. Gueniyo Jesús brikotong to jem kjok dogo irgo ga llēbo shāryono Jesús kong ère, e tak beno pjang Sbō tjlōkwo go ba kjīshko tek dēna tjan li miyde lok kwjlē jā.

¹⁷ Shinmo Lázaro buk sakshko obishko ga Jesús oör shäng eshko, rokara tek ey dwayo, ga woshrra irōng obi. Ga Jesús opzrēk jek Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga oör lōng ba tjok sakshko kjupābāshko li, e jek lōng ba irgo eshko, roy le lōng oba kong.

¹⁸ Roy kura nopga lōng eshko lirē, ga opshino tek lok ara ba wlokrjē.

¹⁹ Eshko ga ŷya fariseogarē lok ga tjlē lok èng kong ga «¿Imi ga sorē? Shji zanae. Nopga

* **12:3 Poshtikklo lō pjlēblē tjwlō ara** li sōra bayo litro bēy dik.

† **12:15 Sion** kjokyo, e kowēba **Jerusalén** bakoe.

‡ **12:15** Zacarias 9.9.

tjeng kës kjwe to jek ba shwo lëkong drete» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko

²⁰ Nopga öötong löng eshko dbar shrëk li tjërko, Grecia sopga löng kjlöbö bakoe.

²¹ Domer shäng kjlara eshko obi ko Felipe, e Betsaida so. Grecia sopga li tjëlë lok ba kong ga «Tjlapga, tjawa lan woydë Jesús tjok» le.

²² Kuya ga jek shäng Andrés shwoy, ga lara ba kong. E irgo ga jek öötong löng ba lë Jesús kong.

²³ Kuya Jesúsde ga tjëlë ba kong lok ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre ber kësbang, tjwlo ara nopga uunkong bokshto li, e dbaryo öötonge.

²⁴ Lër bomi kong jlökoyo ga dwla llë botjyë ber ara wlo ga lon jer klung kjing go, ga kjer guing. Enira dwla wen ara obi, llëm ga llëye wen llëme.

²⁵ Ëye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyoye wotjlik ara ber sök së kjok ëre kjing go wlo llëm ga era ber sök së iyado Sbö tjok.

²⁶ Ëye parkë woydë bor kong le ga woydër ga jëk löng bor tjok iyado, tja äär sök kjone ga e äär löng eshko bakoe. Ga ëye parkë bor kong ga ie bor Datarë ber löng tjwlo ara.

²⁷ »Eeri ga tja ëre wosonge. Llëye shäryër miydër llëme. Tja shrono shäng na, llëye wen tjwe bor kong li wen bor kong wlo. E kjishko ga «Data, tja kjimtos, tja dös llëye wen tjwe bor kong lishko dwayo» lër ga äe» le.

²⁸ E irgo ga tjëlë obi ga «Data, pja ko ios ber kësbang, tjwlo ara» le.

Eshko ga ybö kuraba ter kjok dogo dwayo. Tjëlë ga «Bor ko ioror beno kësbang, tjwlo ara tjän. Ga shäryër jek obi» le.

²⁹ Kuya nopga löng lirë ga kjone kjone tjëlë ga «E kjrik» le, kjone kjone obi tjëlë ga «E Sbö parkaga kjok dogo so li tjëlëdo ba kong» le.

³⁰ Eni ga Jesús tjëlë ba kong lok ga «Ybö kuroy li tjëlëno beno bor kong llëm, beno bomi kong.

³¹ Nopga Sbö miydë llëm wleniyo llgwezlong dbaryo li öötonge. Kjok ëre ichaga li, § e kjozlong kjok ëre kjing go dbaryo li öötong bakoe.

³² Tjara poyonaba kjok ëre kjing go dwayo jem pjang kjomoshko ga nopga uunkong iër tek löng bor shwoy» le.

³³ Lara eni, e wolon sorë li loklo.

³⁴ Eshko ga nopga löng li tjëlë ba kong ga «No pjluoyo iche le Shörë li ber sök së iyado, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésde li go eni. Ga pja tjëlë ga no to ter kjok dogo dwayo li pja. ¿Eni ga pja poyongoba pjang kjomo kjluwe lëp sorë? ¿No to ter kjok dogo dwayo li pja lëp shäng li llë loklo?»

³⁵ «Iök shjiy ëre ber shäng bomi tjërko dbar kjwöbö obi döe. E wopro ga pjäy jëk löng bor go, pjäy wlëna shkërëshko ga pjäy sabyë llëm wlo. Ëye jëk shäng kjok ro sï roy ga jongya kjone miydë llëme.

³⁶ Eni ga iök shjiy ëre shäng obishko ga pjäy mär ber löng bor go, pjäy opyë ber löng so tja kjoyo wlo» le ba kong. Tjëlëno ba kong pjirshko ga opshino to eshko dwayo, ga opjnenoe.

Judüoga mär woydë Jesús go llëm obi

³⁷ Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsde kës ëre nopga li bokshto. Eni ëmdë ga mär woydë ba go llëm obi.

³⁸⁻⁴¹ Shäryono eni, tjölökwo tara Sbö tjölökwo laga tek dënashko so Isaíasde li ber jlökoyo wlo. Jesús dbo kälä ina, ga tjëlëno ba kjishko. Tjëlëno beno eni:

«Tjlapga, ¿borwa tjölökwo kjraga ëro?

¿Bop dbo ara li iga ëro?»*

Tjëlëno beno obi eni:

«Eppa iara Tjlapgarë beno löng kjok igö llëm wleni,

iara beno löng llëye kuya woydë llëm bakoe.

Shäryara eni,

llëye iya lok ba bokkwo go llëm wlo,

llëye kuya lok llëm wlo,

optwë ber löng bor kong llëm wlo,

epga dör llëm wlo.»†

Eppa mär ber löng ba go ga ä e kjishko.

⁴² Eni ëmdë ga judüoga ara mär löng ba go, ba ichagaga kjone kjone bakoe. Gueniyoye bangkjre lok ga iche fariseogarë opzrëk judüoga syö uyo roshko ame. E kjishko ga llëye lara lok ë kong llëme.

⁴³ Woydara lok ga ber löng pjlu oba bokso. Ba kong ga e tjwlo ara, ber löng pjlo bek Sbö bokso li kjinmo.

Jesús shrono shäng kjok ëre kjing go no döga

⁴⁴ Eshko ga Jesús tjëlëno nopga kong dbo go. Tjëlë ga «Ëye mär bor go ga mär bor go dö llëme. E mär bor ichaga go bakoe.

⁴⁵ Ga tja iyashko ga bor ichaga iya bakoe.

⁴⁶ Tja shrono shäng kjok ëre kjing go iök shjiy wleni, nopga mär bor go li ber löng kjok ro sï roy wleni ame wlo.

⁴⁷ »Tja shrono shäng nopga kjok ëre so li llgwega llëm, tja shrono shäng ba döga. E kjishko ga ëye bor tjölökwo kuno, gueniyoye kjrara llëm ga e llgwega tjarë llëm,

⁴⁸ e llgwega oblërë. Kjok pjir dbaryo lishko ga e llgwega Sbörë, ga shdüya, bor tjölökwo kjrara llëm kjishko, tja wlokjara llëm kjishko bakoe.

⁴⁹ Tjłökwö li loror bor woshko llême. Llêye loror li, loror sorê li, e laga Data Sbô, bor ichaga lirê bor kong,

⁵⁰ ga loror eni. Miydêr ga ba tjłökwö kjragaga li ie ber lóng sê İyado ba tjok. Loror eni e kjışhko» le.

13

Ba oppinggaga dre shkwara Jesúsdê

¹ Eshko ga Israel tjëyoga dóktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li döröe. Ga miyde Jesúsdê ga kjok êre raye ber, ga jongya iröng Data Sbô sôk lishko dbaryo li öötonge. Ba nopga lóng kjok êre kjing go li woydara ara İyado, ga pina ba kong, äar jong pjirshko.

² Judas Iscariote, e Simón wa. Jesús iê ba oppinggaga tjok kjok sêng li dloyo äätê llëm obishko ga Judas go Ä shrono beno ba tjok, ga ichara wotjlik Jesús soynek, ga twe ba wloyoga kong tjän.

³ Miyde Jesúsdê pjir ga llêbo tjeng kês li iara Data Sbörê beno tjeng ba wloshko. Miyde ga ter Sbô shwoy dwayo, ga jongya ba shwoy iröng obi.

⁴ Eni ga sôk iê ba oppinggaga tjokshko ga kojono shäng, ba shwong kop lëkong li skwara, ga äska shwong podongglo wleniyo pjirra pjang pjirbri ba dop go.

⁵ Eshko ga di kjarara, tjyara ba bapkwö roy, ga opyono sôk ba oppinggaga tjeng eshko li dre shkwê, ga ba dre döya sôk shwong podongglo li go.

⁶ Öötong sôk Simón Pedro dre shkwê ga Pedro tjłê ba kong ga «Tjłapga, çtja dre shkwêp lëpdo?»

⁷ «Llêye shäryêr bop kong li, e llê loklo miydêp sôk llême. Gueniyo llono ga llêbo êre llê loklo miydêp pjire» le ba kong.

⁸ Kuya ga tjłê ba kong ga «Llême. Pja ichêr bor dre shkwê llême» le.

Kuya ga tjłê ba kong ga «Bop dre kjwe shkwêr llêm ga pja ber no botoya llême» le.

⁹ Kuya ga tjłê ba kong ga «Tjłapga, enira woydêr ga tja dre shkwêp dö llême. Bor orkwo, bor kägä, e shkwos bor kong bakoe» le.

¹⁰ Kuya ga tjłê ba kong ga «Ëye wono pjir tjän ga doyo uunkong beno drëpdre. Eshko ga woyde ga ba dre shkwoydê eröe. Ga pjây lóng drëpdre wleni tjän, gueniyo pjây uunkong llême» le.

¹¹ Miyde ga ba soynega ba wloyoga kong li sôk kjone dey, lóng drëpdre wleni uunkong llême lara eni e kjışhko.

¹² Ba oppinggaga dre shkwara pjir ga shwong kop lëkong skwara dämär li pjuna jek obi, ga öötong sirkeno sôk ba iozlong

shtoyo iröng obi. Eshko ga tjłê ba oppinggaga kong ga «çlêbo shäryoror bomi kong kjwe llê loklo miydê mire?»

¹³ Tja kowêmi no pingga, llêm ga Tjlapga lëmi, ga lëmi eni li beke.

¹⁴ Tja bomi Tjlapga, bomi pingga. Eni ga pjây dre shkworor kuzong ga woyde ga pjây êng dre shkwê kar kar eni bakoe.

¹⁵ Shäryoror bomi kong kjweni, İmi wlo, pjây omshäryê êng kong kjweni İyado wlo.

¹⁶ Lêr bomi kong jłökoyo ga parkagaga tjwłêk lóng pjir wleniyo tjwłö ara, ba sogo kjinmo llême. Ëye roy söga wleniyo ga e tjwłö ara, ba ichaga kjinmo llêm bakoe.

¹⁷ Tjłökwö lër shäng bomi kong li, e llê loklo miydêmi lóng pjlúe. Ga shäryêmi eni wleni ga pjây ie Sbörê ber wopjlúe.

¹⁸ »Gueniyo lër shäng pjây uunkong kong llême. Kjrörör tjeng botoya li ê, e miydêr sôk pjire. Gueniyo êre shäryê jüni, Sbô tjłökwö tak pjang li ber jłökoyo wlo. Tjłêno beno eni: «Ëye iê sôk bor tjok ga kworkwono beno sôk bor wloyo.»*

¹⁹ Llêbo êre lër shäng bomi kong, e shäryoydê llêm obishko. Eni ga shäryonoshko ga miydêmi e go ga Sôk İyado li, e tja.

²⁰ Lër bomi kong jłökoyo ga Ëye, no ichoror li wlojkrara ga tja wlojkrara wleni. Ëye, tja wlojkrara ga bor ichaga wlojkrara wleni bakoe» le.

«Pjây kjlara, tja soyneya, twe bor wloyoga kong» lara Jesúsdê

²¹ Tjłêno eni pjir ga wosonkono ara, ga tjłê ga «Lêr bomi kong jłökoyo ga pjây kjlara, tja soyneya, twe bor wloyoga kong» le.

²² Kuya lok ga beno lóng êng bokkwo İk drëng kjararashko kjararashko, gueniyo ê layde miyde lok llême.

²³ Kjlara sôk Jesús zlong bäng, woyde Jesúsdê ara ba kjlara wleni li † e.

²⁴ Eshko ga Simón Pedro kâ wikzong sôk eshko li kong, ê layde kjakroke Jesús kong wlo.

²⁵ İya ga tjłê Jesús kong ga «Tjłapga, çê lopdê?» le ba kwomsoshko.

²⁶ Kuya ga tjłê ba kong ga «Pjlung shosho suk pjir êre pör, ga twêr ê kong ga e e» le. Eshko ga pjlung shosho suk pjir li pöra, ga twara Judas Iscariote, Simón wa li kong.

²⁷ Ga pjlung shosho suk pjir li kjararashko ga go Ä shrono beno ba tjok.

Eshko ga Jesús tjłê Judas kong ga «Llêye shäryêp wlo li shäryos malinge» le.

²⁸ Kura ba oppinggaga llamo tjeng lirê, gueniyo llê layde sôk li miyde lok llême.

²⁹ Judas iak beno shäng dbur daga ba pjeyoga kong. E kjışhko ga kjone kjone wotjlıno ga ichara Jesúsdê llêbo tjwłêk ba

* 13:18 Salmö 41.9. † 13:23 *Ba oppinggaga woyde ara ba kjlara wleni* le li, e Juan layde.

dbar shrëya wlo li kong, llëm ga ichara dbur twë oba song wleniyo kong lara.

³⁰ Eni ga pjlung shosho suk pjir li kjrara Judasdë pjir ga opshino to ey dwayo. Eshko ga kjok shkë tjän.

Tjlokwo tja glën

³¹ Judas opshino to irgo ga Jesús tjlä ba oppinggaga beno tjeng li kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre ber kësbang, tjwlo ara oba bokso, ga Sbö ber kësbang, tjwlo ara bor kjishko eni bakoe.

³² Eni ga Sbö iër ber kësbang, tjwlo ara eni ga Sbö Wa ëre ie ber kësbang, tjwlo ara eni bakoe. Ga shärye eni malinge.

³³ »Pjäy bor wapga wleni. Tja ber sök bomi tjok sira obi eröe. Llëbo loror judioga kongli, e lër bomi kong eni bakoe. Tja to irgo ga tja wlëmi, gueniyo tja öotong sök lishko ga pjäy äär eshko ga äe.

³⁴ Tjlokwo lër bomi kong, shäryëmi wlo li, e tja glën. Pjäy ëng woydos ara kar kare. Pjäy woydoror sorë ga pjäy ëng woydos kar kar eni bakoe.

³⁵ Shäryoromi eni wleni ga miydëba e go ga pjäy bor oppinggaga jlokoyo» le.

«Jesús, e ë miydër llëme» lëp oba kong» lara *Jesúsde Pedro kong*

³⁶ Eshko ga Simón Pedro tjlä ba kong ga «Tjlapga, çpja to kjone?»

«Tja to äär kjone lishko ga pja äär eshko ga äe. Gueniyo llo no ga pja jek äär bor irgo» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, çtja jek bop tjok eni tjok ga ä ega? Tja optwë wolon bor kjishko ga pjlue» le.

³⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «çPja optwë wolon bor kjishko jlokoyore? Lër bop kong jlokoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjuntë llëm obishko ga «Jesús, e ë miydër llëme» lorop oba kong pjloglo mya tjän» le.

14

Shji äär Data sök lishko sorë

¹ Eshko ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Pjäy wosonkë llëme. Pjäy mär ber löng Sbö go, pjäy mär ber löng bor go bakoe.

² Bor Data ushko ga nopga ber löng wlo li shtoyo ara. Eni llëm kjwe ga loror bomi kong tjän. Tja to shto poshäryë bomi kong eshko.

³ Ga shto poshäryë bomi kong kuzong ga tja tjwe iröng obi bomi wlokrë, ga pjäy sör bor tjok, pjäy äär ber löng bor tjok eshko wlo.

⁴ Irbo jek äär tja to kjone lishko li miydëmi löng pjir tjän» le.

⁵ Kuya lok ga Tomás tjlä ba kong ga «Tjlapga, pja to kjone miydërwa löng llëme. çEni ga irbo li miydërwa sorë?»

⁶ »Pjäy äär ber löng Data Sbö sök lishko bor kjishko. Tjlokwo bek li miydëmi bor kjishko. Pjäy äär ber löng së jlokoyo bor kjishko bakoe. Eye mär bor go llëm ga äär Data Sbö sök lishko llëme.

⁷ Bäm goshko ga tja ë miydoromi llëme. E kjishko ga bor Data miydoromi llëm bakoe. Gueniyo eeri jek lëkong ga e miydëmi löng pjlü, e inomi shäng wleni kjishko» le.

⁸ Eshko ga Felipe tjlä ba kong ga «Tjlapga, Data Sbö pīs borwa kong. Woydërwa li e eröe» le.

⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Felipe, tja shäng bomi tjok dbar kop ara tjän. çEni ga tja miydëp shäng llëm obire? Eye, tja ina ga Data Sbö ina bakoe. çEni ga «Data Sbö pīs borwa kong» lëp bor kong sorëro?

¹⁰ Tja shäng ba tjok, ga e shäng bor tjok bakoe. Tjawa kjlaraso. çE jlöe lëmi llëme?» le.

Eshko ga tjlä ba oppinggaga uunkong löng li kong ga «Tjlokwo lër shäng bomi kong li, e botoya llëme. Jlokoyo ga pak shäryër shäng li, e shäryaga Data Sbö shäng bor tjok lirë.

¹¹ »Tja shäng ba tjok, ga e shäng bor tjok bakoe. Tjawa kjlaraso. E jlöe lozä. Llëm ga pjäy mär bor go, llëbo shäryoror inomi li kjishko.

¹² Lër bomi kong jlokoyo ga eye mär bor go ga pak shäryër shäng li shärye eni. Ga tja to Data Sbö shwoy irgo ga pak shärye kësbang e kjinno bakoe.

¹³ Ga llëye rokëmi bor kong bor ko go kës li shäryër bomi kong, Data Sbö iër ber kësbang, tjwlo ara oba bokso wlo.

¹⁴ Llëye rokëmi bor kong bor ko go kës li shäryër bomi kong eni jlokoyo.

«Sbö Sëya ichër jek bomi kjimtë» lara *Jesúsde*

¹⁵ »Tja woydëmi wleni ga bor tjlokwo kolozä.

¹⁶ Enira llëbo rokër Data Sbö kong, ga pjäy kong bomi poshdungga twe oblë, ber shäng bomi tjok iyado wlo.

¹⁷ Sbö Sëya li e. Tjlokwo bek li pīya bomi kong, miydëmi wlo. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omwlokrë llëm, iya lok llëm kjishko, miydë lok llëm kjishko bakoe. Pjäyda om-miydë, shäng bomi tjok kjishko, ber shäng bomi yorkaga iyado wlo kjishko bakoe.

¹⁸ »Tja toshko ga pjäy rayër ber löng llupsëng wleni llëme. Tja tjwe iröng bomi shwoy obi.

¹⁹ Dbar sira obi ga tja iya nopga Sbö miydë llëm wleniyorë ame. Gueniyo pjäyda, tja İmi obi. Eshko ga tja sök së kjishko ga pjäy ber löng së jlokoyo.

²⁰ Eshko dbaryo ga pjäy ommydono ga tja shäng bor Data tjok, pjäy löng bor tjok, ga tja shäng bomi tjok bakoe.

²¹ Ēye bor tjlōkwo kjrē, ga kole ga bor woydagaga lōng kēs li, e woyde bor Datarē ara. Epga woydēr, ga tja opping ba kong lok bakoe» le.

²² Kjlara shāng eshko ko Judas, gueniyo e Judas Iscariote llēme. Judas li tjlē Jesús kong ga «Tjlapga, ¿pja opping borwa kong erō ega? ¿Pja opping oba uunkong kong llēm ega?»

²³ «Ēye, tja woyde ga bor tjlōkwo kole. Eni ga e woyde bor Datarē, ga tjawa jek ba shwoy, ga tjawa ber lōng ba tjok.

²⁴ Ēye, tja woyde llēm ga bor tjlōkwo kole llēme. Tjlōkwo lēr shāng kumi lōng li, e laga tjarē llēm, e laga Data Sbō, bor ichaga lirē.

²⁵ »Tjlōkwo ēre loror bomi kong, tja shāng bomi tjok obishko.

²⁶ Gueniyo Sbō Sēya, bomi poshdungga li iche Data Sbōrē bomi kong bor ko go, ga pjāy pīya jek kēgong, tjlōkwo loror bomi kong kēs li woyoshre bomi kong bakoe.

²⁷ »Tja toe. Gueniyo ga pjāy iēr ber lōng wlēpe. Pjāy lōng wlēp laga li, e tja. Pjāy ie nopga Sbō miydē llēm wleniyorē ber eni llēme. Pjāy wosonkē llēm, llēye bangkjrēmi llēm bakoe.

²⁸ »Tja tjlēno bomi kong ga “Tja toe. Ga tja tjwe irōng bomi shwoy obi” loror li kuromi tjan. Tja to irōng Data Sbō shwoy. Eni ga tja woydēmi jlōkoyo wleni ga pjāy ber lōng wopjlu eshko, Data Sbō kēsbang, tjwlo ara bor kjinmo kjishko.

²⁹ Llēbo ēre shāryoydē llēm obishko ga lēr shāng bomi kong. Eni ga shāryonoshko ga pjāy mār ber lōng bor go jek kēgong ba kjishko.

³⁰ Kjok ēre ichaga li* tek tjwe shāng. E kjishko ga tja tjlē bomi kong ara obi llēme. E dbo ara, bor ichē wlo llēme.

³¹ Gueniyo Data Sbō woydēr ara. E kjishko ga e miydē nopga lōng kēs lirē wlo ga tja ichara llēbo shāryēr wlo li, e shāryēr eni.

»Ēēsē, shji toe» le.

15

Kjillgwo sokō, ba kowo

¹ Eshko ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «Tja so kjillgwo sokō bo pjlēblē tjok wleniyo kjoyoe. Oblēyo tja dik drete. Bor Data, e so kjillgwo li daga kjoyo bakoe.

² Kjillgwo kowo llē botjyē llēm ga ze tas. Kowo kjong kjong botjyē ga dbo toya pjās pjās, kowo li botjyē pjlu anmoyō wlo.

³ Pjāy so kowo dbo tok pjir li kjoyo, tjlōkwo loror bomi kong li kjrōromi kjishko.

⁴ Eni ga pjāy ber lōng bor tjok, ga tja ber shāng bomi tjok bakoe. Kowo llē botjyē om go ga ā, jong tjtēng ba sokō go guing. Pjāy

so e kjoyo bakoe. Pjāy ber lōng bor tjok llēm wleni ga pjāy llēbo pjlu shāryē ga āe.

⁵ »Tja so kjillgwo sokō li kjoyoe. Pjāy so ba kowo li kjoyo bakoe. Ēye lōng bor tjok, ga tja shāng ba tjok ga llēbo pjlu shārye ara, so kowo botjyē pjlu li kjoyoe. Gueniyo ēye lōng bor tjok llēm ga llēbo pjlu shārye ga āe.

⁶ Ga ēye lōng bor tjok llēm ga ber so kowo dbukko, iak beno tjeng dan dogro wlo li kjoyoe. Kowo eni li, e tōy, suy wlo erā.

⁷ Gueniyo pjāy ber lōng bor tjok, ga pjāy mār ber lōng bor tjlōkwo go ga llēye rokēmi woydē li rokozi, ga twēr bomi kong.

⁸ Pjāy ikoba ga llēbo pjlu shāryē ara, so kowo botjyē pjlu li kjoyo ga miydēba e go ga pjāy bor oppingga, ga bor Data iēba ber kēsbang, tjwlo ara bomi kjishko.

⁹⁻¹⁰ »Pjāy woydēr, tja woyde Data Sbōrē sorē ga eni. E kolēr shāng iyado, ga tja woyde ber shāng eni iyado bakoe. Eni ga tja kolozī ber lōng iyado, pjāy woydēr ber lōng eni iyado bako wlo.

¹¹ Lēr shāng bomi kong eni, pjāy ber lōng wopjlu, botoya dik wlo. Eni ga pjāy wopjlu jlōkoyo.

¹² Tjlōkwo lēr shāng bomi kong shāryēmi wlo li eni: Pjāy ēng woydos ara kar kar, pjāy woydoror sorē ga eni.

¹³ Shji bi kjlara woydē ara ga llēbo shāryēy ba kong tjwlo ara anmoyō li, shji optwē wolon ba kjishko li e.

¹⁴ Ga tja kolēmi wleni ga pjāy kowēr bor pjeyoga.

¹⁵ Parkagaga tjeng li, llēye shārye ba kāgāyorē li, e miydē lōng llēme. Gueniyo llēbo lara bor Datarē bor kong li, e loror bomi kong pjir tjan. E kjishko ga pjāy kowēr bor parkaga ame, pjāy kowēr bor pjeyoga shara.

¹⁶ »Tja kjrāga pjāydē llēm, pjāy kjrāga tjarē. Ga pjāy ioror beno to lōng llēbo pjlu ber iyado li shāryē. Shāryēmi eni ga llēye rokēmi Data Sbō kong bor ko go li, e twe bomi kong.

¹⁷ Tjlōkwo lēr shāng bomi kong shāryēmi wlo li eni: Pjāy ēng woydos ara kar kare.

Shji iywa nopga Sbō miydē llēm wleniyorē shjiktēng

¹⁸ »Nopga Sbō miydē llēm wleniyo, pjāy iywa lok shjiktēng wleni ga woyoshrēmi eshko ga tja iywa lok shjiktēng bomi bām go bakoe.

¹⁹ Pjāy so epga kjoyo kjwe ga pjāy woyde lok pjlu, ba pjeyoga wleni. Gueniyo pjāy kjrōror ba tjrēko dwayo kuzong ga pjāy so epga kjoyo ame. Pjāy iywa lok shjiktēng e kjishko.

²⁰ Tjlōkwo loror bomi kong li woyoshroziā. Tja tjlēno bomi kong ga “Parkagaga tjwlek lōng pjir wleniyo tjwlo ara, ba sogo kjinmo

* 14:30 *Kjok ēre ichaga* le li, e Ā toklo.

llême” loror eni. Eni ga tja shduna lok kuzong ga pjây shdüya lok eni bakoe. Tjlokwo loror ba kong li kjrara lok kjwe ga tjlokwo lëmi ba kong li kjre lok eni bakoe.

²¹ Llëbo uunkong ère shärye lok bomi kong, pjây bor nopga kjishko, bor ichaga miyde lok llëm kjishko bakoe.

²² »Tja kjwe shrono tjläno ba kong llëm ga llëbo owa shäryara lok li ber pjang ba go llëme. Gueniyo epga iak beno shdungko tjän, bor tjlokwo kura lok li kjrara lok llëm kjishko.

²³ Èye, tja iywa shjiktëng ga bor Data, e iywa shjiktëng bakoe.

²⁴ Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryoror ba kong ara. Eni llëm kjwe ga llëbo owa shäryara lok li ber pjang ba go llëme. Gueniyo llëbo shäryoror li ina lok wëlä ëmdë ga tja, bor Data, tjawa iywa lok shjiktëng.

²⁵ Ère shäryë jüni, kjok llgwekklo baïya tak pjang li ber jlökoyo wlo. Tjläno beno eni: “Tja goshko llëye owa wlëna lok llëm ëmdë ga tja iywa lok shjiktëng.”*

²⁶ »Rokër Data Sbö kong ga ba Sëya, bomi poshdungga li iche tjwe ber bomi tjok. Ga ichara shronoshko ga pjây kjimte, tjlokwo bek li pïya bomi kong bakoe. Ga tjlä bomi kong bor kjishko ara.

²⁷ Ga pjây löng bor tjok tek dämärshko dwayo kuzong ga pjây tjlä bor kjishko eni bakoe.

16

¹ »Lër shäng bomi kong eni, pjây mär ber go wlo, tja rayëmi llëm wlo.

² Pjây ichëba opzrëk jek judioga syö uyo roshko ame. Ga dbar tjwe kjwara ga pjây zröya nopgarëshko ga wotjlik lok ga llëbo shärye löng Sbö kong pjläue le.

³ Shärye lok eni, tja, Data Sbö, tjawa miyde lok llëm kjishko.

⁴ Lër shäng bomi kong eni, äär ba dbaryoshko ga tjlokwo ère woyoshreämi eshko wlo.

Pak shärye Sbö Sëyarë bi kong

»Tjlokwo ère loror bomi kong tek dämärshko llëm, eshko ga tja shäng bomi tjok obi kjishko.

⁵ Gueniyo eerishko ga tja to bor ichaga sök lishko. Eni ëmdë ga “¿Pja to kjone?” lëmi bor kong llëme.

⁶ Llëbo lër shäng li kuromi kjishko ga pjây beno löng woydë ara.

⁷ Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga tja brik tong li, e ber bomi kong pjläu anmoyö. Tja brik llëm kjwe ga Sbö Sëya, bomi poshdungga li tjwe ber bomi tjok llëme. Gueniyo tja brik tong pjir ga e ichër tjwe ber bomi tjok.

⁸⁻¹⁰ Ga shronoshko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo, epga dik tong ara li pïya ba kong, miyde lok wëlä wlo. Mär löng bor go llëm kjishko ga pïya ba kong ga wotjlik bëy llëbo owa li kjishko llëme. Tja to Data Sbö sök lishko kjishko ga pïya ba kong ga irbo bek li miyde lok llëme.

¹¹ Kjok ère ichaga li* iak beno shdungko tjän kjishko ga nopga llgweya Sbörë sorë li miyde lok llëm bakoe.

¹² »Tja llëbo lë woydë tjok ga woyotjlimi ga pjây äär ba dbo go llëme.

¹³ Gueniyo Sbö Sëya shronoshko ga tjlokwo bek kës li pïya bomi kong. Eshko ga tjlokwo le bomi kong ba woshko llëm, tjlokwo kura li layde bomi kong eröe. Ga llëye wen wlo li le bomi kong, wentë llëm obishko.

¹⁴ Tjlokwo botoya li le bomi kong, miydëmi wlo. Eni ga tja ie ber kës bang, tjwlo ara.

¹⁵ Data Sbö llëbo tjeng kës li, e botoya. Tjlokwo botoya li le Sbö Sëyarë bomi kong, miydëmi wlo loror bomi kong e kjishko.

¹⁶ »Wop ä ga tja imi shäng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja imi shäng bomi tjok jek obi» le.

Jesús oppinggaga woydono ara pjir ga ber löng wopjläu shara

¹⁷ Kuya ba oppinggagarë lok ga tjlä lok ëng kong ga «¿“Wop ä ga tja imi shäng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja imi shäng bomi tjok jek obi” le shäng li llë layde? ¿“Tja to Data Sbö sök lishko” le shäng li llë layde?» le lok eni.

¹⁸ Ga kjakroke lok ëng kong jek obi ga «¿“Wop ä” le shäng li llë layde? Llë layde miydë löng llëme» le lok ëng kong eni.

¹⁹ Llëye kjakroke woyde ba kong li miy-dara Jesüde pjire. E kjishko ga tjlä ba kong lok ga «¿“ Wop ä ga tja imi shäng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja imi shäng bomi tjok jek obi” le shäng li llë layde?” lëmi löng ëng kong eni.

²⁰ Lër bomi kong jlökoyo ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo löng wopjläu wopro ga pjây löng woydë, slar ara eshko. Gueniyo e irgo ga pjây ber löng eni ame, pjây kjlopswë ber löng wopjläu shara.

²¹ »Waälë wloshko buk döröshko ga shaya swlorë, dbaryo öötong kjishko. Gueniyo wloshko tjeng irgo ga bang ara li woyo ba kong ame, wopjläu ba chida tjeng li kjishko.

²² Eni wleni ga eeri ga pjây löng woydë ara. Gueniyo e irgo ga pjây in jek obishko ga pjây ber löng wopjläu. Eshko ga wopjläu li döga èrë bomi shjiryo llëme.

²³ Eshko dbaryo ga llëye kjakrokëmi bor kong wlo drete. Lër bomi kong jlökoyo ga

* 15:25 Salmo 35:19; 69:4.

* 16:11 Kjok ère ichaga le li, e Ä loklo.

llëye rokëmi bor Data kong bor ko go li, e twe bomi kong.

²⁴ Llëbo rokomirë Sbò kong bor ko li go llëm obi. Gueniyo eeri ga llëbo rokozī ba kong, ga kjrëmi, ga pjây ber lōng wopjlu jłokoyo.

²⁵ »Tja tjël shāng bomi kong llëbo jyāglo go, gueniyo llono ga tja tjël bomi kong eni ame. Eshko ga bor Data lāywër bomi kong wëllëe.

²⁶ Eshko dbaryo ga llëbo rokëmi ba kong om go bor ko go. Tjara llëbo rokë ba kong bomi kjishko guing ame.

²⁷ Tja woydëmi, ga miydëmi ga tja ter shrono Sbò shwoy dwayo. E kjishko ga pjây woyde Data Sbörë om go.

²⁸ Tja ter shrono kjok ëre kjing go ba shwoy dwayo, ga tja to kjok ëre kjing go dwayo jem ba shwoy irōng obi» le.

²⁹ Kuya ba oppingagarë lok ga tjël lok ba kong ga «Eeri ga pja tjël shāng borwa kong wëllë. Pja tjël shāng llëbo jyāglo go llëme.

³⁰ Ère go ga miydërwa ga llëbo tjeng kës li miydëp shāng pjir, llëbo kjakrokëba bop kong guing llëme. E kjishko ga miydërwa ga pja ter shrono Sbò shwoy dwayo» le.

³¹ Kuya ga tjël ba kong lok ga «¿Bor tjłokwo kjrëmi tjānde?

³² Dbar tjwe kjwara ga pjây shdār ber lōng llaw pogo, pjây kjlara kjlara ber lōng bomi ushko om go. Eshko ga tja rayëmi ber sök tjoksa. Gueniyo eshko ga tja sök tjoksa llëm, bor Data sök bor tjok kjishko. Ga dbar tjwe lër li, e shrono tjān.

³³ Lër shāng bomi kong eni, pjây ber lōng wlëp bor kjishko. Pjây lōng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo wen tjwe bomi kong owa ara. Gueniyo nopga Sbò miydë llëm wleniyo li dbo zānor pjir tjān. E kjishko ga pjây dbokjrozon» le.

17

Jesús syōshtono Sbò kong ba kjishko om go

¹ E irgo ga kjok dogo İya Jesúsdë drëng, ga syōshtono Sbò kong. Tjël ga «Data, dbar li oōtonge. Bop Wa ëre ios ber kësbang, tjwłō ara, pja iër ber kësbang, tjwłō ara bako wlo.

² Tja kong dbo tworop kësbang, nopga lōng kës li ber tjeng bor wloshko wlo, tjrëko nopga tworop beno bor kong kës li iër ber lōng së İyado bop tjok wlo.

³ Sbò kjlaraso li pja, ga tja Jesucristo, tja ichaga pjarë. Nopga li ber lōng së İyado bop tjok wlo ga woyde ga shji miyde lok guing.

⁴ Pak tworop bor kong shāryër wlo li shāryoror pjire. Eni ga pja ioror beno kësbang, tjwłō ara kjok ëre kjing go.

⁵ Kjok ëre wentë llëm obishko ga tja kësbang, tjwłō ara bop bokso. Eeri ga Data, tja ios ber kësbang, tjwłō ara eni obi.

Jesús syōshtono Sbò kong ba oppingaga kjishko

⁶ »Nopga kjok ëre so kjrōrop, tworop bor kong. Ga pja ë loror ba kong lok. Epga bopoya twopdë bor kong, ga bop tjłokwo kolara lok pjłúe.

⁷ Miydara lok ga llëbo tjeng kës tworop bor kong li, e twaga pjarë.

⁸ Tjłokwo lorop bor kong li, e loror ba kong lok pjir, ga kjrara lok. Miydara lok pjłú ga tja ter shrono bop shwoy dwayo. Tja ichaga pjarë li, e jłoe miydara lok bakoe.

⁹ Tja syōstë nopga tworop bor kong li kjishko, epga bopoya kjishko. Gueniyo tja syōstë nopga pja miydë llëm wleniyo kjishko llëme.

¹⁰ Nopga botoya lōng kës li, e bopoya. Nopga bopoya lōng kës li, e botoya bakoe. Ba kjishko ga tja beno kësbang, tjwłō ara.

¹¹ »Data, pja erōe. Tja shāng kjok ëre kjing go wlo ame. Tja to bop shwoy. Nopga tworop bor kong bop dbo go lira ber lōng kjok ëre kjing go. Eni ga epga dos yōtso bop dbo go, ber lōng kjlaraso wleni wlo, shji kjlaraso sorë ga eni.

¹² Tja shāng ba tjok lok obishko ga epga wlikoror, doror dbo tworop bor kong li go. Eni ga jeno kjlara dōe. Weno shāng jer wlo li e. Shāryono eni, tjłokwo tak pjang bop tjłokwo go ba kjishko li ber jłokoyo wlo.

¹³ »Eni tjok ga tja to bop shwoy irōng obi. Gueniyo tja shāng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo ëre lër shāng bop kong eni, epga ber lōng wopjlu jłokoyo, botoya dik wlo.

¹⁴ Bop tjłokwo loror ba kong lok. Epga, e nopga pja miydë llëm wleniyo dik llëme. Tja eni llëm bakoe. E kjishko ga bor nopga İywa nopga pja miydë llëm wleniyorë lok shjiktëng.

¹⁵ »Rokër bop kong ga bor nopga kjëp kjok ëre kjing go dwayo llëme. Woydër ga wlikëp, llëbo owa shārye Ärë ba kong llëm wlo.

¹⁶ Epga, e nopga pja miydë llëm wleniyo dik llëme. Tja eni llëm bakoe.

¹⁷ Bop tjłokwo, e beke. Eni ga bor nopga ios ber tjeng dboy bop kong, jëk ber lōng pjło bek bop tjłokwo bek li go wlo.

¹⁸ Epga ichër jek kjok ëre kjing go, tja ichorop ter shrono shāng kjok ëre kjing go sorë ga eni.

¹⁹ Ba kjishko ga tja opyono beno shāng dboy bop kong jłokoyo, epga ber tjeng dboy bop kong jłokoyo tjłokwo bek li go wlo.

Jesús syōshtono Sbò kong tjłokwo kjrագaga lōng kës li kong

²⁰ »Tja syōstë ba kjishko dō llëme. Llono ga tjłokwo le lok oblë kong, ga kjong kjong mār ber lōng bor go eshko. Tja syōstë ba kjishko lok bakoe.

²¹ Data, pja shāng bor tjok, ga tja shāng bop tjok bakoe. E kjishko ga shji kjlaraso.

Woydër ga epga ber löng kjlaraso eni bakoe. Woydër ga löng bi tjok, tja ichaga pjarë li miyde nopga pja miydë llëm wleniyorë wlo.

²² Epga ioror beno tjwlö ara, tja iorop beno tjwlö ara sorë ga eni, epga ber löng kjlaraso wlo, shji kjlaraso sorë ga eni.

²³ Tja shäng ba tjok, ga pja shäng bor tjok. Woydër ga ber löng kjlaraso jlökoyo, tja ichaga pjarë li miyde nopga pja miydë llëm wleniyorë wlo, bor nopga woydorop ara, tja woydorop sorë ga eni li miyde lok eni bako wlo.

²⁴ »Data, kjok ëre shäryopdë llëm obishko ga tja woydorop ara. E kjishko ga tja iorop beno kësband, tjwlö ara. Woydër ga nopga tworop bor kong tjeng li jem bor tjok, ber tjeng tja äär sök lishko wlo, tja iorop beno kësband, tjwlö ara li iya lok wëllë wlo.

²⁵ »Data, pja pjlo beke. Pja miyde nopga kjok ëre so lirë löng llëm, gueniyo tjara om-miydë, ga tja ichaga pjarë li miyde bor nopgarë pjluë.

²⁶ Pja sorë, e'loror ba kong, miyde lok wlo, ga lër shäng ba kong lok obi. Shäryër eni, epga ëng woydë ara kar kar wlo, tja woydëp sorë ga eni, tja ber shäng ba tjok lok wlo bakoe» le.

18

Jesús shara ba wloyogarë

¹ Jesús syöshtono pjir ga opshino jek eshko dwayo ba oppinggaga tjok, ga jek dipzono Cedrón diwa kjwo kalëkong. Eshko ga kjok dgak buk kjrina, kjor ko *olivo* lok ara, ga opzrëno jek lok eshko.

² Jesús tön shäng enido eshko ba oppinggaga tjok. E kjishko ga kjok li miydara Judas, ba soynega lirë pjluë.

³ Eni kuzong ga Judas jek äär shäng eshko. Ængkjwagaga, Sbö u dagaga, e jek löng ba irgo, ichak syöshtaga kägäyoga, fariseogarë. Ængkjwoklö söya tjeng ba wloshko, iök bakoe.

⁴ Llëye shärye ba tjok li miyde Jesúsde shäng. Eni ga ëng wlëno ba tjok, ga tjlä ba kong lok ga «¿Ë wlëmirë?»

⁵ «Jesús, Nazaret so li wlënwärë» le lok ba kong.

Eni ga tjlä ba kong lok ga «E tja» le. (Judas, ba soynega li shäng eshko ba tjok bebi.)

⁶ Lara eni li kuya lok ga opshino jek lok iröng sira, ga dgono jek rish rish tjeng töshko.

⁷ Eshko ga Jesús tjlä ba kong lok jek obi ga «¿Ë wlëmirë?»

«Jesús, Nazaret so li wlënwärë» le lok ba kong.

⁸ Eni ga tjlä ba kong lok jek obi ga «E tja loror bomi kong tjän. Tja wlëmirë dö ga llamo löng ëre ichozï toe» le.

⁹ Shäryono eni, tjlökwolara lunashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno ga «Nopga tworop bor kong li jeror kjlara llëme» lara eni.

¹⁰ Eshko ga Simón Pedro dröng shino kjwangna ba bapkwö roy dwayo, ga syöshtaga kësbandyö parkaga kwomgwö zakka tas jer lon pjik buk töshko erä. (Parkaga li ko Malco.)

¹¹ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Tja ichara Data Sbörë, tja shdungoba, bokrotkëba, zrökoba wlo, ga shäryër eni kjluwe» le.

Jesús söra Anás bokshito

¹² Eshko ga ëngkjwagaga, ba kägäyo, Sbö u dagaga, Jesús shara lok, ga kjrochara.

¹³ E irgo ga söra lok jek Anás bokshito. Anás, e Caifás kegue. Lu eshko ga Caifás parkë sök syöshtaga kësbandyö.

¹⁴ Kjupäshko ga tjläno ga «Pjü wlo ga no wolon kjlara oba uunkong äska» lara eni.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë

¹⁵ E wopro ga Simón Pedro, Jesús oppingga kjlara obi, e jek löng Jesús sökoba jek shäng li irgo. Jesús oppingga oblë li miyde syöshtaga kësbandyö lirë kuzong ga pjöyikong jek opzrëno shäng Jesús tjok u li worbo go.

¹⁶ Pedrora beno sök kjoko, u bäng zlong. Eshko ga Jesús oppingga oblë li opshino tek iröng, ga lano kjoglo parkë shäng u bäng daga li tjok, ga Pedro söra jek ba tjok kjër roshko.

¹⁷ Eshko ga kjoglo li tjlä Pedro kong ga «¿Pja ëmdë ga domer li oppingga bebi llëmdo?»

«Llëme» le ba kong.

¹⁸ Eshko ga smo ara kuzong ga parkagaga, Sbö u dagaga löng li, e iök boktöno kjwara, ga beno löng iökkok. Pedro ëmdë ga shäng iökkok ba tjok bakoe.

Llëbo kjakrokara Anásde Jesús kong

¹⁹ E wopro ga syöshtaga kësbandyö li llëbo kjakrokono Jesús kong, ba oppinggaga kjishko, llë pjyde oba kong li kjishko bakoe.

²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja tjläno oba uunkong bokshito. Dbar kjwobi go ga oba pinor shäng judiöga syö uyo lok li roshko, llëm ga Sbö u zlong bäng, judiöga löng kës li tön löng enido li shtoshko. Llëbo loror lütshko llëme.

²¹ ¿Eni ga llëbo kjakrokëp bor kong ega? Kjakrokos bor tjlökwö kugaga kong. Llëye loror li miyde lok pjire» le.

²² Lara eni li kura Sbö u daga kjlara shäng lirë, ga Jesús kwomso shpokza pjök, ga tjlä ba kong ga «¿Tjlapga syöshtaga kësbandyö kjwe dbyorëp eniro?»

²³ «Llëbo loror owa kjwe ga llë los bor kong. ¿Gueniyo loror pjlu ga tja shpop ega?» le ba kong.

²⁴ E irgo ga ichara Anásde jek jek shäng kjro go Caifás, syöshtaga kësbandyö li shwoy.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë jek obi

²⁵ E wopro ga Simón Pedro shäng iökkok kjoko, ga löng li tjëlë ba kong ga «¿Pja ëmdë ga domer li oppingga bebi llëmdo?»

«Llëme» le ba kong.

²⁶ Syöshtaga kësbangyo parkaga kjlara shäng eshko, e domer kwomgwo zara Pedrorë li pjeyo. E tjëlë Pedro kong ga «¿Pja ñor shäng kjok dgak buk, kjor ko olivo lok ara lishko ba tjok bebi llëmdo?»

²⁷ «Llëme» le ba kong. Jekdo eshko ga kjörkö kjlunoe.

Jesús söraba Pilato bokshto

²⁸ Kjok shröngto ga Jesús söraba to Caifás shwoy dwayo, jek öötong löng kjok eshko so ichaga ko Pilato, e ushko, gueniyo judío tjlapgaga lira opzrëno jek lok u li roshko llëme. (Dbar shrëkklo llë döörshko ga judioga sgara löng opkjë löng dboshko. Opzrëno lok nopga judío llëm wleniyo u roshko wleni ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëya ga äe le. Opzrëno jek lok u li roshko llëm e kjishko.)

²⁹ Eni kuzong ga Pilato opshino tek kjoko, ga tjëlë ba kong lok ga «¿Domer kjwe rotëmi llë kjishko?»

³⁰ «Llëbo owa shäryara llëm kjwe ga sörorwa tek bop kong llëme» le ba kong.

³¹ Eni ga Pilato tjëlë ba kong lok ga «Eni ga sözi, llgwezï pjäydë om go bomi kjok llgwekklo li go» le.

Kuya lok ga tjëlë ba kong ga «Gueniyo no zrörwa tjawarë om go ga äe. No zrökko laga li pja eröe» le.

³² Shäryono eni, tjlökwö lara Jesúsde, e wolon sorë li ber jlökooyo wlo.

³³ Eshko ga Pilato jek opzrëno ba u roshko iröng obi, ga Jesús rokara tek ba shwoy, ga tjëlë ba kong ga «¿Judío pjluo li pjare?»

³⁴ «¿E kjakrokëp shäng, tja ë miydëp woydë kjishkore, de laga oblërë bop kong?» le ba kong.

³⁵ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Tja judío lëpdo? Pja söga, twaga bor kong li, e bop pjeyoga om go, syöshtaga kägäyoga bakoe. ¿Pja llëye owa shäryono?»

³⁶ «Tja ber pjlu kjok ëre kjing go wlo llëme. Eni kjwe ga bor nopga ëngkwë judioga tjok, tja wlike lok wlo. Gueniyo bor pjlu shtoyo li kjokyo oblë» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Enira pja pjlu?»

«Tja pjlu laga pjarë, ga lorop beke. Tja weno to ter shäng kjok ëre kjing go, tjlökwö bek li laga. Eëye tjlökwö bek li kuk woydë ga tja kuya» le.

³⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Tjölökwö bek li llë?» le. Lara eni pjir ga opshino jek lan

judío tjlapgaga tjok obi. Tjëlë ga «Domer ëre bor kong ga llëye owa shäryara ber shdungko wlo drete.

³⁹ Äär lu pjlobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkloshko ga nopga bangzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga rayër kjlara. ¿Eni ga woydëmi ga judío pjluo lëmi li dotë bomi kongde?»

⁴⁰ «Llëme. ¡Barrabás, e döpdë dey!» le ba kong. Barrabás, e dënashko ga ëngkwono Roma sopga tjok.

19

Jesús ichara Pilatorë zrökoba pjang kjlös go wlo

¹ Eni ga Jesús twara Pilatorë ba ëngkwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo.

² Eshko ga shkë sho ywara lok kjrina, beno pjlu dlu ioklo wleni, ga iara lok ba dlu kjing go, ga kong shwong wlenä lok kara pjluuga shwong wleniyo ko dingding shwëshwë, ga pjuna lok ba do go.

³ E irgo ga jek lok ba zlong bäng, ga tjëlë ba kong ga «Judío pjluo, pja pjlu, pja tjwölö arae!» le lok eni, ga shpokza lok pjök pjök ba kwomsoshko erä.

⁴ Eshko ga Pilato opshino tek kjoko iröng obi, ga tjëlë löng li kong ga «Domer tek sör shäng ëre ñzia. Woydër ga miydëmi ga bor kong ga llëye owa shäryara ber shdungko wlo drete» le.

⁵ Jesús opshino tek shäng ba bokshto pjlu dlu ioklo ywak shkë sho go li jong ba dlu kjing go, doyak shäng pjluuga shwong wleniyo li go bakoe. Eshko ga Pilato tjëlë löng li kong ga «Domer shäng ëre ñzia» le.

⁶ İya syöshtaga kägäyoga, Sbö u dagagarë ga tjëlë lok dbo go ga «¿Zrös pjang kjlös go! ¿Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

Kuya Pilatorë ga tjëlë ba kong lok ga «Sözi, ga zrözi pjäydë. Bor kong ga llëye wlënor ber shdungko wlo drete» le.

⁷ Kuya judío tjlapgaga löng lirë ga tjëlë ba kong ga «Domer kjwe tjëno ga “Tja Sbö Wa” lara eni. E kjishko ga borwa kjok llgwekklo tak pjang li tjëlë ga e zrökko» le.

⁸ Kuya ga bangkjirara ara jek këgong.*

⁹ Eni ga jek opzrëno ba u roshko iröng obi, ga tjëlë Jesús kong ga «¿Pja kjone so?» le, gueniyo dboryara llëme.

¹⁰ Eni kuzong ga tjëlë ba kong obi ga «¿Tja dboryëp woydë llëmdë? Pja shäng bor wloshko. Pja därde, de pja zrökoba pjang kjlös gore, e laga tjarë. ¿E miydëp llëmdo?»

¹¹ «Dbo twara Sbörë bop kong llëm kjwe ga tja shäng bop wloshko llëme. E kjishko ga

* 19:8 Eshko ga Pilato wotjlik ga Jesús, e Sbö Wa jlökooyo kjwe le. Bangkjirara ara e kjishko.

bor twagaga bop kong löng kjwe, e llëbo owa shäryono kësbang, bop kjinmo» le ba kong.

¹² Eshko jek lëkong ga Pilato beno shäng llëbo shäryë ara, Jesús döya wlo le. Gueniyo ga judío tjlappaga öö le lok jek tjë jikong, tjlä ga «Ë pogo opyë sök pjlua ga e pjlua kësbangyo sök Roma kjokyo li wloyo. Eni ga domer kjwe rayëp jek to wleni ga pja ba wloyo bakoe» le.

¹³ Kuya Pilatorë ga sirkeno sök no llgwezlong sökklo jong li kjing go, ga nopga ichara Jesús shik eshko. Shto eshko li kowëba Töshko Shto Shäryak Buk Akkwo Go, arameo tjlökwo go kowëba Gabatá.

¹⁴ Eshko ga öötong dlo dluw, ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li bong. Eshko dbaryo ga judioga poshäryë, ba dbar li shrëya lok wlo. Ga Pilato tjlä judío tjlappaga kong ga «Bomi pjluyo shäng kjwe izla» le.

¹⁵ Kuya lok ga tjlä ba kong dbo go ga «¡Ichos jüy dwayo! ¡ichos jüy dwayo! ¡zrös pjang kjlös go!» le.

Eshko ga Pilato tjlä ba kong lok ga «¿Woydëmi ga bomi pjluyo kjwe zrör pjang kjlös gore?»

«Tjawa pjluyo sök kjlaraso, pjlua kësbangyo sök Roma kjokyo li e» le.

¹⁶ Era eni ga Jesús twara Pilatorë ba ëngkjwagaga kong, löya lok pjang kjlös go wlo, ga söra lok to ey dwayo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

¹⁷ Ga Jesús jek shäng ba tjok, ba kjlös li söya pjang om go, ga öötong löng kjokyo ko No Kä Dboglo dluwo, arameo tjlökwo go ko Gólgota.

¹⁸ Eshko ga löra lok pjang kjlös go. Nopga löra lok kjlös go do pjök obi bakoe. Kjlara pjang or këlä, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboy.

¹⁹ Pilato kjibokwo tono kjwara, ga iara lok Jesús lök pjangshko li kopshko, e zröya lok llë kjï miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlä ga «Domer ëre ko Jesús, Nazaret so. E judío pjluyo.»

²⁰ Ga jyägïo tak pjang kjibokwo go li, e tak pjang arameo tjlökwo go, latin tjlökwo go, Grecia so tjlökwo go bakoe. Ga kjibokwo li lara judioga ararë, kjok eshko li buk Jerusalén kjokyo soshko kjishko.

²¹ Eni ga judío syöshtaga kägäyoga tjlä lok Pilato kong ga «Tëy kjweni llëme. Tos “Domer ëre tjlä ga ‘Judío pjluyo li tja’ le.” Tos eni dey» le.

²² Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Llëbo toror pjang pjir tjän. Ber pjang eni» le.

²³ Jesús löra ëngkjwagagarë lok pjirshko ga ba shwong töna, ga pjlorgara kjringgwo

pkëng (4) kjlara i ëe. Ba shwong ro lëkong li, e shäryak shwong karaso, sera ter jong llöm lëkong dwayo äär jong dre lëkong.

²⁴ E kjishko ga tjlä lok ëng kong ga «Dwlëy llëme. Shwong kjwe ber ë kong iy wlo ga jyä shiy dey» le, ga shäryara lok eni. Shäryono eni, Shö tjlökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

«Bor shwong shdöra lok ëng kong,
ga jyä shira lok, shwong li ber ë kong iya wlo.»†

²⁵ Jesús kjlös jong lishko ga ba mekë shäng soshko, ba mewa shäng eshko bakoe. Cleofas boy ko María, María Magdala so, e löng eshko ba tjok lok bakoe.

²⁶ Ga ba mekë iya shäng ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni li‡ zlong bäng, ga tjlä ba mekë kong ga «Walë, bop wa shäng kjwey» le ba kong,

²⁷ ga tjlä ba oppingga li kong ga «Bop mekë shäng kjwey» le. Eni ga eshko jek lëkong ga Jesús mekë wlokrara, ga söra beno sök ba ushko.

Jesús wolono pjang kjlös go

²⁸ E irgo ga miyde Jesúsde ga ba pak li shäryara pjire. Eni ga Shö tjlökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo ga tjlä ga «Tja wodogroe» le.

²⁹ Eshko ga di bapkwo jong kjwara, roshko kjillgwo bo dyo shpoä. Ga llëbo lluklluk di shak ara wleniyo kjarara no shäng eshko lirë kjwara, pöra kjillgwo bo dyo shpoä li go, kjrochara pjang kjor dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsde wlo lara.

³⁰ Shura sira, ga tjlä ga «Llëbo uunkong li shäryono pjire» le. E irgo ga kä kujono, ga wolonoe.

³¹ Eshko ga poshäryozlong dbaryo li ey, ga woshtozlong dbaryo tjwlo ara wleniyo li bong. E kjishko ga woyde judío tjlappagarë ga shinmo doyo ber lok kjlös go äär jong bong jä llëme. E kjishko ga rokara lok Pilato kong ga nopga iche ba kworbo tok, wolon maling wlo. E irgo ga woyde lok ga ba doyo löya ter ba kjlös go dwayo jekdo.

³² Eni ga ëngkjwagaga jek lok domer löra pjang bäm go Jesús zlong li kworbo tok. E irgo ga ba kjlarayo li kworbo tora bakoe.

³³ Gueniyo jek äär Jesús pjang lishko ga iya lok ga wolono pjang tjän, ga kworbo tora llëme.

³⁴ Eshko ga ëngkjwaga kjlara, Jesús shorkekza lö kowo go ba pjloksoshko. Wop eni llëm ga srëng tek tur jong di tjok.

³⁵ Tjlökwo ëre taga li tja, ga llëbo tër shäng ëre, e ñor om go. Miydër ga tja tjlä beke. Ga llëbo ñor li totë shäng bomi kong, jlöe lëmi wlo.

† 19:24 Salmo 22.18. ‡ 19:26 *Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni* le li, e Juan layde. § 19:36 Éxodo 12.46;

Números 9.12; Salmo 34.20.

³⁶ Shäryono eni, Sbö tjlökwo tak pjangli ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «Ba dboglo tar kjlara llëme.»[§]

³⁷ Sbö tjlökwo tak pjang kjrina obi. Tjlëno beno eni: «Shorkera pjus li ñaba lok.»*

Jesús doyo jnena Joséré

³⁸ Domer shäng kjlara ko José, e Ari-matea so. E oppino ara Jesús tjok, gueniyo shäryara lütshko, judío tjlappaga bangkjrara ara kjishko. Ga Jesús wolono irgo ga ba doyo rokara Pilato kong, ga «Jlö» le ba kong.

Eni ga José öör ba dök, ga söra to ey dwayo.

³⁹ Domer jek shäng ba tjok kjlara obi ko Nicodemo. Pjlara ga öör lan Jesús tjok shkë. Jek shäng José tjokshko ga dwlo poshtikklo shtiya lok shinmo doyo go an maling llëm wleniyo söra jek ba tjok kjrining pjök kwing dunggwo kjwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) dik.[†]

⁴⁰ E irgo ga José, Nicodemo, Jesús doyo söra lok, dwlo poshtikklo li shtira shwong go, ga doyo li popgara e go, judioga sgara shinmo doyo jnek soré ga eni.

⁴¹ Jesús zröraba pjang kjlös go lishko ga kjok dgak buk kjrina soshko, roshko sak buk kjrina, shinmo doyo iaydëba eshko llëm obi.

⁴² Ga judioga poshäryoziong dbaryo li ey kuzong ga doyo li iara beno buk sak li roshko, buk soy kjishko.

20

Sak beno buk roré

¹ Öötong sondë kjok shränto ga María Magdala so jek öötong shäng sak lishko, ga ña ga ak iak beno jong ba bängzakklo li, e kjak beno jong ba sor go.

² Eni ga jek zron jong Simón Pedro sök oppingga woyde Jesúsde ara ba kjlara wleni li* tjoklishko, ga tjlë ba kong lok ga «jTjlapga doyo li söra ba sakshko dwayo! jÖötong iaraba kjone li miydëy llëme!» le.

³ Kuya lok ga opshino jek lok jongya sakshko.

⁴ Pjöyikong li jek zron jong ëng tjok, gueniyo kjlara zrono Pedro kjinmo, ga öötong shäng bäm go sakshko.

⁵ Eshko ga roña doktëng shäng töshko. Ga ña ga ba popgoklo beno tjeng erä, gueniyo oppzrëno jek ba roy llëme.

⁶ E irgo ga Simón Pedro öötong shäng eshko, ga oppzrëno jek ba roy. Ba popgoklo li ña tjeng eshko.

⁷ Ba kä potaywoklo ña shpuk, iak beno buk dboshko.

⁸ Eshko ga oppingga shrono shäng bäm go li oppzrëno jek ba roy bakoe. ña pjir, ga woshrono jlëe le.

⁹ Gueniyo eshko ga Sbö tjlökwo tak pjang li tjlë ga Jesús woshre iröng obi kjuwue le li llë loklo miydayde lok llëm obi.

Jesús weno María Magdala so kong

¹⁰ E irgo ga to jek lok ba ushko iröng obi.

¹¹ Gueniyo María Magdala so lira beno shäng sak li zlong bäng kjoko, slar ëë, ga sak li roña doktëng shäng töshko.

¹² Eshko ga ña ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng do pjök, doyono lok shwong ko pjublün go, sirkeno löng Jesús doyo iak beno buk lishko, kjlara sök kä lëkong, kjlara sök dre lëkong.

¹³ Eshko ga tjlë lok ba kong ga «Walë, çpja slar ega?»

«jBor Tjlapga doyo li sörabae! jÖötong iaraba buk kjone miydëy llëme!» le ba kong.

¹⁴ Lara eni pjir ga bojongö kalëkong, ga ña ga Jesús bë shäng, gueniyo e Jesús miydara llëme.

¹⁵ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Walë, çpja slar ega? çË wlëpdë?» le.

Woyotjliya beno shäng wotjlik ga kjok eshko daga li shängdo le. Eni ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, shinmo doyo li söga pjaré wleni ga iorop beno buk kjone los bor kong, tja to kjrë wlo» le.

¹⁶ Eshko ga tjlë ba kong ga «María» le.

Kuya ga bojongö iröng, tjlëno ba kong arameo tjlökwo go, tjlë ga «jRabuni!» le. (Rabuni, e no pingga loklo.)

¹⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja rayozong. Tja äätë iröng Data Sbö shwoy llëm obi. Gueniyo pja nom bor pjeyoga shwoy. Pja tjlë ba kong ga tja jek jongya iröng bor Data shwoy, e bomi Data bakoe. E bor Sbö, e bomi Sbö bakoe lëp ba kong eni» le.

¹⁸ Kuya ga jek ba oppinggaga löng lishko, ga tjlë ba kong ga «jTjlapga ñor!» le, ga llëye lara ba kong li lara ba kong lok pjire.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) li kong

¹⁹ Öötong sondë kjok sëng ga ba oppinggaga töno löng ëng tjok. Eshko ga judio tjlappaga bangkjire lok ara kjishko ga u bäng bäng li bängzara lok jong tuk tjän. Eni ga Jesús weno shäng ba tjrëko, ga tjlë ba kong lok ga «Miga. Pjäy ber löng wlëpe» le.

²⁰ Lara eni ga ba orkwo bäng, ba pjlokso bäng, e pina ba kong lok. Ga ña lok ga beno löng wopjlu, woowa llëme.

²¹ E irgo ga Jesús tjlë ba kong lok obi ga «Pjäy ber löng wlëpe. Tja ichara Data Sboré soré ga pjäy ichër eni bakoe» le.

* 19:37 Zacarías 12.10. † 19:39 *Dunggwo kjwo sak kjäk kjingsho shkëng (75)*, e *kwing libra sak kjäk kjingsho shkëng (75) dik.* * 20:2 *Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni* le li, e *Juan* layde.

²² Eshko ga p̄luk bakwara ba kopshko, t̄jl̄e ga «P̄jāy go Sbō Sēya t̄jwe ber bomi t̄jok.

²³ Ē pogo, owa p̄jang ba go li lōmi ba kong ga lōya Sbōrē ba kong eni bakoe. Gueniyo owa p̄jang ba go li lōmi ba kong llēm ga lōya Sbōrē ba kong llēm bako, beno lōng ba owa li t̄jok iyado» le.

Jesús weno Tomás kong

²⁴ Jesús oppinggaga doglo sak k̄jwara k̄jingsho p̄jōk (12) k̄jlara ko Tomás, e kowēba K̄jlō bakoe. Jesús weno shāng ba oppinggaga li kongshko ga Tomás shāng eshko llēme.

²⁵ E k̄jīshko ga e irgo ga ba p̄jeyoga t̄jl̄e ba kong ga «¡T̄jlapga ĩnorwal!» le ba kong.

Kuya ga t̄jl̄e ba kong lok ga «Lōraba orkwo bāng li ĩn woydē, ga bor sakkwo zr̄er woydē ba roshko. Bor orkwo zr̄er woydē ba p̄jloko bāng roshko bakoe. Eni llēm ga jl̄ōe l̄er llēme» le.

²⁶ Ōōtong sondē k̄jwara obi ga Jesús oppinggaga li tōno uunkong lōng u li roshko jek obi. Eshko dbaryo ga Tomás sōk eshko bakoe. Eshko ga u bāng bāng jong tuke. Eni ga Jesús weno shāng ba t̄jrēko obi, ga t̄jl̄e ba kong lok ga «Miga. P̄jāy ber lōng wl̄ēpe» le.

²⁷ E irgo ga t̄jl̄e Tomás kong ga «Bor orkwo ěre ĩzong. Bop sakkwo k̄jwe zr̄es j̄ushko. Bop orkwo k̄jwe k̄jēmō, zr̄es bor p̄jloko bāng ěre roshko. T̄ja woshrono irōng obire, de llēm, e woyotl̄ip ame. E jl̄ōe lozong» le.

²⁸ Eshko ga Tomás t̄jl̄e ba kong ga «P̄ja bor T̄jlapga, bor Sbō bakoe» le.

²⁹ Kuya ga t̄jl̄e ba kong ga «T̄ja woshrono irōng obi jl̄ōe l̄ep, t̄ja ĩnop k̄jīshko. Ēye, llēye ĩna llēm ěmdē ga jl̄ōe le ga ber wop̄jl̄ue» le.

³⁰ Ll̄ēbo ĩydēba llēm wleniyo shāryara Jesúsdē ba oppinggaga bokshto ara obi, gueniyo tak p̄jang k̄jibokwo ěre go llēme.

³¹ Gueniyo ěre toror, miydēmi e go wlo ga no p̄luyo ichara Sbōrē li, e Jesús, e Sbō Wa bakoe, ga p̄jāy mār ba go wleni ga p̄jāy ber lōng sē iyado Sbō t̄jok.

21

Jesús weno ba oppinggaga doglo k̄jāk (7) kong

¹ E irgo ga Jesús weno shāng ba oppinggaga kong obi, di bāng buk k̄s̄bang, shkung, so đlung k̄joyo ko Tiberias* li sor go. Shāryono eni.

² Eshko ga lōng Simón Pedro, Tomás (e kowēba K̄jlō), Natanael (e Caná so, Caná k̄jokyo, e Galilea k̄jokyo obi), Zebedeo wappga do p̄jōk, ba oppinggaga do p̄jōk obi.

³ Ga Simón Pedro t̄jl̄e llamo lōng li kong ga «T̄ja to mā shak» le.

Kuya lok ga t̄jl̄e ba kong ga «T̄jawa ěmdē ga jek bop t̄jok bebi» le.

Eni ga uunkong li opyono lok jek k̄jyong roshko, gueniyo e shk̄eyo ga mā shano llēme.

⁴ W̄eshko k̄jok shr̄ōngto ga ĩya lok ga Jesús weno shāng di bāng li sor go, gueniyo e ě miyde lōng llēme.

⁵ Eni ga Jesús t̄jl̄e ba kong lok dbo go ga «P̄jeyoga, ĩmā sharomire?»

«Ĭlēmē» le lok ba kong.

⁶ Kuya ga t̄jl̄e ba kong lok ga «Bomi mā shakklo k̄jwe dbuzī jer orkwo k̄l̄ēkong, ga mā shami dani» le.

Kuya lok ga shāryara eni, ga ba shakklo li poyōya ga ā, roshko mā ara k̄jīshko.

⁷ Eshko ga Jesús oppinggaga woyde ara ba k̄jlara wleni li† t̄jl̄e ga «¡T̄jlapga li shāngdol!» le. Kuya Simón Pedrorē ga ba shwong kop l̄ēkong skwara lunashko li p̄juna jekdo, ga optono jer dishko chuw erā.

⁸⁻⁹ Eshko ga k̄jyong li buk k̄ēm di rong wop t̄jok. Eni ga llamo lōng li jek ba irgo k̄jyong li go, mā shakklo roy mā t̄jung li dopshiya jek ōōtong lōng p̄jōshko l̄ēkong. Opshino lok k̄jyong li roy dwayoshko ga ĩya lok ga iōk jong k̄jrina ri ri, ga iōkgwo li k̄jing go mā buk k̄jlara, p̄jlung shosho suk p̄jir buk k̄jwara bakoe.

¹⁰ Eshko ga Jesús t̄jl̄e ba kong lok ga «Mā sharomi yē tek sōzi k̄jlōbō» le.

¹¹ Kuya Simón Pedrorē ga opyono k̄jyong li roy, ga mā shakklo beno p̄jang di roshko li dopshira jek ōōtong buk p̄jōshko. Roshko t̄jeng mā k̄eskēs doglo sak dbāw k̄jingsho sak shk̄ēng k̄jingsho mya (153), eni ěmdē ga dwl̄ētong llēme.

¹² Eshko ga Jesús t̄jl̄e ba kong lok ga «P̄jāy tek ĩē» le.

Miyde lok p̄jl̄u ga e T̄jlapga Jesús. E k̄jīshko ga «¿P̄ja ě?» le lok ba kong llēme.

¹³ E irgo ga Jesús jek ba zlong bāng, ga p̄jlung shosho suk p̄jir li k̄jrara, ga shdōra ba kong. Mā suk p̄jir li k̄jrara, ga shdōra eni bakoe.

¹⁴ Jesús woshrara Sbōrē irōng obi irgo ga weno ba oppinggaga kong e t̄jok ga ōōtong p̄jloglo mya.

Jesús t̄jl̄ēno Pedro kong

¹⁵ Iono lok p̄jir ga Jesús t̄jl̄e Simón Pedro kong ga «Simón, Juan wa, ĩt̄ja woydaga ara li ě? ¿E p̄jare?»

«Ēng, T̄jlapga. Miydēp ga p̄ja woydēr» le ba kong.

Kuya ga t̄jl̄e ba kong ga «Eni ga bor t̄jl̄ōkwo k̄jragaga dēp yōtso, ōng wl̄ēp ushko so de ba dagarē sorē ga eni» le.

¹⁶ Eshko ga Jesús t̄jl̄e ba kong obi ga «Simón, Juan wa, ĩt̄ja woydēp ara jl̄ōkoyore?»

* 21:1 Tiberias di bāng, e kowēba Galilea bakoe.

† 21:7 Ba oppinggaga woyde ara ba k̄jtara wleni le li, e Juan layde.

† 21:7 Ba oppinggaga woyde ara ba k̄jtara wleni le li, e Juan

«Ëng, Tjlapga. Miydëp ga pja woydër» le ba kong.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Eni ga bor tjläkwo kjaragaga dëp, öng wläp ushko so de ba dagarë sorë ga eni» le.

¹⁷ Era eni ga Jesús tjläno ba kong obi, öötong pjloglo mya. Tjlä ga «Simón, Juan wa, ¿tja woydëp jlökoyore?» le.

Kuya ga woydë ara, kjakrokara ba kong pjloglo mya kjishko. Eni ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, llëbo tjeng kës li miydëp shäng pjluë. Miydëp ga pja woydër» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Eni ga bor tjläkwo kjaragaga dëp, öng wläp ushko so de ba dagarë sorë ga eni.

¹⁸ Lër bop kong jlökoyo ga dënashko ga pja mite obishko ga pja opdoyë tjoksa, pja jek äär woydëp kjone lishko. Gueniyo llono ga pja öötong këguë ga pja orkwo ië ber lok bek, pja doyëba wlo, ga pja sökoba jek äär woydëp kjone llëm lishko» le.

¹⁹ Lara eni li, e Pedro wolon sorë li loklo, ga Sbö ber kësbang, tjwlo ara e kjishko. Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Tja rayëp llëme. Tja opshäryono sorë ga pja opshäryë eni bakoe» le.

²⁰ Eshko ga Pedro bojono iröng, ga İya ga Jesús oppingga woyde Jesúsde ara ba kjlara wleni li tek shäng ba irgo. (Dënashko ga löng iëshko ga «Tjlapga, ¿pja soynega li ë?» laga Jesús kong ba kwomsoshko li e.)

²¹ İya Pedrorë ga tjlä Jesús kong ga «Tjlapga, ¿e ga kjwe, llëye shäryëba ba tjok?»

²² «Woydër ga kjwe ber shäng, tja tjwe iröng obi guing wleni ga wëyë, e miydaga ber tjarë. Tja rayëp llëme. Tja opshäryono sorë ga pja opshäryë eni bakoe» le.

²³ E kjishko ga roy shdöktong Jesús tjläkwo kjaragaga uunkong kong ga domer lara li beno wolon llëm wlo le. Gueniyo lara Jesúsde eni llëme. Tjläno ga «Woydër ga kjwe ber shäng, tja tjwe iröng obi guing wleni ga wëyë, e miydaga ber tjarë» lara eni eröe.

²⁴ Ba oppingga lër shäng li, e tja. Ère İnor om go, ga tër shäng om go bakoe. Miydëba ga tja tjlä beke.

²⁵ Llëbo shäryara Jesúsde ara obi oblë oblëe. Toroy uunkong wleni ga kjok kjwang jikong dlino jong kjibokwo sho eröe.

Hechos de los Apóstoles Llëbo shäryara Sbô tjlôkwo roy lagaga Jesús äskarë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Lucas. E no dwlomnëga. Woyotjlikoba ga e judío llëm wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Teófilo. Woyotjlikoba ga e Roma so, domer tjwLö ara wleniyo bakoe.

Bäm go ga kjibokwo ko *Evangelio según Lucas* li tara Lucasdë Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjlu wlo. Kjibokwo ërëra jyä tara ba kong, llëbo weno e irgo li miyde pjlu bako wlo. Jesús to jem kjok dogo irgo ga Sbô Sëya ichara ba nopga kong, ga llëbo shäryara ara epga tjok sorë li tara ba kong. Tjlëno eni Hechos 1.8 go. Tjlë ga «Gueniyo ga Sbô Sëya tjwe bomi go kjarashko kjarashko, ga pjäy kong dbo twe kësëbange. Kjrromi ga pjäy opshik tja inomi, kuromi li sorë roy lë Jerusalén kjokyo, Judea kjokyo, Samaria kjokyo, äär jong kjok kjwang jikong bakoe.»

E irgo ga Pablo öotong beno shäng Jesús tjlôkwo kjraga, ga Jesús roy pjlu lara kjok shto oblë oblë sorë li tara ba kong bakoe. Eshkoshko ga Lucas jëktong shäng parkë ba tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go, Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorë li eni. Eni ga llëbo shäryara Sbörë Pablo tjok li ina om go, ga jyä tara kjibokwo ëre go.

¹⁻² Teófilo, kjibokwo toror bäm go li, e Jesús roy loklo. Shäng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo shäryara, pina kës li toror beno pjang eshko. Jemdë kjok dogo llëm obishko ga jëk shäng Sbô tjlôkwo roy lagaga kjrara beno tjeng ba äska li tjok. Ga kong llëbo shärye wlo lilara beno ba kong. Leshko ga kjimtara Sbô Sëyarë.

³ Zröraba irgo ga weno shäng Sbô tjlôkwo roy lagaga li tjrëko obi, ga llëbo shäryara oblë oblë, miyde lok e go wlo ga shäng së obi. Dbar kop sak pkëng (40) tjrëko ga oló ga wen shäng ba tjrëko, ga ina lok. Eshko ga Sbô ber no pjluo sorë li roy lara beno ba kong.

⁴⁻⁵ Pjlara ga sök ië ba tjokshko ga tjlë ba kong ga «Pjäy go Sbô Sëya iche bor Datarë tjwe, lara jlökoyo sorë li eni. E lanyotkoror bomi kong tjän. Juan, e no wono di goshko. Gueniyo ga dbar kjwöbö obi ga pjäy go Sbô Sëya iche Sbörë tjwe ber kësëbang bomi tjok. Pjäy opshik Jerusalén kjokyo dwayo llëm, e shäryono eni pjir guing» le.

Jesús to jem kjok dogo

⁶ Pjlara ga tóno löng Jesús tjokshko ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, çeni tjok ga Israel tjeýoga döp ber ichaga tjeýoga oblërë ame dbaryo li öötongde?»

⁷ «E miydaga pjäydë llëme. Dbar lëmi löng li, e miydaga Data Sbörë. Llono le ga eshko jä.

⁸ Gueniyo ga Sbô Sëya tjwe bomi go kjarashko kjarashko, ga pjäy kong dbo twe kësëbange. Kjrromi ga pjäy opshik tja inomi, kuromi li sorë roy lë Jerusalén kjokyo, Judea kjokyo, Samaria kjokyo, äär jong kjok kjwang jikong bakoe» le ba kong.

⁹ Tjlëno eni pjir ga iya lok ga Jesús söra Sbörë to jem kjok dogo, ga pjäng shrono kjrina eshko, jek yöw e roshko jëktëng erä, ga ina lok ame.

¹⁰ Kjok dogo iya beno löng wopro ga domerga wen löng do pjök ba soshko, shwong ko pjublüne.

¹¹ Ga tjlë lok ba kong ga «Galilea sopga, çkjok dogo imi löng kjër llënorö? Jesús inomi sörabä to jem kjok dogo bomi tjrëko dwayo sorë ga llono ga ter tjwe iröng eni bakoe» le.

Matías kjrara lok beno shäng Judas shtoshko

¹² Kjok eshko li ko Olivos dlupyo. E irgo ga Sbô tjlôkwo roy lagaga Jesús äska to ter lok iröng Jerusalén kjokyo. Olivos dlupyo li ber äär Jerusalén kjokyo wlo ga wop tjok eröe. Woshtozlong dbaryo ga judioga jëk lok wop eni eröe.

¹³ E irgo ga ter shrono löng Jerusalén kjokyo lishko ga opzrëno jek u jong kjwara eshko li roshko, ga tjyono jem kjomo, ga beno löng eshko. Nopga löng eshko li ko eni:

Pedro;
Santiago;
Juan;
Andrés;
Felipe;
Tomás;
Bartolomé;
Mateo;
Santiago, e Alfeo wa;
Simón, e zelote;
Judas, e Santiago wa.

¹⁴ Dbar kjwobi go ga epga tön lok tjë jikong eshko syöshtë Sbô kong Jesús lëmgä tjok, ba mekë María tjok, walëga oblë tjok bakoe.

¹⁵ Eni ga dbar kjwara ga epga tóno löng kop sak dbäw kjingsho sak pjök (120). Eshko ga Pedro kojono shäng ba pjeýoga llamo löng li tjrëko, ga tjlë ba kong ga

¹⁶⁻¹⁷ «Pjeýoga, Judas, e kjrara Jesúsde jëk shäng borwa tjok wlo, ga parkono borwa tjok bakoe. Gueniyo ga Jesús shakoba wlo ga pingga erë, ga beno Jesús roy laga ame. Dënashko ga tjlôkwo lara Sbô Sëyarë Judas kjishko, tjlôkwo li tara Pjlu Daviddë. E kjishko ga tjlôkwo lara li shäryono eni tjän.

¹⁸ »(Llëbo owa shäryara Judasde li potjwlëkkio dburyo li go ga kjok tjwLëna kjrina. Eshko ga lono jer jong kä lëkong, bögo dloktong, flangkogro tukdong drete.

¹⁹ Nopga löng Jerusalén kjokyo li, e miydara lok pjir, ga kjok eshko kowara lok Acéldama, léy bi tjLökwö go ga “Srëng kjokyo.”)

²⁰ »Dënashko ga kjibokwo ko *Salmos* li tak beno pjang eni:

»“Ba u jong lishko, e kworkwë ber buk kjok ëye llëmshko.

Ëye ber sök eshko ame.”*

»Eshko ga tak pjang eni bakoe:

»“Ba pak, e ber sogo oblë.”†

²¹ »Eni kuzong ga domer kjrërwa kjlara parkë ber shäng Judas äska. Jüshko ga domerga löng, jëktong löng bi tjok bebi, Tjlapga Jesús shäng bi tjok lishko.

²² Jesús wara Juandë li ina lok. E irgo ga jëktong löng ba tjok, ga dbaryo öötong söra to jem kjok dogo ga ina löng obie. Woyde ga kjwepga kjwe kjlara tek ber borwa tjok. Eni ga llëbo ina, kura li roy le borwa tjok wlo» le.

²³ Eni ga kjrara lok do pjök. Kjlara ko José, kowëba Barsabás, kowëba Justo bakoe. Kjlara obi ko Matías.

²⁴ Eshko ga syöshono lok Sbö kong, tjlä ga «Tjlapga, tjawa uunkong wotjlik löng borwa pjüshko sorë li, e miydëp pjire. Nopga do pjök ëre kjrorop kjone dey ga pïs borwa kong.

²⁵ E ber bop tjLökwö roy laga Jesús äska. Pak li, e Judas i, gueniyo rayara to ba shdüzlong kjokyo lishko» le.

²⁶ Eni ga llëbo jyänglo shira lok, ga jyä lono beno Matías kong. Eshko ga Matías beno shäng Sbö tjLökwö roylagaga Jesús äska doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kjlarayo.

2

Jesús tjLökwö kjrägaga go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok

¹ Öötong judio dbar shrëzlong dbaryo kowe lok Pentecostés* ga Jesús tjLökwö kjrägaga töno löng uunkong uyo kjwaraso.

² Jekdo eshko ga kuya lok ga llëye ter kjok dogo dwayo pjuk träk llëm, pjuk tjwe jong ri ri dho träk llëm wleni, ga töno beno pjang u li roshko, epga löng lishko.

³ Eni ga llëbo weno kälä iök pjë jong ri ri wleni, so kjyorkwo kjoyo, ga beno eni kjlara kjlara kjing go.

⁴ Eshko ga uunkong go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. Eni ga tjlä löng kjok shto oblë oblë so tjLökwö go, iara Sbö Sëyarë tjlä sorë ga tjlä löng eni.

⁵ E dbaryo ga judiöga löng Jerusalén kjokyo, Sbö poshrëk löng enido wleniyo

shrono löng kjok shto oblë oblë uunkong dwayo.

⁶ Pjluk jong kës li kura lokshko ga töno löng eshko. Eshko ga kura lok ga Jesús tjLökwö kjragaga tjlä löng kjlara i i ba tjLökwö baïya layde. Ga wojeno lönge.

⁷ Eni ga beno löng polläk, yëye le erä. Ga tjlä lok ëng kong ga «iKjwepga Galilea sogga dö llëmdo?

⁸ iKuy ga tjlä lok bi tjLökwö bishïya kjlara i i, e sorëro?

⁹ Jüshko shji nopga tjeng kjone pogo so: Partia so, Media so, Elam so, Mesopotamia so, Judea so, Capadocia so, Ponto so, Asia so,

¹⁰ Frigia so, Panfilia so, Egipto so, Libia so shrono löng Cirene kjokyo worbo goshko, Roma so,

¹¹ Creta so, Arabia so bakoe. Shji kjong kjong judiöga weno bukshko. Shji kjong kjong weno judio llëm, gueniyo shji kjlopswono beno Sbö tjLökwö kjraga judiöga i dik. Ga kuy löng ga llëye shäryara Sbörë kësbang li le löng bi kong bi tjLökwö om go li go» le.

¹² Löng yëye le tjë jikong, llëbo woyotjliya löng miyde llëme. Ga tjlä lok ëng kong ga «iLlëbo tjeng kës ëre llë loklo?» le lok eni.

¹³ Ga tjreko löng kjLöbö ba läywë owa, tjlä ga «iKjwepga löng nelöe!» le.

Pedro tjläno nopga ara kong

¹⁴ Eni ga Pedro kojono shäng Sbö tjLökwö roylagaga Jesús äska llamo doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li tjok, nopga li boksho. Eshko ga tjläno ba kong lok dho go. Tjlä ga «Pjäy judiöga, pjäy löng ëreshko Jerusalén so tjë jikong, llëye inomi kës ëre pjloilgwer bomi kong. Llëye lër bomi kong li kuzi yötsoe.

¹⁵ Woyotjlimi ga domerga löng ëre löng nelöe lëmi, miga eni llëme. Eni tjok ga dö wenzong jä. Kjok eni ga ëye shäng nelö llëme.

¹⁶ Llëye shäryë pjang ëreshko lara Sbö tjLökwö laga tek dënashko so Joeldë ba pjeyoga kong pjir tjän. Tjläno beno eni:

¹⁷ »“Sbö tjlä ga ‘Kjok pjir lëshko ga pjäy go bor Sëya ichër äar ber kësbang bomi tjok.

TjLökwö lër bomi wapga domerga, walëga kong,

ga le lok oba kong eni.

Dwlasga,

era kong llëbo botoya ichër wen ïya lok yoshko wlo.

Tjlapga domerga këkboga,

era kong yo llë botoya ichër ïya lok wlo bakoe.

* 1:20 Salmo 69.25. † 1:20 Salmo 109.8. * 2:1 Pentecostés, e judiöga dbar shrëkklo. E kowëba dwla bo kjrozlong dbaryo bakoe. Israel tjeöyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo pjir irgo ga äar dbargwo sak shkëng (50) go ga Pentecostés dbaryo li shrëya lok. Eshko dbaryo ga dwla bo mite kjrara li twe lok Sbö kong, ba sëngglo, tak pjang Levitico 23.15-22 go sorë li eni.

18 Eshko dbaryo ga bor parkagaga domerga, walêga, era go bor Sëya ichër äär ber kësbang ba tjok, e irgo ga llëye lara ba kong li le lok oba kong.

19 Kjopkwo go ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryër ara kësbang eshko.

Klung kjing go ga ïmi ga nopga êng zrök ara, iök ara, yõ sho ara bakoe.

E ber tja tjwe döröe loklo.

20 Tjlapga tjwe dbaryo, e tjwól kësbang, e pjlu, owa llëme.

Tjwayde llëm obishko ga dlo, e kjlopswë ber kjok ro yët, mok, e kjlopswë ber srëzrën, srëng wleni.

21 Eshko ga ëye, tja rokara ba kjimté ga era döktonge' le Sbörë eni.[†]

22 »Israel tjëyoga, llëye lër li kuzïa. Jesús, Nazaret so li llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryono oblë oblë bomi tjërëko. E miydoromi pjire. Shäryono eni, e ichaga Sbörë miydëmi e go wlo.

23 Eni gueniyo ga e twaraba shäng bomi kongshko ga sharomi, ga lörömi pjang kjlös go, zrömi wlo, ga pjây kjimtaga nopga owa wleniyorë. Tek dënashko ga e miydara, lara Sbörë eni.

24 Gueniyo ga woshrra Sbörë iröng obi. Bäm go ga wolono. E irgo ga döra eshko dwayo. Wolono beno buk eshko, ber buk shinmo ÿyado wlo llëme.

25 Dënashko ga Pjlu David tjläno Jesús kjishko. Tjläno beno eni:

»“Tja Tjlapga ik enido bor bokshto.

Shäng bor zlong bäng orkwo këëkong, eni kuzong ga llëye bangkjër llëme.

26-27 E kjishko ga tja wopjlu, tja të bor kjamo go woowa llëme.

Miydër ga bor doyo woshrëp iröng obi ber shäng sé.

Tjlapga, tja iëp ber buk sakshko llëme.

Tja bop parkaga iak beno shäng dboy bop kong,

ga bor doyo iëp an ber buk eshko llëm bakoe.

Pja koshër shäng wopjlu ÿyado e kjishko.

28 Tja woshrë iröng obi wlo ga irboyo pinop bor kong,

tja iorop beno sök bop bokshto ga tja ber wopjlu, woowa llëme.[‡]

29 »Pjeyoga, tja tjlä bomi kong jlökoyo ga kuzï sira. Bi tjlapga tek dënashko so tjwól ara David, e wolono, ga jnenaba buke. Ga ba sak li buk bi tjërëko obi.

30 Gueniyo ga e Sbö tjläkwo laga. Miydara ga Sbö tjläno ba kong jlökoyo li shäryë eni

kjluwe. Sbö tjläno ba kong ga “Llono ga bop tjëyo tek ber bop irgo li tjërëko pjlu wen kjlara ber no pjlujo pja dik bakoe” lara Sbörë eni.

31 Eni ga pjlu li weno ïna shäng tjän wleni, ga ïna ga shinmotkono, gueniyo woshrono iröng obi. E kjishko ga tjläno ga pjlu li, e ie Sbörë ber buk sakshko llëm, doyo ie an ber buk eshko llëm, woshre iröng obi kjluwe le.

32 Pjlu le li, e Jesús layde. Era woshrra Sbörë iröng obi, ga tjawa tjë jikong beno löng e ïnorwa jlöe laga.

33 E söra Sbörë to jem öötong sirkeno beno sök ba tjok ba orkwo këëkong, ga iara beno tjwól kësrange. Ga “Sbö Sëya, e twër ber bop kong” lara Data Sbörë ba kong jlökoyo li, e twara beno ba kong. Ga borwa go Sbö Sëya ichara ba Warë ber kësbang borwa tjok. Llëbo tjeng kës ïnoma, kuromi li e.

34-35 Dënashko ga David tjlä ga

»“Tjlapga tjläno bor Tjlapgayo kong ga

‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo këëkong,

äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,

eshko ga iër ber tjeng bop wloshko,

ichëp wlo’ le Tjlapgarë”[§] le Daviddë eni, to jem kjok dogo llëm gueniyo.

36 »Israel tjëyoga tjë jikong, tjläkwo lër li kuzï yötsoe. E jlöe. Jesús zröromi pjang kjlös go. Gueniyo ga iara Sbörë beno shäng bi Tjlapgayo. No pjlujo iche tjwe lara li e” le.

37 Kuya lok ga woydono ara, wosonkono ara erä. Ga tjlä lok Pedro kong, Sbö tjläkwo roy lagaga Jesús äska llamo li kong ga «Pjeyoga, jläyë shäryërwa?» le.

38 Kuya Pedrorë ga tjlä ba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozï, ga pjây nom kjlarashko kjlarashko, pjây wëba jer di roshko Jesucristo ko go, owa pjang bomi go li löya Sbörë ber dret wlo. Eshko ga ba Sëya twe Sbörë bomi kong jlökoyo.

39 Tjläkwo ëre, e ber ëye rokara Sbörë ber ba nopga wlo li kong uunkong, bomi kong, bomi wapga kong, ëye löng pjola li kong bakoe» le.

40 Pedro tjläno ara obi, nopga li poshduna tjläkwo oblë oblë go. Tjlä ga «Nopga löng eerishko wotjlik owa li shdüya Sbörë. E kjishko ga pjây wotjlik baiya dik llëm, pjây opkjos nopga owa löng lishko dwayo» le.

41 Eni ga ëye ba tjläkwo kjrono ga wara lok jer di roshko tjë jikong. E dbaryo ga tjläkwo kjragaga beno doglo sak dbaw dbaw pjloglo mya (3,000) dik obi, ga töno löng bäm go li tjok.

42 Eshko jek lëkong ga beno löng tjläkwo le Sbö tjläkwo roy lagaga Jesús äskarë li kuk, ga

† 2:21 Joel 2.28-32. ‡ 2:28 Salmo 16.8-11. § 2:34-35 Salmo 110.1.

tön lok ëng tjok ara ië wlo, syöshtë Sbö kong wlo bakoe.

Jesús tjlökwo kjrägaga, e löng ëng tjok sorë

⁴³ Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryono oblë oblë nopga li boksho ara. E kjishko ga ina Jerusalën sopgarë ga yëy le lok tjë jikong.

⁴⁴ Ga Jesús tjlökwo kjrägaga tön tjeng ëng tjok iyado, ga ba llëbo kës li shdöya lok ëng kong.

⁴⁵ Kjong kjong kjok tjok ga soyneya, kjong kjong llëbo oblë tjok ga soyneya, ga dburyo shdöya ëng kong, kjone i llëm ga twe lok ba kong opkjimtë wlo.

⁴⁶ Dbar kjwobi go ga tön löng Sbö u zlong bäng. Löng ushko ga ië lok ëng tjok, ga ba dli shdöya ëng kong enido. Eshko ga löng wopjlu, wotöy kjlara kjlara kong.

⁴⁷ Sbö, e poshrëya lok ara. Ga nopga oblë beno wopjlu ba tjok uunkong. Dbar kjwobi go ga nopga döya Sbörë obi ber ba nopga wlo. Ga Jesús tjlökwo kjrägaga tön jek këgong këgong.

3

Domer sök töshko jëk llëm wleniyo kojona Pedrorë kjlara Jesucristo dbo go

¹ Dbar kjwara ga syöshtozlong dloyo, dlo töy wleni ga Pedro, Juan, e jem löng Sbö u zlong bäng.

² Eshko ga domer sök töshko kjlara jëk llëm wleniyo, weno buk eni. Dbar kjwobi go ga sökoba tjwe Sbö u zlong bäng. U bäng jong eshko kjwara kowëba Wolësowa, iëba sök eshko li ëye jem opzrëk eshko ga kong dbur roke wlo le.

³ Pedro, Juan, e jem opzrëk löng eshko kjwlë ga kong dbur rokara ba kong.

⁴ İya lok drëng ga Pedro tjlë ba kong ga «Tjawa İzong!» le.

⁵ Eni ga İya beno sök drëng, kong dbur twero le ga koshe sök.

⁶ Gueniyo Pedro tjlë ba kong ga «Tja dbur llëm, dbur sho shöylör llëm bakoe. Gueniyo ga llëbo tjeng bor tjok li twër bop kong. Tja kong dbo twara Jesucristo, Nazaret so lirë. E go ga pja kojözong, pja jëkzong» le ba kong.

⁷ Eni ga shara Pedrorë ba orkwo këlëkong go, ga kojona. Jekdo eshko ga ba dreglo, e dbokjronoe.

⁸ Eni ga jek zrow shäng erä, kojongö shäng ba dre li go, eni ga jëktong, opzrëno jek Sbö u zlong bäng ba tjok lok. Jëk jong, zron jong, Sbö poshrëk arae.

⁹⁻¹⁰ Domer li ikoba sök eshko u bäng jong kjwara ko Wolësowa li zlong bäng, sök dbur rokë eshko enido. E kjishko ga shäng jëk, Sbö poshrëk ara li İya lok ga beno löng yëy le, polläktëng erä.

Pedro tjlëno nopga ara kong obi

¹¹ Eshko ga swlo kayo poptono li, Pedro, Juan, e raye woydë ame. Ga nopga löng kjlobi beno löng yëy le erä, ga tek zron jong tjwe löng lishko, Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko.

¹² İya Pedrorë ga tjlë nopga löng kës li kong ga «İsrael tjëyoga, İpjäy beno löng yëy lëmi ega? İTjawa İmi löng kjër egaro? İWoyotjİmi ga domer kjwe iororwa jëk shäng borwa woshko lëmi? Eni llëme. İShäryororwa, tjawa jëk pjlo bek kjishko lëmi? Eni llëm bakoe.

¹³ Sbö, e Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö, bi tjlapgaga tek dënashko so Sbö bakoe. Ba parkaga Jesús, e İara beno kësang, tjwlö ara. Gueniyo bomi kongda, e tjwlö llëme. Tworomi beno shäng no shdunggaga kong. Eni ga döya Pilatorë larashko ga «Woydërwa llëme» loromi. «Zrös pjang kjlös go» loromi eni.

¹⁴ No pjlo bek iak beno shäng dboy Sbö kong li, e woydoromi llëme. No rokoromi kjlara no zrök ä wleniyo, «Era dözi borwa kong dey» loromi eni.

¹⁵ Eni ga shji löng së laga li, e zröromi. Gueniyo ga woshara Sbörë iröng obi, ga tjawa beno löng e inorwa jlöe laga.

¹⁶ Eni ga domer kjwe poptono shäng, e miydoromi pjluë. Tjawa mär Jesús go. E kjishko ga domer kjwe dreglo dbokjronoe. Kjwe poptara Jesúsde, tjawa mär ba go kjishko, ga İmi löng wëllëe.

¹⁷ »Pjeyoga, miydër ga Jesús zröromi, e ichak Sbörë miydoromi llëm kjishko, bomi tjlapgaga ommydono llëm bakoe.

¹⁸ Dënashko ga Sbö tjlëno ba tjlökwo lagaga kong ga bi pjluyo iche le li kong llëbo owa wen ara. Llëye shäryoromi ba kong li shäryono eni e kjishko.

¹⁹ E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozı, ga pjäy optwos Sbö kong dey, owa pjang bomi go li löya ber dret wlo.

²⁰ Shäryëmi eni ga pjäy iche Sbörë dbokjrë, ga Jesús, e dënashko ga kjrara Sbörë ber bomi pjluyo li, e iche ber shäng bomi tjok.

²¹ Eni gueniyo ga eerishko ga sök kjok dogo. Äär jong eni, llëbo uunkong, e kjlopswara Sbörë beno tjaglën guing. Tjlökwo lara ba tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li beno eni.

²² »Dënashko ga Moisés tjlëno bi tjlapgaga kong eni. Tjlëno beno eni: «Tjlapga bomi Sbö, pjäy kong tjlökwo laga kjre bomi tjrëko kjlara, so tja kjoyoe. Llëye le bomi kong li kolozı uunkong.

²³ İye omkolono llëm ga kje Sbörë ber sök ba nopga tjok ame** lara Moisésde eni.

* 3:23 Deuteronomio 18.15, 18-19.

²⁴ »Lëye wen eerishko dbaryo li lak tek dënashko Sbõ tjlõkwo lagaga uunkongdë, Samuel dwayo tek lëkong.

²⁵ Eni ga llëye lara Sbõrë ba tjlõkwo lagaga tek dënashko so kong jlõkoyo li, e beno bomi kong, tjlõkwo twara bomi tjlapgaga tek dënashko so kong, beno iyado wlo li, e beno bomi kong bakoe. Dënashko ga Sbõ tjlë Abraham kong ga «Tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jikong kjimtër, bop tjëyo tek ber bop irgo kjlara li kjishko»[†] le.

²⁶ Eni ga ba Wa ichara Sbõrëshko ga ichara bomi shwoy bäm go, pjây kjlobi li kjimte wlo, llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi wlo» le.

4

Pedro, Juan, e sõraba tjlapgaga kong

¹ Ga Pedro, Juan, e tjlë löng oba kong wopro ga syõshtagaga Sbõ kong ba pjeyoga kjishko shrono löng eshko kjlõböso, Sbõ u daga kägäyo tjok, saduceoga kjong kjong tjok bakoe.

² Pedro, Juan, e löng oba ping ga Jesús, e wolono ga woshrono irõng obi, ga shji ëmdë ga wolonoshko ga shji woshrë eni bakoe. E kjishko ga shrono löng li iirkë ara ba kong.

³ E kjishko ga shara lok, sõra to no shdüzlõng uyo, ga bångzara lok eshko. Kjok sëng annoyõ kjishko ga llgweya wëshko jã le.

⁴ Gueniyo ga ba tjlõkwo kugaga löng li ara, ga ara eni, e omtjlõkwo kjrinoe. E tjok ga Jesús tjlõkwo kjrագaga shtëy domerga dö wleni ga õõtong kop sak dbãw dbãw pjloglo shkëng (5,000) dik.

⁵ Wëshko ga tjlapgaga kësks li tõno löng Jerusalën kjokyo, epga syõshtaga kägäyoga, judio tjlapgaga kjok llgweya wleniyo kägäyoga, no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë go li kägäyoga bakoe.

⁶ Löng eshko li Anãs, e syõshtaga kësbangyo, Caifãs, Juan, Alejandro, epga syõshtaga kësbangyo li pjeyoga obi.

⁷ Eshko ga nopga ichara lok Pedro, Juan, e sõya tek löng lishko dwayo. Ga shrono löngshko ga kojonga löng ba bokshto. Eshko ga tjlapgaga li tjlë ba kong ga «¿Domer li poptoromi sorë? ¿Pjây kong dbo twaga ërë no poptëmi eni wlo?» le ba kong lok.

⁸ Eni ga Pedro go Sbõ Sëya shrono beno kësbang ba tjok, ga tjlë ba kong ga «Pjây syõshtaga kägäyoga, tjlapgaga,

⁹ llëbo pjlu shäryororwa swlo sök kjlara kong, ga poptërwa sorë lëmi löng borwa kong eni.

¹⁰ Eni ga pjây ommyidë wlo ga Israel tjëyoga uunkong ommyidë wlo bako ga lërwa ga kuza. Domer poptono shäng pjlu ëre, e poptororwa Jesucristo, Nazaret so li dbo go.

Zrõromi pjang kjlõs go kjupã li e. Zrõromi, gueniyo woshrara Sbõrë irõng obi.

¹¹ »«Akkwo woydoromi pjây u shäryagagarë llëm li,

e iak beno buk bäm go,

beno tjlwlo ara, oblë kjinmo.»*

Akkwo le li, e Jesús layde.

¹² Shji döga erë. Èye oblë iara Sbõrë beno kjok ëre kjing go shji döya wlo llëme. E kjishko ga ëye oblë shji döya wlo drete» le ba kong eni.

¹³ Ìna tjlapgagarë ga Pedro, Juan, e tjlë löng dbo go ba kong, llëye bangkjre lok llëme. Miydara lok eshko ga epga kjok miydë llëm, oppino ara llëm bakoe. E kjishko ga kuya lok ga tjlë lok eni ga beno löng ba woyotjik arae. Ga miydara lok ga Jesús shäng obishko ga epga jëktong löng dãw ba tjok.

¹⁴ Eshko ga domer poptara li kojono shäng ba tjok eshko. E kjishko ga beno löng kjing, llëye le lok ga äe.

¹⁵ Eni ga ichara lok eshko dwayo. Ga epga beno löng tjoksa, ga tjlõkwo kjlopswe lok ëng tjok kar kare.

¹⁶ Tjlë ëng kong ga «¿Domerga kjwe kong llëye shäryë? Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryara lok kësbang jlkõyo bi bokshto, e miydë Jerusalën sopgarë uunkong. E jyõ lëy ga äe.

¹⁷ Llëbo, e iëy ber eni. Gueniyo ga tjlõkwo le oba kong ame wlo ga kjweri kroyoywëy. Shji tjlë ba kong ga «Eeri jek lëkong ga Jesús roy lëmi ë kong ame» lëy ba kong eni» le.

¹⁸ Eni ga rokara tek irõng obi, ga tjlë ba kong lok ga «Pjây Jesús roy lë ë kong ame, ga ëye pimi Jesús tjlõkwo go ame bakoe» le.

¹⁹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Woyotjik pjäydë om goshko. ¿Pjây bangkjirako bäm gore, de bangkjirako li Sbõ? ¿Kjone dey ber pjlu Sbõ kong?»

²⁰ Llëbo ñorwa, kurorwa li, e lãyworwarë iyado, tjawa ber löng kjing ga äe» le.

²¹ Kuya tjlapgaga lirë ga kroyoywara lok jek obi, gueniyo llëye shäryara ba tjok llëm, rayara to, shduna llëm bakoe. Shdüya lara, gueniyo Sbõ poshrëkoba ara, llëbo ñaba to jek shäryono li kjishko. E kjishko ga shdüya ga bangkjre lok ara.

²² Domer poptara li, e lu pjloglo sak pkëng (40) kjingsho tjok.

Jesús tjlõkwo kjrագaga syõshtono Sbõ kong

²³ E irgo ga Pedro, Juan, e rayara lok toe. Eshko ga jek õõtong löng ba pjeyoga Jesús tjlõkwo kjrագa tõno löng lishko. Ga tjlapgaga li tjlëno ba kong llëro li lara lok ba kong pjire.

²⁴ Kura lok pjir ga syõshtono lok Sbõ kong tjë jikong. Tjlë ga «Tjlapga, pja borwa pjluo. Kjopkwo, e shäryaga pjarë. Kjok kjwang jikong, e shäryaga pjarë. Dlung, e shäryaga

† 3:25 Génesis 22.18; 26.4.

* 4:11 Salmo 118.22.

piarë. Llëbo tjeng eshko kës li, e shäryaga piarë bakoe.

²⁵ Bop Sëya kjishko ga lorop borwa tjlappa tek dënashko so David kong. Tjlëno beno eni: »“¿TjËyoga tjeng kjok kjwang jikong li, e shdöktong iirkë ara egaro?

¿Wotjlik löng ¿Llëye shäryëy Sbö kong owa ga äe? le egaro?

²⁶ Pjilupga, no kägäyoga, e ëng tönö lok bi Tjlapga wloyo, bi pjluvo iche le li wloyo bakoe.”†

²⁷ Jyâ tak beno pjang ëre, e jlöe. Kjupäbâshko ga Herodes, Poncio Pilato, e tönö kjok ëreshko Jerusalén kjokyo Israel tjËyoga tjok, nopga judío llëm wleniyo tjok bakoe. Opyono lok Jesús, bop parkaga iak beno shäng dboy li wloyo. E kjrorop. Borwa pjlu ichëp lorop li e.

²⁸ Tek dënashko ga llëye shärye lok ba tjok li, e miydorop, ga laga beno piarë. Ga shäryara lok eni.

²⁹ Tjlapga, is ga tjawa kroyoywëba arae. Ga tjawa bop parkaga ëre kjimtos bop tjlökwö roy lë wlo, llëye bangkjrerwa llëm wlo bakoe. ³⁰ Bop dbo go ga swlopga dwlomnezong. Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryos ara, bop parkaga iak beno shäng dboy Jesús li ko goshko» le lok Sbö kong eni.

³¹ Syöshtono lok pjir ga tönö löng lishko ga kjok eshko jek dete yo wleni. Eni ga uunkong li go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok, ga Sbö tjlökwö le lok dbo go, llëye bangkjre lok llëme.

Jesús tjlökwö kjrägaga ba llëbo shdöno ëng tjok

³² Eshko ga Jesús tjlökwö kjrägaga uunkong wotjlik jong kjrinaso. Ëye wotjlik ga «Llëbo ëre, e botoya döe» le llëm, sogo uunkong.

³³ Ga Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska li, e jek löng Tjlapga Jesús woshrara Sbörë iröng obi li lanyotké dbo go oba kong. Ga uunkong li kjimte Sbörë ara.

³⁴ Llëye woydako ba kong lok eshko drete. Olö ga ëye kjok tjok, u tjok, e soyneya, dburyo söya tjwe,

³⁵ ga twe Sbö tjlökwö roy lagaga kong. Eni ga shdöya lok kjone kjone löng llëye dret wleniyo kong.

³⁶⁻³⁷ Tjrëko domer shäng kjlara ko José. E Leví tjËyo, dlung tjrëko ko Chipre li so, kowe Sbö tjlökwö roy lagaga lirë Bernabé. Bernabé, e no wojega loklo. Pjlara ga kjok baïya soyvena kjrina, ga dburyo söra, twara Sbö tjlökwö roy lagaga kong.

5

Ananías, Safira

† 4:26 Salmo 2.1-2.

¹ Domer shäng kjlara obi ko Ananías, ba boy ko Safira. Pjlara ga epga kjok soyveno kjrina bakoe.

² Eshko ga domer li tjlä ba boy kong ga «Dbur kjrër kjrina, ga llamo sö, twër Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska kong, tworor uunkong wleni» le ba kong eni. Kuya ga «Jölo» le. E irgo ga shäryara Ananíasdë eni.

³ Tweshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Ananías, ¿Ä iorop tjwe bop go, pja wotjlik kjok li dburyo kjrër kjrina wlo, pja jyörkë Sbö Sëya kong wlo ega?

⁴ ¿Kjok li, e bopoya llëmdo? ¿Eni kuzong ga soyenenopshko ga dburyo bopoya llëmdo? ¿Pja opshäryë eni ega? Pja jyörkono nopga kong dö llëm, pja jyörkono Sbö kong bakoe» le.

⁵ Kuya ga jek rish buk töshko, ga wolonoe. Nopga omroy kuno kjlobi li beno löng dete erä.

⁶ Eni ga dwlasga löng eshko li ëng tönö kjlöbö, shinmo doyo li popgara shwong go, söra jek sakshko, ga jnenae.

⁷ E irgo wop ara ga Ananías boy tek tjwe shäng eshko, gueniyo llëye shäryono li miyde shäng llëme.

⁸ Eshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Los bor kong jlöko. ¿Bomi kjok soynenomi dburyo lara bop lanmarë li eni jlöre?»

«Ëng, tjwöl lara sorë li eni» le ba kong.

⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Pjäy opyë wotjlik kjrinaso ëng tjok eni ega? ¿Tjlapga Sëya tjlinomi eni ega? Këm kjoko ga bop lanma jnegaga löng sakshko li tek löng kjwlëe. Eni ga pja söya lok jongya sakshko, pja jneya lok eshko wlo bakoe» le.

¹⁰ Jekdo eshko ga jek rish buk töshko Pedro zlong bäng, ga wolonoe. Ga dwlasga li opzrëk tek löng kjwlëe ga iya ga Safira wolono buk, ga shira lok jek eshko dwayo, söra jek sakshko, ga jnena lok buk ba lanma zlong bäng.

¹¹ Eni ga Jesús tjlökwö kjrägaga uunkong beno löng dete erä. Ga nopga omroy kuno kjlobi li beno löng dete eni bakoe.

Nopga poptono ara

¹² E irgo ga llëbo iydëba llëm wleniyo shäryara Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äskarë oblë oblë oba bokshto ara. Eshkoshko ga Jesús tjlökwö kjrägaga tön löng enido uunkong Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko.

¹³ Jesús tjlökwö kjrägaga woydëba ara ëmdë ga ëye oblë opyë tön ba tjok eshko llëm, bangkjre lok ara kjishko.

¹⁴ Eni ëmdë ga nopga ara mär beno löng Tjlapga Jesús go, ga ba tjlökwö kjrägaga tön jek këgong këgong, domer, walë.

¹⁵ Eshko ga swloppga shikoba ba ushko dwayo, sökoba tjwe irbo bäng, ie ba bukklo kjing go, llëm ga swlo sökklo kjing go. Pedro jek e go ga ba jyäglo pjë ba go sira kjwe le lok eni.

¹⁶ Nopga löng kjok shto oblë oblë soshko, Jerusalén kjokyo sor go, e tjwe jong Jerusalén kjokyo tira llëm, ba swloppga, nopga goshko Á sëyaga, e söya lok eshko. Ga uunkong li poptono lok pjire.

Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska li shdun-aba ara

¹⁷ Eni ga İya syöshtaga kësbangyo, saduceoga löng ba tjoklirë ga ymoyotkara ara.

¹⁸ E kjışhko ga Sbö tjlökwö roy lagaga shara lok, iara lok beno löng no shdüzlong uyo roshko.

¹⁹ Gueniyo kjok shkë ga Sbö parkaga kjok dogo so shrono shäng kjlara eshko, no shdüzlong uyo li u bäng döra, ga löng eshko li shira jek ey dwayo. Ga tjlë ba kong ga

²⁰ «Pjäy nomo. Pjäy opyos löng kojong Sbö u zlong bäng. Eshko ga tjlökwö ëre, shji ie Sböër ber löng së İyado ba tjokli, e lëmi nopga kong pjire» le ba kong.

²¹ Eni kjok shröngto ga öötong löng Sbö u zlong bäng, ga nopga löng eshko li pina lok.

E wopro ga syöshtaga kësbangyo, ba dbyryagaga, e nopga rokono tjwe lan ëng tjok wlo, nopga rokara li, e judio tjlappaga kjok llgwegaga wleniyo. Eni ga Judio Kajok llgwegaga Këskësyö ëng tönö löng, ga nopga ichara to Sbö tjlökwö roy lagaga tjeng no shdüzlong uyo li kjrë le.

²² Gueniyo ga no dagaga li öötong löng no shdüzlong uyo li roshko ga ëye wlëna llëme. Ga roy söra tjwe löng iröng,

²³ tjlë kjok llgwegaga li kong ga «Tjawa opzrëno jek löng no shdüzlong uyo roshko, ga bängzak jong yötso, ga no dagaga obi bë löng u bäng li dë. Gueniyo u bäng li dörorwa ga këm kjër roshko ëye drete» le.

²⁴ Kuya Sbö u dagaga kägäyo, syöshtaga kägäyogarë ga wotjlik lok ga «¿Llëbo ëre, e pjir äär jong kjone?» le eni.

²⁵ Eshko ga domer shrono shäng kjlara, tjlë ga «Pjäy wlëp llëme! Domerga zrëromi jek löng kjër roshko kjurgue bë löng oba ping träk llëm llöm Sbö u zlong bäng» le.

²⁶ Eni ga Sbö u daga kägäyo öör ba kjrë ba parkagaga tjok. Ga söra lok tek obi, gueniyo llëye shäryara ba tjok llëm, oba bangkjre lok ara, lökoba ak go le kjışhko.

²⁷ Eni ga söra, iara lok Judio Kajok llgwegaga Këskësyö tönö löng li bokshto, ga syöshtaga kësbangyo tjlë ba kong ga

²⁸ «Tjawa tjlëno bomi kong jllökoyo ga “Pjäy Jesús roy lë ë kong ame, ga Jesús tjlökwö pimi ë kong ame bakoe” lororwa bomi kong. ¿Eni ga llëye shäryoromiro? Bomi tjlökwö loromi

Jerusalén sopga löng kës li kong, ga domer wolono li wloyo tjawarë lëmi eni bakoe» le.

²⁹ Kuya Pedro, Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska llamo lirë ga tjlë lok ba kong ga «Sbö tjlökwö kolorwarë dey, nopga İ llëme.

³⁰ Jesús zrëromi, löromi pjang kjlös go kjupä li, e woshrara bi tjlappaga tek dënahshko so Sbö lirë iröng obi,

³¹ ga söra, iara beno sök ba orkwo këlëkong, beno tjwlo kësbang bi ichaga, bi döga, Israel tjëyoga li, llëbo owa shärye löng li, e owa jlë le, ga raye wlo, owa pjang ba go li löya Sböër ber dret wlo.

³² Ga tjawa beno löng e İnorwa jlë laga. Sbö Sëya beno shäng ba roy laga bakoe. E twara Sböër ba kolagaga uunkong kong» le.

³³ Kuya lok ga iircono ara, zrëya lok woydë erä.

³⁴ Gueniyo fariseo sök kjlara eshko ko Gamaliel, e no pingga kjok llgwekklo tara Moisesdë li go, e bangkjreba arae. Kojono shäng eshko, ga tjlë no dagaga löng li kong ga «Domerga kjwe jek sözi kjoko sira» le, ga sörae.

³⁵ E irgo ga tjlë tjlappaga llamo tjeng li kong ga «Israel tjëyoga, pjäy sjëke. Llëye shäryëy domerga kjwe kong li, e woyotjlyi yötso guing.

³⁶ Woyotjlyi ga domer weno shäng kjlara dënahshko ko Teudas. E opyono shäng tjwlo kësbange. E irgo ga domerga tönö tjeng ba tjok doglo sak dbäw pjiloglo pkëng (400) dik. Miga, e irgo ga zröraba, ga llamo li shdöktonge. Eshko ga llëbo li pjitonge.

³⁷ »E irgo ga öötong shji ko kjrëba dbaryoshko ga domer weno shäng kjlara obi ko Judas, e Galilea so. E irgo ga oba tönö ba tjok ara bakoe. Miga, e ëmdë zröraba ga llamo li shdöktong bakoe.

³⁸ »E kjışhko ga pjäy poshdun ga nopga kjwe wëyë, rayozı, shji opzrëk ba tjok llëme. Llëbo li, e sogo no wleni ga e pjir.

³⁹ Gueniyo e Sbö İ wleni ga e zangga pjäydë llëme. Eni wleni ga pjäy opzrëk woydë Sbö wloyo llëme» le.

Kuya lok ga jlö lara, ga zröra llëme.

⁴⁰ Eni ga domerga li rokara, ga shpora ara no shpokklo go erä. E irgo ga tjlë lok ba kong ga «Pjäy nomo. Pjäy Jesús roy lë ë kong ame, ga Jesús tjlökwö pimi ë kong ame bakoe» le lok ba kong. E irgo ga rayara toe.

⁴¹ Eshko ga Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska opshino lok tjlappaga li bokshto wopjllüe. Opmiydë lok ga Sbö kong ga epga shdungoba Jesús kjışhko li, e tjwlo ara. Ga iara Sböër shdungoba eni kjışhko ga beno löng wopjllüe.

⁴² Eni ga dbar kjwobi go ga oba pıya löng enido Sbö u zlong bäng, u kjwarashko kjwarashko bakoe. Jesús, e ichara Sböër ber

bi pjluyo sorè li roy pjlú le löng oba uunkong kong eni.

6

Domerga kjararaba doglo kjäk (7), parkë wlo

¹Eshkoshko ga Jesús tjlökw kragaga tjwe tön jong arae. Epga tjlä tjlökw kring pjök, kjong kjong tjlä Grecia so tjlökw, kjong kjong tjlä hebreo tjlökw. Ga nopga tjlä Grecia so tjlökw li kjloshtë ara, tjlä ga «Kjwepga kjwe dli pjlorguë syäppa Grecia so kong ga twe chira anmoyö» le eni.

²Eni ga Sbö tjlökw roy lagaga Jesús äska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, ba pjeyoga llamo tona löng uunkong ba tjok. Ga tjlä lok ba kong ga «Tjawa Sbö tjlökw roy lagaga Jesús äska. Borwa pak rayërwa, tjawa ber löng dli pjlorgaga wlo ga äe. E bëy llême.

³E kjëshko ga pjeyoga, domerga kjrozï bi tjërko doglo kjäk (7), miydëmi ga pjlú wleniyo, kjok miydë ara, go Sbö Sëya jlökoyo. E irgo ga kjroromi li ber löng pak li shäryaga.

⁴Tjawara ber löng syöshhtë, Sbö tjlökw roy læ oba kong» le.

⁵Kuya lok ga «jölö» le uunkongdë ga domerga kjarara lok eni. Kjarara li beno Esteban, domer go Sbö Sëya jlökoyo, e mär Jesús go eröe. Llammo beno Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás, Nicolás, e Antioquia so, gueniyo dënashko ga kjlopswono beno shäng Sbö tjlökw söga judiöga tjok.

⁶Kjarara lok irgo ga söra lok öotöng löng Sbö tjlökw roy lagaga Jesús äska shwoy, ga epga syöshtono Sbö kong ba kjëshko, orkwo iono lok ba dlu kjing go, pak li twe ber ba kong wlo.

⁷Dbar kjwobi go ga Sbö tjlökw le lok ara, ga Jerusalén kjokyoshko ga ba kragaga tön jek këgong këgong. Tjlapgaga syöshtaga Sbö kong ba pjeyoga kjëshko li ëmdë ga omjtjlökw kjrono ara bakoe.

Esteban sharaba

⁸Esteban, e kjimtara Sbörë ara beno dbo ara, ga llëbo İydëba llëm wleniyo shärye kësbang öblë öblë oba bokshoto ara.

⁹Gueniyo kjong kjong omwoydono llême. Epga opping löng judiöga syö uyo ko No Döktong Uyo. Epga Cirene so, Alejandria so, Cilicia so, Asia so bakoe. Lano Esteban tjok ara, ga ëng dboryono kar kare.

¹⁰Gueniyo Esteban kjimte Sbö Sëyarë ara, kjok miydë ara e kjëshko. E kjëshko ga epga löng ba bokshoshko ga dborye ga äe

¹¹Eni ga nopga wlëna lok pjök mya, ba jyöyotkë wlo. Tjlä lok ga «Jlökoyo ga kurorwa pjlara ga Moisés läywara owa, Sbö läywara owa bakoe» le eni.

¹²Eni ga oba shdöra jong träk llëm, iirkë ara. Löng eshko li judiö tjlapgaga

kjok llgwega wleniyo, no pinggaga kjok llgweklo tara Moisésdë li go bakoe. Eni ga Esteban shara lok, söra jek, öotöng shäng Judiö Kjok Llgwegaga Këskësyö tön löng lishko.

¹³Eshko ga nopga wlëna pjök mya, ba jyöyotkë wlo. Tjlä lok ga «Domer kjwe tjlä arae. Sbö u kjwe läywe owa träk sira llëm, kjok llgweklo tara Moisésdë li läywe owa bakoe.

¹⁴Tjlëno kurorwa ga Jesús, Nazaret so li Sbö u pjik ber dret, shji iara Moisésdë jëk löng sorè li, e kjlopswe bakoe» le lok eni.

¹⁵Eshko ga tjlapgaga, llamo sirkeno löng eshko li, Esteban İya lok drëng ga bokkwo kälä shjiy, so Sbö parkaga kjok dogo so kjoyoe.

7

Esteban tjläno Judiö Kjok Llgwegaga Këskësyö kong

¹Eni ga syöshtaga kësbangyo tjlä Esteban kong ga «¿Tjlökw læba bop kjëshko kës li eni jlöre?»

²«Pjeyoga, tjlapgaga, tja kuzïa. Bi kjökë tek dënashko so Abraham sök Mesopotamia kjokyo, jekdë Jarán kjokyo llëm obishko ga Sbö Kësbangyo weno shäng ba kong eshko.

³Eshko ga tjlä ba kong ga «Bop kjok, bop tjëyoga, e rayos ber, ga pja nom jek kjokyo kjone pin bop kong lishko» le.

⁴Eni ga Abraham opshino Caldea kjokyo dwayo, ga to beno sök Jarán kjokyo.

»Ba data wolono irgo ga Abraham tek söra Sbörë shrono sök kjok ëreshko, eeri ga shji löng jüshko.

⁵Gueniyo sök jüshko ga kjok baiya dret, sëna kjok sira jüni ba dre shtoyo wlo ëmdë llême. Gueniyo ga Sbö tjläno ba kong jlökoyo. Tjlä ga «Kjok ëre twër ber bop kong, pja wolonoshko ga e ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong wlo» le. Eshko dbaryo ga Abraham wapga llëm obi.

⁶Sbö tjlä ba kong obi ga «Bop tjëyo tek ber bop irgo li, e to löng kjok shto öblë, ga parkë öblë kong, ga bokrotkëba, opshik ga ä äär luyo pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng (400).

⁷Gueniyo ba bokrotkaga li shdün tjarë. Ga bop tjëyoga tjwe iröng kjok ëreshko, ga tja poshrëya lok jüshko» le Sbörë ba kong eni.

⁸Sbö tjlökw twono Abraham kong, beno İyado wloshko ga Abraham ichara ba doyo jyä të. E kjëshko ga ba wa Isaac bukshko ga dbargwo kjwong (8) ga doyo jyä tara eni bakoe. Isaac omshäryono eni ba wa Jacob kong. Ga Jacob omshäryono eni ba wapga domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong. Israel tjëyo tjlapgaga tjwlo ara li epga.

⁹»Kjlära jüni ko José. Ba shjiyga uunkong ymorkono ba kjëshko, ga soynena lok, söra

to Egipto kjokyo parkaga tjwlêk shäng wleniyo, gueniyo Sbô shäng José tjok.

¹⁰ Eshko ga song, shdungobashko ga döra Sbörê llêbo owa li dbo dorko dwayo, ga iara beno kjok miydê ara, woyde Egipto so pjlyorê pjlu wlo. Ga iara pjlyurê beno sök Egipto soppa uunkong kägäyo, ba parkagaga ichaga bakoe.

¹¹ »E irgo ga pjli shrono ara Egipto kjokyo kjok kjwang jikong, Canaán kjokyo bakoe. Eshko ga oba woydê arae. Bi tjlapgaga tek dênashko so löng kjok jushko obi ga woydê ara bako, dli llêm kjishko.

¹² Gueniyo ga kuya Jacobdê ga Egipto kjokyo dli tjok ga bi dataga löng li ichara to eshko dli tjwlêk. Eppa öör löng eshko e jä.

¹³ Ga öör pjloglo pjök goshko ga José tjlê ba kong lok ga “Tja José, bomi lêng” le ba kong. E go ga miydara ba pjeyogarê. Ga pjlu êmdê, José, e tjëyo lërba miydara bakoe.

¹⁴ »E irgo ga ba data rokara Josérê tek ba pjeyoga uunkong tjok. Eppa doglo sak kjäk kjingsho shkëng (75).

¹⁵ Eni ga Jacob to jek beno sök Egipto kjokyo, ga wolono buk eshko. Bi dataga li wolono beno löng eshko bakoe.

¹⁶ Gueniyo ba doyo söra ba tek Siquén kjokyo, jnenaba beno tjeng eshko, sak eshko tjwlêna Abrahamdê dbur go, domer ko Jamor, e wappa kong.

¹⁷ »Sbô tjlökwô lono Abraham kong jlökoyo li dbaryo äätoshko ga Israel tjëyoga weno jong träk sira llêm Egipto kjokyo.

¹⁸ Eshko ga Egipto so pjlyo poyono oblê, José, e ê miydara llême.

¹⁹ Eshko jek lëkong ga bi tjlapgaga löng kës li jyäpgwara ara, ga bokrotkara ara bakoe. Ichara dbo go ga ba wappa chilawa weno löng jä wleniyo li raye lok, wolon pjir wlo.

²⁰ »Eshko dbaryo ga Moisés weno buk. Chida li wolêsowa, ga dara ba data, ba mekerê buk ba ushko moglo mya.

²¹ E irgo ga rayara ba data, ba mekerê dbo goshko ga wlokrara pjlu wa walê lirê, ga dara, kuna ba wa baiya wleni.

²² E kjishko ga Moisés, e kuno jem shäng Egipto soppa tjréko, ga pina lok ara, kjok miydê ara Egipto so kägäyoga dik. E domer dbo ara, tjlêga dbo ara bakoe.

²³ »Moisés öötong lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga wotjlino u ik ba pjeyoga Israel tjëyoga löng lishko.

²⁴ Jek shäng u ikshko ga Egipto so wlêna shäng kjlara, Israel tjëyo shpok kjlara träk llême. Eni ga tjwlô shira Moisésdê, ga Egipto so li zrörae.

²⁵ Ga wotjlik ga “Ère goshko ga tja woyotjliya bor pjeyogarê ga tja iaga Sbörê beno shäng ba dök jushko dwayo le lok” le. Gueniyo ga e woyotjlina lok llême.

²⁶ »Wêshko ga Israel tjëyoga wlêna löng do pjök êngkjwê. Woydara ga ber löng wopjlu êng tjok, ga tjlê ba kong ga “¿Pjây epenga dö ga pjây êngkjwê êng tjok ega?” le ba kong.

²⁷ »Eni ga shäng ba kjlara kjwê li Moisés poskakza jek jong, ga tjlê ba kong ga “¿Pja iaga èrê beno shäng jushko borwa ichaga, borwa llgwega?”

²⁸ ¿Tja zröp woydê, Egipto so zröröp kjup-kesho sorê ga eni lëpdo?” le.

²⁹ Kuya ga töktong, ga to jek Madián kjokyo, ga öötong beno sök eshko, no shto oblê so wleni. E irgo ga wappa do pjök.

³⁰ »Öötong lu pjloglo sak pkëng (40) obi ga dbar kjwara ga Moisés jêk shäng kjok dogro no llêmshko, Sinaí dlupyo jong soshko. Eshko ga Sbô parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong, kji sho pjê jong ri ri roshko.

³¹ Ga Moisés sêya llêm, kji sho pjê jong ri ri li ina kjishko. Iya woydê yôtso ga öötong jek shäng soshko ga Sbô tjlê ba kong ga

³² “Tja bop data Sbô. Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbô bakoe” le. Kuya ga bangkjre ara, dete erä, ga iya woydê ame.

³³ »Eshko ga Tjlapga tjlê ba kong ga “Bop drepkwota kjwe dözong. Klung sho shglêp shäng kjwe iak beno buk dboy bor kong.

³⁴ Bor noppa löng song Egipto kjokyo li ïgôr wêlê, kur ga kjloshtë ara, ga tja ter shäng ba döga. Eni ga pja ichêr to Egipto kjokyo” le ba kong.

³⁵ »Dênashko ga ba pjeyoga tjlêno Moisés kong ga “¿Pja iaga èrê beno shäng borwa ichaga, borwa llgwega?” lara lok ba kong eni. Eni êmdê ga Sbô parkaga weno shäng ba kong kji sho pjê jong ri ri roshko li ichara Sbörê ba kong, iche ber ba pjeyoga ichaga wlo, ber ba döga wlo bakoe.

³⁶ »Eni ga bi tjlapgaga tek dênashko so shira Egipto kjokyo dwayo. Llêbo Iydêba llêm wleniyo shäryara oblê oblê Egipto kjokyo, Dlung Srêzrên buk lishko, kjok dogro no llêmshko bako, öötong lu pjloglo sak pkëng (40).

³⁷ Domer li tjlêno Israel tjëyoga kong ga “Pjây kong tjlökwô laga kjre Sbörê bomi tjréko kjlara, so tja kjoyoe”^{*} le.

³⁸ Eni ga Israel tjëyoga löng kjok dogro no llêmshkosho ga Moisés öör êng töno Sbô parkaga weno shäng Sinaí dlupyo li tjok. Sbô parkaga li tjlêno ba kong, ga shji jêk sorê tjlökwoyo li lara ba kong, le bi kong wlo.

³⁹ »Gueniyo ga bi tjlapgaga tek dênashko so, Moisés woydara lok llêm, kolarä lok llêm bakoe. Woydara lok ga to Egipto kjokyo iröng obi.

⁴⁰ Tjlê lok Aarón kong ga “Tjawa kong sböppa jyäglo shäryos pjök mya, tjawa söya wlo, Moisés, bi shiga tek Egipto kjokyo

* 7:37 Deuteronomio 18.15.

dwayo, e oto miydërwa llëm kjishko" le lok eni.

⁴¹ Eni ga sögla wlënggla llgwoklë jyäglo shäryara kjlara. E irgo ga öng zröra, sho sura ba sbö li kong. Ga bë shäryara pjlara, ba sbö shäryara om go li poshrëkklo.

⁴² »E kjishko ga epga rayara Sbürë, iara beno löng dbala poshrëk shara. E kjishko ga tak beno pjang Sbö tjlökwö laga tek dënashko so li kjobokwoyo go eni:

»"Israel tjëyoga,

¿pjäy öör löng kjok dogro no llëmshko lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga

tja kong öng zröromi, sho suromi bor kongde? Llëme.

⁴³ Bomi sbö Moloc syö uyo li sömirë bomi tjok.

Bomi sbö Refán dbalayo jyäglo li söromi bakoe.

Llëbo jyäglo shäryoromi om go li, e poshrëmirë löng erä.

E kjishko ga pjäy ichër bomi kjok jüshko dwayo

to kjok ko Babilonia pjlor kalëkong.»[†]

⁴⁴ »Bi tjlapgaga tek dënashko so löng kjok dogro no llëmshkoshko ga Sbö u shäryak öng kwota go li jong ba tjok İyado. "E shäryak jyäglo jüni" lara Sbürë Moisés kong, ga shäryara lok eni.

⁴⁵ Wolono lokshko ga Sbö u li kjrara ba wapgarë beno ba kong. Ga shrono tek löng Josué tjok, ga nopga kjok jüshko so zana lokshko ga söya pjang ba tjok, tjëyoga oblë oblë kjara Sbürë kjok twe ba kong wlo lishko. Eni ga beno jong eshko äär jong Pjlu David dbaryo lishko.

⁴⁶ E İna Sbürë, ga beno pjlu ba kong. Ga David u shäryë woydë kjwara ber jong Jacob Sbö li kong wlo le.

⁴⁷ Miga u li shäryaga beno ba wa Salomondë.

⁴⁸ »Eni ëmdë ga miydëy pjlu ga Sbö Tjwlo Kësbangyo, e opyë sök u shäryak norë roshko llëm, lara Sbö tjlökwö laga tek dënashko so Isaiasdë sorë li eni. Tjlëno beno eni:

⁴⁹ »"Sbö tjlë ga 'Kjok dogo, e bor pjlu sökklo wleni, ga kjok ëre kjing, e bor kjupkwo shtoyo wleni.

¿Tja kong u shäryëmi llërba bor kong ga kjwördo?

¿Bor woshtozlong shtoyo ber jong kjone?

⁵⁰ ¿Llëbo tjeng kës kjok ëre kjing go kjwe, e shäryaga tjarë bor orkwo om go go llëmdo?" le Sbürë.»[‡]

⁵¹ »Pjäy, llëye kumi woydë llëm, Sbö tjlökwö kolëmi woydë llëm bakoe. Pjäy löng Sbö Sëya wloyo İyado. Pjäy wotjlik löng bomi tjlapgaga tek dënashko so İ dik.

⁵² Sbö tjlökwö lagaga ichak ba kong kës li irpjana lok, shdüya wlo. Eye tjlë shäng no pjlo bek tjwe li kjishko ga zröra loke. Eni ga no pjlo bek li shronoshko ga pjäy opyono beno löng ba wloyo, tworomi nopga owa kong, ga zrörabae.

⁵³ Pjäy kong kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e laga Sbö parkaga kjok dogo sorë Moisés kong, le bomi kong wlo. Eni gueniyo ga e kolëmi llëme» le.

Esteban löraba, zröraba ak go

⁵⁴ Kuya lok ga iirkono ara, kowo uë shmët iirdë Esteban kong.

⁵⁵ Gueniyo ga Esteban go Sbö Sëya jllökyo. Eni kuzong ga İya ga kjok dogo ga Sbö sök kälä lletlet, ga Jesús shäng ba zlong bäng, orkwo këlëkong.

⁵⁶ İya eni ga tjlë ga «İlza! İn ga kjok dogo roshwino, ga no to ter kjok dogo dwayo li shäng Sbö zlong bäng orkwo këlëkong» le.

⁵⁷ Gueniyo ga epga kwomgwo bängzargö jong tuktëng, öö le lok dbo go, ga jek rish ba kjing go tjë jikong.

⁵⁸ Eni ga shira lok kjok eshko dwayo, ga löra lok ak go, zröya lok wlo. Eshko ga dwlas shäng kjlara ko Saulo. Esteban rotagaga shwong ter lëkong li skwara lokshko ga e beno shäng shwong li dë.

⁵⁹ Löya löng ak go wopro ga Esteban syöshono Jesús kong, tjlë ga «Tjlapga Jesús, bor sëya ëre wlokjrozong» le.

⁶⁰ Eni ga kjök torgö sök, ga tjlë dbo go ga «Tjlapga, llëbo owa shäryë löng ëre wëyë, kjwepga shdum e kjishko llëme» le. Lara eni pjir ga wolonoe.

8

1-2 Saulo omwoydono eni, Esteban, e zrökko le eni. Jesús tjlökwö kjrägaga kjong kjong, shinmo doyo iara to sakshko, ga slatong lok ara ba kjishko.

Jesús tjlökwö kjrägaga irpjana Saulorë

Eshko dbaryo jek lëkong ga Jesús tjlökwö kjrägaga löng Jerusalën kjokyo li irpjanaba, shdunaba arae. E kjishko ga töktong to lok Judea kjokyo oblë oblë, Samaria kjokyo oblë oblë bakoe. Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska tira töktong llëme. Epga beno löng Jerusalën kjokyo.

³ Eshkoshko ga Saulo shäng Jesús tjlökwö kjrägaga li irpjang. Opzrëk jek u kjwara kjwara roshko, ga nopga dopshiya domer, walë, iche dbo go jongya no shdüzlong uyo roshko.

Jesús roy pjlu li öötong Samaria kjokyo

⁴ Gueniyo ga eye töktong jek Jerusalën kjokyo dwayo ga beno löng Jesús roy pjlu li kjone pogo, jek löng kjone ga eshko.

⁵ Kjlara jūni ko Felipe. E to jek Samaria kjokyo kėsbang nopga arashko ga Cristo ichara Sbörë li roy lara nopga kong,

⁶ llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara ba kong bakoe. E kjishko ga nopga tön jong träk llëm, ga llëye le li kuya lok yötsoe.

⁷ Eshko ga nopga goshko Ä säyaga li pop-tara ara. Säyaga li opkjë jek ba goshko dwayoshko ga sglık le erä. Nopga dre kuga llëm wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, e pop-tara bakoe.

⁸ E kjishko ga kjok eshko ga nopga beno löng wopjlu anmoyö.

⁹ Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Simón. Dénashko ga e oppino shäng ybi, llëbo Ä säyaga li go ara. Eni ga Samaria sopga jyäpgwara ara, opyono shäng tjwlö kėsbanke le eni.

¹⁰ Kuya lok yötso tjë jikong, kėskės chirawa bakoe. Tjlä lok ga «Domer ëre dbo kėsbang, Sbö dik» le lok eni.

¹¹ Ga epga jyäpgwara lu pjloglo ara ba Ä säyaga li go kuzong ga ba tjlökw kjrara lok.

¹² Gueniyo ga Sbö ber no pjluo sorë li roy pjlu, Jesucristo roy pjlu, e lara Feliperë nopga li kongshko ga e kjrara lok, ga wara jer di roshko, domer, walë.

¹³ Simón omtjlökw kjrono, ga wara bakoe. Eni ga to opyono shäng Felipe yorkë İyado, wojeno to shäng llëbo İydëba llëm wleniyo shärye shäng kėsbang oblë oblë li ik.

¹⁴ Ga Samaria sopga beno löng Jesús tjlökw kjrägaga lëba li roy kuya Sbö tjlökw roy lagaga Jesús äska löng Jerusalén kjokyo lirë ga Pedro, Juan, e ichara lok jek eshko.

¹⁵ Öötong löng eshko ga syöshtono Sbö kong, ba Säya iche ba tjlökw kjrägaga Samaria so li kong wlo le.

¹⁶ Jesús tjlökw kjrägaga li waraba Tjlapga Jesús ko go tjän, gueniyo go Sbö Säya tjwayde ba kong llëm obi.

¹⁷ Eni ga Pedro, Juan, e orkwo iono nopga li dlu kjing go, ga ba go Sbö Säya shrono beno kėsbang ba tjok eni.

¹⁸⁻¹⁹ İya Simóndë ga tjlä Pedro, Juan kong ga «Bomi dbo kėsbang kjwe twozı ber bor kong, kjwe go ga tja orkwo ië ë pogo dlu kjing go, ba go Sbö Säya tjwe ber ba tjok wlo. Pjây kong dbur twër kjwe äska» le.

²⁰ Kuya Pedrorë ga tjlä ba kong ga «Lëye tjwlëp woydë li, e twaga Sbörë eröe. E kjishko ga bop dbur, e pjir bop tjok.

²¹ İya Sbörë ga pja wotjlik bëy llëme. E kjishko ga pja İara beno shäng parkë ba kong borwa tjok llëme.

²²⁻²³ İn ga pja ymo ara, pja shäng bop wotjlik owa li dbo dorko obi. E kjishko ga llëbo owa shäryëp shäng ëre, e owa jlöe los, ga

rayos, ga pja syöshtos Sbö kong. Eni ga owa pjang bop go li löya kjwe» le.

²⁴ Kuya ga tjlä ga «Pjây syöshtos Sbö kong bor kjishko, llëbo owa lëmi li tjwe bor kong llëm wlo» le.

²⁵ Eni ga Sbö tjlökw roy lara lok ara kjok eshko sopga kong. E irgo ga to tek löng iröng, Jesús tjlökw roy pjlu lara ara kjok shto oblë oblë Samaria kjokyo shko obi, ga shrono tek löng Jerusalén kjokyo iröng obi.

Etiopía so wara Feliperë kjlara

²⁶ E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so tjlä Felipe kong ga «Pja poshäryos, pja jongya irbo jek jong Jerusalén kjokyo äar Gaza kjokyo li go» le. Irbo le li jek jong kjok dogro no llëmshko.

²⁷ Eni ga poshäryono, ga toe. Jek shäng irbo ga domer wlëna jek sök kjlara Etiopía so, e tjlapga tjwlö kėsbang, parkë sök dbur tönnga kägäyo, ba pjlu walë Candace kong. Domer, e tek sök Jerusalén kjokyo dwayo, brik shäng Sbö Bojröe.

²⁸ Posjono tek sök iröng ba jëkklo go, to ba kjokshko wlo le, ga jek sök kjibokwo tara Sbö tjlökw laga tek dënashko so İsaíasdë li lë.

²⁹ Eshko ga Sbö Säya tjlä Felipe kong ga «Pja jëkzong. Pja nom jek jëkklo kjwe zlong bäng» le.

³⁰ Eni ga Felipe jek zron jong öötong ba zlong bäng. Kuya ga sök kjibokwo tara Sbö tjlökw laga tek dënashko so İsaíasdë li lë ga tjlä ba kong ga «¿Lëp sök kjwe llë loklo miydëpde?»

³¹ «¿Pjöllgwegwa ërë bor kong llëm ga miydër sorë?» le ba kong. Eni ga Felipe rokara jem sirkek sök ba tjok ba jëkklo roshko, ga jem öötong sök ba tjok.

³² Tjlökw le sök li eni:

«E beno shäng kjing erä,

öng wlëp ushko so sökoba, zrökoba wlo wleni.

Kjamo roshwino llëm,

öng wlëp ushko so llgwoklë wleniyo shtëba löngshko wleni.

³³ Läywaraba owa, ga llgweraba bek llëme.

¿Shira kjok ëre kjing go dwayo kjishko ga ba tjëyo tek ber ba irgo li roy laga ber ërë?»*

³⁴ Eshko ga tjlapga Etiopía so tjlä Felipe kong ga «¿Los bor kong sira ga e ë layde Sbö tjlökw laga tek dënashko so lirë, oplokdo om gore, de no oblë layde?» le.

³⁵ Eni ga domer li pina Feliperë sök, tak pjang kjibokwo le li dwayo öötong Jesús roy pjlu li go.

³⁶⁻³⁷ Eni ga jek löng irbo wenzong ga äar di bäng buk kjrına eshko ga domer li tjlä

* 8:33 İsaías 53.7-8.

ba kong ga «Tjushko di tjok, İzong. İTja wëp kjweshko ga buere?» le.†

38 Eni ga ba jëkkïlo söga ichara ba jëkkïlo slong. E irgo ga oplono lok pjöyïkong dishko, ga domer li wara Feliperë jer di roshko.

39 Opshino tëm di roshko dwayoshko ga Felipe söra Sbö Sëyarë to, ga İna domer İlrë ame, gueniyo to jek sök wopjlu ba irbo bäng go.

40 Felipera weno shäng Azoto kjokyo, eshko ga jek shäng kjok kjrinashko kjrinashko Jesús tjlökwö roy pjlu İle oba kong äär jong Cesarea kjokyo.

9

Saulo kjlopswara Jesúsdë beno ba tjlökwö kjruga

1 E wopro ga Saulo shäng Jesús tjlökwö kjruga kroyoywë ara, zröya wlo le. E kjishko ga öör shäng syöshtaga kësbangyo İk.

2 Ga tjlë ba kong ga «Tja jek woydë Damasco kjokyo. Eshko ga nopga jek löng Irbo Tjaglën go li wlënor domer, walë kjlobi li shar, ga tek sör jushko Jerusalën kjokyo, shdüy wlo. E kjishko ga woydër ga tja kong kjibokwo twëp kjwöbö, twër judioga syö uyo jong kjok eshko li kägäyoga kong, tja kjimte lok wlo» le. Eni ga kjibokwo twara ba kong, ga jek Damasco kjokyo.

3 Eni ga jek shäng äato Damasco kjokyo ga İya ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, jek İlletlet, ga kopjrına iök shjiy İlrë beno pjang pjribrie.

4 Jekdo eshko ga dgono jer rish buk töshko, ga kuya ga ëbo tjlë ga «Saulo, Saulo, İtja irpjam ega?»

5 «Tjlapga, İtja ë?»

«Tja Jesús. İrpjam to shäng wle, e tja.*

6 Pja kojös, pja jongya opzrëk jek Damasco kjokyo. İlëye shäryëp wlo li, e İlëba bop kong eshko» le ba kong.

7 Nopga jek löng Saulo tjok li, ëbo tjlëno li kura lok, gueniyo İye İna lok İlëme. E kjishko ga beno löng sëya İlëme.

8 E irgo ga Saulo kojono töshko li dwayo. Bokkwo roshwing ga kjok İgö İlëme. E kjishko ga shara lok ba orkwo go, ga söra to jek Damasco kjokyo.

9 Beno sök eshko dbargwo mya kjok İgö İlëm, İë İlëm, İlëye ie İlëm bakoe.

10 Domer sök kjlara Damasco kjokyo ko Ananías. E Jesús tjlökwö kjruga. Eshko ga Tjlapga Jesús weno shäng ba kong yoshko wleni, ga tjlë ba kong ga «Ananías.»

«İlë?, Tjlapga» le ba kong.

11 Tjlë ga «Pja nom Judas ushko, e jong irbo kowëba Irbo Pjlo Bek li zlong. Domer sök eshko kjlara ko Saulo, e Tarso so. E sök syöshhtë bor kong.

12 Yoİno ga domer shrono shäng kjlara ba shwoy ko Ananías, orkwo İë ba dlu kjing go wlo, kjok İgö obi wlo» le.

13 Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, nopga ara tjlëno bor kong domer İëp shäng li kjishko. İlëbo owa shäryara ara nopga kjorrop tjeng dboy bop kong löng Jerusalën kjokyo li kong.

14 Ga shrono shäng jushko, ichaga syöshtaga kägäyogarë tek bop tjlökwö kjruga söya, shdüya wlo le eni» le ba kong.

15 Gueniyo ga Tjlapga Jesús tjlë ba kong ga «Pja nomo. Domer li, e kjroror, bor roy İë oba kong wlo. E İchër jek nopga kjok shto oblë oblë so kong, ba pjluयोगa kong, İrael tjeयोगa kong bakoe.

16 To shäng song bor kjishko sorë li pin ba kong om go» le.

17 Kuya ga jek öötong shäng Saulo sök İshko, ga opzrëno jek kjër roshko. Öötong shäng ba shwoy ga orkwo İono ba dlu kjing go, ga tjlë ba kong ga «Saulo, pja bor kjlara, Tjlapga Jesús, e weno shäng bop kong irbo, pja tek shäng İshko. Ga tja ichara bop shwoy, pja bokkwo poptër wlo, bop go Sbö Sëya tjwe ber kësbang bop tjok wlo bakoe» le.

18 Jekdo eshko ga Saulo bokkwo kjing go, İlëbo löno jer so mä zrërkwa kjoyo, ga bokkwo poptono beno pjlu İröng obi. E irgo ga kojono, ga wara Ananíasdë jer di roshko.

19 Eni ga İono pjir ga dbokjrano obi.

Saulo Jesús roy İono Damasco kjokyo

E irgo ga beno sök eshko dbar kjwöböso, Jesús tjlökwö kjruga löng eshko li tjok.

20 Eshko ga öötong shäng judioga syö uyo oblë oblë roshko, ga tjlë oba kong ga «Jesús, e Sbö Wa İlë» le to shäng enido.

21 Nopga löng ba kuk kës li beno löng yëy le erä, tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe sök Jerusalën kjokyooshko ga to shäng Jesús tjlökwö kjruga irpjang. Ga shrono tek shäng ëreshko epga shak, söya jongya twe syöshtaga kägäyoga kong wlo. İkjwe e İlëmdo?» le lok ëng kong eni.

22 Gueniyo Saulo tjlë shäng oba kongshko ga tjlë dbo ara jek këgong këgong anmoyö. Pİya oba kong wëİë ga bi pjluoyo iche le Sbörë İi, e Jesús İlë. Kuya judioga kjok eshko so İlrë ga beno löng kjing erä, dborye lok sorë miyde löng İlëme.

† 8:36-37 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «... le. Kuya Feliperë ga tjlë ba kong ga «Pja mär Jesucristo go İlökoyo ga pja wër ga pjluë» le. Kuya ga tjlë ba kong ga «Woyotjlin ga Jesucristo, e Sbö Wa» le.»

* 9:5 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Tja Jesús. İrpjam to shäng wle, e tja. İlëbo shäryëp shäng kjwe kjang bop kong, tja kolëp İlëm ga pja opsrek shäng om gosshko» le. Ga bangkjrra Saulorë ara ga tjlë ba kong ga «İlëye woydëp ga shäryër?» le. Kuya ga tjlë ba kong ga...»

²³ Dbar kop ara ga judioga tōno lōng, ga beno wotjlik kjrinaso, Saulo zrōya wlo le eni.

²⁴ Ga Damasco kjokyo kjēryo shāryak ak go pjiribri kjōkshko ga u bāng bāng tjeng pjōk mya, nopga opshik kjok eshko dwayo wlo. Eshko ga u bāng dagaga iara lok beno lōng eshko shkē dba, Saulo opshik leshko ga shaya, zrōya wlo le eni. Gueniyo ga miydara Saulorē pjire.

²⁵ E kjīshko ga kjok shkē ga lona ba opping-gagarē jer kjēr li poglo go pjlor kalēkong, shing kēsbang roshko. Eni ga dōktong toe.

Saulo shrono shāng irōng obi Jerusalén kjokyo

²⁶ E irgo ga Saulo shrono tek shāng irōng Jerusalén kjokyo ga tōn Jesús tjlōkwo kjrագaga tjeng eshko li tjok lara, gueniyo bangkjrara lok ara, wotjlik lok ga «E kjlopswono beno shāng Jesús tjlōkwo kjrագa llēme» le.

²⁷ Gueniyo shāng eshko kjlara ko Bernabé. Ga Saulo sōra jek Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús āska lōng li shwoy. Ga Saulo, e Jesús īno irbo jek shāngshko sorē li, e lāywarā ba kong, Jesús tjlēno ba kong li kura le eni, ga shāng Damasco kjokyo lishko ga tjlēno Jesús kjīshko ara, llēye bangkjrara llēme le Bernabérē ba kong lok eni bakoe.

²⁸ Eni ga Saulo beno sōk ba tjok Jerusalén kjokyo, ga jēk shāng ba tjok, tjlēno Jesús kjīshko ara kjone pogo, llēye bangkjrara llēme.

²⁹ Tjlē ara, tjlōkwo kjlopswē kar kar judioga tjlē Grecia sopga tjlōkwo wleniyo lōng li tjok. Gueniyo zrōya wlo le lok eni.

³⁰ Kuya Jesús tjlōkwo kjrագagarē ga sōra jek Cesarea kjokyo, e irgo ga ichara lok jek Tarso kjokyo.

³¹ Eshko ga Jesús tjlōkwo kjrագaga lōng Judea kjokyo, Galilea kjokyo, Samaria kjokyo, e beno lōng wopjlu, barwēba ara llēme. Ga tōn jek kēgong kēgong, opping lok jek kēgong kēgong bakoe. Sbō bangkjre lok ara, ga epga kjimte Sbō Sēyarē ara bakoe.

Eneas poptara Pedrorē

³² Pjlara ga Pedro to shāng kjok shto oblēshko ga jek Sbō nopga lōng Lida kjokyo li ik.

³³ Eshko ga domer wlēna buk kjlara ko Eneas, oōtong lu pfloglo kwong (8) ga dre kuga llēm, buk tōshko ba bukklo kjing go erā.

³⁴ Iya Pedrorē ga tjlē ba kong ga «Eneas, pja popte Jesucristorē. Pja kojōs, bop bukklo kwē tōzong» le. Jekdo eshko ga kojongō shāng erā.

³⁵ Iya Lida sopga, Sarón sopgarē ga kjlopswono beno Tjlapga Jesús tjlōkwo kjrագa.

Dorcas woshrara Pedrorē irōng obi

³⁶⁻³⁸ Kjok buk kjrina Lida kjokyo soshko ko Jope. Eshko ga Jesús tjlōkwo kjrագa sōk kjlara walē ko Tabita, lēy Grecia so tjlōkwo go ga Dorcas. Walē li jēk to shāng llēbo shāryē oba kong pjlu īyado, oba song wleniyo kjimte ara bakoe. Pedro sōk Lida kjokyoeshko ga Dorcas shara swlorē, ga wolonoe. Ga shinmo doyo waraba pjir ga iaraba buk kjomo, kjēr jong kwara roshko. Kuya Jesús tjlōkwo kjrագagarē ga Pedro shāng soshko Lida kjokyo lēba ga domerga ichara lok do pjōk ba rokē. Oōtong lōng ba shwoy ga tjlē ba kong ga «Pja jek borwa tjok malinge» le.

³⁹ Kuya ga to jek ba tjok. Oōtong shāng eshko ga sōra lok jem shinmo doyo buk lishko. Eshko ga syāpga kēs li tōno lōng slar ēē, ga tek shrono lōng Pedro zlong bāng. Dorcas sōk sē obishko ga shwong sera, twara ba kong lok li pina Pedro kong, Iya wlo.

⁴⁰ Eshko ga lōng eshko li ichara Pedrorē uunkong jek kjoko. E irgo ga kjōk torgō sōk, ga syōshono Sbō kong. E irgo ga bojongō sōk shinmo shwo lēkong, ga Iya ga tjlē ga «Tabita, pja kojōzong» le ba kong, ga buk li bukkwo roshwino. Pedro Iya ga kojongō sōk.

⁴¹ Eshko ga sōk li orkwo shakza pjā, ga kojonga shāng. E irgo ga Jesús tjlōkwo kjrագaga, syāpga li rokara, ga opzrēno jek lōng kjēr roy. Eshko ga Pedro tjlē ba kong ga «Tabita shāng sē obi. Iẓia» le.

⁴² Shinmo woshrara Pedrorē irōng obi roy shdōktong Jope kjokyo kjok kwang jikong, ga nopga ara mār beno lōng Tjlapga Jesús go.

⁴³ Domer sōk kjok eshko kjlara ko Simón, e llēbo shāryaga ōng kwota go. Eshko ga Pedro beno sōk Jope kjokyo dbar kop ara Simón ushko.

10

Pedro, Cornelio

¹ Cesarea kjokyoeshko ga domer sōk kjlara ko Cornelio, e ēngkwaga kāgāyo. Tjwe Italia kjokyo dwayo, parkē sōk Cesarea kjokyo, ga ba ēngkwagaga kowēba Italia sopga.

² Domer, e Sbō poshrēk shāng enido wleniyo, ba pjeyoga lōng ba ushko li eni bakoe. Ga dbur twe ara judioga song, llēye llēm wleniyo kong ba kjimtoklo, ga syōshē Sbō kong īyado.

³ Dbar kwara dlo tōy wleni ga ēbo īna wēlē gueniyo shji yoīno wleni. Eshko ga Sbō parkaga kjok dogo so weno shāng ba kong kjlara, ga tjlē ba kong ga «Cornelio» le.

⁴ Iya ga beno shāng sēya llēm, Iya beno shāng drēng erā. Eshko ga tjlē ba kong ga «¿Ilē?, Tjlapga.»

«Bop syōkwo li kura Sbōrē, ga bop dbur tworop oba song wleniyo kjimtoklo li īna. E kjīshko ga Sbō beno wopjlu bop tjok. Llēye

shäryorop uunkong li, e beno ba kong ba sängglo wleni.

⁵⁻⁶No ichos kjlara jek Jope kjokyo. Domer sök kjlara eshko ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sök Simón oblë, llëbo shäryaga öng kwota go wleniyo, e ushko. U li jong dlung kjako. Simón Pedro li rokös tek jüshko bop shwoy» le ba kong,

⁷ga to jek ey dwayo.

E irgo ga ba parkagaga rokara Corneliorë tek do pjök, ba ëngkwaga kjlara tjok. Ba ëngkwaga li Sbö bangkjрэ ara, ga parkë shäng Cornelio tjok iyado.

⁸Llëye shäryono ba tjok kës li lara ba kong pjir, ga ichara to jek Jope kjokyo.

⁹Wëshko dlo dluw dik ga epga jek löng irbo bäng ääto Jope kjokyo shko ga Pedro jem sök ba u dbo kjing sdok li kjing go, syöshtë wlo le.

¹⁰Eshko ga pjli ara, ië woydë, ga kong dli shäryëba u roshko wopro ga llëbo ina, gueniyo shji yoïno wleni.

¹¹Eshko ga kjok dogo iya jem drëng ga döktong beno jong oojong, ga llëbo ter tjwe pjang kjok dogo dwayo so kjinyoklo kjoyo, kjarbo kjrochak kjringgwo pkëng (4) beno pjang poglo kjoyo, lono ter pjang töshko.

¹²Roshko tjeng öng, äya kjloshko so, sënwa, llëbo uako wleniyo oblë oblë, llëbo uako llëm wleniyo oblë oblë bakoe.

¹³Eni ga ëbo ybö kura pjlara, tjlä ba kong ga «Pedro, pja kojözong. Kjwe zrös, ga uozong» le.

¹⁴Kuya ga tjlä ga «Llëme, Tjlapga. Llëbo uako llëm wleniyo, e uotë llëme» le.

¹⁵Eshko ga ybö li kura jek pjlara obi, tjlä ba kong ga «Llëye iara Sbörë beno pjlu ba kong wlo li, e owa lëp llëme» le.

¹⁶Shäryono eni pjloglo mya. E irgo ga kjinyoklo kjoyo li poyono jem kjok dogo iröng obi.

¹⁷Eshko ga Pedro beno sök wotjlik ara, woydë buke. Llëye ina, kura li llë loklo woyotjliya ara.

E wopro ga domerga ichara Corneliorë li öötong löng u li wlëk, ga kjimtaraba sira, ga wlënae. Öötong löng Simón ushko ga

¹⁸tjläno lok dbo go, tjlä ga «Simón, ¿domer kowëba Pedro li sök jüshkore?» le.

¹⁹Eni ga Pedro shäng wotjlik llëbo ina, kura li kjiy obishko ga Sbö Sëya tjlä ba kong ga «Simón, tja kuzong. Domerga tjwe löng bop wlëk doglo mya.

²⁰Pja kojös, pja oplös jer dew ba ik. Pja jek ba tjok, ga «Tja jek llëme» lëp llëm, epga ichaga tjarë kjishko» le.

²¹Kuya ga jer oplono töshko, tjlä domerga shrono löng li kong ga «Wlëmi löng li tja. ¿Pjây to löng llë?»

²²«Tjawa ichaga ëngkwaga kägäyo ko Corneliorë. Domer, e pjlo bek, Sbö poshrëk shäng enido wleniyo, roy pjlu judiöga kong, woyde lok pjlu tjë jikong. Kjupke ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara, ga ichara bop wlëk, pja jek ba shwoy wlo, llëye lëp li kuya wlo» le ba kong.

²³Kuya ga epga rokara jek kjër roshko, ga e shkëyo ga beno löng ba tjok eshko. Wëshko ga Pedro to jek ba tjok, ga Jesús tjläkwo kjragaga löng eshko Jope kjokyo li kjong kjong jek ba tjok bebi.

²⁴Kjöhshko ga jek öötong löng Cesarea kjokyo, koshe Corneliorë sök lishko. Eshko ga ba pjeyoga tona löng ba tjok, oba oblë ba miydë pjlu wleniyo mana beno löng ba tjok eshko bakoe.

²⁵Pedro öötong shäng ba ushkoshko ga Cornelio opshik tek tjwe shäng ba wlokjрэ, ga kjök torgö, kujjongök sök ba dre zlong, Pedro poshrëk wlo lara.

²⁶Gueniyo Pedro tjlä ba kong ga «iPja kojözong! Tja no, so pja kjoyo erö» le.

²⁷Shäng lan ba tjok wopro ga opzrëno jek ba tjok u roshko, ga ina ga oba tona tjeng ara eshko.

²⁸Eshko ga tjlä ba kong lok ga «Miydëmi pjlu ga tjawa judiöga borwa kjok llgwekklo go ga tjawa tön nopga judio llëm wleniyo tjok llëm, tjawa äär ba ushko llëm bakoe. Gueniyo ga tja pina Sbörë ga ëye iara beno pjlu ba kong wlo li, e owa lër llëme.

²⁹E kjishko ga tja rokoromishko ga tja to tek mäling bomi shwoy, llëye loror eshko llëme. Eni ga tja rokoromi llëno miydër woydë» le.

³⁰Kuya Corneliorë ga tjlä ba kong ga «Eeri ga öötong dbargwo pkëng (4), kjok eni ga tja sök syöshtë bor ushko,* shäryër dlo töy enido wleni. Eshko ga domer weno shäng kjlara bor bokshto, shwong kää shjiye.

³¹Ga tjlä bor kong ga «Bop syökwo li kura Sbörë, ga oba song wleniyo kjimtorop sorë li ina.

³²No ichos kjlara jek Jope kjokyo. Domer sök eshko kjlara ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sök Simón oblë, llëbo shäryaga öng kwota go wleniyo ushko. U li jong dlung kjako. Simón Pedro li rokös tek jüshko bop shwoy» le.

³³»Eni ga nopga ichoror jekdo bop wlokjрэ, ga pja opshäryono pjlu, pja to tek. Eni ga tjawa löng jüshko tjë jikong Sbö bokso, llëye lara bop kong li lëp borwa kong, kurwa wlo» le.

* 10:30 Tek dënaashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Eeri ga öötong dbargwo pkëng (4), kjok eni ga tja sök syöshtë bor ushko, ga tja ië llëm Sbö kong, shäryër dlo töy enido wleni.»

³⁴ Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Era miydër kjwlê ga shji tjëyoga oblê oblê woyde Sbörë uunkong, shji ber tjeng dboy dboy ame.

³⁵ Eni ga nopga kjok shto oblê oblê so ë pogo ba bangkjre, llêbo pjlo bek li shäryë wleni ga wlokre Sbörë uunkong.

³⁶ Sbö tjlökwö ichono Israel tjëyoga kong, tjlê ga nopga uunkong pjluoy li, e Jesucristo, ga ba kjishko ga shji ber löng wlêp Sbö tjok ga pjluë.

³⁷ »Llëye shäryono Judea kjokyo kjok kjwang jikong li, e miydëmi pjire. Bäm go ga domer weno shäng kjlara Galilea kjokyo ko Juan, tjlê ga «Woyde Sbörë ga shji wëba jer di roshko» le eni.

³⁸ E irgo ga Jesús, Nazaret so li weno shäng Galilea kjokyo. Go Sbö Sëya ichara Sbörë shrono beno kësbang ba tjok, ga kong dbo twara kësbange. Sbö shäng ba tjok kjishko ga to jek shäng llêbo pjlu shäryë, ga nopga tjeng Ä wloshko li poptara uunkong.

³⁹ Llêbo shäryara Jesüsdë ara Judea kjokyo, Jerusalén kjokyo bakoe. Ga tjawa beno löng e ñorwa jlöe laga.

»Llêbo shäryara kës li irgo ga löriba pjang kjlös go, ga zrörabae.

⁴⁰ Gueniyo öötong dbargowo mya ga woshrra Sbörë iröng obi, ga pina borwa kong, ñwa wlo.

⁴¹ Gueniyo ga pina oba uunkong kong llëm, ëye kjrara Sbörë ber e ñorwa jlöe laga li kong eröe. Woshrra Sbörë iröng obi irgo ga tjawa iono ba tjok.

⁴² »Tjawa ichara llëye ñorwa li roy lë oba kong, Jesús iara Sbörë beno nopga löng sëre, wolonore, e llgwegä lë oba kong bakoe.

⁴³ Tek dënashko ga Sbö tjlökwö lagaga löng kës li tjlëno ba kjishko. Tjlê ga ëye mär ba go ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret Jesús kjishko» le.

⁴⁴ Pedro shäng tjlê obishko ga nopga löng kës tjlökwö kuga li go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok.

⁴⁵⁻⁴⁶ Eni ga tjlê löng kjok shto oblê oblê so tjlökwö, ga Sbö poshrëya lok ara. Kuya Jesús tjlökwö kjaragaga judiöga tek löng Pedro tjok lirë ga beno löng yë le erä, ba Sëya twara Sbörë nopga judiö llëm wleniyo kong bako kjishko.

⁴⁷ Eni ga Pedro tjlê judiöga li kong ga «Nopga kjwe go Sbö Sëya shrono ba kong, shrono bi kong dik bakoe. ¿Eni ga wëy ga ä laga ërë?» le.

⁴⁸ Eni ga Jesús tjlökwö kjaragaga judiö llëm wleniyo li rokara Pedrorë tek ba shwoy, we Jesucristo ko goshko wlo. Ga rokara lok Pedro kong ga ber sök ba tjok eshko dbar kjwöböso guing le.

11

Pedro lano Jesús tjlökwö kjaragaga löng Jerusalén kjokyo tjok

¹ Eshko ga nopga judiö llëm wleniyo Sbö tjlökwö kjrono li roy öötong Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska kong, Jesús tjlökwö kjaragaga obi löng Judea kjokyo uunkong li kong bakoe.

² E irgo ga Pedro shrono shäng iröng Jerusalén kjokyo shko ga Jesús tjlökwö kjaragaga judiö wleniyo kjong kjong iirkë lok ara ba kong,

³ ga tjlê ba kong ga «¿Pja öör nopga judiö llëm wleniyo shwoy llëno? ¿Pja iono ba tjok ega?» le.

⁴ Kuya ga llëye shäryono ba tjok tek dämärshko li lara ba kong pjire. Tjlê ba kong ga

⁵ »Tja sök Jope kjokyo obishko ga tja sök syöshhtë wopro ga llêbo ñor wëllë, gueniyo shji yoïno wleni. Eshko ga kjok dogo ñn ga döktong beno jong ojong, ga llêbo ter tjwe pjang kjok dogo dwayo so kjinyoklo kjoyo, kjarbo kjrochak kjringgwo pkëng (4) beno pjang poglo kjoyo, lono ter pjang töshko, tja sök lishko.

⁶ Ga roñor yötso, ga ñn ga roshko tjeng öng, äya kjloshko so, sënwa, llêbo uako wleniyo oblê oblê, llêbo uako llëm wleniyo oblê oblê bakoe.

⁷ Eni ga ëbo ybö kuror pjlara, tjlê bor kong ga «Pedro, pja kojözong. Kjwe zrös, ga uozong» le.

⁸ »Kur ga tja tjlê ga «Llëme, Tjlapga. Llêbo uako llëm wleniyo, e uotë llëme» lër.

⁹ »Eshko ga ybö li kuror jek pjlara obi, tjlê bor kong ga «Llëye iara Sbörë beno pjlu ba kong wlo li, e owa lëp llëme» le.

¹⁰ »Shäryono eni pjiloglo mya. E irgo ga kjinyoklo kjoyo li poyono jem kjok dogo iröng obi.

¹¹ »Jekdo eshko ga domerga shrono löng doglo mya eshko, ichara Cesarea kjokyo dwayo bor wlokre.

¹² Eshko ga Sbö Sëya tjlê bor kong ga «Pja jek domerga shrono löng li tjok. Llëye woy-otjlip guing llëme» le. Eni ga bi pjeyoga tjeng doglo tjer (6) ëre to jek bor tjok.

»Tjawa öötong löng Cesarea kjokyo shko ga domer wlëñorwa sök kjlara ba ushko.

¹³ Ga domer li tjlê borwa kong ga «Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara bor kong, ga tjlê bor kong ga «No ichos kjlara Jope kjokyo. Domer sök eshko kjlara ko Simón, kowëba Pedro bakoe. Rokos tek jüshko bop shwoy.

¹⁴ Eshko ga tjlökwö le bomi kong, pja döya Sbörë e go wlo, bomi pjeyoga löng bomi ushko uunkong li döya wlo bakoe' le bor kong eni» le.

15 »Tja shäng lan ba tjok lok kjwlë ga ba go Sbô Sëya shrono beno kësbang ba tjok, shrono bi kong dämärshko dik bakoe.

16 Eshko ga tjëlkwô lara Tjlapga Jesúsdë li woyoshrër kjwlë já. Tjëlno ga "Juan, e no wono di goshko. Gueniyo dbar kjwöbô obi ga pjây go Sbô Sëya iche Sbörë tjwe ber kësbang bomi tjok" lara eni.

17 Dämärshko ga shji mär Tjlapga Jesu-cristo go ëre kong ba Sëya twara Sbörë. Eshko ga twara nopga e kong eni bakoe. Eni kuzong ga eni llëme lër ga äe» le.

18 Kuya lok ga llëye lara ame. Ga Sbô poshrëra lok ara, tjël ga «Nopga judío llëm wleniyo ëmdë ga kjimtara Sbörë. Llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara, ga epga ber löng së iyado Sbô tjok» le.

Jesús tjëlkwô kjrägaga löng Antioquía kjokyo

19 Esteban zröraba irgo ga Jesús tjëlkwô kjrägaga löng eshko, e irpjanaba bakoe. Ga epga töktong to Fenicia kjokyo, Chipre kjokyo, Antioquía kjokyo bakoe. Kjong kjong öötong löng kjok shto oblë oblëshko ga Jesús roy pjü lara oba kong, gueniyo judioga kong eröe.

20 Gueniyo Jesús tjëlkwô kjrägaga Chipre so, Cirene so löng Jerusalën kjokyo kjong kjong lira töktong to jongya Antioquía kjokyo. Öötong löng eshko ga Tjlapga Jesús roy pjü lara nopga judío llëm wleniyo kong bakoe.

21 Eshko ga ba tjëlkwô lagaga li kjimtara Tjlapga Sbörë ara. Eni ga kjok eshko sopga ara, ba tjëlkwô tek dënnashko dwayo kole löng li, e rayara pjir, ga mär beno löng Tjlapga Jesús go shara.

22 Roy kuya tjëlkwô kjrägaga löng Jerusalën kjokyo lirë ga Bernabé ichara lok to Antioquía kjokyo.

23 Öötong shäng eshko ga Iya ga epga kjimte Sbörë shäng, ga beno shäng wopjü. Eshko ga epga poshduna uunkong, tjël ga «Pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go eröe» le.

24 Bernabé, e domer pjü. E go Sbô Sëya jlökoyo, ga mär shäng Sbô go eröe. Eni ga nopga ara kjimtara mär Tjlapga Jesús go.

25 E irgo ga Bernabé to jek shäng Tarso kjokyo, Saulo wlëk.

26 Wlënnashko ga söra to Antioquía kjokyo, ga beno löng eshko lu pjü. Eshkoshko ga Jesús tjëlkwô kjrägaga pina lok ara. Eshko ga Jesús tjëlkwô kjrägaga kowëba Cristo nopga. Kowaraba eni bäm go eshko Antioquía kjokyo.

27 Eshko dbaryo ga Sbô tjëlkwô lagaga ba pjeyoga kong opshino kjlöbö to Jerusalën kjokyo dwayo jek öötong löng Antioquía kjokyo.

28-30 Kjilara ko Agabo. Eshko ga e kojono shäng, ga tjël oba kong ga «Pjü tjwe ara kjok kjwang jikong» le. E miydara Sbô Sëya go.

Eni ga Jesús tjëlkwô kjrägaga löng Antioquía kjokyo li wotjüno lok ba pjeyoga Jesús tjëlkwô kjrägaga löng Judea kjokyo li kjimté. Tjël lok ëng kong ga «Llëye twëy ga bue ga twëy» le. Ga kjimtara lok eni. Dbur tóna li twara lok Bernabé, Saulo kong, ga söra lok, twara tjlapgaga Jesús tjëlkwô kjrägaga löng Judea kjokyo li kong.

(Claudio sök pjü kësbangyo dbaryoshko ga pjü lara li shrono ara jlöe.)

12

Jesús tjëlkwô kjrägaga shduna Herodesë

1 Eshko dbaryo ga Jerusalën so pjüyo ko Herodes. Eshko ga Jesús tjëlkwô kjrägaga kjong kjong irpjana, shdüya wlo.

2 Ga nopga ichara Santiago zrök dröng go, ga zrörae. Santiago, e Juan kjilarayo.

3 Roy kuya judiogarë ga beno löng wopjü. E kjëshko ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukllo tjok llëm dbaryoshko ga nopga ichara Herodesë Pedro shak bakoe.

4 Shara lok irgo ga ichara Herodesë no shdüzlöng uyo roshko. Ba dagaga löng eshko kjränggwo pkëng (4), kjrina kjrina noyo doglo pkëng (4). Herodes wotjüno ga söya, llgweya oba bokshto dbar shrëzlöng irgo já lara.

5 Eni ga Pedro buk kjërshko dak dak lë yötso, gueniyo ga Jesús tjëlkwô kjrägaga löng syöshtë dbo ara Sbô kong Pedro kjëshko.

Pedro shira Sbörë no shdüzlöng uyo roshko dwayo

6 «Shir bong já» lara Herodesë li shkëyoshko ga Pedro buk pë no dagaga tjeng do pjök tjëko, orkwo kjrochak kar kar dröng sho go, ga no dagaga llamo li löng këgong sit u bäng lishko ba dë.

7 Eshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara eshko, ga no shdüzlöng uyo roshko iök weno pjang kjwara shjiye. Eshko ga Pedro porwara, ga wollena, ga tjël ba kong ga «Pja kojös malinge» le. Jekdo eshko ga dröng sho ba pjirikklo lok ba orkwo go jek lön kjlulu erä.

8 Eshko ga tjël ba kong obi ga «Bop shwong kop lëkong kjwe pjüzong. Bop drepkwota kjwe zrëzong» le, ga shäryara eni. Eshko ga tjël ba kong jek obi ga «Pja popgos bop shwong ter lëkong kjwe go, ga pja tek bor irgo» le.

9 Kuya ga opshino jek ba irgo, gueniyo wotjülik ga «¿Tja yoikdo?» le.

10 Gueniyo jek löng äär no dagaga löng bäm lishko ga döktong lok jek, ga jek kjwara obi ga döktong jek eni bakoe. E irgo ga äär jong no shdüzlöng uyo u bäng bängzak jong

dröng sho go lishko ga u bäng li döktong jek wles om go erä. Eni ga opshino jek lok kjoko. Jëktong lok wop tjokshko ga Pedro rayara Sbô parkaga lirë, ga beno shäng tjoksa.

¹¹ Eshko ga woshrë kjlay, ga tjlë ga «Era miydër jlökoyo ga Tjlapga, ba parkaga kjok dogo so ichara bor kong, tja döya Herodes wloshko dwayo wlo, llëye shärye woydë wudogarë bor tjok li wen bor kong llëm wlo» le.

¹² Miydara pjir eni ga to jek María ushko, María, e Juan meké, Juan, e kowëba Marcos bakoe. Eshko ga Jesús tjlökwo kjrägaga tōno löng syöshhtë arae.

¹³ Öötong shäng eshko ga u bäng bäng yora kjöw kjöw kjoko dwayo.

Kjoglo shäng parkë eshko kjlara ko Rode, e jek ba ik, e ë Iya wlo le.

¹⁴ Kura ga Pedro ybô. Zok ga u bäng li döra ba kong, gueniyo woowa llëm kjishko ga jek llet kjër roshko iröng ba rotë nopga tjeng syöshhtë li kong. Tjlë ba kong ga «iPedro shäng kjoko!» le.

¹⁵ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Pja skwëre llëro?»

«llëme. Jlöe» le ba kong eni.

Eni ga tjlë lok ba kong ga «E Pedro llëme. E ba daga Sbô parkaga kjok dogo so» le.

¹⁶ E wopro ga Pedro shäng u bäng bäng yok kjöw kjöw kjoko obi. Eni ga u bäng li döra lok, ga Iya ga bë shäng, ga beno löng sëya llëme.

¹⁷ Gueniyo Pedro orkwo poyono, pjây kjinkozong loklo wleni, ga shira Sbörë no shdüzlong uyo roshko dwayo sorë li roy lara ba kong pjire. Pjir ga tjlë ba kong lok ga «llëye shäryono bor kong li roy lëmi Santi-ago* kong, bi pjeyoga Jesús tjlökwo kjraga llamo li kong bakoe» le. E irgo ga opshino to jek kjok shto oblë.

¹⁸ Wëshko kjok shröng ga no dagaga li shdüktong pjang träk llëm no shdüzlong uyo roshko. Tjlë lok ëng kong ga «¿Pedro li oto, kjwono llong?» le.

¹⁹ E irgo ga llëye weno Pedro kong li kjakrokara Herodesdë ba dagaga li kong. Kjakrokara pjir ga tjlë ba kong ga «Miydaga ber pjäydë» le, ga nopga ichara ba zrök uunkong.

E irgo ga Herodes opshino to Judea kjokyo dwayo jek öötong shäng Cesarea kjokyo, ga beno sök eshko dbar kjwöböso.

Herodes wolonoe

²⁰ Eshko dbaryo ga Tiro soppa, Sidón soppa, e mär löng dli tjwëlëk Pjlu Herodes kjokyo li go erë. Gueniyo Herodes iirké sök ba kong ara. E kjishko ga epga wotjlino lok kjrinaso ëng tjok jek Herodes ik Cesarea kjokyo.

Domer shäng kjlara ko Blasto. E parkë sök Herodes dboryaga. Tiro soppa, Sidón soppa, e öör jong ba ikshko ga tjlë lok ba kong ga «Woydërwa ga Herodes ber wopjlu borwa tjok. E kjishko ga tjawa lan woydë ba tjok» le.

Kuya ga «jölö» le ba kong,

²¹ ga dbar iara beno kjwara, Herodes Iya lok wlo.

Dbar li öötongshko ga Herodes doyono sök ba pjlu shwongyo go, pjuna pjang ga sirkeno sök nopga bokshto ba pjlu sökklo kjing go, ga tjlëno arae.

²² Kuya lok ga öö le lok tjë jikong, tjlë lok ga «Tjlë sök kjwe, domer li tjlëkdo llëme! iKjwe sbö!» le.

²³ Eshko ga «Sbô poshrëmirë dey» lara ba kong lok llëm kjishko ga jekdo eshko ga Sbô parkaga kjok dogo so, Herodes iara beno sök swlo ara. Eni ga wolono to uaga shjuskrorë, ba shdüngglo.

²⁴ E irgo ga Jesús tjlökwo kjrägaga tōn jek këgong këgong, ga Sbô tjlökwo shdär jong llaw pogo.

Pablo, Bernabé, e kjrara Sbô Sëyarë, ba pak shäryë wlo

²⁵ Bernabé, Saulo, ba pak shäryara lok pjir Jerusalén kjokyoeshko ga opshino to lok ey dwayo, öötong löng Antioquia kjokyo iröng obi, ga Juan söra lok jek ba tjok bakoe. Juan, e kowëba Marcos bakoe.

13

¹ Antioquia kjokyo ga Jesús tjlökwo kjrägaga löng eshko li tjrëko Sbô tjlökwo lagaga wleniyo löng kjlëbö, no pinggaga Sbô tjlökwo go wleniyo löng kjlëbö bakoe. Kjlara ko Bernabé; kjlara ko Simón, e kowëba Kjlo Sî; kjlara ko Lucio, e Cirene so; kjlara ko Manaën, e kuno shäng Galilea so pjluoyo Herodes tjok; kjlara obi ko Saulo.

² Eni dbar kjwara ga Jesús tjlökwo kjrägaga li tōno löng Sbô poshrëk, ië llëm ba kong bakoe. Eshko ga Sbô Sëya tjlë ba kong ga «Bernabé, Saulo, e rokoror pak shäryë bor kong wlo. Eni ga kjozi ber tjeng dboy bor kong, pak li shärye lok wlo» le.

³ Kuya lok ga shäryara eni. Jek löng syöshhtë obi, ga ië llëm bakoe. E irgo ga orkwo iono lok domerga do pjök li dlu kjing go, ber löng parkë Sbô kong li loklo, ga ichara lok to parkë Sbô kong.

Saulo, Bernabé, e löng dlung tjrëko ko Chipre

⁴ Eshko ga Saulo, Bernabé, e ichara Sbô Sëyarë jek äär jong Seleucia kjokyo, dlung kjako. Eshko ga opyono jek lok kjyong kësbang roy, jek öötong pjono löng dlung tjrëko ko Chipre.

* 12:17 Santiago le li, e Jesús lëng. E parkë sök Jesús tjlökwo kjrägaga löng Jerusalén kjokyo kägäyo.

⁵ Eshko ga kjoyong tjoyozlong kjokyo buk kjarina ko Salamina. Eshko ga opshino kjoyong roy dwayo, ga jek öötong löng judiöga syö uyo lok eshko oblë oblë li roshko. Eshko ga Sbö tjlökwö lara lok oba kong. Juan jek shäng ba tjok bebi, ba kjimtaga wleni.

⁶⁻⁸ Eni ga jëktong löng eshko, öötong löng dlung tjrëko li worbo kalëkong ko Pafos. Kjoy eshko ga judio wlëna sök kjlara ko Bargesús, lëy Grecia so tjlökwö go ga Elimas. Domer, e ybi. Tjlë ga «Tja Sbö tjlökwö laga» le, gueniyo ichaga Sbörë llëme. E sök enido kjok eshko sogpa ichaga ko Sergio Paulo li shwoy. Tjlapga no ichaga li, e kjok miydë ara. Eni ga Bernabë, Saulo, e rokara ba ushko, woyde ga Sbö tjlökwö le ba kong kuya wlo le. Eni ga eppa öötong löng ba shwoy Sbö tjlökwö lë, gueniyo ybi li omwoydë llëme. «Llëye le löng li kup llëm dey» le tjlapga no ichaga kong ara, mär ber shäng Jesús go llëm wlo.

⁹ Eshko ga Saulo, e kowëba Pablo bako, e go Sbö Sëya jlökoyo. Eni ga ybi li ìya beno shäng drëng ga

¹⁰ tjlë ba kong ga «Pja owa, pja jyö ara, pja so Ä jkoyo, pja llëbo pjlo bek li wloyo. ¿Sbö tjlökwö pjlu li kjlopwëp bop jyö go äär jong llonoro?»

¹¹ E kjishko ga eeri ga pja shdüya Sbörë. Pja ber kjok ìgö ame, dlo kalä shjiy li ip llëm äär jong llono jä» le ba kong.

Jekdo eshko ga Elimas beno kjok ìgö llëme. E kjishko ga beno shäng no wlëk, wlosöya wlo le.

¹² Ìya kjok eshko so ichaga lirë ga Sbö tjlökwö kjrara. Ga beno shäng yëy le erä, Sbö tjlökwö kura li kjishko.

Sbö tjlökwö lara Pablorë oba kong Antioquia kjokyo buk Pisidia kjokyo worbo go lishko

¹³ E irgo ga Pablo, ba yorkagaga jek löng ba tjok li, e opshino Pafos kjokyo dwayo, ga jek kjoyong go äär pjë pjang Perge kjokyo, e Panfilia kjokyo obi. Gueniyo Juanda sano to jek iröng Jerusalén kjokyo.

¹⁴ E irgo ga eppa opshino to Perge kjokyo dwayo, jek öötong löng Antioquia kjokyo. (Antioquia kjokyo, e ber buk Pisidia kjokyo worbo go.) Eshko ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzrëno jek lok judiöga syö uyo jong eshko li roshko, ga sirkeno lok.

¹⁵ Eshko ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e laraba, kjibokwo tara Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko sorë li, e laraba bakoe. E irgo ga tjlapgaga löng judiöga syö uyo li no ichono tjlë ba kong ga «Pjây tjlökwö lë woydë borwa kjimtoklo wleni ga lëmi ga pjluë» le Pablo kong, ba yorkagaga löng li kong bakoe.

¹⁶ Eni ga Pablo kojono, orkwo poyono, pjây kjinkozong loklo wleni, ga tjlë ga «Pjeyoga, lër bomi kong ga kuzia. Israel tjëyoga, tja kuzia. Judiöga llëm gueniyo Sbö bangkjërë wleniyo, tja kuzi bakoe.

¹⁷ Dënashko ga bi tjlapgaga kjrara Israel tjëyo Sbö lirë, ber tjeng baiya wlo. Öötong löng Egipto kjokyoeshko ga kjimtara, iara beno tjëyo kësbange. E irgo ga shira tek kjok eshko dwayo, ba dbo kësbang go.

¹⁸ Löng kjok dogro no llëmshko lu pjloglo sak pkëng (40) wopro ga kjimtara ara.

¹⁹ E irgo ga öötong löng Canaán kjokyoeshko ga kjimtara tjëyoga tjeng eshko kjringgwo kjäk (7) li pjik, kjok li twe ber ba kong wlo.

²⁰ Llëye lër shäng ère luyo öötong sak dbäv pjloglo pkëng kjingsho sak shkëng (450).

»E irgo ga kong nopga iara beno löng ba ichaga wleniyo äär jong Sbö tjlökwö laga Samuel dbaryoshko.

²¹ Gueniyo ga pjlu rokara lok kjlara Samuel kong, ba llgwek wlo. Eni ga kong pjlu twara Sbörë beno kjlara ko Saül, e Cis wa, Benjamín tjëyo. Iara beno sök parkë lu pjloglo sak pkëng (40).

²² E irgo ga Saül kjara Sbörë, ga David iara beno sök ba shtoshko. E woydara Sbörë ara, tjlë ga «David, Isai wa li in ga domer pjlu bor kong, llëye woydër ga shärye bor kong eni» le.

²³ »Lu kop ara irgo ga David tjëyo weno shäng kjlara ko Jesús. E ichara Sbörë, Israel tjëyoga dök, lara jlökoyo dënashko sorë li eni.

²⁴ Jesús wentë shäng oba boksho llëm obishko ga Juan to shäng Sbö tjlökwö roy lë Israel tjëyoga uunkong kong. Tjlë ba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozí, ga pjây wër jer di roshko» le.

²⁵ Ga Juan shinmotké dbaryo döröshko ga tjlë ga «¿Pjây wotjlik ga domer koshëmi löng ber bomi pjluwo wlo li tja lë mire? Tja llëme. Gueniyo ga no tje bor irgo kjlara. Era tjwlo ara bor kjinmo anmoyö. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llëm, e tjwlo ara bor kjinmo anmoyö kjishko»* le.

²⁶ »Pjeyoga, pjây Abraham tjëyoga, pjây judio llëm gueniyo Sbö bangkjërë löng enido wleniyo, tjlökwö ère, e ber shji uunkong kong, shji döya Sbörë sorë, e miydëy wlo.

²⁷ Jerusalén sogpa, Jesús, e ë miydara lok llëme. Ba kägäyoga ëmdë ga ommyidono lok llëm bakoe. Woshtozlong dbaryo kjwobi go ga kjibokwo tara Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko sorë li le lok, gueniyo llë loklo miyde lok llëme. Eni ga eppa om go Jesús ichono shdunobashko ga llëye jyä tak dënashko li, e shäryono eni.

²⁸ Eshko ga llëbo wlëya lok Jesús rotë wlo, ber zrökko wlo lara, gueniyo llëye to wlëna

* 13:25 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

llême. Zok ga kjwe rayara to, gueniyo ga twara Pilato kong, iche zrökoba wlo.

²⁹ Eni ga llêye jyâ tak pjang Sbô kjibokwo go ba kjishko li, e shâryara lok pjire. Ga wolono pjang kjlôs go irgo ga doyo lona ba tjlökwo kjragerarê ter tôshko, ga iara lok beno buk sakshko.

³⁰ Gueniyo woshrrara Sbörê iröng obi.

³¹ Zröydêba llêm obishko ga jek shäng Galilea kjokyo äär jong Jerusalén kjokyoshko ga ba tjlökwo kjragera kjong kjong jek löng ba tjok. Ga woshrrara iröng obi irgo ga dbar kop ara ga Jesús weno shäng epga kong kop arae. Epga eerishko ga beno löng e ina lok jlêe laga.

³²⁻³³ »Llêbo roy pjilú lërwa bomi kong. Llêye lara Sbörê jlökoyi bi tjlapgaga tek dênashko so kong li, e shâryara pjir tjän. Jesús woshrrara iröng obi, tak pjang Salmo pjök li go sorê li eni. Tjlêno beno eni:

»«Pja bor wa.

Eeri ga ikoba wêlê ga
tja bop data jlökoyi.»[†]

³⁴ »Woshrrara Sbörê iröng obi, doyo an llêm wlo, ber wolon ame wlo, lara Sbörê dênashko sorê li eni. Tjlêno beno eni:

»«Llêye loror David kong jlökoyi li,
e lër bop kong jlökoyi bakoe.»[‡]

³⁵ »Sbô tjlökwo tjlêno e kjishko obi. Tjlêno beno eni:

»«Bop Wa iak beno shäng dboy bop kong li doyo iëp an ber buk eshko llême.»[§]

³⁶ »Jlökoyi ga David sök sê obishko ga parkono ara ba pjeyoga kjishko, woydara Sbörê sore li eni. E irgo ga wolono, ga doyo iaraba beno buk sakshko, ba kjokêga zlong bäng, ga ano pjire.

³⁷ Gueniyo ga Jesús woshrrara Sbörê iröng obi lira doyo ano llême.

³⁸ »Pjeyoga, tjlökwo lërwa bomi kong li ëre: Owa pjang bi go li löya Sbörê ga pjilú, llêye shâryara Jesúsêdê li kjishko.

³⁹ Èye mär Jesús go ga ie Sbörê ber shäng pjlo bek ba bokso. Shji ie kjok ilgwëkklo tara Moisésêdê lirê ber pjlo bek Sbô bokso ga äe.

⁴⁰ Pjäy sjêk, llêye lara Sbô tjlökwo lagaga tek dênashko sorê li wen bomi kong llêm wlo. Tjlêno beno eni:

⁴¹ »«Pjäy Sbô tjlökwo joywê ä,
llêbo shâryêr ga izi yôtsoe.

iPjäy sëya llêm,
pjây wolon!

Pjäy löng sê obishko ga
llêbo shâryêr kêsbange.

Lêba eni bomi kong wêlê êmdê ga
pjây wotjlik ga

'E shâryaga Sbörê' lëmi llême' »*[¶] le.

⁴² E irgo ga Pablo, Bernabé, e opshino jek judioga syô uyo li roy dwayoshko ga nopga

löng li tjlê ba kong ga «Woydêrwa ga wosh-tozlong dbaryo tek këm kjwara go ga llêye loromi li lëmi borwa kong jek obi» le.

⁴³ Nopga löng eshko li kjone kjone judío, llamo li wênoshko judío llêm wleniyo gueniyo kworkwono beno Sbô tjlökwo kjragera judioga i dik. Ga opshino eshko dwayo pjirshko ga nopga to jek löng Pablo, Bernabé tjok ara.

Eni ga Pablo, Bernabé, e tjlê ba kong ga «Pjäy mär ber löng Sbô go, pjây kjimtara ara kjishko» le.

⁴⁴ Öötong wosh-tozlong dbaryo kjwara obishko ga kjok eshko sogpa shrono löng pjir sek, Tjlapga Jesús tjlökwo le li kuk.

⁴⁵ Gueniyo ga İya judioga löng lirê ga oba shrono ara ga ymorkono lok ara, ga Pablo läywe lok owa, tjlê oba kong ga «Llêye le shäng li, e eni llême» le.

⁴⁶ Gueniyo ga Pablo, Bernabé, llêye bangkjre lok llêm, ga tjlê ba kong ga «Tjawa iak löng Sbô tjlökwo ëre roy lë bomi kong bäm go, pjây judioga kong. Gueniyo pjây omkuk woydê sira llêm, pjây om go li opyê ber löng sê İyado Sbô tjok woydê llêm bakoe. Eni kuzong ga tjawa to jongya ba lë nopga judío llêm wleniyo kong shara.

⁴⁷ Tjawa ichara Tjlapgarê ba tjlökwo tak pjang li go eni. Tjlêno beno eni:

»«Pjäy ioror beno iök shjiy wleni,
nopga judío llêm wleniyo kong.

Nopga dâr sorê li tjlökwoyo lëmi ba kong
äär jong kjok kjwang jikong wlo»[†] le.

⁴⁸ Kuya nopga judío llêm wleniyo löng lirê ga beno löng wopjlue. Tjlê lok ga «Sbô tjlökwo ëre, e owa llême» le. Eni ga ëye kjrara Sbörê ber löng sê İyado ba tjok wlo ga tjlökwo li kjrara.

⁴⁹ Eni ga Sbô tjlökwo shdöktong kjok eshko kjwang jikong.

⁵⁰ Gueniyo ga judioga löng eshko li opy-ono beno löng Pablo, Bernabé, e wloyo, ga lanyotkara lok owa walêga tjwlo ara, judío llêm gueniyo Sbô bangkjre löng enido wleniyo kong, domerga tjwlo ara kjok eshko li kong bakoe. E kjishko ga nopga tjwlo ara li iircono ara, ga Pablo, Bernabé, e kroyoy-wara ara, ichara to kjok eshko dwayo.

⁵¹ Eni ga Pablo, Bernabé, e opshino kjok eshko dwayoshko ga ba dre pjlungyo löna lok beno tjeng eshko, e ba wloyoga ber löng shdungko loklo. E irgo ga to jek öötong löng Iconio kjokyo shara.

⁵² Gueniyo ga Jesús tjlökwo kjragera beno löng Antioquia kjokyo li, e beno löng wopjlue, go Sbô Sëya jlökoyi bakoe.

14

Sbô tjlökwo lara Pablorê Iconio kjokyo

[†] 13:32-33 Salmo 2.7.

[‡] 13:34 Isaías 55.3.

[§] 13:35 Salmo 16.10.

^{*} 13:41 Habacuc 1.5.

[†] 13:47 Isaías 49.6.

¹ Iconio kjokyo ga Pablo, Bernabé, e öötong löng judiöga syö uyo jong li roshko ga Sbö tjlökwo lara lok wolëso nopga löng eshko li kong. E kjishko ga judiöga, nopga judiö llëm wleniyo, e omtjlokwo kjrono ara.

² Gueniyo ga judiöga kjong kjong omtjlokwo kjrë woydë llëm, ga Pablo, Bernabé, e lanyotkara lok owa nopga judiö llëm wleniyo kong. Kuya lok ga iircono ara.

³ Eni ga Pablo, Bernabé, e beno löng eshko dbar kop ara, ga Tjlapga Jesús tjlökwo roy lara ara. Llëye bangkjrara lok llëm, kjimte Tjlapgarë le kjishko. Ga kong dbo twara kësbang, llëbo ÿdëba llëm wleniyo shärye wlo. E go ga ikoba wëfë ga domerga li ichaga Tjlapgarë jlökoyo.

⁴ Gueniyo kjok eshko sopga ëng shdöno tjeng kjriring pjök, kjrina löng judiöga tjok, kjrina obi löng Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska tjok.

⁵ Eni ga nopga ara, judiöga, nopga judiö llëm wleniyo, e wotjlino jong kjrinaso ba kägäyoga tjok. Tjlë lok ëng kong ga «Kjwegga kjwe shay, shpoy, löy ak go, zröy wlo» le lok eni.

⁶⁻⁷ Gueniyo ga miydara Pablo, Bernabéré, ga töktong jek öötong löng Licaonia kjokyo. Kjok eshko ga jek löng Sbö tjlökwo roy pjlu lë oba kong Listra kjokyo, Derbe kjokyo, kjok shto oblë oblë löng eshko bakoe.

Pablo löra ba Listra kjokyo ak go

⁸ Listra kjokyo ga domer sök kjlara jëk llëm wleniyo, weno buk eni.

⁹ Ga Pablo tjwe shäng eshkosshko ga llëye le li kuya sök. Ga ÿya Pablorë drëng ga miyde shäng ga domer li mär Jesús go, poptë ga pjlu wlo.

¹⁰ Eni ga tjlë sök li kong dbo go ga «iPja kojös ber shäng bop dre go beke!» le ba kong. Kuya domer lirë ga kojono maling, ga jëktong.

¹¹ ÿya nopga löng eshko lirë ga öö le, ga tjlë lok Licaonia so tjlökwo go ga «Domerga kjwe, e sböpga kjlopwono beno no töshko so dik, ter beno töshko bi shwoy» le.

¹² Eni ga Bernabé, e kowara lok beno Zeus, ba sbö kësbangyo li e. Ga Pablo tjlëno ba kong ara kjishko ga e kowara lok beno Hermes, e ba sbö Zeus tjlökwo laga kjishko.

¹³ Eshko ga Zeus syö uyo jong kjok eshko li boksho ga no shäng kjlara syöshtaga Zeus kong. Ga sögla wlënggla söra pjök mya, nana söra ara bakoe. Syöshtaga li, nopga löng kës li, e wotjlino ga öng li zröya, sho suya, pjë dret, Pablo, Bernabé, e poshrëkklo lara.

¹⁴ Miydara Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska lirëshko ga ba shwong dwlëkza lok aas, nopga li slan wlo. Eni ga opzrëno jek zron jong nopga löng kës li tjrëko, ga tjlëno lok dbo go. Tjlë ga

¹⁵ «¿Kjwe llë shäryomirë kjweniro? Tjawa no, so pjäy kjoyo eröe. Tjawa shrono löng Sbö tjlökwo roy pjlu laga bomi kong. Lërwa bomi kong ga bomi sböpga kjwe tjwlo llëme. Wëyë, pjäy kjlopwsow ber Sbö Sök ÿyado li tjok. E kjopkwo shäryaga, kjok uunkong shäryaga, llëbo tjeng kës li shäryaga bakoe.

¹⁶ Tek dënashko ga oba kjok shto oblë oblë so judiö llëm wleniyo, e iara Sbörë beno löng jëk irbo woyde kjone pogo li go.

¹⁷ Gueniyo ga llëbo pjlu shärye jong bomi kong ÿyado. Shunyo ichaga bomi kong li e. Bomi dwla wen pjlu laga li e. Pjäy dli ara, twe bomi kong kjishko. Pjäy löng wopjlu laga li e bakoe. Shärye jong eni, e Sbö jlökoyo miydëmi wlo» le.

¹⁸ Ga lara eni ëmdë ga nopga löng li, ba öng, e zröya woydë Pablo, Bernabé poshrëkklo jek obi, gueniyo shäryara lok llëme.

¹⁹ Eshko ga judiöga Antioquia so, Iconio so, e shrono löng eshko kjlëbö ga lano nopga li kong ara, ga iara beno löng wotjlik oblë. E kjishko ga Pablo löra lok ak go, zröya wlo. Wotjlino ga Pablo wolonoe lara lok, ga dopshira lok jek kjok eshko dwayo, iara lok beno buk kjoko shwo lëkong.

²⁰ Gueniyo ga Jesús tjlökwo kjragera löng li töno eshko, ga Pablo kopjrina pjribrie. Ga buk li kojono, ga opzrëno jek kjok li roshko iröng obi.

Pablo, Bernabé, e jek löng Jesús tjlökwo kjragera ik obi

Wëshko ga opshino kjok eshko dwayo Bernabé tjok, ga to jek Derbe kjokyo.

²¹ Öötong löng eshko ga Sbö tjlökwo roy pjlu lara lok eshko. Ga tjlökwo li kjrara nopga löng eshko lirë ara, beno löng Jesús tjlökwo kjragera.

E irgo ga Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska li jek sano iröng Listra kjokyo, irgo ga Iconio kjokyo, irgo ga Antioquia kjokyo.

²² Kjok kjringswo mya lishko ga Jesús tjlökwo kjragera löng li kjimtara lok, dbo iara jek këgong. Tjlë lok ba kong ga «Pjäy mär ber löng Sbö go eröe. Shji äar ber löng Sbö sök no pjluyo ÿyado lishko wlo ga llëbo owa wen ara bi kong, e kuroy däu guing» le.

²³ Ga kjok kjrina kjrina ga nopga kjrara löng kjong kjong, ber Jesús tjlökwo kjragera löng eshko li kägäyoga wlo. Ga syöshtono, iono llëm Sbö kong pjir ga rokara lok Tjlapga Jesucristo kong, tjlë ga «Nopga ëre mär bop go eröe. Iërwa ber tjeng bop wloshko, dëp wlo» le.

²⁴ E irgo ga jek Pisidia kjokyo go, ga öötong löng Panfilia kjokyo iröng obi.

²⁵ Eshko Perge kjokyo ga Sbö tjlökwo roy lara oba kong pjir ga jer öötong löng Atalia kjokyo.

²⁶ Eshko ga opyono kjoyong roy to jek Antioquia kjokyo buk Siria kjokyo obi lishko.

Dämär ga epga ichara Jesús tjlökwö kjr-
gaga eshko so lirë to parkë Sbö kong kjok
shto oblë oblë, ga syöyoshtara lok, tjlëno ga
«Sbö, Pablo, Bernabé, e iërwa ber tjeng bop
wloshko, dëp wlo» lara lok ga toe. Eni ga
ba pak li shäryara pjirshko ga to jek iröng
Antioquía kjokyo.

²⁷ Ga öötong löng eshko iröng obishko ga
Jesús tjlökwö kjrägaga löng eshko li tóna löng
ba tjok. Ga llëye shäryara Sbörë ba tjok li
roy lara lok ba kong pjire. Sbö tjlökwö lara
nopga judío llëm wleniyo kong, ga kjrara lok
sorë li roy lara ba kong pjir bakoe.

²⁸ Eni ga Pablo, Bernabé, e beno löng dbar
kop ara eshko Jesús tjlökwö kjrägaga li tjok.

15

*Jesús tjlökwö kjraga kägäyoga lano ëng tjok
Jerusalén kjokyo*

¹ Eshkoshko ga Jesús tjlökwö kjrägaga
kjong kjong tjwe Judea kjokyo dwayo,
öötong löng eshko Antioquía kjokyo ga ba
pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga li piya öötong
löng, tjlë ba kong ga «Bek wlo ga pjäy
Jesús tjlökwö kjrägaga doyo jyä të pjir, lara
Moisésdë tek dënashko sorë li eni. Llëm ga
pjäy döya Sbörë llëme» le löng eni.

² Kuya Pablo, Bernabéré ga beno owa ba
kong, ga ëng dboryono ara kar kar Judea
sopga li tjok. E kjishko ga Pablo, Bernabé,
Jesús tjlökwö kjrägaga kjong kjong, e kjrara
Jesús tjlökwö kjrägaga llamo lirë iche jongya
Jerusalén kjokyo, Sbö tjlökwö roy lagaga
Jesús äska shwoy, tjlapgaga Jesús tjlökwö
kjraga kägäyoga löng eshko li shwoy bako,
llëbo li llgweya lok wlo.

³ Eni ga ichara Jesús tjlökwö kjrägaga löng
Antioquía kjokyo lirë to jongya Jerusalén
kjokyo. Ga jek löng Fenicia kjokyo go,
Samaria kjokyo go bakoe. Eshko ga nopga
judío llëm wleniyo öötong beno löng Jesús
tjlökwö kjraga li roy lara lok ba pjeyoga Jesús
tjlökwö kjraga eshko so kong, ga beno löng
wopjluë.

⁴ E irgo ga jek öötong löng Jerusalén kjokyo
ga wlokrara Jesús tjlökwö kjrägaga eshko
so, ba kägäyoga, Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús
äska lirë. Eni ga llëye shäryara Sbörë ba tjok
li roy lara lok ba kong lok pjire.

⁵ Gueniyo ga Jesús tjlökwö kjrägaga li
tjrëko ga fariseoga löng kjlöbö. Epga kjong
kjong kojono löng, ga tjlë ga «Bek wlo ga
nopga judío llëm wleniyo Jesús tjlökwö kjrë
woydëshko ga doyo jyä tëy dey, ga ichëy kjok
llgwekklo tara Moisésdë li sök» le.

⁶ Eni ga Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska
töno tjlapgaga Jesús tjlökwö kjraga kägäyoga
tjok, llëbo le löng li llgweya lok wlo.

⁷ Eni ga lano ëng tjok ara kar kar. E
irgo ga Pedro kojono shäng, ga tjlë ga

«Pjeyoga, miydëmi pjlu ga tja kjrara Sbörë tek
dënashko bomi tjrëko, ba tjlökwö roy pjlu lë
nopga judío llëm wleniyo kong, epga ëmdë
ga omukuk ga tjlökwö kjre wlo.

⁸ Ga shji wotjlik bi pjluško sorë li miyde
Sbörë pjire. E kjishko ga nopga judío llëm
wleniyo omtjölökwö kjronoshko ga Sbö Sëya
twara ba kong, twara bi kong sorë ga eni,
miydëy shji judiogarë e go wlo ga shäryaga
Sbörë.

⁹ Nopga judío llëm wleniyo wotjliño ga
mär Sbö go erö ga owa pjang ba go li löna
Sbörë beno dret, shäryara bi kong sorë ga
eni. Eni ga epga iara beno tjwölö bishiya dik
bakoe.

¹⁰ ¿Eni ga llëye woydëmi ga shärye Sbörë
obi, tjlökwö ëre kjrëmi wloro? Nopga
judío llëm wleniyo iëmi kjok llgwekklo
tara Moisésdë li sök lëmi woydë, gueniyo
shji ëmdë ga omsöno ma, bi tjlapgaga tek
dënashko so omsöno ma bakoe. ¿Eni ga epga
omsök sorëro?

¹¹ Eni llëme. Miydëy ga shji döya Tjlapga
Jesús, shji kjimte woydë kjishko eröe lëy,
ga epga eni bakoe» le.

¹² E irgo ga Pablo, Bernabé, e tjlëno nopga
löng li kong. Dbo twara Sbörë ba kong llëbo
iydëba llëm wleniyo shärye lok nopga judío
llëm wleniyo kong li roy lara lok ba kong
pjire. E wopro ga kuya nopga lirë löng kjing
erä.

¹³ Ga tjlëno lok pjirshko ga Santiago tjlë ga
«Pjeyoga, tja kuzia.

¹⁴ Simón* tjlëno bi kong ga nopga judío
llëm wleniyo kjimtara Sbörë ara, ga epga
tjrëko ga no kjone kjone kjrara beno ba
nopga baiya. Shäryara bäm goshko sorë li roy
lara Simóndë bi kong pjire.

¹⁵ Dënashko ga Sbö tjlökwö lagaga omloño
eni. Tjlëno beno eni:

¹⁶ »«E irgo ga tja tjwe iröng obi,
ga David tjëyo beno löng tjwölö llëm li,
e iër ber löng ba shtoshko iröng obi,
so u toktong beno buk töy
kojöy jem, poshäryëy ber jong pjlu obi
wleni.

¹⁷ Eni ga tja wlëya nopga judío llëm
wleniyorë.

Nopga kjröror tjeng kjok kjwang jikong li,
tja wlëya, ga ber löng botoya bakoe.

Tja Tjlapga Sbö. Tja omlë eni.

¹⁸ Loror beno eni tek dënashko.»†

¹⁹ »Eni ga bor kong ga nopga judío llëm
wleniyo optwono Sbö kong li barwëya ame.

²⁰ Epga kong kjibokwo tëy kjwara dey. E
go ga lëy ba kong ga dli llë twak shöppga jyäglo
kong li uëy ame, öng zrök kjyotso skuya i
li sho uëy ame, srëng llë uëy ame, ga shji
orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok
ame.

* 15:14 Simón, e kowëba Pedro bakoe. † 15:18 Amós 9.11-12.

²¹ Tek dēnashko ga kjok līgwekklo tara Moisésdē li, e lēba lōng kjok shto oblēshko enido. Ga woshtozlong dbaryo kjwobi go ga lēba lōng judioga syō uyo oblēshko li roy» le.

Kjibokwo ichak nopga judiō llēm wleniyo kong

²² Eni ga tōno lōng lan li, nopga kjrara do pjōk, iche lok jek Antioquia kjokyo Pablo, Bernabé tjok. Kjrara lok li beno Judas, Silas. (Judas, e kowēba Barsabás bakoe.) Domerga do pjōk li tjlapgaga Jesús tjlōkwo kjrara kägāyo wleniyo.

²³ Ga kjibokwo tara lok kwara, ga twara ba kong, sōya jek ba tjok wlo. Kjibokwo li tjlē eni:

«Miga pjeyoga. Nopga judiō llēm wleniyo lōng Antioquia kjokyo, Siria kjokyo, Cilicia kjokyo, “¿Pjāy yonde?” lērwa bomi kong. Kjibokwo ēre ichērwa jek bomi kong. Tjawa Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús āska, lanma tjlapgaga Jesús tjlōkwo kjrara kägāyoga.

²⁴ »Roy kurorwa ga no kjong kjong jūshko so lōng borwa tjrēko li oōrlōng bomi shwoy ga pjāy barwara ara, ba tjlōkwo lara li go, ga pjāy beno lōng woydē ara. Gueniyo epga ichaga tjawarē llēme.

²⁵⁻²⁶ E kjīshko ga domerga kjratorwa kjlōbō, ga ichororwa jek bomi ik. Bernabé, Pablo, e bi pjeyoga woydēra ara wleniyo. Epga optwono beno lōng parkē Tjlapga Jesu-cristo kjīshko, ga zrōkobare, de zrōkoba llēm, e miyde lōng llēme. Epga ichororwa jek bomi ik.

²⁷ Ga Judas, Silas, e ichororwa jek ba tjok, llēye tak pjang kjibokwo ēre goshko li lanyotke lok om go bomi kong wlo.

²⁸ »Eni ga beno pjlu Sbō Sēya kong, borwa kong ga pjāy ichērwa kjok līgwekklo tara Moisésdē li shāryē uunkong llēme. Llēye shāryēmi wlo li ēre dōe:

²⁹ Dli llē twak sbōpga jyāglo kong li uēy llēm; ōng zrōk klyotso skuya li sho uēy llēm; srēng llē uēy llēm; shji orkwosmono ē tjok llēm ga shji pē ba tjok llēm bakoe. Shāryēmi uunkong eni ga pjāy jek lōng pjlo beke.

»Ber eni.»

³⁰ Eni ga domerga kjrara li toe. Oōtong lōng Antioquia kjokyo ga ba pjeyoga Jesús tjlōkwo kjrara li tōna lok eshko, ga kjibokwo sōra lok jek li twara ba kong.

³¹ Eshko ga kjibokwo li lara lok ēng kong, ga beno lōng wopljū, ga dbokjrono jek obi e go.

³² Judas, Silas, e Sbō tjlōkwo lagaga. Eshko ga tjlēno nopga lōng li kong ara, dō iara lok ara bakoe.

³³⁻³⁴ Ga beno lōng dbar kop ara eshko. E irgo ga opshino to jek ba ichagaga shwoy irōng obi. Brikshko ga «jōlō» lara ba pjeyoga lirē ba kong. «Pjāy nom irōng wopljū» lara lok ba kong bakoe.‡

³⁵ Gueniyo ga Pablo, Bernabé, e beno lōng eshko Antioquia kjokyo. Tjlapga Jesús tjlōkwo le lōng oba kong, ga oba piya lōng ara. Jesús tjlōkwo kjrara gaga eshko so omshāryono kjlōbō eni bakoe.

Pablo, Bernabé, e opkiono dboy dboy

³⁶ Oōtong dbar kop ara ga Pablo tjlē Bernabé kong ga «Shji to bi pjeyoga lōng kjok shto oblēshko ik irōng obi, shji oōr Tjlapga Jesús tjlōkwo lē kjone dō ga eshko, lōng sorē iy wlo» le.

³⁷ Kuya ga tjlē ba kong ga «jōlō. Gueniyo Juan sōy bi tjok bebi» le. (Juan, e kowēba Marcos bakoe.)

³⁸ Gueniyo ga Pablo kong ga pjlu anmoyō llēme. Epga lōng Panfilia kjokyoshko ga rayara Marcosdē beno lōng tjoksa, jektong ba tjok ba pak shāryē ame.

³⁹ Eni ga ēng dboryono lok kar kar, ga beno lōng wopljū ēng tjok ame. E kjīshko ga opkiono beno lōng dboy dboy. Eshko ga Marcos sōra Bernabérē jek ba tjok, jer dlung kjako, opyono kjyong kēsbang roy, ga jongya jong Chipre kjokyo.

⁴⁰ Pablo lira, Silas sōra jek ba tjok. Brik lokshko ga Jesús tjlōkwo kjrara gaga lōng li syōshtono Sbō kong, tjlē ga «Sbō, Pablo, Silas, e lērwa ber tjeng bop wloshko, dēp wlo» le. E irgo ga opshino toe.

⁴¹ Jek oōtong lōng kjok shto oblēshko li Siria kjokyo, Cilicia kjokyo. Eshko ga ba pjeyoga Jesús tjlōkwo kjrara lōng li dō iara lok Sbō tjlōkwo go arae.

16

Timoteo jek shāng parkē Pablo, Silas tjok

¹ Eshko ga Pablo wlo oōtong lōng Derbe kjokyo, e irgo ga Listra kjokyo. Eshko ga Jesús tjlōkwo kjrara wlēna shāng kjlāra ko Timoteo, e mekē judiō, Jesús tjlōkwo kjrara bako, gueniyo data judiō llēm wleniyo, e Grecia so.

² Timoteo, e pjlu le Jesús tjlōkwo kjrara gaga lōng Listra kjokyo, Iconio kjokyo lirē.

³ Eni ga woyde Pablorē ga Timoteo jek shāng parkē ba tjok. Gueniyo ga miyde judioga eshko so uunkong lirē ga Timoteo doyo jyā tak llēm, data Grecia so kjīshko. E kjīshko ga barwe judiogarē llēm wlo ga Timoteo doyo jyā tara Pablorē pjire.

⁴ E irgo ga jek lōng kjok shto oblēshko ga llēye lara Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús āska, tjlapgaga Jesús tjlōkwo kjrara kägāyoga

‡ 15:33-34 Tek dēnashko ga kjibokwo ēre jyā shiraba oblēshko ara. Ga kjone kjone tjlē ga «“Pjāy nom irōng wopljū” lara lok ba kong bakoe. Gueniyo ga Silas wotjlik ber sōk eshko le, ga benoe.»

lõng Jerusalén kjokyorë li, e lara lok Jesús tjlõkwo kjrագaga kong pjire. Ga tjlë lok ba kong ga «Tjõkwo lara lok li shäryëy eni» le.

⁵ Eni ga Jesús tjlõkwo kjrագaga mär beno lõng Sbõ go jek kègong, ga dbar kjwobi go ga tòn jek kègong kègong.

Pablo domer Macedonia so ñno kjlara, shji yoïno wleni

⁶ Eshko ga Pablo wlo wotjlino lok to Asia kjokyo, Sbõ tjlõkwo roy lë eshko wlo lara. Gueniyo ichara Sbõ Sëyarë jek eshko llème. E kjishko ga jek Frigia kjokyo go, Galacia kjokyo go,

⁷ öötong lõng Misia kjokyo gomyo. Eshko ga wotjlino lok to Bitinia kjokyo lara, gueniyo ichara Jesús Sëyarë jek eshko llème.

⁸ E kjishko ga jekdo bek, slano Misia kjokyo llèm, jer öötong lõng Troas kjokyo.

⁹ E shkëyo ga Pablo domer Macedonia so ñno shäng kjlara, shji yoïno wleni. Ga domer li tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga pja tek Macedonia kjokyo, tjawa kjimtëp wlo» le.

¹⁰ Ga ñna Pablorë eni irgo ga tjawa* tjlë èng kong ga «shji roke Sbõrë shäng eshko, ba tjlõkwo roy pjlu lëy kjok eshko sopga kong» lërwa. E kjishko ga tjawa posharyono lõng jek bek Macedonia kjokyo wlo lërwa.

Lidia Jesús tjlõkwo kjrano

¹¹ Eni ga tjawa opyono kjonng kësbang roy, ga tjawa opshino Troas kjokyo dwayo, jek bek äär jong dlung tjrëko ko Samotracia. Wëshko ga tjawa jek äär lõng Neápolis kjokyo.

¹² E irgo ga tjawa jem Filipos kjokyo, e Macedonia kjokyo obi. Kjok eshko li ichaga Roma sopgarë, gueniyo Macedonia sopga kong ga kjok e tjwlõ ara. Ga tjawa beno lõng eshko dbar kjwöhösoe.

¹³ Öötong woshtozlong dbaryo ga tjawa opshino jek kjok eshko dwayo, tjawa äär lõng di kjako, kjoko shwo lèkong. Eshko ga judioga syöshtozlong shtoyo tjok kjwe lërwa, ga eni jlõe. Tjawa öötong lõng eshkoshko ga wlënorwa ga walëga èng tònno lõng kjlõbö eshko. Eni ga tjawa sirkeno lano lõng ba tjok.

¹⁴ Eshko ga walë sök kjlara ko Lidia, e Tiatira so, shwong ko dingding shwëshwë tjwlõ ara wleniyo soynega. E judio llèm wleniyo, gueniyo Sbõ poshrëya enido. Sök borwa kuk eshkoshko ga pjlu iara Sbõrë pjang ba tjlõkwo roy le Pablorë sök li kjre wlo.

¹⁵ E irgo ga wara jer di pjang eshko li roshko, ba pjeyoga lõng ba ushko li tjok. E irgo ga tjlë borwa kong ga «Tja ñmi ga Tjlapga Jesús tjlõkwo kjrագaga jlkoyoy ga rokër bomi

kong sira ga pjây jek bor tjok, pjây ber lõng bor ushko wlo» le.

Tjawa rokara jlkoyoy, ga jlõ lororwa ba kong, ga tjawa beno lõng ba ushko.

Pablo, Silas, e bängzaraba no shdüzlong uyo

¹⁶ Dbar kjwara ga tjawa jek lõng syöshtozlong shtoyo wloshko ga kjoglo weno shäng kjlara, parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo. Kjoglo li goshko Á sëya kjlara. Sëya li dbo go ga llëbo wen llono li le oba kong enido, ga potjwlëkoba ba sogoga kong arae.

¹⁷ Kjoglo li jek shäng borwa irgo, ga öö le, tjlë è pogo kong ga «Domerga kjwe, e Sbõ Tjwlõ Kësbangyo parkaga. Kjwepga jek lõng pjây döya Sbõrë sorë laga» le.

¹⁸ Dbar kop ara ga shärye shäng eni. Eni ga dbar kjwara ga Pablo iircono ba kong, ga bojono irõng, tjlë sëya pjang ba go li kong ga «Lër bop kong Jesucristo ko goshko ga pja opkjos kjoglo kjwe goshko dwayo» le.

Jekdo eshko ga kjoglo li rayara sëya lirë ga toe.

¹⁹ Gueniyo ga ñya kjoglo sogoga lirë ga beno dbur shak ba kjishko ame ga Pablo, Silas, e shara lok, söra jek dbo go öötong lõng llëbo soynezlong, tjlapgaga kjok llgwega wleniyo li boksho.

²⁰ Eshko ga tjlë lok tjlapgaga li kong ga «Domerga ère judioga. Kjok èreshko ga oba shdüya lõng ara.

²¹ Shji piya lõng ba sdëkwo baïya go. Shji Roma sopga kong ga tjlõkwo le lõng bi kong li, e kolako llèm, e shäryeko llèm bakoe» le.

²² Eni ga nopga lõng eshko ara li jek uunkong ba wloyo, ga tjlapgaga li nopga ichono ba shwong skwë, shpoya lok kjor no shpokklo go.

²³ Eni ga shpora lok irgo ga söra lok, iara beno lõng no shdüzlong uyo roshko. Eshko ga tjlapgaga li tjlë lok no daga shäng li kong ga «Bängzas, ga dos yõtsoe» le.

²⁴ Kuya ga Pablo, Silas, e söra jek, zrëra öötong tjeng kègong rong anmoyõ kjër äär pjirshko. Eshko ga kjordo zak jek lok kègong kègong ba dre bapkowo, ga ba dre li zrëra ber lok eshko, opshik llèm wlo.

²⁵ E shkëyo ga Pablo, Silas, e lõng syöshtë, të Sbõ kong, ga kuya nopga shdüng tjeng ba tjok eshko lirë lõng. Öötong kjok rong dik ga

²⁶ yo iano kësbang eshko. Eni ga u li sokõ iona beno tre tre erä. Jekdo eshko ga u bäng llë döktong, roshwino drete. Ga drõng sho no pjrikko li döktong pjir bakoe.

²⁷ Eshko ga no daga li buk pë, ga wolleno buke. ñya ga u li u bäng bäng döktong beno lok oojong ga wotjlino ga nopga bängzak tjeng li töktong pjire lara. E kjishko ga ba

* 16:10 Kjibokwo ère taga Lucasdë. Eshko jek lèkong ga Lucas jek to shäng Pablo tjok. «Tjawa» le e kjishko.

dröng söya pjang ba kwota roy li shira, opzrök wlo lara.

²⁸ Gueniyo ga İya Pablorë sök ga öö le ba kong, tjlë ga «iPja opzrök llëmel† iTjawa löng uunkong jüşhko!» le ba kong dbo go.

²⁹ Kuya no daga lirë ga tjlë ga «lök shjiy tek sözong» le ba kjimtaga shäng li kong, ga kjrarae. Eshko ga opzrëno jek maling zron jong äär jong Pablo, Silas shwoy, ga kjök torgö sök ba dre zlong, der arae.

³⁰ E irgo ga kojono, ga Pablo, Silas, e shira tjeng lishko dwayo. Eni ga tjlë ba kong ga «Tjlapgaga, ζtja orwë llong? ζTja där wlo ga llëye shäryër?»

³¹ «Pja mär Tjlapga Jesucristo go ga pja döya Sbörë, bop pjeyoga löng bop ushko uunkong li döya eni bakoe» le ba kong.

³² Eni ga Tjlapga Jesús tjlökwo lara lok ba kong, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong li kong bakoe.

³³ Jekdo eshko ga söra no daga lirë jek di bäng buk eshko lishko, ga shpora lok bäng li, e kwoshkwara, kröna ba kong. E irgo ga no daga li wara jer di bäng buk li roshko, ba pjeyoga löng ba ushko li tjok bakoe.

³⁴ Eni ga Pablo, Silas, e söra jek ba ushko, ga sënae. Eshko ga no daga li beno sök woowa llëm, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong tjok, beno löng mär Sbö go kjışhko.

³⁵ Wëshko kjok shröng ga tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo li no dagaga ichono kjlöbö äär löng no daga sök no shdüzlong uyo li ik, Pablo, Silas, e döya wlo.

³⁶ Eni ga no daga li tjlë Pablo kong ga «Tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo li tjlökwo ichono hor kong, pjây döer wlo le. Eni ga pjây to ga bue. Pjây nom wopjluë» le.

³⁷ Gueniyo ga Pablo tjlë no dagaga shrono tjeng li kong ga «Tjawa Roma so kjibokwo tjok. Woydara ga tjawa llgwera kjwe kjok llgwekklo Roma so i go. Gueniyo tjawa llgwera lok llëm ëmdë ga tjawa shpora lok ara nopga uunkong bokshto, ga tjawa bängzara lok no shdüzlong uyo roshko. ζEni ga tjawa shiya woydë lütshko ega? iEni llëmel! Tjawa shiya lok wlo, woyde ga tek shiga epgarë om go dey. Lëmi ba kong eni» le.

³⁸ Eni ga no dagaga li to öötong löng tjlapgaga li shwoy ga roy lara ba kong pjire. Kuya lok ga beno löng sëya llëm, Pablo, Silas, e kjibokwo tjok kjışhko.

³⁹ Ga tjlapgaga li jek öötong löng Pablo, Silas shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjawa jnemi kësbange» le. Eni ga dörae. Eshko ga tjlë ba kong obi ga «Rokërwa bomi kong sira ga pjây opshik borwa kjok ëreshko dwayo» le.

⁴⁰ Eni ga opshino lok no shdüzlong uyo roshko dwayo, ga jek öötong löng Lidia ushko. Eshko ga ba pjeyoga Jesús tjlökwo

kjruga li pjlorä uunkong, ga dbo iara bakoe. E irgo ga opshino to ey dwayo.

17

Tesalónica sogga woksera löng ara

¹ Ga Pablo, Silas, e jek äär löng Anfipolis kjokyo, e irgo ga Apolonia kjokyo. E irgo ga öötong löng Tesalónica kjokyo. Eshko ga judioga syö uyo jong kjwara.

² Ga Pablo sgara shäng woshtozlong dbaryo kjwobi go ga opzrëk jek judioga syö uyo roshko. Eni ga öör shäng eshko woshtozlong dbaryo li pjloglo mya, ga lano ara nopga löng li tjok. Sbö tjlökwo tak pjang li

³ pjilollgweya ba kong. Tjlë ba kong ga «Miydëy Sbö tjlökwo ëre go ga no pjluoyo iche lara Sbörë li shronoshko ga woyde ga shdungoba, wolon, ga woshre Sbörë iröng obi. Jesús roy loror bomi kong, ga shäryono ba kong eni. No pjluoyo lër shäng li e» le.

⁴ Eni ga judioga kjong kjong omtjlökwo kjrono. Grecia sogga ara Sbö poshrëk löng enido wleniyo, walëga tjwlö ara wleniyo ara, e omshäryono eni bakoe. Ga tjlökwo kjragaga uunkong li beno löng Pablo, Silas tjok.

⁵ Gueniyo ga İya judioga omtjlökwo kjrono llëm wleniyo lirë ga ymorkono ara. Eni ga to löng irbo bäng go ga nopga owa oba barwë ä wleniyo, e tona kjlöböso, kjok eshko sogga shdüya wlo, ie ber löng wlëp llëm wlo. Ga wotjlıno ga Pablo, Silas, e löng no sök kjlara ko Jasón li ushko lara. E kjışhko ga öötong löng ba shwoy ga opzrëno jek dbo go ba u roshko, Pablo, Silas, e shaya, söya, twe nopga löng li kong wlo, shdüya wlo lara,

⁶ miga wlëna llëme. Eni kuzong ga Jasón shara lok shara, ba pjeyoga Jesús tjlökwo kjraga kjlöbö li tjok. Ga söra lok dbo go, dopshiya lok llëm, ie ber tjwlö llëm bakoe. To löng löng li kong wlo, shdüya wlo li, e shrono löng bi shwoy ëre bi barwaga.

⁷ Shronoshko ga wlokjrra Jasón jürë öötong löng ba ushko. Kjok llgwekklo tara pjlu kësbangyo sök Roma kjokyorë li, e bangkjre lok llëm, ie ber tjwlö llëm bakoe. To löng löng li kong wlo, shdüya wlo li, e shrono löng bi shwoy ëre bi barwaga.

⁸ Eshko ga llëye lara lok li kjışhko ga tjlapgaga, nopga löng eshko li, e woksera tjë jikong.

⁹ E kjışhko ga Jasón, ba pjeyoga Jesús tjlökwo kjraga, e ichara lok oppotjwlëk, e irgo ga rayara toe.

Berea sogga Jesucristo tjlökwo kjrono ara

† 16:28 Eshko dbaryo ga nopga löng kjërshko, e töktong ey dwayoshko ga ba dagaga zrökoba. «iPja opzrök llëmel!» lara Pablorë ba daga kong e kjışhko.

¹⁰ E shkëyo ga Pablo, Silas, e ichara Jesús tjlökwö kjrägaga eshko so lirë opshik jek Berea kjokyo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek judiöga syö uyo jong eshko li roshko.

¹¹ Judiöga löng Berea kjokyo li wotjlík owa judiöga löng Tesalónica kjokyo li i dik llëme. Ga Jesús tjlökwö lara lok ba kong li kuya ga beno löng wopjlu, ga küywa lok obi. Eni ga dbar kjwobi go ga tjlökwö kura lok li ina lok Sbö tjlökwö kjibokwoyo go ara, llëye lara Pablo, Silasdë li, e jlöre iya lok wlo.

¹² Eshko ga judiöga omtjlökwö kjrono ara. Grecia sopga omtjlökwö kjrono kjlaraso llëm bako, walëga tjwlo ara wleniyo, domerga bakoe.

¹³ Gueniyo ga Sbö tjlökwö roy le Pablorë shäng Berea kjokyo li roy kura judiöga löng Tesalónica kjokyo lirë, ga jek öötong löng eshko ga nopga löng eshko li shdöra lok ara, beno löng wlëp ame.

¹⁴ Jekdo eshko ga Pablo ichara ba pjeyoga Jesús tjlökwö kjräga lirë opshik maling, jongya dlung sor go, brik to kjok eshko dwayo wlo. Gueniyo Silas, Timoteo, e beno löng Berea kjokyo obi.

¹⁵ Eshko ga Pablo yorkagaga öör löng ba tjok Atenas kjokyo. Ga Pablo beno sök eshko. Eni ga ba yorkagaga li sano jem iröng Berea kjokyo. Brik lokshko ga Pablo tjle ba kong ga «Pjây tjle Silas, Timoteo kong ga woydër ga tek tön bor tjok maling Atenas kjokyo jushko lëmi ba kong» le.

Pablo Sbö tjlökwö lono shäng Atenas kjokyo, tjlapgaga kësks ko Areópago kong

¹⁶ Ga Pablo beno sök eshko Silas, Timoteo, e koshë. E wopro ga iya to shäng ga Atenas sopga sböpga jyäglo shäryono träk llëm, ga wokserga shäng erä.

¹⁷ E kjishko ga öötong shäng judiöga syö uyo jong eshko li roshkoshko ga tjlökwö kjlopswë ara nopga löng eshko li tjok, judiöga, nopga judio llëm wleniyo, gueniyo Sbö poshrëk löng enido wleniyo tjok. Ga dbar kjwobi go ga öötong shäng llëbo soynezlong shtoyo ga tjlökwö kjlopswë ëbo tjwe ba shwoy li tjok.

¹⁸ Eshko ga nopga tjeng kjring pjök ko epicüreo, estoico. Epga tjlökwö kjlopswë kar kar ëng tjok ara, ba wotjlík om go li go. Ga Pablo tjle li kuyashko ga tjle lok kar kar ba tjok. Ga kjong kjong tjle ëng kong ga «¿Domer tjlegwang kjok miydë llëm kjwe llë layde shäng?» le.

Eshko ga Pablo shäng Jesús roy pjlu lë ba kong, Jesús, e wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi le. E kjishko ga kjong kjong tjle ga «Domer kjwe in ga to shäng sböpga shto oblë so roy shdök» le lok eni.

¹⁹ Eni ga söra lok öötong shäng tjlapgaga kësks ko Areópago li shwoy. Eshko ga tjle lok ba kong ga «Tjilökwö lëp shäng borwa

kong tjaglën li, e pīs yötso borwa kong sira, miydërwa wlo.

²⁰ Kurwa ga tjawa kong tjlökwö lëp llëbo oblë dö, ga llë loklo miydërwa woydër le.

²¹ Eshko ga Atenas sopga, nopga shto oblë so löng eshko li, e sgara löng llëye lëba tjwe tjaglën li kuya wlo, lanyotke wlo eröe. Llëye oblë shärye lok llëme.

²² Eni ga Pablo kojono shäng eshko ba bok-shto, ga tjle ba kong ga «Tjlapgaga Atenas so, in jlökoyo ga bomi sböpga, e bangkjremi äe.

²³ Tja jëktong bomi kjok jushko ga bomi sböpga poshrëzlong shtoyo lok li inor pjire. Kjrina jüni ga sbö poshrëkklo jong kjwara eshko, tak pjang ba poglo go tjle ga «Sbö miydëy llëm obi li, e poshrëkklo.» Eni ga Sbö miydëmi löng llëm li, e poshrëmi löng tjän, e ë miydëmi löng llëm gueniyo. E kjishko ga tja shrono shäng ba roy laga bomi kong.

²⁴ E kjok ëre uunkong shäryaga, llëbo tjeng kës li shäryaga bakoe. E kjok dogo so, kjok ëre so, e Tjlapga. E sök u shäryak norë li roshko llëme.

²⁵ Shji löng së laga erë, shji tjwlo shrë laga erë, shji llëbo tjok kës li twaga erë bakoe. Eni ga e opkjimtoklo woydë llëme.

²⁶ »Dämärshko ga domer shäryara kjlaraso döe. Gueniyo ba tjëyo tek ber ba irgo li wena träk llëm, shdöktong to kjok shto oblë oblë uunkong kjok kjwang jikong. Tek dënashko ga tjëyoga oblë oblë ber löng dbar kjwobi, ber tjeng kjone, e lara pjir tjän.

²⁷ Shäryara eni, ber löng ba wlëk wlo. To jëk löng kuya i wleni ga wlëya kjwe, shäng bi soshko ëmdë.

²⁸ Ga shji mär löng ba go, shji jëk laga erë bakoe. Ga pjây trëko tjlökwö wolëso tagaga tjeng kjlööb. Epga omlono eni bakoe. Tjlëno ga «Shji uunkong Sbö wapga» lara lok eni.

²⁹ »Shji Sbö wapga kuzong ga Sbö, e so sböpga jyäglo shäryak dbur sho shöylör go, dbur sho pjublün go, llëm ga ak sho go kjoyo, e lëy eni llëme. E so llëbo shäryak norë ba wotjlík li go kjoyo llëm bakoe.

³⁰⁻³¹ »Dënashko ga nopga llëbo shäryono bëy llëmshko ga shdüya Sbörë llëm, llëye miydë lok llëm kjishko. Gueniyo dbar iara Sbörë beno kjwara, ber nopga löng kjok ëre kjing go kës li ilgwezlong dbaryo wlo. Ga domer kjrara beno shäng kjlara, nopga ilgweya bek wlo. E ë miydëy wlo ga e wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi. E kjishko ga eerishko ga nopga löng kjone pogo, e woyde ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye» le.

³² Ga domer wolono kjlara ga woshrono iröng obi le eni li kuya lok ga kjong kjong Pablo läywë owa, joywe jong erä. Gueniyo kjong kjong tjle ba kong ga «Pja woydërwa ga llëye lëp shäng li dbar oblëshko ga lëp borwa kong jek pjlara obi» le.

³³ Eni ga Pablo opshino eshko dwayo.

³⁴ Eshko ga kjong kjong jek Pablo tjok, ga beno löng Jesús tjölkwo kjrägaga. Kjlara jüni ko Dionisio. Domer, e tjlapgaga këskek ko Areópago li kjarlayo. Jesús tjölkwo kjräga kjlara obi, e walë shäng kjlara ko Dámaris.

18

Pablo Sbö tjölkwo lono shäng Corinto kjokyo

¹ E irgo ga Pablo opshino to Atenas kjokyo dwayo, jek öötong shäng Corinto kjokyo.

² Eshko ga judío wlëna shäng kjlara ko Aquila, e Ponto so. Dénashko ga öötong sök Roma kjokyo, e Italia kjokyo obi. Eshko dbaryo ga pjlu kësbangyo ko Claudio li tjölkwo ichono, tjlä ga «judiöga löng jüshko Roma kjokyo kjlobi li opshik drete» le. E kjishko ga eeri ga öötong dbar kjwöbö ga Aquila opshino jek Roma kjokyo dwayo, öötong sök Corinto kjokyo ba boy Priscila tjok.

³ Ba pak baíya lok, e u shäryaga öng kwota go, Pablo i dik. E kjishko ga miydara Pablörë ga jek öötong shäng ba shwoy ga beno shäng ba ushko, ga parkë ba tjok bakoe.

⁴ Eni ga äär woshtozlong dbaryo kjwobi go ga Pablo opzrëk jek judiöga syö uyo jong eshko li roshko. Ga lan judiöga löng li tjok, nopga kjodio llëm wleniyo löng li tjok bako, tjölkwo le shäng li, e jlöe le lok wlo.

⁵ Ga Silas, Timoteo, e tjwe Macedonia kjokyo dwayo öötong löng ba shwoy. Eshko jek lëkong ga Pablo opyono Jesús tjölkwo roy lë dbar kjwobi go, opyono shäng e shäryë wlo eröe. Tjlä judiöga kong ga «Bi pjluyo iche le Sbörë li, e Jesús» le ba kong íyado.

⁶ Kuya judiögarë ga opyono beno löng ba wloyo, ga läywe lok owa arae. E kjishko ga Pablo ba shwong pjloyono, pjloyo lon ber tjeng eshko wlo, e ba wloyoga ber löng shdungko wlo loklo. Ga tjlä ba kong ga «Pjäy shdüya Sbörë laga ber pjäydë om go. Miydaga ber tjarë ame. Tja Sbö tjölkwo roy lë pjäy judiöga kong ame. Tjläkjwo li lër nopga judiö llëm wleniyo kong shara» le.

⁷ Eni ga Pablo opshino judiöga syö uyo li roshko dwayo. Eshko ga domer sök kjlara ko Ticio Justo, e judiö llëm wleniyo, gueniyo Sbö poshrëya enido. Ba u jong judiöga syö uyo li zlong bäng. Eni ga Pablo beno sök ba tjok eshko.

⁸ Kajok eshko ga domer sök kjlara obi ko Crispo. Domer, e judiöga syö uyo jong eshko li kägäyo. Ga Tjlapga Jesús tjölkwo kjrara, ba pieyoga löng ba ushko uunkong li tjok. Corinto sopga omtjökwo kjrono ara bako, ga waraba jer di roshko uunkong.

⁹⁻¹⁰ Shkër kjwara ga Tjlapga Jesús tjläno Pablo kong shji yoíno wleni, tjlä ga «Lëye bangkjërëp llëme. Tja shäng bop tjok íyado. E kjishko ga bor tjökwo roy lëp íyado, pja kjinkë llëme. Ga nopga kjok ëreshko botoya ara. E kjishko ga pja barwaga ërë llëm, pja kong llëbo owa shärye ërë llëm bakoe» le.

¹¹ Eni ga Pablo beno shäng Corinto kjokyo Sbö tjölkwo lë nopga li kong lu pjlara kjingsho bëy.

¹² Corinto kjokyo, e Acaya kjokyo obi. Dbar eshko ga Galiön, e parkë sök Acaya so ichaga. Eshkoshko ga öötong shäng Corinto kjokyoeshko ga judiöga ëng töno, ga Pablo shara lok, söra jek öötong löng no llgwezlóng uyo.

¹³ Eshko ga tjlä lok tjlapga li kong ga «Domer ëre to shäng nopga ië Sbö poshrëk, ba wotjlik baíya li go. Gueniyo kuy ga le shäng li, e kjok llgwekklo tara Moisésdë li wloyo» le.

¹⁴ Eni ga dborye Pablörë lara, gueniyo Galiön tjlä judiöga li kong ga «judiöga, tja barwëmi llëme. Eye rotoromi llëye shäryara owa anmoyö kjishko kjwe ga llgwer bomi kong kjluwe.

¹⁵ Gueniyo sömi tjwe shäng li tjölkwo le shäng li kjishko. Pjäy lan tjölkwo llë kjishko, ko llë kjishko, bomi kjok llgwekklo li kjishko bakoe. Eni kuzong ga llgwezí pjäydë om go. Tja opyë woydë ber llëbo e llgwega bomi kong llëme» le.

¹⁶ E irgo ga ichara ba llgwezlóng uyo roshko dwayo.

¹⁷ Eshko ga judiöga syö uyo jong li kägäyo shäng kjlara ko Sóstenes. E shara nopga judiö llëm wleniyo löng tirë, ga shpora lok ara Galiön bokshto. Ga íya sök wlëp erä, e ba kong ga llëye llëme le.

Pablo jëk shäng kjok shto oblë oblë

¹⁸ Eshko ga Pablo beno sök Corinto kjokyo dbar kop ara obi. E irgo ga «Tja toe» lara Jesús tjölkwo kjrägaga löng eshko li kong, ga jer öötong shäng Cencrea kjokyo, Priscila, Aquila tjok. Eshko ga Pablo ká shtono beno pjret. Dämär ga käkzong shtë llëm dbar kjwöbö lara Sbö kong tjän, ga dbaryo li pjitunge. E irgo ga opyono lok kjyong kësbang roy, jongya Siria kjokyo wlo le.

¹⁹ Ga öötong löng Éfeso kjokyoeshko ga Priscila, Aquila, e rayara Pablörë beno eshko, ga toe. E irgo ga jek öötong shäng judiöga syö uyo roshko ga lano judiöga löng eshko li tjok.

²⁰ Eni ga tjlä lok ba kong ga «Woydërwa ga pja ber sök borwa tjok dbar kjwöböso guing» le, gueniyo woydara llëme.

* 18:21 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Tja toe. Woyde ga tja jek äär Jerusalén kjokyo dbar shrëkklo dbaryo tjwe lishko.»

²¹ Ga «Tja toe.* Gueniyo ga woyde Sbörë ga tja tjwe iröng bomi ik obi» le. E irgo ga oppono sök kjyong kësbang roy, ga toe.

²² Jek öötong shäng Cesarea kjokyo ga jem Jerusalén kjokyo, Jesús tjlökwo kjrägaga löng eshko li pjlok. E irgo ga opshino jer öötong shäng Antioquia kjokyo buk Siria kjokyo obi lishko ga

²³ beno sök eshko dbar kjwöböso. E irgo ga opshino jek obi, ga to shäng kjok kjrinasshko kjrinasshko Galacia kjokyo, Frigia kjokyo bakoe. Jesús tjlökwo kjrägaga kjimtara mär Sbö go jek këgong eni.

Apolos Sbö tjlökwo lono Éfeso kjokyo

²⁴ Eshkoshko ga domer öötong shäng kjlara Éfeso kjokyo ko Apolos. E judío, Alejandria so. Sbö tjlökwo tak pjäng li miyde shäng arae. Ga domer li tjlë ga kuywoye.

²⁵ Ga oppino ara tjän, Tjlapga Jesús irbo li kjishko, ga tjlë shäng ga laywae. Oba pïya shängshko ga Jesús roy le ba kong yötsoe. Gueniyo miyde wlo li obie. Juan no wono di go sorë miydayde döe.

²⁶ Eni ga opzrëno jek judioga syö uyo jong eshko li roshko, ga tjlëno oba kong, llëye bangkjrara llëme. Gueniyo kura Priscila, Aquilarë, ga mana lok ba ushko, lan ba tjok wlo, Sbö irbo li miyde pjlu anmoyö wlo.

²⁷⁻²⁸ E irgo ga Apolos to jek shäng Acaya kjokyo le, ga kura ba pjeyoga Jesús tjlökwo kjräga löng lirë. Eni ga kong kjibokwo tara lok kjwara, söya twe Jesús tjlökwo kjrägaga löng Acaya kjokyo li kong wlo, äär eshko ga wlokjre lok pjlu wlo le.

Jek öötong Acaya kjokyo ga tjlëno judioga löng eshko Tjlapga Jesús tjlökwo woydë llëm wleniyo kong jlokoyö. Sbö tjlökwo tak pjäng li go ga pina ba kong ga no pjluoyo iche lara Sbörë li, e Jesús. Ga tjlökwo kjlopswë lok kar kar ëng tjokshko ga judioga li zäya enidoe. Ga Sbö wopjlu li kjishko ga ba tjlökwo kjrägaga löng eshko li, e kjimtara tek dämär ba tjlökwo kjrë. Eshko ga epga kjimtara Apolosdë ara bakoe.

19

Pablo tjlökwo lono Éfeso kjokyo

¹ Apolos sök Corinto kjokyo wopro ga Pablo jek shäng Galacia kjokyo, Frigia kjokyo bakoe. Eni ga öötong shäng Éfeso kjokyo. Eshko ga Jesús tjlökwo kjrägaga wlëna tjeng kjlëbö,

² ga tjlë ba kong ga «¿Sbö tjlökwo kjromomishko ga pjäy go Sbö Sëya, e shronore?» «Ilëme. Sbö Sëya, e ë laydëba borwa kong llëm obi» le lok ba kong.

³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga pjäy warabashko ga e llë loklo?»

«E Juan tjlökwo kjrororwa li loklo» le lok ba kong.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Juan no wono jlöe. Eya, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara ga wara jer di roshko. Gueniyo ga no tjwe ba irgo li lanyotkara Juandë oba kong, ga woyde ga shji mär ba go dey. Tjlëno shäng li, e Jesús layde» le.

⁵ Kuya lok ga epga wara jer di roshko Tjlapga Jesús ko go.

⁶⁻⁷ Domerga wara li doglo sak kjwara kjingsho pjök (12). E irgo ga orkwo iono ba dlu kjing go, ga epga go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. Eni ga beno löng tjlë kjok shto oblë oblë so tjlökwo, ga Sbö tjlökwo roy lara lok oba kong.

⁸ Ga moglo mya ga Pablo jek iyado judioga syö uyo jong eshko li roshko. Eshko ga Sbö ber no pjluoyo sorë li roy le shäng ara, tjlökwo le shäng li, e jlöe lëba wlo. Tjlëshko ga llëye bangkjre llëme.

⁹ Gueniyo ga kjong kjong omjtjlökwo kjrono llëm, llëye kuya lok woydë llëm kjishko. Ga Irbo Tjaglën li läywe lok owa oba bokshto. Eni ga Pablo opkono jek ey dwayo, ga Jesús tjlökwo kjrägaga li söra jek oppizlong uyo jong kjwara roshko, u li sogo ko Tirano. Eshko dbar kjwobi go ga Sbö tjlökwo lanyotkara ba tjok ara.

¹⁰ Ga shäryara eni öötong lu pjloglo pjök. Eni ga Tjlapga Jesús tjlökwo shdöktongnopga löng Asia kjokyo uunkong kong, judioga kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe.

¹¹ Eshkoshko ga Pablo kong dbo twara Sbörë kësbang, llëbo iydëba llëm wleniyo shärye kësbang wlo.

¹² Eni ga jangsher, shwong llë, e pjono ba go dö ëmdë ga sökoba, twëba swlopga kong ga poptë, twëba nopga goshko Ä sëyaga li kong ga sëya li to ba go dwayo bakoe.

¹³ Judioga kjong kjong to löng kjok kjrinasshko kjrinasshko Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche ä wleniyo. Eshko ga Tjlapga Jesús koiarga lok pjäng sëya li iche wlo bakoe lara. Ga tjlë ga «Pablo to shäng Jesús roy lë, ga lër bop kong Jesús ko goshko ga Ä sëya, pja opkjos no kjwae goshko dwayo» le jong eni.

¹⁴ Eshko ga domerga löng doglo kjäk (7), Esceva wapga. Esceva, e judío, syöshtaga kägäyo bakoe. Ba wapga doglo kjäk (7) li to löng Ä sëyaga iche Jesús ko goshko bakoe.

¹⁵ Pjlara ga shäryara lok enishko ga Ä sëya li tjlë ba kong lok ga «Tja Jesús miydë, Pablo miydër bakoe. ¿Gueniyo ga pjäy ëro?» le.

¹⁶ Jekdo eshko ga domer goshko Ä sëya pjäng li jek zrow pjä ba goshko lok erä. Ba dbo ara go ga tjeng doglo kjäk (7) li shpora ara, shwong llë dwlëra dret, sho llë dwlëra srëng ara, ga zana tjë jikong. Eni ga to töktong lok u li roshko dwayo, kjlop dret, ba llëmdoe.

¹⁷ Kuya Éfeso sogpa uunkong, judioga, nopga judío llém wleniyo liré ga beno lóng séya llém, bangkjre arae. Eni ga Tjlapga Jesús ko li iara lok tjwól ara.

¹⁸ Eshko ga Jesús tjłokwo kjrágaga ara tjwe lóng llébo owa sháryara lok tek dénashko li lé oba uunkong boksho.

¹⁹ Ga epga ara parkono lóng ybipga wleniyo li, ba oppingglo kjibokwo shoyo sóya tjwe lóng, ga sura iókshko dret oba boksho. Ga ba kjibokwo sura lok kës li tjwól iak dbur sho pjłublún kjwo sak dbaw dbaw pjloglo sak shkëng (50,000).

²⁰ Eni ga Tjlapga Jesús tjłokwo shdóktong llaw pogo, ga tjłokwo kjrëba jek kégong kégong.

²¹ E irgo ga llébo sháryono kës li irgo ga Pablo wotjlik jek Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo go jongya Jerusalén kjokyo wlo le. Ga wotjlik kjrina obi ga «Lóng Jerusalén kjokyo li pjloror pjir ga tja jongya Roma kjokyo bakoe» le.

²² Eni ga ba kjimtagaga ichara do pjók jongya Macedonia kjokyo ba bäm go, epga Timoteo, Erasto. E wopro ga e beno sök eshko Asia kjokyo dbar kjwöböso obi.

Éfeso sogpa woksera lóng ara

²³⁻²⁹ Éfeso so sböpga kjlara ko Artemisa, ba syö uyo jong eshko. Eshko ga domer sök kjlara ko Demetrio, ba pak baíya, e llébo jyäglo sháryaga dbur sho pjłublún go. Domer, e Artemisa syö uyo li jyäglo sháryaga. E go ga dbur shak ara, ba parkagaga parkë lóng ba tjok li tjok. Eshko dbaryo ga llébo jyäglo sháryagaga uunkong li tóna, ga tjłë ba kong ga «Pjeyoga, miydëmi pjłú ga shji mär bi pak ère go. Eerishko ga Asia kjokyo kjok kwang jikong ga bi sbö kësbang Artemisa li poshrëy lóng iyado. Gueniyo imi lóng, kumi lóng ga Pablo to shäng tjłë oba kong ga sböpga jyäglo sháryaga norë li, e lléno lléme le. Eni ga nopga kjłopswë ara ba shwo lëkong, ga shárye eni li jüşhko dö llém, Asia kjokyo uunkong seke. Llébo ère owa bi kong, bi pak ère iëba ber tjwól llém ga jer bi shjiryo. Erö lléme. Eshko ga Artemisa syö uyo jong jüşhko li, e ber tjwól llém bakoe. Eni ga bi sbö om go li woydëba ame, ba tjwól kësbang li iëba ber lléno ame» le.

Kuya lok ga iirkono ara, öö le lok arae. Tjłë lok dbo go ga «¡Éfeso so sbö Artemisa li, e tjwól kësbang!» le. Eni ga Éfeso sogpa woksera lóng tjë jikong. Eshko ga Pablo yorkagaga wlëna lóng do pjók ko Gayo, Aristarco, epga Macedonia so. Ga shara lok, dopshira, sóra öötong lóng no tönzlong uyo jong eshko lishko.

³⁰ Eni ga roy kuya Pablörë ga jek opzrëk woydë eshko, lan nopga lóng li tjok wlo

lara, gueniyo ichara Jesús tjłokwo kjrágaga garë lléme.

³¹ Eshko ga tjłapgaga tjwól kës kës Asia sogpa kong wleniyo lóng eshko kjłöbö, epga Pablo pjeyoga wleni, ga tjłokwo ichara ba kong, to jek opzrëk eshko llém wlo.

³² E wopro ga nopga öötong lóng no tönzlong uyo li, e woksera lóng träk lléme. Lóng eshko ara tóno lóng llë kjiy miyde lóng lléme. Ga öö le lok ara, kjlara tjłë oblë, kjlara tjłë oblë bakoe.

³³ Ga judío shäng kjlara eshko ko Alejandro. Domer, e ichara judioga lóng lirë nopga lóng kës li boksho, ga lléye le wlo li lara lok ba kong. Eni ga Alejandro orkwo poyono, pjây kjinkozong loklo wleni.

³⁴ Gueniyo ga miydara lok ga e judío ga kuya woydë lléme. Ga öö le lok tjë jikong, tjłë ga «¡Éfeso so sbö Artemisa li, e tjwól kësbang!» le jeng eni wop ara, ga Alejandro to tjłëno nopga li kong lléme.

³⁵ E irgo ga nopga lóng kës li kjinkara no shäng kjlara tjłapgaga kës kës dboryaga wleniyorë, ga tjłë ba kong ga «Pjeyoga Éfeso so. Shji iak beno lóng bi sbö kësbang Artemisa li syö uyo daga, shji beno lóng ba jyäglo ter lono kjok dogo dwayo li daga bakoe. Nopga kjok kwang jikong so om-miydë pjłú ga eni.

³⁶ E jyö laga èrë lléme. Eni ga pjây lóng tjëksö guing. Llébo sháryëmi ga woyotjłimi llém guing lléme.

³⁷ Ga domerga söromi kjwe lléye owa sháryara syö uyo kjiy llém, lléye lara bi sbö kjüşhko llém bakoe. ¿Eni ga tek söromi jüşhko ega?

³⁸ »Eni ga Demetrio, ba parkagaga, èye rote woydë wleni ga tjłapgaga no llgwega lóng kweshko, İzia. Woyde ga ba llgwelong dbaryo ga koshe lóng llgwega wlo. Eshko ga shji èng rotë ga pjłú.

³⁹ Ga pjây llébo rokë woydë obi ga lëmi shji tóno lóng uunkong dbaryo bek lishko ga llgwey bomi kong eshko jâ.

⁴⁰ Llébo sháryono jüşhko li, e tjwe bi kong owa kjwe. Shji oba iono èngkjwë ara le bi ichagagarë kjwe. ¿«Oba shdóktong lóng kwjwemi ega?» lara lok bi kong ga llë löydë ba kong eshko?» le.

⁴¹ Lara eni pjir ga nopga li ichara to pjire.

20

Pablo to shäng Macedonia kjokyo, Grecia kjokyo

¹ Nopga shdóktong kës li slano pjir ga Jesús tjłokwo kjrágaga rokara Pablörë, poshdüya wlo. Poshduna pjir ga «Tja toe» le, ga to jek Macedonia kjokyo.

² Öötong shäng eshko ga jek shäng Jesús tjlökwö kjrägaga löng li dbo ië kjok kjrinasshko. E irgo ga to jek öötong shäng Grecia kjokyo,

³ ga beno sök eshko moglo mya.

E irgo ga opshik to jongya Siria kjokyo le. Brikdo, opyë kjoyong kësbang roy larashko ga roy kuya ga judioga wotjlik ba zrök le lëba. E kjishko ga wotjlik to iröng pjö lëkong Macedonia kjokyo go shara le.

⁴ Ba yorkagaga jek löng ba tjok li ëre: Sópater, e Pirro wa, Pirro, e Berea so; Aristarco, Segundo, epga Tesalónica so; Gayo, e Derbe so; Tíquico, Tróximo, epga Asia so; Timoteo bakoe.

⁵ Epga uunkong jek löng borwa bäm go, ga tjawa koshe öötong löng Troas kjokyo. Gueniyo tjawa beno löng Pablo tjok.

⁶ Tjawa beno löng Filipos kjokyo äär jong pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li pjitong guing. E irgo ga tjawa opshino jek Filipos kjokyo dwayo äär jong dlung kjako, ga tjawa opyono kjoyong kësbang roy, ga tjawa jeke. Öötong dbargwo shkëng (5) ga epga dosharorwa öötong löng Troas kjokyo. Ga tjawa beno löng eshko dbargwo kjäk (7).

Dwlas wolono kjlara, ga woshrrara Pablorë iröng obi

⁷ Öötong dbar sondëshko ga tjawa töno Jesús tjlökwö kjrägaga tjok, ië wlo. Ga Pablo tjläno nopga löng li kong. Ga opshik eshko dwayo wëshko le kjishko ga beno shäng tjlä wop ara äär jong kjok ronge.

⁸⁻⁹ Ga tjawa töno löng lishko ga yongyo shäryak jem jong ëng kopshko llögong llögong äär jong kjrिंगwö myashko, tjawa löng li ey. Eshko ga iök borkek lok shjiy arae. Ga dwlas shäng kjlara eshko ko Eutico, ga sirkeno sök u bäng bäng go. Eshko ga Pablo tjlä shäng kjër wopro ga Eutico sök ga poywö ara. Wop ara ga pono, ga lono jer jong kjokshko dwayo äär jong töshko, ga wolonoe.

¹⁰ Eni ga Pablo oplono jer ba ik, ga opburgö dwlas li kjing go, ga popjlura. Eshko ga tjlä nopga löng li kong ga «Pjäy woydë llëme. ¡Buk sé!» le.

¹¹ E irgo ga Pablo jem kjomo iröng obi, ga pjlung shosho suk pjir shdöra, ga uara tjlökwö kjrägaga löng li tjok, ga beno shäng tjlökwö lë ba kong obi äär jong kjok shränto. E irgo ga toe.

¹² E irgo ga dwlas lira söra lok jek ba ushko së. E kjishko ga ba pjeyoga beno löng wopjlu amnoyö.

Pablo tjlökwö lono tjlapgaga Jesús tjlökwö kjrägaga kägäyo löng Éfeso kjokyo li kong

¹³ E irgo ga Pablo beno shäng Troas kjokyo obi, ga tjawara opshino jek ba bäm go, tjwe jong Asón kjokyo kjoyong kësbang go. Woyde

Pablorë ga jek pjö lëkong, ga kosherwa löng eshko.

¹⁴ Eni ga Pablo tjwe shäng eshko, ga töno borwa tjok, ga opyono jek shäng kjoyong kësbang roy borwa tjok. Eni ga tjawa jek äär löng Mitilene kjokyo.

¹⁵⁻¹⁶ Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek löng Quío kjokyo, e bokshto. Wëshko ga tjawa jek äär löng Samos kjokyo. Woyde Pablorë ga tjawa slan ber löng Éfeso kjokyo llëme le, äär Jerusalén kjokyo judío dbar shrëzlöng dbaryo kowe lok Pentecostés li bäm go wlo. E kjishko ga wëshko ga tjawa öötong löng Mileto kjokyo.

¹⁷ Eshko ga no ichara Pablorë tjlapgaga Jesús tjlökwö kjrägaga kägäyo löng Éfeso kjokyo li rokë.

¹⁸ Eni ga öötong löngshko ga Pablo tjlä ba kong ga «Dënashko ga tja tek shrono shäng Asia kjokyo ëreshko ga tja beno shäng bomi tjok dbar kop ara. Llëye shäryoror eshko li miydëmi pjir tjän.

¹⁹ Eshkoshko ga judioga kjong kjong opyono beno löng bor wloyo. E kjishko ga llëbo weno bor kong owa ara, ga tja beno shäng woydë ara bakoe. Gueniyo tja beno shäng parkë Tjlapga Jesús kong wotöy iyadoo.

²⁰ Tja Sbö tjlökwö lono oba uunkong bokshto, ga pjäy pinor öör bomi ushko bakoe. Eshko ga tjlökwö llë ber pjlü bomi kong wlo li, e loror bomi kong pjir, llëye bangkjrër llëm wleni.

²¹ Eshko ga tja tjläno shäng tjlökwö kjarwaso judioga kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Tja tjlä ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozi, ga pjäy optwos Sbö kong dey, ga pjäy mär ber löng bi Tjlapga Jesús go» lër shäng eni iyado.

²² »Ga eerishko ga tja jongya Jerusalén kjokyo, tja iche Sbö Séyarë jek eshko kjishko. Gueniyo llëye wen bor kong eshko li miydër shäng llëme.

²³ Miydër shäng li, e kjrinaso. Tja to shäng kjok shto oblë oblë lishko ga Sbö Séya tjlä bor kong ga «Llono ga pja iëba ber shäng no shdüzlöng uyo roshko, ga llëbo wen oblë oblë bop kong bakoe» le bor kong eni.

²⁴ Gueniyo bor kong ga tja wolonde, de llëm, e llëye llëme. Woydër li, e kjrinaso. Pak twara Tjlapga Jesúsde bor kong shäryër wlo le li, tja wolonoshko ga e shäryoror pjire. Ga pak li, e shji kjimte woydë Sbörë sorë li roy pjlü shdör oba kong.

²⁵ »Ga pjäy kong Sbö ber no pjluyo sorë li roy loror bomi kong ara. Gueniyo lër bomi kong ga tja imi ame.

²⁶⁻²⁷ Llëye woyde Sbörë li, e loror bomi kong dret, llëye bangkjrër llëm wleni. E kjishko ga lër bomi kong ga pjäy miydaga ber tjarë ame.

²⁸ Sbō tjlōkwo kjrագaga tjlwēna ba Wa srēng li go pjir, ga pjāy iara ba Sēyarē beno lōng ba dē. E kjīshko ga pjāy wlēp llēme. Pjāy opdos yōtso. Jesūs tjlōkwo kjrագaga dēmi, ōng wlēp ushko so de ba dagarē wleni.

²⁹ »Miydēr pjū ga tja opshino kjōk jūshko dwayoshko ga domerga owa tjwe opzrēk bomi tjrēko ara, ga Jesūs tjlōkwo kjrագaga lōng li barwe ara, shjiti kjloy so iir ā wleniyo tjwe ōng llē uē wleni.

³⁰ Ga kjone kjone lōng bomi tjrēko ēmdē ga opyē lōng jyōrkē, ga Sbō tjlōkwo le lok bomi kong bēy llēm, Jesūs tjlōkwo kjrագaga jyāpḡwe jek ba shwo lēkong wlo le.

³¹ E kjīshko ga pjāy sjēke. Woyoshrozī ga lu pjloglo mya ga pjāy poshdunor boryo go shkē dba, pjāy kjarashko kjarashko.

³² »Era eni, pjeyoga, eerishko ga pjāy iēr ber tjeng Sbō wloshko, pjāy de wlo, ga shji kjimte Sbōrē sorē tjlōkwoyo li, e ber pjang bomi daga bakoe. Pjāy jēk tjlōkwo li go ga pjāy opping ba miydē pjū jek kēgong kēgong. Eni ga llēbo pjū twe ba noppa baiya kong wlo li, e twe bomi kong bakoe.

³³ »Ga llēye oma ī, e koīnor llēm, dbur llēm, shwong llēm bakoe.

³⁴ Eni llēme. Miydēmi pjū ga tja parkono bor orkwo om go goshko, llēbo woydēr bor kong, bor yorkagaga kong li tjlwēn wlo.

³⁵ Ga pjāy pinor eni, woyde ga shji parkē eni, oblē lōng llēbo woydē li kjimtēy ga pjū wlo. Tjlōkwo lara Tjlapga Jesūdē li, e woyoshrozia. Tjlēno ga «Llēbo kjrōroy ga shji wopjlū. Gueniyo ga llēbo tworoy oblē kong ga shji wopjlū e kjinmo” lara eni» le.

³⁶ Lara eni pjir ga kjōk torgō sōk Jesūs tjlōkwo kjrագaga kāgāyoga lōng li tjok, ga syōshtono Sbō kong.

³⁷ Eni ga epga slatong lok uunkong, ga Pablo popjlura uunkong lirē, ga lō shira lok bakoe.*

³⁸ Eshko ga Pablo tjlēno ba kong ga «Tja toe. Tja īmi ame» lara ba kong kjīshko ga epga woydono lok arae. E irgo ga tyara lok ōr jek lōng kjang kēsbang buk lishko, to wlo.

21

Pablo to jek Jerusalén kjokyo

¹ «Tjawa toe» lororwa borwa pjeyoga kong pjir ga tjawa opyono kjang kēsbang roy jek bek jongya Cos kjokyo. Wēshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek lōng Rodas kjokyo, e irgo ga tjawa jek ōotong lōng Pátara kjokyo.

² Eshko ga kjang kēsbang wlēnorwa pjang kjarara brik pjang kjwlē to jongya Fenicia kjokyo wlo le, ga tjawa opyono ba roshko, ga tjawa jeke.

³ Tjawa jek lōng eni ga tjawa kjēr pjola ga dlung tjrēko ko Chipre li īnorwa, e ber buk orkwo milēkong. Ga tjawa jek lōng Siria kjokyo, ōotong tjyono lōng Tiro kjokyo, llēbo sōya kjang sogorē li shiya lok ber eshko wlo.

⁴ Eshko ga Jesūs tjlōkwo kjrագaga wlēnorwa lōng kjlōbō, ga tjawa beno lōng ba tjok eshko dbargwo kjāk (7). Eshko ga Sbō Sēya tjlē tjlōkwo kjrագaga li kong ga «Llēbo wen Pablo kong owa Jerusalén kjokyo» le. E irgo ga lano lok Pablo tjok, jem Jerusalén kjokyo llēm wlo.

⁵ Gueniyo ga jlō lara llēme. Ōotong dbargwo kjāk (7) ga tjawa opshino to ey dwayo. Eshko ga epga, tjawa yorkara jer lōng dlung kjako, ba boyga, ba wapga tjok. Eshko ga tjawa kjōk tono tje jkōng, ga tjawa syōshtono Sbō kong.

⁶ «Tjawa toe» lororwa ēng kong pjir ga tjawa opyono kjang roy, ga epga sano jek ba ushko irōng obi.

⁷ E irgo ga tjawa jek dlung kjang go Tiro kjokyo dwayo ōotong lōng Tolemaida kjokyo. Eshko ga Jesūs tjlōkwo kjrագaga lōng kjlōbō, ga «¿Pjāy yonde?» lērwa ba kong. Eshko ga tjawa beno lōng ba tjok.

⁸ Wēshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek ōotong lōng Cesarea kjokyo. Domer shāng kjarara eshko ko Felipe, e kowēba Jesūs tjlōkwo roy pjū laga lēba. Dli pjlorgaga kjrak doglo kjāk (7) dēnashko li, kjarara li e. Ga tjawa beno lōng ba tjok ba ushko.

⁹ Felipe wapga tjeng doglo pkēng (4), kjogloga. Olō ga tjlōkwo le Sbōrē ba kong, ga le lok oblē kong eni.

¹⁰ Tjawa lōng eshko dbar kjwōbō tjānshko ga domer tjwe shāng kjarara Judea kjokyo dwayo ko Agabo. E Sbō tjlōkwo laga.

¹¹ Ōotong shāng borwa shwoy ga Pablo dop pjrikko li kjarara, ga oppjirino e go, ba orkwo go, ba dre go bakoe. Eshko ga tjlē ga «Sbō Sēya tjlē ga “Dop pjrikko ēre sogo, e āar shāng Jerusalén kjokyo, ga priya judiōga lōng eshko lirē jūni bakoe. Ga twe lok tjlapgaga noppa judio llēm wleniyo kong, llgweya wlo” le eni» le.

¹² Kurwa ga tjawa tjlē Pablo kong ga «Pja jem Jerusalén kjokyo llēm dey» lērwa eni pjlaraso llēme. Cesarea sopga omōno ba kong eni bakoe.

¹³ Gueniyo ga tjawa dboryara Pablorē. Tjlē ga «¿Pjāy slar ega? ¿Tja iēmi woydēshko eni ega? Tjlapga Jesūs kjīshko ga tja shāng pjrikoba kjok orē koshē. Gueniyo erō llēme. Tja shāng zrōkoba Jerusalén kjokyo wlo bakoe» le.

* 20:37 *Lō shik* lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

¹⁴ Tjawa kole woydë llëm kuzong ga tjawa tjlë ba kong ga «Llëye woyde Tjapgarë li, e ber eni» lërwa.

¹⁵ E irgo ga tjawa posharyono unukong, ga tjawa opshino to jem Jerusalén kjokyo.

¹⁶⁻¹⁷ Eshko ga tjawa yorkaga Jesús tjlökwo kjrägaga kjong kjong Cesarea so lirë. Ga tjawa öötong löng Jerusalén kjokyoshko ga tjawa söra lok domer shäng kjlara eshko ko Nasón li shwoy. Domer, e Chipre so, gueniyo sök Jerusalén kjokyo. Jesús tjlökwo kjrägaga tek dämärshko li, kjlara li e. Ga tjawa beno löng ba ushko.

Pablo shäng Jerusalén kjokyo

Jerusalén kjokyo ga tjawa wlokrara borwa pjeyoga Jesús tjlökwo kjräga löng lirë woowa llëme.

¹⁸ Wëshko ga Pablo jek Santiago ik, ga tjawa jek ba tjok bebi. Tjawa öötong löng eshko ga tjlapgaga Jesús tjlökwo kjräga kägäyo töno löng unukong eshko,

¹⁹ ga «Miga» lara Pablorë ba kong. E irgo ga llëye sharyara Sborë nopga judío llëm wleniyo kong ba kjishko li, e lara ba kong pjire. Larashko ga llëbo sharyono chirawayo ëmdë li, e lara pjir bakoe.

²⁰ Kuya lok ga Sbö poshrëra lok ara. E irgo ga tjlë lok ba kong ga «Pablo, pja borwa kjlara. Tjlökwo lërwa woydë bop kong kjrina. Miydëp pjlu ga judioga Jesús tjlökwo kjrägaga löng träk llëm, shtëy ga äär llëme. Ga eppa unukong tjlë ga «Kjok ilgwekklo tara Moisésdë li, e tjlwö ara. E rayako llëme» le lok eni.

²¹ Ga roy kura lok ga pja to shäng omlë oblë. Judioga löng nopga judío llëm wleniyo tjrëko li pim shäng «Llëye tara Moisésdë li, e rayëy ga pjluë» lëp to shäng eni ba kong. Ga pja tjlë ga «Bi wappa, e doyo jyä tëy llëm ga pjluë. Bi sdëkwo tek dënashko dwayo li, e sharyëy ame bakoe» lëp shäng eni.

²² »Eni ga pja shrono shäng jushko, e roy kuya lok kjluwe. ¿Eni ga llëye sharyëy?

²³ Pjlu wlo ga llëye lërwa bop kong li sharyos dey. Shji löng jushko ëre tjrëko domerga tjeng doglo pkëng (4), dämär ga käkzong shtë llëm dbar kjwöbö lara lok Sbö kong, ga e dbaryo li pjir döroë. Sharyë löng, tara Moisésdë sorë li eni.

²⁴ Woydërwa ga eppa sös jek bop tjok. Ga pja opyë ba tjok, llëye sharyëy lara Moisésdë, shji äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo li, e sharyëp ba tjok eni eshko. Ga kä shtaga potjwëga ber pjarë, pjäy unukong kong. Eni ga pja iya nopga unukongdë, ga miyde lok e go ga tjlökwo laraba kës bop kjishko li, e jyö eröe. Pja ëmdë ga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li kolëp shäng bebi, miyde lok e go ga wëlle.

²⁵ »Nopga judío llëm wleniyo Jesús tjlökwo kjräga lira, llëye sharyë wlo wlo li, e tororwa

beno ba kong pjir tjan. Tjawa tjlëno ba kong ga «Dli llë twak sböpa jyäglo kong li sho uëy llëm, öng zrök kjyotso skuya i li sho uëy llëm, srëng llë uëy llëm, ga shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm bakoe» lororwa ba kong eni» le.

Pablo sharaba Sbö u zlong bäng

²⁶ Eni ga domerga doglo pkëng (4) lara li söra Pablorë jek ba tjok. Wëshko ga opyono shäng ba tjok, ga llëye sharyëy lara Moisésdë, shji äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo li, e sharyëp ba tjok pjire. E irgo ga jek öötong shäng Sbö u zlong bäng, ga ba dbaryo pjir llono, Sbö sëngglo söya eshko wlo li söya llono, e lara tjlapgaga löng eshko li kong pjire.

²⁷ Eni ga dbargwo kjäk (7) koshe löng li pjitoe. Eshko ga Pablo öötong shäng Sbö u zlong bäng, Eshko ga judioga löng kjlëbö Asia so. Pablo iya lok ga öö le lok ara, ga nopga löng eshko li shdöra lok jong träk llëm, ga jek rish Pablo kjing go.

²⁸ Eshko ga tjlë lok nopga li kong dbo go ga «Israel tjiëyoga, tjawa kjimtozia! Domer to shäng oba ping owa kjok shto oblë oblë li ëre. Llëye le to shäng li, e shji Israel tjiëyoga ëre wloyo, kjok ilgwekklo tara Moisésdë li wloyo, Sbö u ëre wloyo bakoe. ¡Erö llëme! Nopga söra tek shrono kjlëbö jushko judío llëm wleniyo. ¡E go ga shto iak beno buk dboy Sbö kong ëre, e iara beno buk eni ame!» le.

²⁹ Lunashko ga Pablo ina lok shäng kjok shto oblë Tróximo tjok, e Efeso so, e judío llëm wleniyo. Ga eppa wotjlino lok ga söra Pablorë öötong löng Sbö u zlong bängdo lara. «Sbö u iara beno jong dboy ba kong ame» lara lok e kjishko, miga eni llëme.

³⁰ Eni ga nopga shdöktong llaw pogo kjok eshko kjwang jikong, ga tjwe zron jong Sbö u zlong bäng. Ga Pablo shara lok, dopshira Sbö u jong lishko dwayo jek kjoko, ga Sbö u kjëryo bäng bängzara jek kjlëw erä.

³¹ Eshko ga Pablo zröyde lok. Eni ga roy sökoba jem äär ëngkjwäga Roma so kägäyo kësbangyo li shwoy, tjlë ba kong ga «Pja wlëp llëme. Jerusalén soppa dew töshko shdöktong jong träk llëme» lëba eni.

³² Kuya ga ba ëngkjwäga töna ba kägäyoga tjok, ga jer lok zron jong nopga tjeng kës lishko. Iya nopga lirë ga Pablo shpora ame.

³³ Eshko ga tjlappa li jek öötong shäng Pablo shwoy ga shara. Eshko ga ba ëngkjwäga ichara ba pjirik, ba pjiriklo sharyak dröng sho go pjloglo pjök go, ga tjlë nopga tjeng li kong ga «¿No kwe ëro? ¿Llëye sharyara?» le.

³⁴ Gueniyo ga öö le lok ara, kjlara tjlë oblë, kjlara tjlë oblë bakoe. Eni ga nopga shdöktong löng kës li kuzong ga llëbo bëy li kjone dey miyde tjlappa lirë shäng llëme. E

kjĩshko ga tjlē ba ɛngkwagaga kong ga «Domer kjwe sōzi jem kjomo, bi ɛngkwaga shtoyo buk lishko» le.

³⁵⁻³⁶ Eni ga sōra lok jek āar shāng tyozlong jem kjomo wlo lishko. Eshko ga nopga tjeng kēs li iirkē ara anmoyō, jēk lōng ba irgo, ōō le lok trāk llēme. Tjlē ga «[Zrōzia]» le jong eni. E kjĩshko ga Pablo jēk om go ame, shakza ɛngkwagaga kjlōbō lirē pjā, ga sōra lok jem pjang kjomo.

Pablo tjlēno nopga tjeng ara li kong

³⁷ Eni ga Pablo zrēya lok jek lōng lishko lishko ga Pablo tjlē ɛngkwaga kīgāyo kēsbangyo li kong ga «¿Tja tjlē bop kong sira ga buere?» le ba kong, gueniyo lara tjlapga li tjlōkwo go.

Kuya ga tjlē ga «¿Pja tjlē Grecia so tjlōkwo pjłuro?»

³⁸ Kjpābāshko ga Egipto so shrono shāng kjlara jũshko, ga nopga owa no zrōk ā wleniyo, e tōna doglo sak dbāw dbāw pjloglo pkēng (4,000). Ga epga sōra jek kjok dogro no llēmshko, ɛngkwjwē tjawa Roma so tjok wlo lara. E pjaro loror» le.

³⁹ Kuya ga «Llēme. Tja judío, tja Tarso so, kjok li tjwłō ara wleniyo, e Cilicia kjokyo obi. Rokēr bop kong sira ga tja ichēp tjlē nopga tjeng ɛre kong» le.

⁴⁰ Kuya ga jlō lara.

Eni ga Pablo kojono shāng tyoklo jem li worbo pjirshko, ga orkwo poyono, pjāy kjinkozong loklo wleni. Kjinkono lōng ga tjlēno ba kong lok arameo tjlōkwo go. Tjlē ga

22

¹ «Pjeyoga, tjlapgaga, rokēr bomi kong ga tja kuzia, tja opwlikē wlo» le.

² Kuya lok ga Pablo tjlē shāng arameo tjlōkwo go kuzong ga beno lōng kjing erā. Eshko ga Pablo tjlē ga

³ «Tja ɛre judío. Tja weno buk Tarso kjokyo, e Cilicia kjokyo obi, gueniyo ga tja kuno shāng ɛreshko Jerusalén kjokyo. Ga tja oppino shāng Tjlapga Gamaliel tjok, tja pina bi kjok llgwekklo tak pjang dēnashko li go, llēye kjak llēm, sōk beke. Enido ga tja jēk shāng Sbō tjok jlōkoyo, pjāy omshāryē lōng eerishko sorē ga tja omshāryē shāng eshko eni bakoe.

⁴ »Dēnashko ga nopga jēk lōng Irbo Tjaglēn go li, e irpjanor, zrōr wlo, ga sharor, ichoror jek no shdūzlong uyo roshko, shdungoba wlo, domerga, walēga bakoe.

⁵ Syōshtaga kēsbangyo, bi tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo kēs-kēs, e omīno. E jyō lēmi wleni ga kjakrokozi ba kong. Tja kong kjibokwo twara lok, sōr bi pjeyoga lōng Damasco kjokyo li kong, nopga Irbo Tjaglēn li sōga wlēnor li shar ga pjłū wlo, tek sōr ɛreshko Jerusalén kjokyo, shdungoba wlo.

⁶ »Gueniyo ga tja ōōtong jek shāng āāto Damasco kjokyo lishko dlo dluw dik ga ĩn ga iōk shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, jek lletlet, ga tja kopjrina iōk shjiy lirē beno pjang pjirbrie.

⁷ Jekdo eshko ga tja dgonō jer tōshko, ga kur ga ɛbo tjlē ga «Saulo, Saulo, ¿tja irpjam ega?» le.

⁸ »Kur ga tja tjlē ga «Tjlapga, ¿pja ɛ?»

«Tja Jesús, Nazaret so. Irpjam to shāng wle, e tja» le bor kong.

⁹ Bor yorkagaga jek lōng bor tjok iōk shjiy li ĩna lok, gueniyo ɛye tjlēno bor kong ga kura lok llēme.

¹⁰ »Eshko ga tja tjlē ga «Tjlapga, ¿llēye shāryēr ga pjłū?»

«Pja kojōzong. Pja jongya opzrēk jek Damasco kjokyo. Llēye shāryēr wlo li, e lēba bop kong eshko» le.

¹¹ Ga tja iara iōk shjiy lirē beno kjok ĩgō llēm kjĩshko ga tja shara bor yorkagagarē bor orkwo go, ga tja sōra to ōōtong shāng Damasco kjokyo.

¹² »Domer sōk kjlara eshko ko Ananías. Kjok llgwekklo tara Moisésdē li sōya shāng pjlo bek ĩyado. Roy pjłū judioga lōng eshko uunkong li kong. Ga tjawa ōōtong lōng kjok eshko ga domer li tek shāng bor ĩk.

¹³ Eni ga shrono shāng bor zlong bāng ga tjlē bor kong ga «Saulo, pja bor kjlara, pja bokkwo poptos irōng obi, pja kjok ĩgō pjłū wlo» le. Jekdo eshko ga tja bokkwo poptono, ga domer li ĩn ga bē shāng wēlēe.

¹⁴ Eshko ga tjlē bor kong ga «Bi tjlapgaga tek dēnashko so Sbō, pja kjrara, llēye woyde li miydēp wlo, No Pjlo Bek li ĩp wlo, llēye le om go li kup wlo bakoe.

¹⁵ Ga llēye ĩnop, kurōp li, pja ber ba laga oba uunkong kong.

¹⁶ Era eni ga llēye koshēp ame. Pja kojōzong. Pja nom, pja wēba jer di roshko wlo, ga pja syōshstos Tjlapga kong, owa pjang bop go li lōya ber dret wlo» le.

¹⁷ »E irgo ga tja tek shrono shāng ɛreshko Jerusalén kjokyo irōng obishko ga tja jek ōōr shāng Sbō u zlong bāng, syōshstē wlo. Eshko ga llēbo ĩnor shji yoīno wleni.

¹⁸ Tjlapga Jesús ĩnor ga tjlē bor kong ga «Pja opshis maling jũshko Jerusalén kjokyo dwayo. Pja tjlē bor kjĩshko kjok ɛreshko ga tjlōkwo kjrēba llēme» le.

¹⁹⁻²⁰ »Kur ga tja tjlē ba kong ga «Tjlapga, dēnashko ga tja to shāng judioga syō uyo kjwarashko kjwarashko, ga nopga mār lōng bop go li, e sharor, sōror, ioror beno tjeng no shdūzlong uyo roshko, ga shpoga tjarē om go bakoe. Ga bop roy laga Esteban lira zrōkobashko ga tja shāng eshko. ĩn shāng ga ‘Zrōzia’ lēr shāng eni, ga ba zrōgaga li, ba shwong ter lēkong li skwarashko ga tja

beno shäng shwong li daga. Llëye shäryoror uunkong ère, e miydëba löng pjire” lër.

²¹ »Gueniyo kuya ga tjëlë bor kong ga “Pja nomo. Pja ichër to kjok pjola bor roy lë noppa judío llëm wleniyo kong” le bor kong» le.

²² Llëye le shäng li kura lok öötong eshko döe. Eshko ga öö le lok tjë jikong, tjëlë ga «jDomer kjwe zrözïa! jshäng kjok ère kjing go ame dey!» le lok eni.

²³ Ga öö le lok jek këgong tjë jikong, ga ba shwong kop lëkong li skwara lok, ga dbuya llaw pogo, ga klung sho pjlungyo kjre, ga dbuya lok jem jong kjomo èng kopskko.

Pablo shpoya no dagagarë lara, ga opwlikono

²⁴ Eshko ga èngkjwagaga li ichara ba kägäyo kësbangyo lirë Pablo sök èngkjwaga shtoyo li roshko, shpoya lok no shpokklo go wlo, noppa shdöktong llë kjishko le ba kong wlo.

²⁵ Eshko ga Pablo pjriya löng kjwlëshko ga tjëlë ba kong lok ga «¿No Roma so kjibokwo tjok li, e llgwemirë llëm obishko ga shpomi ga pjläre?» le.

²⁶ Kuya ba kägäyo lirë ga jek jong ba kägäyo kësbangyo li shwoy, ga tjëlë ba kong ga «Domer kjwe Roma so kjibokwo tjok. ¿Eni ga kjwëp llong?» le.

²⁷ Kuya ga jek öötong shäng Pablo shwoy ga tjëlë ba kong ga «¿Jlökoyo ga pja Roma so kjibokwo tjokde?»

«Èng» le ba kong.

²⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tja Roma so kjibokwo shik wlo ga tja dbur zano ara» le ba kong.

Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tja data Roma so kjibokwo tjok. E kjishko ga tja eni tek buk chirawa obishko dwayo» le.

²⁹ Jekdo eshko ga epga löng ba shpok wlo lara li, e opkwono eshko dwayo. Ga miydara tjlapga lirëshko ga bangkjrara ara bako, Pablo kjrochara, shpoya wlo lara kjishko.

Pablo söraba tjlapgaga bokshto

³⁰ Wëshko ga èngkjwaga kägäyo kësbangyo li wotjlik shäng ga «¿Pablo kjwe shdungko le judiogarë, gueniyo llë kjishko? Miydër woydë yötsoe» le. E kjishko ga ba dröng sho ba pjrikklo li döra, ga judioga syöshtaga kägäyoga, Judío Kjok llgwegaga Këskësyo, e rokara tön èng tjok wlo. Töno lok ga Pablo shira, iara shäng ba bokshto.

23

¹ Eshko ga Judío Kjok llgwegaga Këskësyo li ïya Pablorë drëng, ga tjëlë ba kong ga «Pjeyoga, tja parkono Sbö kong pjlu, ga tja opshäryë shäng pjlo bek Sbö bokso lër eni bor pjläshko» le.

² Kuya syöshtaga kësbangyo ko Ananías lirë ga tjëlë ga «Pablo kjwe shpozi ba kjakshko» le oba löng ba soshko li kong.

³ Kuya Pablorë ga tjëlë ba kong ga «jPja shpoya Sbörë! Pja so llëbo poglo poshtik pjublün, owa llëm, gueniyo roshko ong kjoyoe. “Tja domer pjläre” lëp shäng, gueniyo pja eni llëme. Pja sök kjweshko, tja llgwep kjok llgwëkklo tara Moisésdë li go wlo lëp, gueniyo kjok llgwëkklo li söp sök pjlo bek llëme. Söp kjwe pjlo bek ga pja no ichë bor kjak shpok llëme» le.

⁴ Kuya noppa tjeng Pablo zlong bäng lirë ga tjëlë lok ba kong ga «¿Syöshtaga Sbö kong kësbangyo kjwe äyoshtëp kjweni ega?»

⁵ «Pjeyoga, kjwe syöshtaga Sbö kong kësbangyo, e miydoror llëme. Miydoror kjwe ga loror eni llëme. Sbö tjläkwo tak pjang eni: “Bi pjluoyo, bi llgwega, e läywëyo owa wlo llëme”»* le.

⁶⁻⁸ Eshko ga miyde Pablorë ga kjok llgwegaga löng li, kjong kjong saduceoga, kjong kjong fariseoga. Saduceoga wotjlik ga shji wolono ga shji woshre ame le, Sbö parkaga kjok dogo so, e drete le, sëya llë drete le bakoe. Gueniyo fariseogara wotjlik oblë. Shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörë iröng obi lër, Sbö parkaga kjok dogo so tjok le, sëya tjok le bakoe. E kjishko ga Pablo tjëlë ba kong dbo go ga «Pjeyoga, tja fariseo, tja data fariseo bakoe. Tja wotjlik ga shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörë iröng obi lër. Ga tja ioromi shäng bomi bokshto llgwemi wlo, tja wotjlik eni kjishko» le.

Lara eni pjir ga fariseoga, saduceoga löng eshko li, e tjëlë lok èng tjok kar kar träk llëm, ga tjlapgaga li èng shdöno beno löng kjring pjök.

⁹ Ga noppa tjeng eshko li èng shdöno beno tjeng kjring pjök, ga öö le lok träk llëm bakoe. Fariseoga löng eshko li kjong kjong no pingga kjok llgwëkklo tara Moisésdë li go. Epga kojono lok ga tjëlë ga «Borwa kong ga domer kjwe llëbo owa shäryono llëme. Sëya llë, e tjëlëno ba kong kjwe, llëm ga Sbö parkaga kjok dogo so li tjläkdo ba kong kjwe» le.

¹⁰ Eshko ga noppa li shdöktong këgong anmoyö. E kjishko ga èngkjwaga kägäyo kësbangyo li ombangkjrano, wotjlik ga Pablo sho dwlëkoba sira sira kjwe le. Eni ga ba èngkjwagaga ichara tjë kara Pablo shik eshko dwayo, sëya äär ber sök èngkjwaga shtoyo lishko wlo.

¹¹ E shkëyo ga Tjlapga Jesús weno shäng Pablo kong, ga tjëlë ba kong ga «Pablo, pja wokjang, llëye bangkjrëp llëm shara. Tja roy läyworop oba kong jüshko Jerusalén kjokyo sorë ga roy lëp oba kong Roma kjokyo eni bakoe» le.

* 23:5 Éxodo 22.28.

Judioga wotjlino lok Pablo zrök

¹² Wëshko kjok shröngto ga judioga kjong kjong ëng töno wotjlík kjrinaso, Pablo zrök wlo. Ga tjlë lok ëng kong jlökoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sborë» le lok eni.

¹³ Ba lagaga eni li, e doglo sak pkëng (40) kjingsho tjok.

¹⁴ Eni ga epga jek syöshtaga kägäyoga, judio tjlappaga kjok llgwega wleniyo ik. Öötong löng ba shwoy ga tjlë lok ba kong ga «Tjawa tjlëno ëng kong jlökoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sborë» lororwa eni.

¹⁵ E kjishko ga pjäy, Judio Kajok llgwegaga Këskësyo llamo li, rokozi ëngkjwaga kägäyo kësbangyo li kong ga Pablo söya tjwe shäng, ga ie bomi bokshto, llëbo shäryara li kjakrokëmi ba kong yötso wlo. Eni ga ter söyde, tjwayde na llëm obishko ga tjawa ber löng irbo ba koshë, zröwa wlo» le.

¹⁶ Gueniyo ga Pablo dor, wa shäng kjlara, ga tjlökwo le löng li roy kura. E irgo ga jem opzrëno ëngkjwaga shtoyo lishko, ga jek öötong shäng Pablo iak shäng lishko, roy le ba kong wlo.

¹⁷ Kuya ga ëngkjwaga kägäyo rokara kjlara, ga tjlë ba kong ga «Dwlas ëre sös bor kong sira, bop kägäyo kësbangyo li shwoy. Tjlökwo le woydë ba kong» le.

¹⁸ Kuya ga söra jek ba kägäyo kësbangyo li shwoy, ga tjlë ba kong ga «Domer shdüng shäng kjlara ko Pablo, rokara bor kong ga dwlas ëre sör bop bokshto, llëbo roy le bop kong wlo» le ëngkjwaga kägäyo lirë ba kong.

¹⁹ Kuya ga dwlas li shara ba orkwo go, ga söra jek tjoksa, ga tjlë ba kong ga «¿Llëye lëp woydë bor kong?»

²⁰ «Judioga kjong kjong lano lok ëng tjok, ga wotjlino lok kjrinaso. Bong ga Pablo roke lok bop kong ga söp ba kong jongya ba llgwezlong töno löng lishko, kong llëbo kjakroke lok yötso anmoyö wlo le eni.

²¹ Gueniyo ga jlöe lëp llëme. Domerga töno tjeng doglo sak pkëng (40) kjingsho tjok, ga opjnenö löng ba koshë irbo le. Tjlëno ëng kong jlökoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sborë» lara lok eni. Eni tjok ga poshäryono löng pjir tjan, löng bop koshë dboryëp sorë koshayde eröe» le ba kong.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëye lorop bor kong li lëp ë kong llëme» le, ga ichara toe.

Pablo icharaba Cesarea kjokyo

²³ Eshko ga ëngkjwaga kägäyoga rokara do pjök, ga tjlë ba kong ga «Pjäy poshäryozong. Pjesit shkëyo ga pjäy to jongya Pablo sök Cesarea kjokyo. Ængkjwaga jëk lok dre go wleniyo sömi jer bomi tjok doglo sak dbäw pjloglo pjök (200), ëngkjwaga jëk löng

kwomgla go wleniyo sömi doglo sak kjäk (70), ga ëngkjwaga ëngkjwë kônkowo go wleniyo sömi doglo sak dbäw pjloglo pjök (200) bakoe.

²⁴ Ga kwomgla wlëmi pjök mya, Pablo sök wlo. Ga sömi bor kong yötso, äar shäng Cesarea kjokyo pjlu, së obi, kjok eshko so ichaga Félix li shwoy wlo» le.

²⁵ Ga kjibokwo tara ba kong kjwara, söya, twe Félix kong wlo. Kjibokwo li tjlë ga

²⁶ «Tjlapga no ichaga tjwlo ara wleniyo Félix:

»Miga, lër bop kong. Kjibokwo ëre taga tja Claudio Lisiasdë bop kong. ¿Pja yonde?

²⁷ »Domer jek shäng ëre shara judiogarë, zröya wlo lara. Gueniyo kuror ga e Roma so kjibokwo tjok. E kjishko ga tja öör jong bor ëngkjwaga tjok, ga wlikoror, döror ba shjiryoy.

²⁸ Eni ga rote lok llë kjïy miydër woydë kjishko ga söror jek ba Kajok llgwegaga Këskësyo töno löng li shwoy, ga iror shäng eshko ba bokshto.

²⁹ Miga rotara lok llëbo owa shäryara ba kjok llgwekklo baïya kong kjishko döe. Gueniyo bi kong ga kur ga shdüy llë kjïy llëm, zrökko llëm, iako no shdüzlong uyo roshko llëm bakoe.

³⁰ Gueniyo ga judioga kjllobö wotjlík löng ba zrök le li roy söra ba bor kong. E kjishko ga ichër jek bop shwoy, llgwer wlo. Ga loror ba rotagaga li kong ga jek jongya bop shwoy bako, llëye lako ba kjishko li le lok bop kong wlo. Shji ber eni.»

³¹ Eni ga ëngkjwaga li kong llëye shärye wlo li lara ba kägäyorë lok pjir ga toe. Pablo söra lok to jer shkëshko äar jong Antipatris kjokyo.

³² Wëshko ga ëngkjwaga jëk löng dre go li sano tjwe löng ba ëngkjwaga shtoyo iröng obi, ga jëk löng kwomgla go li to jek Pablo tjok.

³³ Öötong löng Cesarea kjokyo ga kjibokwo söya tjeng li twara lok kjok eshko so ichaga li kong, ga Pablo twara beno ba kong bakoe.

³⁴ Eshko ga kjibokwo li ina pjir ga tjlë Pablo kong ga «¿Pja kjone so?»

«Tja Cilicia so» le ba kong.

³⁵ Eni ga tjlappa li tjlë ba kong ga «Pja llgwer ga pjlu, gueniyo bop rotagaga li shrono guing» le. Eni ga iara beno shäng dak daklë, pjlu uyo shäryara pjlu Herodesdë dënashko li roshko.

24*Pablo opwikono Félix bokshto*

¹ Öötong dbargwo shkëng (5) ga syöshtaga kësbangyo ko Ananias li öötong shäng kjok eshko, judio tjlappaga kjok llgwega wleniyo kjong kjong tjok. Ga domer jek söra lok shäng kjlara obi ba tjok ko Tértulo. E Pablo rotaga, ba llamo löng li kjishko wlo le. Eni

ga epga jek öötong löng no ichaga li shwoy, Pablo rotë wlo.

² Ga Pablo rokara tlapga lirë, ga söya lok tjwe shäng ba bokshto. Eshko ga Tértulo omrotë, tjëlë Félix kong ga «Tjlapga no ichaga, pja tjwölë késbange. Eeri ga öötong lu pjlögo ara tjän ga tjawa löng wlëp, wopjlu bop kjishko, ga bop kjok miydë li kjishko ga llëbo shäryorop ara kjok ëreshko beno pjlü, owa llëme.

³ E kjishko ga tjawa löng wopjlu bop tjok. Enido kjone pogo ga pja roy läywe borwa pjeoygarë pjlü.

⁴ Gueniyo pja dbar jerwa ara llëm wlo ga rokërwa bop kong ga tjawa tjëlë li kus sira.

⁵ »Domer kjwe miydororwa ga kjwe owa. To shäng kjok kjwang jikong judiöga barwë ara, shdöya wlo le. Nopga löng kjok ëreshko kowëba nazarenoga, domer kjwe ba kägäyo.

⁶⁻⁸ Borwa Sbö u li ëmdë ga ie ber jong dboy Sbö kong ame wlo lara, ga sharorwa eshko e kjishko. * Eni ga kjakrokos pjarë om go ba kong. Miydëp e go ga tjlökwö lërwa löng ba kjishko kës li, e jlöe» le.

⁹ Eshko ga judiöga löng li tjëlë ga «Eni jlöe» le lok eni.

¹⁰ Eni ga tlapga li orkwo pingö Pablo bët, pja tjëlëzong loklo wleni, ga Pablo tjëlë ga «Miydër pjlü ga pja parkë sök jushko no llgwega lu pjlögo ara tjän. E kjishko ga tja opwlikë bop bokshto wlëpe.

¹¹ Eni ga tja tjëlë li jlöre miydëp woýdë ga kjakrokëp ë pogo kong om go ga pjlü. Eeri ga öötong dbargwo sak kjwara kjingsho pjök (12) ga tja öötong shäng Jerusalén kjokyo, Sbö poshrëk wlo.

¹² Eshko ga tja wlëna lok shäng tjlökwö kjlopwë kar kar ëbo tjok llëme. Eye shdöror llaw pogo llëme. Sbö u zlong bäng ga llëye shäryoror llëm, judiöga syö uyo roshko llëm, shto oblë llëm bakoe.

¹³ Tja rote lok li llëbo wlëna jlökoyo bor shdungko wlo drete.

¹⁴ »Gueniyo lër jlökoyo ga nopga jëk löng Irbo Tjaglën li go sorë ga tja omshäryë shäng eni. E kjishko ga bor rotagaga löng kjwe tjëlë ga tja jëk shäng Sbö tjok bëy llëme le, gueniyo borwa tlapgaga tek dënashko so Sbö li, e poshrër, kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e jlöe lër uunkong baïya dik, ga kjibokwo tara Sbö tjlökwö lagagarë li, e jlöe lër bakoe.

¹⁵ Ga tja sök Sbö koshë ga shinmoga, e woshre iröng obi uunkong, pjlö bekde, de pjlö bek llëme, gueniyo woshre iröng obi. Kjwepga kjwe löng omkoshë sorë ga tja omkoshë shäng eni bakoe.

¹⁶ E kjishko ga tja drön ara, tja ber pjlö bek Sbö bokso wlo, tja ber pjlö bek nopga bokso wlo bakoe.

¹⁷ »Lu to jek pjlöböso ga tja öör jëktong shäng kjok shto oblë oblë ga tja jek öötong shäng iröng obi bor kjokshko, dbur twër oba song wleniyo kong wlo, Sbö sëngglo sör, twër ba kong ba ushko wlo bakoe loror.

¹⁸ Ga tja wlëna kjwepgarë eshkoshko ga llëye shäryërwa lara Moisésdë, tjawa äar Sbö poshrëk ba ushko ga pjlü wlo li, e shäryër pjir shäng kjwlëe. Eshko ga nopga jëk löng bor tjok ara llëm, ga eye ëng shdök löng llëm bakoe.

¹⁹ Eshko ga judiöga Asia so löng kjlöbö, ga llëye lër bop kong li, e ina lok pjire. Zok ga epga tjwayde löng jushko om go, opping na bop bokshto, tja rote wlo. Kuya ga llëbo shäryoror sit jlökoyo, tja rote wlo wleni ga le lok om go ga pjlü.

²⁰ Eni llëm ga shrono löng kjwe, tja shäng ba bokshto no llgwezlong shtoyoshko ga llëye wlëna bor tjok, tja shdungko wleni ga le lok bop kong ga pjlü.

²¹ Gueniyo ga tja le lok li kjrinaso ga pjlü. Tja shäng ba bokshtoshko ga tja tjëlë ba kong dbo go ga «Tja wotjlik ga shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörë iröng obi lër. Ga tja iak shäng bomi bokshto llgwemi wlo, tja wotjlik eni kjishko» lër ba kong eni eröe» le.

²² Irbo Tjaglën le li miyde Félixde sök pjlü. Eshko ga tjëlë ga «Lgwer eniwa tjok llëme. lër ber Tjlapga Lisias tjwe guing, ga llgwer eshko jä» le.

²³ E irgo ga tjëlë ëngkjwaga kägäyo shäng li kong ga «Pablo kjwe ios ber shäng jushko dak dak lë, gueniyo rayos shäng lguing. Ga ëbo tjwe ba ik ga som llëm, sëya, kjimte woýdë ga wëyë» le.

²⁴ Öötong dbar kjwöbö ga Félix äar shäng Pablo shwoy, ba boy Drusila tjok. Walë, e judio. Eshko ga Pablo rokara Félixde jek ba shwoy. Ga Pablo lano ba tjok, shji mär Cristo Jesús go sorë kjishko.

²⁵ Eshko ga Pablo tjëlë ba kong ga «Shji woýde Sbörë ga shji jëk löng pjlö bek, llëbo shäryëy woýde owashko ga shji drön ëë, shäryëy llëm wlo. Ga llono ga shji llgwega Sbörë» le.

Lara eni li kuya Félixde ga beno shäng sëya llëm, woýdë arae. Eni ga tjëlë ga «Ber eni guing. Pja nomo. Tja dbar tjok ga pja rökotë obi» le.

²⁶ E irgo ga Félix shäng Pablo koshë, kong dbur twe, raye wlo le. E kjishko ga roke enido, lan ba tjok wlo.

²⁷ Shärye beno shäng eni öötong lu pjlögo pjök. E irgo ga Félix opshino ba shto dwayo,

* **24:6-8** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjëlë ga «... ga sharorwa eshko e kjishko. Llgwerwa borwa kjok llgwekklo go lororwa, gueniyo ga ëngkjwaga kägäyo késbango ko Lisias opzrëno jek eshko ga döra borwa shjiryo dbo go. Ga tjawa ichara tek bop shwoy ba rotë.»

ga äska beno sök Porcio Festo. Ga Félix ber pjlú judíoga tjok wlo le ga Pablo iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko.

25

Pablo opwlikono Festo bokshto

¹ Eshko ga Festo öotong beno sök kjok eshko so ichaga öotong dbargwo mya ga opshino Cesarea kjokyo dwayo jem öotong shäng Jerusalén kjokyo.

² Eshko ga syöshtaga kägäyoga, judíoga oblé tjwlo ara wleniyo, e tóno Tjlapga Festo tjok, ga tjléno lok ara Pablo wloyo.

³ Tjlé lok ba kong ga «Tjawa kjimtép sira. Pablo ichép tém söya lok borwa kong Jerusalén kjokyo» le, gueniyo e wopro ga epga löng poshäryé ba zrök irbo wlo le.

⁴ Kuya Festoré ga tjlé ba kong ga «Lléme. Pablo, e iak beno shäng no shdüzlong uyo roshko Cesarea kjokyo, ga tja wotjlík ga tja jongya wop ä iröng eshko lér.

⁵ E kjishko ga bomi tjréko éreshko tjlapgaga tjwlo kékés wleniyo ichémi jer bor tjok kjlóbö Cesarea kjokyo. Llébo shäryara domer liré owa ga rotémi eshko ga pjlúe» le.

⁶ Ga Festo beno shäng Jerusalén kjokyo judíoga li tjréko dbargwo kjwong (8), sak kjwara (10) dik. E irgo ga to jer iröng Cesarea kjokyo. Wëshko ga öotong sök no llgwezlóng shtoyo lishko, ga no ichara jek Pablo wlojkré.

⁷ Eni ga Pablo opzrök jek äar shäng tjlapga sök lishko ga judíoga jer öotong löng Jerusalén kjokyo dwayo li jek Pablo zlong bäng, ga tjléno lok ara llébo owa kësbang, gueniyo lléye wléna ba kong, ber shdungko wlo drete.

⁸ Eshko Pablo opwliké wlo ga tjlé ga «Lléye owa shäryoror lléme. Lléye shäryoror judíoga kjok llgwekklo li wloyo llém, lléye shäryoror Sbó u li wloyo llém, lléye shäryoror tjlapga pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo li wloyo llém bakoe» le.

⁹ Gueniyo Festo ber pjlú woydë judíoga tjok kjishko ga tjlé Pablo kong ga «¿Pja jem woydë Jerusalén kjokyo, pja llgwer eshko wlore?»

¹⁰ «Lléme. Tja shäng pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo li no llgwezlóng bokshto, tja llgweya wlo. Miydép pjlú ga lléye shäryoror owa judíoga kong lléme.

¹¹ Llébo owa shäryoror, tja ber zrökko wlo wleni ga tja zrökko. Gueniyo tjlökwo le lok bor wloyo li, tja rote li jyö erö wleni ga tja twako ba kong wlo lléme. Ga rokër bop kong ga tja llgwega ber pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo liré om go» le.

¹² Eni ga Festo lano ba poshdunggaga löng li tjok. Lano pjir ga tjlé Pablo kong ga «Rokorop bor kong ga pja llgwega ber pjlú

kësbangyo sök Roma kjokyo liré om go. E kjishko ga pja ichër jongya ba shwoy Roma kjokyo» le.

Festo lano Agripa tjok Pablo kjishko

¹³ Dbar kjwöböso ga shto oblé so pjluyo ko Agripa öotong shäng Cesarea kjokyo Festo ik. Agripa dor Berenice, e jek shäng ba tjok bakoe.

¹⁴ Ga beno löng eshko dbar kjwöböso. Dbar kjwara ga Festo tjléno ba kong Pablo kjishko. Tjlé ga «Domer shäng éreshko kjlara ko Pablo, iara Félixde beno shäng no shdüzlong uyo roshko.

¹⁵ Ga tja öör jem shäng Jerusalén kjokyoshko ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, epga ba rotono bor kong ara. Woyde lok ga Pablo, e shdungko jlöe lér ba kong.

¹⁶ »Ga dboryoror. Tja tjléno ba kong ga «Tjawa Roma so, tjawa sgak löng éye iérwa zrökoba wlo jekdo, ba rotaga li tjwe löng éng bokshto llém guing lléme. Woyde ga rote lok éng bokshto, opwliké wlo» loror.

¹⁷ »Eni ga epga öör löng jüshko ga tja dbar zano lléme. Wëshko dö ga tja jem öotong sök no llgwezlóng shtoyo lishko, ga nopga ichoror jek domer li wlojkré, ga söra lok jek öotong shäng eshko.

¹⁸ Gueniyo ga ba rotaga shrono löng li tjléno ga lléye owa lara ba kjishko woyotjlínor dik lléme.

¹⁹ Tjléno lok ga ba kjok llgwekklo li söya shäng bëy lléme. Ga lano lok domer kjlara ko Jesús kjishko. Tjléno lok ga domer li wolono, gueniyo Pablo tjlé ga shäng së obi le lok eni eröe.

²⁰ Eshko ga lléye shäryer ga pjlú li miydér sök lléme. E kjishko ga tja tjlé Pablo kong ga «¿Pja jem woydë Jerusalén kjokyo, pja llgwer eshko wlore?» lér.

²¹ »Gueniyo ga tjlé bor kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios ber sök na, tja llgweya pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo liré om go guing» le. E kjishko ga ioror beno shäng dak dak lé, ichër tjlapga pjlú li shwoy llono ga bue guing» le.

²² Kuya ga tjlé ba kong ga «Tja émdé ga domer li tjlé soré kur woydë bakoe» le.

Kuya ga tjlé ba kong ga «Bong erö ga tjlé soré li kuba» le.

Pablo tjléno Pju Agripa bokshto

²³ Wëshko ga Agripa, Berenice, e opzréno jek löng no llgwezlóng shtoyo roshko. Eshko ga shréraba ara, romgué jong trák lléme. Löng eshko li tjlapgaga éngkjwaga kägäyo kékés wleniyo, domerga eshko so tjwlo kékés wleniyo bakoe. Öotong tóno löng ga nopga ichara Festoré jek Pablo wlojkré, ga söra lok öotong shäng eshko.

²⁴ Eshko ga Festo tjlê ga «Pjlu Agripa, pjây tjlappaga tîno lîng bi tjok na, domer shâng kjwe îzia. Woyde judiôga kjlobirê ga domer kjwe ichêr zrôkoba wlo. Eni li woyde lok jûshko Cesarea kjokyo, Jerusalén kjokyo bakoe.

²⁵ Gueniyo ga bor kong ga llêye owa shâryara, ber zrôkko wlo llême. Gueniyo tjlêno om go ga “Tja llgwegaga ber tjlappaga pjlu kêsbangyo sök Roma kjokyo lirê om go” lara. E kjîshko ga ichêr to eshko lêr.

²⁶ »Woyde ga llêbo têr ba kjîshko, ichêr tjlappaga pjlu kêsbangyo li kong, gueniyo llêye lako ba wloyo bor kong drete. E kjîshko ga rokoror tek shâng bop boksho, Tjlappaga Pjlu Agripa, pjây uunkong boksho bakoe. Eni ga kjakrokoromi yôtso pjir ga llêbo ber têr wlo ga tjlôkwo tjok wlo.

²⁷ Bor kong ga no ichêr to, llgwegaga tjlappaga pjlu kêsbangyo lirê wlo ga woyde ga llê kjîy loroy ba kong yôtso guing» le.

26

¹ Eshko ga Pjlu Agripa tjlê Pablo kong ga «Woydêr ga pja tjlêb bop kjîshko om go shara» le.

Kuya ga orkwo poyono, pjây kjinkozong loklo wleni, ga tjlê ga

² »Tjlappaga Pjlu Agripa, tja shâng jûshko bop boksho, “Llêye lara judiogarê bor kjîshko li, e eni llême” lêr bop kong miydêp wlo, ga tja wopjlûe.

³ Tjawa judiôga, tjawa llêbo shâryê sorê li miydêp sök pjlu. Tjawa êng dboryê kar kar llê kjîshko li miydêp pjlu bakoe. Eni ga miydêr ga tja tjlê bop kong ga tja kup sök pjlu. E kjîshko ga rokêr bop kong ga tja kus sök wop tjok sira guing.

⁴ »Tja miyde judiôga uunkongdê tek chirawashko dwayo. Tja shâng bor kjokshko, llêm ga Jerusalén kjokyo shko ga tja opshâryê sorê, e miyde lok pjlu.

⁵ Miyde lok pjir ga tja fariseo tek dëna tjân, ga le lok woydê wleni ga le ga pjlu. Ga tjawa fariseoga, judiôga kjok llgwekklo li jnenwa yôtso anmoyô, judiôga llamo li kjîmmo.

⁶ Tjlôkwo lara Sbörê borwa tjlappaga tek dênashko so kong jlôkoyo li, e koshêr sök îyado. Era eni tjok ga tja sôra lok, tek shrono shâng, tja llgwekoba e kjîshko wlo.

⁷ »Israel tjêyoga uunkong kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, tjlôkwo lara li koshe lîng îyado. E kjîshko ga Sbô, e poshrêya shkê dba, ga parkê lîng ba kong îyadoe. Ga tjlôkwo koshe lîng li, tja omkoshê shâng bakoe. Tjlappaga Pjlu Agripa, tja rote judiogarê lîng e kjîshko!

⁸ »Shji judiôga wotjlîk ga shji wolono ga shji woshre Sbörê irîng obi jlôe lèy llêm ega?

⁹ »Dênashko ga tja wotjlîno om go ga bek wlo ga tja parkê Jesús, Nazaret so li nopga wloyo loror.

¹⁰ Ga shâryoror eni eshko Jerusalén kjokyo. Tja ichaga syôshtaga kâgâyogarê, ga Jesús tjlôkwo kjrագaga li ichoror no shdüzîng uyo roshko arae. Ga zrôkobashko ga tja tjlêno ga “Kjwe zrôkko” loror bebi.

¹¹ Enido ga tja ôor shâng ba wlêk judiôga syô uyo lok oblê oblê li roshko. Wlênor ga shdun ara, Jesús lâywe owa wlo lêr. Ga tja iirkono ara ba kong lok, ga irpjanor Jerusalén kjokyo lishko dô llême. Irpjanor jek shâng kjok shto oblê oblê, oba tjêyo eniyo llêm wleniyoshko bakoe.

¹² »Shâryêr shâng eni kuzong ga pjlara ga tja jek shâng jongya Damasco kjokyo, tja ichak syôshtaga kâgâyogarê, pak twara lok bor kong li shâryêr wlo.

¹³ Gueniyo dlo dluw dik ga ïn ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, kâlâ dbo dlo kjinmo, jek lletlet, ga tja kopjrina beno pjang pjiribri bor yorkagaga jek lîng li tjok.

¹⁴ Eshko ga tjawa dgoni jer lîng tôshko, ga kur ga êbo tjlê bor kong rameo tjlôkwo go ga “Saulo, Saulo, ¿tja irpjam ega? Pja opyê shâng bor wloyo ga pja opshdung shâng om goshko, e so ông llê, ba shpokklo dbo stek li te om go kjoyoe” le.

¹⁵ »Kur ga tja tjlê ga “Tjlappaga, ¿pja ê?”

»“Tja Jesús. Irpjam to shâng wle, e tja.

¹⁶ Pja kojôzong. Tja weno shâng bop kong êre, pja kjroror ber shâng bor parkaga wlo kjîshko. Woydêr ga llêye ïnop êre, llêye pin bop kong li, e lêp oba kong.

¹⁷⁻¹⁸ Ga pja to shâng ba lêshko ga pja wlikêr judiôga wloshko dwayo, nopga judiô llêm wleniyo wloshko dwayo bakoe. Pja ichêr jongya nopga judiô llêm wleniyo kong jlôkoyo. Woydêr ga ega ber lîng bokkwo roshwing pjir wleni, ga jêk lîng kjok ro sî roshko wleni ame, jêk lîng iök shjiy roshko wleni shara. Woydêr ga lîng Á wloshko ame, ber lîng Sbô wloshko shara. Woydêr ga owa pjang ba go li lôn ber dret, ega iêr ber lîng ba pjeyoga mâr bor go erô li tjok wlo. Pja ichêr jongya nopga judiô llêm wleniyo kong, llêbo uunkong êre shârye wlo” le bor kong.

¹⁹ »Tjlappaga Pjlu Agripa, eni ga llêbo ichara Sbörê bor kong kjok dogo dwayo ïnor shji yoïno wleni li jlôe loror, ga koloror.

²⁰ Bâm go ga tjlôkwo êre loror judiôga lîng Damasco kjokyo li kong, e irgo ga judiôga lîng Jerusalén kjokyo li kong, judiôga lîng Judea kjokyo kjok kjwang jîkong li kong, nopga judiô llêm wleniyo kong bakoe. Tja tjlêno ba kong ga “Llêbo owa shâryemi lîng li, e owa jlôe lozi, ga rayozî, ga pjây optwos Sbô kong dey. E irgo ga llêbo shâryozî pjlo bek, pjây kjlopswono jlôe lèba wlo” loror.

²¹ »Tja shara judíogare Sbò u zlong bãng, tja zróya lok wlo lara e kjíshko.

²²⁻²³ Gueniyo tja kjimte Sbörë shäng. E kjíshko ga tja beno shäng ba tjlòkwo lè nopga uunkong kong, tjwlò kèskès li kong, tjwlò chila li kong bakoe. Llèye shàryè wlo lara Moisés, Sbò tjlòkwo lagagarè dèna tjän li, e shàryono eni jlòe lèr oba kong. Tjlèno lok ga «Llono ga no pjluyo iche le Sbörë li shronoshko ga woyde ga shdungoba, wolon, ga woshre Sbörë iröng obi, shinmoga tjeng kès li bãm go. Shàryè eni, ga shji dòya Sbörë sorè li roy shdòya ba pjejoga judíoga kong, nopga judío llèm wleniyo kong bakoe. Shji jèk löng kjok ro sī roshko wleniyo kong ga roy ber iök shjiy wleni» le lok beno pjang ba kjiobkwo go eni» le.

²⁴ Eshko ga Pablo tjlè shäng opwlikè eni wopro ga tjlòkwo skokza Festorè, tjlè ba kong dbo go ga «Pablo, ¿pja skwère llèro? Pja oppino ara ga pja iara beno shäng skwè erà» le.

²⁵ Gueniyo kuya ga tjlè ba kong ga «Tjlapga Festo, tja skwè llème. Tjlòkwo lèr li, e jlòe. Tja tjlè li, e bek lotè.

²⁶ Tjlapga Pjlu Agripa sòk kjwe. Tjlòkwo lèr li, e miyde sòk pjluè. E shàryak lütshko llèm, e wèlèe. E kjíshko ga tja tjlè shäng wlèp ba bokshto. Miydèr pjlu ga sòk kjwe ommiydè pjluè» le.

²⁷ E irgo ga Pablo tjlè tjlapga Agripa kong ga «Tjlapga pjlú, ¿woyotjlíp ga llèye lara Sbò tjlòkwo lagagarè li, e jlòe lèpde? Miydèr ga e jlòe lèp» le.

²⁸ Kuya ga tjlè ba kong ga «¿Tja kjlopswèp ber Cristo tjlòkwo kjruga maling jüni lèpdo?»

²⁹ «Wop chirare, de wop arare, gueniyo rokèr Sbò kong ga pja, nopga uunkong tja kuya löng jüshko eerishko, pjây äär ber löng Cristo tjlòkwo kjruga botoya dik, gueniyo pjirik löng dröng sho bomi orkwo go jüni botoya dik llème» le ba kong.

³⁰ Eni ga pjlú li kojono opshik kjoko wlo, kjok eshko so ichaga tjok, Berenice tjok, nopga sirkeno löng ba tjok li tjok bakoe.

³¹ Ga to opshino löng lan dboshko, tjlè lok èng kong ga «Domer kjwe llèye owa shàryara ber zròkko wlo llèm, shdungko shäng kjèrshko èmdè llèm bakoe» le lok eni.

³² Eshko ga Agripa tjlè Festo kong ga «Domer kjwe «Rokèr ga tja llgwegaga ber pjlú kèsbangyo sòk Roma kjokyo lirè om go» lara llèm kjwe ga rayoroy ga pjluè» le.

27

Pablo icharaba to jongya Roma kjokyo

¹ Woyotjlina tjlapgaga lirè pjir ga tjawa iche jek jongya Italia kjokyo wlo leshko ga Pablo, e twara lok èngkjwagaga ara kägäyo kjlara kong, de wlo. Domer, e ko Julio. E èngkjwaga parkè löng pjlú kèsbangyo sòk

Roma kjokyo li daga wleniyo. Ga kong nopga oblè shdung löng eshko, e twara lok, de wlo bakoe.

² Eshko ga kjoyong pjang kjlara kèsbang jek äär Adramitio kjokyo dwayo brik pjang kjwlè jongya Asia kjoyong tjyozlong shtoyo kjrinashko kjrinashko le, ga tjawa opyono e roshko, ga tjawa opshino toe. Aristarco jek shäng borwa tjok bebi, e Tesalónica so. Tesalónica kjokyo, e Macedonia kjokyo obi.

³ Wèshko ga tjawa öötong löng kjoyong tjyozlong kjokyo ko Sidón. Eshko ga Pablo songe le Juliorè, ga rayara to ba pjejoga wleni löng eshko li ik, kjimte lok wlo.

⁴ E irgo ga tjawa opshino to Sidón kjokyo dwayo. Eshko ga pjluk tjeve jong dbo ara dlung buk kès li shwo lèkong, ga tjawa bakwe jong iröng eröe. E kjíshko ga tjawa to jek dipzono dlung tjreko ko Chipre, e pjlor dew lèkong pjluk ara llèmshko.

⁵ E irgo ga tjawa dipzono jek dlung buk Cilicia kjokyo, Panfilia kjokyo, e bokshto, kjwo kalèkong, ga tjawa tjyono öötong löng Mira kjokyo, e Licia kjokyo obi.

⁶ Eshko ga kjoyong wlèna èngkjwaga kägäyo lirè pjang kjlara oblè kèsbang jek äär Alejandría kjokyo dwayo, brik pjang kjwlè jongya Italia kjokyo le. Eni ga tjawa opyono e roshko ba tjok, tjawa jek kègong shara wlo.

⁷ Dbar kjwöböso ga pjluk ara kjíshko ga tjawa jèktong kjoyong li go wor, ga pakyo ara, eni ga tjawa jek öötong löng Gnido kjokyo gomyo. Ga tjawa jek bek lororwa, gueniyo tjawa bakwe pjlukdè ara obi kjíshko ga tjawa dipzono jek dlung tjreko pjang kjrinarina obi ko Creta, e pjlor dew lèkong pjluk ara llèmshko, kjok ko Salmón li bokshto.

⁸ Ga tjawa jek löng, gueniyo dlung sor go soyo arae. Eni ga tjawa jek äär löng kjok buk kjrina kowèba Kjoyong Tjyozlong Shtoyo Pjlúshko, Lasea kjokyo buk ba soshko.

⁹ Eshko ga tjawa barwara pjlukdè ara kuzong ga dbar to jek kop ara tjän. Shji iè llèm Sbò kong dbaryo shrèya judíogare li, e to jek tjän, ga miydororwa e go ga kjok owa shunyo shrè ara dbaryo li döröe. Kjok eni ga dlung iirkè arae. E kjíshko ga shji jek dlung kjing go ga shji sjèke. Eni ga nopga jek löng li poshduna Pablorè, tjlè ga

¹⁰ «Domeraga, in ga shji jek löng ère kong llèbo wen owa, shji kjoyong kèsbang ère jer bi shjiryo, bi llèbo tjeng kès wle tjok. Erö llème. Shji èmdè ga jer bakoe. Shji ber löng na dey» le.

¹¹⁻¹² Gueniyo ga kjoyong tjyozlong shtoyo eshko li, kjok owa dbaryo ga shji löng shto eshko ga pjluè llème. E kjíshko ga kjoyong sogo li, ba kjoyong söga shäng li, e tjlè lok èngkjwaga kägäyo li kong ga «Shji jek dey» le. Nopga llamo löng kès li wotjlík jong e kjoyo bakoe. Tjlè lok ga «Shji opshik jüshko dwayo dey. Tjlíy, shji jek Fenice kjokyo ga buere

ÿy wlo. Eshko ga kjok owa dbaryo ga shji löng shto eshko ga pjlúe» le. Fenice kjokyo, e kjoyong tjyozlong kjokyo buk Creta kjokyo obi. Eshko ga dlo jer shwo lëkong li ÿy ga wëlee. Kuya Juliorë ga tjlökwo baiya lok li kolara, Pablo i lira kolara llëme.

Dlung kjing kjok owa, pjluk ara

¹³ Eshko ga pjluk li tjwe jong dlung buk kës shwo lëkong, gueniyo wore. E kjishko ga wotjlik lok ga «Shji to ga bue» le. Eni ga ba dröng sho kjoyong shaklko kësbang lona jer dlung roshko li shira lok tëm kjoyong li roshko iröng obi, ga tjawa opshino jek löng dlung tjërko Creta li kjako.

¹⁴ Gueniyo wop tjok ga pjluk tjwe jong kjrina obi, dlung tjërko li shwo lëkong shara, dbo ara anmoyö, pjluk li kowëba Nororiental,

¹⁵ ga tjawa bakwara arae. Eni ga kjoyong kësbang li bojonwa ber buk pjluk li shwo lëkong lërwa ga äe. E kjishko ga kjoyong li rayorowa söya pjluk lirë om go äar kjone ga eshko.

¹⁶ Ga tjawa söra to jek dlung tjërko buk chirawa ko Cauda pjlör dew lëkong. Eshko ga pjluk dbo ara llëme. E kjishko ga kjoyongwa chirawa sörwa pjang kjlara li irgo kjro go, e poyonwa jem kjlara li roshko lërwa. Ga tjawa kong pak twara ara, gueniyo ga poyonorwae.

¹⁷ E irgo ga kjoyong kësbang li doyo pjirira domerga lirë lok tuk, war llëm wlo le. Eshko ga tjlë lok ëng kong ga «Shji söya pjluk kjwerë jek äar jong bo buk kjweshko ko Sirte lishko. Kjweshko ga kjone kjoneshko ga ro chira, ga shji kjoyong pjë, war bi shjiryoy» le eni, ga bangkjrara lok arae. E kjishko ga shwong kjoyo shtëgro ara pje lok pjang kjomo pjluk shaklko kjoyong jek wlo li, e lona lok ter töshko, söya pjlukdë jek eshko llëm wlo, ga kjoyong li rayara lok söga pjlukdë om go shara.

¹⁸ Wëshko ga dlung kjing go li pjluk ara obi, tjawa bakwe dbo ara iyadoe. Eni ga kjoyong sögaga kjarga löng ba llëbo söya tjeng soynekklo kës li dbuk lok jer dlung roy.

¹⁹ Wëshko ga ba orkwo om go li goshko ga shwong kjoyo shtëgro ara li dbura lok jer dlung roy, kjoyong so llë, kjor llë kjoyong shaklko llë li tjok bakoe.

²⁰ Dbar kop ara ga kjok owa owa, pjluk tira llëm dlung kjing go, dlung iirkë arae. E wopro ga dlo wen llëm, dbala ëmdë llëm bakoe. Eshko ga tjawa to jek löng kjone miydërwa sira llëm, ga tjawa där, e koshërwa ame, e woyojerorwa pjire.

²¹ Eshko ga tjawa löng ioydë llëm dbar kop ara tjän. Eni kuzong ga Pablo kojono shäng

nopga löng li tjërko, ga tjlë ga «Domerga, shji löng Creta kjokyo obishko ga tja koloromi kjwe ga shji to löng song jüni llëm, ga bomi llëbo jeno bomi shjiryoy llëm bakoe.

²² Gueniyo eni tjok ga rokër bomi kong ga pjäy dbokjrozong. ÿye löng jüshko ga wolon kjlara llëme. Gueniyo kjoyong kësbang ërera jer bi shjiryoy.

²³ Sbö, e bor sogo, ga tja parkë shäng ba kong iyado. Luna shkëyo ga ba parkaga kjok dogo so ichara weno shäng bor kong kjlara,

²⁴ ga tjlë bor kong ga «Pablo, llëye bangkjirëp llëme. Pja jongya pjluk kësbangyo sök Roma kjokyo li bokshto, pja llgweya wlo. Bop kjishko ga nopga löng kjoyong kësbang roshko kjlobi kjwe wolon llëm, döya Sbörë uunkong» le.

²⁵ E kjishko ga pjäy dbokjrozong. Sbö, e koshër ga shji kjimte jlöko, lara ba parkaga lirë bor kong sorë li eni.

²⁶ Gueniyo ga shji söya pjlukdë äar dlung tjërko pjang kjrina, ga kjoyong ëre pjë dlar ber buk eshko» le.

²⁷ Eshko ga öötong dbar sak kjwara kjingsho pkëng (14) ga tjawa bakwe pjlukdë jek löng dlung ko Adriático* li kjing go obi. E shkëyo kjok rong dik ga kjoyong sögaga li tjlë ëng kong ga «Shji ääto pjöshko dikjoyoye» le.

²⁸ Ga dlung li ro kjöm, e tjlina lok ba tjlökklo go, ga beno ro wop orkwo jyäglo† pjloglo sak kjwong (80). Wop tjok obi ga tjlina lok jek obi, ga beno ro wop orkwo jyäglo pjloglo sak tjer (60).

²⁹ Eshko ga bangkjire lok ara, pjë ak go le, ga dröng sho kjoyong shaklko kës kës lona jer dlung roshko kjwo pkëng (4) kjoyong si lëkong, kjoyong li jek ame wlo. Eni ga beno löng eshko syöshtë, epga kjok shrän löng së obi wlo le.

³⁰ Eni ga kjoyong sögaga li tök woydë kjoyong li roshko dwayo le, ga opyorgö löng kjoyong chirawa li long jer dlung kjing kjoyong kësbang li ne lëkong. Shäryara eni, dröng sho kjoyong shaklko löya wlo lara, miga tök wlo le.

³¹ Gueniyo eshko ga Pablo tjlëno ëngkjwagaga löng li kong, ba kägäyo li kong bakoe. Tjlë ba kong ga «Kjwepga kjwe ber löng kjoyong kësbang ëre roshko llëm ga pjäy där llëme» le.

³² Eni ga kjoyong chirawa löya kjoyong sögagarë löng li, e kjoyongyo zara ëngkjwagaga lirë tas tas, jer lono dlung kjing go, ga jenoe.

³³⁻³⁴ E irgo ga kjok shränto ga Pablo tjlë nopga löng eshko uunkong kong ga «Öötong dbargwo sak kjwara kjingsho pkëng (14) tjän ga pjäy löng woydë, ga pjäy ioydë llëm bakoe. E kjishko ga rokër bomi kong ga pjäy

* 27:27 Eshko dbaryo ga dlung kowëba *Adriático* li, e dlung kowëba *Adriático* eerishko li llëme. E oblë. † 27:28 *Orkwo jyäglo pjilara*, e *centmetro sak pkëng kjingsho shkëng (45) dik*.

ios sira. Pjây löng sê wlo ga woyde ga pjây iê. Eni ga pjây wolon kjlara llêm, homi kâkzong êmdê ga jer pjlara llêm bakoe» le.

³⁵ Lara eni pjir ga pjlung shosho suk pjir kjrara tjeng kjwara ba wloshko, ga syôshtono Sbô kong, tjîê ga «Dîi êre tworop borwa kong. Tjawa ber wopjlû bop tjok e kjîshko» le nopga tjeng kês li bokshto. Eni ga tora bêy ga uarae.

³⁶ İya uunkong lirê ga wokjankono, ga iono lok bakoe.

³⁷ Tjawa löng kjoyong li roshko uunkong ga doglo sak dbâw pjloglo pjök kjingsho sak kjâk kjingsho tjer (276).

³⁸ Ga iono lok woydara bayo kjôm ga eni. E irgo ga pjlung shosho söya tjeng kjoyong roshko kês li dbura jer dlung roy dret, kjoyong li wênÿê wlo le.

³⁹ Kjoyong shrâno pjir ga tjawa löng kjokyo kjone miyde kjoyong sögaga lirê llême. Gueniyo İya lok ga bo jem buk eshko kjrina, la sho tjok. Eni ga wotjlik lok ga «Kjoyong êre tjyêy kège sit ga buere İy» le.

⁴⁰ Ga ba dröng sho kjoyong shakklo kês kês lona jer tjeng dlung roshko li, e kjoyungyo zakka lok tas tas beno tjeng dlung roshko eshko. Ga ba kjlongkwang lok si lèkong ba llgwekklo li kjoyungyo döra bakoe. E irgo ga shwong kjoyo pjluk shakklo li, e poyona lok kara ba kjoyong li ne lèkong, bakwe pjlukdê jek kègong pjôshko wlo lara.

⁴¹ Gueniyo to jek jong la sho töno tjeng dlung roshko li bêt ga kjoyong li lliktong beno buk la sho li roshko. Eshko ga ne lèkong li lliktong beno jong wir ame, ga si lèkong li, e shpoya dlung pjublunyorê ara, ga dloktong kjwangyo dboy dboy.

⁴² Eni ga êngkjwagaga li tjîê êng kong ga «Nopga dêy, söy tjeng kjwe zröy dret dey, llêm ga ichêy jek wê İ ga tók lok drete» le.

⁴³ Gueniyo woyde ba kâgäyo lirê ga Pablo zröya llême le, ga tjîê êngkjwagaga li kong ga «Wêyê, zröy llême. Èye wê pjlu ga optê jer dlung roy bâm go, jek wê İ äar pjê jong pjôshko.

⁴⁴ Llamo löng oblê jek kjorkwang kjing go, llêm ga kjoyong dloktong kjwangyo go bakoe» le.

Eni ga tjawa kayo döktong pjir, öötong pjôshko beno löng sê uunkong.

28

Pablo shâng dlung tjêrko ko Malta

¹ Eshko ga tjawa kayo döktong pjono löng pjôshko uunkong irgo ga miydororwa ga dlung tjêrko li ko Malta.

² Kjoyong eshko li noyo tjok, ga tjawa dara yôtso tjê jikong. Eshko ga shunyo shrê pjang ara, smo ara bakoe. Eni kuzong ga iök boktöna lok, ga tjawa rokara uunkong ba zlong bâng, iökkok eshko wlo.

³ Eshko ga Pablo löng dogro töno kjlôbö, ga dbuya shâng iök li roshko. Eshko ga iök li kjlik ara kjîshko ga dgur brik buk eshko kjlara, ga Pablo uara ba orkwoshko, ga dgur li beno pjang ling ba orkwo go.

⁴ İya kjok eshko sopgarê ga tjîê lok êng kong ga «Domer kjwe owa, no zrök ä wleniyo dikjoyoe. Döktong tek dlung kjing kjok owashko dwayo êmdê ga bi sbô shâng kjlara kowêy Kjoyong llgwega Bek li, domer kjwe woyde ber shâng sê llême» le.

⁵ Gueniyo ga dgur li sringza Pablorê buk iök pjê jong ri ri li roshko, ga llêye shâryono Pablo kong llême.

⁶ Eshko ga löng tjê jikong li wotjliko ga «Kjwe orkwo dguê jekdo, llêm ga jek buk rish wolon jekdoro» lara. Gueniyo koshe löng kjêr ga dguê sira llême. İya lok ga llêye shâryê ba kong llêm ga wotjlik lok oblê, tjîê lok ga «Bi sbôpga kjlarayo li kjwe» le.

⁷ Dlung tjêrko eshko so ichaga ko Publio. Ga tjawa tjyono löng lishko ga kjok ber buk soshko kjrina baiya. Eni ga tjawa wlokjara, dara yôtso ba ushko dbargwo mya.

⁸ Eshko ga Publio data buk swlo ara ba bukklo kjing go, kjlik ara, roshkwê ara bakoe. Eni ga Pablo jek öötong shâng ba İ. Eshko ga syôshtono Sbô kong ba kjîshko. E irgo ga orkwo iono ba kjing go, ga poptara beno pjluê.

⁹ Roy kuya swlopga tjeng dlung tjêrko oblêrê ga shrono löng Pablo shwoy uunkong, ga poptara pjire.

¹⁰ Eni ga kjok eshko soppa beno löng woowa llêm borwa kong. E kjîshko ga tjawa kong llêbo twara arae. Ga tjawa brikshko ga llêbo woydororwa borwa kjimtoklo irbo wlo li, e twara lok borwa kong pjire.

Pablo jek öötong shâng Roma kjokyo

¹¹ Eshko ga kjoyong kêsbang pjang kjlara tek Alejandria kjokyo dwayo, pjang kjok owa jek pjir li koshê. Kjoyong li poglo go ba sbôpga do pjök li jyâglo tak lok. Ba sbôpga li kowe lok Cástor, Pólux. Eshko ga tjawa löng dlung tjêrko li öötong moglo myashko ga tjawa opyono kjoyong li roshko, ga tjawa opshino to dlung tjêrko li dwayo.

¹² Ga tjawa jek öötong löng kjoyong tjyozlong kjokyo ko Siracusa, ga tjawa beno löng eshko dbargwo mya.

¹³ E irgo ga tjawa jek löng dlung sor go jek äar löng Regio kjokyo. Wêshko ga pjluk tjwe jong borwa irgo, ga tjawa opshino toe. E wêyo obi ga tjawa jek öötong löng Puteoli kjokyo.

¹⁴ Eni ga tjawa opshino kjoyong roshko dwayo. Eshko ga pjeyoga Jesús tjlokwo kjraga wlênorwa löng kjlôbö, ga tjawa mana ber löng ba tjok sondê kjwara wlo le, ga tjawa beno löng. E irgo ga tjawa opshino to jek Roma kjokyo pjô lèkong.

¹⁵ Eshko ga tjawa roy kura pjeyoga Jesús tjlökwo kjranga löng Roma kjokyo liré tjän. Eni kuzong ga kjone kjone opshino jer löng borwa koshê irbo. Kjong kjong jer löng borwa koshê llêbo soynezlong shtoyo ko Apio, kjong kjong jer löng kjok kjrina obi, oba pozlong uyo lok mya lishko. Ga jer löng borwa koshaga li İya Pablorê ga beno shäng wopjlu, dbokjrano jek obi, ga tjlê Sbô kong ga «Tjawa kjimtorop kësbange. Tja wopjlu bop tjok» le. Ga epga jek iröng borwa tjok.

¹⁶ Tjawa öötong löng Roma kjokyo ga kjok llgwegaga löng eshko li, Pablo iara lok beno shäng no shdüzlong uyo roshko llême. Kong u wlêna kjwara, iara beno sök eshko tjoksa, daga beno shäng ba tjok kjlara erä.

Pablo Sbô tjlökwo roy löno shäng Roma kjokyo

¹⁷ Öötong dbargwo mya ga judiöga löng Roma kjokyo tjlwö këskes wleniyo li mana Pablorê tek ba shwoy. Ga tönö shrono löng ba shwoy ga Pablo tjlê ba kong ga «Pjeyoga, llêye shäryoror owa bi pjeyoga judiöga kong llêm, bi tjlappaga tek dênashko so sdëkwo wloyo llêm bakoe. Gueniyo ga tja sharaba shäng Jerusalén kjokyo, ga tja twaraba beno tjeng Roma sogga wloshko, tja shdüya lok wlo.

¹⁸ Eshko ga tja kong llêbo kjakrokara lok ara, ga llêye wlêna bor tjok, tja ber zrökko wlo llême. E kjishko ga tja raye lok woydê.

¹⁹ Gueniyo ga woydara judiöga liré eni llêm, ga tjlêno lok ara bor wloyo. E kjishko ga tja llêye shäryêr wlo ame, ga rokoror Roma so li kong ga tja llgweya pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo liré om go loror eni, ga tja ichara lok tek na e kjishko.

»Eni gueniyo ga tja tek shäng bor pjeyoga rotaga tjlappaga li kong llême.

²⁰ E kjishko ga pjây manor, pjây in wlo, shji lan êng tjok wlo bakoe. Woydoror ga pjây ommyidê pjlu ga no pjluyo iche le Sbörê koshêy shji İsrail tjëyoga uunkongdê löng li, koshêr shäng li e. Tja pjrik shäng na dröng sho pjang êre go, tja parkê ba kong kjishko» le.

²¹ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Tjawa kong kjibokwo ichayde lok tek Judea kjokyo dwayo bop kjishko llême. Pjeyoga judiögara shrono tek ey dwayo êmdê ga llêye layde owa bop kjishko borwa kong llêm bakoe.

²² Gueniyo miydërwa ga kjone pogo ga oba tjlê ara nopga tjlökwo kjrangaga löng bopoya dik li wloyo. E kjishko ga pja wotjlik llê miydërwa woydê» le.

²³ Eni ga dbar iara lok beno jong kjwara, tön êng tjok obi wlo le. Dbaryo öötong ga nopga tönö ara Pablo sök lishko. Kjong

shröngteng äar jong kjok sêng go ga Sbô ber no pjluyo sorê li roy lara ba kong ara. Ga llêye lara Moisés, Sbô tjlökwo lagagarê tek dênashko li, e pjilollgwera ba kong, no pjluyo iche lara Sbörê li, e Jesús jlêe le lok wlo.

²⁴ Kuya lok ga kjong kjong Pablo tjlökwo kjrano, gueniyo llamora omtjlökwo kjrê woydê llême.

²⁵ Eni ga woyotjliya beno löng kjrinaso llêm kuzong ga opshik toe le löng. Eshko ga Pablo tjlêno ba kong, pjir wlo. Tjlê ga «Dênashko ga tjlökwo lara Sbô Sëyarê ba tjlökwo laga tek dênashko so İsaías kong, le bomi tjlappaga löng li kong wlo. Ga tjlökwo lara pjlo beke. Tjlêno beno eni:

²⁶ »«Pja nom tjlê bor nopga êre kong ga 'Kumi löng kjêr ga llê loklo miydëmi löng llême.

İmi löng kjêr ga llê İgömi llême' lëp ba kong eni.

²⁷ Nopga êre, llêye kuya woydê llême.

Kwomgwo bäng bängzak lok tuke. Bokkwo llino lok tuk bakoe.

Shäryara eni,

llêbo İya lok ba bokkwo go llêm wlo, llêbo kuya lok ba kwomgwo go llêm wlo, opping lok sira llêm wlo, optwê bor kong llêm wlo, epga dör llêm wlo bakoe.»*

²⁸⁻²⁹ »E kjishko ga woydêr ga miydëmi pjlu ga no döya Sbörê li roy beno nopga judio llêm wleniyo kong bako tjän, ga epga omkjêr» le.†

³⁰ Eshko ga Pablo beno shäng eshko ba daga shäng li tjok lu pjloglo pjök ba u jong potjwlêya i li roshko. Nopga tjwe kjlobi ba ik ga wlokjre enidoe.

³¹ Ga Sbô ber no pjluyo sorê li roy lara oba kong ara, ga lara Tjlapga Jesucristo kjishko ara bakoe. Tjlêshko ga llêye bangkjre llêm, ga barwaga êre llêm bakoe.

* **28:27** İsaías 6.9-10. † **28:28-29** Tek dênashko ga kjibokwo êre jyä shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «... le. Kuya lok ga to lok pjir, jek löng tjlê ara êng kong irbo, tjlökwo kjlopswê kar kare.»

Carta a los Romanos Kjibokwo ère tara Pablorè Roma soppa kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Eshkoshko ga Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Roma kjokyo ara. Eppa ara judío llèm wleniyo, gueniyo kjone kjone judío. Judíoga li wotjlíno ga eppa kjrara Sbörè bäm go kjíshko ga eppa tjwlò ara, nopga judío llèm wleniyo li kjinmo. Eni ga Pablo jek woydè ba ik jlòkoyo, gueniyo dbar jek eshko wlo wléyde llèm obi. Eni ga kjibokwo ère tara ba kong, llèbo li llgweya wlo, llèbo shàryara Jesucristorè ba kong li miyde pjlu wlo bakoe. Woyotjlikoba ga kjibokwo ère tara, sök no shdüzlong uyo roshko Corinto kjokyo lishko.

Roma kjokyo ga judíoga li wotjlíno ga eppa äär ber pjlo bek Sbò bokso, kjok llgwekklo tara Moisésdè li söya bëy kjíshko, gueniyo kjibokwo ère go ga llèbo pina Pablorè ba kong ara. Judíoga, nopga judío llèm wleniyo, e tjwlò bek Sbò bokso. Nopga uunkong llèbo owa shàryono, ga beno löng shdüya Sbörè wlo. Gueniyo èye mär Jesús go ga ie Sbörè ber pjlo bek ba bokso, ga ber shdungko ame. Shàrye eni nopga uunkong kong, judíoga kong, nopga judío llèm wleniyo kong bakoe. Kjibokwo ère go ga llèbo ère pina ba kong eni.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja Cristo Jesús parkaga. Tja rokara Sbörè, tja iara beno shäng ba tjlòkwo roy pjlu laga Cristo Jesús äska.

² Dënashko ga tjlòkwo pjlu ère lara Sbörè ba tjlòkwo lagaga kong jlòkoyo, ga tara lok beno pjang ba kjibokwo go.

³ Tjlòkwo ère, e bi Tjlapga Jesucristo roy layde. E Sbò Wa weno no, David tjëyo bakoe.

⁴ Ga wolono irgo ga woshrara Sbörè iröng obi dbo ara go. E go ga shji pina Sbò Sëyarè ga e no erò llèm, e Sbò Wa bakoe.

⁵ Sbò wopjlu li kjíshko ga tja rokara Jesucristorè beno ba tjlòkwo roy laga ba äska, nopga judío llèm wleniyo rokèr mär ber löng ba go wlo, ba tjlòkwo kole lok wlo, ba ko ie lok ber kësang, tjwlò ara wlo bakoe.

⁶⁻⁷ Sbò nopga löng Roma kjokyo, kjibokwo ère ichèr jek bomi kong. Nopga rokara Sbörè ber Jesucristo i li pjäy bakoe. Pjäy woyde Sbörè ara.

Rokèr bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjíshko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlép bakoe.

Pablo syòshono Sbò kong Roma soppa kjíshko

⁸ Pjäy mär löng Jesucristo go li, e roy shdòktong kjok kwang jikong. E kjíshko ga Jesucristo ko go ga tja tjlè bor Sbò kong ga tja wopjlu ba tjok bomi kjíshko lèr eni.

⁹ Tja Sbò parkaga. Ba Wa roy pjlu lèr shäng jlòkoyo. Ga miyde Sbörè om go ga pjäy woyoshrerè iyado,

¹⁰ tja syòshèshko ga rokèr ba kong iyado ga tja äätè bomi kjokyo llèm obi èmdè ga tja kjimte äär bomi ik eshko.

¹¹ Tja kjimtara Sbò Sëyarè ara, ga pjäy in woydè jlòkoyo, pjäy kjimte eni bako wlo, pjäy dbokjrè e go wlo.

¹² Shji èng kjimte kar kar lotè bomi kong. Tja mär shäng Jesucristo go sorè li inomi ga pjäy dbokjrè e go. Pjäy mär löng ba go sorè li inor ga tja dbokjrè e go eni bakoe.

¹³ Pjeyoga Jesús tjlòkwo kjräga, tja jek bomi ik loror ara, nopga löng eshko li pin, Jesús tjlòkwo kjre lok wlo, shàryèr shäng nopga judío llèm wleniyo kong kjok shto oblè oblè sorè ga eni. Lèr bomi kong, miydèmi wlo. Gueniyo tja jek bomi ik lèrshko ga llèbo wen bor kong iyado.

¹⁴ Nopga tjlè Grecia so tjlòkwore, de llèmde, nopga kjok miydè arare, de llèmde, e bor kong ga llèno llème. Bek ga Sbò tjlòkwo roy pjlu lèr nopga judío llèm wleniyo löng kës li kong.

¹⁵ Tja jek woydè jlòkoyo Roma kjokyo, Sbò tjlòkwo roy pjlu lèr bomi kong eshko wlo e kjíshko.

¹⁶ Tjlòkwo pjlu ère lèr wlo ga e lökyo bor kong llème. E dbo ara. Èye om tjlòkwo kjrono ga döya Sbörè. Shàrye eni judíoga kong bäm go, e irgo ga nopga judío llèm wleniyo kong bakoe. Lèr ga lökyo bor kong llèm e kjíshko.

¹⁷ Miydèy tjlòkwo pjlu ère go ga shji ie Sbörè ber pjlo bek ba bokso, shji mär ba go kjíshko, tak pjang ba tjlòkwo go sorè li eni. Tjlè ga «Èye mär Sbò go ga era ber pjlo bek ba bokso.»*

Sbò iürkè ara nopga owa kong

¹⁸⁻¹⁹ Nopga owa to löng llèbo owa shàryè oblè oblè, tjlòkwo bek li miydèba llèm wlo. Gueniyo Sbò sorè miydèy wlo li, e miydara lok pjir tjän, pina Sbörè ba kong kjíshko. E kjíshko ga Sbò sök kjok dogo li iürkè ba kong lok ara, ga shdüya kjangshko ga igöy wèlèe.

²⁰ Kjok ère shàryara Sbörè tek lèkong ga Sbò igöy llème. Llèbo shàryara li iydè döe. Sbò sök jlò, e sorè, ba dbo ara li pjir llèm, e miydèy pjlu e go, kjok ère shàryara tek lèkong. E kjíshko ga «Miydororwa llème» le nopga lirè ga äe.

²¹ Sbò miydara lok èmdè ga iara beno lok kësang, tjwlò ara llèm, «Tjawa wopjlu bop

* 1:17 Habacuc 2.4.

tjok» lara lok ba kong llëm bakoe. Opyono beno löng llëbo llëno llëm li woyotjlik erö, beno löng wotjlik drete.

²² Epga kjok miydë ara le lok ëmdë ga beno löng kjok miydë llëme.

²³ Sbö wolon llëm, e tjwlo ara bakoe. Eni ëmdë ga poshrëya lok woydë llëm, ga rayara lok. Llëbo wolon wlo li jyäglo shäryara lok, no jyäglo, sënwa jyäglo, öng jyäglo, äya kjloshko so jyäglo bako, ga beno löng ba poshrëk shara.

²⁴ E kjishko ga epga rayara Sbörë beno löng ba wotjlik owa li tjok, llëbo lökyo ara li shärye lok ëng tjok wlo.

²⁵ Tjlokwo bek li rayara, Sbö miyde lok woydë llëm kjishko. Tjlokwo bek llëm li kjayde lok shara. Llëbo shäryara Sbörë li poshrëyde lok, gueniyo Sbö ba shäryaga lira poshrëra lok llëme. Era poshrëkko iyado wlo. Ber eni.

²⁶ E kjishko ga rayara Sbörë beno löng ba wotjlik owa, lökyo ara wleniyo li tjok. Walëga ëmdë ga domerga woyde ame, opyono beno löng llëbo shäryako llëm li shäryë ëng tjok shara.

²⁷ Domerga eni bakoe. Walëga woyde lok ame, wotjlik pë domerga tjok erä. Llëbo shäryako llëm li shäryara ëng tjok. Eshko ga llëbo weno ba kong li beno ba shdungglo, llëbo owa shäryara li kjishko.

²⁸ Sbö woyotjliya lok woydë llëm kjishko ga epga rayara beno löng llëbo shäryako llëm li shäryë erä.

²⁹ Beno löng llëbo owa shäryë oblë oblë. Llëbo owa shärye, wotjlik dbur töng ba kong erö, wotjlik owa oblë kong, no zröya, ëng dboryë kar kar iir go, jyörkë, oblë iywa shjiktëng,

³⁰ oblë läywe owa, Sbö iywa shjiktëng, ëng äyoshtë, krë ara, llëbo owa wlëya oblë oblë, ba data, ba mekë kole llëm,

³¹ wotjlik llëm, llëye le li shärye llëm, oblë woyde llëm, oblë songe le llëm bakoe.

³² Sbö tjläno ga ëye opshäryë eni ga e zrökko. E miyde lok pjlu, gueniyo shärye löng eni wopjlu, oblë llëbo owa shäryë eni li iya lok ga löng wopjlu e kjishko bakoe.

2

Shji shdüya Sbörë beke

¹ Gueniyo ga «No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëme. «Miydororwa llëme» lëmi ga äe. «No oblë llëbo owa shäryono» lëmishko ga pjäy oprotë löng om go, pjäy löng omshäryë eni bako kjishko.

² Miydëy ga ëye llëbo owa eniyo shäryono ga shdüya Sbörë beke.

³ Eni ga «No oblë llëbo owa shäryono» lëmi, gueniyo pjäy löng omshäryë eni bako wleni ga miydëmi pjlu ga pjäy shdüya Sbörë eni bakoe.

⁴ Miydëmi pjlu ga Sbö wopjlu ara anmoyö, shji shdüya maling llëm, iirkë bi kong maling llëm bakoe. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi llëm ga «E llëno llëme» lëmi llëme. Shji shdüya maling llëm, ba wopjlu li kjishko, gueniyo woyde ga llëbo owa shäryëy löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy.

⁵ Gueniyo ga llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi woydë llëm, llëye kumi woydë llëm kjishko. E kjishko ga Sbö iirkë bomi kong jëk këgong këgong, ga no llgwezlong dbaryoshko ga no llgweya beke.

⁶ Eshko ga no kjlara kjlara potjwlëya, llëbo shäryara dö li kjishko.

⁷ Eye drön llëbo pjlu shäryë, ber tjwlo ara Sbö bokso wlo, äär ber löng së iyado ba tjok wlo ga ie Sbörë ber löng së iyado ba tjok.

⁸ Gueniyo ëye wotjlik ba kjishko dö, tjlokwo bek li kjre llëm, löng llëbo owa shäryë ga shdüya kjange.

⁹ Eye löng llëbo owa shäryë ga kong llëbo iche owa ara, ber löng song jlö wlo. Shärye eni judiöga kong bäm go, e irgo ga nopga judiö llëm wleniyo kong bakoe.

¹⁰ Gueniyo ëye löng llëbo pjlu shäryë ga llëbo pjlu twe ba kong, ie ber löng tjwlo ara, ie ber löng wlëp bakoe. Shärye eni judiöga kong bäm go, e irgo ga nopga judiö llëm wleniyo kong bakoe.

¹¹ Shärye eni, shji uunkong llgweya bek kjishko.

¹² Eye llëbo owa shäryono ga shdüya. Eye kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydono ga llgweya, kjok llgwekklo li go. Eye kjok llgwekklo li miydono llëm ga llgweya, llëbo miydara li go.

¹³ Eye ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li miydara kjishko llëme. Eye omkolono ga era ie ber pjlo bek ba bokso.

¹⁴⁻¹⁵ (Nopga judiö llëm wleniyo, kjok llgwekklo li miyde lok llëme. Gueniyo ga llëye shärye löng li pjläre, de aware, e miyde lok pjlu, ga llëbo shärye owashko ga miyde lok ga e owa. Eni ga llëbo shärye lok pjlu, tak pjang kjok llgwekklo li go sorë li enishko ga miydëy e go ga kjok llgwekklo li tak beno pjang ba pjlugwo wleni, ga woyotjliya löng om go.)

¹⁶ Llono ga Jesucristo iche Sbörë nopga uunkong llgwek, llëbo woyotjliya ba pjläshko li kjishko. Sbö tjlokwo roy pjlu lër oba kongshko ga lër eni iyado.

Judiöga, kjok llgwekklo tara Moisésdë

¹⁷ Pjäy kjone kjone judiöga lëmi. Pjäy mär kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, ga pjäy krë ara, pjäy Sbö nopga lëmi kjishko.

¹⁸ Llëye woyde Sbörë li miydëmi pjlu, llëye ber pjlu anmoyö li miydëmi pjlu bako, pjäy oppino kjok llgwekklo li go kjishko lëmi.

19-20 Tjĵlōkwo bek li, kjok miydē li, e tak pjang kjok ĳgwekklo li go. Eni ga pjāy wotjĳik ga kjok ĳgwekklo li miydēmi pjĳlū kjīshko ga pjāy nopga kjok ĳgō llēm wleniyo bapshiga lēmi, pjāy so iōk shjīy kjōyo, nopga to lōng kjok ro sī roy wleni li kong lēmi bakoe. Pjāy opyē woydē ber lōng nopga kjok miydē llēm li pingga, kjwozirga poshdungga bakoe.

21 ĴEni ga pjāy oba pingga, pjāy om go opping woydē llēm ega? «Shji lūrķē llēme» lēmi oblē kong, gueniyo pjāy om go lōng lūrķē.

22 «Shji pē oma boy oblē tjok llēme» lēmi oblē kong, gueniyo pjāy om go omshāryē eni. Sbōpga jyāgĳo, e ĳywomi shjiktēng lēmi, gueniyo llēbo lūyotķēmi sbōpga jyāgĳo li syō uyo roshko dwayo.

23 Pjāy krē ara, kjok ĳgwekklo li kjīshko, gueniyo kolēmi lōng llēme. Eni ga Sbō iēmi lōng tjwĳō llēm,

24 tak pjang ba tjĳlōkwo go sorē li eni. Tjĳlē ga «Bomi kjīshko ga Sbō ko li lāywe nopga judío llēm wleniyorē owa.»*

25 Jĳlōkoyo ga ēye kjok ĳgwekklo li kolē ga doyo jyā tak pjir li ba kong ga tjwĳō tjok. Gueniyo ēye omkolē llēm ga ba kong ga e tjwĳō llēme.

26-27 Nopga doyo jyā tak llēm wleniyo lira, kjok ĳgwekklo li kolara wleni ga beno lōng doyo jyā tak pjir wleni Sbō bokso. Gueniyo pjāy kjok ĳgwekklo li miydaga, pjāy doyo jyā tak pjir bakoe. Eni ēmdē ga kjok ĳgwekklo li koloromi llēm kuzong ga ega ber lōng bomi rotaga.

28 ĴJudīoga jĳlōkoyo li ē? ĴEye dataga judío dō ga e judío jĳlōkoyo llēme. ĴEye doyo jyā tak pjir dō ga e judío jĳlōkoyo llēm bakoe.

29 Nopga wotjĳik bek ba pjĳlūshko li, judīoga jĳlōkoyo li ega. ĴEye doyo jyā tak pjir, tak pjang kjok ĳgwekklo go sorē li eni ga e beno lōng jyā tak pjir jĳlōkoyo llēme. ĴEye ber jyā tak pjir jĳlōkoyo wlo ga woydē ga jyā te Sbō Sēyarē ba pjĳlūshko wleni. Nopga eniyo poshrēga norē llēm, poshrēga Sbōrē.

3

1 Eni ēmdē ga ēye judío, ēye doyo jyā tak pjir, e llēno llēme lotē llēme.

2 Sbō tjĳlōkwo onmo li iara beno tjeng ba wloshko.

3 Gueniyo kjone kjone Sbō rayono pjire. ĴE kjīshko ga llēye lara Sbōrē ba kong jĳlōkoyo li shārye eni llēme lēmire?

4 Eni llēme. Nopga uunkong jyōrkē wleni ēmdē ga Sbōra tjĳlē bek ĳyado, tak pjang ba tjĳlōkwo go sorē li eni. Tjĳlē ga «Pja rotēbashko ga

tjĳlōkwo lorop ķēs li, e beke lēba eni.

ĴEbo ĳgwepshko ga

ĳgwerop beke lēba eni bakoe.»*

5 No kjone kjone tjĳlē ga «Tjawa llēbo owa shāryono kjīshko ga ĳkoba wēlē e go ga Sbō, e pjĳlo beke. E kjīshko ga tjawa shdūya Sbōrē li owa» le lok eni.

6 Miga eni llēme. ĴSbō owa jĳlōkoyo kjwe ga nopga lōng kjok ēre kjing go li ĳgweya sorēro?

7 No kjone kjone obi tjĳlē ga «Tjawa jyōrkono kjīshko ga ĳkoba wēlē e go ga Sbō, e tjĳlē beke. Eshko ga Sbō beno ķēsbang, tjwĳō ara. ĴEni ga tjawa shdūya llēbo owa shāryororwa li kjīshko ega?» le lok eni.

8 Eni wleni kjwe ga «Llēbo owa shāryoydē dey, llēbo pjĳlū li wen wlo» lēy eni dey. No kjone kjone tjĳlē ga tjawa tjĳlēno eni le, miga e lorwarē eni llēme. ĴEye tjĳlēno eni ga shdūya Sbōrē beke.

ĴEye sōk pjĳlo bek llēme

9 ĴEni ga shji judío kjīshko ga shji pjĳlū, oblē kjinmore? Eni llēme. Judīoga, nopga judío llēm wleniyo, e llēbo owa shāryono uunkong, lororwa sorē li eni,

10 tak pjang Sbō tjĳlōkwo go sorē li eni. Tjĳlēno beno eni:

«ĴEye pjĳlo bek Sbō bokso ķjlara llēm,

11 Sbō tjĳlōkwo llē loklo miydaga ērē llēm, Sbō wlēga ērē llēm bakoe.

12 Sbō rayara nopga uunkongdē, beno lōng tjwĳō llēme.

Llēbo pjĳlū li shāryaga ērē llēme.»†

13 «Epga jyōrkē erā.

Go tjĳlōkwo le lok li kjīshko ga nopga wolon.»‡

«Shji uara dgurdē ga shji wolon, ga tjĳlōkwo le lok li kjīshko ga nopga wolon bakoe.»§

14 «Tjĳlē owa ĳyado,

llēbo wen owa oblē kong wlo.»*

15 «Wotjĳik no zrōk erā.

16 To lōng kjone pogo ga no kjone kjone pjīya, kjone kjone ie ber lōng woydē ara bakoe.

17 To lōng wlēp oblē tjok sorē miyde lok llēme.»†

18 «Sbō ēmdē ga bangķre lok llēme.»‡

19 Miydēy ga kjok ĳgwekklo li twara Sbōrē judīoga kong, kole lok wlo. Shāryara eni, nopga uunkong ĳgweyashko ga llēye le lok ba kong ga ā wlo.

20 Kjok ĳgwekklo ķēs li kolaga ērē llēme. E kjīshko ga ēye ie Sbōrē ber pjĳlo bek ba bokso, kjok ĳgwekklo li kjīshko llēme. Kjok ĳgwekklo li twara beno e kong wlo llēm,

* 2:24 Isaías 52.5; Ezequiel 36.22.

* 3:4 Salmo 51.4.

† 3:12 Salmo 14.1-3; Salmo 53.1-3; Eclesiastés 7.20.

‡ 3:13 Salmo 5.9. § 3:13 Salmo 140.3.

* 3:14 Salmo 10.7.

† 3:17 Isaías 59.7-8. ‡ 3:18 Salmo 36.1.

twara beno shji llëbo owa shäryë li miydoklo wlo erä.

Nopga ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, mär Jesucristo go kjishko

²¹ Nopga ber pjlo bek Sbö bokso sorë li tara beno pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, kjibokwo tara Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko sorë li go bakoe. Ga eerishko ga e pina Sbörë bi kong wëllëe. Nopga ber pjlo bek ba bokso, kjok llgwekklo li kjishko llëme.

²² Nopga ie ber pjlo bek ba bokso, mär Jesucristo go kjishko erä. Nopga uunkong döya eni, judiöga, nopga judio llëm wleniyo bakoe.

²³ Nopga uunkong llëbo owa shäryono, llëye woyde Sbörë shärye wlo li shäryaga ërë llëme.

²⁴ Gueniyo Sbö wopjlú li kjishko ga nopga döya ba shdungglo dbo dorko dwayo iguing, Cristo Jesús wolono ba kjishko li kjishko. Nopga ie ber pjlo bek ba bokso eni.

²⁵⁻²⁶ Jesucristo ichara wolon, owa pjang nopga go li löya ber dret ga pjlu wlo, mär löng srëng kwono li go kjishko. E kjishko ga beno löng shdungko ame. Shäryara eni, llëbo shärye bek iyado li pïya nopga kong wlo. Dënashko ga nopga shduna llëbo owa shäryara li kjishko llëm, iirkë maling llëm kjishko. Gueniyo eerishko ga ëye mär Jesús go ga ie ber pjlo bek ba bokso. Miydëy e go ga llëbo uunkong shärye bek iyado.

²⁷⁻²⁸ ¿Eni ga shji krë llë kjishko ga pjlu? Shji krë llë kjishko ga äe. Miydëy pjlu ga nopga ber pjlo bek Sbö bokso, mär Jesús go kjishko, kjok llgwekklo li kole kjishko llëme. Eni ga shji krë llë kjishko ga äe.

²⁹ ¿Ga Sbö, e judiöga Sbö öröre? Eni llëme. E nopga judio llëm wleniyo Sbö bakoe.

³⁰ Sbö sök kjaraso eröe. Nopga doyo jyä tak pjir li ie ber pjlo bek ba bokso, mär löng Jesús go kjishko. Nopga doyo jyä tak llëm lira ie ber pjlo bek ba bokso, mär löng Jesús go kjishko bakoe.

³¹ ¿Eni ga pjây wotjlik ga tjawa mär löng Jesús goshko kuzong ga kjok llgwekklo li ber tjwlo ame lorwarë löng eni lëmire? Eni llëme. Kjok llgwekklo li tjwlo ara lorwarë.

4

Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko

¹ ¿Era eni ga bi kjokë Abraham lira, llëbo weno ba kong dënashko li, shji opping ba go llë?

² E beno pjlo bek Sbö bokso, llëbo pjlu shäryara li kjishko kjwe ga krë ga pjluë. Gueniyo krë Sbö bokso ga äe.

³ Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, ba tjlökwö kjarara, ga mär beno shäng ba go li kjishko.»*

⁴ No kjarara parkë oblë kongshko ga parkaga li potjwllëya. Eshko ga e ba sëngglo léy llëm, e pak shäryara ba kong li potjwllëyde.

⁵ Gueniyo nopga owa wleniyo ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, epga mär ba go kjishko, llëbo pjlu shäryara lok ba kong li kjishko llëme.

⁶ Bi tjlapga tek dënashko so David tjläno eni bakoe. Tjläno nopga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso kjishko. Epga iara beno pjlo bek ba bokso, llëbo pjlu shäryara lok kjishko llëme. Eni ga beno löng wopjlúe. Tjläno beno eni:

⁷ «Ëye, owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret, shdüya ame wlo ga

era ber wopjlúe.

⁸ Ëye, llëbo owa shäryara li woyoshre Sbörë ame ga

era ber wopjlú bakoe.»†

⁹ Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko lororwa eni tjän. ¿Eni ga ba wopjlú li beno nopga doyo jyä tak pjir li kong eröre? Eni llëme. E beno nopga doyo jyä tak llëm li kong bakoe.

¹⁰ Abraham iara beno pjlo bek ba bokso, doyo jyä tak llëm obishko.

¹¹ Lu to jek ara irgo ga ichara Sbörë doyo jyä të, iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko tjän li jyäglo. Eni ga beno nopga doyo jyä tak llëm mär Sbö go, ie ber pjlo bek ba bokso wlo li data wleni.

¹² Nopga doyo jyä tak pjir lira mär Sbö go, Abraham omshäryono doyo jyä tak llëm obishko dik wleni ga Abraham beno ba data wleni bakoe.

¹³ Sbö tjläno Abraham kong jlökoyo, ba tjëyo tek ber ba irgo li kong ga kjok uunkong ëre twe ber ba kong lok lara eni. Tjlökwö li kjarara lok, ga mär beno löng Sbö go. E kjishko ga iara beno pjlo bek ba bokso. Tjlökwö li beno ba kong e kjishko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li söra bëy kjishko llëme.

¹⁴ Eni ga shji iche mär kjok llgwekklo li go, tjlökwö lara jlökoyo li kjrëy wlo kjwe ga shji mär Sbö go li tjwlo llëm, tjlökwö lara jlökoyo li tjwlo llëm bakoe.

¹⁵ Kjok llgwekklo, e kolako. Eni ga ëye kjok llgwekklo tjok wleni ga kole llëm ga shdüya Sbörë. Gueniyo ëye kjok llgwekklo llëm wleni ga shdüya llëm, llëbo kolako ba kong llëm kjishko.

¹⁶ Eni ga Sbö wopjlú li kjishko ga llëbo lara Abraham kong jlökoyo, Abraham mär ba go kjishko. Eni ga tjlökwö li ber nopga uunkong mär ba go Abraham dik li kong, kjok llgwekklo li kolagaga kong dö llëme.

* 4:3 Génesis 15.6. † 4:8 Salmo 32.1-2. ‡ 4:17 Génesis 17.5.

Eni ga Abraham beno nopga uunkong mär Sbõ go baiya dik'li data wleni,

¹⁷ tak pjang Sbõ tjlõkwo go sorë li eni. Tjlë ga «Pja ioror beno tjëyoga ara data.»^z Tjlõkwo ëre lara Sbõrë ba kong jlõkoyo, tjlõkwo lara ba kong bãm go li kjrara, ga mär beno shäng ba go kjishko. Nopga wolono tjeng li woshre ga pjlúe. Eni ga ëye wentë llëm obi ga iche wen ga pjlú bakoe.

¹⁸ Llëbo lara Sbõrë Abraham kong jlõkoyo, gueniyo shärye sorë miyde Abrahamdë llëme. Eni ëmdë ga tjlõkwo li kjrara, ga beno sök ba koshö. E kjishko ga beno tjëyoga ara data, lara ba kong sorë li eni.

¹⁹ Eshko ga lu pijloglo sak dbãw (100) dik kjishko ga miyde pjlú ga wapga ame. Ba boy Sara wapga ame li miyde pjlú bakoe. Eni ëmdë ga beno shäng mär Sbõ go jlõkoyo.

²⁰ Sbõ tjlõkwo li jyõ lara llëm, shärye eni llëm kjwe lara llëm bakoe. Beno shäng mär ba go erã, ga poshrëra ara.

²¹ Eshko ga miyde pjlú ga Sbõ dbo ara, llëye lara ba kong jlõkoyo li shärye eni wlo.

²² Tara Sbõrë beno pjlo bek ba bokso e kjishko,

²³ tak pjang ba tjlõkwo go sorë li eni. Gueniyo tak pjang ba kong dö llëm,

²⁴ tak pjang bi kong bakoe. Shji uunkong mär löng Sbõ go ëre ie ber pjlo bek ba bokso. Bi Tjlapga Jesús woshraga irõng obi li e.

²⁵ E ichara wolono, owa pjang bi go li potjwlëkklo, ga woshrara irõng obi, shji ie ber pjlo bek ba bokso wlo.

5

Shji löng wlëp Sbõ tjok

¹ Eni ga shji mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga shji iara Sbõrë beno pjlo bek ba bokso, ga shji iara Jesucristorë beno wlëp Sbõ tjok shara.

² Shji mär löng Cristo go kjishko ga shji kijimte Sbõrë iyado, ba wopjlú li kjishko. Ga shji äär ber löng baiya dik li koshöy löng wopjlúe.

³ Miydëy ga shji shdungoba li ber bi kong pjlú, shji dbokjrë wlo, shji ber löng wokjang wlo bakoe. E kjishko ga eerishko ga shji shdungoba wleni ga shji löng wopjlúe.

⁴ Shäryoroy eni ga Sbõ ber wopjlú bi tjok. E kjishko ga llëbo pjlú shärye bi kong li koshöy ber löng wopjlúe.

⁵ Ga shärye eni jlõkoyo. Bi go ba Sëya ichara beno kësang bi tjok, ga shji woyde Sbõrë ara li pina bi kong wëllë. Miydëy e go ga llëbo pjlú koshöy löng li shärye eni jlõkoyo.

⁶ Shji opdök om go ga äe. Gueniyo Cristo wolono bi kjishko, Sbõ woydëy löng llëm obi gueniyo.

⁷ No optwë wolon oblë kjishko ga kjange. Kjone kjwe optwë eni, no pjlo bek wleniyo kjishko.

⁸ Gueniyo shji woyde Sbõrë ara li pina bi kong eni: Shji löng llëbo owa shäryë obishko ga Cristo wolono bi kjishko.

⁹ Shji iara Sbõrë beno pjlo bek ba bokso, Cristo wolono, srëng kwono li kjishko. Miydëy e go ga no llgwezlong dbaryo ga Sbõ iirkë bi kong llëm, ga shji shdüya eshko llëm bakoe.

¹⁰ Dënashko ga shji Sbõ wloyoga obishko ga shji iara beno löng wlëp ba tjok, ba Wa wolono li kjishko. Ga ba Wa sök së obi kjishko ga shji döya bi shdungglo dbo dorko, ga shji ie ber löng së iyado ba tjok.

¹¹ Gueniyo erõ llëme. Shji iara Sbõrë beno löng wlëp ba tjok, bi Tjlapga Jesucristo kjishko. Shji löng wopjlú e kjishko bakoe.

Adán, Jesucristo

¹² Dämärshko ga domer kjlaraso llëbo owa shäryono, ga beno shäng wolon wlo e kjishko. Eni ga nopga uunkong beno löng wolon wlo, uunkong li llëbo owa shäryono kjishko.

¹³ Kjuk llgwekklo tara Moisésdë li twayde Sbõrë nopga kong llëm obishko ga nopga löng llëbo owa shäryë tjän, gueniyo kjok llgwekklo llëmshko ga ëye ie Sbõrë ber löng shdungko, kjok llgwekklo li kolara llëm kjishko llëme.

¹⁴⁻¹⁵ Eni ëmdë ga Adán dbaryo äär jong Moisés dbaryoshko ga nopga wolono. Adán llëbo owa shäryono, tjlõkwo lara Sbõrë ba kong li kolara llëm kjishko. Epgara llëbo owa shäryono, eshko ga kjok llgwekklo llëm gueniyo.

Adán llëbo owa shäryono, ga nopga uunkong beno löng wolon wlo, llëbo owa shäryara domer kjlarasorë li kjishko. Llëbo shäryara Jesucristorë li, e beno eni bakoe. Ba kjishko ga nopga döra Sbõrë ara, ba wopjlú li kjishko, ga tjwlõ shira llëme. Miydëy e go ga Sbõ wopjlú li tjwlõ ara, llëbo owa shäryara Adándë li kjinmo.

¹⁶ Llëbo owa shäryara domer kjlarasorë li kjishko ga nopga uunkong beno löng shdungko. Gueniyo Sbõ wopjlú li kjishko ga shji llëbo owa shäryono ara ëmdë ga shji iara beno pjlo bek ba bokso.

¹⁷ Domer kjlaraso llëbo owa shäryono li kjishko ga nopga uunkong beno löng wolon wlo. Gueniyo Sbõ wopjlú li tjwlõ ara e kjinmo. Jesucristo kjishko ga ëye iara beno pjlo bek ba bokso ga ie ber löng së iyado ba tjok, ga tjwlõ shiya llëme.

¹⁸ Domer kjlaraso llëbo owa shäryono li kjishko ga nopga uunkong beno löng shdungko. Eni ga domer kjlaraso llëbo pjlú shäryono li kjishko ga nopga uunkong ber löng së iyado Sbõ tjok ga pjlú, ie Sbõrë ber pjlo bek ba bokso li kjishko.

¹⁹ Domer kjlaraso Sbõ kolono llëm kjishko ga nopga uunkong beno löng llëbo owa shäryaga erã. Eni ga domer kjlaraso Sbõ

kolono kjishko ga nopga ara iara beno pjlo bek ba bokso.

²⁰ Kajok ilgwekklo tara Moisésdë li twara Sborë nopga kong, llëbo owa shäryë löng li miyde lok jek këgong wlo. İna lok e go ga llëbo owa shäryë löng li kësbanqe. E go ga miydara lok ga Sbö wopjlü li kësbanqe bakoe.

²¹ Dënashko ga llëbo owa li, shji wlëna, iara beno löng wolon wlo. Gueniyo eerishko ga Sbö wopjlü li, shji wlëna, ga shji iara beno pjlo bek ba bokso bi Tjlapga Jesucristo kjishko. E kjishko ga shji iara beno löng së iyado ba tjok.

6

Shji wolono wleni, shji löng së jlökoyo bakoe

¹ İEni ga llë loydë? İShji llëbo owa shäryë jek këgong, Sbö wopjlü li İy jek këgong wlo loydëre?

² E loydë llëme. İYe wolono ga ichëy llëbo shäryë ga äe. Shji iche bi wotjlik owa lirë ame eni wleni bakoe. İEni ga shji ber löng llëbo owa shäryë sorëro?

³ Shji waraba jer di roshko, shji tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko. E shji wolono ba tjok wleni loklo. İE miydëmi llëmdo?

⁴ Cristo wolonoshko ga jnenaba buk sakhko. E irgo ga woshrara Data Sborë iröng obi, ba dbo ara go. Ga shji waraba jer di roshko li, e shji wolono, jnenaba tjeng ba tjok bako wleni loklo. Shji opshik tëm di roy dwayo iröng obi li, e shji beno löng tjaqlën wleni loklo bakoe.

⁵ Shji tönö beno tjeng ba tjok, shji wolono ba tjok wleni kjishko. Miydëy e go ga shji woshre Sborë iröng obi ba tjok wleni bakoe.

⁶ Bi wotjlik owa dënashko li, e lök beno pjang kjlös go Cristo tjok wleni, shji iche llëbo owa shäryë ame wlo, shji ber tjeng ba dbo dorko ame wlo bakoe.

⁷ Shji wolono wlenishko ga shji beno ichaga llëbo owa lirë ame.

⁸ Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga miydëy ga llono ga shji ber löng së ba tjok bakoe.

⁹ Miydëy ga Cristo woshrara Sborë iröng obi kuzong ga wolon ame, beno shäng së iyado wlo.

¹⁰ Wolono pjlaraso, owa pjang nopga uunkong go li potjwlëkklo, ga wolon ame. Beno sök së, llëye woyde Sborë li shäryë wlo.

¹¹ Pjäy wotjlis eni bakoe. Pjäy wolono wleni, pjäy iche bomi wotjlik owa lirë ame wlo. Pjäy löng së jlökoyo, pjäy tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko, llëye woyde Sborë li shäryëmi wlo. Pjäy wotjlis eni.

¹² E kjishko ga shji löng së obishko ga shji iche bi wotjlik owa lirë ame, shji woyde bi doyorë llëbo owa shäryëshko ga shäryëy llëm wlo.

¹³ Bi doyo ichëy llëbo owa shäryë llëme. Pjäy optwos Sbö kong dey. Pjäy iara beno löng së jlökoyo kuzong ga bomi doyo ichozı llëbo pjlu shäryë dey.

¹⁴ Pjäy beno ichaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë lirë ame, pjäy beno ichaga Sbö wopjlü lirë shara. E kjishko ga pjäy ichaga ber bomi wotjlik owa lirë ame.

Dënashko ga shji löng bi wotjlik owa dbo dorko

¹⁵ Shji beno löng ichaga kjok ilgwekklo lirë ame, shji beno ichaga Sbö wopjlü lirë shara. İEnira shji ber löng llëbo owa shäryë ga pjlu? Eni llëme.

¹⁶ Shji opyë oblë kolëshko ga shji tjeng ba wloshko. İE miydëmi llëmdo? Eni ga shji opyë bi wotjlik owa li kolë wleni ga shji iche wolon. Gueniyo shji opyë Sbö kolë wleni ga shji ie ber pjlo bek ba bokso.

¹⁷⁻¹⁸ Dënashko ga pjäy löng bomi wotjlik owa li kolë eröe. Eni ëmdë ga tjlokwo kuromi li kjroromi, ga koloromi bakoe. Pjäy döktong llëbo owa shäryëmi löng li dbo dorko dwayo, pjäy beno löng ichaga llëbo pjlu lirë shara. Tja wopjlü Sbö tjok e kjishko.

¹⁹ Tja tjlë shäng bomi tjok ëre llë loklo miydëmi maling llëm, bomi wotjlik owa li kjishko. E kjishko ga tja tjlë shäng bomi kong llëbo jyaglë ëre go, miydëmi wëllë wlo. Dënashko ga bomi doyo ichëmi löng llëbo owa shäryë oblë oblë. E kjishko ga llëbo owa shäryoromi jek këgong këgong. Eerishko ga bomi doyo ichozı llëbo pjlu shäryë dey, pjäy ber tjeng dboy Sbö kong wlo.

²⁰ Pjäy löng bomi wotjlik owa li kolë obishko ga llëbo pjlu li woyotjlinomi llëme.

²¹ İLëye pjlu shiromi e go? Eshko ga pjäy iara beno löng wolon wlo erä, ga eerishko ga e lökyo bomi kong ara.

²² Gueniyo pjäy döra Sborë bomi wotjlik owa li dbo dorko dwayo, pjäy iara beno löng ba kolë shara. İLëye pjlu shimi löng e go? Pjäy äar ber löng dboy Sbö kong, ga llono ga pjäy ber löng së iyado ba tjok bakoe.

²³ Shji llëbo owa shäryë wleni ga shji potjwlëkklo tjok, shji wolon li e. Gueniyo shji tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok wleni ga shji ie Sborë ber löng së iyado ba tjok, ga tjwlo shiya llëme.

7

İYe wolono ga ichaga kjok ilgwekklorë ame

¹ Pjeyoga, kjok ilgwekklo li sorë, e miydëmi pjluë. İYe wolono ga iche kjok ilgwekklo lirë llëm, nopga löng së li ichayde döe.

² Kajok ilgwekklo buk kjrina, tjlë ga walë orkwosmok shäng pjir ga woyde ga ber sök ba lanma tjok iyado, raye llëme. Gueniyo

ba lanma wolonoshko ga kjok ilgwekklo li beno ba kong tjwłó ame.

³ Eni ga walë orkwosmok shäng pjiir li lanma sök së obishko ga orkwosmono domer oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde lëba eni. Gueniyo ba lanma wolonoshko ga kjok ilgwekklo li beno ba kong tjwłó ame, orkwosmok domer oblë tjok ga pjłúe. Eshko ga llëbo owa shärye llëme.

⁴ Pjeyoga, shji eni wleni bakoe. Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga shji dóktong, shji beno ichaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë lirë ame. Cristo woshrara Sbörë iröng obi, ga shji beno löng ichaga erë shara, shji ber löng llëbo pjłú shäryë Sbö kong wlo.

⁵ Dënashko ga shji ichaga bi wotjlik owa lirë. Ga kjok ilgwekklo li miydoroysenko ga shji wotjlıno llëbo owa tak pjang e go li shäryë jek këgong erä. Eshko ga shji löng wolon wlo e kjışhko.

⁶ Gueniyo eerishko ga shji wolono löng wleni kuzong ga shji dóktong kjok ilgwekklo li dbo dorko dwayo, shji ichaga erë ame. Ga shji beno löng së tjaglën wleni, shji parkë Sbö kong oblë wlo. Shji ichaga kjok ilgwekklo tak pjang kjibokwo go tek dënashko lirë ame, shji beno löng ichaga Sbö Sëyarë shara.

Shji llëbo pjłú shäryë woydë, gueniyo llëbo owa shäryoydë döe

⁷ ¿Eni ga llë loydë? ¿Kjok ilgwekklo li owa loydëre? Eni llëme. Kjok ilgwekklo li miydoror llëm kjwe ga llëbo owa shäryoror shäng li owa miydoror llëme. Kjok ilgwekklo tak pjang kjrına tjłë ga shji oma llëbo koik llëme.* E miydoror llëm kjwe ga llëbo koınor shäng li owa miydoror llëme.

⁸ Gueniyo ga kjok ilgwekklo li miydororshko ga tja wotjlıno llëbo koik ara anmoyö. Gueniyo kjok ilgwekklo llëm kjwe ga shji iche bi wotjlik owa lirë llëbo shäryë eni llëme.

⁹ Dënashko ga kjok ilgwekklo li miydotë llëm obishko ga tja sök pjłúe loror. Gueniyo miydororshko ga llëbo owa shäryoror shäng li owa igör wëllë, ga tja ber wolon wlo e kjışhko li miydoror kjok ilgwekklo li go bakoe.

¹⁰ Kjok ilgwekklo li twak beno bi kong, shji ber löng së iyado sorë li miydoklo. Gueniyo shji iara beno löng wolon wlo shara.

¹¹ Kjok ilgwekklo li miydororshko ga tja jyäpgwara bor wotjlik owa lirë. Eshko ga tja wotjlıno llëbo owa shäryë ara anmoyö, ga tja wolon wlo e kjışhko miydoror kjok ilgwekklo li go.

¹² Eni ëmdë ga kjok ilgwekklo twara Sbörë bi kong li, e pjłú, pjılo beke.

¹³ ¿Eni ga tja beno shäng wolon wlo li laga kjok ilgwekklo pjłú lirë lotëre? Eni llëme. Tja beno shäng wolon wlo li laga llëbo owa shäryoror shäng lirë. Kjok ilgwekklo li beno ba miydoklo erä, llëbo owa shäryoror shäng li owa igör wëllë e go wlo.

¹⁴ Miydëy pjłú ga kjok ilgwekklo li twaga Sbörë. Gueniyo tjara no, tja shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä.

¹⁵ Llëbo shäryër shäng li sorë miydër shäng llëme. Llëbo shäryër woydë li shäryër llëme. Llëbo shäryër woydë llëm li shäryotë shäng döe.

¹⁶ Eni ga llëbo shäryër woydë llëm li shäryër shäng kuzong ga miydër e go ga kjok ilgwekklo li pjłú jlöe.

¹⁷ Eni ga llëbo shäryër shäng li shäryaga tjarë ame, shäryaga bor wotjlik owa lirë erä.

¹⁸ Miydër ga bor wotjlik owa li kjışhko ga tja wotjlik bek sira ëmdë llëme.

¹⁹ Llëbo pjłú shäryër woydë li shäryër llëme. Llëbo owa shäryër woydë llëm li shäryotë döe.

²⁰ Eni ga llëbo shäryër woydë llëm li shäryër kuzong ga shäryaga tjarë ame, shäryaga bor wotjlik owa lirë erä.

²¹ Llëbo wen bor tjok li eni: Tja llëbo pjłú shäryë woydëshko ga llëbo owa wen tjwe laga bor wotjlik owarë li, e shäryotë döe.

²² Kjok ilgwekklo twara Sbörë li bor kong ga pjłú jlöe.

²³ Gueniyo bor wotjlik owa li ëngkjwë bor tjok wleni, tja shaya wlo wleni, llëbo pjłú shäryër woydë li shäryër llëm wlo. Eni ga tja beno shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä.

²⁴ Bor doyo ëre, tja iche wolon. Tja song jlöe. ¿Tja döga ërë?

²⁵ Tja döga bor Tjlapga Jesucristorë. Tja wopjłú Sbö tjok e kjışhko.

Eni ga beno eni: Kjok ilgwekklo twara Sbörë li kolër woydë, gueniyo bor wotjlik owa li kjışhko ga tja beno shäng llëbo owa shäryë eröe.

8

Shji mär Sbö Sëya go

¹ Eni ga ëye tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok ga beno löng shdungko ame.

² Dënashko ga tja ichaga bor wotjlik owa lirë, ga tja shäng wolon wlo. Gueniyo tja mär Cristo Jesús go kuzong ga ba Sëya twara bor kong, ga tja döra bor wotjlik owa li dbo dorko dwayo, tja iara beno shäng së jlökoyo shara. Eni ga tja shäng wolon wlo ame.

³ Shji döya kjok ilgwekklo tara Moisésdë lirë eni ga ä, shji iara bi wotjlik owa lirë ba kolë llëm kjışhko. Gueniyo Sbö, ba Wa ichara weno so shji noppa owa ëre kjoyo, ber owa

* 7:7 Éxodo 20.17; Deuteronomio 5.21.

ppjang bi go li potjwlëkklo wlo. Eni ga ba Wa li doyo shdunaba bi äska, shji döya wlo.

⁴ Shäryara eni ga bi shdungflo pjlo bek tak ppjang kjok llgwekklo go li potjwlëkklo, shji ber shdungko ame wlo. Eshko ga shji beno löng ba Sëya kolë shara, shji beno löng bi wotjlik owa li kolë ame.

⁵ Èye ichaga ba wotjlik owa lirë ga llëye woyde om go li woyotjliya. Gueniyo èye ichaga Sbö Sëyarë ga llëye woyde Sbö Sëyarë li woyotjliye erä.

⁶ Èye ichaga ba wotjlik owa lirë ga ber löng wolon wlo. Gueniyo èye ichaga Sbö Sëyarë ga ber löng së jlökoyo, ber löng wlëp bakoe.

⁷ Èye ichaga ba wotjlik owa lirë ga e Sbö wloyo. Kjok llgwekklo twara li kole llëm, kole ga ä,

⁸ ga llëbo pjlu shärye, Sbö ber wopjlu ba tjok wlo ga ä bakoe.

⁹ Gueniyo pjäy go Sbö Sëya wleni ga pjäy ichaga löng bomi wotjlik owa lirë ame, pjäy ichaga löng Sëya lirë shara. Èye go Cristo Sëya llëm ga e Cristo l llëme.

¹⁰ Llono ga bomi doyo, e wolon, llëbo owa shäryoromi kjishko. Gueniyo pjäy go Cristo wleni ga bomi sëya ber löng së iyado, pjäy iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso kjishko.

¹¹ Jesús woshrrara Sbörë iröng obi, ga Sbö Sëya ppjang bomi go. Eni ga ba Sëya iche, bomi doyo woshre iröng obi eni bakoe.

¹² Pjeyoga, shji ichaga bi wotjlik owa lirë ame. Llëye woyde li shäryë llëm ga pjlu.

¹³ Pjäy iche bomi wotjlik owa lirë wleni ga pjäy beno löng wolon wlo. Gueniyo pjäy iche Sbö Sëyarë wleni ga bomi wotjlik owa li rayëmi iyado, ga pjäy löng së jlökoyo.

¹⁴ Èye mär Sbö Sëya go ga e Sbö wapga.

¹⁵ Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, ba sogo bangkjre löng dete erä. Pjäy ie Sëya lirë Sbö bangkjre eni llëm, pjäy iara beno ba wapga kjishko. Eni ga shji kjimte Sëya lirë tjlä Sbö kong. Shji tjlä ba kong ga «Abba. * Data» lëy eni.

¹⁶ Sbö Sëya om go li tjlä bi kong ga shji Sbö wapga jlökoyo le bi kong bi pjlushko.

¹⁷ Eni ga shji Sbö wapga kuzong ga llëye twe ba wapga kong li twe bi kong, twara Cristo kong sorë ga eni. Cristo shdunaba ara. E irgo ga iara Sbörë beno kësbang, tjwlo ara. Shjira shdungoba ara eni bako wleni ga shji ie Sbörë ber kësbang, tjwlo ara eni bakoe.

Llono ga llëbo shärye Sböre bi kong

¹⁸ Llëye shärye Sbörë bi kong llono li tjwlo ara anmoyö. E kjishko ga llëye wen bi kong owa eerishko li, e llë llëm wleni.

¹⁹ Llono ga Sbö wapga jlökoyo li pïya wëllë. Llëbo shäryara Sbörë kjok ère kjing go tjeng kës li löng ba koshë.

²⁰ Llëbo uunkong li shäryara Sbörë pjlu, llëbo shäryë wlo, ga shärye woydë eni jlökoyo, gueniyo shärye ga ä, shduna Sbörë beno srer wlo kjishko. Gueniyo dbar iara beno kjrara, llëbo uunkong li ber pjlu iröng obi wlo.

²¹ Eshko ga Sbö wapga wolon ame, ga llëbo uunkong li ber srer ame wlo bakoe.

²² Walë wloshko chida tjeng döröshko ga bangyo ara, ga kjloshtë ara e kjishko. Miydëy ga eerishko ga llëbo uunkong shäryara Sbörë li löng kjloshtë eni wleni bakoe.

²³ Gueniyo song li llëbo shäryara li dö llëme. Shjira löng kjloshtë eni bakoe. Shji kong ba Sëya twara Sbörë. Miydëy e go ga llono ga shji ie ber ba wapga jlökoyo, ga bi doyo ie ber tjaglën bakoe. Gueniyo e dbaryo li koshëy löng wopro ga shji kjloshtë ara.

²⁴⁻²⁵ Shji döra Sbörë kuzong ga shji beno löng e dbaryo li koshë iyado. Llëbo koshëy löng li igöy llëme. Llëbo igöy wëllë ga koshëy löng llëm, tjeng bi tjok tjän kjishko. Gueniyo llëbo koshëy löng li igöy llëm obi ëmdë ga koshëy löng wopjlu.

²⁶ Shji dbo ara llëmshko ga shji kjimte Sbö Sëyarë. Shji syöshhtë mae. E kjishko ga ba Sëya om go li kjloshtë Sbö kong bi kjishko, gueniyo llëye le li lëy bi tjlokwo go ga äe.

²⁷ Eni ëmdë ga llëye le li miyde Sbörë pjire. Shji wotjlik löng llë miyde Sbörë pjir, ga llëye woyde le ba Sëyarë ba kong bi kjishko li, e layde, llëye le li miyde pjir e kjishko.

Shji woyde Sbörë ara

²⁸ Èye Sbö woydë ara ga rokara Sbörë, llëbo shärye ba tjok wlo. E kjishko ga miydëy pjlu ga llëbo wen ba kong kës li ie ber ba kong pjlu.

²⁹ Kjok ère shäryayde llëm obishko ga èye mär ba go li miydara pjir tjän. Eshko ga epga äär ber löng ba Wa dik le. Shäryara eni, ba Wa ber tjwlo ara, ba pjeyoga ara li kjinmo wlo.

³⁰ Ga nopga äär ber löng eni lara li rokara. E irgo ga iara beno pjlo bek ba bokso, ga llono ga ie ber kësbang, tjwlo ara bakoe.

³¹ ¿Eni ga llë loydë obi? Sbö shäng bi tjok kuzong ga shji zangga èrë llëme.

³² Ba Wa ëmdë ga wlikara bi kong llëm, ichara wolono bi kjishko. ¿Eni ga llëbo tjeng kës li twe bi kong llëmdo?

³³⁻³⁴ Shji kjrara, iara beno pjlo bek ba bokso kuzong ga shji rotaga èrë ame. Cristo Jesús wolono, ga woshrrara iröng obi, öötong beno sök Sbö orkwo këlëkong. Bi wlikaga Sbö bokso li e.

³⁵ Shji woyde Cristorë ara iyado. Shji songshko ga shji woyde ara. Llëbo wen bi kong owashko ga shji woyde ara. Shji shdungobashko ga shji woyde ara. Shji pjli arashko

* 8:15 Arameo tjlokwo **abba**, e **datawa** loklo.

ga shji woyste ara. Shji shwong llëmsško ga shji woyste ara. Shji wolontoshko ga shji woyste ara. Shji zrëraba ëmdë ga shji woyste ara bako,

³⁶ tak pjang ba tjlökwö go sorë li eni. Tjlë ga

«Bop kjishko ga tjawa zrökoba woyste iyado.

Tjawa beno löng so öng wlëp ushko so sökoba, zrökoba wlo kjoyoe.»[†]

³⁷ Gueniyo llëbo uunkong ëre wen bi kongshko ga zây iyado, shji kjimte bi woystaga lirë kjishko.

³⁸ Miydër pjlu ga shji woyste Sbörë ara iyado. Shji songshko ga shji woyste ara, shji wolonoshko ga shji woyste ara bakoe. Slongga Sbö parkagaga kjok dogo sorë llëm, slongga sëyaga owarë llëm bakoe. Eerishko ga shji woyste ara, shji woyste ara iyado wlo bakoe.

³⁹ Slongga llëbo tjeng kjopkwo lirë llëm, slongga llëbo tjeng klung dorong lirë llëm, slongga llëbo tjeng kjone pogo lirë llëm bakoe. Shji woyste Sbörë ara iyado, shji töna beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjishko.

9

Nopga kjrara Sbörë sorë

¹ Tja töno beno Cristo tjok. E kjishko ga tja tjlë beke. Sbö Sëya om go li tjlë bor kong bor pjlushko ga tja shäng jyörkë llëme le.

²⁻³ Tja woyste ara bor pjlushko iyado, bor pjeyoga judioga li kjishko. Epga mär ber löng Cristo go wlo ga woyste ga tja ie Sbörë ber Cristo tjok ame, tja ie ber shdungko wleni ga bor kong ga pjluë.

⁴ Epga Israel tjëyoga. Epga kjrara Sbörë beno ba wapga. Ba dbo kälä pina ba kong, tjlökwö twara ba kong, beno iyado wlo, kjok llgwekklo li twara ba kong, pina ba poshrëk ba ushko, llëbo lara ba kong jlökoyo ara bakoe.

⁵ Ba tjlapgaga tek dënashko so tjwlö ara anmoyö. Cristo tjlapgaga tek dënashko so li epga. Cristo, e Sbö. Uunkong pjluoy, poshrëkko iyado li e. Ber eni.

⁶ Gueniyo llëye lara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyo li shärye eni llëme lotë llëme. Sbö kong ga Israel tjëyoga uunkong, e ba nopga dö llëme.

⁷ Abraham tjëyoga uunkong beno ba tjëyo jlökoyo dö llëm bakoe. Sbö tjlëno ba kong ga «Isaac tjëyo tek ber bop irgo li ber bop tjëyo jlökoyo eröe»^{*} lara eni.

⁸ E kjishko ga Abraham tjëyoga uunkong beno Sbö wapga dö llëm, ba wapga weno tjlökwö lara Sbörë jlökoyo li kjishko eröe.

⁹ Sbö tjlökwö lono Abraham kong jlökoyoshko ga tjlë ba kong ga «Dbar llono loror li go ga pja in tjwe obi. Eshko ga bop boy Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän»[†] le.

¹⁰ Ba wa lara li, e bi tjlapga Isaac. Lu to jek ara ga orkwosmono Rebeca tjok, ga wapga do pjök, kjlö.

¹¹⁻¹³ Weno bäm go li Esau, irgo Jacob. Gueniyo wentë lok llëm obishko ga Jacob kjrara Sbörë, llëbo shärye ba tjok wlo. Kjrara eni, llëbo pjlu shäryara kjishko llëme. Eshko ga llëbo pjlu, llëbo owa, e shäryayde lok llëm obi. Gueniyo Sbö tjlë Rebeca kong ga «Bäm iyo li ichaga ber ba lëngdë»[‡] le. Llëbo lara Sbörë obi li tak pjang ba tjlökwö go eni: «Jacob woystoror ara. Gueniyo Esaura iywor shjiktëng.»[§]

¹⁴ «Eni ga llë loyde? ¿Sbö, e llëbo shäryë bek llëme loyde? Eni llëme.

¹⁵ Tjlëno Moisés kong ga

«Ëye songe lër woyste ga e songe lotë eröe.

Ëye kjimtër woyste ga e kjimtotë eröe.»^{*}

¹⁶ Eni ga shji kjimte Sbörë, shji songe le woyste kjishko, e woyste ara kjishko llëm, llëbo pjlu shäryoroy kjishko llëm bakoe.

¹⁷ Llëbo lara Sbörë Egipito so pjluoy kong li tak pjang ba tjlökwö go eni: «Pja ioror beno no pjluoy, bor dbo kësbang pin bop go wlo, tja ë miye nopga löng kjok kjwang jlkong lirë wlo bakoe.»[†]

¹⁸ Miydëy e go ga ëye songe le woyste ga songe le, ëye ie woyste ber sök ëye kuya woyste llëm ga ie ber löng eni bakoe.

¹⁹ Pjây kjone kjone kjwe löng wotjlik ga «¿Eni ga llëye shäryëy li laga erë kuzong ga shji shdüya ega?» lëmi eni kjwe.

²⁰ Gueniyo pjeyoga, shji no eröe. ¿Llëbo shäryara Sbörë li owa lëy ba kong sorëro? No parkë llëbo shäryë klung shosho go ga «¿Tja shäryorop jüni ega?» le klung shosho lirë ba kong ga äe.

²¹ Klung shosho kjrinaso ëmdë ga sbi shärye kjwo pjök e go ga pjluë. Kjwara shärye wolësowa, tjwlö ara, ie ber tjeng dboy wlo, kjwara obi shärye uriso, ber llë pogo wlo. Llëbo shärye e go, woyste sorë li eni ga pjluë.

²² Woyste Sbörë ga miydëba ga e iirkë ara nopga llëbo owa shäryono li kong, ga shdüya kjang, ba dbo ara go ga pjluë. Eni ëmdë ga nopga shdungko li shduna maling llëm, kura sök kjing erä.

²³ Shäryara eni, ba dbo kälä piya nopga songe lara li kong wlo. Epga kjrara dënashko, llëbo pjlu shärye ba kong wlo.

²⁴ Shji rokara eni. Judioga rokara dö llëm, nopga judiö llëm wleniyo rokara bakoe.

[†] 8:36 Salmo 44.22. ^{*} 9:7 Génesis 21.12. [†] 9:9 Génesis 18.10, 14. [‡] 9:11-13 Génesis 25.23. [§] 9:11-13 Malaquías

1.2-3. ^{*} 9:15 Éxodo 33.19. [†] 9:17 Éxodo 9.16.

²⁵ Kjibokwo tara Sbõ tjlõkwo laga tek dënashko so Oseasdë. Llëbo lara Tjlapgarë li tak pjang e go eni:

«Llono ga nopga botoya llëm löng li iër ber löng bor nopga shara, ga nopga woydoror llëm löng li woydër ara shara.»[†]

²⁶ Sbõ tjlõkwo tak pjang eni bakoe:

«Dënashko ga Sbõ tjlëno nopga kong ga “Pjäy bor nopga llëme” lara eni.

Gueniyo llono ga kjok eshko sogpa kowe Sbõ sök së li wapga shara.»[§]

²⁷ Dënashko ga Isaías tjlëno Israel tjëyoga kjïshko eni:

«Israel tjëyoga träk llëm, la sho tjeng dlung kjako wleni ëmdë ga där ber kjlëbö doë.

²⁸ No llgweya Tjlapgarëshko ga nopga löng kjok ëre kjing go li shdüya pjir, jekdo, lara sorë li eni.»^{*}

²⁹ Bäm go ga Isaías tjlëno eni:

«Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe.

Shji tjëyoga tek ber bi irgo li iara beno löng së kjlëbö llëm kjwe ga shji löng Sodoma sogpa dik, shji löng Gomorra sogpa dik bakoe.»[†]

Israel tjëyoga mär woydë Cristo go llëme

³⁰ ¿Eni ga llë loydë? Nopga judío llëm wleniyo wotjllino llëbo pjlo bek li shäryë llëme. Eni ëmdë ga mär Cristo go kjïshko ga iara Sbõrë beno pjlo bek ba bokso.

³¹ Gueniyo Israel tjëyogara drõno ara, llëbo pjlo bek li shäryë wlo. Eni ëmdë ga õõtong beno pjlo bek Sbõ bokso llëme.

³² ¿Eni ega? Äär ber pjlo bek Sbõ bokso wlo ga llëbo pjlú tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go li shärye woydë, gueniyo mär woydë Cristo go llëme. Eni ga sabyono akkwo iara beno nopga sabyoklo li go wleni,

³³ tak pjang Sbõ tjlõkwo go sorë li eni. Tjlë ga

«jïzïa! Akkwo iër ber buk kjwara Sión[‡] kjokyo,

nopga sabyë e go wlo.

Gueniyo ëye mär ba go ga

llëye koshe li wlëya jlõkoyo.»[§]

10

¹ Pjeyoga, rokër Sbõ kong jlõkoyo ga Israel tjëyoga döya. Woydër ara li e.

²⁻³ Miydër pjlú ga epga drõn ara, parkë Sbõ kong wlo. Gueniyo shji iaga Sbõrë ber pjlo bek ba bokso li miyde löng llëme. E

kjïshko ga mär woydë ba go llëm, äär woydë ber pjlo bek ba bokso om go erä.

⁴ Llëye woydara kjok llgwekklo lirë dö li, e shäryara Cristorë pjire. Eni ga shji äär ber pjlo bek Sbõ bokso wlo ga woyde ga shji mär Cristo go erä.

⁵ Moisés tjlëno ga ëye äär woydë ber pjlo bek Sbõ bokso wlo, ber löng së iyado ba tjok wlo kjok llgwekklo li kjïshko ga woyde ga kjok llgwekklo li kole uunkong bek iyado^{*} le.

⁶ Gueniyo shji mär Cristo go, shji ie Sbõrë ber pjlo bek ba bokso wlo. Cristo õör kjok ëre kjing go tjän. E kjïshko ga «shji jem Cristo wlëk kjok dogoshko, ter söy irõng obi wlo» lëy llëm.

⁷ Cristo woshrara Sbõrë irõng obi tjän. E kjïshko ga «shji jer Cristo wlëk shinmoga shtoyo, tèm söy irõng obi wlo» lëy llëm bakoe.

⁸ Moisés tjlëno ga «Sbõ tjlõkwo tjeng hop soshko, lëp shäng li e, woyotjllip shäng li e bakoe»[†] lara eni. Tjlõkwo lara li, tjlõkwo lërwa löng bomi kong li e.

⁹ «Jestüs, e bor Tjlapga jlõe» lëmi bomi kjamo go, ga «E woshrara Sbõrë irõng obi» lëmi bomi pjlúshko wleni ga pjäy döya Sbõrë jlõkoyo.

¹⁰ Tjlõkwo li kjroroy, ga loroy oblë kong wleni ga shji ie Sbõrë ber pjlo bek ba bokso. Shji döya eni.

¹¹ Sbõ tjlõkwo tak pjang eni: «Ëye mär ba go ga llëye koshe li wlëya jlõkoyo.»[‡]

¹² Eerishko ga judioga, nopga judío llëm wleniyo, e Tjlapga kjaraso shara. Ga ëye kjloshtë ba kong ga kjimte ara.

¹³ Sbõ tjlõkwo tak pjang eni: «Ëye kjloshtë Tjlapga kong ga döya.»[§]

¹⁴ Gueniyo kjloshtë ba kong wlo ga woyde ga mär ba go guing. Mär ba go wlo ga woyde ga ba tjlõkwo kura guing. Ba tjlõkwo kuya wlo ga woyde ga ëye omlobo ba kong guing.

¹⁵ Ëye omle ba kong wlo ga woyde ga ichaga tjok guing, tak pjang Sbõ tjlõkwo go sorë li eni. Tjlë ga «Ëye tjwe Sbõ tjlõkwo roy pjlú lë ga e llëbo wolësowa.»^{*}

¹⁶ Gueniyo ba tjlõkwo roy pjlú li kjrara Israel tjëyoga uunkongdë llëme. Dënashko ga Isaías tjlëno eni: «Tjlapga, ¿tjawa tjlõkwo kjruga ëro?»[†]

¹⁷ Eni ga shji mär ber löng Cristo go wlo ga woyde ga ba tjlõkwo kuroy guing.

¹⁸ Gueniyo llëbo kjakrokër kjrina. ¿Ba tjlõkwo kura lok llëmdë? Eni llëme. Sbõ tjlõkwo tak pjang eni:

«Tjlõkwo li lara lok kjone pogo, shdõktong, õõtong kjok kjwang jikong.»[‡]

‡ 9:25 Oseas 2.23. § 9:26 Oseas 1.10. * 9:28 Isaías 10.22-23. † 9:29 Isaías 1.9. ‡ 9:33 Sión[‡] kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. § 9:33 Isaías 8.14; 28.16. * 10:5 Levítico 18.5. † 10:8 Deuteronomio 30.12-14. ‡ 10:11 Isaías 28.16. § 10:13 Joel 2.32. * 10:15 Isaías 52.7. † 10:16 Isaías 53.1. ‡ 10:18 Salmo 19.4.

19 Eni ga llëbo kjakrokër jek kjrina obi.
 ¿Tjǎkwo kura li llë loklo miydara lok llëmdë?
 Dënashko ga Moisés tjëno ga
 «Nopga tjwǎ llëm wleniyo kjimtër ara,
 pjây Israel tjëyoga ber lǎng ba ymoyotkë
 ara wlo.

Eni ga pjây ber lǎng iirkë ara,
 nopga kjok miydë llëmi lǎng li
 tjok.»[§]

20 Ga dënashko ga Isaías tjëno, llëye
 bangkjrara llëm wleni. Tjǎ ga
 «Tja wlëna nopga to lǎng bor wlëk llëm lirë.
 Tja oppino shäng nopga lǎng bor
 kjakrokë llëm li kong.»^{*}

21 Gueniyo Sbǎ tjëno Israel tjëyoga kjǎshko.
 Tjǎ ga
 «Epga koshër shäng iyado, wlokjërër wlo,
 gueniyo llëye kuya woydë llëm,
 tja kole woydë llëm bakoe.»[†]

11

Sbǎ ba nopga rayono llëme

¹ ¿Eni ga Sbǎ ba nopga rayono lotëre? Eni
 llëme. Tja om go Abraham tjëyo, tja Israel
 tjëyo, tja Benjamín tjëyo bakoe.

² Kjok shäryayde llëm obishko ga ba nopga
 li kjrara. Ga epga rayara llëme. Dënashko ga
 Israel tjëyoga rotara Eliasdë Sbǎ kong. ¿llëye
 lara li miydëmi llëmdo?

³ Eshko ga tjǎ ga «Tjǎpaga, öng sho sukldo
 bop poshrëkkǎ lok li shdöra lok pjir, bop
 tjǎkwo lagaga lǎng li zröra lok pjir bakoe.
 Beno shäng së li tja erä, ga tja ëmdë ga zröya
 lok woydë bakoe»^{*1e}.

⁴ Kuya Sbǎre ga tjǎ ba kong ga «Beno pjarǎ
 llëme. Nopga botoya ioror beno tjeng doglo
 sak dbäw dbäw pjǎlogǎ kjäk (7,000). Epga
 Baal poshrëydë lok llëm obi»^{†1e}.

⁵ Eerishko ga eni bakoe. Nopga kjrara
 beno lǎng kjǎbǎ obi, ba wopjǎ li kjǎshko.

⁶ Kjrara ba wopjǎ li kjǎshko, llëbo pjǎ
 shäryara kjǎshko llëme. Eni kjwe ga ba wopjǎ
 li beno llëno llëme.

⁷ Era eni ga llëye woydara Israel tjëyogarë
 li wlëna lok llëme. Wlëga beno Israel tjëyoga
 kjrara Sbǎre lirë eröe. Llamora iara Sbǎre
 beno lǎng llëye kuya woydë llëm erä,

⁸ tak pjang ba tjǎkwo go sorë li eni. Tjǎ ga
 «Nopga iara Sbǎre beno lǎng pë wleni,
 beno lǎng llëye iga llëm wleni,
 beno lǎng llëye kuga llëm wleni bakoe.
 Shäryara eni dënashko.

Eerishko ga shärye jek eni obi.»[‡]
⁹ Dënashko ga David tjǎno ba kjǎshko bakoe.
 Tjǎ Sbǎ kong ga

«Dǎ shärye lok ara li ios ber ba jyäpǎgwokǎ.

Shärye eni kuzong ga lǎng wlëp bop tjok
 le,
 miga jeno lǎng, beno lǎng shdungko erä.
¹⁰ Epga ios ber lǎng llëye shärye lǎng li llë
 miyde lok llëm wlo,
 ber lǎng song iyado wlo.»[§]

*Nopga judío llëm wleniyo öötong beno
 tjeng Sbǎ nopga wleni*

¹¹ ¿Eni ga Israel tjëyoga diktong, to jeno
 iyado wlo lotëre? Eni llëme. Llëbo shäryara
 lok owa li kjǎshko ga nopga judío llëm
 wleniyo döya Sbǎre shäng shara. Shärye eni,
 Israel tjëyoga ber lǎng ba ymoyotkë ara wlo.

¹² Eni ga judioga llëbo owa shäryono, llëbo
 jera lok ara. Gueniyo e beno llëbo pjǎu nopga
 judío llëm wleniyo kong, llëbo wlëna lok ara
 e kjǎshko. Eni ga judioga li döyashko ga e ber
 ba kong lok pjǎu anmoyö.

¹³ Nopga judío llëm wleniyo, llëbo lër
 woydë bomi kong shara. Tja ichara Sbǎre
 ba tjǎkwo roy lë bomi kong Jesús äska. Bor
 kong ga pak ëre tjwǎ ara.

¹⁴ Gueniyo woydër ga pjây ymoyotke bor
 pjeyogarë ara, epga kjone kjone där wlo.

¹⁵ Bor nopga rayara Sbǎreshko ga äska pjây
 tjëyoga oblë oblë wlokjrayde shara. Gueniyo
 llono ga epga wlokjre jek obi. Era ber
 shinno woshrara iröng obi wleni.

¹⁶ Pjǎung shosho buk kjrina sho zoroy kj-
 rina, ioroy beno tjeng dboy Sbǎ kong wleni
 ga llamo beno buk dboy ba kong bakoe.

Kjor sleng tjeng dboy Sbǎ kong wleni ga
 kjor li kowo tjeng dboy ba kong bakoe.

¹⁷ Sbǎ nopga, e so kjor dgak jong kjlara
 ko olivo kjoyoe. Bäm go ga Abraham kjrara
 Sbǎre, iara beno kjor li sleng wleni. E irgo ga
 ba tjëyo tek beno ba irgo li iara beno tjeng
 ba kowo wleni. Gueniyo kjone kjone kjara
 beno tjeng dboy, kjor kowo tora pjir wleni.
 Pjây nopga judío llëm wleniyo lira so kjor
 kjlara ko olivo kjǎshko so kjoyoe. Eni ëmdë
 ga pjây tona beno tjeng ba nopga tjok, kjor
 kowo smona ba kjor jong li doyo go wleni.
 Eni ga pjây beno lǎng mär ba sleng go wleni.

¹⁸ Gueniyo pjây krë e go llëm, pjây tjwǎ
 ara nopga kjara li kjinmo lëmi llëm bakoe.
 Woyotjǎzi ga kjor kowo li, e mär ba sleng go,
 ba sleng li mär ba kowo go llëme.

¹⁹ ¿«Kjor kowo tjeng bäm go li kjara, tjawa
 smoya ber tjeng ba äska wlo kjǎshko ga tjawa
 tjwǎ ara, judioga kjinmo» lëmirë? Eni llëme.

²⁰ Judioga li kjara, mär ba go llëm kjǎshko.
 Ga pjây mär ba go kjǎshko ga pjây tona beno
 tjeng ba nopga tjok, kjara li äska. Gueniyo
 pjây krë e go llëm, Sbǎ bangkjrozǎ dey.

²¹ Tjeng bäm go li kjara, mär ba go llëm
 kjǎshko. Eni ga pjây mär ba go ame wleni ga
 pjây kje eni bakoe.

§ 10:19 Deuteronomio 32.21. * 10:20 Isaías 65.1. † 10:21 Isaías 65.2. * 11:3 1 Reyes 19.10, 14. † 11:4 1 Reyes
 19.18. ‡ 11:8 Deuteronomio 29.4, Isaías 29.10. § 11:10 Salmo 69.22-23.

²² Shō wopjlu, gueniyo llēbo owa shāryaga li shdūya kjange. Nopga mār ba go llēm li shduna kjang, gueniyo shāng wopjlu bomi tjok, pjāy mār ba go kjishko. Gueniyo pjāy mār ba go ame wleni ga pjāy shdūya bakoe.

²³ Erō llēme. Nopga mār lōng ba go llēm li opyē ber lōng mār ba go irōng obi wleni ga epga tōya ba nopga tjok irōng obi, kjor kowo tora, smona irōng obi wleni. Shārye Sbōrē eni ga pjlūe.

²⁴ Pjāy so kjor kjlara ko *olivo* kjloshko so kjoyoe. Pjāy smona kjor dgak jong kjlara ko *olivo* li doyo go wleni ga kjange. Gueniyo judioga lira so *olivo* li kowo kjoyoe. Kjone kjone tora li smoy irōng obi wlo ga kjang llēme.

Israel tjēyoga uunkong dār

²⁵ Pjeyoga, woydēr ga llēbo miydēba llēm wleniyo li miydēmi pjlū, pjāy krē llēm wlo. Israel tjēyoga kjone kjone lōng llēye kuya woydē llēm aār jong nopga judio llēm wleniyo dār wlo li dōktong uunkong pijung.

²⁶ Israel tjēyoga uunkong dār eshko jā, tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni. Tjlē ga

«Bi dōga li tjwe Siōn* kjokyo dwayo.

Eshko ga owa pjang Jacob tjēyoga go li lōya ber drete.

²⁷ Sbō tjlē ga “Tjlōkwo tworor ba kong, beno iyado wlo li beno eni:

‘Owa pjang ba go li lōn ber drete’ ”le.»†

²⁸ Eerishko ga Israel tjēyoga kjone kjone lōng Sbō wloyo, ba tjlōkwo pjlū li kjre llēm kjishko. E kjishko ga ba tjlōkwo roy pjlū li ichara bomi kong shara. Eni ēmdē ga epga kjarara Sbōrē dēnashko kuzong ga woyde Sbōrē ara, ba tjlapaga tek dēnashko so tjwlo ara anmoyō li kjishko.

²⁹ Llēye twara Sbōrē ga dōya irōng ame. Ēye rokara ga woyde ara iyado bakoe.

³⁰ Dēnashko ga pjāy Sbō kolono llēme. Gueniyo eerishko ga epga Sbō kolē llēm kjishko ga pjāy songe le Sbōrē shara.

³¹ Eerishko ga Sbō kolaga llēm li beno epga shara. Gueniyo llono ga epga songe le, pjāy eerishko ga songe le sorē ga eni.

³² Nopga uunkong iara Sbōrē beno lōng ba wotjlik owa li tjok, uunkong li songe le ba wopjlu li kjishko wlo.

Sbō poshrēra Pablorē

³³ Sbō, e pjlū anmoyō. Ba kjok miydē li tjliga ērē llēm, wotjlik llē miydaga ērē llēm, llēbo shārye sorē miydaga ērē llēm bakoe.

³⁴ Llēye woyotjlīya li miydaga ērē llēm, poshdungga ērē llēm bakoe.

³⁵ Pogo tjwlo ē kong llēm, kong llēye twaga ērē ba kong, āska twe ba kong irōng obi wlo llēm bakoe.

³⁶ Llēbo tjeng kēs li shāryaga erē, e ba sogo bakoe. E kjishko ga bi llēbo tjeng kēs li twaga erē bi kong. E poshrēkko iyado. Ber eni.

12

Shji optwē Sbō kong

¹ Pjeyoga, ōng twēy Sbō kong ber ba poshrēkko wloshko ga ōng li zrōy bām go. Eni wleni ga shji songe le Sbōrē kjishko ga rokēr bomi kong jlōkoyo ga pjāy lōng sē obishko ga pjāy optwos om go ba kong, llēye woyde shāryēm wlo li, e shāryozia. Ga poshrēy, woyde sorē li eni.

² Shji opshāryē lōng nopga Sbō miydē llēm wleniyo dik ame. Pjāy opyos, pjāy kjlopswe Sbōrē ber lōng wotjlik oblē wlo dey. Eshko ga llēye woyde Sbōrē li llē miydēmi ga pjlūe. Llēye woyde li, llēbo pjlū, pjlo bek li e.

³ Sbō wopjlu li kjishko ga tja kjimtara ara. E kjishko ga lēr bomi kong ga pjāy uunkong iara Sbōrē beno lōng mār ba go. Eni ga pjāy opwoyotjlīs yōtso, pjāy tjwlo ara oblē kjinmo woyotjlīmi llēme.

⁴ Bi doyo, llēbo ara ēmdē ga e kjaraso dōe. Eni ēmdē ga llēbo kjarina kjarina li pak shāryē oblē oblēe.

⁵ Cristo doyo, e eni bakoe. Shji ara ēmdē ga shji tōna beno tjeng uunkong Cristo doyo kjaraso wleni.

⁶ Sbō wopjlu li kjishko ga shji kjlara kjlara kong kjok miydē twara oblē oblē, woydara sorē li eni. Eni ga pja kong kjok miydē twara ba tjlōkwo lēp wlo wleni ga tjlōkwo los eni, gueniyo pja mār Sbō go bayo kjōm ga tjlōkwo lēp bayo eni bakoe.

⁷ Pja kong kjok miydē twara, oblē kjimtēp wlo wleni ga oblē kjimtōzong. Pja kong kjok miydē twara oblē pim wlo wleni ga oblē pizong.

⁸ Pja kong kjok miydē twara oblē kjimtēp dbokjrē wlo wleni ga shāryos eni. Llēbo twēp nopga song wleniyo kong ba kjimtōklo wlo ga pjlū wleni ga shāryos shāng wopjlu. Pja kong kjok miydē twara, oblē ichēp wlo wleni ga ichos yōtso. Pja kong kjok miydē twara, oblē songe lēp wlo wleni ga shāryos shāng wopjlu.

Shji ēng woydē ara kar kar

⁹ Pjāy ēng woydos ara kar kar jlōkoyo. Llēbo owa li rayozī, llēbo pjlū li shāryomirē dey.

¹⁰ Pjāy ēng woydos ara kar kar, epenga dō wleni. Oblē iozī ber tjwlo ara, bomi kjinmo.

¹¹ Pjāy drōn ēē, parkē Tjlapga Jesús kong jlōkoyo wlo iyado.

¹² Llēbo pjlū twe Sbōrē bomi kong li koshozi lōng wopjlu. Llēbo wen bomi kong owashko ga kuzī lōng kjange. Pjāy syōshtos Sbō kong iyado.

* 11:26 Siōn kjokyo, e kowēba *Jerusalén* bakoe. † 11:27 Isaiās 59.20-21; 27.9; Jeremias 31.33-34.

13 İmi ga Sbö nopga löng song wleni ga kjimtozia. Eye tjwe bomi shwoyshko ga wlokjrozı löng wopjlu bakoe.

14 Eye, pjây shdüya ga rokozi Sbö kong, kjimte wlo, shdüya wlo llême.

15 Eye wopjlu ga pjây wopjlu ba tjok. Eye slar eë ga pjây slar eë ba tjok.

16 Pjây ber löng wlêp êng tjok iyado. Pjây krê llêm, pjây tjwlö ara, oblê kjinmo lêmi llêm, pjây jék nopga tjwlö llême lêba li tjok dey.

17 Eye llêbo shâryono bomi kong owa ga kar llêbo owa shâryemi ba kong llême. Pjây drön llêbo pjlu shârye nopga uunkong bokso.

18 Pjây drön ber löng wlêp nopga uunkong tjok iyado.

19 Pjeyoga, Sbö tjlokwo tak pjang li goshko ga Tjlapga tjle ga

«Eye llêbo owa shâryono ga shdungga ber tjarê,

llgwegga ber tjarê bakoe.»*

E kjishko ga eye llêbo shâryono bomi kong owa ga kar llêbo owa shâryemi ba kong llêm, iozi ber tjeng Tjlapga wloshko dey, shdungga ber erê wlo.

20 Sbö tjlokwo tak pjang eni:

«Bop moskwo pjirö wleni ga sês dli, wodogro wleni ga sês di.

Shâryorop eni ga lökkjre e go.»†

21 Pjây wotjlik tjwe owa ga jlö lêmi llêm, llêbo owa zâzi llêbo pjlu go dey.

13

Shji tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo kolê

1 Tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo kolozı uunkong. Epga iaga Sböre beno bi ichaga, iaga eye oblêre llême.

2 E kjishko ga eye opyono beno ba wloyo ga opyono beno llêbo shâryara Sböre li wloyo. Eni ga ba shdungglo li wlêya shäng ba kong om go.

3 Eye löng llêbo pjlu shârye ga shdüya tjlapgagarê li bangkjre llêm, bangkjraga beno llêbo owa shâryaga lirê eröe. Eni ga tjlapgaga li bangkjremi woydê llêm wleni ga llêbo pjlu shâryomirê dey. Eni ga ber löng wopjlu bomi tjok erâ.

4 Tjlapgaga li iaga Sböre beno löng llêbo pjlu shârye bomi kong wlo. Gueniyo iara beno löng nopga owa li llgwegga bakoe. E kjishko ga pjây llêbo owa shârye wleni ga pjây shdüya tjlapgagarê li bangkjrozıa.

5 E kjishko ga woyde ga tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo li kolêy. Shâryey eni, shji shdüya llêm wlo dö llêm, miydêy ga e pjlu shâryoydê kjishko bakoe.

6 Tjlapgaga li beno löng pak twara Sböre ba kong li shârye kuzong ga kâ potjwlêkklo roke bomi kongshko ga tjwlêzia.

7 Pjây pogo tjwlö e kong wleni ga tjwlêzi ba kong uunkong. Kâ potjwlêkklo tjwe bomi kong sorê pogo ga tjwlêzia. Nopga bangkjirako li bangkjrozı, iozi ber tjwlö ara bakoe.

Shji oblê woydê ara

8 Shji iara Sböre beno löng oblê woydê ara wlo. E shji pogo tjwlö oblê kong wleni. Eni ga pjây pogo tjwlö e kong ga tjwlêzi pjir, gueniyo oblê woydozi iyado. Era tjwlêy pjir ga äe. Eye shäng ba kjlara woydê ara ga tjlokwo tak lok kjok llgwekklo tara Moisésdê go li kole shäng jlökoyo.

9 Tak lok li eni: «Shji pê oma boy oblê tjok llême. Shji no zrök llême. Llêbo koıy llême.»* Llêbo oblê tjok obi. Gueniyo kjok llgwekklo uunkong li ber kjinaso wleni: «Pja opwoydê sorê ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»†

10 Eye ba kjlara woydê ara ga llêbo owa shârye ba kong llême. E kjishko ga eye shäng ba kjlara woydê ara ga kjok llgwekklo li kole shäng jlökoyo.

11 Bi dözlong dbaryo li döro, tjlokwo kjremi löng kjwlê jä dik llême. E kjishko ga llêbo lër shäng bomi kong li shâryozıa. Shji ber löng wlêp ame.

12 Kjok ro sı dbaryo li‡ pjitoe. Kjok shrän dbaryo li§ döroe. E kjishko ga llêbo owa shârye nopga kjok ere sorê li shâryey ame, llêbo pjlu shâryoydê dey.

13 Shji llêbo shârye bëy erâ. Shji llêbo owa shârye êng tjok llêm, shji nelötkê llêm, shji orkwosmono e tjok llêm ga shji pê ba tjok llêm, shji wotjlik llêbo owa shârye oblê tjok llêm, shji êngkjwê e tjok llêm, shji ymo ara llêm bakoe.

14 Woyde ga pjây ichaga ber Tjlapga Jesucristorê shara, ga llêye woyde bi wotjlik owarê li woyotjliy ame.

14

Shji wotjlik ga llêbo shâryey ga owa lëy ga shâryey llêm dey

1 No kjone kjone mär Sbö go, gueniyo llêbo shârye ber pjlo bek Sbö bokso li miyde löng llêm obi. Nopga eniyo wlokjrozı yötso, e llêbo owa shâryono lëy e kong ame.

2 Miyde no kjone kjonerê ga llêbo uunkong ue ga pjlu. Gueniyo kjone kjone obi wotjlik ga sjeng uê ga owa le.

3 Llêbo uunkong ue ga pjlu li miyde löng llêm êmdê ga Sbö wopjlu ba tjok. E kjishko

* 12:19 Deuteronomio 32.35. † 12:20 Proverbios 25.21-22. * 13:9 Éxodo 20.13-15, 17; Deuteronomio 5.17-19, 21.

† 13:9 Levítico 19.18. ‡ 13:12 *Kjok ro sı dbaryo* le li, e *llêbo owa shârye* ba *ara dbaryo* loklo. § 13:12 *Kjok shrän dbaryo* le li, e *Jesús tjwe iröng obi dbaryo* loklo.

ga ëye ië llë pogo ga oblë li lāywe owa, ba dli li kjishko llëme.

⁴ Shji oblë parkaga lāywë llëme. Shji uunkong Sbö parkaga. Ëye parkono pjlúre, de oware, e miydaga ber ba pjluyorë. Ga ëye mär Sbö go ga kjimte Sbörë llëbo pjlú li shäryë.

⁵ No kjone kjone mär Sbö go, gueniyo wotjlik ga dbar kjwara tjwlo ara, dbar oblë kjinno le. Kjone kjone obi wotjlik ga dbar kjwobi li, e kjoyo döe le. Woyde ga pjây kjlara kjlara omwoyotjlik yötsö, ga llëbo kup ga ber pjlú bop kong li shäryos eni.

⁶ Ëye dbar jnek ga shärye Tjlapga kong. Shji iëshko ga woyde ga shji löng wopjlú Tjlapga tjok bi dli kjishko. Shäryëy eni ga shäryëylöng Tjlapga kong. Shji sjëng uëre, de llënde, e llëno llëme.

⁷⁻⁸ Shji jëk sorë laga shjirë om go llëme. Shji löng së obishko ga shji tjeng Tjlapga wloshko. Shji wolono ga shji tjeng ba wloshko bakoe. Eni ga shji löng sere, de shji wolonore, shji tjeng ba wloshko iyado.

⁹ Cristo wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi, e ber nopga löng së li Tjlapga wlo, e ber nopga wolono löng li Tjlapga wlo bakoe.

¹⁰ ¿Eni ga bop kjlara llëbo owa shäryono lep ega? ¿E lāywëp owa ega? Llono ga shji uunkong aär löng Sbö bokshto, shji llgweya wlo.

¹¹ Ba tjlökwö tak pjang eni:

«Tjlapga tjlä ga “Lër bomi kong jlökoyo bor ko go ga llono ga nopga uunkong tjwe kjök tok bor bokshto. Eshko ga Sbö poshrëya lok uunkong” le eni.»*

¹² E kjishko ga llono ga shji kjlara kjlara iche Sbörë ba dboryë, llëbo shäryoroy kës li kjishko.

¹³ E kjishko ga oblë llëbo owa shäryono lëy ë kong ame. Shji drön ëë, bi pjeyoga ichëy dir llëm wlo.

¹⁴ Tja mär Tjlapga Jesús go. E kjishko ga miydër pjlú ga dli uunkong uëy ga pjlúe. Gueniyo ëye wotjlik ga dli llë uako llëme le wleni ga dli li ber ba kong ue wlo ga owa.

¹⁵ Bop kjlara woydëp ara jlökoyo wleni ga barwëp, llëbo uëp li kjishko llëme. Cristo wolono ba kjishko bebi. E kjishko ga ichëp dir dli uëp li kjishko llëme.

¹⁶ Miydëp pjlú ga llëbo shäryëp ga pjlú ëmdë ga iya oblërë ga owa wleni ga shäryëp llëm dey.

¹⁷ Sbö, e bi pjluyo. Gueniyo llëye uëy, llëye iëy, e ba kong ga llëno llëme. Woyde ga shji kjimte ba Sëyarë jëk löng pjlo bek, wlëp, wopjlú ëng tjok. Llëye woyde li e.

¹⁸ Ëye parkë Cristo kong eni ga Sbö ber wopjlú ba tjok, nopga ber wopjlú ba tjok bakoe.

¹⁹ E kjishko ga shji drön ëë, llëbo shäryë wlo, shji ber löng wlëp ëng tjok wlo, shji ëng kjimté dbokjrë wlo bakoe.

²⁰ Llëbo uëy li kjishko ga llëbo shäryara Sbörë li pjiy woydë llëme. Dli uunkong uëy ga pjlúe. Gueniyo oblë ichëy dir, llëye uëy li kjishko ga owa.

²¹ Bop pjeyo ichëp dir, sjëng uëp kjishko, kjillgwo bo dyo dbo ara iëp kjishko, llëbo shäryëp oblë kjishko wleni ga shäryëy llëm dey.

²² Eni ga pjây kjlara kjlara omwoyotjlik sorë li miydaga ber pjäydë, e ga Sbörë eröe. Shji ëng lë kar kar, llëbo ëre kjishko llëme. Miydëy ga llëbo shäryëy ga pjlú li shäryoroy pjir ga «Tja llëbo owa shäryono» lëy llëm dey. Ëye omlë eni llëm ga era ber wopjlúe.

²³ Gueniyo ëye wotjlik ga llëbo uako llëme le wleni ga ue llëm dey. Uara ga llëbo owa shäryayde, e owa le kjishko. Shji wotjlik ga llëbo shäryëy ga owa lëy wleni ga shäryëy llëm dey. Shäryoroy eni ga llëbo owa shäryoydë.

15

Llëbo ber pjlú bi kong li wlëydë llëme

¹ Llëbo shäryëy ber pjlo bek Sbö bokso li miydëy pjlú wleni ga woyde ga shji iirkë bi pjeyoga ommyidoydë llëm obi li kong llëme. Llëbo ber bi kong pjlú li wlëydë llëm,

² Llëbo ber pjlú bi pjeyoga kong li wlëydë dey, opping mär Sbö go jek këgong wlo.

³ Cristo ëmdë ga llëbo shäryono ber pjlú ba kong wlo llëm, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlä ga «Pja lāywaraba owashko ga tja lāywaraba wleni.»*

⁴ Llëbo uunkong tak pjang Sbö tjlökwö go dënashko li beno bi poshdungglo, shji opping ber löng e go wlo, shji dbokjrë e go wlo. Eni ga llëbo wen bi kong owashko ga kuy kjang ga pjlú, llëbo tak pjang li koshëy löng wopjlú kjishko.

⁵ Shji kjimte Sbörë dbokjrë jek këgong, llëbo wen bi kong owa li kuy kjang wlo. Rokër ba kong ga pjây mär löng Cristo Jesús go wopro ga pjây kjimte wotjlik kjrinaso,

⁶ pjây uunkong Sbö poshrëk no kjlaraso wleni wlo. Bi Tjlapga Jesucristo Data li e.

⁷ Pjây wlokrara Cristorë sorë ga pjây ëng wlokrös kar kar eni bako, Sbö poshrëkoba wlo.

⁸ Cristo öör judioga kjimté, ba parkaga tjwlek shäng pjir wleniyo dik, tjlökwö bek lara Sbörë ba tjlapgaga tek dënashko so tjwlo ara kong jlökoyo li ber jlökoyo wlo.

* 14:11 Isaias 45.23.

* 15:3 Salmo 69.9.

† 15:9 2 Samuel 2.50; Salmo 18.49.

⁹ Ga nopga judío llëm wleniyo songe lara bako, Sbõ ie lok ber kësbang, tjwlõ ara wlo, tak pjang Sbõ tjlõkwo go sorë li eni. Tjlë ga «Pja poshrër tjëyoga oblë oblë boksho, tja të bop kong bakoe.»[†]

¹⁰ Sbõ tjlõkwo tak pjang eni obi:

«Sbõ nopga löng wopjlu,
nopga judío llëm wleniyo,
pjây ber löng wopjlu bakoe.»[‡]

¹¹ Sbõ tjlõkwo tak pjang eni obi:

«Nopga judío llëm wleniyo,
Tjlapga poshrëzia.

Tjëyoga oblë oblë,

pjây të ba kong, ba poshrëkkio.»[§]

¹² Ga Isaías tjlëno beno eni:

«Isaí tjëyo wen kjlara,
ber tjëyoga oblë oblë ichaga.

Nopga judío llëm wleniyo mär ba go.»^{*}

¹³ Shji kjimte Sbõrë llëye lara li koshë löng wopjluë. Rokër ba kong ga pjây mär ba go kuzong ga pjây kjimte ber wopjlu, wlëpe. Rokër ba kong obi ga pjây kjimte ba Sëyarë, llëye lara li koshë löng wopjlu anmoyõ wlo.

Pablo parkono nopga judío llëm wleniyo kong

¹⁴ Pjeyoga, miydër pjlu ga llëbo shäryëy ber pjlo bek Sbõ bokso li miydëmi pjlu, shäryëmi pjlu, ga pjây ëng ping e go ga pjlu bakoe.

¹⁵⁻¹⁶ Gueniyo kjibokwo ëre go, llëbo toror bomi kong oblë oblë kjang, woyojemi llëm wlo. Sbõ wopjlu li kjishko ga tja iara beno Cristo Jesús parkaga nopga judío llëm wleniyo kong, Sbõ tjlõkwo roy pjlu lër ba kong wlo, epga twër ber Sbõ kong, öng zrõraba, sho suraba, pjono dret Sbõ poshrëkkio wleni wlo, epga ie ba Sëyarë ber tjeng dboy ba kong wlo bakoe. Kjibokwo ëre toror bomi kong kjang e kjishko.

¹⁷ E kjishko ga tja shäng wopjlu Cristo Jesús tjok, pak shäryoror Sbõ kong li beno pjlu kjishko.

¹⁸⁻¹⁹ Llëbo oblë lanyotkër llëme. Llëbo shäryara Cristorë bor go li lanyotkotë erë. Tja ichara ba tjlõkwo roy lë nopga judío llëm wleniyo kong. Ga tja kjimtara ba Sëyarë llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë ba kong oblë oblë ara. Eni ga Cristo roy pjlu loror ba kong Jerusalën kjokyo dwayo äar jong Iliria kjokyo, ga tjlõkwo li kjrara nopgarë ara, beno löng Sbõ kolë shara.

²⁰ Tek dënashko ga tjlõkwo roy pjlu li lër woydë kjok shto oblë oblë, nopga omkuydë llëm obi löng lishko. Oblë öör omlë tjänshko ga tja äar woydë omlë jek obi eshko llëme.

²¹ Shäryër woydë, tak pjang Sbõ tjlõkwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Ba roy äar, äätë kjone llëm obi lishko.

Ëye ba roy kuydë llëm obi ga kuya.»[†]

²² Tja jek bomi ik loror ara, gueniyo tja jekdë llëm obi e kjishko.

Pablo jek woydë Roma kjokyo

²³ Tja jek bomi ik woyotjlën sök lu kop ara tjän. Eerishko ga bor pak pjitong kjok ëreshko.

²⁴ Eni ga tja jek shäng España kjokyo shko ga pjây in äar woydë, tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbõ wlo, pjir ga tja kjimtëmi jek äar eshko wlo.

²⁵⁻²⁶ Gueniyo tja to Jerusalën kjokyo bäm go. Sbõ tjlõkwo kjranga löng Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, e dbur tönö, iche Sbõ nopga song wleniyo löng Jerusalën kjokyo li kong wlo, ga jek sör ba kong.

²⁷ Shäryara lok eni ba woshko, miyde lok ga pogo tjwlõ ba kong ara. Judioga Sbõ tjlõkwo roy shdõno nopga judío llëm wleniyo kong. E kjishko ga bek ga kar llëbo twe ba kong, ba kjimtoklo.

²⁸ Eni ga tja drön bor pak shäryë wopro ba wloshko pjir ga tja jongya España kjokyo shara. Tja jek shäng eshkoshko ga pjây in äar.

²⁹ Miydër pjlu ga tja äar bomi shwoyshko ga shji kjimte Cristorë ara eshko.

³⁰ Pjeyoga, shji mär bi Tjlapga Jesucristo go, ga shji ie ba Sëyarë ëng woydë ara kar kar. Eni ga tja drön bor pak shäryë wopro ga rokër bomi kong ga pjây syõshhtë Sbõ kong bor kjishko jlõkoyo. Enira tja kjimtëmi ba shäryë.

³¹ Rokozi ba kong ga tja döya Cristo tjlõkwo kjranga llëm löng Jerusalën kjokyo li wloshko dwayo. Rokozi ba kong obi ga bi pjeyoga löng Jerusalën kjokyo li, llëbo söror ba kong li wlokjre lok wopjluë.

³² Woyde Sbõrë eni wleni ga tja äar bomi ik wopjlu, tja woshtë bomi shwoy ga pjlu wlo.

³³ Rokër Sbõ kong ga pjây ie ber löng wlëpe. Ber eni.

16

Kjibokwo pjirzlong

¹ Walë shäng kjlara ko Febe. E bi kjlara, ga parkë shäng Cristo tjlõkwo kjranga löng Cencrea kjokyo li kong.

² Rokër bomi kong ga e mär Tjlapga Jesús go kuzong ga wlokjrozi löng wopjluë. Woyde ga shäryëy bi pjeyoga uunkong kong eni. Nopga ara kjimte shäng ara, tja kjim-tara ara bakoe. E kjishko ga llëye woyde li twozi ba kong bakoe.

³ «¿Yonde?» lëmi Priscila, Aquila kong. Epga parkë löng Cristo Jesús kong bor tjok.

⁴ Zrõraba ëy ëmdë ga tja kjimtara lok ara. Tja wopjlu ba tjok, gueniyo tjarõ llëm, Cristo

‡ 15:10 Deuteronomio 32.43.

§ 15:11 Salmo 117.1.

* 15:12 Isaías 11.10.

† 15:21 Isaías 52.15.

tjłkwo kjrägaga judío llëm wleniyo löng kës li wopjlú ba tjok bakoe.

⁵ «¿Yonde?» lëmi Cristo tjłkwo kjrägaga tön löng ba ushko li kong bakoe.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Epeneto kong. Asia kjokyoshko ga tjłkwo kjräga bäm go li e.

⁶ «¿Yonde?» lëmi María kong. E parkono ara bomi kong.

⁷ «¿Yonde?» lëmi Andrónico, Junias kong. Tjawa epenga döe. Epga öör löng bor tjok kjërshko. Epga tóno beno tjeng Cristo tjok bor bäm go, ga Sbö tjłkwo roy lagaga Cristo äska li kong ga tjwlö ara anmoyö.

⁸ «¿Yonde?» lëmi Amplias kong. E mär Tjlapga Jesús go, ga woydër ara.

⁹ «¿Yonde?» lëmi Urbano kong. E parkë shäng Cristo kong bor tjok.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Estaquis kong bakoe.

¹⁰ «¿Yonde?» lëmi Apeles kong. Llëbo weno ba kong owa ara Cristo kjishko ëmdë ga beno shäng mär ba go jłkoyo.

«¿Yonde?» lëmi Aristóbulo pjeyoga kong.

¹¹ «¿Yonde?» lëmi Herodiön kong. E judío, botoya dik.

«¿Yonde?» lëmi Narciso pjeyoga kong. Epga mär Tjlapga Jesús go jłkoyo.

¹² «¿Yonde?» lëmi Trifena, Trifosa kong. Walëga li parkë ara Tjlapga Jesús kong.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Pérsida kong. Walë li parkë ara Tjlapga Jesús kong.

¹³ «¿Yonde?» lëmi Rufo kong. E tjwlö ara Cristo tjłkwo kjrägaga kong. «¿Yonde?» lëmi ba mekë kong bakoe. E bor mekë wleni.

¹⁴ «¿Yonde?» lëmi Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas kong. «¿Yonde?» lëmi bi pjeyoga löng ba tjok li kong bakoe.

¹⁵ «¿Yonde?» lëmi Filólogo, Julia, Nereo kong. «¿Yonde?» lëmi Nereo dor Olimpo kong. «¿Yonde?» lëmi Sbö nopga löng ba tjok li kong bakoe.

¹⁶ Pjây ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlúe.

«¿Pjây yonde?» le Cristo tjłkwo kjrägaga löng kës lirë bomi kong.

¹⁷ Pjeyoga, rokër bomi kong ga pjây sjëke. No kjone kjone to löng llëbo shäryë, pjây shdär ber dboy dboy wlo, pjây mär Cristo go ame wlo. Ba kong ga tjłkwo kjroromi li owa le. Pjây tön ba tjok llëme.

¹⁸ Epga parkë löng Tjlapga Cristo kong llëm, parkë löng ba kong lok om go erä. Nopga kjok miydë llëm wleniyo jyäpgwe ba tjłkwo wolëso li go.

¹⁹ Pjây Cristo kolë pjłú li roy kura nopga uunkongdë. Tja wopjlú e kjishko. Gueniyo

woydër ga llëbo pjłú li miydëmi pjir, llëbo owa shäryëmi ame wlo.

²⁰ Shji ie Sbörë ber löng wlëpe. Ga wop ä ga Á zäya, ga ie ber shäng bomi wloshko.

Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte ara.

²¹ «¿Pjây yonde?» le Timoteorë bomi kong. E parkë shäng bor tjok. «¿Pjây yonde?» le Lucio, Jasón, Sosípaterdë bomi kong bakoe. Tjawa epenga döe.

²² Kjibokwo ëre taga tja Terciorë bor orkwo go. * Pjây löng mär Tjlapga Jesús go li, «¿Pjây yonde?» lër bomi kong.

²³⁻²⁴ «¿Pjây yonde?» le Gayorë bomi kong. Tja wlokjirara wopjlú ba ushko, Cristo tjłkwo kjrägaga löng na kës li tjok.

«¿Pjây yonde?» le Erastorë bomi kong. E parkë dbur jnega kjok ëreshko.

«¿Pjây yonde?» le Cuatorë bomi kong bakoe.†

²⁵ Sbö, e poshrëkko. Pjây ie ber löng wokjang. Jesucristo roy pjłú loror bomi kong li go. Tek dënnashko ga tjłkwo ëre miydaraba llëm, jnena Sbörë tjeng kjishko.

²⁶ Gueniyo eerishko ga miydëy pjire. Sbö sök iyado. Ga tjłkwo ëre lara ba tjłkwo lagaga kong, ga ichara ba të, roy shdöya wlo, kuya tjëyoga uunkongdë wlo, tjłkwo li kjre lok wlo, Sbö köle lok wlo.

²⁷ Sbö kjok miydë ara, ëye äär baïya dik llëme. Ga Jesucristo kjishko ga e iëy ber kësbang, tjwlö ara iyado. Ber eni.

* **16:22** Tjłkwo lara Pablorë Tercio kong. E irgo ga tara Terciorë kjibokwo go ba kong. † **16:23-24** Tek dënnashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjłë ga «... le Cuatorë bomi kong bakoe. Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte ara.»

Primera Carta a los Corintios Kjibokwo ère tara Pablorè Corinto sopga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Corinto kjokyo, e Grecia kjokyo obi. Grecia kjokyo shko ga kjok tjwlo ara li, e Corinto kjokyo. Eshko ga nopga tjeng ara, doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw pjloglo tjer kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo sak shkëng (650,000) dik. Tjrëko parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo tjeng ara, doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw pjloglo pkëng (400,000) dik. Jesús roy pjlu lara Pablorè bam go eshko, tak pjang Hechos 18.1-17 go sorè li eni.

Walè shäng kjlara ko Cloé. Pjlara ga ba pje yoga löng ba ushko kjlara öör Pablo ik Efeso kjokyo, ga Jesús tjlòkwo kjr agaga löng Corinto kjokyo li èngkjwè löng èng tjok sorè, llèbo owa shärye löng sorè, e lara ba kong pjire. Pjlara obi ga Jesús tjlòkwo kjr agaga löng Corinto kjokyo li kjibokwo ichono Pablo kong kjwara, llèbo oblè oblè kjakroke ba kong wlo. Eni ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong, llèbo llè llgweya wlo, epga poshdüya wlo bakoe.

Corinto sopga sböpga jyäglo poshrëk ara. Ba syö uyo lok lishko ga sjëng llè suya lok, ga ue lok eshko, ber ba poshrëkklo wlo. Gueniyo kjone kjone mär beno löng Jesús go shara. Eshko ga kjong kjong sjëng li uè woydè, gueniyo kjong kjong obi sjëng li uè woydè ame. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llèbo jyä tara Pablorè sjëng li kjishko.

Corinto kjokyo ga walëga löng ara sböpga jyäglo syö uyo lok li roshko, opsoynek domerga oblè oblè kong wleniyo, ga domerga jek eshko pè ba tjok wlo, ber ba sböpga jyäglo li poshrëkklo wlo. Eni ga domerga mär beno löng Jesús go li, llèbo pjlu shärye wlo li miyde löng llème. E kjishko ga kjibokwo ère go ga nopga orkwosmok löng pjir, nopga orkwosmo ydè llèm obi, woyde ga jëk löng sorè li jyä tara Pablorè.

Eshkoshko ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjlòkwo kjr agaga li tjok, gueniyo Sbò läywe owa, Pablo läywe owa bakoe. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llèbo jyä tara Pablorè nopga eniyo li kjishko bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Sóstenes tjok. Tja rokara Sbörè beno shäng ba tjlòkwo roy laga Cristo Jesús äska.

² Sbò tjlòkwo kjr agaga löng Corinto kjokyo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Pjäy tóna

Sbörè beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga pjäy rokara beno tjeng dboy ba kong, pjäy jëk ber löng pjlo bek ba bokso wlo. Woyde ga nopga uunkong mär Jesucristo go li jëk ber löng eni. Jesucristo, e bi Tjlapga, e ba Tjlapga bakoe.

³ Rokër bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Pablo wopjlu Sbò tjok

⁴ Sbò wopjlu li kjishko ga pjäy kjimtara ara, pjäy tóna beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko. Tja wopjlu Sbò tjok iyado e kjishko.

⁵ Pjäy tóna beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga llèbo pjlu shäryara Sbörè bomi kong oblè oblè. Pjäy iara beno löng ba tjlòkwo miydè pjlu, pjäy iara beno löng ba lè nopga oblè oblè kong bakoe.

⁶ E kjishko ga miydèmi ga Cristo roy pjlu lororwa bomi kong li, e beke.

⁷ Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi li koshèmi löng wopjlu wopro ga kjok miydè twe Sbörè ba nopga kong oblè oblè li, e twara beno tjeng bomi kong pjir tjan.

⁸ Eni ga pjäy kjimte Sbörè ber löng wokjang iyado, Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obishko ga pjäy pogo llèye dret ba bokso wlo.

⁹ Pjäy rokara Sbörè jëk ber löng ba Wa Jesucristo, bi Tjlapga li tjok wlo. Ga llèye le Sbörè li shärye eni.

Jesús tjlòkwo kjr agaga löng ènglè kar kar èng tjok

¹⁰ Pje yoga, rokër bomi kong bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga pjäy löng bëy èng tjok, pjäy shdär dboy dboy llèm wlo, pjäy wotjlik kjrinaso wlo.

¹¹ Pje yoga, pjäy roy kuror Cloé pje yoga tjok ga pjäy löng ènglè kar kar èng tjok.

¹² Roy kuror ga pjäy kjone kjone tjlè ga «Tjawa Pablo i», kjone kjone tjlè ga «Tjawa Apolos i», kjone kjone tjlè ga «Tjawa Cefas* i», kjone kjone tjlè ga «Tjawa Cristo i» lèmi löng eni.

¹³ ¿Cristo, e dboy dboydo? ¿Tja Pablo zröraba pjang kjlös go bomi kjishkoro? ¿Pjäy wak jer di roshko bor ko gorog?

¹⁴⁻¹⁵ Crispo, Gayo, epgara waga tjarè. Pjäy llamo waga tjarè llème. Eni ga èye wak bor ko go laga ère llème. Tja wopjlu Sbò tjok e kjishko.

¹⁶ (Estéfanos pje yoga löng ba ushko lira woror, gueniyo no oblè wororde woy go bor kong llème.)

¹⁷ Tja ichara Cristorè, èye wër wlo llème. Tja ichara ba tjlòkwo roy pjlu lè. Ga ba tjlòkwo li kjrèba wlo ga lèr kjok miydè kjok ère go li go llème. Loror eni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlös go li ber dboy llèm wleni.

* 1:12 Cefas, e kowèba Simón Pedro bakoe.

Shji dōra Sbōrē Cristo go, Sbō kjok miydē kjiṣhko

¹⁸ Nopga jeno lōng li kong ga Cristo wolono pjang kjlōs go li roy tjlwō llēme le. Gueniyo shji dōra Sbōrē lōng li kong ga dbo ara, shji dōra e go kjiṣhko.

¹⁹ Sbō tjlōkwo tak pjang eni:

«Nopga kjok miydē ara wleniyo le lōng li, ba kjok miydē li iēr ber tjlwō llēme.

Epga iēr ber lōng kjok miydē llēme.»†

²⁰ ¿Nopga kjok miydē ara wleniyo le li lōng kjone? ¿No pinggaga wleniyo lēba li shāng kjone? ¿Nopga wotjlik rong wleniyo le li lōng kjone? Kjok miydē kjok ēre kjing go li iara Sbōrē beno tjlwō llēme.

²¹ Sbō, e kjok miydē ara. E kjiṣhko ga kjok miydē kjok ēre kjing go li iara beno ba miydoklo llēme. Ēye mār ba go ga dōra ba tjlōkwo pjlu li go, tjlōkwo li tjlwō llēme lēba gueniyo.

²² Judioḡa mār ber lōng Sbō go wlo ga woyde lok ga llēbo iydēba llēm wleniyo shārye ba kong lok guing. Nopga judio llēm wleniyora mār ber lōng ba go wlo ga woyde lok ga piya tjlōkwo wolēso go guing.

²³ Gueniyo tjlōkwo lērwa lōng li ēre: Cristo, e zrōraba pjang kjlōs go. Judioḡa kong ga tjlōkwo ēre lōkyo ba kong ara, ga nopga judio llēm wleniyo kong ga tjlwō llēme le.

²⁴ Gueniyo kjong kjong rokara Sbōrē beno baīya, judioḡa, nopga judio llēm wleniyo bakoe. Epga kong ga tjlōkwo ēre dbo ara, miydē lok ga epga dōra e go, Sbō kjok miydē ara kjiṣhko.

²⁵ Llēbo shāryara Sbōrē li, e tjlwō llēme lēba. Gueniyo e tjlwō ara, kjok miydē kjok ēre kjing go li kjinmo. Llēbo shāryara Sbōrē li, e dbo llēme lēba. Gueniyo e dbo ara, llēye shārye nopgarē kēs li kjinmo.

²⁶ Pjeyoga, pjāy rokara Sbōrēshko ga pjāy lōng sorē woyotjliḡa. Eshko ga nopga kong ga pjāy kjok miydē ara kjlōbō dō, pjāy tjlwō ara kjlōbō dō, pjāy pjeyoga tjlwō ara kjlōbō dō bakoe.

²⁷ Gueniyo nopga lōng kjok miydē llēme lēba li kjrara Sbōrē, nopga kjok miydē ara le li lōkkjrē e go wlo; nopga dbo ara llēm li kjrara, nopga dbo ara li lōkkjrē e go wlo;

²⁸ nopga iywaba shjiktēng, tjlwō llēme lēba li kjrara, nopga tjlwō ara li lōkkjrē e go wlo bakoe.

²⁹ Shāryara eni, ēye krē ba bokshto llēm wlo.

³⁰ Pjāy tōna Sbōrē om go beno tjeng Cristo Jesús tjok kjrinaso. Bi kong ga e dbo ara, miydēy ga shji dōra e go, Sbō kjok miydē ara kjiṣhko. Ba kjiṣhko ga shji iara Sbōrē beno pjlo bek ba bokso, shji iara beno nopga baīya, shji dōra bi shdungglo dbo dorko dwayo bakoe.

³¹ E kjiṣhko ga tjlōkwo tak pjang Sbō tjlōkwo go li beno bi kong wēlēe. Tjlōkwo tak pjang li tjlē ga «Ēye krē woydē ga krē Tjlapga kjiṣhko dey.»‡

2

¹ Pjeyoga, tja öör Sbō tjlōkwo roy lē bomi kongshko ga tja tjlēno bomi kong tjlōkwo rong go llēm, tja opyono shāng kjok miydē ara llēm bakoe.

² Tja shāng bomi tjokshko ga tja wotjliḡo Jesucristo zrōraba pjang kjlōs go li roy lē bomi kong erōe. Tja tjlēno bomi kong llēbo oblē kjiṣhko llēme.

³ Tja tjlē shāng bomi kongshko ga tja tjlēno dbo ara go llēm, pjāy bangkjrōrōr ara, tja dete erā.

⁴ Eshko ga tja tjlēno bomi kong nopga kjok miydē ara wleniyo tjlōkwo go llēme. Tjlōkwo li kjrēmi wlo ga tja tjlēno ara bomi kong llēm bakoe. Tjlōkwo loror li, e kjrōromi, pjāy kjimntara Sbō Sēyarē ba dbo ara go kjiṣhko.

⁵ Shāryōrōr eni, pjāy mār ber lōng Sbō dbo ara go wlo, pjāy mār ber lōng kjok miydē kjok ēre kjing go li go llēm wlo.

Kjok miydē ara twara Sbō Sēyarē

⁶ Gueniyo ga ēye mār Cristo go, ga wotjlik kēkboga dik li kong ga tjawa tjlē ba kong kjok miydē go. Gueniyo kjok miydē lērwa li, e nopga kjok ēre so i llēm, tjlapgaga i llēm bakoe. Llono ga epga ber tjlwō ame.

⁷ Kjok miydē lērwa li, e Sbō i, jnena tjeng dboy tek dāmārshko dwayo. Eshko ga Sbō wotjlik ba kjok miydē li ping borwa kong eeri dbaryo, e ber pjlu borwa kong wlo le.

⁸ Tjlapgaga kjok ēre so, Sbō kjok miydē li llē loklo miydē lok llēme. Miydara kjege ga Tjlapga Kēsbang li zrōra lok pjang kjlōs go llēme.

⁹ Gueniyo Sbō tjlōkwo tak pjang eni:

«Ēye Sbō woydē ga kong llēbo shārye kēsbang.

Llēbo eni li iydēba llēm,

kuydēba llēm,

woyotjliydēba llēm bakoe.»*

¹⁰ Gueniyo ba Sēya ichara Sbōrē borwa kong, ga llēbo ēre pina borwa kong pjir, llēye woyotjliya Sbōrē kēs li miydē ba Sēyarē pjir kjiṣhko.

¹¹ Ebo wotjlik llē, e miydē ba sēya om go lirē erōe. Ga Sbō wotjlik llē, e miydē ba Sēya om go lirē eni bakoe.

¹² Tjlōkwo kjok ēre kjing go li wlokjrōrōrwa llēme. Ba Sēya twara Sbōrē borwa kong li wlokjrōrōrwarē, llēbo twara Sbōrē borwa kong kēs li llē loklo miydērwa wlo.

† 1:19 Isaías 29.14.

‡ 1:31 Jeremías 9.24.

* 2:9 Isaías 64.4.

¹³ Eni ga tjlōkwo lërwa bomi kong li, e no i llême. Tjlōkwo pina Sbō Sëyarë borwa kong li lorwarë bomi kong.

¹⁴ Èye go Sbō Sëya llêm ga llëye le Sbō Sëyarë li tjlōkwo kjre llêm, e ba kong ga tjlwō llêm kjishko, ga llë loklo miyde llêm, kjimte Sbō Sëyarë llêm kjishko.

¹⁵ Èye go Sbō Sëya ga llëbo uunkong llgweya ga pjlúe. Ga epga llgweya nopga go Sbō Sëya llêm lirë ga äe.

¹⁶ Sbō tjlōkwo tak pjang eni:

«Sbō wotjlik llë,
ëye ommiydë llêm,
“Llëbo shäryos eni” laga ërë ba kong llême.»[†]

Gueniyo shjira wotjlik Cristo dik.

3

Shji shädär dboy dboy llême

¹ Pjeyoga, tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlë woydë bomi kong, tja tjlë nopga jëk löng Sbō Sëya go kong sorë ga eni. Gueniyo ga pjây jëk löng nopga Sbō miydë llêm wleniyo dik kuzong ga tja tjlëno bomi kong, dataga tjlë ba wapga chilawa kong sorë ga eni.

² Chida, e sëyshko ga nä iayde erö, dli kjang ue ga ä kjishko. Eni wleni ga tja shäng bomi tjokshko ga pjây pinor wëlé, tjlōkwo rong kugömi llêm kjishko. Gueniyo eerishko ga kugömi löng llêm obi.

³ Pjây jëk löng nopga Sbō miydë llêm wleniyo dik obi. Pjây ymo ara ëng tjok, pjây ënglë kar kar bakoe. ¿Eni ga pjây nopga Sbō miydë llêm wleniyo dik llême do?

⁴ Pjây kjone kjone tjlë ga «Tjawa Pablo i», kjone kjone tjlë ga «Tjawa Apolos i» lëmi eni. Pjây tjlë enishko ga pjây jëk löng nopga Sbō miydë llêm wleniyo dik.

⁵ ¿Apolos, e ë? ¿Pablo, e ë? Tjawa Sbō parkaga döe. Borwa kjishko ga pjây oppino mär Cristo go. Tjawa ichara Tjlapgarë llë shäryë li, e shäryorwarë eröe.

⁶ Dwla dgaga wleni li* tja, di sguingga dwla kjang go wleni li[†] Apolos, gueniyo dwla wengga wleni li[‡] Sbō.

⁷ Eni ga dwla dgaga li, di sguingga li, e tjlwō ara llême. Tjlwō ara li, e Sbō, dwla wengga wleni li e.

⁸ Dwla dgaga li, di sguingga li, e tjlwō bek, ga potjwlëya Sbörë pak shäryara li kjishko.

⁹ Tjawa so Sbō parkagaga kjoyo, ga pjây so dwla dgoklo kjokyo kjoyoe.

Pjây so u shärye Sbörë shäng kjoyo bakoe.

¹⁰ Sbō wopjlú li kjishko ga tja iara beno u shäryaga wleni. Eni ga u shaklo shäryoror

bäm goshko. Oblë shäng u ywë ba kjang go. Gueniyo ëye u ywë ga woyde ga shärye yötso.

¹¹ U shaklo iak buk li, e Jesucristo, ga ëye omkjlöpswë ber oblë wlo ga äe.

¹² U shaklo ëre kjang go, kjone kjone u ywë llëbo srer llêm, suya llêm wleniyo go, dbur sho shöylör, dbur sho pjlublún, akkwo wolësowa tjlwō ara wleni bakoe. Kjone kjone obi u ywë llëbo srer, suya wleniyo go, kjorkwang, kjlo sho, dwla kasho bakoe.

¹³ No llgwezlong dbaryoshko ga shäryara pjlúre, de oware, e ber wëlé. Eshko ga ba pak li tjlüya iök go.

¹⁴ Èye ba pak shäryono li beno pjlú ga potjwlëya Sbörë.

¹⁵ Èye ba pak shäryono li sura pjir ga ba pak li jeno ba shjiryo, gueniyo era där, no döktong u piono pjir roy dwayo wleni.

¹⁶ Pjây go Sbō Sëya. Eni ga pjây Sbō u wleni. ¿E miydëmi llême do?

¹⁷ Èye Sbō u shdök ga pjia Sbörë bakoe. Sbō u, e zrek, ga ba u le li, e pjây om go.

¹⁸ Pjây opjyãpgwë om go llême. Pjây kjone kjone kjok miydë kjok ëre kjang go lëmi wleni ga woyde ga opyë ber löng kjok miydë llêm kjok ëre kjang go wleni, äär ber kjok miydë ara jlökoyo wlo.

¹⁹ Sbō kong ga kjok miydë kjok ëre kjang go li, e tjlwō llêm, tak pjang Sbō tjlōkwo go sorë li eni. Tjlë ga «Èye llëbo shäryë ba kjok miydë om go li goshko ga doshaya Sbörë e go.»[§]

²⁰ Sbō tjlōkwo tak pjang eni bakoe: «Nopga kjok miydë ara le li wotjlik llë, e miyde Sbörë pjir, ga ba kong ga tjlwō llême.»^{*}

²¹ Llëbo uunkong twara Sbörë bomi kong pjir tjän. E kjishko ga ëye krë nopga kjok miydë ara kjishko ame.

²² Tja, Apolos, Cefas,[†] tjawa iara Sbörë beno löng bomi kjimtaga. Llëbo tjeng kjok ëre kjang go kës li, e twara beno pjlú bomi kong. Pjây löng sère, de pjây wolonore, llëbo uunkong shärye ber pjlú bomi kong. Llëbo wen bomi kong eerishko li, bong kjönma li, llono li, e shärye uunkong ber pjlú bomi kong bakoe.

²³ Pjây Cristo i, ga Cristo, e Sbō i.

4

Sbō tjlōkwo roy laga Jesús äska li pakyo

¹ Eni ga tjawa Cristo parkaga lozä. Tjlōkwo jnek tjeng pjir li lara Sbörë borwa kong, ga tjawa iara beno löng ba lë oba kong.

² Eni ga ëye kong pak twara ga woyde ga shärye yötso, jlökoyo, woyde pak twaga lirë sorë li eni.

[†] 2:16 Isaiäs 40.13. * 3:6 Dwla dgaga wleni li, e tjlōkwo roy pjlú li laga ba kong bäm go li loklo. [†] 3:6 Di sguingga dwla kjang go wleni li, e tjlōkwo roy pjlú li laga ba kong jek obi li loklo. [‡] 3:6 Dwla wengga wleni li, e nopga iaga ber baŷya li loklo. [§] 3:19 Job 5.13. * 3:20 Salmo 94.11. [†] 3:22 Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe.

³ Tja llgwega pjäydë, llëm ga tja llgwega nopgarë wleni ga e bor kong ga llëno llëme. Tja opllgwek om go llëm bakoe.

⁴ Llëbo pjlú miydër li shäryër eni lër bor pjlúshko. Gueniyo bor kong ga llëno llëm bakoe. Bor llgwega li, e Tjlapga Jesús eröe.

⁵ E kjishko ga no oblë llgwemi llëm, äar jong no llgwezlong dbaryoshko jä. Tjlapga li tjwe iröng obi dbaryo li koshozi dey. Eshko dbaryo ga llëbo jnek tjeng kjok ro sī roy wleni li shiya äar ber wëleshko, no wotjlik ba pjlúshko llë li, e shiya ber eni bakoe. Eshko ga kjlara kjlara poshrëya Sbörë om go, ba pak shäryara sorë li kjishko.

⁶ Pjeyoga, «Llëbo shäryë llëbo tak lok li kjinmo llëme» lëba eni iyado. Llëbo ère lër bor kjishko, Apolos kjishko, ber pjlú bomi kong wlo, pjäy opping tjlokwo ère shäryë pjlú wlo. Eni ga bomi pingga, bomi kägäyo, e pjlú, oblë kjinmo woyotjlini ame. Shji krë eni llëme.

⁷ ¿Pjäy tjwlo ara, oblë kjinmo laga èrë? ¿Pjäy krë llëbo tjeng bomi tjok li kjishko ega? Llëbo kjrromi kës li, e twaga Sbörë om go bomi kong.

⁸ Pjäy wotjlik ga llëbo uunkong tjeng bomi tjok tjän lëmi, llëye oblë woydëmi llëme. Pjäy wotjlik ga pjäy löng pjlupga wleni tjän, gueniyo shji eni llëme. Woydër ga pjäy pjlupga wleni jlokoyo, tjawa ber eni bomi tjok bako wlo.

⁹ Bor kong ga tjawa Sbö tjlokwo roy lagaga Jesús äska ère kong shto wlëna Sbörë tjwlo llëm wleni. Tjawa iara beno löng zrökoba wlo, ga nopga uunkong tön löng llëye wen borwa tjokli iyalok wlo, Sbö parkagaga kjok dogo so tön löng borwa ik wlo eni bakoe.

¹⁰ Cristo tjlokwo roy lërwa oba kong kjishko ga tjawa kälëm wleni, tjawa dbo llëm bakoe lëba. Gueniyo pjäyda wotjlik ga pjäy tönno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjäy kjok miydë ara, dbo ara lëmi eni. Pjäy tjwlo ara lëba, gueniyo tjawara iywaba shjiktëng.

¹¹ Eerishko ga tjawa löng song, tjawa pjlí kuk ara, tjawa wodogro, tjawa shwong llëm, tjawa shdugoba ara, tjawa u dret bakoe.

¹² Tjawa sjeno parkorbo borwa orkwo om go go. Tjawa lëba owashko ga kar dboryërwa pjlú; tjawa shdugobashko ga kurwa kjinge;

¹³ tjawa läywëba owashko ga kar dboryërwa yötso. Eerishko ga tjawa oba kong ga tjwlo llëm, shkimkwo sho wleni, llëbo owa dbukko wleni lëba.

¹⁴ Tjlokwo ère tër bomi kong, pjäy lökkjërë e go wlo llëme. E bomi poshdungglo, pjäy bor waga woydër ara wleni kjishko.

¹⁵ Pjäy tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok tjlokwo roy pjlú li loror bomi kong bäm go kjishko. E kjishko ga pjäy Cristo tjlokwo pinggaga doglo sak dbäw dbäw pjlöglö sak

kjwara (10,000) ëmdë ga pjäy dataga ara llëm, bomi data kjaraso wleni li, e tja.

¹⁶ E kjishko ga rokër bomi kong ga pjäy opshäryos botoya dik.

¹⁷ Timoteo, e ichër jek bomi shwoy, pjäy jëk sorë le bomi kong wlo. E bor wa wleni, e woydër ara, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong pjlú iyado. Tja jëk shäng Cristo Jesús tjok sorë ga woyoshre bomi kong. Tjlokwo lër shäng Jesús tjlokwo kjaragaga kong kjone pogo li, e le bomi kong bakoe.

¹⁸ Pjäy kjone kjone krë ara, pjäy in äar ame lëmi kjishko.

¹⁹ Gueniyo ga woyde Tjlapgarë wleni ga tja jek äar bomi ik wop äe. Eshko ga nopga krë ara li sorë in wëjë, dbo twara Sbörë ba kong jlore, de tjle sopga erä, e miydër pjire.

²⁰ Èye parkë ba pjluyo Sbö li kong ga woyde ga tjle erä llëm, dbo twe ba kong llëye le li shärye eni wlo bakoe.

²¹ ¿Llëye woydëmi? ¿Woydëmi ga tja jek bomi shdunggare, de tja jek äar shäng wopjlú bomi tjok, pjäy poshrër wlo?

5

Domer llëbo shäryono owa anmoyö

¹ Pjäy kjlara roy kuror ga ba mewa kjriono sök ba boy. Llëbo shäryara eni li, e owa anmoyö. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo ëmdë ga äar llëbo owa shäryë eni llëme.

² Eni ëmdë ga pjäy löng bomi krë tjok. Zok ga pjäy kjwe löng woydëe. Woyde ga domer li ichoromi kjwe to bomi tjreko dwayo.

³ Tja shäng bomi tjok llëm ëmdë ga pjäy woyotjlin enido. E kjishko ga llëbo lër shäng bomi kong ère, tja shäng bomi tjok om go wleni. Lër bomi kong ga domer llëbo owa shäryono eni li, e shdzüza.

⁴ Pjäy tön Tjlapga Jesús ko goshko ga tja shäng bomi tjok wleni, ga Tjlapga Jesús dbo li tjeng bomi tjok bakoe.

⁵ Eshko ga domer li iozi ber tjeng Ä wloshko, ba doyo shdüya pjir wlo. Eni ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga ba sëya där kjwe.

⁶ Pjäy krë, e owa. «Pjlung shosho uukklo chira dö ëmdë ga pjlung shosho bayo kjöm pogo ga uuya pjire» lëba eni. E miydëmi löng pjir tjän.

⁷ Pjlung shosho uukklo këguë li dbuya judiogarë, pjlung shosho shäryak ba uukklo tjok llëm wleniyo shärye wlo. Eni wleni ga domer owa li ichozi to bomi tjreko dwayo, nopga to löng llëbo owa shäryë baiya dik llëm wlo, pjäy iara Sbörë ber löng owa eni llëm kjishko. Eni ga pjäy ber löng pjlung shosho tjaglën, shäryak ba uukklo tjok llëm wleni. Cristo zröraba bi kjishko tjän, öng wlep ushko so llgwoklë zröya judiogarë Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo kong wleni.

⁸ Ba dbar li shrëyashko ga pjlung shosho uukklo tjok li dbuya lok, äska shärye ba uukklo tjok llëm wlo. Eni wleni ga bi dözlöng dbaryo li shrëy wlo ga woyde ga llëbo owa shäryoroy dënashko li shäryëy ame, shji ber löng wotjlík bëy jlökoyo wlo.

⁹ Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Pjäy opkjos nopga llëbo owa shäryë eni li shwoy dwayo. Toror bomi kong kjbokwo ichoror jek bomi kong bäm go li go.

¹⁰ Gueniyo toror enishko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo lotë llëme. Shäryëmi eni wlo kjwe ga pjäy opshik kjok ëre kjing go dwayo kjluwe, epga uunkong llëbo owa shäryë eni kjishko. Epga wotjlík dbur töng ba kong erö, oblë jyäpgwe, llëbo lüyotke wlo, sböpga jyäglo poshrëya lok bakoe.

¹¹ Tjlökwo toror bomi kong li, e pjlollgwer woydë kjbokwo ëre go. Bomi pjeyo Jesús tjlökwo kjruga jëk shäng owa eni ga pjäy opkjë ba shwoy dwayo. Kjone kjone pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, wotjlík dbur töng ba kong erö, sböpga jyäglo poshrëya, oblë läywe owa, nelötkë ä, oblë jyäpgwe, ba llëbo lüyotke wlo. Bomi pjeyo Jesús tjlökwo kjruga jëk shäng owa eni ga pjäy ië ba tjok ëmdë llëme.

¹²⁻¹³ Nopga bi pjeyoga llëm wleniyo llgwey llëme. Ba llgwegaga li, e Sbö. Gueniyo nopga jëk löng bomi tjok eshko li llgwezia. Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Domer owa shäng bomi tjreko li ichozí toe.»*

6

Jesús tjlökwo kjruga äng wlëk kar kar ëng tjok sorë

¹ Pjäy kjone kjone ëng wlëk kar kar ëng tjok wlenishko ga pjäy llet ëng rotë kjok llgwegaga Sbö miydë llëm wleniyo shwoy llëme. Bek ga rotëmi Sbö nopga kong, llgweya lok wlo.

² Llono ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo llgwegaga ber Sbö nopgarë. ¿E miydëmi llëmdo? ¿Eni ga llëbo chira bomi tjreko li llgwemi om go ga ä sorëro?

³ Llono ga Sbö parkagaga kjok dogo so ëmdë ga llgwey bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga llëbo tjeng kjok ëre kjing go li llgwey ga maling anmoyö.

⁴ ¿E kjishko ga pjäy ëng wlëk kar kar ëng tjok wlenishko ga llgwemi ëng tjok ga ä wleni ga pjäy wotjlík ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo omllgwek ga pjlú lëmirë?

⁵ Lër bomi kong eni, pjäy lökkjrë e go wlo. ¿Shäng kjlara bomi tjreko kjok miydë pjäy llgweya wlo li dretdo?

⁶ Gueniyo pjäy ëngkjwë bomi pjeyoga tjok dö llëm, pjäy ëng rotë to löng kjok llgwegaga

Sbö miydë llëm wleniyo kong, oba uunkong boksho.

⁷ Pjäy ëng rotë äär löng tjlapgaga shwoy li, e lökyo ara. Pjlú wlo ga llëbo shäryara oblërë bomi kong owashko, pjäy llëbo lüyotkara oblërëshko ga kumi ber löng kjing dey.

⁸ Gueniyo ga llëbo shäryëmi om go oblë kong owa, oblë llëbo lüyotkëmi bakoe. Ga pjäy löng omshäryë eni bomi pjeyoga tjok.

⁹⁻¹⁰ Èye llëbo shäryë oblë kong owa ga äär Sbö sök no pjluyo iyado lishko llëme. ¿E miydëmi llëmdo? Nopga llëbo owa shäryë oblë oblë. Pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, sböpga jyäglo poshrëya, orkwosmono pjir ëmdë ga pë oblë tjok, domer pë domer tjok, oblë llëbo lüyotke, wotjlík dbur töng ba kong erö, nelötkë ä, oblë läywe owa, oblë jyäpgwe, llëbo lüyotke wlo. Pjäy jyäpgwëba ga jlö lëmi llëme. Èye opshäryë eni ga äär Sbö sök no pjluyo iyado lishko llëme.

¹¹ Dënashko ga pjäy kjone kjone llëbo shäryono eni. Gueniyo pjäy eni ame, owa pjang bomi go li löna Sbörë beno dret, ga pjäy iara beno tjeng dboy ba kong. Pjäy iara beno pjlo bek ba bokso, llëbo shäryara Tjlapga Jesucristorë bomi kong li kjishko, Sbö Sëya dbo go.

Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme

¹² «Llëye shäryër woydë li shäryër ga pjlú» lëmi eni. Eni jlöe. Gueniyo llëbo uunkong shäryëy li ber pjlú li kong llëme. Llëye shäryër woydë li shäryër ga pjlúe. Gueniyo llëbo kjone kjone shäryër ga tja ber shäng ichaga erë. E kjishko ga llëbo eniyo shäryër llëm, tja opichë om go ga pjlú wlo.

¹³ «Dli, e uëy wlo, jer äär bi böpkwo roshko wlo. Bi böpkwo, e dli kong bebi» lëmi eni. Eni jlöe. Gueniyo llono ga pjöyikong li pjir, shji böpkwo ame, dli ame bakoe. Gueniyo shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Bi doyo, e e kong wlo llëme. Llëye woyde Tjlapgarë shäryëy wlo li, e shäryoydë bi doyo go erö dey. Bi doyo ichaga li e.

¹⁴ Tjlapga Jesús woshrra Sbörë iröng obi ba dbo ara go, ga llono ga shji woshre eni bakoe.

¹⁵ Bomi doyo, e Cristo I. ¿E miydëmi llëmdo? ¿Eni ga llëbo Cristo I li töy walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo ga pjlúre? Llëme.

¹⁶ Èye tön walë eniyo tjok ga ber shäng ba tjok kjlaraso wleni. Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Pjöyikong li ber löng kjlaraso wleni.»*

¹⁷ Gueniyo èye tön Tjlapga Jesús tjok ga ba sëya, Tjlapga li Sëya, e tön ber löng kjrinaso wleni.

¹⁸ E kjishko ga shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Llëbo owa

* 5:12-13 Deuteronomio 17.7; 19.9; 21.21, 24; 24.7. * 6:16 Génesis 2.24.

shäryëy oblë ga e ber owa bi doyo kong llëme. Gueniyo ëye llëbo shäryë ba doyo kong owa eni ga llëbo shäryë ba doyo om go li kong owa.

¹⁹ Bomi doyo, e Sbõ Sëya u wleni, e ichara Sbörë beno pjang bomi go kjishko. ¿E miydëmi llëmdo? Pjây opichë om go llëm, pjây ichaga Sbörë,

²⁰ pjây tjwllëna pjir kjishko. E kjishko ga llëye woyde Tjlapgarë shäryëmi wlo li, e shäryomirë bomi doyo go erö, Sbõ ber kësbang, tjwllö ara wlo.

7

Shji orkwosmok wlo ga sorë

¹ Llëbo kjakrokromi bor kong kjibokwo go li, e dboryër bomi kong shara. Pjlu wlo ga shji orkwosmok llëm dey.

² Gueniyo nopga ara pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok kuzong ga zok ga pjây domerga pë bomi boy onmo li tjok, pjây walëga pë bomi lanma onmo li tjok eni bakoe.

³ Domerga orkwosmok löng pjir, pjây pë bomi boy tjok wlo. Walëga orkwosmok löng pjir, pjây pë bomi lanma tjok wlo. Pjây orkwosmok löng pjir kjishko ga «Tja pë bop tjok llëme» lëmi ëng kong llëme.

⁴ Walë orkwosmok shäng pjir ga ba doyo, e baiya dö llëm, e ba lanma i bakoe. Doyer orkwosmok shäng pjir ga ba doyo, e baiya dö llëm, e ba boy i bakoe.

⁵ «Tja pë bop tjok llëme» lëmi ëng kong llëme. Gueniyo pjây wotjlik bëy ëng kong ga «Shji pë ëng tjok llëm dbar kjwöbõ, shji ber löng syöshhtë Sbõ kong iyado wlo» lëmi ëng kong ga pjluë. Gueniyo dbar ara llëme. E irgo ga pjây pë ëng tjok jek obi, pjây tjliya Ärë, llëbo owa shäryë wlo ga ä wlo.

⁶ Llëbo ëre shäryëmi woydë ga shäryëmi ga pjlu, gueniyo «shäryozï eni» lotë llëme.

⁷ Bor kong ga pjây uunkong orkwosmok llëm ga pjlu, gueniyo shji iara Sbörë llëbo shäryë oblë oblëe. Kjong kjong iara beno löng orkwosmok llëm wlo, kjong kjong iara beno löng orkwosmok wlo bakoe.

⁸ Pjây löng orkwosmojdë llëmi obi, pjây syäpga, pjây ber löng tjoksa botoya dik ga pjluë.

⁹ Gueniyo pjây wotjlik ëbo wlëk iyado, pë ba tjok wlo wleni ga pjây orkwosmok ga pjlu, pjây wotjlik llëbo owa shäryë iyado llëm wlo.

¹⁰ Pjây orkwosmok löng pjir, tjlökwö lara Tjlapga Jesüsdë bomi kjishko. Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanma rayëmi llëme.

¹¹ Rayoromi wleni ga pjây ber löng tjoksa, llëm ga pjây tön iröng bomi lanma rayoromi li tjok obi. Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boy rayëmi llëm bakoe.

¹² Llëbo oblë lër bomi kong, gueniyo ëre laga tjarë om go bomi kong, e laga Tjlapga Jesüsdë llëme. Domerga orkwosmok löng walë Jesús tjlökwö kjraga llëm wleniyo tjok, pjây raye woydë bomi boydë llëm ga e rayëmi llëm bakoe.

¹³ Ga walëga orkwosmok löng domer Jesús tjlökwö kjraga llëm wleniyo tjok, pjây raye woydë bomi lanmarë llëm ga e rayëmi llëm bakoe.

¹⁴ Shäryëmi eni ga ba boy kjishko ga domer Jesús tjlökwö kjraga llëm wleniyo li de Sbörë, ba nopga de sorë ga eni, ga ba lanma kjishko ga walë Jesús tjlökwö kjraga llëm wleniyo li de Sbörë eni bakoe. Eni ga bomi wapga de Sbörë bakoe. Gueniyo shäryëmi eni llëm ga epga de llëme.

¹⁵ Pjây orkwosmok löng Jesús tjlökwö kjraga llëm tjok, pjây raye woydë ga wëyë. Pjây rayara eni ga pjây pogo llëye dret Sbõ bokso. Shji rokara Sbörë, shji ber löng wopjlu ëng tjok wlo.

¹⁶ Gueniyo pjây ber löng orkwosmok ba tjok ga pjlu ga shäryozï eni. Bomi kjishko ga bomi kjlara li dër kjwe.

¹⁷ Shji kjlara kjlara löng sorë li laga Sbörë. Pjây rokara Sbörëshko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni. Lër eni Jesús tjlökwö kjragaga uunkong kong.

¹⁸ Domerga, pjây rokarashko ga pjây löng doyo jyä tak pjir ga wëyë. Eshko ga pjây löng doyo jyä tak llëm ga pjây doyo jyä të llëme.

¹⁹ Shji doyo jyä tak pjirde, de llëmde, e tjwllö llëme. Shji Sbõ tjlökwö kolë li, tjwllö tjok li e.

²⁰ Pjây rokarashko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni.

²¹ Eshko ga pjây parkagaga tjwllëklöng pjir wleniyo ga pjây woydë llëme. Gueniyo pjây döya woydë bomi sogorë ga pjây to dey.

²² Pjây rokarashko ga pjây parkagaga tjwllëklöng pjir wleniyo ga Sbõ bokso ga pjây beno Tjlapga Jesús kjlarayo shara, pjây sogo dret wleni. Pjây rokarashko ga pjây sogo dret ga pjây iara Sbörë beno Cristo i, eni ga eerishko ga pjây sogo tjok wleni.

²³ Pjây tjwllëna Sbörë tjwllö ara. E kjishko ga pjây opyë ber ichaga no oblërë ame, pjây ichaga ber Sbörë döe.

²⁴ Pjeyoga, pjây rokarashko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni.

²⁵ Pjây löng orkwosmojdë llëm obi kong, tjlökwö lara Tjlapga Jesüsdë bomi kjishko llëme. Gueniyo tja kjimte Tjlapga lirë kjishko ga tjlökwö lër bomi kong ëre, e beke.

²⁶ Bor kong ga shji löng eerishko dbar owa kjishko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni dey.

²⁷ Pjây orkwosmok löng pjir ga pjây ëng rayë llëme. Pjây löng orkwosmok llëm ga pjây boy wlëk llëme.

²⁸ Gueniyo pjây orkwosmono wleni ga llêbo owa shâryoromi llême. Kjojloga orkwosmono wleni ga llêbo owa shâryara llêm bakoe. Gueniyo êye orkwosmono ga kong llêbo owa wen ara kjok êre kjing go. Lêr bomi kong eni, pjây llono ga song llêm wlo.

²⁹ Pjeyoga, lêr bomi kong eni, shji ber lông kjok êre kjing go wlo dbar kjwôbô obi erâ kjishko. E kjishko ga pjây orkwosmok lông pjir ga pjây jêk lông nopga orkwosmok llêm wleniyo dik shara;

³⁰ pjây slar êê llêbo kjishko ga pjây wotjlik ara ba kjishko ame; pjây lông wopjlú llêbo kjishko ga pjây wotjlik ara ba kjishko ame; pjây llêbo tjwllêno ga e ber bomi kong iyado wlo lêmi llêm bakoe.

³¹ Eni ga shji lông kjok êre kjing go obishko ga llêbo tjeng kjok êre kjing go li, e woyotjlîy ara llêm, kjok pjir lê kjishko.

³² Pjây kjimtêr woydê, pjây woydê ame wlo. Domer shâng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shâryê, ber pjlu ba tjok wlo.

³³ Gueniyo domer orkwosmok shâng pjir ga wotjlik llêbo tjeng kjok êre kjing go shâryê, ber pjlu ba boy tjok wlo.

³⁴ Eni ga wotjlik kring pjok. Walê shâng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shâryê, ba doyo, ba wotjlik, e ber ba kong wlo. Gueniyo walê orkwosmok shâng pjir ga wotjlik llêbo tjeng kjok êre kjing go shâryê, ber pjlu ba lanma tjok wlo.

³⁵ Lêr bomi kong eni, ber pjlu bomi kong wlo, pjây orkwosmok ga âe lotê llême. Woydêr ga pjây jêk ber lông pjlo bek, pjây ber lông wotjlik Tjlapga Jesús pak shâryê dôe.

³⁶ Domerga tjlokwo twono kjoglo kong orkwosmok wlo, pjây orkwosmok woydê ba tjok, kjoglo li luyo ôotong orkwosmok wlo guing kjishko ga pjây orkwosmok ba tjok ga pjlu. Llêbo owa shâryomirê llême.

³⁷ Gueniyo pjây wotjlik orkwosmok llême lêmi, woydêmi eni kjishko, pjây ichaga êrê llêm kjishko, ga pjây wotjlik llêbo owa shâryê llêm ga pjây orkwosmok llêm ga pjlu. Llêbo pjlu shâryomirê.

³⁸ Eni ga pjây orkwosmok kjoglo tjok ga e pjlu. Gueniyo pjây orkwosmok ba tjok llêm ga e pjlu anmoyô.

³⁹ Walêga orkwosmok lông pjir, bomi lanma sôk sê obishko ga rayêmi llême. Gueniyo wolono ga pjây orkwosmok domer oblê tjok ga pjlu, gueniyo woyde ga Tjlapga Jesús tjlokwo kjruga wleniyo.

⁴⁰ Gueniyo pjây orkwosmok ame ga pjây ber lông wopjlú anmoyô. Tja go Sbô Sêya. Tja wotjlik eni e kjishko.

8

Sjênnga twaraba sbôpga jyâglo kong

¹ Tjlokwo lêr bomi kong, ông zrôraba, sho twaraba sbôpga jyâglo kong ba poshrêkklo li kjishko. Llêbo êre kjishko ga shji uunkong llêbo miydê sira. Êye ommyidê ara, oblê kjinmo le ga shâng krê erâ. Pjlu wlo ga shji êng woydê ara kar kar dey, shji uunkong dbokjrê e go wlo.

² Êye kjok miydê le ga ba kjok miydê li ââtê, woyde dik llêm obi.

³ Gueniyo êye Sbô woydê ga miyde Sbôre pjlu.

⁴ ¿Eni ga ông sho twaraba sbôpga jyâglo kong ba poshrêkklo li uêy ga pjlu? Miydêy pjlu ga sbôpga jyâglo llê, e tjwllê llême. Sbô sôk kjaraso erôe.

⁵ Sbôpga lông ara kjok dogo, kjok êre kjing go lêba. Kowêba ba tjlapga bakoe.

⁶ Gueniyo bi kong ga Sbô sôk kjaraso erôe. Data Sbô li e. E llêbo uunkong shâryaga, ga shji lông sê parkê ba kong wlo. Shji Tjlapga kjaraso bakoe. Jesucristo li e. E go ga llêbo tjeng kês li shâryara Sbôre.

⁷ Gueniyo e miyde Jesús tjlokwo kjruga uunkongdê llême. Dênashko ga kjone kjone sgarâ lông ba sbôpga jyâglo li poshrêk. E kjishko ga ông sho li ue lokshko ga sbôpga jyâglo li woyotjlîya, ga mâr lông Cristo go ma obi kjishko ga wotjlik ga ông sho li, e uako llême le.

⁸ Gueniyo shji wlokjre Sbôre llêye uêy li kjishko llême. Uoroy llêm ga shji beno owa Sbô bokso llêm, uoroy ga shji beno pjlu anmoyô ba bokso llêm bakoe.

⁹ Pjây dôra Sbôre beno lông ông sho li uê ga pjlu. Eni êmdê ga pjây sjêke. Llêye uêmi li kjishko ga bomi kjarâ mâr shâng Cristo go ma obi li ichêmi dir llême.

¹⁰ Pjây iê sbôpga jyâglo syô uyo lishko ga pjây iya bomi kjarâ lirê kjwe. Miydêmi pjlu ga ông sho li uêmi ga pjlu. Gueniyo bomi kjarâ mâr shâng Cristo go ma obi li ommyidê llême. Eni ga pjây îna kjishko ga omshâryê eni bako kjwe.

¹¹ Cristo wolono ba kjishko. Gueniyo eshko ga Cristo rayara bomi kjarâ lirê, llêbo shâryoromi li kjishko, miydêmi ga llêbo li shâryêmi ga pjlu gueniyo.

¹² Llêbo shâryêmi bomi pjeyoga mâr lông Cristo go ma obi li kong owashko ga e shâryêmi lông Cristo kong wleni.

¹³ E kjishko ga llêbo uoror li kjishko ga bor kjarâ li diktong wleni ga tja sjêng uê ame dey.

9

Sbô tjlokwo roy laga Jesús âska li opshâryê sorê

¹ Tja Sbô tjlokwo roy laga Jesús âska. Tja ichaga norê llême. Bi Tjlapga Jesucristo înor

om go. Tja parkono ara ba kong kjishko ga eerishko ga pjây beno lông mâr ba go.

² Oblê kong ga tja Sbô tjlôkwo roy laga Jesús âska llême le, gueniyo bomi kong ga tja eni. Pjây mâr lông ba go. Miydêba e go ga tja Sbô tjlôkwo roy laga Jesús âska jlôe.

³ Tja lâywêba owashko ga dboryer eni.

⁴ Tja, Bernabé, pak shâryerwa lông li kjishko ga pjây icherwa borwa sêng ga pjlué.

⁵ Sbô tjlôkwo roy lagaga Jesús âska llamo lông li, Tjlapga Jesús lêmga, Cefas,* epga orkwosmono lông pjir, ga to lông parkêshko ga ba boyga Jesús tjlôkwo kjruga wleniyo sôya to lông ba tjok. Tjawa omshâryé eni ga pjlu bakoe.

⁶ ¿Potjwêk lông llêm li ber tjawa dôre? ¿Tjawa iê wlo ga woydêmi ga tjawa pak shâryé oblêre?

⁷ Êngkjwagaga oppotjwêk om go llême. Êye dwla dgué ga botjyeshko ga ba bo, e ue. Êye ông dè ga nâ dyo llruya ga ie.

⁸ Wotjlik ère botoya dôe lêmi llême. Kajok llgwekklo tara Moisésdê li omle eni bakoe.

⁹ Tjlêno beno eni: «Ông llê sôk dwla kjwokâk† ga ne pjriy llême.»‡ Tjlôkwo ère lara Sbôre ông kjishko dô llême.

¹⁰ E lara borwa kjishko bako, tjawa iê wlo bakoe. Êye klung luryé, llêm ga dwla kjwokâk ga woyde ga bo koshe, mâr ber lông e go wlo.

¹¹ Eni ga tjlôkwo roy pjlu li lororwa bomi kong, dwla dgororwa wleni. ¿Eni ga pjây wotjlik borwa kjimtê llêm ga pjlué lêmire?

¹² No oblê llêbo rokê bomi kong ga pjlu kuzong ga tjawa omrokê bomi kong ga pjlu anmoyô.

Eni êmdê ga llêbo rokororwa bomi kong llême. Tjawa llêye dretshko ga kurorwa jek lông kjing erâ, pjây wotjlik owa Cristo roy pjlu li kjishko llêm wlo.

¹³ Êye parkê Sbô u roy ga mâr e goshko. Êye parkê ông sho suklo jong lishko ga mâr e go bakoe. ¿E miydêmi llêmdo?

¹⁴ Eni wleni ga Tjlapga Jesús tjlê ga êye ba tjlôkwo roy pjlu lè oba kong ga woyde ga mâr ba go bakoe.

¹⁵ Eni gueniyo ga shâryotê eni llême. Tjlôkwo ère têr bomi kong, pjây woydêr ga tja kjimtêmi kjishko llême. Tjlôkwo roy pjlu li lèr oba kong ga tjwlo shir llême. Tja wopjlu e kjishko. Shâryer eni llêm ga âe. Tja wolon wêyê dey.

¹⁶ Tjlôkwo roy pjlu li lèr oba kong, tja krê e kjishko ga âe. Pak li, e twara Sbôre bor kong shâryer eni wlo. Shâryer eni llêm ga tja song jlôe.

¹⁷ Shâryer eni bor wotjlik om go li go kjwe ga tja potjwêkklo tjok. Gueniyo pak li shâryer, tja ichaga Sbôre e shâryé kjishko.

¹⁸ ¿Eni ga bor potjwêkklo li llê? Tjlôkwo roy pjlu li lèr oba kong ga tjwlo shir llême. Llêbo rokê bomi kong ga pjlu, gueniyo shâryer eni llême. Tja wopjlu e kjishko. Bor potjwêkklo li e.

¹⁹ Tja ichaga èrê llêm, gueniyo tja opyono beno shâng nopga uunkong parkaga, nopga ara mâr ber lông Cristo go bor kjishko wlo.

²⁰ Tja shâng judioga tjrêkoshko ga tja opyê ber shâng judio wleni, epga mâr ber lông Cristo go wlo. Tja shâng nopga mâr lông kjok llgwekklo tara Moisésdê go li tjrêkoshko ga tja opyê ber shâng kjok llgwekklo li kolê eni bako wleni, miydêr ga tja ichaga èrê llêm gueniyo. Shâryer eni, epga mâr ber lông Cristo go wlo bakoe.

²¹ Tja shâng nopga kjok llgwekklo li miydê llêm wleniyo li tjrêkoshko ga tja opyê ber shâng kjok llgwekklo li woyojek wleni. Gueniyo kjok llgwekklo Sbô i li woyojek jlôkoyo lotê llême. Miydêr ga tja ichaga kjok llgwekklo Cristo i lirê iyado.

²² Tja shâng nopga mâr lông Cristo go ma obi li tjrêkoshko ga tja opyê shâng baîya dik wleni, epga mâr ber lông Cristo go wlo bakoe. Nopga uunkong kong ga tja opyê ber lông baîya dik wleni, kjone kjone dâr wlo.

²³ Shâryer eni, tjlôkwo roy pjlu li kjishko, llêbo wen pjlu tjlôkwo kjishko li ber bor kong bako wlo.

²⁴ Nopga zronshko ga zron lok jekdo uunkong, gueniyo ba potjwêkklo li ber kjaraso kong erê. ¿E miydêmi llêmdo? Eni ga pjây drôn êe, pjây jêk lông pjlo bek wlo, bomi potjwêkklo li twe Sbôre bomi kong wlo.

²⁵ Olô ga nopga tjôr, êye ber kjang îya lok wlo. Êye tjôr woydê eni ga opping ara, tjôr pjlu wlo. Shârye lok eni, ba potjwêkklo li shaya wlo, gueniyo ba potjwêkklo li srer. Bi potjwêkklo twe Sbôre bi kong lira srer llêm, ber îyadoo.

²⁶⁻²⁷ E kjishko ga tja jêk pjlo bek, tja âar woydê kjone li, tja âar eshko wlo. Nopga êng yokshko ga olô ga yoya ga pjê llême. Era tjwlo llême. Llêbo shâryer li ber tjwlo llêm eni llêm wlo ga tja drôn ara, pak li shâryer ber pjlu wlo. Bor doyo ère ichêr bor kolê, tja ichaga èrê llêm wlo. Shâryer eni, tjlôkwo loror pjirshko ga pak shâryoror li tjwlo tjok wlo.

10

Shji jêk lông Israel tjêyoga tek dênashko so i dik llême

* 9:5 Cefas, e kowêba Simón Pedro bakoe. † 9:9 Ông jek sôk dwla kjwokâkshko ga ne pjrikoba llêm, iê ga pjlu wlo.

‡ 9:9 Deuteronomio 25.4.

¹ Pjeyoga, bi tjlappaga tek dēnashko so jēk to lōng pjāng sho li dorko, ga dipzono tek Dlung Srēzrēn kjwo na lēkong. Woydēr ga e woyotjlizīa.

² Epga wara pjāng sho li, dlung lirē wleni, ga beno lōng Moisés tjok eni.

³ Epga uunkong mār lōng dli ter shrono kjok do dwayo li go,

⁴ di ichara Sbōrē tur ak roy dwayo li go bakoe. Gueniyo daga ak lirē llēme, daga to shāng ba tjok li, e Cristo om go lirē.

⁵ Eni ēmdē ga Sbō beno wopjlú epga ara tjok llēm, ga ba dboglo iara beno tjeng kjok dogro no llēm lishko llaw pogo.

⁶ Llēbo ēre shāryono beno bi kong, shji poshdūya wlo, llēbo owa li woyotjlīy baīya dik llēm wlo.

⁷ Epga kjone kjone sbōpga jyāglo poshrēno, tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni. Tjlē ga «Nopga li wlōktong, ga iono ara. Pjir ga kojono lok, ga bērkono, llēbo owa shāryono ara.»* Shji opshāryē eni baīya dik llēme.

⁸ Epga kjone kjone orkwosmono ē tjok llēm ēmdē ga pono ba tjok. E kjīshko ga wolono doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak pjōk kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo mya (23,000) dbar kjwaraso. Shji opshāryē eni baīya dik llēme.

⁹ Epga kjone kjone Tjlapga tjlīno. E kjīshko ga epga uara dgurdē, ga wolonoe. Shji opshāryē eni baīya dik llēme.

¹⁰ Epga kjone kjone Sbō lāywono owa. E kjīshko ga ba parkaga kjok dogo so ichara ba zrōk. Shji opshāryē eni baīya dik llēme.

¹¹ Eerishko ga shji lōng dbar pjitoshko. Llēbo shāryono epga kong kēs ēre beno bi kong, shji poshdūya wlo.

¹² Eni ga pjāy wotjlik ga pjāy kjang, pjāy dir ga āe lēmi wleni ga pjāy opdē ara, pjāy llēbo owa shāryē baīya dik llēm wlo.

¹³ Pjāy wotjlik llēbo owa shāryēshko ga e wen ē pogo kong eni, e woyotjlizīa. Shji raye Sbōrē llēme. Eshko ga pjāy ie ber lōng tjlīya āar jong kumi ma go llēme. Wen bomi kong enishko ga pjāy kjimte, pjāy dār eshko dwayo ga pjlu wlo, llēbo owa shāryēmi llēm ga pjlu wlo bakoe.

Sbōpga jyāglo sēngglo

¹⁴ E kjīshko ga pjeyoga, shji sbōpga jyāglo poshrēk llēme.

¹⁵ Tja tjlē bomi kong, pjāy lōng kjok miydē wleniyo. Llēbo lēr li enire, de eni llēmde, llgwezī pjāydē om go.

¹⁶ Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uēyshko ga shji tjlē Sbō kong ga shji wopjlú ba tjok, kjillgwo bo dyo dbo ara li kjīshko. E irgo ga iēy, shji kjimtara Cristo srēngdē li

loklo. Ga pjlung shosho suk pjir lira toy, ga uēy, shji kjimtara Cristo doyorē li loklo.

¹⁷ Shji lōng eshko ara, gueniyo shji doyo kjlaraso wleni, pjlung shosho suk pjir uēy li kjwaraso dō kjīshko.

¹⁸ Israel tjēyoga ōng zrōk, sho suk Sbō kong li woyotjlizīa. Ōng sho li ue'lok eshkosshko ga uunkong lōng eshko li lōng Sbō poshrēk, ga ber lōng no kjlaraso wleni e kjīshko.

¹⁹⁻²⁰ Ōng sho twaraba sbōpga jyāglo kong li tjwlo tjok lotē llēme. Sbōpga jyāglo li tjwlo tjok lotē llēm bakoe. Gueniyo nopga Sbō miydē llēm wleniyo sbōpga jyāglo sēngshko ga ba sēngglo li ber Ā sēyaga poshrēkklo, e Sbō poshrēkklo llēme. Woydēr ga pjāy tōn Ā sēyaga tjok llēme.

²¹ Ā sēyaga sēngglo li uēmi wleni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uēmi ga āe.

²² Shji ymoyotke Tjlapgarē ara. Shāryoroy eni kjwe ga iirkē bi kong ara. ¿Shji dbo ara ba kjinmo lēmiro?

Llēye shāryēy woydē li shāryēy ga pjlu

²³ «Llēye shāryēy woydē li shāryēy ga pjlu» lēmi eni. Gueniyo llēbo uunkong shāryēy li ber pjlu bi kong llēme. Llēye shāryēy woydē li shāryēy ga pjlu. Gueniyo llēbo tjeng kēs li, shji kjimte llēme.

²⁴ Llēbo ber pjlu bi kong li wlēydē llēme. Llēbo ber pjlu oblē kong li wlēydē dey.

²⁵⁻²⁶ Sbō tjlōkwo tak pjang eni: «Llēbo tjeng kjok ēre kjing go kēs li, e Tjlapga i.»† E kjīshko ga sjēngna tjeng ba soynezlōng uyo roshko li tjwlēmi, uēmi ga pjlu. Llēbo shāryēmi lōng oware, de pjlu, e woyotjlīmi llēme. Tjwe kjone dwayo kjakrokēmi ē kong llēm bakoe.

²⁷ Sbō tjlōkwo kjragaga llēm wleniyo, pjāy maya jek ba shwoy le ga pjāy jek ga pjlu. Llēye twe bomi kong eshko li uēmi pjire. Llēbo shāryēmi lōng oware, de pjlu, e woyotjlīmi llēme.

²⁸ Gueniyo ga ēbo tjlē bomi kong ga «Sjēngna kjwe twaraba sbōpga jyāglo kong» le bomi kong wleni ga uēmi llēm, ba laga li wotjlik ga sjēngna li uēy ga āe le kjwe kjīshko.

²⁹ Bomī kong ga uēmi ga pjlu, gueniyo uēmi llēm, oblē li kjīshko.

Gueniyo kjone kjone tjlē bor kong ga «Miydēr ga llēbo shāryēr ga pjlu. ¿Eni ga shāryēr llēm, oblē kjīshko ega?

³⁰ ¿Tja tjlēno ga “Sbō, tja wopjlú bop tjok, dli ēre kjīshko” loror pjir ga uēr ga āe lēmi bor kong ega?» le bor kong eni.

³¹ Pjāy iē, pjāy di iē, llēye oblē shāryēmi dō ga shāryozī uunkong eni, Sbō iēba ber kēsbang, tjwlo ara bomi kjīshko wlo.

³² Shji oblē ichē dir llēme. Judloga, nopga judio llēm wleniyo, Sbō tjlōkwo kjragaga, e ichēy dir kjlara llēme.

* 10:7 Exodo 32.6. † 10:25-26 Salmo 24.1.

³³ Tjara drön eë, llëbo pjlu shäryë oba bokso wlo iyado, llëbo ber pjlu oblë kong wlo, epga där wlo, llëbo ber pjlu bor kong wlo llëme.

11

¹ Cristo opshäryono sorë ga tja opshäryë eni bakoe. E kjishko ga tja opshäryë sorë ga pjây opshäryos eni bakoe.

Shji löng syöshhtë Sbö kongshko ga shji opshäryë sorë

² Tja woyoshremi enido. Tjlökwo twara bor kong li pinor bomi kong, ga shäryëmi löng eni iyado. Pjây poshrër ara e kjishko.

³ Gueniyo llëbo lër bomi kong, miydëmi wlo. Sbö, e Cristo kägäyo. Cristo, e domerga uunkong kägäyo. Ga domerga kjlara kjlara, e ba boy kägäyo bakoe.

⁴ Domer kä kjingüë syöshhtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlokwo roy leshko ga e Cristo bangkjër llëme loklo.

⁵ Walëra kä kjingüë llëm syöshhtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlokwo roy leshko ga e ba kägäyo bangkjër llëme loklo. Shärye eni wleni ga walë li lökkjër ara, kä shtak dret wleni.

⁶ Kä kjingue woydë llëm ga ba käkzong shtëy ber dret dey. Shäryoroy eni ga lökkjër ara kjishko ga ba kä li kjingue dey.

⁷ Gueniyo domer kä kjingüë llëm dey, domer li shäryara Sbörë so e om go kjoyo kjishko. E kjishko ga Sbö ber kësbang, tjwlö ara domer li kjishko. Ga domer li ber kësbang, tjwlö ara ba boy li kjishko.

⁸ Domer shäryara Sbörëshko ga llëye shira walë doyo go dwayo, domer shäryoklo wlo llëme. Walëra shäryara Sbörëshko ga llëbo shira domer li doyo go, walë li shärye e go wlo.

⁹ Domer shäryara walë kjishko llëme. Walëra shäryara domer kjishko.

¹⁰ E kjishko ga walëga kä kjingüë dey, ba kägäyo bangkjër pjlu loklo. E ber Sbö parkagaga kjok dogo so kong pjlu bakoe.

¹¹ Jesús tjlokwo kjrägaga kong ga domerga, walëga, e iara Sbörë beno löng ëng kjimté wlo.

¹² Dënashko ga llëbo shira Sbörë domer li doyo go dwayo, ga walë li shäryara e go. Gueniyo eshko tek lëkong ga domerga uunkong wengga walëgarë. Eni ëmdë ga shji uunkong shäryaga Sbörë.

¹³ ¿Walë syöshhtë Sbö kong ga kä kjingüë llëm ga pjlu, de owa? Miydaga pjâyde om go.

¹⁴ Miydëy pjlu ga tek dämärshko ga domerga käkzong ië pjang kur ee ga e lökyo ara.

¹⁵ Gueniyo walëgara käkzong kur ee ga ba kong ga tjwlö ara, e twara Sbörë ba kong, ba kä kjingoklo wlo kjishko.

¹⁶ Llëbo ëre shäryërwa, shärye Sbö tjlokwo kjrägagarë kjok kjone pogo bako, sdëkwo oblëyo drete. E kjishko ga ëye ënglë kar kar tjlokwo ëre kjishko llëme.

Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo

¹⁷ Llëbo lër bomi kong obi, gueniyo pjây poshrër wlo llëme. Pjây tönshko ga llëbo shäryëmi eshko li ber bomi kong pjlu llëme.

¹⁸ Roy kuror ga pjây tönshko ga pjây opkjörgö löng dboy dboye. Kjoneshko ga jlö lër.

¹⁹ Woyde ga pjây shdär dboy dboye. Eni ga pjây kjone dey ber pjlo bek Sbö bokso ikoba wëläe.

²⁰⁻²¹ Pjây tön iëshko ga pjây kjlara kjlara dli kjër bäm go lëmi. Eni ga kjone kjone ber löng nelö erä, kjone kjone ber löng dli drete. ¿Shäryëmi eni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uomirë lëmirë? Eni llëme.

²² ¿Pjây ië bomi ushko ga äro? ¿Sbö tjlokwo kjrägaga oblë li bangkjërmi llëm ega? ¿Ëye llëye dret wleniyo iëmi woydë ber löng lökshko eni ega? ¿Lëye lër bomi kong ga pjlu? Pjây poshrër ga äe.

²³ Bor sdëkwo ëre twara Tjlapga Jesúsde bor kong, ga loror bomi kong tjän: Tjlapga Jesús soynzelong shkëyo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara,

²⁴ ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga tjlä löng li kong ga «Ëre bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le.

²⁵ Iono lok pjir irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlä löng li kong ga «Tjlokwo twara Sbörë tjaglën, beno iyado wlo. Shärye wlo ga bor srëng li kwon bomi kjishko. Kjillgwo bo dyo dbo ara ëre, e ba jyäglo. Iëmishko ga shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le.

²⁶ ¿Lara eni li llë loklo? Pjlung shosho suk pjir li uëmishko, kjillgwo bo dyo dbo ara li iëmishko ga Tjlapga Jesús wolono bomi kjishko li roy shdömi löng wleni, tjwe iröng obi guing.

²⁷ Gueniyo shäryëmi löng enishko ga ëye ië, gueniyo Tjlapga Jesús bangkjre llëm ga llëbo owa shäryayde, Tjlapga li doyo, ba srëng, e bangkjre llëm kjishko.

²⁸ E kjishko ga pjây pjlung shosho suk pjir li uoydë llëm obishko, pjây kjillgwo bo dyo dbo ara li ioydë llëm obishko ga woyde ga pjây opwoyotjlik yötso bäm go guing.

²⁹ Ëye Tjlapga li doyo llë loklo miydë llëm ga ba woyoshroklo dliyo li ue llëm dey, kjillgwo bo dyo dbo ara li ie llëm dey bakoe. Uara eni wleni ga om go li opyono beno shäng shdungklo.

³⁰ Pjāy ara shduna Tjlapga lirē e kjišhko. Pjāy kfone kfone swlo ara, kfone kfone dbo llēm, kfone kfone wolono, Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uoromi owa kjišhko.

³¹ Gueniyoy shji om go opwoyotjlik yōtso bām go guing ga shji shdūya llēme.

³² Llonoy ga nopga Sbō miydē llēm wleniyoy shdūya Tjlapga lirē. Shjira shdūya eerishko, shji ber lōng shdūya ba tjok eshko llēm wlo.

³³ E kjišhko ga pjeyoga, pjāy tōnshko ga woyde ga pjāy ēng koshē unkong guing ga pjāy iokdo.

³⁴ Pjāy kfone kfone pjirōshko ga pjāy iē bomi ushko bām go guing, pjāy tōnshko ga pjāy shdūya Tjlapga Jesús dē llēm wlo.

Llēbo oblē llgwer, tja jek āar bomi ikshko jā.

12

Kjok miydē twe Sbō Sēyarē bi kong

¹ Pjeyoga, kjok miydē twara Sbōrē oblē oblē bomi kong. Woydēr ga e sorē miydēmi pjūle.

² Dēnashko ga Sbō miydomirē llēm obishko ga pjāy icharaba sbōpga jyāglo tjlē llēm wleniyoy poshrēk.

³ E kjišhko ga lēr bomi kong ga ēye tjlē Sbō Sēya go ga Jesús lāywe owa ga āe. Ga ēye tjlōkwo lē Sbō Sēya go llēm ga «Jesús, e nopga unkong Tjlapga» le ga āe.

⁴ Shji Sbō tjlōkwo kjaragaga kong kjok miydē twara Sbō Sēyarē oblē oblē, gueniyoy Sbō Sēya li, e kjarlaso erōe.

⁵ Llēbo shāryēy Tjlapga Jesús kong oblē oblē, gueniyoy Tjlapga li, e kjarlaso erōe.

⁶ Pak shāryēy Sbō kong oblē oblē, gueniyoy shji kjimtaga shāng kjarlaso pak li shāryē, Sbō li e.

⁷ Shji kjarla kjarla kong kjok miydē twara Sbō Sēyarē bi kong oblē oblē, llēbo shāryēy ber pjūly shji unkong kong wlo.

⁸ Kfone kfone kong kjok miydē twara, tjlē oba kong, kukoba wēlē wlo. Kfone kfone kong kjok miydē twara, tjlē kjok miydē go wlo.

⁹ Kfone kfone kong kjok miydē twara, mār Tjlapga Jesús go jlōkoyo wlo. Kfone kfone kong kjok miydē twara, swlopga poptē wlo.

¹⁰ Kfone kfone kong kjok miydē twara, llēbo iydēba llēm wleniyoy shāryē wlo. Kfone kfone kong kjok miydē twara, Sbō tjlōkwo lē wlo. Kfone kfone kong kjok miydē twara, sēya llē pjūre, de oware miydē pjūly wlo. Kfone kfone kong kjok miydē twara, tjlē kjok shto oblē oblē so tjlōkwo go. Kfone kfone obi kong kjok miydē twara, tjlōkwo laraba kjok shto oblē oblē so tjlōkwo go li pjilōlgwek ber wēlē wlo.

¹¹ Llēbo unkong ēre shārye Sbō Sēya kjarlaso lirē nopga kjarla kjarla kong, woyde sorē li eni.

¹² No doyo, e orkwo tjok, dre tjok, bokkwo tjok, kwomgwo tjok, llēbo ara obi bakoe. Eni ēmdē ga doyo li kjarlaso dōe. Cristo doyo, e eni bakoe.

¹³ Shji judiōgare, de llēmdē, shji parkagaga tjwlēk lōng pjir wleniyoy, de llēmdē, shji unkong go Sbō Sēya shrono beno kēsbang bi tjok. Eni ga shji iara beno doyo kjarlaso wleni.

¹⁴ Bi doyo, e llēbo ara ēmdē ga e kjarlaso dōe.

¹⁵ Bi dre tjlē ga «Tja orkwo llēm kuzong ga woydēr ga tja ber doyo ēre tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llēm ga āe.

¹⁶ Bi kwomgwo tjlē ga «Tja bokkwo llēm kuzong ga woydēr ga tja ber doyo ēre tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llēm ga ā bakoe.

¹⁷ ¿Bi doyo unkong li bokkwo erō kjwe ga shji kjok kuk sorē? ¿Bi doyo unkong li kwomgwo erō kjwe ga shji kjok lō shik sorē?

¹⁸ Bi doyo llēbo oblē oblē li iara Sbōrē unkong, woydara sorē li eni.

¹⁹ Bi doyo unkong li llēbo kjarinaso dō kjwe ga e ber doyo llēme.

²⁰ Llēbo ara ēmdē ga bi doyo li, e kjarinaso dōe.

²¹ «Pjāy woydēr llēme» le bi bokkworē bi orkwo kong ga āe. «Pjāy woydēr llēme» le bi kīgārē bi dre kong ga ā bakoe.

²² Llēbo dbo llēm kjoyo li, shji kjimte ara.

²³ Llēbo tjwlō ara llēm kjoyo li doyēy yōtso. Llēbo ikko llēm li dēy yōtso, ikoba llēm wlo.

²⁴ Gueniyoy llēbo ikoba ga pjūly li kong llēbo shāryēy eni llēme. Eni ga bi doyo shāryara Sbōrē, llēbo tjwlō ara llēm kjoyo li dēy yōtso wlo.

²⁵ E kjišhko ga bi doyo llēbo oblē oblē li, e ēng kjimtē kar kar wlo, e shdār ber tjeng dboy dboy wlo llēme.

²⁶ Llēbo kfone dey li bang ara wleni ga bang kuya bi doyo kēs lirē. Llēbo ber pjūly llēbo kfone dey li kong wleni ga bi doyo kēs li ber wopjūly.

²⁷ Pjāy unkong Cristo doyo wleni. Pjāy kjlobi ba doyo llēbo oblē oblē wleni.

²⁸ Shji Sbō tjlōkwo kjaragaga li trēko kfone kfone iara Sbōrē bām go beno ba tjlōkwo roy laga Jesús āska. E irgo ga kfone kfone iara beno ba tjlōkwo laga. E irgo ga kfone kfone iara beno no pingga. Kfone kfone obi iara beno lōng llēbo iydēba llēm wleniyoy shāryaga, swlo poptaga, no kjimtaga, no ichaga, kjok shto oblē oblē so tjlōkwo laga bakoe.

²⁹ ¿Shji unkong Sbō tjlōkwo roy laga Jesús āskare? ¿Shji unkong Sbō tjlōkwo lagare? ¿Shji unkong no pinggare? ¿Shji unkong llēbo iydēba llēm wleniyoy shāryagare?

³⁰ ¿Shji unkong swlo poptagare? ¿Shji unkong kjok shto oblē oblē so tjlōkwo lagare? ¿Shji unkong llēbo lara kjok shto

oblë oblë so tjlökwo go li pjlölgwegare? Llëme.

³¹ Gueniyoyoydër ga kjok miydë tjlwö arayo li wlëmirë. Gueniyoyoyllëbo kjirina obi tjlwö ara, kjok miydë tjeng kës ère kjinmo. Era lër bomi kong, miydëmi wlo.

13

Oblë woydëy sorë

¹ Tja tjlë nopga tjlökwo kjring kjwobi go ga pjlü, ga tja tjlë Sbö parkagaga kjok dogo so tjlökwo go ga pjlü bako wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tjlökwo lër li ber tjlwö llëm, sbi llë toroy li pjlukyo wleni, pjankwo shporoy ëng go li pjlukyo wleni bakoe.

² Tja kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë bor kong, Sbö tjlökwo lër oba kong pjlü wlo, tjlökwo tjeng kës pïyde Sbörë llëm obi li miydër shäng pjir, tja mär Cristo go jlköyoy, ga dlup llë ichër jek kjok shto oblë ga pjlü wlo wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tja tjlwö llëme.

³ Bor llëbo tjeng kës li tworor nopga song wleniyo kong, ga bor doyo ère opyono beno sukoba wlo wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tja potjwlëkkïo drete.

⁴ Shji oblë woydë li eni. Llëbo shärye oblërë bi kongshko ga kuy kjinge. Shji wopjlü oblë tjok. Shji wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko llëme. Shji opposhrek llëme. Shji krë llëme.

⁵ Shji tjlë iir go ë kong llëme. Shji wotjlik bi kjishko dö llëme. Shji iirkë maling llëme. Llëbo shäryara oblërë beno bi kong owashko li woyotjliy sök enido llëme.

⁶ Llëbo shäryëba owa oblë kong ga shji ber wopjlü e kjishko llëme. Shji ber wopjlü, llëbo shäryëba bek li kjishko döe.

⁷ Oblë dir ara ëmdë ga shji ber löng pjlü ba tjok, shji wotjlik pjlü ba tjok, koshëy iyado llëbo pjlü shäryë wlo, rayëy llëm bakoe.

⁸ Shji oblë woydë li, e pjir llëme. Eerishko ga kjone kjone Sbö tjlökwo laga, kjone kjone tjlë tjlökwo miydë llëm li go, kjone kjone tjlökwo pïyde nopga kong llëm li miydë pjlü bakoe. Gueniyoyoyllono ga llëbo tjeng kës ère pjir.

⁹ Eerishko ga Sbö tjlökwo miydëy uunkong llëm obi. E kjishko ga ba tjlökwo lagaga omlë uunkong ga äe.

¹⁰ Gueniyoyoyllono ga ba tjlökwo tjeng kës li pïya Sbörë uunkong kong. Eshko ga ëye oblë ping ba tjlökwo go ame.

¹¹ Tja chirawashko ga tja tjlë kjwozirwa dik, tja wotjlik kjwozirwa dik bakoe. Gueniyoyoytja öötong domershko ga llëbo kjwozirwa i li rayoror pjir, shäryër ame.

¹² Shji opik opikklo goshko ga llëbo igöy wëllë llëme.* Eerishko ga Sbö tjlökwo woyotjliyshko ga miydëy wëllë llëm eni bakoe. Gueniyoyoyllono ga miydëy wëllë, shji lan oblë tjok ëng bokshto wleni. Eerishko ga llëbo miydëy ara llëme. Eshko ga miydëy uunkong, shji miyde Sbörë sorë ga eni.

¹³ Eerishko ga llëbo shäryëy wlo li, e beno kjringgwo mya. Woyde ga shji mär Cristo go, e koshëy iyado, oblë woydëy bakoe. Gueniyoyoyshji oblë woydë li, tjlwö arayo li e.

14

Sbö tjlökwo roy lëy tjlökwo miydë llëm wleniyo go, Sbö tjlökwo roy lëy, kukoba wëllë wlo bakoe

¹ Pjäy drön ëë, oblë woydë wlo iyado. E wopro ga kjok miydë twe Sbö Sëyarë bomi kong li wlëzi iyado, kjok miydë twe bomi kong ba tjlökwo roy lëmi wlo li rokozï ba kong bäm go.

² Èye tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go ga tjlë shäng Sbö kong, tjlë shäng nopga kong llëme. E kjimte Sbö Sëyarë tjlökwo miyde llëm li lë, gueniyoyoyllëye le shäng li llë miydëba llëme.

³ Gueniyoyoyllëbo Sbö tjlökwo roy lë ga tjlë shäng nopga kong, e ber pjlü ba kong lok wlo. Kuya lok ga dbokjrë e go, wosonkë llëm wlo. Eshko ga löng wopjlü, tjlökwo li kjishko.

⁴ Èye tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go ga llëbo pjlü shäryayde ba kong om go. Gueniyoyoyllëbo Sbö tjlökwo lë ga llëbo pjlü shäryayde Sbö tjlökwo kjragaga löng kës li kong.

⁵ Woydër ga pjäy uunkong tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go. Gueniyoyoyllëbo tjlökwo lë li woydër ara. Era tjlwö ara anmoyö, kukoba wëllë kjishko. Pjäy tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo li tjlwö äar eni llëme. Gueniyoyoytjlökwo lëmi löng tjlökwo miydë llëm wleniyo go li pjlölgweya oblërë, kukoba pjlü wlo ga era tjlwö ara anmoyö bakoe.

⁶ Pjeyoga, ztja äar bomi shwoy tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go ëro wleni ga e llëno bomi kong? Ber pjlü bomi kong wlo ga pjäy pin tjlökwo lara Sbörë bor kong oblë oblë li goshko ga woyde ga lër bomi kong, kugömi wëllë wlo.

⁷ Tëkwö dboryoklo oblë oblë li eni bakoe. Dbonmo llë, kjorkwang shäryak jong kjiiyo tjok tëy or go wleniyo llë, e tëbashko ga tëba wëllë llëm ga llë layde e go miydëba llëme.

⁸ Nopga ëngkjwë kjwlëshko ga wli bakwe bäm go, gueniyoyoyllukyo kugaba wëllë llëm wleni ga ëye poshäryë ëngkjwë wlo llëme.

⁹ Pjäy eni bakoe. Pjäy tjlë tjlökwo kugaba wëllë li go llëm ga llë lomirë löng li miydëba llëme. Lëmi löng pjluk jong era.

* 13:12 Eshko dbaryo ga nopga opigö opikklo go yötso llëm, opikklo li pjlü llëm kjishko.

¹⁰ Kjok ère kjing go ga tjlòkwo oblè oblè ara jlòe. Ga kjrina kjrina li go ga nopga tjlè èng kong, èng kugò wèlè wlo.

¹¹ Eni ga èye tjlè shàng li llè loklo miydèr llèm ga tjawa ber lóng èng kong shto oblè so wleni, eshko ga tjawa pjeyo wleni llème.

¹² E kjishko ga kjok miydè tve Sbò Sèyarè li woydèmi ara bomi kong kuzong ga kjok miydè ber pjlú Sbò tjlòkwo kjrágaga lóng kès kong li, e wlèmìrè dey.

¹³ E kjishko ga èye tjlè tjlòkwo miydè llèm wleniyo goshko ga woyde ga roke Sbò kong ga kjimte tjlòkwo le li pjolllgwek, kukoba wèlè wlo.

¹⁴ Tja syòshhtë Sbò kong tjlòkwo miydè llèm wleniyo goshko ga tja syòshhtë shàng bor sèya go, gueniyo llèye lèr shàng li llè loklo miydèr llème.

¹⁵ ¿Eni ga llèye shàryèr? Olò ga tja syòshhtë Sbò kong bor sèya go, llèye lèr shàng li llè loklo miydèr llèm wleni. Olò ga tja syòshhtë bor wotjlik li go, llèye lèr shàng li llè loklo miydèr pjir wleni. Olò ga tja tè ba kong bor sèya go. Olò ga tja tè bor wotjlik li go.

¹⁶ Sbò poshrèmi lóng, llèbo shàryara bomi kong li kjishkoshko ga pjây tjlè bomi sèya go erò ga èye tòn bop tjok ber wopjlú Sbò tjok, llèbo shàryara bop kong li kjishko ga à, llèye lèmi lóng li llè loklo miyde llèm kjishko.

¹⁷ Eshko ga bop wopjlú Sbò tjok li pjlú, gueniyo oblè kong ga llèno llème.

¹⁸ Tja tjlè tjlòkwo miydè llèm wleniyo go ara, pjây uunkong kjinmo. Tja wopjlú Sbò tjok e kjishko.

¹⁹ Eni èmdè ga tja shàng Sbò tjlòkwo kjrágaga tjokshko ga tjlòkwo loror kjwo shkèng (5) kuya lok wèlè wleniyo li tjwlò ara, tjlòkwo loror kjwo sak dbâw dbâw pjloglo sak kjwara (10,000) tjlòkwo miydè llèm wleniyo go li kjinmo.

²⁰ Pjeyoga, kjwozìrga wotjlik pjlú anmoyò llèm, gueniyo llèbo owa shàrye lok ara llèm bakoe. Pjây wotjlik kjwozìrga dik ame, pjây wotjlis tjlapgaga dik shara. Gueniyo pjây jèk kjwozìrga dik ga pjlúe.

²¹ Tjlapga tjlèno li tak pjang Sbò tjlòkwo go eni:

«Nopga ichèr bor tjlòkwo lè bor nopga kong, shto oblè so tjlòkwo go.

Nopga shto oblè so ichèr bor tjlòkwo lè ba kong bakoe.

Eni èmdè ga bor tjlòkwo kjre lok llème.»*

²² Eni ga nopga iche Sbòrè ba tjlòkwo lè tjlòkwo miydè llèm wleniyo go. Era ber ba tjlòkwo kjrágaga li kong llèm, e ba tjlòkwo kjrágaga llèm li kong. Gueniyo nopga iche ba tjlòkwo lè, kukoba wèlè wlo bakoe. Era ber ba tjlòkwo kjrágaga li kong, e ba tjlòkwo kjrágaga llèm li kong llème.

²³ Shji tòn lóng uunkong shtoyo kjrinasoshko ga shji uunkong tjlè lóng tjlòkwo miydè llèm wleniyo go wleni ga ba tjlòkwo kjrágaga llèm wleniyo, llèm ga èbo ba tjlòkwo miydè llèm wleniyo, e àar eshko ga tjlòkwo lèmi lóng li llè loklo miyde llèm, ga «Nopga kjwe skwè» le jlòe.

²⁴ Gueniyo ba tjlòkwo lèy lóng èng kong, shji èng kuk wèlè wlo ga ba tjlòkwo kjrágaga llèm wleniyo, llèm ga èbo ba tjlòkwo miydè llèm wleniyo, e àar eshko ga tjlòkwo lèy lóng li kuya wèlè, ga miyde e go ga llèbo owa shàryono, ga llono ga e shdùya Sbòrè.

²⁵ Eshko ga wotjlik llè miydèba llèm li le pjire. Eni ga kjòk tok, ga Sbò poshrèya sòk, tjlè ga «Sbò shàng bomi tjok jlòe» le eni.

Shji tòn lóng lishko ga llèbo shàryèy sorè

²⁶ Pjeyoga, lèr bomi kong ga pjây tòn lóng lishko ga pjây tèshko, pjây èng pingshko, Sbò tjlòkwo roy lèmişko, pjây tjlè tjlòkwo miydè llèm wleniyo goshko ga llèbo uunkong ère shàryozì ber pjlú uunkong lóng li kong wlo.

²⁷ Pjây tjlè woydè tjlòkwo miydè llèm wleniyo goshko ga woyde ga laga pjòkde myarerèr dòe. Ga pjây tjlè jekdo uunkong llèm, pjây tjlè èng irgo dey. Woyde ga pjolllgwega tjok bakoe.

²⁸ Pjolllgwega èrè llèm ga èye tjlè tjlòkwo miydè llèm wleniyo go nopga boksho llèm, tjlè tjoksa Sbò kong erò dey.

²⁹ Pjây tòn lóng lishko ga Sbò tjlòkwo lagaga tjlè pjòkde myare dò bakoe. Ga llèye le li woyotjlìmi pjây llamo lóng lirè yòtso.

³⁰ Eshko ga llèbo le Sbòrè no kjlara sòk eshko li kong ga èye shàng tjlè ga tjlè ame, ber sòk kjing dey.

³¹ Woyde ga Sbò tjlòkwo roy lèmişko ga pjây tjlè èng irgo, pjây uunkong lóng li opping pjlú wlo, pjây dbokjrè tjlòkwo li go wlo, pjây wosonkè llèm wlo.

³²⁻³³ Woyde Sbòrè ga llèbo shàryèy sorè pogo llèm, woyde ga shàryèy yòtso, bek, pjây ber lóng wlèp wlo. E kjishko ga èye Sbò tjlòkwo lè jlòkoyo ga opichè om go ga pjlú, le jekdo sorè pogo llèm ga pjlúe.

Sbò tjlòkwo kjrágaga lóng kjok shto oblè oblè opshàryè sorè ga pjây opshàryos eni bakoe.

³⁴ Pjây tòn lóng lishko ga woyde ga walèga ber lóng kjing, tjlè llèm, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdè li go sorè li eni.

³⁵ Llèbo miyde woydè ga kjakroke ba lanma kong àar ba ushko jà. Walèga tjlèno Sbò tjlòkwo kjrágaga tòn lóng lishko ga e bek llème.

³⁶ Sbò tjlòkwo weno bomi shwoy bàm go llèm, kuga pjâyèd erò llèm bakoe.

³⁷ Tjlapga lèr shàng bomi kong ère, e laga Tjlapga lirè om go. Èye Sbò tjlòkwo laga le,

* 14:21 Isaiás 28.11-12.

llëm ga kjimtaga Sbõ Sëyarë le ga miyde ga jlõe.

³⁸ Gueniyo tjlõkwo lër shäng ère kjre llëm ga llëye le li tjlõkwo kjrëmi llëm bakoe.

³⁹ Eni ga pjeyoga, kjok miydë twe Sbõ Sëyarë bomi kong ba tjlõkwo lëmi wlo li wlëzia. Ga èye tjlë tjlõkwo miydë llëm wleniyo go ga e owa lëmi llëme.

⁴⁰ Gueniyo llëye shäryëmi dö ga shäryozĩ yõtso, beke.

15

Cristo tjlõkwo roy pjlu

¹⁻² Pjeyoga, Sbõ tjlõkwo roy pjlu loror bomi kong dënashko li woyoshrozia. Tjlõkwo kjroromi li ère, pjây mär löng e go bakoe. Pjây mär e go jlõkoyo, ga rayëmi llëm ga pjây dâr. Shäryëmi eni llëm ga tjlõkwo li kjroromi llëno llëme.

³ Tjlõkwo pina Sbörë bor kong tjwlo arayo li, pjây pinor e go. Tjlõkwo ère eni: Cristo wolono llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo, tak pjang Sbõ tjlõkwo go sorë li eni;

⁴ ba doyo jnenaba, ga öötong dbargwo mya ga woshrra Sbörë iröng obi, tak pjang Sbõ tjlõkwo go sorë li eni;

⁵ e irgo ga weno shäng Cefas* kong, weno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong bakoe.

⁶ Dbar kjwara ga weno shäng ba tjlõkwo kjaragaga doglo sak dbaw pjoglo shkëng (500) kong. Eerishko ga epga ara löng sè obi, gueniyo kjone kjone wolono tjan.

⁷ E irgo ga weno shäng Santiago kong, ga weno shäng Sbõ tjlõkwo roy lagaga ba äska löng kës li kong bakoe.

⁸ Weno uunkong li kong irgo ga öötong dbar kop ara ga weno shäng bor kong shara. Eni ga tja so chida weno ba dbaryo go llëm kjoyoe.

⁹ Sbõ tjlõkwo roy laga Jesús äska löng kës li tjwlo ara, bor kjinmo. Sbõ tjlõkwo kjaragaga shdunor ara. E kjishko ga tja llëno llëm, tjwlo llëm, tja kowëba Sbõ tjlõkwo roy laga Jesús äska wlo.

¹⁰ Gueniyo Sbõ wopjlu li kjishko ga pak ère twara bor kong, ga eerishko ga tja beno shäng ba shäryë. Tja parkono ara, epga kjinmo. E kjishko ga llëye shäryara bor kong li beno tjwlo ara. Gueniyo pak shäryoroy om go llëm, tja kjimtaga Sbörë, ba wopjlu li kjishko.

¹¹ Eni ga tjlõkwo laga li tjare, de epgare, tjlõkwo lërwa löng li e eröe. Ga tjlõkwo kjroromi li e bakoe.

No wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi

¹² Eni ga Cristo woshrra Sbörë iröng obi roy lororwa bomi kong ga pjây kjoneshko

tjlë ga nopga wolono ga woshre llëme lëmi ega?

¹³ Nopga woshre llëm kjwe ga Cristo woshrra llëm bakoe.

¹⁴ Ga Cristo woshrra llëm kjwe ga tjlõkwo lërwa löng li tjwlo llëm, pjây mär löng Cristo go li tjwlo llëm bakoe.

¹⁵ Eni jlõ kjwe ga pjây pinorwa li, e jyõ erä, Cristo woshrra jlõe lërwa löng li kjishko. Ga nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga Cristo woshrra roy lërwa bomi kong li, e jyõ.

¹⁶ Nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga Cristo woshrra llëm bakoe.

¹⁷ Ga Cristo woshrra llëm kjwe ga pjây mär löng Cristo go li tjwlo llëm, ga owa pjang bomi go li löna Sbörë llëm bakoe.

¹⁸ Eni jlõ kjwe ga nopga tönö beno tjeng Cristo tjok tjeng li, e jeno löng.

¹⁹ Shji tönö beno tjeng Cristo tjok, shji kjimte kjok ère kjing go wlo ère kjwe ga shji song jlõ, nopga löng kës li kjinmo.

²⁰ Cristo woshrra Sbörë iröng obi jlõ! Miydë e go ga llono ga nopga wolono tjeng li woshre iröng obi bakoe.

²¹ Shji wolon, domer kjlara kjishko. Eni wleni ga domer kjlara obi kjishko ga shji woshre Sbörë iröng obi.

²² Shji Adán tjëyoga kjishko ga shji wolon. Eni wleni ga shji Cristo tjëyoga kjishko ga shji woshre Sbörë ber löng sè.

²³ Gueniyo uunkong li woshre dbar kjwara llëme. Cristo woshrra bäm go. Miydë e go ga tjeve iröng obishko ga nopga baäya li woshre eshko jä.

²⁴ Eshko ga ba wloyoga kjlobi li zäya Cristorë pjir; sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo uunkong bakoe. Ga llëbo tjeng kës li twe Data Sbõ kong, iche wlo. Llëbo tjeng kës li pjir eshko jä.

²⁵ Llëbo tjeng kës li iche Cristorë, ba wloyoga kës li zana pjir guing.

²⁶ Ba wloyo pjiya ber iröng li, wolon li e. Eshko ga èye wolon ame.

²⁷ Sbõ tjlõkwo tak pjang eni: «Llëbo tjeng kës li twara ba kong, iche wlo.»† Llëbo tjeng kës li twaga Sbörë om go Cristo kong, iche wlo. Gueniyo llëbo tjeng kës le li, e Sbõ om go layde llëme.

²⁸ Eshko ga llëbo tjeng kës beno tjeng Cristo wloshkoshko ga Cristo, ba Wa om go li opyë ber shäng ichaga Sbörë. Eni ga Sbõ, e ber shäng llëbo tjeng kës li ichaga.

²⁹ Kjone kjone wolono, wak llëm wleniyo, ga pjây kjone kjone ëng wë jer di roshko ba äska. ¿Epga woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga shäryëmi eni ega?

³⁰ Eni jlõ kjwe ga tjawa opyë löng shto owashko wleni dbar kjwobi go ega?

* 15:5 Cefas, e kowëba *Simón Pedro* bakoe. † 15:27 Salmo 8.6.

³¹ Pjeyoga, pjây tño beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjishko ga tja wopjlúe. Miydëmi pjú ga e jlöe. Lër bomi kong ga dbar kjwobi go ga tja zrökoba woydë, e jlö bakoe.

³² Tja shäng Éfeso kjokyoshko ga nopga opyono bor wloyo dbo ara go, so äya kjlshko so kjoyoe. ¿Nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga shäryër eni llëno? Eni jlö kjwe ga «Eeri ga shji ië ara, shji dyo ië ara bako, bong ga shji wolon kjishko.»[‡]

³³ Pjây jyäpgwëbasko ga jlö lëmi llëme. Shji yorkaga owa ga bi sdëkwo pjú li jer.

³⁴ Pjây wotjlis bëy iröng obi. Pjây llëbo owa shäryë ame bakoe. Pjây kjone kjone Sbö miydë llëme. Lër bomi kong, pjây lökkrë e go wlo.

Shji woshrara Sbörë iröng obishko ga bi doyo ber sorë

³⁵ Pjây kjone kjone tjlä ga «¿Shinmoga woshrara Sbörë iröng obi ga doyo ber sorë?» lëmi bor kong eni.

³⁶ Nopga kjok miydë llëm wleniyo li llëbo kjakrokokdo. Dwla dguëy ga sho kjer pjir guing ga wen tjaglën eshko jä. Kjer llëm ga llëno llëme.

³⁷ Dwla llë dgoroy ga wen tëm li ber oblë, e so dwla li kjoyo ame.

³⁸ Dwla dgoroy li ie Sbörë wen, woyde sorë li eni. Dwlagwo kjrina kjrina doyo sorë ga shärye eni.

³⁹ No, öng, sënwa, mä, kjrina kjrina doyo oblë, llëbo uunkong doyo e so e kjoyo dö llëme.

⁴⁰ Llëbo kjok dogo so doyo tjok, llëbo kjok ëre so doyo tjok, gueniyo llëbo kjok dogo so doyo wolësowa li, llëbo kjok ëre so doyo wolësowa li, e oblë oblëe.

⁴¹ Dlo kälä, mok kälä, dbala kälä, kjrina kjrina kälä oblë oblëe. Dbala oblë oblë li kälä oblë oblë bakoe.

⁴² Shji woshre Sbörë iröng obishko ga bi doyo twe bi kong li, e oblë eni bakoe. Eerishko ga bi doyo ëre wolon, e irgo ga sho an. Gueniyo eshko ga bi doyo wolon ame.

⁴³ Bi doyo ëre jnekoba klung roshkoshko ga tjwlö ara llëm, dbo ara llëm bakoe. Gueniyo woshre iröng obishko ga bi doyo tjwlö ara, dbo ara shara.

⁴⁴ Eerishko ga bi doyo ëre pjú, shji ber löng kjok ëre kjing go wlo. Gueniyo eshko ga bi doyo ber pjú, shji löng kjok dogo wlo.

⁴⁵ Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Domer bäm go ko Adán li, e iara Sbörë beno shäng së.»[§] Gueniyo shäng kjlara obi Adán dik, era sëya, ga shji ie ber löng së tjaglën wleni.

⁴⁶ Bi doyo pjú, shji löng kjok dogo wlo li, e weno bäm go llëme. Bi doyo pjú, shji löng kjok ëre kjing go wlo lira weno bäm go.

⁴⁷ Domer bäm go li, e shäryak klung sho tjeng kjok ëre kjing go li go. Domer oblë lira kjok dogo so.

⁴⁸ Domer kjok ëre so bäm go li doyo sorë ga shji kjok ëre so löng kës li doyo so e kjoyo bakoe. Domer kjok dogo so lira, ba doyo sorë ga ëye kjok dogo so löng kës li doyo eni bakoe.

⁴⁹ Shji weno so domer kjok ëre so li kjoyo sorë ga llono ga shji wen so domer kjok dogo so li kjoyo eni bakoe.

⁵⁰ Pjeyoga, lër bomi kong ga bi doyo ëre pjir. E äar ber löng Sbö sök no pjluoyado iyado lishko wlo llëme. Llëbo pjir li äar ber llëbo pjir llëm li tjok llëme.

⁵¹ Llëbo miydëba llëm wleniyo lër bomi kong kjrina. Kuzi yötso. Shji wolon uunkong llëme. Gueniyo shji kjlopswe uunkong,

⁵² wop eni llëm, shji bokkwo smer wleni. Eshko dbaryo ga wli bakwaraba jek pjirshko ga wolono löng li woshre Sbörë ber löng iyado wlo, ga shji kjlopswe eshko jä.

⁵³ Bi doyo ëre pjir kjishko ga woyde ga kjlopswe ber pjir ame wlo. Bi doyo ëre wolon kjishko ga woyde ga kjlopswe ber wolon ame wlo.

⁵⁴ Eshko ga bi doyo ëre pjir wlo li kjlopswara beno pjir ame wlo, bi doyo ëre wolon wlo li kjlopswara beno wolon ame wloshko ga tjlökwö tak pjang Sbö tjlökwö go li shäryono eshko. Tjlä ga

«Wolon li, e pjira Sbörë.*

⁵⁵ Wolon, ëye zam ame.

Wolon, pja dbo ame.»[†]

⁵⁶ Shji wolon, llëbo owa shäryoroy li kjishko. Ga llëbo shäryoroy li owa, e miydëy kjok llgwekkdo tara Moisésdë li go.

⁵⁷ Gueniyo shji mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga shji ie Sbörë ber wolon ame wlo. Shji wopjlú ba tjok e kjishko.

⁵⁸ Eni ga pjeyoga, pjây wokjang, pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go iyado. Miydëmi ga pak shäryëmi Tjlapga Jesús kong li tjwlö ara. E kjishko ga pjây parkë ba kong jlökwö iyado.

16

Dbur töng Sbö nopga kong

¹ Pjây dbur töng, ichëmi jek Sbö nopga kong wloshko ga shäryozí, loror Jesús tjlökwö kjrägaga löng Galacia kjokyo kong sorë ga eni.

² Dbar sondë kjwobi go, pjây tönshko ga pjây kjlara kjlara dbur twë sira, jnemi wlo. Èye dbur shano ara ga dbur twe ara. Èye

dbur shano sira ga dbur twe sira. Shäryozī eni, tja äärshko ga tóng tjeng pjir tjän wlo.

³ Eni ga tja jek äär bomi shwoyshko ga nopga wlēnōmi löng li ichēr jek Jerusalén kjokyo ba tjiyē, ga kjibokwo twēr ba kong lok, söya jek ba tjok wlo, epga ē miyde Jerusalén sopgarē wlo.

⁴ Woydēmi wleni ga tja jek ba tjok bakoe.

Pablo wotjlik to kjok shto oblē

⁵ Tja wotjlik jek äär Macedonia kjokyo. E irgo ga tja jek äär bomi shwoy, bomi ik wlo.

⁶ Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö dikjoyoe. Tja opshik llēm, kjok owa dbaryo li jek guing kjwe.

⁷ Tja jek bomi ik jekdo ga pjāy in dbar kop ara ga äe. Tja iche Tjlapgarē wleni ga pjāy in woydē dbar kjwöbö, jēkko dö llēme.

⁸⁻⁹ Gueniyo na Éfeso kjokyo ga tja pak ara, Cristo tjlökwō kukoba woydē ara kjishko. Nopga ara wotjlik owa bor kong bakoe. E kjishko ga tja ber sök na, äär jong judío dbar shrēzlong dbaryo kowe lok Pentecostēs* lishko.

¹⁰ Timoteo äär bomi ikshko ga wlokjrozī yōtso, ber wopjlú wlo, e parkē Tjlapga Jesús kong botoya dik kjishko.

¹¹ Bangkjrozīa. Ga brikshko ga kjimtozī, tek shäng wopjlú bor shwoy wlo. E koshēr shäng ēreshko, bi pjeyoga jēk löng ba yorkē li tjok bakoe.

¹² Bi kjlara Apolosda ichoror to jek bomi ik ba tjok lok'loror, gueniyo jek woydē llēme. Gueniyo dbar tjokshko ga pjāy iyde kjwlē jā le.

Pablo lano pjeyoga oblē oblē kjishko

¹³ Pjāy sjēke. Pjāy mār Jesús go jlökoyō iyado. Pjāy opyos wokjang, pjāy wosonkē llēme.

¹⁴ Llēye shäryēmi dö ga oblē woydozī ara.

¹⁵ Tjlapga Jesús tjlökwō roy loror Acaya kjokyoshko ga tjlökwō kragaga bām go li beno Estéfanās, ba pjeyoga bakoe. Ga epga beno löng pjeyoga oblē mār Tjlapga Jesús go li kjimté ara. E miydēmi pjluē. E kjishko ga rokēr bomi kong ga

¹⁶ epga kolozīa. Oblēga parkē löng baīya dik li kolozī eni bakoe.

¹⁷ Estéfanās, Fortunato, Acaico, e shrono löng bor ik bomi āska. E kjishko ga tja wopjlú.

¹⁸ Löng bomi tjokshko ga pjāy dbokjrē ara ba kjishko. Löng bor tjok kjishko ga tja dbokjrono beno shäng wopjlú eni bakoe. Nopga eniyo, e poshrēkko.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹ Jesús tjlökwō kragaga löng Asia kjokyo li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong.

Aquila, Priscila, pjeyoga tön löng ba ushko li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong wopjlú Tjlapga Jesús ko go.

²⁰ Pjeyoga uunkong löng bor tjok li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong bakoe.

Pjāy ēng woydē ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lēmi ēng kong wopjlú.

²¹ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ēre tēr bomi kong bor orkwo om go go shara.

²² Rokēr Sbō kong ga ēye Tjlapga Jesús woydē llēm ga shdüya. iPja tjwe wop äe, Tjlapga!

²³ Rokēr Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjāy kjimte ara.

²⁴ Pjāy tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok, pjāy woydēr ara uunkong. Ber eni.

* 16:8-9 Pentecostēs lanyo, e tak pjang Hechos 2.1.

Segunda Carta a los Corintios Kjibokwo ère tara Pablorè Corinto sogga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Tito. E parkè shäng Sbò tjlòkwo lè Pablo tjok. Pjlara ga öör jek shäng parkè Corinto kjokyo. E irgo ga to iröng Macedonia kjokyo, Pablo sök lishko. Eshko ga llèbo owa shärye Jesús tjlòkwo kragaga löng Corinto kjokyorè li roy lara ba kong pjire. Eni ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong, llèbo llè llgweya wlo.

Corinto kjokyo ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjlòkwo kragaga li tjok, ga tjlè lok ga «Tja Sbò tjlòkwo roy laga Jesús äska» le, miga jyö erä. Epga opyono tjwlo ara Pablo kjinmo, ga Pablo läywara lok owa bakoe. Eni ga Jesús tjlòkwo kragaga li jyäpgwara lok ara. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llèbo jyä tara Pablorè nopga eniyo li kjishko. Jesús tjlòkwo kragaga li poshduna, wlona wopjlu go, epga jek ba jyäpgwagaga owa li tjok llèm wlo.

Dënashko ga Jesús tjlòkwo kragaga löng eshko li kong dbur rokara Pablorè, Jesús tjlòkwo kragaga löng Jerusalén kjokyo li kjimtoklo. Gueniyo ba jyäpgwagaga li tjlèno ga dbur li woyde Pablorè ba kong om go lara, miga jyö erä. Eni ga Pablo wotjlík jek eshko wop äe le, ga kjibokwo ère go ga epga ichara dbur töng jek obi, söya jek Jerusalén kjokyo wlo.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Timoteo tjok. Tja kjrara Sbörè beno ba tjlòkwo roy laga Cristo Jesús äska.

Sbò tjlòkwo kragaga löng Corinto kjokyo, löng Acaya kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong.

² Rokërwa bi Data Sbò kong, bi Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Shji kjimte Sbörè, shji wosonkè llèm wlo

³ Sbò, bi Tjlapga Jesucristo Data li poshrèy ara. Shji songe laga li e. Bi kjimtaga li e bakoe.

⁴ Llèbo wen borwa kong owashko ga tjawa kjimte, tjawa wosonkè llèm wlo. Tjawa kjimtara eni kjishko ga llèbo wen oblè kong owashko ga kjimterwa eni bako, wosonkè llèm wlo.

⁵ Llèbo weno Cristo kong owa li wen borwa kong ara eni bakoe. Gueniyo tjawa kjimte ara bako, tjawa wosonkè llèm wlo.

⁶ Tjawa löng song èreshko, pjäy kjimterwa ga pjlu wlo, pjäy där wlo. Ga tjawa kjimte Sbörè, tjawa wosonkè llèm wlo. Eni ga pjäy kjimterwa ga pjlu, pjäy wosonkè llèm wlo bakoe. Eni ga llèbo wen bomi kong owashko ga kumi kjang ga pjlu.

⁷ Miydërwa ga llèbo weno borwa kong owa li weno bomi kong eni bakoe. Ga pjäy kjimte Sbörè, tjawa kjimtara sorè ga eni. Eni ga miydërwa ga pjäy ber löng wopjlu.

⁸ Pjeyoga, woydërwa ga tjawa öör löng song Asia kjokyo sorè li miydèmi löng pjlu. Llèbo shäryaraba borwa kong owa ara an-moyö, kurwa mae. Tjawa wotjlino ga tjawa där ber löng sè ame lororwa.

⁹ Tjawa zrökoba lororwa eni. Shäryono eni, tjawa opping mär om go ame wlo, tjawa mär ber löng Sbò go shara wlo. Shinmoga woshraga li e.

¹⁰ Eshko ga tjawa zrökoba lërwa löngshko ga tjawa döra Sbörè. Eni ga tjawa beno löng mär ba go. Miydërwa ga e ber borwa döga iyado.

¹¹ Rokërwa bomi kong ga pjäy syöshstè Sbò kong borwa kjishko, tjawa kjimtemi wlo. Eni ga Sbò wopjlu li kjishko ga tjawa kjimte, nopga ara syöshstono sorè li eni. Eshko ga nopga syöshstono ara li ber löng wopjlu ba tjok, borwa kjishko.

Llèbo shärye Pablorè lara li shäryara llème

¹² Miydërwa ga tjawa jèktong pjlo bek nopga uunkong tjok, bomi tjok bakoe. Tjawa krè ara wopjlu e kjishko. Tjawa kjimtara Sbörè, ga tjawa tjlèno bek iyado, llèye jnenorwa è kong llème. Tjawa mär löng kjok miydè kjok ère kjing go li go llèm, tjawa mär löng Sbò wopjlu li go.

¹³⁻¹⁴ Kjibokwo tërwa bomi kong wèlè, llè loklo miydèmi pjlu wlo. Eerishko ga tjawa sorè miydèmi sira erä, gueniyo woydërwa ga llono ga tjawa sorè miydèmi pjire. Eni ga Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obishko ga pjäy krè borwa kjishko ga pjlu, tjawa krè bomi kjishko sorè ga eni.

¹⁵ Miydër ga pjäy löng wopjlu bor tjok lër. E kjishko ga tja jek äär bomi ik pjloglo pjök loror, pjäy ber wopjlu wlo.

¹⁶ Tja jek Macedonia kjokyoeshko ga pjäy in äär loror. Ga tja tek iröngshko ga pjäy in obi loror. E irgo ga tja wotjlino ga tja kjimtemi jek Judea kjokyo wlo bakoe loror.

¹⁷ Gueniyo shäryoror eni llème. ¿Eni ga pjäy wotjlík ga shäryèr eni lororshko ga woy-otjlínor yötsò llème lè mire? Nopga kjok ère so, «Tja llèbo shäryè» le oblè kong, gueniyo wotjlík ba pjlushko ga shärye eni llème. ¿Pjäy wotjlík ga tja eni lè mire?

¹⁸⁻¹⁹ Llèye lara Sbörè li shärye eni iyado. Miydèmi ga e jlòe. Ga tjawa omshäryè eni bakoe. Era jlò eni bakoe. Tja, Silvano, Timoteo, Sbò Wa Jesucristo li roy lororwa

bomi kong, ga era, llëye lara li shärye eni iyado. E kjishko ga «Shäryërwa» lororwashko ga shäryërwa eni.

²⁰ Llëbo lara Sbörë bi kong jlökoyo kës li beno shäryaga Cristorë. E kjishko ga shji tönshko ga «Llëbo lara li shäryara eni» lëy, Sbö poshrëy wlo.

²¹ Shji tönno beno tjeng Cristo tjok, ga rayëy llëm li, e laga Sbörë. Shji iara beno tjeng dboy ba kong.

²² Ba Sëya ichara bi go, ber kësbang bi tjok wlo. Shji jyä tara eni, shji baïya li miydëy e go wlo. Ga miydëy e go ga llono ga llëbo pjlu twe bi kong lara kës li twe bi kong eni bakoe.

²³ Tja jek homi shwoy Corinto kjokyo loror. Gueniyo tja to jek llëm, pjäy wlon ara anmoyö llëm wlo. Miyde Sbörë pjir ga eni. Rokër ba kong ga llëbo lër li eni llëm ga tja shdüya.

²⁴ Pjäy mär Cristo go sorë li laga tjawarë, e lorwarë llëme. Miydërwa ga pjäy mär löng ba go jlökoyo. Tjawa bomi kjimtaga erö, pjäy löng wopjlu wlo.

2

¹ Miydoror ga pjäy in öör kjwe ga pjäy ioror beno löng woydëe. Ga shäryër bomi kong eni ame loror. Tja jek bomi shwoy llëm e kjishko.

² ¿Pjäy ioror beno woydë kjwe ga tja iaga ërë ber shäng wopjlu obi? Pjäy ioror beno tjeng woydë li eröe.

³ Pjäy in jek äärshko ga woydër ga tja iëmi ber shäng wopjluë. Eshko ga miydër ga pjäy löng wopjlu bor wopjlu li kjishko bakoe. Gueniyo pjäy in äär ga tja iëmi woydë li woydoror eni llëme. Kjibokwo toror bomi kong eni e kjishko.

⁴ Miydoror pjlu ga kjibokwo li lëmishko ga pjäy ber löng woydëe. E kjishko ga tërshko ga tja woydë, tja wosong, tja slar ëë bako, pjäy iër ber löng woydë li woydoror llëm kjishko. Gueniyo toror eni, pjäy woydër ara li miydëmi e go wlo.

Ëye llëbo owa shäryono bi kong ga woyde ga owa li iëy ber tjwlö llëme

⁵ No shäng kjlara, tja iara woydë sira. Gueniyo pjäy uunkong iara woydë sira bakoe. «Sira» lër, ber ba kong kjang anmoyö llëm wlo.

⁶ Pjäy ara omshduno. Erö ga bue, shdüy ame.

⁷ Eerishko ga owa shäryara li iozi ber tjwlö ame, woyojezia. Eni ga ber shäng woydë ara anmoyö, llëbo owa shäryara li kjishko llëme.

⁸ Rokër bomi kong ga woydëmi ara li pizi ba kong obi.

⁹ Kjibokwo toror bomi kong eni, pjäy tjlin wlo, tja kolëmi äär jong ba dbo gore miydër wlo.

¹⁰ Ëye llëbo owa shäryono ga owa li ioromi beno tjwlö llëmshko ga bor kong ga beno eni bakoe. Ga inor ga llëbo li owa jlökoyo, ga ioror beno tjwlö llëmshko ga shäryoror Cristo bokso bomi kjishko,

¹¹ shji jyäpwe Ärë llëm wlo. Llëbo owa shärye woydë bi tjok li miydëy tjän.

Cristo tjlökwö roy pjlu lagaga

¹² Tja jek öötong shäng Troas kjokyo, Cristo roy pjlu lëshko ga nopga löng eshko li iara Tjlapga Jesüsdë tjlökwö li kuk woydë ara.

¹³ Eni ëmdë ga tja shäng wlëp llëm, bor kjlara Tito shäng eshko llëm kjishko. E kjishko ga epga rayoror beno löng eshko, ga tja to jek Macedonia kjokyo ba wlëk shara.

¹⁴ Ængkjwaga kägäyo, ba moskwoga zana pjirshko ga ba Ængkjwagaga li töya uunkong, ga söya jek ba irgo, oblë zana li shrëya lok wlo. Shjira söya Cristorë kjone pogo, ba tjlökwö roy pjlu lë oba kong, llëbo owa li zäy pjir wlo wleni. Ba tjlökwö roy pjlu li, e Sbö kong llëbo lö pjilëblë wleni. Tja wopjlu Sbö tjok e kjishko.

¹⁵ Llëbo lö pjilëblë sukoba Sbö kongshko ga ba lö li dbo ara. Tjlökwö roy pjlu li lëy oba kongshko ga shdär kjone pogo, llëbo lö dbo ara wleni. Sbö kong ga shji llëbo lö pjilëblë wleni. Ga nopga där wlo li, nopga pjir wlo li, lö ëre kuya lok wëllëe.

¹⁶ Nopga pjir wlo löng li kong ga lö owa wleni, e ba zrökklo kjishko. Nopga där wlo löng li kong ga lö pjilëblë wleni, e ba dökklo ber löng së wlo kjishko. Ëye dbo ara, kjok miydë ara, pak ëre shäryë pjlu wlo llëme.

¹⁷ Nopga ara to löng tjlökwö li lë, dbur shak e go wlo. Tjawa omshäryë eni llëme. Tjawa Cristo parkaga kjishko ga tjawa ichara Sbörë pak ëre shäryë Cristo dbo go, ga tjawa iya sök iyado. E kjishko ga tjawa tjlä beke.

3

Tjlökwö twara Sbörë tjaglën, beno iyado wlo

¹ Tjawa tjlä eni, tjawa krë e go wlo llëme. No kjone kjone to löng tjlökwö roy lëshko ga kjibokwo söya tjeng ba tjok, jyä tara oblërë ba kong, ga äär kjone pogoshko ga piya nopga kong, epga parkë pjluë miyde lok e go wlo. ¿Woydëmi ga kjibokwo eniyo pinwa bomi kongdo? ¿Pjäy wotjlik ga woydërwa ga kjibokwo eniyo twëmi borwa kong lëmiro?

² Eni llëme. Pjäy om go beno borwa kong, so kjibokwo eniyo kjoyoe. Ëye tjawa parkë sorë li miydë woydë ga pjäy jëk löng sorë li iğa wëllëe. Ga pjäy woyotjlinwa iyado.

³ Ëye kjibokwo të woydë ga jyä te ba shtikklo go kjibokwo go, llëm ga jyä te ak kjwangyo go. Pjäy kjimtara Cristorë ara

borwa kjishko li miydëba wlo ga pjây iara beno so kjibokwo eniyo kjoyoe. Gueniyo jyâ li tara ba shtikklo go llëm, tara ak kjwangyo go llëm bakoe. Pjây kjlopswara Sbô Sök İyado Sëya lirë beno oblë, pjây kjimtara li miydëba e go wlo. Jyâ tara wleni lërwa li e.

⁴ Lërwa eni Sbô bokso ga pjlu, tjawa mär löng Cristo go kjishko.

⁵ Pak ëre shäryërwa tjawarë om go ga äe. Kjok miydë twaga Sbörë borwa kong kjishko ga shäryërwa ga pjluë.

⁶ Tjawa iara Sbörë beno löng tjlökwö twara tjaglën, beno iyado wlo li laga ba Sëya go, kjok llgwekklo go llëm, ga tjawa iara beno löng ba shäryë pjluë. Kjok llgwekklo li, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo. Gueniyo Sbô Sëyara, shji ie ber löng së iyado.

⁷ Kjok llgwekklo tara Sbörë ak kjwangyo go li, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo erä. Eni ëmdë ga twara Moisés kongshko ga Moisés bokkwo kälä dbo ara, ga ba bokkwo li İya Israel tjëyogarë ga äe. E irgo ga kälä dbo ara li jenoe.

⁸ Gueniyo tjlökwö lara jlökoyo tjaglën ba Sëya go li, era tjwlo ara anmoyö.

⁹ Llëbo, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo li, e tjwlo ara. Gueniyo llëbo, shji ie ber pjlo bek Sbô bokso wlo li, era tjwlo ara anmoyö.

¹⁰ Ga llëbo oblë äär tjwlo ara eni llëme. Eni ga tjwlo ara anmoyö kjishko ga llëbo tjwlo ara dënashko li beno tjwlo llëm wleni.

¹¹ Llëbo twara dënashko li tjwlo ara, e pjir wlo gueniyo. Eni ga llëbo twara pjir llëm wlo li, era tjwlo ara anmoyö.

¹² Tjlökwö tjaglën li kjishko ga lërwa ga llëye bangkjrërwa llëme.

¹³ Dënashko ga Moisés tjlë Israel tjëyoga kongshko ga bokkwo kjinyë shwong go, ba bokkwo kälä dbo ara jer jek li İya lok llëm wlo. Tjawa omshäryë eni llëme.

¹⁴ Dënashko ga epga iara Sbörë beno löng kjok llgwekklo li kuk woydë llëme. Eerishko ga llë loklo miyde lok llëm obi, löng bokkwo kjingak pjir wleni. Ga ber lön bokkwo kjingoklo li kjak llëm wleni obi, kjaga Cristorë erö kjishko.

¹⁵ Eerishko ga kjok llgwekklo li lëba ba kongshko ga löng bokkwo kjingak pjir wleni obi, woyotjlİya lok yotso ga äe.

¹⁶ Gueniyo ëye mär Tjlapga Jesús go ga bokkwo kjingak pjir wleni li, e där ber İga wëllë wleni shara.

¹⁷ Tjlapga li, Sbô Sëya, e kjlarasoe. Sbô Sëya, e bi döga.

¹⁸ Eni ga shji beno löng bokkwo kjingak wleni ame. Ga dbar kjwobi go ga shji kjlopswe Tjlapga Sëyarë shäng, shji jëk ber löng Tjlapga Jesús İ dik wlo. Eni ga shji İkoba ga Tjlapga li sorë, e miydëba bi go.

4

Tjawa tjwlo ara llëm, tjlökwö lara tjwlo ara

¹ Tjawa kjimtara Sbörë ara kjishko ga pak ëre twara borwa kong, shäryërwa wlo. E kjishko ga tjawa wosonkë llëme.

² Llëye owa shäryak lütshko, lökyo buk wleniyo li shäryërwa llëme. Ėye jyäpwwërwa llëm, Sbô tjlökwö roy lërwa bek, kukoba wëllë wlo erä. Shäryërwa löng eni, tjawa İkobashko ga llëbo owa shäryororwa lëba Sbô kong ga ä wlo.

³ Tjlökwö roy pjlu li lërwa löng li ber ë kong wëllë llëm wleni ga epga löng pjir wlo kjishko.

⁴ Cristo, e so Sbô kjoyo, e dbo kälä ara bakoe. E sorë miydëba ro roy pjlu li go. Eni ga ba roy pjlu li, e iök shjiy pjang kjok ro si roy wleni. Gueniyo nopga pjir wlo li bokkwo kjingara kjok ëre so sbô lirë, Cristo roy pjlu li kuya lok wëllë llëm wlo.

⁵ Tjawa om go li roy lorwarë llëme. Jesucristo, e nopga uunkong Tjlapga lërwa bomi kong. Tjawa löng parkë bomi kong ba kjishko erä.

⁶ Kjok shäryara Sbörëshko ga iök ichara wen shjiy kjok ro si roshko. Ga iök ichara wen shjiy bi pjluhko eni wleni bako, Sbô dbo kälä ara li sorë miydëba Cristo go wlo.

⁷ Klung sbi buk kjwara tjwlo ara llëm, roshko llëbo tjwlo ara. Tjawa so e kjoyoe. Tjawa tjwlo ara llëm, tjlökwö twara Sbörë borwa kong lërwa wlo li, era tjwlo ara. Llëye shäryërwa löng borwa dbo om go li go llëm, shäryërwa dbo twe Sbörë borwa kong li go erä.

⁸ Llëbo wen borwa kong owa ara, gueniyo tjawa to ber löng e tjok lorwarë llëme. Llëye shäryërwa miydërwa llëm, gueniyo tjawa wosonkë llëme.

⁹ Tjawa wloyoga ara, gueniyo tjawa yorkaga tjok. Tjawa shdungoba ara, gueniyo tjawa pjikoba llëme.

¹⁰⁻¹¹ Dbar kjwobi go ga tjawa opyë ber zrökoba wlo, Jesús İ dik, miydëba e go wlo ga borwa kjimtaga ber löng së wlo li e.

¹² Tjawa zrökoba woydëshko ga tjawa parkë, pjây ber löng së iyado wlo.

¹³ Sbô tjlökwö tak pjang eni: «Tja mär Sbô go kjishko ga tja tjlëno.»* Ga tjlökwö lërwa, tjawa mär ba go kjishko eni bakoe.

¹⁴ Miydërwa ga Tjlapga Jesús woshrra Sbörë iröng obi. Ga llono ga tjawa woshre iröng obi bomi tjok eni bakoe. Eshko ga shji uunkong söya äär ber löng ba tjok.

¹⁵ Llëbo uunkong ëre shäryë, ber pjlu bomi kong wlo, Sbô wopjlu li kjishko ga nopga kjimte jek këgong këgong wlo bakoe. Eni ga epga ber löng wopjlu Sbô tjok, ga Sbô ie lok ber kësbang, tjwlo ara bakoe.

* 4:13 Salmo 116.10.

¹⁶ E kjîshko ga tjawa wosonkê llême. Dbar kjwobi go ga borwa doyo ère dbo lon sira sira, gueniyo borwa wotjlik lira dbokjrê jek kègong kègong.

¹⁷ Llêbo wen borwa kong owa eerishko li pjir. Borwa kong ga e kjang llêm, tjwlô ara llêm bakoe. Llono ga llêbo tjeng kês ère kjîshko ga tjawa kong llêbo twe Sbörê. Era pjir llêm, ga tjwlô ara, llêbo wen borwa kong eerishko li kjinmo anmoyô.

¹⁸ Llêbo îgöy wêlê li pjir, gueniyo llêbo îgöy llêm lira pjir llême. E kjîshko ga llêbo îgöy wêlê li woyotjlinwa llêm, llêbo îgöy llêm li woyotjlinwarê dôe.

5

Bi doyo tjaqlên

¹ Bi doyo ère so ukwang kjoyo, e ber îyado wlo llêm kjîshko. Shji wolonoshko ga âska doyo twe Sbörê bi kong oblê kjok dogo. Era pjir llêm, shâryaga norê llêm bakoe.

² Shji lîng sê obishko ga woydêy ga bi doyo tjaqlên li twe bi kong jekdo.

³ Doyo tjaqlên li twe bi kongshko ga shji doyo tjok, shji ber lîng shwong dret wleni llême.

⁴ Shji lîng bi doyo ère go obishko ga shji lîng song îyado. Gueniyo bi doyo pjir wleniyo ère rayêy woydê dô llêm, âska woydêy oblê, pjir llêm wleniyo.

⁵ Shji poshâryara Sbörê, doyo tjaqlên ber bi kong pjlu wlo. Ga ba Sêya twara bi kong. Miydêy e go ga llono ga bi doyo tjaqlên li twe bi kong eni bakoe.

⁶ Miydêy pjlu e go ga llono ga shji âar ber lîng Tjlapga Jesús tjok kjok dogo, shji lîng bi doyo ère go obishko ga shji âatê lîng ba tjok eshko llêm obi gueniyo.

⁷ Shji mâr lîng ba go, llêbo îgöy wêlê li go llême.

⁸ Shji lîng wopjlu ba koshê. Shji wolon, shji to ber lîng ba tjok îyado wlo dey.

⁹ Gueniyo shji lîng sê obire, de shji wolonde, shji drôn ara, llêbo woyde Tjlapga lirê shâryey wlo li, e shâryê, e ber shâng wopjlu bi tjok wlo.

¹⁰ Llono ga shji uunkong roke Cristorê âar lîng ba zlong bâng, ga shji jêktong kjok ère kjing go sorê li îlgweya. Eshko ga shji kjlara kjlara potjwlêya, llêbo shâryoroy pjlu, de oware li kjîshko.

Shji iara Sbörê beno lîng wlêp ba tjok

¹¹ E kjîshko ga Tjlapga Jesús bangkjrêrwa ara. Eni kuzong ga tjawa parkê ara, ba tjlôkwo kjrêba wlo. Tjawa sorê miyde Sbörê pjlu. Woydêrwa ga tjawa sorê miydêmi bakoe.

¹² Lêrwa bomi kong eni jek obi, pjây ber lîng wopjlu borwa tjok wlo llême. Lêrwa

bomi kong, tjawa lâywe nopga krê ä wleniyo lirê owashko ga dboryêmi ga pjlu wlo. Epga krê ara, llêbo îgöy wêlê li kjîshko, gueniyo wotjlik lok owa ba pjlushko.

¹³ Pjây wotjlik ga tjawa skwê wleni lêmi ga e Sbô kjîshko. Pjây wotjlik ga tjawa wotjlik pjlu lêmi ga e bomi kjîshko.

¹⁴ Tjawa parkê eni kjluwe, miydêrwa ga shji woydara Cristorê ara kjîshko. Miydêrwa ga e wolono nopga uunkong kjîshko. Eni ga nopga uunkong li wolono ba tjok wleni.

¹⁵ E wolono nopga uunkong kjîshko, èye lîng sê ga llêbo shârye Cristo kong wlo, llêbo shârye ba kong om go wlo llême. E wolono ba kjîshko, ga woshrara Sbörê îröng obi.

¹⁶ E kjîshko ga tjawa oblê woyotjlik, nopga Sbô miydê llêm wleniyo omwoyotjlik dik llême. Dênashko ga Cristo woyotjlinorwa baîya dik. Eerishko ga woyotjlinwa eni ame.

¹⁷ E kjîshko ga èye tîno beno tjeng Cristo tjok ga kjlopswara Sbörê beno lîng tjaqlên wleni. Wotjlik lîng dênashko sorê li, e pji-tonge. Beno lîng wotjlik oblê shara.

¹⁸ Llêbo uunkong ère shâryaga Sbörê. Shji iara beno lîng wlêp ba tjok Cristo kjîshko, ga tjawa ichara beno lîng ba roy shdök oblê kong, tjlôkwo kjre lok wlo, ber lîng wlêp ba tjok bako wlo.

¹⁹ Cristo ichara Sbörê wolon, owa pjang nopga Sbô miydê llêm wleniyo go li lîya ber dret wlo, epga ber lîng wlêp Sbô tjok wlo. Ga tjawa iara beno lîng tjlôkwo ère roy shdöga

²⁰ Cristo âska. Tjlôkwo lêrwa ê kongshko ga laga Sbörê om go wleni. Eni ga rokêrwa bomi kong Cristo ko go ga pjây ber lîng wlêp Sbô tjok.

²¹ Cristo llêbo owa shâryono llême. Gueniyo ichara Sbörê wolon, owa shâryoroy li potjwlêk e go wlo, shji ie ber pjlo bek ba bokso wlo.

6

¹ Tjawa parkê lîng Sbô kong kuzong ga rokêrwa bomi kong ga pjây kjimtara Sbörê ba wopjlu kjîshko li îemi ber tjwlô llêm wleni llême.

² Sbô tjlôkwo tak pjang li goshko ga Sbô tjlêno eni:

«Bomi kjimtozlong dbaryo li öotongshko ga pjây kuror.

Bomi dôzlong dbaryo li öotongshko ga pjây kjimtoror.»*

¡Bi kjimtozlong dbaryo le li eeri! ¡Bi dôzlong dbaryo le li eeri bakoe!

Llêbo weno Pablo kong owa ara

³ Llêbo shâryêrwa kês li shâryêrwa, îkoba ga pjlu wlo, tjlôkwo lêrwa lîng li owa lêba llêm wlo, tjawa parkê Sbô kong li owa lêba llêm wlo bakoe.

* 6:2 Isaías 49.8.

4 Tjawa drön parkë pjlu Sbö kong, tjawa ikoba ga pjlu wlo. Llëbo wen borwa kong owa ara ga kurwa kjinge.

5 Olö ga tjawa shpokoba, tjawa ichëba ber löng kjërshko, oba ara iirkë borwa kong, tjawa zrökoba woydë bakoe. Tjawa parkë kjang, tjawa pë llëm, tjawa pjli kuk ara bakoe.

6 E wopro ga llëbo owa shäryërwa llëm, tjlökwö lërwa löng li llë loklo miydërwa pjlu, tjawa iirkë maling llëm, tjawa wopjlu oblë tjok iyado, tjawa go Sbö Sëya, oblë woydërwa ara jlökoyo,

7 tjawa tjlä bek, tjawa kong dbo twe Sbörë, tjawa jëk löng pjlo bek iyado, tjawa opwlikë bakoe.

8 Olö ga tjawa bangkjërëba, olö ga tjawa bangkjërëba llëme. Tjawa läywëba pjlu, tjawa läywëba owa bakoe. Tjlökwö bek lororwa ëmdë ga tjawa jyö äe lëba.

9 Tjawa miydëba löng pjlu ëmdë ga tjawa ë lëba. Tjawa wolon to wleni ëmdë ga tjawa löng së obi. Tjawa shpokoba ara ëmdë ga tjawa zröydëba llëm obi.

10 Tjawa löng song kjoyo ëmdë ga tjawa löng wopjlu. Tjawa llëye llëm ëmdë ga oblë kjimtërwa ara, tjlökwö lërwa löng li go. Tjawa llëye llëm kjoyo ëmdë ga llëbo tjwlo ara tjeng kës li tjeng borwa tjok.

11 Pjeyoga Corinto so, tjawa tjläno bomi kong jlökoyo. Pjäy woydërwa ara.

12 Pjäy woydërwa pjlu iyado, gueniyo tjawa woydëmi löng llëm wleni.

13 Pjäy woydororwa ara kuzong ga tjawa kar woydozi eni bakoe. Tja tjlä shäng bomi tjok, pjäy bor wapga wleni.

Shji jëk Sbö tjlökwö kjrägaga llëm wleniyo tjok llëme

14 Shji jëk Sbö tjlökwö kjrägaga llëm wleniyo tjok llëme. ¿Llëbo pjlu shäryaga, llëbo owa shäryaga, e jëk ëng tjok pjlu sorë? ¿No jëk kjok shjij roy, no jëk kjok ro si roy, e jëk ëng tjok sorë?

15 ¿Cristo, Ä, e wotjlik kjrinaso sorë? ¿Sbö tjlökwö kjräga, Sbö tjlökwö kjräga llëm, e jëk ëng tjok pjlu sorë?

16 Sbö, sböpga jyäglö, e poshrëkoba shtoyo kjrinaso ga äe. Shji Sbö Sök Iyado li u wleni. Sbö tjlökwö tak pjang li goshko ga Sbö tjläno eni:

«Tja ber shäng ba tjok,

ga tja jëk shäng ba tjok bakoe.

Tja ber ba Sbö,

ga epga ber bor nopga bakoe.»†

17 «“E kjishko ga pjäy ber löng ba tjok ame, pjäy opkjos löng dboshko dey.

Llëbo porwako llëm wleniyo porwëmi llëm, enira pjäy wlokrër” le Tjlapga Sbörë eni.»‡

18 «Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga pjlu. E tjlä ga

“Tja ber bomi data,

ga pjäy ber bor wapga”le.»§

7

1 Pjeyoga, tjlökwö ëre iara Sbörë beno bi kong. E kjishko ga llëbo owa shäryëy löng kës li rayëy pjire. Llëbo owa shäryëy bi doyo go ame, shji wotjlik owa ame bakoe. Sbö bangkjërëy ara kjishko ga woyde ga shji jëk löng pjlo bek jlökoyo.

Pablo wopjlu, Sbö tjlökwö kjrägaga löng Corinto kjokyo li kjishko

2 Tjawa woydozia. Tjawa wotjläno owa ë kong llëm, llëbo owa shäryororwa ë kong llëm, ëye jyäpgwororwa llëm bakoe.

3 Lër bomi kong eni, bomi wlongglo wlo llëme. Tjawa löng sère, de tjawa wolonore, pjäy woyotjlänwä iyado, e loror bomi kong pjir tjän.

4 Tja tjlä bomi kong jlökoyo. Tja wopjlu bomi tjok. Tja dbokjrë ara bomi kjishko. Tjawa löng song ëmdë ga tja shäng wopjlu anmoyö.

5 Tjawa shrono löng Macedonia kjokyo ga tjawa woshtono llëm, llëbo weno borwa kong owa ara kjishko. Llëbo shäryara borwa wloyogarë borwa kong owa, tjawa woydono ara borwa pjlu shko bakoe.

6 Gueniyo shji löng wosongshko ga shji kong dbo twe Sbörë. Ga tjawa kjimtarä eni, Tito ichara borwa shwoy, tjawa ber löng wosong ame wlo.

7 Shrono kjishko ga tjawa beno löng wopjlu. Ga shäng bomi tjokshko ga e kjimtoromi ara li roy kurorwa, ga tjawa beno löng wopjlu anmoyö e kjishko. Tjläno borwa kong ga tjawa imi woydë, ga pjäy löng woydë ara iyado bor kjishko le. E kjishko ga tja beno wopjlu jek këgong.

8-9 Kjibokwo ichoror jek bomi kong dënashkoshko ga pjäy ioror beno löng woydë ara e go. E kjishko ga tja woydono ara bakoe. Gueniyo pjäy woydë ara eshko li kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi, ga rayoromi pjir, woydara Sbörë sorë li eni. Eni ga e beno bomi kong owa llëme. E kjishko ga eerishko ga tja woydë ame, tja wopjlu shara.

10 Shji llëbo owa shäryonoshko ga woyde ga shji ie Sbörë ber löng woydë ara ba kjishko. Eni ga llëbo owa shäryëy löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy. Shäryoroy eni ga owa pjang bi go li löya Sbörë ber drete. Shji döya llëbo owa shäryëy löng li dbo dorko dwayo eni. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo woydë li, e llëno llëme. Llëye shärye ba kong pjlu llëm, epga wolon erä.

† 6:16 Levítico 26.12, Jeremías 32.38, Ezequiel 37.27.

‡ 6:17 Isaías 52.11; Ezequiel 20.34, 41.

§ 6:18 2 Samuel 7.14.

¹¹ Pjāy iara Sbōrē beno lōng woydē ara li kjīshko ga llēbo weno bomi kong pjlū oblē oblēe. Pjāy beno lōng wotjlik beke. Pjāy jēk pjlō bek li pimi woydē ara Sbō kong. Llēbo owa li kjīshko ga pjāy iirkono ara, Sbō bangkjrōromi ara bakoe. Llgwemi ber bēy wlo loromi. Llēbo tjeng kēs ēre kjīshko ga in ga pjāy llēbo owa shāryono llēme.

¹² Pjāy kjlāra llēbo shāryono oblē kong owa. Kajibokwo toror bomi kongshko ga toror shāng llēbo owa shāryaga li wlongglo dō llēm, oblē li kjimtoklo dō llēm bakoe. Toror bomi kong, tjawa woyotjlimi ara li miydēmi pjlū Sbō bokso wlo.

¹³ Llēbo uunkong shāryak beno pjlū kuzong ga tjawa dbokjrōno ara.

Ga Tito kjimtoromi ara, ga beno wopjlūe. E kjīshko ga tjawa dbokjrōno jek kēgong.

¹⁴ Dēnashko ga tjlōkwo loror bomi kong kēs li, e jlōe. Ga Tito jekdē bomi ik llēm obishko ga tja krono ara ba kong bomi kjīshko, ga ina oōr ga eni jlō bakoe. Tja beno wopjlū e kjīshko.

¹⁵ Tito oōtong bomi shwoy ga wlokjrōromi pjlū, bangkjrōromi ara. Eshko ga llēbo lara bomi kong dō li koloromi pjire. E kjīshko ga llēbo tjeng kēs ēre woyotjliya ga pjāy woyde jek kēgong.

¹⁶ Miydēr ga llēbo pjlū li shāryomirē. Tja wopjlū e kjīshko.

8

Shji llēbo twē oblē kong

¹ Pjeyoga, Sbō wopjlū li kjīshko ga ba tjlōkwo kjrāgaga lōng Macedonia kjokyo li kjimtarā ara. Lērwa woydē bomi kong, miydēmi wlo.

² Llēbo weno ba kong owa anmoyō ēmdē ga lōng wopjlū iyado. Lōng llēye llēm ēmdē ga llēbo twara lok Sbō tjlōkwo kjrāgaga oblē kong ara, lōng llēbo ara wleni.

³ Miydēr pjlū ga llēbo twara lok ara eni, woydara eni kjīshko. Ga llēbo twe ga pjlū li twara pjir, ga twara e kjingsho bakoe.

⁴ Rokara borwa kong jlōkoye ga epga ichērwa llēbo twē Sbō tjlōkwo kjrāgaga lōng Jerusalēn kjokyo li kong. Ba kong lok ga llēbo twe oblē kong li, e tjwlō ara.

⁵ Bām go ga wotjlik lok llēye woyde Tjlapgarē shārye wlo li, e shāryē le. Ga llēye lororwa ba kong shārye wlo li, e shāryara lok eni, woydara Sbōrē sorē li eni. Llēbo shārye ara eni lororwa llēme.

⁶ Dēnashko ga pjāy ichara Titorē dbur tōng, iche oblē kong wlo. E kjīshko ga Tito ichororwa jek bomi shwoy, pjāy kjimte llēbo pjlū shāryoromi sira dēnashko li shāryē āar jong ba dbo go wlo.

⁷ Pjāy llēbo kēs li shāryē pjlū anmoyō. Pjāy mār Sbō go pjlū, Sbō tjlōkwo roy lēmi pjlū,

pjāy kjok miydē ara, oblē kjimtēmi woydē jlōkoyo bakoe. Eni ga llēbo twozī oblē kong pjlū eni bakoe.

⁸ Shāryozī eni lotē bomi kong llēme. Sbō tjlōkwo kjrāgaga oblē omshāryono sorē li lotē bomi kong, oblē woydēmi jlōkoyo baīya dik wlo.

⁹ Miydēmi pjlū ga Tjlapga Jesucristo wopjlū li kjīshko ga llēbo uunkong baīya ēmdē ga e rayara beno, opyono beno shāng song bomi kjīshko, pjāy ber lōng llēbo ara ba kjīshko wlo.

¹⁰ Eeri ga oōtong lu pjāra ga nopga wotjliino llēbo twē oblē kong bām go li pjāy, ga llēbo tworomi eni eshko. E kjīshko ga llēbo shāryēmi obi ga pjlūe lēr bomi kong.

¹¹ Eshko ga llēbo woyotjlinomi, shāryoromi lōng wopjlūe. Eerishko ga shāryozī eni āar jong ba dbo go bakoe. Pjāy kjlāra kjlāra, llēbo twozī, āar bue kjone ga eshko.

¹² Ēye llēbo twē woydē oblē kong ga Sbō wopjlū ba tjok, llēbo twe ga bue li sira dō gueniyo. Shji iche Sbōrē llēbo bishīya llēm li twē oblē kong llēme.

¹³⁻¹⁴ Pjāy ichēr shāng llēbo twē oblē kong, pjāy ber lōng song guing llēme. Eerishko ga pjāy llēbo ara kjīshko ga epga kjimtēmi ga pjlūe. Llono ga pjāy llēye dret ga pjāy kjimte lok ga pjlū, eshko ga epga llēbo ara kjīshko. Eni ga uunkong llēbo tjok iyado,

¹⁵ tak pjāng Sbō tjlōkwo go sorē li eni. Tjlē ga

«Ēye dli tōno bayo ara ga e beno obi llēm, ēye omtōno chira ga e beno bek bakoe.»*

Tito ichara to jek Corinto kjokyo, pjeyoga do pjōk tjok

¹⁶ Tito iara Sbōrē bomi woyotjlik ara, botoya dik. Tja wopjlū Sbō tjok e kjīshko.

¹⁷ Ichorwarē jek bomi ik llēm obishko ga jek woydē bomi ik le shāng tjan. Eni ga ichororwashko ga jōlō le shāng wopjlūe.

¹⁸ Bi kjlāra ichērwa jek ba tjok, bomi ik. Era parkē Sbō kong pjlūe. E kjīshko ga Sbō tjlōkwo kjrāgaga lōng kēs li wopjlū ba tjok.

¹⁹ E kjrara Sbō tjlōkwo kjrāgaga lōng lirē jek borwa tjok Jerusalēn kjokyo wlo. Eshko ga llēbo tōng tjeng twērwa ba kong wlo li sōrwa jek ba kong. Woydērwa ga llēbo li kjreshko ga Tjlapga poshrēya lok ara, ga miydē lok ga epga kjimtēy woydē ara bakoe.

²⁰ Shāryērwa eni, tjawa lēba owa, dbur ara tōnwa lōng li kjīshko llēm wlo.

²¹ Tjawa drōn ara, llēbo shāryērwa ber bek Sbō bokso wlo dō llēm, shāryērwa ber bek nopga bokso wlo bakoe.

²² Bi kjlāra ichērwa jek ba tjok obi. Era pak shāryono Sbō kong oblē oblē, ga inwa ga parkē woydē jlōkoyo. Miydē ga oblē

* 8:15 Éxodo 16.18.

kjimtëmi woydë ara kuzong ga jek woydë bomi ik bakoe.

²³ Tito, era bor yorkaga, parkë shäng bor tjok, ber pjlu bomi kong wlo. Pjeyoga do pjök obilira ichaga Sbô tjlökwô kjrägaga löng lirë, Cristo iëba ber kësbang, tjwlö ara ba kjishko wlo.

²⁴ Domerga mya li woydozï jlökoyo, pjây läywororwa pjlu li, e eni jlöe le Sbô tjlökwô kjrägaga löng kës lirë wlo.

9

Shji llëbo twë oblë kong sorë

¹ Tjlökwô tër bomi kong, dbur tömi löng bi pjeyoga kong li kjishko llëm ga pjluë.

² Miydër ga oblë kjimtëmi woydë jlökoyo. Tja krono ara Macedonia sogga kong bomi kjishko. Tja tjlë ba kong ga «Eeri ga öötong lu pjlara ga Acaya sogga wotjllino llëbo twë oblë kong» lër eni. Kuya lok ga kjone kjone wotjllino löng eni bakoe.

³ Gueniyo bi pjeyoga ichër jek äär bomi shwoy, pjây kjimte dbur töng wlo. Eni ga tja äär eshkoshko ga pjây posharyono löng pjir tjän, pjây läyworor sorë li eni.

⁴ Macedonia sogga jek bor tjok, ga pjây wlëya lok löng wlëp wleni ga tjawa ber löng lökshko, pjây läywororwa pjlu kjishko. Eni wleni ga pjây ber löng lökshko bakoe.

⁵ Shäryë eni llëm wlo ga rokoror bi pjeyoga kong ga jek bomi ik bäm go, pjây kjimte dbur twëmi li töng, loromi jlökoyo sorë li eni. Shäryoromi eni pjir ga tjawa äärshko ga dbur tönomi tjeng pjir li twëmi om go borwa kong ga pjlu, pjây ichaga èrë llëme.

⁶ Oba tjlë ga «Ëye dwla dgoni ara ga bo kjrë ara. Ëye dwla dgoni chira ga bo kjrë chira bakoe» lëba eni iyado. Tjlökwô ère woyoshroziä.

⁷ Woydë ga pjây kjlara kjlara llëbo twë, woyotjllimi bomi pjlu shko sorë li eni. Gueniyo shäryëmi, woydëmi llëm wleni llëm, pjây ichëba kjishko llëm bakoe. Ëye llëbo twë wopjlu ga woyde Sbörë arae.

⁸ Sbô wopjlu li kjishko ga pjây kjimte llë pogo go ga pjlu, llëye pjir bomi kong llëm wlo. Ga llëbo twe bomi kong e kjinmo, oblë kjimtëmi e go ga pjlu wlo,

⁹ tak pjang ba tjlökwô go sorë li eni. Tjlë ga «Nopga löng song li kjimte, kong llëbo twe ara.

Llëbo pjlu shäryara li,
e ber iyado wlo.*

¹⁰ Dwla dguëy wlo li, e twaga Sbörë bi kong. Dli uëy wlo li, e twaga erë bakoe. Ga pjây kong llëbo twe ara, oblë kjimtëmi ga pjlu wlo, llëbo pjlu wen ara ba kjishko wlo.

¹¹ Eni ga pjây kong llëbo twe oblë oblë ara, oblë kjimtëmi wopjlu iyado wlo. Eshko ga

llëbo twëmi li kjire bi pjeyogärëshko ga epga ber löng wopjlu Sbô tjok ba kjishko.

¹² Kjimtëromi enishko ga llëye woyde li ber ba kong. Gueniyo erë llëme. Nopga ara ber löng wopjlu Sbô tjok bakoe.

¹³ Kjimtëromi enishko ga miyde nopgarë e go ga pjây mär Cristo go jlökoyo, ga Sbô poshrëya lok e kjishko. Cristo roy pjlu li kjiroromi. Ga oblë kjimtëromishko ga Cristo koloromi bakoe.

¹⁴ Eshko ga Sbô wopjlu li kjishko ga epga kjimtara ara bomi kjishko. E kjishko ga ber löng syöshhtë Sbô kong bomi kjishko wopjluë.

¹⁵ Llëbo shäryara Sbörë bi kong kësbang anmoyö. Lëy ga tjlökwoyo drete. Shji wopjlu ba tjok e kjishko.

10

Pablo lano, e parkë sorë li kjishko

¹ Pjây kjone kjone tjlë ga tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlë bomi kong yötso, pjây bangkjrër ara wleni, ga tja shäng pjola ga tja tjlë bomi kong kjang, pjây bangkjrër llëm wleni lëmi eni. E kjishko ga tja Pablo, pjây kong llëbo lër woydë sira yötso, wopjlu, Cristo tjlëno sorë ga eni.

² Pjây kjone kjone wotjllik ga tjawa jëk löng nopga Sbô miydë llëm wleniyo dik lëmi. E kjishko ga tja äärshko ga ëye wotjllik eni ga wlon jlökoyo kjluwe. Rokër bomi kong ga tja iëmi bomi wlong eni llëme.

³ Tjawa löng kjok ère kjing go, gueniyo tjawa ëngkjwë nopga kjok ère so dik llëme.

⁴ Tjawa ëngkjwë llëbo tjeng kjok ère kjing go go llëme. Tjawa kong kjok miydë twe Sbörë, llëbo owa dbo ara wleniyo li zanwa pjir e go wlo.

⁵ Nopga wotjllik oblë oblë, shji ie ber löng Sbô tjlökwô miydë llëm wlo le li zanwa pjir Sbô kjok miydë li go. Nopga pinwa wotjllik oblë, ber löng Cristo kolë wlo shara.

⁶ Inwa ga pjây beno löng Cristo kolë pjlu shko ga ëye beno Cristo tjlökwô llë kolë llëm ga shdunwa eshko.

⁷ Pjây llëbo llgwek, llëbo igömi wëllë li go eröe. Kjone kjone tjlë ga «Cristo nopga li tjawa eröe» le. Gueniyo tjawa Cristo i bakoe. Woydër ga e miyde lok pjluë.

⁸ Tja kong dbo twara Sbörë, pjây ichër wlo. Tja krë ba kjishko ara kjwe ga e lökyokjrër llëme. Tja iara beno shäng bomi kjimtaga, pjây opping mär ba go jlökoyo wlo, pjây dir wlo llëme.

⁹ Kjibokwo ichoror bomi kong kjwobi li ichoror jek bomi shgawoklo wlo llëme.

¹⁰ No kjone kjone tjlë ga tja tjlë kjang anmoyö bor kjibokwo go, gueniyo tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlë ma, tjlökwô lër li llëno llëm wleni le.

* 9:9 Salmo 112.9.

¹¹ Ēye tjlē eni ga woyste ga lōng sjēke. Tjawa lōng pjola ga tjawa tjlēno ba kong borwa tjlōkwo go sorē ga tjawa aār lōng ba tjokshko ga tjawa tjlē ba kong eni bakoe.

¹² No kjone kjone opposhrek om go ěe. Tjawa tjlōw ara baĭya dik lērwa llēme. Gueniyo llēbo shārye lok kā llēm wleni, optjlik lok ba tjlīkklo shāryara om go li go, ga ěng tjlīk eni ěng tjok bakoe.

¹³ Tjawara opposhrek om go llēme. Tjawa krē, pak twara Sbōrē borwa kong li kjīshko erōe. Ga tjawa oōr Corinto kjokyo li ichaga erē.

¹⁴ Tjawa oōr bomi ik llēm kjwe ga tjawa krē bomi kjīshko ga āe. Gueniyo tjawa oōr Cristo roy pjlū lē bomi kong kuzong ga tjawa krē, pak shāryororwa bomi tjok li kjīshko ga llēbo owa shāryērwa lōng llēme.

¹⁵ Tjawa krē, pak shāryara oblērē li kjīshko llēm bakoe. Woydērwa ga pjāy mār Cristo go jek kēgong kēgongshko ga tjawa parkē bomi tjok jek kēgong kēgong eni bakoe.

¹⁶ Eni ga tjawa aār Sbō tjlōkwo roy pjlū lē kjok shto oblē oblē, pjāy lōng lishko jek kēgong obi, ěye aātē llēm obishko. Pak shāryara oblērē lishko ga tjawa krē woyste pak shāryororwa eshko li kjīshko llēme.

¹⁷ Gueniyo ga «Ēye krē woyste ga krē Tjlapga kjīshko dey.»*

¹⁸ Shji ber pjlū wlo ga woyste ga shji poshrēga ber Tjlapgarē. Shji opposhrek om go ga llēno llēme. Ēye opposhrek om go ga ber pjlū llēme. Ēye poshrēga Tjlapgarē ga era ber pjlū jlōe. Nopga ber tjlōw ara wlo ga opposhrek om go llēm, e poshrēga ber Tjlapgarē dey.

11

No kjone kjone tjlē ga «Tja Sbō tjlōkwo roy laga Jesūs āska» le, miga jyō erā

¹ Tjlōkwo lēr shāng bomi kong li kuzī jek obi, kumi ga tja tjlē kā llēm wleni gueniyo.

² Pjāy ymoyotkēr ara, pjāy ymoyotke Sbōrē sorē ga eni. Kjonglo domer miydoydē llēm obi wleniyo twēba domer kjlara kong, orkwosmok ba tjok wloshko ga kjoglo li ber baĭya erōe. Pjāy twēr woyste Cristo kong eni bakoe.

³ Dēnashko ga Eva jyāpgwara dgur lirē. Ga bangkjrēr ga pjāy jyāpgwēba eni bako, pjāy mār ber lōng Cristo go jlōkoyo ame wlo lēr.

⁴ Olō ga no aār bomi shwoy ga tjlōkwo le bomi kong owa wleni. Jesūs roy oblē le bomi kong, lororwa bomi kong sorē li dik llēme. Sēya oblē twe woyste bomi kong le. Tjlōkwo oblē le bomi kong bakoe. Eshko ga tjlōkwo li kjrēmi woyste jekdo, gueniyo tjlōkwo kjrēmi llēm dey.

⁵ Epga wotjlik ga Sbō tjlōkwo roy laga Jesūs āska tjlōw arayo li epga om go le. Gueniyo lēr bomi kong ga tjlōw ara bor kjinmo llēme.

⁶ Miydēr ga tja oppino tjlē pjlū wlo llēme. Gueniyo tja kjok miydē ara. E ĩnomi llēbo shāryororwa oblē oblē li go.

⁷ Sbō tjlōkwo roy pjlū loror bomi kong, gueniyo tjlōw shiror llēme. ĩTja opyono beno tjlōw ara llēm, pjāy iēr ber lōng tjlōw ara wlo eni li, e llēbo owa shāryotē lēmire?

⁸ Tja parkē shāng bomi tjokshko ga tja potjwlēga Sbō tjlōkwo kjrագaga lōng kjok shto oblē lirē.

⁹ Tja shāng bomi tjokshko ga tja llēye dretshko ga ěye barworor llēm, bi pjeyoga Macedonia so oōr bor shwoy, ga llēye woydoror li twara lok bor kong. Eni ga llēye rokoror bomi kong llēm, ga rokēr bomi kong llēm iyado.

¹⁰ Cristo tjlōkwo bek li miydēr pjlūe. Miydēmi lōng pjlū ga e jlōe. Ga tja krē tjlōkwo shiror llēm li kjīshko Acaya kjokyo kjok kjwang jlkong, tja slongga ěrē llēme. E jlō eni bakoe.

¹¹ Tja tjlē eni, pjāy woyste llēm kjīshko lēmi llēme. Miyde Sbōrē ga pjāy woyste ara.

¹² No kjone kjone tjlē ga pak shārye lōng li tjlōw ara, pak shāryērwa lōng li dik le. E kjīshko ga llēye shāryēr shāng li shāryēr shāng iyado eni, epga krē eni ga ā wlo.

¹³ Epga opkjlopswē ber lōng so Sbō tjlōkwo roy laga Jesūs āska kjoyo, miga jyō erā. To lōng jyōrkē erā. ĩkoba ga parkē lōng Cristo kong wleni, miga jyōrkokdo lōng.

¹⁴ Gueniyo ga pjāy opshgawē ba kjīshko llēme. Ā om go li opkjlopswē ber shāng so Sbō parkaga kjok dogo so kālā lletllet kjoyo eni bakoe.

¹⁵ Eni ga ba parkagaga opkjlopswē ber lōng so Sbō parkagaga pjlō bek wleniyo kjoyo eni bakoe. Shji opshgawē e kjīshko llēme. Llono ga epga shdūya Sbōrē, llēbo shāryara kēs li kjīshko.

Pablo krono, llēbo weno ba kong owa li kjīshko

¹⁶ Llēbo lēr bomi kong obi, gueniyo tja kā llēme lēmi llēme. Gueniyo woyotjlimi eni wleni ga tja iozī ber shāng tjlē kā llēm wleni, tja krē sira obi wlo.

¹⁷ Miydēr ga tja krē eni ga tja tjlē shāng kā llēm wleni, tja tjlē shāng Tjlapga Jesūs dik llēme.

¹⁸ Nopga ara krē eni, nopga Sbō miydē llēm wleniyo dik. Eni kuzong ga tja krē eni bakoe.

¹⁹ Pjāy kjok miydē ara lēmi, gueniyo llēye le nopga kā llēm wleniyorē li kumi kjing erā.

²⁰ Pjāy ichēba parkē, bomi llēbo dōkoba, pjāy jyāpgwēba, oba opyē lōng bomi bām go,

* 10:17 Jeremias 9.24.

pjây wlongoba, pjây bokso shpokoba bakoe. Lîebo shâryë enishko ga kumi lóng kjing erä.

²¹ Tjawara opshâryono bomi tjok kjang eni llême. ¿Pjây shdunorwa eni llêm kuzong ga pjây wotjlik ga tjawa lökkjrë wlo lêmire?

Oblë krë llë kjîshko ga tja krë e kjîshko bako, tja tjlä kâ llêm wleni gueniyo.

²² Epga hebreoga le, ga tja bakoe. Epga Israel tjëyoga le, ga tja bakoe. Epga Abraham tjëyoga le, ga tja bakoe.

²³ Epga Cristo parkaga le, ga tja ba parkaga jlökoyo. (Tja tjlä eni ga tja skwë wleni.) Tja parkono ara, ba kjinmo lok. Tja iaraba shäng kjërshko pjloglo ara, ba kjinmo lok. Tja shporaba no shpoklo go dbo ara, ba kjinmo lok. Tja zrökoba woydë lëba ara.

²⁴ Tja shpora judiogarë no shpokklo go pjloglo shkëng (5) dbaryo oblë oblëe. Pjlara pjlara ga tja shpora öötong pjloglo sak mya kjingsho shkaw (39).

²⁵ Tja shporaba kjor go pjloglo mya, dbaryo oblë oblëe. Pjlara ga tja löraba ak go, tja zrökoba wlo lëba. Tja jek sök kjyong kësang roshko ga tja piktong pjloglo mya, dbaryo oblë oblëe. Tja beno buk dlung roshko shkër kjwara, dbar kjwara, tja shteno seke.

²⁶ Tja jëktong ara kjok shto oblë oblë. Tja jëktong shäng shto owashko ara. Tja di kësëkë zono ara. Tja jëktong shäng lügwang löngshko. Tja zröya woydë bor nopgarë. Tja zröya woydë nopga judio llêm wleniyorë bakoe. Tja tjläkwo lono nopga arashko ga tja zrökoba woydë. Tja tjläkwo lono nopga ara llëmshko ga tja zrökoba woydë bakoe. Tja sök dlung kjing goshko ga tja wolono seke. No kjone kjone Sbö tjläkwo kjraga le, miga jyö. Epga ëmdë ga tja zröya lok woydë.

²⁷ Tja dröno shäng ara pak kjang shâryë. Tja pono llêm shkër kjwöböso. Tja pjli kuno ara, tja wodogro kuno ara, tja iono llêm dbar kop ara bakoe. Olö ga tja smo kuno, tja shwong dret kjîshko.

²⁸ Tja song, llëbo tjeng kës ëre kjîshko, gueniyo erö llême. Tja woydë ara, Sbö tjläkwo kjragaga löng kjok shto oblë oblë li kjîshko iyado.

²⁹ Roy kuror ga nopga dbo llêm ga tja woydë ara ba kjîshko. Roy kuror ga nopga ichëba llëbo owa shâryë ga tja iürkë ara eshko.

³⁰ Woyde ga tja krë sira obi, gueniyo tja krë llëbo kjîshko, tja dbo ara llêm miydëmi wlo.

³¹ Tjlapga Jesús Sbö, ba Data li poshrëkko iyado wlo. Era ommyidë ga tja jyörkë llême.

³² Pjlara ga tja shäng Damasco kjokyo. Eshko ga kjok eshko so ichaga li parkë sök

Pjlu Aretas kong. Ga kjok eshko so ichaga li nopga ichono kjok li u bäng bäng no opshikklo dë, tja shaya lok wlo.

³³ Gueniyo tja lonaba jer shing roshko, kjok li kjëryo poglo go pjlor kalëkong. Tja döktong ba wloshko dwayo eni.

12

Llëbo pina Sbörë Pablo kong, shji yoïno wleni

¹ Tja krë ga llëye shir e go llême. Eni ëmdë ga tja krë obi kjluwe. Llëye pina Tjlapga Jesüsdë bor kong shji yoïno wleni li, e lër bomi kong shara.

²⁻³ Domer shäng kjlara, Cristo tjläkwo kjraga wleniyo.* Eeri ga öötong lu pjloglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) ga e söra Sbörë jem öötong sök kjok dogo buk kjökshko anmoyö lishko.† Ba doyo söyderë, de ba sëya döre, e miydër llême. Sböra ommyidë. Ga miydër ga

⁴ söra öötong shäng kjok ko Paraíso‡ lishko. Eshko ga tjläkwo kura, lako nopga löng kjok ëre kjing go kong llêm wleniyo.

⁵ Tja krë ara domer lër shäng li kjîshko ga pjlu, gueniyo tja krë bor kjîshko om goshko ga tja krë llëbo kjîshko, tja dbo ara llêm miydëmi wlo eröe.

⁶ Gueniyo tja krë llëbo weno bor kong li kjîshko kjwe ga tja tjlä shäng bomi kong kâ llêm wleni llêm, tjläkwo lër shäng li bek kjîshko. Gueniyo tja krono eni kjwe ga tja tjwlo ara lëmi, llëbo loror bor kjîshko li kjîshko eröe. Woydër ga tja tjwlo ara lëmi, llëbo shâryoror, llëbo loror bomi tjräko li kjîshko. E kjîshko ga tja krë eni llême.

⁷ Gueniyo tja opposhrëk om go, llëbo pina Sbörë bor kong li kjîshko llêm wlo ga llëbo weno owa bor doyo ëre go, ichaga Ärë wleni, beno bor barwoklo iyadoe.

⁸ Tja kjloshtono Tjlapga kong pjloglo mya, llëbo owa li döya bor kong wlo.

⁹ Kuya ga tjlä bor kong ga «Pja woydër ara. Era tjwlo ara. Gueniyo pja poptër llêm, pja dbo ara llêm wlo. Miydëp e go ga dbo twaga bop kong li tja» le bor kong eni. E kjîshko ga tja krë ara, tja dbo ara llêm li kjîshko, dbo twe Cristorë bor kong wlo.

¹⁰ Eni ga tja wopjlu, tja dbo ara llêm kjîshko. Tja parkë Cristo kong kjîshko ga llëbo wen owa bor kong ara, tja läywëba owa, tja shdngoba bakoe. Gueniyo tja dbo ameshko ga tja dbo ara anmoyö. E kjîshko ga llëbo wen owa bor kongshko ga tja wopjluë.

Corinto soppa woyotjläna Pablorë ara

¹¹ Tja tjläno shäng kâ llêm wleni, tja ichaga pjâyde ba shâryë kjîshko. No kjone kjone

* 12:2-3 Domer le Pablorë shäng li, e Pablo om go layde.

† 12:2-3 Eshko ga epga tjläno ga kjok dogo tjeng kjringgwo mya, ga domer li söra öötong kjok dogo buk kjökshko anmoyö lishko.

‡ 12:4 Sbö sök kjok dogo li kjokyo kowëba Paraíso.

wotjlik ga Sbò tjlòkwo roy laga Jesús äska tjlwò arayo li epga le. Gueniyo tjara tjlwò ara ba kjinmo lok, tja tjlwò llëm gueniyo. Tja läywara lok owashko ga kuromi kjing erä. Zok ga tja wlikoromi kjwe.

¹² Èye Sbò tjlòkwo roy laga Jesús äska ga llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë kësbang oblë oblë ara. Miydëba e go ga e Sbò tjlòkwo roy laga Jesús äska jlòe. Ga tja shäng bomi tjkshko ga tja omshäryono eni, llëbo weno bor kong owa ara gueniyo.

¹³ Llëbo shäryoror bomi tjak kës'li shäryoror Sbò tjlòkwo kragaga löng kjok shto oblë oblë li tjak sorë ga eni. Llëbo oblë shäryoror bomi tjak kjinaso, pjäy ichoror bor potjwlëk llëme. Pjäy ioror beno tjlwò oblë li dorko e kjishko lëmi wleni ga llëbo owa shäryoror ère iozi ber tjlwò llëm bor kong.

¹⁴ Tja wotjlik jek bomi ik pjlara obi. Ère tjak ga pjloglo mya. Gueniyo tja to shäng bomi ik, bomi llëbo woydër kjishko llëme. Llëbo woydër li pjäy. E kjishko ga llëbo rokër bomi kong sira llëme. Bek wlo ga wapga, e dbur töng ba dataga kong llëm, dataga, e dbur töng ba wapga kong dey.

¹⁵ E kjishko ga llëbo botoya zan wopjlu bomi kjishko, tja opzang shäng om go wopjlu bomi kjishko bakoe. ¿Pjäy woydër ara eni ga tja woydëmi sira eräre?

¹⁶ Miydëmi pjlu ga tja shäng bomi tjakshko ga pjäy kong llëbo rokoror sira llëme. Eni ëmdë ga no kjone kjone wotjlik ga pjäy jyäpwwor e go le.

¹⁷ Nopga ichoror bomi kong kjlöbö. ¿Pjäy wotjlik ga ichoror, llëbo rokë bomi kong wlo lëmi? Eni llëme.

¹⁸ Tito ichoror jek bomi shwoy bi kjlara obi tjak. Miydëmi pjlu ga pjäy kong llëye rokara llëme. Tjawa pjöyikong wotjlik kjinaso, llëbo shäryërwa oblë oblë llëme.

¹⁹ ¿Pjäy wotjlik ga tjawa tjlë eni, pjäy ber wopjlu borwa tjak wlo lëmi? Eni llëme. Tjawa töno beno tjeng Cristo tjak, ga tjawa tjlë löng Sbò bokso. Pjeyoga, llëbo shäryërwa kës li shäryërwa, pjäy mär Cristo go jek këgong wlo.

²⁰ Bangkjrër li tja äar bomi shwoyshko ga pjäy wlën löng woydër dik llëm, ga tjawa imi löng woydëmi dik llëm bakoe. Bangkjrër li pjäy wlën löng llëbo owa shäryë oblë oblë, pjäy ënglë kar kar, pjäy ymo ara ëng tjak, pjäy iirkë ëng tjak, pjäy tön dboy dboy, oblë läywëmi owa, oblë läywëmi ara, pjäy krë ara, pjäy wlëp ëng tjak llëm bakoe. Pjäy wlën woydë löng eni llëme.

²¹ Dënashko ga pjäy kjone kjone orkwosmono ë tjak llëm ga pjäy pono ba tjak, ga llëbo shäryako llëm li shäryoromi oblë oblë bakoe. Bangkjrër li tja äar bomi shwoyshko ga pjäy wlën löng llëbo owa eni li shäryë obi.

Eni wleni ga tja slar ara, ga tja ie Sbörë ber lökshko bomi kjishko bakoe.

13

Nopga poshduna Pablorë

¹ Pjäy in jek ère tjak ga pjloglo mya. Èye oblë rotëshko ga laga nopga pjökde, myarerë llëm ga tjlòkwo kjrëy llëme.*

² Dënashko ga tja öör bomi ik pjlara. Tja jek öör bomi ik obishko ga pjäy löng llëbo owa shäryë, pjäy poshdunor pjire. Eerishko ga pjäy uunkong poshdun jek eni obi. Tja jek äar bomi ik obi ga pjäy wlën löng llëbo owa li shäryë obi wleni ga pjäy songe lër ame.

³ Woydëmi ga llëbo shäryër bomi kong, Cristo tjlë bor kjishko miydëmi wëllë wlo loromi bor kong. Eni ga eshko ga tja tjlë bomi kong yötso ame, tja tjlë bomi kong dbo ara go shara. Shji shdüya Cristorëshko ga tjlë bi kong yötso llëm, tjlë dbo ara go erä.

⁴ Zröraba pjang kjlös gosshko ga dbo llëm wleni, gueniyo iara Sbörë beno sök së, ba dbo ara go. Tjawara dbo llëm baiya dik bakoe. Gueniyo tjawa iara Sbörë beno löng së, ba dbo ara go, tjawa parkë ber löng bomi kong wlo.

⁵ Pjäy opmiydos om go, pjäy mär löng Cristo Jesús go jlökoyore miydëmi wlo. Imi ga Cristo shäng bomi tjak llëm wleni ga miydëmi e go ga pjäy mär löng ba go llëme.

⁶ Woydër ga miydëmi ga Cristo shäng borwa tjak, ga tjawa mär löng ba go jlökoyo.

⁷ Rokërwa Sbò kong ga pjäy kjimte llëbo owa shäryë llëm wlo. Rokërwa eni, tjawa ikoba pjlu wlo llëme. Rokërwa eni, pjäy jëk löng pjlo bek wlo, tjawa ikoba owa gueniyo.

⁸ Llëbo shäryërwa löng kës li shäryërwa, tjlòkwo bek li ber kësbang, tjlwò ara wlo. Tjawa löng tjlòkwo bek li wloyoga llëme.

⁹ Pjäy mär löng Cristo go jlökoyosshko ga tjawa wopjlu, tjawa ikoba ga dbo llëm wleni gueniyo. Rokërwa Sbò kong iyado ga pjäy ie jëk löng pjlo bek.

¹⁰ Tjlòkwo ère tër, ichër jek bomi kong bäm go, tja äar bomi shwoyshko ga tja tjlë bomi kong kjang llëm wlo. Tja iara Sbörë beno shäng bomi kjimtaga, pjäy opping mär ba go jlökoyo wlo, pjäy dir wlo llëme.

Kjibokwo pjirzlong

¹¹ Era eni ga pjeyoga, pjäy ber löng wopjlu, pjäy jëk pjlo bek, pjäy poshdunor li kolozl, pjäy wotjlis kjinaso, pjäy ber löng wopjlu ëng tjak bakoe. Shäryëmi eni ga pjäy kjimte Sbörë ber löng ëng woydë ara kar kar, pjäy kjimte ber löng wopjlu ëng tjak bakoe.

¹² Pjäy ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjluë.

Bi pjeyoga uunkong löng bor tjak li, «¿Pjäy yonde?» le bomi kong.

* 13:1 Deuteronomio 19.15.

13-14 Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjây kjimte ara. Rokër Sbõ kong ga pjây woyde. Rokër Sbõ Sëya kong ga pjây ie ber lõng wopjlu ëng tjok bakoe.†

† **13:13-14** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyã shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone goshko ga 2 Corintios 13.12-13, jyã taraba beno 2 Corintios 13.12-14, gueniyo tjlokwo tak lok kkring pjök li go ga e llëbo kjrinaso loklo.

Carta a los Gálatas Kjibokwo ère tara Pablorè Galacia soga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Galacia kjokyo ga Jesús tjlòkwo kragaga löng li, epga judioga llèm wleniyo uunkong seke. E kjishko ga löng mär Jesús go llèm obishko ga kjok ilgwekklo tara Moisésdè li söya lok llème. Eni ga Pablo öör eshko Jesús roy pjlu lè ba kongshko ga tjlèno ba kong ga èye där kjok ilgwekklo li söya bëy kjishko llème lara eni.

Gueniyo Pablo opshino eshko dwayo irgo ga judioga kjone kjone öötong löng eshko. Epga mär Jesús go 'le, miga jyö erä. Eshko ga Jesús tjlòkwo kragaga li jyäpgwara lok tjlòkwo bek llèm li go. Tjlèno ba kong ga epga där wlo ga woyde ga epga mär Jesús go dö llèm, woyde ga kjok ilgwekklo tara Moisésdè li söya lok bakoe lara lok eni. Eshko ga kjone kjone omtjlòkwo kjriono. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llèbo jyä tara Pablorè, nopga eniyo li kjishko, Jesús tjlòkwo kragaga li jèk löng ba tjlòkwo bek llèm li go ame wlo.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja ichaga norè llème. Tja kraga Jesucristorè, ba woshraga Data Sbò lirè bako, ga tja ichara lok beno shäng ba tjlòkwo roy laga Jesús äska.

² Jesús tjlòkwo kragaga löng Galacia kjokyo, kjibokwo ère ichèr jek bomi kong.

Pjeyoga tjlòkwo kragaga löng na bor tjok li, «¿Pjäy yonde?» le bomi kong.

³ Rokèr bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

⁴ Jesucristo optwono wolono, owa pjang bi go li löya ber dret wlo, shji döya llèbo owa tjeng kjok ère kjing gosho li dbo dorko dwayo wlo, woydara Data Sbòrè sorè li eni.

⁵ Data Sbò li, e poshrèy, ièy ber kèsbang, tjwlò ara iyado wlo. Ber eni.

Tjlòkwo pjlu kjrinaso

⁶⁻⁸ Dénashko ga Cristo roy pjlu lorowa bomi kong. Ga Sbò wopjlu li kjishko ga pjäy rokara, ga ba tjlòkwo li kjrionomi. Eni ga tja wotjllino ga pjäy jèk löng e go loror. Gueniyo pjäy roy shrono owa, kosher sòk dik llème. Roy kuror ga pjäy Sbò rayono maling, ga tjlòkwo oblè sömirè shara. Gueniyo tjlòkwo pjlu jlòkoyo li, e kjrinaso döe. Tjlòkwo kjironomi kjupä li, e jyö erä. No kjone kjone omlono bomi kong, pjäy kà lgwíya wlo. Cristo roy pjlu li kjlopswe lok woydè ber oblè. Rokèr Sbò kong ga èye tjlòkwo lè bomi

kong, lororwa bomi kong dénashko dik llèm ga shdüya. Laga tjawarè, laga Sbò parkaga kjok dogo sorè eni wleni èmdè ga tjlòkwo oblè laga li shdungga ber Sbòrè iyado wlo.

⁹ Loror bomi kong tjän, gueniyo lèr jek bomi kong obi. Rokèr Sbò kong ga èye tjlòkwo lè bomi kong, lororwa bomi kong dénashko dik llèm ga shdungga ber Sbòrè iyado wlo.

¹⁰ Nopga ber wopjlu bor tjok li wlèntè llème. Sbò ber wopjlu bor tjok li wlèntè eröe. Tja parkè nopga ber löng wopjlu bor tjok wlo kjwe ga tja Cristo parkaga llème.

Pablo beno shäng Sbò tjlòkwo roy laga Jesús äska sorè

¹¹ Pjeyoga, tjlòkwo roy pjlu li loror bomi kong dénashko li, e laga norè bäm go llème. Lèr bomi kong, miydèmi wlo.

¹² E lara norè bor kong llèm, tja pingga norè llèm bakoe. E laga Jesucristorè om go bor kong.

¹³⁻¹⁵ Shäryono eni. Tja wentè llèm obishko ga tja kjrara Sbòrè, ga tja rokara ber shäng ba parkaga wlo, ba wopjlu li kjishko. Gueniyo tja dèna shäng judioga tjlòkwo sökshko ga tja roy sorè miydoromi tjän. Eshko ga tja Jesús tjlòkwo kragaga wloyo. Llèbo shäryoror ba kong lok ara, pjir ber dret wlo loror. Borwa tjlapgaga tek dénashko so tjlòkwo li söror pjlu, owa llèm, bor pjeyoga luyo bor tjok bëy li kjinmo. Gueniyo eshko ga

¹⁶ ba Wa pina Sbòrè bor kong, miydèr wlo, roy lèr nopga judio llèm wleniyo kong wlo. Eshko ga llèbo kjakrokroror nopga kong llème.

¹⁷ Eshko ga Sbò tjlòkwo roy laga Jesús äska löng Jerusalén kjokyo. Gueniyo parkè löng eni bor bäm go èmdè ga tja äatè lan ba tjok eshko guing llème. Tja jekdo Arabia kjokyo. E irgo ga tja tek Damasco kjokyo iröng obi.

¹⁸ Lu pjloglo mya irgo ga tja jek öötong shäng Jerusalén kjokyo Pedro* ik, ga tja beno sòk ba tjok eshko dbargwo sak kjwara kjingsho shkèng (15).

¹⁹ Tjlapga Jesús lèng Santiago li inor eshko bakoe. Gueniyo Sbò tjlòkwo roy lagaga Jesús äska llamo li inor llème.

²⁰ Lèr bomi kong jlòkoyo Sbò bokso ga tjlòkwo ère, e jlòe.

²¹ E irgo ga tja öör jong Siria kjokyo, Cilicia kjokyo bakoe.

²² Eshko dbaryo ga Jesús tjlòkwo kragaga löng Judea kjokyo li, tja iyde lok llèm obi.

²³ Tja roy kura lok eröe. No kjone kjone tjlè löng ba kong ga «Bi irpjangga dénashko to shäng Jesús roy pjlu li pjik wlo lara. Gueniyo eerishko ga to shäng e roy shdü oba kong shara» le lok ba kong eni.

* 1:18 Grecia so tjlòkwo go ga tak beno pjang **Cefas. Pedro** kowèba eni bakoe.

²⁴ Eshko ga Sbô poshrëra lok ara bor kjîshko.

Gueniyo bor kong ga e kjang llëm, shäryër eni iyado kjîshko.

2

Pablo wlokjrara Sbô tjlökwö roy lagaga Jesús äska lirë

¹ Lu pjloglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) irgo ga tja to jek Jerusalén kjokyo obi, Bernabé tjok, Tito tjok bakoe.

² Tja to jek eshko, lara Sbörë bor kong eni kjîshko. Tja öötong shäng eshko ga tja tóno Jesús tjökwö kjranga kägäyoga tjok dboshko, ga Jesús roy pjlu lër nopga judío llëm wleniyo kong sorë li loror ba kong pjire. Shäryoror eni, pak shäryër shäng li ber tjwlo llëm wlo llëme.

³ Tja lano ba tjok pjir ga ëye ichara lok doyo jyä tē llëme. Tito, e judío llëm kjîshko ga e doyo jyä tak llëme. Ga jëk shäng bor tjok ëmdë ga ichara lok doyo jyä tē llëm bakoe.

⁴ Gueniyo nopga löng eshko kjlöbö. Epga mär löng Jesús go le, gueniyo jyö erä. Löng borwa tjok lütshko, borwa ik wlo. Shji tóno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjîshko ga shji döra, shji iara beno löng kjok llgwekklo tara Moisésdë li kolë ame wlo, gueniyo eshko ga tjawa iche woydë epgarë ber löng kjok llgwekklo li kolë iröng obi. Tjlë lok ga «Ëye mär woydë Jesús go ga woyde ga doyo jyä tak pjir guing» le lok eni.

⁵ Gueniyo ga kolororwa sira llëme. Tjölkwö pjlu kjrororim, sömi löng li, e beke. E kjlopawoko llëme. Epga kolororwa llëm e kjîshko.

⁶ Jesús tjölkwö kjranga kägäyoga löng eshko li tjwlo ara lëba. Gueniyo Sbô kong ga shji uunkong tjwlo beke. E kjîshko ga epga tjwlo ara lëba ëmdë ga bor kong ga tjwlo oblë kjinmo llëme. Gueniyo epga ëmdë ga tjölkwö roy pjlu li lër shäng li kjingsho llëye iara lok llëme.

⁷⁻⁸ Dënashko ga Pedro ichara Sbörë ba tjölkwö roy pjlu lë judioga kong Jesús äska, ga kjim tara ara. Ga tja shäng eshkoshko ga miydara lok ga tja kjrara Sbörë eni bako, ga tja ichara ba tjölkwö roy pjlu lë nopga judío llëm wleniyo kong, ga tja kjimte shäng ara bakoe.

⁹ Santiago, Pedro,* Juan, e löng eshko. Jesús tjölkwö kjranga kägäyoga tjwlo arayo lëba li epga. Tja, Bernabé, tjawa kjim tara Sbörë ara li miydara lokshko ga tjawa orkwo iona, tjawa beno löng wopjlu ëng tjok li loklo. Eshko ga tjawa beno löng tjölkwö lë nopga judío llëm wleniyo kong, ga epga beno löng tjölkwö lë judioga kong.

¹⁰ Tjawa kong llëbo rokara kjrina döe. Woydara ga nopga song wleniyo kjimterwa.

Pedro wlonä Pablorë

¹¹ Pjlara ga Pedro öör na Antioquia kjokyo. Sök ba obishko ga wlonor ara, llëbo shärye shäng owa kjîshko.

¹²⁻¹³ Shronoshko ga ië nopga judío llëm wleniyo tjok, jyä tak lok llëm gueniyo. Era pjluë. Gueniyo e irgo ga nopga shrono löng Jerusalén kjokyo dwayo kjlöbö, ichaga Santiagorë. Jerusalén kjokyoeshko ga judioga löng kjlöbö, wotjlik ga ëye mär woydë Jesús go ga woyde ga doyo jyä tak pjir guing le lok eni. Eni ga bangkjre Pedrorë ga ië nopga judío llëm wleniyo tjok wleni ga roy söya nopga shrono löng lirë, nopga wotjlik eni wleniyo löng Jerusalén kjokyo li kong. E kjîshko ga eshko jeklëkong ga opkjono nopga judío llëm wleniyo lishko dwayo, ga iono ba tjok ame. Opkjono eni li, e owa. Judioga oblë löng li omshäryono lok owa eni bakoe. Bernabé ëmdë ga omshäryono baiya dik bakoe.

¹⁴ E kjîshko ga in ga tjölkwö pjlu li söya lok bek llëm kuzong ga tja tjëno Pedro kong nopga uunkong boksho. Tja tjlä ga «Pja judío, gueniyo pja jëk shäng nopga judío llëm wleniyo dik. ¿Eni ga nopga oblë judío llëm wleniyo ichëp woydë dbo go ber löng judío wleni ega?»

¹⁵ »Nopga judío llëm wleniyo jëk löng llëbo owa shäryë. Gueniyo shji judioga jlöe.

¹⁶ Eni ëmdë ga miydoroy ga shji ber pjlo bek Sbô bokso, kjok llgwekklo li söy kjîshko llëme. Shji ber pjlo bek Sbô bokso wlo ga woyde ga shji mär Jesucristo go. Nopga judío llëm wleniyo mär löng ba go tjän, gueniyo shji judioga ëmdë ga shji mär löng ba go bako, shji ber pjlo bek Sbô bokso wlo. Ëye ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, kjok llgwekklo li sök kjîshko llëme.

¹⁷ »Shji ber pjlo bek Sbô bokso, shji tóno beno tjeng Cristo tjok kjîshko. Eni ga shji ber löng kjok llgwekklo li sök ame kuzong ga judioga kjone kjone wotjlik ga shji beno löng llëbo owa shäryë le lok eni. Gueniyo shji iche Cristorë llëbo owa shäryë, e lotë llëme. E eni llëme.

¹⁸ Bäm goshko ga tja tjëno ga shji ber pjlo bek Sbo bokso, kjok llgwekklo li söy kjîshko llëme loror. Gueniyo söy, shji ber pjlo bek Sbô bokso wlo lër homi kong eeri kjwe ga llëbo owa shäryotë shäng.

¹⁹ Bor shdungglo tak pjang kjok llgwekklo go li, e potjwlëk pjir tjän. Tja zröra kjok llgwekklo lirë wleni. E kjîshko ga llëye shärye bor kong ga ä tjän. Tja jëk shäng Sbô tjok shara.

²⁰ Cristo zröraba pjang kjlös goshko ga tja wolono pjang ba tjok eshko wleni. Eni ga tja

* 2:9 Grecia so tjölkwö go ga tak beno pjang **Cefas**. **Pedro** kowëba eni bakoe. Gálatas 2.11-14 eni bakoe.

opichê om go ame. Cristo shrono bor go, ga tja wlosôga erê shara. Tja woydara Sbô Wa lirê ara, ga optwono wolono bor kjîshko. Eni ga tja sôk kjok êreshko obi ga tja mâr ba go erôe.

²¹ Sbô wopjlû li kjîshko ga Cristo ichara wolon bi kjîshko. Gueniyo shji ber pjlo bek Sbô bokso, kjok îlgwekklo li sôy kjîshko kjwe ga Cristo wolono li tjwlô îlêm, Sbô wopjlû li tjwlô îlêm bakoe» lêr.

3

Shji dâr, shji mâr Sbô go kjîshko dôe

¹ ¡Galacia soppa, pjây kâ kjange! ¿Pjây iaga êro? Loror bomi kong wêlê ga Jesucristo zrôra ba pjang kjlôs go.

² Woydêr ga îlêbo kjakrokêr bomi kong pjlara li dboryozî bor kong. ¿Bomi go Sbô Sêya shrono beno kêsbang bomi tjok li îlê kjîshko? ¿Kjok îlgwekklo li sôromi kjîshkore, de Jesús tjlôkwo kjroromi li kjîshko?

³ ¿Pjây kâ kjangdo? Soyoromi jêk Sbô tjok, ba Sêya go. Gueniyo eerishko ga pjây jêk woydê ba tjok bomi dbo om go li go.

⁴ Pjây mâr Jesús go kjîshko ga îlêbo weno bomi kong owa ara. ¿Eerishko ga beno îlêno îlêm wlore?

⁵ ¿Ba Sêya iche Sbôrê tjwe bomi go ber kêsbang bomi tjok wlo ega? ¿Îlêbo îydêba îlêm wleniyo shârye bomi tjrêko ega? ¿Kjok îlgwekklo li sôromi kjîshkore, de pjây mâr Jesús go li kjîshko?

⁶ Abrahamda Sbô tjlôkwo kjrono, ga mâr beno shâng ba go. E kjîshko ga iara Sbôrê beno pjlo bek ba bokso.*

⁷ Eni ga shji ber Abraham tjêyoga jlôkoyo wlo ga woyde ga shji mâr Sbô go eni bakoe.

⁸ Eerishko ga nopga judío îlêm wleniyo mâr Sbô go li, e ie Sbôrê ber pjlo bek ba bokso. Dênashko ga tak pjang Sbô kjîbokwoyo li go eni. Eshko ga ba tjlôkwo roy pjlu lara Sbôrê Abraham kong, tjlê ba kong ga «Tjêyoga kjimtêr uunkong bop kjîshko»† le.

⁹ Abraham mâr Sbô go, ga kjimtara. Eni ga êye mâr Sbô go ga kjimte eni bakoe.

¹⁰ Kjok îlgwekklo li go Sbô tjlôkwo tak pjang eni: «Êye kjok îlgwekklo êre sôk uunkong bêy îyado îlêm ga e shdungko.»‡ Eni ga êye dâr woydê, kjok îlgwekklo li sôya kjîshko le ga e shdungko.

¹¹ Tjlôkwo tak pjang e go kwara obi tjlê ga «Êye mâr Sbô go ga era ie ber pjlo bek ba bokso.»§ E kjîshko ga êye ie Sbôrê ber pjlo bek ba bokso, kjok îlgwekklo li sôya kjîshko îlême.

¹² Tjlôkwo tak pjang e go kwara obi tjlê ga «Êye mâr woydê kjok îlgwekklo êre go ga e sôya bêy îyado dey.»* E kjîshko ga êye dâr

woydê, kjok îlgwekklo li sôya kjîshko le ga mâr shâng Sbô go îlêm, Sbô woyotjlîya shâng îlêm kjîshko.

¹³ Sbô tjlôkwo tak pjang eni bakoe: «Êye wolono pjang kjor go ga e shdungko.»† Eni ga Cristo opyono, wolono pjang kjlôs goshko ga bi shdungglo tak pjang kjok îlgwekklo go li beno pjang ba go. Eni ga shji dôra bi shdungglo li dbo dorko dwayo.

¹⁴ Dênashko ga Sbô tjlêno Abraham kong jlôkoyo ga nopga judío îlêm wleniyo kjimte lara. Eni ga shji dôra Cristo Jesúsde, tjlôkwo lara li ber jlôkoyo wlo. Eni ga shji mâr ba go kjîshko ga ba Sêya iche lara Sbôrê bi kong jlôkoyo li tjwe bi go ber kêsbang bi tjok ga pjluê.

Tjlôkwo lara Sbôrê jlôkoyo li kjara kjok îlgwekklo lirê îlême

¹⁵ Pjeyoga, tjlôkwo lêr bomi kong îlêbo jyâgîo go. Domer shâng kjlara tjlôkwo twê oblê kong, ber îyado wlo ga tjlôkwo li lôngga êrê îlême.

¹⁶ Dênashko ga Sbô tjlêno Abraham kong, ba tjêyo tek ber ba irgo li kong jlôkoyo. Tjlôkwo tak pjang Sbô kjîbokwoyo go li, e «ba tjêyoga» le îlême. Tak pjang li, e «ba tjêyo» le. E no kjlaraso loklo, e Cristo layde.

¹⁷ Tjlôkwo lêr shâng li êre. Sbô tjlôkwo lono Abraham kong, beno îyado wlo bâm goshko. Ôôtong lu pjloglo sak dbâw pjloglo pkêng kjingsho sak myashko (430) ga kjok îlgwekklo li twara Moisés kong. Gueniyo tjlôkwo twara bâm go li kjara kjok îlgwekklo lirê îlême. E ie ber tjwlô îlêm wlo ga âe.

¹⁸ Shji kjimte Sbôrê, kjok îlgwekklo li sôy kjîshko kjwe ga shji kjimte tjlôkwo twara bi kong, beno îyado wlo li kjîshko îlême. Gueniyo Sbô wopjlû li kjîshko ga tjlôkwo twara Abraham kong, ga kjimtara iguing.

¹⁹ ¿Eni ga kjok îlgwekklo li îlêno? Twara Sbôrê judioga kong, îlêbo shârye lok owa li miydoklo, âar jong Abraham «tjêyo» tjwe lara jlôkoyo li shrono guing. Ga kjok îlgwekklo li lara Sbôrê ba parkagaga kjok dogo so kong. Ga epga omloño Moisés kong. Ga Moisés omloño nopga kong. Eni ga Moisés beno shâng Sbô tjlôkwo laga nopga kong, beno shâng nopga tjlôkwo laga Sbô kong bakoe. Kjok îlgwekklo li weno eni.

²⁰ No parkê eni ga kâgâyo kjlaraso îlêm, e parkê shâng oblê oblê li tjlôkwo laga kjîshko. Gueniyo Sbô tjlôkwo lono Abraham kong jlôkoyoshko ga laga erê shâng om go ba kong.

Shji parkagaga tjwlêk lông pjir wleniyo dik ame

²¹ Kjok îlgwekklo li, tjlôkwo lara Sbôrê Abraham kong jlôkoyo li, e ber êng wloyo lotê îlême. Shji ie kjok îlgwekklo îlêrê ber

* 3:6 Génesis 15.6. † 3:8 Génesis 12.3; 18.18; 22.18. ‡ 3:10 Deuteronomio 27.26. § 3:11 Habacuc 2.4. * 3:12

Levítico 18.5. † 3:13 Deuteronomio 21.23.

lóng sê İyado Sbö tjok ga pjlú kjwe ga shji beno pjlo bek Sbö bokso kjok İlgwekklo li kjışsko tjän.

²² Gueniyo Sbö tjłkwo tak pjang li tjłe ga shji uunkong lóng bi wotjlik owa li dbo dorko, nopga lóng kjērshko wleni. Shāryara Sbörē eni, tjłkwo lara Sbörē jłkoyo li tjwe ber ēye mār Jesucristo go li kong wlo.

²³ Nopga mār Cristo go dbaryo äätē İlēm obishko ga tjawa ichaga kjok İlgwekklo lirē. Ga tjawa beno lóng ba dbo dorko, Cristo tjwe guing.

²⁴ Shji dara kjok İlgwekklo lirē, äar jong Cristo shrono guing, shji mār ba go wlo, shji ber pjlo bek Sbö bokso e kjışsko wlo.

²⁵ Eerishko ga shji mār Cristo go kuzong ga shji daga beno kjok İlgwekklo lirē ame.

²⁶ Pjāy mār lóng Cristo Jesús go kuzong ga pjāy uunkong Sbö wapga.

²⁷ Pjāy waraba jer di roshko, pjāy tōno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjāy jēk ber lóng Cristo dik.

²⁸ Eni ga Sbö kong ga pja judiōre, de pja judiō İlēmde, e İlēno İlēm, pja parkagaga tjwlēk shāng pjir wleniyore, de eni İlēmde, e İlēno İlēm, pja domerde, de walēre, e İlēno İlēm bakoe. Pjāy tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga pjāy uunkong tjwlō beke.

²⁹ Pjāy Cristo İ ga pjāy Abraham tjēyoga jłkoyo. Ga tjłkwo lara Sbörē ba kong jłkoyo dēnashko li, e beno bomi kong eni bakoe.

4

¹ Tjłkwo lēr shāng li eni: Domer tjwlō ara li wa, İlēbo uunkong ba data İ, e İlono ga ber baİya ēmdē ga kjwozir obishko ga tjwlō parkaga tjwlēk shāng pjir wleniyo dik, äar jong ba luyo go guing.

² E wopro ga nopga iara ba datarē beno lóng ba dē, epga kole wlo, äar dbar İlono lara ba datarē guing.

³ Shji uunkong eni bakoe. Tjłkwo bek li miydoydē İlēm obishko ga shji sgara lóng İlēbo shāryē, nopga Sbö miydē İlēm wleniyo dik, parkagaga tjwlēk lóng pjir wleniyo dik.

⁴ Gueniyo dbar öötongshko ga Sbö ba Wa ichono, ga wena walērē. Eshko ga kjok İlgwekklo tara Moisésdē li shāryara ba Wa lirē uunkong bēy,

⁵ shji uunkong tjeng kjok İlgwekklo dbo dorko li dōya wlo, shji ber Sbö wapga wlo.

⁶ Ga pjāy Sbö wapga kjışsko ga ba Wa Sēya li ichara beno bomi go, ber kēsbang bomi tjok wlo. Ga Sbö kowēy bi Data ga pjlú, ba Sēya kjışsko.

⁷ Eni ga pjāy parkagaga tjwlēk lóng pjir wleniyo dik ame, pjāy Sbö wapga shara. E kjışsko ga İlēbo twe Sbörē ba wapga kong li twe bomi kong bakoe.

⁸ Sbö miydomirē İlēm obishko ga pjāy parkagaga tjwlēk lóng pjir wleniyo dik, pjāy parkē lóng sbōpga oblē kong, gueniyo sbōpga oblē li, e sbōpga jłkoyo İlēme.

⁹ Gueniyo eerishko ga pjāy Sbö miydē, pjāy kar miye Sbörē bakoe. Nopga Sbö miydē İlēm wleniyo mār ba wotjlik owa li go. ¿Enira pjāy mār woydē nopga Sbö miydē İlēm wleniyo wotjlik owa, İlēno İlēm li go obi ega? ¿Pjāy opyē woydē ber lóng parkagaga tjwlēk lóng pjir wleniyo dik obire?

¹⁰ Oba sgara lóng dbar shrēk sorē ga pjāy dbar shrēk woydē eni bakoe. Dbar İlē, mok İlē, lu İlē, e shrēmē woydē, Sbö ber wopjlú bomi tjok wlo İlēm.

¹¹ Bangkjēr ga pak shāyoror bomi tjok li, e beno İlēno İlēmē lēr.

¹² Pjeyoga, rokēr bomi kong ga pjāy opshāryos botoya dik, tja opshāryono bomipjōy dik sorē ga eni. İlēye owa shāyoromi bor kong İlēmē.

¹³ Miydēmi pjlú ga tjłkwo roy pjlú li loror bomi kong bām goshko ga tja öör eshko, tja swlo ara kjışsko.

¹⁴ Eshko ga tja swlo ara li, e beno bomi kong kjange. Eni ēmdē ga tja İywomi shjiktēng İlēmē. Tja tjłkwo kjroromi, tjłkwo li laga Sbö parkaga kjok dogo sorē wleni, laga Cristo Jesusdē om go wleni bakoe.

¹⁵ Eshko ga pjāy wopjlú erā. ¿Eerishko ga pjāy oto? Miydēr ga eshko dbaryo ga İlēye woydēr sorē ga shāyoromi bor kong. Pjāy rokoror bomi bokkwo shik bor kjimtoklo loror bomi kong kjwe ga shāyoromi bor kong lóng wopjlúe.

¹⁶ ¿Eerishko ga pjāy opyē woydē ber lóng bor moskwo, tjłkwo bek li loror bomi kong kjışsko İlēmiro?

¹⁷ Nopga lóng eshko kjłbö, woyde lok jłkoyo ga pjāy tōn lóng ba tjok, ba tjłkwo sömi jłkoyo wlo, gueniyo e ber bomi kong pjlú İlēmē. Woyde ga tjawa rayēmi, pjāy ber lóng ba woyotjlik jłkoyo wlo shara.

¹⁸ Woydēr ga tja shāng bomi tjokde, de İlēmde, pjāy İlēbo pjlú shāryē lóng İyado. Pjāy wotjlik İlēbo shāryē jłkoyo li, e pjlú jł, gueniyo İlēbo pjlú shāryēmi wlo erōe.

¹⁹ Pjāy bor wapga wleni. Walē wloshko chida tjeng dörōshko ga bangyo ara. Pjāy bangyo bor kong ara eni bako, äar jong pjāy lóng Cristo dik guing.

²⁰ Tja iana shāng eshko, tja tjłe bomi kong yōtso wlo. Gueniyo İlēye shāryēr bomi tjok li miydēr İlēmē.

Agar, Sara

²¹ Pjāy mār woydē kjok İlgwekklo go li, ¿İlēye tak pjang ba go li miydēmi İlēmdo?

²² Tak pjang eni: Abraham wapga do pjök, wa kjlara ba parkaga tjwlēk shāng pjir wleniyo li tjok, wa kjlara obi ba boy tjok.

²³ Ba wa ba parkaga tjok li, e weno laga norè. Ba wa ba boy tjok li, e weno laga Sbörè, tjlökwò lara jlökoyò li kjìshko.

²⁴ Ère llèbo jyägìo. Walèga do pjök ère, e tjlökwò kjrìng pjök li loklo. Agar, e kjok llgwekklo twak Sinaì dlupyoshko li loklo. Èye mär woydè kjok llgwekklo ère go ga ber löng Agar tjëyoga tek beno ba irgo wleni. Epga, e parkagaga tjwlèk löng pjir wleniyo dik.

²⁵ Agar, e Sinaì dlupyò jong Arabia kjokyo li loklo bakoe. E nopga löng Jerusalén kjokyo eerishko dbaryo li loklo bakoe. E kjìshko ga Agar, e ba meké wleni.

²⁶ Gueniyo Jerusalén kjokyo buk kjok dogo kjrìna obi. Kjok eshko sopga, e parkagaga tjwlèk löng pjir wleniyo dik llème. Ga eshko sopga li, e shji.

²⁷ Sbò tjlökwò tak pjang eni: «lono ga walè rayak beno sök li wapga ara, walè beno shäng ba lanma tjok luyò ara li kjinmo.

E kjìshko ga walè kjrìng, wapga llèm, pja wopjlúe.

Wloshko tjeng döröshko bang sorè miydèp llèm,

öö los, pja wopjlú dey.»*

²⁸ Pjeyoga, Isaac weno li laga Sbörè, tjlökwò lara jlökoyò li kjìshko. Pjäy iara Sbörè beno baíya dik, tjlökwò twara jlökoyò li kjìshko eni bakoe.

²⁹ Dénashko ga tjlökwò lara Sbörè jlökoyò li kjìshko ga Isaac ichara Sbò Sëyarè wen. Gueniyo Agar wa li iirkono ara ba kong, ga shduna ara. Eerishko ga nopga mär löng kjok llgwekklo go li iirkè bi kong ara, ga shji shdüya ara eni bakoe.

³⁰ Sbò tjlökwò tak pjang eni: «Walè parkaga tjwlèk shäng pjir wleniyo li ichos to kjok shto oblè ba wa li tjok. Ba data wolonoshko ga ba llèbo tjeng kès li ber ba wa jlökoyò li kong eröe. Llèye ber ba parkaga li wa kong llème.»†

³¹ Eni ga shji walè parkagaga tjwlèk löng pjir wleniyo li wapga wleni llèm, shji domer boy li wapga wleni.

5

Shji döra Cristorè

¹ Shji döra Cristorè, kjok llgwekklo tara Moisésdè li kolèy ame wlo. E kjìshko ga pjây wokjang, pjây opyè ber löng parkagaga tjwlèk löng pjir wleniyo dik ame.

² Tja Pablo, tja tjlökwò kuzia. Pjäy doyo jyä tè, pjây ber pjlo bek Sbò bokso wlo wleni ga Cristo beno bomi kong tjwlò llème.

³ Lër jek bomi kong obi ga domer llè doyo jyä tè, ber pjlo bek Sbò bokso wlo ga

ber shäng kjok llgwekklo llamo li kolè wlo bakoe.

⁴ Pjäy mär kjok llgwekklo li go, pjây ber pjlo bek Sbò bokso wlo wleni ga pjây löng Cristo tjok llèm, ga Sbò wopjlú li ber bomi kong tjwlò llème.

⁵ Gueniyo shji mär Cristo go kuzong ga shji kjimte Sbò Sëyarè, shji ie ber pjlo bek Sbò bokso dbaryo li koshé löng wopjlú wlo.

⁶ Shji tònò beno tjeng Cristo Jesús tjok li, e tjwlò ara bi kong. Ga shji mär ba go kjìshko ga shji oblè woydè iyado. Gueniyo Sbò kong ga shji doyo jyä tère, de llèmde, e llèno llème.

⁷ Bäm go ga pjây jèk löng Sbò tjok pjlué. ¿Tjlökwò bek li sömi ame laga èrè bomi kong?

⁸ Pjäy rokara Sbörè tjlökwò pjlué li sök wlo. E kjìshko ga bomi songga li ichaga erè llème.

⁹ Oba tlè ga «Pjlung shosho uukklo* chira dö èmdè ga pjlung shosho bayo kjöm pogo ga uuya pjire» lèba eni.

¹⁰ Gueniyo miydèr pjlué ga pjây Tjlapga Jesús ì. E kjìshko ga miydèr ga wop ä ga pjây wotjlik ber löng botoya dik iröng obi. Ga bomi jyäpgwaga to löng li, e shdüya Sbörè, è ga eni.

¹¹ Pjeyoga, shji doyo jyä tè, shji ber pjlo bek Sbò bokso wlo lër shäng oba kong kjwe ga tja shdüya judiogarè llème. Gueniyo shäryèr eni wleni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlòs go bi kjìshko li ber tjwlò llème.

¹² Gueniyo bomi jyäpgwaga to löng lira, woydèr ga doyo jyä tè dö llème. Woydèr ga epga opké lok om go dey.

¹³ Pjeyoga, pjây rokara Sbörè ber löng ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdè lirè ame wlo. Gueniyo pjây beno löng kjok llgwekklo li kolè ame wlo èmdè ga pjây beno jèk löng bomi wotjlik owa li go wlo llèm bakoe. Pjäy èng woydos ara kar kar, pjây èng kjimtos bakoe.

¹⁴ Kjok llgwekklo unkong li ber kjrìnasò wleni: «Pja opwoydè sorè ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»†

¹⁵ Gueniyo pjây sjèke. Shäryèmi löng eni llème. Pjäy löng èngkjwè èng tjok kar kar erä. Shäryèmi löng eni ga pjây èng pjik löng om go erä.

Shji mär Sbò Sëya go

¹⁶ Eni ga lër bomi kong ga pjây mär Sbò Sëya go. Enira pjây jèk bomi wotjlik owa li go llème.

¹⁷ Bi wotjlik owa li, e owa Sbò Sëya bokso. Ga bi wotjlik owa li, e llèye woyde Sbò Sëyarè li wloyo wleni. Wotjlik kjrìng pjök li, e oblè oblè, èngkjwè èng tjok wleni. E kjìshko ga olò ga llèye shäryèmi woydè pjlué li, e shäryèmi ga äe.

¹⁸ Gueniyo pjây mär Sbò Sëya go ga pjây ichaga kjok llgwekklo lirè ame.

* 4:27 Isaiás 54.1. † 4:30 Génesis 21.10. * 5:9 Pjlung shosho uukklo le li, e tjlökwò söya löng owa li loklo. † 5:14

Levítico 19.18.

¹⁹ Nopga jék ba wotjlik owa li goshko ga lléye shárye lóng li ígöy wélee. Pé no orkwos-mono ba tjok llém li tjok. Llëbo owa sháryako llém li shárye. Wotjlik llëbo owa shárye oblë tjok erä.

²⁰ Sböpga jyäglo, e poshrëya. Opping ybi, oblë ie wlo. Oblë íywa shijktëng. Ènglë kar kar oblë tjok äe. Ymo ara. Iirkë malinge. Wotjlik ba kjishko eröe. Èngkjwë oblë tjok. Tön dboy dboy.

²¹ Wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko. Nelötkë, bërkë, llëbo owa shárye ara èng tjok. Llëbo oblë, so e kjoyo li shárye bakoe. Loror bomi kong tjän, gueniyo lër bomi kong jek obi ga èye sgara shäng eni ga äär Sbö sök no piluyo íyado lishko llëme.

²² Gueniyo shji kjimte Sbö Sëyarëshko ga shji llëbo shárye oblë. Shji oblë woydë ara. Shji wopjlúe. Shji wlëpe. Shji iirkë maling llëme. Shji wopjlú oblë tjok. Shji oblë kjimté. Llëye loroy li sháryëy eni.

²³ Shji llëbo shárye oblë kong yötso. Shji llëbo shárye ga woyotjliy yötso guing. Llëbo ère sháryëy ga pjlú, llgwekklo drete.

²⁴ Èye Cristo Jesús í ga e ichaga ba wotjlik owa lirë ame. Ba wotjlik owa lí, e lóra beno pjang kjlös go wleni.

²⁵ Shji iara Sbö Sëyarë beno lóng së jlökoyo kuzong ga woyde ga shji mär ba go.

²⁶ Gueniyo shji krë llëm, shji ènglë kar kar llëm, shji wotjlik owa èng tjok bi llëbo kjishko llëm bakoe.

6

Shji èng kjimté

¹ Pjeyoga, pjäy mär lóng Sbö Sëya go. Eni ga pjäy kjlara llëbo owa sháryono ga poshdüz yötso. Gueniyo pjäy sjëk, pjäy dir baíya dik llëm wlo.

² Pjäy kjlara ími ga song ga kjimtozia. Eni ga pjäy pina Cristorë sorë ga sháryëmi lóng eni.

³ Èye tja tjwlo ara, oblë kjinmo le, tjwlo ara llëm èmdë ga opjyäpgwë shäng om go.

⁴ Pjäy llëbo sháryono pjlúre, de oware, pjäy kjlara kjlara opmiydos om go. Sháryoromi pjlú ga pjäy ber wopjlú ga pjlúe. Gueniyo sháryoromi pjlú, oblë kjinmo lémi llëme.

⁵ Pjäy kjlara kjlara pak llë ga miydaga ber erë om go.

⁶ Èye, shji píya Sbö tjlokwo goshko ga woyde ga llëbo tjeng bi tjok li shdöy ba tjok.

⁷ Sbö jyäpgwëy ga äe. E kjishko ga pjäy opjyäpgwë llëm bakoe. Llëye dgoroy ga e bo kjroydë.

⁸ Èye jék ba wotjlik owa li goshko ga ber shäng shdüya íyado wlo. Èye mär Sbö Sëya go ga ie Sbö Sëyarë ber shäng së íyado Sbö tjok.

⁹ Eni ga shji sjen llëbo pjlú sháryë llëme. Shji wosonkë llëm, äär bi potjwllëkklo dbaryo lishko ga shji potjwllëya pjlúe.

¹⁰ E kjishko ga kuy ga shji oblë kjimté ga bue ga kjimtéy dey. Ga Cristo tjlokwo kjragaga lóng li kjimtéy ara anmoyö.

Shji iara Sbörë beno tjaqlën wleni

¹¹ Tja Pablo, tjlokwo ère tër bomi kong bor orkwo om go go shara. Ími ga tjlokwo jyäglo ère kjwo këske.

¹² Pjäy tjlä ga pjäy döya Sbörë, Cristo wolono pjang kjlös go li kjishko lémi. Gueniyo èye omilé eni ga shdungoba e kjishko. E kjishko ga bomi ichaga doyo jyä té li, pjäy iche lok eni ga íkoba ga ber lóng wopjlú ba tjok wlo, shdungoba eni llëm wlo.

¹³ Epga doyo jyä tak pjir èmdë ga kjok llgwekklo tjeng kës li kole lok llëme. Gueniyo woyde lok ga epga kolëmi, ga pjäy doyo jyä té ber lóng baíya dik, epga krë ara bomi kjishko wlo.

¹⁴ Gueniyo tjara krë llë kjishko llëme. Tja krë Tjlapga Jesucristo zröraba pjang kjlös go li kjishko eröe. Ba kjishko ga llëbo tjeng kjok ère kjing go tjwlo bor kong ame, ga nopga kjok ère so kong ga tja tjwlo llëm bakoe.

¹⁵ Sbö kong ga shji doyo jyä tak pjirde, de llëmde, e llëno llëme. Shji kjlopswara beno tjaqlën wleni li, tjwlo ara li e.

¹⁶ Tjlokwo lër shäng bomi kong ère sömi wleni ga pjäy kjrara Sbörë beno ba nopga, judíoga kjrara dënashko wleni. Eni ga rokër Sbö kong ga pjäy uunkong eni li songe le íyado, pjäy ie ber lóng wlëp bakoe.

¹⁷ Era eni ga tjara doyo bäng lok, tja shporaba ara, Jesús kjishko. E kjishko ga woydër ga eeri jek lëkong ga èye llëbo sháryë tjwe bor barwoklo ame.

¹⁸ Pjeyoga, rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte ara. Ber eni.

Carta a los Efesios **Kjibokwo ère tara Pablorè** **Éfeso soppa kong** **Kjibokwo ère sorè**

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Éfeso kjokyo, e tjlwò ara. Eshko ga sbòpga jyäglo syò uyo lok ara. Tjlwò arayo li, e ba sbò ko Artemisa li syò uyo, tak pjang Hechos 19.23-41 go sorè li eni. Dénashko ga Pablo to shäng Jesús roy pjlú lè kjok shto oblè oblèshko ga öötong shäng eshko, tak pjang Hechos 18.18 go sorè li eni. Gueniyo beno shäng eshko dbar kop ara llème. E irgo ga jek öötong shäng eshko obi, ga beno shäng nopga li ping Sbò tjlòkwo go lu pjoglo mya, tak pjang Hechos 19 go sorè li eni.

Kjibokwo ère go ga Sbò wopjlú li kjishko ga llèbo shäryara pjlú bi kong oblè oblè sorè li tara ba kong. Woyde ga Sbò ièy ber kèsbang, tjlwò ara sorè li tara ba kong. Judíoga, nopga judío llèm wleniyo, e iara Sbörè beno tjéyo kjrinaso, ga woyde ga ber löng wlèp èng tjok shara, ber löng èng kjimté kar kar bakoe, e tara ba kong bakoe.

Kjibokwo ère tara ba kongshko ga sök kjèrshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja kjrara Sbörè beno ba tjlòkwo roy laga Cristo Jesús äska.

Sbò nopga tònno beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Éfeso kjokyo, kjibokwo ère ichèr jek bomi kong.

² Rokèr bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlèp bakoe.

Sbò poshrèy ara, ba wopjlú li kjishko

³ Sbò, Tjlapga Jesucristo Data li poshrèy ara. Shji tónno beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji kjimtara ara, llèbo twe ba nopga kong ba kjimtoklo wlo li twara bi kong uunkong bakoe.

⁴ Shji kjimtara eni. Kjok shäryayde llèm obishko ga shji tònno beno tjeng Cristo tjok ère kjrara Sbörè, shji ber tjeng baíya wlo, shji pogo llèye dret ba bokso wlo bakoe. Shji woyde Sbörè ara kjishko ga

⁵ Dénashko ga wotjlik ga shji ie Jesucristorè ber löng ba wapga wlo le, woydara ber eni kjishko.

⁶ Ba Wa woyde ara li twara bi kong. Eni ga ba wopjlú li pina bi kong, iy wèlè wlo, ga poshrèy ara.

⁷ Sbò wopjlú ara anmoyò. Ba wopjlú li kjishko ga Cristo wolono, srèng kwono. E

kjishko ga shji dóra bi shdunglo dbo dorko dwayo, owa pjang bi go li lóna beno dret bakoe.

⁸ Shji kong kjok miydè twara ara, ba tjlòkwo miydèy wèlè wlo. Shäryara eni ba wopjlú li kjishko.

⁹ Dénashko ga Sbò wotjlik llèbo shäryè Cristo tjok le, woydara ber eni kjishko, gueniyo èye ommyidono llème. Gueniyo e pina bi kong pjir tjan,

¹⁰ E dbaryo öötongshko ga llèbo uunkong lara li shärye ber eni wlo. Eshko ga Cristo ie ber sök llèbo tjeng kès li ichaga, llèbo tjeng kjok dogo, llèbo tjeng kjok ère kjing go bakoe.

¹¹ Llèye woyotjlina Sbörè shärye wlo li, e shärye uunkong eni. Ga dénashko ga wotjlik llèbo shäryè bi kong le. Eni ga shji kjrara, tónno beno tjeng Cristo tjok,

¹² Ga shji löng Cristo koshaga bàm go li, shji kjimtara ara, shji ikoba wlo, Sbò poshrèkoba ba dbo kälä kjishko wlo.

¹³ Shji döya Sbörè sorè roy pjlú li, tjlòkwo beki li. Ga kuromishko ga tjlòkwo kjrromi, ga pjây tònno beno tjeng Cristo tjok. Cristo kjishko ga pjây go ba Sèya iche ber bomi tjok lara jlòkoyo li, e shrono beno kèsbang bomi tjok. Eni ga pjây jyâ tara beno löng wleni. Miydèy e go ga pjây beno Sbò ì.

¹⁴ Ba Sèya twara bi kong kjishko ga miydèy e go ga llèye pjlú shärye bi kong lara li, e shärye eni jlòkoyo, nopga baíya li dóra pjir guing. Eshko ga Sbò poshrèy ara, ba dbo kälä kjishko.

Pablo syòshtono Sbò kong

¹⁵ Pjây roy kuror ga pjây mär löng Tjlapga Jesús go, ga Sbò nopga uunkong woydèmi löng ara bakoe. E kjishko ga

¹⁶ tja syòstè Sbò kong bomi kjishkoshko ga tja wopjlú ba tjok enido.

¹⁷ Data Kèsbango li, e Tjlapga Jesucristo Sbò. Ga rokèr ba kong ga pjây kong kjok miydè twe ara, ga e opping shäng bomi kong bako, e miydèmi jek kègong wlo.

¹⁸ Pjây kjrara Sbörè, llèbo pjlú twe bomi kong kèsbang wlo. Eni ga rokèr ba kong obi ga pjây kong kjok miydè twe äar bomi pjlushko wlo, llèbo pjlú koshèmi löng twe ba nopga kong li llè miydèmi wèlè wlo,

¹⁹ Sbò dbo ara li miydèmi wèlè wlo bakoe. Ba dbo ara li, e pjir llèm, èye äar baíya dik llèm bakoe. Ga shji mär löng Cristo go ère kjimte ba dbo go.

²⁰ E go ga Cristo buk shinmoga tjèrkoshko ga woshrara iröng obi, ga söra öötong sök ba orkwo kèlèkong kjok dogo.

²¹ Eshko ga iara beno tjlwò ara, sèya llè dbo ara wleniyo kjinmo, oblè ichagaga wleniyo kjinmo, llèbo uunkong kjinmo, iara

beno eni eerishko dbaryo wlo, iyado wlo bakoe.

²² Llëbo uunkong iara beno tjeng ba wloshko, ga iara beno sök ba tjlökwo kjaragaga löng kës li ichaga.

²³ Epga, e ba doyo wleni. Epga löng së ba kjishko. Llëbo tjeng kës së li laga erë.

2

Shji wolono löng wlenishko ga shji iara Sbörë beno löng së jlökoyo

¹ Nopga judío llëm wleniyo, dënashko ga pjây wolono löng wleni, llëbo owa shäryëmi löng li kjishko.

² Eshko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo löng llëbo owa shäryë sorë ga pjây omshäryë löng eni bakoe. Llëye le Ärë li kolomirë. Sëyaga owa jëk löng kjok ëre kjing goshko ichaga erë, nopga to löng Sbö kolë llëm li ichaga erë bakoe.

³ Dënashko ga shji uunkong omshäryono eni. Eshko ga shji wotjlik owa erä, shji jëk löng bi wotjlik owa li go bakoe. E kjishko ga Sbö iirkono ara bi tjok, ga shji löng shdüya wlo, nopga oblë owa li shdüya sorë ga eni.

⁴ Gueniyo shji songe le Sbörë, shji woyle ara annoyö bakoe.

⁵ E kjishko ga shji wolono löng wleni, llëbo owa shäryë löng li kjishkoshko ga shji iara beno löng së jlökoyo, ga shji iara beno löng mär Cristo go shara. Ba wopjlu li kjishko ga shji döra eni.

⁶ Cristo Jesús woshara iröng obi, ga söra öötong sök ba tjok kjok dogo. Shji töna beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji woshara eni wleni, ga shji söra öötong löng ba tjok kjok dogo eni wleni bakoe.

⁷ Shäryara eni Cristo Jesús kjishko, llono ga ba wopjlu kësbang li piya oba kong iyado wlo.

⁸ Ba wopjlu li kjishko ga pjây döra, pjây mär löng Cristo Jesús go kjishko. Pjây döra li, e bomi sëngglo, e wlënomi om go llëme.

⁹ Shäryara eni, llëbo pjlu shäryoromi kjishko llëm, ëye opposhrëk e kjishko llëm wlo.

¹⁰ Shji eerishko ga sorë, shji shäryara Sbörë yötso beno löng eni kjishko. Shäryara eni, shji töna beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko, llëbo pjlu lara dënashko shäryë wlo li, e shäryëy eni wlo.

Shji tjëyo kjrinaso, shji töno beno tjeng Cristo tjok kjishko

¹¹ E kjishko ga pjây nopga judío llëm wleniyo, pjây dëna ga sorë woyoshrozia. Eshko ga pjây kowe judiogarë «nopga jyä tak llëm wleniyo» le. Epgara opkowë lok «nopga jyä tak pjir wleniyo» le, gueniyo jyä taga norë ba doyoshko erä.

¹² Woyoshrozi ga dënashko ga pjây löng Cristo tjok llëme. Tjlokwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong, beno iyado wlo, gueniyo pjây Israel tjëyoga llëm kuzong ga e beno

bomi kong llëm, pjây shto oblë so wleni erä. Eshko ga Sbö miydëmi löng llëm, pjây döya li koshëmi löng llëm bakoe.

¹³ Pjây löng pjola wleni. Gueniyo eerishko ga pjây töno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga pjây söra tek ba soshko wleni shara, Cristo wolono, srëng kwono li kjishko.

¹⁴ Dënashko ga judioga, nopga judío llëm wleniyo, e löng dboy dboye. E ëng iywö lok shjiktëng erä. Gueniyo shji iara Cristorë beno tjeng wlëp ëng tjok, shji iara beno löng tjëyo kjrinaso shara.

¹⁵ Kjok llgwekklo tara Moisésdë li goshko ga llëbo shäryako ara. Gueniyo Cristo wolono kjishko ga kjok llgwekklo li kjara, ga shji iara beno löng ichaga erë ame. Shäryara eni, tjëyoga kjing pjök li töya, ber ba tjok kjrinaso wlo. Shji iara beno tjeng wlëp ëng tjok eni.

¹⁶ Wolono pjang kjlös go kjishko ga tjëyoga kjing pjök li iara beno tjeng tjëyo kjrinaso, ga iara beno löng wlëp Sbö tjok, ëng iywö lok shjiktëng ame wlo.

¹⁷ Cristo öor ëreshko ga tjläno uunkong kong ga shji ber löng wlëp Sbö tjok ga pjluë lara. Lara eni judioga, Sbö miydë pjlu wleniyo li kong, nopga judío llëm, Sbö miydë llëm wleniyo li kong bakoe.

¹⁸ Eni ga ba kjishko ga eerishko ga shji kjimte Sbö Sëya kjaraso lirë uunkong äar Data Sbö shwoy ga pjluë.

¹⁹ E kjishko ga pjây nopga judío llëm wleniyo, pjây shto oblë so wleni ame. Pjây beno löng Sbö nopga jlökoyo, pjây ba wapga bakoe.

²⁰⁻²² Shji u shäryë akkwo goshko ga woydara ga akkwo tjeng ara. Akkwo iëy töshko bäm go kjwara, ber ba shakklo wlo. E irgo ga akkwo iëy ba kjing go jem jong ëng kjing go. Sbö nopga, e u wleni. Akkwo ba shakklo kjangyo, iak beno buk bäm go li, e Cristo Jesús om go li loklo. Akkwo oblë oblë iak beno tjeng ba shakklo li, e Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska li loklo, Sbö tjlökwo lagaga li loklo bakoe. Ga pjây mär löng Cristo go kuzong ga pjây uunkong töng tjeng ba tjlökwo kjaragaga oblë tjok, akkwo jem tjeng ëng kjing go wleni. Shji uunkong töng tjeng Cristo tjok, shji ber Sbö u wleni wlo, ba Sëya ber sök u li roshko iyado wlo.

3

Pablo ichara Sbörë ba tjlökwo roy pjlu të nopga judío llëm wleniyo kong

¹ E kjishko ga tja Pablo, tja sök kjërshko, Cristo Jesús tjlökwo roy pjlu lër pjây nopga judío llëm wleniyo kong kjishko.

² Miydëmi ga Sbö wopjlu li kjishko ga tja ichara ba tjlökwo roy pjlu të bomi kong.

³ Tjłökwö li miydëba llëm, gueniyo lara bor kong, toror bomi kong kjibokwo ëre go sira sorë ga eni.

⁴⁻⁵ Eni ga kjibokwo ëre lëmishko ga miydëmi e go ga Cristo, e sorë miydëba llëm ëmdë ga lara Sbörë bor kong, ga miydër pjir tjän. Dënashko ga e lara ë kong llëme. Gueniyo eerishko ga ba tjłökwö roy lagaga Jesús äska li, ba tjłökwö lagaga li, epga iara beno tjeng dboy ba kong. Ga ba Sëya ichara ba tjłökwö roy pjłú lë ba kong lok.

⁶ Ba tjłökwö pjłú miydëba llëm li ëre: Eeri jek lëkong ga judiöga kjimte Sbörë erö ame; ëye tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok ga kjimte Sbörë, judiöga, nopga judiö llëm wleniyo bakoe; eni ga uunkong li beno löng tjëyo kjrinaso, doyo kjaraso wleni, llëbo tve lara Sbörë ba nopga kong jlökoyo li beno uunkong li kong kjishko.

⁷ Sbö wopjłú li kjishko ga tja ichara ba tjłökwö roy pjłú lë oba kong, ga tja kjimte ara ba shäryë ba dbo ara go.

⁸ Tja tjwłö Sbö nopga löng kës li dorko. Eni ëmdë ga ba wopjłú li kjishko ga tja ichara ba tjłökwö roy pjłú lë nopga judiö llëm wleniyo kong. Tja tjłë ba kong ga epga mär löng Cristo go wleni ga llëbo tve Sbörë ba kong ara, pjir llëme lër ba kong eni.

⁹ Dämär ga llëbo uunkong shäryara Sbörë. Eshko ga wotjlik llëbo shäryë le, gueniyo lara ë kong llëme. Gueniyo eerishko ga tja ichara ba lë oba kong, shärye sorë miydëba wëłë wlo.

¹⁰ Woydara ga llëye shärye Jesús tjłökwö kjaragaga kong li, e iya sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyorë, ga miyde lok e go ga Sbö kjok miydë ara anmoyö.

¹¹ Ère shäryara Sbörë bi Tjlapga Cristo Jesús tjok, woyotjłina kjok shäryayde llëm obishko sorë li eni.

¹² Shji tóna Sbörë beno tjeng Cristo tjok, ga shji mär beno löng ba go. E kjishko ga shji äär Sbö shwoy ga wlëp, llëye bangkjrëy llëme.

¹³ E kjishko ga rokër bomi kong ga tja shdungoba shäng song bomi kjishko ëmdë ga pjäy wosonkë llëme. Llëbo wen bor kong jüşko li, e ber bomi kong pjłú wlo.

Pablo syöshtono Sbö kong Éfeso sogpa kjishko

¹⁴ E kjishko ga tja kjök tok, syöshtë Data Sbö kong.

¹⁵ E ba nopga löng kës kjok dogo li Data, ba nopga löng kës kjok ëre kjing go li Data bakoe.

¹⁶ E llëbo tjeng ara, tve ba nopga kong wlo. Eni ga rokër ba kong ga ba Sëya iche bomi kjimtë ba dbo kësang go, pjäy ber löng wokjang wlo,

¹⁷ Cristo ber sök bomi tjok iyado wlo, pjäy mär löng ba go kjishko. Rokër ba kong obi

ga pjäy kjimte ëng woydë ara kar kar jlökoyo iyado,

¹⁸ shji woyde Cristorë kjöme li miydëmi wlo, ba tjłökwö kjaragaga löng kës li tjok. Jłökoyo ga shji woyde ara anmoyö.

¹⁹ E tjłiy ga äär llëm ëmdë ga rokër ba kong ga e pïya bomi kong, miydëmi wlo, llëye shäryëmi dö lishko ga pjäy wotjlik äär Sbö dik wlo.

²⁰ Sbö dbo ara kjishko ga llëbo woyotjłiy, rokëy ba kong li shärye ga pjłú, ga shärye e kjinmo anmoyö ga pjłú bakoe. Ga shji kjimte ba dbo ara ëre go.

²¹ Llëbo shärye ara Cristo tjłökwö kjaragaga go, Cristo Jesús go bakoe. E kjishko ga iëy ber kësang, tjwłö ara iyado wlo. Ber eni.

4

Shji ie Cristorë ber doyo kjaraso wleni

¹ Tja sök kjërshko Tjlapga Jesús kjishko. Pjäy rokara Sbörë beno ba nopga. Era tjwłö ara. Eni ga rokër bomi kong ga pjäy jëk pjłö beke.

² Pjäy ber löng wotöye. Pjäy tjłë ëng tjok yötso. Pjäy iirkë maling llëme. Llëbo shärye oblërë llë pogoshko ga pjäy ber löng wlëp, wopjłú ba tjok erä.

³ Pjäy brön ëë, jëk löng ëng tjok wlëp, pjäy wotjlik ber löng kjrinaso wlo, pjäy iara Sbö Sëyarë wotjlik sorë ga eni.

⁴ Shji Cristo tjłökwö kjaragaga löng kës ëre doyo kjaraso wleni, shji Sëya kjaraso bakoe. Shji rokara Sbörë uunkong, ga llëbo koshëy löng li kjrinaso.

⁵ Shji Tjlapga kjaraso. Tjłökwö söy löng li kjrinaso. Shji wara jer di roshkoshko ga e beno llëbo kjrinaso loklo.

⁶ Shji Sbö kjaraso. Shji data kjaraso. Shji iche, kjimte uunkong, ga shäng bi tjok iyado.

⁷ Cristo wopjłú li kjishko ga shji kjaraga kjaraga kong kjok miydë twara oblë oblë, pak tve bi kong li shäryëy pjłú wlo.

⁸ E kjishko ga Sbö tjłökwö tak piang eni:

«To jem kjökshkoshko ga

ba wloyoga zana li shara, söra jem ba tjok ba irgo,

ga oblëra kong llëbo twara ara.»*

⁹ ¿«To jem» le li, e llë loklo? To ter öör shäng bäm go kjok ëre kjing go li loklo.

¹⁰ Cristo to ter bäm go. E irgo ga to jem kjok dogo, beno sök shtoyo tjwłö ara, kjok shto oblë oblë kjinmo, llëbo uunkong iche wlo.

¹¹ Shji kong pak twara om go, shäryëy wlo. Shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjłökwö roy laga Jesús äska, shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjłökwö laga, shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjłökwö roy pjłú shdöga, shji kjone kjone iara beno löng ba nopga daga, ba pingga bakoe.

* 4:8 Salmo 68.18.

¹² Shji iara beno löng ba nopga löng kës li kjimtaga, pak twe ba kong li shärye lok pjlú wlo, dbokjrë lok jek këgong këgong wlo.

¹³ Woyde ga shji uunkong Sbô Wa miydë pjlú, ga shji mär ber löng ba go, shäryoroy eni pjürshko ga shji ber löng wotjlik krinaso wlo, shji ber löng wotjlik këkboga dik wlo, shji äär ber löng Cristo dik wlo.

¹⁴ Eshko ga shji wotjlik kjwozirga dik ame. Shji jyäp gwëba tjlökwö oblë oblë go ame, kjyong löya dlung kjing go bakwe pjlukdë llaw pogo wleni, no kjone kjone wotjlik ara, shji jyäp gwë wlo le gueniyo.

¹⁵ Tjlökwö bek li löy wopjlú go dey. Eni ga shji äär ber Cristo dik, bi kägäyo li e,

¹⁶ ga shji uunkong ba doyo wleni. Doyo dboglo smok lok ëng go ba kjyungyo go, ber doyo kjlaraso wlo, ga shji töya Cristorë ber doyo kjlaraso wleni eni bakoe. Eni ga shji ëng woydë ara kar kar, ga shji kong pak twara kjlara kjlara li shäryëy ga pjlúe.

Shji tóno beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji jëk löng tjaglën wleni

¹⁷ Eni ga pjây ichër Tjlapga Jesús ko go ga pjây jëk löng owa, nopga Sbô miydë llëm wleniyo dik ame. Epga jëk löng ba wotjlik tjwlo llëm, llëno llëm li go erä.

¹⁸ Epga Sbô miydë llëm, llëye kuya woydë llëm kjishko. E kjishko ga tjlökwö bek li llë loklo miyde lok llëm, ga epga ie Sbörë ber löng së jlkoyo llëm bakoe.

¹⁹ Opyono beno jëk löng ba wotjlik owa li go erä, ga llëye lökyo ba kong ame. Llëbo owa shärye lok oblë oblëshko ga löng wopjlú erä, ga shärye woydë eni jek obi.

²⁰ Gueniyo pjây Cristo tjlökwö roy kunoshko ga pjây oppino jëk eni llëme.

²¹ Cristo tjlökwö roy bek li kuromi, ga pjây mär beno löng ba go. E kjishko ga miydër ga pjây oppino jëk, woyde Cristorë sorë li eni.

²² Dënashko ga pjây jëk löng bomi wotjlik owa li go. Bomi wotjlik eshko li, e owa. Pjây jyäp gwara ara, llëbo owa shäryëmi wlo. Gueniyo pjây oppino ba rayë,

²³ pjây kjlopswe Sbörë ber löng wotjlik oblë wlo,

²⁴ pjây ie ber löng tjaglën wleni wlo. Llëbo pjlú shäryaga iyado li, e Sbô. Ga pjây kjlopswara beno jëk löng eni, baïya dik.

²⁵ Eni ga shji uunkong doyo kjlaraso wleni kjishko ga shji jyörkë ame, pjây tjlë bëy ëng kong dey.

²⁶ Shji iirkonoshko ga llëye owa shäryëy llëme. Shji pë jek löng bi iir li tjok llëm,

²⁷ shji jyäp gwë Ärë llëm wlo.

²⁸ Ëye lürkë ä ga lürkë ame, parkë ba orkwo go dey, oblëga song li kjimte ga pjlú wlo.

²⁹ Tjlökwö owa löy ëng kong llëme. Tjlökwö pjlú lomirë dey, oblë kjimtoklo, kuya ga ber pjlú ba kong wlo.

³⁰ Pjây jyä tara Sbô Séyarë wleni beno Sbô i, äär jong bi dözlöng dbaryoshko jä. E kjishko ga Sbô Séya iëy ber shäng woydë llëme.

³¹ Shji wotjlik owa oblë kong ame, shji iirkë ara oblë kong ame, llëbo löy oblë kong iir go ame, shji ëngkjwë oblë tjok ame, oblë löywyë owa ame, shji oblë iywö shjiktëng ame bakoe.

³² Pjây pjlú ëng tjok. Oblë songe lozia. Llëbo shärye oblërë owa bomi kongshko ga owa li iozi ber tjwlo llëm, owa pjang bomi go li löna Sbörë Cristo kjishko sorë ga eni.

5

Shji jëk pjlo bek

¹ Pjây Sbô wapga, ga pjây woyde ara. E kjishko ga pjây opshäryos baïya dik.

² Shji woydara Cristorë ara, ga optwono wolono bi kjishko, öng wlëp ushko so zrökoba, sho sukoba Sbô poshrëkklo li lö pjlëbë ba kong wleni. Woyde ga pjây ëng woydos ara kar kar eni bakoe.

³⁻⁵ Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm, llëbo shäryako llëm li shäryëy llëm bakoe. Shji wotjlik dbur töng bi kong erö llëm, e llëbo jyäglo poshrëy löng wleni. Pjây Sbô nopga kjishko ga llëbo eniyo shäryëmi sira ëmdë llëme. Llëbo lako llëm löy ë kong llëm, llëbo tjwlo llëm löy ë kong llëm, shji tjör ëng tjok tjlökwö owa go llëm bakoe. Pjây löng wopjlú Sbô tjok li lanyotkomirë oblë kong dey. Llono ga Cristo, Sbô, epga ber löng no pjluyoga iyado. Eshko ga llëbo twe Sbörë ba nopga kong. Gueniyo ëye opshäryë owa eni ga äär eshko llëme.

⁶ Pjây jyäp gwëba tjlökwö tjwlo llëm go llëme. Llono ga nopga llëbo owa shäryono eni li shdüya Sbörë, kolara lok llëm kjishko.

⁷ E kjishko ga pjây tön nopga eniyo tjok llëme.

⁸ Dënashko ga pjây jëk löng kjok ro sï roy* wleni. Gueniyo eerishko ga pjây mär löng Tjlapga Jesús go kuzong ga pjây jëk löng kjok shjiy roy† wleni shara. E kjishko ga pjây jëk löng, woyde Sbörë sorë li eni.

⁹ Ëye iök shjiy ëre tjok ga jëk pjlú oblë tjok, jëk pjlo bek, ga tjlëshko ga tjlökwö bek li layde.

¹⁰ Ga pjây opping llëye woyde Tjlapgarë shäryëmi wlo li go.

¹¹ Shji jëk oba jëk löng kjok ro sï roy wleni llëme. Llëye shärye lok li, e llëno llëme. Eni ga llëbo shärye löng li owa lozi ba kong dey, miyde lok wlo.

* 5:8 Jëk löng kjok ro sï roy le li, e tjlökwö pjlú miyde löng llëm li loklo. † 5:8 Jëk löng kjok shjiy roy le li, e tjlökwö pjlú miyde löng li loklo.

¹² Sbô kole lok llême. Llêbo owa shârye lông lûtshko li lanyotkêy êmdê ga lôkyo ara.

¹³ Gueniyo iök pÿy llêbo owa li go ga e ber wêlêe.

¹⁴ Eshko ga îgöy wêlê, iök shjiy li kjîshko. E kjîshko ga oba tjêlê ga

«Pja buk pê,
pja wollenzong,
pja kojôs shinmoga tjeng li tjreko dwayo.

Eshko ga pja ie Cristorê ber sök kjok shjiy roy» lêba eni.

¹⁵ Pjây drôn jêk lông nopga kjok miydê ara wleniyo dik, nopga kjok miydê llêm wleniyo dik llême.

¹⁶ Shji lông dbar owa. E kjîshko ga llêye wen tjwe bomi kong shâryêmi pjlu wloshko ga shâryôzia.

¹⁷ Shji llêbo shâryê nopga kjok miydê llêm wleniyo dik llême. Pjây oppis llêye woyde Tjlapgarê li shâryê.

¹⁸ Shji nelôtêkê llême. Shji nelôtêkê ga shji iche llêbo owa shâryê. Pjây ichaga ber Sbô Sëya pjang bomi go lirê dey.

¹⁹ Pjây tos êng tjok Sbô kong têkwo oblê oblê go. Ga Tjlapga poshrêzî bomi têkwo li go.

²⁰ Pjây ber lông wopjlu Data Sbô tjok llêbo uunkong kjîshko. Lozî ba kong îyado, Tjlapga Jesucristo ko go.

Nopga orkwosmok lông pjir ga jêk êng tjok sorê

²¹ Cristo bangkjirêmi kjîshko ga pjây êng kolozong.

²²⁻²³ Cristo beno ba tjlôkwo kjaragaga uunkong kâgäyo, ba dôga bakoe. Domergara beno ba boyga kâgäyo eni bakoe. E kjîshko ga walêga orkwosmok lông pjir, bomi lanmaga kolozî, Tjlapga Jesús kolêmi lông wleni.

²⁴ Cristo kole ba tjlôkwo kjaragagarê sorê ga bomi lanmaga kolozî îyado eni bakoe.

²⁵ Domerga orkwosmok lông pjir, bomi boyga woydozî ara, ba tjlôkwo kjaragaga woyde Cristorê sorê ga eni. Ba tjlôkwo kjaragaga woydara ara, ga optwono wolono ba kjîshko,

²⁶ ie ber lông dboy ba kong wlo. Ba tjlôkwo li go ga eppa iara beno pjlo bek Sbô bokso wlo,

²⁷ ber lông ba nopga kâlâ shjiy wleni wlo, ber tjeng baîya wlo, pogo llêye dret ba bokso wlo bakoe.

²⁸ Eni wleni ga domerga, bomi boyga woydozî ara, pjây opwoydê sorê ga eni. Êye ba boy woydê ara ga e opwoydê om go wleni.

²⁹⁻³⁰ Êye ba doyo om go li îywô shjiktêng llême. Opsêng, opdê. Shji Cristo tjlôkwo kjaragaga, shji ba doyo wleni. E kjîshko ga shji de Cristorê eni bakoe.

³¹ E kjîshko ga domer ba data, ba mekê rayê, ga orkwosmok walê tjok, ga ber lông kjarasao wleni.‡

³² Êre llê loklo miydêy wêlê llême. Lêr eni li, Cristo, ba tjlôkwo kjaragaga, e lotê.

³³ Eni ga domerga orkwosmok lông pjir, bomi boyga woydozî ara, pjây opwoydê sorê ga eni. Walêga orkwosmok lông pjir, bomi lanmaga bangkjrozia.

6

Dataga, mekêga, wapga, e jêk êng tjok sorê

¹ Wapga, pjây mär Tjlapga Jesús go kuzong ga bomi dataga, bomi mekêga, e kolozia.

²⁻³ Sbô tjlôkwo tak pjang eni: «Bomi dataga, bomi mekêga, e bangkjrozi, iozî ber tjwlô ara, llêbo jek pjlu bomi kong wlo, lu îmi kop ara kjok êre kjing go wlo bakoe.»* Eni ga kjok îlgwekklo êre koloroy wleni ga llêbo pjlu shârye Sbörê bi kong lara jlôkoyo. Llêbo lara jlôkoyo eni eshko kjwlê jâ.

⁴ Dataga, pjây llêbo shâryê bomi wapga kong ber lông lirkê wlo llême. Poshdûzi, pizî jêk lông, woyde Tjlapga Jesúsê sorê li eni.

Parkaga sogoga, parkagaga tjwlêk lông pjir wleniyo, e jêk êng tjok sorê

⁵ Parkagaga tjwlêk lông pjir wleniyo, bomi sogoga kjok êre so, e kolozia. Bangkjrozi lông wopjlu, pjây parkê lông Cristo kong wleni.

⁶ Pjây îya lôngshkoshko ga eppa kolêmi pjlu, ber lông wopjlu bomi tjok wlo. Gueniyo kolêmi eshko dô llême. Pjây parkos ba kong pjlu îyado, pjây Cristo parkagaga tjwlêk lông pjir wleniyo dik. Llêye woyde Sbörê shâryêmi wlo li shâryozî wopjlue.

⁷ Pjây parkos lông wopjlu bomi sogoga kong, bomi dbo kês li go, pjây parkê lông Tjlapga Jesús kong wleni, pjây parkê lông nopga kong wleni llême.

⁸ Miydêmi pjlu ga êye llêbo pjlu shâryono ga potjwlêngga Tjlapgarê, parkagaga tjwlêk lông pjir wleniyo êmdê ga potjwlêya.

⁹ Parkagaga sogoga, pjây opshâryê bomi parkagaga tjok eni bakoe. Kroyoywêy llême. Miydêmi pjlu ga pjây, bomi parkagaga, pjây kâgäyo sök kjarasao kjok dogo, ga shji uunkong îlgweya beke.

Llêbo twe Sbörê bi kong ara, bi opwlikokto wleni

¹⁰ Era eni ga pjeyoga, pjây mär ber lông Tjlapga Jesús go îyado, pjây mär ber lông ba dbo ara go îyado bakoe.

¹¹ Êngkjwagaga opwlikê ba opwlikokto go sorê ga pjây opwlikos llêbo twe Sbörê bomi kong kês li go eni, pjây jyâpgwe Ärêshko ga kumi kjang wlo, jlô lêmi ba kong llêm wlo bakoe.

‡ 5:31 Génesis 2.24. * 6:2-3 Deuteronomio 5.16.

¹² Shji löng dbonik nopga tjok llëm, shji löng dbonik séya llë dbo ara wleniyo tjok, oblë ichagaga wleniyo tjok, nopga owa löng kjok ëre kjing go ichagaga wleniyo tjok bakoe.

¹³ E kjishko ga pjây opwlikos llëbo twe Sbörë bomi kong kës li go, dbar owa li tjweshko ga pjây tøk llëm wlo, pjây ber löng wokjang äär jong dbar owa li pjitong guing.

¹⁴ Eni ga pjây wokjange. Sbö tjlökwo bek li sözi, e bomi dop pjrikklo wleni. Pjây jëk pjlo bek, e bomi worbu wlikoklo wleni.

¹⁵ Sbö tjlökwo pjlu li, shji ie ber löng wlëp Sbö tjok. Pjây poshâryos e go, tjlökwo roy pjlu li lë oba kong wlo, e bomi drepkwota wleni.

¹⁶ Pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go, e bomi kônkowo shtokjoklo wleni. Pjây löya Ärë ba kônkowo dbo go iök ri ri li goshko ga shtokjëmi e go, pjë bomi go llëm wlo.

¹⁷ Miydozi ga pjây döra Sbörë ba dbo ara go, e bomi kâ wlikoklo wleni. Sbö tjlökwo shazi bomi wloshko, e bomi dröng twara Sbö Sëyarë bomi kong wleni.

¹⁸ Ga pjây syöshtos, kjloshtos Sbö kong İyado, pjây pıya Sbö Sëyarë sorë li eni. Pjây sjëke. Pjây syöshtos Sbö nopga kjishko İyado.

¹⁹ Pjây syöshtos bor kjishko bako, tja tjlëshko ga tja kong tjlökwo le Sbörë bor kong lër wlo, Sbö tjlökwo pjlu miydëba llëm li roy lër oba kongshko ga llëye bangkjrër llëm wlo bakoe.

²⁰ Tja ichara Sbörë ba tjlökwo roy pjlu lë oba kong ba äska. Eerishko ga tja sök kjërshko e kjishko. Pjây syöshtos bor kjishko, ba tjlökwo roy lërshko ga llëye bangkjrër llëm wlo.

Kjibokwo pjirzlong

²¹⁻²² Bor kjlara Tiquico, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong bor tjok pjlu İyado. E woydër ara, ga ichër jek bomi shwoy, tja sök na sorë li roy sök bomi kong wlo, löng bor tjok na li roy sök bomi kong wlo bako, pjây wosonkë llëm wlo.

²³ Pjeyoga, tja syöshhtë Data Sbö, Tjlapga Jesucristo Data li kong ga pjây ie ber löng wlëp, pjây kjimte ëng woydë ara kar kar, pjây kjimte mär ber löng Cristo go İyado bakoe.

²⁴ Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjây Tjlapga Jesucristo woydë jlökoyo li kjimte İyado.

Carta a los Filipenses Kjibokwo ëre tara Pablorë Filipos sogga kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Dënashko ga Pablo öötong shäng Filipos kjokyo Silas, Timoteo tjok, Jesús roy pjlu lë. Eshko ga nopga ara omtjlokwo kjrono, tak pjang Hechos 16.12-40 go sorë li eni. Pjlara ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlu lara kjishko. Epga ommyidonoshko ga llëbo ichara lok ba kjimtoklo, dbur bakoe. Ichara lok domer kjlara ko Epafrödito tjok. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Pablorë, e beno wopjlu ba kong li loklo.

Eshkoshko ga Jesús tjlökwo kjragaga löng Filipos kjokyo li shdungoba ara. Eni ga kjibokwo ëre go ga Pablo shdungoba ara ëmdë ga shäng wopjlu li roy jyä tara, epga dbokjrë e go wlo. Ga epga ichara ber löng wotöshko, ga ëng kjimté kar kar bakoe.

Eshko dbaryo ga judiöga kjone kjone to löng tjlä ga shji där wlo ga woyde ga shji mär Jesús go dö llëm, woyde ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li söy bakoe le löng eni, miga jyö erä. E kjishko ga kjibokwo ëre go ga Jesús tjlökwo kjragaga li ichara Pablorë ber löng sjëk, nopga eniyo tjok.

Kjibokwo ëre tara ba kongshko ga sök no shdüzlong uyo roshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlu lara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorë li eni.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, Timoteo tjok. Tjawa Cristo Jesús parkaga.

Sbò nopga töno beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Filipos kjokyo, kjibokwo ëre ichërwa jek bomi kong, bomi kägäyoga kong, ëye parkë löng bomi tjok li kong bakoe.

² Rokër bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Pablo syöshono Sbò kong Filipos sogga kjishko

³⁻⁵ Tja öör Jesús roy pjlu lë bomi kong dämärshko tek lëkong ga pjäy löng parkë Jesús kong bor tjok pjlu iyado. E kjishko ga pjäy woyotjlinshko ga tja wopjlu Sbò tjok, ga tja syöshntë ba kong bomi kjishko wopjluë.

⁶ Sbò tjlökwo pjlu li kjroromishko ga llëbo pjlu shäryara Sbörë bomi pjluhshko, ga miydër ga shärye jek këgong, äär jong Cristo Jesús tjwe iröng obi guing.

⁷ Sbò wopjlu li kjishko ga «Jesús roy pjlu li, e jlöe» lër to shäng tjlapgaga kësks bokshoshko ga pjäy iara Sbörë beno löng bor kjimtaga. Ga tja bängzak shäng ëreshko

orkwo kjrochak pjir dröng sho goshko ga pjäy löng bor kjimté obi. E kjishko ga pjäy uunkong woydër ara. Eni kuzong ga tja wopjlu bomi kjishko li, e pjluë.

⁸ Pjäy uunkong in woydë ara, e miyde Sbörë pjire. Pjäy woydër ara, shji woyde Cristo Jesúsde sorë ga eni.

⁹ Tja syöshntë Sbò kong bomi kjishkoshko ga rokër ba kong ga pjäy kjimte dbar kjwobi go oblë woydë jek këgong këgong. Rokër ba kong obi ga pjäy opping jek këgong këgong ba kjok miydë li go, ba wotjlik pjlu li go bako,

¹⁰ llëbo pjlu anmoyö li shäryëmi iyado wlo. Eni ga pjäy ber löng pjlo bek, pogo llëye dret Sbò bokso, äär jong Cristo tjwe iröng obi guing.

¹¹ Ga rokër ba kong ga pjäy kjimte Jesucristorë jëk löng pjlo bek iyado, pjäy ikoba wlo, Sbò poshrëkoba bomi kjishko wlo, Sbò iëba ber tjwlö ara anmoyö bomi kjishko wlo bakoe.

Pablo sök kjërshko, Cristo tjlökwo roy pjlu le kjishko

¹² Pjeyoga, llëye weno bor kong dö li, e shäryono Jesús roy pjlu shdär jek këgong wlo. E lër bomi kong, miydëmi wlo.

¹³ Eerishko ga no dagaga parkë löng no llgwezlong uyo ëreshko, nopga oblë oblë, miyde lok ga tja iak shäng kjërshko orkwo kjrochak pjir dröng sho go, Cristo kjishko.

¹⁴ Bi pjeyoga llamo löng kës li, tja roy kuya lok ga opyono mär löng Sbò tjlökwo roy lë jlökoy, llëye bangkjre lok ame.

¹⁵⁻¹⁷ No kjong kjong Cristo roy lë wopjlu go. Shärye lok eni, tja woyde ara kjishko. Miyde lok ga tja iak shäng ëreshko, «Cristo tjlökwo roy pjlu li, e jlöe» lër oba kong wlo. Gueniyo kjong kjongda omlë, gueniyo wotjlik löng oblë. Shärye löng eni, tja woyde llëm kjishko, äär ber tjwlö ara bor kjinmo wlo. Woyde lok ga songyo kjrër ara anmoyö ëreshko le. Miydër ga eni.

¹⁸⁻¹⁹ Gueniyo ga e llëye llëme. Cristo roy, e le löng enido. Wotjlik pjluë, de oware, gueniyo Cristo roy le löng enido. Tja wopjlu e kjishko.

llëbo weno bor kong owa ara ëre kjishko ga pjäy syöshntë löng Sbò kong bor kjishko ara, ga tja kjimte Jesucristo Sëyarë ara bakoe. E kjishko ga miydër ga tja där, ga tja ber shäng wopjlu ara anmoyö e kjishko.

²⁰ Bor kong ga Cristo tjlökwo lökyokjrër kjwe ga tja ber lok ara eshko. Woydër eni llëme. Gueniyo miydër ga tja sgara shäng tjlä Cristo kjishko sorë ga tja tjlä eni iyado, ikoba ga Cristo, e tjwlö ara lëba wlo. Woydër ga tja sök sere, de tja zrörabare, lëba eni iyado.

²¹ Bor kong ga tja beno shäng ga tja shäng llëbo shäryë Cristo kong wlo eröe. Ga tja wolono ga bor kong ga pjlu anmoyö.

²² Eni gueniyo ga tja sök kjok ëre kjing go obishko ga nopga kjimtër jek këgong ga pjlúe. ¿Woydër kjone dey yalë? Miydër llême.

²³ Bor kong ga pjlúyo kjone dey lër ga kjange. Tja wotjlik kjrina ga tja wolon dey, tja to ber sök Cristo tjok wlo, e bor kong ga pjlú anmoyõ.

²⁴ Gueniyo tja wotjlik kjrina obi ga ber pjlú bomi kong wlo ga tja ber sök kjok ëre kjing go obi dey.

²⁵ Miydër pjlú ga eni. E kjishko ga miydër ga tja ber sök bomi tjok obi, pjây kjimtër mâr ber lóng Cristo go jek këgong wlo. Eshko ga pjây ber lóng wopjlú ara anmoyõ.

²⁶ Ga tja sök bomi tjok obishko ga pjây lóng wopjlú Cristo Jesús tjok bor kjishko.

²⁷ Llêbo wen bor kong sorë pogo ga Cristo roy pjlú li kjoromi kuzong ga woydër ga pjây jek pjlo bek e go, Cristo roy pjlú li tjwlo ara lëba wlo. Eni ga tja äar bomi ikde, de pjây roy kur eröre, miydër ga pjây lóng wotjlik kjrinaso, pjây lóng parkë uunkong no kjaraso wleni, Cristo roy shdär oba uunkong kong wlo.

²⁸⁻²⁹ Llêbo shäryara Sbörë bomi kong pjlúe. Pjây iara beno lóng mâr Cristo go. Gueniyo erö llême. Pjây iara beno shdungoba song ba kjishko bakoe. Era llêbo pjlú bomi kong bakoe. E kjishko ga bomi wloyoga, e bangkrëmi sira llême. E goshko ga miyde lok ga to jeno wlo, ga pjâyda där wlo. E laga Sbörë eni.

³⁰ Dénashko ga tja shdunaba sorë li inomi wëlle. Eerishko ga roy kumi lóng ga tja shdungoba shäng e kjoyo obi. Ga miydër ga shäryëba lóng bomi kong eni bakoe.

2

¹ Eni ga pjây tönö tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây kong dbo twe iyado. Pjây woyde ara kjishko ga pjây woydë llême. Sbö Sëya tjeng bomi tjok iyado. Pjây songe le Sbörë bakoe.

² Eni kuzong ga llëye lër bomi kong li shäryozia. Pjây wotjlis jong kjrinaso, llëye woyotjlimi kës li shäryëmi ga pjlú wlo. Pjây ëng woydos ara kar kar, pjây ber lóng ëng tjok wopjlú wlo. Shäryoromi eni ga tja ber wopjlú kësbang eshko.

³ Pjây llêbo shäryë, pjây äar ber tjwlo ara wlo lëmi llême. Pjây opyë tjwlo ara oblë kjinmo llême. Oblë iozï ber tjwlo ara bomi kjinmo dey. Pjây ber wotöshko.

⁴ Pjây llêbo wlëk pjlú bomi kong dö llême. Wlëzï ber pjlú oblë kong bakoe.

⁵ Cristo Jesús, e wotjlik sorë ga pjây wotjlik eni bakoe.

⁶ Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga e Sbö jlökoyo, tjwlo baïya dik bakoe.

Gueniyo ga «Tja ber sök jüshko tjwlo ara iyado wlo» lara llême.

⁷ Opyono beno shäng tjwlo llëm, parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo dik,

weno no, so shji kjoyoe.

⁸ Eshko ga opyono beno shäng wotöshko anmoyõ.

Ba Data kolara kjishko ga opyono beno wolon pjang kjlös go, nopga owa wleni.

⁹ E kjishko ga iara Sbörë beno tjwlo ara anmoyõ, oblëga kës li kjinmo.

¹⁰ Shäryara eni, uunkong kjök tok ba kong wlo,

ëye lóng kjok dogo, ëye lóng kjok ëre kjing go, ëye lóng klung ëre dorko bakoe.

¹¹ Eshko ga «Jesucristo, e bi piluyo jlöe» le lok uunkong.

Eni ga Data Sbö ber tjwlo ara bakoe.

Shji llêbo shäryë pjlúe

¹²⁻¹³ Pjeyoga, Sbö, e drön ëë bomi tjok, llëye le li shäryëmi eni wlo. Tja shäng bomi tjokshko ga tja koloromi pjlúe. Era eerishko ga tja shäng pjola ga woyde ga pjây drön ëë, Sbö kolë, bangkrë iyado wlo. Pjây döra llêbo pjlú ëre kong wlo.

¹⁴⁻¹⁶ Llëye shäryëmi dö ga shäryozï lóng wopjlúe. Shji kjloshtë llëm, shji ëng dboryë kar kar llëm bakoe. Eni ga pjây lóng pjlo bek, pogo llëye dret Sbö bokso. Pjây Sbö wapga tjän, pjây lóng nopga owa jek lóng pjlo bek llëm li tjërëko gueniyo. E kjishko ga pjây llêbo owa shäryë llême. Eni ga shji ber lóng së jlökoyo sorë tjlökwoyo li lëmi nopga kongshko ga pjây iya lok ga oblë, dbala lok shjiy kjok ro si roshko wleni. Eni ga Cristo tjwe iröng obishko ga tja wopjlú bomi kjishko, pak shäryoror li beno tjwlo ara kjishko.

¹⁷ Pjây mâr lóng Jesús go kjishko ga pjây shdungoba lóng songe. Ga miydër ga tja kjwe zrökoba, tjlökworo loror bomi kong kjishko. Eni ëmdë ga tja wopjlúe. Tja wopjlú bomi kjishko bakoe.

¹⁸ Pjlú wlo ga llëye wen bomi kongshko ga pjây lóng wopjlúe. Ga pjây ber wopjlú bor kjishko bakoe.

Timoteo, Epafrodito

¹⁹ Pjây roy miydër woydë, tja ber wopjlú wlo. E kjishko ga tja kjinme Tjlapga Jesúsde ga Timoteo, e ichër jek maling bomi ik, pjây roy söya bor kong wlo lër.

²⁰ Llêbo ber pjlú bomi kong sorë li woyotjlíya shäng jlökoyo iyado botoya dik. Eye oblë, pjây woyotjlíya eni llême.

²¹ Llamo lóng ëreshkora, llêbo baïya woyotjlíyde. Llêbo Jesucristo i, e woyotjlíya lóng llême.

²² Gueniyo Timoteora parkë shäng bor tjok Jesús roy pjlú lë oba kong, wapga parkë lóng ba data tjok sorë ga eni. E miydoromi tjän.

²³ Eni ga ichër woydë jek bomi ik, tja därde, de tja där llëm, e miydoror guing.

²⁴ Ga miydër ga tja kjimte Tjlapgarë wop ä ga jek bomi ik bakoe lër.

²⁵ Bi kjlara Epafrodito, e ichoromi tek bor kong, tja kjimte bomi äska wlo. E parkono shäng bor tjok pjlü, dröno ara bor kjimtë Cristo roy lë. Gueniyoy pjlü wlo ga ichër jek woydë bomi shwoy iröng obi.

²⁶ Pjäy iya woydë arae. Miyde ga swlo ara roy kuromi, ga woydë ara e kjishko.

²⁷ Öör buk swlo ara jlöe. Wolono seke. Gueniyoy songe iara Sbörë, ga kjimtara. Llëye shäryara ba kong li beno bor kong pjlü bakoe. Tja song iyado. E wolono kjwe ga tja beno sök woydë ara eshko.

²⁸ E kjishko ga ichër jek woydë bomi shwoy maling, inomishko ga pjäy ber löng wopjlu obi wlo, tja sök woydë ba kjishko ame wlo.

²⁹⁻³⁰ Tja kjimtëmi om go ga ä kjishko ga shrono shäng na bor kjimtë bomi äska. Parkë shäng Cristo kong ëreshkoshko ga wolono seke. E kjishko ga jek öötong shäng bomi shwoyshko ga wlokjrozï löng wopjlu, bomi kjlara wleni. Eye parkë baïya dik ga bangkjrozï bakoe.

3

Shji mär Cristo Jesús go

¹ Era eni ga pjeyoga, pjäylöng mär Tjlapga Jesús go kuzong ga pjäy ber löng wopjlu e go. Tjlokwo toror bomi kong li tër bomi kong jek obi. Tja kwleya ba të llëme. E ber bomi wlikoklo wleni.

² Pjäy sjëk, nopga owa löng llëbo owa shäryë wleniyoy tjok. Eppa so shjiti kjloshko so kjoyoe. To löng tjlä ga «Woyde ga shji opsho zë, shji ber jyä tak pjir Sbö i wlo» le lok eni.

³ Miga jyö erä. Jyä tak pjir Sbö i jlökoyo li shji. Shji kjimte ba Sëyarë ba poshrëk. Shji tóno beno tjeng Cristo Jesús tjok. Shji mär llëbo shäryë om go li go llëme. Shji jyä tak pjir Sbö i jlökoyo e kjishko.

⁴ Shji där llëbo shäryë li go kjwe ga där bäm go li tja. Tja llëbo pjlü shäryono ara anmoyö, oblë kjinmo.

⁵ Tja buk chirawa öötong dbar kwongshko (8) ga tja doyo jyä taraba pjire. Tja Israel tjëyo, tja Benjamín tjëyo bakoe. Tja hebreo jlökoyo tek dämär dwayo. Dënashko ga tja fariseo. E kjishko ga tja jëk to shäng pjlö bek kjok llgwekklo tara Moisésdë li go.

⁶ Tja parkë woydë Sbö kong jlökoyo. E kjishko ga Jesús tjlokwo kjrագaga irpanor, shdunor ara. Kjok llgwekklo li, e söror beke. Tja llëbo owa shäryono lëba ga äe.

Shji Cristo miydë woydë pjlü

⁷ Dënashko ga tja mär llëbo tjeng kës ëre go. Gueniyoy eerishko ga tja mär shäng Cristo go shara. E kjishko ga bor kong ga llëbo ëre tjwöl drete.

⁸ Cristo Jesús, e bor Tjlapga. E miydër woydë pjlü. Tjwöl ara anmoyö li e. Llëbo oblë kës li, e ber bor kong ga tjwöl drete. Cristo kjishko ga llëbo kës li, e rayoror pjir, bor kong ga iror beno tjwöl ame, llëbo dburoy wleni. Woydër ara li, e Cristo.

⁹ Woydër ga tja ber baïya. Tja ber pjlö bek Sbö bokso wlo ga woyde ga tja jëk pjlö bek kjok llgwekklo tara Moisésdë li go llëme. Woyde ga tja mär Cristo go dey. Eni ga tja ie Sbörë ber pjlö bek ba bokso.

¹⁰ Cristo, e miydër woydë pjlü. Cristo woshrara Sbörë iröng obishko ga ba dbo ara pina bi kong wëlle. Ba dbo li miydër woydë bakoe. Cristo shdunaba ara, ga zrörabae. Woydër ga tja shdunogoba eni bako, ga tja wolon woydë baïya dik bebi.

¹¹ Woydër eni, llono ga nopga woshre Sbörë iröng obishko ga tja woshre ba tjok bako wlo.

¹² Tjlokwo loror kës ëre wlënor pjir, e lotë llëme. Tja iara Sbörë beno pjlö bek tjän, e lotë llëm bakoe. Gueniyoy tja jeke. Tja kjrara Cristo Jesúsde, e miydër pjlü wlo. E kjishko ga tja drön ara, e miydër wlo.

¹³ Pjeyoga, tja öötong tjän, e lotë llëme. Gueniyoy tja wotjlino to katöe. Llëye shäryono tjän li, e woyotjlin ame, llëbo wen tjwe li woyotjlintë.

¹⁴ Tja tóna Sbörë beno tjeng Cristo tjok ga tja rokara jem sök ba tjok iyado wlo, llëbo twe ber bor kong wlo. E kjishko ga tja drön ara, kjrër wlo.

¹⁵ Woyde ga shji wotjlik këkboga dik. Pjäy kjone kjone wotjlik oblë sira wleni ga pjlü li pïya Sbörë bomi kong, miydëmi wlo.

¹⁶ Llëye shäryë kjone pogo ga woyde ga shji jëk löng tjlokwo bek miydoroy tjän li go.

¹⁷ Pjeyoga, tja omshäryë shäng sorë ga pjäy omshäryos unkong eni bakoe. No kjone kjone löng bomi tjrëko omshäryë löng pjlü borwatoy dik. Pjäy omshäryos baïya dik bakoe.

¹⁸ Tjlokwo loror bomi kong ara tjän li, e lër bomi kong jek pjlara obi, ga tja slar ëëe. Nopga ara omshäryë pjlü llëme. Cristo wolono pjang kjlös go li, ba kong ga tjwöl llëme le lok wleni.

¹⁹ E beno tjeng shdunogko iyado wlo. Wotjlik Sbö llëme. Wotjlik llëbo tjeng kjok ëre kjing go eröe. Wotjlik löng llëbo ber pjlü ba doyo kong li shäryayde. Zok ga llëbo owa shäryara li, e kjwe lökyokjre ara, gueniyoy eni llëme. Roy shdöya lok wopjlu.

²⁰ Gueniyoy ga shjira kjok ëre so ame. Shji iara Sbörë beno löng kjok dogo so tjän, llono ga shji äär ber löng ba tjok eshko wlo. Bi döga tjwe eshko dwayo li koshojdë löng, Tjlapga Cristo Jesús li e.

²¹ E dbo ara, llëbo tjeng kës li iche ga pjlü wlo. Ga ba dbo go ga bi doyo tjwöl llëm ëre

kjlopswe ber wolëso, baŕya dik, e sök kjok dogo doyo sorë ga eni.

4

¹ Era eni ga pjeyoga, pjây wokjang, pjây lóng Tjlapga Jesús tjok iyado. Pjây woydër ara. Pjây in woydë ara. Tja iëmi ber wopjluë. Pjây beno bor potjwlëkklo wleni, tja parkono Sbö kong ara kjishko.

Pablo lano pjeyoga oblë oblë kjishko

² Walëga tjeng eshko do pjök ko Evodia, Sintique. Rokër ba kong ga tño beno tjeng Tjlapga Jesús tjok kuzong ga jëk lóng wopjluë ëng tjok, epenga dö wleni.

³ Pja bor kjlara, ga woydër ga pja ber shäng ba kjimtaga. Epga parkono lóng Jesús roy pjluë shdök bor tjok pjluë. Clemente, bi pjeyoga oblë, epga parkono lóng bor tjok eni bakoe. Èye ber lóng së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoyo go. Ga pjây ko tak lok e go bakoe.

⁴ Pjây lóng mär Tjlapga Jesús go kuzong ga pjây ber lóng wopjluë. Lër jek obi ga pjây ber lóng wopjluë.

⁵ Llëbo shäryozï oblë kong yötso, pjây lóng wopjluë oba kong lëba wlo. Tjlapga Jesús, e tjwe döröe.

⁶ Shji woydë llë kjïy llëme. Pjây sorëborë ga pjây syöshtos Sbö kong, «Tjawa kjimtozong» lozi ba kong. Ga pjây syöshhtëshko ga «Tjawa wopjluë bop tjok» lozi ba kong eni bakoe.

⁷ Eni ga pjây tño beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga pjây ie Sbörë ber lóng wlëp, pjây woydë ame wlo. Shji nopga kong ga shärye eni li, e llëbo kësband, e shay uunkong ber tjeng bi kã roy ga äe.

⁸ Era eni ga pjeyoga, llëbo bek li, e woyotjlizi eröe. Bangkjirako li, bek li, owa llëm li, wolëso li, woydako li, roy pjluë li, e woyotjlimirë.

⁹ Llëye loror bomi kong kuromi li, e shäryozï eni. Llëye shäryoror inomi sorë ga pjây omshäryos eni bakoe. Eni ga pjây ie Sbörë ber lóng wlëpe.

Pablo wopjluë, llëbo twara lok ba kong li kjishko

¹⁰ Tja kong llëbo shäryëmi kjwlë jä. E go ga miydër ga tja woyotjlimi lönge. E kjishko ga tja iara Tjlapga Jesúsde beno sök wopjluë. Tja woyojeromie lër llëme. Miydër ga tja woyotjlimi lóng iyado. Tja kjimtëmi loromi ara, gueniyo tja kjimtëmi ga ä öötong dbar kop ara.

¹¹ Lër bomi kong eni, llëbo woydër obi kjishko llëme. Tja sorë pogo ga tja oppino sök wopjluë.

¹² Shji llëye dret ga e sorë miydër. Shji llëbo ara ga e sorë miydër bakoe. Tja dli arare, de tja pjli ara, tja llëbo arare, de tja llëye dret, eshko ga tja oppino sök wopjluë iyado.

¹³ Tja kjimte Tjlapga Jesúsde kjishko ga llëbo uunkong eniyo shäryër ga pjluë.

¹⁴ Eni gueniyo ga tja songshko ga tja kjimtoromi li, e pjluë.

¹⁵ Jesús roy pjluë lër soyër shäng pjây Filipos soga kongshko ga tja opshino jek bomi kjokyo Macedonia dwayo. Eshko ga dbur ichoromi bor kjimtoklo. Tjlokwo kjrägaga shto oblë so lira, tja kjimtara kjlara llëme. E miydoromi tjan.

¹⁶ Tja sök Tesalónica kjokyo ëmdë ga dbur ichoromi bor kjimtoklo pjlaraso llëme.

¹⁷ Tja wotjlik llëbo ichoromi li kjrë erö llëme. Woydër ga pjây kong llëbo twe Sbörë ara e kjishko.

¹⁸ Llëbo ichoromi Epafrodito tjok li, e kjroror pjir tjan. E tjok ga öötong woydoror li kjinmo, llëye woydër ame. Llëbo ichoromi li, e beno Sbö kong pjluë, lö pjleblë, öng zröraba, sho suraba, pjono dret, ba poshrëkklo wleni.

¹⁹ Bor Sbö, e llëbo ara. Eni ga llëye woydëmi li, e twe bomi kong pjir, pjây tño beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko.

²⁰ Bi Sbö, e bi Data. E poshrëy, iëy ber kësband, tjwlö ara iyado wlo. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

²¹ «¿Yonde?» lëmi Sbö nopga tño beno tjeng Cristo Jesús tjok lóng li kong.

Pjeyoga lóng bor tjok ëreshko li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

²² Jesús tjlokwo kjrägaga lóng kës li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

Tjlokwo kjrägaga parkë lóng pjluë kësbandyo ushko li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong bakoe.

²³ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjluë li kjishko ga pjây kjimte ara. Ber eni.

Carta a los Colosenses Kjibokwo ère tara Pablorè Colosas sogga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Epafiras. Dénashko ga Jesús roy pjlú lara Colosas kjokyo. Pablo om go li tjlökwö lono eshko llème.

Gueniyo lu to jek ara irgo ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjok shto oblè oblè kjërshko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni. Ga Epafiras öör eshko ba ik, ga llèbo owa shärye Jesús tjlökwö kjragaga löng Colosas kjokyo lirè li lara ba kong pjire. Tjlè ba kong ga no kjone kjone to löng tjlè ga kjok uunkong shäryara Sbörè Jesús go llèm; Jesús tjwöl ara llèm; tjwöl arayo li, e judío sdékwo le löng eni le, miga jyö erä.

E kjërshko ga kjibokwo ère tara Pablorè, Jesús roy pjlú li wlikoklo. Jesús iara Sbörè beno tjwöl ara, llèbo tjeng kës li kjinmo li tara ba kong. Èye dâr kjok llgwekklo kjok ère so li go ga äe tara ba kong. Woyde Sbörè ga shji jèk ba bokso sorè li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Timoteo tjok. Tja kjrara Sbörè beno ba tjlökwö roy laga Cristo Jesús äska.

² Pjeyoga Cristo tjlökwö kjragaga löng Colosas kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjäy Sbö nopga.

Rokërwa bi Data Sbö kong ga ba wopjlu li kjërshko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Pablo syöshono Sbö kong Colosas sogga kjërshko

³⁻⁵ Dénashko ga tjlökwö bek li kuromi, ga kjroromi. Sbö tjlökwö roy pjlú li e. Eerishko ga pjäy roy kurorwa ga pjäy mär löng Cristo Jesús go, Sbö nopga uunkong woydèmi ara bakoe. Shäryèmi löng eni, bomi potjwlèkklo jnek tjeng kjok dogo twe Tjlapgarè bomi kong le li kjërshko. E kjërshko ga tjawa syöshè Sbö kongshko ga tjawa wopjlu ba tjok bomi kjërshko. Sbö, e bi Tjlapga Jesucristo Data.

⁶ Dénashko ga llèye shäryara Sbörè bi kong ba wopjlu kjërshko li roy öötong bomi kong. Eerishko ga Sbö tjlökwö bek li shdöktong jek kègong, kjok kjwang jikong. Kuya nopgarè ga tjlökwö kjre, ga epga kjlopswe ber jèk löng oblè, pjäy omshäryono sorè ga eni.

⁷ Tjlökwö laga bomi kong bäm go li, e borwa kjlara Epafiras. E woydërwa ara. E parkè shäng Cristo kong borwa tjok, pjäy kjimte wlo.

⁸ Pjäy kjimte Sbö Sèyarè èng woydè ara kar kar li roy söga borwa kong li e.

⁹ E kjërshko ga pjäy roy kurorwa tek lèkong ga tjawa beno löng syöshè bomi kjërshko iyado. Rokërwa Sbö kong ga ba kjok miydè li twe ba Sèyarè bomi kong, llèye woyde shäryèmi li miydèmi wèllè wlo.

¹⁰ Rokërwa ba kong eni, llèbo pjlú shäryèmi iyado wlo, e miydèmi jek kègong kègong wlo bakoe. Eni ga Tjlapga Jesús ber wopjlu bomi kong, pjäy jèk nopga baiya dik kjërshko.

¹¹ Dbo ara li, e Sbö eröe. Eni ga rokërwa ba kong ga pjäy kjimte ara, llèbo wen tjwe bomi kong owashko ga Cristo rayèmi llèm wlo, pjäy ber löng wotöy, wopjlu wlo.

¹² Sbö sök no pjluoyo iyado lishko ga kjok shjiy ara anmoyö. Ga pjäy iara Data Sbörè beno löng llèbo twe ba nopga kong eshko li kjrè wlo. Woydërwa ga pjäy ber löng wopjlu ba tjok e kjërshko.

¹³ Shji löng kjok ro sî roy wleni obishko ga shji döra Ä wloshko dwayo. Ga ba Wa woyde ara li, e iara beno shäng bi pjluoyo shara.

¹⁴ Ba kjërshko ga shji döktong bi shdungglo dbo dorko dwayo, owa pjang bi go li löna beno dret bakoe.

Cristo tjwöl ara anmoyö

¹⁵ Sbö, e Igöy llème.

Gueniyo Cristora inoy,
ga e so Sbö kjoyoe.

Kjok shäryayde Sbörè llèm obishko ga
Cristo sök tjän.

Llèbo shäryara Sbörè kës li,
e iara beno tjeng ba wloshko.

¹⁶ Ba go ga llèbo uunkong shäryara Sbörè.
Llèbo tjeng kjok dogo,

llèbo tjeng kjok ère kjing go,
llèbo wèllè,

llèbo Igöy llèm,
sèya llè dbo ara wleniyo,

oblè ichagaga wleniyo,
e shäryara ba go uunkong,

ga uunkong li twara beno ba kong
bakoe.

¹⁷ Llèbo shäryak llèm obishko ga e sök tjän.

Llèbo tjeng kës li mär ber tjeng ba go.
Cristo llèm ga e tjeng ame.

¹⁸ Ba tjlökwö kjragaga, e ba doyo wleni,
epga ba kägäyo li e.

Epga iaga ber löng sè jllökoyo li e.
E woshrono iröng obi,

nopga wolono oblè li bäm go.
E kjërshko ga beno tjwöl ara,

llèbo oblè kjinmo.

¹⁹ Woydara Sbörè ga
e om go ber pjang Cristo go jllökoyo.

²⁰ E ichara Sbörè
srèng kwong pjang kjlòs go,
llèbo uunkong ber tjeng wlèp Sbö tjok
wlo,

ber tjeng bëy ba tjok iröng obi wlo,
llèbo tjeng kjok dogo,

llèbo tjeng kjok ère kjing go bakoe.

²¹ Dénashko ga pjây löng bëy Sbö tjok llême. Eshko ga llêbo owa shâryëmi löng ara kjîshko ga pjây ba moskwoga wleni.

²² Gueniyo Cristo wolono jlökoyo kjîshko ga pjây iara Sbörë beno tjeng bëy ba tjok iröng obi, pjây ie ber löng pjlo bek, pogo llêye ber dret ba bokso wlo.

²³ Gueniyo woyde ga pjây mär ber löng Cristo go. Tjlökwo pjlu kjroromi li, e jyö lëmi sira llême. Tjlökwo pjlu ère roy shdöktong kjok kjwang jikong. Tjlökwo lër shäng li e.

Pablo parkono Jesús tjlökwo kjrägaga kong

²⁴ Llêbo weno bor kong owa bomi kjîshko. Tja wopjlu e kjîshko. Cristo Jesús tjlökwo kjrägaga, e ba doyo wleni, ga Cristo shdun-aba ara ba kjîshko. Eerishko ga tjara shdun-goba shara, ga tja wopjlu e kjîshko.

²⁵ Tja iara Sbörë beno shäng parkë bomi kong, ba tjlökwo kjrägaga oblë li kong bakoe. Tja ichara beno shäng ba tjlökwo kës li lë bomi kong.

²⁶ Tjlökwo ère jnena Sbörë tjeng tek dénashko dwayo, gueniyo eerishko ga lara ba nopga baïya löng li kong.

²⁷ Shâryara eni, woydara ga tjlökwo pjlu, owa llëm jnek tjeng li miydëmi pjây nopga judio llëm wleniyo lirë wlo. Tjlökwo li eni: Cristo ber shäng bomi tjok ga pjlu, ga llêbo twe ba nopga kong lara Sbörë li, e ber bomi kong bakoe.

²⁸ Cristo roy lërwa nopga kong, ga epga poshdunwa, pinwa, borwa kjok miydë tjeng kës li go. Shâryërwa eni, nopga tóno beno tjeng Cristo tjok li jëk bëy wlo, iya Sbörë löng pjlo bek wlo.

²⁹ Tja parkë ara e kjîshko. Tja drön ara, e shâryër wlo, dbo twe Cristorë bor kong kës li go.

2

¹ Tja shäng parkë kjang bomi kjîshko, Laodicea soga kjîshko, nopga oblë tja iye lok llëm wleniyo kjîshko bakoe. Lër bomi kong eni, miydëmi wlo.

² Tja parkë eni, epga dbokjrë wlo, èng woydë ara kar kar iyado wlo bakoe. Woydër ga tjlökwo li llë loklo miydë lok pjir, e jyö le lok llëm wlo, Cristo miydë pjlu wlo. Tjlökwo jnena Sbörë tek dénashko dwayo li e.

³ Sbö kjok miydë li tjwlo ara. E miydë lok Cristo go erëe.

⁴ Lër bomi kong eni, tjlökwo wolëso wleniyo lëba bomi kongshko ga pjây jyäpgwëba e go llëm wlo.

⁵ Tja shäng bomi tjok eshko llëm, gueniyo pjây woyotjlin iyado. Roy kuror ga pjây uunkong wotjlik no kjlaraso wleni, pjây mär löng Cristo go jlökoyo bakoe. Tja wopjlu e kjîshko.

Shji mär löng Cristo go

⁶ Cristo Jesús wlokjrromishko ga e ioromi beno shäng bomi Tjlapga. Eni kuzong ga woyde ga pjây mär ber löng ba go iyado.

⁷ Pjây mär ber löng mämä ba go jlökoyo, pjây oppino sorë ga eni, ga pjây mär ba go jek këgong këgong. Pjây ber löng wopjlu Sbö tjok iyado bakoe.

⁸ Kjone kjone mär löng tjlökwo oblë oblë go. Tjlökwo li, nopga kjok ère so sgara beno löng mär ba go, gueniyo e jyö, e laga Cristorë llême. Pjây sjëk tjlökwo eniyo lagaga li tjok, pjây jyäpgwe lok llëm wlo, pjây iche ber löng ba tjlökwo baïya li go llëm wlo.

⁹ Cristo go Sbö beno pjang kësbang ba tjok, igöy wëllë wlo.

¹⁰ Ga pjây Cristo nopga kuzong ga llêye woydëmi dö li twara beno tjeng bomi kong pjir tjän. E sëya llë dbo ara wleniyo kägäyo, oblë ichagaga wleniyo kägäyo bakoe.

¹¹ Pjây tóno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây jyä tak löng pjire. Nopga doyo jyä tëshko ga ba sho li ze lok tas sira. Gueniyo pjâyda jyä tak eni llême. Pjây jyä te Cristorë wlo ga bomi wotjlik owa li kjara pjire.

¹² Pjây waraba jer di roshkoshko ga pjây wolono to Cristo tjok wleni. Cristo woshrra Sbörë iröng obi, ba dbo ara go. Ga pjây mär Sbö dbo ara go kjîshko ga pjây opshik tëm di roy dwayoshko ga pjây woshrra iröng obi Cristo tjok wleni bakoe.

¹³ Bomu wotjlik owa li kjayde Cristorë llëm obishko ga pjây wolono löng wleni, bomi owa li tjok. Gueniyo eshko ga pjây iara Sbörë beno löng Cristo tjok, së wleni. Eshko ga owa pjang bi go li löna beno drete.

¹⁴ Dénashko ga shji pogo tjwlo ara, llêbo owa shâryoroy li kjîshko. Gueniyo e kjara Sbörë bi kong, löra beno pjang kjlös go wleni.

¹⁵ Cristo wolono pjang kjlös goshko ga sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo, ba dbo li döra Sbörë pjire. Epga zana beno löng song, oba uunkong bokshito.

¹⁶ Eni ga llêbo uako, iako llëm lëba bomi kong ga jlö lëmi llême. Pjây ichëba dbar llë shrëk Sbö kong ga jlö lëmi llëm, mok mite dbaryo, woshotzlong dbaryo ëmdë ga jlö lëmi llëm bakoe.

¹⁷ Cristo tjwayde llëm obishko ga llêbo uunkong ère tjwlo ara, beno èye tjwe le li jyäglö kjîshko. Gueniyo Cristo shrono öör tjän kuzong ga kjok ilgwekklo uunkong ère beno tjwlo ame.

¹⁸ Kjone kjone to löng tjlä ga «Woyde ga shji opyë löng wotöshko, Sbö parkagaga kjok dogo so poshrëk wlo. Llëm ga shji llêbo owa shâryono» le löng eni. Gueniyo jlö lëmi llême. Ba wotjlik owa li kjîshko ga krë lok ara, tjlä ga «Sbö tjlökwo lono borwa kong» le, ga mär löng e go. Miga jyö erä.

¹⁹ Eppa mär löng Cristo go llême. Bi doyo iche bi kägärë sorë ga shji Cristo tjłökw kragaga iche Cristorë eni bakoe. Eni ga shji no kjaraso wleni. Shji mär löng ba go, ga shji kong dbo twe Sbörë, llëye woyde li shäryëy wlo.

Shji ie Cristorë ber löng së jlökoyo

²⁰ Pjây wolono Cristo tjok wleni kjışhko ga pjây beno löng ichaga kjok llgwekklo kjok ëre so lirë ame. ¿Eni ga pjây jëk löng kjok llgwekklo li kolë wleni ega?

²¹ Kjok llgwekklo tak lok li tjłë ga «Llëbo kjwe kjrëy bi wloshko llême. Llëbo kjwe uëy llême. Llëbo kjwe porwëy llême.»

²² Llëbo tjeng kës ëre pjir drete. Ga kjok llgwekklo uunkong ëre laga norë eröe.

²³ Shji jëk löng bi wotjłik owa li go llëm wlo ga shji iche kjok llgwekklo ërerë drön ara, shji iche ber löng wotöshko wleni, gueniyo shji wotöshko jlökoyo llëm, bi doyo, e shdüya ara bakoe. E kjışhko ga kuy ga kjok llgwekklo ëre lagaga kjok miydë ara. Miga shji kjimte kjok llgwekklorë bi wotjłik owa li rayë llême.

3

¹ Eerishko ga Cristo sirkeno sök kjok dogo Sbö orkwo këłëkong. Eni ga pjây woshara Sbörë Cristo tjok wleni kjışhko ga woyde ga pjây ber löng llëbo kjok dogo so woyotjłik eröe.

² Llëbo tjeng kjok ëre kjing go li woyotjłimi ame. Llëbo kjok dogo so li woyotjłimirë eröe.

³ Pjây wolono Cristo tjok wleni kjışhko ga pjây de Sbörë, pjây ber löng së jlökoyo Cristo tjok wlo.

⁴ Ga pjây ie Cristorë ber löng së jlökoyo kjışhko ga wen tjwe ba dbo kälä goshko ga pjây wen ba tjok eshko bakoe.

⁵ E kjışhko ga bomi wotjłik owa kës li rayozia. Pjây jëk e go ame. Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llême. Llëbo shäryako llëm li shäryëy llême. Shji wotjłik llëbo owa shäryë oblë tjok llême. Shji wotjłik dbur töng bi kong erö llëm, e sböpga jyäglo poshrëy löng wleni kjışhko.

⁶ Eye sgara shäng llëbo shäryë eni ga shäng Sbö kolë llëm, ga llono ga shdüya Sbörë kjang.

⁷ Dënashko ga pjây omshäryono eni bakoe.

⁸ Gueniyo eerishko ga llëbo kës ëre rayozı pjire. Shji iirkë ame. Llëbo owa shäryëy oblë kong ame. Oblë laywëy owa ame. Tjłökw lako llëm li lëy ame.

⁹ Shji jyörkë ëng kong ame bakoe. Shji jëk bi wotjłik owa dënashko li go ame kjışhko ga llëbo kës ëre shäryëy ame.

¹⁰ Pjây kjłopswara Sbörë beno löng wotjłik oblë, ga dbar jek ga pjây kjłopswe jek këgong këgong ber baıya dik wlo, e miydëmi pjłü anmoyö wlo.

¹¹ Eerishko ga pja judiore, de pja judio llëmde, e llëno llême. Pja doyo jyä tak pjirde, de llëmde, e llëno llême. Pja shto oblë sore, pja kjok miydë ara llëmde, e llëno llême. Pja parkaga tjwłëk shäng pjir wleniyore, de eni llëmde, e llëno llëm bakoe. Tjwłö tjok li, e Cristo eröe. Ga tjwe ber pjang bi go uunkong.

¹² Pjây woyde Sbörë ara, ga pjây kjarara beno ba nopga baıya. E kjışhko ga woyde ga oblë songe lëmi, pjây wopjłü oblë tjok, pjây wotöy, pjây wotjłik oblë kjışhko iyado, pjây iirkë maling llëm bakoe.

¹³ Pjây ëng włëk kar kar llëm, pjây włëp ëng tjok dey. Llëbo shäryara oblërë bomi kong owashko ga iozı ber eni dey. Owa pjang bomi go li löna Sbörë sorë ga oblë kong shäryozı eni bakoe.

¹⁴ Ga pjây ëng woydos ara kar kar jlökoyo. Tjwłö arayo li e. Shäryëmi eni ga pjây ber löng no kjaraso wleni.

¹⁵ Pjây rokara Sbörë ber ëng tjok wopjłü wlo, pjây ber no kjaraso wleni wlo. E kjışhko ga pjây mär ber löng Cristo go, shäryëmi eni wlo. Ga pjây löng wopjłü Sbö tjok iyado.

¹⁶ Cristo tjłökw pjłü li woyotjłizi iyado. Pjây ëng pıs e go. Pjây ëng poshdüs bomi kjok miydë kës li go. Pjây tos löng wopjłü Sbö kong. Poshrëzi təkwo oblë oblë go.

¹⁷ Llëye lëmi, llëye shäryëmi dö ga shäryozı Tjlapga Jesús ko go, ga pjây löng wopjłü Data Sbö tjok iyado ba kjışhko.

Shji jëk oblë tjok sorë

¹⁸ Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga kolozı, pjây Tjlapga Jesús tjłökw kragaga kjışhko.

¹⁹ Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozia. Pjây kjang ba tjok llême.

²⁰ Kjwozirga, bomi dataga, bomi mekëga, e kolozı iyado. Eni ga Tjlapga ber sök wopjłüe.

²¹ Dataga, pjây tjłë bomi wapga kong yötso, iirkë lok llëm wlo, wosonkë llëm wlo bakoe.

²² Parkagaga tjwłëk löng pjir wleniyo, bomi sogoga kjok ëre so, e kolozı iyado. Pjây iya löngde, de llëmde, pjây parkos ba kong jlökoyo, Tjlapga Jesús bangkjrëmi kjışhko, bomi sogoga ber löng wopjłü bomi tjok wlo llême.

²³⁻²⁴ Miydëmi pjłü ga pjây potjwłëga Tjlapgarë. Llëbo twe ba nopga kong kjok dogo li twe ber bomi kong bakoe. E kjışhko ga llëye shäryëmi dö ga shäryozı yötso, shäryëmi löng Cristo kong wleni, shäryëmi löng nopga kong wleni llême.

²⁵ Gueniyo nopga uunkong llgweya Sbörë beke. E kjışhko ga eye llëbo owa shäryono ga shdüya, llëbo owa shäryara li kjışhko.

4

¹ Parkaga sogoga, pjây kägäyo sök kjlara kjok dogo, e woyotjlizä. E kjîshko ga pjây opshäryos bëy bomi parkagaga tjok.

² Pjây uunkong syöshhtë Sbô kong iyado, pjây sjen llême. Pjây löng sjëk iyado. Pjây löng wopjlu Sbô tjok iyado.

³ Pjây syöshhtë borwa kjîshko bako, Cristo tjlökwo jnek tjeng pjir li shdörwa jek kégong wlo. Tja sök kjêrshko e kjîshko.

⁴ Woyde ga tjlökwo li lër yötso, kukoba wêlê wlo. E kjîshko ga rokozî Sbô kong ga tja kjimte ba lê eni.

⁵ Pjây löng tjlökwo kfragaga llêm li tjokshko ga pjây opshäryos bëy, Sbô tjlökwo roy pjlu llêmi ba kong ga pjluhsko ga lozî iyado, pjây dbar jek llême.

⁶ Woyde ga pjây lan ba tjok yötso, kuya lok ga ber wopjlu wlo. Woyde ga llêye kjakroke bomi kong dö ga dboryëmi sorê miydëmi löng pjir tjän.

Kjibokwo pjirzlong

⁷⁻⁸ Bi kjlara Tíquico, e parkê shäng Tjlapga Jesús kong bor tjok pjlu iyado. E woydër ara. E ichër jek bomi shwoy bor roy sök bomi kong, pjây ber löng wopjlu wlo, pjây wosonkê llêm wlo.

⁹ Bi kjlara Onésimo, e bi kjlara jlökoyo. E woydër ara. E bomi kjok eshko so bakoe. E ichër jek Tíquico yorkê. Llêbo jëk jong na sorê läywe bomi kong drete.

¹⁰ Aristarco shäng na kjêrshko bor tjok bakoe. «¿Pjây yonde?» le bomi kong. Bernabé kjarayo ko Marcos, «¿Pjây yonde?» le bomi kong. Jek äar bomi shwoy ga wlokjrozî yötso, e loror bomi kong tjän.

¹¹ «¿Pjây yonde?» le Jesúsde bomi kong. Jesús, e ko Justo bakoe. Tja parkê shäng Sbô ber no pjluo sorê li roy lê oba kong. Bor kjimtagaga löng li tjrêko, judioga löng domerga doglo mya ère döe.

¹² «¿Pjây yonde?» le Epafrasde bomi kong. E bomi kjok eshko so. E parkê Cristo Jesús kong. E syöshhtë Sbô kong bomi kjîshko jlökoyo iyado, pjây mär Sbô go jlökoyo wlo, llêye woyde Sbôre li miydëmi pjlu wlo, shäryëmi eni iyado wlo bakoe.

¹³ Inor om go ga parkê bomi kong kjang iyado, parkê Laodicea sopga, Hierápolis sopga kong eni bakoe.

¹⁴ Lucas, no dwlomnega woydër ara li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong. Demas omle bomi kong eni bakoe.

¹⁵ «¿Yonde?» llêmi Laodicea sopga kong, Ninfa* kong, Jesús tjlökwo kfragaga tön löng ba ushko li kong bakoe.

¹⁶ Kjibokwo ère loromi pjirshko ga ichëmi jek Jesús tjlökwo kfragaga löng Laodicea kjokyo kong, le lok eshko bako wlo. Ga

* 4:15 *Ninfa*, e walê.

kjibokwo ichoror jek ba kong li llêmi pjâyde bakoe.

¹⁷ Pjây tjlê Arquivo kong ga «Pak twara Tjlapgarê bop kong li shäryos pjire» llêmi ba kong eni.

¹⁸ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ère tär bomi kong bor orkwo om go go shara.

Tja sök kjêrshko woyojemi llême.

Rokër Sbô kong ga ba wopjlu li kjîshko ga pjây kjimte ara.

Primera Carta a los Tesalonicenses Kjibokwo ère tara Pablorë Tesalónica sopga kong Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Dënashko ga öör Jesús roy pjlú lë Tesalónica kjokyo. E irgo ga jek öör eshko pjlara obi. Eshko ga Silvano, Timoteo, e söra jek ba tjok. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo iirkonu ara ba kong, ga Pablo töktong ey dwayo.

Jesús tjlökwö kjrägaga löng Tesalónica kjokyo li shdunaba ara. E kjishko ga Pablo jek woydë ba ik obi, gueniyo to jek ame. Eni ga kjibokwo ère tara, twara Timoteo kong, ga ichara jek ba sök epga kong, epga dbokjрэ e go wlo.

Llëbo shäryara Sbörë epga kong pjlú, ga Pablo beno wopjlú e kjishko li tara ba kong. Epga shdunoba ara ëmdë ga Sbö shäng ba tjok li tara ba kong. Dënashko ga Pablo jëktong shäng ba tjok sorë li tara ba kong. Epga ichara mär Jesús go jek këgong këgong. Epga ichara Jesús tjwe iröng obi dbaryo li koshë wopjlú bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorë, Silvano,* Timoteo tjok.

Jesús tjlökwö kjrägaga löng Tesalónica kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjäy Data Sbö nopga, pjäy Tjlapga Jesucristo nopga bakoe.

Rokër Data Sbö kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Llëbo shäryara Tesalónica sopgarë pjlú Sbö kong ara

²⁻³ Pjäy mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga pjäy parkë pjlú Sbö kong. Oblë woydëmi ara kjishko ga llëbo pjlú shäryëmi ba kong. Bi Tjlapga Jesucristo, e koshëmi löng wopjlú iyado kjishko ga llëbo wen tjwe bomi kong owashko ga pjäy wosonkë llëm, pjäy pak shäryë pjlú iyado. E kjishko ga tjawa wopjlú Sbö tjok iyado. Tjawa syöshëtshko ga tjawa syöshëtë bomi kjishko, ga llëye pjlú shäryëmi löng li, e lërwa Data Sbö kong.

⁴⁻⁵ Pjeyoga, pjäy woyde Sbörë ara. Jesucristo tjlökwö roy pjlú lororwa bomi kongshko ga kuromi dö llëm, Sbö dbo ara li inomi bako, ga pjäy kjimtara Sbö Sëyarë tjlökwö li kjрэ jlökoyo. Miydërwa e go ga pjäy kjräga Sbörë om go. Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa opshäryono bomi kong sorë li, e miydëmi löng pjlú.

* **1:1 Silvano**, e kowëba **Silas** bakoe.

⁶ E irgo ga llëbo weno bomi kong owashko ga pjäy kjimtara Sbö Sëyarë beno löng wopjlú. Eni ga tjawa opshäryono sorë li, Tjlapga Jesús opshäryono sorë li, pjäy omshäryono eni bakoe.

⁷ Eni ga llëye shäryoromi pjlú li, e beno pjlú Jesús tjlökwö kjrägaga löng Macedonia kjokyo li kong, löng Acaya kjokyo li kong, omshäryë lok eni bako wlo.

⁸ Bomi kjishko ga Tjlapga Jesús tjlökwö roy shdöktong Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, gueniyo eshko dö llëme. Pjäy mär Sbö go sorë li roy shdöktong kjok kjwang jikong. E kjishko ga pjäy roy lërwa ë kong ame ga pjlú, kura lok tjan kjishko.

⁹⁻¹⁰ Lanyotkëba löng om go ara. Tjawa öötong löng bomi shwoyshko ga tjawa wlojkroromi löng wopjlú. Eshko ga bomi sböpga jyäglo tjeng li rayoromi pjir, ga pjäy optwono Sbö sök së jlökoyo li kong, pjäy parkë ber löng ba kong shara wlo. Jesús, e Sbö Wa woshara Sbörë iröng obi. E bi döga, no shdüzlong dbaryoshko ga shji shdüya Sbörë llëm wlo. Ga Jesús ter tjwe kjok dogo dwayo iröng obi li, e koshimirë löng. Pjäy roy lëba löng eni.

2

Pablo parkono Tesalónica kjokyo sorë

¹ Pjeyoga, miydëmi pjlú ga tjawa jek öör tjeng bomi ik li beno pjlú, owa llëme.

² Miydëmi pjir ga tjawa äätë bomi shwoy llëm obishko ga tjawa löng Filipos kjokyo. Eshko ga tjawa laraba owa ara, llëbo weno borwa kong owa bakoe. Eni ëmdë ga tjawa kjimtara Sbörë ba tjlökwö roy pjlú lë bomi kong, tjawa wloyoga löng ara gueniyo.

³ Tjawa tjlökwo lono pjlo bek eröe. Tjawa diktong löng llëme. Tjawa wotjlino llëbo owa shäryë ë tjok llëme. Eye jyäpgwërwa wlo lororwa llëm bakoe.

⁴ Dënashko ga tjawa tjlina Sbörë, ga tjawa iara beno löng ba tjlökwö roy pjlú laga oba kong. Tjawa tjlëno, nopga ber löng wopjlú borwa tjok wlo llëme. Tjawa tjlëno, Sbö ber wopjlú borwa tjok wlo, shji wotjlik löng llë ya sök wëllë kjishko.

⁵ Miydëmi pjlú ga tjlökwö wolëso ber pjlú oba kong wlo li lorwarë llëme. Miyde Sbörë om go ga tjawa opshäryono nopga to löng dbur tóng ba kong erö wlo wleniyo dik llëm bakoe.

⁶⁻⁷ Tjawa to löng poshrëmi wlo llëm, poshrëya oblërë wlo llëm bakoe. Tjawa Sbö tjlökwö roy lagaga Cristo äska. E kjishko ga pjäy kjwe ichororwa borwa kjimté dbo go ga pjlú. Gueniyo tjawa opshäryono eni llëme. Tjawa opyono beno löng wotöy bomi tjok, mëkëga ba wäga dë wleni.

⁸ Pjāy woydërwa ara. Sbō tjlōkwo roy pjlū lororwa bomi kong wopjlūe. Gueniyo erō llēme. Tjawa wopjlū bomi tjok kjīshko ga tjawa opyono beno lōng llē pogo shāryē bomi kong wlo.

⁹ Pjeyoga, tjawa lōng Sbō tjlōkwo roy pjlū lē bomi kongshko ga ēye kong pak twērwa woydē llēme. E kjīshko ga tjawa parkono shkē dba, tjawa drōno dāw, dli llē wlēk borwa kong wlo. ¿E woyo bomi kong llēmdo?

¹⁰ Pjāy omīno lōng, ga Sbō omīno bakoe. Tjawa lōng pjāy Jesús tjlōkwo kragaga tjokshko ga tjawa jēk lōng pjlo bek, tjawa pogo llēye dret Sbō bokso, nopga bokso bakoe.

¹¹ Miydēmi pjlū ga dataga opshāryē ba wapga tjok sorē ga tjawa opshāryono pjāy kjlara kjlara tjok eni bakoe.

¹² Pjāy poshdunorwa, pjāy dbokjrē wlo, pjāy wosonkē llēm wlo bakoe. Sbō, e tjwō ara, ga pjāy roke ber lōng ba tjok, sōk no pjlūyo iyado lishko. E kjīshko ga pjāy lōng pjlo beke lororwa bomi kong, Sbō ber sōk wopjlū bomi tjok wlo.

¹³ Sbō tjlōkwo roy pjlū li, e nopga ī llēme. E Sbō ī. Ga kuromishko ga tjlōkwo li kjroromi jlōkoyo eni. E kjīshko ga tjawa wopjlū Sbō tjok iyado. Tjlōkwo li kjroromi kjīshko ga pjāy kjlopswara beno wotjlik oblē.

¹⁴ Pjāy shduna bomi pjeyoga eshko so lirē. Sbō tjlōkwo kragaga tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok lōng Judea kjokyo li shdungga ba pjeyoga judiōga obi lirē eni bakoe.

¹⁵ Judiōga ēre, e Tjlapga Jesús zrōga, Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko so li zrōga bakoe. Tjawara ichara lok to kjok shto oblē. Sbō wopjlū ba tjok lok llēme. Epga lōng nopga uunkong wloyo.

¹⁶ Tjawa tjlē woydē nopga judiō llēm wleniyo kong, dōya Sbōrē wloshko ga tjawa ichara lok ba shāryē llēme. Eni ga llēbo owa shāryē lok jek kēgong kēgong. E kjīshko ga Sbō iirkē ara ba kong, ga epga shdūya dōrōe.

Pablo jek woydē Tesalōnica kjokyo obi

¹⁷ Pjeyoga, tjawa opshino jek bomi zlong bāng dwayo dbar kjwōbō ga shji ēng īk llēm, gueniyo pjāy woyotjlinwa ara. Ga pjāy īnwa woydē ara kjīshko ga tjawa drōno ara jek bomi īk wlo.

¹⁸ Tjawa wotjlinō jek bomi īk lororwa. Tja Pablo, tja jek bomi īk loror pjlōbōso, gueniyo tja sona Ārē.

¹⁹ Tjawa lōng Tjlapga Jesús tjwe irōng obi li koshē lōng wopjlūe. Eshko ga tjawa lan wopjlū bomi kjīshko ba tjok, tjlōkwo lororwa bomi kong li kjroromi jlōkoyo kjīshko.

²⁰ Jlōkoyo ga bomi kjīshko ga tjawa lōng wopjlū, woowa llēme.

3

Timoteo oōr ba īk

¹⁻² Eni ga pjāy roy tjwe koshērwa woydē ameshko ga Timoteo ichororwa jek bomi īk, ga tjawara beno tjeng Atenas kjokyo tjoksa. Timoteo, e bi kjlara, e parkē shāng Sbō kong, Cristo roy pjlū lē oba kong borwa tjok. Ichororwa jek bomi kjimtē, pjāy mār Jesús go jek kēgong wlo,

³ llēbo tjwe kjang bomi kongshko ga pjāy wotjlik Jesús rayē llēm wlo. Shji shdungoba song eni, e miydēmi lōng pjlūe.

⁴ Tjawa lōng bomi tjok obishko ga llēbo wen tjwe bi kong owa ara lororwa bomi kong. Ga miydēmi ga shāryono eni.

⁵ E kjīshko ga llēye koshoror ame, ga tja no ichono bomi īk, pjāy mār lōng Jesús gore īya wlo. Pjāy woyotjlin ara, pjāy jyāpgwara Ārē ga pak shāryororwa li beno tjwō ame, e bangkjrotē.

⁶ Gueniyo ga Timoteo tek shrono shāng irōng obishko ga pjāy roy sōra pjlūe. Pjāy mār lōng Jesús go iyado le. Pjāy ēng woydē ara kar kar le. Tjawa woyotjlini, woydēmi lōng iyado le. Tjawa imi woydē ara, pjāy īnwa woydē sorē ga eni le bakoe.

⁷ Pjeyoga, llēbo wen borwa kong owa ara. Gueniyo ga tjawa ber lōng wopjlū, pjāy mār lōng Jesús go li roy shrono borwa kong kjīshko.

⁸ Pjāy mār lōng Tjlapga Jesús go jlōkoyo li roy kurorwa. E kjīshko ga tjawa beno lōng wopjlū anmoyō.

⁹ Tjawa wopjlū Sbō tjok ara bomi kjīshko. Tjawa syōstē Sbō kong bomi kjīshkoshko ga tjawa wopjlū erā.

¹⁰ Shkē dba ga rokērwa ba kong ga tjawa kjimte āar bomi īk obi wlo, pjāy kjimtērwa mār Jesús go jek kēgong wlo bakoe.

¹¹⁻¹³ Woydērwa ga bi Data Sbō, bi Tjlapga Jesús, tjawa kjimte āar bomi īk wlo. Rokērwa Tjlapga kong ga pjāy kjimte ēng woydē ara kar kar jek kēgong, pjāy kjimte oblē woydē ara, pjāy woydērwa sorē ga eni, pjāy ie ber lōng wokjang jek kēgong, pjāy jēk lōng pjlo bek wlo, Tjlapga Jesús tjwe irōng ba nopga iak beno tjeng dboy Sbō kong li tjokshko ga pjāy pogo llēye dret bi Data Sbō bokso wlo. Rokērwa uunkong eni.

4

Shji jēk sorē, Sbō ber wopjlū bi tjok wlo

¹ Era eni ga pjeyoga, tjawa ichara Tjlapga Jesús dē tjlōkwo lē bomi kong jkrina obi. Dēnashko ga pjāy pīnorwa jēk sorē, Sbō ber wopjlū bomi tjok wlo, ga shāryēmi lōng eni. Gueniyo ga rokērwa bomi kong ga shāryēmi eni jek kēgong kēgong anmoyō.

² Miydēmi pjlū ga tjlōkwo lororwa bomi kongshko ga tjawa ichaga Tjlapga Jesús dē.

³ Llēye woyde Sbōrē li, e eni: Pjāy jēk lōng pjlo bek ba bokso iyado; shji orkwosmono ē tjok llēm ga shji pē ba tjok llēme;

⁴ llëbo owa shäryëy bi doyo om go li go llëme; pjây opdë yôtso, pjlo bek dey;

⁵ nopga Sbô miydë llëm wleniyo söya ba wotjlik owa lirë, llëbo owa shäryë ba doyo go, gueniyo shji omshäryë baïya dik llëme.

⁶ Shji shdüya Sbörë jlökoyo llëbo ëre kjishko. E lororwa bomi kong tjän. E kjishko ga llëbo shäryëy eni oblë kong llëm, ëye jyäpgwëy, llëbo owa shäryë wlo llëm bakoe.

⁷ Shji rokara Sbörë, shji ber löng llëbo bëy shäryë wlo, shji ber löng llëbo owa shäryë wlo llëme.

⁸ Eni ga ëye tjlökwë ëre kjrë woydë llëm ga llëbo owa shäryë shäng nopga kong llëm, shäryë shäng Sbô kong. Sbô Sëya twaga bomi kong li, Sbô li e.

⁹ Pjây pina Sbörë om go ëng woydë ara kar kar, epenga dö wleni. Eni kuzong ga llëbo tërwa bomi kong kjibokwo go e kjishko llëno llëme.

¹⁰ Shäryëmi löng eni pjeyoga löng Macedonia kjokyo uunkong li tjok. Pjeyoga, rokërwa bomi kong ga shäryozï eni jek këgong këgong annoyö.

¹¹⁻¹² Pjây parkos wlëp bomi orkwo om go go, oblë barwëmi llëm wlo. Pjây mär oblë go llëm, pjây mär bomi pak om go li go shara, lororwa bomi kong sorë li eni. Shäryozï eni, pjây bangkjre nopga oblërë wlo.

Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo

¹³ Pjeyoga, no shinmotkono irgo ga llëye wen ba tjok dö li woydërwa ga miydëmi. Èye wolonoshko ga pjây ber löng woydë, nopga llëbo koshë löng llëm wleniyo dik llëme.

¹⁴ Miydëy pjlu ga Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi. E kjishko ga miydëy ga ëye mär löng Jesús go ga wolono ga woshre Sbörë Jesús tjok eni bakoe.

¹⁵ E kjishko ga lërwa bomi kong ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga shji löng së obi li jem wolono tjeng li bäm go llëme. Tjlökwë ëre laga Tjlapga Jesúsde.

¹⁶ Eshko ga Tjlapga Jesús om go li ter tjwe kjok dogo dwayo, ga öö le jlökoyo, bi ichokdo. Eshko ga ba parkaga kjok dogo so kägäyo li tjlä. Sbô wli, e pjlukyo kuy bakoe. Eshko ga ëye tönno beno tjeng Cristo tjok, ga wolono tjeng ga woshre bäm go.

¹⁷ E irgo ga shji beno löng së li, shji söya jem ba tjok pjäng sho roshko, ga shji ëng dowlëk Tjlapga li tjok eshko. Eshko jek lëkong ga shji ber löng ba tjok.

¹⁸ Tjlökwë ëre lözi ëng kong, pjây wokjang wlo.

5

¹ Pjeyoga, llëbo ëre shäryë llono, kjok orë, e tërwa bomi kong llëno llëme.

² Miydëmi pjlu ga Tjlapga Jesús, e tjwe, koshëy löng llëmshko, oba tjwe lürkë shkë wleni.

³ «Shji löng pjluë» lëbashko ga ba pjikklo li tjwe eshko, walë wloshko döro ga shara swlorë wleni. Eshko ga ëye där kjlara llëme.

⁴ Pjeyoga, nopga tjwe llëbo lüyotkëshko ga shji wlëya löng «jllë!» lëy. Gueniyo pjây löng kjok ro sï roy wleni llëme. E kjishko ga Tjlapga li tjweshko ga pjây wlëya löng «jllë!» lëmi eni llëme.

⁵ Pjây dba so, shji shkë so llëme.

⁶ E kjishko ga e woyotjlimi löng iyado. Nopga oblë omwoyotjlik llëm, löng pë wleni. Gueniyo pjây opshäryë eni llëme. Woyde ga shji löng sjëk iyado. Llëbo shäryëyshko ga woyde ga woyotjliy yôtso guing.

⁷ Èye pë ga pë shkë. Èye nelötkë ä ga nelötkë shkë.

⁸ Gueniyo shji dba so ëre, woyde ga shji llëbo shäryë ga woyotjliy yôtso guing. Shji mär Jesús go, nopga woydëy ara bakoe. Shäryëy eni, shji opwlikë wlo, ëngkjwagaga opwlikë ba worbu wlikoklo go wleni. Shji döya Sbörë llono, e koshojdë. Shäryëy eni, shji opwlikë wlo, ëngkjwagaga opwlikë ba kã wlikoklo go wleni.

⁹ Shji kjrara Sbörë, shji döya Tjlapga Jesu-cristorë wlo, shji shdüya wlo llëme.

¹⁰ Jesucristo wolono bi kjishko. E kjishko ga tjwe iröng obishko ga shji wolono tjeng li, shji löng së obi li, shji söya uunkong ber tjeng ba tjok iyado wlo.

¹¹ E kjishko ga pjây ëng kjimtos kar kar, pjây wokjankë jek këgong këgong wlo, tek shäryëmi löng sorë ga eni.

Jesús tjlökwë kjrägaga jëk ëng tjok sorë

¹²⁻¹³ Pjeyoga, nopga kjrara Tjlapga Jesúsde parkë bomi trëko wlo. Epga, e bomi kägäyo, bomi poshdungga bakoe. Löng parkë ara. E kjishko ga bangkjrozï, tjwlo ara lozi, woydozi ara bakoe. Pjây löng wopjlu ëng tjok kar kare.

¹⁴ Rokërwa bomi kong ga nopga parkë woydë llëm löng li poshdüzï jlökoyo. Nopga kjimtakö li kjimtoziä. Nopga wosong li kjim-tozi, wokjankë wlo. Pjây kwleya oblë kjimté maling llëme.

¹⁵ Pjây sjëke. Llëbo owa shäryëba bomi kongshko ga pjây omshäryë ba kong eni llëme. Pjây llëbo shäryos pjlu ëng kong iyado, shäryozï oblë kong eni bakoe.

¹⁶ Pjây löng wopjlu iyado.

¹⁷ Pjây syöshhtë Sbô kong kjok orë pogo.

¹⁸ Pjây wopjlu Sbô tjok llëbo uunkong kjishko. Woyde Sbörë ga ëye tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok ga omshäryë eni.

¹⁹ Sbô Sëya pak li, e söy llëme.

²⁰ «Tjlökwë lara Sbô Sëyarë bor kong li lër bomi kong» le ërëshko ga kuy llëme lëy llëme.

²¹ E kuzi, woyotjlizi yôtso dey. E irgo ga tjlökwë li bek wleni ga e kjromirë,

²² gueniyo tjlökwë li owa wleni ga e kjrëy llëme.

²³ Shji lōng wlēp laga Sbörë. Ga woydërwa ga pjây ie Sbörë om go ber tjeng dboy ba kong, pjây jëk lōng pjlo bek ba bokso wlo. Ga bomi sêya, bomi wotjlik, bomi doyo, e de yōtso, bi Tjlapga Jesucristo tjwe irōng obi dbaryoshko ga pjây pogo llëye dret ba bokso wlo.

²⁴ Pjây rokara Sbörë, ga pjây raye llëme. Shärye eni e kjishko.

Kjibokwo pjirzlong

²⁵ Pjeyoga, pjây syōshtë Sbō kong borwa kjishko.

²⁶ Pjây woydërwa ara. Eni ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlúe.

²⁷ Rokër bomi kong ga kjibokwo ëre lëmi pjeyoga uunkong kong. Woyde Tjlapga Jesúsde eni.

²⁸ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte ara.

Segunda Carta a los Tesalonicenses Kjibokwo ère tara Pablorè Tesalónica soppa kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús àska wleniyo. Jesús wolono, ga woshrara Sbòrè iròng obi irgo ga to jem kjok dogo. Eshko ga tjlè ba tjlòkwo kjrágaga kong ga llono ga tjwe iròng obi le. Tesalónica kjokyo ga no kjone kjone to löng tjlè ga Jesús shrono shäng iròng obi tjän, e kjishko eppa parkè ame ga pjluè le eni. Kuya lok ga Jesús tjlòkwo kjrágaga löng eshko li kjone kjone omtjlòkwo kjrono, ga parkono lok ame.

E kjishko ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong, llèbo ère llgweya wlo, Jesús tjwe iròng obi sorè li miyde lok wlo. Jesús tjwayde iròng llèm obi li tara ba kong. Bäm go ga domer tjwe kjlara obi Ä dbo li tjok, ga nopga jyäpgwe ara li tara ba kong. Jesús tjwe iròng obishko ga èye mär löng Jesús go llèm li shdüya kjang li tara ba kong. Ga eppa ichara ber löng parkè, Jesús shrono iròng obi guing.

Dënashko ga kjibokwo ichara Pablorè eppa kong kjwara. Ère tjok ga kjwo pjök.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, Silvano,* Timoteo tjok.

Jesús tjlòkwo kjrágaga löng Tesalónica kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjäy Data Sbò nopga, pjäy Tjlapga Jesucristo nopga bakoe.

² Rokërwa Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Tjlapga Jesús tjwe iròng obi dbaryo

³⁻⁴ Pjeyoga, pjäy mär Jesucristo go jek kègong, pjäy uunkong èng woydè ara kar kar jek kègong bakoe. E kjishko ga bëy wlo ga tjawa wopjlu Sbò tjok iyado. Llèbo wen tjwe bomi kong owa ara. Pjäy shdungoba ara. Gueniyo ga pjäy mär ber löng Jesús go iyado, ba tjlòkwo rayèmi llème. E kjishko ga tjawa lan Sbò tjlòkwo kjrágaga tjok kjok shto oblèshko ga pjäy lanyotkërwa wopjluè.

⁵ Pjäy shdungoba eni kjishko ga miydëy ga Sbò tjwe no llgweya li, e pjlo beke. Nopga llgweyashko ga pjäy ie Sbòrè ber löng ba nopga iyado wlo.

⁶ Bek ga bomi shdungaga löng li shdüya,

⁷ ga pjäy shdung löng li ie woshtë, tjawa bakoe. Ère shärye Tjlapga Jesúsde wen iök pjè jong ri ri roshko ba parkagaga kjok dogo so dbo ara wleniyo tjok jä.

* 1:1 Silvano, e kowèba Silas bakoe.

⁸ Tjwe èye Sbò miydè woydè llèm li, Tjlapga Jesucristo tjlòkwo pjlu li kjrono llèm li, e shdungga.

⁹ Eppa, e shdüya iyado, dbuya to pjola Tjlapga Jesús bokshto dwayo. Ba dbo kälä äga lok ame.

¹⁰ Tjlapga li tjwe dbaryo lishko ga e poshrëya ba nopga baäyarè. Eshko ga yèy le lok ba tjlòkwo kjrágaga uunkongdè, pjäy omlè eni bako, tjlòkwo lororwa bomi kong li kjroromi kjishko.

¹¹ Eni ga tjawa syòshhtë iyado bomi kjishko. Pjäy rokara Sbòrè ber ba nopga wlo, ga rokërwa ba kong ga pjäy kjimte jèk pjlo bek, e ber wopjlu bomi tjok wlo. Pjäy mär Jesús go. E kjishko ga pjäy pak pjlu shäryè woydè Sbò kong. Eni ga rokërwa ba kong ga pjäy kong dbo twe, bomi pak pjlu li shäryèmi wlo.

¹² Pjäy jèk pjlo bek eni ga bi Tjlapga Jesús ko ièba ber kësbang, tjwlo ara bomi kjishko. Ga pjäy ie ber tjwlo ara bakoe. Llèbo uunkong ère shäryè bi Sbò wopjlu li kjishko, Tjlapga Jesucristo wopjlu li kjishko bakoe.

2

Llèbo owa li sogo

¹⁻² Pjeyoga, Tjlapga Jesucristo tjwe iròng obi, shji tÿya ber löng ba tjok wlo. Gueniyo kjone kjone tjlè ga «Tjlapga li shrono iròng tjän» le. Laga Sbò Sëyarè le bomi kong, laga tjawarè le bomi kong, kjibokwo ichaga tjawarè le bomi kong bakoe. Gueniyo jlò lémi llèm, pjäy opshgawè e go llèm bakoe.

³ Pjäy jyäpgwèba llè kjiy llème. Bäm go ga nopga opyè ber Sbò wloyo. E irgo ga Jesús tjwe iròng obi dbaryo li äätè llèm obishko ga llèbo owa sogo li wen tjwe eshko. Weno shäng jer wlo li e.

⁴ E opyè ber Sbò wloyo, llèbo poshrèkoba Sbò wleni li moskwo bakoe. Woyde ga e poshrëydèba dë. Eshko ga opzrèk jek äär ber sòk Sbò u jong Jerusalén kjokyo li roshko, ga tjlè oba kong ga «Sbò li tja» le.

⁵ Tja shäng bomi tjok obishko ga llèbo ère loror bomi kong. ¿E woyo bomi kong llèmdo?

⁶ Dbar iara Sbòrè, llèbo owa sogo li wen wlo. Gueniyo shaga shäng kjlara, ba dbar li äätè llèm obi wopro ga tjwe llèm wlo. Ba shaga li è miydèmi tjän.

⁷ Sbò moskwo löng parkè ara tjän, gueniyo ga llèbo owa sogo li wen tjwe llèm, ba shaga li kjara Sbòrè guing.

⁸ Eni ga llèbo owa sogo li wen eshko jä. Gueniyo Tjlapga Jesús tjwe iròng obishko ga ba kjamo pjlukyo go dô ga e pjiya ber drete. Ikoba e goshko ga ba dbo li kësbang anmoyò.

⁹ Llèbo owa sogo li tjweshko ga kong dbo twaga Ärè. Llèbo iydèba llèm wleniyo shärye oblè oblè. Ga oba jyäpgwe e go.

¹⁰⁻¹² Owa shärye llë pogo, nopga pjir tjeng li jyäpge e go wlo. Nopga li pjir, tjlökwo bek li woydara llëm kjishko. Tjlökwo li kjrara kjwe ga döktong e go. Gueniyo tjlökwo bek li kjrara llëme. Llëbo owa shäryara löng wopjlúe. E kjishko ga raye Sbörë ga jyäpge llëbo owa lirë, tjlökwo bek llëm li kjre lok wlo, epga ber shdungko wlo.

Shji löng wokjang ÿyado

¹³⁻¹⁴ Pjeyoga, pjäy woyle Sbörë ara. Pjäy kjrara tek dämärshko, pjäy döya wlo. Ga Jesús tjlökwo roy pjlú lororwa bomi kong. E go ga pjäy rokara Sbörë, ga tjlökwo bek li kjroromi, ga pjäy iara Sbö Sëyarë jëk löng pjlo bek Sbö bokso. Pjäy döra eni, bi Tjlapga Jesucristo tjlwö ara li ber bomi kong bako wlo. E kjishko ga bëy wlo ga tjawa wopjlú Sbö tjok ÿyado.

¹⁵ Eni ga pjeyoga, pjäy löng wokjang ÿyado. Tjlökwo lororwa bomi kong li, tjlökwo tororwa, ichororwa jek bomi kong li, e woyojemi llëme.

¹⁶ Bi Tjlapga Jesucristo, bi Data Sbö, shji woyle lok ara. Ba wopjlú li kjishko ga shji ie lok dbokjrë ÿyado, shji wosonkë llëm wlo, shji ie ber löng ba koshé wopjlú wlo bakoe.

¹⁷ Eni ga woylewra ga pjäy ie lok dbokjrë, pjäy wosonkë llëm wlo, ba tjlökwo roy pjlú lémi ÿyado wlo, llëbo pjlú li shäryëmi ÿyado wlo bakoe.

3

«Pjäy syöshhtë borwa kong» lara Pablorë

¹ Era eni ga pjeyoga, pjäy syöshhtë Sbö kong borwa kjishko, Tjlapga Jesús tjlökwo roy shdär kjone pogo wlo, tjlökwo li kjrëba wopjlú wlo bako, pjäy omkjrono sorë ga eni.

² Nopga mär Jesús go uunkong llëme. Kjone kjone owa, wotjlik llëbo shäryë borwa kong owa. E kjishko ga pjäy syöshhtë borwa kjishko, tjawa döya Sbörë ba wloshko dwayo wlo.

³ Gueniyo Tjlapga li, llëye le li shärye eni. Ga pjäy ie ber löng wokjang ÿyado, pjäy wlike, pjäy lon ber tjeng Ä wloshko llëm wlo.

⁴ Miydërwa ga pjäy kjimte Tjlapga lirë shäng, tjlökwo lororwa bomi kong li shäryëmi löng ÿyado, ga rayëmi llëme.

⁵ Woydërwa ga pjäy kjimte Tjlapga lirë oblë woyle ara wlo, shji woyle Sbörë sorë ga eni, ga pjäy kjimte, llëbo wen bomi kong owashko ga pjäy wokjang wlo, Cristo i dik.

Shji shmi ara llëme

⁶ Pjeyoga, kjone kjone shmi ara löng bomi tjrëko, tjlökwo pinorwa bomi kong li kole löng llëme. Bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga lërwa bomi kong jlokoye ga pjäy jëk lok ba tjok llëme.

⁷ Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa jëktong sorë li miydëmi pjlúe. Bëy wlo ga pjäy

jëk eni bakoe. Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa shmirkono llëme.

⁸ Æye dli uororwa iguing llëme. Tjawa parkono shkë dba, ëye barwërwa llëm wlo.

⁹ Pjäy ichororwa borwa kjimté dbo go kjwe ga pjlúe. Gueniyo shäryororwa eni llëm, tjawa imi wlo, pjäy omshäryë eni bako wlo.

¹⁰ Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa tjlë bomi kong ga «Æye parkë llëm ga ië llëm bakoe» lërwa eni.

¹¹ Gueniyo roy kurorwa ga pjäy kjone kjone shmi ara, parkë llëm, oblë lanyotke erä.

¹² Tjlapga Jesucristo ko goshko ga nopga lërwa löng li ichërwa parkë, ba dli tjlwëya lok e go wlo.

¹³ Pjeyoga, pjäy kwleya llëbo pjlú shäryë llëme.

¹⁴ Æye kjibokwo tororwa bomi kong ëre kolë llëm ga pjäy jëk lok ba tjok ame, epga lökkjrë e go wlo.

¹⁵ Gueniyo iëmi ber bomi moskwo llëm, poshdüzï bomi kjlara wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁶ Shji löng wlëp laga Tjlapgarë. Eni ga woylewra ga Tjlapga om go li ber löng bomi tjok ÿyado, ga pjäy ie ber löng wlëp, llë pogo wen tjwe bomi kong gueniyo.

¹⁷ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ëre tër bomi kong bor orkwo om go go shara. Kjibokwo ichër ë kongshko ga tja sgara ba të jüni.

¹⁸ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy uunkong kjimte ara.

Primera Carta a Timoteo Kjibokwo ère tara Pablorè Timoteo kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Timoteo. E data Grecia so, meké judío. Dëna mite obishko ga sök Listra kjokyo. Eshko ga Jesús roy pjlú lara Pablorèshko ga tjlòkwo kjrara. E irgo ga e kjrara Pablorè beno shäng parkè ba tjok, tak pjang Hechos 16.1-4 go sorè li eni. E irgo ga parkono ara Jesús roy pjlú lè kjok shto oblè oblè.

Pjlara ga parkè shäng Èfeso kjokyo, Jesús tjlòkwo kjrara göng eshko li kägäyo. Sök eshkoshko ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong. Woyde ga Jesús tjlòkwo kjrara kägäyoga parkè sorè li tara ba kong. Nopga wley pak oblè oblè shäryè sorè li tara ba kong. Llèbo owa shärye Jesús tjlòkwo kjrara göng eshkorè li llgweya sorè li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Sbò, e bi döga. Koshëy göng li, e Cristo Jesús. Tja kjrara, ichara lok ber ba tjlòkwo roy laga Cristo Jesús äska.

² Timoteo, kjibokwo ère ichër jek bop kong. Pja mär Cristo Jesús go, pinor bop kong sorè li eni. E kjishko ga pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbò kong, bi Tjlapga Cristo Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pja kjimte lok ara, pja songe le iyado, pja ie lok ber shäng wlèp bakoe.

Nopga oba ping tjlòkwo bek llèm li go wleniyo

³⁻⁴ Èfeso kjokyo ga kjong kjong göng oba ping tjlòkwo bek llèm li go. Tja jek öör Macedonia kjokyoshko ga pja rokoror ber sök Èfeso kjokyo wlo. Pja ichoror tjlè nopga göng eshko li kong ga «Tjìkwo bek llèm li lèy ame. Llèbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong li lèy ame. E jyò bakoe. Ga pjäy kjlara kjlara tjëyo kjone dey li, lèy ga pjir llème. E kjishko ga e lanyotkëy ame. E lanyotkoromi ga oba ènglè kar kar erä. Woyde Sbörè ga shji mär ba go shara, shji ber göng ba pak li shäryè wlo.»

⁵ Pja ichoror eni, shji Jesús tjlòkwo kjrara göng eshko ara kar kar wlo. Shji èng woydè wlo ga woyde ga llèye owa woyotjlüy llèm, llèbo pjlú miydëy li shäryèy eni, shji mär Jesús go jìkoyo bakoe.

⁶ Kjong kjong omshäryè göng ame. Llèbo tjwlò llèm li lanyotke beno göng eröe.

⁷ Opyè woydè ber göng no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdè li go. Le göng jìlò wleni, gueniyo jìkoyo ga llèye le göng li, e llè loklo miydè göng llème.

⁸ Miydëy pjlú ga kjok llgwekklo li, e pjlúe. Gueniyo llèno wlo, woyde ga miydëy pjlú guing.

⁹ Kjok llgwekklo li, e twara Sbörè beno oba jèk göng pjlò bëy li llgwekklo llèm, e twara beno oba jèk göng llèbo owa shäryè li llgwekklo. E beno èye kjok llgwekklo kolè llèm li llgwekklo, èye llèbo owa shäryako llèm li miydè pjlú gueniyo shärye enido li llgwekklo, èye, ba kong ga Sbò tjwlò llèm li llgwekklo, èye owa shäryè enido li llgwekklo, èye Sbò kolè llèm li llgwekklo, èye Sbò bangkjirè llèm li llgwekklo, èye ba data, ba meké zròk li llgwekklo, èye no oblè zròk li llgwekklo,

¹⁰ èye pè no orkwosmono ba tjok llèm tjok li llgwekklo, domer pè domer oblè tjok li llgwekklo, èye no shak ga soyneya oblè kong ä li llgwekklo, èye jyörkè ä li llgwekklo, èye tjlè jìkoyo gueniyo oblè jyöyotke shdungoba wlo ä li llgwekklo bakoe. Shärye enishko ga tjlòkwo bek li shäryayde göng llème.

¹¹ Tja kjrara, ichara Sbörè ba tjlòkwo roy pjlú lè oba kong. Sbò, e wopjlúe.

Pablo kjimtara Tjlapgarè ara

¹²⁻¹³ Dënashko ga Sbò läywër shäng owa, ba tjlòkwo kjrara irpjan shäng, llèbo owa shäryèr ba kong wlo. Gueniyo eshko ga tja songe lara Sbörè, llèye shäryèr shäng li owa miydoror shäng llèm kjishko, ba tjlòkwo kjrotè llèm obi kjishko bakoe. Eni èmdè ga tja ina bi pjluyo Cristo Jesúsdè ga parkaga pjlú wleniyo, ga tja iara beno shäng ba parkaga shara, tja kong dbo twara shäryèr wlo. E kjishko ga tja wopjlú ba tjok.

¹⁴ Tjlapga wopjlú li kjishko ga tja kjimtara ara anmoyò. Tja tóna beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga tja iara beno shäng mär ba go, ga tja iara oblè woydè ara baña dik.

¹⁵ «Cristo Jesús öör kjok ère kjing go nopga owa li döga» lèba eni iyadoe. E eni jìlòe. Tjìkwo ère kjrako. Tjara llèbo owa shäryono ara, oba uunkong kjinmo.

¹⁶ Tja owa anmoyò kjishko ga tja songe lara Sbörè, ga tja kjimtara, iya nopga mär göng ba go lirè wlo. E go ga miydè lok ga Jesucristo, e iirkè bi kong maling llèm, ga èye omtjìkwo kjrè ga kjimte, ga ie ber göng sè iyado ba tjok bakoe.

¹⁷ E kjishko ga Sbò, e poshrëy, ièy ber kësbang, tjwlò ara iyado. Bi pjluyo sök iyado, wolon llèm, igöy llèm, Sbò kjlaraso li e. Ber eni.

¹⁸ Timoteo, pja bor wa wleni. Dënashko ga pja parkè Sbò kong sorè lara Sbörè bi pjeyoga kjone kjone kong, ga epga omloño bi kong. Tjìkwo lèr bop kong shäryèp wlo li

ère, e lër bop kong, pak lara lok tek dënashko li shäryëp pjlú anmoyô wlo.

¹⁹ Eni ga pja mär shäng Jesús go jlökoyo, ga llëbo pjlú miydëp li shäryëp eni. Kjone kjone omshäryono eni llëme. E kjishko ga epga jëk Sbô tjok ame.

²⁰ Himeneo omshäryono eni, Alejandro bakoe. E kjishko ga ioror beno tjeng Ä wloshko. E goshko ga opping bi Sbô, e läywe owa ame wlo.

2

Shji syöshhtë sorë

¹ Bäm go ga rokër bop kong ga pja syöshstos Sbô kong nopga uunkong kjishko. Rokos ba kong ga epga kjimte wlo. Ga llëbo pjlú shäryara li kjishko ga pja tjlë ba kong ga «Tja wopjlu bop tjok» lëp ba kong eni.

² Pja syöshhtë pjlupga kjishko, no ichagaga kjishko bako, shji ber löng wlëp wlo, shji barwe lok llëm wlo bakoe. Eni ga Sbô poshrëy ga pjlú, llëye woyde Sbörë li shäryëy ga pjlú bakoe.

³ Shji syöshhtë eni, e pjlúe. Shäryëy eni ga Sbô bi döga ber wopjlu bi tjok.

⁴ Woyde ga nopga där uunkong. Woyde ga tjlökwo bek li miyde lok wëllë bakoe. Tjlökwo bek li, e eni:

⁵ Sbô, e kjlaraso; bi iaga ber löng wlëp Sbô tjok li, e kjlaraso bakoe; domer Cristo Jesús li e;

⁶ e optwono wolono, ber nopga uunkong potjwlëkklo wlo, epga där wlo. Tjlökwo ère dbaryo iara Sbörë beno li öötong tjän.

⁷ E kjishko ga tja ichara ba roy shdök, tja iara beno shäng ba tjlökwo roy laga Jesús äska. Tja shäng jyörkë llëme. Tja tjlë shäng beke. Tja ichara tjlökwo bek li roy lë nopga judío llëm wleniyo kong, shji mär Jesús go sorë li lër ba kong bakoe.

⁸ Woydër ga nopga löng kjok kjwang jikong syöshhtë Sbô kong. Gueniyo ga orkwo poyong syöshhtë wloshko ga woydër ga wotjlik bëy, iirkë è kong llëm, èng dboryë kar kar iir go llëm bakoe.

⁹ Walëga, e woydër ga shwong pjung pjlo bek, yötsö. Wotjlik doyë, opyë shäng oba bokso wolësowa anmoyô, iya domergarë wlo ga owa. Opyë ber wolësowa wlo le ga käckzong poshäre ara anmoyô, dbur sho shöylör pje ara, shwong tjwlö ara wleniyo pjüya ga owa.

¹⁰ Opyë ber wolësowa wlo ga woydër ga llëbo pjlú shäryayde dey. Walëga Sbô poshrëga le ga woyde ga wotjlik eni.

¹¹ Èye shäng Sbô tjlökwo roy lëshko ga woyde ga kuya walëgarë löng kjing, dborye lok llëme.

¹² Nopga èng tönö löng Sbô tjlökwo roy lë èng kongshko ga walëga ichër domerga ping llëme. Domerga ichaga ber walërë llëme.

E kjishko ga woydër ga kuya walëgarë löng kjing erä.

¹³ Adán, e shäryara Sbörë bäm go. Eva, e shäryara ba irgo.

¹⁴ Jyäpgwara Ärë li, e Adán llëme. Evara jyäpgwara, ga llëbo owa shäryara.

¹⁵ Gueniyo walëga, e döya wlo jlöe. Gueniyo ga iara beno wapga weng wlo, wapga dë wlo. Woyde ga mär Sbô go, oba woydë pjlú, jëklöng pjlo bek Sbô bokso, ikoba pjlú wlo. Shärye lok enira där.

3

Jesús tjlökwo kjruga kägäyoga

¹ Oba tjlë ga «Èye wotjlik opyë ber sök Jesús tjlökwo kjruga kägäyo ga wotjlik llëbo shäryë pjlúe» lëba eni. E eni jlöe. Tjlökwo ère kjrako.

² Eni ga èye pak ère shäryë wlo ga woyde ga e llëbo owa shäryono lëba ga äe. Woyde ga boy kjlaraso. Woyde ga llëbo shärye ga woyotjliya yötsö guing, jëk shäng yötsö, pjlo bek, bangkjërëba wlo. Woyde ga èbo tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlu iyado. Woyde ga oba ping pjlú wleniyo.

³ Woyde ga nelötkë ä wleniyo llëm, èngkjwë ä wleniyo llëm bakoe. Woyde ga shäng wopjlu wleniyo, èng dboryë oblë tjok ä wleniyo llëm, dbur siyo llëm wleniyo bakoe.

⁴ Woyde ga ba pjeoyoga löng ushko li de sök pjlo bek. Woyde ga e köle, bangkjre ba wapgarë pjlúe.

⁵ ¿Shärye ba ushko eni llëm ga Sbô tjlökwo kjruga de sorëro?

⁶ Jesús tjlökwo kjruga löng kjwlë jä wleniyo, e iëy ber no kägäyo wlo llëme. Llëm ga ioroy wleni ga wotjlik owa kjwe, «Tja tjwlö ara» le ba pjlúshko Ä dik, ga ber shdungko bakoe.

⁷ Woyde Ärë ga Sbô tjlökwo iëba ber tjwlö llëme. E kjishko ga woyde Sbörë ga tjlökwo kjruga kägäyo li, e bangkjre tjlökwo kjruga llëm wleniyo lirë bako, lanyotke lok owa ga ä wlo, Sbô tjlökwo iëba ber tjwlö ara wlo.

Jesús tjlökwo kjruga kägäyo kjimtaga

⁸ Woyde ga Jesús tjlökwo kjruga kägäyo li kjimtaga ber löng eni bakoe. Woyde ga jëk löng pjlo bek, bangkjërëba wlo. Woyde ga tjlë bëy wleniyo, nelötkë ä wleniyo llëm, dbur shak jyö go ä wleniyo llëm bakoe.

⁹ Woyde ga tjlökwo pina Sbörë bi kong li, e söya lok jlökoyo, jëk e go. Woyde ga llëbo pjlú miyde li shärye eni iyado bakoe.

¹⁰ Woyde ga tjliy bäm go guing. İnoy ga llëye owa shärye llëm ga ber tjlökwo kjruga kägäyo kjimtaga eshko jä.

¹¹ Woyde ga walëga ber löng eni bakoe. Woyde ga jëk löng pjlo bek, bangkjërëba wlo. Woyde ga no läywe owa ä wleniyo llëme. Woyde ga llëbo shärye ga woyotjliya yötsö

guing wleniyo. Woyde ga llëye le ë kong ga shärye eni wleniyo bakoe.

¹² Tjllökwö kjruga kägäyo kjimtaga li, e woyde ga boy kjlaraso. Woyde ga ba wapga, ba pjeyoga löng ba ushko li, e de sök pjlo bek.

¹³ Llëbo pjllü shäryara ba pakshko ga iëba ber tjwlö ara. Eni ga shji mär Cristo Jesús go sorë le oba kong, ga llëye bangkjre llëme.

Jesús tjllökwö, e tjwlö ara anmoyö

¹⁴⁻¹⁵ Tja wotjllik jek bop ik maling, gueniyo tja jek llono miydër llëme. E kjishko ga tja jek äar maling llëm wleni ga kjibokwo ëre tër, ichër jek bop kong, woyde Sbörë ga ba wapga jek sorë li miydëp kjibokwo ëre go wlo. Shji Jesús tjllökwö kjruga, shji Sbö wapga. Sbö sök iyado. Ga ba tjllökwö bek li, e twara beno bi kong, söy wlo, e jlöe lëy oblë kong wlo bakoe.

¹⁶ Ba tjllökwö jnena Sbörë li, e pina bi kong. Tjllökwö ëre tjwlö ara anmoyö jlökoyo. Ère eni:

Jesucristo, e weno shäng kjok ëre kjing go so no kjoyoe.

E beno pjlo bek Sbö bokso li pina Sbö Sëyarë oba kong.

E Ìna Sbö parkagaga kjok dogo sorë.

Roy laraba tjëyoga oblë oblë kong kjok kjwang jikong.

Tjllökwö kjararaba kjok ëre kjing go.

Ga söra Sbörë to jem kjok dogo.

4

Tjllökwö bek llëme

¹ Sbö Sëya tjlä bi kong wëllë ga «Dbar tjeve kjwara ga kjone kjone, tjllökwö pimi löng li, e söya lok ame. Eshko ga jyäpwe Ä sëyagarë, ga sëya li tjllökwö kjradyde shara» le.

² Tjllökwö owa li, e laga nopga jyö ä wleniyorë. Llëbo owa shärye lokshko ga bangyore ba kong ame.

³ Epga tjlä ga «Shji orkwosmok ga owa» le eni, «Dli, e uako uunkong llëme» le eni bakoe. Eshko ga jyörkonoe. Dli llë pogo, e iara Sbörë beno uëy wlo. Ga shji tjllökwö bek li kjruga, dli llë uëyshko ga woyde Sbörë ga shji syöshhtë ba kong, tjlä ba kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjllü bop tjok e kjishko» lëy eni.

⁴⁻⁵ Llëbo uunkong shäryara Sbörë li, e pjllü, Sbö tjllökwö tak beno pjang eni kjishko, dli li syöyoshtoroy kjishko bakoe. Eni kuzong ga «E uako llëme» lëy llëme. Woyde Sbörë ga uëy, shji wopjllü ba tjok dli li kjishko.

Timoteo poshduna Pablorë

⁶ Bi pjeyoga Jesús tjllökwö kjruga li, e pīs tjllökwö ëre go. Eni ga pja ber Cristo Jesús parkaga pjllü wleniyo, ga pja opping jek këgong këgong tjllökwö bek söp shäng li goshko.

⁷ Llëbo weno tjlapgaga tek dënnashko so kong, shji kjimte Sbö kolë llëm wleniyo, tjwlö llëm wleniyo, e läywëba bop kongshko ga tjllökwö kup llëme. Pja drön ëë, pja opsguë jek shäng pjlo bek Sbö bokso wlo dey.

⁸ Shji drön ëë, bi doyo iëy ber kjlo kjang wlo, e ber bi kong pjllü jlökoyo. Eni gueniyo ga shji jek shäng pjlo bek Sbö bokso, e tjwlö e kjinno anmoyö. Shäryëy eni ga shji kjimte kjok ëre kjing goshko, ga shji to ber löng Sbö tjokshko ga shji kjimte eshko bakoe.

⁹ Lëba eni li, e eni jlöe. Tjllökwö ëre kjrako.

¹⁰ E kjishko ga shji parkë drön ara. Sbö sök iyado, no döga li e, ga ëye mär ba go ga döya uunkong. E kjishko ga shji löng ba koshe.

¹¹ Pja to shäng oba ping tjllökwö ëre go, ga ichos ba shäryë.

¹² «Pja mite jä. Tjllökwö lëp borwa kong llëm e kjishko» lëba bop kongshko ga kolëp llëme. Pja tjllökwö lëp pjllü, pja jek pjlo bek, oblë woydos pjllü, pja mär Sbö go, llëbo owa shäryëp llëm bakoe. Shäryos eni, İya Jesús tjllökwö kjruga löng lirë wlo, epga omshäryë bopoya dik wlo.

¹³ Tja äätë llëm obi wopro ga pja ber shäng Sbö tjllökwö buk li lë oba kong, oba pim tjllökwö li go, dbokjrë wlo, ga poshdum bakoe.

¹⁴ Dënnashko ga pja parkë Sbö kong sorë li lara Sbörë bi pjeyoga kjone kjone kong, ga epga omfono borwa kong. E irgo ga tjlapgaga Jesús tjllökwö kjruga kägäyo orkwö iono lok bop dlu kjing go, pja ber shäng dboy Sbö kong wlo, ga pja kong kjok miydë twara Sbörë, pak li shäryëp ba kong wlo. Eni ga kjok miydë twara bop kong li go ga pak twara bop kong li shäryos iyado.

¹⁵ Tjllökwö ëre woyotjllip ara, shäryëp yötso, pja jek shäng ba shäryë jek këgong këgong ikoba uunkong wlo.

¹⁶ Pja jek pjlo bek, oba pim tjllökwö bek li go eröe. Pja opdos yötso, e shäryëp wlo, ga rayëp llëme. Enira pja där, oba bop kuga li, e där bakoe.

5

Shji opshäryë ëng tjok sorë

¹ Tjlapga këkboga, e llëbo owa shäryono ga wlöy kjang llëm, poshdüs yötso dey, bop data wleni. Domerga luyo bop dorko anmoyöra, pja opshäryë bop lëmgä tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe.

² Walëga këkbogara, pja opshäryë bop mekë tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe. Walëga luyo bop dorko anmoyöra, pja opshäryë bop dorga tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe. Pja wotjllik llëbo owa shäryë ba tjok sira llëme.

³ Syäpgara, kjimtaga ërë llëm wleniyo ga kjimtozong.

⁴ Gueniyo ga wapga, tjërga tjok wleni ga kjimtaga ber eparë. Sbö bokso ga bek li

e. Epga, e kuna tek chilawa dwayo öötong kësêse. Era ba mekê, ba tjetê beno syâ li, e kjimtaga ber epgarê shara.

⁵ Syâ jlökoyo, kjimtaga êrê llêm wleniyo ga e mâr ber Sbô go eröe. Ber shâng syôshtë ba kong shkê dba, kjimte wlo.

⁶ Gueniyo syâ, e wotjlik Sbô llêm, to shâng llêye wen ba pjlúshko li shäryê wleni ga e tjwlo ame, no wolono buk wleni. Era kjimtago llême.

⁷ Tjlokwo êre los Jesús tjlokwo kjrágaga kong, llêbo shäryara lok owa lêba ga ä wlo.

⁸ Èye ba pjeyoga löng ba ushko li kjimté llêm ga tjlokwo kjrara li, e shärye shâng llême. Sbô tjlokwo kjrágaga llêm löng li êmdê ga ba pjeyoga, e kjimte.

⁹⁻¹⁰ Jesús tjlokwo kjrágaga kjimtéy wlo li, e ko téy kjibokwo go. Syäpga, e ko téy kjibokwo e go wlo ga woyde ga lu pjloglo sak tjer (60) jem lëkong eröe. Woyde ga öör sök ba lanma tjok pjlo beke. Woyde ga llêbo pjlú shärye oblê kong ara, ba wapga kuna pjlo bek, èye tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlú, Jesús tjlokwo kjrágaga äar ba ushko ga dreglo shkwe ber wopjlú wlo, no song wleniyo kjimte, parkê oblê kong ara bakoe. Woyde ga miydêba e go. Syäpga eniyo ko toydê pjang kjibokwo li go.

¹¹⁻¹² Gueniyo ga syäpga mite obira ko tako pjang kjibokwo li go wlo llême. Ko tÿshko ga tjlê ga «Tja orkwosmok ame. Tja parkê ber shâng Cristo kong eröe» le jlökoyo. Gueniyo e irgo ga orkwosmok woydê obi. Eshko ga tjlokwo lara Cristo kong jlökoyo li, e shärye lok ame. E shärye eni ga e llêbo owa shäryayde.

¹³ E shäryayde dö llême. Opsguê löng shmirkê ara, to löng sjok sjok oba löng sorê ik, oba läywe, tjlokwo lako llêm li le bakoe.

¹⁴ E kjishko ga woydêr ga syäpga mite obi li orkwosmok dey. Woydêr ga wapga tjok, ga ber löng ba ushko, ba wapga dê, läywe bi wloyogarê llêm wlo.

¹⁵ Eerishko ga syäpga kjong kjong Jesús tjlokwo rayono tjän, beno jêk löng Ä tjok. Tjlokwo êre lër bop kong e kjishko.

¹⁶ Eni ga walêga Jesús tjlokwo kjrágaga, ba pjeyoga syäpga tjok wleni ga woyde ga kjimte om go, pak li ber Jesús tjlokwo kjrágaga oblê li kong llêm wlo, syäpga kjimtaga êrê llêm löng li kjimte lok ga pjlú wlo.

¹⁷⁻¹⁸ Sbô tjlokwo tak pjang li tjlê ga «Sögia parkoklo wleniyo, e ichÿe dwla kjwokäshko ga kjamo kjrochako llêm, dwla li ue ga pjlú wlo.»* Tjlê obi ga «Èye parkê ga e potjwlêkko.»† E kjishko ga tjlapgaga Jesús tjlokwo kjrágaga kägäyo parkê pjlú wleni ga woyde ga bangkjreba pjlú, potjwlêkoba pjlú bakoe. Oba pingga Sbô tjlokwo go,

oba poshdungga, e woyde ga bangkjreba, potjwlêkoba pjlú, oblê oblê li kjinmo.

¹⁹ Jesús tjlokwo kjrágaga kägäyoga li rotêbashko ga rotaga no kjarasoo döre wleni ga tjlokwo kjrêp llême. Woyde ga no söya ba rotaga lirê pjök mya ba tjok, «E Inorwa om go jlökoyo» le lok wlo. Eni ga shdum ga pjlúe.

²⁰ Eshko ga llêbo owa shäryono jlökoyo wleni ga woyde ga wlongko oba bokso, bangkjreba wlo, omshäryê lok eni llêm wlo.

²¹ Èye llêbo owa shäryono ga woydêr ga llgwes yötso, beke. «Kjwe woydêr ara kjishko ga shdun llême» lÿy bi pjlúshko llême. «Kjwe woydêr llêm kjishko ga shdun ara» lÿy llêm bakoe. Sbô, Cristo Jesús, Sbô parkagaga kjok dogo so, e löng bop iga.

²² Jesús tjlokwo kjrágaga kägäyo kjrêpshko ga shäryêp maling llême. Jêk shâng pjlo bekde ip yötso guing. Llêm ga shâng llêbo owa shäryê wleni ga owa shärye shâng li ber pjlú bop kong lêba eni. Ga pja om go li llêbo owa shäryê llême.

²³ Gueniyo ga pja bögwö bang ara wop sit wop sit kjishko ga di iopdê dö llêm, kjillgwo bo dyo dbo ara iopdê sira bakoe.

²⁴ Kjone kjone llêbo owa shäryono li miydÿe jekdo. Gueniyo kjone kjone eni llême. Miydÿe llêm, jêk sorê inoy yötso guing.

²⁵ Llêbo pjlú shäryÿe li, e eni bakoe. Olö ga ikoba wêlê jekdo. Olö ga igaba llêm, gueniyo dbar tjwe kjwara ga miydêba eshko jä.

6

¹ Èye parkagaga tjwlêk löng pjir wleniyo ga woyde ga ba sogo bangkjre jlökoyo iyado, Sbô läywêba llêm wlo, tjlokwo lÿy löng li läywêba llêm wlo bakoe.

² Ba sogo, e Jesús tjlokwo kjrágaga wleni ga woyde ga bangkjre, parkê ba kong pjlú anmoyö, ba sogo kjimte shâng li, e ba pjeyo Jesús tjlokwo kjrágaga woyde ara wleniyo kjishko. Tjlokwo lÿp nopga kong wlo, shärye lok wlo li e.

Llêbo tjwlö ara

³ Tjlokwo lara bi Tjlapga Jesucristorê shäryÿe wlo li, e beke. Shji jêk pjlo bek Sbô bokso sorê li miydÿe e go. Èye oba ping tjlokwo oblê bek llêm wleniyo go ga

⁴ krê ä wleniyo, llêye miyde llême. Llêbo tjwlö llêm wleniyo le êng kong kar kar ä, go swlo wleni. Tjlê eni kjishko ga wotjlik owa oblê kong ba llêbo kjishko, êng dboryê kar kar iir go, êng läywê owa, «Kjlara kjwe owa» le ba pjlúshko iyado.

⁵ Epga êngkjwê êng tjok li pjir llêm, wotjlik owa kjishko. Tjlokwo bek li miyde ame. Oba pÿya lok Sbô tjlokwo go, dbur shak e go wlo eröe.

* 5:17-18 Deuteronomio 25.4. † 5:17-18 Lucas 10.7.

6-7 Shji jëk pjlo bek Sbõ bokso li, e tjewlõ ara jlõkoyo. Gueniyo woyde ga shji lõng wopjlu bi llëbo tjeng li tjok bakoe. Shji weno bukshko ga llëye sõroy tek bi tjok llëme. Shji wolonoshko ga llëye sõy jek bi tjok llëm bakoe. E kjishko ga woyde ga shji lõng wopjlu bi llëbo tjeng li tjok.

8 Eni ga shji shwong tjok, shji dli tjok wleni ga woyde ga shji lõng wopjlu.

9 Gueniyo ëye opyë woydë dbur ara ga llëbo owa shärye. Opsrek lõng ara ba wotjlik owa li go, gueniyo miyde lõng llëme. Eshko ga beno lõng song erä, to pjir wlo.

10 Ëye dbur woydë ara anmoyõ ga dbur wlëk wlo ga llëbo owa shärye llë pogo. Kjone kjone wotjlik dbur wlëk erä kjishko ga beno lõng mär Sbõ go ame, beno lõng song erä.

Pablo tjlëno Timoteo kong, Timoteo dbokjrë wlo

11 Gueniyo pja Sbõ i kuzong ga pja opkwos llëbo owa lër shäng bop kong li dwayo. Llëbo pjlu li shäryopdë dey. Pja jëk shäng pjlo bek Sbõ bokso. Pja mär Sbõ go. No oblë woydos ara. Llëbo wen tjwe bop kong owashko ga pja wosonkë llëme. Pja llëbo shäryë oblë kong yõtso.

12 Pja drõn ëë, pja mär Sbõ go wlo, lorop nopga ara kong dëdashko sorë li eni, pja ber shäng së iyado Sbõ tjok wlo. Pja rokara Sbõrë e kong wlo.

13 Rokër bop kong ga tjlõkwo los bor kong jlõkoyo. Miydaga ber Sbõrë, shji lõng së, llë pogo lõng së, e laga erë. Miydaga ber Cristo Jesúsdë bako, era tjlõkwo lono pjlu, Poncio Pilato bokshto.

14 Llëye loror bop kong li shäryos uunkong eni, äär jong bi Tjlapga Jesucristo tjwe irõng obi guing.

15 Dbaryo li wlëna Sbõrë om go, ga õõtongshko ga tjwe eshko jä, ichak Sbõrë. Sbõ, e wopjlu.

Kjok ëre uunkong ichaga li e erõe. Pjilupga uunkong pjlu yo li e.

No kågäyoga uunkong kågäyo li e

16 Wolon llëm sök iyado li e erõe.

Iök jong kwara shjiy, kälä lletlet wleniyo, ëye äär eshko ga äe.

Sbõ sök iök shjiy li roshko.

Ëye omïydë llëm,

igöy llëm bakoe.

Poshrëkko iyado li e.

Dbõ ara iyado li e.

Ber eni.

17-19 No kjone kjone dbur ara kjok ëreshko. Pja tjlë ba kong ga «Bomi dbur kjishko ga pjäy tjewlõ ara, oblë kjinmo lëmi llëme. Dbur, e iyado llëm kjishko ga pjäy mär bomi dbur go dö llëme. Gueniyo Sbõ, e sök iyado, llëbo twe bi kong ara, shji ber lõng wopjlu wlo. E kjishko ga pjäy mär ba go erõ dey. Llëbo pjlu shäryozia. Shäryoromi eni li, e tjewlõ ara,

bomi dbur kjinmo. Oblë imi ga song ga bomi llëbo shdõzi ba tjok wopjlu. Eni ga llëbo tjewlõ ara li ber bomi kong kjok dogo, ga pjäy ie Sbõrë ber lõng së iyado ba tjok» lëp ba kong eni.

Kjibokwo pjirzlong

20 Timoteo, pja iara Sbõrë beno shäng ba tjlõkwo roy lë oba kong wlo. Eni ga shäryos yõtso. Llëbo tjewlõ llëm lanyotkëba lõng li, e jyõ erä. Tjlë lõng jlõ wleni, gueniyo jlõkoyo ga kjok miyde lok sira llëme. Ba tjlõkwo li kup llëme.

21 No kjone kjone, tjlõkwo ëre kjrara, ga beno lõng mär Sbõ go ame.

Rokër Sbõ kong ga ba wopjlu li kjishko ga pja kjinme ara.

Segunda Carta a Timoteo Kjibokwo ëre tara Pablorë Timoteo kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Timoteo. E data Grecia so, mekë judío. Dëna mite obishko ga sök Litra kjokyo. Eshko ga Jesús roy pjlú lara Pablorëshko ga tjlökwö kjrara. E irgo ga e kjrara Pablorë beno shäng parkë ba tjok, tak pjang Hechos 16.1-4 go sorë li eni. E irgo ga parkono ara Jesús roy pjlú lë kjok shto oblë oblë.

Pjlara ga Pablo iaraba beno shäng kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjëshko. E irgo ga döraba ey dwayo. Lu to jek ara irgo ga iaraba beno shäng no shdüzlong uyo roshko Roma kjokyo jek obi. Eshko ga shdunaba ara, iaraba beno shäng shto owa anmoyöshko. Shto eshko shrër, smo ara bakoe. Eshko ga miyde ga wolon döröe. E kjëshko ga kjibokwo ëre tara Timoteo kong.

Pablo woydë ara, e rayara nopga ararë kjëshko, ga woyde ga Timoteo tek ba ik maling li tara ba kong. Eshko dbaryo ga pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo li ko Nero. Jesús tjlökwö kjragara shduna ara kjone pogo. E kjëshko ga Timoteo ichara Pablorë ber shäng mär Jesús tjlökwö go jlökoyo, ga nopga ping e go İyado bako, shdungoba ara e kjëshko gueniyo.

Dënashko ga kjibokwo ichara Pablorë ba kong kwara. Ère tjok ga kwö pjök.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë. Tja kjrara Sbörë beno shäng ba tjlökwö roy laga Cristo Jesús äska, shji tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok ga shji ie Sbörë ber löng së İyado ba tjok li roy lë oba kong wlo.

² Timoteo, kjibokwo ëre ichër jek bop kong. Pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbö kong, bi Tjlapga Cristo Jesús kong ga ba wopjlú li kjëshko ga pja kjimte lok ara, pja songe le İyado, pja ie lok ber shäng wlëp bakoe.

Tjlapga Jesús lökyokjrëy llëme

³ Tja parkë Sbö kong jlökoyo, bor tjlapgaga tek dënashko so omshäryono dik. Llëbo pjlú miydër li shäryër eni lër bor pjlúshko. Shkë dba ga tja syöshhtë ba kong bop kjëshko.

⁴ Pja slatong boryo kwono li, e woyoshrër İyado, ga pja in woydë jlökoyo, tja ber wopjlú wlo.

⁵ Woyoshrër ga pja mär Sbö go. Bop tjëtë Loida, bop mekë Eunice, e opyono löng mär Sbö go bäm go, ga miydër ga pja mär ba go jlökoyo bakoe.

⁶ Dënashko ga tja orkwo iono bop dlu kjing go, pja ber shäng dboy Sbö kong wlo, ga kjok miydë twara bop kong eshko. Eni ga kjok miydë li go ga pak twara bop kong li shäryos İyado, pja kjok miydë jek këgong wlo, iök bakworoy pjë jong ri ri jek këgong wlo wleni.

⁷ Bi go Sbö Sëya twara beno kësbang bi tjok, llëye bangkjërëy llëm wlo. Twara bi kong, shji dbo ara wlo, shji ëng woydë ara kar kar wlo, shji wotjlik pjlo bek wlo bakoe.

⁸ E kjëshko ga pja tjlë oba kong bi Tjlapga Jesús kjëshkoshko ga lökyokjrëp llëme. Tja shäng kjërshko ëre ba kjëshko ëmdë ga tja lökyokjrëp llëm bakoe. Woyde ga shäryër sorë ga Sbö dbo ara go ga pja omshäryë eni bako, llëbo wen bop kong owa gueniyo.

⁹ Shji döra Sbörë, ga shji rokara jëk löng pjlo bek ba bokso wlo. Shäryara eni, llëbo shäryoroy li kjëshko llëm, shäryara eni, woydara eni kjëshko. Ba wopjlú li kjëshko ga kjok shäryayde llëm obishko ga wotjlıno Cristo Jesús ichë bi kong.

¹⁰ Dbar eerishko ga ba wopjlú li pina bi kong, bi döga Cristo Jesús gosshko. Wolon li pjira Jesúsde. Shji ber löng së İyado ba tjok sorë, e pina bi kong ba tjlökwö pjlú li go, ga beno wëllëe.

¹¹ Tja kjrara beno shäng tjlökwö pjlú ëre roy lë Jesús äska wlo, oba ping wlo bakoe.

¹² Eerishko ga tja shäng song, llëbo ëre kjëshko. Gueniyo ga Jesús, e miydër shäng pjlú, tja mär shäng ba go bakoe. Ga miydër ga e dbo ara, llëye iara beno tjeng bor wloshko li de äar jong ba dbaryoshko wlo. E kjëshko ga tja shäng song ëmdë ga lökyokjrëp llëme.

¹³ Tjlökwö li lëp oba kong pjlo bek wlo ga los ba kong, loror bop kong sorë li eni. Pja tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok. Pja jëk ba tjok kjëshko ga oba woydëp ara İyado.

¹⁴ Tjlökwö pjlú li iara Sbörë beno tjeng bop wloshko. Dëp yötso. Pja go Sbö Sëya, ga pja kjimte tjlökwö li dë.

¹⁵ Miydëp pjlú ga Jesús tjlökwö kjragara löng Asia kjokyo li, tja rayara to lok pjire. Tjrëko to jek Figelo, Hermógenes.

¹⁶⁻¹⁷ Gueniyo Tjlapga Onysíforora, tja İya öör ara, tja kjimtara dbokjrë ara. Tja sök kjërshko ga tja lökyokjrë llëme. Shrono Roma kjokyoshko ga woshtono llëm, tja wlëna guing. E kjëshko ga ba pjeyoga kjimtaga ber Tjlapga Jesúsde İyado.

¹⁸ Ga Tjlapga li dbaryo tjweshko ga songe laga ber erë om go eshko. Shji kjimtara Éfeso kjokyo kjöme, e miydëp tjän.

2

Shji parkë Cristo Jesús kong, ëngkwaga pjlú wleni

¹ Pja bor wa wleni. Sbõ wopjlu li pina bi kong, shji tõna beno tjeng Cristo Jesús tjokshko. Eni ga pja dbokjrozon.

² Dënashko ga tjlokwo loror bop kong oba ara bokso. Eerishko ga tjlokwo li los oblë kong, nopga wotjlik bek, oba ping pjlü wleniyo kong.

³ Pja Cristo Jesús parkaga. E kjishko ga llëbo wen tjwe bop kong owashko ga kus kjing, ëngkjwaga pjlü wleni.

⁴ Ængkjwagaga tõn oblë tjok pak llë shäryë wlo llëme. Ba kägäyo tjlokwo söyde dö, ber wopjlu ba tjok wlo.

⁵ Eni wleni ga ëye tjör ga llgwekklo buk li söya bek llëm ga ba potjwlëkklo wlëya lok ba kong llëme.

⁶ Æye parkë ga ba dwla dgara li bo tjokshko ga bo kjranga erë bäm go.

⁷ Tjlokwo lër shäng bop kong li woyotjlis, ga pja kjimte Tjlapga Jesúsde llë loklo miydëp uunkong wëläe.

⁸ Jesucristo woshrra Sbörë iröng obi. Era Pjlu David tjëyo. Tjlokwo ëre woyoshros iyado. Tjlokwo roy pjlü lër shäng li e.

⁹ Tjlokwo ëre kjishko ga llëbo wen tjwe bor kong owa ara. Tja sharaba shäng kjërshko, orkwo kjochak pjir dröng sho go, no llëbo owa shäryono wleni. Gueniyo Sbõ tjlokwo lira shaga erë eni llëme.

¹⁰ E kjishko ga kur jek shäng eni, ber pjlü nopga kjrara Sbörë ber baïya wlo li kong wlo, döya ber löng wopjlu, së iyado Cristo Jesús tjok wlo.

¹¹⁻¹³ Oba tjlä ga

«Shji wolono ba tjok ga shji ber löng së iyado ba tjok.

Llëbo owa li kuroy kjang ga kjok iche sök dbaryoshko ga shji shto ba shwoy eshko tjok.

E ë miydëy llëme lëy ga shji ë miyde llëme le eni eshko bakoe.

Llëye lëy li shäryoy llëm ga era, llëye lara li shärye eni, e opkjlopswë llëm kjishko» lëba eni.

E eni jlöe. Tjlokwo ëre kjrako.

Shji parkë Sbõ kong sorë

¹⁴ Tjlokwo lër shäng bop kong li woyoshros oblë kong. Los ba kong Sbõ bokso ga «Tjlokwo tjwlö llëm wleniyo lëmi ëng kong kar kar llëme. Kuya oblërë ga ber ba kong owae» los ba kong eni.

¹⁵ Pja parkos Sbõ kong jlökoyo, tjlokwo bek li roy los bek, llono ga pja äar shäng Sbõ boksoshko ga ber wopjlu bop tjok wlo, llëye lökyotkëp eshko llëm wlo bakoe.

¹⁶ Tjlokwo tjwlö llëm wleniyo le nopga Sbõ miydë llëm wleniyorë li, e lëy ë kong llëme. Æye omle ga owa li wlëya jek këgong këgong.

¹⁷ Shji sho kjoneshko srëng jëk ameshko ga sho li an jek këgong këgong. Jesús tjlokwo kjranga tjërko ga tjlokwo owa eni li shdär jek këgong këgong swlo eni wleni bakoe. Himeneo, Fileto, e llëbo shäryono eni.

¹⁸ Tjlokwo bek li söya lok ame, to löng tjlä ga «Shji woshrra Sbörë pjir tjän. Shji woshre jek obi ame» le lok eni. Oba jyäpwe to löng tjlokwo e go, mär ber löng Jesús go ame wlo.

¹⁹ Gueniyo Sbõ pak shäryono li beno kjang, u shakklo kjang, wir llëm wleni. Tjlokwo tak pjang e go li eni. Tjlokwo tak pjang kjwara tjlä ga «Sbõ, nopga baïya kjone dey, e miyde pjire.»* Tjlokwo tak pjang kjwara obi tjlä ga «Æye mär woydë Tjlapga Jesús go ga llëbo owa li raye, shärye ame dey.»†

²⁰ U jong kjwara kësbang ga roshko llëbo shäryak dbur sho shöylör, pjlublün go dö llëme. E roshko llëbo shäryak kjorkwang go, llëbo shäryak klung shosho go bakoe. Llëbo tjwlö ara shäryëshko ga shäryëy llëbo tjwlö ara go. Llëbo tjwlö ara llëm lira, llë pogo shäryëy e go.

²¹ Shji Jesús tjlokwo kjranga eni bakoe. Shji uunkong llëbo owa li rayono pjir llëme. Gueniyo ëye omrayono, shärye ame ga e beno shäng tjwlö ara, iak beno shäng dboy Tjlapga Jesús kong, iche Tjlapga lirë llëbo tjwlö ara shäryë ga pjlü wlo.

²² Kjwozirga mikboga wotjlik llëbo owa shäryë sorë ga pja wotjlik eni ame. Llëbo bëy li shäryopdë dey. Tjlokwo lorop ë kong ga shäryos eni iyado. Oblë woydos ara. Pja ber shäng wläp nopga uunkong tjok.

²³ Nopga ënglë kar kar llëbo tjwlö llëm kjishko ga pja opzrëk eshko llëme. Shji ie ber löng ënglë kar kar eröe.

²⁴ Shji Tjlapga Jesús parkaga, shji ëngkjwë ë tjok wlo llëme. Shji pjlü oba uunkong tjok dey. Woydë ga shji tjlä kukoba wëlä wlo, shji iirkë maling llëm bakoe.

²⁵⁻²⁶ Bi wloyoga shara Äre beno löng kjërshko wleni. Epga iche ba kolë erä. E kjishko ga epga poshdüyshko ga shäryëy yötso. Woydëy ga epga kjlopswaga ber Sbörë, tjlokwo bek li miyde lok wlo. Eni ga epga wotjlik bëy kjwe, ga där Ä wloshko dwayo.

3

Kjok pjir lëshko

¹ Kjok pjir lëshko ga llëbo wen tjwe kjange. Lër bop kong, miydëp wlo.

² Nopga wotjlik llëbo pjlü shäryë ba kong om go erö, oblë kong llëme. Wotjlik dbur eröe. Krë ara. Llëbo pjlü shäryara li lanyotke ë pogo kong om go erä. Oblë le owa äe. Ba data, ba mekë kole llëme. Llëbo pjlü shäryak

* 2:19 Números 16.5. † 2:19 Isaías 52.11

ba kong li woyotjlīya llēme. Sbō, e ba kong ga tjlwō llēme.

³ Wopjlu ē tjok llēme. Ēye songe le llēme. Oblē lāywe owa äe. Wotjlik tjwe owa ga shārye eni, shārye llēm ga äe. Llēbo shārye oblē kong owa äe. Llēbo pjlu lira ba kong ga owa erä.

⁴ Jēk löng oba tjok pjlu jlō wleni, ba moskwo gueniyo. Llēbo shārye ga woyotjlīya guing llēme. Opkuk ga tjlwō ara le. Sbō wlēyde kjwe, gueniyo llēbo ber pjlu ba kong li wlēyde erä.

⁵ Llēbo pjlu shārye ara, ga Sbō tjlōkwo söya löng jlōkoyo lēba. Gueniyo wotjlik ga Sbō dbo ara, epga kjimte jēk löng pjlo bek wlo llēme le. Pja jēk nopga eniyo tjok llēme.

⁶⁻⁷ Walēga kjone kjone kjok miydē ara llēme. Llēbo owa shāryara li woyotjlīya kjēr, gueniyo wotjlik tjwe owa ga shārye eni, shārye llēm ga äe. Tjlōkwo roy pjlu li kuya enido, gueniyo jlōe le llēme. Nopga owa lēr shäng bop kong li to löng u kjwara kjwara, walēga eniyo jyāpgwē.

⁸ Dēnashko ga domerga löng do pjōk ko Janes, Jambres. Epga opyono löng Moisés wloyo. Nopga owa lēr shäng bop kong li opyono löng tjlōkwo bek li wloyo eni bakoe. Epga wotjlik owa erä. Mär Jesús go le, gueniyo jyō erä.

⁹ Gueniyo ba jyō li miydēba dōrōe. E kjīshko ga oba jyāpgwe kjēr llēm, Moisés wloyoga do pjōk li dik.

Timoteo poshdungglo

¹⁰ Gueniyo ga tjlōkwo lēr shäng li miydēp pjir tjän. Tja sorē, llēye shāryēr woydē, tja mär Jesús go sorē, e miydēp uunkong. Tja iirkē maling llēm, oba woydēr ara, llēbo wen tjwe bor kong owashko ga tja wosonkē llēm, e miydēp bakoe.

¹¹ Llēbo weno bor kong owa sorē, tja song, e miydēp pjire. Llēbo weno bor kong eni Antioquia kjokyo, Iconio kjokyo, Lистра kjokyo bakoe. Gueniyo tja kjimtara Tjlapga Jesúsde, tja dōra eshko dwayo.

¹² Ēye ber löng Cristo Jesús tjok woydē jlōkoyo, jēk löng pjlo bek Sbō bokso wlo ga shdungoba songe.

¹³ Gueniyo nopga owa li, jyō ä löng li, e jēk owa jēk kēgong kēgong. Oba jyāpgwe ä, ga epga jyāpgwēba bakoe.

¹⁴⁻¹⁵ Pjara shäng kjange. Miydēp ga tjlōkwo pingga bop kong li, tjawa jyōrkē llēm, ga tjlōkwo li bëy jlōe lēp jlōkoyo. Tek chīrawashko dwayo ga pja oppino ara Sbō tjlōkwo bek tak pjang kjibokwo go li go. Miydēy e go ga shji dār wlo ga shji mär Cristo Jesús go dey. E kjīshko ga pja jēk shäng tjlōkwo li go iyado.

¹⁶ Tjlōkwo tak pjang Sbō kjibokwo go li, e twara beno ba tjlōkwo kjaragaga uunkong kong. Tjlōkwo li beno bi kong, bi pingglo, bi

poshdungglo, bi llgwekklo, shji jēk pjlo bek wlo,

¹⁷ Sbō tjlōkwo kjaragaga opping ara e go wlo, llēbo pjlu oblē oblē shārye ga pjlu wlo.

4

¹ Llono ga Cristo Jesús tjwe ber bi pjluoyo, nopga löng sē li, no wolono löng li, e llgwega. Eni ga tjlōkwo lēr bop kong jlōkoyo ba bokso, Sbō bokso bako, shāryēp wlo.

² Sbō tjlōkwo to lēba. Woydēbare, de llēmde, los ba kong iyado, pja slan llēme. Ēye wotjlik owa ga poshdūs, jēk bëy wlo, dbokjrē e go wlo. Tjlōkwo li los yōtso iyado, pja sjen ba lē llēme.

³ Dbar tjwe kjwara ga tjlōkwo bek li kuya woydē erē ame. Eshko ga no pinggaga wen löng ara, ga tjlōkwo kuya woydē nopgarē li, e le lok ba kong eni. Eni ga nopga äär ara ba tjlōkwo li kuk.

⁴ Tjlōkwo bek li kuya lok ame. Llēbo tjlwō llēm li kuyde shara.

⁵ Gueniyo pja wotjlik bëy iyado. Llēbo wen tjwe bop kong owa arashko ga kus kjing erōe. Pja to shäng tjlōkwo roy pjlu li lē, nopga tjlōkwo kjroydē llēm obi löng li kong erōe. Bop pak li shāryos uunkong yōtso.

⁶ Bor pak shāryoror ara li, e ba pjitoe. Tja wolon dbaryo li dōrōe.

⁷ Bor dbo kēs li go ga pak twara Sbōrē bor kong li shāryoror jlōkoyo. Shāryoror pjir, öötong ba dbo go. Tjlōkwo pjlu li doror yōtso.

⁸ Tja shäng Tjlapga Jesús, no llgwega pjlo bek li koshē shäng woowa llēme. Miydēr ga tjweshko ga parkaga pjlo bek potjwllēngglo li tje bor kong, nopga uunkong löng ba koshē wopjlu li kong bakoe.

Nopga oblē oblē

⁹ Pja tek sorē yalē, gueniyo pja tek bor ik wop äe.

¹⁰ Demas, llēbo tjeng kjok ere kjing go li woyde ara kjīshko ga tja tōywarä to Tesalónica kjokyo. Crescente to Galacia kjokyo. Tito to Dalmacia kjokyo.

¹¹ Beno shäng bor tjok li Lucas erōe. Marcos, tja kjimte bor pak shāryē ga pjlu. Wlēp ga tek sōp bop tjok.

¹² Tíquico ichoror jek Éfeso kjokyo.

¹³ Bor shwong koplēkong li ioror beno buk Troas kjokyo, Carpo ushko. Pja tekshko ga tek sōp bor kong. Bor kjibokwo tek sōp bor kong bakoe. Shāryak tjeng öng kwota go li woydēr ara.

¹⁴ Domer shäng kjlara ko Alejandro. E llēbo shāryaga dröng shosho go. Llēbo shāryara bor kong owa ara. Gueniyo potjwlēga ber Tjlapga Jesúsde.

¹⁵ E opyono beno shäng tjlōkwo lēy löng li wloyo. E kjīshko ga pja sjēk ba tjok bakoe.

¹⁶ Tja sōraba, öötong shäng tjlapgaga shwoy jūshko bām goshko ga tja kjimtara

ërë llême. Jesús tjlökwo kfragaga löng eshko li, tja töywara uunkong. Gueniyo woydër ga llëye owa shärye Tjlapga Jesúsde ba kong llême.

¹⁷ Eshko ga tja kjimtara Tjlapga lirë om go. Ba tjlökwo kës li kuya nopga judío llëm wleniyo lirë wlo ga tja kjimtara ba lë ba kong. Ga tja döra ey dwayo, tja zröraba llême.

¹⁸ Eni ga llëbo owa tjwe bor kongshko ga tja kjimte, tja döya, tja söya äär sök kjok dogo, pjlü sök iyado lishko. E iëy ber kësbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹ «¿Yonde?» lëp Prisca, Aquila kong, Onesíforo pjeyoga kong bakoe.

²⁰ Erasto beno shäng Corinto kjokyo.

Trófimo swlo ara, ga ioror beno buk Mileto kjokyo.

²¹ Pja tek sorë yalë, gueniyo pja tek bor ik kjok owa dbaryo äätë llëm obishko.

Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, Jesús tjlökwo kfragaga löng uunkong li, «¿Pja yonde?» le lok bop kong.

²² Rokër Tjlapga Jesús kong ga ber shäng bop tjok iyado, ga ba wopjlü li kjishko ga pja kjimte ara.

Carta a Tito Kjibokwo ère tara Pablorë

Tito kong Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Tito. Dënashko ga Jesús roy pjlú lara Pablorë ba kong, ga tjlòkwo kjrara, ga beno shäng parkë ba tjok, tjlòkwo li lé.

Pjlara ga parkono èng tjok ðlung tjrëko ko Creta lishko. E irgo ga Pablo brikotong ey dwayoshko ga Tito iara beno shäng parkë eshko ba äska. Eshko dbaryo ga Creta sopga ara llëbo owa shäryono ara.

E irgo ga kjibokwo ère tara Pablorë Tito kong. Nopga wlëy pak oblë oblë shäryë sorë li tara ba kong. Tjlòkwo bek llëm lagaga tjwe löng ara li tara ba kong. Llëye shäryëy ba tjok ga pjlú li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorë. Tja Sbò parkaga. Tja kjrara beno ba tjlòkwo roy laga Jesucristo äska. Tja ichara ba tjlòkwo roy lé, nopga kjrara ber baíya wlo li opping mär ber löng Jesús go wlo, ba tjlòkwo bek söy löng li, e miyde lok pjlú wlo bakoe.

²⁻³ Kajok ère dämär, llëye llëm obishko ga tjlòkwo lara Sbörë bi kong jlòkoyo, tjlë ga llono ga shji ber löng së iyado ba tjok ga pjlú le. Sbò, e jyörkë llëme. Ga tjlòkwo ère roy wen oba kong dbaryo iara li öötong tjan, ga tja iara bi döga Sbörë beno shäng ba lé, miydëba wlo.

⁴ Tito, kjibokwo ère ichër jek bop kong. Tjlòkwo li loror bop kong, ga pja mär Jesucristo go, tja mär ba go dik. E kjishko ga pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbò kong, bi döga Cristo Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pja kjimte lok ara, pja ie lok ber shäng wlëp bakoe.

Tito iara beno shäng pak shäryë Creta jokyo

⁵ Pja ioror beno shäng ðlung tjrëko ko Cretashko ga woydoror ga pja ber shäng llëbo beno eshko shäryak llëm obi li shäryë. Woydoror ga kjok kjrina kjrina ga nopga wlëp kjlóbö kjlóbö, ber löng parkë Jesús tjlòkwo kjragera löng kjok kjrina kjrina li kägäyo. Noyo woyde sorë li loror bop kong pjir tjan.

⁶ Woyde ga pogo llëye dret Sbò bokso, nopga bokso bakoe. Woyde ga boy kjlaraso. Woyde ga ba wapga Sbò tjlòkwo kjrono bakoe. Woyde ga ba wapga jëklöng pjlo bek, kä llëm wleniyo llëm, léba llëm wlo.

⁷ Jesús tjlòkwo kjragera kägäyo li, e iaga Sbörë ba pak baíya shäryë. E kjishko ga woyde ga pogo llëye dret Sbò bokso. Woyde ga krë ä wleniyo llëm, èye kuya woydë

llëm wleniyo llëm bakoe. Woyde ga iirkë maling wleniyo llëm, nelòtkë ä wleniyo llëm, èngkjwë ä wleniyo llëm, dbur shak jyö go ä wleniyo llëm bakoe.

⁸ Woyde ga llëbo pjlú shärye dëy. Woyde ga èye tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlú iyado. Woyde ga llëbo shäryono pjlú ga ber sök wopjlú. Woyde ga llëbo shärye ga woyotjlíya yötso guing. Woyde ga jëk shäng pjlo bek Sbò bokso. Woyde ga wotjlik owa tjwe ba kongshko ga shärye llëme.

⁹ Woyde ga tjlòkwo bek li kura sorë ga oblë pñya eni bako, epga dbokjre è go wlo, tjlòkwo li wlike ba wloyoga kong ga pjlú wlo bakoe.

Jesús tjlòkwo kjragera kägäyoga woyde pjlú wleniyo ega

¹⁰ Eshko ga nopga èye kole woydë llëm wleniyo arae. Tjlë lok ara, gueniyo llë loklo llëm, oba jyäp gwoklo erä. Epga li tjrëko ga judíoga löng ara, wotjlik ga èye mär woydë Jesús go ga woyde ga doyo jyä tak pjir guing le wleniyo.

¹¹ Tjlòkwo le löng li, e bek llëm, e jyö erä. To löng dbur shak e go wlo eröe. U kjone kjone ga nopga omkuno, ga tjlòkwo bek li söya lok ame e kjishko. E kjishko ga tjlòkwo owa ère lagaga li, e kjamo kjinkako.

¹² Dënashko ga no shäng kjlara eshko, kjok miydë ara. Ba pjeyoga lanyotkara, tjlë ga «Creta sopga, e jyörkë ä wleniyo, glö ä wleniyo, shmi ä wleniyo, to löng llëye woyotjlíya dö li shäryë, äya kjloshko so wleni» le eni.

¹³ Lara li beke. E kjishko ga poshdüs jlòkoyo iyado, tjlòkwo bek li söya lok jlòkoyo wlo.

¹⁴ Eni ga llëbo dënashko so bek llëm li läywe judíogare löng li, e tjlòkwo kjre lok llëm, ga nopga Sbò tjlòkwo kuk woydë llëm li, e kole lok llëm bakoe.

¹⁵ Nopga wotjlik bëy li kong ga llëbo uunkong ber ba kong pjlú. Gueniyo nopga wotjlik bëy llëm, mär Jesús go llëm li kong ga llëye pjlú drette. Wotjlik lok owa erä, ga llëbo owa shäryeshko ga bangyo ba kong llëme.

¹⁶ «Tja Shò miydë» le, gueniyo miydë llëbo shärye li go ga e jyö. Oba iywa lok shjiktëng, Sbò kole llëm, llëbo pjlú shärye ga äe.

2

Tito ichara oba ping

¹ Pjara, tjlòkwo bek li lopdë oba kong eröe.

² Domerga këkboga pimshko ga pja tjlë ba kong ga «Pjäy llëbo shäryë ga woyotjlízi yötso guing. Pjäy jëk yötso pjlo bek, pjäy bangkjreba wlo. Tjlòkwo bek li sözi jlòkoyo. Oblë woydozi ara. Llëbo wen tjwe bomi kongshko ga pjäy wosonkë llëme» lëp ba kong eni.

³⁻⁵ Walëga këkboga pimshko ga pja tjlë ba kong ga «Pjây opshäryë walëga Sbô bangkrë wleniyo dik. Oblë läywëy owa ë kong llëme. Shji wo pjang nelötkë wlo llëm bakoe. Shäryëmi eni, llëbo pjlu li pimi oblë kong wlo. Eni ga walëga mikboga li pimi ba lanma, ba wapga woydë ara, llëbo shäryë ga woyotjlïya yötso guing, llëbo pjlu shäryë dö, ba u dë pjlu, jëk löng wopjlu oba tjok, ba lanma kolë pjlu, Sbô tjlökwö läywëba owa ba kjishko llëm wlo. Pimi eni» lëp ba kong eni.

⁶ Domerga sbë obi pimshko ga pja tjlë ba kong ga «Pjây llëbo shäryë ga woyotjlizï yötso guing» lëp ba kong eni bakoe.

⁷ Ga pja om gora, llë pogo shäryëpshko ga pja opshäryë pjlo bek iyado, ikoba wlo, opshäryë bopoya dik wlo. Oba pimshko ga tjlökwö lëp ba kong yötso, beke.

⁸ Woyde ga pja tjlë bëy, tjlökwö li owa lëba ga ä wlo. Eni ga bop wloyoga, llëye wlëya pja rote wlo ga ä, ga lökkjrë eshko.

⁹⁻¹⁰ Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo pimshko ga pja tjlë ba kong ga «Bomi sogoga kolozï iyado, ber löng wopjlu bomi tjok wlo. Epga dboryëy llëme. Llëbo bi sogo i li lüyotkëy llëm, llëbo pjlo bek li shäryomirë dey, «Kjwe parkë pjluë» le bomi pjluoyorë wlo. Eni ga Sbô bi döga, e tjlökwö bangkrëba» lëp ba kong eni.

¹¹ Sbô wopjlu li kjishko ga llëbo shäryara shji noga uunkong kong, shji döya wlo.

¹² Ba wopjlu li kjishko ga shji oppino llëbo owa li rayë, llëbo tjeng kjok ëre kjing go li woydë llëm bakoe. Woyde ga shji löng kjok ëre kjing go obishko ga shji jëk löng pjlo bek Sbô bokso, ga llëbo shäryëy ga woyotjlïy yötso guing.

¹³ E wopro ga Jesucristo, e wen tjwe iröng obi li koshëy löng wopjluë. Eshko ga tjwe ba dbo ara li kälä goshko. E bi döga, bi Sbô bakoe.

¹⁴ E shäng kjok ëre kjing go obishko ga optwono wolono bi kjishko, shji döya llëbo owa shäryëy löng li dbo dorko dwayo wlo. Ga owa pjang bi go li löna beno dret, shji ber tjeng ba wloshko wlo, shji ber noga baïya wlo, shji ber pjlo bek ba bokso wlo, shji llëbo pjlu shäryë woydë iyado wlo bakoe.

¹⁵ Oba pis tjlökwö lër shäng bop kong ëre go. «Shäryozï eni» los ba kong. Eyë omshäryë eni llëm ga poshdüzong. Pja tjlës ba kong jlökwö, pja bangkrë lok wlo. Pja tjwlö llëme le ëborë bop kong ga jlö lëp llëm.

3

Shji jëk sorë

¹⁻² Pja tjlë Jesús tjlökwö kjrägaga uunkong kong ga «Bi pjluPGA, e bangkrako, tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo, e bangkrako bakoe. Llëye le lok bomi kong li kolëmia. Pjây löng llëbo pjlu shäryë kjok orë pogo wlo. Oblë

läywëy owa ë kong llëme. Shji ëngkjwë oblë tjok llëme. Pjây wotjlik oblë tjok pjlu dey. Pjây löng wotöshko iyado oba uunkong kong» lëp ba kong eni iyado.

³ Dënashko ga shji ëmdë ga kä llëm baïya dik bakoe. Sbô koloroy llëme. Shji jeno löng. Eshko ga shji wotjlik llëbo owa shäryë llë pogoshko ga shji llet löng e shäryë. Shkë dba ga shji llëbo owa shäryë eröe. Shji wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko. Shji iywaba shjiktëng, shji ëng iywö shjiktëng bakoe.

⁴ Gueniyo eshko ga Sbô bi döga, ba wopjlu li pina bi kong, ga iy ga shji woyde ara.

⁵⁻⁶ Jesucristo, e bi döga. Ba kjishko ga bi go ba Sëya ichara Sbörë, ber kësbang bi tjok wlo. Eni ga shji döra, gueniyo llëbo pjlu shäryoroy kjishko llëme. Shji songe le, ga shji döra e kjishko. Owa pjang bi go li löna beno drete. Ga shji kjlopswara ba Sëyarë beno tjaglën, shji weno eshko kjwlë jä wleni.

⁷ Sbô wopjlu li kjishko ga shji iara beno pjlo bek ba bokso. Shäryara eni, shji ie ber löng së iyado ba tjok wlo. Koshëy löng li e.

⁸ Tjlökwö lër shäng bop kong ëre, e eni jlöe. E kjrako. Ga woydër ga tjlökwö ëre lëp oba kong iyado, noga mär löng Sbô go li llëbo pjlu shäryë iyado wlo. Tjlökwö ëre, e pjlu, oba uunkong kjimtoklo.

⁹ Gueniyo ga shji ënglë kar kar oblë tjok llëbo tjwlö llëm kjishko llëme. Kjone kjone ënglë kar kar llëbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong li kjishko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li kjishko, llëbo oblë oblë kjishko bakoe. Gueniyo pja opzrëk eshko llëme. E tjwlö llëm, eyë kjimte e go llëm bakoe.

¹⁰ Jesús tjlökwö kjräga shäng kjlara tjlë oblë kong kar kar ëng shdök wlo wleni ga poshdum pjlara, pjloglo pjök. E irgo ga jlö le llëm wleni ga wlokrëp tjwe bomi tjok ame.

¹¹ Miydëy e go ga wotjlik llëbo owa shäryë. Llëye shärye shäng li go ga miydëy ga e shdungö.

Kjibokwo pjirzlong

¹² Tja wotjlik jëk Nicolás kjokyo, tja ber sök eshko kjok owa dbaryoshko wlo lër. Artemas ichër jëk bop wlokrë, llëm ga Tíquico. Äär shäng bop shwoy ga woydër ga pja tek ba tjok bor ik eshko malinge.

¹³ Bi pjeyoga löng eshko do pjök. Kjlara ko Zenas, e parkë no wlikaga kjok llgwekklo go. Kjlara obi ko Apolos. Opshik toe le wleni ga kjimtozong. Llëye woyde dö li wlës ba kong.

¹⁴ Woyde ga bi pjeyoga opping llëbo pjlu shäryë, oblë kjimte, epga ber löng tjwlö tjok wlo.

¹⁵ Nopga löng bor tjok jüshko uunkong, «¿Pja yonde?» le lok bop kong. Bi pjeyoga tjlökwö kjrägaga löng eshko li kong, «¿Pjây yonde?» lërwa ba kong bakoe.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjishko ga
pja kjimte ara.

Carta a Filemón Kjibokwo ère tara Pablorè Filemón kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Filemón. Dénashko ga Jesús roy pjlú lara Pablorè ba kong, ga tjlòkwo kjrara. E kjishko epga jèk löng èng tjok pjlú iyado.

Domer shäng kjlara ko Onésimo. E Filemón parkaga tjwlèk shäng pjir wleniyo. Pjlara ga ba sogo li llèbo lüyotkara, ga töktong ey dwayo, jek öötong shäng Roma kjokyo. (Eshko dbaryo ga èye llèbo lüyotkono ga wlèkoba ga zròkoba jekdo.) Eshko dbaryo ga Pablo sök kjèrshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni. Eshko ga Jesús roy pjlú lara Onésimo kong, ga tjlòkwo kjrara. Eni ga jek woydè iröng ba sogo li shwoy, llèbo shäryara owa li llgweya ba tjok wlo.

E kjishko ga kjibokwo ère tara Pablorè Onésimo kong, söya jek ba sogo li kong wlo, wlèpyotke wlo. Llèbo pjlú shäryara Jesúsde Filemón kong ara, owa pjang ba go li löna beno dret li lara ba kong. Eni ga ichara llèbo owa shäryara ba parkagarè ba kong li ie ber tjwlò llèm, ga ber shäng wopjlú ba tjok shara.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Timoteo tjok. Tja sök kjèrshko. Tja bängzak shäng jüshko, Cristo Jesús tjlòkwo kjishko.

Filemón, pja parkè shäng borwa tjok, ga pja woydèrwa ara. Kjibokwo ère ichèrwa jek bop kong,

² borwa dor Apia kong, borwa kjlara Arquipo kong, Jesús tjlòkwo kjrägaga tön löng bop ushko li kong bakoe. Arquipo parkè shäng Jesús kong borwa tjok.

³ Rokèr bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Nopga woydara Filemónä ara

⁴⁻⁵ Filemón, pja roy kuror ga pja mär shäng Tjlapga Jesús go, ba tjlòkwo kjrägaga woydèp ara bakoe. E kjishko ga tja syòstè Sbò kongshko ga pja woyotjlin ga tja wopjlú bor Sbò tjok bop kjishko.

⁶ Rokèr Sbò kong ga pja kjimte jèk pjlú tjlòkwo kjrägaga li tjok jek kègong, llèbo pjlú twe Cristorè bi kong li miydèp uunkong wlo.

⁷ Pja bor kjlara. Tjlòkwo kjrägaga li kjimtep ara, ga epga löng wopjlú bop kjishko. E kjishko ga tja wopjlú, woowa llème.

Pablo tjlèno Onésimo kjishko

⁸⁻⁹ E kjishko ga llèbo rokèr bop kong. Tja kong dbo twara Cristorè kjishko ga pja ichèr ba shäryè dbo goshko ga pjlúe. Gueniyo ga shji èng woydè ara kar kar kuzong ga pja ichèr woydè eni llème. Tja tjlabla tjan, ga tja bängzak shäng kjèrshko, Cristo Jesús tjlòkwo kjishko.

¹⁰ Eni ga llèbo rokèr bop kong Onésimo* kjishko. Tja sök kjèrshko, orkwo kbrochak pjir dröng sho goshko wopro ga e Jesús tjlòkwo kjrano, ga beno bor wa wleni e kjishko.

¹¹ Dénashko ga sök bop tjokshko ga e bop kong ga llèno llème. Gueniyo eerishko ga e beno tjwlò ara bop kong shara, tjwlò ara bor kong bakoe.

¹² E ichèr jek bop kong iröng obi, woydèr ara bor wa wleni gueniyo.

¹³ Tja bängzak shäng Jesucristo tjlòkwo roy pjlú li kjishko. Eni ga pja shäng jüshko kjwe ga miydèr ga tja kjimtep. E kjishko ga woydoror ga e ber sök bor tjok bop äska.

¹⁴ Gueniyo ga shäryèr eni llème. E bopoya kjishko ga llèbo shäryèr woydè ba tjok llèm, kjakrokèr bop kong guing. Tja kjimtepshko ga woydèr ga shäryèp bop woshko, pja ichoror ba shäryè dbo go kjishko llème.

¹⁵ Tja wotjlik ga töktong bop ushko dwayo dbar kjwöbö ga pjlúe lèr. Eerishko ga äär iröng ber sök bop tjok iyado wlo shara.

¹⁶ Ber bop parkaga tjwlèk shäng pjir wleniyo dö ame, ber bop kjlara, woydèp ara wleniyo bakoe. Tja omwoydè ara, gueniyo ga woydèr ga pja omwoydè e kjinmo. Ber bop parkaga dö ame, ber bop kjlara bako, mär shäng Tjlapga Jesús go kjishko. Woydèr ga pja omwoydè ara e kjishko.

¹⁷ Eni ga bop kong ga tja bop kjlara lèp wleni ga Onésimo wlojkrèp, tja wlojkrorop wleni.

¹⁸ Llèbo shäryara bop kong owa, pogo tjwlò bop kong wleni ga ba tjwlò li rokèp ba kong llèm, rokèp bor kong dey.

¹⁹ Tja Pablo, tjlòkwo ère tèt bop kong bor orkwo om go go shara. Pogo tjwlò bop kong kjöme li tjwlèngga tjarè bop kong. Pja döktong, tjlòkwo loror bop kong li kjishko. E kjishko ga pja pogo tjwlò bor kong ara bakoe. Gueniyo woyoshèr woydè bop kong llème.

²⁰ Pja bor kjlara. Ga shji tönö beno tjeng Cristo tjok kjishko ga llèye rokèr bop kong li shäryos bor kong eni. Eni ga tja ber wopjlú eshko.

²¹ Miydèr ga llèye rokèr bop kong li, e shäryèp eni. Miydèr ga shäryèp e kjinmo bakoe. Kjibokwo ère tèt bop kong e kjishko.

²² Llèbo rokèr bop kong kjrina obi. Pja syòstè Sbò kong ga tja kjimte äär eshko iröng obi. Ga tja kong shto wlèp kjrina, tja äärshko ga tja ber sök kjone shtoyo tjok wlo.

* **1:10** Grecia so tjlòkwo **Onésimo**, e **tjwlò ara** loklo.

Kjibokwo pjirzlong

²³ Bor kjlara Epafra, «¿Pja yonde?» le bop kong. E shdung shäng bor tjok ëreshko, Cristo Jesús tjlökwo kjïshko.

²⁴ Marcos, Aristarco, Demas, Lucas, «¿Pja yonde?» le lok bop kong bakoe. Tja kjimte lok bor pak shäryë.

²⁵ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba woplú li kjïshko ga pja kjimte ara.

Carta a los Hebreos Kjibokwo ère tak hebreoga kong Kjibokwo ère sorè

Kjibokwo ère tak beno pjang hebreoga mâr Jesús go li kong. Hebreoga li, e kowèba Israel tjèyoga, e kowèba judioga bakoe. Epga tjèyo kjrinaso, gueniyo kowèba oblè oblè eni.

Kjibokwo ère taga èrè miydèy llème. Kjone kjone tjlè ga taga Pablorè le. Kjone kjone tjlè ga taga Bernabéré le. Kjone kjone obi tjlè ga taga Apolosdè le. Gueniyo taga èrè miydèy yòtso llème.

Eshko dbaryo ga hebreoga mâr lóng Jesús go li shdungoba ara. E kjishko ga kjone kjone Jesús rayè woydè, mâr ber lóng kjok llgwekklo tara Moisésdè li go iróng obi wlo. No kjone kjone to lóng tjlè ga èye dōya Jesúsde ga ä, ga woyde ga raye le. E kjishko ga kjibokwo ère taraba, epga dbokjrè e go wlo.

Dèdashko ga Sbò tjlèno nopga kong ba tjlòkwo lagaga go, ba parkagaga kjok dogo so go bako, gueniyo eshko dbaryo ga tjlèno ba Wa Jesús go li taraba ba kong. Dèdashko ga Sbò tjlè ba nopga kong ga llono ga tjlòkwo twe ba kong tjanglèn, ber pjlu, tjlòkwo hãm go li kjinmo le, ga sharyara eni Jesús go li taraba ba kong. Owa pjang bi go li löya Sbörè kjok llgwekklo tara Moisésdè li kjishko llèm, gueniyo Jesús wolono pjaraso, owa pjang bi go kès li löya Sbörè ber dret wlo, ga shji ie ber lóng pjlo bek ba bokso e kjishko ga pjlu li taraba ba kong. Llèbo sharyara Jesúsde bi kong li kjishko ga shji aär Sbò bokshto kjok dogo ba pjlu wlo li taraba ba kong. Eni ga epga icharaba mâr Jesús go jlòkoyo, llèbo wen ba kong owa gueniyo.

Sbò Wa, e tjlwò ara, Sbò parkagaga kjok dogo so kjinmo

¹ Dèdashko ga Sbò tjlèno ba tjlòkwo lagaga oblè oblè kong, le lok bi tjlappagaga kong wlo. Tjlèno eni kop ara, ga tjlèno oblè oblè bakoe.

² Gueniyo ga dbar pjir lè dbaryo eerishko ga ba Wa ichara tjlèno bi kong om go shara. Ba Wa li go ga kjok sharyara Sbörè uunkong, ga llono ga llèbo tjeng kès li ber baïya.

³ Ba dbo kälä, e so Sbò i kjoyo, e so e kjoyo kjishko. Llèbo kès tjeng ba wloshko, ga iche ba tjlòkwo dbo ara li go, srer llèm wlo. E wolono, llèbo owa sharyara nopgarè li potjwlèkklo. E irgo ga öotong beno sök Sbò orkwo këlèkong kjok dogo.

⁴ Eni ga öotong sök tjlwò ara, Sbò parkagaga kjok dogo so kjinmo, ga ba ko tjlwò ara ba kjinmo bakoe.

⁵ Miydèy eni, llèbo lara Sbörè ba kong li kjishko. Tjlèno ga
«Pja bor Wa;

eeri ga tja öotong beno sök bop Data.»*
Lara eni ba Wa kong, gueniyo lara ba parkagaga kjok dogo so kong eni llème. Ga tjlèno obi ga
«Tja ber sök ba Data;

era ber sök bor Wa.»†

⁶ Ga ba Wa li ichara kjok ère kjing goshko ga tjlè ga

«Bor parkagaga kjok dogo so, bor Wa, e poshrèzi uunkong.»‡

⁷ Ga tjlèno ba parkagaga kjok dogo so kjishko. Tjlèno ga

«Ba parkagaga kjok dogo so, e sharyara beno so pjluk kjoyo, so iök kjoyo bakoe.»§

⁸ Gueniyo tjlèno ba Wa kong ga

«Pja Sbò, pja ber sök no pjluoyo iyado wlo, ga kjok llgwep beke.

⁹ Llèbo pjlu sharyèbashko ga pja wopjlu eshko.

Gueniyo llèbo owa sharyèbashko ga pja woydè ara eshko.

E kjishko ga pja ioror beno sök wopjlu, bop pjeyoga lóng kès li kjinmo.

Tja bop Sbò jlòkoyo.»*

¹⁰ Ga tjlèno ba kong obi ga

«Tjlapga, kjok ère dämärshko ga kjok uunkong sharyaga pjarè, kjopkwo, klung bakoe.

¹¹⁻¹² Llèbo kès ère pjir, gueniyo pjara ber sök iyado.

Shwong këguèshko ga dbuy, llèno ame kjishko.

Pja opsharyè llèbo kès ère tjok eni wleni. Gueniyo pjara kjlopswè llèm,

pja ber sök iyado.»†

¹³ Ga tjlèno ba kong obi ga

«Pja tek wlar ber sök bor orkwo këlèkong, aär jong bop moskwoga zanor pjir guing,

eshko ga ièr ber tjeng bop wloshko.»‡
Lara eni ba Wa kong, gueniyo lara ba parkagaga kjok dogo so kong eni llème.

¹⁴ Epga séyaga to lóng parkè Sbò kong eròe. Ga epga iche nopga dâr wlo li kjimté.

2

Sbò tjlòkwo woyotjli yòtso

¹ Woyde ga Sbò tjlòkwo kuroy li woyotjli yòtso, shji opkwè sira sira ey dwayo llèm wlo.

* 1:5 Salmo 2.7. † 1:5 2 Samuel 7.14; 1 Crónicas 17.13. ‡ 1:6 Deuteronomio 32.43. § 1:7 Salmo 104.4. * 1:9 Salmo 45.6-7. † 1:11-12 Salmo 102.25-27. ‡ 1:13 Salmo 110.1.

² Dēnashko ga Sbō tjlōkwo sōra ba parkagaga kjok dogo sorē bi tjlapgaga kong, ga llēye lara ba kong li, e kolako. Ēye omkolono llēm ga shduna Sbōrē beke.

³ Shji dār sorē tjlōkwoyo lira, e kēsbang, wolēsoe. ĴEni ga e kjrēy llēm ga shji shdūya eni llēm sorēro? Tjlōkwo ēre laga Tjlapga Jesūs dē bām go. E irgo ga ba tjlōkwo kugaga omloño bi kong eni bakoe. Miydēy e go ga e beke.

⁴ Ga llēbo ĩy dēba llēm wleniyo shāryara Sbōrē bi kong oblē oblē, ga ba Sēya ichara kjok miydē twē bi kong, woydara Sbōrē sorē li eni. Shāryara eni, miydēy e go wlo ga tjlōkwo li beke.

Jesús opyono beno so ba pjeyoga kjoyoe

⁵ Llono ga dbar tjwe kjwara oblē li lōrwarē bomi kong. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo so ie Sbōrē kjok llgwēk llēme.

⁶ Llēbo tak pjang Sbō tjlōkwo go, dbar lērwa lōng li kjīshko. Tjlē ga

«No* tjlwō ara llēme.

ĴEni ga woyotjlīp ara ega?

ĴTjlwō ara lēp ega?

⁷ Bām go ga iorop beno tjlwō

bop parkagaga kjok dogo so dorko.

E irgo ga iorop beno kēsbang, tjlwō ara,

⁸ iorop beno shāng llēbo tjeng kēs li ichaga bakoe.»†

Miydēy e go ga llono ga llēbo tjeng kēs li iche no lirē. Gueniyo eerishko ga llēbo iche llēm wleniyo tjok obi.

⁹ Llēye weno Jesús tjok li miydēy pjlūe. Bām go ga iara Sbōrē beno tjlwō ba parkagaga kjok dogo so dorko. Ga Sbō wopjlū li kjīshko ga ichara wolon li kjīshko. Ga wolono kjīshko ga iara beno kēsbang, tjlwō ara.

¹⁰ Ba go ga llēbo tjeng kēs li shāryara Sbōrē, ga beno tjeng ba kong uunkong. Llēbo owa ichara wen ba kong ara. E poshāryara ber nopga ara dōga wlo eni. Sbō omshāryono eni, woydara eni kjīshko, ga shāryara beke.

¹¹ Jesús, nopga iara beno tjeng dboy Sbō kong li, e Data kjlaraso. E kjīshko ga epga lōkyokjre Jesūs dē llēm, kowe ba pjeyoga.

¹² Tjlēno Sbō kong ga

«Bop roy lēr bor pjeyoga kong.

Pja poshrēr ara, epga tōn lōng lishko.»‡

¹³ Ga tjlēno obi ga

«Tja mār Sbō go.»§

Ga tjlēno obi ga

«Tja shāng bor wapga twara Sbōrē bor kong li tjok.»*

¹⁴ Iara beno ba wapga li, e nopga, ga nopga ichaga wolon li, e A, ga uunkong tjeng Ā wloshko e kjīshko. E kjīshko ga Jesús oōtong beno shāng no, ga wolonoe. Shāryara eni, Ā zāya wlo,

¹⁵ nopga dōya Ā wloshko dwayo wlo bako, ber lōng ba wolon li bangkjre ame wlo.

¹⁶ Jlōkoyo ga e shrono shāng Sbō parkagaga kjok dogo so li kjimtaga wlo llēm, shrono shāng Abraham tjeýoga kjimtaga.

¹⁷ E kjīshko ga iara Sbōrē beno shāng ba pjeyoga dik, llēbo wen ba kong lok kēs li wen ba kong eni wlo, epga sorē miydē pjir wlo. Eni ga songe le ga pjlū, ga parkē syōshtaga kēsbangyo wleni ba kjīshko ga pjlū bako, e āār ber llēbo owa shāryara li potjwlēkkīo wlo.

¹⁸ Ga oōr shāng song, tjlīna Ārē ara, llēbo owa shāryē wlo lara kuzong ga nopga tjlīya Ārē enishko ga epga kjimte ga pjlūe.

3

Jesús tjlwō ara, Moisés kjinmo

¹ E kjīshko ga pjeyoga, pjāy rokara Sbōrē, iara beno tjeng dboy ba kong li, Jesús woyotjlīzī ĩyado. Ichara Sbōrē ba tjlōkwo roy lē bi kong li e. Syōshtaga Sbō kong bi kjīshko kēsbangyo li e bakoe. Shji mār ba go lēy eni.

² Jesús iara Sbōrē beno shāng parkē ba kong, ga parkono pjlū, Moisés parkono pjlū Sbō nopga kong sorē ga eni.

³ Gueniyo Jesús, e tjlwō ara, Moisés kjinmo, domer u shāryaga tjlwō ara, u shāryara li kjinmo wleni.

⁴ U tjeng kēs li shāryaga tjok, gueniyo llēbo tjeng kēs li shāryaga Sbōrē.

⁵ Moisés parkono Sbō nopga kong pjlū, parkaga tjlwēk shāng pjir wleniyo dik. Eni ga llēye shāryara li beno llēbo wen llono li jyāglo.

⁶ Gueniyo Cristo, e Sbō Wa, ga parkē shāng Sbō nopga ichaga. Tjawa tjlē ga shji mār ba go, ga koshēy ĩyado lēy eni. Shāryēy eni jlōkoyo wleni ga shji ber ba nopga, so u shāryara li kjoyoe.

Woyde ga shji mār Sbō go āār jong ba dbo go

⁷⁻⁸ E kjīshko ga Sbō Sēya tjlē ga

«Eri ga Sbō tjlōkwo kumi wleni ga kjrozīa.

Bomi tjlappaga tek dēnashko so,

Sbō kolara lok llēm,

llēye kuya woydē llēm bakoe.

Pjāy opshāryē ba ĩya dik llēme.

Epga lōng kjok dogro no llēmshkoshko ga

Sbō tjlīna lok.

⁹ Llēbo shāryara Sbōrē kēs li ĩna lok oōtong lu pjlōglo sak pkēng (40).

Eni ēmdē ga Sbō tjlīna lok ara.

¹⁰ E kjīshko ga Sbō iircono ara ba kong, ga tjlē ga “Jeno lōng ĩyado, jēk lok woydē bor tjok llēme”le.

¹¹ E kjīshko ga Sbō iircono ara ba kong,

* 2:6 No le li, e **Jesús** loklo. † 2:8 Salmo 8.4-6. ‡ 2:12 Salmo 22.22. § 2:13 Isaiás 8.17. * 2:13 Isaiás 8.18.

* 3:11 Salmo 95.7-11.

ga tjlë jlökoyo ga “Eppa äär löng bor
woshtozlong kjokyo llëme” le.*

¹² Pjeyoga, pjây sjêke! Sbô, e sök İyado. Eni
ga llëbo owa İemi äär ber tjeng bomi pjłúshko
llëm, Sbô rayëmi llëm wlo.

¹³ Dbar kjwobi go ga pjây ëng kjimtos
dbokjrë dey. Dbar kowëy «eeri» li pjang
obishko ga pjây opshäryos eni, pjây jyäpgwe
llëbo owa lirë llëm wlo, Sbô rayëmi llëm wlo.

¹⁴ Shji mär löng Cristo go bäm go sorë ga
woyde ga shji mär ber löng ba go eni äär jong
ba dbo go. Shäryoroy eni ga shji äär ber löng
ba tjok İyado,

¹⁵ tak pjang Sbô tjlökwo go sorë li eni.
Tjlëno beno eni:

«Eeri ga Sbô tjlökwo kumi wleni ga
kjrozïa.

Bomi tjlapgaga tek dënashko so,
Sbô kolara lok llëm,
İlëye kuya woydë llëm bakoe.

Pjây opshäryë baİya dik llëme.»†

¹⁶ ¿Nopga öör löng Sbô tjlökwo kuno,
gueniyo kolara lok llëm li ë? Nopga shira
Moisésdë tek Egipto kjokyo dwayo li eppa
om go.

¹⁷ ¿Sbô iirkono öötong lu pjloglo sak pkëng
(40) li ë kong? Nopga llëbo owa shäryono, ga
wolono tjeng kjok dogro no llëmshko li kong.

¹⁸ «¿Eppa äär löng bor washtozlong kjokyo
llëme» İara Sbörë jlökoyoshko ga ë layde
shäng? Nopga ba tjlökwo kolono llëm li
layde.

¹⁹ Miydëy e go ga eppa öötong lok llëm,
eppa mär Sbô go llëm kjishko.

4

*Sbô nopga äär ber löng ba washtozlong
kjokyo*

¹ Tjlökwo İara Sbörë ba kong lok jlökoyo li
beno bi kong bakoe. Shjira ie woydë äär ber
löng ba washtozlong kjokyo bakoe. E kjishko
ga shji sjêk, shji äär ber löng eshko wlo.

² Sbô tjlökwo pjłú li kuroy wëİë, eppa
omkuno dik, gueniyo mär Sbô go llëm ku-
zong ga beno ba kong ga llëno llëme.

³⁻⁵ Shji äär ba washtozlong kjokyo wlo ga
woyde ga shji mär ba go, İara Sbörë sorë li
eni. Tjlëno beno eni:

«E kjishko ga Sbô iirkono ara ba kong,

ga tjlë jlökoyo ga “Eppa äär löng bor
washtozlong kjokyo llëme” le.»*

Gueniyo llëbo tak pjang Sbô tjlökwo go. Tjlë
ga «Dbar kjäk (7) ga ba pak shäryara pjirshko
ga washtonoe.»† E irgo ga tjlë ga «Eppa
äär löng bor washtozlong kjokyo llëme» le.
Miydëy e go ga kjok shäryara Sbörë pjirshko
ga washtozlong kjokyo İara li, e shäryak pjir
tjän.

⁶ Miydëy e go ga no kjone kjone äär
ba washtozlong kjokyo ga pjłúe. Gueniyo
nopga Sbô tjlökwo pjłú li kuno bäm go li
öötong eshko llëm, kolara lok llëm kjishko.

⁷ E kjishko ga lu kop İara irgo ga Sbô
tjlëno David kong. Eshko ga dbar İara beno
kjwara obi, ga kowara «eeri». Eshko ga
tjlökwo İara jlökoyo İoror bomi kong tjän li,
e İara nopga löng eshko li kong jek obi. Tjlë
ga

«Eeri ga Sbô tjlökwo kumi wleni ga
kjrozïa.

Pjây opyë ber löng llëye kumi woydë llëm
wleni llëme»‡ le.

⁸ Eppa İara Josuére beno löng washtë jlökoyo
kjwe ga dbar İara Sbörë kjwara obi llëme.

⁹ Miydëy e go ga İlono ga ba nopga kong dbar
twe Sbörë kjwara obi, woshtë jlökoyo wlo,
Sbô washtono dbar kjäk (7) lishko sorë ga
eni.

¹⁰ Eshko dbaryo ga ëye öötong löng eshko
ga parkë ame, ber löng washtë jlökoyo, Sbô
washtono sorë ga eni.

¹¹ E kjishko ga shji drön ëë, shji äär eshko
wlo. Llëm ga shji kjone kjone Sbô kolë llëm,
İsrael tÿeyoga dik, ga shji äär eshko llëme.

¹² Sbô tjlökwo, e së, dbo İara bakoe. Shji
oblë shorkek dröng kowo stek kar kar wleni
go ga dröng li opzrëk rongë. Sbô tjlökwo li,
e so dröng e kjoyoe. Opzrëk rong, kjılay bi
pjłúshko. E go ga shji wotjlik pjłúre, de owa,
e miydëy wëİë.

¹³ Llëbo İney, İga Sbörë llëm wlo ga äe.
Llëbo uunkong İya wëİë, ga İlono ga shji iche
ba dboryë, llëbo shäryoroy kës li kjishko.

*Jesús, e syöshtaga Sbô kong bi kjishko
kësbangyo*

¹⁴ Jesús, e Sbô Wa. E öötong sök kjok dogo.
Syöshtaga Sbô kong bi kjishko kësbangyo li e.
E kjishko ga shji mär ba go İey kuzong ga
woyde ga shji mär ber löng ba go jlökoyo.

¹⁵ E tjlina Äre İara, llëbo owa shäryë wlo
İara, shji tjlİya Äre sorë ga eni. Gueniyo
İara llëbo owa shäryono llëme. E kjishko ga
shji sorë li miyde shäng pjłú, ga shji dbo İara
llëmshko, shji songshko ga shji songe İe ga
pjłúe.

¹⁶ E kjishko ga shji jek äär Sbô bokshto
İan ba tjok wlo, llëye bangkjreyë llëm wleni,
shji woyde İara kjishko. Eni ga shji songshko
ga shji songe İe, ga shji kjimte ba wopjłú li
kjishko.

5

¹ Syöshtagaga Sbô kong İsrael tÿeyoga
kjishko këskesyo kjrara Sbörë kjłobi nopga li
tjreko dwayo, parkë Sbô tjok, nopga li kong
wlo, öng zröya, sho suya, llëbo owa shäryara
nopgarë li kjishko wlo bakoe.

† 3:15 Salmó 95.7-8.

* 4:3-5 Salmó 95.11.

† 4:3-5 Génesis 2.2.

‡ 4:7 Salmó 95.7-8.

² Nopga li kjok miydë ara llëm, ga olö ga llëbo shärye lok owa, dbo ara llëm kjishko. Eshko ga songe le syöshtagaga lirë ga pjlu, epga dbo ara llëm eni bako kjishko.

³ E kjishko ga öng zröya, sho suya, llëbo owa shäryara nopgarë li kjishko dö llëm, shärye eni, llëbo owa shäryara epgarë om go li kjishko bakoe.

⁴ Pak ëre tjwlö ara. Gueniyo ëye opyë pak ëre shäryë om go llëme. Woydë ga rokaga Sbörë, Aarón rokara sorë ga eni.

⁵ Cristo opyono pak tjwlö ara ëre shäryë om go llëm bakoe. Sbö tjläno ba kong ga «Pja bor Wa;

eeri ga tja öötong beno sök bop Data.»*

⁶ Ga tjläno ba kong obi ga «Pja ber shäng syöshtaga iyado wlo, Melquisedec dik.»†

⁷ Jesús shäng kjok ëre kjing go obishko ga miyde ga Sbö dbo ara, e döya eshko dwayo wlo, wolon llëm wlo. E kjishko ga kjloshono ba kong jlökoyo, slatong ara boryo go. Ga Sbö bangkjrara ara kuzong ga llëye lara li kura.

⁸ Gueniyo e Sbö Wa ëmdë ga llëbo weno ba kong owa ara kjishko ga oppino Sbö kolë jlökoyo.

⁹ Ga llëye woydara Sbörë shärye wlo li shäryara uunkong pjirshko ga öötong beno sök ba kolagaga uunkong li döga, epga ber löng së iyado wlo,

¹⁰ ga iara Sbörë beno shäng syöshtaga kësbangyo, Melquisedec dik.

Shji Sbö rayë llëme

¹¹ Llëbo lërwa woydë bomi kong ara ëre kjishko, gueniyo lërwa wlo ga kjang, pjây kä kjang kjishko.

¹² Pjây mär löng Jesús go dbar kop ara tjän. Pjây oppino pjlu kjwe ga eerishko ga pjây opyono beno löng no pingga. Gueniyo Sbö tjlökwö kjrëmi löng li llë loklo miydëmi löng llëm obi. Woydëmi ga pjây piya oblërë tjlökwö wëllë go eröe. Kjwozirga löng nä ië wleniyo, e dli uë woydë llëme. Pjây so e kjoyo, tjlökwö kjang li kumi woydë llëm kjishko.

¹³ Nopga so kjwozirga löng nä ië kjoyo li, e jëk löng pjlo bek sorë li miydayde lok llëm obi.

¹⁴ Gueniyo tjlökwö kjang li, e dli wleni, ga nopga so këkboga kjoyo li, e opping ara e go, ga llëbo pjläre, de owa, e miyde löng pjläre.

6

¹⁻² Bäm go ga tjlökwö laraba bomi kong ara. Cristo tjlökwö wëllë li laraba bomi kong. Llëbo owa shäryë löng li, e rayëy sorë, shji

wolon llëm wlo, e laraba bomi kong. Shji mär Sbö go sorë, e laraba bomi kong. Shji wë sorë, e laraba bomi kong. Shji orkwo ië ëng kjing go sorë, e laraba bomi kong. Nopga wolono löng li woshrë iröng obi sorë, e laraba bomi kong. Llono ga nopga shdüya Sbörë iyado wlo sorë, e laraba bomi kong bakoe. Tjläkwö uunkong ëre laraba bomi kong pjir tjän. Gueniyo woyde ga e lanyotkëy ame, shji opping tjläkwö kjang li go dey, nopga wotjlik këkboga dik wleni.

³ Woyde Sbörë wleni ga shäryëy eni.

⁴⁻⁶ Ëye tjlökwö li kjröno, ga rayara ga rokëy iröng obi ber löng Sbö tjok ga äe. Llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le ame, ga raye ame bakoe. Llëbo twara Sbörë ba kong li kjrara lok tjän. Epga ëng dowlëno Sbö Sëya tjok. Miydara lok pjir tjän ga Sbö tjlökwö, e pjläre. Sbö Wa tjwe iröng obi dbo ara go sorë, e miydara lok pjir bakoe. Eni ga Sbö Wa li rayarashko ga e zröra lok lök pjang kjläs go jek obi wleni, ga iara lok beno shäng joywëba wlo bakoe.

⁷ Kjok buk kjrina. Shunyo shrë ba kjing goshko ga di li shura klung sho lirë, ga dwla botjono pjlu, nopga parkë löng eshko li kongshko ga Sbö ber wopjlu kjok li tjok.

⁸ Gueniyo e wen shkö sho, kjlo sho oblë oblë llëno llëm wleniyo ga Sbö ber wopjlu ba tjok llëme. Llono ga e sukoba pjire.*

⁹ Pjeyoga, tjawa lan bomi tjok eni ëmdë ga miydërwa ga pjây opshäryë owa eni llëme. Ëye döktong ga woyde ga llëbo shärye pjläre. Ga miydërwa ga pjây omshäryë eni.

¹⁰ Sbö woydëmi ara kjishko ga ba nopga kjimtoromi ara, ga shäryëmi löng eni obi. Sbö wotjlik bek iyado, ga llëbo shäryëmi löng li woyojeya llëme.

¹¹ Woydërwa ga pjây omshäryë eni jlökoyo, äär jong llëbo koshëmi löng li shäryono pjir guing.

¹² Woydërwa ga pjây opyë löng shmi jong wleni llëme. Ëye kwleya mär Sbö go llëm ga llëbo twe Sbörë ba nopga kong lara li kjre lok jlökoyo. Woydërwa ga pjây omshäryë eni bakoe.

Tjläkwö lara Sbörë jlökoyo li, e shäryë eni

¹³ Ëye tjwlö ara Sbö kjinmo llëme. E kjishko ga Sbö tjläno Abraham kong jlökoyo dënnashko ga tjläkwö li lara ba ko om go li go.

¹⁴ Eshko ga tjlä ga «Pja kjimtër ara. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëme»† le.

¹⁵ Kuya ga beno shäng ba koshë wopjlu, ga llëye lara li kjrara beno ba kong.

* 5:5 Salmo 2.7. † 5:6 Salmo 110.4. * 6:8 Kjok le li, e **nopga** loklo. **Shunyo** le li, e **llëbo shärye Sbörë nopga kong pjlu** li loklo. Eni ga llëbo shärye Sbörë nopga kong pjlu shko ga shji llëbo shäryë ba tjok pjlu ga Sbö ber wopjlu bi tjok. Gueniyo shji llëbo shäryë ba tjok owa ga Sbö ber wopjlu bi tjok llëm, ga shji shdüya. † 6:14 Génesis 22.17.

¹⁶ Nopga tjlōkwo lē oblē kong jlōkoyoshko ga tjlōkwo le oblē tjlwō ara ba kjinmo li ko goshko, ber ba miydaga wlo. Shāryara eni ga jlōe lēba.

¹⁷ Eni ga Sbō tjlēno jlōkoyoshko ga woydara ga miydēba ga tjlōkwo li shārye jlōkoyo, ga kjlopswe llēme. E kjīshko ga tjlōkwo li lara ba ko om go li go.

¹⁸ Sbō jyōrkē llēme. Llēye le jlōkoyo li, e shārye kjluwe. Llēye le ba ko go li, e shārye kjluwe bakoe. Ga shji tōktong ba shwoy, ga rokoroy ba kong ga shji dōya. Eni ga miydēy ga llēye lara li shārye eni kuzong ga shji beno lōng wopjlūe.

¹⁹⁻²⁰ Eni ga miydēy pjūlū ga llēye koshēy lōng li, e shāryē eni. E kjīshko ga shji wotjlik oblē oblē llēm, shji wotjlik ber lōng kjrinaso erōe. Shji mār ber lōng Jesús go. E ōōtong sōk Sbō bokshto kjok dogo bi bām go, ga beno shāng syōshtaga kēsbangyo iyado bi kjīshko, Melquisedec dik.

7

Syōshtaga Sbō kong ko Melquisedec

¹ Melquisedec, e dēnashko ga Salem so pjluoy, syōshtaga Sbō Tjwlō Kēsbangyo kong ba pjeyoga kjīshko bakoe. Pjlara ga Abraham ōōr shāng ēngkwē pjluypga oblē tjok, ga zanae. E irgo ga jek shāng irbo, to ba ushko wlo ga wlokrara Melquisedec dē, ga tjlēno beno pjūlū ba kong.

² Eshko ga llēbo wlēna Abrahamdē kēs li shtara āar ba sakyō (10) go, ba sakyō (10) go, shira kjrina kjrina, ga twara ba kong. Melquisedec, e no pjluoy, llēbo pjlo bek shāryaga li loklo. Ga Salem, e wlēp loklo. Eni ga kowēba Salem so pjluoy li, e beno no pjluoy, nopga iaga ber lōng wlēp loklo.

³ Data ē, mekē ē, kjokēga ē, e miydēy llēme. Weno buk llonoshko, wolono llonoshko, e miydēy llēm bakoe. Eni ga beno syōshtaga iyado, Sbō Wa dik.

⁴ E tjlwō kjōm li woyotjlizā. Abraham, e bi tjlapga tek dēnashko so tjlwō ara anmoyō ēmdē ga pjluypga zanashko ga llēbo wlēna kēs li twara ba kong kjrina.

⁵ Syōshtagaga Levī tjēyo lira, llēbo tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdē li go ba kjīshko. Tjlē ga Abraham tjēyoga llēbo wlēkshko ga woyde ga shte lok, ga āar ba sakyō (10) go, ba sakyō (10) go ga shiya kjrina kjrina, ga twe ba kong lok, uunkong li pjeyoga dō gueniyo.

⁶ Gueniyo domer li, e Levī tjēyo llēme. Ga Sbō tjlēno jlōkoyo li, e beno Abraham kong. Eni ēmdē ga llēbo wlēna Abrahamdē li, e twara ba kong kjrina, ga kar tjlēno beno pjūlū ba kong.

⁷ Miydēy ga ēye tjlēno beno pjūlū oblē kong ga e tjlwō ara ba kjinmo.

⁸ Llēbo twēba syōshtagaga Levī tjēyo kong eni. Gueniyo miydēy ga llono ga epga wolon. Domer kong llēbo twara Abrahamdē li, era wolono sorē, llonoshko, e tak pjang Sbō tjlōkwo go llēme. E kjīshko e sōk sē obi wleni.

⁹⁻¹⁰ Tjwlō shigaga li, e Levī tjēyoga, ga Levī, e Abraham tjēyo. Abraham wlokrara domer lirēshko ga Abraham wapga llēm obi. Eshko ga Levī, ba tjēyoga kēs, e tjeng Abraham tjok obi wleni. E kjīshko ga llēbo twara Abrahamdē ba kongshko ga epga omtwono ba kong wleni bakoe.

Jesús, e Melquisedec dik

¹¹ Kjoj llgwekklo twara Sbōrē nopga li kongshko ga Levī tjēyoga iara beno lōng syōshtaga ba kong nopga li kjīshko. Eshko ga domer iara beno syōshtaga kēsbangyo bām go li, e Aarōn. Gueniyo ēye ie syōshtaga eniyorē ber pjlo bek Sbō bokso ga āe. E kjīshko ga syōshtaga woydara oblē wleniyo, gueniyo Aarōn dik llēm, Melquisedec dik shara.

¹² Eni ga syōshtaga bām go wleniyo li kje Sbōrē, āska ie ber oblē wleniyo wlo ga woydara ga kjok llgwekklo bām go wleniyo li kje bako, ga āska ie ber oblē wleniyo.

¹³⁻¹⁴ Syōshtaga oblē wleniyo tak pjang Sbō tjlōkwo go ēre, e bi Tjlapga Jesús. Gueniyo era Levī tjēyo llēme. Miydēy pjūlū ga e Judā tjēyo, ga epga iara Moisésdē parkē syōshtaga Sbō kong ōng sho sukklo jong lishko llēme.

¹⁵ Syōshtaga weno shāng kjlara oblē wleniyo, Melquisedec dik. Uunkong ēre miydēy wēlē e kjīshko.

¹⁶ Kjoj llgwekklo li tjlē ga ēye āar ber shāng syōshtaga wlo ga woyde ga e Levī tjēyo. Gueniyo Jesús ōōtong shāng syōshtaga e kjīshko llēme. E ōōtong shāng syōshtaga, e wolon ame kjīshko,

¹⁷ tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni. Tjlēno beno eni:

«Pja ber shāng syōshtaga iyado wlo,

Melquisedec dik.»*

¹⁸⁻¹⁹ Kjoj llgwekklo tek dēnashko so li, ēye ie ber pjlo bek Sbō bokso ga āe. E llēno llēm wleni. E kjīshko ga iara Sbōrē beno tjlwō ame, āska iara beno oblē, pjūlū ba kjinmo. Ēre go ga eerishko ga shji āar ber lōng Sbō bokshto, lan ba tjok wlo ga pjūlū.

²⁰ Sbō om go tjlēno jlōkoyo, Jesús kjīshko. Tjlēno eni, syōshtaga tek dēnashko so li kjīshko llēme.

²¹ Jesús iara beno shāng syōshtaga lishko ga tjlē ga

«Tjlapga tjlēno jlōkoyo,

ga opkjlopswē ber wotjlik oblē llēme.

Tjlē ga

“Pja ber shāng syōshtaga iyado wlo” le.»

* 7:17 Salmo 110.4.

22 Miydëy e go ga tjlökwö tjaqlën ère ie Jesúsdë ber pjlú, tjlökwö bäm go li kjinmo.

23 Syöshtaga tek dënashko so li arae. Èye parkë ber löng ìyado wlo ga ä, epga uunkong wolon kjishko.

24-25 Gueniyo Jesúsda sök ìyado, ga ber shäng syöshhtë Sbö kong, nopga mär ba go äär Sbö boksho wlo li kjishko ìyado. E kjishko ga epga döya ber löng ìyado wlo ga pjlúe.

26 Syöshtaga kësbangyo woydëy wleniyo li e. E jëk shäng pjlö bek ìyado, pogo llëye dret Sbö bokso, nopga owa dik llëme. Ga iara Sbörë beno shäng dboy ba kong, söra öötong sök kjok dogo, iara beno tjlwö ara, llëbo tjeng kës li kjinmo.

27 E syöshtaga kësksëyo oblë dik llëme. Tek bäm goshko ga öng zröya dbar kjwobi go, ga sho suya, pjë drete. Bäm go ga shärye eni, owa shäryara om go li potjwlëkklo. E irgo ga shärye eni, owa shäryara nopgarë li potjwlëkklo bakoe. Jesúsda opshäryë eni llëme. E optwono pjlaraso, beno llëbo owa shäryara nopgarë kës li potjwlëkklo.

28 Domerga iara kjok llgwekklo lirë beno löng syöshtaga kësksëyo li, e dbo ara llëm, jëk löng pjlö bek ga äe. Gueniyo kjok llgwekklo li twara Sbörë irgo ga tjlökwö lara oblë jlökoye. E go ga ba Wa iara beno shäng syöshtaga kësbangyo ìyado wlo. Era öötong beno pjlö bek ìyado.

8

Syöshtaga kësbangyo oblë wleniyo, tjlökwö oblë wleniyo

1 Llëye lër shäng bomi kong li eni. Shji syöshtaga kësbangyo sök kjlara. E öötong sirkeno sök kjok dogo, Sbö orkwo këlkong, shtoyo tjlwö ara anmoyö lishko,

2 ga parkë shäng Sbö u jong eshko li roshko. U li shäryaga Tjlapgarë, shäryaga norë llëme.

3 Syöshtaga kësksëyo uunkong iara beno löng llëbo twe Sbö kong, öng sho suya ba kong bakoe. E kjishko ga woydara ga llëbo twe Jesúsdë Sbö kong bakoe.

4 Kjok ère kjing goshko ga syöshtaga tjok, ga parkë löng llëbo twë Sbö kong, tak pjang kjok llgwekklo go sorë li eni. E kjishko ga Jesús sök kjok ère kjing go obi kjwe ga e ber syöshtaga llëme.

5 Syöshtaga li parkë löng Sbö u jong kjok ère kjing go li roshko. E so ba u jong kjok dogo li kjoyo, gueniyo äär eni llëm, e ba jyäglo erä. E kjishko ga Sbö u shäryak öng kwota go li shärye Moisésdë shäng kjwlëshko ga Sbö tjlë ba kong ga «Shäryos yötso. Llëbo jyäglo pinor bop kong dlup go sorë ga shäryos eni» * 1e.

* 8:5 Éxodo 25.40. † 8:12 Jeremías 31.31-34.

6 Gueniyo pak twara Jesús kong li, e tjlwö ara, pak shärye syöshtagarë li kjinmo. E parkë syöshtaga, tjlökwö twara Sbörë tjaqlën, beno ìyado wlo li kjishko. Ga tjlökwö ère tjlwö ara, tjlökwö twara bäm go li kjinmo.

7 Tjlökwö twara Sbörë bäm go li, llëbo uunkong shäryara pjlú kjwe ga tjlökwö woyde oblë llëme.

8 Gueniyo ina Sbörë ga nopga li pjlú llëme. Tjlë ga

«Tjlapga tjlë ga

“Dbar tjwe kjwara ga

Israel tjëyoga kong,

Judá tjëyoga kong,

tjlökwö twër kjrina obi tjaqlën.

9 Dënashko ga ba tjlapgaga,

e orkwo sharor wleni,

ga shiror tek Egipto kjokyo dwayo.

Eshko ga tjlökwö tworor ba kong, beno ìyado wlo,

gueniyo kolara lok llëme.

E kjishko ga tja opkiono ba shwoy dwayo.

E kjishko ga tjlökwö twër tjaqlën li,

e ber tjlökwö tworor ba kong dënashko li dik llëme” 1e.

Tjlapga tjlë obi ga

10 “Tjlökwö tworor, beno ìyado wlo bäm go li, e pjir

E irgo ga tjlökwö twër Israel tjëyoga kong, ber ìyado wlo li eni.

Bor kjok llgwekklo li tër ber pjang ba wotjlik li go,

tër ber pjang ba pjlugwo go bakoe.

Tja ber ba Sbö,

ga epga ber bor nopga bakoe.

11 Eshko ga tja miyde nopga uunkongdë, nopga tjlwö chira äär jong nopga tjlwö ara go.

E kjishko ga èye oblë ping bor tjlökwö go ame, èye ba kjlara ichë bor miydë ame bakoe.

12 Eshko ga owa pjang ba go li lön ber dret, ga owa li woyoshër ame” 1e.» †

13 Tjlökwö ère kowara tjaqlën kuzong ga miydëy e go ga tjlökwö bäm go li iara beno tjlwö ame. Ga llëye këguë, tjlwö llëm ga wop ä ga jeno pjire.

9

Sbö u jong kjok ère kjing go

1 Tjlökwö twara Sbörë, beno ìyado wlo bäm go li kjibokwoyoy goshko ga tjlökwö tak lok oblë oblë, beno Sbö poshrëya sorë li miydoklo, ba u kjok ère kjing go shärye sorë li miydoklo bakoe.

2 Eni ga Sbö u shäryara lok kjwara öng kwota go. Roshko kjër jong kjwara, e kowara lok shto zrek. Eshko ga iök shjiy bapkwö jong kjwara, ga pjlung shosho suk

ppir iak beno tjeng dboy Sbõ kong li tjeng ba ioklo jong li kjing go bakoe.

³ U li roshko shwong iak pjang kara kësbange. E pjlor kalëkong kjër jong kjwara obi, e kowara lok shto zrek anmoyõ.

⁴ Eshko ga llëbo lõ pjlëbië sukklo jong kjwara, shäryak dbur sho shõylõr go. Sbõ tjlõkwo woyoshroklo bapkwõ poglo shtik dbur sho shõylõr go li jong eshko bakoe. Roshko *maná* tjeng sira, ba bapkwõ shäryak dbur sho shõylõr go li roy, Aarón kjorkung põnglä weno pjlara li buk eshko, ak kjwangyo goshko tjlõkwo twara Sbõrë tak lok li tjeng eshko bakoe.

⁵ Tjlõkwo woyoshroklo bapkwõ li kjing go Sbõ parkagaga kjok dogo so sjägã tjok wleniyo li jyäglo tjeng do pjök, ba sjägã jyäglo li tjeng tjlõkwo woyoshroklo bapkwõ kjing dokklo li kopshko, owa pjang nopga go li löya Sbõrë lishko. Eni tjok ga llëye lër e kjishko wlo ame.

⁶ Llëbo uunkong ère shäryara lok ppir irgo ga dbar kjwobi go ga syõshtagaga Sbõ kong nopga kjishko li, ba pak li shärye dloyo öötongshko ga opzrëk jek kjër jong bãm go li roshko.

⁷ Gueniyo èye opzrëk jek kjër jong këm kjwara obi li roshko llëm, syõshtaga kësbangyo li erõe. Lu pjlobi go ga opzrëk jek eshko pjlaraso döe. Ga opzrëk wlo ga õng srëng söya tjeng ba tjok, llëbo owa shäryara om go li potjwlëkklo, llëbo owa shäryara nopgarë miyde lõng llëm wleniyo li potjwlëkklo bakoe.

⁸ Llëbo uunkong ère shäryara lok eni, tjlõkwo twara Sbõrë ba kong bãm go li kjishko. Ère go ga shji piya Sbõ Sëyarë ga tjlõkwo bãm go li pjang obishko, Sbõ u li jong obishko ga èye opzrëk jek shto zrek anmoyõ lishko ga äe.

⁹ Eerishko ga miydëy e go ga õng llë tworoy, sho suroy Sbõ kong eni ga shji opyë ber lõng wotjlik pjlo bek ba bokso e go wlo llëme.

¹⁰ Tjlõkwo tak lok bãm ère go ga nopga oppino ië sorë, wë sorë, äar Sbõ poshrëk ba ushko ga pjlü wlo. Gueniyo tjlõkwo li beno tjwlõ tjok, äar jong tjlõkwo tjaglën li tjweshko jä.

Cristo srëng

¹¹ Gueniyo ga Cristo öör tjän, ga öötong beno shäng syõshtaga kësbangyo bi kjishko. Llëbo pjlü tjeng eerishko kës li söga erë. E parkë Sbõ u jong pjlo bek, pjlü anmoyõ lishko. Sbõ u ère shäryaga norë llëm, e kjok ère so llëm bakoe.

¹² Cristo opzrëno jek eshkoshko ga õng srëng söra llëm, shwling ushko so srëng söra

llëm, sögla wlënggla srëng söra llëm bakoe. Ba srëng onmo lira söra jek ba tjok, ga opzrëno jek shto zrek anmoyõ jong eshko li roshko pjlaraso, ber sök eshko iyado wlo. Shji döra bi shdungglo dbo dorko dwayo iyado wlo eni.

¹³ Dënashko ga õng zrõraba, sho suraba Sbõ kong, llëbo owa shäryara li potjwlëkklo, ga shwling ushko so srëng, sögla srëng, sögla sho pjono dret, ba pjlungyo, e sguinaba nopga pogo llëbo owa li kjing go, ie ber lõng äar Sbõ poshrëk ga pjlü wlo.

¹⁴ Cristora pogo llëye dret Sbõ bokso. Ga Sbõ Sëya dbo go ga optwono Sbõ kong, wolono, srëng kwono bi kjishko, owa pjang bi go li löya ber dret wlo. Dënashko ga shji lõng wolon wlo, llëbo owa shäryoroy li kjishko. Gueniyo shäryara eni, shji ber lõng parkë Sbõ Sök Iyado li kong wlo.

¹⁵ Tjlõkwo tjaglën li shäryaga beno Cristorë e kjishko. E wolono, nopga rokara Sbõrë li döya ba shdungglo tak pjang tjlõkwo bãm go li dbo dorko dwayo wlo, llëbo pjlü twe Sbõrë ba nopga kong ber iyado wlo lara jlõkoyo li kjre lok wlo.

¹⁶⁻¹⁷ Shji lõng së obishko ga shji kjibokwo tã, ber shji wolonoshko ga bi llëbo li ber ë kong li miydoklo wlo. Tjlõkwo tjaglën ère, e so kjibokwo e kjoyoe. Kjibokwo li tjwlõ tjok wlo ga woyde ga ba taga wolono guing. Shäng së obishko ga kjibokwo li tjwlõ llëme.

¹⁸ E kjishko ga tjlõkwo twara Sbõrë bãm go li, e tjwlõ tjok wlo ga woydara ga õng llë zrõkoba, srëng li kwongoba wlo.

¹⁹ Tjlõkwo uunkong tara kjok llgwekklo kjibokwoyo go li lara Moisésdë nopga kong pjirshko ga sögla wlënggla srëng kjrara sira, shwling ushko so srëng kjrara sira, ga pjöyikong li rorwara di tjok. E irgo ga kjor so shkwë sho kjoyo kowo kjrara kjlõbõ, pjirira õng wlëp ushko so zok pjlo srëzrën go, pöra srëng rorwak di tjok li go, ga sguina kjok llgwekklo kjibokwoyo li kjing go, nopga uunkong li kjing go bakoe.

²⁰ Eshko ga tjlë ga «Tjlõkwo ère lara Sbõrë, beno iyado wlo, shäryëmi wlo. Srëng ère kjishko ga tjlõkwo li ber tjwlõ tjok» *1e.

²¹ Srëng li sguina Sbõ u jong eshko li kjing go, ba llëkso bokso tjeng eshko kës li kjing go bakoe.

²² Srëng kwono llëm ga owa pjang nopga go li löya Sbõrë llëme. E kjishko ga epga ichara kjok llgwekklo lirë llëbo ie ber tjeng dboy Sbõ kong wlo ga woyde ga shärye srëng go. Epga ichara ba shäryë eni llëbo uunkong tjok seke.

²³ Llëbo uunkong ère, e llëbo tjeng kjok dogo li jyäglo. E kjishko ga woydara ga ie ber tjeng dboy Sbõ kong eni. Gueniyo llëbo tjeng

* 9:20 Éxodo 24.8.

kjok dogo li ber tjeng dboy Sbõ kong wlo ga woyde ga shärye llëbo tjwlõ ara, õng kjinmo li go.

²⁴ Sbõ u jong kjok ère kjing go li, e Sbõ u jlõkoyo li jyäglo, e shäryaga norë bakoe. Cristo opzrëno e roshko llëm, opzrëno jek Sbõ u jong kjok dogo li roshko, ga beno shäng eshko Sbõ bokshto, shji kjimte wlo.

²⁵ Lu pjlobi ga syõshtagaga kësksëyo opzrëk jek shto zrek anmoyõ li roshko, ga õng srëng söya jek ba tjok. Cristora opzrëno jek pjlaraso döe.

²⁶ Eni llëm kjwe ga woyde ga zrõkoba kop ara, kjok ère shäryara Sbõrë tek lëkong. Gueniyo weno shäng pjlaraso iyado wlo, optwono wolono, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo.

²⁷ Shji nopga wolon pjlaraso wlo. E irgo ga shji llgweya Sbõrë wlo.

²⁸ Eni wleni ga Cristo wolono pjlaraso, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo. Ga llono ga wen jek pjlara obi, gueniyo tjwe shäng owa pjang nopga go li lönga llëm, tjwe shäng ba koshagaga löng li döga shara.

10

Cristo wolono pjlaraso, nopga uunkong kjishko

¹ Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e llëbo wen tjwe pjlu li jyäglo eröe. Llëbo wen tjwe pjlu li, e oblë. E kjishko ga lu pjlobi go ga nopga õng zrök, sho suk, pjë dret Sbõ poshrëkklo, tak pjang kjok llgwekklo go sorë li eni ëmdë ga èye ie ber pjlo bek Sbõ bokso ga äe.

² Epga, owa pjang ba go li löna Sbõrë beno dret iyado wlo kjwe ga beno löng pogo llëye dret Sbõ bokso. Eni kjwe ga õng zröya, sho suya ame ga pjluë.

³⁻⁴ Miga owa pjang oba go li löya Sbõrë ber dret, sögla llgwoklë srëng kjishko llëm, shwling ushko so srëng kjishko llëm bakoe. E kjishko ga õng zröya, sho suya lu pjlobi go. E ber epga pogo llëbo owa tjok li miydoklo.

⁵ E kjishko ga Cristo shrono shäng kjok ère kjing goshko ga tjlä Sbõ kong ga

«Õng zrõraba, sho suraba bop kong li woydorop llëm,

llëbo twaraba bop kong li woydorop llëm bakoe.

E äska doyo poshäröröp bor kong.

⁶ Õng zrõraba, sho suraba, pjono dret bop poshrëkklo li,

õng zrõraba, sho suraba, llëbo owa shäryaraba li potjwlëkklo li,

e beno pjlu bop kong llëme.

⁷ E kjishko ga tja tjlä ga «Sbõ, tja shäng na,

ga tja shrono shäng llëye woydëp ga shäryër li, e shäryaga, tak pjang bor kjishko bop kjibokwo go sorë li eni» lër eni» le.*

⁸ Bäm go ga tjlä ga «Õng zrõraba, sho suraba bop kong li, llëbo twaraba bop kong li, õng zrõraba, sho suraba, pjono dret bop poshrëkklo li, õng zrõraba, sho suraba, llëbo owa shäryaraba li potjwlëkklo li, e woydorop llëm, beno pjlu bop kong llëm bakoe» le eni. Tjlëno eni, epga ichara kjok llgwekklo lirë ba shäryë eni gueniyo.

⁹ E irgo ga tjlä ga «Tja shäng na, ga tja shrono shäng llëye woydëp ga shäryër li, e shäryaga» le eni. Eni ga tjläkwo twara Sbõrë bäm go li kjara, äska tjläkwo tjaglën li shärye wlo.

¹⁰ Eni ga Jesucristo wolono pjlaraso nopga uunkong kjishko, woydara Sbõrë sorë li eni. Ga shji iara Sbõrë beno tjeng dboy ba kong e kjishko.

¹¹ Syõshtagaga Sbõ kong li, ba pak li shärye lok dbar kjwobi go, õng zröya, sho suya Sbõ kong, owa pjang nopga go li löya Sbõrë e kjishko llëm gueniyo.

¹² Gueniyo syõshtaga bi kong lira wolono pjlaraso, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo pjirshko ga öötong sirkeno sök Sbõ orkwo këllëkong.

¹³ Eshko tek lëkong ga beno sök ba moskwoga zana Sbõrë pjir guing, ga twara beno ba kong iche wlo li koshë.

¹⁴ Wolono pjlaraso kuzong ga nopga ie ber tjeng dboy Sbõ kong li iara beno pjlo bek Sbõ bokso iyado wlo.

¹⁵ Sbõ Sëya tjläno bi kong ère kjishko bakoe. Tjlë ga

¹⁶ «Tjlõkwo tworor, beno iyado wlo bäm go li, e pjir.

E irgo ga tjläkwo lër ba kong jlõkoyo li eni.

Bor kjok llgwekklo li tër ber pjang ba pjlugwo go,

tër ber pjang ba wotjlik li go bakoe» le.†

¹⁷ Ga tjlä obi ga

«Llëbo owa shäryara lok li, e woyoshrër ame» le.‡

¹⁸ Eni ga owa pjang bi go li löna Sbõrë beno dret eni kuzong ga õng zröy, sho suy, llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo ame.

Shji mär Sbõ go iyado wlo

¹⁹ Eni ga pjeyoga, Jesús srëng li kjishko ga shji opzrëk jek shto zrek anmoyõ lishko ga pjlu, llëye bangkrëy llëme.

²⁰ E wolono li, e irbo tjaglën wleni, ga e go ga shji jek äar Sbõ sök lishko ga pjlu, shwong pjang kësbang li pjlor kalëkong.

²¹ Cristo öötong beno shäng syõshtaga kësbangyo, shji Sbõ nopga kjishko.

* 10:7 Salmó 40.6-8. † 10:16 Jeremías 31.33. ‡ 10:17 Jeremías 31.34.

²² Shji iara beno pjlo bek Sbö bokso, bi wotjlik owa li kjing go srëng sguing wleni, bi doyo wak pjir di drëpdre go wleni bakoe. E kjishko ga shji to Sbö shwoy, shji mär ba go jlökoyo.

²³ Tjlokwo laga bi kong jlökoyo li, llëye le li shärye eni. E kjishko ga woyste ga llëye koshëy löng li lëy ga miydëy ga eni jlökoyo.

²⁴ Shji ëng kjimtë kar kar, shji oblë woyste ara wlo, shji llëbo pjlu shäryë wlo bakoe.

²⁵ No kjone kjone tön ëng tjok ame. Shjira omshäryë eni llëm, shji tön ëng tjok, shji ëng kjimtë dbokjrë wlo dey. İy ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo li döro ga woyste ga shäryëy eni jek këgong këgong.

²⁶ Tjlokwo bek li miydoroy pjir ga shji jëk löng llëbo owa shäryë obi wleni ga llëbo zröy ber llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo wlo oblë drete.

²⁷ Shäryoroy eni wleni ga miydëy ga shji ber löng İlgweya, shdüya Sbörë iök pjë jong ri ri li go, ba wloyoga tjok li koshë erä.

²⁸⁻²⁹ Dënashko ga ëye, kjok İlgwekklo tara Moisésdë li kole woyste llëm ga İga pjökde, myare dö ga zröya lok jekdo, songe le llëme. Ba shdungglo li kjange. Gueniyo ëye, Sbö Wa tjlokwo li kole woyste llëm, e wolono, srëng kwono li iara beno tjwlö llëm, ga Sbö Sëya wotjlıno ba kjimtë İara, gueniyo kar İaywara owa ga ba shdungglo li ber kjang e kjinmo.

³⁰ Miydëy ga Sbö tjläno ga «Ëye llëbo owa shäryono ga İlgweya ber tjarë, shdungga ber tjarë bakoe.»[§] Ga tjläno obi ga «Tjlapga, e ber ba nopga baİya li İlgweya.»^{*}

³¹ Sbö sök İyado. Ëye lon ba wloshko, shdüya wlo ga e ba kong ga llëbo pjlu llëme.

³² Tjlokwo kuromi, kjroromi kjwlëshko ga llëbo weno bomi kong owa kës li, e woyoshrozia. Eshko ga kuromi kjange.

³³ Olö ga pjäy İaywaraba owa nopga uunkong bokshto, pjäy shdunaba ara eni bakoe. Ga bomi pjeyoga kong llëbo shäryaraba eni li İnomi ga pjäy tönö ba tjok, llëye bangkjroromi llëme.

³⁴ Sbö nopga löng kjërshko İi† songe İoromi. Bomi llëbo döriba bomi shjiryoshko ga kuromi löng wopjlu, miydoromi ga pjäy llëbo tjeng kjok dogo pjlu anmoyö, pjir llëm wleniyo kjishko.

³⁵ Eni ga pjäy wosonkë llëm, pjäy mär Sbö go İyado dey. Shäryoromi eni ga pjäy potjwlëya ara.

³⁶ Llëye wen bomi kong owa ga kumi kjange. Eni ga llëye woyste Sbörë li shäryoromi eni ga llëye twe ba nopga kong İara li, e kjërmi jlökoyo,

³⁷ tak pjang ba tjlokwo go sorë li eni. Tjläno beno eni:

«Ëye tjwe le ga tjwe jlökoyo,
tjwe döroë.

³⁸ Ëye mär bor go ga
era ber pjlo bek bor bokso.

Gueniyo mär bor go ame wleni ga
tja ber shäng wopjlu ba tjok llëme.»[‡]

³⁹ No kjone kjone mär ba go ame, ga İlono ga pjir. Shji baİya dik llëme. Shji mär ber löng ba go, ga İlono ga shji där.

11

Shji mär Sbö go

¹ Shji mär Sbö goshko ga llëye İgöy llëm li, e koshëy, ga miydëy ga İlono ga shäryë eni jlökoyo lëy.

² Bi tjlapgaga tek dënashko so mär ba go kjishko ga Sbö beno wopjlu ba tjok.

³ Shji mär Sbö go kjishko ga miydëy ga kjok shäryara uunkong ba tjlokwo go, llëbo İy löng li shäryara llëbo İgöy llëm li go.

⁴ Dënashko ga Abel mär Sbö go kjishko ga llëbo sura ba kong pjlu, llëbo sura Caİndë li kjinmo. Mär ba go kjishko ga beno pjlo bek ba bokso, ga Sbö beno wopjlu ba tjok, llëbo sura li tjok bakoe. Ga wolono ëmdë ga mär ba go kjishko ga shji opping ba go ga pjlu obi.

⁵ Dënashko ga Enoc mär Sbö go kjishko ga to söra kjok ëre kjing go dwayo, wolono llëme. Wlënaba llëm, söra kjishko. Söyde llëm obishko ga llëbo shäryara beno pjlu Sbö kong.

⁶ Ëye mär Sbö go llëm ga llëbo shärye ber pjlu ba kong ga äe. Ëye äar Sbö shwoy wlo ga woyste ga woyotjlıya ga sök jlöe le guing, woyste ga woyotjlıya ga ëye omwlëk ga potjwlëya jlöe le guing bakoe.

⁷ Dënashko ga Noë mär Sbö go kjishko ga Sbö tjläno ba kong llëbo İyde llëm obi li kjishkoshko ga tjlokwo kjarara, Sbö bangkjarara, ga kjoyong shäryara kësbang, ba pjeyoga dökklo. Eni ga nopga löng kjok ëre kjing go li iara beno löng shdüya Sbörë wlo, gueniyo Noëra iara beno pjlo bek ba bokso.

⁸ Dënashko ga Abraham mär Sbö go kjishko ga ichara to kjok shto oblë twe ber ba kong İshkoshko ga kolara, ga to kjone miydara llëm ëmdë ga opshino jeke.

⁹⁻¹⁰ Ga mär Sbö go kjishko ga öötong beno sök kjok twe ba kong İara İshko, no shto oblë so wleni. Kjok buk kjarina kjok dogo, shäryaga Sbörë ber İyado wlo. Kjok İi koshara Abrahamdë, äar ber sök eshko wlo. E kjishko ga sök kjok ëre kjing go obishko ga beno sök kjok shto oblë oblë u shäryak öng kwota go roshko. Ba wa İsaac, ba İjër Jacob, e omshäryono eni bako, tjlokwo İara Sbörë

§ 10:30 Deuteronomio 32.35. * 10:30 Deuteronomio 32.36; Salmo 135.14. † 10:34 Sbö nopga löng kjërshko İe li, e Sbö nopga löng kjërshko mär İesüs go kjishko İi İoklo. ‡ 10:38 Habacuc 2.3-4.

Abraham kong jłökoyo li twara ba kong lok eni bako kjışhko.

¹¹ Ga Abraham mār Sbō go kjışhko ga tjablashko ga ba boy Sara kjrōng ěmdē ga wa buk kjarā. Wa tve ba kong lara Sbōrē ba kong jłōkoyoshko ga tjlōkwo kjrara domer lirē, miydara ga llēye le li shārye eni iyado kjışhko.

¹² Eni ga luyo ara, wolon to ěmdē ga ba tjēyo tek beno ba irgo li shdōktong trāk llēm, dbala lok kjopkwo go wleni, la sho tjeng dlung kjako wleni bakoe.

¹³ Nopga uunkong ěre wolonoshko ga llēbo tve Sbōrē ba kong le jłōkoyo li kjrara lok llēme. Gueniyo mār Sbō go kjışhko ga ĩna lok pjola dwayo wleni, ga beno lōng wopjłú e kjışhko. Lōng kjok ěre kjing go obishko ga tjłē oba kong ga epga om go li shto oblē so wleni, kjok ěre so llēme le lōng eni.

¹⁴ Miydēy e go ga to lōng kjok wlēk, ber baĭya jłōkoyo wlo.

¹⁵ Tek opshino kjokyo baĭya li woyotjlyide lōng kjwe ga san jek irōng obi ga pjłúe.

¹⁶ Gueniyo kjok buk kjrina kjok dogo pjłú anmoyō wleniyo li wlēyde lōng. E kjışhko ga kjok shāryara Sbōrē ba kong eni, ga «Pja borwa Sbō» le lok ba kongshko ga lōkyokjre Sbōrē llēme.

¹⁷⁻¹⁸ Abraham mār ba go jłōkoyore miyde Sbōrē wlo ga ichara ba wa kjarāso li zrōk, sho suk ba kong, ba tjłikkō. Bām go ga Sbō tjłē ba kong jłōkoyo ga «Isaac tjēyo tek ber ba irgo li ber bop tjēyo jłōkoyo erōe»* le. Eni ěmdē ga mār Sbō go kjışhko ga wotjłino ba zrōk lara.

¹⁹ Wotjłik ga woshre Sbōrē irōng obi ga pjłúe le, ga wlokjrrara irōng obi, wolono, woshrara irōng obi wleni.

²⁰ Dēnashko ga Isaac mār Sbō go kjışhko ga tjłēno beno pjłú ba wapga Jacob, Esaú kong, llēye wen ba kong llono li kjışhko.

²¹ Dēnashko ga Jacob mār Sbō go kjışhko ga wolon dōrōshko ga tjłēno beno pjłú José wapga kong. Eshko ga kojono shāng ba kjorkung go, ga Sbō poshrēra.

²² Dēnashko ga José mār Sbō go kjışhko ga wolon dōrōshko ga Israel tjēyoga ichara beno ba doyo sōk ba tjok, epga opshik jek Egipto kjokyo dwayo dbaryo lishko.

²³ Dēnashko ga Moisés data, mekē, e mār Sbō go kjışhko ga chida li jnena oōtong moglo mya. ĩna lok ga wolēsowa, ga tjłōkwo lara pjłurē li bangkjrara lok llēme.

²⁴ Moisés mār Sbō go kjışhko ga oōtong kēguē ga kuna pjłú wa walē lirē ěmdē ga woydara ga kowēba ba wa llēme.

²⁵ Woydara ga ber shāng wopjłú dbar kjwōbō, llēbo owa shāryara kjışhko llēme. Eni ga opyono beno shāng shdungoba Sbō nopga tjok shara.

²⁶ Beno shāng potjwlēya Sbōrē li koshē. E kjışhko ga ba kong ga shdungoba Cristo kjışhko li tjwlō ara, llēbo tjwlō ara tjeng Egipto kjokyo kēs li kijnmo.

²⁷ Mār Sbō go kjışhko ga to Egipto kjokyo dwayo, pjłú iirkē ba kong li bangkjrara llēme. Eshko ga miyde ga Sbō ĩgōy llēm li jek shāng ba tjok. E kjışhko ga sano irōng llēme.

²⁸ Mār Sbō go kjışhko ga Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo li shāryara, ga nopga ichara ōng wlēp ushko so zrōk, ga srēng sguing u bāng bāng worbo shakklo li go, Israel wapga domer ga bām ĩyo li zrōya no pjiga lirē llēm wlo.

²⁹ Dēnashko ga Israel tjēyoga mār Sbō go kjışhko ga dipzono tek Dlung Srēzrēn kjwo na lēkong, jēklōng kjok dogro kjing go wleni. Gueniyo Egipto sopga omshāryē eni wlo larashko ga shteno lok drete.

³⁰ Ga Israel tjēyoga mār Sbō go kjışhko ga dbar kjwobi go ga Jericó kjokyo kopjrina lok pjribri shtōk oōtong dbargwo kjāk (7). E irgo ga kjok li kōtong shāryak ak go li dloktong, sho ter lōno tōshko.

³¹ Eshko ga walē shāng kjarā ko Rajab, to shāng opsoynek domer ga oblē oblē kong wleniyo. Mār Sbō go kjışhko ga kjok ĩgaga oōtong ba shwoy li wlokjrrara. E kjışhko ga nopga Sbō kolono llēm li zrōrabashko ga era zrōraba llēme.

³² ¿Ilēye lēr obi ga pjłú? Dbar tjok obi kjwe ga Gedeón, Barac, Sansón, Jeftē, David, Samuel, Sbō tjłōkwo lagaga, e lanyotkēr bomi kong bakoe.

³³ Mār Sbō go kjışhko ga llēbo shāryara ba kong oblē oblē. Kjone kjone ěngkjrano pjłupga dbo ara wleniyo tjok, ga zanae. Kjone kjone nopga ichono pjlo bek. Kjone kjone, llēbo tve Sbōrē ba kong lara jłōkoyo li kjrara. Kjone kjone dbong kjamo llino.

³⁴ Kjone kjone, iōk pjē jong trāk llēm ga sjēra. Kjone kjone zrōkoba drōng go lēbashko ga dōktonge. Kjone kjone dbo llēm ga oōtong beno dbo ara. Kjone kjone ěngkjwēshko ga dbokjrano ara. Kjone kjone, ěngkjwagaga shto oblē so zana songe.

³⁵ Walēga kjone kjone, ba pjeyoga wolono li woshrono irōng obi.

Kjone kjone shdunaba ara, ga zrōraba, gueniyo opdōk woydē llēm, llono ga woshre Sbōrē irōng obi li ber pjłú anmoyō ba kong wlo.

³⁶ Kjone kjone lāywaraba owa, shporaba no shpokklo go bakoe. Kjone kjone pjiriraba drōng sho go, iaraba beno lōng kjērshko.

³⁷ Kjone kjone zrōraba ak go. Kjone kjone zaraba tas do worbēshko. Kjone kjone zrōraba drōng go. Kjone kjone to lōng llaw

* 11:17-18 Génesis 21.12.

pogo, doyono öng kwota go, dbur llëm, shdunaba ara, wosong iyado.

³⁸ Nopga eniyo tjlwö ara, nopga Sbö miydë llëm wleniyo li kjinmo anmoyö. To löng kjok dogro no llëmshko, dlup go bakoe. Beno löng guëng jong ööng roshko, klung ööng roshko bakoe.

³⁹ Nopga uunkong ëre mär Sbö go kjishko ga Sbö beno wopjlu ba tjok, gueniyo llëbo twe Sbörë ba kong lara jlökoyo li kjrara llëme.

⁴⁰ Shäryono eni, woydara Sbörë ga llëbo ber bi kong pjlu anmoyö kjishko. Epga ie woydë ber pjlo bek ba bakso, gueniyo ie woydë ber eni bi tjok bakoe.

12

Sbö, ba wapga llgweya

¹ Epga mär Sbö go kjishko ga pak twara ba kong li shäryara lok pjire. Shji opping mär Sbö go ba kjishko ga pjluë. E kjishko ga pak twara bi kong li shäryë äär jong ba dbo go, shji sjen llëme. Llëbo lok bi go kwing ara, bi sëngglo wleni li döy, ga rayëy. Llëbo owa, shji iche jëk pjlu llëm li rayëy bakoe.

² Jesüs woyotjlyidë eröe. Bi iaga ber löng mär Sbö go li e, ga shji mär ber löng ba go iyado ba kjishko bakoe. Lök pjang kjlös goshko ga kura kjinge. Wolon eni li lökyo ara ëmdë ga lökyotkara llëme. Llon ga ber shäng wopjlu sorë li woyotjlyidë pjang eröe. E irgo ga öötong sirkeno sök Sbö tjok, ba orkwo kelëkong.

³ Llëbo shäryara nopga owarë ba kong ara ga kura kjinge. Eni ga e woyotjlyidë iyado, pjäy sjen llëm wlo, pjäy wosonkë llëm wlo bakoe.

⁴ Pjäy drön löng ara, pjäy opakjë llëbo owa lishko dwayo wlo, gueniyo pjäy zröydëba e kjishko llëm obi.

⁵⁻⁶ Gueniyo tjlökwo lara Sbörë beno ba wapga kong kjrina. E woyoyeromi tjän. Tjlëno beno eni:

«Pja bor wa.

Ëye woyde Tjlapgarë ara ga llgweya, opping wlo.

Ëye kjrara beno ba wa wleni ga shdüya. E kjishko ga pja llgweyashko ga ios ber tjlwö ara, pja opping wlo.

Pja wlöyashko ga

pja wosonkë llëme.»*

⁷ Wapga uunkong llgweya ba datarë, opping wlo. Eni ga llëbo wen bomi kong owashko ga miydozi ga pjäy llgweya Sbörë shäng, pjäy opping wlo. Shärye bomi kong eni, pjäy ba wapga kjishko.

⁸ Ba wapga llgweya uunkong. Eni ga pjäy llgweya llëm wleni ga pjäy ba wapga jlökoyo llëme.

⁹ Bi dataga löng kjok ëre kjing go li, shji llgweya, ga bangkjrëy e kjishko. Eni ga shji llgweya bi Data, bi iaga beno löng së jlökoyo lirëshko ga woyde ga kolëy.

¹⁰ Shji llgwera bi dataga löng kjok ëre kjing go lirë dbar kjwöbö, woydara ga ber pjlu bi kong kjishko. Gueniyo shji llgweya Sbörëshko ga era pjlu bi kong iyado, shji äär ber löng pjlo bek baïya dik wlo.

¹¹ Shji llgwekobashko ga shji löng wopjlu llëm, shji löng woowa. Gueniyo shji oppino e go wleni ga shji ie ber löng jëk pjlo bek, wlëp bakoe.

¹² E kjishko ga pjäy opyos wokjang, pjäy so no jëk ga dre dbo llëm, kjrëk kjrëk erä li kjoyo llëm wlo.

¹³ Pjäy wotjlik jëk pjlo bek erä, nopga mär Sbö go jlökoyo llëm li opping jëk pjlo bek wlo, e raye llëm wlo.

Sbö tjlökwo kuyyötso

¹⁴ Pjäy drön ëë, pjäy ber löng wlëp nopga uunkong tjok wlo. Pjäy jëk pjlo bek erä. Llëm ga Tjlapga ïmi llëme.

¹⁵ Sbö wopjlu li wlokjrozï pjäy uunkongdë, rayëmi llëme. Pjäy kjlara wotjlik owa wleni ga nopga ara iche wotjlik owa eni bako ga pjluë. Pjäy sjëk, e shäryë eni llëm wlo.

¹⁶ Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Sbö bangkjrözïa. Shji opshäryë Esau dik llëm bakoe. Dënaashko ga Sbö bangkjrara llëm kuzong ga ba wa këguëyo shtoyo li soynena dli kjrina kjishko.

¹⁷ Miydëmi pjlu ga e irgo ga woydara ga ba data tjok ber pjlu ba kong, gueniyo jlö lara llëme. Slatong ara ëmdë ga llëye shäryara li kjlopswe obi ga äe.

¹⁸ Pjäy öötong löng Sbö shwoy, Israel tjëyoga dik llëme. Epga öötong löng dlup jong kjwara lishko. Dlup li porwako llëm, pjë jong ri ri bakoe. Eshko ga kjok ro yët, pjluk ara bakoe.

¹⁹⁻²⁰ Wli pjlukyo kura lok. Eshko ga Sbö tjlä ba kong lok ga «Ëye dlup jong ëre porwono ga e zrökko jekdo ak go, öng llë ëmdë ga omporwono ga e zrökko eni bakoe»† le. Kuya lok ga bangkjrara lok ara, tjlökwo beno ba kong kjang anmoyö kjishko. E kjishko ga kjloshtono lok ara, llëye le ba kong ame wlo.

²¹ Moisés ëmdë ga llëye ïna li bangkjrara ara bakoe. Tjlë ga «Bangkjrër shäng dete erä»‡ le.

²² Gueniyo kjok buk kjrina kjok dogo ko Jerusalën, e buk Siön dlupyo jong eshko li go. Kjok ëre, e Sbö Sök Iyado li i. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo so tönö löng träk llëm, wopjluë. Pjäyda öötong löng kjok eshko wleni.

* 12:5-6 Proverbios 3.11-12. † 12:19-20 Éxodo 19.12-13.

‡ 12:21 Deuteronomio 9.19.

²³ Jesús tjlôkwo kfragaga woyde Sbôre ara wleniyo lông eshko uunkong, ko taklok kjok dogo li epga. Ga pjây tôno beno tjeng ba tjok lok eshko Sbô boksho wleni. Nopga uunkong ilgwega li e. Nopga jêktong lông pjlo bek dênashko li iara Sbôre beno pjlo bek ba bokso, ga ba sêya li lông eshko. Ga pjây tôno beno tjeng ba tjok wleni.

²⁴ Pjây ôôtong lông Jesús shwoy wleni bakoe. Tjlôkwo tjanglên shâryaga li e. Ba srêng kwona li kjroromi, owa pjang bomi go li lôya Sbôre ber dret e kjishko wlo. Srêng êre tjlwô ara, Abel î li kjinno.

²⁵ Pjây sjêke. Sbô tjlê bomi kongshko ga kuzî yôtsô. Dênashko ga tjlêno Israel tjeyoga kong kjok êre kjing go dwayoshko ga kura lok îlêm kuzong ga epga shduna. Eni ga tjlê bi kong kjok dogo dwayoshko ga kuy îlêm wleni ga jlôkoyo ga shji shdûya bakoe.

²⁶ Tjlêno dênashkoshko ga klung iano jek dete erâ. Gueniyo eerishko ga tjlê bi kong jlôkoyo ga «lono ga klung ier ian jek obi, kjopkwo ier ian eni bakoe» le.

²⁷ Miydêy e go ga kjok shâryara kês li, e kje eshko, gueniyo llêbo wir îlêm li, era ber iyadoe.

²⁸ Sbô sôk no pjluoy iyado kjokyo li, e wir llême. Ga llono ga shji âar ber lông eshko iyado wlo. E kjishko ga shji wopjlû ba tjok dey, ga woyde ga poshrêy, bangkjîrêy, woyde sorê li eni.

²⁹ «Bi Sbô, e iök kjok pjikklo wleni.» §

13

Kjibokwo pjirzlong

¹ Pjây êng woydos ara kar kar, epenga dô wleni iyado.

² Nopga miydêmi llêm wleniyo âar bomi shwoyshko ga wlokjrozî lông wopjlûe. No kjone kjone omshâryono Sbô parkagaga kjok dogo so kong eni, miydara lok îlêm gueniyo.

³ Nopga lông kjêrshko li* woyoshrozî, pjây lông ba tjok eshko wleni. Nopga shdungoba lông li woyoshrozî, pjây shdungoba lông ba tjok wleni.

⁴ Pjây orkwosmok lông pjir, tjlôkwo loromi êng kong jlôkoyo li bangkjrozîa. Pjây pê bomi lanma, bomi boy tjok erôe. Êye pê no orkwosmono ba tjok îlêm li tjok ga shdûya Sbôre.

⁵ Sbô tjlêno bi kong ga

«Pjây rayêr llêm,

 pjây kjimtêr iyado» † le.

E kjishko ga shji dbur woydê ara llêm, pjây wopjlû tjeng li tjok dey.

⁶ Eni ga shji tjlê ga

«Tjlapga, e bor kjimtaga.

E kjishko ga

llêye shârye nopgarê bor kong li,
e bangkjîrêr llême» † lëy eni.

⁷ Sbô tjlôkwo roy lara bomi kâgâyogare bomi kong. E kjishko ga epga woyoshrozîa. Epga jêktong lông mâr Sbô go sorê li, e woyotjlizî, ga pjây omshâryos eni bakoe.

⁸ Jesucristo, e dênashko sorê ga eerishko ga eni, ga ber eni iyado.

⁹ E kjishko ga tjlôkwo oblê lêba bomi kongshko ga jlô lëmi llême. Shji dbo ara wlo ga woyde ga shji mâr Sbô wopjlû li go, shji mâr kjok ilgwekklo, shji iche dli oblê oblê uê llêm li go llême. Era llêno llême.

¹⁰ Syôshtagaga Sbô kong ba pjeyoga kjishko parkê lông Sbô u jong li, ông zrôya, sho suya Sbô kongshko ga sjêngna li ue lok ga pjlué. Jesús, e bi kong ông zrôraba, sho suraba Sbô kong wleni, gueniyo e ber syôshtagaga li kong llême.

¹¹ Syôshtaga kêsbangyo opzrêk jeksho zrekanmoyô roshkoshko ga ông zrôra li srêng sôya jek ba tjok, llêbo owa shâryara nopgarê li potjwlêkklo, gueniyo ông doyo beno tjeng li sôkoba pjola, sukoba u llêmshko.

¹² Eni wleni ga Jesús, e sôraba jek kjok eshko li kjoko shwo lëkong, ga shdunaba, zrôraba u llêmshko bako, nopga ie ber lông pjlo bek Sbô bokso ba srêng go wlo.

¹³ Êye wolono eni ga lôkoyo ara lêba. Woyde ga shji to jek ba shwoy, shji lâywêba owa e kjishko gueniyo.

¹⁴ Kjok êre kjing go ga shji kjok buk iyado wlo drete. Gueniyo shji lông kjok eniyo tjwe li koshê.

¹⁵ E kjishko ga shji kjimtaga ber Jesúsdê, Sbô poshrêy iyado wlo, shji mâr Cristo go lëy iyado wlo bakoe. E ba kong ga ông zrôroy, sho suroy, pjono dret ba poshrêkklo wleni.

¹⁶ Gueniyo llêbo pjlu shâryozî iyado, oblê kjimtozî bomi llêbo li go iyado bakoe. Shâryoroy eni li, e Sbô kong ga ông zrôroy, sho suroy, pjono dret ba poshrêkklo wleni.

¹⁷ Sbô tjlôkwo kragaga kâgâyoga, e kolozîa. Epga iara Sbôre beno lông bomi daga, ga llono ga iche ba dboryê, llêbo shâryara kês li kjishko. Epga kolozî, ba pak li shârye lok wopjlû wlo. Eni llêm ga ba pak li ber kjang ba kong, ga era ber pjlu bomi kong llême.

¹⁸ Pjây syôshtos Sbô kong borwa kjishko. Miydêrwa pjlu ga tjawa opshâryê lông pjlo bek Sbô bokso lêrwa eni borwa pjluhshko, ga tjawa drôn ara, llêbo pjlu miydêrwa li shâryêrwa eni iyado wlo.

¹⁹ Rokêr bomi kong ga pjây syôshtos Sbô kong, tja kjimte jek bomi ik wop â irông obi wlo.

§ 12:29 Deuteronomio 4.24. * 13:3 Nopga lông kjêrshko le li, e nopga lông eshko mâr Jesús go kjîshko li loklo. † 13:5

Deuteronomio 31.6. ‡ 13:6 Salmo 118.6-7.

²⁰ Bi Tjlapga Jesucristo wolonoshko ga woshrara Sbörë iröng obi, ga ba srëng kwona li go ga tjlökwö shäryara kjrina, ber iyado wlo. Öng wlëp ushko so daga kësbang li e. Shji iaga ber löng wlëp li e bakoe. Eni ga rokër ba kong ga

²¹ llëbo twe bomi kong uunkong, llëye woyde ga shäryëmi wlo li shäryëmi ga pjlu wlo. Rokër ba kong obi ga Jesucristo kjishko ga llëye shärye woydë borwa tjok li, e shärye eni. Jesucristo, e poshrëy, iëy ber kësbang, tjwlö ara iyado wlo. Ber eni.

²² Pjeyoga, kjibokwo toror bomi kong ëre, pjäy dbokjrë e go wlo, ga kjibokwo ëre tjlökwöyö ara llëme. Eni ga rokër bomi kong ga tjlökwö kjrozïa.

²³ Bi kjlara Timoteo, e döktong kjërshko dwayo tjän. Lër bomi kong miydëmi wlo. Tjwe iröng maling ga sör jek bor tjok bomi ik.

²⁴ «¿Yonde?» lëmi bomi kägäyoga kong. «¿Yonde?» lëmi Sbö nopga uunkong kong bakoe.

«¿Pjäy yonde?» le Italia sopga lirë bomi kong.

²⁵ Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte ara.

Carta de Santiago Kjibokwo ère tara Santiagorë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Santiago. Woyde otjlikoba ga e Jesús lëng lëba. E sök Jerusalën kjokyo, ga parkono shäng Jesús tjlökwo kjaragaga kës li kägäyo. Sbö tjlökwo lagaga Jesús äska li tön löng ëng tjokshko ga Santiago beno ba kägäyo, tak pjang Hechos 15 go sorë li eni.

Eshko dbaryo ga judioga ara löng ba kjok baïya lishko llëm, öötong beno löng kjok shto oblë oblë shara. Kjibokwo ère tara Santiagorë ba kong lok.

Shji löng së obishko ga shji mär Jesús go li kjishko ga shji shdungoba iyado li tara ba kong. Shji ie Sbörë ber löng shdungoba wlo, shji äär jëk löng pjlo bek ba bokso wlo li tara ba kong. Eni ga woyde ga llëbo wen bi kong owashko ga shji opshgawë e go llëm li tara ba kong bakoe.

Shji mär Jesús go jlökoyore miydëy sorë li tara ba kong. Woyde ga shji tjlë yötso li tara ba kong. Sbö bokso ga nopga uunkong tjwlö bek, eni ga woyde ga nopga dbur arare, de llëmde, shji jëk löng pjlu nopga uunkong tjok li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Santiagorë. Tja Sbö parkaga, Tjlapga Jesucristo parkaga bakoe.

Israel tjëyoga kjriringwo sak kjwara kjingsho pjök (¹²) Jesús tjlökwo kjaragaga shdöktong löng kjok kjwang jikong, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Miga lër bomi kong.

llëbo wen bi kong owa ara, shji tjlükoba ara

² Pjeyoga, llëbo wen bomi kong owa oblë oblë Tjlapga Jesús kjishkoshko ga pjäy wopjlu ara anmoyö.

³ Miydëmi pjlu ga pjäy tjlükoba, pjäy mär löng Tjlapga li go jlökoyo miydëba e go wlo. Shäryë enishko ga pjäy opping llëbo owa kuk kjange.

⁴ Pjäy oppino llëbo owa kuk kjang pjir ga pjäy äär ber löng mär Sbö go, woyde sorë li eni. Eshko ga llëye woydëmi ame.

⁵ Pjäy kjok miydë woydë wleni ga rokozi Sbö kong, ga twe bomi kong. Shji kjimte woydë jlökoyo, ga kjok miydë rokëy ba kongshko ga shji wlöya llëme.

⁶ Gueniyo llëbo rokëmi ba kongshko ga woyotjlizi jlökoyo ga pjäy kjimte, pjäy kjimte llëme lëmi llëme. Èye llëbo rokë Tjlapga kong, ga wotjlik ga kjimte llëme le wleni ga e iöya bakwe pjukdë llaw pogo dlung kjing go wleni.

⁷ Èye wotjlik eni ga kjimte Tjlapgarë llëme.

⁸ Nopga eniyo wotjlik oblë oblë iyado, llëye woyde li miyde löng llëme.

⁹ Sbö nopga llëbo ara llëm wleniyo, woyde ga löng wopjlu, Sbö kong ga tjwlö ara kjishko.

¹⁰ Sbö nopga löng dbur ara wleniyo, woyde ga löng wotöshko, llono ga löng ame kjishko, kjlo sho longgwo wleni.

¹¹ Dlo wen tëm kjlirkë dbo arashko ga kjlo sho zröngtëng, longgwo lon dret, ber wolësowa ame. Eni wleni ga nopga dbur ara wleniyo löng parkë dbur shak wopro ga wolon, ga ber llëye ame.

¹² Èye, llëbo owa wen ba kong kuya kjang ga era ber wopjlu, llëbo owa li kura jek pjir ga ie Sbörë ber sök së iyado ba tjok kjishko. Sbö tjlëno jlökoyo ga èye omwoydë ga ie ber sök eni lara.

¹³ Shji wotjlik tjwe llëbo owa shäryë lëyshko ga shji tjlënga Sbörë lëy llëme. Sbö wotjlik llëbo owa shäryë llëm, ga èye tjläya eni llëm bakoe.

¹⁴ Shji tjläya, llëbo owa shäryë lëyshko ga shji tjlënga bi wotjlik owa lirë.

¹⁵ Eni ga shji wotjlik owa kuzong ga llëbo owa li shäryëy. E irgo ga llëbo owa shäryëy jek këgong këgong. Pjirshko ga shji wolon, llëbo owa li kjishko.

¹⁶ Pjeyoga, pjäy jyäp gwëba lëba ga jlö lëmi llëme.

¹⁷ Llëbo pjlu li, llëbo pjlo bek li, e twaga Data Sbörë bi kong uunkong. Iök lok kjopkwo go kës li shäryaga erë. Iök li kälä kjlopswë ber oblë oblë iyado. Gueniyo Sböra kjlopswë llëme.

¹⁸ Shji iara beno löng së jlökoyo, ba tjlökwo bek li go. Llëbo tjeng kës shäryara li tjreko ga kjrara bäm go li shji, shji ber ba nopga baïya wlo. E irgo ga oblë kjayde shara.

Tjlökwo kuy, ga kolëy

¹⁹⁻²⁰ Pjeyoga, tja kuzia. Èye tjlë bomi kong ga kuzi yötso. Pjäy tjlëshko ga woyotjlizi yötso guing. Shji iirkëshko ga llëye woyde Sbörë li shäryëy löng llëme. E kjishko ga shji iirkë maling llëme.

²¹ E kjishko ga llëbo owa tjeng kës li rayozia. Llëbo pjlu llëm shäryëba ara li shäryëy ame. Tjlökwo lara Sbörë bomi kong, pjäy döya wlo li, e kjozi wotöy dey.

²² Gueniyo tjlökwo li kumi dö llëm, kolözi bako, pjäy opjyägwë llëm wlo.

²³⁻²⁴ Domer shäng kjlara, opik kjok ikklo go. Gueniyo ga opino pjir ga to ey dwayo, ga bokkwo sorë woye ba kong ame. Èye, tjlökwo li kuya ga kole llëm ga e so domer e kjoyoe.

²⁵ Tjlökwo bek li, shji döya. Ga èye opping ba go, llëye kuya li kole, ga woyotjläya iyado ga era kjimte Sbörë e kjishko.

²⁶ Èye Sbö bangkjre, Sbö tjlökwo sök le, gueniyo tjlë owa wleniyo ga opjyägwë shäng om go. Sbö poshrëya le li tjwlö llëme.

²⁷ Shji Sbö bangkjрэ woydэ jlökoyo ga shji woyde bi Data Sbörэ jэк löng pjlo beke. Woyde ga llupsэngga, syäpга löng song wleniyo li kjimtэy, ga shji opdэ yötso, llébo owa shärye nopga Sbö miydэ llэм wleniyorэ li shäryэy llэм wlo.

2

No kjone kjone tjwlö ara, oblэ kjinmo lэy llэme

¹ Pjeyoga, pjäy mär löng Jesucristo, bi Tjlapga tjwlö ara anmoyö li go kuzong ga pjäy wotjlik ga no kjone kjone tjwlö ara, oblэ kjinmo lэmi llэм dey.

² Pjäy töno löng wlenishko ga imi ga nopga tjwe löng do pjök, kjlara sakkwo goshko sakkwo ioklo shäryak dbur sho shöylör go, doyono shäng shwong wölэso go, kjlara obi song wleniyo, doyono shäng shwong owa go.

³ Eni wlenishko ga kjlara dbur ara li wlokjрэmi pjlu, «Pja sök na shto pjlu эre go» lэmi ba kong, gueniyo pjäy tjлэ kjlara song li kong ga «Pja ber sök kjweshko kjoko» lэmi ba kong, llэм ga «Pja sök töshko kjweshko» lэmi ba kong eni.

⁴ Shäryoromi eni wleni ga kjlara li woydэmi löng pjlu, oblэ li kjinmo, woyotjlimi löng owa, bomi wotjlik owa li go.

⁵ Pjeyoga, tja kuzia. Nopga song wleniyo kjok эre kjing go li kjrara Sbörэ, mär ber löng ba go wlo, äär ber löng no pjluyo sök iyado lishko wlo, llébo twe lara ba woydagaga kong jlökoyo li kjre lok wlo bakoe. ¿E eni llэмdo? Shji mär ba go li, e tjwlö ara, shji dbur ara li kjinmo.

⁶ Gueniyo nopga song wleniyo iэmi löng tjwlö llэme. ¿Bomi bokrotkaga, bomi rotaga, bomi söga äär no llgwezlong shtoyo bomi llébo döya wlo li, e nopga dbur ara wleniyorэ llэмdo?

⁷ Pjäy Cristo i, ga ba ko tjwlö ara, gueniyo läywe lok owa эrä.

⁸ Bi pjluyo Sbö, ba tjlökwo tak pjang eni: «Pja opwoydэ sorэ ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»* Kjok llgwekklo tjwlö kэsbang li e. Pjäy omshäryэ eni ga pjäy jэк löng pjlo beke.

⁹ Gueniyo pjäy wotjlik ga no kjone kjone tjwlö ara, oblэ kjinmo lэmi wleni ga llébo owa shäryomirэ löng, ga kjok llgwekklo buk li sömi löng llэme.

¹⁰ Эye kjok llgwekklo li kolэ unkong, gueniyo diktong kjwara go wleni ga shdüya Sbörэ, e diktong shäng unkong go wleni.

¹¹ Sbö tjлэno ga «Shji пэ oma boy oblэ tjok llэme»† lara, «Shji no zrök llэme»‡ lara bakoe. Eni ga no zröromi wleni ga pjäy pono

oma boy oblэ tjok llэм эмдэ ga Sbö kjok llgwekklo li koloromi llэme.

¹² Tjлökwo bek li, shji döya. Ga pjäy llgweya Sbörэ ba tjлökwo bek li go. Eni ga pjäy tjлэ pjlo bek, pjäy opshäryos pjlo bek bakoe.

¹³ Shäryozэ eni, эye, oblэ songe le llэм ga no llgwezlong dbaryo ga songe le Sbörэ ba kong llэм bako kjishko. Эye, oblэ songe le ga eshko ga sök wлэpe.

Shji mär Cristo go, shji llébo pjlu shäryэ

¹⁴ Pjeyoga, ¿эbo mär Cristo go jlökoyo le, gueniyo llébo pjlu shärye llэм ga e llэno? ¿Wotjlik eni ga där lémiro?

¹⁵ ¿Imi ga bomi pjeyo shäng kjlara, shwong llэм, dli llэм wlenishko ga

¹⁶ pjäy tjлэ ba kong ga «Pja nom sök wopjlu bop ushko. Pja ber sök kjlikjli, pja iэ pjlu bakoe» lэmi ba kong, gueniyo sэnomi llэм ga e llэno?

¹⁷ Eni wleni ga «Tja mär Cristo go jlökoyo» lэmi, gueniyo llébo pjlu shäryэmi llэм ga e llэno llэme.

¹⁸ No kjone kjone tjлэ ga «Kjlara mär Cristo go, kjlara llébo shäryэ pjлуe» le eni. Tja tjлэ ba kong lok ga «Tja llébo pjlu shäryэ. ¿Pja llébo pjlu shäryэ llэм ga pja mär Cristo go jlökoyo li miydэр sorэ? Tjara mär Cristo go jlökoyo li miydэр, llébo pjlu shäryэр shäng li go» lэр ba kong eni.

¹⁹ Miydэр ga Sbö, e kjarlasoe lэp eni. Eni ga pjлуe. Gueniyo Ä säyagara ommiydэ bako, ga Sbö bangkjre lok dete эrä.

²⁰ Pja kjok miydэ llэme. Эbo mär Cristo go jlökoyo le, gueniyo llébo pjlu shärye llэм ga e llэno llэme lэр shäng bop kong. ¿Woydэр ga llébo lэр bop kong jэк obi, tjлökwo эre kjрэp wlore?

²¹ Dénashko ga bi kjokэ Abraham, ba wa Isaac shara, zröya, sho suya Sbö poshrékklo wlo lara. Sbö kolara eni kjishko ga e iara Sbörэ beno pjlo bek ba bokso.

²² Miydэр e go ga Abraham mär shäng Sbö go jlökoyo lara dö llэм, llébo pjlu shäryara bakoe. Ga llébo shäryara li kjishko ga beno shäng mär Sbö go jlökoyo.

²³ Eni ga Sbö tjлökwo tak pjang li beno jlöe. Tjлэ ga «Sbö tjлökwo kjrara Abrahamdэ, ga mär beno shäng ba go. E kjishko ga iara Sbörэ beno pjlo bek ba bokso.»§ Ga Abraham kowara Sbörэ ba kjararayo.

²⁴ Miydэр e go ga shji ie Sbörэ ber pjlo bek ba bokso, shji mär Cristo go lэy li kjishko dö llэм, shärye eni, llébo pjlu shäryэy bako li kjishko.

²⁵ Eni wleni ga дэнashko ga walэ shäng kjlara ko Rajab, to shäng opsoynek domerga oblэ oblэ kong wleniyo. Nopga kjok iга wleniyo li shrono löng ba ushkosho ga

* 2:8 Levítico 19.18. † 2:11 Éxodo 20.14; Deuteronomio 5.18. ‡ 2:11 Éxodo 20.13; Deuteronomio 5.17. § 2:23 Génesis 15.6.

wlojkrara, ga ichara to jek irbo oblë go, shakoba llëm wlo. E kjishko ga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso.

²⁶ Shji doyo tjok, gueniyo shji sëya dret ga shji löng së llëm, shji wolonoe. Eni wleni ga shji mär Cristo go jlökoyo léy, gueniyo llëbo pjlu shäryëy llëm wleni ga e llëno llëme.

3

Bi kjyorkwo

¹ Pjeyoga, no pinggaga llgweya Sbörë kjang, oblë kjinmo. E kjishko ga pjäy ara wotjlik äär ber no pingga llëme.

² Shji uunkong dir llëbo oblë oblë go. Gueniyo ëye dir ba tjlä li go llëm ga era pjlo bek, opdë dir llëm wlo ga pjluë.

³ Kwomgla, e kjamo pjriy pjir, shji kole wlo. Eni ga söy llaw pogo ga pjluë.

⁴ Kjyong kësks jëk tjeng dtung kjing go li woyotjlizä. Kësks, bakwe pjlukdë dbo ara ëmdë ga söya ba sögarë llaw pogo, ba llgwekklo chirawa li go.

⁵ Bi kjyorkwo ëre eni bakoe. Chirawa ëmdë ga shji krë ara e go. Iök sëya woyotjlizä. Chirawa ëmdë ga kjok buk kësbang suya pjir ga pjluë.

⁶ Bi kjyorkwo ëre iök sëya wleni. Llëbo owa le oblë oblë. Bi doyo uunkong srer, tjlökwö le bi kjyorkworë li go. Shji sreya pjir, iök ichara Ärë, shji suya wlo wleni.

⁷ Äya kjloshko so oblë oblë wlëpyotkëy, ber löng tjëkso wlo ga pjlu, sënwa llë, dgur llë, llëbo dtung roy so bakoe.

⁸ Gueniyo bi kjyorkwora iëy ber tjëkso ga äe. E llëbo owa slöy ga ä wleni, dgur kowo dyo owa, bi zrökklo wleni.

⁹ Sbö, e bi Tjlapga, bi Data bakoe. No shäryara so e kjoyoe. Ga bi kjyorkwo li go ga Sbö poshrëy, gueniyo nopga läywëy owa e go bakoe.

¹⁰ Tjlökwö pjlu, tjlökwö owa, e tur kjamoyo kjwaraso go. Pjeyoga, e pjlu llëme.

¹¹ Di pjläblë, di kë ara, e tur tjwe di bokkwo kjwaraso go llëm llëmdo?

¹² Kjor ko *higuera*, e botjyë *olivo* llëm, kjillgwo botjyë *higuera* llëm, ga di pjläblë shjy di bäng buk pjlek roy dwayo llëm bakoe.

Kjok miydë kjring pjök

¹³ Pjäy kjok miydë ara, wotjlik pjlu wleniyo lëmi ga pjäy eni miydëba wlo ga pjäy jëk pjlo bek, llëbo shäryëmi wotöy, woyotjlimi bomi kjok miydë li go guing.

¹⁴ Gueniyo pjäy wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko, pjäy wotjlik ber löng bäng go wleni ga pjäy kjok miydë llëm, pjäy krë llë go wlo llëm bakoe.

¹⁵ Èye wotjlik eni ga ba kjok miydë li twaga Sbörë llëm, e kjok ëre so i, twaga Ärë om go ba kong.

¹⁶ Nopga wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko wleniyo löng lishko ga llëbo owa shäryë lok oblë oblë. Nopga wotjlik ber löng bäng go wleniyo löng lishko ga nopga ëngkjwë ëng tjok ara.

¹⁷ Gueniyo kjok miydë twe Sbörë bi kong li, e eni llëme. Èye kong kjok miydë eniyo twe Sbörë ga era jëk shäng pjlo beke. E ëngkjwë llëm, wotjlik oblë kong pjlu, oblë köle, oblë songe le, llëbo pjlu shäryë oblë kong ara, no kjone kjone tjwlo ara, oblë kjinmo le llëm, wotjlik bek iyado bakoe.

¹⁸ Nopga wotjlik ber löng wlëp ëng tjok le ga eshko ga jëk löng pjlo bek erä.

4

Shji Sbö kolë

¹ ¿Pjäy ënglë kar kar, pjäy ëngkjwë ëng tjok kar kar ega miydëmi llëmdo? ¿Shäryëmi eni, pjäy ie bomi wotjlik owa lirë llëbo oblë oblë woydë ber bomi kong, pjäy ber löng wopjlu wlo kjishko llëmdo?

² Llëye woydëmi ber bomi kong li wlëmi llëme. E kjishko ga oblë zrömi, ba llëbo li kjrëmi ber bomi kong wlo. Llëbo oma i, e köimi. E kjishko ga pjäy ënglë kar kar, pjäy ëngkjwë ëng tjok kar kar, ba llëbo li kjrëmi ber bomi kong wlo. Pjäy llëbo dret, rokëmi Sbö kong llëm kjishko.

³ Ga llëbo rokëmi ba kongshko ga rokëmi bomi wotjlik owa li go, ber bomi kong pjlu wlo erä. E kjishko ga llëbo twe bomi kong llëme.

⁴ Pjäy so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. ¿Pjäy tön nopga Sbö miydë llëm wleniyo tjokshko ga pjäy ber löng Sbö moskwo miydëmi llëmdo? Èye wotjlik jëk nopga owa wleniyo dik ga opyono beno löng Sbö moskwo.

⁵ Sbö tjlökwö tak pjang li tjlä ga Sëya twara Sbörë beno pjang bi go li, shji ymoyotke ara, woyde ga shji jëk Sbö tjok jlökoyo. ¿Tara pjang eni li tjwlo llëme lëmiro?

⁶ Gueniyo ba wopjlu li kjishko ga shji kjimte ara anmoyö. E kjishko ga Sbö tjlökwö tak pjang li tjlä ga

«Èye krë ä ga Sbö wotjlik owa ba kong.

Èye wotöy ga kjimte ara, ba wopjlu li kjishko.»*

⁷ Eni ga pjäy optwos Sbö kong, ga kolozä. Jlö lëmi Ä kong llëm, ga e tök pjolae.

⁸ Pjäy jëk löng Sbö tjok ga Sbö jëk shäng bomi tjok bakoe. Pjäy llëbo owa shäryaga, llëbo owa shäryëmi löng li rayozä. Pjäy wotjlik löng kjring pjök wleni ga bomi

* 4:6 Proverbios 3.34.

wotjlik owa li rayozī, pjāy ber lōng wotjlik bek wlo erōe.

⁹ Pjāy woydos, pjāy slarzung, pjāy kjloshotos bakoe. Pjāy jar ame, pjāy ber lōng slar eē shara. Pjāy wopjlu ame, pjāy ber lōng woydē shara.

¹⁰ Pjāy opyos ber lōng wotōy Tjlapga bokso. Eni ga pjāy ie ber tjwlō ara.

¹¹ Pjeyoga, shji ēnglē owa ēng kong kar kar llēme. Bomi kjlara lāyworomi owa, llēm ga e owa loromi wleni ga Sbō kjok llgwekklo li owa loromi wleni. Eshko ga kjok llgwekklo li kolēmi lōng ame, pjāy opyono beno lōng tjwlō ara, kjok llgwekklo li kjinmo, kjok llgwekklo li pjlu, de oware ūga wleni.

¹² Kjok llgwekklo twaga li kjlaraso. No llgwega li kjlaraso bakoe. Bi dōga, bi shdungga li e. Bomi kjlara pjlu, de oware laga ber pjāydē llēme.

Shji krē llēme

¹³ Tja kuzia. Pjāy kjone kjone tjlē ga «Eeri, bong ga shji to kjok shto oblē. Shji ber lōng eshko lu pjara llēbo soynek, dbur shak ara wlo» lēmi eni.

¹⁴ Gueniyo llēye wen tjwe bomi kong bong li llē miydēmi lōng llēme. Pjāng sho lon tjwe tōy ga wop sira ga beno drete. Pjāy lōng sēli, pjāy so pjāng sho e kjoyoe.

¹⁵ Bek wlo ga pjāy tjlē ga «Woyde Tjlapgarēra, shji ber lōng wopjlu, llēbo shāryey oblē oblē bakoe» lēmi eni dey.

¹⁶ Gueniyo pjāy krē ā ūyado. Ēye krē ga llēbo owa shāryayde.

¹⁷ Ēye, llēbo pjlu shāryako li miyde, gueniyo shārye llēm ga llēbo owa shāryayde lōng.

5

Nopga dbur ara wleniyo llēbo owa shāryono

¹ Nopga dbur ara wleniyo, tja kuzia. Pjāy slarzung, pjāy kjloshotos, llēbo wen tjwe bomi kong owa kjishko.

² Eshko ga bomi llēbo tjeng kēs li sreno pjir, bomi shwong llē uara ba sēyarē drete.

³ Bomi dbur sho shōylōr, pjluublūn, e dyano tjeng. E ūya Sbōrē, ga miyde e go ga ēye kjimtoromi bomi dbur li go llēme. E kjishko ga pjāy suya iōk go, e bomi shdungglo wlo.

⁴ Nopga parkono bomi kong bomi kjokshko li potjwlēnomi llēme. E kjishko ga kjloshotono lok Tjlapga kong bomi kjishko, ga kurae. Tjlapga, llēye shārye woydē li shārye ga pjlu.

⁵ Kjok ēre kjing go ga pjāy lōng owa llēm, llē pogo shāryoromi pjir, woydoromi sorē li eni. Ōng sōk shoryē li, e zrōkoba wlo li miyde sōk llēme. Pjāy lōng eni bakoe. Llēye wen tjwe bomi kong li woyotjlimi lōng llēme.

⁶ Nopga pjlo bek li shdunomi, zrōromi ara, ga opwlikono lok llēme.

Llēbo owa wen tjwe bi kongshko ga kuy wlēpe

⁷ Eni ga pjeyoga, Tjlapga Jesús tjwe irōng obi dbaryo li koshēmi lōng wopro ga pjāy ber lōng wlēp, pjāy woydē llēme. Dwla dgaga, ba dwla dgara pjirshko ga shunyo dbaryo li koshe sōk wlēp, dwla li botjyē wlo.

⁸ Pjāy ber lōng wlēp eni bakoe. Pjāy opyos wokjang, wosonkē llēm, Tjlapga li tjwe irōng obi dbaryo li dōrō kjishko.

⁹ Pjeyoga, pjāy ēnglāywē owa ēng kong kar kar llēm, llēm ga pjāy shdūya Tjlapga lirē. Bi llgwega shāng u bāng bāng tjān.

¹⁰ Pjeyoga, Sbō tjlokwo lagaga tek dēnashko so li woyotjlizia. Tjlēno lok oba kong Tjlapga ko go, ga llēbo weno ba kong owa ara ba kjishko, gueniyo kura lok lōng wlēp, woydono lok llēme.

¹¹ No kjone kjone, kong llēbo weno owa ara, ga kura lok lōng wlēpe. Epga kjimtarā Sbōrē ara lēy eni. Job, e woyotjlizia. Dēnashko ga llēbo weno ba kong owa ara, ga kura sōk wlēpe. E irgo ga kjimtarā Tjlapgarē ara li miydēmi pjlu. Tjlapga, shji woyde ara, shji songe le ara bakoe.

¹² Pjeyoga, llēbo lēr bomi kong tjwlō ara. Shji tjlē jlōkoyo ē ko go llēme. Shji tjlē jlōkoyo kjok dogo so ko goshko llēm, kjok ēre so ko go llēm bakoe. Pjāy tjlēshko ga «Ēng» loromi ga shāryozī eni, «Llēm» loromi ga shāryozī eni bako, pjāy shdūya Sbōrē llēm wlo.

Shji song wleni ga shji syōshtē Sbō kong sorē

¹³ Pjāy kjone kjone lōng woydē ga pjāy syōstos Sbō kong. Pjāy kjone kjone lōng wopjlu ga pjāy tos, Sbō poshrēk wlo.

¹⁴ Pjāy kjone kjone swlo ara ga tjlapgaga Jesús tjlokwo kjrāga kāgāyoga rokozi, syōshtē Sbō kong bomi kjishko wlo, pjāy poshtiya lok kjoyo go Tjlapga ko go wlo bakoe.

¹⁵ Ga wotjlik ga swlo li popte Tjlapgarē le lok jlōkoyo ga swlo li popte, ga owa pjāng ba go li lōya ber dret bakoe.

¹⁶ E kjishko ga pjāy llēbo owa shāryono ga lozī ēng kong, ga pjāy syōstos ēng kjishko, pjāy popte Sbōrē wlo. Ēbo pjlo bek li syōshtokdo Sbō kong ga llēbo rokara li shārye Sbōrē ba dho ara go.

¹⁷ Dēnashko ga domer shāng kjlara ko Elías, e so shji kjoyoe. E syōstono Sbō kong jlōkoyo, shunyo shrē llēm wlo, ga shunyo shrono llēm oōtong lu pjloglo mya kjingsho bēye.

¹⁸ E irgo ga syōstono jek obi, ga shunyo shrono jek irōng obi, ga dwla llē lok klung kjing go li botjyono jek obi.

¹⁹ Pjeyoga, ēye diktong, tjlokwo bek li rāyara ga woyde ga sōmi tjwe irōng obi.

²⁰ Eshko ga ba kjimtaga li, e llēbo shāryono ba kong kēsbang, wolon ame wlo, ga owa pjāng ba go kēs li lōya Sbōrē ber drete.

Primera carta de Pedro Kjibokwo ère tara Pedrorë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Pedro. E kowëba Simón bakoe. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús oppingga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjwlo arayo li e. Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi irgo ga Pedro beno shäng Sbö tjlokwo laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tara Jesús tjlokwo kjrägaga löng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquia.)

Eshko dbaryo ga Jesús tjlokwo kjrägaga shdungoba ara. E kjishko ga kjibokwo ère tara Pedrorë, epga kjimte jëk pjlo bek wlo, epga shdungoba ara gueniyo. Epga kjrara Sbörë om go, eni ga woyde ga epga wotjlik ba doyo om go li go llëm, woyde ga ber löng shdungoba wlo iyado dey, Jesús shdunaba sorë ga eni li tara ba kong. Shji shdungoba enishko ga miydëy e go ga shji Sbö nopga jlökoyo tara ba kong bakoe.

1 Kjibokwo ère taga tja Pedrorë. Tja Sbö tjlokwo roy laga Jesucristo äska.

Nopga kjrara Sbörë ber baïya wlo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Pjäy kjok ère so ame, pjäy shdöktong beno löng kjok shto oblë oblë, Ponto kjokyo, Galacia kjokyo, Capadocia kjokyo, Asia kjokyo, Bitinia kjokyo bakoe.

2 Dënashko ga Data Sbö wotjlik bomi ië ber ba nopga baïya wlo le. E irgo ga pjäy kjrara, ga pjäy iara ba Sëyarë beno tjeng dboy ba kong. Pjäy beno löng Jesucristo kolë, ga pjäy döra ba srëng kwona li go.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Sbö poshrëy, llëbo shäryara bi kong kësbang li kjishko

3-4 Sbö, bi Tjlapga Jesucristo Data li poshrëy ara. Shji songe lara kjishko ga Jesucristo wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi, shji wen ber tjaglën wleni ba kjishko wlo, shji ber löng llëbo jnena Sbörë tjeng kjok dogo twe bi kong wlo li koshë löng wopjlu wlo. Llëbo ère pjir llëm, srer llëm, an llëm bakoe. Poshrëy ara e kjishko.

5 Shji mär Sbö go kjishko ga shji de ba dbo ara go, äär jong kjok pjir dbaryo lishko jä. Eshko dbaryo ga pjäy döya, woyotjlina dënashko sorë li eni.

6 E kjishko ga eerishko ga llëbo owa wen tjwe bomi kong dbar kjwöbö wlo ëmdë ga pjäy löng wopjlu ara anmoyö. Llëbo owa li, e bomi tjliklo erä.

7 Dbur sho shöylör iëy iök roy, e roshko llëbo oblë tjok li pjë dret wlo, ber dbur sho erö wlo. Eni ëmdë ga llono ga dbur sho li pjë dret bakoe. Pjäy mär Sbö go li, e tjwlo ara, dbur sho shöylör kjinmo. Ga llëbo owa wen tjwe bomi kong, pjäy mär ber löng Sbö go jlökoyore miyde Sbörë wlo. Eni ga Jesucristo tjweshko ga pjäy roy ber pjlu, ga pjäy ie Sbörë ber tjwlo ara.

8-9 Jesucristo woydëmi ara, Inomi llëm gueniyo. Eerishko ga imi löng llëm ëmdë ga pjäy mär löng ba go, pjäy döya wlo. Ga pjäy döya shäng. E kjishko ga pjäy wopjlu ara anmoyö, bomi wopjlu li sorë lëy ga äär llëme.

10 Dënashko ga Sbö tjlokwo lagaga, llëbo pjlu shärye Sbörë bomi kong ba wopjlu kjishko li roy lara lok oba kong. Ga tjlokwo lagaga li oppino lok ara, shji där ber löng iyado sorë li miyde lok wlo.

11 Cristo Sëya ichak beno pjang ba go, ga llëbo owa wen tjwe Cristo kong li roy lara ba kong lok. Gueniyo shäryë llono, sorë, e miydara lok llëm, llëy tjwe pjlu anmoyö e irgo li miydara lok llëm bakoe. E kjishko ga oppino ara, e miyde lok wlo.

12 Gueniyo Sbö tjläno ba kong lok ga tjlokwo pjlu le löng li, e nopga löng eshko dbaryo kong llëm, e ber shji löng eerishko dbaryo li kong. Ga Sbö Sëya ichak kjok dogo dwayo li nopga ichono bomi shwoy, tjlokwo pjlu tara lok beno pjang li roy lë bomi kong, ga kuromi. Sbö parkagaga kjok dogo so ëmdë ga ommiydë lok woydë bakoe.

Shji ber pjlo beke

13 E kjishko ga pjäy sjëk, pjäy wotjlis bëy, pjäy llëbo shäryë ga woyotjlizi yötso guing. Jesucristo tjweshko ga llëbo pjlu shärye Sbörë bomi kong ba wopjlu li kjishko. E koshomirë eröe.

14 Sbö miydomirë llëm obishko ga pjäy jëk löng bomi wotjlik owa li go. Gueniyo shäryëmi ame, Sbö kolozï shara, wapga ba data kolë pjlu wleni.

15 Pjäy kjrara Sbörë beno ba nopga baïya. Eni ga Sbö, e pjlo bek kuzong ga woyde ga pjäy ber löng pjlo bek baïya dik bakoe.

16 Ba tjlokwo tak pjang eni: «Pjäy ber löng pjlo bek, tja pjlo bek kjishko.»*

17 Sbö, e bomi Data lëmi, gueniyo shji uunkong llgweya beke. E kjishko ga pjäy löng shto oblë so wleni kjok ère kjing go obishko ga Sbö bangkrojzi iyado.

18 Dënashko ga pjäy jëk löng llëno llëm wleni, pjäy pina bomi datagarë sorë li eni. Gueniyo pjäy tjwläna, döra Sbörë. Pjäy tjwläna dbur sho shöylör go llëm, dbur sho pjublün go llëm bakoe. Llëbo ère ber iyado wlo llëme.

* 1:16 Levítico 11.44-45; 19.2; 20.7.

¹⁹ Pjāy tjewlēna Cristo srēng tjewlō ara li go. E so ōng wlēp ushko so llgwoklē poglo go llēye llēm wleniyo kjoyoe.

²⁰ Kajok ēre shāryayde llēm obishko ga e kjrara Sborē, ga eerishko ga ōor wolono bomi kjishko.

²¹ Ba kjishko ga pjāy mār lōng Sbo go. E woshrara Sborē irōng obi, ga iara beno kēsbang, tjewlō ara. E kjishko ga pjāy mār Sbo go, ga koshēmi lōng wopjlūe.

²² Tjlokwo bek li kolēmi lōng kjishko ga llēbo owa shāryēmi lōng dēnashko li rayoromi pjire. Pjāy beno lōng bomi pjeyoga woydē jlōkoyo shara. E kjishko ga pjāy ēng woydos ara kar kar jlōkoyo.

²³ Pjāy weno bukshko ga pjāy wolon wlo, bomi dataga ī dik. Sbo tjlokwo, era sē, pjir llēme. Kjrromi kjishko ga pjāy weno tjavlēm wleni, ga pjāy iara beno lōng wolon wlo ame, pjāy beno lōng sē iyado wlo shara.

²⁴ Sbo tjlokwo tak pjang eni:

«Kjlo sho dan dogro,
ga nana longgo lon pjire.

Nopga uunkong wolon,
kjlo sho wleni.

Nopga tjewlō ara li pjir,
nana longgo wleni.

²⁵ Gueniyo Tjlapga tjlokwo,
e pjir llēm, pjang iyado.»†

Tjlokwo pjilū lak bomi kong li ēre.

2

¹ E kjishko ga llēbo owa shāryēmi lōng oblē kong li, e rayozī uunkong. Oblē jyāpgwēy ame. Shji llēbo pjilū shāryē, shji ikoba wlo dō ame, llēbo pjilū li shāryozī, woyotjlimi bomi pjilūshko eni kjishko shara. Shji wotjlik owa oblē kong ba llēbo kjishko ame. Oblē lāywēy owa ame bakoe.

² Chida wen buk kwlō ga nā iē woydē sorē ga Sbo tjlokwo wlēzī eni bakoe. Eni ga pjāy dōya Sborē sorē li miydēmi jek kēgong kēgong.

³ Mjidoromi pjilū ga Tjlapga wopjlū bomi tjok li, e pjilū anmoyō.

Akkwo u shakklo

⁴⁻⁵ Shji u shāryē akkwo go ga akkwoyo iēy tōshko bām go, ber ba shakklo wlo. E irgo ga akkwo iēy ba kjing go jem jong ēng kjing go. Sbo shāng u shāryē wleni. Pjāy jēk lōng Jesucristo tjok. Era so ak iak beno buk bām go u shakklo kjangyo wleni li kjoyo, gueniyo e sōk sē. E woydara nopga ararē llēm, gueniyo kjrara Sborē beno ba kong tjewlō ara anmoyō. Ga pjāy mār lōng Jesucristo go kjishko ga pjāy iara Sborē beno lōng syōshtagaga tjeng dboy ba kong wleni, pjāy ber lōng syōshtē ba kong wlo. Pjāy so akkwo

iak jem jong ēng kjing go li kjoyo, gueniyo pjāy lōng sē bakoe.

⁶ Sbo tjlokwo tak pjang eni:

«Akkwo iēr buk kwjara Sion* kjokyo li ižza.

E tjewlō ara anmoyō.

Kjrroror, ioror beno buk u shakklo bām go li e.

Ēye mār ba go ga

llēye koshe li wlēya jlōkoyo.»†

⁷ Pjāy mār lōng ak lēr shāng li go. Bomi kong ga tjewlō ara anmoyō. Gueniyo llēbo tak pjang Sbo tjlokwo go, ēye mār ba go llēm li kjishko. Tjleno beno eni:

«Akkwo woydara u shāryagagarē llēm li,

e iak beno buk bām go, u shakklo kjangyo wleni.»‡

⁸ Ga tjlē obi ga

«Ak li, e no llrinyoklo, no sabyoklo bakoe.»§
Epga sabyē, tjlokwo roy pjilū li kole lok llēm kjishko, lara Sborē dēnashko ba kjishko sorē li eni.

Nopga kjrara Sborē beno baīya

⁹ Dēnashko ga pjāy jēk lōng kajok ro sī roy* wleni, gueniyo pjāy kjrara Sborē beno ba nopga baīya, syōshtagaga tjeng dboy ba kong wleni, llēbo pjilū shāryara li roy lēmi wlo. Pjāy jēk beno lōng kajok shjiy roy† wleni shara.

¹⁰ «Dēnashko ga pjāy tjēyo kjrinaso llēm, gueniyo eerishko ga pjāy Sbo ī shara.

Dēnashko ga pjāy songē lara llēm, pjāy kjim-tara llēm,

gueniyo eerishko ga pjāy songe le, pjāy kjimte bakoe.»‡

¹¹ Pjeyoga, pjāy lōng shto oblē so wleni kajok ēre kjing go. E kjishko ga rokēr bomi kong ga pjāy wotjlik tjwe owa ga shāryēmi llēme. Wotjlik owa li, e bomi wloyo.

¹² Pjāy jēk lōng pjlo bek nopga Sbo miydē llēm wleniyo bokso. Eni ga pjāy rote lok ara ēmdē ga llēbo pjilū shāryēmi lōng li iya lok, ga Sbo tjweshko ga e poshrēya lok ara bomi kjishko.

Kjok llgwegaga kolozia

¹³ Tjlapga kjishko ga kajok llgwegaga kajok ēre kjing go lōng kēs li kolozia. Bomi pjiluyo kolozia.

¹⁴ No ichagaga bomi kjokshko li kolozī bakoe. Epga parkē lōng nopga llēbo owa shāryē li shdungga, nopga llēbo pjilū shāryē li poshrēga bakoe.

¹⁵ Woyde Sborē ga pjāy llēbo pjilū shāryē, Sbo tjlokwo li llēno llēme le nopga wotjlik llēm wleniyorē ame wlo.

¹⁶ Dēnashko ga pjāy parkagaga tjewlōk lōng pjir wleniyo dik. Gueniyo pjāy dōra Sborē kajok llgwekklo tara Moisésdē li dbo dorko dwayo. Eni ga pjāy jēk lōng nopga ichaga ēre

† 1:25 Isaías 40.6-8. * 2:6 Sion kjokyo, e kowēba Jerusalēm bakoe. † 2:6 Isaías 28.16. ‡ 2:7 Salmo 118.22. § 2:8 Isaías 8.14. * 2:9 Kjok ro sī le li, e llēbo owa loklo. † 2:9 Kjok shjiy li, e llēbo pjilū loklo. ‡ 2:10 Oseas 1.6, 9; 2.23.

llëm wleni, gueniyo pjây llëbo owa shäryë e kjîshko llëme. Pjây jëk lîng nopga ichaga Sbörë wleni dey.

¹⁷ Nopga uunkong bangkjrozi beke. Bomi pjeyoga Jesüs tjîlkwo kjruga woydozi ara. Sbö bangkjroziä. Bomi pjluvo bangkjrozi bakoe.

¹⁸ Parkagaga tjwlëk lîng pjir wleniyo, bomi sogoga kolozî, bangkjrozi bakoe. Wotjlik bomi tjok pjîlure, de oware, e kolozî, bangkjrozi bakoe.

¹⁹ Shji shdungoba llë kjîy llëm, ga kuy kjing Sbö kjîshko ga Sbö ber wopjlu bi tjok eshko.

²⁰ Pjây shdungoba llëbo owa shäryoromi kjîshko, ga kumi kjing ga e llëno llëme. Gueniyo pjây shdungoba llëbo pjlu shäryoromi kjîshko, ga kumi kjing ga Sbö ber wopjlu bomi tjok eshko.

²¹ Pjây rokara Sbörë e kong wlo. Cristo, e shdunaba bomi kjîshko, ga woyde ga pjây omshäryë baiya dik eni bakoe.

²² E llëbo owa shäryono llëm, e jyörkono ë kong llëm bakoe.

²³ Äyoshtëba owashko ga dboryara llëme. Shdungobashko ga kroyoywara llëm bakoe. Opyono beno tjeng Sbö wloshko, era kjok llgwek beke.

²⁴ Cristo om go li doyo löraba pjang kjlôs goshko ga owa shäryoroy li, e beno pjang ba go. Shäryara eni, shji ber lîng llëbo owa shäryë ame wlo. Woydara ga shji ber lîng së tjaglën wleni, shji jëk lîng llëbo pjlu shäryë wlo shara. Shpok bäng beno lok ba go li kjîshko ga shji poptara beno lîng swlo ame.

²⁵ Dënashko ga pjây uunkong jeno lîng, öng ushko so jeno sök dik. Gueniyo eerishko ga pjây to tek iröng bomi daga, bomi wlikaga li shwo lëkong.

3

Shji orkwosmok lîng pjir ga shji jëk ëng tjok sorë

¹⁻² Walëga orkwosmok lîng pjir, bomi lanmaga kolozî eni bakoe. Kjone kjone lîng tjîlkwo kjroydë llëm obi wleni ga iya lok ga bangkjrempi pjlu, llëbo uunkong shäryëmi pjlu bakoe. Eni ga tjîlkwo li kjre bebi kjwe, tjîlkwo li lëmi ba kong guing llëme.

³ Woydëmi ga pjây opyë wolësowa wleni ga pjây kâkzong poshäryë oblë oblë llëm, pjây doyë shwong tjwlö ara go llëm, pjây doyë llëbo wolësowa shäryak dbur sho shöylör go llëm bakoe.

⁴ Pjây wolësowa Sbö bokso iyado wlo ga woyde ga pjây wlëp, wotöye. Llëbo wolësowa eni li wen tëm bomi pjlushko dwayo, e pjir llëm, ga Sbö kong ga tjwlö ara.

⁵ Dënashko ga walëga mär lîng Sbö go li ber wolësowa wlo ga omshäryono eni bakoe. Ba lanmaga kolara lok.

⁶ Sarara, ba lanma Abraham kolara, ga kowara ba tjlapga. Eni ga pjây jëk pjlo bek, llëye bangkjrempi llëm ga pjây ba wapga wleni.

⁷ Domerga orkwosmok lîng pjir, pjây wotjlik bomi boyga tjok pjlu eni bakoe. Epga bangkjrozi, pjây dwo ara ba kjinmo kjîshko. Sbö wopjlu li kjîshko ga pjây iara beno lîng së jîlkoyo, bomi boyga tjok. E kjîshko ga epga bangkjroziä. Shäryozî eni, bomi syö li kuya Sbörë wlo.

Shji jëk ëng tok sorë

⁸ Era eni ga pjây jëk lîng wopjlu ëng tjok, pjây wotjlis jong kjwaraso wleni. Oblë songe lozi ëng kong, pjây ëng woydos ara kar kar epenga dö wleni, pjây wotjlis ëng tjok pjlu, pjây wotöy ëng tjok bakoe.

⁹ Llëbo owa shäryaraba bomi kongshko ga pjây kar omshäryë eni llëme. Pjây lanyotkaraba owashko ga pjây kar ományotkë eni llëm bakoe. Eshko ga kong llëbo pjlu shäryozî dey. Pjây rokara Sbörë e kong wlo, llëbo pjlu shäryë bomi kong wlo.

¹⁰ Sbö tjîlkwo tak pjang eni:

«Woydëmi ga pjây lîng wopjlu dbar kjwobi go ga

 pjây opdë llëbo owa lë llëm,
 pjây jyörkë llëm bakoe;

¹¹ llëbo owa shäryëmi ame,
 llëbo pjlu shäryomirë shara;

 pjây drön ëë, pjây ber lîng wopjlu oblë tjok wlo.

¹² Eye jëk pjlo bek ga
 iya Sbörë sök wopjlu,
 ba syö li kuya bakoe.

Gueniyo eye jëk owa ga

 Sbö wotjlik owa ba kong.»*

¹³ Pjây drön ara, llëbo pjlu shäryëmi wlo erä ga llëbo owa shäryëba bomi kong llëm llëmdo?

¹⁴ Gueniyo pjây shdungoba llëbo pjlu shäryoromi kjîshko ëmdë ga pjây kjimte Sbörë. Pjây kroyoywëbshko ga bangkjrempi llëm, pjây woydë e kjîshko llëm bakoe.

¹⁵ Cristo bangkjromirë bomi pjlushko dey, e bomi Tjlapga kjîshko.

Pjây poshäryos, pjây lîng sjëk iyado, pjây lîng llë koshë lëba bomi kongshko ga dboryëmi ga pjlu wlo. Eshko ga epga bangkjrozi, dboryozî wotöye.

¹⁶ Llëbo pjlu miydëmi li shäryozî eni. Eni ga eye, pjây läywe owa, pjây tîno beno tjeng Cristo tjok kjîshko ga lökkjre lok om go, llëbo lara lok owa li kjîshko.

¹⁷ Shji shdungoba woyde Sbörë wleni ga woyde ga shji shdungoba llëbo pjlu

* 3:12 Salmo 34.12-16.

shäryoroy kjishko, llëbo owa shäryoroy kjishko llëme.

¹⁸ Cristo wolono pjaraso, beno owa pjang shji uunkong go li potjwlëkkio. Kjlara pjlo bek li wolono, oblë pjlo bek llëm li kjishko, pjây söya äär Sbõ shwoy wlo. Ba doyo li zrõraba, gueniyoy woshrrara Sbõ Sëyarë irõng obi,

¹⁹ ga kjimtara tjlõkwo lë sëyaga lõng kjërshko li kong.

²⁰ Dënashko ga Noë shäng kjyong kësbang li shäryëshko ga koshe Sbõrë sök wopjluë. Eshkoshko ga sëyaga lira Sbõ kolono llëme. Nopga döktong shtena dirë llëm li beno doglo kjwong (8) erä.

²¹ Di'li, e shji we jer di roshko li loklo. Shji we, shji wotjliño jëk lõng pjlo bek Sbõ bokso lëy wlo, shji doyo ber drëpdre wlo llëme. Eni ga shji döya Sbõrë. Jesucristo woshrrara irõng obi kjishko.

²² Era to jem kjok dogo, öõtong sök Sbõ orkwo këlëkong. Ga Sbõ parkagaga kjok dogo so, sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo, e beno tjeng uunkong ba wloshko.

4

Shji llëbo shäryë Cristo dik

¹ Miydëy pjlu ga llëbo weno Cristo kong owa kjok ëre kjing go, ga bangyo kura ara. E kjishko ga pjây opyos wokjang, pjây wotjlik baïya dik bakoe. Èye shdunaba ga wotjlik llëbo owa shäryë ame,

² jëk lõng ba wotjlik owa li go ame, ber lõng wotjlik llëye shärye woydë Sbõrë li shäryë erä.

³ Nopga Sbõ miydë llëm wleniyo llëbo owa shäryë ara. Wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok erä, llëbo owa shärye lok woydë oblë oblë, nelõtë, bërkë, llëbo owa shärye ara ëng tjok, sbõppa jyäglo zrëyo buk li poshrëya lok bakoe. Pjây omshäryono eni tek dëna tjän, gueniyoy shäryëmi lõng eni ame.

⁴ Eerishko ga epga wotjlik lok ga pjây opzrëk llëbo owa shäryë ba tjok llëm ega le, ga pjây läywe lok owa e kjishko.

⁵ Gueniyoy Sbõ poshäharyak sök pjir, llono ga epga iche ba dboryë, llëye shäryara kës li kjishko wlo. Nopga lõng së li, nopga wolono lõng li, e llgwegaga erë.

⁶ E kjishko ga Sbõ tjlõkwo roy pjlu laraba nopga wolono lõng li kong, lõng së obishko. Eni ga ëye omtjõkwo kjrono ga ba doyo wolono ëmdë ga llgwera Sbõrë pjirshko ga ba sëyara ber lõng iyado, Sbõ i dik.

⁷ Llëbo tjeng kës pjir dbaryo li äätoe. E kjishko ga pjây sjëk, pjây wotjlik llë pogo llëm, pjây wotjlik bek erë, pjây syõstë ga pjlu wlo.

⁸ Llëbo lër bomi kong tjwlõ ara. Oblë woydëy ara ga llëbo shärye bi kong owashko

ga owa li iëy ber tjwlõ llëm ga pjluë. E kjishko ga pjây ëng woydos ara anmoyõ.

⁹ Pjây ëng wlokjros kar kar bomi ushko lõng wopjlu, ga pjây kjloshhtë e kjishko llëme.

¹⁰ Pjây kjlara kjlara kong kjok miydë twara Sbõrë, pak oblë oblë shäryëmi ba kong wlo. Eni ga kjok miydë twara bomi kong li go ga pjây ëng kjimtos kar kar, Sbõ wopjlu li ikoba wëlä wlo.

¹¹ Èye beno shäng tjlä wlo ga woyde ga Sbõ tjlõkwo layde. Èye beno oblë kjimtä wlo ga oblë kjimtä dbo twara Sbõrë li go dey. Llëye shäryëmi dö ga shäryozï, Sbõ poshrëya nopga mär lõng Jesucristo go lirë wlo. E poshrëkko iyado. E dbo ara iyado. Ber eni.

Shji mär Cristo go kjishko ga llëbo owa wen tjwe bi kong

¹² Pjeyoga, llëbo owa wen tjwe bomi kong arashko ga pjây opshgawë e go llëm, e llëbo imirë llëm wleni lëmi llëm bakoe. E bomi tjlikkio erë.

¹³ Dënashko ga llëbo weno Cristo kong owa ara. Eni ga llëbo wen tjwe bomi kong baïya dikshko ga woyde ga pjây lõng wopjluë. Gueniyoy Cristo tjwe irõng obishko ga pjây wopjlu ara anmoyõ, ba dbo kälä pïya nopga uunkong kong kjishko.

¹⁴ Pjây läywëba owa Cristo kjishko wleni ga pjây ber wopjlu, Sbõ Sëya pjlu li shäng bomi tjok kjishko.

¹⁵ Èye oblë zrõno, lürkono, llëbo owa shäryono oblë kong, llëbo ba tjok llëm ga opzrëno eshko ga e shdungko. Gueniyoy pjây opshäryë eni llëme.

¹⁶ Pjây shdungoba, pjây mär Cristo go kjishko ga llëye lökyokjrëmi llëm, Sbõ poshrëmi dey, pjây nopga baïya kjishko.

¹⁷ No llgwezlong dbaryo li öõtongshko ga Sbõ nopga llgweya bäm go. ¿Shji llgweya bäm go eni ga ëye Sbõ tjlõkwo pjlu li kjrono llëm ga pjir sorë lëba?

¹⁸ Sbõ tjlõkwo tak pjang eni:
«No pjlo bek ëmdë ga där llëm seke.

¿Era llëye shäryë nopga owa li tjok?»*

¹⁹ Llëye le Sbõrë li shärye eni iyado. Eni ga pjây shdungoba, woyde Sbõrë ber eni kjishko ga pjây mär ber lõng bomi shäryaga li go, llëbo pjlu li shäryozï iyado bakoe.

5

Tjlapgaga Jesús tjlõkwo kjraga kägäyo

¹ Tjlapgaga Jesús tjlõkwo kjraga kägäyo, pjây poshdun shara. Tja Jesús tjlõkwo kjraga kägäyo bomipjõy dik. Llëbo weno Cristo kong owa li, e ïnor. Ga tjwe irõng obishko ga ba dbo kälä pïya nopga kong li, e ber bor kong bakoe. Eni ga llëbo rokër bomi kong.

² Sbõ nopga tjeng bomi wloshko li, e so õng wlëp ushko so kjjoyoe. Eni ga

* 4:18 Proverbios 11.31.

epga dozī yōtso. Shāryozī lōng wopjlú, bomi woshko, woyde Sbörë ga shāryëmi eni kjīshko. Shāryëy, shji ichëba guing llëm, shji dbur shak wlo erö llëm bakoe.

³ Nopga ichëy dbo go llëme. Llëbo shāryozī pjlo bek ba bokso, epga omshāryë eni bako wlo.

⁴ Eni ga no daga kägäyo li tjweshko ga bomi sēngglo tjwlö ara srer llëm wleniyo li twe bomi kong.

Dwlasga, kjogloga

⁵ Dwlasga, kjogloga, bomi kägäyoga koloziä.

«Eye krë ä ga Sbö wotjlik owa ba kong.

Eye wotöy ga era kjimte wopjlú.»*

E kjīshko ga pjāy uunkong ber lōng wotöy ëng kong iyado.

⁶ Sbö dbo ara. E kjīshko ga pjāy opyos ber lōng wotöy ba bokso, llono ga pjāy ie ber lōng tjwlö ara wlo.

⁷ Pjāy de Sbörë. E kjīshko ga bomi woydë kës li iozi ber tjeng ba wloshko.

⁸ Pjāy sjëke. Llëbo shāryëmi ga woyotjlizi yōtso guing. Ä, bomi moskwo li to shäng kjone pogo dbong to sök pjlrö, dli shak, ue wlo wleni. Pjāy wlëya woydë to shäng eni le.

⁹ Miydëmi pjlu ga llëbo owa wen tjwe bomi kong li, e wen tjwe bomi pjeyoga lōng kjok kjwang jikong li kong eni bakoe. E kjīshko ga pjāy drön ëë, jlö lëmi Ä kong llëm wlo, pjāy mär Jesús go jlökoyo wlo.

¹⁰ Pjāy rokara Sbörë ber lōng së iyado ba tjok wlo, pjāy tōno beno tjeng Cristo tjok kjīshko. Eni ga llëbo weno bomi kong owa dbar kjwöbö li pjirshko ga pjāy ie ber lōng pjlo bek, wokjang, dbo ara, llëye bangkjrëmi llëm bakoe.

¹¹ E dbo ara iyado. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

¹² Domer sök kjlara jūshko ko Silvano,† e bor kjlarayo parkë pjlu wleniyo. Tja kjimtaga erë kjibokwo ëre të. Toror sira dö, gueniyo ichër jek bomi kong, pjāy dbokjrë e go wlo, pjāy wosonkë llëm wlo, pjāy woyde Sbörë sorë li miydëmi pjlu wlo bakoe. Pjāy mär ber lōng tjlökwö ëre go jlökoyo.

¹³ Jesús tjlökwö kragaga lōng Babilonia kjokyo li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong. Epga kjrara Sbörë bomipjöy dik.

«¿Pjāy yonde?» le Marcosdë bomi kong bakoe. E bor kong ga bor wa wleni.

¹⁴ Pjāy ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlú. Rokër Sbö kong ga pjāy tōno beno tjeng Cristo tjok li ie ber lōng wlëpe.

* 5:5 Proverbios 3.34. † 5:12 *Silvano*, e kowëba *Silas* bakoe.

Segunda Carta de Pedro Kjibokwo ëre tara Pedrorë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pedro. E kowëba Simón bakoe. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjwlö arayo li e. Jesús wolono, ga woshrrara Sbörë iröng obi irgo ga Pedro beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ëre tarashko ga miyde ga e wolon dörö, tak pjang 2 Pedro 1.12-15 go sorë li eni. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Jesús tjlökwö kjrägaga shdung löng li kong. Woydara ga Jesús tjlökwö bek li woyotjlíya lok iyado, epga mär ber löng Jesús go wlo, epga jëk löng pjlo bek wlo bakoe. No kjone kjone to löng tjlökwö bek llëm li lë, Jesús tjlökwö kjrägaga li jyäpwe e go wlo li tara ba kong. Llëye shäryëyi ba tjok li tara ba kong. Llono ga epga shdüya Sbörë li tara ba kong. Llëye wen kjok pjir lëshko li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Simón Pedrorë. Tja parkë Sbö tjlökwö roy laga Jesucristo äska. Bi Sbö, bi döga Jesucristo li, e pjlo beke. E kjishko ga tjawa Sbö tjlökwö roy lagaga iara lok beno löng mär ba go. Era tjwlö ara.

Nopga mär löng ba go borwatoy dik, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong.

² Sbö, bi Tjlapga Jesucristo, e miydëmi pjlu kuzong ga rokër ba kong lok ga ba wopjlü li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Shji jëk pjlo beke

³ Sbö, e pjlu, kësbang, tjwlö ara bakoe. Eni ga shji rokara ber löng së iyado wlo, shji jëk löng pjlo bek wlo bakoe. Shäryëyi eni wlo ga ba dbo ara go ga shji ichara beno löng ba miydë pjlu. Llëye woydëyi oblë llëme.

⁴ Eni ga tlëno bi kong jlökoyo ga llëbo twe bi kong kësbang, tjwlö ara. E go ga pjäy wotjlik löng pjlo bek Sbö dik ga pjlu, pjäy wotjlik löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo to löng ichaga ba wotjlik owa lirë dik ame.

⁵ E kjishko ga pjäy mär ba go dö llëm, pjäy jëk pjlo bek bakoe. Gueniyo erö llëm, pjäy oppis llëye woyde Sbörë li go bakoe.

⁶ Gueniyo erö llëm, llëye shäryëmi wlo ga woyotjlízi yötso guing. Gueniyo erö llëm, llëbo wen bomi kong owashko ga kuzi kjange. Gueniyo erö llëm, llëye woyde Sbörë shäryëmi wlo li, e shäryozia.

⁷ Gueniyo erö llëm, pjäy jëk löng ëng tjok epenga dö wleni. Gueniyo erö llëm, bomi pjeyoga oblë woydozi ara bakoe.

⁸ Shäryëmi eni jek këgong këgong ga bi Tjlapga Jesucristo miydëmi pjlu li ber bomi kong tjwlö ara, pjäy llëno llëme lëba ga äe.

⁹ Gueniyo ëye llëbo lër bomi kong ëre shäryë llëm ga e no kjok igö yötso llëm wleni, e no kjok igö llëm wleni bakoe. Owa pjang ba go tek dënashko li löna Sbörë ba kong beno dret li, e woyojerae.

¹⁰ E kjishko ga pjeyoga, pjäy drön ëë, jëk löng pjlo bek wlo, pjäy rokara, kjrara Sbörë li miydëba e go wlo. Shäryëmi eni ga pjäy dir llëm, Sbö rayëmi llëm,

¹¹ ga llono ga pjäy äar bi Tjlapga, bi döga Jesucristo li sök no pjulyo iyado lishko ga pjäy wlojkre wopjlüe.

Sbö tjlökwö weno sorë

¹² E kjishko ga tjlökwö bek ëre woyoshrrër bomi kong iyado, e kuromi, ga sömi löng pjlu gueniyo.

¹³ Tja sök së obishko ga e woyoshrrër bomi kong iyado. Miydër ga bor pak li e.

¹⁴ Gueniyo tja wolon döröe. Lara Tjlapga Jesucristorë bor kong eni tjän.

¹⁵ E kjishko ga llëbo shäryër shäng ara, tja wolono irgo ga pjäy ber löng tjlökwö ëre woyotjlik iyado wlo.

¹⁶ Tjlapga Jesucristo dbo ara, ga llono ga tjwe iröng obi. E lororwa bomi kong eni, inorwa om go ga e kësbang, tjwlö ara kjishko. Tjlokwö ëre shirorwa borwa woshko llëme.

¹⁷ E iaga Data Sbörë beno kësbang, tjwlö ara. Tjlëno ba kjishko ga «Bor Wa li kjwe. Woydër ara. Tja wopjlü ba tjok»* lara eni.

¹⁸ Sbö tlëno eni li kurorwa ter kjok dogo dwayo. Eshko ga tjawa löng Tjlapga li tjok dlup jong zrek lishko.

¹⁹ Miydëyi e go ga tjlökwö lara Sbö tjlökwö lagagarë dënashko li, e jlöe. Kjok ro sishko ga shji iök borkek shjiy, äar jong kjok shröng jä, Dbar Kjoklo wenshko. Tjlokwö tara lok li, e beno bi kong iök shjiy eni wleni bako, äar jong Cristo tjwe iröng obishko jä. E kjishko ga tjlökwö li woyotjlízi yötso.

²⁰ Miydozi ga tjlökwö tara Sbö tjlökwö lagagarë beno lok Sbö kjibokwo go kës li, e laga epgarë om go llëme.

²¹ Llëbo tara lok li shira ba woshko llëm bakoe. Tjlokwö lara Sbörë ba kong ba Sëya go li, e tayde lok eröe.

2

Nopga, «Tja Sbö tjlökwö laga» le, gueniyo ichaga Sbörë llëm wleniyo

¹ Dënashko ga Israel tjëyoga tjrëko, no kjone kjone to löng tjlë ga «Tja Sbö tjlökwö laga» le, gueniyo ichaga Sbörë llëme. Eerishko ga no kjone kjone omshäryë eni bakoe. Oba piya löng lütshko, ba wotjlik owa li go jlö wleni, miga jyö. Epga tjwlëna, döra Tjlapga Jesúsde

* 1:17 Mateo 17.5; Marcos 9.7; Lucas 9.35.

ppir ëmdë ga opyono beno löng ba moskwo. Shäryë lok eni, nopga mär Jesús go ame wlo. E kjishko ga wop ä ga shdüya Sbörë.

² Nopga ara llëbo owa shäryako llëm wleniyo shäryë baiya dik. E kjishko ga tjlökw bek li läyweba owa.

³ Epga wotjlik löng dbur töng ba kong eröe. E kjishko ga pjäy jyäpge lok tjlökw shiya ba woshko li go. Gueniyo epga shdüya sorë li lara Sbörë tek dënashko ppir tjän. Ga llono ga shdüya jlökoyo.

⁴ Sbö parkagaga kjok dogo so llëbo owa shäryono kjishko ga shduna Sbörë, dbura jer iök pjë jong ri ri sjer llëm shotoyo li roshko, ppirira dröng sho go, beno löng kjok ro sī roy, ba llgwezlong dbaryo tjwe li koshë.

⁵ Dënashko ga nopga llëbo owa shäryono kjishko ga shduna, pira di go drete. Gueniyo Noé, era Sbö tjlökw bek li laga. E kjishko ga döra beno ba pjeyoga doglo kjäk (7) li tjok.

⁶ Sodoma sopga, Gomorra sopga, e llëbo owa shäryono kjishko ga shduna, ba kjok li sura iök go, pjono beno pjlung sho era.

⁷⁻⁸ Gueniyo Lot, era pjo bek. E kjishko ga döra. Sök nopga Sbö kolë llëm wleniyo li tjreko obishko ga llëbo shäryë lok owa li ina, kura sök dbar kjwobi go, ga wosonkono sök ara e kjishko.

⁹ Miydëy e go ga llëbo wen nopga pjlo bek li kong owashko ga döya Sbörë ga pjllü. Gueniyo nopga owa li shdüya löng iyado, äär jong ba llgwezlong dbaryo lishko.

¹⁰ Eye jëk löng ba wotjlik owa li go, ga Sbö kole llëm ga shdüya eni bakoe.

Nopga eniyo llëbo owa shäryëshko ga llëye bangkjre lok llëme. Epga krë ara bakoe. Ba kong ga kjok dogo sopga läywe owa li, e llëye llëme.

¹¹ Sbö parkagaga kjok dogo so tjwlo ara, dbo ara, no kjinmo. Eni ëmdë ga kjok dogo sopga oblë li läywe Sbö bokshto eni llëme.

¹² Nopga eniyo omläywe owashko ga llëye läywe löng li, e llë miyde löng llëme. Epga so öng llë kjoyo, llëbo shärye ga woyotjliya llëme. Wotjlik tjwe llë ga shärayde eröe. Ga llono ga ppir öng dik bakoe.

¹³ Llëbo shäryara oblë kong owa li kjishko ga kar shdüya Sbörë eni bakoe.

Löng wopjlu wlo ga woyde ga wotjlik tjwe llë li shäryë. Ikoba wëllë ëmdë ga llëbo owa shäryë lok dbashko, ga lökyokjre llëme. Ga woyde lok ga pjäy omshäryë eni ba tjok bakoe. Epga bomi kong ga llëbo owa wleni, ië lok bomi tjok li ber lökyo ara bakoe.

¹⁴ Walë ë pogo iya ga wotjlik pë ba tjok erä. Sjen llëbo owa shäryë llëme. Nopga mär Sbö go jlökoyo llëm ga jyäpge ara. Wotjlik dbur töng ba kong erö bakoe. Epga shdungko jlökoyo.

¹⁵⁻¹⁶ Dënashko ga domer shäng kjlara ko Balán, e Bosor wa. Balán, e wotjllino dbur shak llëbo owa li go erä. Pjlara ga to shäng llëbo owa shäryë wloshko ga wlona Sbörë, öng so kwomgla kjoyo dre töshko tjlä llëm wleniyo, e ichara kjlara tjlä ba kong no dik, llëbo owa li shärye ame wlo. Eerishko ga nopga owa lër shäng li, irbo pjlo bek li rayara, beno jëk löng Balán irbo owa li go shara.

¹⁷ Epga so di bäng dano ppir kjoyo, so pjäng sho bakwe pjlukdë llaw pogo kjoyo bakoe. Ga llono ga ppir ber löng kjok ro sī anmoyö li roshko.

¹⁸ Epga tjläshko ga llëye le li tjwlo ara le, gueniyo tjwlo llëm, llëno llëme. Ga nopga wotjlik llëbo owa shäryë ame le kwjwë wleni li jyäpge, jëk ber löng ba wotjlik owa li go wlo.

¹⁹ «Pjäy döktonge. Llëye shäryëmi woydë li shäryëmi ga pjlu» le lok ba kong. Gueniyo epga om go tjeng llëbo owa shärye löng li dbo dorko. Shji ichaga llërë ga shji ber löng parkagaga tjwllëk löng ppir wleniyo ba kong.

²⁰ Eye bi döga Tjlapga Jesucristo miydë llëm ga e songe. Gueniyo miydarashko ga e döktonge. Eshko ga beno löng llëbo owa shäryë ame. Gueniyo opyë llëbo owa shäryë obi wleni ga ber tjeng llëbo owa shäryë löng li dbo dorko iröng obi. Eshko ga ber löng song anmoyö.

²¹ Irbo pjlo bek twara Sbörë ba kong, jëk ba go wlo li miydera, rayara kuzong ga e beno song jlöe. Miydara llëm kjwe dey.

²² Epga beno löng llëbo tak pjang Sbö tjlökw go wleni. Tjläno beno eni:

«Shjiti yarwono sök ga

döni ga tek tjwe ba uë iröng obi.*

Köchi wak sök drëpdrë ga

opdik buk tjä tjä di shäng roy jek obi.»

3

Tjlapga Jesús dbaryo döroe

¹ Pjeyoga, kjibokwo tër bomi kong ëre tjok ga kjwo pjök tjän. E goshko ga pjäy poshdun wotjlik bëy wlo.

² Tjlökwö tara Sbö tjlökwö lagagarë dënashko li beno buk bomi kong. Ga tjlökwö lara bi Tjlapga, bi döga Jesús lirë, e lororwa tjawa Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äskarë bomi kong bakoe. Woydër ga tjlökwö uunkong ëre woyoshrozí iyado.

³ Woydër ga llëbo ëre miydëmi bäm goshko. Kjok ppir lëshko ga nopga Sbö tjlökwö joywë ä wleniyo wen tjwe, ga jëk löng ba wotjlik owa li go.

⁴ Eshko ga tjlä ga «¿Cristo tjwe iröng obi lara llëmdo? ¿Eni ga tjwayde llëm ega? Borwa tjlapgaga tek dënashko so wolono

* 2:22 Proverbios 26.11.

ppir, ga kjok ère shàryak dàmàrshko tek lèkong ga llèye kjlopswoydè llème» le.

⁵ Gueniyo llèye shàryara Sbörè dàmàrshko li miyde woydè llème. Eshko ga kjopkwo shàryara, ga kjok dogro ichara wen tèm dlung roy dwayo, beno buk dlung li tjërko. Uunkong ère shàryara ba tjëlkwò go.

⁶ E irgo ga kjok buk eshko li pira di go drete.

⁷ Ga Sbò tjëlè ga kjopkwo pjang eerishko li, kjok ère, e ber, àär jong no lfgwezlong dbaryo lishko. Eshko ga suya iök go, ga nopga owa li pjiya dret bakoe.

⁸ Pjeyoga, Tjlapga kong ga dbar kjwara, e lu kop sak dbäw dbäw (1,000) wleni, ga lu kop sak dbäw dbäw (1,000), e ba kong ga dbar kjwara wleni bakoe. E woyojemi llème.

⁹ Tjlapga Jesús tjëlno bi kong jlökoyò ga llono ga tjwe iröng obi. Gueniyo no kjone kjone wotjlik ga tjwe wor anmoyò le. Shji songe le, ga woyde ga shji uunkong, llèbo owa shàryèy löng li, e owa jløe løy, ga rayèy, èye ppir llèm wlo. E wopro ga sök bi koshè wopjlúe. Tjwe maling llèm e kjishko.

¹⁰ Tjlapga Jesús, e tjwe, koshèy löng llèmshko, oba tjwe lürké wleni. Eshko ga llèbo kuy pjluk ara kjok dogo, ga llèbo tjeng kès kjopkwo go li suya iökdè dret, ber Igöy ame. Llèbo tjeng kjok ère kjing go li suya dret eni bako, kjok ère kès li tjok.

¹¹ Llèbo uunkong ppir ber eni. E kjishko ga woyde ga pjây jèk pjlo bek, woyde Sbörè sorè li eni.

¹² Eerishko ga pjây löng Tjlapga Jesús tjwe dbaryo iara Sbörè li koshè. Woyde ga pjây drön llèbo shàryè, tjwe maling wlo. Eshko ga kjopkwo, llèbo tjeng kès kjopkwo go, e suya iökdè drete.

¹³ Gueniyo kjopkwo shàrye tjaglèn, kjok shàrye tjaglèn bako, lara Sbörè bi kong jlökoyò sorè li eni. Eshko ga llèbo pjlo bek erä. E koshoydè löng wopjlúe.

¹⁴ E kjishko ga pjeyoga, llèbo ère koshèmi löng wopro ga pjây drön jèk pjlo bek, pjây pogo llèye dret Sbò bokso wlo. Pjây jèk löng èng tjok wlèp bakoe.

¹⁵ Woyoshrozì ga shji koshe Tjlapgarè sök wopjlú, shji döya wlo. Bi kjlara Pablo omtono homi kong eni bako, kjok miydè twara Sbörè ba kong li go.

¹⁶ Ga tjëlkwò tara bomi kong sorè ga tara nopga oblè oblè kong eni bako, kjibokwo tara kjwobi li go. Gueniyo tjëlkwò tara kjone kjone llè loklo miydèy wlo ga kjangè. No kjone kjone kjok miydè ara llèm, mår Sbò go jlökoyò llèm bakoe. Eni èmdè ga tjëlkwò li llè loklo miyde lok pjluè le, gueniyo llè loklo le li eni llème. Shàrye Sbò tjëlkwò oblè oblè tjok eni bakoe. E kjishko ga epga oppjik lok om go.

¹⁷ E kjishko ga pjeyoga, nopga eniyo sorè miydèmi löng ppir tjän kuzong ga pjây sjèk

ba tjok, pjây jyäpgwe nopga Sbò kolè llèm wleniyo lirè llèm wlo, pjây jèk löng ba wotjlik owa li go llèm wlo, tjëlkwò bek li rayèmi llèm wlo bakoe.

¹⁸ Woyde ga pjây kjimte bi Tjlapga, bi döga Jesucristo lirè jek kègong, ba wopjlú li kjishko. Woyde ga e miydèmi jek kègong bakoe. E ièy ber kèsbang, tjwlò ara iyado wlo. Ber eni.

Primera Carta de Juan Kjibokwo ère tara Juandë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrra Sböërë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tara Jesús tjlökwö kjrägaga löng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquía.) Kjibokwo ère tarashko ga e tjlabla tjan.

Shji woyde Sböërë ara li tara ba kong. Shji èng woydë ara kar kar wleni ga miydëy e go ga shji Sbö nopga jlökoyo, eni ga woyde ga shji èng woydë eni iyado li tara ba kong. Cristo wloyoga to löng tjlökwö bek llëm li lë, Jesús tjlökwö kjrägaga li jyäpgwe e go wlo li tara ba kong. Èye tjlë Sbö Sëya gore, de llëm, e miydëy sorë li tara ba kong bakoe.

Tjlökwö li weno borwa kong

¹ Shäng kjlara ko Tjlökwö.* Kjibokwo ère tërwa bomi kong ba kjishko. Kjok ère dämär, llëye llëm obishko ga sök tjan. Bi iaga ber löng së jlökoyo li e. E kurorwa wëllë, Ìnorwa borwa bokkwo go, porwororwa borwa orkwo go bakoe. E roy'lorwarë bomi kong.

² E weno borwa kong, ga llëye Ìnorwa li lorwarë bomi kong. Eni ga lërwa bomi kong ga Sök Iyado li e. Dënashko ga sök Data Sbö tjok, gueniyo weno borwa kong dbar kjwöb.

³ Tjawa jëk löng wlëp Data Sbö tjok, ba Wa Jesucristo tjok bakoe. Eni ga llëye Ìnorwa, kurorwa li lërwa bomi kong, pjây jëk löng wlëp borwa tjok eni bako wlo.

⁴ Ga tjlökwö ère tërwa bomi kong, tjawa ber löng wopjlu anmoyö wlo.

Shji jëk pjlo bek, Sbö dik

⁵ Jesucristo tjlökwö lono borwa kong, ga llëyëlara li ère: Sbö, e pjlu, pjlo bek, llëye owa drete.

⁶ Shji löng wlëp ba tjoklëy, gueniyo shji jëk löng pjlo bek llëm ga shji löng jyörkë, ga shji mär löng tjlökwö bek li go llëme.

⁷ Gueniyo shji jëk löng pjlo bek baïya dik ga shji löng wlëp èng tjok, ga owa pjang bi go kës li löya Sböërë ber dret, ba Wa Jesucristo srëng kwono li kjishko.

⁸ Shji llëbo owa shäryono llëme lëy wleni ga shji opjyäpgwë löng om go, ga tjlökwö bek li miydëy löng llëme.

⁹ Gueniyo Sbö, e pjlo bek, llëye lara li shärye eni iyado. Eni ga llëbo owa shäryoroy li owa jlëe loroy, ga rayoroy wleni ga owa

pjang bi go li löya ber dret, ga shji ie ber pjlo bek ba bokso.

¹⁰ Gueniyo shji llëbo owa shäryono llëme lëy wleni ga Sbö, e jyö äelöydë, ga ba tjlökwö li miydëy löng llëme.

2

¹ Pjây bor wapga wleni, tjlökwö ère tër bomi kong, pjây llëbo owa shäryë llëm wlo. Gueniyo shji kjlara llëbo owa shäryono wleni ga shji wlike Jesucristorë. E pjlo bek iyado, ga lan Data Sbö tjok bi kjishko.

² E wolono, owa pjang bi go li löya Sböërë ber dret ga pjlu wlo, owa pjang nopga löng kjok ère kjing go uunkong go li löya ber dret ga pjlu wlo bako, shji ber löng shdungko ame wlo.

Tjlökwö tjaqlën wleni

³ ¿Sbö miydëy pjluë miydëy sorë? Tjlökwö lara bi kong shäryëy wlo li shäryoroy eni ga miydëy e go ga e miydëy pjluë.

⁴ Gueniyo èye Sbö miydë pjluë le, gueniyo kole llëm ga shäng jyörkë, ga tjlökwö bek li miyde shäng llëme.

⁵ Gueniyo èye Sbö tjlökwö kolë ga Sbö woyde jlökoyo. Shji mär ba go jlökoyore miydëy eni:

⁶ Èye tönö ba tjok le ga woyde ga jëk pjlo bek, Jesucristo jëktong sorë ga eni.

⁷ Pjeyoga, tjlökwö tër shäng bomi kong shäryëmi wlo ère, e tjlökwö tjaqlën totë llëme. Dämärshko ga tjlökwö ère twaraba bomi kong, ga kuromi tjan.

⁸ Gueniyo eerishko ga beno tjaqlën wleni. Cristo jëktong pjlo bek, ga pjây jëk löng pjlo bek bakoe. E go ga tjlökwö ère llë loklo miydëba wëllë.

⁹ Èye jëk shäng kjok shjiy roy wleni le, gueniyo oblë iywa shjiktëng ga jëk shäng kjok ro sï roy wleni obi.

¹⁰ Gueniyo èye ba kjlara woydë ara ga jëk shäng kjok shjiy roy wleni, èye iche dir llëm bakoe.

¹¹ Gueniyo èye ba kjlara iywö shjiktëng ga jëk shäng kjok ro sï roy wleni, ga llëye Iga llëme. E kjishko ga jongya kjone miyde shäng llëme.

¹² Pjây bor wapga wleni, owa pjang bomi go li löna Sböërë beno dret, llëye shäryara Jesucristorë li kjishko. Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.

¹³ Pjây këkboga, kjok ère shäryayde Sböërë llëm obishko ga Jesucristo sök tjan, ga pjây ommyidë eni tjan. Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.

Pjây dwlasga,
Ä zanomie.

* 1:1 Tjlökwö le li, e Jesucristo loklo.

Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.
 14 Pjây bor wapga wleni,
 Data Sbô miydoromi.
 Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.
 Pjây këkboga,
 sôk sê tek dâmârshko dwayo li miy-
 doromi.
 Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.
 Pjây dwlasga,
 pjây wokjang,
 Sbô tjlôkwo miydëmi lông,
 Ā zanomi bakoe.
 Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.

15 Lîebo tjeng kjok ère kjing go Sbô wloyo
 wleniyo, e woydako llême. Èye omwoyde
 ara ga Data Sbô, e woyde llême.

16 Lîebo eniyo, e laga Data Sbôrë llême. No
 wotjlik owa, llêbo ina pjlu li woyde ber ba
 kong, no krë ara ba llêbo kjishko bakoe.

17 Lîebo uunkong eniyo li pjir, ba woydaga
 li tjok. Gueniyo èye Sbô kolë ga ber sôk sê
 iyado.

Cristo wloyoga

18 Pjây bor wapga wleni, kjok pjir dbaryo
 li döröe. Cristo wloyo tjwe kjlara li roy
 kuromi, ga Cristo wloyoga oblë weno lông
 ara tjän. Miydëy e go ga kjok pjir dbaryo li
 döröe.

19 Dënashko ga epga lông bi tjok, gueniyo
 tjlôkwo li kjrara lok jlôkoyo llëm, e rayarae.
 Tjlôkwo li kjrara lok jlôkoyo kjwe ga beno
 lông bi tjok. Gueniyo e rayara kuzong ga
 miydëy e go ga tek dënashko ga tjlôkwo li
 kjrara lok jlôkoyo llême.

20 Jesucristo, e iak beno shäng dboy Sbô
 kong. Ga pjây go ba Sëya ichara beno kësbang
 bomi tjok, ga tjlôkwo bek li miydëmi lông
 pjluë.

21 Tjlôkwo miydëmi llëm wleniyo totë bomi
 kong llême. Tjlôkwo bek li miydoromi tjän,
 ga miydëmi ga tjlôkwo bek lishko ga jyô
 eshko drete. Tjlôkwo ère tër bomi kong e
 kjishko.

22 Èye jyörkë ga Igöy wëllëe. Èye no pjluyo
 iche le Sbôrë li, e Jesús llême le oba kong ga
 jyörkaga li e. Nopga eniyo mär lông Data Sbô
 go llëm, mär lông ba Wa go llëm bakoe. E
 kjishko ga epga Cristo wloyo.

23 Èye tjlëno ba Wa kjishko eni ga sôk Data
 Sbô tjok llême. Èye mär ba Wa go le oba kong
 ga era sôk Data Sbô tjok.

24 Tjlôkwo kuromi dâmârshko li woyotjlizï
 iyado. Shäryoromi eni ga pjây mär lông Sbô
 Wa go, Data Sbô go bakoe.

25 Ga llono ga shji ie Sbô Warë ber lông sê
 iyado Sbô tjok, lara jlôkoyo sorë li eni.

26 Tjlôkwo ère tër bomi kong, nopga to lông
 bomi jyäpgwë le li kjishko.

27 Gueniyo pjâyda go Sbô Sëya ichara beno
 kësbang bomi tjok, ga shäng bomi tjok iyado.
 Tjlôkwo bek laga li e, ga pjây piya llë pogo

go. E kjishko ga pjây pingga woydë oblë ame.
 Eni ga pjây mär ber lông Jesucristo go, pjây
 pina ba Sëyarë sorë li eni.

Sbô wapga

28 Pjây bor wapga wleni, pjây mär ber lông
 ba go iyado, wen tjwe irông obishko ga shji
 lông wlëp ba tjok wlo, shji ber lökshko llëm
 wlo bakoe.

29 E pjlo bek li miydëmi wleni ga miydozi
 ga nopga jëk pjlo bek kës li, e Sbô wapga.

3

1 Shji kowe Data Sbôrë ba wapga, ga shji
 ba wapga jlôkoyo. Miydëy e go ga shji woyde
 ara anmoyô. Gueniyo nopga Sbô miydë llëm
 wleniyo, shji Sbô wapga li miyde lok llême.

2 Pjeyoga, shji Sbô wapga shara, llono ga
 shji sorë miydëy llëm obi gueniyo. Gueniyo
 Jesucristo wen tjweshko ga e sorë iy wëllë
 eshko. Eni ga shji ber baïya dik shara.

3 Èye lông ba koshë eni ga eerishko ga jëk
 woydë pjlo bek, baïya dik.

4 Sbô tjlôkwo kolëy llëmshko ga shji lông
 llêbo owa shäryë. E kjishko ga èye llêbo owa
 shäryë ga Sbô tjlôkwo kole shäng llême.

5 Gueniyo miydëmi pjlu ga Jesucristo öör
 kjok ère kjing go, owa pjang bi go li löya ber
 dret wlo. Ga llëye owa shäryara llême.

6 Èye mär ba go ga llêbo owa shärye enido
 llême. Èye llêbo owa shäryë enido ga Je-
 sucristo miyde lông llëm, kar miyde llëm
 bakoe.

7 Pjây bor wapga wleni, pjây jyäpgwëba
 llême. Jesucristo llêbo shäryë pjlo bek iyado.
 E kjishko ga èye llêbo shäryë pjlo bek ga e pjlo
 bek, baïya dik.

8 Gueniyo Āra llêbo owa shäryë iyado tek
 dâmârshko dwayo. E kjishko ga èye llêbo owa
 shäryë ga e Ā Ī. Sbô Wa öör kjok ère kjing go,
 llêbo shärye Ārë li pjiga.

9 Èye Sbô wa ga llêbo owa shärye enido
 ame, e iara Sbôrë beno shäng sê jlôkoyo baïya
 dik kjishko. Eni ga e Sbô wa kjishko ga llêbo
 owa shärye enido ga äe.

10 Èye Sbô ware, de Ā wa, e miydëy eni: Èye
 llêbo shäryë pjlo bek llëm ga e Sbô wa llëm;
 èye ba kjlara woydë llëm ga e Sbô wa llëm
 bakoe.

Shji ëng woydë ara kar kar

11 Tjlôkwo kuromi tek dâmârshko dwayo li
 ère: Bek ga shji ëng woydë ara kar kare.

12 Dënashko ga domer shäng kjlara ko Caïn,
 e Ā Ī. Caïn li llêbo owa shäryono, gueniyo
 ba lëngda llêbo shäryono pjlo bek. Ba lëng li
 zröra e kjishko. Shji opshäryë baïya dik llême.

13 Pjeyoga, nopga Sbô miydë llëm wleniyo,
 pjây iywa lok shjiktëngshko ga pjây opshgawë
 e go llême.

14 Dënashko ga shji wolono lông wleni,
 gueniyo eerishko ga shji lông sê jlôkoyo.

Miydëy ga shji eni, bi pjeयोगa woydëy ara kjishko.

¹⁵ Ëye ba kjlara iywō shjiktëng ga e no zrōga wleni. Ga miydëmi pjlu ga ëye no zrōk ga aār ber lōng sē iyado Sbō tjok llëme.

¹⁶ Shji oblë woydë sorë li miydooroy Jesucristo go. E optwono wolono bi kjishko. Bek ga shji optwë wolon bi kjlara kjishko eni bakoe.

¹⁷ Shji llëbo ara, ga bi kjlara llëbo dret wleni ga woyde ga songe lëy, ga kjimtëy. Shäryoroy eni llëm ga Sbō woydëy llëme.

¹⁸ Pjây bor wapga wleni, shji oblë woydë ara lëy dö llëm, oblë kjimtozï wopjlu go dey, shji kjimti Sbörë sorë ga eni.

¹⁹⁻²⁰ Shäryëy eni ga miydëy e go ga shji mär lōng Sbō tjlokwo bek li go. Sbō tjwlō ara, bi wotjlik li kjinmo, ga shji miyde pjire. E kjishko ga shji llëbo owa shäryono lëy bi pjlushko ëmdë ga miydëy ga shji lōng wlëp ba tjok.

²¹ Pjeयोगa, shji lōng llëbo owa shäryë llëme lëy bi pjlushko ga shji lōng wlëp ba tjok.

²² Eshko ga llëye rokëy ba kong dö ga twe bi kong pjir, ba tjlokwo kolëy lōng pjlu kjishko, llëye woyde li shäryëy lōng eni kjishko bakoe.

²³ Ba tjlokwo lara bi kong shäryëy wlo li ëre: Shji mär ba Wa Jesucristo go, ga kolëy bakoe; shji ichara erë ëng woydë ara kar kare.

²⁴ Ëye ba tjlokwo kolë ga mär ba go jlökoyo, ga Sbō shäng ba tjok bakoe. Shji go ba Sëya ichara beno kësang bi tjok. Miydëy e go ga shäng bi tjok jlökoyo.

4

Nopga tjlä Sbō Sëya gore, de sëya oblë go, e miydëy sorë

¹ Pjeयोगa, nopga ara to lōng tjlä ga «Tjawa tjlä Sbō Sëya go» le lok eni. Gueniyo nopga ara eniyo ichaga Sbörë llëme. E kjishko ga epga uunkong li tjlokwo kjrëy llëm, woyde ga e tjliy bäm go guing.

² Ëye tjlä Sbō Sëya go jlöre miydëy eni: Ëye tjlä ga Jesucristo öör kjok ëre kjing go no wleni le ga e ichaga Sbörë;

³ Ëye omälwë eni llëm ga e ichaga Sbörë llëm, e ichaga Cristo wloyo lirë. Cristo wloyo, e tje li roy kuromi tjan, ga eerishko ga shrono shäng kjok ëre kjing go.

⁴ Pjây bor wapga wleni, pjây Sbō i, ga pjang bomi go li dbo ara, Cristo wloyo shäng kjok ëre kjing go li kjinmo. E kjishko ga Sbō wloyoga tjeng kës li zanomie.

⁵ Epga kjok ëre so, ga tjlä nopga Sbō miydë llëm wleniyo dik e kjishko, ga nopga Sbō miydë llëm wleniyo omkuk lōng wopjlu.

⁶ Gueniyo shjira Sbō i, ga ëye Sbō miydë ga shji kuya lōng wopjlu, gueniyo ëye Sbō i

llëm ga shji kuya llëme. Ëye tjlä Sbō Sëya bek li gore, de jyō sogo li go, e miydëy e go.

Shji woyde Sbörë ara, shji oblë woydë ara bakoe

⁷⁻⁸ Pjeयोगa, bi kjimtaga oblë woydë ara wlo li, e Sbō. E kjishko ga bek ga shji ëng woydë ara kar kare. No woydaga jlökoyo li, e Sbō. Miydëy e go ga ëye oblë woydë ara ga e Sbō wa, ga Sbō miyde bakoe. Ëye oblë woydë llëm ga Sbō miyde llëme.

⁹ Shji woydara Sbörë eni: Ba Wa kjlaraso ichara öör kjok ëre kjing go bi kjimti, shji ber lōng sē jlökoyo ba kjishko wlo.

¹⁰ Shji woydara Sbörë ara anmoyō. Ba Wa ichara, optwono wolono, owa pjang bi go li löya ber dret ga pjlu wlo, shji ber lōng shdungko ame wlo. Shji Sbō woydë ara li aār e go llëme.

¹¹ Pjeयोगa, shji woydara Sbörë ara eni kuzong ga bek ga shji ëng woydë ara kar kar bakoe.

¹² Ëye Sbō ïno llëme. Gueniyo shji ëng woydë ara kar kar ga Sbō shäng bi tjok. Eni ga shji Sbō woydë jlökoyo li Ikoba wëllë.

¹³ Shji go ba Sëya ichara beno kësang bi tjok. Miydëy e go ga shji mär lōng ba go jlökoyo, e shäng bi tjok bakoe.

¹⁴ Data Sbō, ba Wa ichara öör kjok ëre kjing go, ber no döga wlo. Tjawa omïno, ga llëye inorwa li lorwarë lōng oba kong.

¹⁵ Jesús, e Sbō Wa. Ëye tjlokwo ëre kjrono ga mär shäng Sbō go, ga Sbō shäng ba tjok bakoe.

¹⁶ Eni ga miydëy ga shji woyde Sbörë ara jlökoyo, shji mär lōng ba go bakoe.

No woydaga jlökoyo li, e Sbō. Ëye oblë woydë ara ga mär shäng Sbō go, Sbō shäng ba tjok bakoe.

¹⁷ Shji oblë woydë jlökoyo, shji opshäryë Jesucristo dik kjok ëre kjing go wleni ga no llgwezlong dbaryoshko ga shji ber lōng wlëp, llëye bangkjrëy llëme.

¹⁸ Shji oblë woydë eni ga llëye bangkjrëy llëme. Shji shdüya Sbörë li bangkjrëy wleni ga miydëy e go ga shji lōng oblë woydë jlökoyo llëme.

¹⁹ Shji woydara Sbörë ara bäm go. E kjishko ga Sbō woydëy ara, oblë woydëy ara bakoe.

²⁰ Ëye tjlä ga «Tja Sbō woydë ara» le, gueniyo ba kjlara iywa shjiktëng ga shäng jyörkë. Ba kjlara li ïga wëllë, gueniyo Sböra ïga llëme. ¿Eni ga ba kjlara li woyde llëm ga Sbō woyde sorëro?

²¹ Ba tjlokwo lara bi kong shäryëy wlo li ëre: Sbō woydozï ara, bomi kjlara woydozï eni bakoe.

5

Shji mär Sbō Wa go

¹ Ëye, no pjluyo iche lara Sbörë li, e Jesús le ga e Sbö wappa jlökoyo. Ëye Data Sbö woydë ara ga ba wappa woyde eni bakoe.

² ¿Gueniyo ba wappa woydë ara li miydëy sorë? Shji Sbö woydë ara, ga ba tjlökwo kolëy. Miydëy e go ga ba wappa woydëy ara bakoe.

³ Shji Sbö woydë jlökoyo wleni ga ba tjlökwo kolëy. Ga ba tjlökwo, e kjang bi kong llëme.

⁴ Sbö wappa uunkong li, llëbo owa shärye nopga Sbö miydë llëm wleniyorë li, e zana lok pjire. Shji mär Jesús go ga owa li zäy.

⁵ ¿Llëbo owa li zangga ërë? Ëye, Jesús, e Sbö Wa jlöe le ga llëbo owa li zangga beno epgarë döe.

⁶ Jesucristo öör shäng kjok ëre kjang go. E wara Juandë di go, ga wolonoshko ga srëng kwono. Miydëy e go ga e Sbö Wa. E waraba dö llëm, e srëng kwono bakoe. Jesús, e ë le Sbö Sëyarë bi kong bako, ga tjlökwo bek li layde döe.

⁷⁻⁸ Eni ga Jesús, e Sbö Wa jlöe miydëy llëbo kjringgwo mya go: Sbö Sëya go, di li go, srëng li go bakoe.

⁹ Tjlökwo le nopgarë bi kongshko ga tjlökwo kjrëy, tjwlö ara bi kong kjishko. Gueniyo tjlökwo le Sbörë li tjwlö ara e kjinmo. Ga ba Wa roy laga li, e Sbö om go.

¹⁰ Ëye mär Sbö Wa go ga tjlökwo lara Sbörë li kjrara jlökoyo. Ëye mär ba go llëm ga Sbö jyö äe layde, ba Wa roy lara li tjlökwo kjrara llëm kjishko.

¹¹ Llëye le Sbörë li ëre: Shji kong ba Wa twara, shji ie ber löng së iyado ba tjok wlo le eni.

¹² Eni ga ëye mär ba Wa go ga sök së jlökoyo. Ëye mär ba go llëm ga wolono shäng wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹³ Pjäy mär löng Sbö Wa go, kjibokwo ëre tër bomi kong, pjäy iara Sbörë beno löng së iyado ba tjok li miydëmi pjlu wlo.

¹⁴⁻¹⁵ Eni ga llëbo woyde Sbörë wleniyo rokëy ba kongshko ga miydëy ga shji kuya. Ga miydëy ga shji kuya wleni ga llëbo roko-roy ba kong li shärye bi kong eni. E kjishko ga rokëy ba kongshko ga llëye bangkjrëy llëme.

¹⁶ Ëye ba kjlara ik shäng llëbo owa shäryë ga woyde ga syöshhtë Sbö kong ba kjlara li kjishko. Llëbo owa lër shäng li, shji ie ber shdungko iyado wlo llëm wleniyo lotë. Llëbo owa, shji ie ber shdungko iyado wlo wleniyo tjok. Ëye llëbo owa eniyo shäryono ga shji syöshhtë ba kjishko llëme.

¹⁷ Llëbo owa shäryoroy llë pogo ga e owa. Gueniyo llëbo owa, shji ie ber shdungko iyado wlo llëm wleniyo tjok.

¹⁸ Ëye Sbö wa ga llëbo owa shärye enido ame. E de Sbö Warë. E kjishko ga llëye shärye Ärë ba kong ga äe.

¹⁹ Miydëy ga shji Sbö wappa. Miydëy ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo li ichaga Ärë.

²⁰ Miydëy ga Sbö Wa öör shäng kjok ëre kjang go, ga shji kong kjok miydë twara, Sbö bek li miydëy pjlu wlo. Shji mär löng Sbö bek li go, ba Wa Jesucristo go bakoe. Sbö bek li e. Bi iaga ber löng së iyado ba tjok li e bakoe.

²¹ Pjäy bor wappa wleni, shji sböpga jyägiö poshrëk llëme.

Segunda Carta de Juan Kjibokwo ëre tara Juandë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrrara Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo shara. Kjibokwo ëre tarashko ga e tjabla tjän.

Eshko dbaryo ga no kjone kjone to löng tjlökwo bek llëm li lë, Jesús tjlökwo kragaga li jyäpgwe e go wlo. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Juandë, Jesús tjlökwo kragaga li ber löng sjëk ba tjok wlo.

¹⁻² Kjibokwo ëre taga tja bomi tlapgarë.

Sbö tjlökwo kragaga, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Pjäy kjrara Sbörë. Tjlökwo bek li kroroy beno tjeng bi pjlúshko, ga ber tjeng eshko iyado. E kjishko ga pjäy woydër ara, pjäy woyde tjlökwo bek miydagaga löng lirë eni bakoe.

³ Rokër Data Sbö kong, ba Wa Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga shji mär Sbö tjlökwo bek li go, ga shji ëng woydë ara kar kar wopro ga shji kjimte lok ara, shji songe le iyado, shji ie lok ber löng wlëp bakoe.

Shji ëng woydë ara kar kar

⁴ Roy kuror ga pjäy jëk löng tjlökwo bek li go, shji ichara Data Sbörë sorë li eni. E kjishko ga tja wopjlu anmoyö.

⁵ Eni ga pjeyoga, tjlökwo tër shäng bomi kong shäryëmi wlo ëre, e tjlökwo tjaqlën totë llëme. Dämärshko ga tjlökwo ëre twaraba bi kong. Lër bomi kong ga pjäy ëng woydos ara kar kare.

⁶ Ga shji ëng woydë wlo ga woyde ga tjlökwo lara Sbörë bi kong shäryëy wlo li shäryëy eni iyado. Shji ëng woydë laga Sbörë bi kong tek dämärshko dwayo.

⁷ Nopga ara to löng kjok ëre kjing go oba jyäpgwë. Tjlë ga «Jesucristo shrono kjok ëre kjing go no wleni llëme» le löng eni. Èye tjlë eni ga e Cristo wloyo.

⁸ Pjäy pak shäryono ara, ga pjäy potjwlëkklo tjok. Gueniyo pjäy sjëk, pjäy jyäpgwe lok llëm wlo, bomi potjwlëkklo li jer llëm wlo.

⁹ Èye oblë ping woydë, shji pina Cristorë sorë li kjinmo le wleni ga shäng mär Sbö go llëme. Èye jëk shäng tjlökwo pina ba kong li go ga mär shäng Data Sbö go, ba Wa go bakoe.

¹⁰ Èye äär bomi shwoy ga Cristo tjlökwo bek ëre le bomi kong llëm ga wlokrëmi bomi ushko llëm, «Miga» le bomi kongshko ga «Kjobe» lëmi ba kong ëmdë llëm bakoe.

¹¹ Èye omwlokjrono ga shäng ba pak owa li shäryë ba tjok wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹² Tja llëbo lë woydë ara bomi kong, gueniyo tër woydë kjibokwo go llëme. Pjäy in woydë, shji lan ëng tjok wlo, shji ber löng wopjlu anmoyö wlo.

¹³ Bomi pjeyoga Jesús tjlökwo kragaga, kjrara Sbörë wleniyo li, «¿Pjäy yonde?» le bomi kong.

Tercera Carta de Juan Kjibokwo ère tara Juandë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara. Kjibokwo ère tarashko ga e tjlabla tjän.

Domer shäng kjlara obi ko Gayo. Pjlara ga nopga ichara Juandë Jesús roy pjlú lë ba kong. Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Diótfefes, e domer tjwö ara wleniyo. E kjëshko ga nopga ichara Juandë li wlokjre woydë llëme. E kjëshko ga kjibokwo ère tara Juandë Gayo kong, ber shäng sjëk Diótfefes tjok wlo. Gueniyo nopga ichara li wlojrrara Gayorë wopjlú kuzong ga Juan beno shäng wopjlú ba tjok, ga woyde ga wlokjre eni jek obi li tara ba kong.

¹ Kjibokwo ère taga tja bomi tjlapgarë.

Gayo, kjibokwo ère ichër jek bop kong. Pja bor kjlara, pja woydër ara jlökoyö.

² Pja bor kjlara. Miydër pjlú ga pja jëk shäng pjlú Sbö tjok. Eni ga rokër Sbö kong ga pja kjimte, bop doyo ber pjlú eni bako wlo.

³ Pja roy söra bi pjeyoga kjone kjonerë bor kong. Kuror ga pja mår shäng Jesús go jlökoyö, pja jëk shäng tjlökwö bek li go bakoe. E kjëshko ga tja wopjlú anmoyö.

⁴ Roy kur ga bor wapga wleni jëk löng tjlökwö bek li goshko ga tja wopjlú anmoyö.

⁵ Pja bor kjlara. Tjlapga Jesús tjlökwö kjragaga kjimtép enido, pjeyoga miydëp llëm ëmdë ga kjimtép bakoe.

⁶ Epga kjimtorop sorë li lara lok Jesús tjlökwö kjragaga löng li kong. Epga äär eshko obishko ga kjimtos jek eni obi, woyde Sbörë sorë li eni.

⁷ To löng Jesucristo pak shäryë, kjimtara nopga Sbö miydë llëm wleniyo lirë llëme.

⁸ E kjëshko ga woyde ga bi pjeyoga eniyo tjwe bi shwoy ga wlojkrëy löng wopjlú, tjlökwö bek li shdär jek këgong wlo.

⁹ Kjibokwo ichoror jek Jesús tjlökwö kjragaga löng li kong kwara. Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Diótfefes. Tjawa kole woydë llëm, nopga oblë ichë ä kjëshko.

¹⁰ Tjawa jyöyotke ara. Bi pjeyoga wlokjre woydë llëm bakoe. Èye omwlokjrono ga iche tön tjlökwö kjragaga löng li tjok ame. E kjëshko ga tja jek äär eshko ga wlon kjluwe.

¹¹ Pja bor kjlara. Ìp ga no oblë llëbo owa shäryë ga pja omshäryë eni llëme. Llëbo pjlú shäryöpdë eröe. Èye llëbo pjlú shäryë ga e Sbö ì. Èye llëbo owa shäryë ga Sbö miyde llëme.

¹² Domer shäng kjlara ko Demetrio. Era pjlúe le nopga uunkongdë eni. Tjawa omlë

eni bakoe. Miydëp pjlú ga tjawa tjlä beke. Ga miydër pjlú ga tjlökwö le shäng li, e beke.

Kjibokwo pjirzlong

¹³ Tja llëbo lë woydë ara bop kong, gueniyo tër woydë kjibokwo go llëme.

¹⁴ Pja ìn woydë wop ä, shjilän ëng tjok wlo.

¹⁵ Rokër Sbö kong ga pja ie ber sök wlëpe. Bop pjeyoga löng jüşhko li, «¿Pja yonde?» le lok bop kong.

Bop pjeyoga löng eshko bop tjok li, «¿Yonde?» lëp kjlara kjlara kong bakoe.

Carta de Judas

Kjibokwo ère tara Judasdë

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Judas. Kjone kjone tjëlë ga e Jesús oppingga tak pjang Lucas 6.16 go, Hechos 1.13 go bakoe le. Kjone kjone obi tjëlë ga e Jesús lëng, Santiago dik, tak pjang Mateo 13.55 go, Marcos 6.3 go bakoe le. Gueniyo miydëy pjlu ga kjibokwo ère taga, e Judas Iscariote llëme.

Eshko dbaryo ga no kjone kjone to löng tjëlökwo bek llëm li lë, Jesús tjëlökwo kjrägaga li jyäpwe e go wlo. E kjishko ga kjibokwo ère tara Judasdë, Jesús tjëlökwo kjrägaga li ber löng sjëk ba tjok wlo.

¹ Kjibokwo ère taga tja Judasdë. Tja Jesucristo parkaga. Tja Santiago lëng.

Nopga rokara Sbörë löng li, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Pjäy woyde Data Sbörë ara, ga pjäy de Jesucristorë.

² Rokër Sbö kong ga pjäy songe le iyado, pjäy ie ber löng wlëp, pjäy woyde ara bakoe.

Nopga wotjlik owa wleniyo

³⁻⁴ Pjeyoga, woydoror ga shji döra Sbörë beno löng sorë li roy lër bomi kong kjibokwo ère go. Gueniyo kur ga tjëlökwo ichër jek bomi kong oblë kjluwe. No kjone kjone wotjlik ga owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret ba wopjlu li kjishko kuzong ga shji llëbo owa shäryë ga pjluë le. Epga opyono beno löng bi Tjlapga, bi pjlujo Jesucristo li wloyo. Nopga eniyo, e shdungko. E tak beno pjang Sbö tjëlökwo go eni dëna tjän. Ga eerishko ga nopga eniyo kjone kjone opzrëno löng bomi tjërko, pjäy jyäpwe wlo le. E kjishko ga rokër bomi kong ga tjëlökwo roy pjlu li wlizozia. E twaga Sbörë beno ba nopga kong pjlaraso, ber iyado wlo.

⁵ Llëbo kjone kjone woyoshër woydë bomi kong, e miydëmi löng pjir gueniyo. Dënashko ga Israel tjëyoga shira Tjlapgarë tek Egipto kjokyo dwayo irgoshko ga kjone kjone mär ba go llëm li pjira drete.

⁶ Dënashko ga ba parkagaga kjok dogo so kong pak twara Sbörë oblë oblë. Gueniyo kjone kjone omrayono. E kjishko ga pjirira Sbörë dröng sho go, iara beno löng kjok ro sï roy, äär jong ba llgwezlong dbaryo lishko.

⁷ Dënashko ga Sodoma soppa, Gomorra soppa, kjok shto oblë oblë löng ba soshko soppa, e pono no orkwosmono ba tjok llëm li tjok ara, ga llëbo shäryako llëm li shäryara lok oblë oblë bakoe. E kjishko ga shduna Sbörë iök go, beno nopga owa shdüya iök pjë

jong ri ri sjer llëm shtoyo li go iyado wlo li miydoklo.

⁸ Nopga owa löng bomi tjërko li, e llëbo shäryë eni bakoe. Llëbo shäryë löng owa ba doyo go, iara Sbörë ba kong yoshko le kjishko. Wotjlik lok ga ichaga èrë llëme le, ga kjok dogo soppa läywe lok owa bakoe.

⁹ Sbö parkaga kjok dogo so kägäyo Miguel ëmdë ga englono kar kar Á tjok, Moisés doyo li kjishkoshko ga Ä läywara owa sira ëmdë llëme. Eshko ga tjëlë ba kong ga «Pja wlongga ber Tjlapgarë» le ba kong eni eröe.

¹⁰ Gueniyo nopga èrera, llëbo läywe lok owa oblë oblë, gueniyo llëye läywe löng li, e llë miyde löng llëme. Epga so öng llë kjoyo, llëbo shärye ga woyotjliya llëme. Wotjlik tjwe llë li shäryayde eröe. Ga ba pjikklo li e.

¹¹ Epga opshäryë owa, Cain dik.* Llëbo shärye llë pogo, dbur shak wlo, Balán dik.† Ga Sbö kole lok llëm kjishko ga llono ga pjir, Coré dik.‡ § E kjishko ga epga song jllë!

¹² Pjäy tön, ië eng tjok, pjäy wopjlu Sbö tjok kjishkoshko ga llëbo shärye lok owa li lökyokjre lok llëm, gueniyo bomi kong ga llëbo owa wleni, e ber lökyo ara bomi kong bakoe. Epga opwoyotjlik löng om go erö, öng daga opsëng om go erö wleni. Llëbo le lok ara, gueniyo llëbo pjlu shärye lok llëm, pjäng sho roshko di llëm, bakwe pjlukdë llaw pogo wleni. Èye kjimte llëme. Kjor bo kjrozlong dbaryo ga kjor llë botjyono llëm ga e llëno llëm, kjëtong jong wleni. Eshko ga shiy ba sleng tjok. Enira kjëtong jllökoyo. Nopga ère so e kjoyo bakoe. Èye kjimte llëme.

¹³ Epga so dlung löya dbo ara kjoyo, llëbo owa shärye li igöy wëllë, dlung bung sho wleni. Epga so dbala jëk ba irbo bäng llëm kjoyoe. Epga löng shdungko kjok ro sï anmoyö li roy iyado wlo.

¹⁴ Dënashko ga domer shäng kjlara ko Enoc. E tjok ga Adán tjëyoga tek beno ba irgo li öötong kjringgwo tjer (6).§ Eshko dbaryo ga Enoc tjëno nopga ère kjishko. Tjëlë ga «¡Tja kuzia! Llono ga Tjlapga Jesús tjwe ba parkagaga kjok dogo so ara tjok, shtëy ga äär llëme.

¹⁵ E tjwe nopga uunkong llgwegga, nopga owa li shdungga, llëbo owa shäryara kës li kjishko, tjëlökwo lara lok owa ba kjishko kës li kjishko bakoe» le.

¹⁶ Nopga ère kjloshtë llë pogo kjishko, llë pogo läywe owa bakoe. Jëk löng ba wotjlik owa li go erä. Krë lok ara om goshko, ga oblë jyäpwe lok tjëlökwo wolëso go, llëye woyde li wlëya wlo.

Pjäy sjëke

* 1:11 Génesis 4.1-16. † 1:11 Números 22.2-24.25. ‡ 1:11 Números 16.1-50. § 1:14 Enoc, e Jared wa. Jared, e Malalel wa. Malalel, e Cainán wa. Cainán, e Enós wa. Enós, e Set wa. Set, e Adán wa, tak pjang Génesis 5.3-18 go sorë li eni.

¹⁷ Pjeyoga, llëye lara Sbö tjlökwo roy lagaga bi Tjlapga Jesucristo äskarë bomi kong li, e woyoshroziä.

¹⁸ Tjlëno lok ga «Kjok pjir lëshko ga nopga Sbö tjlökwo joywë ä wleniyo wen tjwe, ga jëk löng ba wotjlik owa li go» lara lok eni.

¹⁹ Nopga eniyo löng bomi tjrëko, bomi shdögaga ber löng dboy dboy wlo li epga. Epga go Sbö Sëya llëm, jëk löng ba wotjlik owa li go erä.

²⁰ Gueniyo pjeyoga, pjäy ëng kjimtos mär Sbö go jek këgong këgong. Pjäy syöshhtë Sbö kongshko ga pjäy kjimtaga ber ba Sëyarë.

²¹ Pjäy woyste Sbörë ara, ga pjäy songe le bi Tjlapga Jesucristorë bakoe. E kjëshko ga llono ga pjäy ie Sbörë ber löng së iyado ba tjok. E koshëmi löng wopro ga tjlökwo ëre woyoshroziä.

²² Eÿe, tjlökwo kjrëy wlo li kjone dey miyde llëm ga e songe loziä.

²³ Eÿe, tjlökwo bek llëm li kjre woyste kjwlë ga dözi, nopga tek shiy iök roy dwayo wleni. Llamoga songe lozi, gueniyo pjäy sjëk, pjäy opshäryë baiya dik llëm wlo. Woyotjlizi ga llëbo owa shäryara li kjëshko ga ba shwong ëmdë ga beno owa, porwako llëm wleni.

Kjibokwo pjirzlong

²⁴⁻²⁵ Sbö bi döga, e eröe. Pjäy kjimte dir llëm wlo ga pjluë. Pjäy ie äär ber löng ba bokshto ga pjluë bakoe. Eshko ga pjäy pogo llëye dret, pjäy wopjluë anmoyö bakoe. Bi Tjlapga Jesucristo kjëshko ga e iëy ber bi pjluë kësband, tjwlö ara, dbo ara iyado. Ber eni.

Apocalipsis

Llëbo ëre pina Jesucristorë Juan kong, shji yo ñno wleni Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara.

Eshko dbaryo ga Juan iaraba beno shäng dlung tjrëko ko Patmos lishko, ba shdungglo, Jesús roy pjlú lara kjishko. Pjlara ga Jesucristo weno ba kong. Eshko ga llëbo pina ba kong, shji yo ñno wleni, ga ichara ba të, llëbo li miyde nopga uunkongdë wlo.

Bäm go ga ichara kjibokwo të Jesús tjlökwö kjrägaga kjrënggwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turqula.)

E irgo ga llëbo wen llono li pina ba kong. Nopga owa li shdüya Sbörë sorë li pina ba kong. Ä ängkwë Sbö nopga tjok sorë li pina ba kong. E zäya Jesüsdë sorë li pina ba kong. Llono ga nopga uunkong ber löng sorë li pina ba kong bakoe.

Llëbo ñna Juandë kës ëre tara beno Jesús tjlökwö kjrägaga kong.

¹ Llëbo ëre pina Sbörë Jesucristo kong, pñya ba parkagaga kong wlo, llëbo wen döro li miyde lok wlo. Eni ga tja Juan kong ga ba parkaga kjok dogo so ichara Jesucristorë ter shrono shäng bor kong, llëbo ëre pñya bor kong wlo.

² Llëbo ñnor li tër uunkong bomi kong, Sbö tjlökwö roy lara Jesucristorë bor kong li tër bomi kong bako, ber ba miydoklo wlo.

³ Ëye kjibokwo ëre të oblë kong ga ber wopjlúe. Ëye tjlökwö ëre kuk, ga kole ga ber wopjlú bako, dbar lër shäng li döro kjishko.

^{4,5} Kjibokwo ëre taga tja Juandë.

Jesús tjlökwö kjrägaga kjrënggwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong.

Rokër Sök Ìyado li* kong, sëyaga doglo kjäk (7) tjeng ba pjlú sökklo jong li bokshto li kong. Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlëp bakoe. Jesucristo, e Sbö tjlökwö kura li laga jlökoyo, woshrra bäm go li e, pjlupga löng kjok ëre kjing go ichaga li e bakoe. Shji woyde ara, owa pjang bi go li löna beno dret, ba srëng kwona li go,

⁶ ga shji iara beno löng syöshtagaga parkë löng Sbö, ba Data, borwa pjluyo li kong. E

kjishko ga Cristo iëy ber kësbang, tjwlö ara, dbo ara iyado wlo. Ber eni.

⁷ Tja kuzia. Llono ga Cristo ter pjäng sho roshko, ñga uunkongdë, ba shorkegaga löng dënashko li omik bakoe.

Eshko ga tjëyoga löng kës li ber löng woydë ara ba kjishko.

Ber eni.

⁸ Tjlapga Sbö tjlä ga «Tja so tjlökwö toklo ko Alfa[‡] kjoyo, tja so tjlökwö toklo ko Omega[§] kjoyo bakoe. Llëye llëm obishko ga tja sök tjän. Llëbo uunkong pjitong dret ga tja sök obi. Sök Ìyado li tja. Llëye shäryër woydë li shäryër ga pjlúe» le.

Domer weno shäng kjlara, so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyoe

⁹ Tja Juan, tja bomi kjlara Jesús tjlökwö kjrägaga. Shji mär bi pjluyo Jesús go kjishko ga shji shdunggoba, gueniyo kuy kjange. Sbö tjlökwö roy lara Jesüsdë bor kong li lër shäng oba kong kjishko ga tja icharaba beno sök dlung tjrëko ko Patmos lishko.

¹⁰ Pjlara ga Tjlapga Jesús dbaryo* ga tja go Sbö Sëya jlökoyo. Eshko ga ybö kuror bor irgo pjlara dbo ara, pjluk wli bakworoy wleni.

¹¹ Tjlë bor kong ga «Llëye ñp li tos ber pjang kjibokwo go. E irgo ga ichos jek Jesús tjlökwö kjrägaga kjrënggwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. Ichos jek Éfeso kjokyo, Esmirna kjokyo, Pérgamo kjokyo, Tiatira kjokyo, Sardis kjokyo, Filadelfia kjokyo, Laodicea kjokyo bakoe» le.

¹² Eshko ga tja bojongö ñn iröng, ëye ybö kuror tjlä li ë miydër wlo. Eshko ga ñn ga iök shjiy hapkwo shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7),

¹³ tjrëko shäng kjlara so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyo, doyono shäng shwong kur may äar ba kju kjing go, dop pjirikklo shäryak dbur sho shöylör go pjang ba pjlú kjing go.

¹⁴ Ba kägä, ba käkzong, e kjoyo pjlublún so pjäng sho kjoyoe. Ba bok roy so iök lok ri ri kjoyoe.

¹⁵ Ba dre so dröng sho so klung sho kjoyo li iak jong iök pjë jong ri ri roshko li kjoyoe. Ba ybö dbo ara, di kës pjlublúnyo dik.

¹⁶ Orkwo këlkong dbala tjeng kjwo kjäk (7). Dröng tur jong ba kjak roy kjwangna, kowo stek kar kar. Ba bokkwo kälä ñletlet, dlo wleni.

¹⁷ Ñn jek drëng ga tja jek rish buk ba dre zlong, shji wolono buk wleni. Gueniyo

* 1:4-5 Sök Ìyado le li, e Data Sbö loklo. † 1:4-5 Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbö Sëya dbo oblë oblë li loklo. ‡ 1:8

Grecia so tjlökwö go ga tjlökwö toklo ko Alfa, e ba bäm iyo, tjlökwö toklo ko A wleni. § 1:8 Grecia so tjlökwö go ga tjlökwö toklo ko Omega, e ba pjirshko, tjlökwö toklo ko Z wleni. * 1:10 Tjlapga Jesús Dbaryo le li, e dbar sondëshko loklo, e woshrra Sbörë e dbaryo kjishko.

eshko ga tja porwara ba orkwo këlëkong go, ga tjlê bor kong ga «llëye bangkjërëp llëme. Llëye llëm obishko ga tja sök tjän. Llëbo uunkong pjitong dret ga tja sök obi.

¹⁸ Sök İyado li tja. Tja wolono, gueniyo tja sök së İyado wlo. Shinmoga shtoyo u bäng bäng dökklo tjeng bor wloshko, epa woshërë iröng obi ga pjlúe.

¹⁹ »Llëye İnop li tozong. Eni tjok ga llëye shäryë li tos, llëye wen tek iröng li tos bakoe.

²⁰ Dbala İnop tjeng kjwo kjäk (7) bor orkwo këlëkong ëre, iök shjiy bapkwö shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7) ëre, e llë loklo lër bop kong. Iök shjiy bapkwö kjwo kjäk (7) ëre, e bor tjlökwo kjruga kjrिंग-gwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë li jyäglo. Dbala kjwo kjäk (7) ëre, e roy sögaga kjok dogo so doglo kjäk (7), parkë löng bor tjlökwo kjruga kjrिंग-gwo kjäk (7) kong li jyäglo bakoe.

2

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kjruga löng Èfeso kjokyo li kong

¹ »Roy söga kjok dogo so shäng kjlara, bor tjlökwo kjruga löng Èfeso kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»Shäng kjlara, orkwo këlëkong dbala tjeng kjwo kjäk (7), jek shäng iök shjiy bapkwö shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7) li tjrëko. E tjlê bomi kong ga

² Pjäy jek löng sorë, e miydër. Pjäy parkë bor kong kjang, llëbo weno bomi kong owashko ga kumi kjang bakoe. No kjone kjone tjlëno ga «Tja Sbö tjlökwo royлага Jesús äska» lara eni. Eshko ga tjlënomi yötso, ga miydoromi ga jyö erä. Eshko ga ioromi beno jek löng bomi tjok ame.

³ Bor kjishko ga llëbo weno bomi kong owa ara, gueniyo kuromi kjang, pjäy wosonkono llëm bakoe.

⁴ »Gueniyo bor kong ga pjäy löng llëbo shäryë owa kjrına. Pjäy mär löng bor go kjwlëshko ga pjäy ëng woydono ara kar kare. Gueniyo pjäy opshäryë eni ame.

⁵ Pjäy opshäryono dämärshko sorë li woyotljizä. Llëbo shäryëmi löng owa li, e owa jlöe lozi, ga rayozı, ga llëbo shäryoromi dämärshko, Sbö tjlökwo kjrörömi kjwlëshko li shäryozı eni iröng obi. Shäryëmi eni llëm ga tja jek bomi iök shjiy bapkwö jong li kjë bomi shjiryö.

⁶ Gueniyo llëbo ber pjlú bomi kong, llëbo owa shärye nicolaítagarë löng li İywor shjiktëng, ga pjäy omıywö shjiktëng eni bakoe.

⁷ »Ëye kwomgwö tjok ga woyde ga tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kjruga kong li kuya yötso. Sbö kjok buksško ga

kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Ga Ëye llëbo owa li zano ga ichër kjor bo li uë'le.»

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kjruga löng Esmirna kjokyo li kong

⁸ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo kjruga löng Esmirna kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»Shäng kjlara, llëye llëm obishko ga sök tjän, llëbo uunkong pjitong dret ga sök obi. Era wolono, ga woshrono iröng obi. E tjlê bomi kong ga

⁹ Pjäy shdungoba sorë, e miydër. Pjäy song jlöe. Gueniyo jlökoyö ga pjäy song llëm, pjäy llëbo ara wleni. Pjäy jyöyotke nopgarë sorë li miydër. Epga tjlê ga «Tjawa judiöga» le, miga jyö, epga A nopga erä.

¹⁰ Llëbo wen tjwe bomi kong owa li bangkjërëmi llëme. Lër bomi kong ga pjäy kjong kjong ie Ärë om go ber löng no shdüzlong uyo roshko, pjäy tjlıya wlo, llëbo owa shäryëmi wlo le, ga pjäy shdüya song äär jong dbar sak kjwara (10). Gueniyo tja rayëmi llëm, äär jong pjäy wolono guing. Shäryoromi eni ga pjäy iër ber löng së İyado Sbö tjok.

¹¹ »Ëye kwomgwö tjok ga woyde ga tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kjruga kong li kuya yötso. Ëye llëbo owa li zano ga nopga wolono tjeng li wolon jek obi wlenishko ga llëye wen ba kong llëme'le.»

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kjruga löng Përgamo kjokyo li kong

¹² »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo kjruga löng Përgamo kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»Shäng kjlara, dröng tjeng kjwangna, kowo stek kar kar. E tjlê bomi kong ga

¹³ Miydër ga pjäy löng lishko ga nopga pjluyö li Ä erä. Eni ëmdë ga pjäy mär löng bor go İyado. Dënashko ga domer shäng kjlara eshko ko Antipas. E parkono bor kong pjlúe. E zröraba bomi tjrëkoshko ga tja rayoromi llëme.

¹⁴ »Gueniyo bor kong ga pjäy löng llëbo shäryë owa. Dënashko ga Balac pina Baländë İsrail tje yoga jyäp gwë ara. Epga ichara öng sho twaraba sböpga jyäglo kong li uë. Epga ichara pé no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Pjäy kjone kjone jek löng tjlökwo ëre go.

¹⁵ Pjäy kjone kjone jek löng tjlökwo owa le nicolaítagarë li go bakoe.

¹⁶ E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozı. Llëm ga tja jek bomi shwoy, ga tja ëngkjwë bomi tjok, dröng tur jong bor kjak roy li go.

17 "Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kjrägaga kong li kuya yötso. Ëye llëbo owa li zano ga kong dli ter kjok dogo dwayo miydëba kjok ëre kjing go llëm wleniyo li* twër ber ba kong. Kong akkwo kjwo pjlublün twër kjwara bako, goshko ko jyä tak pjang tjaglën, miydaga ërë llëm, miyde ba kjräga lirë eröe'le."

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kjrägaga löng Tiatira kjokyo li kong

18 »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo kjrägaga löng Tiatira kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»"Sbö Wa, ba bok roy so iök lok ri ri kjoyo, ga ba dre so dröng sho so klung sho kjoyo krung beno shjy kjoyo bakoe. E tjlë bomi kong ga

19 "Pjây jëk löng sorë, e miydër. Pjây ëng woydë ara, pjây mär bor go, pjây parkë bor kong pjlü, llëbo wen bomi kong owashko ga kumi kjang bakoe. Miydër ga eerishko ga pjây löng llëbo pjlü shäryë ara, pjây mär bor go bäm go li kjinmo bakoe.

20 "Gueniyo bor kong ga pjây löng llëbo shäryë owa kjrina. Walë shäng kjlara ko Jezabel. E tjlë ga "Tja Sbö tjlökwo laga" le, gueniyo jyö erä. Tjlökwo le shäng li go ga bor parkagaga jyäpgwe ara. Epga iche pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Epga iche öng sho twaraba sböpga jyäglo kong li uë bakoe. Eni ëmdë ga e slömi llëme.

21 Kong dbar tworor kop ara, llëbo owa shärye shäng li, e owa jlöe le wlo, gueniyo raye woydë llëme.

22 E kjishko ga iër ber buk swlo ara, ba bukklo kjing go. Ëye pë ba tjok, ga llëbo owa shärye löng li raye llëm ga shdun ara bakoe.

23 Walë li wäpa zrör drete. Eshko ga bor tjlökwo kjrägaga löng kës li ommydë ga wotjlik llë li, llëye woyde löng li, e miydër pjlü, ga pjây kjlara kjlara potjwlen, llëbo shäryoromi li kjishko.

24 "Gueniyo pjây kjone kjone jëk löng Jezabel tjlökwo li go llëme. Pjây oppino kjok miydë Ä i miydëba llëm wleniyo lëba li go llëm bakoe. Pjâyda ichër llëbo oblë shäryë llëme.

25 Pjây mär ber löng tjlökwo kjroromi li go erä.

26 "Ëye llëbo owa li zano, ga tja kolara äär jong ba dbo go ga kong dbo twër, tjëyoga uunkong iche wlo,

27 dbo twara bor Datarë bor kong sorë ga eni. Ga "epga iche kjang; kole lok llëm ga shdüya ara, klung sbi dloroy pjäs wleni."[†]

28 Ga kong dbala ko Dbar Kjoklo li twër ber ba kong bakoe.

29 Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kjrägaga kong li kuya yötso'le."

3

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kjrägaga löng Sardis kjokyo li kong

1 »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo kjrägaga löng Sardis kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»"Shäng kjlara, wloshko tjeng Sbö Sëyaga doglo kjäk (7),* dbala kjwo kjäk (7) bakoe. E tjlë bomi kong ga "Pjây jëk löng sorë, e miydër. Pjây löng sé lëba, gueniyo pjây wolono löng wleni.

2 jPjây wollenzong! Pjây dbo beno sira dö, ga jetoe. E kjishko ga pjây dbokjrozong. İn ga pjây jëk löng pjlö bek bor Sbö bokso llëme.

3 Tjlökwo kuromi, kjroromi li, e woyoshrozi, kolozı iröng obi. Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Pjây wollen llëm ga tja koshëmi löng llëmshko ga tja jek bomi shwoy, no lü ä wleni.

4 "Pjây kjlëbë, bomi shwong shtimirë wliwli wleni llëm obi. Pjâyda omshäryono eni kjishko ga pjây iër ber jëk löng bor tjok, doyë shwong ko pjlublün go.

5 Ëye llëbo owa li zano ga doyë shwong ko pjlublün go, baiya dik. Ëye ber sök sé iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoy li go. Ga ëye llëbo owa li zano ga ba ko lön kjibokwo li go dwayo llëme. Ba kjishko ga tja tjlë bor Data, ba parkagaga kjok dogo so kong ga "Kjwe botöya" lër ba kong lok eni.

6 Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kjrägaga kong li kuya yötso'le."

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kjrägaga löng Filadelfia kjokyo li kong

7 »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo kjrägaga löng Filadelfia kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»"Shäng kjlara, e eröe. Tjlökwo bek laga li e bakoe. Pjlu David u bäng bäng dökklo tjeng ba wloshko. U bäng bäng döra ga bängzaga ërë llëm, u bäng bäng bängzaga ga döga ërë llëm bakoe. E tjlë bomi kong ga

8 "Pjây jëk löng sorë, e miydër. İzia. U bäng bäng döror jong bomi boksho, bängzaga ërë llëme. Miydër ga pjây dbo ara

* 2:17 Dli ter kjok dogo dwayo le li, ko manä. † 2:27 Salmo 2.9. * 3:1 Sbö Sëyaga dogto kjäk (7) le li, e Sbö Sëya dbo oblë oblë li loklo.

llëm, gueniyo bor tjlökwo koloromi, tja ray-
oromi llëm bakoe.

⁹ Pjäy löng lishko ga nopga löng kjlöbö,
tjlê ga "Tjawa judiöga" le, miga jyö, epga Ä
nopga erä. Llono ga epga ichër kjök tjok
bomi bokshto, ga tjlê lok bomi kong ga
"Nopga woyde Jesúsde ara li pjây" le bomi
kong eshko.

¹⁰ Dbar tjwe kjwara ga llëbo wen nopga
löng kjok kjwang jikong li kong owa, epga
tjlîn wlo. Dénashko ga tja tjlëno bomi kong
ga "Llëbo wen bomi kong owashko ga kuzi
kjang, tja rayëmi llëme" loror bomi kong eni,
ga tjlökwo li koloromi. E kjîshko ga dbar owa
li tjweshko ga pjây dër yötso, pjây dâr wlo.

¹¹ "Tja äär malinge. Llëye tjeng bomi
tjok li jnezî, bomi potjwlëkklo li döga èrë
bomi shjiryö llëm wlo.

¹² Èye llëbo owa li zano ga iër ber shäng
Sbö u shwleyo wleni, ga ber shäng eni iyado.
E go ga bor Sbö ko li tër, bor Sbö kjokyo
ko li tër, bor ko li tër bakoe.† Ba kjokyo li,
Jerusalén kjokyo tja glën li e. E ter kjok dogo
dwayo.

¹³ Èye kwomgwo tjok ga woyde ga
tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kjrägaga
kong li kuya yötso' le."

*Kjibokwo tak pjäng Jesús tjlökwo kjra-
gaga löng Laodicea kjokyo li kong*

¹⁴ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo
kjrägaga löng Laodicea kjokyo li kong. Kong
kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo.
Kjibokwo li tos eni:

»"Shäng kjlara, 'Ber eni' laga li e. Llëye
le li shärye eni iyado. Llëye ina li le jlököyo.
Llëbo shäryara Sbörë kës ichaga li e bakoe.
E tjlê bomi kong ga

¹⁵ 'Pjäy jék löng sorë, e miydër. Pjäy
zengteng anmoyö wleni llëm, pjây kjlik ara
anmoyö wleni llëm bakoe. Woydër ga pjây
kjlik wleni, llëm ga pjây zengteng wleni.

¹⁶ Gueniyo pjây kjlikjli wleni erö kjîshko
ga pjây tjwër bor kjak roy dwayo wleni.‡

¹⁷ Pjäy tjlê ga "Tjawa dbur sho ara. Llëbo
wlënorwa ara. Llëye oblë woydërwa llëme"
lëmi eni. Gueniyo pjây song jlö, pjây llëye
dret, pjây kjok igö llëm, pjây shwong llëm
bakoe. ¿Pjäy opakugö löng llënde?

¹⁸ E kjîshko ga lër bomi kong ga dbur sho
shöylör suk pjir beno pjlu wleniyo tjwlëzi
bor kong, ber bomi kong wlo, pjây ber löng
dbur ara jlököyo wlo. Shwong ko pjublün
tjwlëzi bor kong, ber bomi kong wlo, pjây
doyë e go wlo, pjây löng kjlop dret li lökyo
jnemi e go wlo. Ga bokkwo dwloyo tjwlëzi

bor kong, ber bomi kong wlo, pjây kjok igö
pjlu wlo.

¹⁹ "Èye woydër li jék owashko ga wlon,
ga poshdun, opyë jék pjlo bek iröng wlo.
Eni ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa
jlöe lozi, ga rayozia.

²⁰ Kuzia. Tja shäng na bomi u bäng bäng
bomi rokë, tja iëmi opzrëk jek bomi tjok wlo.
Èye, tja kura, ga u bäng bäng li döra bor kong
ga tja opzrëk jek ber sök ba tjok, ga tjawa ië
ëng tjok.

²¹ "Llëbo owa li zanor, ga tja öötong sök
bor Data tjok, ba pjlu sökklo kjing go. Èye
llëbo owa li zano ga kong dbo twër äär ber
sök bor tjok, bor pjlu sökklo kjing go eni
bako wlo.

²² Èye kwomgwo tjok ga woyde ga
tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kjrägaga
kong li kuya yötso' le."»

4

Pjlu sökklo jong kjwara kjok dogo

¹ E irgo ga ñor jek obi, ga ñn ga u bäng
jong oojong kjwara kjok dogo. Ga ybö kuror
pjlara pjluk wli bakworoy wleni li tjlëno bor
kong obi. Tjlê ga «Pja tëmö. Llëye wen ère
irgo li pin bop kong» le.

² Jekdo eshko ga tja go Sbö Sëya jlököyo.
Eshko ga pjlu sökklo ñn jong kjwara kjok
dogo, kjing go èbo sök kjlara.

³ Sök li so akkwo wolësowa ko *jaspe, cor-
nalina*, e kjoyoe. Sökklo li sor go, donku
pjäng pjribri, kää kësöng, akkwo wolësowa
ko *esmeralda* kjoyoe.

⁴ Sökklo li sor go, pjlungpa sökklo lok
sak pjök kjingsho pkëng (24), tjlappa kjok
llgwegga wleniyo sök kjlara kjlara sökklo li
kjing go, doyono sök shwong pjublün go,
pjlu ðlu ioklo shäryak dbur sho shöylör go
jong ba ðu kjing go.

⁵ Sökklo jong roworbëshko li roy dwayo,
llgwöng tur jong lletlet llaw pogo, kjrik ri ri
le ara bakoe. Sökklo li bokshto ga iök pjë lok
ri ri ba bapkwo roy kjwo kjäk (7). Sbö Sëyaga
doglo kjäk (7) li* e.

⁶ Ga llëbo ñn buk sökklo li bokshto oblë,
so ðlung shäryak batlë sho go kjoyo, roigöy
wëläe.

Sökklo li worbo go pjlor kar kar, äya löng
së wleniyo tjeng kjlara kjlara. Doglo pkëng
(4) li bokkwo lok llaw pogo, bäm lë, iröng lë
bakoe.

⁷ Kjlara so dbong kjoyo, kjlara so sögla
kjoyo, kjlara bokkwo so no kjoyo, kjlara so
döbong dbuk pjäng kjoyoe.

† 3:12 Sbö ko li tak lok ba go, epga baiya kjîshko.

‡ 3:16 Eshko dbaryo ga di bäng tjeng kjlik ara anmoyö, ga di eniyo li ie lok, ber löng wopjlu wlo. Gueniyo di bäng
tjeng kjlikjli llë, e ba kong ga llëno llëme.

* 4:5 Sbö Sëyaga *doglo kjäk (7)* le li, e Sbö Sëya *äbo oblë oblë* li loklo.

⁸ Kjlara kjlara sjägä lok ko tjer (6), ga bokkwo lok llaw pogo, sjägä li dorko bakoe. Shkë dba ga tjlä löng iyado. Tjlë ga «Tjlapga Sbö, llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjlüe.

Pja eröe. Pja eröe. Pja eröe.
Pja sök iyado» le lok eni.

⁹ Sök pjlü sökklo kjing go li sök iyado. E poshrëya äya löng së lirë ara, e ie lok ber kësbang, tjwlö ara. Ga tjlä lok ba kong ga «Tjawa wopjlü bop tjok iyado» le eni. Le lok enishko ga

¹⁰ Tjlapgaga kjok llgwega wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) löng li kjök tok sök li bokshto. Ga poshrëya lok eni wopro ga ba pjlupga dlu ioklo ie ba sökklo li bokshto, ga tjlä lok ga

¹¹ «Borwa Tjlapga, borwa Sbö, llëbo tjeng kës li shäryaga pjarë, woydorop eni kjishko. Ga beno löng së li laga pjarë bakoe.

E kjishko ga pja tjwlö ara, pja iërwa ber kësbang, tjwlö ara wlo, pja bangkjrërwa wlo, dbo ara li ber bop kong wlo bakoe» le lok eni.

5

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë, kjibokwo

¹ Eshko ga ïn ga sök pjlü sökklo kjing go li orkwo këlëkong kjibokwo tjeng kjwara, tak pjir kjwo kar kare. Kjibokwo li dira pjir, ga kjarbo smona kjibokwo smokklo go kjwo kjäk (7), roshwing llëm wlo.

² Ga ïn ga Sbö parkaga kjok dogo so shäng kjlara, dbo ara wleniyo. E tjläno dbo go, tjlä ga «ÿÿeye tjwlö ara, kjibokwo smokklo iaklok kjibokwo kjarbo go li döya wlo, kjibokwo li roshwiya wlo?» le.

³⁻⁴ Gueniyo ëye tjwlö ara, kjibokwo li roshwiya, iya wlo dret, ëye sök kjok dogo eniyo llëm, ëye sök kjok ëre kjing go eniyo llëm, ëye sök klung ëre dorko eniyo llëm bakoe. E kjishko ga tja slar ëëe.

⁵ Gueniyo tjlapgaga kjok llgwega wleniyo kjlara tjlä bor kong ga «Pja slar ame. Judá tjëyo li dbongyo sök kjwe izong. Kjwe David tjëyo. Llëbo owa li zana pjire. E kjishko ga kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo kjarbo kjwe döya ga pjlü, kjibokwo kjwe roshwiya ga pjlü bakoe» le.

⁶ Eshko ga ïn ga Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li kojono sök pjlü sökklo lishko, äya löng së doglo pkëng (4) li, tjlapgaga kjok llgwega wleniyo löng li, e tjräko. Ga ïn ga zröraba kjoyoe. Öng li sjö kjwang kjäk (7), bokkwo kjwo kjäk (7), e Sbö Sëyaga doglo kjäk (7),* ichak kjok kjwang jikong li loklo.

⁷ Eshko ga jek pjlü sökklo li zlong, ga sök pjlü sökklo kjing go li, kjibokwo tjeng ba orkwo këlëkong li kjlara Öng lirë ey dwayo.

⁸ Kjrarashko ga äya löng së doglo pkëng (4) li, tjlapgaga kjok llgwega wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) li, e kjök tonu tjeng Öng li bokshto. Kjlara kjlara wloshko kjorkwang shäryak jong kjüyo tjok tÿy or go wleniyo tjeng kjwara, wloshko di ioklo shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwöbö, roshko llëbo lö pjlëblëe. Llëbo lö pjlëblë li, e Sbö nopga syö li loklo.

⁹⁻¹⁰ Eshko ga tonu lok tÿkwo tjaglën, tÿkwoyo eni:

«Pja zröraba,

ga bop srëng kwonop li go ga nopga tjwlnop Sbö kong.

Nopga tjwlnop li tjëyoga oblë oblë uunkong, tjlä tjläkwo oblë oblë uunkong, kjok shto oblë oblë uunkong soppa bakoe.

Nopga li iorop beno löng syöshtagaga parkë löng Sbö, borwa pjluyo li kong, ga ber löng nopga löng kjok ëre kjing go li ichaga iyado wlo.

E kjishko ga pja tjwlö ara, kjibokwo kjwe kjrëp wlo, kjibokwo smokklo iak lok ba kjarbo go li döp wlo bakoe» le.

¹¹ Eshko ga ïnor jek obi, ga ïn ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng träk llëm, shtÿy ga äar llëm wleni. Löng pjlü sökklo li, äya löng së li, tjlapgaga li, e pjlor kalëkong pjirbrie.

¹² Ga tjläno lok dbo ara. Tjlë ga «ÿÖng zröraba kjwe tjwlö ara, dbo ara li ber ba kong wlo, llëbo tjwlö ara tjeng kës li ber ba kong wlo, kjok miydë ara li ber ba kong wlo, bangkjrëba wlo, iëba ber kësbang, tjwlö ara wlo, poshrëkoba wlo bakoe!» le.

¹³ Eshko ga llëbo tjeng kës shäryara Sbörë kjok dogo, kjok ëre kjing go, klung ëre dorko, dlung tjräko, e tjläno lok uunkong bakoe. Tjlë ga

«ÿSök pjlü sökklo kjing go kjwe, Öng kjwe, e poshrërwa iyado, bangkjrërwa iyado, iërwa ber löng kës kës, tjwlö ara iyado, dbo ara li ber ba kong iyado bakoe!» le.

¹⁴ Ga äya löng së doglo pkëng (4) li tjlä ga «Ber eni» le, ga tjlapgaga li kjök tonu, ga sök pjlü sökklo kjing go li, Öng li, e poshrëra lok.

6

Kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo kjarbo go

* 5:6 Sbö Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbö Sëyaga dbo oblë oblë li loklo.

¹ E irgo ga ñn ga Öng Wlêp Ushko So Llgwoklê li, kji bokwo smokklo iak lok kji bokwo go kjwo kjäk (7) li döra kjwara. Ga kur ga äya löng sê li kjlara tjêno dbo go, kjrik wleni. Tjlê ga «¡Pja tegöl!» le.

² Ga ñnor jek obi, ga ñn ga kwomgla sök kjlara kjlo pjluublún. Kjlara sök ba kjing go wloshko sböng tjeng kjwangna. Ga kong pjlu dlu ioklo twaraba kjwara. E irgo ga jek sök kwomgla li kjing go, oba zang wlo le wleni.

³ E irgo ga kji bokwo smokklo döra Öng lirê kjwara obi. Eshko ga kur ga äya löng sê li kjlara obi tjê ga «¡Pja tegöl!» le.

⁴ Eshko ga kwomgla wen sök kjlara obi, kjlo srêzrén. Kjlara sök ba kjing go. Ga kong dröng twaraba kjwangna kês bange. Ga kong dbo twaraba llêbo wlêp kjok ère kjing go li pjiya wlo, nopga ber löng èng zrök wlo.

⁵ E irgo ga kji bokwo smokklo döra Öng lirê kjwara obi, e tjok ga öötong kjwo mya. Eshko ga kur ga äya löng sê li kjlara obi tjê ga «¡Pja tegöl!» le. Ga ñnor jek obi, ga ñn ga kwomgla wen sök kjlara obi, kjlo si. Kjlara sök ba kjing go, wloshko llêbo tjikklo tjeng kjwara.

⁶ Ga kur ga èbo tjêno äya löng sê doglo pkéng (4) löng lishko dwayo. Tjlê ga «Nopga iéy ber löng parkê dbar kjwara, dwla kjrina bayo gök tjung wleni* äska dö, llém ga dwla kjrina obi bayo gök tjung wleni kjwo mya äska dö. Gueniyo kjyo, kjillgwo bo dyo, e iéy srer llème» le.

⁷ E irgo ga kji bokwo smokklo döra Öng lirê kjwara obi. Eshko ga kur ga äya löng sê li kjlara obi tjê ga «¡Pja tegöl!» le.

⁸ Ga ñnor jek obi, ga ñn ga kwomgla wen sök kjlara obi, kjlo shwêshwê. Kjlara sök ba kjing go ko Shinmo Kägäyo, ga kjlara obi jek shäng ba irgo ko Shinmo Shtoyo. Kjok kjwang jikong li shdöktong beno kjringgwo pkéng (4), ga epga kong dbo twaraba nopga löng kjok kjrina li zrök pjir wlo. Ga zröra dröng go, pjli go, swlo go, äya kjloshko so go bakoe.

⁹ E irgo ga kji bokwo smokklo döra Öng lirê kjwara obi, e tjok ga öötong kjwo shkéng (5). Eshko ga ñn ga shinnmoga sëya löng llêbo lö pjilêblê sukklo jong eshko li dirko. Epga löng sê obishko ga Sbö tjlökwö kjrara lok, ga lara oba kong, ga zröraba e kjishko.

¹⁰ Eshko ga epga tjêno dbo go. Tjlê ga «Tjlapga, lléye shäryép woydê li shäryép ga pjlué. Pja eröe. Pja pjlo bek bakoe. ¿Äär jong llono ga nopga löng kjok kjing go li shdum, tjawa zröra lok li kjishko?» le.

¹¹ Eshko ga kjlara kjlara kong shwong twaraba ko pjluublún, ga èbo tjê ba kong lok ga «Koshozí sira obi, bomi pjeyoga Sbö

parkagaga zrökoba bomipjöy dik wlo li, e zröraba pjir guing» le.

¹² E irgo ga kji bokwo smokklo döra Öng lirê kjwara obi. Eshko ga ñnor jek obi, ga ñn ga yo tjwe pjang kês bang kjrina, dlo kworkwono beno pjang yêt, shwong ko yêt wleni, mok kworkwono beno pjang srêzrén, sréng wleni,

¹³ dbala lono ter lok kjok ère kjing go, kjor ko *higuera* bakwara pjlukdêshko ga bo lono wleni,

¹⁴ kjok dogo jek jêkténg erä, kji bokwo diroy wleni, ga dlup llê, di tjréko llê, dlung tjréko llê, e opkwono lok kjok shto oblê uunkong.

¹⁵ Eshko ga pjilupga löng kjok ère kjing go, nopga tjwlo ara wleniyoy, èngkjwaga kägäyoga, nopga uunkong parkagaga tjwlek löng pjir wleniyoy, de llémde, e töktong löng uunkong guéng lok ööng roshko, ak kês kês tjeng dlup dirko bakoe.

¹⁶ Ga tjê löng dlup kong, ak kong ga «Pjäy tarzong borwa kjing go. Tjawa jnezí bomi dorko, tjawa wléya sök pjlu sökklo kjing go lirê llém wlo, tjawa shdüya Öng lirê ba iir ara li go llém wlo bakoe.

¹⁷ Borwa shdüz löng dbaryo laraba li öötonge. Éye omkuk kjang ga äe» le löng eni.

7

Nopga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkéng kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pkéng (144,000) iak lok llêbo jyäglo go

¹ E irgo ga ñn ga Sbö parkagaga kjok dogo so tjeng doglo pkéng (4), kojono löng kjok pjir worbo kjringgwo pkéng (4) lishko, ga pjluk tek eshko dwayo li bänkira, kjok llê, dlung llê, kjor llê, e pjiya llém wlo.

² Epga kong dbo twaraba, kjok ère pjiya wlo, dlung bakoe. Ga ñn ga Sbö parkaga kjok dogo so kjlara obi tek tjwe shäng dö wen tèm shwo lèkong dwayo, wloshko Sbö Sök Iyado li jyäglo. Ga tjêno parkagaga doglo pkéng (4) löng li kong. Tjlê ga

³ «Kjok llê, dlung llê, kjor llê, e pjimi llém, äär jong llêbo jyäglo ioroy Sbö parkagaga löng kês li bokdo go guing» le.

⁴ Eshko ga kur ga Israel tjéyoga iak lok llêbo jyäglo go li doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkéng kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pkéng (144,000).

⁵ Judá tjéyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

Rubén tjéyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pjök (12,000).

* 6:6 Gök tjung wleni, e bayo litro kjwara dik.

Gad tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw p̄jloglo pjök (12,000).

⁶ Aser tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw p̄jloglo pjök (12,000).

Neftalí tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw p̄jloglo pjök (12,000).

Manasés tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw p̄jloglo pjök (12,000).

⁷ Simeón tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw p̄jloglo pjök (12,000).

Levi tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw p̄jloglo pjök (12,000).

Isacar tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw p̄jloglo pjök (12,000).

⁸ Zabalón tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw p̄jloglo pjök (12,000).

José tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw p̄jloglo pjök (12,000).

Benjamín tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw p̄jloglo pjök (12,000).

Nopga ara doyono löng shwong ko p̄jublún

⁹ E irgo ga ñor jek obi, ga ñn eshko p̄jlu sökklo li, Öng li, e bokshto ga nopga löng träk llëm, shtëy ga äär llëm wleni. Tjëyoga oblë oblë uunkong löng eshko. Nopga kjök oblë oblë uunkong so löng eshko. Nopga tjlë tjlökwö oblë oblë uunkong löng eshko bakoe. Doyono löng shwong p̄jublún go, kjlara kjlara wloshko mek korga.

¹⁰ Ga tjlëno dbo go. Tjlë ga

«¡Borwa Sbö, e sök p̄jlu sökklo kjwe kjing go!
¡No döga li kjwe!

¡No döga li Öng kjwe bakoe!» le.

¹¹ Sbö parkagaga kjök dogo so kojono löng p̄jlu sökklo li, äya löng sê doglo pkëng (4) li, tjlapgaga li, e p̄jlor kalëkong p̄jribri li, e kju-jono bokdo kjlay klung go, ga Sbö poshrëra lok.

¹² Tjlë ga

«¡Ber eni!

¡Borwa Sbö,

e poshrërwa ñyado,

e iërwa ber kësband, tjwlo ara ñyado,

kjök miydë ara li ber ba kong ñyado,

“Tjawa wopjlu ba tjök” lërwa ñyado,
dbo ara li ber ba kong ñyado bakoe!

¡Ber eni!» le.

¹³ Eshko ga tjlapgaga löng li kjlara tjlë bor kong ga «¿Löng shwong ko p̄jublún kjwe ë, kjjone so, e miydëpde?»

¹⁴ «Tjlapga, kjwepga ë miydër llëme» lër ba kong.

Kuya ga tjlë bor kong ga «Kjwepga to jek löng song jlö, llëbo weno owa kësband dbaryo, gueniyo ba shwong, e kwoshkwara Öng kjwe srëng li go beno p̄jublüne.

¹⁵ E kjishko ga löng Sbö p̄jlu sökklo kjwe bokshto, ga beno löng parkë ba u roy shkë dbae. Ga kjwepga daga beno Sbörë om go.

¹⁶ Beno löng p̄jli kuk ame, wodogro ame, suya dlorë ame, barwe kjök kjlikdë ame bakoe.

¹⁷ Öng sök p̄jlu sökklo jong kjweshko go kjwe ber ba daga, kjwepga söya äär di shji ie ber löng sê jlökwö wleniyo buklishko. Ga ba boryo kröya Sbörë, ber löng slar ame wlo» le.

8

Llëbo lö p̄jlëblë bapkwö

¹ E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng lirë kjwara obi, e tjök ga öötong kjwo kjäk (7). Eshko ga kjök dogo beno kjing wop tjöke.

² E irgo ga ñn ga Sbö parkagaga kjök dogo so doglo kjäk (7) löng Sbö bokshto li kong wli twaraba kjwara kjwarae.

³ Eshko ga Sbö parkaga kjök dogo so tek shäng kjlara obi, wloshko llëbo lö p̄jlëblë bapkwö shäryak dbur sho shöyör go, ga öötong shäng llëbo lö p̄jlëblë sukklo shäryak dbur sho shöyör go jong li zlong. Eshko ga kong llëbo lö p̄jlëblë twaraba ara, suya Sbö nopga syö li tjök, llëbo lö p̄jlëblë sukklo jong p̄jlu sökklo bokshto li kjing go wlo.

⁴ Ga llëbo lö p̄jlëblë li yö jem pjang Sbö parkaga li orkwo dwayo Sbö bokshto, Sbö nopga syö li tjök.

⁵ Eshko ga iök séya kjrara Sbö parkaga lirë kjwöbö, llëbo lö p̄jlëblë sukklo li dwayo, ga iara llëbo bapkwö li roy, beno tjunge. E irgo ga iök séya tjeng ba bapkwö roy li dbura jer kjök ère kjing go. Eshko ga kjrik ri ri le ara, llgwöng tur jong lletlet llaw pogo, yo iano bakoe.

Wli

⁶ E irgo ga Sbö parkagaga doglo kjäk (7) li posharyono löng p̄jir, ba wli li bakwë wlo.

⁷ Sbö parkaga bäm li, ba wli bakwara, ga iök lono ter kjök ère kjing go, di zeng kjwolong tjök, srëng tjök bakoe. Ga kjök kjwang jikong li shdöktong beno kjringgwo mya, ga kjök kjrina li sura p̄jir, kjör llë, kjlo sho llë tjeng eshko li tjök.

⁸ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, ga llëbo so dlup kësband pjë jong ri ri kjöyo, e dburaba jer dlung roshko. Ga dlung kjwang jikong li shdöktong beno kjringgwo mya, ga dlung kjrina li kworkwono beno srëng eröe.

⁹ Ga llëbo tjeng sê ba roy li kjëtong dret, kiyong jêk tjeng ba kjing go li pjitong dret bakoe.

¹⁰ E irgo ga Sbô parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo mya. Eshko ga di llë, di bäng llë, e shdöktong beno kjringsgwo mya, ga dbala lono kjwara kësang, iök ri ri wleni, di kjrina li kjing go.

¹¹ Dbala li ko Këä, ga di kjrina li iara beno tjeng këä. Di sreno li kjïshko ga nopga wolono arae.

¹² E irgo ga Sbô parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, ga dlo kälä shdöktong beno kjringsgwo mya, ga kjrina li kworkwono beno yêt, mok kälä shdöktong beno kjringsgwo mya, ga kjrina li kworkwono beno yêt, dbala kälä shdöktong beno kjringsgwo mya, ga kjrina li kworkwono beno yêt bakoe. E kjïshko ga dba li shdöktong beno kjringsgwo mya, ga dbar kjwobi go ga kjrina li beno kjok ro yêt, shkë li shdöktong beno kjringsgwo mya bako, ga shkër kjwobi go ga kjrina li beno kjok ro yêt bakoe.

¹³ Eshko ga ĩnor jek obi, ga ĩn ga döbung kuror dbuk pjang kjwara kjok dogo, tjëlno pjang dbo go. Tjël ga «iPjây nopga löng kjok kjing go, Sbô parkagaga kjok dogo so doglo mya obi löng ba wli bakwë wlo! iE kjïshko ga pjây song jlö, pjây song jlö, pjây song jlö!» le.

9

¹ E irgo ga Sbô parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo shkëng (5). Eshko ga ĩn ga dbala lono ter kjwara kjok dogo dwayo, kjok ëre kjing go. Dbala li kong u bäng bäng dökklo twaraba kjwara, pjlebëgwo jong rong anmoyö li dökklo.

² Ga pjlebëgwo li kop dörashko ga yö tëm tur jong ba roy dwayo, llëbo sukklö kësang anmoyö wleni.

³ Eshko ga yö jem pjang li roshko dwayo sekwa ter tur jong träk llëm, shdöktong kjok kjwang jïkong, ga kong dbo twaraba nopga ue wlo, no ue dyërë wleni.

⁴ Gueniyo ichara kjlo sho llë, kjor korga llë, llëbo kësang llë, e uë llëme. Ichara nopga Sbô jyäglo lok ba bokdo go llëm wleniyo li uë eröe.

⁵ Gueniyo ichara beno löng nopga li zrök llëm, beno löng ba shdung ara, äär jong moglo shkëng (5). Ue lokshko ga kuya ga uara dyërë wleni.

⁶ Eshko dbaryo ga nopga löng li wolon woydë, gueniyo wolon llëme. Wolon woydë ara ëmdë ga wolon ga äe.

⁷ Sekwa lër li, e so kwomgla doyak pjir, jongya ëngkjwë wlo li kjoyoe. Ba kâ kjing go llëbo pjang so pjlungpa dlu ioklo shäryak

dbur sho shöylör go li kjoyo, ba bokkwo so no bokkwo kjoyo,

⁸ ba käkzong so walë käkzong kjoyo, ba kowo so dbong kowo kjoyo bakoe.

⁹ Ba worbu wlikoklo so worbu wlikoklo shäryak dröng sho go kjoyo, ba sjägä, e pjluk so jëkklo ara dopshira kwomglarë jëk löng ëngkjwë wlo li kjoyo,

¹⁰ ba pjlak, e dbo go jong swlet, so dyë shju kjoyo, ga ba pjlak li go ga nopga shduna ara, äär jong moglo shkëng (5).

¹¹ Sekwa li pjluoy sök kjlara. Hebreo tjlökwö go ko Abadón. Grecia so tjlökwö go ko Apoliön.* E Ä parkaga, parkë shäng pjlebëgwo jong rong anmoyö li daga.

¹² Llëbo owa anmoyö bäm li jek tjän. Gueniyo beno kjringsgwo pjök obi.

¹³ E irgo ga Sbô parkaga kjlara obi, ba wli bakwara. Llëbo lö pjlebë sukklö shäryak dbur sho shöylör go jong Sbô boksho li goshko sjö iak lok kjwang pkëng (4). Eshko ga ybö kuror pjlara sjö lok li go dwayo.

¹⁴ Tjël parkaga wli bakwaga li kong ga «Sbô parkagaga kjok dogo so tjeng doglo pkëng (4), pjirik löng di kësang ko Éufrates pjangshko li, e döba» le.

¹⁵ Sbô parkagaga tjeng doglo pkëng (4) li, e iak beno pjirik löng eshko, ba dlöyo, dbaryo, mokyö, luyo li öötong guing, nopga zrök ara eshko wlo. Ga nopga löng kjok ëre kjing go li shdöktong beno kjringsgwo mya. Ga parkagaga tjeng doglo pkëng (4) li döktong, ga nopga kjrina li zröra lok drete.

¹⁶ Eshko ga ëngkjwagaga jëk löng kwomgla söga ara. Kur ga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw pjloglo pjök (200,000,000).

¹⁷ Kwomgla, ba söga, e ĩnor, shji yoĭno wleni li, ga so eni. Ba worbu wlikoklo kjwo srëzrën, ding ding, shöylör bakoe. Kwomgla kägä li so dbong kägä kjoyoe. Iök tur jong ba kjak roy dwayo, yö tjok, akkwo ko *azufre* tjok bakoe.

¹⁸ Ga nopga löng kjok ëre kjing go li shdöktong beno kjringsgwo mya. Ga kjrina li wolono dret, llëbo tur ba kjak roy ëre kjïshko.

¹⁹ Kwomgla li dbo ara tjeng ba kjakshko, ba pjlakshko bakoe. Ba pjlak li kägä tjok, so dgur kjoyo, ga nopga shduna lok ara e go.

²⁰ Nopga zröra llëbo owa lirë llëm, beno löng sê li, llëbo owa shärye löng li rayara lok llëm, beno löng Ä sëyaga poshrëk, llëbo jyäglo oblë oblë li poshrëk bakoe. Llëbo jyäglo li shäryak dbur sho shöylör go, dbur sho pjluublün go, dröng sho so klung sho kjoyo go, ak go, kjorkwang go bako, gueniyo kjok ĩga lok llëm, kjok kuga lok llëm, jëk llëm bakoe.

* 9:11 Hebreo tjlökwö *Abadón*, Grecia so tjlökwö *Apoliön*, e *no pjiga* loklo.

²¹ Enido ga nopga li beno löng llëbo owa shäryë oblé oblé, oba zröya, oba ie ybi go, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, lürkë bakoe. Llëbo owa shäryara kës ère, e rayara lok llëme.

10

Sbö parkaga kjok dogo so, wloshko kjibokwo chirawa

¹ E irgo ga ñn ga Sbö parkaga kjok dogo so dbo ara wleniyo ter pjäng kjlara obi kjok dogo dwayo, doyono pjäng sho go wleni, donku pjäng ba ðu kjing bakoe. Ba bokkwo so ðlo kjoyo, ba dre so iök kjoyo.

² Wloshko tjeng kjibokwo kwara chirawa, roshwing pjir ba orkwo kjing go. Ba dre këlëkong iara ðlung kjing, ga milëkong iara klung kjing.

³ Eshko ga öo le dbo go, dbong kjluno wleni. Lara pjirshko ga kjirik kjwang kjäk (7) li ðloktong, ri ri le kjwangnashko kjwangnashko.

⁴ Tjlokwo lara kjirik kjwang kjäk (7) lirë tër wlo loror, gueniyo kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlä bor kong ga «Jnes ber tjeng bop pjlushko. Tëy llëme» le.

⁵ Eshko ga Sbö parkaga kojono shäng ðlung kjing, klung kjing li, orkwo këlëkong poyono jem kjok dogo,

⁶⁻⁷ ga tjläno jlokoyo. Tjlä ga «jllëye koshëy ame! Llëye shäryë wlo li, e laga Sbörë, ga lara ba tjlokwo lagaga kong dënashko. Maling ga Sbö parkaga kjok dogo so kjlara obi li, ba wli bakwe. Ga llëbo lara Sbörë kës li, e shäryë eshko» le. Tjläno enishko ga tjläno jlokoyo, Sök İyado li ko go. Kjok dogo, klung ère, ðlung, e shäryaga li e, llëbo tjeng kës eshko li tjok.

⁸ E irgo ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara jek obi, tjlä bor kong ga «Pja nom, ga kjibokwo roshwing pjir tjeng Sbö parkaga kojono shäng ðlung kjing, klung kjing wloshko li kjrëba» le.

⁹ Eni ga tja jek öötong Sbö parkaga li zlong, ga kjibokwo li rokoror ba kong. Kuya ga tjlä bor kong ga «Kjrozong. Uozong. Zrërop bop kjak roy ga kup ga pjläblë, or dyo dik, gueniyo jer öötong bop bögo roshko ga bop bögo li ie ber kë ara» le.

¹⁰ Eni ga kjröror ba wloshko dwayo, ga uoror. Tjeng bor kjak royshko ga pjläblë, or dyo dik, gueniyo jer öötong bor bögo roshko ga bor bögo li iara beno kë ara.

¹¹ Eshko ga ëbo tjlä bor kong ga «Llëbo wen tjëyoga oblé oblé tjok li, llëbo wen kjok shto oblé oblé sogpa tjok li, llëbo wen nopga tjlä tjlokwo oblé oblé tjok li, llëbo wen pjlapga oblé oblé tjok li, e los jek obi» le.

11

Sbö tjlokwo lagaga do pjök

¹ Eshko ga tja kong kjorkwang twara ëborë kjlara, llëbo tjläkklo wleni, ga tjlä bor kong ga «Pja kojös, pja nom Sbö u tjläk, öng sho sukldo jong ba zlong bäng li tjok, ga löng ba poshrëk eshko li shtëp bakoe.

² Gueniyo ba u bäng kjako li tjläp llëm, e twak beno tjeng nopga judio llëm wleniyo li kong. Sbö kjokyo Jerusalén, e twak beno tjeng ba wloshko, epga jek löng, tek löng e roshko moglo sak pkëng kjingsho pjök (42) wlo.

³ Eshkoshko ga nopga ichër do pjök, bor tjlokwo roy lë oba kong dbargwo sak dbaw dbaw kjingsho sak dbaw pjloglo pjök kjingsho sak tjer (1,260) wlo. Ga shärye lok eni, doyono löng sopokklo shwongyo go» le.

⁴ Kjok ère Tjlapgayo li bokshto ga kjor lok do pjök ko olivo, iök shjiy bapkwö lok do pjök bakoe. Kjor li, iök bapkwö li, e nopga do pjök li jyäglo.

⁵ Èye tjwe ba shdung leshko ga iök to tur nopga do pjök li kjak roy dwayo, ga ba wloyoga tjwe löng li pjiya drete. Èye ba shdung woydë ga wolon eni kjuwe.

⁶ Epga kong dbo twaraba, shunyo slong, äär jong Sbö tjlokwo lara pjir guing. Ga kong dbo twaraba obi, di kjlopwë ber srëng wlo, swlo oblé oblé ichë tjwe kjok ère kjing go wlo bakoe.

⁷ Sbö tjlokwo lara lok pjir irgo ga äya owa sök pjläbgwo jong rong anmoyö lishko li shrono shäng ëngkjwono ba tjok, ga epga zröra.

⁸ E irgo ga ba doyo beno tjeng kjok tjwlo ara li irbo bäng go, Tjlapga Jesús zröraba pjäng kjlös go dënashko kjokyo lishko. Kjok eshko li, e so Sodoma kjokyo, Egipto kjokyo, e kjoyoe.

⁹ Ga nopga tjwe shinmoga tjeng li ik ara, tjëyoga oblé oblé unkong, nopga tjlä tjlokwo oblé oblé unkong, kjok shto oblé oblé unkong sogpa bakoe. Öör löng eni äär jong dbargwo mya kjingsho bëy, gueniyo èye wotjläno ba doyo tjeng li jnek llëme.

¹⁰ Eshkoshko ga nopga löng kjok ère kjing go beno löng wopjü, ga llëbo twara lok ëng kong, ba sëngglo, shinmoga wolono dbaryo li shrëk wlo. Shäryara lok eni, löng së obishko ga nopga li shduna Sbö tjlokwo lagaga lirë ara kjishko.

¹¹ Gueniyo öötong dbargwo mya kjingsho bëyshko ga woshrara Sbörë iröng obi, ga kojongö löng. İya nopga löng lirë ga bangkjire lok ara anmoyö.

¹² Eshko ga ybö kura nopga do pjök lirë ter kjok dogo dwayo pjlara, tjläno dbo go. Tjlä ba kong ga «Pjäy tëmö» le. Ga iya ba wloyogarë löng wopro ga to jem kjok dogo, pjäng sho roshko.

¹³ Jekdo eshko ga yo to jem kësbang. Kjok eshko li shdöktong beno kjringswo sak

kjwara (10), ga kjrina lishko ga u lok li tok-tong pjir, ga nopga wolono doglo sak dbaw dbaw pjloglo kjäk (7,000). Beno löng sê li, Sbö sök kjok dogo li bangkjrrara lok ara, ga iara lok beno kësbang, tjwlö ara bakoe.

¹⁴ Llêbo owa anmoyö pjök li jek tjän. Gueniyo kjrina obi li tjwe döröe.

Wli kjwara obi

¹⁵ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo kjäk (7). Eshko ga ëbo tjläno lok dbo ara kjok dogo. Tjlê ga

«Bi Tjlapga, ba Cristo,
e öötong beno löng nopga löng kjok kjing
go li pjlyoga,
ga iche lok iyado» le.

¹⁶ E irgo ga tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) löng Sbö bokshto, ba pjlu sökklo kjwara kjwara kjing go li kjök tono, ga Sbö poshrëra lok,

¹⁷ tjlä ga

«Tjlapga Sbö,
llëye shäryëp woydê li shäryëp ga pjluë.
Pja sök iyado.

Bop dbo ara go ga pja öötong sök nopga löng kës li ichaga.

Tjawa wopjlu bop tjok e kjïshko.

¹⁸ Tjÿyoga löng kës li iirkono ara bop kongshko ga

pja iirkono ara ba kong lok bakoe.

Shinmoga llgwezlöng dbaryo li öötonge.

Bop parkagaga, bop tjlökwö lagaga, ba potjwlëzlong dbaryo li öötong bakoe.

Bop nopga tjwlö ara, tjwlö chira, bop ko bangkjragaga löng kës,

epga potjwlëp pjire.

Ga kjok pjiga li pjip drete» le.

¹⁹ Eshko ga Sbö u jong kjok dogo li u bäng roshwinaba jong oojong, ga roshko ba tjlökwö woyoshroklo bapkwö buk li ïnor. Eshko ga llgwëng tur jong lletlet llaw pogo, kjrik ri ri le ara, yo ian pjang, di zeng shrono ter kjwolöng ara bakoe.

12

Walê, äya so Ööka kjoyo

¹ E irgo ga llëbo jyäglo weno pjang kësbang kjok dogo. Walê shäng kjlara eshko, doyono shäng dlo go wleni, mok pjang ba dre dirko, ga dbala tjeng ba kâ kjing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), pjlu dlu ioklo wleni.

² Walê li shäng kjlaraso llëm, ga ay le ara, chida buk dörö kjïshko.

³ Eshko ga llëbo jyäglo weno pjang kjrina obi. Äya kësbang sök kjlara kjlo srëzrën, so Ööka kjoyoe. Äya li kägä kjwo kjäk (7), pjlu dlu ioklo iak jong kjwara kjwara li kjing go, sjö kjwang sak kjwara (10) bakoe.

⁴ Dbala shdöktong beno kjinggwo mya. Ga kjrara kjrina ba pjlak go, ga dbura ter lok

kjok ëre kjing go. Eshko ga öötong sök walê li bokshto, chida li wen bukshko ga ue jekdo wlo le.

⁵ E irgo ga chida buk kjlara domer. Llono ga tjÿyoga löng kës li iche kjange. Gueniyo eshko ga chida li kjara Sbörë ey dwayo, ga söra jek öötong kjok dogo beno sök ba tjok.

⁶ Walê lira töktong jek öötong sök kjok shäryara Sbörë ba kong kjok dogro no llëmshko lishko, ga dara Sbörë eshko dbargwo sak dbaw dbaw kjingsho sak dbaw pjloglo pjök kjingsho sak tjer (1,260).

Miguel ëngkjwono äya so Ööka kjoyo li tjok

⁷ E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so ko Miguel, e tönö ba pjeyoga Sbö parkaga kjok dogo so tjok, ga ëngkjwono lok äya li tjok, äya pjeyoga kjok dogo so li tjok bakoe.

⁸ Ga äya li jenoe. E kjïshko ga epga beno löng eshko kjok dogo ame.

⁹ Äya li dburaba ter kjok ëre kjing go, ba pjeyoga kjok dogo so li tjok. Äya li, dgur dënnashko li e. E kowëba Ä. Nopga Sbö miydê llëm wleniyo jyäpwwaga li e.

¹⁰ Eshko ga kur ga ëbo tjläno dbo go kjok dogo. Tjlê ga

«Eeri ga ba nopga döra Sbörë pjire.
Bi pjeyoga rotaga shkë dba bi Sbö bokshto li,

e dburaba jer kjok ëre kjing go.

E go ga Sbö dbo ara, Cristo dbo ara,
e iy wëllëe.

Ga Sbö beno sök bi pjlyo.

¹¹ Ä zana bi pjeyogarë pjir;

Öng Wlëp Ushko So llgwöklê srëngli go,
Sbö tjlökwö lara lok li go bakoe.

“Tjawa mär Öng li go” le lok,

ga wolon li bangkjre lok llëme.

¹² E kjïshko ga pjäy löng kjok dogo,
pjäy wopjluë.

Gueniyo pjäy löng kjok kjing go,

pjäy löng dlung roy,
pjäy song jlöe.

Ä to jer öötong shäng bomi shwoy,
ga iirkê ara,

dbar ba kong beno sira dö kjïshko.

Pjäy löng song jlö e kjïshko» le.

¹³ Äya so Ööka kjoyo li lono ter kjok ëre kjing go eni. Miydarashko ga to shäng chida li mekê irpjang.

¹⁴ Gueniyo walê li kong, sjägä twara Sbörë ko pjök, kës-kës, döbung sjägä wleni. E irgo ga sjägä li go ga dbuktong to, öötong sök kjok shäryara Sbörë ba kong kjok dogro no llëmshko lishko, shaya dgur lirë ga ä lishko, ga dara Sbörë eshko, lu pjloglo sak mya kjingsho bëy.

¹⁵ E irgo ga di ichara dgur lirë tur ba kjak roy dwayo, di kës wleni, walê li söya di lirë wlo le.

¹⁶ Gueniyo walë li kjimntara klung lirë, jyâ dloktong, ga di jer li dwara pjire.

¹⁷ E kjishko ga äya li iirkono ara walë li kong, ga to ëngkjwë ba tjëyoga tek beno ba irgo li tjok. Nopga Sbô tjlôkwo kolaga mär löng Jesús go li epga.

¹⁸ Äya lira beno sök dlung sor go erä.

13

Äya weno tëm dlung roy dwayo kjlara

¹ E irgo ga ñn ga äya wen tëm sök kjlara obi, dlung roy dwayo. Äya li kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10), pjlupga dlu ioklo iak jong kjwangna kjwangna li kjing go. Ko jyâ tak pjang kägä kjwara kjwara li go, Sbô läywoklo owa wleni.

² Äya li so dbong kjoyo, ba dre so äya kjloshko so sok kësbang zok ara li dre kjoyo, ba kjak so dbong kjak kjoyo bakoe. Eshko ga iara Äya so Ööka kjoyo lirë beno sök ba pjlü sökklo kjing go, ga kong dbo twara, oba iche wlo.

³ Ñn ga äya li kägä kjwara zak jong ba skato, gueniyo pjano iröng. İya nopga löng kjok ëre kjing go lirë ga yëy le lok erä, ga uunkong tño lok ba tjok.

⁴ Äya so Ööka kjoyo li poshrëra lok, dbo twara Äya li kong kjishko. Äya weno tëm dlung roy dwayo li poshrëra lok bakoe. Tjlë lok ga «¿Ëye äär äya kjwe dikdo? ¿Ëye äya kjwe zangdo?» le lok eni.

⁵ Äya li iara Ärë krë ara wlo, tjlë tjlôkwo Sbô läywoklo owa wleni wlo, oba ichë moglo sak pkëng kjingsho pjök (42) wlo bakoe.

⁶ Eshkoshko ga Sbô läywara owa jlökojo, Sbô ko, ba u, nopga löng kjok dogo, e läywara owa uunkong.

⁷ E kong dbo twara Ärë to ëngkjwë Sbô nopga tjok wlo, ga epga zanae. Ga kong dbo twara Sbörë, kjok shto oblë oblë uunkong sopga, tjëyoga oblë oblë uunkong, nopga tjlë tjlôkwo oblë oblë uunkong, e iche wlo.

⁸ Nopga löng kjok ëre kjing go kës ko tak pjang Öng Wlëp Ushko So İlgwoklë zröraba li kjibokwoyo go llëm wleniyo, Äya li poshrëra lok. Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga ëye ber sök së İyado Sbô tjok wlo ga ba ko, e tak lok kjibokwo ëre go tjan.

⁹ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

¹⁰ Ëye shakoba, sökoba kjok shto oblë wlo ga shakoba, sökoba kjok shto oblë.

Ëye zrökoba dröng go wlo ga zrökoba dröng go.

Miydëy tjlôkwo ëre go ga llëbo wen Sbô nopga kong owa ëmdë ga woyde ga kuya kjang, Sbô raye llëm bakoe.

Äya weno tëm klung roy dwayo kjlara

¹¹ E irgo ga ñn ga äya wen tëm sök kjlara, klung roy dwayo. Äya li sjö kjwang pjök, so öng wlëp ushko so İlgwoklë sjö kjoyo, gueniyo tjlë äya so Ööka kjoyo li dik.

¹² Era parkono Äya zak pjano li dbo go, ga nopga löng kjok ëre kjing go kës li iara ba poshrëk.

¹³ Eshko ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara kësbang oblë oblë ara, kjrina li, iök ichara ter kjok dogo dwayo shrono kjok ëre kjing go oba bokshto.

¹⁴ Llëbo eni li shäryara äya bäm İyo li kong. E go ga nopga löng kjok kjing go li jyäpgwara uunkong. Ga epga iara äya bäm İyo li jyäglo shäryë kjlara, ie lok ber kësbang, tjwlo ara wlo. Äya bäm İyo li kjupäshko ga zaraba dröng go, gueniyo wolono llëm, pjano iröng obi.

¹⁵ Äya weno tëm klung roy dwayo li kong dbo twaraba, äya jyäglo shäryara nopgarë li iche tjlë wlo. Eshko ga ëye äya jyäglo li poshrëra llëm ga ichara zrökoba wlo.

¹⁶ Ga nopga iara uunkong llëbo jyäglo ie ba bokdo go, llëm ga ba orkwo këlëkong go. Nopga tjwlo ara wleniyo, nopga tjwlo chira wleniyo, nopga dbur ara wleniyo, nopga song wleniyo, parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, nopga eni llëm wleniyo, e iara uunkong ba shäryë eni.

¹⁷ Eni ga ëye llëbo jyäglo li iak lok llëm ga llëye tjwleya ga ä, llëye soynaya ga ä bakoe. Llëbo jyäglo li, e äya ko li loklo, ba ko li shtroy ga äär bayo kjöm li loklo bakoe.

¹⁸ Ba ko li shtëy ga äär bayo kjöm li miydëy wlo ga woyde ga shji kjok miydë ara. Ëye kjok miydë ara ga shte ga pjlü, ga äär ber sak dbäw pjloglo tjer kjingsho sak tjer kjingsho tjer (666). Era domer kjlara li loklo.

14

Öng Wlëp Ushko So İlgwoklë, nopga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (144,000)

¹ E irgo ga İnor jek obi, ga ñn ga Öng Wlëp Ushko So İlgwoklë li sök Siön dlupyo go bor bokshto. Eshko ga yorkaga nopga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (144,000), uunkong li bokdo go Öng li ko jyâ tak pjang, Öng Data li ko jyâ tak pjang bakoe.

² Eshko ga kur ga llëbo ter pjluk jong kjok dogo dwayo, pjluk li so di kës pjlublunyo li pjlukyo kjoyo, so kjirik ri ri li pjlukyo kjoyo, so kjorkwang shäryak jong kjiiyo tjok tëy or go wleniyo tëba löng li kjoyo bakoe.

³ Ga nopga löng li tono lok tëkwo tjaglën, pjlü sökklo jong kjok dogo li bokshto, äya

lõng sê doglo pkëng (4) li bokshto, tjlapgaga kjok llgwege wleniyo li bokshto bakoe. Gueniyo nopga doglo sak dbâw dbâw pjloglo sak dbâw kjingsho sak dbâw dbâw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbâw dbâw pjloglo pkëng (144,000) li tokdo erê. Nopga dôktong lõng kjok ère kjing go li epga. Èye oblê tè ba tèkwo li go ga äe.

⁴⁻⁵ Epga llêbo owa shâryono walêga tjok llêm, jyörkono llêm bakoe. Beno lõng pogo llêye dret Sbõ bokso erâ. Ga to lõng Öng li irgo, jek kjone lishko. Epga dôraba nopga lõng kës li tjreko dwayo, ga twaraba Sbõ kong, Öng li kong, ba sêngglo, bo kwirkono bâm iyo li kjararaba, twaraba ba kong wleni.

Sbõ parkagaga kjok dogo so doglo mya

⁶ Eshko ga in ga Sbõ parkaga kjok dogo so dbuk pjang kjlara, tjlôkwo pjlu ber iyado wlo li söya tjeng nopga lõng kjok ère kjing go kës li kong, kjok shto oblê oblê uunkong sopga kong, tjëyoga oblê oblê uunkong kong, nopga tjlê tjlôkwo oblê oblê uunkong kong bakoe.

⁷ Tjlêno pjang dbo go. Tjlê ga «Nopga llgweya Sbörê dbaryo li öötong. E kjishko ga Sbõ bangkjrozî, iozî ber kësbang, tjwlô ara, poshrêzî bakoe. Kjok uunkong shâryaga li e, kjopkwo, kjok ère, dlung, di wen lok kjone pogo bakoe» le.

⁸ Eshko ga Sbõ parkaga kjok dogo so wen pjang ba irgo kjlara, tjlê ga «jE pjitonge! jBabilonia kjokyo tjwlô ara li pjitonge! Tjëyoga oblê oblê pinggaga llêbo owa shâryê oblê oblê li e. Epga ichara Sbõ rayê bakoe. E pjitong e kjishko» le.

⁹ Eshko ga Sbõ parkaga kjok dogo so wen pjang ba irgo kjlara obi. Tjlêno pjang dbo go. Tjlê ga «Èye äya li poshrêk, èye ba jyäglo li poshrêk, èye bokdo go, llêm ga orkwo go ba jyäglo li jyâ tak pjang ga

¹⁰ Sbõ iirkonon ara ba kong. E kjishko ga èye Sbõ iono ber iirshko ga shdüya sorê ga epga shdüya eni bakoe. Epga suya akkwo ko *azufre* pjê jong ri ri li tjok, Sbõ parkagaga kjok dogo so bokshto, Öng li bokshto bakoe.

¹¹ Epga shdüya eni iyado, ba iök li sjer llêm shkê jik, dba jik. Shâryê eni, äya li poshrêra lok kjishko, ba jyäglo li poshrêra lok kjishko, bokdo go, llêm ga orkwo go ba jyäglo li jyâ tak pjang kjishko bakoe» le.

¹² Miydëy tjlôkwo ère go ga llêbo wen Sbõ nopga, ba kolagaga li kong owa êmdê ga woyde ga kuya kjang, Jesús raye llêm bakoe.

¹³ Eshko ga kur ga ybõ ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlê ga «Tjlôkwo ère tozong. Eeri jek lëkong ga èye mär beno lõng Tjlapga Jesús go wolonoshko guing ga ber wopjluê» le.

Kuya Sbõ Sëyarê ga tjlê ga «Èng, eni. Epga sjeno parkorbo, ga potjwlêya Sbörê ba pakli kjishko» le.

Dwla bo skozlong dbaryo, kjillgwo bo skozlong dbaryo

¹⁴ Eshko ga inor jek obi, ga in ga pjäng sho wen pjang kjrina pjublun, kjing go sök kjlara so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyo, ðlu kjing go pjlu ðlu ioklo pjang kjwara shâryak dbur sho shöylör go, wloshko dröng tjeng kjwangna zöng.

¹⁵ Eshko ga Sbõ parkaga kjok dogo so opshino shäng kjlara, Sbõ u jong li roy dwayo, ga tjlêno sök pjäng sho kjing go li kong dbo go. Tjlê ga «Dwla bo kwirkono tjän, ga dwla bo skozlong dbaryo öötong. E kjishko ga bop dröng kjwe sös, ga pja nom dwla bo tjeng li skok» le.

¹⁶ Kuya ga ba dröng li go ga dwla bo tjeng kjok ère kjing go kës li zakta tas erâ.

¹⁷ Eshko ga Sbõ parkaga kjok dogo so opshino shäng kjlara obi, Sbõ u jong kjok dogo li roy dwayo, wloshko dröng tjeng kjwangna zöng bakoe.

¹⁸ E irgo ga Sbõ parkaga kjok dogo so wen shäng kjlara obi. E parkê shäng iök pjê jong ri ri llêbo lõ pjëlêbê sukklô kjing go li dë, sjer llêm wlo. Eshko ga tek shäng öng sukklô jong li shwoy dwayo, ga tjlêno wloshko dröng tjeng li kong dbo go. Tjlê ga «Kjillgwo bo kwirkono tjän. E kjishko ga bop dröng kjwe sös, ga pja nom jer kjok kjing go, kjillgwo bo tjeng li töng» le.

¹⁹ Kuya ga ba dröng li go ga kjillgwo bo tjeng kjok ère kjing go kës li zakta tas, ga dbukza jer kjillgwo bo llruzlong shtoyo li roshko. E no shdüzlong shtoyo li loklo, èye Sbõ iono iirshko ga shdüya tjeng lishko.

²⁰ Kjillgwo bo llruzlong shtoyo li jong kjok eshko li worbo go. Eni ga kjillgwo bo li llrura eshko, ga ba srëng li tur jer jong e roy dwayo di kësbang wleni, öötong kjlay kwomgla kjëngso go, äär jong pjolae. Shji äär ba pjlarbo wlo ga woyde ga shji jêk dbargwo sak kjwara (10) dik.*

15

Sbõ parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), no shdüngglo kjringgwo kjäk (7)

¹ E irgo ga in ga llêbo jyäglo wen pjang kësbang kjok dogo kjrina obi. Sbõ parkagaga kjok dogo so tjeng doglo kjäk (7), no shdüngglo söya tjeng kjringgwo kjäk (7) ba tjok. Sbõ iir li pjir e go.

² Eshko ga llêbo in buk so dlung shâryak batlê sho go kjoyo, roshko iök. Dlung li sor go nopga kojono tjeng ara, äya li zana lok, ba jyäglo li zana lok, ba ko li shtoroy ga öötong

* 14:20 *Shji jêk dbargwo sak kjwara dik* le li, e *kilómetro kjringgwo sak dbâw pjlogto mya (300)* loklo.

kjöm li zana lok bakoe. Kong kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tëy or go wleniyo twara Sbörë kjwara kjwara tjän, ga beno tjeng ba wloshko.

³ Eshko ga tono lok Sbö parkaga tek dënashko so Moisés li tèkwo, Öng li tèkwo bako, tèkwoyo eni:

«Tjlapga Sbö,
llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjlúe.
Bop pak shäryorop li,
e kësbang, wolëso.
Llëbo bek li,
e shäryopdë.

Tjëyoga kës pjluyoga iyado li pja eröe.

⁴ Tjlapga, ëye, pja bangkjre llëmyo drete.

Ëye, bop ko ie ber kësbang, tjwlö ara llëmyo drete.

Pja eröe.

Ëye oblë eniyo drete.

Bop pak pjlö bek li beno wëllë,
tjëyoga tjeng kës li äär bop poshrëk e kjïshko.»

⁵ E irgo ga ïnor jek obi, ga ïn kjok dogo ga Sbö u jong eshko li jong oojong.

⁶ Ga Sbö parkagaga kjok dogo so opshino tek ba roy dwayo doglo kjäk (7), no shdungglo söya tjeng kjringsgwo kjäk (7) ba tjok. Doyono löng shwong ko pjlublün, drëpdre, pjlú, tjwlö ara wleniyo go, dop pjirkko shäryak dbur sho shöylör go pjang ba pjlú kjing go.

⁷ Eshko ga äya löng së doglo pkëng (4) kjlara, epga kong di ioklo twara kjwara kjwara, shäryak dbur sho shöylör go, roshko Sbö Sök Iyado li iir.

⁸ Ga Sbö u jong li dlino jong yö sho go, Sbö dbo kälä tjeng eshko kjïshko. Eni ga ëye opzrëk jek ba roy ga ä, äär jong no shdungglo kjringsgwo kjäk (7) söya Sbö parkagaga doglo kjäk (7) lirë tjeng ba tjok li shäryono pjir guing.

16

Di ioklo kjwo kjäk (7) roshko Sbö iir

¹ Eshko ga ybö kuror tek Sbö u jong li roy dwayo pjara, tjläno Sbö parkagaga doglo kjäk (7) li kong. Tjlë ga «Pjäy nom Sbö iir tjeng di ioklo kjwo kjäk (7) roshko kjwe kwong kjok kjing go» le.

² Kuya lok ga Sbö parkaga bäm Iyo li, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter kjok ëre kjing go, ga nopga jyä tak lok äya jyäglo go, äya poshrëgaga löng li, e poglo go üta weno ara, bang ara.

³ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter dlung kjing, ga dlung dyo li kworkwono beno oblë, so shinmoga srëngyo kjoyo, ga llëbo tjeng kës dlung roy li kjëtong drete.

⁴ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter di llë, diwa llë, e kjing, e tjok ga öötong pjloglo mya. Eshko ga di li kworkwono beno srëng.

⁵⁻⁶ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so kuror kjlara. Di llë ichaga li e. Tjlë ga «Sbö, pja sök Iyado.

Pja eröe.

Nopga löng li,
bop nopga srëng li shira,
bop tjlökwö lagaga srëng li shira bakoe.

E kjïshko ga
iorop beno löng srëng ië, ba shdungglo.
Kjok llgwerop eni li,
e beke» le.

⁷ Eshko ga kur ga llëbo lö pjlëblië sukklö jong li öö le, tjlä ga

«Ëng, Tjlapga Sbö,
llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjlúe.
Kjok llgwerop sorë li,
e beke» le.

⁸ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jek dlo kjing, ga dlo li kong dbo twara, nopga löng li suya ba kälä dbo ara li go wlo.

⁹ Eshko ga nopga löng li sura dlo kälä lirë ara. Eni ëmdë ga llëbo owa shärye löng li rayara lok llëm, Sbö iara beno kësbang, tjwlö ara llëm bakoe. Llëbo owa li ichara Sbörë ba kong kuzong ga beno löng Sbö ko li läywë owa erä.

¹⁰ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter äya pjlú sökklo jong li kjing go, e tjok ga öötong pjloglo shkëng (5). Eshko ga äya li kjokyo ro zoktong beno yet erä. Nopga löng li bang ara kuzong ga beno löng ba kjyorkwo uë.

¹¹ Eni ëmdë ga llëbo owa shärye löng li rayara lok llëm, beno löng Sbö sök kjok dogo li läywë owa erä, ba bang ara li kjïshko, ba üta li kjïshko bakoe.

¹² E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jer Éufrates diyo li kjing, ga di li dano beno dogro, pjlupga tek dlo wen tëm shwo lëkong dwayo li jek dipzë ba ëngkjwagaga tjok di kar ga pjlú wlo.

¹³ Eshko ga ïn ga sëyaga owa wen tjeng doglo mya, so kjläk kjoyoe. Kjlara opshino tek äya so Ööka kjoyo li kjak roy dwayo, kjlara opshino tek ba pjeyo äya owa li kjak roy dwayo, kjlara opshino tek äya dboryaga owa wleniyo li kjak roy dwayo bakoe.

¹⁴ Eshko ga sëyaga owa li to löng llëbo Iydëba llëm wleniyo shäryë oblë oblë. Ga pjlupga löng kjok kjwang jikong li tona lok, ëngkjwë Sbö tjok, no llgwezlong dbaryo lishko. Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe.

¹⁵ Cristo tjlökwö woyoshrozä. Tjlëno ga «Pjäy sjëke! Tja tjwe, oba tjwe lürkë ä

wleni. Ēye sōk bor koshē jlōkoyo, sōk sē, ba shwong shāryak tjeng pjir ba tjok wleni ga ber wopjlū eshko. Eshko ga to shāng kjwor wleni llēm, llēye lōkyotke llēm bakoe» lara eni.

¹⁶ Eni ga pjlupga li tōna lok pjir, sōra lok öötong löng kjok kjrinasako. Hebreo tjlōkwo go ga kjok eshko li ko Armagedón.

¹⁷ E irgo ga Sbō parkaga kjlara obi, llēbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jek aan, pjluk jek pjang li kjing, e tjok ga öötong pjlöglo kjäk (7). Ga ēbo tjlēno dbo go pjlū sökklo jong Sbō u jong li roy dwayo. Tjlē ga «Uunkong li shāryono pjire» le.

¹⁸ Eshko ga llgwöng tur jong lletlet llaw pogo, kjirik ri ri le ara, yo ian pjang kēsbang, dbo ara bakoe. Nopga iara Sbōrē beno tjeng kjok ēre kjing go tek lēkong ga yo İydē eni llēme.

¹⁹ Babilonia kjokyo tjwłō ara li, e shdōktong beno kjringswo mya, ga tjēyoga oblē oblē li kjokyo pjitong dret bakoe. Babilonia soga shduna Sbōrē ba iir ara li go eni, llēbo owa shāryara lok ara li kjīshko.

²⁰ Dlung tjrēko llē, di tjrēko llē, dlup llē, e jer piktong drete.

²¹ Ga di zeng shrono ter kjwolong nopga beno löng li kjing go. Kjwara kjwara kwing ara kwing dunggwo kjwo sak dbāw (100) wleni dik.* Eshko ga nopga löng li shduna Sbōrē kjang anmoyō eni kuzong ga Sbō lāywe lok owa erā.

17

Walē owa kjlara, äya kjlara

¹⁻² Eshko ga Sbō parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), wloshko tjeng di ioklo kjlara tek shrono shāng bor zlong, ga tjlē bor kong ga «Kjok buk kjrina, di arashko. Walē sōk kjlara eshko, to shāng opsoynek domerga oblē oblē kong wleniyo. Pjlupga löng kjok ēre kjing go li pono ba tjok, ga ba nopga tjeng kēs li ichara llēbo owa shāryē oblē oblē, ichara Sbō rayē bakoe. Eni ga pja tek bor tjok, walē li shdūya Sbōrē li İp wlo» le.

³ Eshko ga tja go Sbō Sēya jlōkoyo, ga tja sōra parkaga lirē jek kjok dogro no llēmshko. Eshko ga İn ga walē sōk kjlara, äya sōk kjlara li kjing go. Äya li kjo srēzrēn, kägä kjwo kjäk (7), sjō kjwang sak kjwara (10) bakoe. Ba doyo li go, ko jyā tak lok oblē oblē llaw pogo, Sbō lāywoklo owa wleni.

⁴ Walē li doyono sōk shwong ko dingding shwēshwē go, shwong ko srēzrēn go bakoe. Shwong li go, llēbo wolēsowa smok lok ara, dbur sho shōylōr, akkwo wolēsowa tjwłō ara wleniyo oblē oblē bakoe. Wloshko di ioklo tjeng kjwara, shāryak dbur sho shōylōr go,

llēbo owa shāryara li, llēbo shāryako llēm shāryara li, e tjeng ba roshko.

⁵ Llēbo jyā tak pjang ba bokdo go, gueniyo llē loklo miydēba llēme. Tak pjang eni: «Babilonia kjokyo tjwłō ara li tja. Walēga to löng opsoynek domerga oblē oblē kong wleniyo pingga li tja. Nopga ichaga llēbo shāryako llēm shāryē li tja bakoe.»

⁶ İn ga walē li sōk nelō, srēng iono ara kjīshko. Sbō nopga to löng Jesús roy lē oba kong zrōra li, e srēngyo iayde. İn ga yēy lēr erā.

⁷ Eshko ga Sbō parkaga li tjlē bor kong ga «¿Pja opshgawē ega? Walē jek sōk äya kjing go li llē loklo lēr bop kong. Äya kägä kjwo kjäk (7), sjō kjwang sak kjwara (10), e llē loklo lēr bop kong bakoe.

⁸ Äya İnop li dēnashko ga sōk sē, gueniyo eeri ga sōk ame. Gueniyo llono ga wen tēm pjlēbgwo jong rong anmoyō li roy dwayo, ga to jongya shdūya, pjiya Sbōrē wlo. E kjīshko ga nopga löng kjok ēre kjing go ko tak pjang Sbō kjibokwoyo go llēm wleniyo kēs li, äya li İya lok ga yēy le lok erā. Kjok shāryayde Sbōrē llēm obishko ga ēye ber sōk sē İyado Sbō tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo ēre go tjan.

⁹ »llēbo ēre llē loklo miydēy wlo ga woyde ga shji kjok miydē ara. Äya kägä kjwo kjäk (7) li, e dlup lok kjwo kjäk (7) loklo, ga walē li sōk ba kjing go.

¹⁰ Ba kägä kjwo kjäk (7) li, e pjlupga doglo kjäk (7) loklo bakoe. Pjlupga shkēng (5) jūni wolono tjan, kjlara sōk eerishko, ga kjlara obi tjwayde llēm obi. Shrono ga ber sōk wop sira dōe.

¹¹ Äya dēnashko ga sōk sē, gueniyo eeri ga sōk ame li, e pjlū kjlara obi loklo, e tjok ga äär doglo kjwong (8). Pjlupga doglo kjäk (7) kjlara woshrono irōng obi li e, gueniyo to jongya shdūya, pjiya Sbōrē wlo bakoe.

¹² »Sjō kjwang sak kjwara (10) İnop li, e pjlupga doglo sak kjwara (10) wentē llēm obi li loklo. Llono ga kong dbo twēba, parkē ber löng no pjluyoga äya li tjok wop sira bakoe.

¹³ Eshkoshko ga wotjlik lok kjrinaso, ga ba dbo li twe lok äya li kong, ba nopga tjeng kēs li iche wlo.

¹⁴ Ga ēngkjwē lok Öng Wlēp Ushko So llgwoklē li tjok. Gueniyo Öng li, no kägäyoga uunkong kägäyo li e, pjlupga uunkong pjluyō li e bakoe. E kjīshko ga epga zäya. Ba nopga rokara, kjrara, mär löng ba go İyado li löng ba tjok eshko.

¹⁵ »Walē to shāng opsoynek domerga oblē oblē tjok wleniyo li İnop sōk di arashko. Di li, e tjēyoga oblē oblē li loklo, nopga tjlē tjlōkwo oblē oblē li loklo bakoe.

* 16:21 *Dunggwo kjwo sak dbāw (100) dik, e kwing libra sak dbāw (100) wleni dik.*

¹⁶ Sjö kjwäng sak kjwara (10) lok äya go li, walë owa li iywa lok shjiktëng, shdüya lok ara, ga ie lok ber shäng kjwor. E irgo ga sho ue lok, ga doyo suya lok iök go.

¹⁷ Epga wotjlıno kjrinaso li, ba dbo twara äya kong li, e laga Sbörë, lara eni tek dënashko kjışhko. Ga shärye lok eni, äär jong llëye lara Sbörë li shäryono pjir guing.

¹⁸ »Walë ĩnop li, e kjok tjwłö ara loklo, pjłupga lōng kjok ěre kjing go ichaga sōk liishko» le.

18

Babilonia kjokyo pjitonge

¹ E irgo ga ĩn ga Sbō parkaga kjok dogo so ter shäng kjlara obi, kjok dago dwayo. E dbo ara, ga kjok ěre kjing iara ba kãlã ara lirë beno buk shjiye.

²⁻³ Eshko ga tjłeno dbo go. Tjłe ga «ĭE pjitonge!

ĭBabilonia kjokyo tjwłö ara li pjitonge!

Tjėyoga oblë oblë, llëbo owa oblë oblë pina ba kong li,

e shäryara lok pjir,
Sbō rayara lok bakoe.

Pjłupga lōng kjok ěre kjing go kjłobi li, e pono ba tjok wleni.

Llëbo soynega kjok ěre so li, e dbur shano ara,

kjok eshko sopga dbur zano ara kjışhko.

E kjışhko ga kjok eshko li kworkwono beno buk Ä sėyaga shtoyo shara,

sėyaga owa oblë oblë lōng eshko.

Sėnwa owa, woydėy llēm wleniyo,

e usho shäryë lok eshko bakoe» * le.

⁴ Eshko ga kur ga ybō ter kjok dogo dwayo pjłara, tjłe ga

«Bor nopga, pjăy opshis kjok kjweshko dwayo,

llëbo owa shärye nopga lōng kjweshkorë li shäryemi llēm wlo,

kjwepga shdüya Sbörëshko ga pjăy shdüya eni llēm bako wlo.

⁵ Nopga lōng kjweshko li go owa ara, kjłay kjok dogo.

Kjwepga shdüya Sbörë ara,

llëbo owa shäryara kës li kjışhko» le.

⁶ Eshko ga ybō li tjłeno nopga shdunggaga li kong. Tjłe ga

«Nopga kjwe llëbo shäryono oblë kong owa sorë ga

shäryozĭ ba kong eni pjłoglo pjök.

Oblë shduna sorë ga

nopga kjwe shdüzĭ eni pjłoglo pjök bakoe.

⁷ Llëbo shäryara ba kong om go ara, dbur zano ara,

ber lōng wopjłü wlo.

Eni ga llëbo shäryozĭ ba kong owa bayo eni, ber lōng woydë ara wlo.

Eerishko ga to lōng krë ara. Tjłe ga

“Tjawa pjłu boy wleni, tjawa äär ber syă wleni llēm,

llëye wen borwa kong owa wlo drete” le.

⁸ Eni kuzong ga dbar kjwara ga llëbo wen ba kong owa oblë oblë,

kjone kjone wolon,

kjone kjone slar ara,

kjone kjone pjłi kuk ara bakoe.

Epga shdüya Tjłapga Sbörë, ba dbo ara go,

ga ba kjok buk kës li suya iök go, ber dret wlo» le.

⁹ Pjłupga lōng kjok ěre kjing go pono walë li tjok wleni li, llëbo shäryara ba kong om go ara, dbur zano lok ara bakoe. Shäryara lok eni, ber lōng wopjłü baiya dik wlo. Eni ga kjok li pjë jong ri rishko ga ba yō sho jem li ĩya lok ga slar ara, kjłoshtë ara ba kjışhko.

¹⁰ Eshko ga walë li shdüya Sbörë ara eni li ĩya ga bangkjre lok ara. Ber lōng kjłoshtë ara pjłolae. Tjłe lok ga

«ĭBabilonia sopga, pjăy tjwłö ara, dbo ara,

gueniyo pjăy shduna ara, ga pjăy pjitong malinge!

ĭPjăy song jłöe!

ĭPjăy song jłöe!» le lok eni.

¹¹ Eshko ga llëbo soynegaga kjok ěre so li slar ara, kjłoshtë ara, llëbo tjwłëkoba eshko ame kjışhko.

¹² Dbur sho shōyłör, dbur sho pjłublün, akkwo wolësowa tjwłö ara wleniyo oblë oblë, e tjwłëkoba eshko ame. Shwong ko pjłublün, pjłü tjwłö ara wleniyo, shwong ko dingding shwëshwë, shwong pjłü wleniyo ko *se*da, shwong ko srëzrën, e tjwłëkoba eshko ame. Kjorkwang lō pjłëblë wleniyo oblë oblë, llëbo wolësowa oblë oblë shäryak llëbo ko *marfil* go, shäryak kjorkwang tjwłö ara wleniyo go, shäryak drōng sho so klung sho kjoyo go, shäryak drōng sho go, shäryak ak ko *mărmol* go, e tjwłëkoba eshko ame.

¹³ Dli mokyö oblë oblë, llëbo lō pjłëblë suy wlo, dwlo poshtikklo lō pjłëblë oblë oblë, poshtikklo lō pjłëblë wleniyo oblë oblë, kjıllgwo bo dyo dbo ara, kjoyo pjłü wleniyo, pjlung shosho pjłü wleniyo, e tjwłëkoba eshko ame. Sōgla, öng wlëp ushko so, kwomgla, jëkklo dopshiga kwomglarë wleniyo, parkagaga tjwłëk lōng pjir wleniyo, nopga oblë oblë, e tjwłëkoba eshko ame.

¹⁴ Eshko ga llëbo soynegaga li tjłe lok ga

«ĭBabilonia sopga,

llëbo woydoromi ara li,

e pjitong drete.

* 18:2-3 Tek dënashko ga kjıbokwo ěre jyă shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjłe ga «... e usho shäryë lok eshko, ga äya owa, woydëy llēm wleniyo, e lōng eshko bakoe.»

Llëbo oblë oblë tjewlô ara bomi kong li,
e pjitong dret bakoe.

¡Pjây song jlôe!

¡Pjây song jlôe!» le lok eni.

¹⁵ Eshko ga epga shdüya Sböre ara eni li iya
llëbo ère soynegaga löng lirë ga bangkjre lok
ara. Ber löng slar ara, kjloshtë ara pjolae.

¹⁶⁻¹⁷ Tjlë lok ga

«¡Babilonia soppa,

 pjây doyono löng shwong ko pjlublún,
 pjlú tjewlô ara wleniyo go,
 shwong ko dingding shwëshwë go
 shwong ko srëzrën go bakoe!

¡Pjây obrikkwo wolësowa oblë oblë

 shäryak dbur sho shöylör go,
 shäryak akkwo wolësowa tjewlô ara
 wleniyo oblë oblë go bakoe!

Gueniyo llëbo tjewlô ara tjeng kës li pjitong
malinge!

¡Pjây song jlôe!

¡Pjây song jlôe!» le lok eni.

Eshko ga kjong kësks sögaga, ba
kägäyoga, nopga jëk löng kjong kësks go,
e ber löng pjola bakoe.

¹⁸ Ga kjok li pjë jong ri rishko ga ba yô sho
jem li iya lok ga slar ara ba kjishko. Tjlë lok
ga «Kjok oblë äar tjewlô ara, kjok kjweni dik
llëme» le lok eni.

¹⁹ Eshko ga klung sho iara ba kä kjing go,
löng woydë ara li loklo, ga slar ara, kjloshtë
ara. Tjlë lok ga

«Babilonia soppa,

 pjây dbur ara kjishko ga
 kjong kësks sogoga kës li dbur shano
 ara.

¡Gueniyo pjây pjitong malinge!

¡Pjây song jlôe!

¡Pjây song jlôe!

²⁰ ¡Gueniyo kjok dogo so,

 Sbö nopga,
 Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska,
 Sbö tjlökwo lagaga,

 pjây shduna lok ara kuzong ga
 epga shduna Sböre ara bakoe!

¡Pjây löng wopjlú e kjishko!» le.

²¹ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so dbo
ara wleniyo kjlara apkwo kjrono kjwara
kësbang, bayo dwla kjwokäkklo apkwoyo
wleni, ga dbura jer dlung roy, ga tjlë ga

«Apkwo dburor li piktong dret,
 beno ïgöy ame.

Babilonia kjokyo li pjir dret,
 ber ïgöy ame eni bakoe.

²² Kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿy or
go wleniyo, dbonmo, wli,
e tÿba eshko ame,
ga ëye tÿ eshko ame bakoe.

Ëye parkë eshko ame,
ga oba parkë löng li pjlukyo kuy eshko
ame bakoe.

²³ Iök shjiy eshko ame,

 ëye orkwosmok eshko ame bakoe.

Dënashko ga llëbo soynegaga kjok eshko so li
tjewlô ara.

 Ga tjëyoga oblë oblë jyäpwwara ba nop-
 garë ba ybi sho li go.

²⁴ Sbö tjlökwo lagaga, Sbö nopga, nopga oblë,
 e zröraba ara kjok eshko» le.

19

Shji Tjlapga poshrëk ara

¹⁻² E irgo ga kur ga nopga träk llëm, öö le
ara kjok dogo. Tjlë lok ga

«¡Shji Tjlapga poshrëk ara!

Walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë
kong wleniyo li,

 nopga löng kjok kjing go li ichara llëbo
 owa shäryë oblë oblë,
 ichara Sbö rayë bakoe.

Sbö nopga zröra ara kjishko ga

 walë li shduna Sböre.

Kjok llgwera sorë li,
 e beke.

Bi Sbö,

 e kësbang, tjewlô ara, dbo ara bakoe.

Bi döga kjlaraso li e» le.

³ Ga öö le lok obi, tjlë ga

«¡Shji Tjlapga poshrëk ara!

Walë li doyo pjë ber buk ïyado,
 pjë yöyo jem jong li slan llëme» le.

⁴ Eshko ga tjlapgaga kjok llgwega wleniyo
doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) li, e
kjök tono, ga Sbö sök pjlú sökklo kjing go li
poshrëra. Tjlë lok ga

«¡Ber eni!

 ¡Shji Tjlapga poshrëk ara!» le.

⁵ Eshko ga ëbo tjlëno pjlú sökklo jong lishko
dwayo. Tjlë ga

«¡Sbö parkagaga,

 Sbö bangkjragaga,
 pjây tjewlô arare, de llëmde, e llëno llëme.

Bi Sbö poshrëzï pjây uunkongdë!» le.

⁶ Eshko ga kur ga nopga träk llëm, öö le
ara, pjluk li so di kës pjlublunyo li pjlukyo
kjoyo, so kjrik ri ri li pjlukyo kjoyo bakoe.
Tjlë lok ga

«¡Shji Tjlapga poshrëk ara!

Bi Tjlapga Sbö,

 llëye shärye woydë li shärye ga pjlú.

Öötong sök nopga uunkong pjluyo tjan.

⁷ Shji wopjlú e kjishko,

 iëy ber kësbang, tjewlô ara bakoe.

Öng Wlëp Ushko So Ligwoklë orkwos-
mozlong dbaryo li öötong,

 ba boy poshäryono pjir,

 sök ba koshë.

⁸ Kong shwong twara Sböre doydë e go wlo.

 Shwong li ko pjlublún, pjlú tjewlô ara,
 drëpdrë, stek wleniyo» le.

(Shwong le li, e llëbo pjlo bek shäryara Sbö
nopgarë oblë oblë li loklo.)

⁹ Eshko ga Sbõ parkaga kjok dogo so li tjlê bor kong ga «Tjlokwo ère tozong. Èye mana Sbõrê tek Òng Wlêp Ushko So Llgwoklê ork-wosmozlong dliyo li uê ga ber wopjlúe» le. Ga tjlê obi ga «Tjlokwo ère lara Sbõrê li, e beke» le.

¹⁰ Kur ga tja kjök tono parkaga li bokshto, ga poshrêr loror. Gueniyò tjlê bor kong ga «¡Kjwe shäryêp llême! ¡Tja parkaga Sbõ kong eröe! ¡Pja, bop pjeyoga mär löng Jesús tjlokwo go li, pjây eni bakoe! ¡Èye Jesús tjlokwo roy lè ga e Sbõ tjlokwo laga! ¡E kjîshko ga Sbõ poshrêpdê dey!» le.

Kjlara sök kwomgla kjlo pjlublún kjing go

¹¹ Eshko ga kjok dogo roshwino beno jong oojong, ga ïn ga kwomgla sök kjlara kjlo pjlublún. Kjing go sök kjlara. Llêye le li shärye eni iyado lèba, tjlokwo bek laga li e lèba bakoe. Kjok llgweya bek, ga êngkjwê ba wloyoga tjok bek bakoe.

¹² Ba bokkwo so iök pjê lok ri ri kjoyo, ba kâ kjing go pjlupga dlu ioklo lok ara. Ko jyâ tak pjang ba go kjwara, miydaga erê om go eröe.

¹³ Doyono sök shwong pöraba srêng go pjir li go. E ko Sbõ Tjlokwo.

¹⁴ Êngkjwagaga kjok dogo so uunkong li jek löng kwomgla kjlo pjlublún kjing go ba irgo, doyono löng shwong ko pjlublún, pjlu tjwlö ara, drêpdre, stek wleniyò go.

¹⁵ Dröng tur jong sök kwomgla kjing go li kjak roy kjwangna, kowo stek, tjeyoga oblê oblê tjeng kês li pjiya e go wlo. Llêye shärye woydê Sbõrê li shärye ga pjlu, ga iirkono ara nopga löng li kong. E kjîshko ga domer li ichara ba shdung kjang, shji kjillgwo bo shglêroy bi dre go wleni. Jlokoyò ga epga iche kjange.

¹⁶ Ko jyâ tak pjang kjirina, ba shwong pjang li go, ba kworbo do li go bakoe. Ko li tak pjang eni «Pjlupga Uunkong Pjluyo, No Kägäyoga Uunkong Kägäyo.»

¹⁷ Eshko ga ïn ga Sbõ parkaga kjok dogo so shäng kojong kjlara, dlo kjing go. Ga tjlêno sênwa sjêng uaga dbuk lok kjok dogo kês li kong dlo go. Tjlê ga «Pjây tönzong, Sbõ dliyo kêsbang li uêmi wlo.

¹⁸ Eshko ga pjlupga doyo sho, êngkjwaga kägäyoga doyo sho, nopga tjwlö ara wleniyò doyo sho, kwomgla doyo sho, ba sögaga doyo sho, e uêmi ga pjlu, nopga uunkong tjwlêk löng pjir wleniyore, de llême, tjwlö arare, de chirare, uunkong li doyo sho uêmi ga pjlúe» le.

¹⁹ Eshko ga ïn ga pjlupga löng kjok ère kjing go, ba êngkjwagaga kês li tona lok äya owa li tjok, êngkjwê sök kwomgla kjing go li tjok wlo, êngkjwê ba êngkjwagaga jek löng ba tjok li tjok wlo bakoe.

²⁰ Eshko ga äya owa li shara ba wloyoga lirê, ga dbura jer akkwo ko *azufre* pjê jong ri ri shtoyo li roshko, ba dboryaga owa wleniyò li tjok. Shto, e kêsbang, so dlung kjoyoe. Kjpübâshko ga ba dboryaga li, llêbo iydêba llêm wleniyò shäryara oblê oblê ba kong, ga nopga jyâ tak lok äya jyäglo go, äya poshrêgaga löng li, e jyâpgwara e go.

²¹ Ga êngkjwê löngshko ga nopga tóno tjeng äya owa tjok li, e zröra dret, dröng tur jong sök kwomgla kjing go li kjak roy li go. Eni ga sênwa li lono ba sho beno tjeng li uê, beno löng bökò tjung ara, no sho li go.

20

Lu pjloglo sak dbâw dbâw (1,000)

¹ Eshko ga ïn ga Sbõ parkaga kjok dogo so to ter kjok dogo dwayo kjlara, wloshko tjeng pjlêbgwo jong rong anmoyö li dökklo, no shakklo shäryak dröng sho go tjeng pjlara kêsbang bakoe.

²⁻³ Ga äya so Ööka kjoyo li shara, ga pjirira, ber buk eni lu pjloglo sak dbâw dbâw (1,000) wlo. E irgo ga dbura jer pjlêbgwo jong rong anmoyö li roshko, kjing bängzara yötso, tjeyoga oblê oblê jyâpgwe llêm, äär jong lu pjloglo sak dbâw dbâw (1,000) wlo. Eshko ga döya jek pjlara obi, wop sira wlo. Äya li, e Ä om go.

⁴ Eshko ga ïn ga nopga sirkeno tjeng kjlóbö, pjlu sökklo tjeng li kjing go. Epga kong dbo twara Sbõrê nopga llgwek wlo. Dênashko ga nopga kâ zaraba ara, Jesús roy lara kjîshko, Sbõ tjlokwo roy lara kjîshko bakoe. Äya owa li poshrêra lok llêm, ba jyäglo li poshrêra lok llêm, bokdo, orkwo, e tak lok ba jyäglo go llêm bakoe. Nopga eniyò li sêyaga ïnor tjeng eshko, nopga sirkeno tjeng li shwoy. Eshko ga woshrara Sbõrê iröng obi, ga beno löng nopga ichê Cristo tjok lu pjloglo sak dbâw dbâw (1,000).

⁵ Nopga woshrara Sbõrê bäm go li epga. Llamo woshrara llêm, äär jong lu pjloglo sak dbâw dbâw (1,000) li pjitong guing.

⁶ Woshrara Sbõrê bäm go li ber wopjlú, iak beno tjeng dboy Sbõ kong bakoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obishko ga llêye wen ba kong llêm, ber löng syöshtaga Sbõ kong, Cristo kong, ga nopga iche ba tjok lu pjloglo sak dbâw dbâw (1,000) bakoe.

Ä zanabae

⁷ Äär lu pjloglo sak dbâw dbâw (1,000) lishko ga Ä döra ba shdüzlong shtoyo jong li dwayo,

⁸ ga opshino to shäng oba jyâpgwê kjok kjwang jikong, töya êngkjwê wlo. Tjeyoga jyâpgwara li ko Gog, Magog bakoe. Epga träk llêm, la sho tjeng dlung kjako wleni.

⁹ Eshko ga töno löng kjok kjwang jikong dwayo, ga Sbö nopga löng li kjokyo kopjrina lok pjiribrie. Kjok woyde Sbörë ara li eshko.* Gueniyo ga iök ichara Sbörë lon kjok dogo dwayo, ga epga pjira drete.

¹⁰ Eshko ga Ä, nopga jyäpwwaga li shara, dbura jer akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri shtoyo li roy, ba pjeyoga äya owa li, ba dboryaga li, e dbura beno tjeng dënashko lishko. Shto, e kësbang, so dlung kjoyoe. Ga mya jikong li shdüya ber löng eshko shkë dba, iyado wlo.

Nopga ilgweraba löng pjlu sökklo jong kjwara kësbang, pjublün li bokshto

¹¹ Eshko ga in ga pjlu sökklo jong kjwara kësbang, pjublün, kjing go ëbo sök kjlara. Eshko ga kjok uunkong töktong ba bokshto dwayo, kjok dogo, klung bakoe. Beno igöy ame.

¹² Ga in ga nopga wolono tjeng kës li löng pjlu sökklo jong li bokshto, nopga tjwlö ara, nopga tjwlö chira bakoe. Eshko ga kjibokwo tjeng li roshwinaba. E irgo ga kjibokwo roshwinaba kjwara obi. Eye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo e go. Ga nopga wolono tjeng li ilgweraba, llëbo shäryara dö, tara beno tjeng kjibokwo tjeng kës roshko li kjishko.

¹³ Nopga wolono beno tjeng dlung roy ga löng eshko. Nopga wolono beno tjeng sakshko ga löng eshko. Nopga wolono beno tjeng shinmoga shtoyo ga löng eshko. Ga kjlara kjlara ilgweraba, llëbo shäryara dö li kjishko.

¹⁴⁻¹⁵ Eye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoyo li go. Gueniyo eye ko wlenaba tak pjang e go llëm ga dburaba jer beno tjeng iök pjë jong ri ri shtoyo li roy, shinmoga shtoyo li tjok. Shto, e kësbang, so dlung kjoyoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obi wleni eshko.

21

Jerusalén kjokyo tjaqlën

¹ E irgo ga in ga kjopkwo pjang tjaqlën, klung buk tjaqlën bakoe. Kjopkwo këguë li, klung këguë li, dlung këguë li, e jeno uunkong, llëbo këguë li beno ame.

² Ga in ga kjok ter pjang kjrina, Sbö sök kjok dogo lishko dwayo. Kjok li ko Jerusalén, e shäryak tjaqlën, kjok iak beno buk dboy Sbö kong li e. Kjok li shäryak wolësowa, walë poshäryono orkwosmok döro wlo wleni.

³ Eshko ga ybö kuror tek pjlu sökklo jong lishko dwayo pjlara, tjlä ga «Sbö ber sök nopga löng lishko shara. E ber sök ba tjok,

ga epga ber ba nopga. Sbö om go li ber sök ba tjok, ga ber ba Sbö.

⁴ Ba boryo kröya Sbörë, ber löng slar ame wlo. Eshko ga llëbo këguë li pjitong kjishko ga eye wolon ame, slar ame, poglo bang ame bakoe» le.

⁵ Eshko ga sök pjlu sökklo kjing go li tjlä bor kong ga «llëbo kës shäryër shäng ëre tjaqlën eröe. Tjläkwo loror li, e bek, nopga mär ba go ga pjlu. E kjishko ga tozong.

⁶ Uunkong li shäryono pjire! Tja so tjläkwo toklo ko *Alfa** kjoyo, tja so tjläkwo toklo ko *Omega*† kjoyo bakoe. Sök bäm go li tja. Pjirshko ga ber sök li tja bakoe. Di ichër tur di bokkwo roy dwayo, eye omiono ga ber sök së iyado bor tjok. Eye di ëre ië woydë ga kong twër, ga tjwlö shir llëme.

⁷ Eye llëbo owa li zano ga llëbo kës ëre ber ba kong, ga tja ber ba Sbö, e ber bor wa bakoe.

⁸ Gueniyo nopga kjok bangkjër wleniyo, nopga mär bor go llëm wleniyo, nopga llëbo shäryako llëm li shäryë wleniyo, nopga oblë zrök wleniyo, nopga pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok wleniyo, nopga parkë ybi wleniyo, nopga llëbo jyäglo poshrëk wleniyo, nopga lürkë ä wleniyo, era dbukoba jer ber löng akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri shtoyo li roshko. Shto e kësbang, so dlung kjoyoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obi wleni eshko» le.

⁹ Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), wloshko tjeng di ioklo, roshko no shdunglo tjeng kjingrong kjäk (7) kjlara li tek shrono shäng bor zlong, ga tjlä bor kong ga «Pja tek bor tjok, ga walë orkwosmok Öng Wlëp Ushko So lligwoklë tjok wlo li pin bop kong» le.

¹⁰ Eshko ga tja go Sbö Sëya jlökoyo, ga tja söra parkaga lirë jem dlup jong kësbang, kjökshko li kjing go. Eshko ga kjok pina bor kong kjrina, ter pjang Sbö sök kjok dogo lishko dwayo. Kjok li ko Jerusalén. Kjok iak beno buk dboy Sbö kong li e.

¹¹ Sbö sök eshko kjishko ga kjok li kälä bolo ara, so akkwo wolësowa tjwlö ara wleniyo kälä kjoyo, so akkwo ko *jasje* kälä kjoyo, röigöy wëlë, so batlë sho kjoyoe.

¹²⁻¹³ Kjeryo shäryak pjiribri kjökshko, kjër li shklukyo kjingrgwo pkëng (4), ga kjër li pjlor kar kar, u bäng bäng lok kjwo mya mya, uunkong ga kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12). U bäng bäng daga Sbö parkaga kjok dogo sorë kjlara kjlara. U bäng bäng kjwara kjwara li go Israël tjeyoga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko jyä tjang pjang kjrina kjrina eshko.

* 20:9 *Kjok woyde Sbörë ara* le li, e *Jerusalén kjokyo* loklo. * 21:6 Grecia so tjläkwo go ga tjläkwo toklo ko *Alfa*, e ba bäm iyo, A wleni. † 21:6 Grecia so tjläkwo go ga tjläkwo toklo ko *Omega*, e ba pjirshko, Z wleni.

¹⁴ Kajok li shakklo kjwo sak kjwara kjing-sho pjök (12), kjwara kjwara li go Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska doglo sak kjwara kjing-sho pjök (12) li ko jyä tak pjang kjrina kjrina eshko.

¹⁵ Parkaga lan shäng bor tjok li, wloshko llëbo tjlökklo shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwangna, kjok li, u bäng bäng li, kjër li, e tjliya e go wlo.

¹⁶ Kajok li tjliya ga pjlor kar kar bam beke. Ga tjliya llëbo tjlökklo li go ga beno kësband anmoyö. Shji jëk shkluk kjrina dwayo äär shkluk kalëkong wlo ga woyde ga shji jëk dbargwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) wleni dik.[‡] Ga jem kjomo lëkong ga wop eni bakoe.

¹⁷ Kjër li tjliya, llëbo tjliya norë wleni ga shtëgro orkwo jyäglo[§] pjloglo sak dbäw kjingsho sak pkëng kjingsho pkëng (144).

¹⁸ Kjër li shäryak akkwo ko *jaspe* go. Kajok li shäryak dbur sho shöylör go, ga roigöy wëlä, so batlä sho kjoyoe.

¹⁹ Kajok li shakklo shäryak lok akkwo wolësowa tjwö ara wleniyo oblë oblë go. Ba shakklo bäm li shäryak akkwo ko *jaspe* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *zafiro* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *ägata* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *esmeralda* go.

²⁰ Irgo shakklo shäryak akkwo ko *önice* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *cornalina* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *crisólito* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *berilo* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *topacio* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *crisopraso* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *jacinto* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *amatista* go.

²¹ U bäng bäng kjwo sak kjwara kjing-sho pjök (12) li kjwarashko kjwarashko shäryak akkwo kjwara kjwara go. Akkwo li wolësowa tjwö ara wleniyo ko *perla*. Irbo kësband jek buk kjok roshko li shäryak dbur sho shöylör go, roigöy wëlä, so batlä sho kjoyoe.

²² Tjlapga Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë. Kjok eshko ga ba u, e poshrëkoba eshko wlo ñor llëm, sök om go eshko kjishko, Öng Wlëp Ushko So Llgwoklä li sök eshko kjishko bakoe.

²³ Kjok eshko ga dlo kälä shjiy li, mok kälä shjiy li, e woyde llëme. Kjok li ber shjiy, Sbö dbo kälä shjiy li go, Öng li dbo kälä shjiy li go bakoe.

²⁴ Ga tjëyoga oblë oblë löng kjok ëre kjing go li jëk löng iök shjiy li go, ga ba pjlyoga, ba llëbo tjwö ara li tek söya, ie lok ber eshko wlo.

²⁵ Dba ga kjok eshko li u bäng bäng lok oojong iyado, ga eshko ga shkë dret, kjok shjiy iyado.

²⁶ Tjëyoga oblë oblë, ba llëbo tjwö ara li tek söya, ie lok ber eshko wlo.

²⁷ Ga llëye ber Sbö boksho ga ä li, e äär eshko llëm, ëye wotjlik owa wleniyo llëm, ëye jyörkë ä wleniyo llëm bakoe. Nopga ko tak lok Öng li kjibokwoyo go li, eppa äär eshko eröe. Ëye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo ëre go.

22

Di pjang pjlara, di li, shji ie ber löng së iyado

¹ E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so li, tja kong di pina pjlara, di li ioroy ga shji ber löng së iyado Sbö tjok. Di li tur ter Sbö, Öng Wlëp Ushko So Llgwoklä, e löng lishko dwayo,

² ga jer buk irbo kësband jek buk kjok roshko li tjërko. Di pjang li kjwo kar kar, kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Lu pjlobi go ga kjor li botjiyë pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12), mok kjlarashko kjlarashko botjiyë iyado. Kjor li korga, e tjëyoga oblë oblë li dwlomnekklo.

³ Eshko ga ëye ie Sbörë ber shdungko ame. Sbö sök eshko, Öng li sök eshko bakoe. Ga poshrëya ba parkagaga löng lirë iyado.

⁴ Sbö bokkwo iya lok om go, ga Sbö ko li tak pjang uunkong li bokdo go.

⁵ Eshko ga shkë drete. Tök shjiy woyde lok llëm, dlo woyde lok llëm bakoe. Kjok shjiy laga ber Sbörë om go. Ga ber löng nopga ichaga iyado.

Jesús tjwe maling iröng obi

⁶ Eshko ga Sbö parkaga li tjlä bor kong ga «Tjläkwö loror li, e bek, nopga mär ba go ga pjluë. Dënashko ga Sbö tjläno ba tjläkwö lagaga kong om go. Ga ba parkaga ëre ichara, llëbo wen döro li pin ba parkagaga löng li kong wlo» le.

⁷ Eshko ga Jesús tjlä bor kong ga «iTja kuzong! Tja tjwe maling iröng obi. Ëye tjläkwö tak pjang kjibokwo ëre go li kolë ga era ber wopjluë» le.

Kjibokwo pjirzlong

⁸ Tja Juan, llëbo uunkong ëre ñor, kuror tjarë om go. Llëbo uunkong ëre ñor, kuror pjir ga tja kjök tono Sbö parkaga li boksho, ga poshrër loror.

⁹ Gueniyo tjlä bor kong ga «iKjwe shäryëp llëme! iTja parkaga Sbö kong eröe! iPja, bop pjeyoga Sbö tjläkwö laga li, bop pjeyoga

[‡] 21:16 *Shji jëk dbargwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) wleni dik* le li, e *kilömetro kjringwo sak dbäw dbäw pjloglo pjök kjingsho sak dbäw pjloglo pjök (2,200)* loklo. [§] 21:17 *Orkwo jyäglo pjlara, e centimetro sak pkëng kjingsho shkëng (45) dik.*

kjibokwo ère kolaga li, pjāy eni bakoe! ¡Sbö poshrëpdë dey! le.

¹⁰ Eshko ga tjlë bor kong ga «Tjlökwō tak pjang kjibokwo ère go li dbaryo äätoe. E kjīshko ga tjlökwō li jnep ber lütshko llëme.

¹¹ Ēye löng llëbo owa shāryë ga owa li shārye eni jek këgong; Ēye löng llëbo shāryako llëm li shāryë ga owa li shārye eni jek këgong; Ēye löng llëbo pjlu shāryë ga pjlu li shārye eni jek këgong; Ēye iak beno tjeng dboy Sbō kong ga ber eni jek këgong bakoe» le.

¹² Eshko ga Jesús tjlë bor kong ga «¡Tja kuzong! Tja tjwe maling iröng obi. Bor nopga potjwlëkklo tek sör bor tjok, ga kjlara kjlara li potjwlën eshko, llëbo shāryara dö li kjīshko.

¹³ Tja so tjlökwō toklo ko *Alfa** kjoyo, tja so tjlökwō toklo ko *Omega*† kjoyo bakoe. Sök bām go li tja. Pjirshko ga ber sök li tja bakoe.

¹⁴ »Kjok tjaglën lishko ga kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Ēye shwong kwoshkwono beno drëpdre wleni ga ie Sbörë ber wopjlu, kong dbo twe opzrëk kjok eshko wlo, kjor bo li ue wlo bakoe.

¹⁵ Gueniyo nopga owa lira ber löng kjoko. Nopga parkë ybi wleniyo, nopga pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok wleniyo, nopga oblë zrök wleniyo, nopga llëbo jyäglo poshrëk wleniyo, nopga lürkë ä wleniyo, epga ber löng kjoko erä.

¹⁶ »Tja Jesús, bor parkaga kjok dogo so ichoror, tjlökwō ère lë bop kong wlo, roy shdöp bor tjlökwō kragaga löng kës li kong wlo. David tjëyo tjwlö arayo li tja. Dbala ko Dbar Kjoklo li kälä bolo ara, tja so e kjoyoe» le.

¹⁷ Sbō Sëya, Öng boy, e tjlë ba kong ga «¡Pja tegö! le.

Ēye omkuno ga tjlë ba kong ga «¡Pja tegö! le.

Di buk pjlara, di ioroy ga shji wolon llëme. Ēye wodogro wleni ga tjwe di li ië ga pjlu, ga tjwlö shiya èrë llëme.

¹⁸ Ēye tjlökwō tak pjang kjibokwo ère kuk ga kong llëbo lër wëllë, miyde lok wlo. Tja tjlë ba kong ga «Ēye kjibokwo ère kjingsho tjlökwō iono obi ga llëbo owa wen nopga owa kong tak lok kjibokwo ère go li kjingsho ie Sbörë obi ba kong bakoe.

¹⁹ Tjlökwō tak pjang kjibokwo ère go kj-rina, tjlë ga kjor jong kjlara Sbō kjokshko, ba bo uoroy ga shji wolono llëme le eni. Ēye kjibokwo ère tjlökwō löno kwara dö ëmdë ga kong dbo twe Sbörë, kjor bo li ue wlo llëme» lër ba kong eni.

²⁰ Tjlökwō ère laga tjlë ga «Ēng, tja tjwe maling iröng obi» le.

Ber eni, Tjlapga Jesús. Pja tegö.

²¹ Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlu li kjīshko ga Sbō nopga kjimte ara. Ber eni.

* 22:13 Grecia so tjlökwō go ga tjlökwō toklo ko *Alfa*, e ba bām iyo, A wleni. † 22:13 Grecia so tjlökwō go ga tjlökwō toklo ko *Omega*, e ba pjirshko, Z wleni.